

Mr Th. Baale

9/10.

GALLICINIUM MEDICO-PRACTICUM.

SIVE

CONSILIORUM, OBSERVATIONUM ET CURATIONUM MEDICINALIUM NOVARUM

CENTURIÆ DUÆ,

CUM DIMIDIA.

In quibus omnibus non ſolum varii ſingulares caſus enumerantur, ſed etiam per cauſas, rationes & principia tam antiquorum, quam neotericorum Medicorum dilucidè pertractantur ac reſolvuntur, atque ſelectioribus per 44. annos propriâ experientiâ comprobatis remediis illuſtrantur: Omnibus praxin medicam exercentibus tam jucundæ, quam utiliſſimæ.

Cum

DUOBUS INDICIBUS,

uno Conſiliorum & Obſervationum; & altero Materiarum & rerum.

Quæ omnia

Singulari ſtudio congeſſit & elaboravit

EBERHARDUS GOCKELIUS, Med. D.

Sereniſſimi Ducis Würtembergico - Weiltingenſ. Archiater primarius, Reipubl. Patriæ Ulmenſ. ac diverſor. S. R. Imp. Statuum Phyſicus Ord. nec non Illuſtr. Academiæ Naturæ-Curioſorum

A L E C T O R.

U L M Æ,

Impenſis GEORGII WILHELMI Kühnen/

ANNO M. DCC.

SACRATISSIMO
INVICTISSIMOQUE
MONARCHÆ
AC DOMINO DOMINO
LEOPOLDO I.
TER MAGNO
ROMANORUM
IMPERATORI
SEMPER AUGUSTO,
GERMANIÆ, HUNGARIÆ, BOHEMIÆ,
DALMATIÆ, CROATIÆ, SLAVONIÆ,
BULGARIÆ, BOSNIÆ, SERVIÆ
ET
RASCIÆ
REGI,
ARCHIDUCI AUSTRIÆ,
DUCI
BURGUNDIÆ, BRABANTIÆ, LUCEMBURGI, STYRIÆ,
CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, WURTEMBERGÆ, TECKÆ,
ET
UTRIUSQUE SILESIÆ,
PRINCIPI SUEVIÆ,
MARCHIONI BURGOVIÆ, MORAVIÆ
ET
LUSATIÆ,

COMITI

COMITI PRINCIPALI HABSPURGI,
PFIRETARUM, KYBURGI,
ET
GORITHIÆ,
LANDGRAVIO ALSATIÆ,
DOMINO VENEDORUM MARCHIÆ, PORTENAVIÆ
ET
SALINARUM,
PIO, JUSTO, FELICI,

PATRI PATRIÆ,

GERMANIÆ LIBERATORI
POTENTISSIMO,
LIBERTATIS PUBLICÆ CONSERVATORI
STRENUO,
TURCARUM, ALIORUMQUE S. R. IMPERII
HOSTIUM DOMITORI AC OPPRESSORI
FORTISSIMO,
PACIS AMISSÆ RECUPERATORI
INCLYTISSIMO,
BELLI, PACIS, ET CLEMENTIÆ GLORIA
MAXIMO,
DOMINO SUO INDULGENTISSIMO AC CLEMENTISSIMO,
CONSILIA SUA AC OBSERVATIONES MEDICAS
DEVOTISSIMÆ SUBJECTIONIS ET OBSEQUII
RELIGIOSISSIMI ARGUMENTUM
EXIGUUM
D. D. D.
ET AD PEDES SACRATISSIMOS
HUMILLIME DEPONIT

AUTHOR.

AU-

AUGUSTISSIME
IMPERATOR
DOMINE DOMINE CLE-
MENTISSIME.

Uicquid IMPERATORUM MAXIME Respublica literaria luminis & incrementi habet, id omne TUÆ Clementiæ debet, QUI hactenus inter tot Gloriosa Austriaci Martis tropæa, ubi Musæ tacuerunt, Mars ensem vibravit, tubæ perstrepuerunt, & tympana sonuerunt TER MAGNE LEOPOLDE ineffabili TUA prudentia pulcherrimo pacis fœdere

 studia

ſtudia cum belli curis conjunxiſti, ac Minervam æquè ac Palladem ſuo munere fungi clementiſſimè conceſſiſti, nec hanc alteri palmam præripere, ſed pari paſſu ambulare hactenus benigniſſimè voluiſti, artesque liberales pacis conſilio ſic extuliſti, quaſi bellum non eſſet. Quodipſum Academia noſtra Naturæ Curioſorum, cujus ego indignum membrum & Collegam me eſſe profiteor, ſatis ſuperque teſtatur, vivumque Exemplum præbet, quæ ſub umbra ALARUM TUARUM ſuum ortum & originem hauſit, mediante TUA Clementia crevit, & à ſplendidiſſimo & vivifico TUO SOLE irradiata ſuccum & ſanguinem nacta, jamdudum floruit, variosque fructus tam philoſophicos quam medicos, aliosque ex literarum fertiliſſimis agris prognatos floſculos excluſit, & per Dei gratiam dum lux & tenebræ inter ſe mutuò alternantur, continuo progreſſu, & exoptato ſucceſſu florebit, fœcundaque ac prolifica utiliſſimorum fructuum proventu germinabit.

Et QUI Orbis in Sago Terror, in Toga amor es, ita ut quod olim de Imperatore Tito Veſpaſiano dictum eſt, id etiam jure meritò de TE dici mereatur, quod AMOR ET DELICIÆ ſis Generis humani. Tot enim TUA & tanta Clementiæ, Belli, & Pacis Decora, dum hoſtes & perfidos proſternere, ècontra benigniſſimo obtutu litteras reſpicere conſueviſti, TE MAGNUM LEOPOLDUM magno præconio extollunt, NOMENQUE TUUM ſuper aſtra collocant, & MAGNUM TE Pace, MAGNUM Bello, & MAGNUM denique Clementiæ Gloria Oriens Occidensque profitetur. Præ omnibus etiam TIBI congenitam Clementiam Orbis admiratur & exoſculatur, ac TE Patrem Patriæ clementiſſimum, ſimul & juſtiſſimum

MO-

❀ ❀ ❀

MONARCHAM devotiſſimè adorat. Imò TER MAGNUS ES, QUI MAGNUM FILIUM JOSEPHUM, S. Rom. Imperii REGEM deſideratiſſimum æqualibus Virtutum Ornamentis, Diademati SUO congruis uberrimè exornatum THRONO inſidentem, Orbique jus dicere vides, QUEM alma TRIAS potentiſſimè tueri, ſuisque Coronis plures addere non dedignetur.

Liceat ergò AUGUSTISSIME IMPERATOR TER MAGNE LEOPOLDE huncce laborem meum literarium, Conſilia videlicet & Obſervationes medicas, per quadraginta quatuor annos, & quod excurrit, propriâ Experientiâ approbatas, quibus etiam quadragenarius Practicus innumeris ægrotis, ac inter illos quamplurimis variæ conditionis Cæſareis militibus ſub diverſis Legionibus, præſertim verò Starenbergenſi conſtitutis, ac ex obſidione Philippoburgica Ulmam venientibus ut Medicus Ordinarius per totum illud tempus, quo illi in præſidio ſteterunt, (æquè ac Parens meus Johannes Georgius Phil. & Med. D. Phyſicus Reip. Ulm. per 59. annos Phyſ. Ord. & Collegii Med. Senior, in ſuperiori bello ſuecico trecennali) deſideratas ſuppetias medicas fideliſſimè tuli, ad Auguſtiſſimi ſolii TUI ſcabellum, ut ſubjectiſſimæ meæ devotionis μνημόσυνον atque τεκμήριον deponere, & ad Aram veluti Apollinis & Minervæ, ut antiquitus in exortu artis medicæ apud Gentiles mos erat, ſuſpendere, illasque ſub AQUILÆ TUÆ ALIS contra quosvis hoſtes, illorumque ignea fulgura ac tonitrua umbram quærere, ac ſub iisdem foveri ac tueri clementiſſimè permitte, quod ipſum ego cum Liberis meis usque in ſeram poſteritatem, dum ſpiritus vitales noſtros reget artus, ſubmiſſiſſimè deſervire, omnibusque intenſis nervis AUGU-

STISSI-

STISSIMÆ DOMUI TUÆ AUSTRIACÆ mea meorumque ſubjectiſſima ſervitia ipſo opere, quantum in me meisque eſt, conteſtari seriò contendam, nec ad mortem usque deſinam.

Quòd ſupereſt, AUGUSTISSIME IMPERATOR, Deum Ter Opt. Max. ardentiſſimis exoro precibus, ut TUAM CÆSAREAM MAJESTATEM cum REGE & ARCHIDUCE FILIIs, totaque AUGUSTISSIMA DOMO in exoptato Corporis ac Animæ Statu paternè conſervare, THRONUM Cæſareum & Regium potentiſſima ſua manu usq; ad finem machinæ mundanæ firmare & conſervare, quosvis inimicos creberrimis ab illis deportatis victoriis peſſundare atque proſternere, tropæa tropæis cumulare, ſicque Orbem terrarum hiſce MAGNIS LUMINIBUS ſemper ac indeſinenter illuminare, vivificare, recreare, & fovere velit. Et ſic TUÆ TER MAGNE LEOPOLDE Clementiæ me cum meis, vitamque meam humillimè commendo. Ulmæ Suevorum, die 12. Martii, Anno M. DCC.

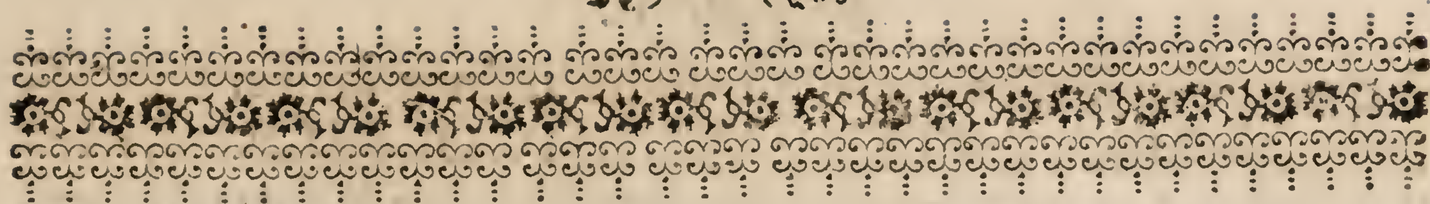
SACRATISSIMÆ

MAJESTATIS TUÆ

humillimus & ſubjectiſſimus ſervus

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

AP-

APPLAUSUS, STIMULI, ET JUDICIA ALIQUOT CURIOSORUM,

citra omne præjudicium, præfixa.

D. JOH. MICHAEL FEHR, Kittinga-Francus, Imperialis ac Liberæ Urbis Suinfurtensis Prætor, & Physic. Ordin. S. R. I. Acad. Nat. Curiosor. Præses & Argonauta.

SALUTEM ET FELICITATEM.

Ratissimus nobis accidit, Nobilissime, Excellentissime, & Experientissime VIR, propensus iste in Naturæ-Curiosorum affectus, & Generosus Tuus ad socios labores Nobiscum subeundos ardor, quem plenius perspexi tum ex fama publica Celeberrimi Nominis Tui fidissima Nuncia, tum ex suavissimis Excellentissimi nostri Collegæ Helianthi commendatitiis.

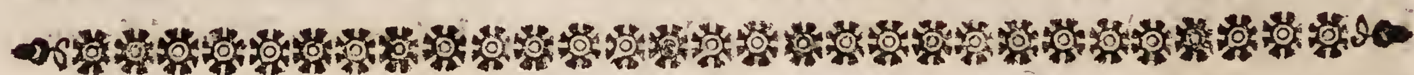
Macte excelso isto Animo Excellentissime Vir;

Quod ergo felix faustumque sit, & S. R. I. Academiæ Naturæ-Curiosorum gloriosum.

Ego JOHANNES MICHAEL FEHR, Philosophiæ & Medicinæ Doctor, Physicus Suinfurtensis Ordinarius, Academiæ jam laudatæ electus Præses, d. Argonauta, ex

ea quam Universus noster Ordo mihi singulariter concessit, Authoritate Te EBERHARDUM GOCKELIUM, Medicinæ Doctorem, Serenissimorum Ducum Württembergensium Weiltingen. Archiatrum, Reip. Ulm. & diversor. S. R. I. Statuum Physicum in Naturæ-Curiosorum Numerum non solum adscribo, Collegamque renuncio, & his ipsis proclamo, sed & pro tot ac tantis Tuis in Remp. literariam meritis hactenus præstitis porroque præstandis illustre Tibi ALECTORIS vigilantissimi agnomen confero, collatumque volo solenniter. Salve igitur nobis S. R. I. Acad. Nat. Curios. ALECTOR, Salve & Have Honorande Domine Collega, Age porrò quod agis, & ludentis nobiscum sæpiusque nos illudentis Omniparentis Naturæ Arcana, Medicæque Artis hactenus desiderata pro ea, qua polles claresque dexteritate intimius pervestiga, idque potissimum ad normam & formam LL. nostrarum à S. Cæs. Mejestate solenniter confirmatarum, quæ nostra est Regula & Cynosura unica. Sic DEI T. O. M. conditoris Gloriam, sic Generis humani salutem immensum quantum promovebis. Dab. M. DC. LXXXV.

(L.S.) *Argonauta.*

Nobilissime, Amplissime atque Excellentissime Domine Collega.

DE novo, quem sub prelo Kühniano sudare Literæ Tuæ innuunt, Consiliorum & Observationum medicinalium Fasciculo Tibi amicè gratulor; & cum prior ille ante sedecim annos editus insigne studii Tui indefessi atque solertiæ medicæ argumentum præbuerit, de novo hoc idem facilè promittere mihi possum, eoque ipso nomen Tuum inter nunquam otiosos, multorum usque ad invi-

invidiam, Te profiteri comprobas. Faxit cœlestis Archiater, ut cuncta felicissime succedant! Scrib. Augustæ Vind. d. 3. Id. Novembr. A. 1699.

Lucas Schröckius, Med. Doctor,
Academiæ Cæsareo - Leopoldinæ Naturæ Curiosorum Præses.

DN. JOH. JACOBUS WEPFER,

Med. D. Reip. Scaphus. Physicus Ord. quondam Sereniss. ac Potentiss. Caroli Elect. Pal. ad Rhenum G. L. M. ut & Serenissimorum Ducum Würtemberg. & Sereniss. Marchion. Badens. & Hochberg. &c. Archiater. Acad. Nat. Curios. S. R. I. Soc. Collega.

PRo Decadibus Consilior. & Observationum dono missis maximas gratias ago; illis perlectis cognovi, te quoque mei honorificam mentionem fecisse, quam ob rem me tibi magis adstrictum testor. Deus Ter. Opt. Max. vitam & vires abundè largiatur, ut promissas perficere possis. Ex his nunc plurimum utilitatis accedere existimo, quam systematibus quibus abundamus, aut litigiis de rebus vanis & sæpè parum lucis artem exercitaturis aliquando allaturis,

Exc. T. addictiss.

Scaphusii die 7. Septembr. 1692.

Joh. Jacobus Wepfer, MD.

Dn. JOH. CONRAD. BRUNNERUS,

Ph. & Med. D. quondam celeberr. Univerſ. Heidelberg. PP. Sereniſſ. ac Potentiſſ. Electoris Palatini ad Rhenum, diverſorumq; S. R. I. Principum Archiater, Reip. Scaphuſ. Phyſ. Ord. nec non Academ. Natur. Curioſor. Collega.

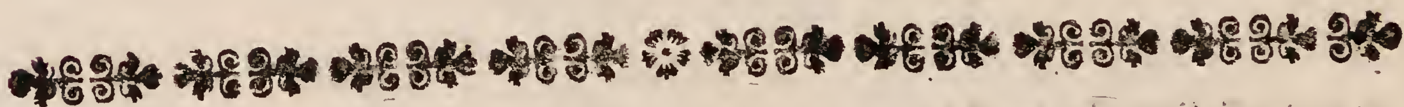
Vir Excellentiſſime,

Domine Fautor & Collega honoratiſſime.

OBſervationes tuas cum voluptate perlegi. Gratulor tibi & publico; ita nempe experimentorum meſſis creſcit, & itur ad majorem in medicina perfectionem. Ne ſolus ſim ἀσύμβολος addidi, quod deproperavi & in chartam, uti vides, rudi calamo conjeci experimentum. Rogo hæc à tuis mutuentur radios, & ponè in Ephemeridibus collocentur. Rogatum interea velim quam enixiſſimè Excellentiſſ. Dominum Almanacherum, ut correctioni proſpiciat, ne Typographus rudi mea ſcriptione incurrat in errorum multitudinem, ſimul literas ad ipſum deproperavi; Rogo ipſius amicitiam mihi concilies. Vale & ſalve.

T. paratiſſimus

Brunner.

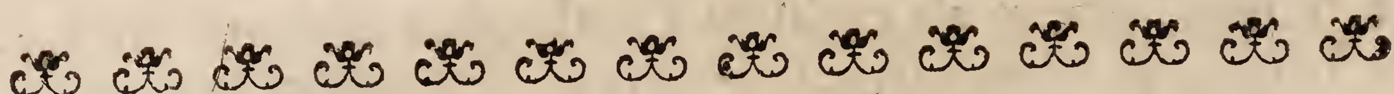

DN. CHRISTIAN. FRANCISCUS

PAULLINI D. Philoſ. & Med. U. Com. Pal. Cæſ. Poet. Laur. inter fructiferos Vigilans, Acad. Nat. Curioſ. Arion, & (quondam) Reverendiſſimi ac Celſiſſimi Principis & Epiſcopi Med. Jur. Ord. nunc Guelfenbytanus.

Scipio,

SCipio, quem ab extincta Carthagine diximus Africanum, id sibi pepererat nomen, ut etiam prædones, salutaturi Eum, undique confluerent, & dona, Diis offerri solita, in atrio deponerent. Vilissimus equidem honor & fœda gloria. Hi verò solidam famam gloriamque omni ære perenniorem mihi videntur meruisse, quos non prædones, sed Boni Doctique Viri sincerè æstimant, Eorumque benevolentiam modestè ambiunt. Ex horum Corona cum & Tu sis, Vir celeberrime, ecquis vitio mihi vertet, quod & Tui amore jamdudum arserim, tuamque amicitiam seriò ambierim? Vidimus enim virtutem & industriam tuam, unâ cum fertilissimo ingenio & magna experientia, cumprimis in Consil. & Observ. Superiori anno feliciter editis, quas non semel ad os & pectus pressi, & Cynographiæ meæ curiosæ, jam sub prelo Endteriano sudanti, passim innexas ex merito commendavi: Gratias habe, Vir excellentissime, pro tanto in Rempublicam affectu! quam ut porrò limatis tuis lucubrationibus augere & illustrare valeas, precor & enixè rogito. Ceterum, si vel infimum locum inter Doctrinæ, virtutis & Gloriæ Tuæ Admiratores mihi concesseris, faustum me dixero. Et si quas habes, habes verò Observationes, vel experimenta practica, quicquid sit, lepori vel bufoni meo inservientia, fac, rogo, ne nesciam. Fideliter innectam cum tripudio, publicè prædicans, per quem profecerim. Sin: ornes saltem velim unam alteramve bestiam epigrammate, ut vel unico amoris Tui schemate, mihi aliâs simplici rectoque, & à fumo fucoque seculi prorsus alieno, superbire liceat, quo cernant Curiosi, me etiam, Amplissimi Collegii umbram Celebratissimo Gockelio, licet præter meritum, innotuisse, & vel scintillulam affectus sui elicuisse, non promeruisse &c. Guelfenbyti 3. Nov. 1684.

Dn. D. JOSEPHUS LANZONUS,

Medicus Ferrariensis &c. ac Illustr. Acad. Nat. Curiosor. Collega.

Illustrissime Vir, Clarissime D. ac Collega Suavissime.

LOquor de Citro, ac Cedro, in præsenti opusculo, quod nunc tibi mitto in mei erga te amoris tesseram; Ex nomine enim, à tuis optimis operibus typis datis, acquisito, quæ ut mihi celeriter tradas rogo, jam collegi, quanti te facere debeat Medicus quilibet, inter quos ego minimus. Fama enim hic Italiæ de te, tuisque scriptis altè loquitur. Faveas ergo velim mihi mittere tuos libros typis datos medio alicujus Amici, vel Mercatoris Veneti, illi enim apud me erunt veluti Gemmæ. Vale, ac me ama.

Dominat. tuæ Illustrissimæ

Ferrariæ, 2. Novemb. 1690.

Addictiss. Famulus

Joseph. Lanzonus.

Sequun-

Sequuntur Carmina gratulatoria

PATRONORUM, FAUTORUM, ET AMICORUM,

citra omne præjudicium locationis ac prærogativam inserta.

NOn satis est docuisse viros ex arte probatos
Gockelio Medico, qui præclarissimus audit,
Quod penè innumeros felix sanaverit ægros:
Quod Pareses diras, quas ante lithargyrus arte
Compostus peperit, dexter curaverit ipse:
Quod Galli effœti partum monstraverit ovum:
Quid sint præstigiæ, queis quis queat arte mederi.
Sed quo scire queant venturi tempora sæcli,
Centurias ternas ægrorum contulit ille,
Atque observata simul medicamina rite notavit:
Ut discat lector generosa juvamina gratis,
Quæ multo didicit pretio, sudore, labore.
Ergo sufficiat placuisse domique forisque,
Principibus placuisse viris, placuisse tot Ulmæ
Civibus & Dominis patriis, pariterque remotis.
Sic bene florescens vivat per tempora longa,
Ut Coi magni virtutes vincat & annos,
Qui plusquam centum fertur superasse quietus.

Ita gratulatur & vovet
Amicus

Salomo Reisel, D.
Consil. & Archiater Würtembergicus.

In

In Laudem

OBSERVATIONUM GOCKELIANARUM

Anno 1700. editarum.

SUadeat heu! quamvis diras Bellona tumultus,
Ac furor inſanos cogat ad arma Duces;
Altera nil ominus *Medica Obſervatio* proſtat,
Hæc *Gallorum inter* nec tamen *arma ſilet!*
Inde per innumeras digeſta laboribus horas
Edidit ingenii Symbola docta ſui:
Hæcque diu ſtudio, rerumque exercitus uſu,
Gockel, & apta domi, ſcripſit, & apta foris.
Sic nova conſiliis, nova ſit Tibi gloria libris
Creſcet, & usque tuum nomen ad aſtra feret.
Obvius hoc *Lector*, complectere protinus ulnis
Eximium Studii dexterioris Opus!

Affinit. & Amicit. e. ſingul. adpoſ.

Jacob. Otto, D. Cæſ. Pal. Com.
& Reip. Patriæ Conſil.

LYncea GOCKELII vix eſt, quod lumina fallat,
abdita naturæ ſi bona mente petit:
Sive per æthereas rapiatur acumine ſedes,
ſive in telluris viſcera tecta ruat.
Hinc aliis dubium, ſibi longo tramite tritum
prælata Doctis lampade, monſtrat iter.
Si cupis hoc, Phœbi cultor, funalia libro,
quæ præfert, bivii per tenebroſa cape:

CA-

)o(

Caligans olim, cernes illustria quævis,
& rutilas flamma non pereunte vias.

Ita applaudit Observationibus rarioribus longa Excellentissimi Dn. D. GOKELII Amici honoratissimi Experientia collectis, nunc Erudito orbi publicandis

Joh. Paulus VVurffbainius, D.
Reipubl. Norimberg. Phys. Ordinar. & Academ. Leopoldino-Cæsareæ Nat. Curios. Collega & Adjunctus.

Prænobili, Clarissimo, & Excellentissimo

VIRO

DOMINO EBERHARDO GOCKELIO,

Medicinæ Doctori,

Serenissimi Ducis Würtembergico-Weiltingens. Archiatro, Reipubl. Ulmensis, ac diversor. S. R. Imperii Statuum Physico &c. amico & collegæ integerrimo.

Saphica

In laudem Medicinæ & Authoris.

QUid juvat multis onerata nummis
Arca? quid longis rediens ab Indis
Cymba, si cœco labefacta morbo
vita vacillat?
Hinc mihi Crœsi, residesve gazas
Attali pone, hinc Medicina sola
Stet, mihi salve Medicina dicam, &
Crœse valeto:
Attali fulvi valeant acervi,
Est satis dives, cui larga pulchrum hæc
Explicat cultum, fovet ista vitam,
cœtera temno.

***

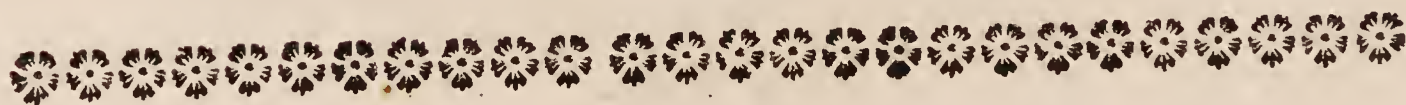
Quod

Quod Polo Phœbus ſolet eſſe vaſto,
Illud eſt vaſtæ Medicina terræ:
Cynthius ſtellas, Medicina ſuccis
corpora ſervat.

Hanc tuo reddis vigili labore
Splendidam, librisque tuis adornas,
Te magis fiet Medicina fido
clara cliente.

*Debiti honoris & obſervantiæ ergo
accinit*

Georgius Tobias Dürr / M. D.
Nobilis verus, Sereniſſimor. Electoris Palatin. Joannis Wilhelmi, & Maximiliani Philippi Ducis Bavariæ, Conſiliarius & Archiater, nec non Reipubl. Auguſt. Phyſicus Primarius, naturæ curioſus.

ARtis Apollineæ ſplendor jam limina cœli
Scandit, & Arctoi gemmea tecta Poli,
Hanc etenim illuſtres coluerunt ſtemmate clari,
Et ſimul inſignes nobilitate Viri.
Quêis genus à Proavis ingens & ſanguine nomen,
Quosque ſuo docuit docta Minerva ſinu,
Horum GOCKELIUS quando monumenta Virorum
Exauget doctis fœtibus ingenii.
Hic inter Medicas ceu Princeps jure Phalanges
Emicat, & meriti nomen honoris habet,
Perge Podalirias magis efflorere per artes,
Et Tua Caſtalio ſcripta replere thymo,
Quæ venit expanſis Tibi gloria nobilis alis,
Adveniet meritis indubitata Tuis,

Et

Et memores etiam Parnaſſi montis Alumnæ
In laudes ſolvent ora canora tuas,
Sic ſic externis tua jam collecta ſub oris
Ibit in omnigenas gloria ſparſa plagas,
Sed vos Aonides quibus eſt conceſſa poteſtas
Ornandi æterno laudis honore Viros
Promite GOCKELII præconia debita Vitæ
Ipſa quibus gaudet neſcia fama mori,
Namque tot inſignem virtutibus; arte decorum
Non decet orbatum laudibús eſſe ſuis.

Excellentiſſimo Domino Auctori Obſervationes Medicas edenti officioſo affectu & applauſu adpoſuit

D. 1. Novembr. ann. 1699.

Johann Fridrich Bilger, S.C.M.
Conſil. & Perſonæ Medicus,
Phyſ. Primar. Eſsling.

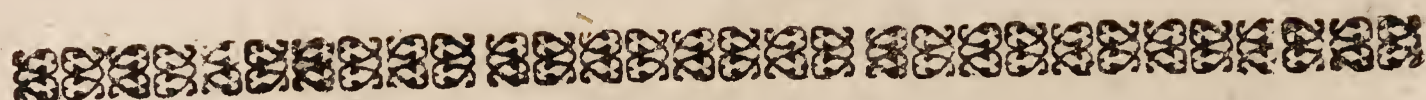

α. ω.

VUlgo equidem noſtro nunquam tua ſcripta placebunt,
Quæ ſcis, non probat, haud, quæ probat ille, ſcies.
Quid tum? latrantem calcat Latona *Catellum*,
Sufficiat *Doctis* & placuiſſe *bonis*.
Næ! quicunque *Bonus Doctusque*, favebit ovando;
Quòd VIRTUS *virus* GOCKELIANA necet!

miſis
è caſtris Guelforum ad Ocram

ARION,
Academicus Curioſus &c.

In Observationes auro dignissimas Medicinales,

Prænobilis, Excellentissimique Viri,

DOMINI EVERHARDI GOCKELII,

Philosoph. ac Medicin. Doctoris Famigeratissimi, Serenissimi Ducis Würtembergico-Weiltingensis Archiatri Primarii, Diversorum R.I.Statuum, ut & Reipublicæ Ulmensis, Physici Ordinarii nec non Collegii Curiosi in Germania Allectoris.

ADjungam Tibi, nec opus est suffragia, cum se
Materies operis, dictioque ipsa probet?
Me penes haud, scriptis alienis addere pondus,
Nec Tua, si possem, scriptio laudis eget:
Ne tamen in dubium veniat Tibi prona voluntas,
Hinc animi grati, Signa & amoris habe:
Nunc animosus abi liber, & si forte quis Auctor
Quæreris? hoc sat erit, dicere GOCKLIUS est.
Tunc Tibi posteritas meritò persolvere grates
Debebit, scriptis doctior illa tuis.

Paucula hæc ex debito observantiæ cultu deproperabat

Philippus Lieber ab Hulden,
Phil. & Med. D. Sereniss. Ducis Würtemb. Oelsnens. Consiliar. Aulicus, nec non Regii Weichbildi & Civitatis Neoforensis in Silesia Senator & Physicus Ord.

Ter

TEr venerande Pater quis non gratetur honorem,
Qui GOCKELIADUM nomen & omen habes,
Practica dum docili calamo medicamina tradis
Quæ morbos pellunt, quæ Medicisque placent.
Splendida per mundum nunquam tua Fama peribit,
Maxima post obitum lausque decusque manet.
Hæc me persimili studio contingere metam
Impellunt, medico subdere calcar equo,
Quo tandem pariles studiis adipiscar honores,
Qui tam præclaro sum Genitore satus.

Hisce versiculis honorando Dn. Parenti gratulari voluit

Christophorus Erasmus Gockelius, Med. D.
Phys. Reip. Ulm. Ord.

PRÆFATIO,

Ad
Candidum & benevolum Lectorem.

Eector benevole. Ante aliquot annos, & quidem 1683. Consiliorum meorum & Observationum medicinalium per septem & viginti annos propria experientia comprobatarum, typisque excusarum Decades sex Tibi communicavi, quæ ex diverso climate attestantibus Doctoribus, Fautoribus, ac Amicis, uni alterive doctissimorum Virorum non displicuerunt, ut eorundem ad me datæ literæ idipsum satis superque testantur atque comprobant, in quibus etiam me ad plures tales ingenii mei excludendos fœtus practicos incitarunt & exhortati sunt: Quod ansam mihi dedit, quo minus præter eas dictas Decades pridem excusas, hasce novas Consiliorum & Observationum mearum medicinalium Centurias duas, & Decades quinque, cum additamento de Modo inspiciendi Vulnera lethalia, & Cadavera Venenis extincta, in praxi mea, (quam jam Divina favente gratia per quadra-

ginta quatuor annos exercui) perſpectas & probatas, Orbi literario pariter communicare, dubitaverim, quas, ut ſpero, æquo ac benevolo animo, quemadmodum à me in boni publici gratiam integerrimo erga Te amore conſcriptæ ſunt, accipies, nec me, quaſi ego citra tuam voluntatem aliquid tibi moleſti & jam antea conſcii obtrudere velim, reprehendes, cum neque tibi neque aliis in recenſitis caſibus & curatione morborum præſcribatur, ſed unicuique in curandis his affectibus uſitata ſua methodus liberrimè relinquatur.

Quod etiam aliquot Conſilia & Obſervationes meas medicas, quæ Ephemeridibus Curioſorum jamdudum inſertæ ſunt, hiſce præſentibus addere ac intermiſcere curaverim, hanc ob cauſam factum eſt, quia multi Medicorum Ephemeridibus Collegii noſtri curioſi deſtituuntur, ut ſic non ſolum has, ſed etiam ſimul reliquas ad manus habeant, ipſis haud ingratum fore exiſtimavi.

Ad hæc, quemadmodum diverſa hinc inde curiosa in his meis Conſiliis & Obſervationibus occurrunt, ſic in gratiam curioſorum curioſum rarumque animalculum Indicum, Rondaſſe dictum, quod hic Ulmæ in Technophylacio Weickmanniano in natura repoſitum eſt, huic meo operi medico, cum aliis figuris, æri inſculptum, addere volui, quod forſan non diſplicebit.

Accipe ergò, Lector benevole hæc mea Conſilia & Obſervationes ſerena fronte, de iisque benè & favorabiliter judica, mihique ulterius fave, & ſi quæ ob humanæ mentis fragilitatem corrigenda occurrunt, benignè corrige, er-

rores-

roresque, ſi in aliquot occurres, ignoſce, & pallio Chriſtianæ tuæ charitatis obtege, ac meum erga te candidum amorem reciproco propenſo erga me animo fove atque compenſa. Pro quo in me collato amore & benevolentia me Tibi, dum ſpiritus vitales hos meos reget artus, quovis officiorum genere obſtrictum habebis.

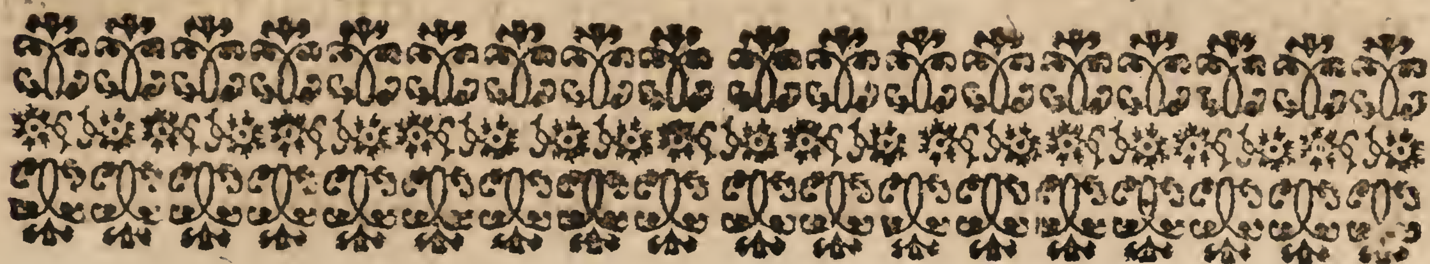
Tu verò Mome ac Zoile, qui forſan Theonino dente hunc meum laborem rodere non erubeſcis, meliora ſcribe, quæ æquo gratoque animo accipiam, tibique gratulabor.

Quod reliquum eſt, Deo Ter Opt. Maximo, qui vitam & facultatem hæc Conſilia & Obſervationes medicas mihi conſcribere conceſſit, & me ab incunabulis in hunc usque diem paternè duxit ac conſervavit, multisque in me meosque collatis beneficiis fovit, auxit, & benedixit, ſit laus, honor & gloria, usque dum omnem rerum, & totius mundi machinæ tandem adveniet

FINIS.

CEN-

Centuria Prima.

CONSILIUM MED. I.

Morbum complicatum, Affectum scl. hypochondriacum cum dispositione scorbutica: Cachexiam: Tussim vehementissimam cum phthisis periculo: ac continuum somni desiderium, Lethargum minitans, ostendens.

Casus.

MAgni cujusdam Nominis Persona, ac Dominus, Dominus viginti novem annorum, circa ultimam diem Octobris, Anno 1686. derepentè post cœnam, toto corpore, manibus pedibusque tremere ac titubare cœpit, & sine alterius, brachia suffulcientis adminiculo, solus ambulare nequivit; Quocirca etiam ratiocinatio læsa fuit, ac inter varias pandiculationes, cum compositione gestus ad vocem, magno cum clamore, varia linguarum idiomata per totam horam, minimè sibi conscius, inconcinno sermone, ac fusissima loquacitate, miscuit, & sic fermè quotidiè statis temporibus morem gessit, & dum hæc agebat, nullum planè dolorem sensit: Altero post paroxysmum die, incertis gressibus in hypocausto oberrans, baculi beneficio obambulare conatus, deque exiguo dolore capitis, magna tamen vertigine, aurium sonitu, oculorum caligine, tussi vehementissima, cum excretione pituitosa, interdum fibrillis sangui-

 nolentis

nolentis mixta, appetitu prostrato, ventriculi debilitate; vomitu bilioso, imbecillitate totius corporis, continua ad somnum propensione, quam etiam neque ambulando, sedendo, vel movendo evitare ac declinare posit, conquestus est.

Resolutio.

Morbus. HIc Affectus Morbus complicatus est, qui in Affectu hypochondriaco, sanguineque scorbutico: Cachexia, & ad hydropem dispositione: Tussi vehementi, ac ad phthisin inclinatione: & ad somnum continua proclivitate, lethargum minitante, consistit.

Causa. Hi Affectus partim â causis remotis, partim v. â propinquis & concurrentibus oriuntur. Causæ remotæ & procatarcticæ sunt mala observata Diæta, ac præsertim cibi potusque usus immodicus, ventriculique quotidiana nimia repletio, per quam non solum coctio depravatur, sed etiam viæ corporis naturales, præsertim verò mesenterium, per quod chylus inelaboratus transire consuevit, multis cruditatibus replentur, infarciuntur, atque gravantur, caputque nebulosis, acribus, & scorbuticis, narcoticisque vaporibus oneratur; Concurrentes propriæ ac proximæ Causæ ex parte lienis, sunt obstructio venarum mesaraicarum, ramorumque venæ portæ, â materia excrementitia atrabilaria & adusta, ac peculiare fermentum acre, quo sanguis melancholicus tinctus ac imbutus est.

Cachexia â mala & depravata coctione ventriculi, hepatis atonia, ac imperfecta sanguificatione, Sanguinisque vitiosi sero copiosiore, oritur: Tussis vehementia, cum phthisis periculo, â materia acri & mordaci catarrhali, è capite ad pectus pulmonesque delabente, ac pituita salsa, lenta, & viscida, fistulas pulmonum obstruente, pulmonesque tam copia, quam qualitate inquietante, & gravante, respirationemque liberam impediente, provenit.

Signa. Signa recensitorum affectuum sunt sequentia; Et quidem mali hypochondriaci & sanguinis scorbutici indicia ex frequenti tristitia, mœrore, indignatione, capitis ac labiorum, ob impuri sanguinis motum, & heterogeneorum segregationem per aliquot vices exulceratione, Sputi acidi, salsi & austeri excretione, &c. desumuntur. Cachexia, & ad hydropem dispositio partim ex faciei inflatione ac colore plumbeo, labiisque lividis, partim verò ex tumore pedum œdematoso judicatur. Phthisis verò periculum tam tussis vehementissima cum asthmate, quam etiam excrementum pituitosum filamentis sangui-

sanguineis striatum & permixtum, maciesq; totius corporis, indicat. Inclinatio ad lethargum, continua ad somnum propensio, artuum tremor, sermo inconveniens tempore paroxysmi, dictorum factorumve oblivio, urina, pulsus, & quæ sunt similia, edocent.

Prognosis. Hi recensiti affectus difficulter curantur, quia tres Facultates principes, animalis videlicet, vitalis, & naturalis patiuntur; imò, planè incurabiles sunt, si nulla Diæta observatur, intemperantia in potu continuatur, ac usus legitimus remediorum negligitur: Econtra, si bona Diæta instituitur, & medicamenta præscripta ritè assumuntur, spes aliqua restitutionis, benigna natura cooperante, superest. *Prognostica.*

Curatio in remotione causarum morbi, ac præcautione symptomatum consistit. Causæ removentur per materiæ peccantis præparationem & purgationem, quorum ultimum suo tempore per laxativa clysteresque peragi potest; Exempli gratia, ℞. *Rad. angelic.* ℥vj. *Herb. salv. rut. hyssop. betonic. major. rorismar. flor. stœch. Centaur. min. ana* pj. *sem. anis. Cymin. fœnic. urtic. bacc. lauri ana* ʒij. *M. f. decoct. in brod. carn. q. s. Colat.* ℞. ℥vj. *in qua dissolv. Syr. Emet. Ang. Sal.* ℥ij. *El. diacath.* ℥j. *Mell. ros. sol.* ℥iß. *Sal. gemm.* ʒiij. *M. f. Clyster.* Sed quia hoc tempore benigna mater Natura sponte excretionem per alvum criticam molitur, iccircò hac vice non turbanda, sed potius in operando relinquenda erit. Interim verò ratione omnium dictorum affectuum eò collimandum est, ut intemperies affectarum partium alteretur ac corrigatur, obstructiones reserentur, sanguini & spiritibus motus liber ac legitimus cum circulatione restituatur, viscera roborentur, & â corruptione præserventur. In quem finem sequentia Remedia ordinata fuerunt. 1. Ad Obstructiones mesenterii, ramorumque venæ vortæ aperiendas, spiritusque cerebri congelatos fixosque volatilisandos; ℞. *Sal. CC. volatil.* ℈j. Sic d. dos. 12. ad vitra, de quibus alternis diebus, mane, meridie, & vesperi una in aqua Cerasorum nigrorum assumatur. 2. Ad cerebrum roborandum, ejusdemque meatus aperiendos, graviaque symptomata præcavenda. ℞. *Cinnabar. nativ. granulat. Cinnab. antimon. Spec. contra Apoplex. compl. ana* ℥ß. *M. f. pulv.* de quo etiam alternis diebus (ita ut quotidie duorum horum pulverum alternando, unus de die ter deglutiatur) mane, meridie, & vesperi ℈j. in aqua cerasorum nigror. capiatur, ususque dictorum pulverum, usque ad eorundem consumptionem continuetur. 3. Quia præcipuum indicans inter cætera requirit, ut tussi vehementissimæ sine mora succurratur, ac phthisis periculum infringatur, statim post usum præscriptorum pulverum, sequentes species

Curatio.

Sal. CC. volatile.

Pulv. Cephal.

gallinæ deplumatæ ac apertæ inclusæ, cum mensuris duabus aquæ fontanæ ad tertias coquantur, ac de hoc brodio colato & expresso mane jejuno stomacho, & hora secunda pomeridiana unciæ quinque calidè ebibantur, perque horam unam alteramve à cibo potuque ab-

Spec pro decocto. stineatur. ℞. *Spec. decoct. pectoral. fl. & fr. ana ℥ß. Rad. fœnic. belen. taraxac. ana ʒij. herb. capill. ♀. Mj. scabios. Mß. sem. 4. frig. maj. ana ʒiß. sem. fœnic. anis. ana ℈j. Nucleor. pineor. ℥ß. Conserv. rosar. rubr. ℥vj. Conserv. borrag. ʒiij. Mixt. contus. & incis. d. ad chartam.* 4. In eundem finem etiam de sequenti Electuario pectorali confortante de die aliquoties avellanæ vel nucis moschatæ quantitas comedatur, usus que hujus remedii per aliquod tempus, donec tussis cesset, non negliga-

Electuar. tur. ℞. *Conserv. ros. rubr. Conserv. flor. bellid. ā ℥j. Loch. san. & expert. de pulmon. vulpis, de farfara ana ℥ß. Pulv. Haly contra phthis. sine sacch. Pulv. Anonym. ana ʒß. flor. ♀. ℈j. Syr. Violar. papav. errat. ana ʒij. M. d. ad Ollam.* Et, ℞. *Conf. ros. rubr. ℥iij. Conf. Alkerm. Compl. ℈ij. Corall. rubr. præp. ʒij. Syrup. Corall. ʒij. M. d. ad Oll.* 5. Species pro potu ordinario, de quibus cochleare unum plenum mensuræ aquæ ferventis injiciatur, moxque operculo tegatur, qua etiam aqua, nulloque alio potu, (nisi apud mensam, ubi vitrum vini concessum est) sitis restinguatur, quia hoc potu vitium humorum corrigitur, viscera roborantur, & sanguis acrior corrigitur, ac impeditur ne viscera per putredi-

Pulv. Spec pro potu ordinario nem corrumpantur. ℞. *Scob. Lign. Sassafr. Rad. Chinæ ana ℥ß. Cinnam. opt. ʒij. sem. anis. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ʒiß. M. f. pulv. grossus.* 6. Aqua præstantissima, cor, caput, atque ventriculum corroborans, quavis urgente necessitate, præsertim verò M. & V. cochleatim su-

Aq. Cephal. opt. menda. ℞. *Aq. Ceras. nigr. Apoplect. Oswald. Cephal. nostr. descript. confort. officinal. perlat. ana ℥iß. Cinnam. still. ʒij. Epilept. Lang. Hyrund. cum castor. ana ʒß. Spir. Ceras. nigr. flor. anth. lilior. convall. Cephal. Anhalt. compl. ana ʒj. Lap. Bezoar. orient. gr. v. Corall. rubr. præp. ℈ß. Confect. Alcherm. compl. ℈iß. Margar. præp. ℈ß. Man. Chr. perlat. ʒiij. fol. ☉. num. j. M. d. ad vitr.* 7. Tragea confortans, quotidiè post prandium ac cœnam cochlearis dimidii quantitate cum pane saccharato, vino madido,

Tragea Confort. usurpanda. ℞. *Spec. diambr. compl. diamosch. dulc. ana ʒß. diaxyloal. ℈j. Cinnam. opt. ʒij. Margarit. præp. ℈j. Cinnabar. nativ. granul. Corall. rubr. præp. ana ℈ij. Nuc. mosch. ʒj. Macis, Cubeb. Cardamom. gariophyll. ana ℈ß. sacch. albiss. ʒiij. M. f. Tragea.* Ad hæc, in morbi principio, maximo cum

Theriac. cœlest. levamine, Pillulis Theriacæ cœlestis usus est. ℞. *Theriac. cœlest. ℈ß. f. pill. num. 8.* divid. in 2. part. æqual. quarum quælibet vesperi sub horam decubitus deglutienda. 8. Externè, aqua Reginæ Hungariæ, vel Spiritus Cephalicus, & balsamus apoplecticus mixtus, quibus

vertex

vertex capitis, tempora, ac nares inungantur. ℞. *Spir. Ceras. nigr. lil. convall. ana ℥ß. Cephal. Anhalt. compl.* ʒij. *M.* Et, ℞. *Balf. Apopl. Croll. comp.* ℈ß. *majoran. succin. ana gr. iij. Ol. succin. g. iij. Pingued. Castor. gr. iiij. M. d. ad pix. stanneam*, de quo nares ac tempora inungantur. Ut &, ℞. *Empl. d. Tacamahac.* ʒij. *malax: cum Ol. majoran. extend. super aluta magnitud. imperial.* verticique capitis, abrasis prius capillis, applicetur. *Spiritus Cephal. Balsam. Emplastr. Cephal.*

9. Simili modo quotidiè aliquoties, ad cerebrum roborandum, ejusdemque intemperiem frigidam corrigendam, meatusque obstructos aperiendos, alternatim pulvis errhinus, & aqua sternutatoria in usum venire possunt. Ut, ℞. *Herb. anthos, majoran. ana* ʒij, *Sem. nigell.* ʒj. *rad. helleb. alb.* ℈ß. *Mosch. gr. v. Ambr. gr. iij. Ol. lign. rhod. majoran. Cinnam. ana gutt. iij. gariophyllor. gutt. ij. M.* Et, ℞. *Aq. majoran.* ℥ij. *pulv. sem. nigell.* ℈j. *helleb. alb. gr. v. M. d. ad vitr.* *Pulv. errhinus. Aq. sternutator.*

10. Nec minus, ad atrophiam corporis inhibendam, M. & V. pectus ac spina dorsi unguento appropriato illiniantur. ℞. *Ung. resumptiv. Fern. Rosat. Mes. ana* ℥j. *Ol. violar.* ʒij. *M. d. ad Ollam.* Ac tandem 11. tumori pedum œdematoso seqq. Remedia applicentur. ℞. *Emplastr. diaphoret. Mynf.* ℥iß. *malax. cum Ol. chamomill*, atque linteo inductum imponatur. Vel ℞. *Spir. vini opt. rectif. Mensur. j. vel* ℥xxxx. *pulv. sal. armoniac.* ℥iij. M. in quo intingantur lintea, ac sub horam decubitus in lecto pedibus tepidè circumvolvantur. Quodsi v. tumor pedum cedere nollet, aqua calcis vivæ cum intinctis linteis calidè erit usurpanda, sæpiusque repetenda, quæ sic paratur: *Sumitur frustulum calcis vivæ ad quantitatem nucis juglandis, & in aquam ferventem immittitur, donec dissolvatur, quo facto, calx cum aqua agitatur, & postea residere sinitur*, hinc clarior aqua per inclinationem in aliud vas transfunditur, in qua spongia nova, & quæ nitrosa qualitate adhuc particeps, exprimitur, calidéque parti affectæ superligatur; Notandum v. quod pars Oleo amygdalar. dulcium, vel axungia porcina veteri debeat inungi, ne calx in aqua residua partem erodere vel mordicare possit. Proficit etiam seq. Fomentum. ℞. *Herb. absynth: menth. salv. rutæ, hyperic. Origani, rorismar. Lavend. Majoran. ana Mj. Rad. Ebuli, iridis, Cortic. med. sambuc. ana* ℥ij. *flor. chamomill. sambuc. spic. stœchad. rosar. rubr. melilot. ana Mß. Baccar. lauri. juniper. ana* ℥ß. *M. & concis. coq. cum aq. fontan. & f. l. a. fomentatio pedum*, quæ bis in die repetatur. *Emplastr. Mixtura. Aq. calcis vivæ. Fomentum.*

Quod denique Diætam concernit, 1. Aer sit calidus. 2. Cibi eligantur coctu faciles, bonumq; succum generantes, quales sunt, panatellæ, juscula carnium & gallinarum, cum gelatina caponum mixta, item gallinæ, pulli gallinacei, capones, caro vitulina, agnina, aves montanæ, minutal, pruna Hispanica, pulmentum ex passulis confe- *Diæta.*

ctum; Ex piscibus, truttæ, furiones, funduli, gobii fluviatiles, aliique hujus generis bonam carnem habentes, quæ omnia macere, garyophyllis, Cinnamomo, majorana, &c. condiantur; Econtra omnia cruda, coctu difficilia, acria, austera, salsa, acida, fumo indurata, & similia, evitentur. Potus in mensa sit vitrum vini sacchavo Candi mixtum, ac hoc tempore hyemali fornaci aliquantisper impositum; aliâs, ad sitim compescendam decoctum pro potu ordinario bibat, & extra hoc, ab omni intempestivo ac superfluo potu tam mane jejuno stomacho, quam per totam diem, reliquumque tempus, nisi vitam voluntariè perdere velit, abstineat. 3. Motus sit moderatus, quo Corpus ac Spiritus excitentur & vegetenrur 4. somnus diurnus, quantum possibile, evitetur. 5. Alvus sit vel naturaliter, vel artificialiter aperta. Ac tandem 6. omnes fortiores animi motus, ira, mœror, tristitia, &c. refrenentur atque coerceantur.

CONSILIUM MED. II.

Morbum complicatum, Cachecticum Ictericum, scil. atque Scorcuticum, producens.

Casus.

ANno 1689. Mense Februario, Serenissima quædam Persona sequenti morborum ac symptomatum syndrome afficiebatur. Facies erat lurida ac circa genas inflata, oculi auriginosi, dextra manus exterior, quin etiam pedes minores ad talos usque tumefacti, maculisque violaceis conspersi cernebantur, tussicula cum asthmate aderat molesta, appetitus erat prostratus, membraque tremore concutiebantur.

Resolutio.

Morbus. HIc Affectus morbus complicatus est, qui 1. Cachexiæ. 2. Icteri flavi, & 3. Scorbuti nomine indigitatur, ac â ventriculi, hepatis, atque lienis discrasia originem habet.

Causæ. Causa Cachexiæ â stomachi & facultatis concoctricis imbecillitate, nec non malè observatâ Diæta, ac excessibus in cibo potuque com-

commisſis proficiſcitur, undè variæ cruditates generantur, quæ deinceps cum chylo per anguſtas meſenterii venas tranſeuntes in primis viis hærent, variasque periculoſas obſtructiones cauſantur, partim verò in ipſam maſſam ſanguinis penetrant, & ob particulas heterogeneas ſalino-tartareas circulatioem ſanguinis aliqualiter impediunt, ac præternaturali inquinamento tingunt, hinc fit, quod in tertia concoctione ille ſanguis, qui ad corporis nutritionem ac conſervationem in ſubſtantiam corporis converti & asſimilari debet, magna ex parte vitioſus & inhabilis ſit, ac propterea â benigna matre natura per oſcula venarum intra cutem & carnem ut inutilis excernatur, unde tumor, Leucophlegmatia, aliaque periculoſisſima ſymptomata oboriuntur. Icterus flavus ab obſtructione ductus cyſtici vel cholidochi provenit, quam ob cauſam bilis maſſam Sanguineam incurrit, totumque corpus flavedine tingit.

Scorbutica diſpoſitio â ſanguine atrabilario, acri & aduſto, particulisque ſalino - ac acido - vitriolatis proficiſcitur, quibus mediantibus perſæpè variæ moleſtæ ac dolorificæ corroſiones, rubræ, violaceæ, lividæque maculæ, aliaque gravia, periculoque haud vacantia ſymptomata cauſantur atque invehuntur.

Signa Cachexiæ & inſecuturæ hydropicæ diſpoſitionis, præſertim Anaſarcæ; eſt Leucophlegmatia ſeu facies livida, tumor & inflatio genarum, dextræ manus, pedumque minorum intumeſcentia, tusſicula cum aſthmate, quæ â ſuperabundanti lympha, ſeroque copioſiore ſanguinis, & defluxionibus catarrhoſis, ſalſis & acribus è capite ad pectus ac pulmones defluentibus propullulat. Icterus flavus ex oculis flavedine tinctis, laſſitudine, effuſione bilis, membrisque tremulis. Ac Diſpoſitio ſcorbutica ex pedum latioribus maculis, rubro - violaceis ac lividis judicatur. *Signa.*

Dicti hi Affectus, cum invaluerunt, periculo non vacant; ſed quia hoc Sereniſſimum ſubjectum in optimo flore juventutis conſtitutum, viribus adhuc pollet, ac jucundisſimum ad ſanitatem multum contribuens tempus vernale, in quo tota quaſi natura renovatur, appropinquat, ſperandum eſt, illud, ſi præſcriptis remediis rectè utatur, ſtrictisſimamque bonam ac decentem Diætam obſervet, Dia favente gratia priſtinam bonam valetudinem conſequi poſſe. E contrario verò, ſi legitimus remediorum uſus poſtponatur, nullaque Diætæ ratio habeatur, cum accretione noxiorum ſymptomatum ac peſſundatione functionum naturalium, nil niſi funeſtum exitum expectandum eſſe. *Prognoſtica.*

Curatio

Curatio. Curatio horum affectuum 1. in materiæ peccantis præparatione & obstructorum meatuum reseratione. 2. In repetita bilis aliorumque humorum excrementitiorum atque peccantium evacuatione. 3. Partium intemperie læsarum alteratione. Et 4. affectorum viscerum, utpote ventriculi, hepatis, lienisque roboratione consistit.

In quem finem 1. ad præparationem humorum & reserationem obstructarum viarum sex sequentes pulvisculi usurpandi veniunt, de quibus singulo mane jejuno stomacho, & vesperi sub horam decubitus unus in brodio carnis assumendus. *Pulv. deobstruens.* ℞. *Ocul.* ♋. *præp.* ℈ß. *salis tartar. volatil. gr. vj. M.* d. ad vitr. optimè clausum. Nec non pulvis Digestivus talis. *Pulv. Digestiv.* ℞. *Crem.* ♀. *Cryſtall.* ♀. *ana* ʒij. ⊖*is Tamarisc. Fraxin. Juniper. Scolopendr. ana* ʒß. *Spir.* ⊖*is coagulat.* ℈j. *Ol. macis gutt. vij.* de quo dimidiâ hora ante prandium & cœnam, quantum cultri cuspide capi potest, cum gallinæ brodio, vel alio convenienti vehiculo deglutiatur. 2. Ad repetitam bilis aliorumque humorum peccantium expurgationem seq. syrupus cholagogus de quo in hebdomade semel duo cochlearia post agitationem mane jejuno stomacho capiantur. *Syrup. laxat. Cholagogus.* ℞. *Syr. d. Cichor. cum Rhabarb. diaser. Andernac. Rosat. solut. ana* ℥j. *Pulv. rad. Gialapp.* ʒij. *Spir. Nitr.* ℈ß. *M.* 3. Ad viscerum principaliorum alterationem, reserationem atque firmationem, Pulvis Cachecticus Quercetani sine saccharo, de quo per quindecim dies mane jejuno stomacho ʒß. in jure galli capiatur, perque duas horas â cibo abstineatur. *Pulv. Cachecticus.* Et 4. Ad viscerum principaliorum roborationem Tragea sequens. *Tragea.* ℞. *Spec. diarrhod. Abbat. diatrionſant. ana* ℈ij. *Diacurcum. dialacc. ana* ℈j. *Cinnam. opt.* ʒij. *Nuc. moſch.* ʒj. *Macis, Gariophyllor. Cubeb. Cardamom. ana* ℈ß. *Corall. rubr. præp.* ʒj. *fol.* ☉. *num.* 2. *ſacchar. albiſſ.* ℥iij. *M. f. Tragea.* de qua post prandium ac cœnam cochleare minus vel per se, vel cum pane albo bis cocto saccharato vino madido usurpetur.

Ad manus dextræ pedumque tumorem tollendum de sequenti pulvere duo vel tria cochlearia cum vini albi ℥xx. & aceti vini acerrimi ℥x. coquantur ac cum intinctis linteis duplicatis vel triplicatis sæpius calidè applicentur. *Epithema.* ℞. *Lythargyr.* ℥vj. *Bol. armeu.* ℥j. ♀*is viv.* ʒiß. *alumin. crud.* ʒij. *Gallar. Turcic.* ℥j. *Myrrh. el.* ℥iß. *M. f. pulvis.* In hunc finem etiam tumori pedum Emplastrum Diaphoreticum Mynsichti impositum confert. *Emplaſtr.*

Et quia Dominus Patiens de vehementissima tussi, qua urgente ex valentiori capitis atque pectoris concussione, ab venarum anastomosi sanguinis quædam portio excernebatur, talis syrupus, ac Electua-

Electuarium pectorale, cum aqua Cordiali viresque reficiente ordinata fuêre. ℞. *Syrup. Violar. hyssop. papav. simpl. Diacod. Mont. ana ℥iiij. Tabb. diatrag. frig. ʒij. f. mixtura* sæpius cochleatim sumenda. Et, *Syrup.* ℞. *Conserv. rof. rubr. ℥iij. symphit. ℥j. pulv. sem. papav. alb. ʒij. Spec. diatrag. frig. ʒjß. Lap. hæmat. præp. Carneol. præp. Corall. rubr. præp. Croc. ♂. adstring. ana ʒß. Syr. papav. err. ʒvj. vel ℥j. M.* Dosis, avellanæ quantitas, sæpius de die assumenda. Ut &, *Electuar.* ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. ℥iiij. antiphtys. Mynf. hyssop. Cerasf. nigr. ana ℥j. aq. Cinnam. Cydoniat. ℥ß. Corall. rubr. præp. Carneol. præp. Margarit. præp. ana ʒß. Man. Chr. perlat. ℥ß. M. Dos.* cochleare unum vel alterum, sæpius repetendum. *Aq. confort.*

Mense appropinquante Majo usus syrupi cholagogi superius allegati reassumendus, postea tale Apozema cum brodio gallinæ paratum, bibendum. ℞. *Spec. decoct. pector. flor. & fruct. ana ℥ß. Rad. fœnic. chin. helen. tarax. ana ʒij. Lign. Lentiscin. ℥ß. herb. capill. ♀. Mj. scabios. Mß. Sem. 4. frig. maj. ana ʒjß. fœnic. anisi ana ℈j. Nucl. pin. ℥ß. Conf. rof. rubr. ʒvj. borrag. ʒiij. M. incif. & contus. coq. cum brod. gallin. ℔vj.* de quo decocto quotidiè mane jejuno stomacho ℥v. vel vj. hauriantur. Hoc peracto, usus seri lactis caprini per 3. vel 4. septimanas continuetur, singuloque mane ℥x. vel ℔j. calidè ebibatur. *Apozema.*

Quod denique Diætam concernit, aer sit temperatus ac ad calidum inclinans, cibi laudabiles, coctu faciles, bonumque succum ac sanguinem generantes, omnique aciditate, acredine, ac salsedine carentes, à matutina ciborum ingestione & jentaculis (excepto jusculo) ut & vini horis antimeridianis potu (si aliter vitæ periculum evitandum) abstineatur. Pro potu ordinario in mensa ad sitim compescendam confert vini albi Nicarini potus vel per se, vel sequenti aqua dilutum. ℞. *Scob. Lign. sassafr. rad. Chin. ana ℥j. Cinnam. ℥ß. Sem. anis. ʒij. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ʒiij. M. f. pulv. gross.* de quo cochleare unum aq. ferventis ℔iiij. injiciatur & mox tegatur, posteaque ad usum asservetur. Liberalior vini potus in totum evitetur. Ad hæc, corpus modicè moveatur, in somno ac vigiliis modus teneatur, alvus naturaliter aperta servetur, animique fortiores motus atque pathemata refrenentur. De cœtero Deus Ter Opt. Max. hisce remediis benedicat, ac Sereniss. Dn. Patientem ad pristinam sanitatem reducat. Die 9. Febr. Ann. 1689. *Pulv. pro pot.*

CONSILIUM MED. III.

Dolores vagi hypochondriaci, cum oris salsedine feliciter curati.

Casus.

ANno 1689. cum Magni nominis Vir, tertia Feria Adventûs post cœnam per choream animo indulsisset, postea in hypocausto suo adhuc toto corpore calens & madidus per integram horam è fenestra prospexisset, postea se in lectum recepisset, post elapsum horæ spatium acutissimos dolores ventris, inflationem, ac lancinantia tormina perpessus est, quæ per alvi secessum; (qui etiam aliquo modo suo voto & expectationi respondit) lenire tentavit, ex quo etiam aliquale levamen sensit; sed paulò post dicti dolores reversi sunt, ac in dextro hypochondrio usque ad regionem ventriculi ascendendo oberrarunt, ita, ut Dominus Patiens inquietam noctem duxerit; manè vomitus aliquoties sequebatur, post quem melius per totam diem habuit: Interim vero tam ad discutiendos flatus, quam ad recurrendos dolores avertendos & præcavendos, oleo carminativo, ex mixtura olei anisi, fœniculi & carui, cum singulari emolumento usus est. Sequenti vero die, circa diluculum dicti dolores, sed sine vomitu, Dn. Patientem rursus infestârunt, inter quos sudor in lecto spontaneus copiosus erumpebat, malumque evidenter mitigabat; Circa meridiem vicinus vocatus Medicus horâ undecima meridiana Syrupum Emeticum propinavit, â cujus usu aliquoties evomuit, ac exinde levamen sensit, cibumque hora secunda pomeridiana assumsit: Sed post captum cibum præfati dolores in dextro hypochondrio inopinatò rursus ex-

citati sunt, ad quos demulcendos non solum internè prænominatum oleum carminativum, datum, sed etiam externè aliud oleum anodynum calidè inunctum fuit, quorum usu Dominus Patiens optimè consolatus, dictos dolores non solum excussit, sed etiam illa septimana trahæ vecturâ animum recreare potuit. Ab illo autem tempore, quo dicti dolores tumultuare incœperunt, Dominus Patiens hactenus singulis diebus, horâ unâ ante prandium in ore salsedinem percipit, ac si sal resolutum accepisset. Proinde ex ipsius jussu â me quæsitum est, qualis hic affectus? â qua causa proveniat? & qua ratione curandus sit?

Resolutio.

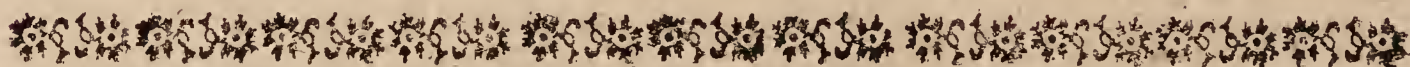
HIc Affectus, per dictas circumstantias enumeratus, dolorque in infimo ventre & dextro hypochondrio obortus, â fermento acido-vitriolato gastrico, è glandulis duodenalibus ac intestinalibus eructato, partesque nervosas, tam ventriculi quam intestinorum vellicante, provenit; unde deinceps fit, ut ex vitiosa fermentatione tota massa alimentaria corrumpatur, & peregrinum characterem induat, unde flatus resultant, & varia intestinorum vicinarumque partium calamitates atque afflictiones, tam ex rosione, quam tensione, oboriuntur. Qui vitiosi succi, si aut in plexus nervosos mesenterii incidunt, aut tunicam nerveam vertriculi aut intestinorum lacessunt, diversas ærumnas & ægritudines excitant. Quemadmodum etiam salsedo illa, hora unâ ante prandium in ore percepta, ab illo ipso acido fermento & lympha acriori quod per glandulas salivales cum saliva ori communicatur, proficiscitur. Hæc vitriolata in corpore latens aciditas, quæ tam dictos abdominis & hypochondrii dolores, quam reliqua mala atque molestissima symptomata excitavit, procul dubio per saltationem, & forsan potum frigidiorem, dum corpus adhuc calebat, nec non frigidi aeris appulsum, cum Dominus Patiens è fenestra prospexisset, utpote causas moventes & excitantes, in actum deducta est.

Ad hoc autem profligandum malum, nulla purgantia acriora & vehementiora, (utpote quæ majorem fermentationem humorum excitant, morbumque vehementius exacerbant,) sed blanda & mitiora laxativa, non neglectis remediis carminativis & anodynis, simul *Curatio.*

 ac præ-

ac præcipitantibus specificis, acredinem illam obtundentibus, cum bona etiam ac laudabili observata Diæta, conferunt, in quem finem sequentia remedia transmittuntur. Et quidem 1. talis potiuncula.

Pot. laxat. ℞. *Fol. sen. el. s. st.* ℥iij. *Rhabarb. ver. Grem.* ♀. *ana* ʒß. *Aq. Ceras. nigr.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitio, in Colatura dissolv. Mannæ calabr. el.* ℥jß. *clarif. cum album. ovi, add. aq. Cinam. still.* ʒij. *M. f. potio una vice sumenda.* 2. Aqua Carminativa. *Aq. Carminativa.* ℞. *Aq. Cinnam. still. physogon. Carminativ. Dorncreil. ana* ℥jß. *Tinctur. arantior.* ʒjß. *Laudan. opiat. Croll. gr. vij. M. de qua ingruente dolore, unum vel duo Cochlearia capiantur.* 3. Pulveres præcipitantes specifici, *3. Pulver. præcip. specifici.* quorum mane jejuno stomacho, & vesperi duabus vel tribus horis post cœnam unus in cochleari Vini malvatici sumatur, ac post horam præterlapsam brodium gallinæ macere conditum, sed non salitum, superbibatur. Externè, inunctio dextri hypochondrii, cum oleo anodyno, vel anethino, vel chamomælino, vel lumbricorum, continuetur. De cætero, & quod Diætam concernit. 1. Aer sit ad calidum inclinans. 2. Cibi sint euchymi; vitentur crassi, crudi, frigidi, & flatulenti; Potus sit vinum album. 3. Quies procuretur. 4. Somno, si possibile, indulgeatur. 5. Alvus sit naturaliter aperta. Et 6. animi fortiores affectus moderentur.

CONSILIUM MED. IV.

Aquarum Mineralium Ilerbergensium in Comitatu Kirchbergensi probationem delineans.

IN Comitatu Kirchbergensi, Illustrissimi Comitis ac Domini, Domini Alberti Fuggeri, Comitis in Kirchberg & Weissenhorn, Domini in Brandenburg & Wulenstetten, Hausen & Stetten **am kalten Marckt** / &c. &c. Sacr. Cæsar. Maj. Consiliarii ac Camerarii excellentissimi, territorio, propè Pagum Ilerberg, in Vicinia Civitatis Ulmensis, Castelli Kirchberg, & Oppidi Weissenhorn, quorum prima unum milliare, reliqua dimidium milliare â dicto loco distant, in

ſitu ſatis amœno ac pratenſi, propè ſylvulam montanam, aquæ minerales tribus ſcaturiginibus, (quarum duæ præcellunt) prodeuntes, ſulphurque copioſiſſimum redolentes, reperiuntur, quæ, ſi aptum domicilium pro balneis ad recipiendos hoſpites ibidem ædificaretur, atque neceſſariis requiſitis, ſcilicet caldariis, tepidariis, aliiſque rebus ad hunc ſcopum pertinentibus, (ut præfatus Illuſtriſſimus Comes ſibi propoſuit) inſtrueretur, nullum dubium eſt, quin dictæ aquæ minerales quamplurimis ægrotis maximum fructum utilitatis præberent, â multis morbis vindicarent, priſtinamque ſanitatem reſtituerent.

Sequitur Aquarum harum mineralium examinatio.

UT autem certo conſtaret, quibus mineralium virtutibus dictæ aquæ imprægnatæ eſſent, illæ 1685. â me & Dieterico Hailbronnero, Pharmacopœo Ulmenſi dexterrimo, ſequenti modo, & quidem 1. Quoad ſaporem. 2. Odorem. 3. Colorem. 4. Qualitatem tactilem. 5. Vires & Effectus probatæ ac examinatæ fuerunt.

Quod igitur 1. Saporem concernit, ille quidem ſubdulcis, ſed ſimul etiam adverſus, ſtomachoque ingratus, & nonnihil adſtringens deprehenſus eſt, qui ſulphuris ac aluminis adſentiam denotat, & quia hic ſapor aliquantiſper durabilis eſt, nec facilè evaneſcit, ſed guſtum modicè afficit, eapropter has aquas non ſolum ſpiritualiter, ſed etiam bona ex parte corporaliter hiſce mineralibus tinctas & imprægnatas eſſe, judicatum eſt.

2. Odor, (qui ex calefactis his aquis melius percipiebatur) gravis & adverſus, accenſumque pulverem pyrium referens, caputque afficiens & incommodans, ſulphuris ac bituminis ſpiritus in copia adeſſe, ſignificavit.

3. Color albus, & aliqualiter fuſcus atque caliginoſus, aluminis bituminiſque præſentiam indicavit.

4. Quoad qualitatem tactilem, aquæ commemoratæ ex parte pingues, ſed tamen aliqualiter adſtringentes fuerunt, quæ ſulphuris, bituminis, gagatis, & aluminis minerales virtutes intermixtas eſſe, indigitarunt.

5. Contenta quod attinet, quia nulla corpuſcula innatantia, utpote atomi, arenulæ, ſpuma, pinguedo, vel cuticulæ apparuerunt,

iccircò propter horum absentiam, ex harum aquarum hypostasi, ea, quæ contentorum vices gerebant, judicanda & examinanda fuerunt.

6. De Viribus ac Efficacia aquarum mineralium allegatarum infra dicetur.

Extra aquas hasce minerales, diligenter etiam consideranda & examinanda veniunt 1. Loci natura & fontis situs, annon hæc aqua talibus mineralibus inficiatur, quales forsan ex loco thermali vicino eruuntur. 2. Scaturiginis ostium, annon eidem aliquid adnascatur, vel in ipsius fundo vel ad latera reperiatur, vel hujus parietibus terrena quædam substantia, certissima corporum mineralium nuncia, accrescat, quæ nos in cognitionem mineralium inducat. 3. Ostio adjacens cœnum atque lutum, ejusdemque substantia, odor, sapor, &c.

Post dictam totius aquæ mineralis studiosam explorationem, locique, situs, ostii, scaturiginis, luti ac rerum adjacentium accuratam perspectionem, aquarum in super harum mineralium ulterior examinatio, & quidem mensurarum viginti circiter, per ignem lenta evaporatio facta est, quo peracto, hypostasis in cucurbitæ destillatoriæ fundo remanens, exempta, & post exiccationem probè ponderata ac perscrutata fuit, cujus 1. Sapor salsus & adstringens sal nitrosum cum alumine indicat, & quia hæc materia residua in aere facilè liquescit, certissimum signum est, (cum salia tali modo sponte resolvantur) sal nitrosum intermixtum esse.

2. Odor hypostasis, quia acris, bituminosus, penetrans & adversus est, iccircò sulphuris, bituminis ac gagatis vires prodere, non sine ratione judicatur.

3. Color hypostasis est fuscus, qui partim sulphur, bitumen, & gagatem monstrat, partim verò, si vel beneficio radiorum solarium, vel microscopii, penitius inspicitur fulgorem nitro ac alumini familiarem, similem & adæquatum, nec non scintillulas micantes, auri scil. & argenti tenuissimas portiunculas glareæ inclusas, & intermixtas, visuique obvias de se spargit, ac proinde etiam horum mineralium præsentiam indigitat.

4. Et quia substantia hypostasis inter tangendum pinguis, unctuosa, & viscosa deprehensa fuit, rectè judicatum est, sulphur, bitumen, ac gagatem inter cœtera, præ omnium hisce mineralium corpusculis antecellere.

5. De hujus etiam hypostasis sedimento aliqua portio prunis injecta fuit, ubi observatum est, quod præter antedictum acrem & bituminosum odorem, hypostasis materia in liquorem resoluta sit,

nec

nec tamen, ſalium more, proſilierit & crepitaverit, quod probabiliter exinde factum eſt, quia ſubſtantia pinguis & bituminoſa intermixta idipſum inhibuit, atque præpedimentum objecit. Ad hæc, benè notandum ac obſervandum eſt, hypoſtaſin ex inferiori altera ſcaturigine, bituminoſiorem, virtuoſiorem, fortiorem, ac efficaciorem; eam verò ex ſuperiori fonte, ſulphure abundantiorem, deprehenſam fuiſſe.

Ex quibus omnibus, tam ex aqua integra, quam per evaporationem reſoluta, & ex hypoſtaſi reſidua, concludendum eſt, quod dicta aqua mineralibus virtutibus Sulphuris, Nitri, Aluminis, Bituminis, Gagatis, Glareæque auri & argenti impprægnata ſit, ac propterea hos Fontes pro Aquis mineralibus & medicatis æſtimandas eſſe.

Quod denique 6. hujus Aquæ mineralis virtutes ac efficaciam concernit, illa, quia Ventriculum nauſeabundum reddit, adque vomitum ſtimulat, capitisque gravitatem infert, & ratione aluminis, præter acredinem adſtringit, non facilè ad interiorem uſum, potandumque apta eſt.

Externè verò hæc Aqua medicata ad omnis generis hæmorrhagias, ulcera ſordida, antiqua & phagedænica, fiſtulas, œdemata, oſſa membrorum fracta maleque repoſita, varios item cutis affectus, ſcabiem, lepram, impetiginem, gingivarum putredinem, artuum tremorem, apoplexiam, paralyſin, chiragricos podagricosque dolores, arthritidem, frigidam uteri intemperiem, affectionem hyſtericam, ſterilitatem, abortum, membrorum atrophiam, ſpaſmum, nervorum frigiditatem, obſtructionem, læſionem, ac immobilitatem, variosque alios affectus, præſertim illos, qui â cauſa frigida originem habent, confert atque auxiliatur.

Examen quoque chymicum, per præcipitationes aquarum harum mineralium, tentatum eſt, quia verò illud in tam exigua quantitate obtineri non potuit, ac ad majorem haud viles & exigui ſumptus requirerentur, idcircò hac vice in dicta probatione acquievimus.

Qui plura de Aquarum mineralium probationibus, ac inprimis de probatione chymica Aquarum medicatarum Biberbergenſium ſcire deſiderat, ille Decades ſex Conſiliorum & Obſervationum mearum medicinalium, anno 1683. in lucem editas, & quidem Conſil. 31. pag. 358. & ſeqq. evolvat.

CON-

CONSILIUM MED. V.

Puerum decennem, ex dentitione febricitantem, convulsum & syncopticum, ac per integrum biennium, & quod excurrit, lecto affixum denotans.

GEorgius Wilhelmus Holzhay, Orphanotrophii publici Ulmensis Moderatoris integerrimi filius, puer decennis, Anno 1681. die 28. Februarii, Diarrhœa symptomatica laborabat, quæ ob metum dejectionis virium, adstringente & roborante Electuario, (quia nemo de dentitione suspicabatur,) sublata fuit; Quo facto, per insequentes tres vel quatuor septimanas, materiâ peccante ad interiores partes regurgitante, tàm malè habuit, ut præ lassitudine caput vix erigere potuerit: Hanc lassitudinem febris erratica intermittens excipiebat, quæ postea quotidiana facta, bis de die patientem invasit, ac toties, quoties reversa, ad amussim per horas duas durabat, quos paroxysmos febriles sub finem animi deliquia, per quadrans horæ manentia, comitabantur; quocirca urina crassa, rubra, & turbida, extra paroxysmum verò nonnunquam clara, naturalisque coloris ac consistentiæ conspiciebatur. Et hic affectus procedente tempore in tantum auctus & exacerbatus est, ita, ut bini paroxysmi febriles, qui de die antea diversis temporibus ægrotantem divexabant, tandem in unum combinati, coagmentati seu conglomerati, quasi conjurati hostes, unitis viribus, unoque impetu, circa meridiem per quatuor integras horas, singulo paroxysmo duplum graviore existente, in miserè decumbentem sævierint, quorum uno paroxysmo vix finito, statim convulsio, & post hanc, confestim animi

mi

mi deliquium secutum est, quæ symptomata, per tres quadrantes anni, quotidiè, ac sine intermissione ægrotantem invaserunt: Hique paroxysmi tam strictè durationis suæ tempus observarunt, ita, ut unius cujusque finis, inversa ac elapsa clepsydra, exactissimè, & ad arenulam mensurari præscirique potuerit. Postquam verò febris emansit, nihilominus violenta convulsio, cum mox insequenti infirmitate syncoptica, patientem aggredi perrexit, quæ indies uno paroxysmo adaucta, tali incremento quotidiano, tribus elapsis septimanis, alternatim de die vicies reversa est, cumque sic summum cursus sui fastigium attigisset, tandem, singulis diebus uno paroxysmo abscisso, elapsis viginti solis luminibus, cum erumpentibus inferioribus dentibus caninis, dira hæc symptomata evanuerunt. Cumque postea duo dentes canini superiores, ac molares quatuor, caninis vicini, dextri ac sinistri lateris superiores ac inferiores, per alveolos sibi exitum parare ac erumpere moliebantur, dicta symptomata paroxysmorum convulsivorum & syncopticorum redierunt, ac crescendo decrescendoque fermè superius designatum typum, (excepto numero, qui ultra tredecim paroxysmos de die non excedebat,) retinuerunt, iterumque per tres quadrantes anni, ascendendo & descendendo, perseverarunt, donec quatuor posteriores dentes molares utriusque maxillæ, superni ac inferni, sicque octo molares, terebrando, gingivasque discindendo, exitum sibi quæsiverunt, quibus erumpentibus, loco prioris convulsionis, histrionica & ridicula pandiculatio brachiorum ac manuum observata fuit, quæ postquam dicti dentes in lucem prodierunt, etiam emansit atque disparuit.

Durante hujus affectus tempore, corporis vires maximè defecerunt, pedesque in tantum infirmati sunt, ut per integrum biennium, ab anno videlicet 1681. usque ad annum 1683, neque pedibus insistere, multò minus ambula-

re potuerit, ac interdum ambobus genubus, de loco ad locum in hypocausto, rependo quasi, se moverit; Quotiescunque etiam pedes ipsius, vel manibus durius apprehensi, vel fortius fricati, vel inuncti sunt, patiens semper & ex tempore, ob consensum cordis ac cerebri, animo deficere, magnumque dolorem in capite sentire cœpit: Ac insuper, dum molares erumpebant, tanta Cephalalgia & Odontalgia per vicissitudines invaluit, ut ipsi, ad evitandum majus malum, & præcavenda pejora symptomata, opiatis internis, ac cataplasmatibus anodynis, aliisque remediis externis, succurrere oportebat.

Cœterum, per totum morbum, Patiens, extra paroxysmos, animo sibi constabat, pulsus erat æqualis & eurythmos, in paroxysmis verò, pro febris, convulsionis, & deliquii ratione, mutabilis, celer, ac debilis, cibosque boni ac laudabilis succi capiebat ac concoquebat, alvusque naturaliter respondebat; Interim pleraque remedia, purgantia, antifebrilia, epileptica, cordialia, cephalica, emulsiones, clysmata, epithemata, unguenta, & quæ fuerunt alia, magno precio comparata, præter pauca roborantia & anodyna, toto dentitionis termino, donec dentes numeroso apparatu in apricum exibant, frustra fermè; cumque parvo commodo, ipsi adhibebantur.

Tandem, dentibus novis maxima parte exclusis, patiens anno 1683. sedato morbo ac symptomatibus, vires recuperavit, solus ambulare, & munia naturalia rursus obire didicit, dentesque interea temporis, ab anno 1681. usque ad annum 1685. antiquiores omnes, præter unicum, (qui sine dubio priores sequetur) abjiciendo amisit, ac horum loco recentes, firmos, ac stabiles, â Deo & natura obtinuit, sicque jam, Dia favente gratia, prospera valetudine fruitur.

Similem etiam dentitionem, uno eodemque tempore, in virgine quadam nobili, hic Ulmæ, pari symptomatum syndrome gravata, vidimus, quæ pariter lecto per longum

tempus

tempus affixa, febricitans, convulſa, & ſyncoptica, ſeptem tandem dentes, anno ætatis decimo quinto vel ſexto, excludebat.

SCHOLION.

DEntitio inter omnes morbos & ſymptomata, præprimis infantibus accidere ſolet, ac eapropter iis magis propria eſt.

Etſi verò Dentitio opus naturæ ſit, & quibusdam infantibus dentes facilimè, ac ſinè ulla moleſtia erumpant; Difficilis tamen dentitio, propter morbos & ſymptomata varia, quæ ipſi conjungi ſolent, inter morbos recenſetur. *Dentitio difficilis morbus eſt.*

Infantes autem, dum naſcuntur, dentibus ſuis jamdudum præditi ſunt, qui verò in alveolis ſuis adhuc latentes, gingivis teguntur, ac poſtea, deſtinato ſuo tempore, beneficio facultatis expultricis naturæ, erumpunt; Qui excluſi, inter oſſeam ac petroſam, mediam habent ſubſtantiam, & ignibus ſunt invicti, teſt. Plinio, nat. hiſt. lib. 7. cap. 16.

Tempus dentitionis, pro ratione ſubjectorum, naturarumque variat, dum apud infantes dentes vel citius, vel tardius, & quidem tertio, quarto, ſeptimo, octavo, nono menſe, aliquando ſaltem poſt annum prodeant: Obſervatum tamen eſt, infantes cum dentibus eminentibus ortos fuiſſe; Sic refert idem Plinius nat. hiſt. allegato lib. 7. cap. 16. Marium Curium & Papyrium cum dentibus natos fuiſſe, eamque ob cauſam Curium dentati nomen meruiſſe. In fœminis ea res inauſpicati fuit exempli Regum temporibus. Cum ita nata eſſet Valeria, exitio civitati, in quam delata eſſet, futurum, reſponſo auruſpicum vaticinante, Sueſſam Pometiam illa tempeſtate florentiſſimam deportata eſt, veridico exitu conſecuto. *Dentitionis Tempus.*

Narrat quoque Balduinus Ronſſæus, de vitæ humanæ primord. capite de dentitione, Anno 1564. Goudæ ſe puellam vidiſſe, quæ dum ordiretur lucem, duos inciſores dentes in maxilla inferiore haberet. Nec minus Ulmæ, ante paucos annos, in Doct. Joh. Pfauzii, Medici tum temporis Xenodochialis, ac Phyſices noſtri Gymnaſii Profeſſoris publici, diverſo tempore recens natis prolibus, dentes prominentes & enixos vidimus. Aliqui, vice dentium, continuo oſſe gignuntur, ſicuti Pruſiæ Regis Bithyniorum filius ſuperna parte oris, uti Plinius ſupra allegato loco teſtatur.

Infantibus autem omnium primi ſolent erumpere inciſores medii, tam inferiores, utplurimum præcedentes, quam ſuperiores,

si simul erumpant, sive seorsim, postea succedunt externi, in totum octo, illos verò canini & molares sequuntur: Ad majorem deinceps ætatem provecti, & septennes facti, plerumque dentes primos infirmiores minoresque, (germanicè Milch-Zähn) amittunt, ac alios novos, firmiores & stabiliores, acquirunt. Imò, & senibus nonnunquam novi dentes prodeunt, quorum duos maxillares in illustrissimo quodam Comite vicino, annum quinquagesimum quintum vel sextum agente, & quinque in superiori maxilla Dn. Parentis mei dilectissimi, annos septuaginta octo jam habentis, nuperrimè vidi ac observavi, qui sine omni dolore ac molestia eruperunt.

Dentitionis symptomata. Dum verò dentes difficulter eduntur, varia symptomata, utpote dolor, oris calor & ariditas, gingivarum inflammatio, febres, vigiliæ, alvi profluvia, convulsiones, hujusque generis alia prava atque periculosa oriuntur, â quibus haud rarò infantes & adulti extinguuntur. Hæcque vel mitiora vel graviora sunt, quantò dentitio vel levior vel difficilior, & vel plures vel pauciores dentes simul ac unâ vice, erumpere conantur.

Causa dentitionis difficilis. Causa dentionis difficilis, aliquando in dentibus ipsis, sæpius etiam in gingivis solet existere. In dentibus, quando segnius excrescunt, gingivasque longius rodunt, vellicant, ac terebrant; In gingivis, si ipsarum substantia est solidior ac durior, sicque liberum transitum prodeuntibus dentibus difficulter permittit.

Ubi autem segnius gingivarum divisio procedit, ob partes earum sensiles, ac substantiæ attritum, maximus dolor excitatur, sanguisque ex ipsarum vasulis effunditur, ac in earum substantia sistitur, unde inflammatio cum dolore ardoreque summo sequitur, quam, pro dispositione humorum in corpore existentium atque peccantium diversitate, agitatione, atque perturbatione, febres, alvi profluvia, & vigiliæ comitantur, simul ac, ob tum bilis, tum pancreatici succi acrimoniam, humores in tenui intestino vitiosè effervescunt, ita quidem, ut halitus acres & acidiusculi, imò quandoque vi narcotica præditi, tunc erumpentes, ad cerebrum assurgant, ibidemque convulsiones ac Epilepsiam producant.

Quodipsum in hoc nostro Patiente decenni factum est, ubi tam ob duriorem ac solidiorem gingivarum substantiam, ac primorum seu antiquorum nonnullorum dentium validam adhuc & tenacem in gingivis inhæsionem, via erumpendis novis dentibus interclusa, quam etiam ob segniorem plurimorum, unâ vice ac simul exitum quærentium proventum, partiumque gingivarum sensibilitatem,

tem, & cum dura matre, cerebro, nervisque affinitatem, earumque attritum, maximus dolor, inflammatio, ac oris ardor insecutus fuit, quæ jam enarrata symptomata, magna humorum ac spirituum confusio, agitatio, & perturbatio excipiebat, ex quorum præternaturali statu ac dispositione, acrimonia quin etiam & aciditate, mediantibus halitibus igneis, acribus, & acidiusculis, febris accensa, repetita convulsio oborta, ac simul ob sympathiam spirituum vitalium, eorundemque perturbationem ac dissipationem, ex maximo dolore & inflammatione obortam, creberrima lipothymia insecuta est.

Quæ Symptomata, statim â primo invasionis tempore, indefinenter, per tres quadrantes anni, usque dum dentes ad prodeundum maturi exclusi fuerunt, patientem ob dictas causas fixas & pertinaciter inhærentes, divexabant, post eorum verò exclusionem, recollectis viribus, ac humoribus spiritibusque quiescentibus, adque priorem naturalem statum redeuntibus, remittebant; postea verò, reliquis dentibus ad parem maturitatem provectis, similemque exclusionem molientibus, pari modo & ratione, revertebantur, atque simile durationis tempus retinebant.

Quod autem in principio morbi, de die duo paroxysmi febriles, unus videlicet horis antimeridianis, alter verò pomeridianis invaserit, postea verò invicem uniti, in unum paroxysmum duplo longiorem transierint, procul dubio proinde factum est, quia materia febrilis primo morbi invasionis tempore in corpore ac humoribus dispersa atque partita, duos motus febriles; postea vero, procedente tempore, ob magnam humorum confusionem & agitationem unita & confusa, unicum saltem, sed fortiorem & longiorem paroxysmum excitavit, quem, ob relictos acres mordacesque, corruptos itidem, ac salinos vapores, aliasque causas superius enumeratas, convulsio, animique deliquium sequebatur. Durationis tempus uniuscujusque paroxysmi periodicum ad amussim & arenulam æquale, ex motu materiæ peccantis æquali & ordinato proveniebat. Ridicula verò & histrionica pandiculatio, quæ ultimis erumpentibus dentibus accidebat, erat imperfecta convulsio, quæ mitescente & decrescente morbo ac symptomatibus, dentibus videlicet numerosioribus jamjam proventis & exclusis, quoque remittebat, tandemque sedata resolutaque morbi causa, ex toto evanescebat.

Signa hujus morbi, cum fuerint manifestissima, meritò silentio præsereuntur. *Signa.*

Prognostica.

Prognostica verò, cuivis dentitioni accommodanda, sunt sequentia.

1. Gravis, imò sæpè periculosa est dentitio in infantibus, ob morbos & symptomata, quæ conjunguntur ac superveniunt, ita, ut non pauci febribus ac convulsione accedente, moriantur; & eò magis periculum est, quo difficilius & longiore tempore dentes erumpunt; Gravior etiam nonnunquam est dentitio in pueris & adultis, ob gingivas firmiores, duriores & compactiores, quia eorum transitum impediunt & retardant.

2. Quibus, cum dentes erumpunt, alvus crebrò demittit, minus convulsione tentantur, quam quibus alvus rarò subducitur, test. Hipp. lib. de dentitione.

3. Quibus in dentitione febris acuta accedit, ii rarò convulsionibus tentantur. Hipp. loc. allegato. quia febre materia, quæ convulsionem excitare poterat, absumitur.

4. Qui in dentitione, bene habito corpore permanent, gravique somno premuntur, periculum est, nè eos convulsio prehendat.

5. Quibus hyeme dentes erumpunt, si cætera benè se habeant, ii facilius evadunt. Hipp. Et quibus dentientibus hyems supervenit, ii, si diligenter curentur, ob tum temporis caloris nativi concentrati vigorem, facilius ferunt. Rhases tamen in continent. scribit, dentitionem, quæ fit vere, (forsan ob laxiores & rariores gingivas) esse minus molestam.

6. Non omnes, dentibus erumpentibus, convulsione tentati, moriuntur, sed plerique etiam servantur. Id. Hipp. loc. citato.

7. Dum infantes caninos dentes edunt, pejus habent, ac gravius laborant, quia illi acutiores & graviores dolores infantibus inferunt.

Curatio.

In Curatione observandum, 1. ut gingivæ laxentur & emolliantur, sicque dentium penetratio promoveatur. 2. Dolor & inflammatio refrigerantibus non adstringentibus, sed emollientibus mixtis, liniatur. 3. Febris & convulsio præcaveatur vel curetur. 4. Superveniens alvi profluvium non præmaturè, intempestivè, & statim in principio, viribus præsertim adhuc robustis, cohibeatur & sistatur. Ac 5. bona diæta observetur.

Curationis ordo.

Primò itaque ad gingivas emolliendas, confert butyrum insulsum solum, vel cum melle mistum, lactis cremor, candela ex cera virginea masticanda data, mucilago sem. Cydonior. cum aq. malvæ extracta, cerebrum leporinum, sanguis promanans è galli crista recenter incisa, quæ singula seorsim gingivis illiniri affricarique debent.

Externè

Externè quoq; foveantur maxillæ decocto altheæ, flor. chamomill. anethi, vel succo malvæ aut butyro insulso, aut melle passulato & butyro non salito; vel mucilagine sem. cydon. & altheæ, cum vitello ovi mista.

Vel, ℞. *Flor. Chamomill. summit. aneth. ana Mj. sem. lini fœnugr. ana* ℥ß. *M. f.* sacculus in lacte coquendus, ac pro fomentatione calidè applicandus, ac aliquoties repetendus.

Ut etiam eò melius & facilius dentes gingivas crassas densasque penetrent, instrumentum inter gingivas collocandum ex ebore, crystallo, aliave materia solida & dura parari potest, ut gingivis morsum, motum & agitatum, facilius eædem perforentur ac aperiantur; hunc in finem etiam lupini, aliorumque ferociorum brutorum dentes, ut qui sale volatili, halitibusque salinis penetrantissimis abundant, maximè commendantur.

2. Dolori & inflammationi, tam anodynis, remediisque modò allegatis, quam frigidis, utpote succo solani, lactucæ, & similibus mistis, succurritur. Externè, ℞. *Micæ panis albi, q. v. coq. cum lacte, addendo sub finem Ol. rosar.* ℥ß. *Croc. or.* ℈ß. *M.* & applicetur calidè.

3. Febri conveniunt antifebrilia specifica, qualia sunt, pulvis antifebril. Croll. CC. præp. Ocul. ♋. præp. & similia. Vel ℞. *Aq. è typh. Cerv. scorzoner. acetos. confort. offic. perlat. ana* ℥j. *CC. philos. calcin. Ocul.* ♋. *præp. & Corall. rubr. præp. ana* ℈ß. *sacch. plat.* ℥ß. *M.* Dosis cochl. unum vel alterum, sæpius repetendo. Convulsioni verò conferunt antiepileptica, & quidem ad præservationem, infanti, quamprimum in lucem editus est, seq. pulvis cum lacte exhibendus. ℞. *Rad. pœon. maris, decrescente luna collect.* ℈j. *Magist. Corall.* ℈ß. *fol.* ☉. *dimid. M. f.* pulv. Vel, ℞. *Ungul. alcis, succin. alb. præp. ana gr. vj. vel* ℈ß. *fol.* ☉. *dimid. M. f.* pulv. Ad Curationem, ℞. *Cinnab.* ♄ *ii* ℥ß. *Mag. Epilept.* ʒj. *Cordial.* ʒß. *flor. pœon.* ʒiß. *M. f.* pulv. Dos. M. & V. quantum cuspide cultelli capi potest, in aq. Ceras. nigr. pœon. flor. tiliæ, vel alia appropriata. *Pulv. recens natis infantib. ad præcavend. Convulsion. exhibendus.* *Pulver. antiepileptici.*

Aut, ℞. *Cinnab. nativ. præp. Cinnab.* ♄ *ii. sem. anis. rasur. succin. vel succin. alb. præp. Ocul.* ♋. *præp. sem. Cynæ ana* ʒß. *pulv. Epil. Mirab. Mynſ.* ʒij. *gr. v. M. f.* pulvis. Dosis & usus ut prioris. Vel, ℞. *Cinnab. nativ. cum aq. epilept. præp.* ʒij. *Corall. rubr. præp. Margar. or. præp. ana* ℈j. *Croc. Austr.* ʒß. *Magist. cran. hom. Magist. succin. Mag. Ungul. alcis ana gr. v. fol.* ☉. *num. vij. M. f.* pulv. subtiliss. Usus & dosis, ut prioris. Et, ℞. *Aq. Ceras. nigr. flor. tiliæ, pœon. ana* ℥j. *Epilept. lang. hyrund. cum castor. ana* ℥ß. *pulv. Epilept. Marchion.* ℈j. *Lap. Bez. or. gr. iiij. Syr. fl. pœon.* ʒij. *sacch. perlat.* ℥ß. *fol.* ☉. *j. M.* Dosis cochl. unum & alterum, per vices repetendo. Oculus lupi, vivente adhuc effossus, ac sub axilla, mediante ligaturâ, *Aq. Epilept.*

gaturâ, detentus, insultus epilepticos arcere creditur, quem noster patiens, ob maximam excitatam alterationem, ferre non potuit.

4. Quia per alvi profluvium, (ut prognosticor. Regul. 2. supra docuimus) ob humorum peccantium, ac materiæ acris, corruptæ, mordacisque expulsionem & egestionem, convulsiones utplurimum præcaventur, iccircò præmaturè & in principio, constantibus adhucdum viribus, adstringentibus sistendum non est, nisi valdè urgeat, viriumque lapsus & imbecillitas idipsum suadeat & requirat. Quod, si in nostro Patiente in morbi principio, (quamvis tum temporis nulla dentitionis suspicio aderat,) observatum fuisset, forsan â recensito morbo ac symptomatibus liber & immunis extitisset.

Diæta. 5. Quod denique Diætam concernit, in ipsa dentitione, ad præcavendam febrem ac inflammationem, victus frigidior convenit, quo apud infantes nutrix utatur; Infantes pulmento vel panatella cibentur; Provectioris verò ætatis hominibus & adultis prosunt sorbitiones ex hordeo & avena parata, ova sorbilia, pruna, lactuca, endivia, & quæ sunt similia, econtra salsa, acria, mordacia, vinum, &c. evitentur.

CONSILIUM MED. VI.

Affectum quendam hypochondriacum ac Uterinum cum molestissimis symptomatibus proponens.

Casus.

Nno 1682. die 27. Septembris, honesta quædam Matrona, de sonitu, sibilo, ac strepitu jam per aliquod temporis spatium, in arce Palladis cum molestia divexante, conqueritur, quem nonnunquam capitis, frontis, ac temporum intumescentia excipit, & hanc postmodum animi mœror, anxietas, & cordis

dis palpitatio, cum præternaturali calore totius corporis, ſudoreque copioſo comitatur; Ad hæc, notabilis corporis atrophia ſentitur, ſæpiusque de algido frigore in cavitate capitis exiſtente, lamentatur, quapropter illa conſilium auxiliumque medicum expetit atque deſiderat.

Reſolutio.

HIc morbus, cum ſuis circumſtantiis conſideratus, nihil aliud eſt, quam Affectus hypochondriacus, cum conſenſu uteri. *Morbi definitio.*

Cauſa hujus morbi eſt obſtructio venarum meſaraicarum, ramorumque venæ portæ circa regionem lienis, quæ â cacochymia, humoribusque atrabilariis & excrementitiis originem habet; quocirca etiam diſcraſia uteri auxiliatrices manus ſuppeditat. *Cauſa morbi*

Frigus a. algidum, ſonitus ac ſtrepitus, in capite, fronte, & temporibus, animi angor, Cordis palpitatio, calor præternaturalis, ſudor copioſus, ac atrophia corporis, meritò inter ſymptomata numerantur, quæ â dicto morbo, ejusdemque cauſa, proveniunt. *&*

Sonitus enim & ſtrepitus cum dolore, ex vaporibus â partibus ſubjectis & affectis caput petentibus & replentibus, ibidemque tumultuantibus, cerebrique meninges diſtendentibus; Algidum frigus, â vaporibus craſſis, frigidis, atrabilariis, melancholicis, & uterinis, tam manifeſta, quam occulta qualitate peccantibus, ſpiritusque animales infeſtantibus, inquietantibus, ac quaſi ſuffocationem tentantibus; animi mœror & triſtitia â vaporibus melancholicis ac atrabilariis, ſurſum elevatis, phantaſma tenebricoſum melancholicumque in cerebro excitantibus, phantaſiamque lædentibus ac depravantibus; Cordis palpitatio, ab exhalationibus lienoſis ac hyſtericis tetris & malignis, per arterias cœliacas cordi communicatis, illudque ſimul ac ſpiritus vitales inquietantibus, corque ſpiritusque vitales ad expulſionem materiæ peccantis ac moleſtæ irritantibus; Calor præternaturalis totius corporis, partim ab humore atrabilario aduſto, partim â corruptis & putreſcentibus humoribus, ſpiritus vitales accendentibus, febremque generantibus; ſudor copioſus, â ſaburra vitioſorum crudorumque humorum, nec non â reſolutione humorum alimentariorum per calorem præternaturalem; Atrophia verò, tam ab irrita concoctione ſanguificatione, humorumque alimentariorum aſſimilatione, quam â calore præternatutali, humores alimentarios *Symptomatum.*

tarios resolvente & colliquante, originem habet; Quapropter rebus sic stantibus, ne febris hectica cum gravioribus symptomatibus subsequatur, curatio non negligenda, sed maturanda erit.

Curatio. Curatio autem consistit in ablatione morbi ac symptomatum.

Morbus, per remotionem causæ tollitur, quæ per præparantia, purgantia, alterantia, & roborantia interna scopum suum assequitur.

Symptomatibus itidem appropriatis tam internis quam externis, & quidem alterantibus, roborantibus, ac topicis succurritur. Quocirca etiam conveniens Diæta observabitur.

Pulv. digestiv. ac reserans. 1. Ad humores itaque vitiosos in corpore præparandos, ac obstructiones mesenterii, ramorumque venæ portæ reserandas. ℞. *Crem.* ♀. *Crystall.* ♀ri *ana* ʒij. ⊖*is tamarisc. fraxin. juniper. ana* ʒß. *Ol. macis* ℈ß. *M. f.* pulvis, de quo, quantum cultri cuspide capi potest, quotidie horâ unâ ante prandium & cœnam in brodio carnis assumatur.

Pot. purg. 2. Ad humores excrementitios evacuandos. ℞. *Elect. diacathol. Confect. Hamech. ana* ℥ß. *Crem.* ♀. ℈j. *Extr. helleb. nigr. Magist. Gialapp. ana gr. v. Aq. scolopendr.* ℥ij. *M. f.* potio, manè jejuno stomacho unâ vice haurienda.

Apozema. 3. Ad eundem scopum assequendum, & reliquias materiæ peccantis auferendas. ℞. *Herb. fumar. chamædr. scolopendr. chamæpyth. meliss. capill.* ♀. *Epithym. ana* Mß. *Cort. Tamarisc. Cort. med. fraxin. ana* ʒiß. *Rad. polypod. lupul. asparag. garyophyllat. ana* ʒij. *Rhab. ver.* ʒiij. *fol. sen. el. s. st.* ℥j. *Turpeth. elect. Agaric. trochisc. Gialapp. ana* ʒij. *flor. 3. Cordial. ana pj. Cinnam. opt.* ʒj. *Macis* ℈j. ♀. *alb. crud. & pur.* ℥ß. *Chalyb. cum* ♀. *præp. & in petia ligat.* ℥j. *anis. fœnic. ana* ℈j. *M.* & concis. d. ad saccul. & coq. cum ℔iiiß. aq. fontan. & ℔ij. vini alb. ad 3tias; De hoc Decocto quolibet manè jejuno stomacho ℥v. vel vj. ebibantur.

Tragea corrob. 4. Ad stomachum & viscera principaliora roboranda. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. diatrionsant. ana* ℈ij. *diamargar. frig.* ℈j. *Cinnam. opt.* ʒj. *Corall. rubr. præp. Ocul.* ♋. *præp. Matr. perlar. præp. ana* ℈j. *Macis, caryophyllor. ana* ℈ß. *sacch. albiss.* ℥iij. *M. f.* Tragea. De qua post prandium & cœnam cochlearis minoris quantitas vel per se, vel cum pane saccharato & vino albo comedatur.

Aq. Splenet. 5. Ad lienis, sanguinisque atrabilarii intemperiem corrigendam. ℞. *Aq. splenet. Myns. aq.* ☾ *æ. ana* ℥ij. *Conf. Alk. incompl.* ℈ij. *Spec. lætif. Galen. de hyacynth. ana* ℈j. *Tinctur. Croc. gr. vj. Julap. viol.* ℥j. *M.* Dos. cochl. unum vel alterum, de die aliquoties capiendum. Externè,

Oleum. ℞. *Ol. chamomill. de Capparib. ana* ℥j. *M.* Quo oleo M. & V. regio lienis calidè inungatur.

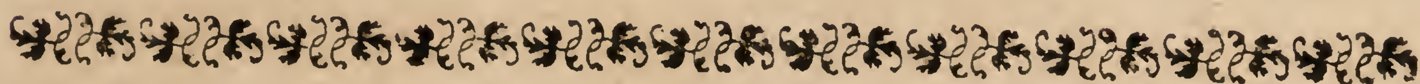
Ad

6. Ad caput, spiritusque animales roborandos. ℞. *Bals. majoran. succin. ana gr. vij. apoplect. cum castor. gr. iiij. Ol. succin. g. v. M. f.* Balsam. vertici ac temporibus illinendum. *Balsam.*

7. Ad Atrophiam corporis arcendam. ℞. *Conserv. rosar. rubr.* ℥iß. *Diacod. Mont.* ℥ß. *Syr. jujubin. papav. err. ana* ʒij. *M. d.* ad Oll. De qua mixtura singulis diebus unâ horâ post cœnam avellanæ quantitas deglutiatur. *Mixtur.*

Externè, ℞. *Ung. resumptiv. Fernel.* ℥iß. *infrig. Gal. Ros. Mes. ana* ℥ß. *Ol. Nymph. violar. ana* ʒij. *M. f.* Unguentum M. & V. spinæ dorsi frigidè inungendum. *Ung. Contr. atrophiam.*

De cœtero Aer sit temperatus, cibi coctu faciles, laudabilemque succum & sanguinem generantes; Potus Vinum Nicarinum per se, vel cum aqua dilutum. In Motu & quiete teneatur modus. Somnus sit moderatus. Excrementa alvi respondeant requisito naturæ. Animique tandem pathemata refrenentur. *Diæta.*

CONSILIUM MED. VII.

Puerum novem annorum, â Dæmonio sylvatico perterritum, per duos menses, & quod excurrit, aphonum, convulsum, pedibusque contractum, repræsentans.

Casus.

ANno 1684. circa festum Divi Martini, Petrus Winckler, puer novem annorum, & orphanus, â pago **Urspring** / in agro Ulmensi sito, licentiâ prius ab avo suo impetratâ, solus cum solo, in vicinum pagum **Ballendorff**/natale solum, sine dubio consanguineos ibidem salutandi gratia, ambulavit, ibidemque genio suo indulsit; cumque expleto hoc suo desiderio, ad avum redire, domumque reverti tentaret, in syl-

va denſa & ſpatioſa per unam alteramve horam oberravit, ubi ipſi ex improviſo venator, qui cervum cornibus in dorſum reflexis fugientem tubo pyrio inſequebatur, glandeque paulò poſt plumbea, non ſine fragore, proſternebat, in conſpectum venit, qui puero adhuc præſente, dictam feram humi dejectam, pedibusque tractam, in dumeto recondidit, poſteaque cum cane, quem manu ducebat, ex vepreto reverſus, puerumque adortus, interrogabat, an non proximè rurſus cum ipſo venationi intereſſe deſideraret? â quo ſtupendo, execrando, & inopinato conſortio atque conſpectu, puer, qui ſibimetipſi cervum ante oculos poſitum, ac venatorem proſternentem, cum cane venatorio, altius ſibi imaginabatur, totus perterritus, pavore, angoreque perfuſus, horrendiſſimè vociferatus, tandemque, terrore plenus, viâ regia inventâ, domum reverſus eſt, ubi per octo dies totus perturbatus degebat, eaque, quæ ipſi acciderant, domeſticis cum angore referebat. Elapſo verò octiduo, malum hoc, ab hac viſione terroreque conceptum, prorumpebat, ubi aphonus factus, convulſionibus graviſſimis, apertione ac diſtorſione oris & palati hiſtrionica, jactatione totius corporis, membrorum vibratione, vultu torvo, inverſo ac atroci, oculis minantibus, geſtibusque teterrimis ac ſtupendis, aliisque diris mirandisque ſymptomatibus, per duos integros menſes, die nocteque, cum ſtupore ac terrore omnium adſtantium, cruciatus fuit, fruſtraque ipſi remedia â vicino quodam Medico adhibita ſunt.

QUapropter Dn. Paſtor Urſpringenſis, qui ſpiritualibus remediis ipſi proſpicere fideliter tentabat, cum Præfecto Ballendorffenſi, caſum

caſum hunc miſerrimum ac deploratum ad ampliſſimum Magiſtratum illuſtris Reipublicæ Ulmenſis detulerunt, ejusdemque opem & auxilium implorarunt; Quo facto, præfatus puer in Noſodochium publicum Ulmenſe receptus, curæque meæ demandatus fuit, quem decimo die Januarii, anno 1685. prima vice inſpexi, ipſumque quidem aphonum, ſed non prorſus auditu & ratione carentem, pedibus verò cruciatim inflexis, verſusque corpus arctiſſimè contractis, adque extenſionem totaliter ineptis, maximoque dolore in extenſionis conamine affectis, linguaque immobili, & ad exporrectionem ante os indiſpoſitæ, cum calore præternaturali totius corporis, deprehendi.

Ad hoc itaq; mirandum malum legitimis remediorum præſidiis facilius curandum, in cauſas prius inquiſivi, ubi tam ex relatione ſuperius nominati Domini Paſtoris, & Præfecti, quam ex ipſa inſpectione, cæterisque circumſtantiis, hunc affectum â cauſa tam externa, quam interna, partimque magica, partim verò naturali provenire, judicavi.

Externa cauſa magica, eſt apparitio cervi, venatoris, & canis, in deſerta ſolitudine, quæ probabiliter nil aliud, quam ſpectra, & præluſiones ſeu illuſiones diabolicæ fuerunt, cum neque de venatore neque de cervo interfecto tum temporis ulli hominum aliquid compertum ſit, & experientia conſtet, quod hujuscemodi Dæmones meridiei, in ſylvis & locis deſertis, aliquando ſolo pavore ſpectrorum ac terriculamentorum, aliquando etiam peſtilenti afflata lue, vel alio damno dato, hominibus nocivi & exitiales ſint, ſylvarumque & deſertorum habitatione gaudeant: Quam Dæmonum meridiei ſpeciem Jatricus DEBER, noctis verò KETEB nominat. De hiſce dæmoniis meridianis legitur, quod hujusmodi Pan in ſylvoſis montibus novem ruſticos ligna ſecantes, acuto ſuo cantu, diroque ejus furibundi aſpectu corporis, interfecerit. In Ruſſia Orientali, ſub meridiem, meſſis tempore, rura dæmon, habitu lugentis viduæ, obambulare ſolitus erat, operariisque niſi protinus viſo ſpectro, in terram proni venerarentur, brachia cruraque frangebat. *Cauſa externa.*

Coſdrois item & Juſtiniani tempore, Procopio referente, cum ingens & admiranda lues orbem fermè totum depopulabatur, viſi ſunt dæmones in humana ſpecie verſari in publicis, privatisque locis, obviosque percutere, quosque percuſſiſſent, eos confeſtim, mediante virulento & ardenti afflatu, morbo graviſſimo & exitiali correptos fuiſſe. Martinus Del-Rio Diſquiſit. Magicar. lib. 2. quæſt. 27. ſect. 2. pag. mih. 313. 314. 315. & ſeqq. in 4.

Causa interna. Causa interna maxima ex parte naturalis est, nisi etiam per malignum afflatum causa magica conjungatur; Dum enim per hanc dæmoniacam apparitionem puer hic maximo terrore perfusus & consternatus fuit, eo ipso spiritus animales, unâ cum humoribus in capite & cerebro contentis, vehementissimè perturbati sunt, sicque humores secum in magna abundantia in nervorum canales violenter rapuerunt, quibus mediantibus nervi infarcti, & in latum distensi, versus caput & cerebrum, utpote suum principium retrocedentes, partim convulsiones excitarunt, ac simul tali modo breviores facti, per contracturam nervorum, pedes sursum, versus corpus, secum arctissimè traxerunt, adque extensionem inhabiles reddiderunt; partim verò, propter obstructionem nervorum recurrentium sexti paris, aphoniam, septimæ verò conjugationis, linguæ immobilitatem, causarunt. Ex anatomica enim schola novimus, nervis recurrentibus vel resectis, aut ligatis, canes sine latratu & voce vivere, laxatis vero vinculis, vocem iisdem reddi. Vid. Reald. Columb. lib. 8. Anat. p. 363.

Indicationes & Curatio. His ita perpensis, causisque hujus mali penitius examinatis, tam ad obstructiones nervorum reserandas, illorumque situm ac motum naturalem reassumendum, actionesque secundum requisitum naturæ promovendas, quam etiam spiritus animales in pristinum statum reducendos atque roborandos, facultatemque animalem ad officium suum excitandam, sequentia remediorum genera, internè ac externè applicanda, præscripta & ordinata fuerunt. Qualia sunt, 1. die 10. Januar. ad motus convulsivos temperandos, caputque & spiritus animales roborandos. *Aq. Epilept.* ℞. *Aq. Ceras. nigr.* ℥ij. *Epilept. Lang.* ℥j. *Spir. Cephal. Anhalt. compl.* ʒj. *sacch. perlat.* ʒß. fiat mixtura, sæpius de die cochleatim sumenda. 2. Ad obstructionem nervorum reserandam. *Ung.* ℞. *Ung. nervin.* ℥j. *Ol. hyperic.* ʒß. M. f. Liniment. nuchæ & spinæ dorsi mane & vesperi calidè inungendum; Quo unguento adhibito, patiens die 11. & 12. Januar. cum omnium admiratione pedes contractos extendere, stare, atque ambulare potuit.

Die 15. Januar. iterum ad convulsiones arcendas, aquam sequentem accepit. *Aq Epilept.* ℞. *Aq. Ceras. nigr.* ℥ij. *Epilept. Lang.* ℥j. *Lavend. cum vino destill.* ʒß. *Spir. Ceph. Anhalt. compl.* ʒj. *Spir. theriacal camphorat. Ceras. nigr. ana* ʒij. *Julap. rosar.* ʒvj. Usus & Dosis, ut prioris. 4. Die 18. Januar. ad loquelam revocandam, tale Emplastrum vertici capitis, abrasis prius capillis, fuit impositum. *Empl. Cephal.* ℞. *Empl. de tacamahac.* ʒij. *malax. cum ol. majoran. fiatque l. a. Empl.* extend. super alutâ, magnitud. imperialis, â cujus usu patiens voce leni & obtusa, prima vice loqui cœpit; Ad clario-

clariorem verò vocem reddendam, die 19. Januar. uſus eſt tali linctu. ℞. *Syr. Violar. liquirit. de jujub. ana ℥j. fiat mixtura cochleatim ſumenda.* Præter hanc mixturam, tota die ſucci liquiritiæ inſpiſſati aliquid in ore devolvit; â quorum continuato uſu indies vox clarior facta eſt, ita, ut brevi tempore preces articulatè recitare, animique ſenſa clara diſtinctaque voce exprimere potuerit. *Syrup pectoral.*

5. Die 22. Januar. & ſeqq. reiteratis vicibus hæmorrhagiam narium immodicam paſſus eſt, contra quam talem potiunculam iteratò hauſit. ℞. *Sperniol. Croll. gr. v. Laud. opiat. ſimpl. gr. j. Croc. ♂. adſtring. ʒß. Syr. papav. err. myrtin. ana ʒij. Aq. burſ. paſtor. tormentill. ana ℥vj. M. pro doſi unâ.* Et, ℞. *Conſ. roſ. rubr. ℥iß. Corall. rubr. præp. bol. armen. præp. ana ℈j. pulv. rad. tormentill. ʒß. cum ſyr. myrtin. ʒij. f. Electuar.* de quo ſæpius avellanæ quantitas ſumatur. Die 29. Januar. ad inſultus novos convulſivos & ſpaſmodicos coercendos & refrenandos. ℞. *Aq. Ceraſ. nigr. flor. tiliæ pœon. ana ℥j. Epil. Lang. ℥ß. Syr. flor. pœon. ℥ß. M.* Uſus & Doſis, ut ſupra. Et, ℞. *Pulv. Marchion. Mirab. epilept. Mynſ. ana ℈ij. Cinnab. nativ. præp. Cinnab. ♁ii. ana ℈j. Magiſt. Cran. hom. Mag. ſuccin. Magiſt. Corn. alcis ana ℈ß. M. f. pulvis.* Doſ. M. & V. quantum cuſpide cultri capi poteſt, in aq. antiepileptica præſcripta. *Pot. ſtegnotica. Elect. ſtegnot. & adſtring. Aq. Epilept. Pul. antiepilept.*

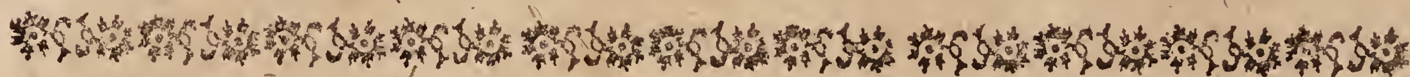
Die 9. Febr. febre tertiana ſpuria correptus eſt, ad quam profugandam, ſequentis pulveris portionem aliquam M. & V. in convenienti vehiculo deglutivit, ℞. *CC. præp. Ocul. ♋. præp. pulv. antifebr. Croll. ana ℈ij. ⊖is. Card. bened. ℈iß. M.* Pro potu verò ordinario, tali decocto uſus eſt, ℞. *CC. ʒvj. hord. integr. ℥iß. Spec. pro decoct. pector. flor. & fr. ana ℥j. M. f.* decoct. cum 2. menſur. aq. fontan. ad tertias. *Pulv. antifebril. Spec pr. pot. ord.*

7. Et quia ab hoc morbo ac ſymptomatibus, hæmorrhagiâ videlicet aliquoties perpeſsâ, ac febre, vires defecerunt, idcircò die 12. Febr. tali roborante refectus eſt, ℞. *Conſerv. roſ. antiq. ℥iß. Julep. roſar. ℥ß. f. Electuar.* ſæpius avellanæ quantitate ſumendum. Die 13. Martii, Convulſio epileptica patientem de nôvo adorſa eſt, contra quam ſequentia medicamenta adhibita fuere, & quidem, ad materiæ morbificæ exterminationem. ℞. *Pulv. rad. gialapp. ℈j. pulv. ſyrii gr. iiij. Caſtor. gr v. Syr. roſ. ſolut. de cich. cum rhab. ana ʒij. aq. Ceraſ. nigr. ʒvj. M. f. potiuncula una vice haurienda.* Et, ℞. *Aq. Ceraſ. nigr. flor. til. pœon. ana ℥j. hyrund. cum caſtor. Epil. Lang. ana ℥ß. pulv. Marchion. ℈j. Syr. pœon. fl. tunic. ana ʒij. Man. chr. perlat. ʒiij. M. d. ad vitr.* Doſ. cochl. 2. M. & V. *Elect. Con. fort. Potio laxativ. Aq. Epilept.*

8. Tandem, die 19. Martii, ad debilitatem ſtomachi, cacochymiam, ac incipientem Leucophlegmatiam corrigendam, Elixier propriet. Paracelſi, quotidiè guttatim in brodio carnis, vel aqua appropriata ſtomachica ſumendum, ipſi præſcriptum fuit, â cujus, reliquo-

rumque

rumque recensitorum medicamentorum usu, per Dei gratiam, totaliter convaluit, & sic pristinæ sanitati restitutus est.

CONSILIUM MED. VIII.

Nobilem Puerperam, ardore maximo & intolerabili venæ hæmorrhoidalis in ano cœcæ laborantem, feliciterque restitutam, monstrans.

Casus.

ANno 1685. Nobilis Puerpera, triginta, & quod excurrit circiter annorum, post laboriosum partum, in ano turgescentem venam hæmorrhoidalem cœcam, cum intolerabili dolore ac inflammatione sensit, ita, ut etiam ob consensum cordis, nervorumque capitis ac cerebri, præ anxietate vix respirare potuerit, se hinc inde in lecto volverit, Medicique auxilium, maximo cum restitutionis desiderio efflagitaverit.

Causa. EGo, ad illam vocatus, in causam statim inquisivi, quæ nihil aliud fuit, quam sanguis crassus & feculentus, per laboriosum partum ad ani venam ablegatus, quo etiam, aliisque humoribus vitiosis & peccantibus totum corpus scatebat, quod impura & variè colorata lochia satis ostendebant.

Signa. Signa per se manifesta erant, quia oculis manibusque vena tumens & dolorifica, magnitudine fabæ, aut avellanæ minoris, deprehendi viderique poterat.

Prognosis. Huic affectui dolorifico, si legitimis remediorum præsidiis non succurretur, ob affluxum humorum & inflammationem febris acuta, & propter nimium dolorem, motus convulsivi cum lipothymia & syncope oboriri possent.

Qua-

Quapropter Curatio erat maturanda; In quem finem 1. Dolorem mitigantia 2. Inflammationem sedantia. 3. Vitiosos humores leniter evacuantia, & 4. Bona ac conveniens Diæta præscripta fuit. *Curatio.*

Doloris autem mitigativum remedium erat tale. ℞. *Ung. de linaria* ℥j. *Ung. Liquirit.* ℥ß. *Ol. ovor. mastichin. ana* ʒiß. *M.* quod quidem dolorem aliquatenus lenivit, sed non ex toto abstulit. *Ung. anodyn.*

Eapropter, tam ad dolorem leniendum, quam ad inflammationem arcendam, tale unguentum ordinavi. ℞. *Ung. infrig. Galen. de litharg. ana* ℥ß. *Ol. ovor.* ʒj. *M.* Et quia doloris maximam partem in intestini recti intimiori parte sensit, iccircò turunda ex gossypio, oleo ovorum calido intincta, Unguentum verò anodynum desuper cum linteolis applicatum fuit; quæ remedia quia dolorem non ex toto abstulerunt, sequens Clyster applicatus fuit; ℞. *Lactis vaccini* ℥vj. *sacch. Thomæi, Mell. rosat. solutivi ana* ℥iß. *Vitell. ovor. num.* 2. *M. f. Clyster.* â cujus usu dolor protinus cum inflam̃atione cessavit; Cum verò tertia abhinc die dolor reverteretur, iccircò dictum Clysma cum priori levamine atque successu repetitum fuit. *Ung refrig. & anodyn.* *Clyster.*

Ne autem hocce malum, ob malos ac vitiosos humores, quibus totum corpus turgebat, uti idipsum dicta impura lochia, urinaque crassa ac turbida, nec non ventris dolor & murmura indicabant, recrudesceret, dicta patiens talem laxativam potiunculam hausit. ℞. *Fol. sen. Alex. f. st.* ʒij. *Crem. ♀ri, Rhab. ver. ana* ʒß. *Aq. Ceras. nigr.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitio, in Colatur. dissolv. Mann. Calabr. granulat.* ℥iß. *f. potio.* A cujus usu sexta vice, sine omni molestia dejecit, totumque corpus enormiter alleviatum, dictusque affectus cum suis symptomatibus ex toto felicissimè sublatus & eradicatus fuit. *Potio laxat.*

Quod diætam concernit, Aer erat temperatus, cibi boni ac laudabilis succi, refrigerantes & humectantes, ut juscula carnium, ptisana hordeacea, pruna, passulæ, & similia: Potus, brodia gallinarum frigida, & Decoctum Corn. Cervi cum syrupo rubi idæi (quia hystericis passionibus non obnoxia erat) mistum. Quies procurabatur; somnus erat moderatus; Excrementa debito tempore naturæ respondebant; Et animi pathemata decenter moderabantur. Quibus observatis, adhibitisque remediis præfata Patiens per Dei gratiam exoptata sanitate fruitur.

CONSILIUM MED. IX.

Asthma, accedente singultu & catarrho suffocativo, lethale, exhibens.

Casus.

Nno 1685. mense Januario, Rev. Dn. Christophorus Staudacher, Pastor in Burlasingen, ætatis sexagesimo quarto, cacochymicus, habitus corporis gracilis, temperamenti cholerico-melancholici, post perpessam diuturnam tussiculam, & difficilem respirationem, asthmatis prodromum, flatusque in præcordiis murmurantes ac interdum tumultuantes, periculoso Asthmate, Orthopnœam minitante, atque molesta tussi correptus est, ita, ut ob angustiam intumefacti & quasi rigidi pectoris, frequentemque densam ac anhelosam respirationem neque quietus cubare, neque sedere, sed præ nimia anxietate de loco in locum se movere coactus fuerit: Ad hæc, de gravitate capitis, colli, & brachiorum, stuporeque manuum, non sine suspicione periculi apoplectici aut paralytici conquestus est, ac in principio invasionis morbi pulsum miurum ac vermiculantem, postea, recollectis quodammodo viribus, debilem ac interruptum habuit.

Causa. CAusa hujus mali Externa remotaque, est mala victus ratio, locoque ciborum euchymorum casei, lactisque acidi, aliorumque ciborum crudorum, coctuque difficilium, comestio, ac tempore hyemali vel brumali totius corporis, præsertim verò pectoris, ejus-

demque

demque nervorum ac muſculorum intercoſtalium nimia refrigeratio, voluntariique motus fruſtratio, & quaſi ſideratio.

Interna, ſeu Proxima, eſt bronchiorum pulmonis, partim à materia pituitoſa, ex frigida ventriculi intemperie, ejusdemque coctionis imbecillitate, & crudorum humorum abundantia originem ducente, partim ob hepatis atoniam vitiumque ſanguificationis, ab humore ſeroſo, in ramis venæ cavæ majoribus fervente, & ἀθρόως per dextrum ventriculum cordis, mediante vena arterioſa in pulmones irruente, ac arterias anguſtante, obſtructio atque compreſſio.

Signa hujus Aſthmatis, denſa videlicet, frequens, & anheloſa reſpiratio, cum anguſtia pectoris & tuſſi, ſuperius enumerata ſunt. *Signa.*

Differentiæ, ratione cauſarum obſtruentium & comprimentium jamjam indicatæ fuerunt, ſed ratione acceſſionum, in morbi principio non periodicum, ſed continuum, circa finem autem morbi periodicum hoc aſthma factum eſt, ubi exacerbationes plerumque appropinquante nocte, ob materiæ agitationem ſecundum lunæ motum, & quidem hora veſpertina ſexta, usque ad horam ſextam matutinam, durarunt, inſequente verò die Dominus Patiens usque ad revertentem ſolis occaſum, melius habuit. *Differentiæ.*

Prognoſtica. Curatio eſt dubiæ ſpei, quia 1. ſenes rarò ab aſthmate liberantur, ſed eos ferè ad mortem comitatur, ut Hipp. 2. aphor. 40. teſtatur. *Prognoſis.*

2. Aſthmate laborantibus cum tuſſis ceſſat, difficultate reſpirationis aut perſeverante, aut increſcente, periculoſum eſt, contumaciam enim materiæ, & virtutis expultricis debilitatem ſignificat.

3. Ad Aſthma inveteratum, ſi nova repentè acceſſerit influxio, quæ pulmones obruat; ut in catarrho ſuffocativo fit, lethale eſt.

4. Aſthmatici ii maximè periclitantur, qui viribus ſunt infirmi, citò enim ſuffocantur, & in ſyncopen incidunt, cum autem pulſus inæqualis admodum redditur, ægrum morti vicinum eſſe, & multò magis, ſi intermittat: ſæpiſſimè etiam, qui bonum pulſum habere videntur, ſubitò moriuntur & ſuffocantur, & contra, qui pulſum pravum habent, auxilio aliquo adhibito, aut flatu, aut ſeroſo humore diſcuſſo, ſubitò nonnunquam reſtituuntur.

5. Aſthma nonnunquam in peripneumoniam mutatur, idque febre ſuperveniente cognoſcitur, nonnunquam in hydropem & cachexiam degenerat.

Curatio, quia conſiſtit in ablatione cauſarum & ſymptomatum, iccircò Dn. Patienti ſequentia remedia ordinata fuêre. *Curatio.*

1. Internè, die 5. Januar. ad saburram vitiosorum humorum è corpore expurgandam, usus est tali catarctico. ℞. *Mag. gialapp. gr. xij. scammon. gr. iiij. Juleb. rosar.* ℥ß. *aq. Ceras. nigr.* ʒvj. *misc. f.* potiuncula una vice sumenda, â cujus usu aliquoties dejecit.

Potiuncul. purg.

Die 6. Jan. cum ob imminens periculum ad eum vocatus essem, ad materiam pituitosam & serosam è fistulis pulmonum & pectore leniter eliminandam, sequentem potiunculam, & syrupum laxativum, sequentibus diebus, quolibet manè cochleare unum sumendum, præscripsi, ut ℞. *Fol. sen. el. s. st.* ʒiij *Crem.* ♀. *Rhab. ver. ana* ʒß. *M. f. c. aq. hyssop.* ℥iiij. *lenis ebullitio, in colatur. dissolv. Mann. calabr el.* ℥iß. *clarif. cum album. ovi, & aromatisetur cum aq. Cinnam.* ʒj. *M. f.* potio, statim una vice sumenda. Syrupus laxativus fuit talis. ℞. *Syr. ros. solut. diaser. Andern. d. cich. c. Rhab. ana* ℥ß. *pulv. rad. gialapp.* ʒj. *Misce.* Quocirca etiam pulvere seminis Erucæ & Carui, invicem mixtis, usus est.

Pot. laxativ.

Syrup. laxat.

2. Ad obstructionem fistularum pulmonis reserandam, intemperiem frigidam alterandam, expectorationem promovendam, pectusque cum corde, ventriculo & capite roborandum, caloremque nativum debilem excitandum, die 6. 7. & 9. Januar. sequentia remediorum præsidia usurpavit. ℞. *Aq. Epil. Lang.* ℥ij. *Elix. vit. Matthiol. compl. spir. anis. opt. Julap. rosar. ana* ℥j. *Mosch. Ambr. grys. ana gr. j. M.* Dosis cochleare unum vel alterum, aliquoties repetendo. Et, ℞. *Spir. theriacal. camphor.* ℥ij. *d. ad vitr.* Dos. cochleare unum cum vino albo de die semel capiendum. Ut &, ℞. *Sperm. Cet. recent. pulv. gumm. ammoniac. ana* ʒij. *Syr. d. hyssop.* ℥ß. *Croc. Austriac.* ℈ß. *Aq. hyssop.* ℥ij. *M. f.* potio, unâ vice sumenda.

Aq. Cephal. & Pectoral.

Spir. theriacal.

Die 12. Januarii, tale Decoctum pectorale ordinatum fuit. ℞. *Spec. pro decoct. pector. flor. & fr. ana* ℥ß. *Rad. fœnic. helen. tarax. ana* ℥ij. *herb. capill.* ♀. *Mj. scabios. Mß. sem. fœnic. anis. ana* ʒß. *Mann. calabr. el.* ℥x. *Nucl. pin. pistach. ana* ℥ij. *Conserv. ros. rubr.* ℥vj. *borrag.* ʒiij. *Mixt. incis. & contus. coq. in brod. gallinæ* ℔v. *vel vj. & bibantur manè & vesperi calidè* ℥v.

Decoct. pectoral.

Die 14. Januar. talem Aquam pectoralem cochleatim sumendam ex Pharmacopolio accepit. ℞. *Aq. Ceras. nigr. hyssop. ana* ℥ij. *Epilept. Lang. asthmat. ana* ℥ß. *Spir. Ceph. Anhalt. compl.* ʒij. *anis. opt.* ʒij. *sacch. cand. alb.* ℥ß. *M. d. ad vitr.* Et huic aquæ M. & V. gutt. x. balsami ♆. anisat. instillavit.

Aq. pectoral.

Die 17. Jan. de vehementi tussi conquestus est, quapropter Oxymel squilliticum, cum syrupo violarum permixtum, nec non diaco-

diacodium in solido, cum trochiscis becchicis nigris, & albis Rabus, suasi.

3. Ad ventriculum verò roborandum, atque sanguificationem corrigendam sequenti tragea cum pane saccharato, vino madefacto post prandium & cœnam usus est. ℞. *Spec. diazingib. diagalang. ana* ℈ij. *aromat. rosat. compl.* ℈j. *Cinnam. opt.* ʒij. *Nuc. myrist.* ʒj. *Macis, garyophyll. Cardamom. Cubeb. ana.* ℈ß. *sacch. albiss.* ℥iij. *fol.* ☉. *num. j. M. f. Tragea.* *Tragea stomach. & hepat.*

Pro potu Ordinario sequentis pulveris cochleare unum mensuræ aquæ fervidæ (cujus quartarium ℥x. constat) injecit, ac deinceps hanc aquam vino albo permiscuit. ℞. *Scob. Lign. sassafr. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Sem. anis.* ʒj. *Cortic. Citr.* ʒiß. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒiß. *M. f. pulv. gross.* Deinceps, ad expectorationem melius promovendam, tali Decocto usus est. ℞. *CC. ust.* ℥ß. *Hord. integr.* ℥iß. *jujub. sebest. ficuum ping. ana* ℥ß. *Liquir.* ʒij. *passul. min.* ℥j. *anis. fœnic. ana* ʒß. *herb. hyssop. capill.* ♀. *ana pj. M. coq. cum aq. font. mensur. 2. ad tertias.* *Spec. pro Decoct. pectoral.*

Externè, nucha & spina dorsi spiritu paralytico Mynsichti, pectus verò, à principio morbi usque ad finem sequenti linimento, & quidem quotidiè bis, fuit inunctum. ℞. *Ung. pector.* ℥j. *dialth.* ℥ß. *Ol. amygdalor. dulc.* ʒij. *M. d. ad Oll.* *Ung. pectoral.*

His remediis adhibitis, materiam peccantem, in bronchiis pulmonum bona ex parte resolutam summo cum levamine rejecit, tumor pectoris subsedit, atque iterum in lecto quiescere, in ædibus obambulare, commodius respirare, cibos boni succi facilisque concoctionis assumere & concoquere potuit, atque ex omni parte melius habuit, ita, ut de ipsius reconvalescentia optima spes appareret.

Cum verò die 18. januarii, qui erat dies solis, largius, & inter alia brassicam capitatam comedisset, atque bibisset, simulque ob levem ac frivolam causam aliquoties irasceretur, subsequente nocte recidivam passus est, ubi omnia symptomata catervatim recrudueruerunt, ac de novo gravissimo asthmate, suffocationem præsagiente, infestatus est, â quo tempore beneficium excretionis seu expuitionis, ob materiæ contumaciam, & facultatis expultricis imbecillitatem, amisit: Quam ob causam die 19. Januarii sequentem potiunculam ebibit. ℞. *Pulv. gumm. ammoniac.* ʒj. *aq. hyssop. vini rhenan. ana* ℥ij. *Misce.* *Potiuncul. pect. & antiasthmat.*

Præter hanc, Croci Austriaci ℈j. cum vino malvatico calidè sumpsit, & sequentis aquæ unum alterumve cochleare deglutivit. ℞. *Aq. asthm. D. Rab. hyssop. Veronic. cum vino destill. Ceras. nig. ana* ℥j. *Essent. sacch. Begum.* ℥ß. *Spir. anis. opt. Cephal. Anh. compl. ana* ʒij. *Extr. Croc. gr. v. sacch. cand. alb.* ℥ß. *M. d. ad vitr.* Hisce remediis ad ablationem *Aq. Asthmat.*

Mixtur. antiasthmat. tam periculosi asthmatis non sufficientibus, die 23. & 24. Jan. sequentia ordinata fuêre. ℞. *Spir. ✱iac. chalybeat.* ʒiß. *Essent. ambr.* ʒß. *Extr. Croc. gr. iij. f. mixtura*, de qua 7. vel 8. guttæ in aqua pectorali exhauriendæ.

Pulß. aperitiß. antiasthmat. Die 24. Januar. sequenti pulvere in brodio carnis vesperi & insequente mane sibi consulere attentavit. ℞. *⊖is. ♀. volatil.* ʒß. *d. ad vitr. optimè clausum:* Eodem die, ad cor roborandum, viresque debiles restaurandas talem aquam cordialem cochleatim deglutivit. *Aq. Cordial.* ℞. *Aq. confort. perlat. Officin.* ℥ij. *asthm. R.* ℥iß. *Epil. Lang.* ℥ß. *Conf. Alk. compl.* ʒß. *Lap. Bez. Or. gr. v. aq. Cinnam. opt.* ʒij. *Spir. Ceph. Anh. c.* ʒj. *Ceras. nig. anis. ana* ʒij. *Man. chr. perlat.* ℥ß. *fol.* ☉ *num. j. Misce.*

Die 25. Jan. aliqualiter, ut ille putabat, melius habuit, sed de nocturno asthmate, ructibus, & singultu valdè conquestus est, quod suspicionem pravorum corruptorumque ac malignorum humorum in plicis ventriculi stabulantium, ac cor, spiritusque vitales, nec non nervos orificii ventriculi infestantium, non sine exitiali indicio, quod etiam lurida facies & labra nivea confirmabant, præ se ferebat, proinde sequentia pharmaca asthma præsertim respicientia, non neglectis *Pulß. antiasthmat.* cordialibus & cephalicis, ipsi præscripta sunt. ℞. *Spec. diamosch. dulc. compl. gr. vj. gumm. ammoniac. gr. iiij. flor. benzoi gr. iß. Croc. Austr. opt. gr. iiij. M. f. pulv. unâ vice sumendus.* Et aqua sequens cochleatim sumenda: *Aq. Asthmat.* ℞. *Aq. hyssop. Veron. c. vin. dest. ana* ℥ij. *Spir. anis. opt. aperit. Penott. ✱iac. ana* ʒß. *Syr. flor. tunic. hyssop. ana* ʒij. *Misce.*

Aq. asthmat. & pectoral. Et, ut stomacho, capiti, & pectori simul consuleretur, talem Aquam in Officina pharmaceutica parandam præscripsi. ℞. *Herb. nepetæ, hyss. farfar. fol. salv. majoran. pulmonar. macul. adianth. aur. marrub. ana Mß. Rad. alth. Enul. Ungul. caball. garyophyllat. zingib. alb. ana* ʒiij. *rad. gentian.* ʒij. *ireos flor. liquir. polypod. qu. ana* ʒvj. *Rhab. ver.* ℥ß. *fl. arantior. til. persicor. ana Mj. bacc. laur. juniper. ana* ʒiiß. *Cinnam. acut. Cardamon. ana* ʒiß. *jujub. sebest. passul. min. dactyl. ana* ℥iij. *squill. præp. sem. urtic. Rom. fœnic. anis. Ocym. ana* ʒiiß. *Caric. ping.* ℥j. *mell. despum.* ℥iiß. *vin. malvat.* ℔vß. *Spir. vin.* ℔iiij. *M. stent in infus. in loc. calid. per dies 8. postea facta destillatione residuum, quod non transcendit alembicum exprimatur, & coq. ad syrupi consistentiam. Qui destillato misceatur, & de ea mixtura sæpius cochleare unum alterumque assumatur.*

Sed Dn. Patiens, hoc remedio non expectato, die 26. Jan. qui erat dies Lunæ cum hora sexta vespertina cænasset, & quod melius haberet, contestatus esset, ac suæ coquæ, ut cubitum iret, demandasset, media nocte, hora duodecima, ancillante coqua adhuc præsente, è lecto surgens sellam petit, duo pulvinaria supra mensam sternere curat,

curat, ipſeque manus admovet, & dum caput ad quieſcendum inclinat, catarrhus ſuffocativus derepentè pectus & reſpirationis organa inundat, ubi Patiens ſtertere cœpit aliquot ronchos duxit, ac ita breviſſimo temporis ſpatio creatori ſuo, poſt tres decubitus ſui ſeptimanas, ſuffocatus, animam exhalavit.

CONSILIUM MED. X.

Diſcraſiam Ventriculi, cum defluxionibus Catarrhoſis â capite ad pulmones, ac aſthmate repræſentans.

Caſus.

Dilectiſſimus quidam amicus Sereniſſ. cujusdam Ducis Præfectus meritiſſimus, conqueritur de dolore ac diſcraſia ventriculi, liberaliore excreatione ſeri ac pituitæ, nonnunquam etiam vomitu, præſertim matutino tempore, cum aliquali portione intermixti ſanguinis, defluxionibus catarrhoſis, aſthmate, tuſſi cum ſibilo, dolore lateris dextri punctorio, per aliquot ſeptimanas continuato, alvi ſegnitie ſeu conſtipatione, & quæ ſunt ſimilia.

Reſolutio.

Affectus Domini Patientis eſt Catarrhus cum tuſſi, & aliquali aſthmate, qui eſt Defluxio humoris â capite ad partes ſubjectas, præcipuè verò ventriculum, pectus atque pulmones. *Definitio.*

Origo mali provenit ex Diſcraſia ventriculi & imperfecta concoctione, unde vapores humoroſi caput petunt, ibidemque in arce Palladis ad frigidam intemperiem inclinante, in materiam catarrhalem reſolvuntur, ac per arteriam aſperam ad pulmones ablegantur, unde fit, quod propter fiſtulas pulmonum â materia catarrhali obſtructas, *Cauſa.*

ctas, natura beneficio facultatis expultricis exscreationem moliatur, ac id, quod molestum est, cum vehementia excernere tentet, ob quem vehementem conatum interdum excretio sanguinolenta, ac propter concussionem pectoris, dolor punctorius insequitur.

Signa. Signis opus non est, quia per se manifesta sunt.

Prognostica. Si huic Affectui debitis remediorum præsidiis non medetur, progressu temporis in Phthisin degenerare potest.

Curatio. In Curatione respiciendum est ad partem mandantem, utpote ventriculum; & recipientes, videlicet caput atque pulmones.

Pars mandans, nempe Ventriculus, debitis ac consuetis temporibus â vitiosis humoribus expurgandus, roborandus, ac concoctio promovenda; nec minus capiti roborantibus cephalicis prospiciendum, materiaque catarrhalis ibidem collecta resolvenda, revellenda, intercipienda ac derivanda; ad pulmones verò jam defluxa expectorantibus ad excretionem promovenda, pulmonesque â metu putredinis legitimis ac appropriatis remediis vindicandi sunt. Quod sequentibus perficitur.

Pill. purg. 1. Ad ventriculi expurgationem. ℞. *Extr. panchymag. Croll. ℨß. Mag. gialapp. gr. v. Macis gr. ij. M. f. c. Tinct. ♀. pill. num. xxiij. obauratæ, unâ vice deglutiendæ.*

2. Ad ventriculi roborationem confert interné, tragea stomachica, Cephalicis mixta, ut

Tragea Cephal. & stomach. ℞. *Spec. aromat. rosat. diarrhod. Abb. diatrionsant. ana ℨß. Cinnam. opt. ℨij. Nuc. mosch. ℨj. Macis, garyophyllor. Cardamom. Cubeb. ana ℈ß. sacch. albiss. ℥iij. M. f. Tragea, post prandium & cœnam minoris cochlearis quantitate cum vino ac pane saccharato comedenda:*

Ol. stomach. Externè, Unguentum vel Emplastrum stomachicum orificio ventriculi inungendum vel applicandum, Exempli gratia. ℞. *Ol. absynth. menth. crisp. mastichin. ana ℨiß. nucistæ rec. expr. ℨß. Ceræ parum, f. Unguentum, addendo, Bals. peruvian. ℈ß. M. d. ad pixid. stanneam.*

Emplastr. stomach. Et, ℞. *Empl. de crustâ panis, de Tacamahac. ana ℨiij. M. & malax. cum Ol. mastichin. extend. super aluta, & illin. c. bals. peruvian. gr. v. fiatque l. a. Emplastrum.*

3. Capitis roboratio, Catarrhique resolutio, revulsio, interceptio ac derivatio, usu rotularum duarum vel trium Cephalicarum, mane & vesperi deglutiendarum, nec non scarificatione in humeris, pillulis catarrhalibus, pediluviis, factis fonticulis, & his similibus, absolvitur. Rotulæ autem Cephalicæ sequenti modo conficiuntur.

Rotulæ Cephal. ℞. *Spec. diatragac. frig. diamargar. frig. ana ℨj. Bol. armen. oriental. ℨij. Conf. Alkerm. compl. ℨß. Conserv. ros. rubr. ℥ß. cum sacch. alb. ℥iij. in aq. flor. acac. s. q. soluti fiat Confectio in Rotulis.* Pillulæ verò Catarrhales tali modo parantur.

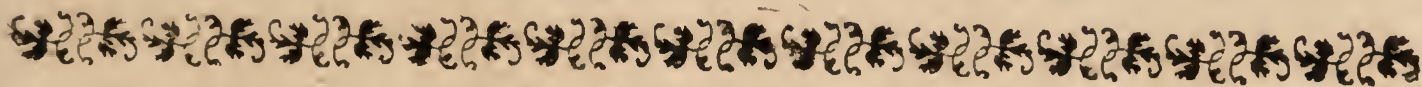
Pill. catarrhal. ℞. *Mass. pill. de Cynogloss. ℨiß. succi liquirit. inspissat. ℈iß. succin.*

succin. alb. præp. ℈ß. *M. f. pill. num. 24. asperg. pulv. rosf. rubr. Dosis pillulæ tres, duabus vel tribus horis post cœnam.*

4. Pulmonibus prospicitur expectorantibus, roborantibus putredinemque arcentibus ac præcaventibus, qualia sunt, usus seri lactis caprini per tres septimanas, Electuaria, Aquæ pectorales, Balsamus sulphuris anisatus, & reliqua; Ut ℞. *Loch san. & expert. de pulmon. vulp. de farfara, ana* ℥vj. *Conserv. flor. bellid.* ℥ß. *pulv. Haly contra phthisin sine sacch.* ʒj. *flor.* ♆. ʒj. *Syr. papav. err. violar. Diacod. Montan. ana* ℥ij. *M. f. Electuar. Dos. quantitas avellanæ, sæpius repetendo.* *Electuar. antiphthis. & pectorale.*

Et ad excretionem promovendam. ℞. *Aq. ceras. nigr. hyssop. ana* ℥ij. *Spir. anis.* ʒij. *sacch. cand. alb.* ℥ß. *M. Dos. Mane & vesperi, cochlearia duo, etiam de die repetenda.* *Aq pectoral.*

Ad hæc, bona ac conveniens Diæta est observanda. Cibi sint boni ac laudabilis succi, facilisque concoctionis, qualia sunt, juscula carnium, ptisana hordeacea, pruna, passulæ, pulli gallinacei, ova sorbilia, cancri, &c. vitentur omnia crassa, cruda, acria, ac excessivè calida. Potus sit vinum album tenue, Cerevisia defecata, &c. In motu & quiete teneatur modus. Somnus sit moderatus. Alvus naturaliter sit aperta, & si non faciat officium, passulis laxativis, prunis laxativis, vel cibebis laxativis cum brodio, cochleatim sumendis, promoveatur. Ac tandem, animi vehementiores motus atque pathemata refrenentur. *Diæta.*

CONSILIUM MED. XI.

Catarrhus, cum auditus gravitate, asthmate, & Anorexia feliciter curatus.

Casus.

ANno 1685. tempore vernali, Vir quidam antiquâ generis nobilitate illustris, annorum 55. temperamenti phlegmatico-melancholici, ad passionem hypochondriacam pronus, post consuetum hæmorrhoidum fluxum suppressum, molestiam

ac tensiones in hypochondriis ac circa præcordia cum flatibus & borborygmis totum corpus identidem infestantibus sensit, quam Catarrhus excepit, posteaque capitis auditusque gravitas, præsertim auris sinistræ, cum asthmate, tussicula, raucedine, per vices divexante anorexia, ac virium diminutione accessit, ita, ut tandem Dominus Patiens per octo septimanas, propter omnimodam obstructionem auris sinistræ, in illa parte, nullum planè, neque vocum, neque tympanorum sonum, percipere potuerit, ac postliminio etiam, in aure dextra, materiâ videlicet catarrhali ad illam quòque delatâ, obaudire saltem cœperit; Quo facto, sibilos sonitusque varios, hinc inde in capite oberrantes atque tumultuantes, conchæque quasi marinæ, sese per aperturam sursum deorsumque moventis & rursum quiescentis, inclusos, ac inter loquendum, propriam vocem, ac si in concameratione vel ædibus cavis allideret, sonoram atque repercutientem, animadvertit, neque rei hujus in capite & cerebro mirandam constitutionem in hunc usq; diem verbis satis exprimere potuit; hinc mœrore confusus, ac mœstitia melancholica correptus, viribus ex asthmate cibique fastidio destitutus, inque lecto decumbens, opem & auxilium medicum quæsivit.

Resolutio.

Definitio. AFfectus hic, cum â defluxione humorum, ad aures, pectus, arteriam asperam, pulmones, atque ventriculum oboriatur, rectè catarrhi nomine insignitur.

Causa. Causa hujus Catarrhi Generalis, est Diæta inconveniens, corpusq; in juventute, (præsertim cum tempus in venatu, in indagandis sequendisque feris & volucribus sylvaticis & aquaticis feriebatur,) aeris

aeris injuriis, diurnis nocturnis ventibus borealibus ac auſtrinis flantibus, expoſitum, mala victus ratio, potus immodicus, ſomnus interruptus, & quæ ſunt ſimilia. Cauſa ſpecialis, ſunt humores vaporoſi â venoſo genere, præcipuè verò ſanguine in venis hæmorrhoidibus ſuppreſſis regurgitante, ramisque venæ portæ ac meſenterii, circa regionem lienis, â materia atrabilaria & excrementitia (quæ ventriculo ſubſtrata flatus & borborygmos excitare ſolet) præternaturaliter infarctis & obſtructis, ad caput debile aſcendentes, ibidemque cerebrum frigidum, ob receptionis aptitudinem, ac facultatis expultricis debilitatem, replentes, aures obturantes, ſibilos & ſonitus ex tenuibus & ſimul craſſioribus flatibus leniter elabentibus ac erumpentibus producentes, poſteaque ſua gravitate pectus, arteriam aſperam, pulmones, atque ventriculum petentes, ibidemque auditus gravitatem, aſthma, tuſſim, vocis raucedinem, cibique inappetentiam ſive faſtidium cauſantes.

Prognoſtica. Hic Catarrhus, quia aurem ſiniſtram per octo ſeptimanas totaliter clauſit, alteramque dextram non minus obſtruere cœpit, ob materiæ copiam & incraſſationem, ſurditatem inducere potis eſt, quæ deinceps abſoluta ſurditas nullo prorſus remedio curatur; Nec minus, ventriculos cerebri oppilans, principiumque nervorum obſtruens, Apoplexiam & Paralyſin infert; Quin etiam, ob metum ſubitaneæ defluxionis ad arteriam aſperam atque pulmones, ſuffocationem & repentinam mortem minatur; Ad pulmones ſenſim continuo fluxu tendens, eorum exulcerationem invehit; Ventriculo inſidens, ob appetitus dejectionem & nutrimenti defectum, corporis atrophiam, tabem, viriumque reſolutionem cauſatur. *Prognoſis.*

Ad Curationem requiruntur 1. Præparantia. 2. Vacuantia. 3. Reſolventia. 4. Revellentia & Derivantia. 5. Roborantia & 6. conveniens Diæta.

Et ne Catarrhus reſolutus uno impetu ad pulmones cum ſuffocationis periculo deflueret, iccircò materia peccans, mediantibus remediis internis ac externis, utpote purgatione, Venæſectione, fomentis, veſicatoriis, pediluviis &c. in multas partes diſtracta, expurgata, ac reſoluta fuit.

1. Primò igitur, ad humores præparandos, utile viſum eſt Decoctum rad. glycyrrh. fœnic. Cinnam. beton. hyſſop. major. Roriſm. ſalv. &c. *Decoctum:*

2. Secundò, ad humores vacuandos, die 26. Martii, ſequentes pillulas deglutivit. ℞. *Extr. pill. aur. cochiar. panchym. Croll. ana* ℈ß. *Troch. Alhand. gr. v. M. f. cum ol. ſuccin. pill. num. xxj. obaurentur, à quarum* *Pillulæ.*

 uſu

usu aliquoties dejecit. Die 30. Martii, talem Potiunculam hausit. ℞. *Potio.* *Fol. sen. el. s. st. ʒiij. Rhab. ver. crem. ♀. ana ʒß. Aq. flor. acac. ceras. nigr. ana ℥ij. M. f. infus. stent in loco calid. per noctem, mane facta leni ebullitione, in Colatur. dissolv. Mann. Calabr. el. ℥iß. clarif. cum album. ovi & aromatisetur cum aq. Cinnam. ʒj. f. potio una vice sumenda.* Et, post horum usum, sequens *Apozema.* Apozema ordinatum fuit. ℞. *Herb. majoran. salv. nob. rorismar. hyssop. Veron. Marrub. capill. ♀. ana pj. rad. helen. fœnic. calam. arom. garyophyllat. ana ʒij. Rhab. ver. ʒiij. fol. sen. el. s. st. ℥j. Agar. troch. Turpeth. el. scammon. præp. helleb. nigr. præp. polypod. querc. ana ʒij. Cinnam. opt. ʒiß. Macis ℈j. ♀. alb. crud. ʒij. anis. fœnic. ana ℈j. Lign. aloes ℈ß. M. & concis. f. sacculus in ℔iij. vini albi odoriferi immergendus: Dosis, singulo mane jejuno stomacho quartarium dimidium, seu ℥v.*

Spir. Cephal. 3. Tertiò, ad materiam Catarrhalem resolvendam, ℞. *Spir. Cephal. Anhalt. compl. ʒij. Spir. ♀ri. ʒj. Misc. Dos. M. & V. gutt. XV. in se-* *Aq. Cephal.* *quenti vehiculo.* ℞. *Aq. Cephal. nostr. Ceras. nigr. lilior. convall. Apopl. Oswaldi ana ℥j. Spir. Ceras. nigr. flor. anthos, anis. lil. convall. ana ʒij. Elix. vit. Matthiol. ʒß. Conf. Alkerm. compl. ℈j. Aq. Cinnam. still. ʒij. Man. chr. perl. ʒiij. M. Dos. Cochl. unum vel alterum, sæpius repetendo.*

Externè, vertici capitis M. & V. sequentis mixturæ aliquot *Mixtura, vertici instillanda.* guttulæ fuerunt instillatæ, ℞. *Spir. Ceras. nig. lil. convall. ana ℥ß. Spir. Cephal. Anhalt. compl. ʒij. M.* Et in aures hoc acovisticum remedium *Aq. Acovistica.* cum gossypio usurpatum. ℞. *Spir. Cephal. Anhalt. compl. Aq. Acovist. Mynf. ana ℥ß. M.*

Asthmatica, Aquæ pector. Ad asthma corrigendum. ℞. *Aq. nostr. asthmat. Ceras. nigr. flor. acac. hyssop. ana ℥j. Essent. sacch. Beguin. ℥ß. Spir. anis. ʒij. sacch. cand. alb. ℥ß. M. Dos. cochl. j. vel 2.* Et, ℞. *Aq. Ceras. nigr. hyssop. ana ʒij. Epil. Lang. asthmat. loch san. ana ℥ß. Cinnam. still. ʒij. Spir. anis. ℥ß. Elixir. vit. Matthiol. ℈j. Conf. Alkerm. compl. ℈j. sacch. cand. alb. ℥ß. M. Usus & Dosis, ut prioris.* Ut &, ℞. *Aq. Ceras. nig. flor. acac. hyssop. asthmat nostr. ana ℥j. Spir. anis. ʒiij. Cephal. Anhalt. compl. ʒj. bals. ♁ris anisat. ℈j. Julap. viol. ʒvj. M. Usus & dosis, ut antecedentis.*

Linctus. Ad tussim etiam & destillationem catarrhalem leniendam atque demulcendam. ℞. *Diacod. Mont. ℥ij. Aq. flor. acac. ℥ß. M. Dos. cochl. 2. sæpius deglutienda.*

Nec minus, pro Catarrhi resolutione, usus est tali Fomento: *Fomentum.* ℞. *Herb. beton. majoran. rorismar. meliss. puleg. salv. ana Mj. flor. rof. rubr. Lavendul. ana Mj. Sem. Coriandr. nigell. ana ʒij. Cinnam. Macis, garyophyll. ana ℈j. M. & concis. f. sacculi lintei duo interpassati, vino incoquendi, quibus caput per integram septimanam quotidiè M. & V. per horam calidè fomentetur:* A quorum, & cœterorum usu aures aperiri cœperunt.

4. Quar-

4. Quartò, ad materiam Catarrhalem revellendam ac derivandam, Emplastrum Vesicatorium Horstii ponè aures, magnitudine dimidii Imperialis, alutæ inductum, fuit impositum. Deinde usus est pediluvio, ex sequentibus parato. ℞. *Herb. arthemis. absynth. Origan. serpill. menth. crisp. flor. chamom. ros. rubr. ana Mj. Ciner. salis ana Mj. M. f. decoct. in lixivio forti, præsertim ex cineribus ligni juniperini parato.* *Vesicator.* *Pediluvium.*

5. Quintò, ad Caput & Cerebrum roborandum, internè, Tragea seq. fuit præscripta. ℞. *Spec. diambr. compl. diamosch. dulc. diaxyloal. ana ℥ß. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. mosch. ʒj. Macis. Cubeb. Cardamom. garyophyllor. ana ℈ß. succin. alb. præp. ℈ij. sacch. albiss. ℥iij. fol. ☉ j. M. f. Tragea, post prandium & cœnam, vel per se, vel cum pane sacharato, cochlearis minoris quantitate comedenda.* *Roborantia. Trageæ.*

Externè, talis Cucupha ordinata fuit. ℞. *Flor. ros. rubr. rorism. salv. lavend. anthos ana pj. sem. Coriandr. nuc. mosch. ana ʒß. thur. mastic. ireos flor. cortic. citr. ana ℈j. sandarac. ℈j. Garyophyllor. maceris ana ℈ß. Spec. diambr. compl. ʒiß. Mosch. gr. vij. Ambr. gryf. gr. v. M. f. cum syndon. rubr. & gossypio Cucupha interpassata, pileolo insuenda.* *Cucupha.*

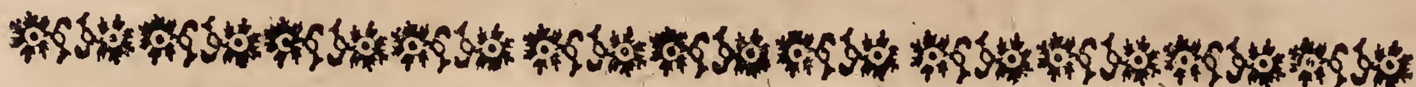
Ad reliquias catarrhales è capite exterminandas, sequentibus pillulis usus est; ℞. *Mass. pill. de succin. Craton. ʒiß. Marocostin. Minder. ʒß. Troch. Alhand. ℈ß. M. f. cum ol. succin. pill. num. 130. pulvere ros. rubr. aspergendæ, & singulis septimanis semel undecim jejuno stomacho in vehiculo convenienti deglutiendæ.* *Pillulæ Catarrhales.*

Et, quia Dominus Patiens de tensione sinistri lateris circa regionem lienis conquerebatur, propterea ad vasorum, venarumque mesaricarum & ramorum venæ portæ obstructionem reserandam, talem pulverem splenenticum, unâ horâ ante cibum in brodio carnis assumpsit. ℞. *Crem. ♀. Crystall. ♀. ana ʒij. sal. scolopendr. tamarisc. fraxin. juniper. ana ʒß. Ol. macis ℈ß. M. f. pulv.* Externè, ℞. *Ol. chamom. de cappar. ana ʒvj. quo oleo pars affecta sinistri lateris M. & V. inungatur.* *Pulv. splenet.*

6. Et tandem, sextò, bonam & convenientem Diætam observavit; Aer erat temperatus & quietus: Cibi fuerunt coctu faciles, bonumque ac laudabilem succum generantes, quales sunt, juscula carnium, gallinarum, carnes vitulinæ, hœdinæ, capreolorum, ptisana hordeacea, hujusque generis alia, majorana, Cinnamomo, macere, aliisque cephalicis condita, &c. Potus, vinum album Nicarinum; Motus & somnus erat moderatus; Excrementa naturæ respondebant; ac animi affectus fortiores decenter refrenebantur. *Diæta.*

His itaque Remediis, præfatus Dominus Patiens, mensis unius spatio, ab hoc periculoso & chronico affectu per Dei gratiam, cum suo

suorumque gaudio atque solatio, liberatus, pristinæque sanitati restitutus est.

CONSILIUM MED: XII.

Causum in tertianam mutatum, feliciterque curatum exhibens.

Casus.

ANno 1685. die 20. Maji, vir ille Prænobilissimus ac strenuus, cujus in præcedenti consilio mentio facta est, cum post mensem â priori recepta valetudine, negotii alicujus expediendi causa, se extra ædes suas recepisset, ex improviso in platea seu via publica tanta membrorum lassitudine correptus est, ut pedibus in terram demissis, gressibusque tardis & languidis, magno & vix possibili conatu (germanicè **mit Scharfien und Schlarpen der Füssen**) domum repetere conatus fuerit: Et cum ibidem â domesticis in lectum duceretur, primum horrore, deinceps magno præternaturali calore, anxietate, difficili respiratione, virium lapsu, siti & inquietudine correptus est, quorum gravissimorum symptomatum syndrome Dominum Patientem, illicò Medici consilium & auxilium quærere, impulit.

Morbus. EGo, ad præfatum Dn. Patientem vocatus, re & circumstantiis penitius consideratis, hunc morbum Causum, seu febrem putridam ardentem continuam & acutam esse, pronunciavi.

Causa. Causa fuit insignior phlogosis & incendium sanguinis in venis majoribus sulphureis portionibus abundantis, per causas externas inductâ

inductâ affervescentiâ, accensione, & caloris intensissimi per totum corpus diffusione: Ad quam causam etiam referri possunt, prioris morbi, præsertim humorum biliosorum reliquiæ, materia auditum impediens, in cerebro & capite resoluta, adque partes subjacentes delapsa, ibidemque corrupta, venis sanguinique communicata, remedia calidiora ad reserandam & resolvendam materiam peccantem & obstruentem auditui molestam usurpata, & quæ sunt similia.

Signa pathognomonica fuerunt sitis ingens & Tantalea, calor præternaturalis urens, corporis jactatio, urina rubra, cruda & turbida, pulsus celer, frequens & inæqualis, respiratio difficilis, oris amaritudo, linguæ ariditas & scabrities, nonnunquam deliria, somnus interruptus, & hujus, generis alia, *Signa.*

Hic affectus, si ipsi legitimis remediorum præsidiis non maturè succurratur, tam ob morbi ipsius acutiem, quam ob symptomatum gravitatem, non rarò patientem jugulat, *Prognostica.*

Circa curationem observandæ sunt sequentes quatuor intentiones generales. 1. Ut sanguis ab incendio vendicetur. 2. incensio jam in sanguine facta mitior reddatur, 3, Ut deflagratione ad finem perductâ, materiæ concrematæ & adustæ recrementis, liquor cruoris expediatur, & postea ad crasin & vigorem naturalem restituatur. 4. ut symptomatibus maximè urgentibus tempestivè occurratur. In quem finem præfato Domino Patienti, (quia venæsectio ob vires debiles & urgentem cacochymiam purgante prius corrigendam, locum non habuit) sequentia remedia adhibita fuêre: Et quidem 1. in morbi principio sequentem potiunculam catarcticam hausit. ℞. *Magist. gialapp. gr. xij. Mag. scammon. gr. iiij. Nucl. pin. num. 2. Julep. rosar.* ℥ß. *Aq. ceras. nigr.* ʒvj. *M. f. potiuncula, â cujus usu aliquoties dejecit.* 2. Ad ardorem febrilem corrigendum, facultatem vitalem roborandum, vaporesque cordi & spiritibus vitalibus molestos â centro ad circumferentiam expellendos, ac per spiracula cutis exterminandos, tale sudoriferum assumpsit. ℞. *Pulv. rubr. Pannon.* ℈iß. *Lap. Bezoar. Or. gr. v. Syr. acetos. citr.* ʒij. *Aq. Card. bened* ℥j. *Misce.* Et quia hac die circa vesperam de torminibus ventris lancinantibus conquestus est, iccircò, sequens Enema injectum fuit. ℞. *Herb. 5. emoll. ana* Mß. *flor. chamomill. summit. aneth. ana* Mß. *Rad. alth. lil. alb. ana* ʒij. *sem. lini fœnugr. ana* ʒiij. *M. f. decoct. cum brod. carn. q. s. Colatur.* ℞. ℥x. *in qua dissolv. Elect. lenit. Florenz. diacathol. ana* ʒvj. *Mell. ros. sol.* ℥j. *Ol. violar.* ʒvj. *Vitell. ov. num. 1. salis parum, f. Clyster, â cujus usu benè habuit.* Præter sudoriferum superius allegatum, tali etiam Aqua cordiali & alexiphar-

Pot. purg. *Potio sudorif.* *Enema.*

Aq. Cordial & alexipharm. pharmaca, cochleatim sumenda, usus est. ℞. *Aq. è typh. Cerv. scorzoner. Cordial. temperat. c. confort. offic. perlat. ana ℥ß. Cinnam. cydoniat. ʒij. Corall. rubr. præp. ℈j. Margar. præp. ℈ß. Lap. Bez. or. gr. v. Conf. Alkerm. inc. ℈j. Man. chr. perlat. ʒij. M.*

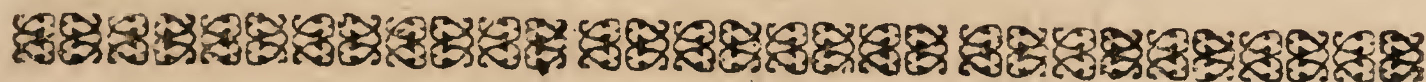
Emulsio refrig. 3. Ad sanguinem ebullientem alterandum & refrigerandum, Julapiis, & sequenti Emulsione aliquoties usus est. ℞. *Sem. 4. frig. maj. ʒij. sem. papav. alb. ʒiß. amygd. dulc. excort. ʒj. Aq. acetos. cichor. ana ℥iß. M. f. Emulsio, in quâ dissolv. CC. philos. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. nitr. tabulat. ana ℈ß. sacch. perlat. ʒij. M. f. potio una vice haurienda.* Ad eundem finem Tincturam quoque Rosarum hausit. Die quartâ, febris synochus acuta, sudore critico copiosè effluente, judicata est, quæ tamen in tertianam spuriam degeneravit, cui præcipitantibus *Pulv. antifebril.* & antifebrilibus specificis subventum est. Ut, ℞. *Spec. antifebril. Croll. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. ana ʒß. M. f. pulv. M. & V. in aq. Cordiali vel brodio carnis, quantum cuspide cultri capi potest, sumendus;* Quocirca etiam calore æstuante accedentibus paroxysmis, urgente, partitis vicibus Emulsionem refrigerantem supra descriptam bibit. Et quia signa bilis adhuc in corpore abundantis aderant, quod etiam oris amaritudo, cibique fastidium indicabat, alvusque obstructa erat, de sequenti syrupo cholagogo alternis diebus, mane jejuno *Syrup. cholagog.* stomacho cochleare unum deglutivit. ℞. *Syr. ros. solut. diaser. Andern. de cich. c. Rhab. ana ℥ß. pulv. rad. gialapp. ʒj. M.* Hoc Syrupo tertia vice usurpato, bileque ad intestina magno cum impetu ruente, facultatemque expultricem ad excernendum stimulante, hypercatharsis cum virium imbecillitate secuta, illa verò sequentibus pillulis in aqua cor- *Pill. hypercatharsi refrenant.* diali sumptis, sopita est. ℞. *Theriac. cœlest. Extr. laudan. opiat. incompl. ana gr. iij. M. f. cum Syr. papav. pill. num. v. obauratæ una vice deglutiendæ.* Quotiescunque etiam paroxysmus febrilis accedebat, antifebrili prius sumpto, sudor in lecto movebatur. Et postquam 4to calor febrilis internis refrigerantibus repressus, & humor putrescens majori ex parte eductus videbatur, ad reliquias caloris p. n. extinguendas, tale Epithema fronti & pulsibus manuum applicatum est. *Epithema.* ℞. *Sem. 4. frig. maj. ʒij. papav. alb. ʒj. Nucl. persic. ʒij. Aq. rosar. plantag. semperviv. nymph. ana ℥j. f. Emuls. in colatur. dissolv. Camphor. in ⚹. rosar. dissol. ℈ß. Croc. Austr. gr. v. f. Epithema.* Nec minus lingua, ne rancorem concipiat, quotidiè abrasa, & os posca nitro tabulato mixta, elutum & gargarisatum est.

Tragea corrob. 5. Ad vires instaurandas, totumque corpus roborandum, talis Tragea post assumptum cibum sumenda, ipsi ordinata est. ℞. *Spec. diarrh. Abbat. diatrionsant. ana ℈ij. Nuc. mosch. Cinnam. opt. ana ʒj. Ma-*

cis

cis ℈j. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℈j. facch. albiss. ℥iij. fol. ☉. j. M. f. Tragea.

6. Quod Diætam concernit, aer erat ad calidum inclinans, cibi boni succi, facilisque concoctionis, potus aqua hordei cum cornu cervi cocta, syrupoque rubi idæi, cerasorum acidorum, & acetositatis citri, cum tantillo spir. ⊕-li mixta; quies procurabatur; somnus emulsionibus refrigerantibus promovebatur; alvi obstructæ ratio habebatur; ac animi pathematibus consolationibus subveniebatur. Quibus ita decenter adhibitis, Dominus Patiens, Dia favente gratia, trium septimanarum spatio, pristinæ sanitati feliciter restitutus fuit.

CONSILIUM MED. XIII.

Discrasiæ Ventriculi, cum anorexia, Corporis atrophia, & dispositione hectica, lethalis.

PRO

Reverendissimo Domino, Domino ANSELMO, S. R. Imperii Abbate, & Domino Monasterii Elchingensis.

Casus.

ANno 1685. Reverendissimus Dominus ANSELMUS, Abbas Elchingensis, annorum quinquaginta sex, temperamenti calidi & sicci, habitus corporis rari, staturæ mediæ, simul ac plethoricus, qui ob calorem corporis nonnunquam intensum, & certis temporibus accedentem anxietatem circa præcordia, iteratis per annum vicibus, Phlebotomia, (corpore cœterum benè disposito) uti cogebatur: Quocirca etiam, inconsulto Medico, multos sudores movit, remediisque variis inconvenientibus, proprio suasu, usus est, ani-

 mique

mique pathematibus, curis, meditationibus, sollicitudinibus, &c. corpus & animum defatigavit, & postquam præterito mense Julio hujus anni, ob bilis abundantiam vomitorio, ac deinceps Acidularum Egeranarum potu, & quidem inordinato, neglecto scilicet post potum motu, atque convenienti Diæta, ac proinde sine effectu, & purgatione per sudorem, Urinam, vel secessum, usus esset, sub finem Augusti de læsa facultate retentrice ventriculi, cum cibi inappetentia & appetitu prostrato, ciborum rejectione, flatibusque in hypochondriis retentis, præcordiaque simul infestantibus, ac ad guttur usque sursum ascendentibus, nec non somno interrupto, ac nocturna inquietudine, capitisque gravitate, ac imbecillitate conquestus est, quibus recensitis virium prostratio, corporisque atrophia accessit, ita, ut ob actiones naturales exercendi impotentiam Medici Consilium & auxilium desiderare non dubitaverit.

Resolutio.

Definitio. HIc Affectus nil aliud est, quam discrasia ventriculi, cum anorexia, corporis atrophia, & dispositione hecticâ, â læsa facultate naturali originem ducens, ut ex suis signis & causis apparebit.

Causa. Causa discrasiæ ventriculi est ejusdem intemperies materialis, â læsa facultate concoctrice, & exinde multis cruditatibus in ventriculi cavitate cumulatis, oborta; Anorexia itidem, seu cibi fastidium â dicta intemperie materiali, præsertim verò succis biliosis & corruptis, aciditatis tamen & salsedinis expertibus, fermentum ventriculi vitiantibus, Archæumque perturbantibus, provenit, qui humores, quia corpori alendo apti non sunt, orificium tamen inferius ventriculi obsident, â venis non suguntur, hincque natura id, quod sibi in capacitate stomachi molestum est, contracta inferiori, dilatata verò superiori ejusdem parte, per vomitum expellere conatur: Accedit etiam ad stomachi tonum destruendum, inordinatus acidularum potus, motus intermissio, diætæ inconvenientis accessio, earundemque

demque purgationis & effectus frustratio, ob quam causam spiritus minerales debitum suum in corpore officium facere, viasque privatas ac publicas penetrare, obstructiones reserare, viscera alterare, eademq; roborare nequiverunt, sicque vehiculum aqueum maximo cum detrimento in corpore reliquerunt, stomachique discrasiam non parum causarunt ac promoverunt, & sic maxima causa morbi hujus extiterunt. Corporis autem atrophia & dispositio hectica partim â læsa facultate naturali concoctrice, & chymi chylique inopia, vitio item sanguificationis, & ob id alimenti penuria, & denegata assimilatione succi nutritivi in tertia concoctione, ob quam id, quod per calorem resolvitur, non apponitur, sed corpus extenuare & contabescere facit; partim verò â cordis & spiritum vitalium præternaturali calore, non parum ab animi affectibus, curis, sollicitudinibus, meditationibus, &c. aucto, magisque accenso, quin etiam multis sudoribus, cum extenuatione corporis viriumque lapsu provocatis & profusis, oritur, â quibus recensitis caput in consensum trahitur, spiritusque animales, cum sensibus internis labefactantur.

Signa læsæ facultatis naturalis concoctricis & appetitivæ ventriculi, cibi inappetentia, retentricis lœsio, ructus, flatus ex cruditatibus geniti, sanguificationis vitium, alimenti inopia, frustrata succi nutritivi in corporis partibus assimilatio, &c: atrophiæ verò & dispositionis hecticæ, corporis macies, extenuatio, pingue urinæ susupernatans, pulsus inordinatus motus, interdum naturalis, postea celer & debilis, nocturna inquietudo, nec non falsa objecta nonnunquam phantasiæ oblata, lentamque febrem subolentia, & quæ sunt similia, suppeditant. *Signa.*

Ex quibus dictis facilè colligi potest, Reverendissimum Dominum Patientem in maximo vitæ periculo versari, & nisi maturè, collaborante benigna naturâ, intemperies ventriculi corrigatur, coctioque atque nutritio promoveatur, facultasque naturalis in pristinum statum reducatur, atrophiæ itidem corporis legitimis remediorum præsidiis succurratur, viresque roborantibus & analepticis instaurentur, illum, propter consumptionem calidi nativi, ac resolutionem humidi radicalis, mundo huic valedicturum esse. *Prognosis.*

Curatio, in materiæ peccantis ablatione, facultatis naturalis, præsertim concoctricis, correctione, roboratione, & in naturalem statum reductione, nec non cordialium, analepticorum, & instaurantium alterantiumque usu, non neglectis antifebrilibus specificis & præcipitantibus, consistit. *Curatio.*

Quia verò præfatus Dominus Patiens ob ventriculi debilitatem, corporis atrophiam, atque virium lapsum, per remedium catarcticum, ore assumptum, purgari non potuit, iccircò sequens Enema ipsi applicatum fuit. ℞. *Spec. decoct. carminativ. ℥j. Herb. 5. emoll. ana Mß. rad. alth. lil. alb. ana ʒij. sem. lini fœnugr. ana ℥ß. M. f. decoctio in brodio carnis q. s. colatur. ℞. ℥viij. in qua dissolv. Elect. lenit. Florenz. diacathol. ana ʒvj. Mell. ros. sol. ℥j. Ol. rosar. ʒvj. vitelli ovi j. salis pauxillum, f. clyster.* A cujus usu benè habuit, & sequenti die iterata vice sibi applicari curavit; postea vero ad alvum obstructam aperiendam, flatusque eliminandos, tali clysmate, quoties necessitas postulabat, usus est. ℞. *Spec. decoct. carminat. ℥ß. f. decoct. cum lactis vaccin. ℥x. postea in colatur. dissolv. sacchar. Thomæi, mell. ros. sol. ana ℥ij. vitell. ovor. num. 2. f. clyster.*

Enema.

Clysma.

Ad ventriculi vero roborationem, internè, usus est tali stomachico. ℞. *Aq. stomach. August. mastichin. Cinnam. cydoniat. confort. perlat. officin. ana ℥j. Confect. Alk. incompl. ʒß. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana gr. xv. sacch. perlat. ʒiij. M. Dosis, cochlearis quantitas, sæpius assumendo.* Et tali Tragea. ℞. *Spec. diarrhod. Abbat. diatrionsant. aromat. rosat. ana ʒß. diaxyloal. ℈j. Cinnam. opt. ʒiß. Nuc. moschat. ʒj. Macis ℈j. Corall. rubr. præp. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℈j. sacch. albiss. ℥iij. M. f. Tragea, cum pane saccharato vino madido, cochlearis minoris quantitate post prandium & cœnam assumenda.*

Aq. stomach. & Cordial.

Tragea.

Externè, regio ventriculi manè & vesperi sequenti linimento fuit inuncta. ℞. *Ol. absynth. menth. crisp. mastichin. ana ʒij. nucist. recent. expr. ʒß. Ceræ parum, f. Unguent. addendo in fine bals. peruv. gr. v. d. ad pixid. stann. s* Magen-Sälblein. Et tale Emplastrum impositum. ℞. *Empl. de crust. panis, de tacamahac. ana ʒiij. M. & malax. cum ol. mastich. extend. super aluta, fiatque l. a. scutum stomachicum, cum bals. peruv. gr. v. illinendum.*

Ung. stomach.

Empl. stomach.

Ad arcendam vero corporis atrophiam atque cor roborandum, sequentis aquæ cochleare unum vel alterum assumpsit. ℞. *Aq. antihect. Myns. Cordial. temperat. Confort. perlat. offic. ana ℥iß. Confect. Alk. incompl. ʒß. Syr. granat. ℥ß. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana ʒß. Man. chr. perlat. ʒiij. M. d. ad vitr. s.* Krafftwasser. Quæ remedia, ut Domino Patienti videbatur, non sine commodo atque levamine adhibita fuerunt.

Aq. cordial. instaurativa & analeptica.

Cum autem præterlapsis aliquot diebus, hic morbus cum symptomatibus, præter expectationem, in deterius vergeret, suadente amplissimo Conventu Monasterii Elchingensis, meque lubentissimè annuente, Nobilissimus ac Excellentissimus Dn. Doctor Georgius Tobias

Curatio Collegialis

Tobias Dürr/ Physicus Augustanus celeberrimus, Elchingam vocatus est, ubi Historiâ morbi â me perceptâ, remediisque adhibitis secundum seriem recensitis, Dominoque Patiente penitius inspecto, nostrisque sententiis in totum concurrentibus, sequentia remedia, usus que ordinem, Collegiali consensu præscripsimus. Et quidem primò, ad ventriculum in pristinum naturalem statum reducendum, & atrophiam corporis corrigendam atque tollendam. ℞. *Herb. betonic. acetos. acetosell. ana M ß. Rad. chinæ selectiss. ℥ß. rad. garyophyllat. rad. helen. rad. fœnic. ana ʒij. flaved. cortic. citr. ʒj. Ling. lentiscin. ℥ß. pinear. ʒij. sem. 4. frig. maj. ana ʒiß. Macis ʒß. Conserv. ros. rubr. ʒvj. borrag. ʒiij. Mixt. incis. & contus. d. ad chartam. S. species* zu der Hennen. Hæ species gallinæ deplumatæ & exenteratæ ventri indantur, hinc venter filo latius diducto consuatur, postea in olla tecta vitro incrustata, cum mensura una & dimidia, seu ℔v. aquæ fontanæ coquatur, post primam ebullitionem venter per resectionem fili, aperiatur, posteaque ad perfectam mollitiem coquatur, ultimò brodium per inclinationem â gallina separetur, & in loco frigido ad decentem usum asservetur.

Brodium gallin. alter. & corrobor.

Usus.

De hoc brodio Dominus Patiens, manè, hora septima vel octava, & meridie circa horam quartam, dimidium quartarium, vel ℥v. addito cochleari uno gelatinæ ex capone calidè assumat, & hujus usum per 3. vel 4. septimanas continuet. Gelatina autem tali modo paretur. *Recipe caponem pinguem deplumatum, exenteratum, ac mundatum, incidatur cultro incisorio in tabula incisoria cum ossibus minutissime, indatur lagenæ stanneæ, affundendo aliquid aquæ fontanæ addendo parum maceris & Croci, hinc lagena clavo cochleato, vel cochleatim striato arctissimè claudatur, lutoque philosophico muniatur, deinde in ahena cuprea aquâ ferventi repleta posita, per horas sex ad ignem coquatur, postea lagena eximatur, clavusque cochleatus evolvatur, ac brodium per inclinationem unâ vice in vas terreum vitreatum effundatur, inque locum frigidum vel cellam reponatur, & ad usum asservetur.*

Gelatinæ præparatio.

Secundò, ad cor & stomachum roborandum, corporisq; atrophiam & dispositionem hecticam arcendam & refrenandam. ℞. *Corall. rubr. præp. ʒij. Ocul. ♋. præp. ʒj. Margarit. præp. ʒß. pulv. analept. frig. Mynſ. ʒij. Macis ℈j. Crystall. acetosell. gr. xv. sacch. albiss. ℥ij. M. f. pulv. d. ad scatul. S.* Kräfftiges Hertz und Magen Pulver. *De quo post prandium & cœnam cochlearis minoris quantitas, vel per se, vel cum pane saccharato, vino albo imbuto & emollito, sumatur.*

Pulv. Cordial. & analepticus.

Externè, contra atrophiam, & calidam spirituum intemperiem corrigendam, spina dorsi manè & vesperi sequenti linimento est inungenda.

Ung. resumptivum. genda. ℞. *Ung. resumptiv. Fernel.* ℨj. *rosat. Mes. infrig. Gal. ana* ℥ß. *Ol. nymph. viol. ana* ʒij. *M. d. ad oll. s.* **Liniment zum Ruckgrad.**

Syrupus. Tertiò, ad Laryngis & arteriæ asperæ siccitatem, & hinc obortam raucedinem leniendam. ℞. *Mucilag. sem. Cydon. cum aq. ros. extr.* ʒij. *Syr. viol.* ℥ij. *M. d. ad oll. S.* **Safft zu dem Hals.** *Dosis, cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.*

Diæta. Quoad Diætam, & observationem sex rerum non naturalium â Medicis ita dictarum, 1. Aër sit temperatus. 2. Cibi sint laudabiles, coctu faciles, bonumque succum & sanguinem generantes, quales sunt, juscula gallinarum, ptisana hordeacea cum brodio gallinarum, & tantillo maceris condita, pultes pomorum dulcium, amygdalarum dulcium, ovorum, cum lacte & saccharo paratorum (Germ. Kachelmüßlein) pruna Damascena & Hispanica, ova sorbilia, contusa, &c, crescente appetitu, caro agnina, aves montanæ, perdices, turdi, pulli gallinacei, & similia. Pro potu confert apud mensam vinum album aqua dilutum, & sequentis syrupi uno alterove cochleari mixtum.

Syrup. potui immiscendus. ℞. *Syr. rub. Idæi, Ceras. acid. ana* ℥iiij. *M. d. ad oll. s.* **Safft / unter das Trincken zu mischen.** Extra mensam, Julapium ex aqua fontana & dicto syrupo paratum, vel lac amygdalarum dulcium bibatur. 3. Quies motui præferatur. 4. Somno naturali & legitimo indulgeatur. 5. Alvus, si intra biduum naturæ non respondeat, tertia quavis die per clysterem ex lacte, sacch. Thom. mell. ros. & vitell. ovor. superius descriptum, aperiatur. Et tandem 6to, Animi fortiores affectus seu pathemata, curæ, sollicitudines, meditationes, speculationes, intensiores rerum obvenientium examinationes, multarum precum lectiones, omniaque negotia tam animi quam corporis, evitentur & fugiantur. Quibus Remediis ac monitis, strictissima observatione necessariis Deus Ter. Opt. Max. benedicere non dedignetur. Signatum die 16. (26.) Octobr. 1685.

Die 20. Octobr. Reverendissimi Domini Patientis dispositionem & statum morbi, Nobiliss. & Excellentiss. Domino Doctori Dürren/Augustam sequentibus literis transscripsi.

Nobilissime, Excellentissime, & Experientissime Vir,
Domine Fautor, Frater, & amice colendissime.

Reverendissimi Domini nostri Abbatis morbus adhuc in antiquo fermè statu positus est, præterquam, quod pulsus justò debilior ac celerior factus sit, ac nonnunquam falsa phantasmata, cum ructibus ventriculi, præsertim statim ab assumpto cibo, divexent, quapropter *Electua-*

Electuarium molle ex Conserv. rosar. rubr. ℥j. *Nuce Indic. cond.* ʒij. *Corall. rubr. præp.* ℈ij. & *syr. rubi Idæi liquid.* ℥ß. tàm ad ventriculi roborationem, quam ad calorem cordis præternaturalem compescendum, febremque hecticam præcavendam & arcendam, â me hodiè præscriptum fuit; Urina est aurea, & pingue supernatans hac die non deprehendi; Interim utitur Dominus Patiens nostris remediis, secundum tenorem præscriptum. Heri, sub vesperam, cunctis Dominis Conventualibus valedixit, pedumque seu baculum pastoralem ipsis tradidit, ac hodiè extremam unctionem accepit: Cœtera adm. R. Dominus P. Subprior communicabit. Interim, meo judicio, adhuc in maximo periculo versatur. Tuum itaque politissimum judicium, tuamque sententiam, ratione ulterius adhibendorum remediorum expecto. Hisce, nobilissime Vir, â me millies sis salutatus, Deoque commendatus. Elchingæ, decimo tertio Calendarum Novembris, anno 1685. *Elect. stomach. & Cordial.*

Excell. Tuæ

addictissimus

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

Die quarta Novembris, S. N. sequentes responsorias â Domino Georgio Tobia Dürren/Medico Augustano, &c. accepi.

Nobilissime, Excellentissime, & Experientissime Vir,
Domine Fautor, Frater, & Amice colendissime.

PInguedo antea Urinæ supernatans, nunc autem evanescens, aliqualem quidem pollicetur restitutionis spem, pulsus autem justò debilior ac celerior malæ est indolis, si enim Facultas vitalis in corpore jam consumpto, naturali incipiat compati, fons vitæ aggreditur, qui certè melioribus, quam â nobis ex methodo præscriptis remediis tueri non potest, quorum sedulam continuationem suadeo, simulque permaneo cum salute quamplurima

Excell. Tuæ

fidelissimus Frater

GEORGIUS TOBIAS Dürr/ D.

Die

Die 22. Octobr. pulsus fuit æqualis & fermè naturalis urinaque aurea, cum aliquo sedimento albo, sed divulso, aliqualem coctionem indicante, in superficie urinæ, ad latus vitri, parva portio supernatantis pinguedinis, instar nubeculæ apparebat; & Dominus Patiens, de tenesmo, & frequenti dejiciendi desiderio, sed semper frustraneo, à pituita salsa in intestino recto tenacius hærente, facultatemque expultricem ad excernendum irritante exorto conquerebatur, quapropter resinam albam, Germ. Kübel-Hartz / carbonibus injici, fumumque per sedile ano & intestino recto imitti ac excipi curavi, sequentiaque suppositoria ordinavi. ℞. *Sevi Cervini ℥ij. Ceræ Citrin. ℥j. Ceruss. ℈ß. Opii gr. iij. M. f. l. a. suppositoria 2. vel 3.*

Suppositor. contr. Tenesmum.

Die 24. Octobr. Pulsus fuit æqualis, Urina intensè aurea, sed nullum pingue supernatans conspiciebatur. Ad stomachum roborandum, præscriptum fuit vinum granatorum (quod ferre non potuit sed rejecit) & Epithema stomachicum ex crustis mellitis piperinis (Lebkuchen) tritis, & cum tantillo maceris, cinnam. Nuc. mosch. & garyophyll. cum vino Hispanico coctis, ventriculi regioni impositum; suppositoria item contra tenesmum inservientia repetita fuerunt.

Die 28. Octobr. sequentes literas ad Nobiliss. & Excellentiss. Dn. Doct. Dürren / dedi.

Nobilissime, Excellentissime, atque Experientissime Vir, Domine Fautor, Frater, & amice Colendissime.

REverendissimi Domini Abbatis nostri Elchingensis pulsus variat, & hodiè rursum illum justò celeriorem deprehendi, quapropter febrem lentam adesse auguror, præsertim eam ob causam, quod non rarò falsa phantasmata accedant, & facultas animalis cum vitali in consensum trahatur: Iccircò Dominum Patientem adhuc extra periculum non positum esse, judicabis. Interim usus remediorum præscriptorum exactissimè continuatur, & pro febre auferenda, pulverem lumbricorum cum terebinthina veneta mixtum carpis manuum proxima die veneris applicabo. Hisce, Excellentissime Domine Frater, & amice colendissime, millies sis salutatus, Deoque commendatus. Elchingæ, die 28. Octobr. S. V. anno 1685.

Excellent. Tuæ

addictissimus Frater

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

Qui-

Quibus literis acceptis, sequentibus responsoriis mentem suam exposuit.

Nobilissime, Excellentissime, Experientissime Domine Fautor & Frater colendissime.

VAriationem pulsus, & non rarò falsa phantasmata Reverendissimi Abbatis Elchingensis, Domini nostri gratiosi, ex litteris tuis intellexi, utrumque nil boni denotat, imò omnes tres facultates principes simul rem sustinent: ut ergò nihil intactum relinquatur, suaderem specifici antihectici Poterii gr. xv. cum margarit. præp. gr. v. in jusculo seu brodiô gallinæ nuper ordinato omni mane sumenda: interdiu autem unus aut alter haustus aquæ analepticæ multùm prodesse poterit, quæ omnia prudentissimo tuo judicio & censuræ relinquo. Deus summus Archiater medicamentis benedicat: Vale, vive millies salutatus. Augustæ Vindel. die 11. Nov. S.N. Anno 1685.

Excell. Tuæ

fidelissimus Frater

Georgius Tobias **Dürr** / D.

Formulæ autem Remediorum hisce litteris inclusæ, fuerunt tales.

Descriptio specifici Antihectici Poterii. ℞. *Reguli Antimon.* ℥*vj. fluant in crucibulo, tum injiciantur stanni purissimi* ℥*iij. effundantur & in pulverem reducantur; postea cum tripla nitri quantitate, ad modum Antimonii diaphoretici calcinentur, edulcorentur, & siccentur.* *Specif. Antihect. Poterii.*

Aqua autem Analeptica tali modo paretur. ℞. *Capon. deplumat. exenterat. & in frusta incis. Num. j. cui adde sanguin agni & vituli ana* ℔*ij. Limac. contus. num xv. Cancror. fluviatil. contus. num. vj. seri lactis caprin. succo Citr. præcipit.* ℔*iiij. succ. cichor. depurat.* ℔*iij. vin. alb. Neccarin.* ℔*ij. flor. ros. rubr. viol. bugloss. borrag. anth. hepat. nobil. una pij. Herb. agrimon. betonic. meliss. santal. alb. rubr. Cinnam. acuti, sem. anis. ana* ℥*j. Rad. chinæ el.* ℥*ij. Limon. integr. incis. abject. albedin. Num. vj. M. destill. s. a. in vase stann. vel vitreato rostrato* ℔*vij. edulcor. cum sacch. cand. violac. q. s. filtr. per chartam emporeticam. Sig. Visceral-***Wasser / davon nach Belieben einen Trunck zu thun.** *Aqua Analeptica.*

Dum autem allegatæ litteræ responsoriæ Nobiliss. & Excellentiss. Domini Doctoris Dürrii, Physici Augustanor. celeberrimi, cum consignatione dictorum remediorum Augustâ Ulmam serius, ac demum

mum post Reverendissimi Domini Patientis obitum translatæ fuerunt, iccircò iisdem ægrotantem reficere impossibile erat.

Ego autem, cum præfatum Dn. Patientem die 30. Octobr. S. V. qui erat dies Veneris, visitarem, eundem nonnunquam delirantem, truculentaque insomnia recitantem, pulsumque debilem ac celerrimum, vires prostratas, ac Facultates principes simul læsas deprehendi, quam ob causam sequentes aquas, Cordialem videlicet ac odoriferam præscripsi. ℞. *Aq. confort. officin. perlat. Cordial. temperat. Ceras. nigr. ana ℥j. Cinnam. buglossat. ʒij. Confect. Alk. inc. ℈j. Syr. rub. Id. liquid. ℥ß. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana gr. xv. Man. Christ. perlat. ʒiij. M. d. ad vitr. S.* Krafftwasser. Et, ℞. *Aq. odorif. Fuchs. ℥j. Spir. Cephal. Anhalt. incompl. ʒj. Aq. Cinnam. still. ʒiß. M. d. ad vitr. S.* Anstreich-Wasser.

Aq. Cordial. *Aq. odorif.*

His ita præscriptis, noctē sequentē inquietam traduxit, & diarrhœâ fortissimâ, cum excrementis fœtidissimis, corruptionis & putredinis certissimis nunciis, correptus est, quapropter die sequenti Saturni, nempe 31. Octobr. S. V. mane statim vocatus, ipsi circa meridiem sequentia remedia propinavi, applicarique curavi. ℞. *Extr. Laudan. Opiat. Parac. incompl. gr. ij. Mag. perlar. or. gr. iiij. Corall. rubr. præp. gr. v. Conf. Alkerm. inc. ℈ß. Conf. ros. rubr. ʒj. M. f. l. a. Bolus, sacch. aspergendus. S.* Hertz-Latwerglein auf 1. mal. Et, ℞. *Empl. diaphœnic. calid. de crust. pan. ana ʒvj. M. & malax. cum ol. mastichin. fiatque l. a. Emplastrum d. ad chart. ceream. S.* Pflaster über den Nabel zu legen. Ut & ℞. *Ol. nucist. rec. expr. ʒj. d. ad chartam. S.* Muscat-Oel.

Bolus Cordial. *Empl. pro region. ventris* *Ol. Stomach.*

Quibus applicatis, diarrhœa sopita est, & usque ad horam duodecimam nocturnam placidè quievit: Postquam a. duodecima audita fuisset, oculos recludere cœpit, cumque apertis fixisque oculis circumstantes, præcipuè verò Dominum Guardianum Günzburgensem orantem aspexisset, altiori respiratione ductâ, commotisque unâ vel altera vice axillis, inter preces, lachrymas, & suspiria adstantium, cum annos quinquaginta sex vixisset, & viginti octo Prælaturæ illustrem decorem tulisset, præsagientibus Ominibus antecessis, pistillo nimirum Monasterii campanæ majoris in Festo omnium sanctorum, & annulo meo signatorio fracto, inque partes discisso, in ipso die electionis suæ, placidè in Domino obdormivit, animamque Creatori suo reddidit.

CON-

CONSILIUM MED. XIV.

Adoleſcentem ſcabie perverſa atque pſoradica laborantem, feliciter reſtitutum exhibens.

Nno 1685. menſe Martio, adoleſcens quidam, viginti circiter annorum, Minervæ filius, ſcabie perversâ pſoradica per aliquot menſes laborans, cum prius multa variaque remedia fruſtra adhibuiſſet, meum tandem conſilium implorans, faciem horrendo aſpectu incruſtatam, brachia excoriata, totumque corpus ſcabie hâc defœdatum monſtravit, hujusque mali ablationem deſideratiſſimè expetiit.

EGo, cauſam hujus affectus, humorem atrabilarium, acidum, aduſtum, corruptum, mordacem, atque peculiari acredine tinctum, vel, ſecundum Neotericos acido-vitriolatum in tubulis ſtagnantem, fibrillas diſtorquentem, ac circulationem ſanguinis infeſtantem eſſe, judicavi, totamque curationem ſequenti modo aggreſſus ſum. 1. Ad ſaburram vitioſorum humorum è corpore exterminandam, quin etiam ad ſanguinem mundificandum, ſequentia tam purgantia, ac diaphoretica, alternatim uſurpanda, quam etiam remedia alterantia & corroborantia, ſpecificis occultâ qualitate agentibus, mixta, non neglectis topicis, præſcripſi. Ad expurgandum itaque corpus talibus uſus eſt Catarcticis. ℞. *Extr. panchym. Croll. ☿ii. dulcif. ana ℈j.* *Pillulæ.*
Magiſt. Jalapp. gr. vij. M. f. c. aq. Ceraſ. nigr. pill. num. xxvij. cum pulvere roſar. rubrar. aſpergendæ, ac unâ vice deglutiendæ. Item, ℞. *Turpeth. mi-* *Pulv. purg.*
neral. gr. v. f. pulv. pro unâ doſi in brodio carnis ſumendus. Et, ℞. *☿ii dulc.* *Pot. purg.*
℈j. Mag. Jalapp. gr. xij. nucl. pin. num. 2. Julap. roſ. ℥ß. aq. borrag. ℥j. M. f. potiuncula. Quorum catarcticorum uno ſingulis hebdomadibus ſemel uſus eſt, reliquis verò ſex diebus, *quotidiè antimonii diaphoret. rec. præp. gr. xij. vel. xv. in decocti ſeq. ſudoriferi ℥v. hauſit*, ac ſtragulis benè

 cooper-

Decoct sudor. ex lignis. coopertus per horam unam largum sudorem profudit. ℞. *Scob. Lign. sassafr. Guajac. ana ℥vj. Rad. chin. sarsaparill. ana ℥ß. Cinnam. acut. ʒj. fic. liquir. ana ℥ß. passul. min. ℥ij. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. coq. cum aq. fontan. Mensur. 4. vel ℔xv. ad tertias, servetur in olla benè tectâ ad usum, recoq. cum dupla portione aq. fontan. pro potu ordinario.* Quæ curationis ratio per sex integras septimanas tàm corpus expurgando, quam sudores movendo, continuata fuit. Quibus absolutis, aliquoties ad abluendum corpus ac cutem lævigandam, balneum ingressus est, ac toto curationis tempore bis vel ter venam medianam aperiri curavit. Hinc, ad reliquias hujus mali eradicandas, de sequenti Apozemate *Apozema.* quotidiè manè jejuno stomacho *℥v. ebibit.* ℞. *Rad. polypod. Enul. camp. Cichor. ana ℥ß. herb. veron. borrag. fumar. scolopendr. dent. leon. betonic. ana pj. fol. sen. el. s. st. ʒvj. Rhab. ver. Agar. troch. Jalapp. helleb. nigr. præp. ana ʒj. sem. Cartham. ℈iiij. Zingib. Cinnam. ana ℈ij. M. & concis. coq. in aq. muls. ℔vj. ad tertias.* Pro alterante & roborante specifico, in die aliquoties de sequenti Electuario nucis avellanæ quantitatem deglu- *Elect. confort.* tivit. ℞. *Conserv. borrag. ℥iß. Enul. camp. ℥ß. Corall. rubr. præp. ʒij. Matr. perlar. præp. ℈j. Troch. d. viper. ʒß. pulv. serpent. nostr. præp. ʒj. Syr. rub. Id. ℥ß. M. f. Electuar. per totum curationis tempus continuandum.*

Cœterum, crustas ex scabie depellendas, cutemque lævigandam, partes defœdatas, sed non nisi benè prius purgato corpore, sudo- *Unguent.* ribusque absolutis, tali linimento inunxit. ℞. *Ung. de liquirit. lithargyr. Enulat. c. ☿io ana ℥j. ☿ii dulcif. ʒj. præcipitat. ℈j. Ol. rosar. ℥ij. M. f. Unguentum.* Faciei verò, dejectis hisce scabiei quisquiliis, tali *Aq. Cosmetica.* aquâ, sæpius illitâ, priorem naturalem formam restituit. ℞. *Aq. plantag. ℥iij. rosar. ℥j. Camphor. c. aq. ros. dissol. ℈j. ☿ii sublimat. ℈ß. M. d. ad vitrum.*

Quod Diætam concernit, aer fuit temperatus, ac ad calidum inclinans, cibi boni succi, facilisque concoctionis, sale, acido, ac acredine carentes; potus recoctura Decocti sudoriferi superius designati, *Decoct. pro pot. ord.* & ultimo curationis tempore, in hujus defectu, sequens. ℞. *Scob. Lign. Guajac. ℥j. sassafr. ʒvj. Cinnam. ac. ʒj. fic. ping. ℥iß. passul. min. mund. ℥iij. sem. anis. fœnic. ana ℈j. rad. liquir. ras. ʒij. M. & coq. cum aq. font. Mensur. 4.* In motu & quiete, nec non in somno & vigiliis observabatur moderatio, alvus erat naturaliter aperta, fortiores animi motus atque pathemata coercebantur. Quibus adhibitis remediis, dictâque observatâ Diætâ, præfatus patiens pristinam sanitatem, spatio quadrantis anni per Dei gratiam, cum multorum admiratione, qui horrendi sui affectus notitiam habebant, recuperavit, atq; in hunc usque diem eâdem secundum votum ac expectationem fruitur.

CON-

CONSILIUM MED. XV.

Vulnus Capitis, cum fractura Cranii, lethale.

ANno 1685. die 15. Maji, Styl. Vet. cum Michael Hayn, Pecuarius, ætatis 43. per Monasterii Elchingensis aream transiret, per Cæmentariorum incuriam, ex improviso later coctus è tecto in caput ipsius decidit, ac in bregmatis parte dextra, ponè suturam coronalem non solum magno cum impetu cutem carnosam disrupit, sed etiam cranii binas laminas fregit, ac magnitudine dimidii imperialis, ejus particulam fractam intra calvariæ cavitatem depulit, frustumque lateris foramini fracti cranii tam tenaciter inhæsit, ut aliquis adstantium dentibus illud extrahere non dubitaverit; ex quo ictu miser Patiens omnibus sensibus destitutus, in terram, œstro quasi percitus, prolapsus est, & mortui instar ibidem decubuit.

BAlneator ad hanc Tragœdiam vocatus, cum prædictum ægrotantem in tanto vitæ periculoso discrimine constitutum videret, ipsum morti proximum in desperato casu versari ratus est, ac propterea illum improvidè & incautè admodum solis prognosticis reliquit, deligaturamque protinus recusavit. Cum verò præter omnium adstantium conceptam spem noctem sequentem superviveret, manè Georgius Riedlinus, Reip. Ulmensis chirurgus exercitatus, Ulmâ Elchingam vocatus est, qui non solum, quantum possibile, frustula, scobes & squamas fracti cranii, sed & reliquias lateris cocti, omniaque heterogenea artificiosa manu exemit, vulnusque cum fractura de-

center tractavit, legitimeque deligavit, ac insuper partem affectam Cataplasmate ex cephalicis in vino coctis calidè munivit, & deligationem balneatori sequenti die Solis faciendam demandavit: Interea temporis Patiens ad se rediit, ita, ut etiam spiritualibus remediis refici ac consolari potuerit.

Die Lunæ ego vocatus, cum prædicto chirurgo Ulmensi patientem visitavi, ac vulnus ipsum, cum fractura cranii inspexi, meningesque quidem illæsas, sed duram matrem variis quisquiliis arenosis inquinatam esse; deprehendi, quas impuritates præsens chirurgus cum duabus calvariæ squamis abstulit, ac post mundatum vulnus intinctum pañum sericum filo alligatum magnitudine foramen æquantem, in mixtura balsami peruviani ac mellis rosati intinctum duræ matri calide imposuit, cavitatem fracturæ & vulneris plumaceolis explevit, operculoque Emplastri Cephalici clausit, nec non Cataplasma prænominatum de die aliquoties cum vino coctum calidè applicavit; Ex qua deligatura patiens aliqualiter melius habuit, itemque rationis compos fuit, & præter aliqualem sitim, ac calorem præternaturaliter constitutum, spem futuræ restitutionis promisit.

Quia verò ob loci distantiam, aliorumque Ulmæ decumbentium languentiumque curatelam in hoc loco patiens commodè tractari, quotidiè visitari, decenter deligari, ipsique in omnibus fideliter, prospici nequiret, nobis sic suadentibus, ægrotus danubio proximus, lecto involutus, navique impositus, Ulmam devectus est, ubi quotidiè summo cum studio, tam remediis internis sequentibus, & manu chirurgi tractatus, quam etiam conveniens ipsi diæta præscripta fuit.

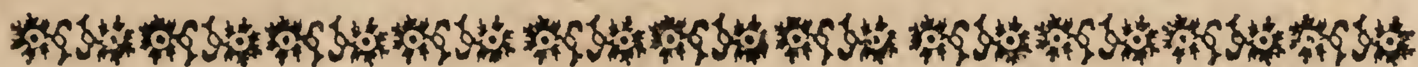
Aq. Cordial. & Cephal. Formulæ autem Remediorum fuerunt tales; 1. Ad cordis & capitis roborationem, ℞. *Aq. Ceras. nig. pœon. Cordial. temperat. Confort. Officin. usit. ana ℥j. Corall. rubr. præp. Corn. Cerv. philos. calcin. ana ℈j. Syr. granator. ℥ß. Man. chr. perlat. ʒiij. M. d. ad vitr. Dosis cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.*

Emulsio refriger. 2. Ad calidæ corporis intemperiei alterationem; ℞. *Sem. 4. frigid. maj. ʒij. papav. alb. ʒiß. Citri ʒj. Aq. Cichor. acetos. rosar. ana ℥j. M. f. Emulsio, in Colatura dissolv. CC. præp. Ocul. ♋. præp. Sal prunell. ana ℈ß. M. f. potio una vice haurienda.*

Potus Ord. & simul trasmat. 3. Ad sitim compescendam; ℞. *CC. ust. ℥j. hord. integr. ʒiß. Herb. Veron. agrimon. ana Mß. Rad. Cichor. ʒij. fol. sen. el. ʒij. Spec. pr. decoct. pector. flor. & fruct. ana ℥j. M. f. decoct. cum Aq. fontan. Mensur. 2. vel ℔viij. ad 3tias. cui decocto colato misceatur syrup. rub. Idæi, q. s. ad gratum & jucundum saporem.*

4. Ad alvi constipationem bibit potiunculam laxativam sequentem; ℞. *Fol. sen. el. s. st.* ℥iij. *Crem.* ♀. ʒß. *Aq. Ceras. nigr.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitiò, in Colatura dissolve Syr. rosat. solut. de Cich. cum Rhabarb. ana* ℥ß. *M. pro dosi unâ.* *Potiunc. laxat.*

A quibus omnibus, usque ad diem Martis, pro re nata, benè habuit, nullaque gravia symptomata se manifestarunt, donec vesperi calor præternaturalis auctus febrem delirium ac inquietudinem excitavit, ac post mediam noctem patiens ratione, sensibus, ac loquela destitutus, facie lurida existente, omnibus viribus dejectis, accedente stertore & frigiditate extremarum partium, sequenti die, circa horam vespertinam tertiam huic mundo, non sine adstantis uxoris puerperæ affatim effusis lachrymis, animam suo creatori reddidit.

CONSILIUM MED. XVI.

Febris tertiana syncoptica feliciter curata.

ANno 1685. mense Junio, Reverendissimus quidam Abbas, ætatis adhuc florentis, raræ corporis texturæ, aliâs plethoricus, febre tertiana spuria correptus est, cujus primus paroxysmus hora tertia vespertina cum ingenti horrore, ac insequenti maximo calore, nec non siti Tantalea se prodidit. Sequentes verò paroxysmi singulis alternis diebus, semper duabus horis antevertendo, dictaque symptomata cum insequente cordis imbecillitate, per totam illam diem durante, viriumque prostratione, capitisque gravitate, anorexia, quin etiam ciborum omnium potusque rejectione, invehendo, Dominum Patientem per quatuordecim dies ita divexarunt, ut de ipsius reconvalescentia non parum dubitaretur, nisi diebus intercalaribus se parum recollegisset, viresque novas

aliquan-

aliquantulum recepisset, ac provida natura per legitima remediorum præsidia suffulta atque excitata morbum huncce gravissimum & periculosissimum superando depulisset, vicisset, atque exoptatam sanitatis victoriam cum corolla integræ restitutionis, deportasset.

Causa, secundum nostros Neotericos, fuit humor stagnans in tubulis, fibrillas distorquens, ac circulationem sanguinis impediens. Quapropter, ad causam morbificam exterminandam, statim in principio morbi Reverendissimus Dominus Patiens sequentes pillulas deglutivit. *Pill. purg.* ℞. *Extr. panchymag. Croll. gr. xxv. Mag. Gialapp. gr. v. M. f. cum Tinct. ♀. pillulæ num. xxv. obaurentur.* Venæsectio, ob incurrentium symptomatum gravitatem, viriumque debilitatem, locum non habuit. 2. Ad calorem præternaturalem temperandum, alterandum, febremque compescendam, de sequenti pulvere confortante ac præcipitante ante paroxysmorum adortum, nec non extra eosdem, quotidie mane, meridie, ac vesperi, quantum duobus cultri cuspidibus capi poterat, in convenienti vehiculo assumsit. *Pulv. antifebril. confort. & præcipit.* ℞. *Hyacinth. præp. Corall. rubr. præp. Resol. Ocul. ♋. CC. philos. præp. ana ʒß. Crystall. acetosell. ℈j. sacch. perlat. ℈ij. M.* Et noctu, aliquoties talem potiunculam hausit. *Emulsio refrig.* ℞. *Sem. 4. frig. maj. ana ʒß. papav. alb. ʒj. amygdal. dulc. excort. ʒij. Aq. acetos. Endiv. Cichor. ana ℥j. M. f. Emulsio, in Colatur. dissolv. CC. præp. Ocul. ♋. præp. Nitr. tabulat. ana ℈ß. sacch. perlat. ʒij. M.* Quocirca etiam pro antifebrili specifico interdiu unam vel alteram potiunculam aquæ rosarum & endiviæ, in quibus summitates centaurii minoris maceratæ erant, hausit. Inter horum usum, ad humores peccantes melius resolvendos & eliminandos, aliquoties assumptâ potiunculâ ex Lap. Bezoard. or. pulver rubr. Pannon. aliisque cordialibus intermixtis, sudorem provocavit, sed quia ex horum remediorum usu paroxysmi febriles non evanuerunt, sed nihilominus continuârunt, iccircò pulvis corticum radicũ chinæ chinæ drachmæ unius pondere, per biduũ manè jejuno stomacho ante paroxysmum in vino absynthites fuit propinatus, quo sumpto, extra adhuc unicam lenem, & vix sensibilem alterationem, paroxysmi febriles profligati evanuerunt atque emanserunt. 3. Ad cordis roborationem, viriumque refocillationem & redintegrationem sequentia fuere præscripta. *Aq. confort. cordial.* ℞. *Aq. confort. perlat. Officin. ℥ij. acetos. Endiv. ana ℥j. Lap. Bez. Or. Mag. perlar. Or. ana gr. v. CC. philos. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈ß. Conf. Alkerm. inc. ℈j. Man.*

chr.

chr. perlat. ℥ij. M. Doſ. cochleare unum vel alterum, aliquoties in die aſſumendum. Et, ℞. *Conſerv. roſar. rubr. ℥ij. Confect. Alk. incompl. ʒj. Corall. rubr. præp. ℈ij. Syr. rubr. Id. ʒij. Spir. ⊕-ol. rectif. g. v. M f. Electuar. repetitis vicibus pro lubitu nucis avellanæ quantitate capiendum.* Diæta fuit tenuis, cibos omnes, ut ſuperius dictum; (præter brodia gallinarum & juſcula hordeacea) averſabatur. Potus erat Decoctum CC. & Ocul. ♋. præp. nec non Tinctura Roſar. Emulſio amygdal. dulc. ac Julapia ex ſyrup. rib. rub. Id. citri, Ceraſor. acid. &c. cum aliquot guttulis Spir. ⊕-. rectif. parata. Quia verò omnia hæc ſtatim poſt aſſumptionem rejiciebat, & nauſeabundus aſſumebat, intolerabilem tandem ſitim, largiore lymphæ, ſeu aquæ fontanæ ſimplicis potu refrenavit, compeſcuit, atque extinxit. De cœtero, alvus vel arte vel natura toto decubitus tempore naturaliter fuit aperta. Et poſtquam â ſumpto pulvere cortic. radicis chinæ chinæ, non neglectis Univerſalibus præmiſſis, aliisque enumeratis remediis paroxyſmi febriles ceſſarunt, præfatus Dominus Patiens indies melius habere cœpit, vires cum appetitu ciborum recuperavit, ſicque priſtinam ſanitatem, Diâ favente gratiâ, obtinuit.

Electuar.

Potus Ord.

CONSILIUM MED. XVII.

Valida contuſio & concuſſio Capitis & Cerebri, cum magna perturbatione ſpirituum animalium, lethalis.

ANno 1685. die 29. Novembr. Jahannes Staib, Göcklingenſis, Zythepſa, anno ætatis vigeſimo primo, cum Ulmæ, noctu circa horam nonam è diverſorio cum commilitone quodam exiret, in platea publica in furibundum militem cum alio homine altercantem, offendit, cui contra vim militis ſuppetias ferre conabatur, quo facto, miles altero dimiſſo, pacificatorem hunc non ſolum verberibus excipit, ſed poſtquam oculum

dextrum vel pugno, vel gladii manubrio tusim colore violaceo tinxisset, atque nasum transversim superficialiter læsisset, supinum in terram maximo cum impetu prosternit, ita, ut caput & cerebrum lapidibus vehementius allisum, validissimè concuteretur; Hic, è terra surgens, totus perturbatus & consternatus hora decima chirurgum adit, & deligationem ab ipso exigit, simul ac de dolore capitis conqueritur, & inter deligandum per vices, (non sine suspicione læsi cranii, meningum, vel cerebri) multam materiam evomit, factaque deligatione, ædes suas repetit, ibidemque in lectum collocatur; media nocte hic patiens minimè sibi conscius & inquietus è lecto surgit, per aliquot scalas in supremum locum ædium ascendit, ibidem continuum clamorem edit, tandem pronus decidit, & sic â domesticis summo mane inventus, in lectum deportatus est.

DIe 30. Novembris, Medicus ad ipsum vocatus est, qui aquam Cordialem, simul ac odoriferam præscripsit; Hac die, circa meridiem, ex amplissimi Magistratus jussu, ego cum chirurgo Reipubl. salariato ordinario, Johanne Bartholomæo Heckingio, hunc Patientem inspexi, & externè nullam evidentem læsionem, præter eam, quæ superius allegata est, deprehendi; sed quia patiens summè inquietus manibus lectum dimovebat, pedibusque calcitrabat, nec ad interrogata quicquam respondebat, semperque è lecto surgere tentabat, sensibusque tam internis quam externis carebat, nos mali radicem in capite & cerebro latitare, huncque affectum cum diris suis symptomatibus â valida concussione cerebri & perturbatione spirituum animalium, nec non sanguine extravasato, in substantia & ventriculis cerebri diffuso, provenire judicavimus; quapropter, ut sanguini circulatio restituatur, & sanguis extravasatus, quantum possibile, in venas & alveos suos reducatur, vena mediana in dextro brachio secta, nec non Cataplasma cephalicum Joh. Sculteti capiti calidè applicatum est, & communicato consilio Enema ex herbis cephalicis cum Electuariis solutivis præparatum, hora tertia vespertina injectum est; hora quartâ præfa-

præfatum Patientem ſtertentem, mortiq; proximum invenimus, qui etiam paulò poſt, vitam cum morte mutavit.

Die 1. Decembris, circa meridiem, ex illuſtriſſimi Magiſtratus decreto, demortui caput ſectum & apertum eſt, ubi in cranio nullam fiſſuram, introceſſionem, aut fracturam, neque læſionem meningum, ſed cerebrum in dextra ſua parte, & cerebellum, verſus ſpinalem medullam, copioſo cruore & ſanguine extravaſato ſuffuſum & oppreſſum invenimus; quæ effuſio ſanguinis non ſolum ruptionem venularum & arteriolarum in cerebro indicabat, ſed ipſe cruor effuſus vaſa & nervos cerebri comprimebat, motumque ac influxionem ſpirituum animalium impediebat, patientem ſenſibus privabat, & quaſi Apoplecticum ſuffocabat, ſicque mortem inevitabilem afferebat.

CONSILIUM MED. XVIII.

Miles in Diribitorio quadringenta plagis ad necem usque fuſtibus ſtipatus, feliciter reſtituitur.

Caſus.

ANno 1686. cum â Directorio Circuli Suevici, ejusque Conquiſitoribus, cæterisque ad hunc Actum Deputatis die 7. & 8. Maji, ut & 11. & 12. hujus, Styli veteris, Equitum mille, Peditumque tria millia, contra Turcam conductorum, in Diribitorio propè Ulmam, in prato Offenhuſano recognoſcebantur, varii ex delinquentibus catenis devincti â latere Legionum, â Caſtigatore bellico captivi detinebantur, ibidemque promeritas pœnas expectabant, inter quos unus, qui terna vice antehac fugâ ſalutem quæſiverat Legionemque ſuam

insalutato hospite deseruerat, Suspendio, vel globis pyriis, aliis ad Exemplum, destinatus fuit. Finita autem lustratione, cum milites se die 14. Maji, ad navigationem accingebant, & viginti sex navibus, ac sexaginta ratibus insidebant, præfatus delinquens â Magistris peditum, Conciliòque bellico, ad excipiendas fustibus quadringenta plagas condemnatus fuit, quas etiam per quatuor Decuriones largiter accepit, qui brachia, dorsum, & lumbos ipsius enormiter dolarunt, stiparunt, & contuderunt, ita, ut exanimis fermè humi prostratus, tumoribus ac sarcinis instar falisci propendentibus, decubuerit, quem etiam sic terræ affixum â Legione, non sine nota infamiæ, excluserunt, & prognosticis reliquerunt. Hic miser homo ac Plagipatida ex mandato amplissimi Magistratus Ulmensis, in Nosodochium publicum curru devectus, & ex immerita commiseratione, meæ, ac Chirurgi Xenodochialis ordinarii, Joh. Bartholomæi Heckhingii curæ demandatus fuit.

Curatio.

HUic statim internè, ad sanguinem extravasatum resolvendum, sanguinique circulationem restituendam, humoremq; in tubulis postliminio stabulantem, acescentem, fibrillas distorquentem, & corrosivum præcavendum, sequens sudoriferum propinavi. *Sudorif.* ℞. *Elect. Diascord. Fracastor. Rob. sambuc. ana ʒiij. Terr. sigillat. Siles. ℈j. pulv. contr. casum Aug. ʒß. Aq. scordii, Card. bened. ana ℥j. M.* â quo assumpto remedio largiter sudavit. Pro potu, sequens Decoctum Traumaticum hausit. *Spec. pro pot. ord.* ℞. *CC. ust. ℥ß hord. integr. ʒiß. Herb. Veronic. agrimon. scabios. ana pj. fol. sen. el. s. st. ʒij. Liquir. ʒij. ficuum ping. ℥ß. passul. min. ʒiß. anis. fœnic. ana ℈j. M. & concis. coq. in aq. fontan. ℔iiij. ad tertias.* Externè, dorsum ac brachia tali Linimento de die sæpius fuêre calidè inuncta. *Unguent.* ℞. *Ung. dialth. populeon. ana ℥j. Ol. chamomill. anethi ana ʒß. M. f. Linimentum.* *Epithema.* Et præter hoc, splenia vino calido intincta & expressa, locisque affectis sæpius repetendo, applicata fuerunt. A quorum internorum ac externorum usu, (non neglecta convenienti Diæta,) sanguis

guis extravaſatus reſolutus fuit, tumoresque penduli conſederunt, patiensque hic, qui faces haſce dolorum admotas nullo ævo oblivioni traditurus eſt, feliciter curatus, priſtinæque ſanitati reſtitutus fuit.

CONSILIUM MED. XIX.

Oculi vulnus, cum maximo dolore conjunctum, mucrone gladii, inflictum atque curatum exhibens.

Caſus.

ANte paucos annos, cum milites in diverſorio quodam Ulmenſi Carcheſiis Bacchi poculis liberaliter certarent, & arx Palladis eorum, cum expulſione & poſthabitione ſanæ rationis denſiſſimis temulentiæ nebulis obvoluta, diverſisque motibus errabundis navigium in alto ferocientique mari procellis expoſitum repræſentabat, unus eorum, neſcio an ex petulantia, vel bilis fervore, diſtricto gladio hypocauſtum percurrit, quo enſe, ſolo hypocauſti ſuperficietenus infixo, poſtmodum inpetuoſè ad arcus formam inflexo, momentaneoque inſuper quaſi ſaltu, motuque velociori rurſus ad priſtinam formam redacto ac extenſo, præter expectationem, & ex improviſo ancillæ oculum propè iridem non leviter tetigit & ſauciavit, quam læſionem maximus dolor, cum humoris aquei aliquali exſtillatione, inſecutus eſt.

EGo, ad hanc Patientem vocatus, vulnus ex continui ſolutione membranæ conjunctivæ, & corneæ probè contemplatus, ac proindè ante omnia vulneris, dolorisque ac inſequentis inflammationis rationem *Tractatio.*

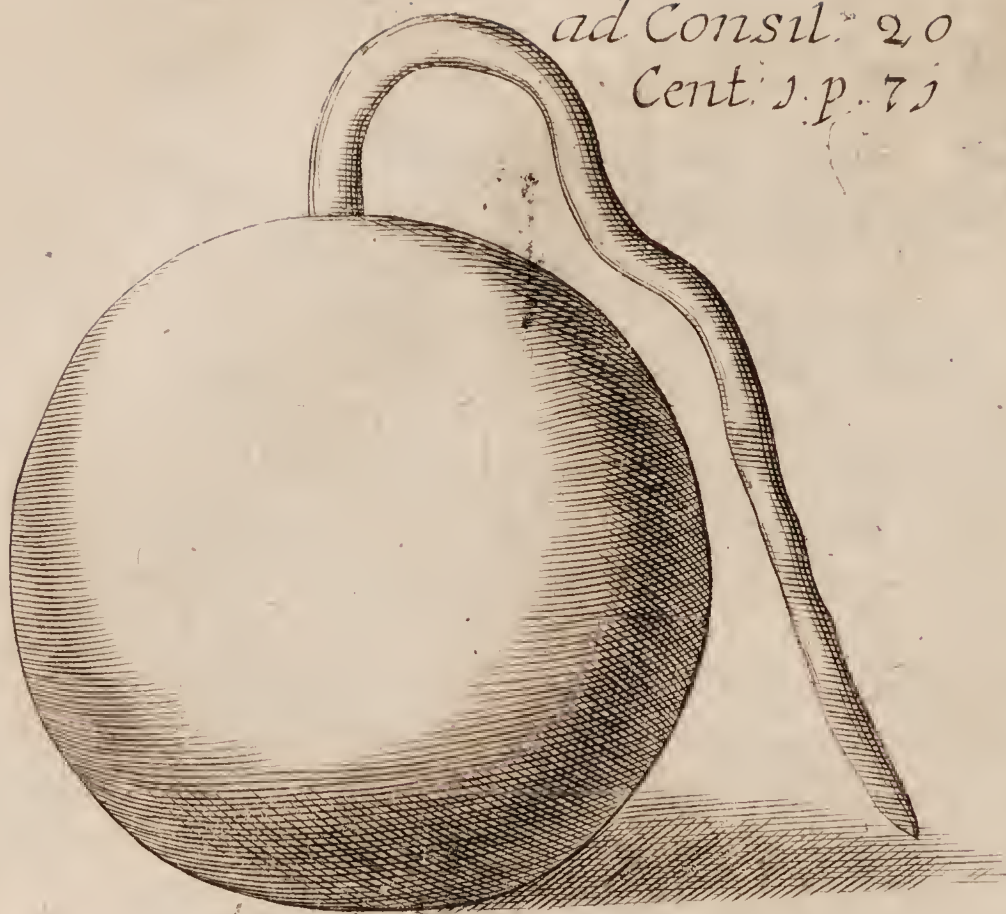
tionem esse habendam, ratus sum, consultumque duxi, hoc Prognostico apposito, quod dicta Patiens, ratione visus amittendi, in maximo discrimine versetur.

Curatio. Ad hujus itaque vulneris curationem, ante omnia Columbæ sanguinem sub alâ per venæsectionem emanantem læso oculo calidè immisi, postea que tale Collyrium, sæpius tepidè oculo instillandum, & extra etiam cum intinctis linteolis applicandum, ordinavi. ℞. *Collyr.* *Tutiæ præp. aloes pulv. sief alb. Rhas. ana ℈ß. Aq. rosar. plantag. ana ℥ij Vini rubr. ℥j. mucilag. sem. psyll. tragacanth. ana ʒj. M.* Externè, supra oculum, quia lac muliebre recens mulctum calidumque haberi non poterat, sequens Cataplasma, ad dolorem leniendum ac compescendum, inflammationemque inhibendam, applicavi. ℞. *Pomor. putridor. vel* *Cataplasma.* *assator. dulc. ℥ij. mucilag. sem. psyll. ʒij. farin. sem. lini ℥ß. Opii crud. ℈j. Croc. or. gr. v. vitell. ovor. q. s. M. f. cataplasma cum linteis calidè inponendum.* Ab horum usu dolor cum lymphæ stillicidio cessavit, ac inflamatio cohibita est, oculique vulnus postmodum coaluit. Quia vero nihilominus de oculi caligine conquerebatur, & in læsa parte nubecula quædam conspicienda erat, iccircò hasce pillulas Cephalicas, ad rheumata oculi præcavenda, humoresq; noxios è capite eliminandos, præscripsi. *Pillulæ.* ℞. *Extr. pill. lucis, aurear. cochiar. ana ℈ß. Mag. Gialapp. gr. v. M. f. cum aq. fœnic. pill. num. xxvij. unâ vice deglutiendæ;* Ponè aurem partis læsæ, Emplastro vesicatorio Horstii Vesica fuit excitata: Et ad nubeculam in oculo resolvendam & discutiendam, post perfectam oculi læsi con- *Sief.* glutinationem & consolidationem, sequentibus usa est; ℞. *Tutiæ præp. ʒß. Margarit. præp. ℈ß. Camphor. ⊕-ol. alb. ana gr. ij. sacch. Cand. alb. ʒj. M. f. pulv. subtiliss. M. & V. oculo pisi magnitudine inspergendus:* Et, *Mixtura.* absoluto hoc, ℞. *pingued. Tithymali piscis (Germ.* **Aschen-Schmaltz)** *℈ij. fel. lucii piscis ℈j. f. mixtura, M. & V. lentis quantitate oculi cantho majori indenda.*

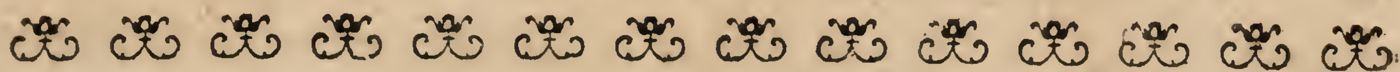
Tragea. Visum corrob. Tandem, non neglecta bona ac laudabili Diæta, sequentem Trageam pro visus corroboratione assumpsit. ℞. *Sem. fœnic. ʒvj. anis. ʒij. Carui ʒj. Macis ℈ij. Cubeb. cardamom. ana gr. xv. pulv. flor. Euphras. ʒj. sacch. albiss. ℥ij. M. f. Tragea, de die aliquoties, quantum cultri cuspide majori capi potest, assumenda.*

Ab horum remediorum usu hæc ancilla, aliquot septimanarum spatio, per Dei gratiam, ita convaluit, ut non solum visus aliqua portio, sed etiam oculi fabrica in sua naturali forma ac magnitudine manserit, atque cicatricis macula vix videri, oculisve comprehendi potuerit.

CON-

ad Consil: 20
Cent: 1. p. 71

CONSILIUM MED. XX.

Pila, ſeu globus cupreus, magnitudine ſua ovum anſerinum longè ſuperans, per octodecim annos geſtatus, ſordidus & corruptus, partes vicinas exulcerans, pruritum doloremque excitans, è vagina uteri feliciter extractus.

Caſus.

MUlier Xenodochialis, Maria Heckenauerin, anno ætatis ſeptuageſimo tertio, cum ante ſeptem & viginti annos, poſt laborioſum partum marito ſuo alutario adjuvante, ponderoſam calcis molem in officinam portaret, ex improviſo uteri prolapſum paſſa eſt, ad quod malum corrigendum magnum globum cereum ſex Uncias, cum duabus drachmis pendentem, per novennium in vagina uteri geſtavit, & ſic uteri exitum coercuit: Cum autem hic globus ob ponderis gravitatem moleſtiam pareret, patiens alium ex cupro cavũ & rotundum Uncias duas pendentem, confici curavit, quem ſatis magnum impetuoſè in vulvam intruſit, & octodecim (ſicque ambos ſeptem & viginti annos) in vagina uteri geſtavit; Poſtquam autem globus hic ab urinæ acrimonia exeſus & corruptus erat, ob calcanthoſam & æruginoſam ſuam acredinem, clauſtrum muliebre in tantum læſit, eroſit ac exulceravit, ut multa ſanies ac materia purulenta affatim cum magno fætore, non ſine dolore ac moleſtia quo-

quotidiè prodiret, quem fætorem, dolorem, sordidumque saniei profluvium dicta patiens diutius tolerare non potuit, ac proinde opem & auxilium meum inploravit.

QUapropter die 18. Julii, anno 1684. huic vetulæ supinæ & in dorsum reclinatæ, divaricatisque cruribus supra mensam positæ, per chirurgum Xenodochialem ordinarium, Johannem Bartholomæum Heckingium, dictum globum per cochleare chirurgicum incurvatum, ac cava sui parte asperum, non sine labore extrahi curavi, qui ab urinæ acrimonia hinc inde perforatus exesus & corrosus, fætidissimisque sordibus ac mucore incrustatus erat. Post extractionem sequens lavamentum â me ordinatum fuit, quo uteri vaginam eluit, & intinctis linteis â purulentis sordibus repurgavit; ℞. *Herb. agrimon. Mij. scordii, meliss. puleg. ana Mß. Mixt. & concis. decoq. in aq. font. Mensur. duab. in colatur. dissolv. Mell. communis ℥iiij. d. ad ollam pro usu.* Post Lavamentum locum affectum Unguento de lithargyrio, & deinceps sequenti linimento illinivit. ℞. *Ung. de Cerussa, de lithargyr. ana ℥vj. M. & terantur in mortario plumbeo, tam diu, donec acquirant formam plumbi, addendo sub finem, Ol. de vitell. ovor. ℥ij. M.* Et sic allegata patiens â molestissimo hoc affectu liberata, adhuc superstes, de nullo amplius impedimento doloreque genitalium conqueritur.

Lavamentum, ad vaginam uteri eluendam.

SCHOLIUM.

Definitio. Uteri procidentia est ejus extra abdomen propensio, â laxata vel soluta ligamentorum unitate proveniens.

Causa, & Differentiæ. Causa est, quicquid ligamentorum unitatem solvere potest, ut est ligamentorum laxitas, vel eorundem ruptio. Procidit autem uterus haud facilè ob laxitatem, multò minus ob rupturam ligamentorum latorum, idque cum vel magis vel minus contingat, idcircò vel magis vel minus prolabi, devolvi, ac descendere consuevit, ita, ut interdum ad mediam vaginam, interdum usque ad vulvæ valvas & orificium, nonnunquam verò totus extra vulvam prolabatur. Ex partu autem laborioso, violenta secundinæ extractione, rerumque ponderosarum gestatione & elevatione, (ut in hoc subjecto, de quo superius locutum, factum est) puerperarum vehementiore corporis agitatione, saltu, aliaque gravi concussione, sæpius observatum est, fundum uteri circa pudenda omninò inversum, ita ut interiora veluti externa se exhiberent, propendisse; Quamvis etiam nonnunquam

Error imperitorum.

pudendi

pudendi membranæ, (præsertim in iis, quæ vel alvi suppressione, vel doloribus ventris divexantur) eousque extendi possint, ut imperitis pro utero ipso habitæ fuerint, & adhuc quotidiè habeantur.

Signa generalia sunt in principio, dolor lumborum, hypogastrii, pudendi, ossis sacri, quibus uterus annectitur; in progressu mitigatur ob assuetudinem & solius ponderis molestia, ambulandique impedimentum persentitur: Specialia, pro ratione majoris vel minoris procidentiæ variant, dum in illa uterus ad dimidium coxarum & genua descendit, ac tumorem instar ovi anserini exhibet; in hac verò pondus veluti ovi majoris, ac tumor quasi extensæ pellis percipitur. Quæ autem procidentia ex ligamentorum laxitate provenit, cognoscitur ex eo, quod sensim generetur, & minore cum dolore affligat; Quæ verò â ligamentorum ruptione originem habet, ex eo, judicatur, quod subitò malum exoriatur, majoreque cum dolore affligat, & hæmorrhagia eandem interdum comitetur. *Signa. Generalia & Specialia,*

Prognostica. Curatio est difficilis, si procidentia est major, si adultas affligit, si febris, convulsio, aliaque graviora symptomata concurrant; imò, si talia puerperis accidant, non rarò lethalis esse solet; Nonnunquam etiam ab ambientis aeris, præsertim frigidioris alteratione, aut violenta repositione, uterus gangrænosa putredine corrumpitur. *Prognostica.*

Curatur autem vel medicamentis, vel chirurgia. Medicamentis, quæ adversaria sunt proprietati uteri, & quæ aufugit uterus, qualia sunt, *tetri odores, suffitus ex assa fœtida, aut calceamentorum coriis, gossypio usto, perdicum pennis ustis, ovum sordidum & fœtens â gallina ova excludente desumptum, & cum intincto gossypio utero prolapso applicatum; Fomenta item & insessus ex herbis & radicibus astringentibus, quales sunt Radices bistort. tormentill. garyophyllat. plantag. pentaphyll. &c. Herb. polygon. plantag. equiset. bellid. Fol. quercus, myrti, sorbi, mespili, &c. Flor. rosar. rubr. balaustior. Bacc. myrti, gallæ, cortices granator. nuc. cupress. Terræ sigillatæ omnes, alumen rupeum, &c.* Confert etiam *Fomentum ex decoctione cortic. ligni quercini, & rad. consolid. major. vel ex latere ignito, vino rubello asperso, fumoque pudendis excepto, paratum.* Ut & sequens Fomentum. ℞. *Nuc. cupress. rosar. rubr. spic. nardi. Cortic. granat. flor. balaustior. capul. glandium. ana ℥j. mespilor. immatur. pomor. immatur. malor. immatur. acaciar. ana Mj. incis. & contus. gross. mod. coq. in aq. chalybeata, quâ uterus prolapsus aliquoties fomentetur;* Postea, ℞. *Thur. succini citrini, gallar. Cortic. granator. & flor. balaustior. nuc. cupress. alumin. roch. mastic. boli armen. ana part. æq. f. pulv. subtiliss. quo uterus aspergatur, ac deinceps reponatur, posteaque ejus prolapsus ligaturâ cum pannis calidis præcaveatur.* Est & utilis sequens insessus, quam- *Curatio per Medicamenta. Fomentum, Pulv. adstring.*

Insessus. vis usus aliorum balneorum noxius existat. ℞. *Fol. betonic. salv. lauri, puleg. flor. stœchad. Arabic. balaustior. ana Mj. Rad. Consolid. maj. ℥iij. bistort. tormentill. aristol. long. ana ℥ß. Mixt. & concis. coq. in aq. simpl. vel chalybeata pro insessu.* Vel, ℞. *Rad. consolid. maj. Miiij. herb. verbasci Mj. coq. in aq. & f. insessus.* Sequenti etiam sacculo indies ter aut quater parti affectæ calidè imponendo; inter multas alias, fœmina quædam seq. remedio ab uteri prolapsu feliciter liberata, & postliminio sexta vice mater facta est, ac feliciter peperit. ℞. *Fol. plantag. salicis, quercus, mespilor. acaciar. summit. rubi, flor. rosar. rubr. ana Mj. Rad. tormentill. symphyt. major. bistort. ana ℥j. flor. balaust. nuc. cupress. ana ℥ß. sem anis. ℥iß. ex omnibus concis. & gross. modo contusis fiat sacculus interpassatus, Guilelm. Fabric. Hildan. Cent. 4. Obs. 62. pag. mih. 443.* Vulgus patientem supra tabulam calidam quercinam nudo corpore repetitis vicibus sedere jubet, & si quæ sunt alia.

Sacculus. *&*

Chirurgiam, Chirurgiam quod attinet, illa duabus indicationibus satisfacere debet, una est, ut uterus prolapsus in suum locum protrudatur & reponatur; Altera, ut intrusus & repositus in naturali suo situ conservetur, futurusque novus prolapsus præcaveatur.

Ante repositionem autem observandum, quod si adsit inflammatio, illa prius sit auferenda; si tumor ab aere frigido impressus urgeat, decocto malvæ, altheæ, flor. chamæmel. baccar. lauri, &c. primò esse membrum fovendum; si flatus vel stercora in intestinis adsint, clysterem esse præmittendum.

Uteri repositio. Ut autem hoc observato, Uterus prolapsus reponatur, ægra supina collocetur, genubus sursum protensis, & à se invicem paulum disjunctis sive distantibus, hinc candela cerea per longitudinem perforata (ut humoribus affluentibus exitus concedatur) justæ crassitiei, tamque longa, ut usque ad os uteri pervenire possit, assæ fœtidæ aut castorei aliquâ quantitate admixtâ, sensim in uterum immittatur, ibique vinculi commodi beneficio detineatur; Sed diligenter cavendum, ne si dicta candela debitò major fuerit, ex continuo attritu fluor albus causetur, naturaque ad seminis ejaculationem irritetur, unde summa debilitas oritur. Quidam ad reponendum uterum, penem viri aptissimum instrumentum esse judicant, sed falluntur, quia uterus ad penem sibi familiarem & amicissimum potius descendit quam ascendit. Post repositionem verò, propè inguina, quo ligamenta uteri laxata pertingunt, ceratum barbarum inponatur, quod exsiccando, astringendo, & corroborando ligamenta laxata contrahit. Vel seq. Emplastrum applicetur. ℞. *Rad. Cyperi, bistort. ana ℥j. gallar. acaciar. ana ʒß. nuc. cupress. oss. dactyl. sem. myrtill. ana ʒj. picis & colophon. q. s. M. f.*

Cautela.

Emplastr.

M. f. l. a. Emplastrum. Herba quoque urticæ recentis contusa & ventri imposita, uterum in suum locum reducere creditur.

Si Obstetrix manibus uterum reponere tentat, iis prius oleo masstichino inunctis, blandè hoc ipsum efficiat, sibique â violento conamine caveat. Ut autem Uterus post repositionem in suo naturali loco conservetur & retineatur, inserviunt fomenta, sacculus, & pulveres superius allegati, injectiones, pessi, inunctiones, illinitio frequens cum succo acaciarum, & alia. Exempli gratia. ℞. *Ass. fœtid.* ℥iß. *Mastic. thuris, granor. myrti, galang. nucis cupress. ana* ʒj. *M. f. pulv. subtil. qui cum oleo myrtino misceatur, glandi ex syndone rubro per intinctum communicetur, & utero filo forti alligatus applicetur.* Quædam mulieres frustum oblongum aluminis crudi, vel radicem symphyti majoris vulvæ immittunt, sicque laxatum uterum astringunt. *Pessus.*

De hoc malo curando, Andernacus in Commentario Gynecio- *Andernaci* rum ex Bibliotheca Schenckiana anno 1606. emisso, ita scribit. Non- *reponendi* nullis perinæum rumpitur, ex partu, ut unum inter uterum & anum *modus.* fiat foramen, idemque cursus, unde sæpius uterus exit, indurescitque: Partes itaque affectæ vino calido, in quo butyrum resolutum sit, foveri debent, quousque uterus emollescat, & tum leniter hic reponendus est, postea perinæon ruptum tribus locis vel quatuor filo serico suetur, mox pannus lineus utero, juxta ipsius magnitudinem imponatur: postremo liquida pice obliniatur: nam ob hujus gravem odorem uterus retrahitur. Tandem rupturam ex Consolida utraque & Cumino superinsperso curamus: puerpera autem in lecto collocanda est sic, ut pedes elatiores habeat: ibi ad dies octo vel novem continuos decumbat, cibum capiat, alvi excrementa urinamque reddat. A balneo abstinebit tam diu, quamdiu sustinere possit, item ab iis omnibus, quæ tussim movent, & â cibis, qui non facilè concoquuntur. Ad hujusmodi periculum vitandum in partu, pila oblonga ex *Quo modo* panno indatur ano & quoties parturiens fœtum edere conatur, illa *prolapsus* valenter imprimatur, ne perinæi fiat disruptio. *uteri in partu præcaveatur.*

Interna quin etiam astringentia remedia conferunt, & quidem quantitate parva, & vicibus repetitis usurpata, ne nimirum noceant potius quam prosint, si una vice quantitate notabili assumantur, quod inprimis in alterantibus & astringentibus potentioribus notandum, ne vasa exigua constringantur & claudantur, sicque menses cum maximo damno supprimantur.

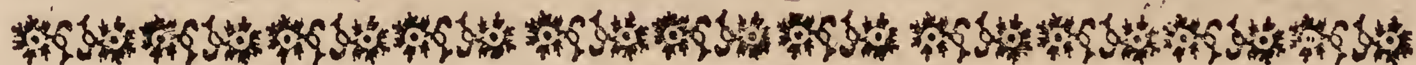
Quia autem sæpius accidit, ut uterus repositus in suo loco per *Pilarum seu* dicta remedia conservari nequeat, iccircò ultimum tandem refugi- *globorum* um in pilis seu globis uterinis quærendum, qui ex subere, formâ ovali *uterinorum usus.*

 vel

vel rotundâ, inferiùs delineatâ, ſed magnitudine ad genitale adæquata, (ne premant aut excidant) optimè conficiuntur filoque craſſo muniuntur, ut quavis exigente neceſſitate, & congreſſus tempore, è *ſpecu uterino extrahi queant; Et tales globi Emplaſtro ſequenti, ad juſtam conſiſtentiam coƈto, & ſuper lento igne liquefaƈto, per intinƈtionem, ut ſuber poroſum materiam emplaſtri imbibat, obducantur.

Empl. pilæ uterinæ obducendum. ℞. *Ceræ novæ ℥iij. Colophon. gummi elemi ana ℥j. Terebinth. ℥ß. pulv. roſar. rubr. myrtin. flor. balauſtior. rad. conſolid. maj. ana ʒj. Maſtic. thur. ana ʒß. M. f. c. Ol. roſar. q. ſ. l. a. Emplaſtrum.* Guilelm. Fabric. Hildanus cent. 4. Obſ. 61. pag. mih. 242.

Diæta. Quod denique Diætam concernit, Aer ſit temperatus, & ad ſiccitatem inclinans: Cibi aſtringentes, Potus vinum album auſterum, vel rubrum, aut Decoƈtum ex adſtringentibus paratum; Motus violentus vitetur. Quies inprimis poſt repoſitionem, procuretur, & mulier in leƈto reclinata per oƈto vel novem dies, cruribus elevatis & extenſis, ita, ut unum alteri incumbat, ponatur atq; collocetur; Somno modico indulgeatur; Alvus nec ſit adſtriƈta vel pigra, ne in fecum egeſtione uterus præcipitetur, nec laxa, ne membranæ uterum ligantes laxentur; Animique pathemata, objurgationes, vociferationes, &c. refrenentur.

CONSILIUM MED. XXI.

Vulnera Colli, globulis, ſeu fruſtulis ſciſſis plumbeis per tubum pyrium infliƈta, lethalia.

Caſus.

ANno 1686. die 23. Maji, in Feſto Pentecoſtes, circa horam quartam veſpertinam, Caſparus Fritz/ textor, adhuc cælebs, ætatis ſuæ vigeſimo ſecundo, Leiphemii, in Territorio Ulmenſi, cum ante fores excoriatoris mentaſtrum evelleret, inter erigen-

erigendum, â commilitone aliâs amicissimo, Johanne Jacobo **Götzen** / concive, tubo pyrio, **(einer Flinten)** quem morticinorum tribunus seu glubitor ad interficiendum canem rabidum viginti circiter frustulis scissis plumbeis & nitrato pulvere instruxerat, per fenestram jocosè exporrecto, nullo pulvere tormentario in foco incensionis juxta scutulam existente, ex improviso autem flammam plumbumq; evomente, infra dextram aurem per collum transversim diversis pyrobolis minoribus ictus & vulneratus est; ita, ut percussus momentaneo lapsu in terram prociderit, & postliminio in Oppidulum ad ædes matris viduæ deportatus fuerit, quem Balneatores ibidem statim deligarunt.

POstquam autem hoc de funesto casu Magnifici Dynastiarum Ulmensium Domini Administratores per Prænobilissimum ac Strenuum ejus loci Præsulem certiores facti essent, statim mihi, ac chirurgo Reip. Ulm. ordinario, Joh. Bartholomæo Heckingio, cura & inspectio hujus miserè decumbentis demandata fuit, quapropter nos ambo sine mora illa ipsa die, hora octava vespertina, portis civitatis jamjam occlusis, per Pseudothyrum sive Posticam cum equis nostris ultra Danubium, mediante navigio, trajecti fuimus, ac media nocte, intra horam undecimam ac duodecimam ad dictum oppidulum appulimus, ibidemque præfatum patientem inspeximus, ac deprehendimus, quod præpes horum globulorum jactus seu volatus, infra aurem dextram, collum cervicemque transversim transeundo, multis vulneribus læserit, ac supra cervicem unum vel alterum; in supremo autem humero partis sinistræ plures tales globulos, non rotundos, sed inæqualiter acuminatos depressosque deposuerit, quorum sex sub cute existentes, facta incisione, per tria vulnuscula vollella, ac spatula minore incurvata, & interius aliqualiter aspera, eximimus. Quocirca etiam Patiens de maximo dolore brachiorum, manuum, ac digitorum, simul ac de dextri pedis ad movendum inpotentiâ conquestus est, quod nobis valdè suspectum fuit.

Vulnerum Tractatio ac Deligatio.

Rebus ergò sic stantibus, vulnera ab heterogeneis mundata, turundis ex linteis carptis, Unguento Digestivo Fabric. Hildani, & ali-

quali portione Unguenti Ægyptiaci invicem mixtis, illitisque, explevimus, ac insuper Emplastro santalino, Linimento simplici obducto, deligavimus, totumque collum, cum spina dorsi oleo rosarum calido inunximus, ac ad ventilandum sanguinem venam medianam dextri brachii secavimus: Internè, Aquam Cordialem perlatam cochleatim sumendam, ac Julapium ex aqua fontana & syrupo acetos. Citr. Rub. Idæi, &c. cum aliquot guttulis spiritus vitrioli mistam, propinavimus, pulveremque nitri tabulati internè ad calorem præternaturalem arcendum compescendumque, externè verò ad os & fauces eluendas, apportavimus. Manè, hora quinta prædictum patientem, qui inquietam ac insomnem noctem duxit, denuò visitavimus, ac læsionis locum & vulnera, aprico jam exposita, penitius exploravimus, ibidemque adhuc tres globulos inter cuniculos cutis carnisque hærentes, digitis palpavimus, quos tamen, quia calor præternaturalis intensus, cum pulsu duro ac veloci aderat, & patiens de pectoris angustia, itemque cordis anxietate ac imbecillitate conquerebatur, hac vice per sectionem eximere, inconsultum judicavimus, ægrotumque post repetitam deligationem stragulis benè coopertum, aqua confortante perlata refecimus, & propter jamjam incurrentia ac ingravescentia symptomata de ipsius reconvalescentia valdè dubitavimus, sicque abituri, prognosticis eum reliquimus.

Post nostrum â patiente discessum, cum in diversorio Casus hic cum suis circumstantiis ad rei cognitionem ad Nobiliss. Magistratum ac Territorii Ulm. Præsules â me conscriberetur, simulac plura remedia, traumatica, cordialia, ac sudorifera ordinarentur, inter horam octavam & nonam antemeridianam alter Balneatorum accurrit, & quod patiens convulsionibus gravissimis tentetur, atque omni ratione, visu & auditu careat ac stertat, nobis indicavit, quibus auditis, nos ambo de ipsius vita prorsus desperavimus, quæ sententia nos non fefellit, cum præfatus patiens paulò post, circa horam decimam sicque secundâ ab ictu die, ac decima sexta post læsionem horâ, animam Creatori suo, inter preces adstantium, reddiderit, vitamque cum morte commutârit.

SCHOLION.

Vulnera hæc ex unitatis solutione, & quidem ab immissis è sclopeto globulis provenisse, ex superiori relatione notum est; Illa autem lethalia fuisse, tam ex loci & partium adjacentium læsione, quam ex symptomatum gravissimorum syndrome, calore videlicet præternatu-

naturali igneo & acuto, pulsus celeritate, empyreumate & combustione, brachiorum itidem digitorumque maximo dolore, pedis dextri paralytica sideratione, pectoris gravitate, cordisque anxietate & imbecillitate, morteque post aliquot horas superveniente, satis elucescit.

Antequam verò ad divisionem & differentiam vulnerum lethalium accedamus, definitionem prius eorundē audiemus; Ubi vulnus lethale sic definitur, quod sit unitatis in parte humani corporis vel nobili, vel ad vitam simpliciter necessaria, â re externa, violenter continuum solvente cæsim, punctim, contusim, per sclopetum, hastam, ensem, gladium, pugionem, novaculam, cultrum, saxum, malleum, conum, vel id genus alia, inducta, & vel cum ipsa vitæ jacturâ, vel tamen cum summo ipsius discrimine, conjuncta solutio. *Vuln. leth. Definitio.*

Et talia Vulnera vel simpliciter & absolutè; vel utplurimum; vel secundum quid & per accidens lethalia esse, varii Authores classici, ac inter eos Magnificus & Excellentissimus Vir, Dominus Doct. Gothofredus Welschius, Professor Lipsiensis, & Facult. Med. ibid. Decanus, in suo rationali vulnerum judicio, de vera ac formali vulneris lethalis descriptione ac divisione, perhibet. *Vuln. lethal. divis. & differ.*

Vulnera autem simpliciter & absolutè lethalia sunt, quæ Visceribus partibusque corporis humani Principibus ac Nobilissimis, CORDI videlicet, CEREBRO, ac EPATI, (quæ Viscera cum nondum sumus, generationis nostræ principia suppeditant, & ut tam in utero materno, quam extra eundem, nutriamur, augeamur, moveamur, & vivamus, faciunt) infliguntur; Tanta enim horum Viscerum dignitas, eminentia, atque nobilitas existit, ut non vicinis solum faveant partibus, sed ut toti pariter corpori prospiciant, totamque corporis Oeconomiam â Naturante Natura ipsis concreditam, sartam tectamque conservent, in quibus etiam summum istud bonum, Sanitas nimirum, Vita, extremusq; vitæ halitus consistit; Quæ nobilium partium Triga non minus structuræ ac conformationis, quam actionum edendarum ratione, nobilitatis stemmata â multis seculis possidet. *Vulnera simplic & absolutè lethalia.*

Vulnera utplurimum lethalia dicuntur ea, quando tales partes læduntur, quæ quidem per se Principes vel Nobiles non sunt, interim tamen ad vitam, utpote simpliciter necessariæ, requiruntur, ac sine quarum ope & officio partes Principes corpus conservare, vitamque ipsam solæ tueri nequeunt, & quorum sublato usu & officio, compages microcosmica corruit, vitaque utplurimum cessare cogitur, quales sunt Pulmones cum aspera arteria; Diaphragma; Gula; Ven- *Vulnera utplurimum lethalia.*

Ventriculus; Inteſtina; Meſenterium; Renes; & Veſica urinaria.

Distinctiones. Sciendum autem, τὸ θανάσιμον & Lethale de toto quidem organo, & principalioribus, non verò de ſingulis ejus poſſe prædicari partibus; Prædicta enim Viſcera ſunt partes Organicæ, quæ actionis ratione unum quidem conſtituunt Organum; Conformationis verò ratione ex pluribus diſſimilaribus & integrantibus conſtant partibus, quarum nec eadem invicem eſt facies, ſubſtantia, forma, multo minus eadem dignitas, uſus & neceſſitas, ac conſequenter nec idem de omnibus ſuper lethalitate ferendum erit judicium, Sic Cordis Vulnera per ſe & abſolutè dicuntur eſſe lethalia, quæ toto ejus Organo, & principalibus ipſius partibus, Ventriculis videlicet, Auriculis, & Vaſis, non verò reliquis æquè ipſius partibus, exempli gratia, pericardio ſolo, infliguntur, cum ictum in cordis tunica curatum, Benivenius teſtetur

Quod etiam de Cerebro, & ejus partibus principalioribus, Medulla, per medium cerebrum conſpicuo Proceſſu falcato, Cerebri Ventriculis, Plexu choroide, & arterioſo Reti Mirabili, non verò de læſione ſuperficiali ac ad vaſa non penetrante, (cum multi inſuperficie de cerebri ſubſtantia per inflictum vulnus vel ictum ſclopeti, aliquid amiſerint, ſed tamen reſtituti curatique fuerint, & ſupervixerint) intelligendum eſt. Par etiam eſt habenda ratio de Epate, partiumque ad vitam ſimpliciter neceſſariarum vulneribus, quæ. niſi Organa & partes principales, earumque actiones lædantur, pro abſolutè vel ut plurinum lethalibus judicari cenſerique nequeunt.

Lethalitatis absolutæ signa & indicia. Lethalitatis igitur Vulneris ſimpliciter talis & abſolutæ, requiſita, ſigna, ac indicia ſunt quinque. 1. Partis vulneratæ Nobilitas. 2. Vulneris Magnitudo & Profunditas. 3. Remedii applicandi impoſſibilitas. 4. Symptomatum gravitas. Et 5. Periclitantis vitæ inſtantis termini brevitas.

Vulnera secundum quid & per Accidens lethalia. Vulnera autem ſecundum Quid & per Accidens lethalia dicuntur ea, ubi graviora Symptomata, extra læſionem partium Principum ac Nobiliſſimarum, vel ad vitam ſimpliciter Neceſſariarum, præſertim in valetudinariorum corporibus ad cacochymiam & cachexiam diſpoſitis, ſuperveniunt; vel error ex parte Medici vel Chirurgi, (ut negligens vulneris tractatio, deligatio, & intermiſſa ſanguinis inhibitio) vel ægri, vel Adſtantium ſeu clinicorum; vel Externorum, Aeris nempè noxii, Diætæ inconvenientis, Animi Affectuum, &c. committitur.

Ad horum præterea Vulnerum Inſpectionem requiritur. 1. Legitima Requiſitio. 2. Accurata Cadaveris ſectio & inſpectio. 3. Sufficiens Vulneris deſcriptio. 4. Sincerum ſuper qualitate ejus judicium. 5. Ingenuum manus propriæ atteſtatum & teſtimonium.

Inſpectionis Vulnerum Requiſita.

Quia igitur nobis apud prædictum Patientem Leipheimenſem legitima quidem Inſpectio ejus Vulnerum, ſed nulla poſt Obitum Cadaveris ſectio, (ſine qua in tali & ſimilibus Caſibus deciſivè & apodictìcè judicari non poteſt) fuit demandata, & propterea etiam inſtrumentis ad ſectionem neceſſariis non inſtructi eramus, Nos, quantum poſſibile, officio noſtro ſatisfecimus, ac proinde, quia in diligentiſſima exploratione horum vulnerum nulla evidens læſio tam partium Principum & Nobiliſſimarum, quam ad Vitam ſimpliciter Neceſſariarum, (niſi forſan unus alterve globus per vertebras colli in Spinalem Medullam, ut pote ſpirituum animalium officinam & diverſorium, unumque cum cerebro aliisque partibus conſtituens Organum penetraverit, ſicque actiones animales graviſſimè læſerit, ſpirituumque tranſitum influxumque impediverit, & ſic brachiorum ac manuum dolores, dextrique pedis paralyſin excitaverit atque cauſaverit, reliquorumque graviſſimorum ſymptomatum, convulſionum, &c. cauſa extiterit, quibus poſitis, hæc Vulnera per ſe & abſolutè Lethalia fuiſſent) neque per accuratam inſpectionem, neque per ſtylum exploratorium deprehendenda erat, iccircò dicta vulnera, ob ſupervenientia graviſſima ac crudeliſſima ſymptomata, non quidem ſimpliciter & abſolutè, ſed ſecundum quid, & per accidens ſummè periculoſa ac lethalia fuiſſe, judicavimus.

De Vulneribus patientis Leipheimenſis Iudicium.

CONSILIUM MED. XXII.

Aſthma Periodicum, cum motibus convulſivis brachiorum, præſertim ſiniſtri, aliisque gravisſimis ſymptomatibus, feliciter curatum.

Casus.

Nno 1686. Mense Majo, Matrona quædam Prænobilissima Ulmensis, ætatis suæ 63. Asthmate Periodico periculosissimo, cum motibus convulsivis brachiorum, præsertim verò sinistri, concomitantibus plurimis gravissimis Symptomatibus, utpote capitis gravitate, catarrho, tussi, lipothymia, uteri ascensu, nephritide, hypochondriaca passione, & quæ sunt alia, correpta fuit, quod non solum interdiu, sed inprimis nocturno tempore, & quidem post mediam noctem, illam tam crudeliter per vices divexavit, ut organa respirationis quasi occlusa, ac suffocationis periculum, non sine tussi, stertore, ac sonitu, præ foribus esse, tam sibimetipsi, quam adstantibus videretur; Quotiescunque autem paroxysmus tyrannidem suam exercendi in procinctu stabat, dicta Patiens aliquid ex imo pectoris per arteriam asperam ad superiora usque ad gulam, (ubi instar alicujus nodi seu globi aliquantisper quievit) repere ac ascendere, postmodum verò ante finitum paroxysmum, rursus descendere animadvertit, simul ac statis temporibus materiam catarrhalem è capite ad fauces, arteriam asperam, ac pulmones ruere atque prolabi sensit, ita, ut ob suffocationis metum diurno nocturnoque tempore vel obambulare, vel erecta in sella vel lecto, sedere cogeretur, quocirca etiam apepsia & inappetentia cibi, nonnunquam singultu, & ariditate oris laborabat, noctesq; insomnes ducebat, sicque vitam toto morbi tempore miserrimam transigebat.

Resolutio.

Resolutio.

Asthma frequentem, densam, ac anhelosam respirationem, ê pertinaci bronchiorum pulmonum vel obstructione vel compressione provenientem, esse, omnibus Asclepiadeis notum est. *Definitio.*

Causa Asthmatis in hoc subjecto partim â partibus mandantibus, partim â recipientibus est petenda. Partes mandantes sunt, Ventriculus, Lien, ac uterus, â quibus crassi, crudi, & fuliginosi vapores ad Palladis arcem ablegati, ibidemque in materiam catarrhalem resoluti, per fauces ac arteriam asperam descenderunt, partesque recipientes, bronchia nimirum pulmonum cum sibilo ac stertore obstruxerunt ac compresserunt, sicque tam inspirationem quam exspirationem auræ ac spiritus impediverunt, ac simul ob fermè suffocatos spiritus lipothymiam causarunt. Et quia hæc Patiens malo nephritico sæpius obnoxia est, urinæque ardore ac retentione torquetur, iccircò procul dubio materia serosa ad renes & ureteres descendere impedita, in ramos venæ cavæ majores regurgitavit, & ἀθρόως per dextrum ventriculum cordis in pulmones irruit, ac arterias compressit, sicque respirationem impedivit ac asthmatis malum exasperavit. Quod autem dictæ partes, nempè ventriculus, lien, ac uterus materiam catarrhalem capiti mediantibus vaporibus ascendentibus, præbuerint, ex ipsarum discrasia, scilicet cibi inappetentia, uteri ascensu ac præfocatione affectuque hypochondriaco, sæpius divexante, elucescit. *Causa.*

Differentiæ hujus affectus partim â causis obstruentibus, partim ab accessionibus, & aliis desumuntur: Causæ obstruentes jamdudum expositæ ac enumeratæ sunt: Asthma autem hoc periodicum esse, tam ab accessionibus, quàm exacerbationibus paroxysmorum facilè colligitur; Quod autem hi paroxysmi noctu magis infestarint, factum est, quia tum temporis, secundum lunæ motum, quæ in corpora sublunaria agere potis est, plerumque causa materialis morbifica movetur. *Differentia.*

Signa in Definitione ac Relatione Affectus satis exposita sunt, quapropter in recensitione eorum meritò supersedemus. *Signa.*

Quod Prognosin in Asthmate concernit, sciendum.

1. Licet sit aliâs morbus diuturnus, ob paroxysmos tamen acutos, locique affecti nobilitatem, qui organum respirationis est, hominem hoc malo graviter laborantem, nisi maturè legitimis remediorum præsidiis succurratur, diu vivere non posse, nonnullosque in platea ambulantes subitò extinctos fuisse. *Prognostica.*

2. Juvenes ab hoc malo difficulter liberantur, senes verò nun-

 quam,

quam, vel rarissimè, eosque ferè asthma comitatur usque ad mortem. 2. aphor. 40. Infantes autem suffocat, nisi maturis auxiliis sistatur & avertatur.

3. Asthma hæreditarium vix unquam curatur.

4. Qui gibbi ex Asthmate vel tussi fiunt, ante pubertatem, ei statim moriuntur, 6. aphor 46.

5. Asthmate laborantibus cum tussi, si tussis cessat, difficultate respirationis aut perseverante, aut ingravescente, periculosum est, contumaciam enim materiæ, & virtutis expultricis debilitatem significat.

6. Ad Asthma inveteratum, si nova repentè accesserit influxio, quæ pulmones obruat, ut in catarrho suffocativo fit, lethale est.

7. Asthmatici ii maximè periclitantur, qui viribus sunt infirmi, citò enim suffocantur & in syncopen incidunt, cum autem pulsus inæqualis admodum redditur, aut intermittit, ægrum morti vicinum esse, indicat: *NB.* Ne autem Medicus in judicatione pulsus & respirationis decipiatur, notandum, sæpissimè eos, qui bonum pulsum habere videntur, subito mori & suffocari; alios verò, qui pulsum pravum habent, auxilio aliquo adhibito, aut flatu, aut seroso humore discusso, subito restitui.

8. Asthma nonnunquam in Peripneumoniam mutatur, idque febre superveniente cognoscitur, nonnunquam in cachexiam & hydropem degenerat.

Curatio.

Curatio respicit ablationem causæ, qua remota, ipse morbus tollitur. Materia igitur, quæ angustiæ, obstructionis, & compressionis causa est, præmissis attenuantibus, incidentibus, & visciditatem detergentibus, lenitivis purgantibus educenda, partesque materiam in pectus mittentes, caput videlicet, renes, lien & uterus, ab intemperie sua vindicandæ, evacuandæ & roborandæ, ac materia ad pectus ruens ab ea avertenda, flatusque conjuncti discutiendi sunt, quod etiam sequentibus remediis citra expectationem patientis expeditum fuit.

Curationis Ordo. 1. Humor. peccant. præparatio. Potio.

Primò igitur, ad crassos viscidosque humores in pectore bronchiisque pulmonum incidendos, attenuandos, ac resolvendos, talibus usa est remediis. ℞. *Sperm. Ceti recent. Pulv. gumm. ammoniac. ana* ʒß. *Syr. de Erysim. Lobelii* ℥ß. *aq. Ceras. nigr. fl. acac. ana* ℥ß. *M. f. potio una vice sumenda.* Et sequentes aquæ pectorales, cochleatim sumendæ. ℞. *Aq. Ceras. nigr. meliss. simpl. Veron. fl. acac. ana* ℥j. *Spir. Ceras. nigr.* ʒiij. *Philon. Rom.* ℈j. *sacch. perlat.* ʒij. *M.* Et, ℞. *Aq. asthmat. D. Rab. antiphtis. Myns. Veron. cum vino destill. Ceras. nigr. ana* ʒvj. *Spir. Ceras. nigr.* ℥ß. *flor.* 🜍. ℈ß.

Aquæ pectoral.

♀. ℈ß. *sacch. Cand. alb.* ʒij. *M.* Ac, ℞. *Aq. Veron. Ceras. nigr. meliss. compos. ana* ʒvj. *Epileptic. Lang. Essent. sacch. simpl. ana* ʒß. *Spir. Ceras. nigr.* ʒij. *Spir. Matrical. Scultet.* ℈j. *sacch. Cand. alb.* ʒij. Præter has aquas, usa etiam est Essent. sacch. simplici, & spiritu sequenti. ℞. *Spir. salis armoniac. chalybeat.* ℈iß. *de quo M. & V. gutt. 7. vel 10. in brodio carnis assumantur.*

Essent. sacch & Spiritus ⊖✱iaci.

2. Ad materiæ peccantis evacuationem, talem potiunculam hausit. ℞. *Fol. sen. el. s. st.* ʒiij. *Rhab. ver. Crem.* ♀. *ana* ʒß. *aq. fl. acac.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitio, in colatur. dissolv. Mann. Calabr. el.* ℥iß. *f. potio una vice sumenda.* Et, de sequenti vino medicato singulo mane ℥v. bibit. ℞. *Herb. Card. bened. bethonic. cent. min. Marrub. scolopendr. veron. meliss. capill.* ♀. *ana* pj. *Rad. helen. garyophyllat. scyll. præp. pimpinell. tarax. ana* ʒij. *Rhab. ver.* ʒiij. *fol. sen. el. s. st.* ʒiij. *Agaric. troch. Turpeth. Jalapp. polyp. qu. ana* ʒij. *Maceris* ʒß. *bacc. juniper. laur. ana* ʒj. ♀. *alb. crud. & pur.* ʒiij. *M. & concis. sacculoque ex Syndon. alb. inclus. infund. in vin. alb. odorif.* ℔v. *seu mensur. iß. servetur in vase vel urceo benè cooperto ad usum.*

2. Evacuatio. Pot. laxat. Vin. medicat. purg.

3. Ad stuporem & gravitatem capitis auferendam, ac vibrationem convulsivam brachiorum inhibendam, flatus item vaporesq; â liene & utero ascendentes, caputque petentes, avertendos & discutiendos. ℞. *Aq. Ceras. nigr. meliss. comp. Epilept. Langii, hyrund. cum castor. ana* ʒvj. *Lap. Bezoar. Or. gr. iiij. Margarit. præp.* ℈j. *Man. chr. perlat.* ʒij. *f. mixtura, cochleatim sumenda.* Et ut caput magis roboretur, ac materia peccans in eodem contenta discutiatur. ℞. *Spec. diambr. incompl.* ʒiß. *Ol. carui* ℈ß. *Ol. succin. citring. v. sacch. albiss. in aq. Ceras. nigr. & Lavend. dissol.* ℥ij. *M. f. l. a. Tabulæ, de quibus una vel altera de die sumatur.* Externè, ad capitis roborationem, seq. Spiritus M. & V. vertici guttatim fuit instillatus. ℞. *Spir. Ceras. nigr. lil. convall. ana* ʒij. *Cephal. Anhalt. incompl.* ʒj. *M.* Cervici quin etiam & nuchæ talis Spiritus uno eodemque tempore fuit illitus. ℞. *Spiritus lumbric. terr. Cephal. Anhalt. incompl. Paralyt. Myns. ana* ʒij. *M.* quibus adhibitis, motus convulsivi cessarunt.

3. Partium mandantiū correctio atque roboratio. Aq. Cephal. & uterin. Tabul. Cephal. Spiritus Vertici instillandus. & Alius cervici ac nuchæ illinendus.

4. Ad lienis eructationes & obstructiones tollendas. ℞. *Crem.* ♀. *Crystall.* ♀. *ana* ʒj. *salis Tamarisc. fraxin. scolopendr. juniper. ana gr. xv. Macis g. v. f. pulv. unâ hora ante prandium & cœnam, quantum cuspide cultri capi potest, capiendus.*

Pulv. Splenet.

5. Ad Cor, spiritusque vitales roborandos, ac lipothymias tollendas & præcavendas. ℞. *Aq. confort. perlat. officin. Epilept. Lang. Meliss. comp. ana* ℥j. *cinnam. buglossat. spir. ceras. nigr. ana* ʒij. *Cephal. Anhalt. inc.* ʒj. *Lap. Bez. or. Mag. perlar. or. ana gr. v. Man. chr. perlat.* ʒij. *f. mixtura, cochleatim sumenda.*

5. Cordial. applicatio. Aq. Cordial.

Et, quia nonnunquam cum Cordis tremore & imbecillitate, singultus concurrebat, diversis temporibus sequentibus remediis subventum est. *Potiuncula. Cordial.* ℞. *Theriac. cœlest. gr. iiij. Laud. op. simpl. gr. j. Croc. Austr. gr. iij. M. & dissolv. cum vin. malvat. fiatque pot. parva.* Et, ℞. *Theriac. cœlest. gr. iiij. Lap. Bez. or. gr iij. Croc. Austr. gr. iij. M. f. cum vino malvatico potiuncula parva.* *Alia* Ut &, ℞. *Theriac. cœlest.* ℈ß. *Lap. Bez. or.* ⊖is *Corallor. perlar. ana gr. v. M. f. cum Syr. papav. err. pill. num. xxv. obaurentur, quarum duabus horis post cœnam 3. vel 4. deglutiantur.* *Pill. cordial.* Nec minus, diversis vicibus præsertim asthmate simul angustante, ℈j. Croc. or. in vino malvatico dissolutum assumpsit.

6. Nephriticam. 6. Ad dolorem Nephriticum compescendum, ac urinam movendam, de Balsamo ♀ris terebinthinato, postulante necessitate, aliquot guttulas in brodio carnis. sorpsit. Et præter hunc, usus baccarum juniperi, ac raphanus sylvestris cum brodio carnis usurpandus, Patienti fuit commendatus.

7. Stomachi roboratio. 7. Tandem etiam ad ventriculum confortandum, atque concoctionem promovendam talem Trageam in usu habuit. ℞. *Spec. diambr. incompl. diarrhod. Abbat. diatrionsant. ana* ʒß. *Nuc. mosch.* ʒj. *Cinnam. opt.* ℈ij. *Macis* ℈j. *garyophyllor. Cubeb. Cardamom. ana* ℈ß. *sacch. albiss.* ℥iij. *fol.* ☉*j. M. f.* Tragea, post prandium & cœnam cum pane tosto vel saccharato vino madido, cochlearis quantitate comedenda. *Tragea.* Juxta dicta quoque remedia convenientem Diætam observavit.

A quibus Remediis, præfata Patiens, melius habuit, actionesq; secundum requisitum naturæ absque singulari impedimento exercuit, sanitatemque pristinam, per Dei gratiam, recuperavit.

CONSILIUM MED. XXIII.

Puer decennis ab Ægylope cum Phlyctænis sinistri oculi liberatus.

Casus.

Nno 1685. mense Aprili, Puer quidam, agriculturæ præfecti filius decennis, in Villa propè Aulam Weiltingensem sitâ, Germanicè Baum-hoff

hoff dictâ, in sinistri oculi cantho majori, Ægylope incipiente, cum Phlyctænis seu Vesiculis album oculi obsidentibus, ac fermè ad pupillam tendentibus, laboravit, quem affectum Ophthalmicus quidam imperitus, Etymologia hujus mali, causarumque recensendarum nescius, frustra medicamentis tractare conatus est, quibus nihil proficientibus, Parentes meum Consilium & auxilium implorârunt, quo adhibito, usuque remediorum diligenter observato, dictus Patiens ex voto restitutus fuit.

Resolutio.

HIc Affectus, generaliter loquendo, ophthalmiæ nomine venit, quæ est inflamatio oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculorum tumore & rubore, aliquando sine, aliquando cum lacrymarum profusione proveniens, soloq; in cantho majori quæ exoritur, Ægylops vocatur, album oculi vesiculis obsidetur, quæ Phlyctænæ dicuntur, quibus ruptis, Ulceratio sequitur, oculum totum, nisi sistatur, corrumpens. Quod si Ulcus hoc carunculam totam occupat, sic, ut lachrymale punctum occallescat, Fistula lachrymalis oritur. *Morbi Definitio.*

Causa, secundum varios Authores, est materia certa ad oculi angulum depulsa, sive deveniat ab humore lento, melleo, pultaceo, folliculo suo incluso, sive â sanguine è venis temporum vel faciei frontis effuso, externa causa ut plurimum accedente; In hoc autem subjecto, â sanguinis ichorosi effervescentis in venulis stagnatione, & impedito refluxu, provenire statuimus. *Causa.*

Dividitur aliâs in Anchylopa, quæ est tumor nondum ruptus; & Ægylopa, qui est tumor ruptus cum inflammatione; Hic plerumque sanguinis extravasati, ichorosi serosique effervescentis; Alter verò humoris lenti, folliculo inclusi, soboles est. *Differentia.*

Phlyctænæ verò, quæ hoc malum plerumque comitantur, aliæ sunt cum inflammatione, aliæ superficiariæ ἐπικαύματα dictæ; aliæ profundiores, ἐγκαύματα nominatæ, quæ ob corneæ albedinem, albæ magis videntur, sed annulo albo in circumferentia, qui uveæ prolapsæ signum est, carent, & ob frequentiorem corneæ erosionem, periculo non vacant.

Signa,

Signa. Signa, in principio, sunt lachrymarum frequens & involuntaria effusio, indeque sensim & sensim facilitatis adauctio, ingravescente verò affectu, donec procedente tempore assiduus fiat, talis lachrymarum effluxio, quæ interdum continua non est, sed lachryma in sinu facto & spacio, meatuque dilatato colligitur, ut perpetuò ad digiti compressionem effluat.

Prognostica. Prognostica. Ægylops, si non maturè curatur, & procedente tempore major fit, partesque profundas occupat, & ad interna rumpit, cum sæpius subjecta ossa corrumpat, cancrique naturam induat, difficulter curatur, morbumque chronicum excitat: Et quanto major erosio fuerit, malum, cum lachrymarum sanie mistarum, tandemque soli puris effluxione, conjunctâ callosâ partis affectæ duritie, solet adaugeri: Procedente tempore, & si hic affectus inveterascit, externa inflammatio conjungitur, quæ in abscessum versa, facto foramine, forâs expurgatur; Et licet foramen sæpius cicatrice obducatur, tamen rursus post aliquod temporis spatium vel renovatur, vel diutius apertum permanet, tandemque succedit, ut ad nasi os fistula pertingat, & materiam saniosam per illud narium foramen, quod in interno angulo per nares pertunditur, evomat & expurget; Quod etiam in desperatis nonnunquam, præmissâ loci & carunculæ excisione, per terebram tenuem, exiguam, ac subtilem, arte & studio procuratur, ut sic materia purulenta per nares, quasi colatorium, effluat, & hoc modo â genis derivetur.

Phlyctænæ verò, cum Ægylope conjunctæ, facilius, si sunt in tunica annata; difficilius verò, si juxta pupillam; nunquam verò, si tunica cornea in partem internam erosa, rumpitur, curantur, & sic plerumque oculum totum corrumpunt.

Curatio. In Curatione, & quidem in morbi principio, Universalibus, (purgatione scilicet, & venæsectione, si subjecti ætas & constitutio admittit,) præmissis, sique nullum callum contraxit adstringentia & exsiccantia, si verò callosum factum est, & corruptio ossis accessit, excisio, vel potentialis aut actualis cauterisatio, (oculo benè munito, ne damnum capiat) requiruntur. Pauli, Celsi, & Aquæpendentis Chirurgicam curationem, vid. apud Hier. Fabric. ab Aquapend. Oper. Chirurg. part. 1. cap. 21. pag. mih. 78. 79. & 80.

Remed. Nostro verò Puero sequentia remedia adhibita fuerunt, Et quidem 1. ad humores peccantes è capite, totoque corpore evacuandos.

Pilulæ. ℞. *Extr. pill. aurear. cochiar. ana* ℈ß. *diagr. corr. gr. v. M. f. c. aq. Ceras. nig. pill. nro. xix. pulvere rosarum rubrarum aspergendæ, ac mane jejuno stomacho, una vice deglutiendæ.*

2. Pul-

2. Pulvis ſequens exſiccans & adſtringens, M. & V. piſi minoris quantitate, oculo inſpergendus. ℞. *Tutiæ præp.* ʒß. *⊕ ol. alb. camphor. Corall. rubr. præp. ſacch. Saturn. ana* ℈ß. *ſacch. Cand. alb.* ʒß. *M.* Sief.

3. Collyrium, cum linteolis puris intinctis & expreſſis externæ regioni oculi applicandum. ℞. *Tutiæ præp.* ʒß. *Sief. alb. ſine opio* ℈ß. *⊕ oli alb. camphor. ana gr. iij. ſacch. Cand. alb.* ʒj. *Aq. Euphraſ. fœnic. roſar. ana* ℥ß. *M.* His uſurpatis, caruncula in cantho majori, & veſiculæ exſiccatæ, ſubſiderunt ac evanuerunt. Collyrium.

Ulceris Oculi Mundificativum, aliudque Conſolidans, nec non Puncti Lachrymalis calleſcentis, indeque exortæ Fiſtulæ Curationem, vide ap. Paul. Barbette, Oper. Chirurgico-Anatomico lib. 2. de Partibus Capitis externis, pag. mih. 337. & 338.

Præter hæc, quoque Patiens convenientem Diætam obſervavit, ciboſque crudos, coctu difficiles, acres, ſalſos, flatuſque generantes evitavit, & mediantibus his recenſitis priſtinam bonam valetudinem, per Dei gratiam, recuperavit.

CONSILIUM MED. XXIV.

Facies infantis & ancillæ, uno ictu pulvere tormentario ambuſtæ.

Caſus.

ANno 1686. die 20. Junii, veſperi circa horam quartam, in mea vicinia Fabri ſerarii cujuſdam ancilla, viginti circiter annorum, heri ſui filiolam in platea obambulans, ſuper ſiniſtro brachio portavit, & ante ædes figuli vicini, per feneſtram inferioris hypocauſti, cum ſervo hujus habitaculi converſari voluit, qui, dum illa inſpiceret, per illam ipſam feneſtram, (neſcio an caſu, vel ex inſtituto) bombardam manuariam (Germ. **Puffer/** aliis **Tertzerol**) ſolo pulvere tormentario

inftructam, magno cum fragore, explofit, ac eo ipfo infantis fuper brachio fedentis faciei dextram, ancillæ verò finiftram partem tetigit ac ambuffit, ita, ut oculi læfi palpebras non attollere potuerint, maximumque dolorem ex empyreumate ac inflammatione fuperveniente fenferint.

EGo, ftatim cum filio meo Chirurgo, Johanne Chriftophoro accerfitus læfas partes infpexi, nullumque glandis globulive plumbei veftigium, fed folam ambuftionem cutis, cum granulis prædicti pulveris nitrati inhærentibus, deprehendi; Quapropter fine omni mora huic ambuftioni ac inflammationi fequentia remedia adhibita fuerunt.

Curatio. Et quidem Internè, ad terrorem ex fragore bombardæ acceptum excutiendum ac auferendum, infanti Aquæ tres Epilepticæ fimplices, communesque, videlicet Cerafor. nigror. flor. tiliæ & pœoniæ invicem mixtæ ac facchar o edulcoratæ, ancillæ verò, aqua cerasorum nigrorum, propinatæ fuerunt.

Externè, abfterfo prius loco læfo, ac ab exfudante fanguine repurgato, oculis Linimentum fimplex, linteolis inductum, & fupra hoc, toti ambuftioni Linimentum D. Johann. Sculteti, (quo anno 1634. menfe Novembri, Ulmæ puerum â decem libris pond. Civil. pulveris tormentarii, inopinatò per fcintillam ignis, Africi violentiâ è vivis carbonibus inflatam, accenfi, in tota facie miferrimè ambuftum, feptimanæ fpatio, nulla remante cicatrice, reftituit, cujus Armamentar. chirurg. Obf. 33. pag. mih. 91. meminit, & quod in quibusvis ambuftionibus empyreumata extinguat, inflammationem mitiget, puftulas prohibeat, fimulque dolorem leniat, teftatur) quotidie quater inunctum & applicatum fuit; cujus linimenti Defcripto hæc eft. *Linimentum ad ambufta Sculteti.* ℞. *Butyr. recent. novies vel fæpius liquefacti, & in aq. Spermat. ranar. deftill. loti* ℥*vj. Ol. d. vitell. ovor.* ℥*ij. M. f. Linimentum.* Quo abfoluto, reliquiæ empyreumatis ac inflammationis Unguento de litharg. aliquoties de die illito, fublatæ fuerunt; Inter deligandum ac illinendum femper adhibitâ diligentiâ, ut relicta pulveris pyrii granula, quæ maxima parte in fuperficie cutis hærebant, cufpide acus, vel alterius inftrumenti in extremitate acuti, fubtiliffimè eximerentur. Quibus Remediis dictæ Patientes fpatio octo, vel decem dierum priftinæ fanitati, per Dei gratiam reftitutæ fuerunt.

SCHOLION.

Accidit sæpè, ut pars quæpiam nostri corporis, vel igne, vel aqua, vel oleo, liquore fervente, vel liquato etiam butyro, lardo, sævo, plumbo, ære, stanno, aliove metallo, amburatur, unde dolores, inflammationes, pustulæ, & tandem excoriationes oboriuntur.

Itaque ambustis quæ medentur, triplicia sunt;

Quædam enim inflammationem sedant, simulque Empyrevma extinguunt; aut evocant.

Extinguunt, quæ sunt frigida, ut Aqua plantaginis, portulacæ, solani, sempervivi, lactucæ, endiviæ, rosarum, cichorii, Mucilago seminis psyllii, cydonior. cum dictis aquis extracta; ad hæc Succi commemoratorum stirpium, Oxycratum, Oleum rosatum, Ung. rosat, populeon. Unguentum frigidum Episcopi, Linimentum simplex Sculteti, atramentum scriptorinm, Ol. lini. Aqua salsa conditura brassicæ capitatæ, Saur Kraut-Brühe. *Inflammationem extinguunt.*

Evocant calida, ut succus cæparum salitus, succus porri, ari, sambuci, ebuli, oleum salitum, oleum ex medio sambuci cortice, &c. *Evocant.*

Quædam post repressum ardorem, & inflammationem mitigatam, pustulas prohibent, simulque dolorem leniunt, ut oleum lucernarum, cum ovi albumine mixtum, Oleum liliorum alborum simplex, Oleum ex vitellis ovorum in mortario plumbeo cum pistillo plumbeo agitatum, Aqua florum verbasci, farina hordei cum vino, aut ovi candido subacta. *Pustulas prohibent, doloremque leniunt.*

Quædam denique excoriationem sanant, quæ eadem sunt cum Epuloticis, ut Ung. de lithargyr. diapompholygos, de cerussa, album camphoratum, de tutia Nic. rubrum desiccativum, Emplastrum alb. coct. triapharmacum, grysеum, de lapide calaminari, diapalmæ, Ceratum diacalcith. &c. *Excoriationem sanant.*

Quibus annectimus peculiaria Experimenta, omnis generis ambustionibus medentia. *Experimenta.*

Ut, ℞. *Succ. cæpar.* ℥ij. *Sapon. Venet.* ℥iij. *sal. communis* ʒij. *adipis suill.* ℥ij. *calcis lotæ* ℥iij. *Ol. rapar. Mucilag. sem. Cydonior. ana* ℥j. *Terebinth. q. s. M. fiat Linimentum.* *Linimentum.*

Aliud, cujus ope miles pauper, dives factus est. ℞. *Fol. salviæ rec. Mj. plantagin. Mij. Butyr. recent. non salit.* ℥vj. *stercoris gallinæ recent. & quantum haberi potest albissimi* ℥iij. *frixentur per horæ quadrantem, & expressio servetur usui.* *Aliud.*

Ad omnis generis ambustionem, etiam gravissimam, mirè valet Unguentum hoc, siquidem liquefactum sæpius de die parti læsæ

 illi-

illiniatur, hinc folium brassicæ, betæ, aut plantaginis recens superimponatur.

Quando pustulæ sint aperiendæ. Pustulæ si eleventur, nec tamen ambustio magna, tertio demum die aperiantur, non verò diutius apertio protrahenda, ne corrosio sequatur.

Cutis si corrugata, atque siccata, pustulæ omnes statim incidantur, hinc aut modò dictum, aut sequens adhibeatur Unguentum.

Unguent. ℞. *Ol. violar. lilior. alb. amygdal. dulc. butyr. rec. non salit. ana ℥j. Mucilag. sem. psyll. farin. alth. ana ʒjß. Croc. ʒß. fuligin. Ung. basilic. ana ℥j. M. f. Unguent.*

Crusta seu Eschara separanda. Crusta seu eschara si adfuerit, separatio ejus primo aut secundo die procuretur, quod optimè efficiet modò præscriptum Unguentum; si separari recuset, incisionem ad carnem usque sanam instituere licet, hinc ubi jam separata, ut ulcus commune tractandum.

Palpebræ, labia, digiti, manus, pedesve ubi ambustionem conceperunt, linteum mundum, aut lamina plumbea, inter partem unam & alteram ponatur.

Cautela. Tenera si pars læsa, abstineat chirurgus ab usu cæpe, saponis, salis, similiumque medicamentorum acrium.

Cicatricum præcautio. Cicatrices turpes ne relinquantur, efficimus, ubi validè siccantia in usum non ducuntur.

Unguent. Conferunt quoque ad ambustionem sequentia. ℞. *Ceræ alb. aut flav. ℥iij. concid. minut. Ol. Olivar. ℔j. liquefiant simul super igne, his liquefactis insperge Ceruss. subtiliss. pulver. ℔j. coq. & agitetur indesinenter, donec acquirat justam consistentiam, in fine coctionis, antequam planè refrigescat, addendo, Camphor. ʒj. agitetur rursus ad perfectam infrigidationem.*

Emplastr. Vel, ℞. *Ol. lil. alb. ℥iiij. ol. rosar. rubr. Ceræ minutim concis. ana ℥iiij. omnia sup. lento igne liquefiant, inspergendo Ceruss. ℥viij. coq. leniter probè agitando, & postquam subsederit, add. sevi cervin. Terebinth. venet. ana ℥ß. Thur. mastic. rad. ireos flor. subtiliss. pulveris. ana ℥j. Coq. adhuc leniter, & agitentur omnia donec refrigescant, postea formentur magdaleones pro lubitu.*

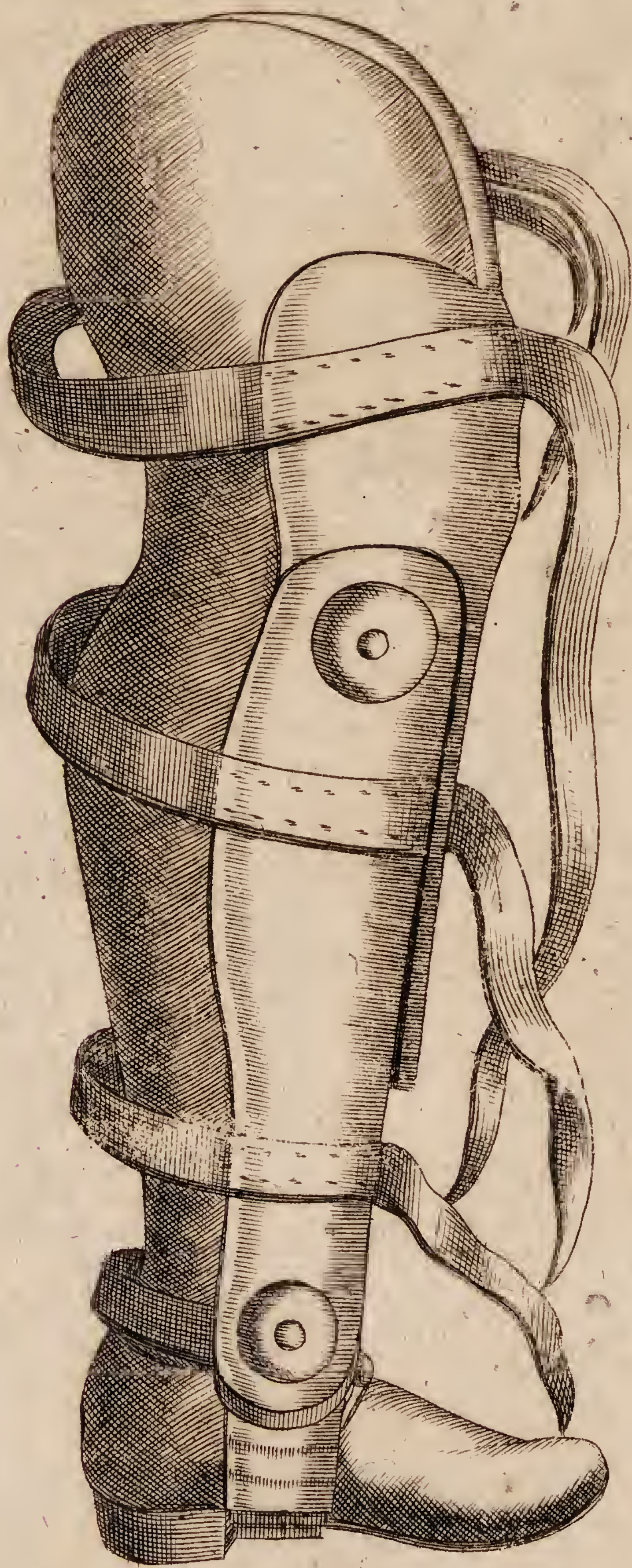
Empl. Vel, ℞. *Ol. Olivar. super carbonibus calefact. ℥viij. Sevi Cervin. ℥j. ceræ ℥ij. liquefiant sevum & cera super lento igne, postea misceantur cum oleo, f. lenis ebullitio una vel altera. add. ceruss. ℥iiiiß. coque adhuc leniter, & agitetur probè donec refrigescat, formenturque magdaleones.*

Unguent. Vel, ℞. *Alburnum, sive sit Capito, Nasus, vel perca fluviatilis, torrefiat cum butyro in sartagine, postea butyrum effundatur super aquam frigidam in vase amplo, post separationem aquæ add. si placet, Ceruss. subtil. pulver. vel salv. pulverisat. & habebis exquisitum Unguentum.*

Mixtura. Albumina ovorum conquassata, ac cum oleo lini & flore lactis mixta,

ad Consil: 25. Cent: 1. p. 93

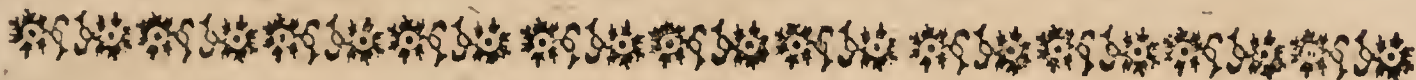
mixta, ac sæpius cum linteis applicata, omnem inflammationem ex ambustione, extinguunt.

It. Albumina ovi conquassata, cum oleo lucernarum, vel oleo nymphea, papaveris, rosar. violar. calthæ palustris, vel populeonis, mista, ac sæpius illita, ambustionibus medentur. *Alia.*

Succus Cydoniorum expressus, sine saccharo cum linteis intinctis repetitis vicibus impositus inflammationem ex ambustione tollit. *Succus Cydonior.*

Mucilag. sem. cydoniorum; item cortex medius sambuci; crassior pars atramenti scriptorii; & mucilago virgarum tiliæ, ambustionibus opitulantur. *Alia.*

In officinis ferrariis, quæ in agro Württembergico Regiofontano & Mörgelstettensi reperiuntur fabri contra ambustiones Unguentum ex panno laneo minutim conciso, & in butyro torrefacto parant, quo inflammationi & concepto Empyrevmati medentur. *Fabror. ferrarior. Unguent.*

CONSILIUM MED. XXV.

Varum, prospero successu restitutum, delineans.

Casus.

ANte aliquot annos, perillustris ac generosi cujusdam Baronis Filius, annos pueritiæ agens, tales introrsum incurvatos falcatosq; pedes habuit, ut non solum Patientem deformarint, sed etiam ad cadendum sæpius ipsi ansam dederint, quô factum, ut ipsius de filio restituendo anxii & solliciti Parentes me ad inspectionem non solum vocârint, sed etiam meum consilium & auxilium sedulò requisiverint; Quem etiam, successu temporis, mediante instrumento, ac laminis

ex aurichalco fabricatis, infraque designatis, pedibusque applicatis, ac usque ad correctionem continuè gestatis, non sine Parentum gaudio, per Dei gratiam, pristinæ sanitati restitui.

Resolutio.

Onomatologia. Definitio. HIc Affectus Græcè dicitur ῥαιβὸς, ῥοιβὸς, idem quod ῥοικὸς καμπύλος, quod est incurvus, obtortus. Et, in specie est morbus crurum in figurâ vitiata, quando versus interiorem partem, incurvantur, pedesque ad talos distorquentur, & obtorti introrsum spectant, ita, ut pedes extremi coeant, Hipp. & Galeno rectè monentibus: Latinis Vari dicuntur.

Causa. Hæc Affectio nonnunquam â prima statim nativitate, non rarò etiam ab interna vel externa causa contingit ac proficiscitur.

A prima natali die eduntur Vari, dum embryones vel infantes in utero materno sedentes, pedes introrsum inflexos habent, quos, si nutrices post partum negligunt, facilè sic adolescunt, & Vari remanent.

Interna. Internam Causam quod attinet, quia infantes præcipuè intemperie humida laborant, sicque eorum corpora superfluis humoribus scatent & abundant, facilè fit, ut præsertim inter dentiendum, non solum nervi, ligamenta & tendines plus justo extendantur & longiores fiant, sed etiam cerea ipsorum ossicula mollescant, ac deinceps facilè distorqueantur, imò sæpius ex eorum acetabulis propellantur ac subluxatio causetur, quam etiam hoc in passu Guil. Fabric. ab Aquapend. d. Operat. Chirurg. part. 1, pag. mih. 400. Cap. 100. Titul. de Varis, accusat.

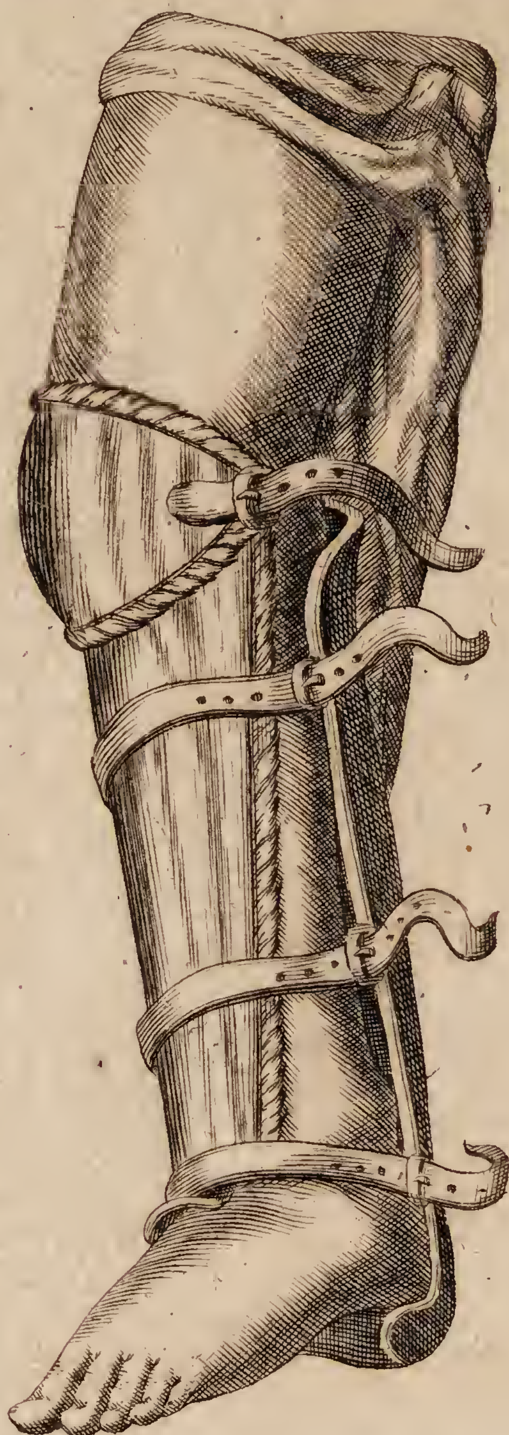
Externa. Externam Causam quod concernit, ea vel est legitimæ fasciarum obvolutionis neglectio, vel continua, dum matres ac ancillæ liberorum curam non habent, pedibus inflexis, (ut vannorum textores assolent) sessio, aut ob eundi impotentiam, reptio, & quæ sunt similia.

Signa. Signa in descriptione & definitione affectus superius sunt exposita, quapropter in ulteriori eorum recensitione meritò supersedemus.

Prognosis. Prognostica. 1. Si Vari eduntur infantes, per matrum ac nutricum adhibitam in deligando diligentiam haud difficulter restituuntur;

ad Consil: 26
Cent: 1. p. 95.

untur; si verò in principio negliguntur, facilè sic adolescunt, & Vari remanent.

2. Vari in principio neglecti, per applicationem Laminarum ex ferro vel aurichalco fabricatarum, distorsionem ossium in contrariam partem sensim repellentium, sed non nisi tarda manu, & procedente tempore, per menses & annos, restituuntur.

3. Adulti, quorum ossa jam induruerunt, nullam Curationem recipiunt.

Curantur autem Vari vel adhibitis Fasciis, vel applicatione Instrumentorum. *Curatio.*

Fasciis, si infantum pedes, cum Vari oriuntur, sensim, dum fasciâ obvolvuntur, retrorsum agantur, ac aliquod pulvinar exiguum inter utrumque pedem inseratur, Sique diligentia adhibetur, ut pedes dicto modo in contrarium sensim abducantur, facili negotio corriguntur atque restituuntur. *Infantum.* *&*

Laminis, & applicatione instrumentorum; si infantes in principio neglecti sunt, ac ossa distorta ceream suam mollitiem ex parte deposuerunt, ita, ut correctionem per fascias amplius non recipiant, in quo passu ossa puerorum incurvata, mollia, & adhuc sequacia laminis ferreis vel aurichalceis per longitudinem, secundum proportionem pedum, applicatis, & sensim adstrictis sunt comprimenda, impellenda, sicque in naturalem suum statum ac formam redigenda. Quæ instrumenta, inunctis oleo lumbricorum, chamomillæ, anethi, &c. aliquoties per septimanam pedibus, ne atrophiam concipiant, tam diu sunt accingenda, nec per dies noctesque deponenda, donec pedes sensim inter crescendum pristinam suam formam naturalem acquisiverint atque recuperaverint. *Puerorum.*

Instrumenti autem formam, quo prædicti perillustr. ac generosi Baronis Filius feliciter restitutus fuit, præsens delineatio docebit.

CONSILIUM MED. XXVI.

Valgorum Curationem exhibens.

Casus.

Casus.

ANno 1686. die 27. Februarii, Francisci Sebastiani Uhlmanni, duo filioli, Albertus, septem, & Daniel, quatuor annorum, pedibus falcatis laborantes, ad me delati sunt, quorum tibiæ extrorsum incurvatæ, genuaque, præsertim majoris nati, subluxata, ac ad latus externum digressa erant, ita, ut ambo ad eundum, tam ob pedum incurvationem, quam nervorum ac ligamentorum relaxationem inhabiles ac inepti fuerint, quos aliter non, quam applicato instrumento, restituendos esse, judicavi.

S C H O L I O N.

Onomatologia. HOc affectu, cruribus videlicet extrorsum distortis, & in postica parte falcatis, divexati, Græcis βλαισοὶ, βλαισσοὶ, Blæsi, Blæssi; Latinis Valgi dicuntur. Gal. de cauf. morb. l. 7. c. 3. de iis, qui in Medic. fiunt. t. 31. Quibus opponuntur ῥοιβοὶ, vel ῥαιβοὶ, ῥοικοὶ, Vari, quorum crura introrsum vertuntur.

Definitio. Sunt igitur Valgi, qui contrario modo, quam Vari, infecti sunt, & quorum tibiæ præter naturam extrorsum distortæ, conspiciuntur.

Causæ. Causa hujus mali vel est Interna, vel Externa.

Interna. Interna est corporis intemperies materialis humida præsertim dentitionis tempore ad partem affectam ablegata, non solum nervos, ligamenta, ac tendines laxiores reddens, sed etiam cerea crurum ossicula molliora, adque distorsionem aptiora efficiens.

Externa. Externa causa est matrum & nutricum incuria, fasciarum cum adaptatione ferularum, legitimè obvolvendarum, neglectio, pedum versus anteriora in portando vel rependo, aut continua, aut violenta inflexio, & quæ sunt similia. Et hic affectus crebrius ab externa, quam interna causa, vel â nativitate, dependet.

Signa. Signa, quia superius recensita sunt, iccircò ea repetere, supervacaneum esset.

Prognosis. Prognostica. 1. Puerorum ossa, dum adhuc mollia & sequacia sunt, facili negotio diriguntur, ac reflectuntur.

2. Valgi,

2. Valgi, ſi ita diutius perſiſtant, & non curentur propter accurſum humorum in articulo, (rectè monente Hier. Fabric. ab Aquap. oper. chir. part. 1. obſ. 101. p. mih. 401.) qui procedente tempore craſſeſcunt ac indurantur, & per conſequens etiam genua diſtorquent, eorumque motionem naturalem impediunt, ægrè, & nonniſi ſenſim, ac procedente tempore, reſtituuntur.

3. Adulti verò, quorum oſſa jam induruerunt, nullam Curationem recipiunt.

Curantur autem, ſi â nativitate tales ſint, ferularum in antica & poſtica pedum parte, interpoſitis ſpleniis, vel corio molli, legitima adaptatione, & decenti faſciarum obvolutione; ſi autem poſt nativitatem ab interna vel externa cauſa tales extiterint, laminarum inſtrumentorumque applicatione, & per longum temporis intervallum, intra quod oſſa diſtorta ac per laminas depreſſa impelluntur, ſenſimque creſcendo ſeſe inlongitudinem extendunt, ſuamque naturalem conformationem acquirunt & recipiunt, continua geſtatione. *Curatio.*

Hier. Fabr. ab Aquapendente tales tibias incurvatas, & exterius gibbas, cum laminis quibusdam ferreis, per longitudinem tibiæ applicatis & aſtrictis, interius tibias ſenſim comprimentibus & impellentibus, proſpero ſucceſſu direxit.

De harum laminarum applicatione Opere chirurg. dicto ſuperius loco, ita ſcribit; Ego in his caſibus tibias quasdam paro, quæ pedem etiam ferreum obtinent, & intra pedem laminam, quæ per longitudinem exterioris partis pedis producta ſit, quæ ita interius impetum faciendo inclinet, ut exteriorem pedem intra ſemper propellat, qua impulſione ſenſim per introrſum converſus tandem dirigitur, & valgus affectus aufertur.

Et per has laminas ac inſtrumenta, diſtortos ac incurvatos pedes reſtitui poſſe, Guilelm. Fabric. Hildan. oper. chirurg. centur. 6. Obſerv. 89. & 90. pag. mih. 818. 819. & ſeqq. cum delineatione dictorum inſtrumentorum, fuſiſſimè teſtatur.

Ad præfatorum igitur valgorum puerulorum ſubluxata genua & extrorſum incurvatas gibbasque tibias deprimendas, impellendas, ac in naturalem ſtatum redigendas, per octiduum, & quod excurrit, ante inſtrumentorum adhibitionem, partes affectas oleo lumbricorũ quolibet diebus inungi, genubusque poſt inunctionem Emplaſtrum Oxycroceum applicari curavi, quibus deinceps præſens delineatum inſtrumentũ ex duabus laminis aurichalceis, per longitudinem tibiis appoſitis interius tibias inpellentibus & comprimentibus, ac ſuper hoc aliud concavum, inſtar patellæ, genua in naturali ſuo ſitu conſer-

 vans,

vans, digressumque ad latera impediens, mediantibus loris coriaceis, ac fibulis constrictis, non neglectis tamen repetitis inunctionibus cum oleo lumbricorum, ne partes affectæ dolorem vel atrophiam patiantur, fuit applicatum. Quæ dicta instrumenta præfati patientes tam diurno, quam nocturno tempore hactenus indesinenter gestarunt, & jamjam ambo ambulare cœperunt, nec dubium est, quin hi fratres germani progressu temporis, pedes rectos, & naturaliter conformatos sint acquisituri. Quod postliminio factum esse, omnes, qui eorum notitiam habent, testabuntur.

CONSILIUM MED. XXVII.

Phagedæna in Maxilla sinistra, lethalis.

Casus.

ANno 1686. Mense Majo, avitâ Nobilitate illustris cujusdam Viri Filiola, quinq; annorum, temperamenti sanguinei, venustissimæ formæ, ac Parentum Ocellus, quæ antehâc aliquoties per intervalla narium hæmorrhagia laboravit, tumore magno maxillæ sinistræ correpta est, qui, purgato prius corpore sudoribusque aliquoties repetitis, Unguento de liquiritia illitus, observatâ quin etiam bona & convenienti Diætâ, evanuit, ita, ut actiones naturales sine ullo impedimento, rursus obire potuerit: Post elapsas autem duas circiter septimanas, Febris acuta, cum pulsus celeritate, siti, tussi, aliisque molestis symptomatibus, Flosculum hunc tenerrimum diro ac funesto impetu invasit, cui laxativo præmisso, sudoriferis, Bezoardicis, ac Cordialibus, confortantibus

bus alterantibusque, nec non antifebrilibus ſpecificis præcipitantibus, utpote Lapide Bezoardico Or. Pulv. rubr. Pannon. ♂io diaphor. Margaritis præp. Corall. rubr. præp. CC. philoſoph. calcinato, Ocul. ♋. præp. cum cordialibus mixtis, &c. ſubventum eſt, â quibus febris cum ſuis ſymptomatibus mitigata fuit, ita, ut jam extra periculum conſtitutam eſſe, Parentes cum adſtantibus ſperarent. Sed, cum per octiduum dictâ febre decumbebat, ecce! ex improviſo prædictus Tumor in ſiniſtra maxilla, & quidem cum ſcirrhoſa duritie, ſed ſine inſigni dolore, recurrebat, ad quem emolliendum & reſolvendum, Emplaſtrum de meliloto cum diachylo ſimplici mixtum, ac oleo chamomillæ malaxatum, impoſitum fuit, â cujus uſu dictus tumor, in ſuperiori parte maxillæ, infra oculum, maculâ tranſverſim lividâ prius apparente, intra biduum ruptus & apertus eſt, ac materiam ichoroſam, ſanguinolentam & corruptam non ſine maximo & cadaveroſo fœtore evomuit; quocirca etiam, tuſſi per intervalla urgente, ſputum copioſum, aliquali cruore permixtum ac fœtidum, cum dentium, (quorum vacillantium aliquot Patiens ipſa eximebat) prius niveorum, nigredine, ac ſi cauſtico aliquo inuſti eſſent, procul dubio, â materia corrupta, putrida, & corrodente partis affectæ, per os maxillæ eroſum ad oris receptaculum penetrante, deſcendente ac defluente, ſeque cum ſputo permiſcente, obſervatum eſt; Quibus rebus ſic ſtantibus chirurgus etiam Reip. Ulm. Ord. Joh. Barthol. Hecking, accerſitus fuit, qui ſtylo exploratorio argenteo non ſolum os maxillæ jamdudum inæquale, corruptum & aſperum, ſed

etiam perforatum eſſe, deprehendit, & ſtylum ſuperius immiſſum atque deſcendentem ex ipſa oris cavitate prominentem monſtravit, Ulcusque ſordidum & depaſcens, injectâ prius quotidiè aliquoties aquâ plantaginis cum mercurio dulci mixtâ, â fœtore & putredine quantum poſſibile, repurgavit, ac deinceps Unguento digeſtivo Fabric. Hildan. cum Ægyptiaco mixto, mediantibus linteamentis carptis, ac deſuper, ad vicinas partes oculum atque nares, â corruptione vindicandas & defendendas, Linimento ſimplici deligavit ac os & gingivas poſt elutionem, cum aq. prunell. & plantag. ſale nitr. præp. mixta, Syrupo violaceo & melle roſato penicillo intincto, illinivit. Internè, ad malignitatem, & humorum acredinem compeſcendam, atque ex maſſa ſanguinea exterminandam, ſingulo mane nucis juglandis quantitatem de peculiari Electuario ex Rob ſambucino, Elect. Diaſcord. Fracaſt. Terr. Sigill. ♂io diaphoret. Mithrid. Damocr. & Syrupo acetoſ. citr. invicem mixtis, compoſito, & cum aq. Card. bened. diluto, hauſit, ac corpore ſtragulis cooperto, ſudorem, vel potius madorem, quantum vires concedebant, provocare tentavit, quocirca etiam de die ſæpius aqua Cordiali Bezoardica, ex variis pretioſis, Margaritis videlicet, Corall. rubr. confect. Alkerm. incompl. &c. conſtante, refecta fuit. Pro Potu Ordinario, Aquam ex decoctione CC. Rad. chinæ, hordei, liquirit. ficuum, paſſul. min. ſem. anis. & fœnic. bibit, & præter hoc decoctum etiam nonnunquam Julapiis ex ſyrupis cordialibus & refrigerantibus, nec non Tincturâ roſarum, & Emulſione ex amygdalis ac ſeminibus frigidis, uſa eſt.

Sed

Sed his omnibus nil proficientibus, ulcus quotidiè ſerpendo, & quaſi in perniciem properando, ad ſtuporem ſe dilatavit, totam fermè maxillam exedit, oculum ſiniſtrum in orbita ſua conſiſtentem totum corrupit, ita, ut inſtar mortui carbonis dependerit, naresque in ſiniſtro latere perforavit, ac dimidiam illarum partem, cum dictis omnibus (quod ſanè in partibus tam ſenſibilibus mirandum) præter ſingularem dolorem exedit; Quibus tandem Diarrhea continua, cum toto corporis tabida atrophia acceſſit, quo facto, vires in totum proſtratæ ſuccubuerunt, ſicque amœniſſimus quondam hicce floſculus, præcedentibus aliquot deliriis, & motibus lenioribus convulſivis, cum â tempore recidivæ vix integras tres ſeptimanas ægrotabat, præmaturâ mortis pruina exaruit, animamque ſuo Creatori inter preces, lachrymas, atque ſuſpiria prænobiliſſimorum Parentum & Conſanguineorum, placidè exhalavit.

SCHOLION.

HUnc affectum, ob allata ſigna atque ſymptomata Phagedænam, quæ auctâ ejus malignitate, in Nomodem degeneravit, eſſe, nemo Medicorum negabit. *Morbus.*

Dicitur etiam Herpes eſthiomenos, ſeu exedens & corroſivus; Ulcus depaſcens, νόμη ſeu νομώδες; Lupus. Germanice, ein tieffer freſſender Schad/ oder Wolff. *Synonimia.*

Phagedæna autem ſeu φαγέδαινα ſtrictè ſumendo, eſt Ulcus tumidum, profundum, ſubjectam carnem & vicinas partes erodens. Loca Hipp. & Gal. vid. ap. Foëſium, pag. 648. & ſeq. *Definitio.*

Et hoc anno aliquot in vicinia noſtra liberi hoc malo laborarunt. Giengæ enim ſcriniarii filiolæ ex malignâ corruptione & exeſione tota inferior maxilla decidit; Langenavii, in agro Ulmenſium, puella ſimili ferè modo, ut noſtra patiens ex corroſione ab Ulcere phagedænico, interiit; Quod & Elchingæ in bubulci prole factum

est; In pago Steinberg ex inflammatione & putredine faucium atque laryngis, talis in annis pueritiæ constitutus patiens, integram linguam evomuit.

Causa. Causa consistit in salinis, corrosivis, & acerrimis portionibus, quæ non solum mollium, sed quoque carnosarum, quin & aliquando durarum partium substantiam depascuntur atque corrumpunt.

Rulandus in Lexico Paracelf. in Fragment. Med. ad Tomum 2. pertinentibus, omne Esthiomenon â sale arsenicali deducit; Item ex sale Mercuriali Herpetem sive Lupum. Lib. de Ulceribus. cap. 7. & alibi.

Helmontius hunc affectum â sale caustico provenire, docuit.

Scirrhosa durities, quæ ante exulcerationem in maxilla deprehendebatur humoris atrabilarii soboles est, â cujus intemperie & corruptione acidum hoc corrosivum exortum est, ulcusque hoc phagedænicum, & postliminio Nomoden produxit.

Corrosivam enim hanc acredinem â corrupta & venenata massa sanguinea, cui vel bilis retorrida, vel salsugo pituitæ, aut cinis atræ bilis fuere admixta, provenisse, nullum dubium est, præsertim cum Patiens anno præcedenti in toto corpore variolarum ulcusculis referta fuerit, & procul dubio aliquæ malignitatis, humorumque corruptorum reliquiæ in massæ sanguineæ penetralibus remanserint, sicque hujus mali causa antecedens extiterint.

Signa. Signa hujus morbi evidentissima sunt, cum non solum caro Ulceris subjecta, sed etiam ossa, â famelico quasi lupo exesa, erosa ac corrupta sint, venenataque, & maligna qualitas per quotidianam dilatationem adaucta fuerit, sicque in Nomodem seu Lupum voracissimum degeneraverit.

Prognosticon. Ulcus tale, quia inter maligna recensetur, bilisque atræ ac retorridæ progenies, & cum corruptione ossis conjunctum est, pro difficulter curabili censetur, cum Galenus afferat, quod Ulcera ab atra bile provenientia plerumque sint incurabilia.

Curatio. Quâ verò ratione malignitatem humorum in massa sanguinea existentem, putredinemque ac erosionem in ipso Ulcere Patientis nostræ hærentem, per interna & externa remedia expellere ac deturbare conati fuerimus, idipsum superius allegatum est.

per Curantur autem de Cætero Nemodes & Phagedænæ internis & externis Remediorum præsidiis. Internè, quatuor adminiculis, 1. Victus ratione. 2. Redundantis peccantisque humoris in massa sanguinea existentis expurgatione. 3. Reliquiarum saniei in venis exili-

exilibus partium affectarum exſiccatione. 4. Ipſius Ulceris maligni per topica remedia exſiccatione.

Cibi quapropter ſint euchymi, coctu faciles, bonumque ac laudabilem ſuccum & ſanguinem generantes, qui vitioſis & excrementitiis humoribus careant. Deinde humores bilioſi, retorridi, ſalſuginoſi & atrabilarii per appropriata cathartica remedia, & quidem iteratis vicibus, præmiſſis tamen præparantibus, evacuentur, & ſi corpus ſit plethoricum, ætasque permittat, vena lateris affecti, (& quidem, ſi ulcus ſit ſupra diaphragma, vena cubiti, ſi infra, vena talaris) ſecetur. Et ad reliquias â purgatione vitioſorum humorum & ſaniei ad ulcus fluentes, & in ipſis venis partis affectæ ſtabulantes, exiccandas, ipſaque virulenta ulcera mirificè conglutinanda ac perſananda, Decoctum radicum chinæ, aut Ligni Indici, per tres ſeptimanas, ſingulis diebus manè una libra ebibatur, ſudorque ad ſpatium dimidiæ vel unius horæ moveatur: ſed ſi Ulcus dicta remedia, uſumque hujus Decocti allegati reſpuat, & non coaleſcat, ad Topica, ſine mordicatione tamen adſtringentia & refrigerantia erit confugiendum: Et quidem ſi corruptio ſit ſuperficialis, conferunt ſiccantia mitiora, ut radix peucedani, vitis albæ, iridis, ariſtolochiæ, myrrha: ſi latior ſit carnis oſſisque corruptio, conducunt valentiora, ex æqualibus portionibus ariſtolochiæ rotundæ, iridis, myrrhæ, aloes, ſcoria æris, corticibus pini, &c. Galenus quædam habet compoſita, unum cap. 6. alterum cap. 7. tertium cap. 11. lib. 8. κατὰ γένη: Si adhuc latius ſerpat oſſis corruptio, inter valentiſſima numerantur Euphorbium pulveriſatum, & vitriolum Romanum, item aqua fortis, oleum ſulphuris, vitrioli, ſed muniendæ ſunt partes vicinæ, ne ſimul adurantur.

Interna.

Externa.

Interea quin etiam, quæ virulenta ulcera egregiè deſiccant, ſanieique reliquias proliciunt, numeratur vapor vini rubri, in candentia ferri excrementa inſtillati & conſperſi, adhuc fervens ex vaſe idoneo & adæquato, cum cautela & inhibitione, ne dictus vapor locum affectum prætereundo, inutiliter ad latera diffluat, in ipſum vulnus exceptus: Talis autem vaporatio per plures dies ad ſpatium unius horæ, (excremento ferri refrigerato ſubinde mutato) continuari debet; Exſiccato tandem loco affecto ſua ſponte, ulcus abluatur aut liquore vitrioli, vel ſulphuris, qui in deſtillatione & præparatione illorum in principio profluxit & emanavit: Vel Nomeda ſeu Phagedæna aqua ſtillatitia plantaginis, vel roſarum, in quibus aliquid aluminis diſſolutum ſit; vel vino ſtyptico & auſtero, cui flores & cortices granatorum, radix plantaginis, folia veronicæ, & ſarmenta ligni Indici incocta ſint, abluatur.

Vaporatio.

Defensio. part. vicin. Ne autem virulentus humor cum ulcere latius serpat, vicinasque partes, ambientemque carnem sanam exedendo devastet, cutis Unguento ex bolo armen. ovi album. & pauxillo oleo rosar. confecto, incrustetur.

Exsiccantia. Ad exsiccandam verò Ulceris cavi malignitatem, pulvis Croci Martis, vel antimonii vitrificati, aut mercurii præcipitati, aut florum sulphuris, aut plumbi usti, aut in horum defectu Linteamentum carptum, aut rasi flocci ex linteolis mundis convoluti, & vel Unguento albo Rhasis, vel Ung. diapompholigos, vel Ung. refrigerante Galeni, *Unguent.* imbuti indantur, vel seq. Unguentum imponatur. ℞. *Ol. rosᶠ. viol. ana ℥iß. Medull. crur. vituli ℥j. succi plantag. solani ana ℥ß. coq. leniter ad consumptionem succi, & colentur, eisque admisce Cerussæ ℥vj. Litharg. ℥j. & ceræ alb. dissolut. ℥ß. quæ omnia tam diu in mortario plumbeo cum pistillo plumbeo eousque agitentur, donec formam plumbi acquirant, deinde adde Camphoræ ʒß. fiatque Unguentum.*

Ulcere per dicta remedia repleto, Ulceri superimponatur lamina plumbea, foraminibus tenuissimis pervia, vel adaptetur pulvinar ex complicatis linteolis, cum fasciis, & decenti leni constrictione ac deligatione. Quod si inflammatio, durities, vel alia symptomata accedant, & refrigerantibus & emollientibus erunt tollenda.

Ultima Remedia. Ferrum & Ignis. His autem Remediis nil proficientibus, & Ulcere maligno virulentoque ab erosione non acquiescente, monente Hippocrate, ad miserabile ultimumque præsidium, ferrum scilicet ac ignem, sive excisionem & ustionem erit confugiendum, ubi scalpro in non profunda, terebra vero in profunda corruptione, utimur. Ferro candenti ossa corrupta â periostio denudata & conspicua, sine cannula, non conspicua vero per canulam, (ut partes nervorum adjacentes â causticis defendantur,) inurimus, exsiccamus, malignitatem extinguimus, & roboramus. Causticis quoque Remediis carnem subjectam corruptamque exurimus, nempe per pulverem trochiscorum ex arsenico calcinato, aut Mercurio sublimatò, aut per oleum sulphuris, quorum unum alterumve per cannulam infundimus vel inspergimus, sicque nostræ intentioni satisfacimus.

Exstirpatâ denique carne infectâ, Ulcus facili negotio Emplastro de Lithargyrio aut lapide calaminari ad consolidationem deducitur.

CON-

CONSILIUM MED. XXVIII.

Tumor colli ſcirrhoſus, cum graviſſimis Symptomatibus, lethalis.

Caſus.

ANno 1686. circa tempus Vernale, Johannes Ulricus Zimmermann, Cacochymicus, Lachanopolæ ſeu Hortulani cujusdam ſervus, ætatis ſuæ anno vigeſimo tertio, tumore ſcirrhoſo colli correptus eſt, ob quam cauſam Conſilium alicujus Medici imploravit, qui, univerſalibus præmiſſis, ipſi Emplaſtrum aliquod emolliens ac diſcutiens præſcripſit, ex cujus uſu melius habuit, dictaque ſcirrhoſa durities detumuit; Cum autem rurſus conſuetis ſuis laboribus operam navaret, & inclinato corpore agrum ligone cæderet, terramque pala foderet, ac everteret, corpusque cum ſanguine per fortiorem motum continuum fervefaceret, recidivam paſſus, & malum tanto cum impetu reverſum eſt, ut non ſolum collum occuparet, ſed etiam totam faciem, eluſis omnibus adhibitis remediis, in conſenſum traheret, quæ etiam, procedente tempore, ac morbo accreſcente, præſertim verò circa finem, in inſignem molem excrevit, atque penitus monſtroſa facta eſt.

Rebus ſic ſtantibus, & quia ei res anguſta domi, præfatus Patiens, Ampliſſimo Magiſtratu concedente, in Noſodo-

sodochium publicum delatus, ibidemque meæ, chirurgique Xenodochialis Ordinarii, Joh. Bartholomæi Heckhingii, curæ demandatus est, quem etiam per quadrans anni legitimis internis & externis remediis decenter ac fideliter tractavimus: Sed his omnibus parum proficientibus, tumor faciei, & extuberatio colli, apexabinem referens, non solum indies accrevit, sed etiam collum in parte tumoris dextra, cum aliquoties iterato copioso sanguinis profluvio tentabatur, nec non guttur, (ex cujus foramine aliquot grumosæ, nigræ, & corruptæ particulæ manu chirurgi eximebantur,) cum duobus aliis locis vicinis deorsum versus claviculam, ruptum & apertum est, & sic in dicto collo usque ad claviculam, quatuor foramina conspicienda erant, quæ adiposam materiam eructârunt; In cervice etiam durum tuberculum exortum est, per cujus basin ichorosa serosaque materia transsudavit: Præter hæc, monstrosa faciei ac colli externa internaque intumescentia miserum hunc, sed tranquillum moratumque patientem ita divexavit, ut neque oculos aperire, neque præ angustia faucium quicquam sine periculo præsentaneæ suffocationis, liquidissimis exceptis, deglutire potuerit; Durante autem hoc morbo, ob copiam vaporum frigidorum & narcoticorum, caput cerebrumque replentium, semper fermè somnolentus fuit, ac, dum somno indulgebat, miseriæ suæ oblitus est,

Quibus recensitis, tandem, pauco tempore ante obitum, Cachexia cum scroti pedumque tumore oëdematoso, ex discrasia viscerum sanguificationi dicatorum, accessit,

â quo

â quo morbo, ſymptomatumque Syndrome vires tandem defecerunt, & præfatus æger, die 24. Julii, S. V. anni ſuperius nominati currentis, vitam cum morte mutavit.

SCHOLION.

Scirrhum tumorem durum, renitentem, doloriſque inexpertem ſeu indolentem eſſe, tam Medicis, quam chirurgis notum eſt. *Morbi Definitio.*

Diſtinguitur inter Perfectum & Imperfectum. Perfectus eſt, qui â ſolo humore melancholico vel craſſo pituitoſo originem habet; Imperfectus, quando humores â naturali ſuo ſtatu recedentes, alii eidem permiſcentur. *Differentia.*

Cauſa, eſt humoris melancholici terreſtrior pars, vel bilis retorrida & aduſta. *Cauſa.*

Procatarcticæ Cauſæ ſunt alimenta craſſa, melancholicum humorem generantia, nec non ictus venenatorum animalium, ſanguinem in humorem melancholicum convertentes & commutantes; Proigumenæ ſunt redundantia humoris melancholici in aliquam partem influxio, Epatis item & lienis facultatis expultricis imbecillitas, dum fecem ſanguinis, ſeu excrementum melancholicum ſegregare negligit.

In hoc noſtro ſubjecto, quod cacochymicum fuit, ſtatuimus, quod cauſa proxima hujus fuerint humores vitioſi ex bile retorrida & pituita ſalſa mixti, in tubulis colli ſtagnantes, fibrillas diſtorquentes circulationem ſanguinis ac ſpirituum impedientes, ac tandem in acidum corroſivum degenerantes, affectam partem replentes, erodentes, vicinasque partes, ſeſe dilatando, lædentes, ac ſimul deſtruentes. Hæmorrhagiæ in collo iteratæ cauſa, eſt fervor ac ebullitio ſanguinis vitioſi & acris, per diæreſin vel anoſtomoſin profluentis.

Signa, ſunt intenſa durities, ſenſus ſtupidus, & dolor nullus, color fuſcus, nonnunquam lividus, humoris ſui naturam referens, & venæ adjacentes craſſo ſanguine turgentes. *Signa.*

Prognoſis. 1. ſcirrhi inprincipio ſunt exigui, & vel piſi, vel fabæ magnitudinem referunt, qui procedente tempore creſcunt, & majores efficiuntur. *Prognoſis.*

2. Scirrhus, qui doloris eſt expers, & cui pili increſcunt, planè incurabilis eſt.

3. Qui colore lividus eſt, periculoſus valdè, & facilè in cancrum degenerat.

4. Exiguus & imperfectus, aliquo modo dolens, nonnunquam, sed rarius, curationem recipit.

5. Scirrhus, nisi maturè curetur, in cancrosum tumorem degenerat, aut in lapideam duritiem concrescit, nec amplius per medicamenta discuti resolvique potest, sed incurabilis permanet.

Curatio. Curatio perficitur 1. Humoris melancholici præparatione, & ex corpore expurgatione. 2. Materiæ melancholicæ in tumore contentæ, discussione. & 3. convenientis Diætæ observatione.

Curationis ordo. Prædicto itaque Patienti ad humoris atrabilarii præparationem, sequens pulvisculus digestivus aliquoties propinatus fuit. *Pulv. digestiv.* ℞. *Crem.* ♀. ℈iß. *diagryd. corr. gr. v. M.* Ad humoris melancholici expurgationem repetitis vicibus, & quidem semel in septimana, talem potiunculam hausit. *Pot. purg.* ℞. *Elect. diacathol. Confect. Hamech. ana* ℥iij. *Extr. helleb. nigr. gr. vj. Crem.* ♀. ℈j. *diagr. corr. gr. v. Aq. scolopendr. borrag. ana* ℥j. *M.* Quin etiam Apozemate, ex herbis & radicibus alterantibus, & purgantibus melanagogis parato, usus est.

V. S cur omissa fuerit. Venæsectio, quia sanguis bilis præternaturalis & excrementitiæ frenum est, inque hoc affectu rarò cum fructu administratur, ac patiens insuper ad cachexiam dispositus erat, locum non habuit, sed omissa fuit.

Ad sanguinis atrabilarii correctionem, humorumque vitiosorum discussionem, dissipationem, resolutionem, ac alterationem. *Decoctum pro sudore movendo. & Potu ordin.* ℞. *Scob. Lign. sassafr. Guajac. ana* ℥iiß. *rad. chin.* ℥ß. *Cinnam. opt.* ℥j. *liquirit. ficuum ana* ℥ß. *passul. min.* ℥j. *sem. anis. fœnic. ana* ʒß. *M. & concis. coq. in olla benè tecta cum aq. font.* ℔vj. *vel mensur. duabus ad tertias; Servetur decoctum in peculiari vase pro sudore movendo; & Decocti reliquiæ recoquantur cum mensuris 4. aquæ fontanæ, pro potu ordinario.* Hujus decocti dictus patiens quotidiè ℥v. vel vj. cum antimonii diaphoretici rec. præparati gr. xij. mane, jejuno stomacho, bibit, ac per horam unam, stragulis coopertus, sudavit.

Ad colli, fauciumque ardorem compescendum, ac deglutitionem adjuvandam, sequentis syrupi cochleare unum vel alterum sæpius deglutivit. *Syrupus.* ℞. *Mucilag. sem. Cydonior. cum aq. rosar. extr.* ʒij. *Syrup. violar.* ℥ij. *M.* Et ad vires restaurandas, aquâ tali confortante refectus est. *Aq. confort.* ℞. *Aq. confort. officin. perlat.* ℥ij. *Cerasor. nigr.* ℥iß. *Syr. viol.* ℥ß. *confect. Alkerm. incompl.* ℈j. *corall. rubr. præp.* ℈ß. *Man. chr. perlat.* ʒij. *Misc.*

Topica. Cautela. Quoad Topica, cavendum, ne ab impositis vehementius digerentibus & exiccantibus remediis materiæ scirrhi tenuior pars exiccetur, & crassior in lapideam incurabilemque duritiem convertatur, aut nimium emolliendo tumor in cancrum convertatur. Abstinendum

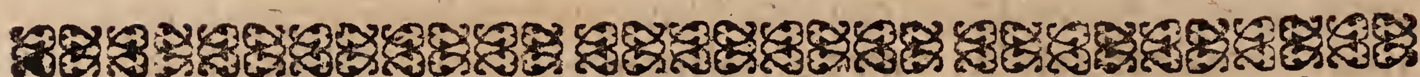
dum igitur à Remediis intensè calefacientibus & exiccantibus, taliaque remedia eligenda, quæ per halitum moderatè digerunt, & simul nonnihil emollientis facultatis habent. Quapropter nostro Patienti aliquoties Cataplasma ex herbis ac radicibus emollientibus & discutientibus, utpote malv. altheæ, scordii, flor. chamomill. melilot. sem. lini fœnugr. ol. chamomill. &c. cum lacte coctum, applicatum fuit. Scirrho autem in aliquot locis sua sponte aperto, tale imponebatur Emplastrum. ℞. *Empl. de melilot. diachyl. simpl. ana ℥ß. M. & malax. cum ol. chamom. fiatque l. a. Emplastrum.* Et supra hoc, locus affectus, cum partibus circum jacentibus defensivo Linimenti simplicis, muniebatur. *Cataplasma.* *Emplastr.*

Quocirca etiam monendum, quod si scirrhus in suppurationem terminari animadvertatur, sedulò cavendum sit, ne amplius calefacientia remedia eidem inponantur, vel etiam sectione vel inustione seu cauterisatione irritetur, ne scirrhus in cancrum convertatur. *Cautela.*

Laudantur inter alia, ad scirrhum emolliendum atque discutiendum, sequentia. ℞. *Rad. alth. ℥iij. iridis ℥j. fol. brassic. parietar. malv. flor. chamom. melilot. ana Mj. sem lini ℥ij. coq. ex aq. communi & contusis adde stercor. caballin. ℥ij. Axung. porci, ol. chamomill. ana ℥j. cepar. coctar. ℥ß. M. f. Cataplasma.* Et, ℞. *Radic. alth. minutiss. concis. & cum s. q. pingued. anserin. subigantur, ac in formam cataplasmatis redigantur.* *Cataplasma.* *Aliud.*

Vel, ℞. *Gumm. Galban. Ammoniac. opoponac., vel bdellii ana ℥j. flor. sulph. myrrh. rubr. ana ℥ß. Camphor. ʒj. Ol. lil. alb. axung. anatis ana ℥vj. Ceræ, q. s. M. f. l. a. Emplastrum.* *Emplastr.*

Quod denique Diætam concernit, 1. Aer sit purus, moderatè calidus & humidus. 2. Cibi sint coctu faciles, bonum ac laudabilem succum & sanguinem generantes, quales sunt, panis triticeus, juscula carnis bubulæ & gallinarum, caro caponum, gallinarum, agnorum, hœdorum, pullorum gallinaceorum, ova recentia, spinachia, pruna, ptisana hordeacea, &c. qui cinnamomo & capparibus condiantur; vitentur omnia acria, crassa, melancholicumque sanguinem generantia, quales sunt, pisces & carnes fumo induratæ, vel sale maceratæ, brassica capitata sale condita, caseus antiquus, fabæ, lentes, aliaque hujus generis legumina, &c. Pro potu confert Decoctum superius allegatum, & vinum generosum moderatè sumptum. 3. Motus corporis moderatus erit procurandus. 4. In somno & vigiliis teneatur modus, somnus enim longus in hoc affectu nocivus esse assolet. 5. Excrementa alvi respondeant naturæ. Et 6. Animi fortiores motus, ut ira, cura, tristitia, lucubrationes nocturnæ, &c. evitentur. *Diæta.*

CONSILIUM MED. XXIX.

Abscessus, propè lumborum vertebras, in dextro latere, feliciter curatus.

Casus.

ANno 1686. Daniel Löffler/ textor Ulmensis, ætatis suæ 26. temperamenti phlegmatici, aliqualem dolorem in dextro latere, circa lumborum regionem sentire cœpit, qui quotidiè incrementum sumsit, ita, ut corpus versus affectam partem inclinare seu flectere coactus fuerit, qui tandem, omni ciborum appetitu dejecto, viribusque prostratis, nullaque quiete, tam diurno, quam nocturno tempore miserum ægrotum refocillante, lancinantis, ferocientisque doloris impatiens, die 21. Maji, circa Festum Pentecostes, Consilium auxiliumque meum imploravit, facilique negotio obtinuit. Medicamentis itaque internis externisque â me, atque Joh. Jacobo Riedlino, stipendio publico conducto chirurgo integerrimo, adhibitis, tumor prægrandis, magnitudine sua caput puerile referens, se prodidit, qui die 14. Junii, postquam emollientibus adhibitis, ad justam maturitatem pervenisset, lanceola vel phlebotomo apertus, unâ vice mensuram Ulmensem, seu quadraginta uncias puris albi & crassi, corrupti sanguinis aliquali portione permixti, & postea quotidiè per septem septimanas, multam, copiosamque talem

lem materiam evomuit, ita, ut toto curationis tempore, usque ad conſolidationem, decem, aut duodecim menſuræ puris, non ſine evidenti atrophia Corporis, certò effluxerint: Et quotiescunque chirurgus manu ſua dextrum hypochondrium, ab umbilico usque ad partem affectam urgebat, & materiam purulentam ex ſua ſede ſeu vomica per ſinum ſuum intercutaneum exprimebat, dicta materia ſemper uberius promanare viſa fuit, quam ob cauſam abſceſſum hunc in infimo ventre, ad latus umbilici dextrum, latitare, atque propè lumborum vertebras infra coſtas ſpurias terminare, ſatis compertum eſt. Dictus autem ægrotus, remediis purgantibus, alterantibus, confortantibus, topicisque infra allegatis legitimè tractatus, indies melius habuit, & poſt ſeptimam ab apertione elapſam ſeptimanam, puris materia profluere deſiit, corpus revertente appetitu ciboque aſſumpto, incrementum ſumſit, & ſpes de abſceſſus conſolidatione concepta fuit. Cum autem æger animo viribusque jamjam proficiens, immaturo Veneris uſu non ſolum partem affectam, ſed & vicinas, per fortiorem attritum, commotionem, & calefactionem labefactaret, ac læderet, de novo dolores acutos pungentesque in loco læſo ſenſit, & hoc ipſo fluxum novum materiæ purulentæ revocavit, quæ omnia medicamentis internis & externis, ac inter illa aquâ peculiari mundificante & conſolidante per ſiphonem injectâ, rurſus ſopita fuerunt: Hoc facto, Patiens cautius mercari didicit, bonamque diætam obſervans, decentibusque remediis tractatus, cutisque (non neglecta convenienti, cum interpoſitione ſpleniorum, ut ſinus facilius

lius coëat & coalescat, deligatione) cum subjecta carne reunita, sicque patiens spatio quadrantis anni ab hoc periculosissimo affectu feliciter liberatus, pristinam sanitatem recuperavit.

SCHOLION.

Onomatologia. HUnc Affectum Abscessus nomine venire, tam tumor & dolor, quam solutio continui inter carnem & cutem, ac contenta materia purulenta, demonstrat.

Græcè dicitur ἀπόστημα, exitura, & tumor præter naturam, Germ. Eine schwürige Geschwulst/oder ein Geschwär.

Definitio. Est autem tumor præter naturam, cum distantia eorum, quæ prius se contingebant, cujus materia collecta vel ob contumaciam, vel ob caloris nativi debilitatem, degenerat aut in pus, aut in saniem. Galeno tumor præter naturam est incrementum alicujus partis corporis, naturalem ejus constitutionem tam in quantitate, quam in qualitate excedens. Hanc Galeni definitionem Hali Abbas, Arabs Medicus ita declarat; Apostema est tumor præter naturam, in quo aliqua materia superflua, humor scilicet, aut flatuosus spiritus, locum affectum replens ac distendens, est collecta & aggregata. Dicitur itaque Apostema seu Abscessus talis alicujus partis dispositio præter naturam, in qua corpora, quæ prius erant continua, â sibimetipsis abscedunt.

Differentia. Alius est cum folliculo, alius sine folliculo. Nostri Patientis abscessum sine folliculo, & sic neq; atheroma, neq; steatoma, neq; melicеridē fuisse, tam materiæ purulentæ substantia, quæ nec pultem, nec sevum, nec mel referebat, quam facilis post materiæ purulentæ evacuationem ac mundificationem, consolidatio idipsum testatur, cum vesica seu folliculo rupto vel dissecto, & post apertionem non extracto ac in cavitate derelicto, ulcus sequatur fœtidum & fermè incurabile. Test. Paul. Barbette, Oper. Chirurg. Anat. part. 1. cap. 12. de abscessuum apertione, pag. mih. 47.

Materia, quæ hujuscemodi tumores excitat, cutemq; â musculosa parte divellit, est vel humoralis, vel flatulenta, vel ex his mixta, nonnunquam virulenta.

Causa. Causa Abscessus est humorum fluidorum copia, tenuitas, & acrimonia, partis item propellentis robur, ut & meatuum pororumque,

que, & quidem potiſſimum venarum arteriarumque laxitas ac amplitudo, quibus mediantibus humores noxii ad affectam partem recipientem debiliorem ablegantur, ibidemque tumorem, duritiem, dolorem, continuique ſolutionem excitant.

Signa, inſolitum videlicet partis affectæ incrementum, eam diſtendens, actionesque ejus lædens, cutisque extuberantiam in ea parte excitans, dolor ingens & pungitivus, &c. per ſe manifeſta ſunt, quæ etiam in noſtro patiente ſatis deprehenſa fuerunt. *Signa.*

Curatio Ad methodicam hujus mali curationen requiritur, ut 1. vitioſi humores è toto corpore, præſertim vero partibus mandantibus expurgentur. 2. Pars affecta roboretur. 3. Materia in tumore contenta maturetur & ad ſuppurationem deducatur. 4. Apertâ cute, pus evacuetur. 5. Ulcus mundificetur 6. Conſolidetur. 7. Cicatrice obducatur, & 8. Conveniens Diæta obſervetur. *Curatio.*

Quapropter Patiens noſter 1. Ad vitioſorum humorum expurgationem die 22. Maji, ſequentes pillulas deglutivit. ℞. *Maſſ. pill. antipodagr. Argent. gr. xxv. Mag. Gialapp. gr. v. M. f. cum aq. Ceraſ. nigr. pill. num. xxvj. aſperg. Cinnam. d. ad pixid. S.* Purgir : Pillulen auf 1. mahl. Die 31. Maji, talem Potiuncul. hauſit. ℞. *Pulv. rad. gialapp. ℈ij. crem. ♀. ℈j diagryd. corr. gr. iiij. Syr. roſ. ſolut. ℥ß. Aq. borrag. ℥iß. M. f. potio una vice ſumenda.* Et die 24. Julii alvus tali catapotio ſubducta fuit. ℞. *☿ ii. dulciſ. ℈j. Extr. panchymagog. Croll. ℈ß. Mag. Jalapp. gr. v. M. f. pill. cinnam. aſpergendæ.* *1. Purgantia. Pill. purg. Pot. purg. Pill. purg.*

2. Ad intemperiei alterationem, ulterioris affluxus ad partem affectam inhibitionem, partiumq; internarum roborationem. ℞. *Scob. Lign. ſaſſafr. ℥j. rad. chinæ ʒij. herb. Veron. agrim. ana Mß. fic. ping. liquirit. ana ℥ß. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒij. Rad. ſymphit. maj. biſtort. tormentill. ana ʒij. paſſul. min. ℥iß. anis. fœnic. ana ʒß. M. & conciſ. coq. cum duab. menſur. vel ℔iiij. aq. fontan. ad tertias, de quo Decocto M. &. V. ℥v. calidè exhauriantur.* Ad cordis vero viſcerumque nobiliorum roborationem, & intemperiei calidæ, febrem minitantis, alterationem, ſequentibus remediis refectus eſt, quorum uſum etiam usque ad perfectam conſolidationem continuavit. ℞. *Conſerv. roſ. rubr. ℥iß. conſ. ſymphit. maj. Rob. ribium ana ℥ß. pulv. CC. Ocul. ♋. præp. analept. frig. Mynſ. ana. ℈ß. Syr. rub. Idæi. plantag. ana ʒij. f. mixtura, ſæpius avellanæ quantitate uſurpanda.* Et, ℞. *Morſul. è ſucc. citr. berber. ana ℥j.* Externè. ad corporis refrigerationem, & atrophiam compeſcendam. ℞. *Ung. reſumptiv. Fernel. infrig. Gal. roſat. Meſ. ana ℥ß. Ol. violar. nymph. ana ʒij. M. f. Unguentum. Spinæ dorſi ac pectori bis vel ter de die, illinendum.* *2. Alterantia. Decoct. & Roborantia. Electuar. Ung pro pector. & dorſo.*

3. Maturantia & suppurantia. Cataplasma.

3. Ad materiæ in tumore contentæ maturationem & suppurationem procurandam. ℞. *Spec. pro Cataplasm. ex herbis ac radicibus emollientibus ℥iiij. f. pulvis pro aliquot vicibus cum lacte coquendus, tumorique ter de die calidè applicandus; Cui Cataplasmati sub finem coctionis admixta fuêre Ol. chamomill. aneth. & hyosciami, ana part. æq. & quantum pro singulis vicibus sufficiebat.* Præter hoc Cataplasma, seq. etiam Emplastrum adhibitum fuit. ℞. *Emplastr. diachyl. simpl. de melilot. ana ℥v. M. & malax. cum Ol. chamomill.* Cujus usus usque ad perfectam maturationem, & mundificationem continuatus; quibus etiam dolore & inflammatione adhuc urgente, Linimentum simplex, panno lineo inductum, superimpositum fuit.

Empl.

Liniment. simplex.

4. Abscessus apertio.

4. Cum autem mollities in medio fermè abscessus perciperetur, die 14. Junii, ut jam superius allegavimus, tumor lanceola seu phlebotomo apertus, ex quo tota patina, in qua mulieres lac mulctum asservare solent, unica vice pure crasso, aliquali corrupto sanguine intermixto, excepta est, quo facto, ingens dolor statim remisit: Hoc peracto, Chirurgus locum affectum & apertum turunda, Unguento Digestivo Fabric. Hildani illita, & supra hac, Emplastro superius allegato, linimentoque simplici munito, deligavit.

5. Mundificantia.

5. Quia vero materia purulenta per septem septimanas in magna copia, ab hypochondrio dextro per sinum intermedium, inter cutem & carnem musculosam, per tumoris locum apertum effluere non desinebat, nec caro cuti coalescere volebat, ægerque adhuc corporis atrophia laborabat, neque cibum secundum ordinem naturæ appetebat, iccircò, 6. Repetito prius purgante & decocto traumaticis mixto, sequens aqua ex mundificantibus, siccantibus, adstringentibus, putredinem arcentibus, & consolidantibus constans, per siphonem M. & V. injecta fuit. ℞. *Herb. Centaur. minor. scord. flor. ros. rubr. ana M ß. flor. balaust. ʒj. pulv. mastic. Myrrh. Oliban. Aloe ana ʒß. rad. ireos florent. aristol. rotund. tormentill. ana ʒj. M. & concis. coq. cum ℥xx. vel mensur. dimid. aq. fontan. & ℥x. vel quartario vini rubri per quadrans horæ unius, in olla benè tecta, coletur, in Colatur. dissolv. Mell. ros. col. ℥j. servetur pro usu jam allegato.* Quibus adhibitis, puris materia effluere desiit, & pars affecta consolidationem recipere visa est. Sed cum Patiens viribus suis bona ex parte jam receptis, corporeque quotidiè incrementum sumente, immaturo conamine ut supra dictum, cum uxore sua actum venereum exercuisset, recidivam, tam ratione doloris, quam materiæ purulentæ egestionis, ob causas in casus relatione allegatas, passus est, quam ob rationem purgans cum decocto superius consignato, & aqua per siphonem injicienda, reiteratum, accessusque ad

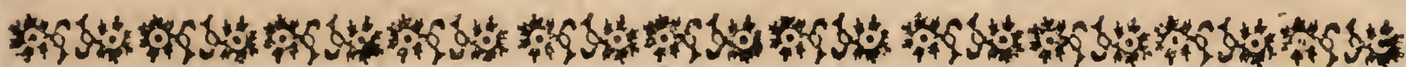
6. Consolidantia.

Aq per siphonem injicienda.

castra

caſtra Veneris, usque ad perfectam conſolidationem, seriò interdictus fuit, quibus obſervatis, benigna Mater Natura, officii ſui memor, ſublato prius tumore, mediante quin etiam decenti deligatione, cutisque ad carnem ſubjectam per ſplenia interpoſita adaptatione, evaneſcentibus omnibus ſymptomatibus, dictum abſceſſum conſolidavit. Et propterea 7. Cicatrix Emplaſtro albo cocto inducta fuit. Quod tandem 8. Diætam concernit, Aer erat temperatus; cibi coctu faciles, bonumque nutrimentum præbentes, Potus ordinarius, Decoctum, ex CC. uſt. hordeo, ficub. liquirit. paſſulis minoribus, ſem. aniſi & fœniculi paratum: Quies in lecto procurabatur; Alvus erat naturaliter aperta; dolor & vigiliæ ſomnum ob acutiſſimos dolores, usque ad mali correctionem, rarius concedebant; animique fortiores motus coercebantur. A quibus recenſitis Remediis ſæpius jam allegatus Patiens per Dei gratiam priſtinam ſanitatem recuperavit, nobisque in Feſto S. Bartholomei, cum gratiarum actione, valedixit.

7. Cicatrizans
8 Diæta.

CONSILIUM MED. XXX.

Oſſiculum acutum incautè deglutitum, cum periculoſis Symptomatibus exhibens.

Caſus.

ANno 1686. die 1. Septembr. Honeſta quædam vidua Ulmenſis, inter prandendum, oſſiculum acutum ſeu mucronatum carni vervecinæ adhærens, ac braſſicæ capitatæ coctæ involutum, caſu & inopinatô deglutivit, quod in principio in faucibus tranſverſim cum ſuffocationis periculo hæſit, poſtea verò magno deglutitionis conamine per œſophagum deſcendit, ibidemque circa orificium ventriculi infixum, punctim læ-

dendo, maximos dolores excitavit, donec idipsum ventriculus, doloris impatiens, inferiori sui parte contractâ, per vomitum, & quidem tali successu rejicere tentavit, ut ossiculum quidem ad superiora ascenderit, sed rursus in antiquo faucium loco hæserit, prioraque symptomata excitaverit. Rebus itaque sic stantibus, ego vocatus, huic Patienti oleaginosa, butyrosa, aliaque lubricantia, doloremque sedantia, propinavi: Cum autem dictum ossiculum hisce remediis cedere nollet, chirurgus quoque accersitus est, ut forcipe in semicirculum recurvata, dentata, & in apice nodulo donata; vel cannula argentea incurvata, crassitie pennæ oloris, & longitudine unius pedis cum dimidio, vel circiter, undique perforata, & in sua extremitate spongiam, magnitudine avellanæ novam, firmiterque alligatam habente, (quorum instrumentorum delineationem vid. ap. Joh. Scultetum, Armament. Chirurg, Tab. 10. pag. mih. 6.) dictum ossiculum spinosum extraheret. Interea tamen temporis, quo chirurgus expectabatur, dicta Patiens, tam ratione doloris, quam periculi suffocationis, quo se vertat, planè nescivit, meumque auxilium anxiè imploravit, quapropter ego, penna galli Indici, in extremitate plumosa, oleoque olivarum intinctâ, faucibus ac œsophago aliquoties immissa, dictum ossiculum in ventriculi cavitatem depuli; Quo facto, recensita symptomata remiserunt, præterquam, quod solidiora difficulter, liquida verò facilius deglutire potuerit, & periodicos ex læsione dolores, per biduum, & quod excurrit, circa orificium ventriculi, qui simul caput, dextrumque hypochondrium in

consen-

consensum traxerunt, senserit, qui tamen bona diæta observata, per usum Remediorum infra designatorum, evanuerunt, ita, ut patiens, pauco dierum spatio, pristinam sanitatem recuperaverit.

SCHOLION.

HUnc Affectum D. Dan. Sennertus Pract. Med. Lib. 2. part. 1. Sect. 1. Cap. 3. pag. mih. 15. inter res alienas deglutitas numerat, ubi varia Exempla rerum talium deglutitarum recenset. Ita refert Vesalius Lib. 5. d. human. corp. fabrica, c. 3. Hispanum quendam Uniones grandiores 40. cum aurea cruce quinque gemmis instructa, & fide qua comprehendebantur, meretrici, cujus noctem conduxerat, obdormienti de collo suffurata, deglutivisse. Quendam urceos vitreos, clavos ferreos, aliaque multa modicâ mercede conductum, devorasse. Cardan. de variet. rerum, lib. 8. c. 40. narrat. *Rerum alienarum deglutitar. Exempla.*

Quendam coria, testas, & frusta vitri comedisse, Amatus Lusitanus Cent 2. cur. 69. in schol. commemorat. Keckermannus lib. 3. system. Physici, cap. 12. scribit, Comitem quendam Dantisci fuisse, qui in gratiam cujusdam amici vitrum devoravit, sed tantos postea sensisse dolores, ut moriendum ipsi fuisset, nisi Medicus arte quadam id avertisset; Nam coxit frumentum sarracenicum excorticatum, eique comedendum ita crassiusculè dedit, ut nempè particulæ vitri sese immiscerent pulti ipsi crassiori, & ita simul excernerentur. Mirum etiam illud est, quod de Lazaro vitrivorace Realdus Columbus lib. 15. anat. hunc in modum scribit: Lazarum vitrivoracem vulgò dictum Patritii omnes Veneti, immò Veneti omnes, omnes Ferrariensea de facie noverant; Hic nullo prorsus gustu, dum viveret, præditus erat, nullam in edendo voluptatem, nihil injucundum persentiebat; insipida, amara, dulcia, pinguia, salsa, aceta, non distinguebat; vitrum, saxa, lapides, ligna, viva animalia, carbones, pisces è vivario extractos adhuc salientes, vorabat. Devorabat lutum, lineos, laneosque pannos, fœnum, stipulam, &, ut brevi omnia complectar, quicquid homines, quicquid animantia vorant, quicquid illi edendum, seu deglutiendum potius offerebatur, mercede proposita dictum ac factum ingurgitabat. Testis est inter reliquos Martinus Aromatarius Patavii ad Angeli insigne, cui sacculum carbone refertum, & saccum insuper devoravit: Quo viso, persolvit, quod pollicitus fuerat, comminatus, ne ad Pharmacopolium amplius accederet,

veritus, ne se cum taberna & vasis esitaret. Cum igitur hoc naturæ monstrum mihi dissecandum esset Patavii, cœpi hujus rei diligenter, quoad ejus fieri potuit, causam venari, quam me tandem, Deo duce, ex particulari illius structura assecutum esse, confido. Nam quarta nervorum conjugatio, quæ gustus gratia in aliis hominibus producta est, in hoc Lazaro vitrivorace neque ad palatum neque ad linguam reptabat, sed ad occipitium reflectebatur.

Quendam deglutivisse ensis mucronem tres digitos longum, duodecimoque postea die per anum reddidisse, testatur Paræus, lib. 24. cap. 19.

Puerum quendam mendicum, quæstus gratia, lapides quamplurimos, juglandis quoque magnitudine deglutivisse, ut eorum mutuo adhærentium sonitus in ventriculo audiretur, & per alvum sine labore ejecisse, ablutosque rursum devorasse, refert Platerus. Nautam vivam anguillam devorasse, integramque & vivam alvo reddidisse, scribit Gesnerus. lib. 4. histor. animalium. Quendam mucronem cultri, alium lignum digiti crassitie & longitudine; puerum globum plumbi; alium denique halecem cum cerevisia deglutivisse, & per alvum postea excrevisse, narrat Forestus lib. 15. Observ. 18. in Schol. Et hoc nostro tempore adhuc multi vitrivoraces, alienarumque rerum absurdarum deglutitores reperiuntur, inter quos, ut relatum habeo, Polderhanß / Caupo Lipsiensis, Brutum Academicum dictus, multis palmam præripit.

Causa Morbi & Symptomatum.

Causa hujus nostri Patientis affectus, est dicti officuli deglutitio.

Causæ vero Symptomatum, utpote periculi suffocationis, sunt laryngis & arteriæ asperæ compressio, ac respirationis impeditio; Doloris, continui solutio; Rerum solidarum difficilis ac dolorosa deglutitio, fibrarum internæ œsophagi tunicæ rectarum ex læsione debilitas; Capitis, hypochondriique dextri dolor conjunctus, partium nervosarum cum capite, ac inferioris orificii ventriculi cum intestinis tenuibus continuitas atque consensus; Anxietatis circa præcordia, orificii ventriculi per nervos â sexta conjugatione insertos, exquisitissimus sensus, tristisque doloris perceptio atque compassio.

Signa.

Signa referre opus non est, quia per se manifestissima fuerunt.

Prognostica.

Prognostica. Quantum autem periculi officula vel spinæ deglutitæ, & œsophago infixæ afferant, & an hoc malum majus minusve periculi portendat, vel facilius aut difficilius curationem recipiat, ex sequentibus constat.

1. Res deglutitæ, pertinacius œſophago inhærentes, aſperam arteriam comprimendo, ſuffocationis periculum inducere poſſunt. Ita refert Wierus, de præſtig. dæmon. lib. 4. cap. 1. quendam, dum ovum gallinaceum, integrum deglutiviſſet, aſperâ arteriâ compreſſâ ſuffocatum fuiſſe.

2. Interdum vero ex dolore & longa contrectatione inflammatio excitatur, accedenteque longa inedia & virium proſtratione, homo jugulatur, quod cuidam devorando nervoſæ carnis bolo accidiſſe refert Marcellus Donatus, de hiſtor. Med. mirabil. l. 3. cap. 8. Refert quoque Guil. Fabric. Hild. Cent. 5. Obſ. 35. juveni cuidam, cum inter cœnandum oſſiculum in gula remanſiſſet, totum collum undique durum, tenſum, & ſupra modum usque ad pectus intumuiſſe, cum dolore maximo, reſpiratione difficili, pulſu celeri ac debili, & deglutitione læſa, undè nono morbi die mortuus eſt: Poſt obitum inciſo collo œſophagum cum vicinis partibus, & eò præcipuè loco, ubi oſſiculum infixum fuerat, planè ſphacelo correptum, cum maximo fœtore inventum, oſſiculum vero nuſpiam, imò nec in ventriculo. Putatque Fabricius, ſtatim prima nocte in maximis iſtis conatibus, quos immiſſo in gulam digito, ad excludendum oſſiculum excitaverat, aut per ſuperiora rejectum, aut in ventriculum vel inteſtina delapſum, malum vero immiſſis ſæpius à barbitonſoribus inſtrumentis exacerbatum fuiſſe. Ante paucos annos, Giengæ, (ubi per 19. annos Phyſicum ord. egi) textoris cujusdam conjux, quæ ab omnibus Spulburg vocabatur, ſub carne pedis vitulini avidius ingeſta, occultatum oſſiculum deglutivit, quod ob altiorem in faucibus infixionem, neque per ſuperiora rejicere, neque per inferiora excludere poterat, quapropter illa, balneatoribus ejus loci non confidens, Ulmam ſe recepit, ubi, neſcio â quibus chirurgis vel barbitonſoribus, inſtrumentis ſæpius in œſophagum immiſſis, fruſtra tractata, paucorum dierum ſpatio, procul dubio inflammatione ac ſphacelo ſuperveniente, ſimili modo, ut paulo ſuperius allegatum eſt, interiit.

Pari modo textor Giengenſis, nomine Johannes Sauner/ cum oſſiculo acuto deglutito œſophagum enormiter læſerat, neque maturè conſilio Medici, medicamentisque convenientibus ſibi proſpexerat, accedente exulceratione, cardialgia, anorexia, ac totius corporis atrophia, interiit.

3. Aliquando res deglutita in gula hærens, exitum ſibi quærit per vicina loca, ita refert Ambroſ. Paræus lib. 24. chirurg. cap. 19. ſtudioſum quendam adoleſcentem graminis ramulum deglutiviſſe, qui poſtea integer per intercoſtale ſpatium, magno cum adoleſcentis vitæ pe-

tæ periculo eruperit. Non potuit enim eò penetrare, inquit rectè Paræus, nisi antea pulmonum succingentis membranæ & intercostalium musculorum pertusâ & perruptâ substantiâ. Superstes tamen evasit adolescens. Imò, si in œsophagum fuit illapsus, ipsum etiam in trachæam penetrasse oportuit. Quod si factum fuit, duobus modis per intercostale spatium erumpere potuit caulis ille graminis, vel pertuso statim œsophago, hinc statim pleurâ atque intercostalibus musculis, vel pertusâ gulâ, trachæâ & pulmonibus, quod tamen minus probabile videtur. Quod si statim in asperam arteriam illapsus fuit graminis caulis, Sennerti sententia lib. 2. de rebus in asperam arteriam illapsis confirmatur, ubi asserit, quod interdum res aliquæ sine suffocatione per asperam arteriam in ipsum pulmonem delabi possint.

4. Sæpè quoque accidit, ut res tales deglutitæ per alvum non ejiciantur, sed in corpore retentæ longo post tempore per aliam viam, naturâ exitum moliente, expellantur. Ita refert Arculanus, se vidisse, quod os acutum gutturi infixum, tandem post duos menses per cutim exierit. Ambrosius Paræus, lib. 14. cap. 29. narrat, quendam â prædonibus coactum gladium semipedem longum cum coriacio manubrio deglutivisse, eumque tandem post semestre spatium sub inguine, abscessu oborto, cum magna puris fœtidi copia extractum fuisse. Antonius Benivenius de abdit. morb. & sanation. causis, cap. 20. refert, mulierem quandam acum æneam deglutivisse, quæ post 10. annos & longos cruciatus terebrato ventriculo è parvo foramine prodiit. Nota est quoque Historia rustici, quæ nostra adhuc memoria Pragæ accidit, is enim, cum cultrum brevem, ut aliis ludum faceret, in faucibus occultare posset, accidit aliquando, ut incautè culter in ventriculum delaberetur, qui post longum tempus per abdomen, perforato ventriculo, extractus est.

Acuum deglutitarum, & longo tempore post per urinam excretarum aliquot historiæ â Medicis recensentur. Alex. Benedictus lib. 2. anatom. cap. 9. narrat, crinalem acum (Germ. Haarnadel) quatuor digitos longam â virgine deglutitam, post 10. menses per urinam excretam fuisse.

Ita virgo quædam in aula Ducis Juliacensis, dum ad speculum se ornaret, & quinque acus ore teneret, ab amasio clanculum accedente in scapulis percussa, eas perterrita deglutivit, & post triduum per urinam reddidit. Lang. lib. 2. Epist. 40. Pari modo ante aliquot annos, Conjux mea in massa cocta farinacea globosa (Germ. Knödlin oder Knöpflin) aciculam, quæ ancillæ, dum farinam subigerat, ne-

scienti

fcienti è mamillari fortè fortuna deciderat, deglutivit, quam deinceps, oleofis butyrofisque, lacticiniisque affatim affumtis, poft aliquot dies per Urinam reddidit.

5. Interdum vero accidit, ut res tales deglutitæ nullo modo ejiciantur, fed vel in œfophago fubfiftentes hominem longa inedia jugulent, ut teftatur Marcellus Donatus de hiftor. mirabil. lib. 3. c. 8. vel alibi hærentes fint in caufa, ut homo tandem tabe intereat. Hujus rei Exempla videantur apud Foreftum lib. 13. Obf. 23. in fchol. Obf. 27.28. Et fenes ferè omnes, ulcere per officula vel fpinas in gula excitato, moriuntur.

Curationem quod attinet, res externa, fi illapfa fit, vel tuffi, vel vomitu, quantum poffibile, rejicienda. Si fpina inhæreat, eximenda, vel in ventriculum detrudenda, vel dorfum concutiendum, ut facilius in oefophagum defcendat. *Curatio.*

Quod fi vero dictis modis res illapfa dimoveri nequeat, Ol. olivarum dulce, Ol. amygdalar. dulc. oxymel, caffia, lac recens mulctum cum flore fuo, vel cerevifia calida multo butyro mixta, erunt exhibenda.

De inftrumentis chirurgicis, quorum ope res tales illapfæ eximuntur, vel per œfophagum inventriculum ablegantur, fuperius in cafus noftri recenfitione dictum eft, quapropter hic repetere nolumus. Præter hæc, quidam fpongiolam novam avellanæ magnitudine, eamque compactam, filo longo & forti alligatam, & oleo amygdalarum dulcium inunctam ægro deglutiendam fuadent, filum chirurgo tenente, fic enim fieri poteft, ut fpongia ab ægro deglutita fimul fecum in ventriculum rem deglutitam, gutturi inhærentem, depellat, aut retracto filo eadem fimul nonnunquam extrahatur, vomituque rejiciatur. Quidam candela cerea ex gutture per oefophagum fpinas & officula, in ventriculum deturbant. Alii globum plumbeum filo alligatum deglutiendum atque rurfus extrahendum patienti fuadent. Comodiffimum etiam eft inftrumentum, quod Guil. Fabric. Hildanus oper chirurg. Cent. 1. Obf. 36. depingit atque defcribit, & Sculteti inftrumento fuperius allegato, refpondet.

Noftræ itaque Patienti, ante & poft officuli hujus per œfophagum in ventriculum dicto modo ablegationem, oleum olivar. recens. ol. amygdalar. dulcium, aquam mulfam, lac calidum multo butyro mixtum,&c.propinavimus,fequensque Electuarium, de quo fæpius avellanæ quantitas fumenda erat, præfcripfimus. ℞. *Rob acaciar. conferv. fymphit. Diacydon. fimpl. ana ℥ß. Terr. figill. filef. Bol armen. præp. ana ℈ij. Tripher. magn. ʒj. Syr. plantag. papav. err. violar. ana ℥ij. M.* *Electuar.*

d. ad

d. ad fictile. Hoc ad finem perducto, quia adhuc aliquoties per intervalla dolor pungitivus cum aliquali puris rejectione, in œsophago & circa orificium ventriculi percipiebatur, idcircò dicta patiens ad abstersionem, mundificationem, & consolidationem, de tali Decocto M. & V. ℥vj. hausit, & horâ unâ post Decocti usum, sequentis Electuarii nucis moschatæ quantitatem deglutivit. Ut, ℞. *Hord. integr.* ℥ij. *Rad. consolid. maj.* ʒvj. *Herb. Veron. agrimon. sanicul. pilosell. ana M*ß. *Liquir.* ℥j. *Jujubar. sebest. prunor. dulc. passul. minor. ana* ℥ß. *sem. Cydon. frigid. 4. major. ana* ʒij. *M. incis. & contus. coq. in Mensur. 2. vel* ℔vj. *aq. fontan. ad* ʒtias. Et, ℞. *Diacydon. simpl. conserv. ros. rubr. symphit. ana* ℥ß. *Pulv. tragacanth. gumm. Arabic. ana* ℈ij. *Bol. armen. præp.* ʒvj. *Diacod. Mont. Syr. è ros. sicc. plantag. ana.* ʒiij. *M. d. ad ollam.*

Decoct.

Electuar.

Diæta.

Quod Diætam concernit, cibi erant liquidiores, coctu faciles, bonumque succum generantes, ut juscula gallinarum, carnium, pultes ex lacte & amylo confectæ, ptisana hordeacea, &c. Potus, Aqua mulsa, Decoctum hordei cum myva cydoniorum, vel melle rosato, & præ aliis, sequens Decoctum: ℞. *Herb. Veron. agrimon. ana Mj. Liquirit.* ℥j. *anis. fœnic. ana* ʒß. *M. f. decoct. cum aq. font. mensur. 2. ad tertias. addendo in fine Mell. despumat.* ℥ij. Ad hæc, somnus & quies procurabantur, alvi excrementa naturæ respondebant, ac fortiores animi motus coercebantur. Quibus observatis, præfata vidua ægrotans brevi temporis spatio pristinam sanitatem per Dei gratiam recuperavit.

Spec pro potu Ord.

CONSILIUM MED. XXXI.

Volvulus periculosissimus, ex malè reposita hernia.

Casus.

ANno 1686. Mense Octobri, Joh. Ulrici Frankii. civis Ulmi. & Membranarii Conjux, nomine Catharina, annorum circiter quadraginta, habitus corporis rari, & per aliquot annos herniosa, in dextro inguine prolapsum intestinorum passa est, quæ

Medi-

Medicus quidam, ac balneator reponere tentarunt, eaque impetuoſè in cavitatem abdominis impulerunt, ac ſacculos herbis & radicibus plenos pro fomento calidiſſimos ardentesque repetitis vicibus impoſuerunt, & ſic, referente patiente partem affectam duriter tractatam & inflammatam, ignitis hiſce dolorum facibus admotis, magis adhuc læſerunt atque uſſerunt, unde volvulus ob nodoſam, ex impetuoſa tractatione, convolutionem inteſtini ilei obortus eſt, quem graviſſima ſymptomata, alvi videlicet conſtipatio, ventris tenſio atque inflatio, ructus, vomitus, vehementiſſimus ardor, dolor, & inflammatio circa partem affectam, ſitis Tantalea, &c. concomitarunt. Quapropter ego die 10. Octobr. legitimè vocatus, & ut miſeræ huic ægrotanti conſilio ac auxilio medico ſuccurrerem, obnixè rogatus fui, quam quidem in periculoſiſſimo & fermè deſperato ſtatu conſtitutam deprehendi, dum non ſolum præfata ſymptomata valdè urgebant, abdomen inſtar tympani inflatum ac inteſtina turgida conſpiciebantur, verum etiam vires admodum dejectæ erant, inque dextro inguine ac hypogaſtrio ejusdem lateris dolor urens & lancinans cum rubore livoreque cutis patientem excruciabat, atque deinceps in dicto inguine ob ingentem inflammationem puſtula nigra, juglandis magnitudine, cum circumferentia ejusdem coloris, & gangrænoſa corruptione exoriebatur, quæ ſecunda die à natura rupta & aperta, magnã copiam fœtidiſſimæ materiæ purulentæ evomuit, & poſtliminio ex aperto & perforato inteſtino ileo & cœco cibi ingeſti in ſua forma, cum ſtercore egrediebantur, ac ſuper loco inguinis affecto & exulcerato in

 hypo-

hypogastrio inter umbilicum & pudenda quoque profunda exulceratio exoriebatur, cujus collecta materia purulenta partim per apertam cutim & carnem, partim vero per dictum dextri inguinis abscessum exonerabatur. Quibus ita se habentibus, ægrota hæc, ob crebras perpessas lipothymias virium lapsum ab adstantibus morti proxima judicabatur; sed quia minimè deserenda erat, & pari affectu laborans mulier Giengensis, Anna Eberhartin, Simonis Martini, textoris Conjux, adhuc superstes, ante multos annos, ut Consilior. ac observation. mear. medicinal. Anno 1683. typis excusar. observatione 48. pag. 474. traditum est, â me feliciter curata fuit, iccircò ut officio meo satisfacerem, ego infra designatis remediorum præsidiis hunc periculosissimum affectum aggressus sum.

SCHOLION.

Onomatologia. HIc affectus Græcè εἰλεός, & cum aspiratione εἱλεός aliis ἴλεος; Latinè Ileus, quia est affectus intestini ilei vehementissimus; Item Volvulus, & Miserere mei vocatur.

Definitio. Et est dicta passio dolor intensissimus & acerbissimus intestini ilei, vel etiam (secundum nonnullos) cœci, cum constipatione alvi, dolore ventris chordæ instar tensivo, subsequente etiam fecum rejectione per os, aliisque gravissimis symptomatibus, proveniens nonnunquam ab inflammatione gangrænosa, aut alia graviori solutione continui dictæ partis, per sanguinis motum impeditum obortâ, intestinorum motum peristalticum invertente.

Causa. Causa in hoc nostro subjecto est impetuosa ac violenta intestinorum per ruptum peritonæum dextrumque inguen prolapsorum, in Cavitatem abdominis intrusio, ac mala repositio, per quam intestinum ileon cum cœco ob vitiosam sui convolutionem & atrocem dolorem, peristalticum seu circumpressorium suum motum & coarctandi circumcirca vim amisit, & per consequens nodo quasi constrictum, hoc, cum intestinis cœteris alimentis & excrementis transitum dene-

denegarunt, hinc non ſolum ſuperius in deſcriptione caſus recenſita ſymptomata, ſed etiam ob circularem ſanguinis motum impeditum, gangrænoſa inflammatio, ac ulceroſus hypogaſtrii inguinisque abſceſſus obortus eſt, quæ enumerata ſymptomata ferventia epithemata non parum adauxerunt.

Signa, quia tam in hiſtorica hujus caſus deſcriptione, quam etiam in definitione jamdudum enumerata ſunt, iccircò crambem bis coctam apponere ſuperſedemus. *Signa.*

Prognoſis. 1. Herniæ in infantibus facilè, in ſenibus vero difficulter, vel nunquam curantur. 2. Quodſi inteſtinum flatibus aut excrementis repletum dolor ſequitur, eum, ſi non illicò tollatur, inflammatio, gangræna, & mors comitatur. *Prognoſis.*

In Curatione hujus affectus noſtræ patientis obſervandum. 1. ut inteſtinum ileon in ſuum naturalem ſtatum ſitumque reducatur & aperiatur. 2. Dolor & inflammatio tollatur. 3. Alvi excrementa ſubducantur. 4. Inteſtina læſa ac aperta â ſua intemperie vindicentur atque claudantur & 5. Inguinis ac hypogaſtrii abſceſſus debitè curetur ac conſolidetur. *Curatio.*

Ut itaque 1. inteſtinum ileon in naturalem ſuum ſtatum ſitumque reducatur, ac excrementis liber tranſitus per inteſtina concedatur, alvusque per 6. aut 7. dies adſtricta aperiatur, Patiens primò omnium ex mea præſcriptione ſequentem mixturam unâ vice deglutivit. ℞. *☿ ii vivi ℥iij. Ol. lini ſine igne parat. ℥ij. M.* Hoc aſſumptum Pharmacum ventriculus quidem, ut etiam alia, rejicere tentabat, ſed quia nullus Mercurius vivus rejectus cernebatur, idcircò eum ad inteſtina deſcendiſſe probabile videbatur, cujus adminiculo etiam alvus ſecunda die aperta eſt, ubi per repetitas dejectiones materia flava & liquida egeſta eſt, alvusque aperta manſit, ac poſt quatuordecim dies, & quod excurrit, Mercurius vivus cum fecibus per poſteriora excretus, in lecti linteamentis repertus & inventus eſt. 2. Ad dolorem & inflammationem tollendam talem potiunculam hauſit. ℞. *Ol. lini ſini igne parat. ℥ij. Ol. aniſ. ſtill. gutt. iiij. M.* Et ſubſequente nocte hanc emulſionem ebibit. ℞. *ſem. 4. frig. maj. ana ʒß. papav. alb. ʒj. Amygdal. dulc. excort. ʒij. Aq. Cichor. Endiv. ana ℥iß. M. f. Emulſio, in qua diſſolve CC. præp. Ocul. ♋. præp. Nitr. tabulat. ana ℈ß. Man. Chriſt. perlat. ʒij. M.* 3. Ad priorem finem aſſequendum, quin etiam ad alvi excrementa ſubducenda ſeq. Enema aliquoties injectum fuit. ℞. *Lact. vaccin. ℥vj. in quo diſſolv. Mell. roſ. colat. Ol. Lini ana ℥j. Vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyſter.* Cujus clyſteris tertia vice repetiti in ultimâ applicatione aliqua portio per inguen dextrum ex perforatis inteſtinis in altum *Mixtura. Potiuncula. Emulſio refrig. Enema.*

ascendendo quidem prodiit, sed inflammationem ac inflationem intestinorum non sine maximo patientis levamine, delevit: Externè, totum abdomen *Ol. rosar.* ℥iij. *ac Ol. aneth.* ℥j. *invicem mixtis*, inunctum fuit.

Ol.

Et, quia etiam de ardore gutturis conquerebatur, idcircò seq. mixturæ repetitis vicibus unum alterumve cochleare deglutivit. ℞. *Mucilag. sem. Cydon. cum aq. viol. extr.* ʒij. *Syr. viol.* ℥ij. *M.*

Linctus.

Præter hæc, ad cordis viriumque roborationem ac instaurationem hisce confortantibus refecta fuit. ℞. *Aq. confort. officin. perlat.* ℥ij. *Ceras. nigr. Meliss. simpl. ana* ℥j. *C C. præp. Ocul.* ♋. *præp. Corall. rubr. præp. ana* ℈ß. *syr. violar.* ℥ß. *Mam. Chr. plat.* ʒij. *M. Dos. cochl. j. vel alterum.* Et, ℞. *Vin. Cydon.* ℥iiij. *Myv. Cydon.* ℥j. *M. Usus ac dosis ut Remedii prioris.*

Aq. Confort.

Succ. Cordial.

Externè, abscessus inguinis, & hypogastrii inter umbilicum & Pudenda Unguento Digestivo Fabricii Hildani, aliquali portione Unguenti Ægyptiaci mixto, linteamentis carptis inducto, nec non Emplastro Diapalmæ, & supra hoc, Linimento simplici, quotidiè bis deligatus fuit. Post abscessus in inguine mundificationem, ut intestina læsa, ileon & cœcum melius consolidentur, talem pulverem inspergere, consultum videbatur. ℞. *Pulv. aloes. Mastic. thur. mumiæ, sang. Dracon. ana* ʒj. *M.*

Pulv. inspergendus

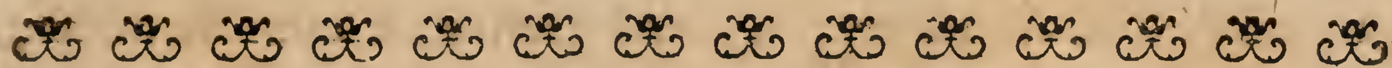
Paulus Barbette, Oper chirurg. Anatom. lib. 4. de infimo ventre, cap. 2. de Abdominis partibus internis, pag. mih. 381. & 382. in affectu iliaco, ordinariis mediis nil efficientibus, suadet, ut Cucurbita magna sine scarificatione sæpius parti dolenti apponatur, atque rursum auferatur. Et quærit, annon etiam præstaret, factâ dissectione musculorum & peritonæi digitis susceptum intestinum extrahere, quam morti ægrotantem committere?

Diæta,

Quod Diætam concernit, Aer erat temperatus, & ad calidum inclinans; cibis utebatur euchymis, bonum ac laudabilem succum & sanguinem generantibus, Potusque ordinarius erat seq. Decoctum, ℞. *Herb. agrimon. Veron. ana M*j. *Rad. Consolid. maj.* ʒvj. *Liquirit.* ℥j. *M. f. decoct. cum aq. fontan. Mensur. duabus, vel* ℥xxxx. *in colatur. dissolv. Mell. despum.* ℥ij. De cætero, in lecto quieta decumbebat, alvi segnities passulis nonnunquam laxativis corrigebatur, in somno & quiete modus observabatur; animique fortiores motus coërcebantur. Et hac curandi methodo dicta patiens, & quidem gravida, (quod nec Medicus, nec ægrota tum temporis sciebat) pristinæ sanitati restituta fuit, ac postea filiolam, adhuc superstitem, peperit.

Pot. ord.

CON-

CONSILIUM MED. XXXII.

Melancholiam hypochondriacam feliciter curatam, exhibens.

Casus.

ANno 1687. menſe Januario, Civis quidam honeſtus, melancholia hypochondriaca correptus, magnum metum, cum vigiliis, curis, & ſolicitudinibus, concepit, ita, ut ob falſam, ſed fortiſſimam imaginationem rerum adverſarum ac damnoſarum, ſibi futurum interitum ſeu exitium minitantium, præ nimia anxietate cordis ac animi, nullibi manere vel quieſcere potuerit, qui tamen legitimis remediorum præſidiis adhibitis, brevi temporis ſpatio, feliciter curatus, priſtinæque ſanitati reſtitutus fuit.

Reſolutio.

HIc affectus eſt delirium â phantaſmate melancholico exortum, ubi ægrotus uni vel pluribus cogitationibus, absque furore & febre, cum mœrore, metu, ac triſtitia inhæret. *Morbi Definitio.*

Cauſa in hoc ſubjecto eſt tam interna, quam externa. Interna eſt humor melancholicus in venæ portæ ramis aduſtus, in hypochondriis collectus, & per vapores atros atque fuliginoſos emiſſos, capiti ac cerebro communicatus, ſpiritus animales, qui in ſanorum corporibus, lucidi & diaphani, ſubtiles, tenues ac mobiles eſſe debent, inquinans, eosque opacos, craſſos, obſcuros, fixos, atque tenebricoſos reddens, unde omnia objecta ad modum vitioſæ diſpoſitionis ſpirituum ſpeciebus imprimuntur; Externa eſt unius alteriusve hominis ſibi familiaris nuperrimè perpeſſum infortunium, ejusdemque ex *Cauſa.*

compassione fortissima impressio, unde factum est, quod hic patiens, (cui ante decennium similis fermè morbus acciderat) ob aliorum damnum, de propria salute dubitarit, & ne in similes ærumnarum ac calamitatum laqueos incideret, maximo cum angore animo ac corpore trepidans, formidarit, ac proinde minimè sibi constiterit.

Signa. Signa hujus morbi sunt appetitus ventriculi prostratus, dolor ac tensio sinistri lateris sub costis spuriis, circa regionem lienis, mœror, timor, tristitia, falsa imaginatio, depravata ratiocinatio, oculorum inversio, & quæ sunt similia.

Prognosis. Prognostica. Curatio est facilis, quia hoc malum recens est; sed quoniam, ut superius dictum, ad hoc malum dispositus est, iccirco Patiens, de recursu hujus affectus, nisi certis anni temporibus purgantibus melanagogis & venæsectione præcaveatur, certus esse non potest.

Curatio. Curatio perficitur 1. Humoris peccantis melancholici ac atrabilarii præparatione 2. Vacuatione. 3. Roboratione. 4. Diæta.

In quem finem ipsi sequentia Remedia adhibita fuerunt. 1. *Pulv. digestiv.* Ad peccantis humoris præparationem. ℞. *Crem.♀.℈j. diagr.corr.gr.iij. M.f. pulvis, hora quarta vespertina in brodio carnis sumendus.* 2. Sequenti *Pot. purg.* mane, ad materiam excrementitiam evacuandam, ℞. *El. Diacathol. confect. Hamech. ana ʒiij. Crem.♀. ℈j. diagr.corr.gr.v. syr. ros. sol. ℥ß. Aq. borrag.* *Alia.* *℥ij. M.f. potio. jejuno stomacho una vice haurienda.* Vel, ℞. *Extr. diacitr. Reusn. ʒij. Syr. de Rhab. ℥iß. ♀. ⊕-olat. ℈j. diagr. corr. gr. vij. Aq. Endiv.* *♀.Emet.* *℥ij. M.f. potio.* Et, ℞. *♀ri Emet. Mynf. gr. v. sumatur mane jejuno stomacho* *Apozema.* *in brodio carnis.* Hinc tali Apozemate usus est, ℞. *Herb. absynth. Pont. Card. bened. Centaur. minor. scolopendr. Capill. ♀. chamædr. ana pj. Rad. Enulæ, helleb. nigr. præp. garyophyllat. ana ʒij. 5. aperient. maj. ana ʒj. Rhab. ver. ʒiij. fol. sen. el. s. st. ℥vj. Jalapp. mechoac. alb. Turpeth. el. Agar. trochisc. polypod. quercin. ana ʒij. ♀. alb. crud. ʒij. Cinnam. opt. ʒj. Macis ℈j. anis. fœnic. ana ℈j. Chalyb. cum ♀. præp. & in petia ligat. ℥iß. M. f. sacculus in mensura una cum dimidia aquæ mulsæ leniter coquendus, de quo decocto patiens singulo mane ℥v. calidè bibat, ac per horas 2. vel 3. â cibo abstineat.* Sequens *Clyster.* etiam Clysma non incommodè potuisset applicari. ℞. *Specier. commun. pro clyster. Miß. Herb. rutæ verbenæ, hypericon. ana piij. Coq. in S. q. aquæ communis, cui adde in petia ligat. Croc. Metallor. ℈j. coq. parumper,* ℞. *De Colatur. ℥viij eique adjunge Confect. Hamech. diasen. diacatholicon. ana ℥vj. M. pro clystere, & applicetur debito hore.* Ut etiam viæ in mesenterio ac circa regionem lienis ab omni obstructione vindicentur, tali pulvere *Pulv. splenet.* splenetico unâ horâ ante prandium ac cœnam scrupuli unius pondere in brodio carnis sumendo, usus est. ℞. *Crem.♀. Crystall.♀. ana ʒij. Sal. tama-*

tamarisc. fraxin. scolopendr. juniper. ana ʒß. Olei Macis ℈ß. M. f. Pulv. subtilissimus. Ad hæc Vena mediana dextri brachii, ac post aliquot dies Salvatella manus sinistræ, secta fuit. 3. Ad cerebrum, Spiritusque animales roborandos, quietemque nocturno tempore procurandam. ℞. *Syrup. papav. errat. granat. acid. ana ℥iß. Margarit. præp. ℈ß. Laudan. Opiat. Croll. gr. ij. Aq. betonic. ℥iij. M. f. Julapium, sub horam decubitus hauriendum.* Vel, ℞. *Syr. papav. simpl. ℥iij. Laudan. Opiat. Croll. gr. iij. M. pro dosi unâ.* Tandem, per aliquod tempus mane & vesperi usum sequentis Electuarii confortantis continuavit. ℞. *Conserv. rosʃ. antiq. ℥iij. acetos. Citr. flor tunic. ana ℥ß. Confect. Alkermes incompl. ʒj. Corall. rubr. præp. ℈ij. Syr. papav. err. ʒß. Diacod. Mont. ʒij. M. d. ad. fictile. Dosis avellanæ vel nucis moschatæ quantitas, manè & vesperi deglutienda.* 4. Quod Diætam concernit. 1. Aer fuit temperatus. 2. Cibi coctu faciles, bonumq; succum & Sanguinem generantes. Potus, Cerevisia benè defecata. 3. Motus modicus de die, noctu verò quies, quantum possibile, procurabatur. 4. Somnus & vigilia moderatè se habebant. 5. Alvi excrementa respondebant naturæ, ac 6. Animi fortiores motus coercebantur, ægerque ad contrariam imaginationem per amicabilem discursum & conversationem ducebatur. Quibus Remediis, & observatâ bonâ Diæta, dictus patiens, Spatio quatuordecim dierum, Dia favente gratia felicissimè convaluit.

Julapium. *Syrup.* *Elect. confort.* *Diæta.*

CONSILIUM MED. XXXIII.

Ancillam ex terrore convulsam, curatamque exhibens.

Casus.

Nno 1686. die 1. Octobr. media nocte, hora duodecima, duo fures, Civis cujusdam Ulmensis integerrimi ædes conscenderunt, ibidemque cantharos patinasque stanneas parietibus affixas, cum alveolo, situlaque cuprea in culina reperta, com-

portarunt, simul & cistas ac scrinia in ambulacro seu pergula reposita spatha ferrea cubitum longa, alboque manubrio instructa, aperire tentarunt, sicque hi furciferi, iniquique grassatores atque prædones dictas ædes per furtum atque rapinam depopulari, sibi proposuerunt. Cum autem ancilla novendecim annorum, Odontalgia tum temporis laborans, ac proinde vigilans, (quæ ante quinque vel sex septimanas, dum noctu cibos in cella deponere vellet, â simili malè feriato homine in isto loco subterraneo existente, prægrandi alapa excepta, ac in terram prostrata fuit) per integram horam in cubiculo suo hosce fures ante fores stanneis hisce vasis sonoris ludere audiret, illa tandem, ut damnum heri præcaveret, animo recollecto, ex cubiculo suo egressa est, dictosque expilatores aut in fugam compellere, aut Domino suo rem indicare voluit. Quo facto, perversissimi hi nebulones, bipedumque nequissimi, dictam ancillam indusio atque tunica pellicea indutam statim ferociter aggressi sunt, eamque in terram projecerunt, oculos clauserunt, manusque ac femora duobus funiculis strictissimè ligarunt, ac totum os pampinis de vite ante ædes posita decerptis, repleverunt, cultroque longo pectori admoto, illam, si clamorem edat, transfodere comminati sunt, ac ita miseram hancce fœminam toto corpore inhumaniter duriterque tractatam usque ad limen januæ hypocausti, capite una alterave vice parieti limitique januæ alliso, traxerunt, ibidemque deposuerunt: Hæc vero sibi minimè conscia, alta suspiria cum interposito aliquali ejulatu, duxit, quo tandem audito, herus è lecto surgens, adventu suo

suo hos fures atque latrones, omni supellectili relictâ, in fugam conjicit, lucem in culina accendit, ancillam semimortuam, fermeque suffocatam & toto corpore frigidam in hypocaustum trahit, os arctissimè clausum, conjuge sua adjuvante, clave reserat, folia ori intrusa eximit, patientem reficit, auxilium vicinorum implorat, meque cum Pharmacopoeo affini in hoc casu tragico & fermè inaudito, ad opem Medicam ferendam per missos nuncios vocat atque invitat.

EGo, casu hoc percepto, eadem nocte, hora secunda matutina, ocius advolavi, hancque patientem planè consternatam, crebrioribusque convulsionibus tentatam, pulsu quoque debili existente, inveni, quæ omnia ex maximo terrore accepto, Spiritibus vitalibus cum arterioso sanguine ad cor, utpote suum principium ruentibus, caloremque nativum opprimentibus ac fermè suffocantibus, quin etiam ex magna perturbatione spirituum animalium proveniebant, quapropter è vestigio & sine mora ad ventilandum sanguinem per chirurgum venam medianam sinistri brachii secari curavi, aquam Cordialem antiepilepticis mixtam repetitis vicibus cochleatim propinavi, incensoque ligno aloes, fumoque in nares immisso, animum & vires revocavi, ita, ut submissa voce ad interrogata rursus aliqualiter respondere potuerit. Insequenti die, motus convulsivi crebriores reversi sunt, quam ob causam sequentē potiunculam Bezoardicam, sudoriferam & cordialem hauriendam, cum aqua confortante epileptica, sæpius cochlearis quantitate sumendam, ordinavi. ℞. *Lap. Bezoard. Or. gr. v. pulv. Marchion. ℈j. Spec. Cordial. temperat. ℈ß. Conf. Alk. inc. ℈j. Aq. Cinnam. ʒj. aq. borrag. ℥j. M. f. potiuncula.* Et, ℞. *Aq. perlat. Officin. Epil Lang. Meliss. s. ana ℥j. hyrund. c. castor. Cinnam. buglossat. ana ʒij. Conf. Alk. inc. ℈j. pulv. Marchion. ℈iß. Man. Chr. perlat. ʒß. M. d. ad vitr.* Ex usu horum remediorum patiens melius habuit, sed quia nihilominus adhuc de anxietate cordis conquesta est, iccircò usum dictæ potiunculæ Bezoardicæ summo cum levamine repetiit, aquamque Cordialem & Epilepticam cochleatim sumendam sibi commendatam habuit. Præter hæc, ad capitis dolorem sequenti, Unguento hypnotico usa est. ℞. *Ung. alabastr. ʒß. rosat. populeon.*

Indicationes & Curatio.

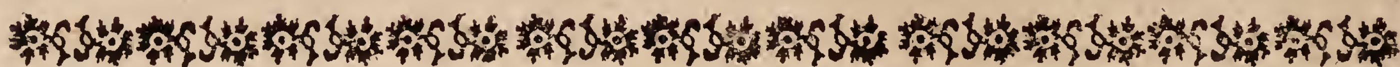
Pot. Bezoard.

Aq. Confort. Epilept.

Ung.

ana ʒij. *Ol. papav. alb.* ʒij. *Croc. Or. gr. v. Camph. in* ✠. *sambuc. dissol. gr. iij. M. & S.* **Haupt-Sälblin zum Uberschlag.** Ad difficilem verò deglutitionem, collique dolorem, quæ procul dubio ex compressione colli proveniebant, sæpius cochleare unum & alterum seq. Syrupi deglutivit, collumque ac cervicem tali Oleo bis de die calidè inungi curavit. ℞. *Mucilag. sem. Cydon. cum aq. Viol. extr.* ʒij. *Syr. Violar.* ℥ij. *M. d. ad fictile.* Et, ℞. *Ol. rosar. lumbricor. chamomill. ana* ℥ß. *M. d. ad Ollam.* Ut etiam corpus â vitiosis humoribus expurgaretur, secundâ die Octobris circa meridiem seq. potiunculam hausit. ℞. *Mag. Gialapp. gr. x. Nucl. pin. num. 2. brod. Cibeb. laxat.* ℥iß. *Aq. borrag.* ℥vj. *M. pro haustu.* Die 4. Octobris ad capitis gravitatem, sensuumque perturbationem tollendam vena cephalica in pollice pedis sinistri secta est, quo facto, statim melius habuit, nullaque convulsio Patientem amplius divexavit. Sequentibus diebus rursus in hypocausto obambulare, muniaque sua, quantum fieri potuit, obire cœpit, simulac bonam & convenientem Diætam observavit. Ultimò, ne ex hoc maximo dolore accepto convulsionibusque sæpius repetitis, character caducus atque epilepticus Spiritibus humoribusque altius imprimeretur, infixusque permaneret, præfata patiens sequentibus octodecim pulvisculis ad prophylaxin in aqua appropriata quotidiè manè jejuno stomacho sumendis, usa est. ℞. *Visc. quercin.* ʒij. *Corall. rubr. præp. Cranii hominis morte violenta extinct. Cinnabar. antimonii, ana* ʒj. *Stercor. pavon maris* ʒß. *M. f. pulv. subtil. divid. in 12. part. æqual. deturque quilibet seorsim ad chartam.* Et, ℞. *Aq. Ceras. nigr. flor. til. pœon. ana* ℥iij. *Epilept. Lang.* ℥j. *sacch. perlat.* ʒß. *M. d. ad vitr.* Quibus remediis adhibitis, hæc ægrota per Dei gratiam, postquam è dictorum furum latronumque manibus evasisset, pristinæ sanitati feliciter restituta fuit.

Syrupus. *Oleum pro collo & cervice.* *Pot. purg.* *Pulv. antiepilept.* *Aqua Epil. pro pulviscul. sumendis.*

CONSILIUM MED. XXXIV.

Αὐτόχειρ in abdomine sauciatus, restituitur.

Casus.

Casus.

Nno 1686. die Jovis, qui erat ſeptimus Octobris, maleficus quidam nomine Nicolaus Gerber, qui furti cauſa in carcere publico captivus detinebatur, ex timore mortis contumelioſæ ſubeundæ, neſando auſu, ſibimetipſi cultro, quo aliâs porcos & ſcrofas caſtrabat, intra caligas prius recondito, ac pileolo viridi laneo involuto, poſtmodum vero è vagina extracto atque diſtricto, vitam adimere conatus eſt, ac prædictum cultrum tertio repetito ictu, tranſverſa manu ſupra umbilicum, paulò infra cordis ſcrobiculum, (Germ. **Hertzgrüblin**) ſatis profundè infixit, ac tria Vulnera ſibi invicem vicina reliquit, ita, ut juglandis magnitudine omentum, ventriculi pulvinar, extra abdomen, per vulneris cavitatem prodierit.

QUapropter Ampliſs. Magiſtratu jubente, ego ac Chirurgus Civitatis ordinarius, Joh. Barthol. Hecking / accerſiti nobisque inſpectio & cura hujus malè feriati hominis vulnerum, demandata fuit; Ubi ante omnia Spleniis in lacte calido intinctis & expreſſis locus affectus benè fomentatus, poſteaque omentum partim inſtrumento argenteo ad hanc operationem adæquato, partim vero digitis repoſitum, futuraque, ne ulterius excidat, munitum, locoque vulnerato ad inhibendam hæmorrhagiam crepitus lupi, ac Emplaſtrum Sticticum Crolli ſuperimpoſitum totumq; abdomen Oleo roſarum, chamomillæ & lumbricorum calidè inunctum fuit. Internè, quia de cordis & virium imbecillitate, maximoque dolore intraneo conquerebatur, aqua ſeq. confortans, cochleatim ſumenda, cum Decocto traumatico, M. & V. ℥v. vel vj. bibendo, nec non Speciebus pro potu Ordinario, præſcripta fuit. Ut, ℞. *Aq. 4. Cordial. ana ℥j. Cinnam. ſtill. ʒij. Syr. rub. Idæi ℥ß. CC. præp. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℈ß. Man. Chr. perlat. ʒiij. M. d. ad vitr. S.* **Krafftwaſſer.** Et, ℞. *CC. uſt. ℥ß. Hord. integr. ℥iß. Herb. agrimon. Veron. Alchymill. ſanic. ana pj. Rad.*

Curatio.

Aq. Cordial.

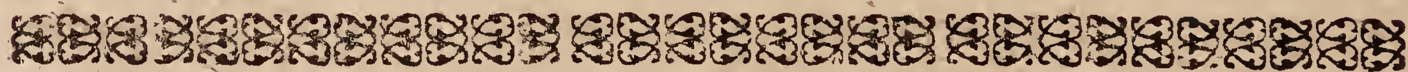
Spec. pro pot. traumat.

consolid. maj. liquirit. ana ʒß. Spec. pro decoct. pectoral. ℥iß. anis. fœnic. ana ℈j. M. & concis. d. ad chart. S. Species zum Wund-Tranck / mit 1. Maß Wasser / und einer halben Maß Wein zu sieden. Ut &, ℞. *CC. ust. ℥j. Hord. integr. ℥iß. anis. fœnic. ana ʒß. M. & contus. d. ad Chart. S.* Stuck zum ordinari Tranck / mit 2. Maß Wasser abzusieden.

Spec. pro pot. ord.

His assumptis, patiens sequenti nocte melius habuit, ac circa diluculum dormivit: Altera die, cum vulnera in Xenodochio publico (in quem locum commodioris tractationis causa, delatus est) rursus deligarentur, tumorem partis affectæ evanuisse, nullaque symptomata graviora accessisse, deprehendimus, quapropter partes principaliores, adque vitam simpliciter necessarias intactas ac illæsas esse, judicavimus, ac proinde vulneribus lintea carpta, Unguento digestivo Fabricii Hildani illita, & pro Operculo Emplastrum superius allegatum, cum splenio vino calido madido, & expresso, de die per vices repetendo, imposuimus & applicavimus, partesque vicinas in læsionis circumferentia oleis prædictis calidè inunximus. Quibus ita dispositis, bonum ac laudabile pus secutum est, ad cujus faciliorem exitum, turundæ ex linteis carptis convolutæ, dictoque Unguento digestivo obductæ, immissæ fuerunt.

His itaque remediis, decentique deligatione, adhibitis, quia nullum viscus in abdomine, nec pars ad vitam simpliciter necessaria, sed solum Omentum & pinguedo ex dicto ictu tacta erat, (siquidem omnia alia viscerum abdominis vulnera difficilis & periculosæ curationis esse soleant) allegatus miser patiens brevi quidem restitutus, postmodum verò in carcerem reductus, ac ex sententia Judicis, ob sæpius reiterata furta ac facinora, die Lunæ, qui erat 29. Novembris, capite plexus est, ubi incisis Spatha majori venis colli jugularibus, cum sociis, ac arteriis, vitam suam infausto omine finiit, animamque anno ætatis septuagesimo quinto, in loco carnificinæ exhalavit.

Ad seq. Consil. XXXV.

Literæ à Domino D. Joh. Wernero Zollero, in Casu Asthmatis cujusdam Monialis ad Authorem datæ.

Vir

Vir Nobilissime; Amplissime; Excellentissime, Fautor singulari observantia colende.

INterpellare gravissima, Excellentiæ Tuæ, Medica negotia, suadet singularis ante annum Mihi insinuata humanitas; Et Ecce! occasio nunc sese offert Talis. Est meæ concredita curæ Monialis quædam; annorum circiter viginti, vel unius; Temperamenti pituitosi, à patre etiam genita summe pituitoso, & catharris obnoxio: Nunquam ante hàc in usu habuit purgationes, venæsectiones; scarificationes, fonticulos &c.: Notandum tamen; ex unica ante annum assumptâ purgatione tam malè habuisse, idque propter asthma; ut ex enormibus ad necem fere adacta vomitibus suspicari licuerit; latuisse spurium aliquod pectoris Empyema; hocque ruptum esse: Intràvit in Monasterium ante dimidium annum; utcunque sana; subinde difficili detenta respiratione. Ante duos autem Menses, catharroso; (ut ego Judicabam) prehensa fuit asthmate; cum subitanea vocis Interceptione, sive raucedine insigni, in hunc usque durante diem, nec ullis ad hanc adhibitis cessante remediis. Successerunt nocte quâdam insignes cordis, & pectoris angustiæ, cum terribili, non minus ac mirabili hujus elatione; & costarum fragore, sudores syncoptici; convulsiones horrendæ; deliria; ut nil nisi mortem omnes opinaremur instare; Adhibitis cordialibus atque antepilepticis multis evasit paroxismis, nil nisi, ad suffocationem usque adigentem pectoris angustiam. sinistri præsertim lateris conquerens. Adhibui multa, imò omnia; quæ quidem expectorationem promovere valeant pharmaca; Apozemata lenientia & solutiva; Mixturas, Linctus; pilulas ex ammoniaco; &c. sed irrito prorsus effectu; cum ne quidem in hunc usque diem; ullum vel paucissimum oris sputum, aut levissimam excitare valuerim Tussiculam; sed potius materiam firmissimè impactam pulmonibus, vel peculiari conclusam cystide intactam relinquere coactus fuerim: Tentavi Topicis, scil. unguentis & emplastris foras proritare materiam, natura forsan monstrante viam; apparuit quidem hinc aliquis sinistri lateris Tumor, quem tamen ad suppurationem deducere non potuimus; cauterium applicare parti affectæ renuebat ægra; multo minus apertionem permittebat pectoris; utpote terroris plenam apud ejusmodi homines, operationem; obtinui tamen, ut permitteret in dextrum brachium; utpote ex adverso; ponere fonticulum pro avertendis enormibus capitis defluxionibus, quippe ante istam operationem, aliquando; præcedente insigni capitis dolore; apoplectico; ut ego Judi-

Judicabam, prehensa insultu, magnum sinistri lateris ad tempus reliquit stuporem. Periculum feci etiam Errhinis scil. ad nares derivare materiam, sed vix unam vel alteram aquæ medicatæ guttam atrahere potis fuit, cerebro vix bis aut ter ad sternutandum concitato. Videns igitur, nec ullis etiam fortioribus contumax cedere malum pharmacis; laboremque meum eludere omnem, defensivè solum; puta cordialibus mixtis becchicis agere mihi restabat; quippe ad levissimum etiam corporis motum, commotâ nimir. intus putrescente materiâ; quod subinde præsentit, astantes monendo; lipothymiæ præstò sunt, ad horam unam vel alteram sæpe durantes; (quæ, an veræ sint Lipothymiæ explicare satis nequeo) quibus recedentibus; ad se rediens ægra, suspiriosum ducit spiritum, nescia; quæ contigerint. Dum autem quietè se habet ægra, erecto sedens in lecto cervice; præter angustiam sinistri lateris; tactum non ferentem; respirationemque miserè, ad sudorem, sufflaminantem; ut hinc multas insomnes ducere coacta sit noctes; de functionibus naturalibus nihil accusat; bene nempè appetit; non sitit, Ingesta facile fert, & concoquit alimenta evpepta; nullis infestatur ventris aut lumborum torminibus, quæ hystericam forsan; (uti aliqui putarunt nasutuli) indigitare possent affectionem; quippe & Menstrua sine dolore, singulis ritè fluunt sicut eo ipso die; mensibus; Paucam tamen reddit Urinam; & subinde alvum experitur strictiorem; suppositorio stimulandam; Enemata enim vix semel ob pudorem admisit.

Dum igitur descripto prorsus se habet modô, morbus, & periculum est ne ad multos sit duraturus Menses; quippe nec ullum convalescentiæ signum imminet; non mirum; si multis & supplicibus orent precibus cæteræ Moniales; quæ in gerendâ summè defatigantur cura, ut communicato, hostem tutius; vel vincendo, vel succumbendo, aggrederer; atque profligarem consilio; hincque Excellentiæ Tuæ; singulariter mihi Insinuatâ nisus humanitate; Tuam imploro Experientiam; ne dedigneris majoris meæ securitatis gratia; sive solus, sive cum alio; si lubet; & non ægrè feras; Domino Medico; succurrere in contumaci isto affectu consilio tuo sagacissimo; an nempe Vomica pulmonum pituitosa; an potius infarctio totius spongiosæ pulmonum substantiæ sit indigitandus? an hypochondria in flatubus mittendis aliquid huc conferre queant? an Uterus liber sit ab hoc malo? uti aliqui negant: Mihique rescribere prolixius, quæ & in prognosi ferendâ; & auxilio sumendo, ægræ meæ; ut piissimæ animæ, salutaria esse possint. Hâcque ratione & beneficio singulari-

ter

ter; Me Tibi devincies; Excellentiam Tuam ad aram veneraturus atque hunc deprædicaturus favorem; Ex altera verò parte pro ſolvendo curabo ſoſtro.

Vale Vir Amiciſſime; quemque ut cœpiſti amare; amare pergas; rogat

Excellentiæ Tuæ devinctiſſimus ſervus

Dabam feſtinanter
Ebingæ ad Danub. 28. Novembris,
ann. 1686.

Joh. Werner Zoller, MDr.

Sequitur Reſponſum.

CONSILIUM MED. XXXV.

Aſthma periculoſiſſimum, cum graviſſimis Symptomatibus exhibens.

Caſus.

Nno 1686. Virgo quædam Monialis, temperamenti pituitoſi, annorum 21. ex purgatione prius inconſuetâ, ante aliquod tempus ſumptâ, creberrimis, impetuoſiſſimisq; vomitibus, (qui procul dubio etiam huic malo propter vehementem corporis concuſſionem, aliqualem anſam præbuerunt) divexata, jam per duos menſes aſthmate periculoſiſſimo, ac raucedine inſigni, cum vocis interceptione, affecta, cordis pectorisque anguſtiis preſſa, hujusque mirabili elatione, cum coſtarum vel potius pleuræ fragore, cruciata, ſudoribus ſyncopticis, convulſionibus horrendis, deliriis, &c.

prehenſa, nullis hactenus adhibitis variorum generum remediis ſublevata, antehâc, præcedente inſigni capitis dolore, magno ſiniſtri lateris ſtupore infeſtata, lipothymiis crebrioribus obnoxia, in ſiniſtro latere, (præter anguſtiam) dolorem, tactum non admittentem, & quæ ſunt alia, paſſa eſt: Cæterum, de læſione functionum naturalium nil conqueritur, menſes ordinatè fluunt, alvum tamen duram habet, paucamque urinam reddit, quâ de cauſa ad ſublationem hujus morbi Medici opem ac auxilium implorat atque deſiderat.

Reſolutio.

Definitio. HIc Affectus Aſthmatis nomine jure merito inſignitur, cum ſit frequens, denſa, & anheloſa reſpiratio, â pertinaci bronchiorum pulmonis tam obſtructione, quam compreſſione, proveniens.

Cauſa. Cauſa remota eſt temperamentum pituitoſum frigidum & humidum, ex qua diſpoſitione ſanguis frigidior & humidior generatur, cujus particulæ heterogeneæ & excrementitiæ, ad varias cruditates, obſtructiones, flatuumque generationem occaſionem ac materiam præbuerunt: Cauſa propinqua, eſt diſpoſitio ad affectum hypochondriacum, cum nullum dubium ſit, Patientem ob chylum in ventriculo non decenter & optimè elaboratum, cruditatibusque permixtum, ex inſecuta obſtructione venarum meſaraicarum, ramorumque venæ portæ, ad dictum malum diſpoſitam eſſe, ac ſimul uterum aliqualiter conſentire; ob quam diſpoſitionem præternaturalem non ſolum vapores craſſi & tenebricoſi, flatusque in ſiniſtro latere tumultuantes, dolorem tenſivum & fragorem excitant, ſed etiam ad caput elevati, arcem Palladis replent, ventriculos cerebri oppilant, obſtructioni nervorum, ac inſultibus apoplecticis anſam præbent, acres item & virulenti facti, genus nervoſum vellicant, nervos verſum ſuum principium contrahunt, motusque convulſivos excitant, ibidemque tandem â calore in materiam catarrhalem reſolvuntur: Cauſa proxima partim eſt dicta materia catarrhalis in capite reſoluta & collecta, ad fauces, arteriam aſperam, pulmonisque ſubſtantiam, (quæ ex innumeris veſiculis, retis inſtar, mirabiliter con-

flata

flata & contexta, ac eapropter ad recipiendum aerem & spiritus, nec non fuliginosos vapores, ac materiam catarrhalem aptissima est) ablegata, fistulasque pulmonum obstruens, & asthmatis hujus concausa materialis existens, quod raucedo, vocisque interceptio satis superque demonstrant. Partim verò est humor serosus, in ramis venæ cavæ majoribus effervescens, & ἀθρόως, seu confertim, affatim, & cumulatè per dextrum ventriculum cordis in pulmones irruens, ac arterias comprimens, consentiente hepatis atonia, quod temperamentum pituitosum & procul dubio color faciei pallidus indicat, indè periculosissimum hoc Asthma, cum lipothymiis, dirisque suis symptomatibus principalem originem habet, quod etiam tussis absentia, sputi & exscreationis parcitas, è contra vero urinæ paucitas, alvique durities, indicant.

Quod signa concernit, illa superius in definitione sunt exposita, quocirca sine dubio inspiratio exspiratione difficilior solet existere, cum in inspiratione partim ob materiæ catarrhalis præsentiam, partim verò ob arteriarum â materia serosa compressionem, & thoracis imbecillitatem, nec pulmo, nec arteriæ, vel thorax se sufficienter dilatare ac movere possint, sed natura, quiete quasi interpositâ, vires dejectas refocillare conetur. *Signa.*

Prognostica. Hoc malum, quia duplex ejus causa, obstructio videlicet â materia catarrhali ex capite descendente, & compressio, ab humore seroso in ramis venæ cavæ majoribus effervescente, per dextrum ventriculum cordis in pulmones confertim irruente, arteriasque comprimente, concurrit, iccircò eò periculosius solet existere, maximumque periculum est, ne Patiens, præsertim si vires sint imbecilles, accedentibus insultibus Syncopticis, inopinatò ac celerrimè suffocetur. *Prognosis.*

Curatio, quia Affectus hic â duplici causa, obstructione scil. â materia catarrhali, & compressione, ab humore seroso, provenit, idcircò ad unamquamque earum erit respiciendum. Quod igitur 1. materiam catarrhalem in fistulis pulmonum stabulantem attinet, ea per incidentia benigniora cum humiditate conjuncta, sæpius mutata, ne natura assuescat, erit incidenda, & ad exitum ac exscreationem promovenda, qualia sunt Syrupus violar. cum oxymell. squillit. mixtus, sæpiusque cochlearis quantitate deglutitus, Oleum saccharinum Grülingii, Essentia sacchari Beguini, Bals. ♀. anisatus, Bals. ♀. terebinthinatus, guttatim in vehiculo convenienti exhibitus, Aqua asthmatica D. Rabus, & quæ sunt similia. *Curatio.*

Quoad 2. Compressionem, videndum, ut materia serosa beneficio diureticorum per venas emulgentes ad renes ac ureteres in vesicam derivetur, omnes obstructiones in corpore reserentur, & praecaveantur, flatus per carminativa discutiantur, visceraq; principaliora, Cor, Epar, ac Cerebrum appropriatis Remediorum generibus roborentur. Purgationes, quia malum aggravant, non sunt admittendae: Nec Venaesectio in hoc subjecto propter temperamentum frigidum & humidum, viriumque imbecillitatem, locum habebit. Topica quin etiam parum, aut nihil conferunt, cum malum in penitioribus pectoris penetralibus atque latibulis haereat.

Prae caeteris autem, non neglectis Cordialibus, sequentia huic Patienti Remedia erunt adhibenda. 1. Ad vias obstructas aperiendas. ℞. ⊖is ♀ri *volatil.* ℈ß. *Ocul.* ♋. *praep. Croc. Austr. ana gr. v. M. f. pulv. sic dentur doses 4. de quibus una M. & V. in brodio carnis, aut aqua pectorali, exhibenda.* 2. Conferret Arcanum Brunneri, aliquoties usurpatum, cujus descriptio haec est. ℞. *Pulv. gumm. ammoniac.* ʒj. *Aq. hyssop.* ℥iiij. *Vini Rhenan.* ℥ij. *M. f. potio.* 3. Sequens Decoctum ℞. *Rad. ireos nostr.* ℥ß. *Scyll. praep. Ebul. ana* ʒij. *fol. marrub. alb. nasturt. aquat. ana M*ß. *Cort. rad. sambuc. Ebul. ana* ℥ß. *Agaric. troschisc.* ʒij. *Zingib. alb.* ʒß. *Concisa crassiusculè infund. c. vini Neccar:* ℔ij. *stent in infusion. per noctem, deinde coq. in vase duplici optimè munito, & tandem f. colatura purissima, de hac M. & V.* ℥iiij. *vel v. calidè ebibantur.* 4. Talis etiam Aqua, cochleatim sumenda, utilis esse videtur. ℞. *Aq. Ceras. nigr. hyssop. Veron. flor. acac. ana* ℥j. *asthmat.* ℥ß. *Spir. anis. Essent. sacchar. ana* ʒij. *Bals.* ♀. *anisat. Bals.* ♀. *terebinthinat. ana* ℈j. *Conf. Alk. inc.* ʒß. *Extr. Croc. gr. vj. sacch. perlat.* ʒß. *M.* 5. Crocus Austriacus ℈j. pondere, in vino malvatico calido quavis urgente necessitate, propinandus.

Pulv. antiasthmat. *Arcanum antiasthmat Brunneri* *Decoct. asthmat. & pectoral.* *Aq. Asthmat. & pectoral.* *Croci commendatio.* *Diaeta.*

Quoad Diaetam. Aer sit temperatus: Cibi sint euchymi, bonumque succum & sanguinem generantes, inter quos etiam petroselinum, ac praecipuè raphanus marinus, rasus & tritus, cum brodio carnis, in frequentiori usu habeantur. Potus sit vinum album, vel Decoctum Ligni sassafras, Guajaci, Zedoariae, rad. 5. aper. major. & Specier. pro decocto pectorali: Quies procuretur. In somno & vigiliis modus teneatur: Alvus sit naturaliter aperta: Animique fortiores motus refrenentur, atque coerceantur.

CON-

CONSILIUM MED. XXXVI.

In puncto Diſcraſiæ Ventriculi, cum Hepatis intemperie calida.

Pro

Reverendiſſimo Domino, Domino JOHANNE MARTINO, Imperialis Monaſterii Zvvifaltenſis Abbate vigilantiſſimo &c. &c.

Caſus.

REverendiſſimus Dominus Abbas, annorum ſexaginta, habitus Corporis craſſi, ac proinde temperamenti ad frigidum & humidum inclinantis, ante viginti circiter annos, ſæpius periculoſis colicis cruciatibus divexabatur, qui mutato temperamento,& adhibitis legitimis remediorum præſidiis, ab illo tempore in hunc usq; diem emanſerunt. Jam verò per aliquod temporis ſpatium de Diſcraſia ventriculi (conſiſtente tamen appetitu) ejusque fermento acido, orificioque ſtomachi hiante, ructibus interdum acidis, vaporibus ex eo copioſè aſcendentibus, caput petentibus, Spiritusque animales perturbantibus, quietemque nocturnam impedientibus, variaque phantaſmata excitantibus, arcemque Palladis debilitantibus; nec minus de Hepatis calida intemperie præternaturali, ac nonnunquam, de Aſthmate ſymptomatico (ſed ſine omni tuſſi) conqueritur. Sanguis nuperrimo phlebotomiæ tempore miſſus, ratione

 coloris

coloris & substantiæ fuit ater, crassus, densus, & viscidus, sero copiosiore in superiori parte permixtus. De cætero, vires adhuc benè constant, ac reliqua legitimo naturæ ordini optimè respondent. Ne itaque dicti affectus procedente tempore ingravescant, vel pejora & periculosiora symptomata invehant, præfatus Reverendissimus Dominus Patiens ad hujus mali ablationem Consilium & auxilium Medici gratiosè requirit atque desiderat.

Resolutio.

Affectus Definitio.

HUnc Affectum Discrasiæ seu intemperiei Ventriculi cum materia, ac intemperiei hepatis calidæ nomine ac titulo meritò insigniri, idipsum casus recensitio, ejusque circumstantiæ satis superque edocent.

Discrasia autem ventriculi cum materia est, quando ventriculus â sua temperie propter aliquem humorem vel ibi genitum, vel aliundè delapsum desciscit. Intemperies verò hepatis est ejusdem â temperamento naturali ob causas vel internas vel externas, deflexio.

Causa.

Causa verò Discrasiæ ventriculi in hoc subjecto est humor acris & acidus, per vas breve, quod â liene progreditur, ventriculique fundo ac tunicis inseritur, in cavitatem ventriculi eructatus, ibidemque fermentum stomachi naturale inquinans, atque coctionem, (ut Doctiss. Dn. D. Casp. Bartholinus Institut. Anatom. lib. 1. de ventriculi historia, cap. 9. pag. mih. 57. adstipulatur) per ingestionem hujus humoris excrementitii impedit, atque ebullitionem præternaturalem chyli humorumque in ventriculo contentorum excitat; hinc vapores acres, acidi, & mordaces orificium ventriculi impetuosè aperientes atq; penetrantes, è stomachi fundo turmatim in caput elevati, sua acredine genus nervosum vellicant, spiritusque animales perturbant, varia phantasmata objiciunt, atque nocturnam quietem, pro refocillandis ac redintegrandis viribus ac spiritibus â naturâ destinatam, infringunt.

Calida verò hepatis intemperies, partim ab erroribus antehâc in Diæta commissis, partim verò â materia aliqua biliosa, vel calida & sicca in vasis aut parenchymate hepatis collecta, proficiscitur.

Asthma

Aſthma Symptomaticum, quod nonnunquam dictos affectus comitatur, potius â vaporibus craſſis, â cruditatibus ac imperfectâ coctione excitatis, in infimo ventre tumultuantibus, ad ſuperiora tendentibus, diaphragma ſurſum pellentibus, cavitatem thoracis anguſtantibus, liberumque pulmonum motum inquietantibus, quam â materia catarrhali in arteriam aſperam atque pulmones delabente; (quia nulla tuſſis adeſt) provenire, tam rationi quam veritati conſentaneum eſſe videtur.

Signa Diſcraſiæ Ventriculi; quia tam in Caſus delineatione, quam cauſarum enumeratione poſita ſunt, iccircò in eorum ulteriori recenſitione ſuperſedemus. *Signa.*

Signa verò calidæ hepatis intemperiei, â pulſu duro ac interdum vehementi, ſiti, facili corporis & palmarum, præſertim manuum & pedum exæſtuatione ac madore, carnis, aliorumque certorum ciborum faſtidio, ſanguine fervente, ebulliente, atro, craſſo, & aduſto, (ſicuti nuper poſt Venæſectionem apparuit) deſumuntur.

Prognoſtica Diſcraſia ventriculi, quia depravatam coctionem invehit, quam ſubinde mala chylificatio & ſanguificatio, humorum alimentariorum defectus, atrophia, cacochymia, cachexia, & nonnunquam hydrops inſequuntur, periculo non vacat: Vapores autem in caput elevati, ibidemque idipſum ſua vel copia vel qualitate gravantes, ventriculos cerebri oppilantes, Spiritusque animales perturbantes, omnis generis mala; rheumata videlicet, tuſſim, catarrhum ſuffocativum, vertiginem, paralyſin, atrophiam, &c.; Hepatis verò intemperies calida morbos & febres acutas, obſtructiones, jecoris duritiem, aliaque graviora ſymptomata inducere poteſt; Quæ omnia tamen, Dia favente gratia, legitimo remediorum uſu, bonaque obſervata Diæta, aut præcaventur, aut avertuntur. *Prognoſis.*

Curatio conſiſtit in ablatione cauſarum ac Symptomatum. Ad quem ſcopum aſſequendum, 1. Vacuantia. 2. Alterantia. 3. Roborantia. Et 4. Conveniens Diæta, requiruntur. *Curatio,*

1. Vacuationem quod attinet, conferunt hic talia, quæ præter purgandi vim, admixtis etiam roborantibus & corrigentibus, materiam peccantem ſucceſſivè evacuant, in quem finem Morſuli laxativi præſentes, quorum unus integer in curationis principio, ante aliorum remediorum uſum, unâ vice, mane jejuno ſtomacho, reliquorum verò quilibet ſeorſim, in ſeptimana ſemel vel bis, aut obſtructionis vel conſtipationis tempore, aut inter uſum ſeri lactis caprini, vel acidularum, ad eorum operationem promovendam, comedendus,

Morsuli laxativi. dendus, qui Morsuli sequenti modo parantur. ℞. *Pulv. rad. gialapp. Spec. pro Morsul. Imperator crassiusculè incis. Flaved. cortic. citr. recent. ana ʒj. sacch. albiss. cum aq. rosar. q. s. solut. ℥ij. M. f. l. a. Morsuli 8. æqual. magnitud. d. ad Scatul.*

2. Purgatione absolutâ, tam ad reliquias causæ morbificæ auferendas, obstructionesque reserandas, quam intemperiem ventriculi, & hepatis alterandam, fermentumque acidum alterandum & corrigendum, Serum lactis caprini quotidiè jejuno stomacho per tres septimanas, quolibet die quartarii unius quantitatem bibendo, continuetur; sique deinceps usus solus Seri lactis caprini desideratum scopum præter expectationem plenariè non attigerit, tunc legitimus usus Acidularum vel Egeranarum, vel Griesbacensium vel Rippelsauensium, locum habebit. Et si præter hæc, calor præternaturalis, sitis, & exæstuatio totius corporis urgeat, Julapii sicci tria vel quatuor cochlearia in mensura dimidia aquæ fontanæ per injectionem solvantur, adque sitim compescendam illud Julapium vel per se, vel *Julapium siccum.* cum vino mixtum, bibatur. Cujus descriptio hæc est. ℞. *Succi Citri, berberor. ana ℥iiß. sacchar. alb. ℔j. ponder. Civil. M. super marmore per agitationem, donec induat formam Julapii sicci.*

3. Pro roboratione partium affectarum, capitis scil. ventriculi, ac hepatis, peculiare Electuarium confortans præscriptum est, de quo singulis diebus, unâ vel duabus horis ante prandium & cænam, nec non interdiu aliquoties, avellanæ quantitas deglutienda erit, quod *Electuar. confortans.* talibus ingredientibus constat. ℞. *Conserv. rosar. rubr. ℥iij. Conf. citr. Rob. ribium, berber. ana ℥ß. Nuc. Indic. condit. Lactuc. Hispan. condit. Cortic. mali Citri major. condit. ana ℥ij. Spec. contr. Apoplex. ℈ij. Confect. Alkerm. incompl. ʒj. Syrup. papav. errat. Diacod. Mont. ana ʒij. M. d. ad fictile.* Et, quo minus orificium ventriculi hiet, atque modicè constringatur, ac suavis anathemisis, vel rorida exhalatio per obliterationem vel obnubilationem viæ sensus communis, desideratam quietem inducat ac promoveat, de succo cydoniorum inspissato, vel Syrupo sequenti roborante stomachico, ante ingressum lecti, duabus horis post cæ- *Succus stomach. refrig. & adstring.* nam, unum alterumve cochleare capiatur. ℞. *Vini Cydonior. ℥vj. succi Cydon. inspissat. Syr. de agrestâ, ana ℥j. M. d. ad fictile.*

Præter hæc dicta remedia, ad humores vitiosos è toto corpore educendos, variaque periculosa symptomata, (præsertim capitis) præ- *Fonticuli paratio.* cavenda, Fonticuli unius vel alterius paratio (si hactenus defuêre) desideratissimum usum habebit. Cætera, pro ratione horum dictorum præsentium operationis & effectus, remedia, si de iis certior factus fuero, suadebuntur.

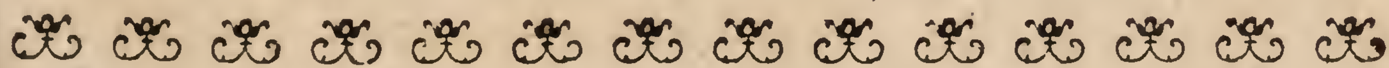
Tandem

ad Consil: 37. Cent: 1. p. 145

Tandem etiam bona ac laudabilis Diæta obſervanda veniet, quæ in Obſervatione ſex rerum non naturalium â Medicis ita dicta- rum, conſiſtit. Sit ergò 1. Aer lucidus, ac temperatus; vitetur nebuloſus, turbidus, ac pluvioſus, 2. Cibi ſint facilis concoctionis, bonumque ſuccum ac ſanguinem generantes, quales ſunt, juſcula carnium & gallinarum, capita vitulina, hœdina, vervecina, agnina, capreolorum, aprugna, aviculæ montanæ, pulli gallinacei, capones, gallinæ, perdices, &c. Ex Oleribus, Endivia, Spinachia, aſparagi, cichoracea, &c. Ex piſcibus, funduli, fariones, truttæ, aliique piſces ſaxatiles, molli & facilè corruptibili carne carentes. Ex fructibus, Cotonea, Ceraſa acida, pyra, mala, ſed potius cocta, quam cruda. Econtra vitentur cibi coctu difficiles, ſalſi, acres, craſſi, crudi, fumo indurati, caro ſuilla domeſtica, haleces, aſelli, fructus horarii & fugaces, legumina, raphani, rapa, caſeus, præſertim antiquus, braſſica capitata ſale condita, & quæ ſunt ſimilia. *Diæta.* *1. Aer.* *2. Cibus &*

Potus Ordinarius ſit vinum album Nicarinum, & urgente ſiti, Julapium ex prædicto pulvere pro Julapio ſicco, cum aqua fontana paratum. 3. Motus moderatus, præſertim aere lucido & cœlo ſereno exiſtente, immoderatæ quieti, (inprimis poſt ſumptum cibum) præferendus. 4. In ſomno & quiete modus eſt tenendus, quietique non ſtatim â ſumpto cibo indulgendum. 5. Alvus quotidiè ſit aperta, cæteræque excretiones naturales conſuetæ, ſi illæ ſubſederint, arte erunt promovendæ. Et denique 6. Animi fortiores motus, affectus, atque pathemata, ira, mœror, terror, triſtitia, nec non intenſiores continuæ meditationes, &c. erunt evitandæ. Et hæc ſunt, quæ Conſilio hoc Medico admonere volui. Deus Ter. Opt. Max. devotiſſimum meum votum in largienda longæva ac proſperrima bona valetudine, Divina benedictione ſecundet. Ulmæ, die 6. Maji, anno 1687. *Potus.* *3. Motus & Quies.* *4. Somnus & Vigilia.* *5. Excernenda & retinenda.* *6. Animi affectus.*

CONSILIUM MED. XXXVII.

De Pyro monſtroſo.

ANno 1644. circa Feſtum Junii, Stuttgardiæ in horto aulico Arbor pyrifer, fructum longioribus pediculis ferens, (Germ. Langſtielerin) pyrum

notabilis magnitudinis, facie humana insignitum, circa ejus umbilicum octo foliolis, instar coronæ, ornatum, ac exinde duos surculos tenellos in eorundem apicibus efflorescentes, de se in utroque latere sursum spargens effundensque, protulit, quod Pyrum serenissimo Principi ac Domino, Domino Eberhardo, Duci Württenbergiæ & Tecciæ &c. &c. Patriæ Patri, tum temporis clavum regiminis tenenti, oblatum, ac ad manus traditum est, ex cujus communicatione deinceps, ejusdem Amita, Serenissima Anna Christina, Ducissa Württenbergiæ, &c. pictum ac delineatum, Ulmæ (ubi inter Bellonæ strepitus dicto anno & tempore habitavit) accepit.

CAusa hujus effectus, meritò Deo & sic ludenti naturæ attribuitur, cum notum sit, eandem naturam, talia aliaque miranda, non solum in vegetabilibus, mineralibus, & animalibus, lignis, lapidibus, &c. hinc inde supra terram, & in ejus visceribus monstrasse, verum etiam non rarò in cæteris elementis, igne, aere, aqua, imò etiam cœlo & stellis, prodigiosos, monstrosos, atque stupendos tales effectus produxisse; Cujus rei unum vel alterum rarum exemplum afferre placuit.

Grandines mirandæ & prodigiosæ.

Anno 1240. Cremonæ, in Monasterio Divo Gabrieli sacrato, Grando, in quo facies Christi, & posticâ ejus parte crux, in ejusque ambitu nomen JESUS NAZARENUS, expressus erat, cecidit, qui, cum postea in liquorem resolveretur, & hâc aquâ cœci cujusdam oculi abluerentur, ille evestigio miraculosè visum suum recepit. Vincent. Histor. lib. 30. cap. 138.

Cæcus miraculosè visum recipit.

In Suecia, Anno 1395. mirabilis grando, decidit, cujus singuli lapilli naturales viriles ac femininas facies repræsentabant.

Pisces monstrosi.

Piscis mirificè figurati, anno 1563. in Urbe Ceuta Idibus Maji ejecti, & ad littus inventi, cujus Bizartus pag. 303. meminit; Et alii piscis armis bellicis prodigiosi, anno 1623. die 8. Septembr. in Festo B. Mariæ virginis, propè Warsauiam in Vistula capti, historiam & descriptionem, vid. ap. Georg. Stengelium, Soc. Jes. Tractatû suo de monstris, cap. 1. §. 9. & 10. pag. mih. 17. & seqq.

CON-

ad Consil:38: Cent:1.p.147

CONSILIUM MED. XXXVIII.

De Ovis ſole ſignatis.

Anno 1642. ab undecimo die Julii, usque ad vigeſimum Septembris, Ulmæ â quinque diverſis Gallinis, quinque ſingularia ova conformia, ſolis imagine, tredecim flammulas de ſe ſpargente, inſignita, excluſa fuerunt. Et primum quidem undecimo die Julii, inter horam nonam & decimam antemeridianam, ubi alutarii cujusdam gallina tale ovum excluſit in quo Sol, tredecim flammulis circumditus, non aliter, ac ſi ſculpto ſigillo impreſſus eſſet, cernebatur; hujusque uxor conteſtata eſt, ovum hoc, cum ab aliis ovis ſeparaſſet, talem ſplendorem edidiſſe, ut ejus aſpectu non parum conſternata fuerit; quod ovum etiam quamplurimis petentibus hominibus monſtravit.

Sequenti ſeptimanâ, alia mulier, Officinæ promercalium addicta, ſimile ovum â gallinâ ſua deſumptum, ſole ac tredecim flammulis notatum, Dn. Parenti meo exhibuit.

Circa Feſtum S. Jacobi, militis cujusdam Conjux etiam ex gallina ſua tale ovum, Solis imagine, tredecimque flammulis effigiatum, accepit.

Nec minus, menſe Auguſto, in Feſto aſcenſionis Chriſti Crepidarii gallina ſimile ovum, Sole, ac tredecim flammulis inſignitum, egeſſit.

Die 20. Septemb. alia ægrota fœmina tale ovum â sua gallina acceptum, Sole videlicet, tredecimque flammulis (sed non tam clarè & expresè notatum) Dn. Parenti meo donavit. Qui non solum hoc, sed etiam reliqua vidit, ac ocularis testis annotationibus suis inseruit.

EX quibus patet, Deum ac providam Naturam, interdum etiam rebus vilibus, certa Signa & characteres, notatu ac perscrutatione dignos, imprimere consuevisse. Causa horum ovorum Sole & flammulis notatorum, partim â Gallo, Jovis alite singulo mane aureum mundi lumen fixis oculis aspiciente, cantuque suo salutante, cumque gallina sæpius coeunte, characteremque hunc cum seminali principio imprimente, partim â gallina ipsa lumina sua in Solem defixa tenente, ejusdemque effigiem oculis per fortissimam imaginationem hauriente, desumi potest.

De cætero, hæc ova nihil mali significare vel portendere potuerunt, quia Sol signum Divinæ gratiæ est, qui cuncta illuminat, calore suo vivificat, calidum nativum insitum in singulis creaturis viventibus excitat, fovet, ac in suo statu naturali conservat.

CONSILIUM MED. XXXIX.

Partus gemellorum monstrosus.

ANno 1684. die septimo Junii, Styl. vet. nocturno tempore in Pago Stettlen, unum milliare â civitate Zeapolitana distante, sub ditione Ellvvangensi, sequens partus gemellorum monstrosus, masculini generis, vivus in lucem editus est.

Caput duplicatum, in medio unum cum altero coalitum, anteriore ac posteriore sui parte, instar Jani, faciem humanam habebat, in dextro ac sinistro ejusdem latere, una

una auris cernebatur, ventres medii ac infimi ex anteriore parte per coaleſcentiam uniti, unum ſaltem corpus repræſentabant, & quatuor ſuis brachiis, quæ habebant, ſeſe mutuò amplectebantur, & quilibet horum gemellorum alteram manum alterius axillæ vel humero imponebat, alteram verò lumbis dorſoque applicabat: Venter unico umbilico, cui vena umbilicalis annectabatur, inſtructus erat, inferioribus verò corporis partibus, ſcil. membris duobus virilibus, natibus, ac pedibus, ambo gemelli manifeſtè diſtinguebantur. Et quia hi gemini coaliti per ora ſua ſpirabant, ſonum ac vagitum edebant, & principalibus ſuis membris, viſceribus, omnibusque partibus naturalibus dotati erant, iccircò etiam quilibet eorum â Sacerdote ejus loci baptizatus eſt, ac ambo ſua nomina in ſacra undâ acceperunt.

Cum autem non multo poſt elapſo tempore mundo huic valedixiſſent, Dominus Doct. Joh. Franciſcus Walchius, Phyſicus Reipublicæ Zeapolitanæ meritiſſimus, amicus meus ſingularis, vocatus ac rogatus, hocce cadaver monſtroſum per ſectionem aperuit, ac in ejus capite duplicato, & in medio coalito, duo cerebra cum ſuis vaſis, interſtitio membranaceo peculiariter diſtincta, quin etiam in medio ac infimo ventre viſcera omnia, parteſque naturales internas duplicatas, ſed per ſeptum cutaneum in medio ſeparatas, & cuilibet corpori peculiariter loco conſueto inſertas, vidit ac deprehendit, & proinde pro gemellis veris, in utero forſan per fortiorem contactum, locique anguſtiam,

vel ob errorem naturæ in superiori corporis parte coalitis, agnovit atque deprædicavit.

Inter partus monstrosos etiam sequemtes numerandi veniunt.

Partus monstrosi.

Anno 998. Roberti, Galliæ Regis Conjux, Filium, caput & collum anserinum habentem, peperit.

Anno 1313. Mulier quædam Waiblingæ, in Suevia, infantem formâ Leonina in lucem edidit.

Anno 1573. In India Orientali, in Pago S. Laurenzii, infans duo magna cornua in capite gerens, natus est.

Anno 1595. Aræ Bacchi (Bacharach) mulier infantem, superiori corporis parte hominem, inferiori verò serpentem repræsentantem, progenuit.

Pontificis Romani, Nicolai tertii, Amita, quia gravida adhuc sæpius arma sua gentilitia, in quibus ursus exprimebatur, penitius contemplando aspexerat, infantem toto corpore villosum, & loco digitorum ungues ursinos habentem, enixa est.

Teudetii, (Paderborn) ex muliere, quæ Sacerdotes Pontificios illudere solebat, proles, mitram quadratam, quam alii Piretum nominant, quemadmodum sacerdotes imponere consueverunt, capite gerens, in lucem prodiit.

Anno 1625. In Foro Julii, (Friaul) in loco Perdònon vocato, nobilis quædam fœmina, quia mendici uxorem, multorum liberorum matrem, malè convitiis tractasset, filium septem capita habentem, peperit.

Mogun-

Moguntii, cum duæ mulieres in platea inter ſe verba faciebant, quarum una utero geſtabat, & malè quidam feriatus homo inter loquendum amborum capita colliſiſſet, factum eſt, ut cum gravida paulò poſt in partu duas filiolas edidiſſet, ambarum frontes usque ad nares coaliti cernerentur, quæ etiam in tali miſerrimo ſtatu usque ad decimum ætatis annum, ſupervixerunt.

Ante unum, vel duos annos, latrunculatoris ſervi (Steckenknechts) uxor, infantem ſuperiori corporis parte ſimiam referentem, (quia ſibi circumforanei cujusdam in foro ludentis ſimiam adhucdum gravida preſsè imaginabatur,) pariendo egeſſit.

Et aliæ duæ mulieres notiſſimæ, ante paucos annos, per fortiſſimam imaginationem, ſuis infantibus capita felina impoſuerunt.

Ante multos annos in territorio Ulmenſi lepus, leporem tergo affixum gerens, captus eſt, qui hunc gemellum currendo ubivis locorum dorſo ſuo inequitantem, geſtavit, quem leporem monſtroſum tum temporis Denzelius, aliique pictores Ulmenſes delineatum atque depictum, multis hominibus vendiderunt.

Eſslingæ, ante aliquot annos, cauponis mihi noti filia, lanioni nupta, & gravida, quia ovem, cujus jugulum maritus inter mactandum cultro punctim feriebat, inſpexiſſet, ſibique imaginando altius impreſſiſſet, infantem poſtea, capite ovino, edidit.

In Pourrentrout, (Brunntrut) ſede Epiſcopali, in Comitatu Alſgaugenſi infans natus eſt, qui parentis ſui nomen

men ponè aures, literis expressum, ex materno utero in mundum protulit, Stengel. P. 2. c. 51.

Anno 1675. die 17. Octobr. in Pago Bergenvveiler, propè Giengam, infans monstrosus, masculini generis, sarcinam magnam, capitis magnitudinem prævalentem, instar falisci tortuosi & anfractuosi, usque ad palpebras extensam, dextrumque oculum claudentem, in capite gerens, nec non nasum obtusum, instar leporini vel canini, & nil nisi pinnas, sine omni cartilagine, ostendentem, cum ore aperto, labiis ad superiora versus nares reductis, gingivisque se indecorè manifestantibus, linguaque brevi, vagitum interdum debilem edente, manibusque ac pedibus itidem monstrosis, nascebatur, quem vocatus inspexi, per sectionem aperui, & fusius in Consiliis & Observationibus meis medicinalibus, anno 1683. editis, Consil. 34. pag. 382. cum enumeratione causarum delineavi, atque descripsi.

In Metropoli Anton. peculiare monstrum ovo inclusum, prodigiosæ formæ inventum, illudque â Barone Senecione statim Regi Carolo nono, tum temporis Metæ (Metz) residenti, transmissum est. Ut Ambros. Paræus, Opere chirurg. lib. 24. fol. 1051. annotavit.

Anno 1687. mense Septembri, in suburbio Zellensi, mulier quædam infantem, oculis, naribus, ac auribus carentem locosque illos carne cuteque ad planitiem usque repletos & clausos, quin etiam nullas naturalis prolis proprietates, præter vitam, neque ullam vocem vel vagitum de se edentem, sed de cœtero humanum caput, corpus, brachia, pedesque, ac loco oris, parvum foramen, per quod vix

vix lac muliebre inſtillari potuit, habentem, non ſine parentum maximo luctu, & conſternatione, peperit.

Et magni nominis Matrona, quam ſæpius vidi, cum ab illa tum temporis gravida olim mendicus eleemoſynam peteret, & inter rogandum brachium mutilatum, manu carens, impudenter in viâ monſtraret, illa ex ſubitaneo inde concepto terrore, fortiorique imaginatione, poſtea Filiam manu privatam, in partu edidit, qui defectus manu argentea reſtauratus eſt.

CAveant igitur ſibi, (curioſæ præſertim, gravidæ mulieres,) ne res monſtroſas, prodigioſas, funeſtas, mancas, vel mutilas aſpiciant & penitius examinent; vel ſi fortè factum eſt, â fortiori imaginatione animum abſtrahant, aliaque meditentur, volam manus propriæ (fœtus ſui in utero recordantes) ſæpius inſpiciant, ſe cum fructu ſuo uterino Deo commendent, atque unum alterumve cochleare aquæ roris majalis aliquoties per horas reiterando, ſtatim â concepto terrore vel alteratione capiant. Semen quoque fœniculi, vel ejus decoctum in vino, ſæpius calidè aſſumptum, in hoc caſu ab aliquibus egregiè commendatur.

CONSILIUM MED. XL.

Infans ex fortiſſima matris imaginatione, monſtrosâ umbilici relaxatione, ac inteſtinorum extra corpus propendentium prolapſu, naſcitur.

ANno 1643. Villica quædam Berenſtattenſis, Ulmanæ ditionis, Jacobi Höckeri Conjux, præcedenti meſſis tempore, ſed primis geſtationis

mensibus, suburbanis rusticisque operationibus incumbens, & frumenti per agrum hinc inde sparsos manipulos colligens, sub eorundem uno reptantium viperarum acervum subitò animadvertit, harumque & motum & figuram, umbilicali regioni superimpositâ manu, ita strenuè sibi imaginata est, ut toto quidem, quo utero gerebat tempore, utcunque benè habuerit, ac denique circa crepusculum vespertinum filiam, sacrâ mox undâ Barbaram initiatam, quoad reliquas partes vividam, quidem peperit, sed ex radicata illa imaginatione non benè formatam, adeò, ut omnia natæ hujus intestina, aliâs secundum naturam in inferiori ventre occultanda, hic præter naturam per relaxatum umbilicum, extra corpus, tanquam magno in culeo recondita, soloque peritonæo investita, conspicienda se præbuerint, quæ etiam extra jam uterum posita, (materno videlicet & salutari calore destituta, ac circumstante insuper aere frigidiore læsa & coarctata) nec hypocausti calidioris beneficio, non tegumentis, non ullo medico & artificio & auxilio, in suo naturali statu conservari potuerunt, hinc elapso biduo, & sequenti Dominica die, vix hunc ingressa mundum, ad beatorum iterum sedem migravit. Quam filiolam honoratissimus Dn. meus Parens, Joh. Georg. Gockelius, Ph. & Med. D. Phys. Reip. Ulm. Ord. ac Collegii Med. Senior atque Decanus requisitus vidit, ac hæc omnia singulari studio & diligentia observavit.

CON-

CONSILIUM MED. XLI.

De Partu monſtroſo.

ANno 1685. menſe Februario, ad Brigittam, Philippi Bezneri, villici Weiltingenſis uxorem, quæ jam per unum menſem utero geſtabat, puer, duos lepusculos in ſacculo gerens, ex quo amborum capita protenſa cernebantur, ex improviſo in hypocauſtum intravit, & quæſivit, utrum ab ipſo hoſce gemellos lepores emere vellet? hæc, ex inopinato aſpectu capitum leporinorum perterrita, manu ſua faciem improvidè tangit & fricat, ac inſequente tempore autumnali, circa Feſtum Divi Martini, infantem maſculum, naribus carentem, quin etiam os & labia leporina diſciſſa habentem, vocemque pro more leporum de ſe edentem, ac inſuper herniâ umbilicali laborantem, nec non ſex digitis in utraque manu inſtructum, peperit, qui duobus poſt partum horis elapſis, ſacro prius Baptiſmate inundatus, cum morte vitam mutavit.

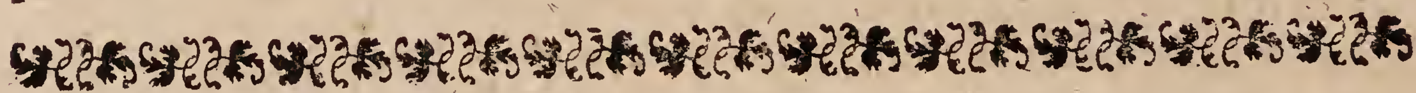
CAuſa hujus partus monſtroſi, ſubitaneæ alterationi, terrori, & fortiſſimæ imaginationi, quæ omnia hæc mulier, ex ſubitaneo & inopinato aſpectu horum leporum concepit, manuque faciem fricans, huncce leporinum characterem Embryonis in utero latentis faciei impreſſit, meritò adſcribitur.

Mirandum ſanè eſt, quod in tali, aliisque caſibus, fœtu jam in utero concepto delineato, imò ſæpius etiam exornato, per externum aſpectum, terrorem, imaginationem, vel deſiderium alicujus rei, natura ab inchoato, vel jam ad perfectionem deducto opere, manum quaſi detrahat, aberret, factam formationem immutet vel deſtruat,

ac loco legitimæ & naturalis formæ, monstrosam aliquam, & planè alienam producat: Notum enim est, quasdam mulieres non solum primis, sed etiam ultimis mensibus, quibus fœtus jam perfectè formatus & exornatus esse assolet, ex repentino concepto terrore, desideratæ rei fortiori impressione, vel pressâ rerum visui objectarum imaginatione, varios partus monstrosos edidisse. Exempla hujus varia & fermè innumera commemorantur, & quidem inter alia legitur, quandam mulierem ultimo mense utero gerentem, cum illa ex curiositate reum capitis supplicio affici vidisset, maximè exinde perterritam, pauco postelapso tempore, infantem peperisse, cui statim post partum caput â trunco, non sine copiosa sanguinis profusione, deciderit.

Et mihi filiola quædam, jam placidè in Domino quiescens, nata fuit, cujus mater, cum adhuc illam utero gestabat, cancrum majorem unicum â piscatore pisces ipsi vendente, desiderasset, ille verò ex stolida rusticitate illum denegasset, maximè exinde contristata & consternata, sibi per continuam imaginationem, non sine plurimis effusis lachrymis cancrum istum denegatum indesinenter ob oculos posuit, ac postea præfatam filiolam, mediis pedis alterius duobus digitis forcipatum brachium cancri referentibus, peperit.

Causam horum, aliorumque monstrosorum effectuum, (salvo tamen melius sentientis judicio) ego Archæo œconominæ microcosmicæ adscribo, qui, quamdiu ille in officina uterina formationis & exornationis operi incumbit, ac fœtus ibidem sub ejus imperio est, hic artifex, ad modum cerarii vel figuli, hocce suum opus, instar ceræ, vel luti, alterare, innovare, mutare, ac quemadmodum ipsi gravidæ fortissima imaginatio suggerit, efformare ac fingere, copiam & potestatem habet, quod experientia, omnium rerum magistra, ac mille testis, innumeris hactenus talibus monstrosis naturæ effectibus in lucem productis, edocuit, cui difficulter contradici vel contrariari potest.

CONSILIUM MED. XLII.

De Cerasis acidis, per quadraginta annos incorruptis conservatis.

Anno

Nno 1646. eo tempore, quo cerasa acida ad maturitatem suam pervenerant, quidam arti pharmaceuticæ addictus, vitrum amplioris orificii, in quo aliâs Syrupi & condita asservari solent, (Germ. Zucker-Glaß) cerasis acidis, pampinis per series interpositis & distinctis, replevit, illudque orbe vitreo, mediante cerâ liquefactâ, optimè clausit, dictumque vitrum filo cannabino contorto appensum, in pharmacopolii cella, aquæ puteali immersit, ut sic cerasa illa recentia per aliquod temporis spatium conservarentur.

Cum autem, nescio qua de causa, filum abrumperetur, præfatum vitrum hisce cerasis repletum, submersum est, ac in allegati putei fundo sepultum requievit.

Sed Anno 1686. cum crater ligneus, vel tabulæ ligneæ, quæ puteum in superiori parte circumcingebant, per ætatem putrescentes ruinam minari cœpissent, harum loco, præfatus puteus muro munitus est, ne quis per incuriam in eum delabendo, damnum caperet: Dum verò operarii huic operi perficiendo incumbebant, & inter operandum aliquid lignosi in puteum illum fortè fortunâ decidisset, quod murarius anabathrâ seu scala in aquam demissâ, descendens extrahere tentabat, ecce! hoc vitrum, per quadraginta integros annos in hoc puteo delitescens, & per fortiorem motum â fundo putei revocatum, aquæ puteali supernatans, murarii manibus occurrit, quod statim prehendit, Pharmacopœo, qui ante prænominatum longissimum tempus dictum vitrum huic puteo immiserat, ad manus tradit, qui summè miratus, vitro aperto, Cerasa hæc ad-

hucdum integra & incorrupta, sed saporem priorem naturalem non amplius habentia, invenit, quæ deinceps illustrissimæ cuidam Comitissæ in nostra vicinia, ac mihi, monstravit, & communicavit.

Causa tam longæ durationis, sine dubio est aquæ putealis frigiditas adstrictiva, quæ calorem destruentem in cerasa aliâs agentem, putredinemque molientem atque promoventem coercuit, ac consequenter cerasa hæc à corruptione vindicavit.

CONSILIUM MED. XLV.

Uterus prolapsus, tertia demum septimana repositus.

ANno 1690. die Lunæ, qui erat vigesimus quintus Mensis Augusti, Vietoris cujusdam uxor, (quæ gravida in feria secunda Paschatos è scalis prolapsa, ex vehementi corporis concussione, uterum aliquo modo exire sentiebat) cum in partu ad excludendum fœtum magno conamine abdomen comprimebat, uteri ex utroque latere, remanente saltem ejus fundo, prolapsum passa est, qui è muliebribus, instar falisci, versus posteriora acuminati, propendebat, cujus vagina etiam propè podicem inversa conspiciebatur, per quam infans puerulus vivus ac satis corpulentus & validus egressus est; secundina verò, quæ propè fores hærebat, nec puerperæ nisu excludi poterat, per adstantem Matronam Obstetricibus præpositam, manu exempta est.

HIc uterus fibris rugisque conſpicuus, vivumque cutis colorem repræſentans, tanta duritie intumeſcebat, ut omne repoſitionis tentamen fruſtraneum eſſe deprehenſum ſit; hinc varia ſymptomata, (calor ſcil. præternaturalis cum pulſu celeriori & ſiti Tantalea) oborta ſunt, ad quæ ſedanda, ex meo Conſilio tam potus ordinarius, quam Julapia refrigerantia, non neglectis cordialibus & uterinis, ordinata fuêre. De cætero autem mulier hæc viribus benè conſtitit, nec de ullo peculiari dolore conqueſta eſt, cibumque bono cum appetitu aſſumſit. Externè, ad duritiem uteri emolliendam, varia unguenta, & fomenta & inter alia aqua chalybeata ex officina fabrorum ferrariorum (germanicè Löſchwaſſer) alumine crudo permixta cum triplicatis linteis ſæpius calidè applicata fuit, cujus uſu tandem pertæſa, patiens operculum figulinum, quo cacabi majores conteguntur, ſuper prunis calefactum, linteòque panno involutum utero prolapſo repetitis vicibus applicavit ipſique identidem inſedit; ex cujus crebriori uſu induratus uterus emollitus, tractabilisque redditus eſt; quod Joh. Bartholomæus Heckhing, Reipubl. noſtræ Ulmenſis chirurgus ordinarius exercitatiſſimus, & ad ferendum auxilium vocatus, animadvertens, die decima ſexta ſeptembris, quæ erat dies Mercurii, manuali operatione adhibitâ uteri vaginam introrſum depellendo, cum reliquo matricis prolapſæ corpore repoſuit, clauſtrumque muliebre, (quod in præternaturali ſtatu formam conſuetam penitus amiſerat) in priorem naturalem ſtatum ac ordinem, (& quidem ſecundâ vice, quia altera die poſt repoſitionem rurſus excidebat) redegit, â quo tempore hucusque in ſuo naturali loco remanſit.

CONSILIUM MED. XLIV.

Fiſtula maxillæ, ex cavo & carioſo dente prognata, feliciter curata.

ANno 1689. Prænobiliſſimus quidam Vir, & præfectus urbis Neuſol in Hungariâ cæſareus, maxillæ fiſtulâ ex cavo & carioſo dente prognata *Caſus.* labo-

laboravit, quæ tantas altas radices egit, ut ossa subjecta cariosa totius maxillæ & adjacentium partium corruptionem minarentur: Cibus & potus, quem capiebat per sinuosa fistulæ atque maxillæ cariosæ foramina effluebat, potulenta per gulam ac œsophagum in ventriculum descendere recusabant, squamæ cum materia saniosa, amurcam vini æmulante decedebant, appetitus dejectus cum virium prostratione accedebat, & in summa, chirurgi etiam exercitatissimi de ipsius Patientis restitutione dubitabant, ac fermè desperabant.

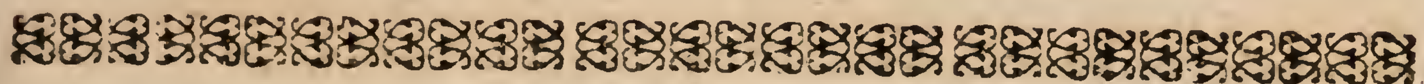
Curatio. AD hujus ergò Curationem Filius meus, Johannes Christophorus Gockelius, tum temporis chirurgiæ in superiori Hungarià operam navans, nunc verò Legionis Principis Saxonici constitutus chirurgus primarius Castrensis, requisitus manum huic malo desperato adhibuit, & totam Curationis methodum communicato meo consilio ita direxit, ut 1. humores peccantes & noxii aliquoties è toto corpore expurgentur. 2. Dens læsus, si adhuc in ore supersit illicò, & sine ulla mora eximatur. 3. Putredo per lavamenta & injectiones arceatur. 4. Ossium caries vel per appropriata remedia & pulveres, vel per cauteria actualia absumatur, squamæque cariosæ, atque ossicula corrupta forcipe apprehendantur & extrahantur. 5. Foramina fistulæ per turundas amplientur, ac usque ad perfectam mundificationem ulceris aperta conserventur. 6. Post mundificationem siccantia omni acredine carentia usurpentur. 7. Hinc remedia epulotica carnemque generantia adhibeantur. 8. Labia vulneris ad mutuum contactum vel per glutinum, vel per transmissas, filoque transversim obvolutas acus adducantur. 9. Et sic cutis cum subjecta carne per cicatrizantia claudatur, & tandem 10. toto curationis tempore conveniens Diæta observetur.

Ad hunc igitur scopum assequendum Domino Patienti 1. sequentes pillulas repetitis vicibus propinavit. ℞. *Extr. panchym. Croll.* ℈j. ☿ *ii dulc.* ℈ß. *Mag. Jalapp. gr. vij. M. f. l. a. pillulæ unâ vice deglutiendæ.* Dens cariosus fuit evulsus. 3. Ad arcendam putredinem tale Lavamentum per siphonem sæpius injecit. ℞. *Herb. Centaur. minor. scordii, agrimon. ana Mj. Rad. tormentill. consolid. major. ana* ℥ij. *M. & con-*

1. Pill purg. *2. Dentis evulsio.* *3 Lavamentum.*

& concis. coq. in aquæ fontanæ mensura una ad tertias, sub finem addendo, Mell. despumat. ℥iij. alum. roch. ʒij. M. pro injectione. Quocirca etiam Unguento digestivo Fabric. Hildan. cum Ægyptiaco mixto, usus est. 4. Ad Ossium cariem exterminandam, primò squamas & officula cariosa volsella successivè extraxit, simulac mercurium dulcem aquâ plantaginis mixtum cum linteamentis carptis fistulæ cavitati usque ad fundum imposuit; postea & pulveres euphorbii, aristolochiæ longæ, & ireos florentinæ, æquali portione invicem mixtos, denudatis ossibus inspersit. 5. Fistulæ foramina per turundas aperta retinuit. 6. Absoluta mundificatione talem pulverem siccantem & simul epuloticum adhibuit. ℞. *Aloepatic. sarcocoll. sang. Dracon. aristol. long. æris usti. ana ʒj. M. f. pulvis.* 7. Qui pulvis & septimæ indicationi, carnis videlicet generationi satisfecit. 8. Labia Ulceris fistulosi emplastris glutinantibus & ligaturis ad mutuum contactum redegit. 9. Unguento Isidis & Emplastro diachalciteos cicatricem induxit. Ac 10. Convenientem Diætam, ratione aeris puri & temperati ciborumque euchymorum suasit; ac pro potu ordinario radicem chinæ, cum ligno sassafras, Cinnamomo, passulis, semine anisi & fœniculi aquæ fontanæ incoxit. De cœtero, somnus & vigiliæ erant moderatæ, somnus modicus, excrementa alvi respondebant naturæ consueto ordini, animique fortiores motus refrenebantur. Quibus ita observatis, prænobilissimus Dominus Patiens cum admiratione omnium, qui hujus gravissimi & penè deplorati affectus notionem habebant, ex integro, (ut ipsius literæ testimoniales edocent) restitutus convaluit.

4. Mixtur. & pulver. cariem absumentes. 5. Turund. immissio. 6. Pulv. sicc. & epulot. 7. 8. Empl. glutinant. & ligaturæ. 9. Cicatrizantia. 10. Diæta.

CONSILIUM MED. XLV.

Mulierem Hydropicam felici successu restitutam designans.

ANno 1687. mense Augusto, Margaretha Reichin, ætatis suæ quadraginta circiter annorum, militis cujusdam conjux hydropica, in Xenodochium nostrum delata, curæque meæ demandata fuit; Venter valdè turgebat, de asthmate, siti, & pe-

dum circa talos tensione ac tumore œdematoso conquerebatur, facies livido ac lurido colore erat tincta, quæ symptomata lassitudo totius corporis concomitabatur, quapropter hæc patiens consilium & auxilium meum medicum anxiè imploravit.

Curatio. His ita consideratis, 1. ad materiæ peccantis ablationem sequenti pulvere purgante aliquoties, & quidem semel in septimana, usa est. *Pulv. purg.* ℞. *Spec. diaturb. cum Rhabarb. Pulv. rad gialapp. ana* ℈ij. *Crem.* ♀. ℈j. *Diagryd. corr. gr. v. M. f. pulvis unâ vice sumendus.*

Hinc 2. de sequenti Apozemate quotidiè M. & V. ℥v. hausit. *Apozema.* ℞. *Herb. absynth. Card. bened. Centaur. min. agrimon. Veron. hepat. nob. ana* M℔. *Cort. Tamarisc. med. fraxin. ana* ʒj. *Baccar. laur. juniper ana* ʒij. *Rad. raphan. marin. bryon. Ebul. asar. helleb. nigr. præp. irid. nostr. Polypod. qu. Gialapp. ana* ʒij. *Rhab. Monach. fol. sen. ana* ℥ß. *Zingib. alb.* ʒj. *Crem.* ♀. ʒij. *Chalyb. c.* ♀. *præp.* ℥ß. *anis. fœnic. ana* ℈j. *M. & concis. f. l. a. nodulus cum mensura una ac dimidia vini albi Nicarini infundendus.* *Potus Ord.* Potus ordinarius fuit Decoctum seminis carui & baccarum juniperi.

3. Pro viscerum sanguificationi dicatorum roboratione, quotidiè repetitis vicibus de sequenti Tragea assumsit. *Tragea.* ℞. *Spec. diacurcum. dialacc. ana* ʒß. *Cinnam. opt. Zingib. ana* ʒj. *Macis, garyophyll. ana* ℈j. *Chalyb. cum* ♀. *præp.* ʒij. *sacch. alb.* ℥iij. *M. f. Tragea.* His itaque remediis spatio unius mensis dicta patiens, per Dei gratiam, pristinæ sanitati restituta, ex dicto Nosodochio publico discessit.

Mulier, prolapsu intestinorum ex hernia laborans, per usum Mercurii vivi, feliciter restituta.

Casus.

Anno 1686, militis cujusdam Conjux, nomine **Schittlerin**/ septuagesimum circiter annum agens, prolapsum intestinorum ex hernia passa est.

Ubi

UBi 1. ad feces emolliendas, inflammationem præcavendam, atque repoſitionem inteſtinorum facilitandam, *duæ maſſæ fili crudi lixivio incoctæ & expreſſæ, alternatim, ſæpius repetendo, parti affectæ calidè applicatæ fuerunt.* Hinc 2. ad alvum lubricandam, ejusque excrementa provocanda, doloremque mitigandum ſequens Enema injectum fuit. ℞. *Herb. 5. emoll. ana M℔. flor. chamomill. ſummit. aneth. ana Mß. Rad. alth. lilior. alb. ana ℥ij. ſem. lini, fœnugr. ana ℥ß. M. f. decoct. cum brodio Carn. q. ſ. Colatur.* ℞. *℥vj. in qua diſſolv. Elect. Lenitiv. Florenz. diacathol. ana ℥vj. Mell. roſ. col. ℥j. Ol. viol. lini, chamom. ana ℥ß. Vitell. ov. num. 2. Salis ʒj. M. f. Clyſter.* 3. In eundem etiam finem aliquot vicibus Olei lini ſine igne parati, aliquot Uncias hauſit. Cum autem dicta remedia expectationi noſtræ non ſatisfacerent, iccircò 3. in re tam dubia & periculoſa, pravisque ſymptomatibus, (dolore videlicet, inflammatione, conſtipatione, ructu & vomitu) incrementum ſumentibus, tam ad inteſtinorum inflammationem mitigandam, quam ad feces excludendas, ac dein inteſtina prolapſa in priſtinum locum reducenda, dictæ Patienti Mercurii vivi Unciæ tres in Oleo lini propinatæ fuerunt, quo facto, dictus Mercurius vivus ſecundum minimas ſuas particulas fecibus permixtus, viam illis feliciſſimo ſucceſſu aperuit, inflammationem frigiditate ſua coercuit, & ſic alvo in ſuum naturalem ſtatum reductâ, inteſtinorum repoſitioni auxiliatrices quaſi manus præbuit. Quo facto, mulier hæc decrepita priſtinam ſanitatem, præter multorum ſpem ac expectationem recuperavit.

Curatio. *Enema.* *Ol. lini.* *Mercurius vivus.*

CONSILIUM MED. XLVII.

Febris Quartanæ Curationem delineans.

Caſus.

ANno 1687. menſe Octobri, Vir quidam maximè Reverendus, temperamenti Cholerico-Melancholici, ad affectum hypochondriacum pronus, poſt autumnalem purgationem, & adhibitam venæſectionem, febre quartanâ correptus eſt, cujus

paroxysmi vel accessiones præmisso horrore, sine tamen insigni frigore, sed insequenti intenso calore, per horas aliquot durante, maximaque siti Dn. Patientem divexabant: Extra paroxysmos, diebus scil. intercalaribus, præfatus Dn. Ægrotus melius habebat, cibum, (præter carnem, quam aversabatur) capiebat, alvumque apertam habebat; Urina vero erat turbida, ejusque sedimentum farinaceum & crassum; Quam ob causam pristinæ sanitatis cupidus, Consilium & auxilium meum medicum requisivit.

Resolutio.

Definitio. QUartana intermittens est febris ab humore melancholico, in venis mesaraicis putrescente exorta, quarto quovis die ingruens.

Causa. Causa in definitione posita est, quocirca Sylvius Prax. Med. Append. Tract. 10. p. 843. cum recentioribus asserit, Causam ejus â pituita glutinosiore & copiosiore, propter frigus hyemis, veris, vel autumni, acre factâ, nec non diætæ, (aeris præsertim frigidioris) erratis, quæ non parum tenacis pituitæ proventum promoveant ac facilitent, petendam esse. Excitatæ autem â pituita tenaci in pancreatis ductibus lateralibus obstructiones, magis contumaces, solutuque difficiles sunt, unde serius â collecto in ipsis, acriorique ideò facto succo melancholico perforari, novique paroxysmi excitari possunt.

Signa. Signa â pandiculatione, oscitatione, ac insequenti rigore, calore paulatim succenso, paroxysmorum quarto die reditu, pulsu ab initio raro & tardo, sed in vigore paroxysmi veloci ac frequenti, urinâ post invasionem tenui & aquosâ, postmodum vero coloratiore & crassiore, sudoribusque primò paucissimis, postea maximis & copiosissimis, desumuntur.

Prognosis. Prognosis. 1. Febres quartanæ, durante autumno & hyeme plerumque curatu difficiles, vere autem ac æstate, faciliores existunt. 2. In febre quartana, si quivis paroxysmus cum maxima virium debilitate redeat, ac simul urina valdè rubra ac turbida sit, patiens in periculo versatur.

Ad

Ad Curationem requiruntur 1. materiæ peccantis præparatio. *Curatio.*
2. Ejusdem evacuatio 3. Venæsectio. 4. Viſcerum roboratio. 5.
Symptomatum mitigatio. 6. Appropriatorum exhibitio. 7. Diæta.
In quem finem præfato Domino Patienti ſequentia remedia
ordinata fuere. 1. Ad humoris peccantis præparationem. ℞. *Crem.* *1. Pulv. præp.*
♀. ℈ij. ſal. ſcolopendr. gr. vj. Ol. macis g. j. M. f. pulv. veſperi ante purgationem
in brodio carnis ſumendus. 2. Ad ejusdem evacuationem. ℞. ♀. *2. Pulv. purg.*
Emet. Mynſ. gr. v. d. ad chart. S. **Purgierpülverlin / auf 1. mahl.**
3. Vena ſalvatella in digito minimo ſiniſtræ manus fuit aperta. 4. *3 V. S.*
Pro viſcerum roboratione ſequens Tragea ſingulis diebus poſt paſtum cum pane ſaccharato & vino fuit uſurpata. ℞. *Spec. diarrhod.* *4. Traggea corrob.*
Abb. diatrionſant. ana ʒß. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. moſch. ʒj. Macis, garyophyllor. ana ℈j. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℈j. ſacch. alb. ℥iij. M.
f. Tragea. 5. Pro ſymptomatum mitigatione aliquoties Theriacæ Andromachi avellanæ quantitatem ſumſit. *5 Theriac.*
6. Pro remedio appropriato quovis quarto ante paroxysmum die, de ſequenti pulviſculo tertiam partem in vino abſynthites hauſit, ac poſt ſumptionem in lecto benè tectus per unam atque alteram horam ſudavit. *6. Remed. appropriata. De Corde leporis, &c.*
℞. *Cor leporis recens in campi aut agri alicujus venatione capti, ſeca in lata fruſtula, quæ vino albo odorato probè lava, ac æſtivo tempore in ſole, hyberno juxta fornacem calefactum paulatim non ſubitò commodè exſicca, exſiccata fruſtula contunde, cribra, deinde in tres partes divide, cujus partem unam, præmiſſis præmittendis in vino albo claro, vel aq. Card. bened. diſſolutam brevi ante paroxyſmum, vel in initio ejusdem exhibe, & hæc exhibitio ter hoc pacto ante paroxyſmum repeti debet.* Sequens etiam pulvis, præmiſſo vomitorio, duabus ante paroxyſmum horis, ſumptus commendatur. ℞. *CC. philoſ.* *Pulv. antifebril.*
calcin. ⊖is abſynth. Card. ben. fumar. ana gr. vij. M. Nec minus talis pulviſculus cum patientis emolumento præfato tempore exhibetur.
℞. *⊖is Card. bened. ʒß. flor. ⊖ ✱ iac. ℈ß. M.* 7. Quod Diætam concernit, aer ad caliditatem inclinet, probaque inſtituatur victus ratio, cibi ſint euchymi cum pulv. garyophyllor. conditi, qui tamen ante paroxyſmum vitentur: Conferunt quoque cappares. Vinum ſit album dilutum, ſomnus ſit moderatus, alvus reſpondeat naturæ, fortioresque animi commotiones, perturbationes, atque pathemata evitentur. *7. Diæta.*

CONSILIUM MED. XLVIII.

Febris, cum cutis efflorescentiis rubris, ac dispositione ad arthritidem vagam scorbuticam curationem proponens.

Casus.

Nno 1687. mense Novembri, Juvenis quidam post unam alteramve alterationem, calorem præternaturalem intensum, cum insequente siti Tantalea, lassitudine membrorum ac totius corporis, ciborum inappetentia, stomachique dolore, somno interrupto, ac dolore vagabundo, præsertim in sinistro brachio ac manu, quin etiam genubus, cum aliquali tumore, nec non corporis maculis rubris, hinc inde efflorescentibus, sensit, cui pulsus durus ac vehemens, urinaque in principio turbida accessit, quapropter ille, rebus sic stantibus, opem ac auxilium medicum requisivit, ut sic mediante legitimo remediorum usu, pristinam suam valetudinem recuperaret.

Resolutio.

Definitio. HUnc affectum Febrilem & arthritico - scorbuticum esse, ex descriptione Casus satis superque elucescit.

Causa. Causa est ὀργασμὸς seu humorum turgescentia, vel ut alii appellant, ebullitio ac fermentatio sanguinis, in hoc subjecto ad iracundiam prono, cum sale volatili scorbutico, partes nervosas ac membranosas vellicante, ibidemque dolorem excitante.

Signa. Signa sunt, calor vehemens, sitis, pulsus durus ac celer, maculæ scorbuticæ rubræ, dolor ac tumor, & quæ sunt similia.

Progno-

Prognosis. Hic morbus contemnendus non est, sed quia usurpatis remediis morem gessit, pulsus ac urina naturalem statum receperunt, ac symptomata mitiora facta sunt, iccirco salutaris eventus non sine ratione sperandus. *Prognosis.*

Curatio requirit ablationem morbi & symptomatum, quæ consistit 1. in materiæ peccantis evacuatione per remedia appropriata & specifica. 2. Diaphoreticorum usu. 3. Alterantibus & corroborantibus. 4. Topicis anodynis. Et 5. Convenienti Diæta. In quem finem tales remediorum formulæ præscriptæ fuerunt. *Curatio.* 1. Ad materiæ peccantis evacuationem, sequens Apozema. ℞. *Herb. beccabung. nasturt. cochlear. agrimon. Veron. ana pj. Rad. aperient. maj. ana ʒj. raphan. marin. ʒij. helen. garyophyllat. ana ʒj. Rhabarb. ver. ʒiij. fol. sen. el. s. st. ℥j. Gialapp. polypod. qu. ana ʒij. Crem. ♀. ℥ß. sal. tamarisc. ℈j. Cinnam. opt. ʒj. Macis. ℈j. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. d. ad. saccul. coq. in ℔iij. aq. font. ac. ℔iß. vin. alb. ad 3tias, de quo singulis alternis diebus manè jejuno stomacho ℥v. bibat, & per horas 2. vel 3. à cibo abstineat.* *Apozema.* 2. Ad heterogenea massæ sanguineæ per sudorem resolvenda atque eliminanda, circulationemque ejusdem promovendam. ℞. *♁ ii diaphoret. rec. ex Regulo præp. ℈ß. ⊖. CC. volat. gr. iiij. ⊖. cochlear. nasturt. ana gr. iij. M. f. pulvisculus, alternis diebus in aqua è typhis cervinis manè jejuno stomacho sumendus;* Quæ duo remedia, Apozematis nempe & Diaphoretici per aliquot dies, alternando continuanda. *Sudorif.* 3. Pro caloris præternaturalis alteratione, ac cordis, viscerumque principalium corroboratione. ℞. *Aq. Ceras. nigr. CC. è typh. rub. Id. bugloss. Cinnam. cydoniat. ana ℥j. Corall. rubr. præp. ʒß. Lap. rubin. præp. ℈j. Conf. Alk. incompl. ℈ij. Margarit. præp. Lapid. Bez. occid. ana gr. v. sacch. perlat. ʒij. M. Dos. cochl. j. vel alterum, sæpius repetendo.* *Aq. Confort.* 4. Pro Topico sacculos furfuribus in sartagine tostis, repletos, partibus dolentibus applicavit. *Topicum.* Et 5. Bonam ac laudabilem Diætam observavit. Aer erat calidus, cibi laudabiles, coctuque faciles, Potus ex sequenti pulvere paratus. *Diæta.* ℞. *Scob. Radic. chin. ℥j. Ligni lentiscini, santal. citrin. ana ʒij. Cinnam. opt. ʒj. Sem. anis. ʒj. CC. ust. pulv. Ocul. ♋. ana ʒiij. M. f. pulv. gross. de quo cochleare unum ℔iiij. aquæ fontanæ fervidæ injiciatur, ac urceus statim post injectionem claudatur.* *Spec. pro Potu.* De cœtero, quies procurabatur, alvus naturaliter aperta servabatur, animique fortiores motus refrenabantur.

Quibus ita observatis, dictus Patiens à
febre liberatus fuit.

CON-

CONSILIUM MED. XLIX.

Pleuritidis Curationem proponens.

ANno 1687. mense Octobri, Vir quidam quadraginta circiter annorum pleuritide vera cum insigni dolore lateris dextri punctorio & febre acuta correptus est, quem sequentibus ac infra designatis remediorum præsidiis pristinæ sanitati, per Dei gratiam, restitui.

Morbi definitio. UT autem morbum hunc aliquantulum describamus, est ille pleuræ & adjacentium musculorum, ab influxu humoris fervidi, & sanguine è vena azygos erumpente ac extravasato, intra pleuram duplicatam irruente, ibidemque ob cessantem & denegatum circulationis motum stagnante atque putrescente, exorta affectio, *cum* dolore lateris punctorio, asthmate, tussi, pulsu duro, inæquali & frequenti, nec non inflammatione, conjuncta.

Causis & Signis. Causa & signa, quia in definitione exposita sunt, iccircò ea repetere supersedemus.

Prognosis. Curatio est bonæ spei, si sputum maturè coctionem recipiat, & facile ac promptè extenuetur, & si quarto die æger album, læve, æquale, idque ter vel quater tussiendo, respuat, &c. Dubiæ, si ichores tantum tenues exspuantur, si flava bilis sputo admodum permixta & multò post initia appareat, si sputum sit flavum sincerum, & aquositati multæ permixtum, si æruginosum, spumosum, & nigrum, si exscreatio tussim & spirandi difficultatem non sedet, si in Empyema post 14. dies abeat, ut Hippocrates 8. aphorismor, sect. 5. monet, dicendo, Qui pleuritide laborant, nisi intra dies quatuordecim supernè repurgentur, iis in Empyema fit mali translatio: Si in peripneumoniam facessat, si senibus accidat; si in corpora densa & exercitationi dedita incidat. Nullius, si in ea nihil exspuatur, si pulsus sit durus, parvus, & ob intensum calorem frequentissimus, si hæmorrhagia aliqua in morbi principio absque alleviatione contingat, si ob morbi gravitatem & dolorem acutum atq; lancinantem epar & ventricu-

triculus in consensum trahatur, & diarrhœa superveniat, si post diuturnum morbum corpus cachecticum aggrediatur, si plurimus in pectore strepitus sonet, vultus demissus sit, oculique aurigine & caligine obducantur, & quæ sunt similia. Remedia, quibus dictus Patiens restitutus fuit, talia fuêre. 1. Pro antipleuritio specifico sequentem potiunculam hausit. ℞. *Spermat. Cet. rec. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒß. *Dent. apr. præp. Mandibul. Lucii. præp. ana* ℈ß. *Syr. papav. err.* ℥ß. *Aq. chærefol. Card. Mar. ana* ℥j. *M.* Sequens etiam Remedium sæpè probatum inveni. ℞. *Ol. lini sine igne parat.* ℥ij. *Ol. anis. still. g. v. M. pro una dosi.* 2. Vena mediana in brachio lateris affecti fuit secta. 3. Ad sanguinis extravasati, & materiæ purulentæ exscreationem atque expectorationem, syrupi hujus pectoralis sæpius aliquam portionem cum baculo glycyrrhizino per intinctionem deglutivit. ℞. *Syrup. d. jujub. liquirit. papav. err. violar. ana* ℥j. *Oxym. simpl.* ℥iß. *Tabb. diatrag. frig.* ʒiij. *M.* 4. Ad æstum febrilem mitigandum, viresque roborandas. ℞. *Aq. confort. officin. perlat.* ℥ij. *flor. acac. scabios. ana* ℥j. *Ocul.* ♋. *præp.* ℈j. *CC. præp. Corall. rubr. præp. ana* ℈ß. *Julap. violar.* ℥ß. *f. mixtura cochleatim sumenda.* 5. Ad dolorem lateris punctorium mitigandum. ℞. *Ung. pector. dialth. ana* ʒß. *Ol. amygdal. dulc.* ʒij. *M. f. Unguentum, quo latus affectum ter in die calidè inungatur.* Præter hæc, bona ac conveniens Diæta fuit observata, Aer erat calidus, cibi euchymi, ut juscula carnium, ptisana hordeacea, pulmenta ex pomis dulcibus ac redolentibus, pruna Damascena, &c. Potus verò ex sequentibus paratus. ℞. *Herb. hyssop. capill.* ♀. *ana* pj. *flor. papav. err.* Mß. *CC. ust.* ʒvj. *hord. integr.* ℥iß. *Jujub. sebest. ana* ℥ß. *fic. ping.* ʒvj. *passul. min.* ℥ij. *liquir.* ʒij. *sem. anis. fœnic. ana* ʒß. *M. f. decoct. cum duabus mensuris aq. fontanæ ad tertias.* Quocirca etiam quieti indulsit, alvum apertam retinuit, animique fortiores motus refrenavit.

Pot. antipleurit. *V. S.* *Syrup. pect.* *Aq. confort.* *Ung.* *Decoct. pro potu.*

CONSILIUM MED. L.

Ebrietatis graviora Symptomata, cum decenti Curatione delineans.

ANno 1688. die 2. Januarii, quidam Adoleſcens, cum in aliquot diverſoriis largiori vini potu ſe ingurgitaſſet, ac tandem aquam mulſam ex herbis ac aromatibus paratam ſuperbibiſſet, ob fortiorem ſanguinis & humorum exinde concitatam fermentationem, ex improviſo in terram decidit, ac poſtliminio in hypocauſtum deportatus, lectoque impoſitus, aphonus ac omni ratione privatus, magno cum impetu totum corpus ab uno ad alterum latus vehementiſſimo conamine movit, brachia vibravit, pedibusque calcitravit, ita ut aſtantes (quamvis ſine fundamento) de propinato aliquo toxico ſuſpicarentur, ac de ipſius vita dubitarent.

EGo vocatus, aſtantibus periculum, in quo Patiens verſabatur, propoſui, Hippocratis authoritate ſuffultus, qui aphoriſmor. 5. ſect. 5. dicit. Si ebrius quiſpiam derepentè obmuteſcat, convulſus moritur, niſi febre corripiatur, aut ubi ad horam pervenerit, qua crapulæ ſolvuntur, vocem recuperet,. Statim etiam in principio Theriacam diſſolutam propinavi, ac poſtea ſequentia adhibenda remedia præſcripſi. 1. Ad ſaburram materiæ potulentæ ex ventriculo primisque
Syr. Emet. viis eliminandam. ℞. *Syr. Emet. Ang. Sal. ʒvj. quo ſumpto, per aliquot vices magnam quantitatem dictæ materiæ cum inſigni levamine evomuit.* 2. Ad Cordis, capitis, ac ventriculi corroborationem, de ſequenti aqua
Aq. confort confortante ſæpius unum atque alterum cochleare aſſumſit. ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. ℥iij. Cinnam. ſtill. ʒij. Conf. Alker. incompl. ʒß. Lap. Bezoar. occid. Corall. rubr. præp. ana gr. v. Man. chr. perlat. ʒij. M.* 3. Mediâ nocte, cum dicta priora ſymptomata reverterentur, præmiſſâ
Pot Cordial. venæſectione, talem potiunculam bibit. ℞. *Lap. Bezoar. orient. gr. v. Theriac. cœleſt. gr. iiij. Conf. Alk. inc. ℈j. aqua. borrag. q. ſ. ad potiunculam.* A cujus uſu melius habuit, quietique indulſit, ac poſtea priſtinam rationem ac loquelam recepit. 4. Ad inſequentem maximam ſitim compeſcendam, tali Julapio uſus eſt. ℞. *Syr. acetoſ. citr. rub. Id. Ceraſ. acid. ana ℥j. Aq. font ℔ij Spir. ⊕-ol. rectif. ℈ij. M. f. Julapium.* Ex quorum remediorum uſu præfatus patiens â dicto affectu liberatus, convaluit.

CON-

CONSILIUM MED. LI.

Secundinæ Retentio, superveniente febre acutâ, lethalis.

Casus.

ANno 1687. circa finem mensis Decembris, honesta quædam Matrona, annorum 36. cum adhuc gravida uteri hæmorrhagiâ laborasset, non multò post, fœtum masculini generis, duas horas superviventem, post quintum â conceptione mensem, præmaturo partu, enixa est; Secundina autem in utero remorata manus operâ, (ut apud priores quinque partus factum est,) procul dubio ob coalescentiam, eximi non potuit: Puerpera interim de sinistri inguinis ingenti dolore, in circumferentiâ dimidii imperialis latitudinem non excedente, conquesta est, nec leviorem ibidem digiti tactum admittere potuit.

Curatio.

Pot. ad expellendam secundinam.

Aq confort. Cordial.

QUa de causa vocatus ad expellendam secundinam sequentem potiunculam, sæpius in tali casu expertam & comprobatam præscripsi. ℞. Troch. d. myrrha ʒj. Cinnam. acut. Testic. equi castrat. & præp. ana ℈j. Croc. or. ℈ß. Borrac. offic. gr. v. Aq. arthemis. ℥ij. M. pro dosi unâ. Quâ potiunculâ in hoc subjecto nihil proficiente ad vapores uterinos malignos putridosque ascendentes, cor atque cerebrum infestantes, arcendos, de sequenti aqua cordiali sæpius unum alterumve cochleare assumsit. ℞. *Aq. confort. offic. perlat.* ℥*ij. Ceras. nigr. meliss. simpl. è typh. Cerv. ana* ℥*ß. conf. Alkern. inc.* ʒ*ß. CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. Corall. rubr. præp. ana* ℈*ß. Lap. Bezoard. Or. gr. v. Man. Chr. perlat.* ʒ*ij. M.* Interea autem secundina in utero putrescere at-

que maximo cum fœtore frustratim abscedere cœpit, quæ particularum excretio per aliquot dies, sine tamen Patientis levamine, aut fœtoris remissione & evanescentia, duravit. Ad hæc dicta Symptomata febris acuta putrida, accessit, quæ tam maximo horrore, quam insequenti squalido præternaturali calore septem horas durante, pulsu celeri & duro, nec non capitis vehementi dolore & inquietudine, sitique Tantalea, non sine virium resolutione atque jactura, quotidiê miseram patientem divexavit, ad quam expugnandam, sequentia remedia successivè adhibita fuêre. ℞. *Pulv. rubr. Pannon. CC. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. Spec. d. hyacyntho ana ℈j. sal. acetosell. ℈ß. M. f. pulv. divid. in 3. part. æqual. dequibus quolibet accedente paroxysmo una dosis in aqua confortante superius descripta, propinetur.* Et ad squalidum calorem febrilem compescendum. ℞. *Sem. 4. frig. maj. ana ʒß. Amygd. dulc. excort. ʒij. aq. acetos. endiv. cichor. ana ℥j. M. f. Emulsio, in Colatur. dissolv. CC. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. Nitri tabulati. ana ℈ß. sacch. ♄. gr. v. Man. Chr. perlat. ʒij. M. f. potio. vesperi sumenda.* Ad hæc, aliquoties grana quatuor vel quinque Theriacæ cœlestis deglutivit, sudoremque unum atque alterum movit. In potu quoque ordinario, qui ex decoctione CC. & hordei integri constabat, cui nonnunquam Syrupi rub. Idæi, ribium, & Ceras. acid. miscebantur, unâ alterave vice ad calorem præternaturalem alterandum, huncce pulvisculum hausit. ℞. *Nitri tabulat. gr. xv. sacch. ♄. gr. v. M. pro dosi unâ.*

Pulv. Cordial. & antifebril. — *Emulsio refriger.* — *Theriac. cælest.* — *Pulv refrig.*

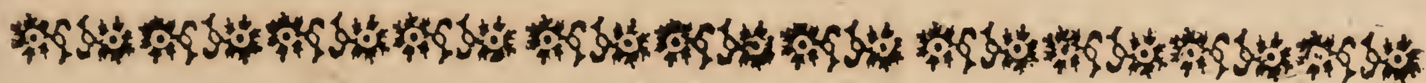
Et quia insuper Lochiæ immodicè, magnoque cum impetu fluebant, ad eas attemperandas & refrenandas, hanc potiunculam ebibit. ℞. *Philon. Persic. ʒß. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. terr. sigill. Lap. hæmat. præp. ana gr. vij. Syr. granator. acid. ℥j. Aq. burs. pastor. ℥iij. M. pro dosi unâ.* Carpis verò manuum Epithema ex fuligine camini & vitellis ovorum, invicem mixtis, impositum fuit, â quorum usu parcius fluxerunt; Alvus, quæ per aliquot dies erat constipata, Clystere tali emolliente fuit aperta. ℞. *Decoct. hord. ℥vj. in quo dissolv. Mell. ros. colat. sacch. Thom. ana ℥ij. Vitell. ov. num. 2. salis pauxillum, f. Clyster.*

Pulv. stegnot. — *Epithema.* — *Clyster.*

Quibus remediis dicta febris mitigata quidem videbatur, quæ tamen fraudulentis insidiis magnoque cum impetu, ac exacerbatis symptomatibus reversa, delirium, sudores frigidos, lipothymias, cordis tremorem, respirandi difficultatem, accedente facie Hippocraticâ, induxit, alvique excrementa atra cum intolerabili fœtore, ex gangrænosa putredine subsequuta sunt. Ex quibus omnibus funestus hujus morbi eventus facilè præsagiri atque dijudicari potuit, quemadmodum venerandus noster senex Hippocrates cuilibet horum Sym-

Symptomatum peculiare ſuum prognoſticum annotavit, inquiens: Frigidi ſudores, cum febre quidem acuta, mortem, cum mitiore verò, morbi longitudinem ſignificant. Hipp. ſect. 4. aphor. 37. Item, Quibus per morbos acutos atra bilis, aut veluti ſanguis niger ſubierit, poſtridiè moriuntur. Hipp. ſect. 4. aph. 23. Similiter, Excrementa alvi nigra ſanguini atro ſimilia ſponte euntia, ſive cum febre, ſive citra febrem, peſſima; & quanto ipſorum colores pravi fuerint plures, eò deterius. Id. Hipp. ſect. 4. aph. 21. Et, morbis quibusvis incipientibus, ſi atra bilis ſupra infrave exierit, lethale. Id. Author, ſect. 4. aph. 22. Si etiam ad hæc, in febribus non intermittentibus, externæ partes algeant, internæ urantur & ſitiant, lethale eſt, ſect. 4. aph. 48. Ac, ubi in febre non intermittente difficultas ſpirandi & delirium acciderit, lethale, ſect. 4. aph. 50. Et in febre non intermittente, ſi labrum, aut ſupercilium, aut oculus, aut naſus, pervertatur, (quod apud dictam patientem factum eſt) ſi non videat, ſi non audiat, imbecillo jam corpore, quicquid horum acciderit, in propinquo mors eſt. Hipp. ſect. 4. aph. 49. Proinde etiam rebus ſic ſtantibus, dicta patiens, inter preces adſtantium, & domeſticorum lachrymas, animam ſuam ſalvatori reddidit, placidèque in Domino obdormivit, quod factum eſt die primo Januarii, anno 1688.

Prognoſ. ex Hippocr. de excrementis in morbis acutis.

CONSILIUM MED. LII.

Anthrax circa orificium ventriculi periculoſiſſimus, feliciter curatus.

Caſus.

ANno 1682. Matrona mihi conſanguinitate junctiſſima, ex ſubitaneo terrore, eveſtigio, gravitatem, circa orificium ventriculi, cum laſſitudine membrorum totiusque corporis ſenſit, cui, elapſo biduo, dolor in parte affecta punctorius, cum tumore duro, maſſam panis albi minoris, nummum valentis, æquan-

æquante; febre, ac magna inflammatione, nec non crebrioribus lipothymiis, cephalalgia, ac vertigine, ob consensum partium nervosarum cerebri, accessit: Præterea sitis, ac vigiliæ continuæ Patientis hujus vires ita dejecerunt ut de ipsius reconvalescentia valdè dubitaretur. Qui tamen affectus, per Dei gratiam, seqq. Remediorum præsidiis feliciter propulsus, dictaque Patiens pristinæ sanitati restituta fuit.

Curatio. *Pot. lax.* IN principio itaque morbi, Internè, 1. ad causam morbificam exterminandam seq. laxativo usa est. ℞. *fol. sen. el. s. st.* ℥iij. *Crem.* ♀. *Rhab. ver. ana* ʒß. *Aq. flor. acac.* ℥iij. *M. f. lenis ebullitio, in colatur. dissolv. Mann. Calabr. el.* ℥iß. *clarif. c. album. ovi. fiatque s. a. potio una vice haurienda.* 2. Ad calorem febrilem, inflammationemque exterminandam, *Pot. sudor.* unâ alterave vice sudorem tali potiuncula promovit. ℞. *Pulv. rubr. Pannon.* ℈j. ♁ *ii diaphoret. rec. ex Reg. præp. gr. xij. Lap. Bez. or. gr. v. Syrup. acetos. citr.* ʒij. *Aq. Card. bened. è typh. Cerv. scorzoner. ana* ℥ß. *M.* 3. Ad partes principes roborandas, ac dolorem intolerabilem compe- *Pill. theriacal.* scendum. ℞. *Theriac. cœlest. gr. iij. Laudan. Opiat. incompl. gr. jß. M. f. c. aq. Ceras. nigr. pilulæ num. iiij. una vice deglutiendæ.* 4. Ad alterationem & corroborationem, de seq. aquâ confortante sæpius unum alterumve *Aq. confort. Cordial.* cochleare assumsit. ℞. *Aq. borrag. bugloss. Card. Mar. flor. acac. ana* ℥j. *Lap. Bezoard. or. Mag. perlar. or. ana gr. v. Corall. rubr. præp.* ℈ß. *Conf. Alk. inc.* ℈j. *Syr. viol.* ʒß. *Man. Christ. perlat.* ʒij. *M.*

V. S. Externè, 1. vena mediana sinistri brachii fuit aperta. 2. Tumori duro, maximeque dolenti tale Emplastrum adhibitum. ℞. *Emplastr.* *Empl. de melilot. diachyl. simpl. ana* ℥ß. ʒij. *M. & malax. c. ol. chamomill. extend. super panno linteo, ac applicetur.* Præter hoc, partes circumja- *Linim. simpl.* centes Oleo rosarum de die aliquoties calidè illitæ, ac insuper Linimentum simplex spithamæ longitudine ac latitudine panno lineo inunctum, atque pro delenda inflammatione, ac defensione partium sub- & adjacentium, fuit impositum: Quibus ita applicatis, anthrax post aliquot dies emollitus ac mitigatus, sua sponte apertus, materiam ichorosam per multa foraminula effudit, sicque mundificatis Ulcusculis, ac per totum decubitus tempus observatâ bona diætâ, præfata Patiens, quæ sitim decocto hordei cum Syr. rubi idæi mixto compescuit, Divinâ favente gratiâ, pristinam bonam valetudinem recepit.

CON-

CONSILIUM MED. LIII.

Anthrax in dorſo, cum ingenti carnis ſubjectæ & partium adjacentium corruptione, feliciter curatus.

Caſus.

ANte aliquot annos Senator Giengenſis, nomine Johannes Bernhardus Finck, ætatis conſiſtentis, ingentem dolorem in dorſo, cum maximo tumore, ſarcinam ponderoſam æquante, ac inſigni inflammatione, viriumque proſtratione, concomitante febre acutâ, ſitique Tantaleâ, expertus eſt, quem affectum Anthracem nominare non dubitavi.

SOlet autem Ἄνθραξ etiam carbo accenſus vel pruna nominari, vocatur etiam Carbunculus. Et eſt Tumor præter naturam inflammatorius, â ſanguine aduſto & craſſiore, partem in qua colligitur, depaſcente, obortus. Dicitur aliâs latinè ignis Perſicus. *Definitio & Cauſa.*

Hic Patiens ſtatim in affectus principio laxativo expurgatus, poſtea (non poſthabitâ venæſectione) ſudoriferis, non neglectis alterantibus & Cordialibus, obſervataque bona ac laudabili Diæta, tractatus, ac refectus fuit. *Curatio interna.*

Remedia Interna fuêre talia. 1. Purgans. ℞. *Elect. de ſucc. Roſar. diaprun. ſolut. ana ℥iij. Crem. ♀. ℈j. diagryd. corr. gr. v. aq. cichor. borrag. ana ℥j. M. f. potio unâ vice haurienda.* 2. Sudoriferum. ℞. *Rob. ſambuc. Elect. Diaſcord. Fracaſtor. ana ℥ij. ✶ ii diaphoret. rec. præp. gr. xij. aq. Card. bened. ℥ij. M. f. potio unâ vice ſumenda, & aliquoties repetenda.* 3. Confortans. ℞. *Aq. 4. Cordial. ana ℥vj. aq. acetoſ. Tinctur. Roſar. ana ℥j. Lap. Bez. or. gr. v. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈ß. ſacch. perlat. ʒij. M.* *Pot. purg. Pot. ſudor. Aq. confort.*

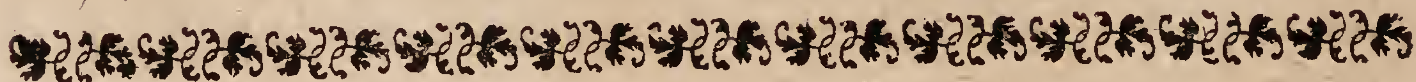
Externa

Chirurgia. Externa Remedia quod concernit, 1. statim Emplastrum diachylon simplex cum Empl. de meliloto mixtum, & supra hoc, Cataplasma ex herbis, radicibus & seminibus emollientibus, cum lacte & oleo rosarum coctum, parti affectæ fuit impositum, dictumque cataplasma sæpius repetitum, quod Emplastrum tam emolliendo, quam maturationem promovendo materiæ inclusæ purulentæ foraminula, quæ procedente tempore in unum foramen coiverunt, exitum paravit. Quia verò dicta materia purulenta propter longiorem in partis affectæ penetralibus moram, aliorumque vitiosorum humorum, ob maximum dolorem ac inflammationem, affluxum & congestionem, insignem acredinem causticam acquisivit, ac subjacentem carnem musculosam sub tumoris sarcina latentem corrupit ac excavavit, iccircò cutem illam cum carne corrupta cultro per sectionem extirpare necesse fuit. Hinc ad Digestiva & Mundificantia fuit progressum, ac tandem horrenda hujus Ulceris cavitas beneficio naturæ, ac inspersione seq. Pulveris carne repleta, atq; cicatrix, superimpositis linteamentis carptis, ac Emplastro albo cocto, superinducta fuit.

Pulv. epuloticus. ℞. Aloepat. Sarcocoll. Sang. Dracon. Thuris, Æris ust. Aristoloch. long. ana part. æqual. M. f. pulv. d. ad scatulam.

Quod Diætam concernit, Aer erat temperatus, cibi coctu faciles, bonumque succum ac sanguinem generantes, Potus, Decoctum rasuræ CC. & hordei integri, cum syrupo acetosit. Citr. & rub. idæi permixtum; quies percurabatur, alvus naturæ respondebat, animique pathemata refrenebantur.

Hoc modo præfatus Patiens, per Dei gratiam, cum admiratione multorum, qui horrendum Ulcus hoc inspexerant, pristinam suam bonam valetudinem recepit.

CONSILIUM MED. LIV.

Canis rabiosi morsum feliciter curatum proponens.

Casus.

Caſus.

ANno 1684. in Oppido Leipheim, ſub Diœceſi Ulmenſi, per canem oberrantem rabioſum, Georgius Mayer, puer quindecim annorum, verſus ulnam ſiniſtri brachii ſuperficialiter, ac ſi ungue fricatus eſſet, ſine profuſione ſanguinis, læſus: Item, Vitus Röſch, puer quatuordecim annorum, in ambobus brachiis, palmam ſupra cubitum, cum profuſione ſanguinis morſus. Et Jacobi **Oeſelins**/fabri ferrarii filiola, tres annos habens, in ſiniſtra parte extremitatis narium aliquo modo exulceratarum, â dicto cane lincta, ſicque mediante ſaliva, ut non ſine ratione ſuſpicabatur, hæc venenata malignitas dictæ fœmellæ communicata fuit.

Pari modo & ratione Anno 1685. die 10. Junii, cum canis rabioſus pagum **Aſelfingen** percurrebat, infauſto omine in duos pueros, quorum quilibet undecim annos habuit, nomine Johannem **Riechlin**/& Johannem **Kaſtler** offendit, quorum priorem in exteriori parte ſuræ pedis ſiniſtri, alterum verò in digito minori manus ſiniſtræ, nec minus in brachio ejusdem lateris, ponè carpum, cum multo profluxo ſanguine momordit. Quare univerſis ac ſingulis hiſce patientibus ſtatim poſt morſuram, & quidem intra viginti quatuor horarum ſpatium, incluſivè, tàm externè, quàm internè ſequentium remediorum præſidia adhibita fuêre.

EXternè, primò ſtatim læſorum morſuræ ſcarificatæ, ac ſanguis, ad Neptunum ablegandus vel ſepeliendus, cucurbitulis cum multa flamma applicatis, extractus, poſtea verò locus affectus Oleo *Curatio.*

Vulnerum cauterisatio sambucino calidissimo, mediantibus linteolis intinctis, usque ad escharæ inductionem cauterisatus, postliminio seq. mixtura cum linteamentis carptis imposita, ac tandem Emplastrum de spermate ranarum pro communi operculo applicatum, vulneraque per quadraginta dies aperta servata fuere. Mixtura autem vulneribus imposita fuit talis. *Mixtur. vulnerib. imponenda.* ℞. *Theriac. Androm.* ʒij. *Unguent. Ægyptiac.* ʒj. *Ol. scorpion. magn. Matthiol.* ʒj *M.* Fœmellæ superius commemoratæ nares exulceratæ ac â cane rabioso linctæ, aqua salsa aliquoties ablutæ, postea theriaca ol. scorpion. mixta, quin etiam mixtura commemorata inunctæ fuerunt.

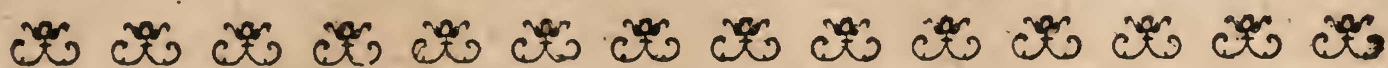
Internè, talia Remedia statim in affectus principio, reliqua vero successivè adhibita fuêre: *Pulv. contr hydrophobiam.* ℞. *Ciner. Cancror. fluviatil* ʒj. *Rad. Gentian.* ʒß. *M. f. pulv. & hoc modo dentur Doses octo seorsim ad chartas, quarum una statim, reliquæ verò manè & vesperi jejuno stomacho in brodio carnis, vel aqua cordiali, & alexipharmaca sumantur.* Vel *Pulv. Palmar.* ℞. *Pulv. Palmar.* ʒj. *dentur aliquot doses ad thecas chartaceas, quarum una mane & vesperi in convenienti vehiculo sumatur, ac per aliquot dies iterando continuetur.*

Interea temporis aliquoties horis antemeridianis sudor in lecto per assumptionem Electuarii sequentis fuit provocatus. *Elect. sudorif.* ℞. *Rob. Juniper. Elect. diascord. Fracastor. ana* ℥iß. *Theriac. Androm. Mithridat. Damocr. ana* ʒ ij. *Terr. sigill. Siles.* ʒj. *Syr. acetos. Citr.* ʒvj. *M. f. Electuar. de quo juglandis quantitas cum aq. scordii vel Cardui benedicti diluatur, ac una vice ante sudorem ebibatur.*

Reliquo tempore, dictis scil. remediis jam usurpatis, usque ad quadragesimum diem de seq. Electuario appropriato præservativo & curativo manè & vesperi nucis moschatæ quantitas deglutita fuit. *Elect præserv. & curativum.* ℞. *Cancror. fluviatil. calcinat.* ʒij. *Rad. Gentian. Bacc. lauri, aristoloch. long. & rotund. Diptamn. ana* ʒij. *M. f. cum Mell. despumat.* ℥iiij. *Electuarium.* Apud infantes vel puerulos Dosis dictorum remediorum pro ratione ætatis minuenda ac temperanda erit. Et his dictis Remediis præfati Patientes omnes per Dei gratiam ab hydrophobiæ periculo, dirisque concomitantibus symptomatibus præservati ac liberati, sicque felicissimè restituti fuerunt.

De natura & proprietate sanorum & rabiosorum canum, item de eorundum discrimine, rabiei causis, symptomatibus, signis, invasionis tempore, prognosticis & curatione, cum annexis Historiis & Quæstionibus vide Tractatum nostrum Germanicum von denen wütenden Hunds-Bissen / Anno 1679. Augustæ Vindelicorum in forma octava Typis excusum. Item, Consilior. & Observationum nostrarum Medicinalium, anno 1683. in lucem editarum, Consilium

19. De Morſu canis rabidi per interna & externa Remedia curato, pag. 207. & ſeqq. ubi forſan Lector benevolus pro ſuo deſiderio hac de materia talia inveniet, quæ mentem & animum adimplebunt.

CONSILIUM MED. LV.

Aſthma periodicum, ſuffocationem minitans, optimo ſucceſſu curatum.

Caſus.

ANno 1687. menſe Julio, ſacerdos & ſubprior Imperialis Monaſterii Zvvyfaltenſis, adhucdum juvenis, temperamenti melancholici, ſtaturæ mediæ, habitus corporis tenuis, de magno aſthmate periodico nocturno præſertim tempore accedente & ingraveſcente conqueſtus eſt, cujus acceſſiones ante annum multò graviores fuiſſe aſſerebat, dum ſæpenumero veniente paroxyſmo, concomitantibus ſiniſtri lateris dolore intenſiſſimo, etiam tactui obvio, eumque non admittente, nec non capitis dolore peracuto, pulſu debili, cordisque palpitatione, non aliter putârit, ac ſi cor forcipe comprimeretur. Ad hæc, tumultuantes flatuum borborygmi, ſæpius per dimidiam horam non ſolum cavitatem ventris, ſed etiam totum corpus cum murmure ac ſonitu permearunt, & usque ad ſcapulam ſiniſtram, cum dolore punctorio, ac ſi cultri cuſpis infigeretur, penetrârunt. Jam vero mitioribus factis iſtiusmodi incommoditatibus, quoties dictum aſthma nocturno tempore cubantem in lecto, &

quidem cum membrorum laſſitudine, maximâ anxietate & triſtitia, quin etiam capitis dolore & ſudore, afficit & infeſtat, patiens confeſtim è lecto ſurgere, ac apertâ feneſtrâ, per afflantem aerem externum ambientem liberam reſpirationem procurare cogitur, ut ſic ſuffocationis periculum effugiat.

Curatio.

AD hunc igitur affectum, â malo hypochondriaco & flatibus provenientem, curandum, vocatus ſequentia remedia præſcripſi. ℞ *Herb. abſynt. pont. card. bened. hyſſop. veron. Capill. ♀. ſcolopend. meliſſ. ana pj. rad. helen. ſcyll. præp. calam. arom. gariophyllat. ana ʒij. pimpinell. Ireos flor. ana ʒj.* Rhab. *ver ʒiij. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒvj. agar. troch. turpeth. opt. Jalapp. polypod. qu. ana ʒij. Cinnam. opt. ʒj. Macis ℈j. Crem. ♀. ʒij. anis fœnic. ana ʒß. M. & conciſ. f. cum ſyndon. nodulus cum vini albi ℔v. infundendus de quo ſingulis diebus Manè jejuno ſtomacho ʒv. vel vj. bibat.* Hoc vino abſoluto, per tres ſeptimanas ſero lactis caprini uſus eſt, Hinc, ℞. *Sal. ♀. volat. ℈ß. Ocul. ♋. præp. gr. v. M. & d. hoc modo doſes 4. ad vitrum bene clauſum, de quibus ſingulis diebus, duabus vel tribus horis ante prandium, una doſis in brodio. carnis aſſumatur.* Et, ℞. *Spir. ✳ iac. chalybeat. ʒiß. Eſſent. ambr. ʒß. Tinctur. arant. ℈j. M. De qua mixtura. M. & V. gutt. xij. vel, xv. in aqua ſeq. pectorali aſſumat.* ℞. *Aq. ceraſ nigr. hyſſop. veron. flor. acac. aſthmat. D. Rab. ana ʒj. Eſſent. ſacch. ſimpl. ſpir. anis. ana ʒij. ſacch. Cand. alb. ℥ß. M.* Externè, ſiniſtrum hypochondrium & regionem lienis tali oleo calidè inunxit. ℞. *Ol. chamomill. d. capparib. ana ʒvj. M. d. adfictile.* Quibus ita uſurpatis, aſſumptisque remediis, obſervataque bona Diæta, commemoratus Dn. Patiens, aſſiſtente Divino Numine, & cooperante benigna matre natura, â dicto affectu liberatus fuit.

Spec pro vino medicat,

Pulv aperit anti. aſthmat.

Spir. aperit. & antiaſthmat

Aq. pectoral anti aſthmat

Ol. Splenet,

CONSILIUM MED. LVI.

Empyæma, ex intermiſſa Paracenteſi, lethale.

Caſus.

Caſus.

Nno 1688. ſecunda feria Paſchatis, Murarius quidam, triginta circiter annorum, in diverſorio quodam vino indulgens, ac per oſtentationem vitra dentibus maſticans & comminuens, inter potandum cum aliis verba odioſa faciens, rixasque movens, tandem eò deventum eſt, ut pugnis acerrimè dimicarent, dictusque murarius grandioribus verberibus exciperetur, pedibusque calcaretur, hinc non ſolum aſthmate, cum dolore lateris punctorio correptus eſt, ſed etiam ſanguinem per os & alvum copiosè egeſſit.

Morbi hujus Tractatio.

EGo, poſt aliquot dies vocatus, venam medianam aperire curavi, ac ſequentia remedia ordinavi. ℞. *Sperm. Cet. Ocul. ♋. præp. ana* ʒß. *Dent. apr. præp. Mandib. lucii præp. anâ* ℈ß. *Syr. d. hyſſop.* ℥ß. *aq. Card. Mar. chærefol. ana* ℥j. *M. f. potio una vice ſumenda.* Præter hanc potiunculam aliquoties etiam pulveris ad Caſum Aug. ʒj. in brodio carnis deglutivit: Poſtea, una alterave vice ſeq. potionem laxativam bibit.

Potio antipleuritica ſanguin. extravaſ. reſolvens.

℞. *Elect. lenit. Florenz. diacathol. ana* iij. *Crem. ♀. Ocul. ♋. præp. ana* ℈j. *diagryd. corr. gr. v. Aq. hyſſop. ſcabioſ. ana* j. *M. f. potio unâ vice baurienda.*

Potio laxativ.

Pro potu ordinario tali decocto uſus eſt. ℞. *CC. uſt.* ʒvj. *hord. integr.* ℥iß. *flor. papav. err. M*ß. *herb. hyſſop. agrimon. capill. ♀. ana* pj. *Spec. pro decoct. pector. fl. & fr. ana* ℥j. *Sem. anis. fœnic. ana* ʒ . *M. & conciſ. coq. in menſur. 2. aq. font. ad tertias.* Nec minus ad materiam purulentam expectorandam, de ſeq. aqua ſæpius unum alterumve cochleare aſſumſit.

Potus Ord.

℞. *Aq hyſſop. flor. acac. Loch. ſan. veron. ana* j. *aſthmat. Rab. antiphtyſ. Mynſ. ana* ſs *Confort. Offic. perlat.* ʒvj. *Ocul. ♋. præp.* ℈j. *Syr. d hyſſop.* ʒß. *ſacch. cand. alb.* ʒij. *M.*

Aq pectoral.

Externè, *Unguentum pectorale & dialth. cum Ol. amygdal. dulc. calidè fuit illitum*, ac fomenta ex emollientibus & diſcutientibus applicata.

Ung. pectoral.

His remediis dicto modo applicatis, præfatus patiens aliqualiter melius habuit, ac rurſus in publico obambulavit; ſed paucis prærerlapſis diebus ob maximum recurrens aſthma, viriumque imbecillitatem, ſe rurſus in lectum recipere coactus fuit,

cui requisitus dixi, quod materia copiosissima extravasata purulenta in cavitate pectoris contenta sit, quæ, (quia exscreando rejici non possit) nisi per paracentesin via interclusa aperiatur, funestus exitus expectandus sit, quo audito, â dicta operatione valdè abhorruit, ac hujus operationis admissionem pertinaciter recusavit; hinc factum est, ut 22. die Maji, nocturno tempore vitam cum morte mutârit.

Cadaveris sectio & apertio. Sequenti die, ex jussu amplissimi Magistratus, cadaver cultro anatomico apertum, & in causam mortis proximam fuit inquisitum, quam sectionem ego, & Chirurgus Reip. nostræ Ord. Joh. Bartholomæus Heckingius seq. modo instituimus. Ante omnia abdomen fuit apertum, ubi singulari studio ventriculum, intestina, hepar, lienem, renes, mesenterium, omentum, vesicam, &c. perlustravimus, nec ullam eorum læsionem, multò minus vestigia in ventriculo ac intestinis vitri alicujus devorati, (cujus rei ab adversariis suis inculparetur) deprehendimus. Postea verò venter medius, cavitasque pectoris fuit aperta, quam præsertim circa dextram partem copiosissimâ materiâ acri ac purulentâ, usque ad diaphragma tendente, repletam & refertam invenimus, illamque spongiis ac vasculis exhausimus: Hoc facto, non solum pleuram, sed etiam totum pericardium circumcirca corrosum, lobumque pulmonum dextrum, (cujus substantia secundum diligentissimam neotericorum Anatomicorum perscrutationem ac investigationem in statu sano innumeris vesiculis, spiritu vivifico vitalique turgidis, inflatis ac repletis, instar retis, mirificè & artificiosissimè contexti ac connexi constat, composita est,) ita flaccidum, tabidum, atque collapsum vidimus, ut nil nisi exigua residua substantia membranacea cum aliquot vasis adhuc restare, reliquam vero substantiæ partem corrosam & consumptam esse, videbatur. Ex quibus recensitis liquet, dictum patientem non solum ob copiosam materiam purulentam in cavitate pectoris contentam, ejusdem verò rejectionis impossibilitatem, & intermissam paracentesin, nullum exitum habentem ac ita insecutam corrosionem & corruptionem dictarum partium, sed præcipuè etiam propter allegatarũ vesicularum, pulmonis substantiam constituentium, subsidentiam, & flacciditatem, ac consequenter inspirationis & exspirationis defectum, liberæque respirationis impedimentum, atque frustrationem, mortis aleam subiisse, mundoque huic vale dixisse.

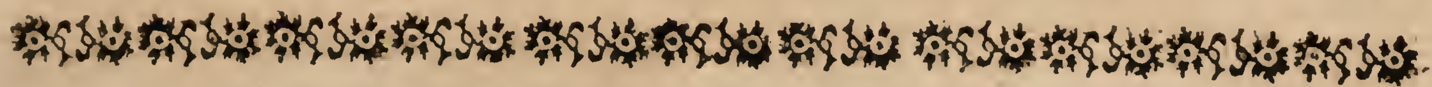

CON-

ad Consil: 57. Cent: 1. p. 183

CONSILIUM MED. LVII.

Scirrhus maxillæ dextræ in Cancrum degenerans, lethalis.

Morbus.

ANno 1687. Mense Februario, Anna Schellenbaumin / ex pago Baimerstetten, territorii Ulmensis, clinicam per aliquot annos apud puerperas, ætatis verò suæ annum quinquagesimum circiter agens, in Xenodochium nostrum Ulmense recepta fuit, quæ Scirrhum in maxilla dextra valdè magnum, pugnum æquantem, durum, tactuique renitentem, simul ac oculum ejusdem lateris claudentem, maxillamque tam superiorem quam inferiorem occupantem habebat, qui tandem, frustra adhibitis remediis internis melanagogis ac alterantibus, externisque appropriatis, in Carcinoma, ulcusque phagadænicum degeneravit, naresque cum superioribus labiis, usque ad interiora oris penetrando, exedit.

CAusa hujus Scirrhi erat succi lymphatici atrabilaris acido - austeri & congelati subsistentia atque collectio, qui succus acido-austerus procedente tempore in acido - corrosivum, vel secundum Helmontium in sal alcalico - corrosivum seu causticum & secundum Paracelsum de Ulcer: C. 3: & in fragment. in Colcothar. Vel Realgar microcosmicum transmigravit, dictamque miserrimam patientem, post perpessos fermè intolerabiles, lancinantesque dolores, mense Majo ejusdem anni 1687. Jugulavit. *Causa.*

Anno 1689. die 26. Julii, ex mandato, Magistratus, Waltburgam Schaichin, Andreæ Schaleri Conjugem, septuaginta septem annos *Alia hujus farinæ Historia.*

Cancer ex verrucæ evulsione obortus.

nos habentem inspexi, Cujus maxilla sinistra horrendo ulcere cancroso infecta erat, quod ante annum & quod excurrit, ex hac causa oriebatur, quod patiens, in ea parte obortam verrucam secunda vice, cum dolore & insecuto affluxu sanguinis melancholici adusti, humorumque acido - Corrosivorum evulsisset.

CONSILIUM MED. LVIII.

Cancer in femore dextro versus inguen, lethalis.

ANno 1688. Marcus Dieterich/miles Ulmensis, qui cum aliis sui ordinis â Circulo Suevico ante biennium in Hungariam contra Turcam ablegatus fuerat, cancro magno & horrendo, multis nodosis extuberantiis luxuriante, orbemque culinarium, ratione magnitudinis æquante, laborans, circa præfati, hujus anni tempus autumnale, ex Hungaria, ultra centum milliaria (quod summè admirandum) grallis suffultus, Ulmam rediit, ibidemque in Nosodochium publicum receptus est. Hic miles ante decem annos in parte affecta tumorem durum, inæqualem, tactui resistentem, ac scirrhosum in femore dextro, & quidem in interiori ejus parte, versus inguen, pugni instar, consecutus est, quem parvi faciens, floccique pendens ac negligens, per aliquot annos nihilominus castra secutus, in bello circumgessit, donec in ulcus valdè magnum ac cancrosum degeneravit, quod ulcus non solum copiosam materiam putridam & corruptam cum maximo fœtore evomuit, sed etiam sæpenumero

multum

multum ſanguinem, usque ad patientis animi defectum, effudit, qui verò manu chirurgicâ,remediisque ſtegnoticis adhibitis, identidem refrenatus fuit: Totus etiam pes, ab inguine usque ad calcem ſcirrhoſus & in magnam molem intumefactus cernebatur, nec quicquam in tali malo deſperato ac deplorato quoad remedia interna melanagoga, alterantia, corroborantia, ac appropriata, ſicuti etiam nec externa refrigerantia, ſiccantia, & adſtringentia profuerunt; imò, ob loci inconvenientiam, ulceris cancroſi magnitudinem, totumque pedem ſcirrhoſa duritie infectum, nulla excidio vel uſtio locum habuiſſet. Hinc patiens indies magis magisque viribus exhauſtus, tabidaque atrophia corporis confectus, die 25. Novembr. â ſua decennali miſeriâ liberatus, vitam cum morte commutavit.

CONSILIUM MED. LIX.

Phlegmone Eryſipelatodes circa genu dextri pedis, optimo ſucceſſu curatum, exhibens.

Caſus.

ANno 1688. die 6. Auguſti, circa mediam noctem, virgo 30. annorum, mihi ſanguine juncta, in lecto decumbens, quietique indulgens, cum terrore expergefacta, ex improviſo phlegmone eryſipelatode, cum lancinantibus doloribus, ac flam-

mea rubedine, â genu verſus tibiam vergente, cum puſtulâ ibidem exortâ, correpta fuit, quem affectum, febris, ſitis, vigiliæ continuæ, cordis tremor & infirmitas, cibi inappetentia, laſſitudo totius corporis, ac inſignis tumor circa genu, cum motus impotentia, concomitarunt.

Cauſa. HIc morbus cum ſuis ſymptomatibus, ab effervecentis ſanguinis bilioſi portionibus ichoroſis tenuioribus ſubſiſtentibus & effloreſcentibus originem duxit. Helmont. Apoſtema maximè igneum appellavit, in quo excandeſcit ſpiritus vitalis â cauſa morbifica laceſſitus, & veluti ad iram provocatus.

Curatio.

Curatio per Interna & Externa Remedia ſeq. modo fuit abſoluta. *Internè, ad expurgandum corpus. ℞ i. Emet. Mynſicht. gr. v. in juſculo bibit, â quo aliquoties evomuit. & per alvum dejecit.* Hinc *Rob ſambucino atque juniperino, theriaca mixto, ac aqua Cardui bened. diluto, ſudorem aliquoties movit*, poſteaque ad cordis tremorem ac infirmitatem M. & V. Theriacæ Andromachi nucis avellanæ quantitatem, cum inſigni alleviatione, deglutivit, & ad ſitim compeſcendam, decocto CC. ac hordei, cum ſyrupo rub. Idæi mixto, uſa eſt: Quocirca etiam ad ventilandum ſanguinem efferveſcentem & ebullientem, vena mediana dextri brachii, ſecta fuit.

Purg.
Sudorif.

Empl. Externè, ſupra genu *Emplaſtrum de meliloto*, cum *Emplaſtro diachylo ſimplici mixtum*, nec non ſupra & infra idipſum, latitudine trium transverſorum digitorum, poſt inunctionem partium vicinarum cum oleo roſarum, *Linimentum ſimplex* pro defenſione fuit applicatum, itemque pro diſcuſſione ſanguinis, humorumque affluxorum, *pulmentum ex mica panis albi, cum lacte, & cochleari uno vel altero olei roſarum, addito pauxillo croci, coctum, & linteo duplicato involutum, loco affecto calidè fuit adhibitum, ſingulisque diebus tertia vice repetitum.*

Linim. ſimpl.
Cataplaſma.

Quibus ita adhibitis remediis, obſervatâque bona Diætâ, dolor cum inflammatione, remiſerunt, materiaque in parte affectâ contenta, ſine exulceratione, diſcuſſa, motio pedis recuperata, Patiensque, Diâ favente gratia, priſtinæ ſanitati reſtituta fuit.

CON-

CONSILIUM MED. LX.

Cephalalgia bimeſtris, accedente auris dextræ intolerabili dolore, poſt ruptum abſceſſum in cavitate Cerebri, evaneſcens.

Caſus.

ANno 1688 menſe Septembri, Matrona quædam antiquâ generis nobilitate illuſtris, annorum 25. ſtaturæ mediæ, habitus corporis mediocris, temperamenti ſanguinei, adhuc gravida, circa medium geſtationis tempus febre intermittente laborans, ſed legitimis remediorum præſidiis reſtituta, poſt enixum optimo ſucceſſu fœtum maſculini generis jucundiſſimum, ſpem poſteritatis dulciſſimam, vaporibus uterinis, cor, atque caput petentibus, infeſtata fuit, quos diverſis rebus fœtidis anxiæ ſollicitæque conſanguineæ, nec non clinicæ mulierculæ diſcutere tentarunt, â quorum ſuſcepto fœtore & repletione cerebri dicta Patiens gravitatem capitis, cum ſubſequentibus maximis doloribus ſenſit, ita, ut Medici conſilium & auxilium expoſcere non dubitârit.

Curatio.

EGo vocatus, primis â puerperio diebus, urgens ante omnia ſymptoma, acutiſſimum videlicet, capitis dolorem per convenientia remedia, ſi non ſtatim radicitus tollere, eundem tamen ad minimum oblenire, attentavi, quapropter *emulſionem ex 4. ſeminibus frigidis, ſem. papav. alb. amygd. dulcib. excorticatis, cum aq. lactuc. & nymphea, intermixtis pulveribus Corallor. & ſmaragd. præp. paratam; quin etiam oleum papa-* *Emulſio refrig.* *Ol. papav. alb.*

 veris

veris albi, vertici capitis ac temporibus illinendum, præscripsi, quibus parum proficientibus, sequentia remedia ordinavi. *Aq. Cephal. & Cordial.* ℞. *Aq. confort. offic. perlat.* ℥ij. *Meliss. simpl. Ceras. nigr. Epilept. Lang. ana* ℥ß. *Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana gr. xv. Lap. Bezoard. or. gr v. Laudan. opiat. simpl. gr. iij. Man. chr. perlat.* ʒij. *M.* de qua sæpius unum cochleare assumat. *Pill confort. & anodyn* Et, ℞. *Theriac cœlest. gr. iij. Extr. laudan. opiat incompl. gr. j. M. f. cum aq. ceras. nigr. pillulæ obauratæ numero quatuor, sub horam decubitus unâ vice deglutiendæ.* *Empl. hypnot.* Externè, fronti ac temporibus *Emplastrum hypnoticum Mynsichti* fuit applicatum. A quorum remediorum usu melius habuit, simul ac intensus capitis dolor remisit. Cum autem absoluto puerperii tempore præfatus capitis dolor recrudesceret, ad eundem compescendum atque radicitus tollendum *Potio laxat.* *potio laxativa de Extracto Rhabarbari, Crem. ♀, & paucis diagrydii granis, cum aq. appropriata* & deinceps *Pill Cephal.* *pillulæ cephalicæ, de extr. panchymag. croll. extr. pill. aurear. ac cochiar. paratæ*, nec non pileolus ex floribus rosar. nymph. herb. betonic. succino, sem. papav. alb. sem cannab. &c. compositus; ac *Elect. Cephal.* *Electuarium cephalicum de conserva rosar. rubr. confect. Alk. incompl. Corall. rubr. diacod. & syrup. papav. &c.* sæpius avellanæ quantitate sumendum, cum prædicto Emplastro hypnotico Mynf. & sacculo baccis juniperi repleto, verticique capitis superposito, aliaque hujus generis remedia, applicata fuerunt; â quorum usu & applicatione dolor quidem remisit, sed non totaliter evanuit, accedente ad somnum propensione, palpebrarum depressione, & quasi unius alteriusve oculi per vices lusciositate. Tandem, post duos menses, dolor auris dextræ punctorius, acutissimus, ac fermè intolerabilis accessit, ad quem tollendum, mixtura seq. cavitati auris dolentis cum gossypio, calidè fuit adhibita. *Mixtura contra dolorem auris* ℞. *Pulv. opii gr. iij. Castor. croc. ana gr. jß. Ol. amygd. dulc.* ʒij. *M.* Quocirca etiam auris quadruplicatis linteolis calidis, spleniorum instar, munita, ac usus *pillular. Theriac. cœlest. gr. iij. cum gran. 1. Laudan. opiat.* fuit *Pill anodyn.* repetitus, his autem non sufficientibus, ac tumore auris vicinarumq; partium prodeunte, *cataplasma ex herbis & radicibus emollientibus, nec non* *Cataplasm emoll. & anodyn.* *seminibus lini & fœnugræci cum lacte, & cochleari uno vel altero ol. rosar. coctum* sæpiusque illa ipsa die auri dolenti fuit applicatum, quo facto, hora quarta vespertinâ, abscessu in cavitate capitis rupto, & materia purulentâ per dictam aurem copiosè effusâ, dolor omnis cessavit, dictaque Patiens per Dei gratiam pristinæ sanitati restituta fuit.

CON-

CONSILIUM MED. LXI.

Dolor hypochondrii ſiniſtri periodicus feliciter curatus.

Caſus.

ANno 1687. Prænobiliſſima quædam Virgo, annorum circiter octodecim, appropinquantibus præſertim menſibus, iisdemque parcè fluentibus, in ſiniſtro hypochondrio, ſub coſtis ſpuriis, circa regionem lienis, procul dubio propter obſtructionem vaſorum atque venarum, ac proinde circulationis ſanguinis aliquale impedimentum, maximos dolores periodicos perpeſſa eſt, ita, ut ſæpius ex improviſo, inter prandendum & cœnandum, atque inter alia negotia domeſtica, correpta, ſtatim ſe in lectum recipere, ibidemque affixa dolorum ferocientium impetum patienti animo ferre coacta fuerit.

Curatio.

CUi, ad hoc malum tollendum, ſequentia remedia præſcripſi. ℞. *Herb. agrimon. ſcolopendr. capill. ♀. abſynth. Card. bened. cent. min. Veron. meliſſ. ana pj. Rad. 5. aper. maj. ana ʒj. helen. garyophyllat. ana ℥ij. Rhab. el. ℥iij. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒvj. Agaric. troch. Jalapp. Polypod. qu. ana ℥ij. cinnam. ʒj. Macis ℈j. Crem. ♀. ℥ß. ſem. anis. fœnic. ana ʒß. M. f. cum ſynd. nodulus, in vin. alb. ℔iij. macerandus, de quo ſingulo mane jejuno ſtomacho ℥v. vel vj. calide bibantur.* Hoc potu abſoluto. ℞. *Sal. ♀. volatil. ſal. CC. volatil. ana gr. iij. Ocul. ♋. præp. gr. iiij. M. detur ad vitr. benè clauſum, & hoc modo tres doſes, quarum una duabus horis ante cibum in brodio carnis ſumatur.* Et, ℞. *Elix. Propr. Paracelſ. ſpir. ✱ iac. chalybeat. ana ℈ij. M. d. ad vi-* Spec pro Vino medicato. Pulv. ſplenet. opp. Elix deobſtruens & aperitiv.

tr. De qua mixtura M. & V. guttæ xii. vel xv. in brodio carnis, vel aqua meliss. assumantur.

A quorum usu dicti dolores evanuerunt, ita, ut præfata Patiens in hanc usque diem ab iis libera sit, atque Diâ favente gratia pristinam suam bonam valetudinem recuperârit.

CONSILIUM MED. LXII.

Fœtus monstrosus, cum superiori maxilla & labio in utroque latere fisso.

PRæterita æstate hujus anni 1688. mense Junio, militis & hortulani cujusdam conjux fœtum fœminini sexus in lucem edidit, cujus labium superius cum maxilla in utroque latere, & quidem in illo loco, ubi aliâs canini dentes erumpere solent, fissum, leporinumque cernebatur. Ego, cum Chirurgo Reip. Ord. Joh. Bartholomæo Heckingio rogatus, dictam infantem inspexi ac non solum labium superius in utroque latere, sed etiam simul maxillam ipsam cum labio fissam, ac in anteriori & media inter ambas fissuras parte processum superioris maxillæ cum labio firmiter coalito deprehendi, ac insuper in palati anteriori parte duo foraminula juxta se posita, sursumque tendentia, & in cavitatem narium penetrantia, styloque exploratorio pervia, observavi: Per quæ foramina pulmentum, præsertim vero potulenta, nisi ori altius ingerebantur, ad nares ascenderunt, & per illas effluxerunt, ac procul dubio, si hæc foramina in penitiori palati loco infixa fuissent, dicta fæmella omnia per nares reje-

rejeciſſet, & ſic fame periiſſet. Impoſſibile etiam fuiſſet ob dicti anterioris proceſſus maxillæ cum labio firmiſſimam coaleſcentiam, atque oſſis maxillæ ſuperioris labiique in utroque latere fiſſuram manu chirurgica, inciſione videlicet ac ſuturâ os maxillæ ac labium disjunctum unire, ſicque malum vel corrigere, vel penitus tollere. Quæ monſtroſa labii ac maxillæ conſtitutio dictam prolem turpiter & miſerrimè deformavit. Bimeſtris autem facta, commiſerante Deo, ex ſupervenienti morbo vitam cum morte mutavit.

CONSILIUM MED. LXIII.

Venenum gallicum varia moleſta ſymptomata proferens.

Caſus.

ANno 1688. Illuſtris & Generoſus quidam Baro, ac magnæ conditionis Vir, temperamenti ſanguineo - cholerici, annorum circiter 48. ante aliquot annos gonorrhœa virulenta laborans, & poſtmodum induratis maculisque conſperſis cruribus, quemadmodum ſcorbutici habêre ſolent, divexatus, hoc anno de ſcirrhoſo tumore teſticuli, ni fallor dextri, maximoque circa ſcrotum & pudenda pruritu conqueſtus eſt, quæ teſticuli durities neque cataplaſmatibus, nec emplaſtris emollientibus & diſcutientibus, neque fomentis ac inſeſſibus

bus cedebat, donec tandem Dominus Patiens, experientissimo quodam Medico suadente, repetitis remediis mercurialibus purgantibus, nec non sudoriferis ex decocto lignorum paratis, per 14. dies usus est, à quorum sumptione ac usurpatione dictus scirrhosus testiculi tumor evanuit. Sed non multò post, tumor aliquis in maxilla dextra, sub orbita oculi incipiens, & usque ad nasum tendens, cum insigni rubedine, & aliquali dolore, obortus est, ad quem Ozæna accessit, ac nares circa os cribrosum à materia mucosa & purulenta fœtida obstructæ erant, quam Dn. Patiens, prægrandium mucorum instar, cum ichore copioso magno conatu per totam diem emunxit, quam ob causam Medici non sine ratione corruptionem partium subjectarum cartilaginearum ac ossearum narium & maxillæ, nec non temporis progressu exoriundum ulcus phagadænicum in dictæ maxillæ parte affecta tumida timescebant, illamque legitimis remediorum præsidiis præcavere solliciti erant; Ad hæc, columella in diversis locis aliqualiter erosa ac exulcerata tantam colluviem & continuum affluxum pituitosorum spumosorumque humorum, ac superabundantis salivæ excipit, ut Dn. Patiens illam continua exscreatione maximoque conatu, nonnunquam etiam cum vomitu, & periculo suffocationis, (quod Germani **das Verkürnen** vocant) rejicere cogatur, quæ salivalis materiæ copia, & columellæ ulcuscula, (quæ etiam hactenus nullo gargarismo adstringente nec aqua caustica, in tali casu aliâs expertissima, vel fumo appropriato, ore excepto, nec ullo alio remedio exsiccari, sanari, & consolidari potuerunt) non

solum

ſolum deglutitionem cibi & potus impedit, ſed etiam ob continuum exſcreandi deſiderium omnem quietem, tam diurnam quam nocturnam interturbat, præfatoque Domino Patienti maximam & intolerabilem moleſtiam excitat, viresque non parum diſſolvit, ita, ut ſolummodo ac principaliter hujus ſalivalis materiæ copioſæ ablationem, adſtrictionem, & exſiccationem, quin etiam columellæ conſolidationem deſideret, & collegiale conſilium & auxilium probatiſſimorum Medicorum expectet. Dictus hic morbus cum ſuis ſymptomatibus atrophiam etiam notabilem totius corporis excitavit, ſed vires adhuc non totaliter exhauſit, ita, ut Dn. Patiens ambulare ac progredi poſſit, cibumque ac potum appetat, modò eſculenta ac potulenta ob columellæ relaxatæ & exulceratæ impedimentum, & materiæ ſalivalis continuam exſcreationem, deglutire poſſet.

Morbi Reſolutio.

HIc affectus cum ſuis ſymptomatibus â cachexia ſcorbutica, ac veneno gallico in maſſa ſanguinea & humoribus ſtabulante, propullulat, ad quod radicitus tollendum ſequentia remedia, non ſine levamine Dn. Patientis hactenus applicata fuere.

Quod curationem per mercurialia purgantia, & decocta ſudorifera lignorum concernit, illa *remedia ex mercurio dulci, additis pillularum maſſis & extractis, reliqua vero ex ligno ſaſſafras, guajaco, rad. chin. ſarſaparill. addito cinamomo, liquiritia, paſſulis, ficubus &c. conſtabant,* quam curationis methodum Dn. Patiens per 14. dies continuare permiſit. *Curatio. Remedia.*

Poſtea vero cum maxilla atque nares, nec non columella dicto modo afficiebantur, tam ad totius corporis quam principalium partium internarum alterationem & corroborationem, quam ad affectarum partium medelam, talia remediorum auxilia adhibita fuerunt.

1. Ad sanguinis purificationem, & malignam qualitatem, fomitem veneni gallici redolentem, ê corpore exterminandam, hactenus sæpius pillulis mercurialibus usus est; sed ob corporis atrophiam, & virium imbecillitatem purgantia vel sudorifera continuare, aut remedia calidiora atque exsiccantia applicare non licuit. Nuper vero seq. pillulæ, M. & V. num. 7. usurpandæ, commendatæ fuerunt. ℞. *Extr. lign. guaj.* ʒij. *Extr. fumar.* ℈ij. *sal.* ✱*iac. Cinnab.* ♁*ii ana* ʒij. *sal. succin. volat.* ⊖*is viperar. ver. ana* ℈j. *M. & f. cum terebinth. pillulæ, ex* ℈j. *num.* 15. *inaur.*

Pill. sanguin. purificant.

2. Ad alterationem & roborationem talia assumsit. ℞. *Conserv. ros. rubr.* ℥vj. *Troch. de viper.* ʒij. *pulv. analept. frig. Münder.* ʒj. *f. mixtura, de qua sæpius avellanæ quantitas deglutiatur.* Et, ℞. *Syr. scelotyrb.* ℔j. *d. ad fictile, de quo vespertino tempore, aut duabus post cœnam horis, quinque cochlearia capiat.* Et, ℞. *Pulv. analept. frig. Münder. Corall. rubr. præp. ana* ʒß. *Smaragd. præp. hyacinth. præp. CC. philos. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana gr. xv. Margarit. præp.* ℈j. ⊖*is cochlear. fumar. ana* ℈ß. *Sacch. albiss.* ʒij. *vel* ℥ß. *M. f. pulv. subt. de quo mane, meridie & vesperi cum lacte amygdalino vel caprino, quantum tribus cultrorum cuspidibus capi potest, assumat:* Præter hæc, præterito mense Junio, *quotidie jejuno stomacho seri lactis caprini* ℥x. *bibit*, hujus usum per 3. septimanas continuavit. Pro potu vero ordinario de sequenti grosso pulvere cochleare unum mensuræ aquæ fervidæ, statim post affusionem operculo tegendæ, injecit, ac illam aquam vel per se, vel vino albo permixtam, bibit. ℞. *Scob. lign. Sassafras, rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Sem. anis.* ℥j. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒiß. *M. f. pulv. grossus.*

Elect. alter. & corrob. analept. Syrup. sangu. purif. Pulv. analept. alter. & corrob. Serum lact. caprin. Spec. pro pot. ord.

3. Ad maxillæ tumorem atque rubedinem, tali linimento oculi orbitam, nares atque maxillam inunxit. ℞. *Succi solan.* ℥iß. *Pulv. diapompholyg.* ℥ß. *ceruss. aq. ros. lot. & iterum exsiccat. gr. xv. cum ol. rosar. & cera alb. liquata in mortario plumbeo ad spissitudinem linimenti ducantur.* In hunc finem etiam *Emplastrum de* ♄. *Mynsichti*, fuit applicatum.

Ung. refrig. & exsiccans. Empl. de Saturno Myns.

4. Ad obstructas nares reserandas, atque earundem corruptionem præcavendam. ℞. *Aq. plantag.* ℥iiij. ☿*ii dulc.* ℨj. *Tut. præp.* ℈j *facch.* ♄. ℈ß. *f. mixtura. de die bis per siphonem injicienda.* Et ℞. *Succi geranii, solatri, semperviv. ana part. æq. Litharg. aur. plumb. ust. lapid. calamin. ceruss. ana* ʒj. *indantur in mortarium, affuso cochl. j. ol. rosar. & succ. semperviv. alternatim, donec in unguentum coeat, quo turundæ naribus indendæ illiniantur.* Similiter etiam pro inunctione narium tale Linimentum fuit præscriptum. ℞. *Plumb. ust. ceruss. lot. Tut. præp. Litharg. ana* ℥ß. *cortic. thur.*

Aq. narib. obstruct per siphon. injicienda. Ung. ad nares.

thur. gr. xv. Myrrh. aristol. rotund. ☿ii dulc. ana gr. viij. Ung. Fusc. Felic. Würz. ℈ij. Ung. alb. camphor. ℥iij. vel iiij. M. f. Linimentum.

Ad Columell. exulcerat.

5. Ad columellæ relaxatæ exulcerationem, fauciumque adstrictionem, & materiam pituitosam eluendam atque eliminandam, varii gargarismi mundificantes & adstringentes per siphonem injecti fuere; Inter quos etiam seq. decoctum paratum, calideque columellæ cum penicillo applicatum fuit. ℞. *Mell. ros. ℥j. 🜍. viv. O crud. ana ʒß. alb. græc. comar. sabin. ana gr. xv. comar. sambuc. ʒß. fol. hyperic. rorism. rut. plantag. salv. puleg. ana pj. hæc coq. in vin. & aq. ℔j. ad consumpt. digit. transvers. in fine add. ærugin. æris ʒß. refrigerata colentur ad vasculum.* Nec minus seq. Aqua caustica ter de die post gargarisationem cum penicillo fuit applicata. ℞. *Flor. balaust. rad. tormentill. ana ʒij. ♀. ust. ⊕-ol. ust. ana ʒß. alum. ust. gr. xv. spir. vin. ℔ß. ☿ii sublim. ʒß. M. infund. per 8. dies, stet. in loco calido, & filtretur.* Trochisci vero pro fumo, ore excipiendo, fuerunt tales. ℞. *Lad. pur. hypocist. Mastich. Myrrh. ana ʒiß. Styrac. rubr. & calamit. cort. thur. sandarac. auripigm. ana ʒß. excipiantur omnia terebinth. & f. trochisci, de quibus unus alterve manè & vesperi prunis injiciatur, ac fumus ore excipiatur.*

Decoctum mundif & adstring. pro columella & faucibus.

Aq. Caustica, pro columell. & amygd. exulcerat.

Troch. pro fumo ore excipiend.

Ad corpor. atrophiam.

6. Ad corporis atrophiam ordinata fuêre conserva, rosarum, serum lactis caprini, pulvis cordialis superius allegatus, & externè seq. Unguentum pro dorso. ℞. *Ung. resumptiv. Fernel. ℥iß. ros. Mes. infrig. Gal. populeon. ana ℥ß. ol. viol. nymph. ana ʒij. M.*

Ung. pro dorso.

Quæ omnia commemoratum affectum cum suis symptomatibus quidem mitigarunt, sed non radicitus extirparunt, remanente exscreationis continuo desiderio, & deglutiendi summa molestia, ob relaxatæ & exulceratæ columellæ vitium, quod symptoma Dn. Patiens pro molestissimo & periculosissimo incommodo, nullam quietem permittente, censet, & primariò hujus ablationem exposcit. Quia vero hoc fine remotione causæ internæ morbificæ, præsertim vero veneni gallici, quod jam altas radices egit, partesque etiam solidas aggredi atque corrumpere tentavit, difficulter cedit, iccircò quæritur, quid jam corpore extenuato, viribusque defatigatis, quæ neque purgationes neque sudorifera admittunt, faciendum, & quibus remediis tam morbo, quam dicto molestissimo symptomati, præ cœteris subveniendum & succurrendum sit?

Certus quidam Medicus hisce diebus ex vicina imperiali civitate requisitus, sequentia remedia præscripsit, ℞. *Rad. alth. ʒß. glycyrrh. farfar. ana ʒij. Siliq. ℥j. Jujubar. num. 3. Sem. anis. ʒß. Caric. ping. num. 7. Cibeb. exacin. ℥ij. hord. select. Mj. concis. & contus. coq. in s. q. aq. font. ad crepatur. hord. Colatur. add. Syr. viol. ℥iiij. Spir. sulphur. ʒß. M. pro*

Spec pro potu.

Pulv. cachect. potu. Et. ℞. *Antihect. Poter. gr. xv. specif. stomach. ejusd. spec. cordial. temperat. ana gr. v.* ⊕ *opt. gr. iij. M. f. pulv. unâ vice sumendus.* Et, ℞. *Rotulæ sublingual.* *Sem. hyosciam. alb. sem. papav. alb. ana* ʒß. *Thur. mascul. myrrh. rubr. ana* ℈j. *Croc. opt.* ℈ß. *succ. glycyrrh. inspiss.* ʒj. *sacch.* ʒiij. *gumm. tragacanth. in aq. ros. sol. q. s. f. l. a. rotul. parvæ sublinguales.* Et, ℞. *Tinctur. corrob.* *chocolad. Ind.* ℥ß. *conf. Alk. compl.* ʒij. *diacinnam. Reg. Mynf.* ʒj. *spec. diambr. diamosch. dulc. ana* ʒß. *superfund. vin. Hispan.* ℥vj. *aq. nymph.* ʒij. *aq. Cinnam.* ʒj. *extrah. loc. calid. tinctura decantata, cochleatim sumenda.* Et, ℞. *Pulv. Cephal. sternutator.* *Ol. succin.* ℈ß. *Lavendul. rorism. salv. rut. spicæ ana gutt. iij. bals. apoplect. gr. viij. incorpor. cum s. q. sacch. albiss. in form. pulveris sternutatorii.*

Affectu autem hoc urgente ac invalescente, dictus Dn. Patiens communicationem hujus mali cum aliis Medicis experientissimis desideravit, quapropter eundem aliquot Practicis felicissimis hujus nostræ Reipublicæ proposui, qui unanimiter contestabantur, quod, nisi causa hujus morbi in lymphâ, peculiari acredine & malignitate gallica infecta residens, extirpetur, frustra omnia alia remedia adhibeantur. Inter hos, Senex Excellentissimus, Medicusque longa experientia summè comprobatus, inter alia proposita remedia, sequentia præscripsit. *Elect. laxat. sanguinem purificans.* ℞. *Pulv. sen. Alex. s. st.* ʒiij. *Hermodact. Turpeth. ana* ʒiß. *Lign. sassafr. sanct. rad. sarsaparigl. ana* ʒj. *cum Syrup. de fumar. simpl. q. s. fiat Electuar. molle, d. ad fictile pro multis dosibus.* Et, ad columellæ exulcerationem. *Linctus ad Columell. exulcerationem.* ℞. *Mell. ros. col.* ℥iiij. *spir.* ⊕ *-ol. rectif. q. s. ad manifest. aciditatem, d. in fictili, de quo sumatur cochleare unum vel alterum, aliquoties repetendo:* Inter alia etiam *Electuar. Neapolit. Querc.* item, ☿ *ium diaphoret.* & ☿ *ium præcipitatum* ☉ *arem.* Reliqui vero expulsionem hujus veneni ♀ ei per blanda remedia purgantia, & decoctum lignor. non neglectis analepticis, quin etiam *Electuar. alterans & sanguin. purif.* *Electuar. ex Conserv. ros.* ℥vj. *Troch. de viperis,* ♁ *io diaphor. ex Reg. ana* ʒij. *Specif. antihect. Poter.* ʒj. *cum Syrup. viol.* suaserunt.

Ut autem extraneorum famigeratissimorum Medicorum ac decantatissimorum Practicorum in hoc casu sententiam quoque experirer, sequentes literas ad Excellentissimum Dominum Doct. Joh. Jacobum Wepferum, Medicum Scaphusianum dedi.

Magnifice & Experientissime Vir, Fautor ac Domine colendissime.

CElebritas nominis tui, quam Fama publica jamdudum per universum literatorum Orbem ebuccinavit, quin etiam felicissima praxis medica, in Principum aulis, & ubivis, tam inter purpuratos,

quam

quam plebejos deprædicata, ac peculiaris favor, quo me ante aliquot annos in perlegendis meis ad te datis, duabus literis, serenissimam Principissam Brandenburgico-Onoldinam, ac Illustrissimam Comitissam Fuggerin, de Kirchberg & Weissenhorn, concernentibus, prosequutus es, animumque tuum per responsionem desideratissimam, simul ac charissimam, in ferendis consiliis & auxiliis explicuisti, animum meum excitant, T. Excellentiam hisce præsentibus, perillustris alicujus Domini affectum singularem indigitantibus, compellere, obnixè rogans, ut eas, cum incluso casu Medico perlegere, tuamque sententiam, cum annexione remediorum juvantium mihi proximâ responsione exponere atque detegere non dedigneris.

Quod favoris ac benevolentiæ argumentum, quavis datâ occasione, vel pari, vel alio officiorum genere demereri non intermittam. Hisce T. Excellentiam Divinæ protectioni commendans. Ulmæ Suevor. Quinto Calendar. Novembris. anno 1688.

Excell. T.

addictissimus

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

Ad quas acceptas literas Excellentiss. Vir, sequenti modo respondit.

Salve plurimum Magnifice & Excellentissime Domine.

MItto responsum ad Casum Generosi cujusdam Domini affecti ulcere pertinaci Uvulæ & partium internarum narium: pridem fecissem, sed nuperrimè demum Lucernâ domum redii. Quid hâc in re agendum sit, tantum indigitare, quantum ab absente in Casu potissimum Chirurgico præstari potest. Similes mihi Casus in praxi mea occurrerunt aliquot: tum solus, tum cum sociis Chirurgis manum operi admovi, & non rarò felici eventu. Pro viribus me explicui; quia coram id facere non licet, rogo Exc. D. D. Brunnerum Prof. Heidelbergensem, Generum meum quoque conscium hujus rei Exc. T. faciat; ille rerum mearum gnarissimus est; dubia enodabit, aut si aliqua in re hæsitatis, proximè me certiorem de omnibus faciet.

Rogo inclusas has D. Genero meo tradendas cures; sin verò

jam abierit, peto proximo nuncio remittas. Vale Magnifice Vir cum tota familia, &c.

Exc. T.

Scaphusii raptim.

Cultor perpetuus

JOH. JACOB. WEPFER, M.D.

Sequitur Responsum Medicum Prænobil. & Excellentissimi Dn. D. Joh. Jacob. Wepferi, Medici famigeratissimi ac felicissimi.

APud Generosum Dominum uvulam exulceratam esse oculi fidem faciunt; pharyngem & postica faucium exulcerata quoque esse, si fortè depressa lingua conspici non possent, inde tamen hoc colligere liceret, quia deglutitio est dolorifica, suffocatio intentatur, sive edat, sive bibat, sive saliva linguæ illabatur, undè illa summo nixu excutere cogitur, denique die noctuque largissimè salivat, quod symptoma horum ulcerum ut etiam aphtarum comes est. Narium ulcera produnt mucus purulentus, aliquando in frustula densatus, sæpius toto die emungendus, ac ichor sponte effluens. Ulcera hæc, potissimum verò narium, ab ossium carie foveri propè nullus dubito, quamvis in historia nulla explorationis per stylum factæ, mentio fiat: me persuadent ulcerum diuturnitas, pertinacia, nulla arte expugnabilis, muci ac ichoris copia ac fœtor, atque inprimis me confirmat tumor durus, rubicundus, dolorificus, â limbo orbitæ oculi ad nasum exporrectus. Atque præsentibus his symptomatibus non solum cartilagines, sed quoque vel potissimum Vomerem seu interstitium narium, eorum corpora spongiosa, & os maximum maxillæ superioris, hisque contermina ossa, inveni aliquoties cariosa. Non ita pridem in Fabro lignario simul os seu cœlum palati corruptum fuit, adeò ut ipsi scutum cupreum loco cœli & similis nasus substituendus, ex cupro fuerit, nunc satis commodè cum his vivit, suoque muneri vacat. De humore carnem & ossa corrodente prolixè commentari, nec per temporis nec per pagellarum angustiam licet. In vulgus mirum est, humores hominum & brutorum veneno venereo inquinatos, hoc facere. Massam sanguineam Generosi Domini ab hoc inquinamento depravatam esse, admodum verisimile est, Gonorrhœam

hœam virulentam paſſus eſt, poſtea alteruter teſticulorum duritiem quaſi ſcirrhoſam contraxit, quæ quidem antivenereis tollebatur, ac tandem ſequebantur hæc ulcera. Diu hoc venenum deliteſcere ſæpè obſervavi, & crudelius ſævire, quo mitius cum hoſpite ſuo primum egit. De ſupplemento ſcorbutico nihil certi ſtatuere poſſum, cum generoſi Domini victus ratio mihi ignota ſit, nec ullorum ſignorum ſcorbuticorum mentio fiat, Veneream hanc peſtem ad tantam cladem inferendam ſufficere imprimis Noſodochia Gallorum Italorumque probant & teſtantur. Quam curatu difficilis ſit, & quam periculoſus, ſi negligatur, aut malè tractetur, non opus eſt multis remonſtrare, cum res ipſa loquatur. Prognoſtico Generoſum Dominum relinquendum eſſe nullo modo exiſtimo, cum mira hac in re ab induſtriis Chirurgis, Ducibus & quaſi Manuductoribus peritis Medicis præſtita viderim, & viva exempla monſtrare vel nominare poſſem. Verum ut aliquid certi definiatur, & ut ritè remediorum adminiſtratio fiat, omninò requiruntur ante omnia Chirurgus induſtrius præſens, & Medicus peritus, cujus auſpicio & directione potiſſimum res peragatur, certè ſi non exactè ad omnia attendatur, errores inemendabiles committentur. Primaria indicatio eſt totius maſſæ ſanguineæ vindicatio â labe venerea, quibus illa præſtari debeat, dubium eſt,& ubique vel mille impedimenta occurrent. Nam primò curam ſudoriferam quod attinet, virium proſtratio & habitus conſumptus, ceu brevi lethiferam minabuntur, ac proindè omittendam innuent: attamen illam aliquando in ſimili & conclamato affectu auſus ſum: animum addidit Nic. Maſſa, qui in Tractatu de Lue Gallica memoravit, ab hac lue ſummè extenuatos brevi pinguefieri: id factum fuiſſe Patavii vidi in Bidello noſtro Matthia ſummè emaciato, â pluribus ulceribus venereis in perinæo, in dorſo, etiam è renibus plurimum puris fundentibus; nam conſilio Illuſtr. Veslingii, Præceptoris mei 1646. Decocto Guajac. & ſarſaparill. paucis aliis interpoſitis, convaluit. Anno 1667. Monachio Viennam ad Illuſtrisſimum quendam Dominum vocabar, verum dum neceſſarias moras ibi nectebam adverſo flumine Viennâ Ulmam veſtram contendit, indeque domum verſus, comitatus â Medico primario Oenipontano: Quamprimum domi appulit, vocatus cum Domino Medico Oenipontano, poſt varias contentiones, citra jactantiam, ſcribo, eò rem perduxi, ut Diætam ſudoriferam adhibendam mecum ſtatueret; Habitus ſummè extenuatus erat, vivum ſceletum dicebatur, uvula & tonſillæ exulceratæ erant: poſt paucas ſeptimanas impinguebatur, ulcera ſanabantur, & vires reſtaurabantur. Verum ut rem ſine fuco expli-

cem.

Curationis ordo. cem, candidè paucis totam methodum exponam. Ante omnia scamnum parandum curavi, quale describunt Marc. Aur. Severin. de chir. Effic. & ni fallor Tenzel. in Trin. Bez. Hujus generis scamna tunc frequenti in usu erant Viennæ contra podagram, ut commodè sudor prolici posset. Scamno Lecticæ forma parato, sacco palea infarcto, constrato, & ritè calefacto, Ægrum illi imposui, ante decubitum hunc dedi. 1. ℥ij. Electuar. Palmar. mixti cons. rosar. p. ij. & pulp. Citr. quia temperamenti erat biliosi. 2. Addidi haustum d. Guajac. etiam ad ejus temperam. accommodat. secundum Palmarium. 3. Dum scamno incubuit, sæpè ipsum refocillavi mixtura aq. Alex. Palmar. temperata aq. tarax. borrag. bugloss. Syr. de rub. Id. incumbebat prima vice manè ultra horam dimidiam, ascendendo sensim ad horas 2. Ob frequentem hanc refectionem nec vel minimum debilitabatur. Post terminum hunc elapsum lectum repetebat, atque amplius in lecto citra ullam molestiam sudavit. Postea circa quartam usum scamni repetii, sed in summo gradu non ultra horam. Hanc Diætam continuavi ad 5. septimanas, cum exoptatissimo successu.

In victu concessi carnes, vinum denegavi penitus. Hæc obiter delineare volui, plenius omnia è Palmario obtinebuntur. Nunquam toto curationis hujus spacio purgavi, cum hæc venenum hoc non tollere persuasus essem. Vix unum alterumve clysterem admisit, & quidem ægerrimè. Hanc serum imminuendi & corrigendi methodum tutam & proficuam in multis affectibus comperi, si modo viscera vel potius glandulæ nondum induratæ, nec pulmones exulcerati sunt.

Postquam aliquot jam annis Praxin Medicam continuavi, salivationem per mercurialia concitatam admirari cæpi, quam diu ab Illustrissimo Sylvatico Præceptore meo persuasus detestabar. Luem hanc ab illa tantum non penitus apud quosdam exstirpatam, me quoque authore non semel vidi ægro feliciter turpethum minerale, quam fumus cinnabaris, aut inunctio ☿ii aut ☿. dulcis illam ciebat, & revera aliquoties minore molestia. Verum quoniam Perillustris Domini ossa intra nares jam cariosa esse penitus persuasus sum, salivationem aliorum vestigiis territus nullo modo commendarem.

Caries Ossium à Mercurialibus salivam moventibus augetur. Certum est, cariem jam præsentem â ☿ialibus salivam moventibus, augeri.

Si vero nec Diæta sudorifera, nec salivam promoventia locum habere existimentur, ad emendandam massam sanguineam hoc commendarem, quo citra ullam afflictionem corporis, id est, citra irritationem

tionem generis nervosi, dissipationem spirituum, sanguinis coagulationem, nimiam dissolutionem usus sum.

Decoctum sanguinis massam emendans, & à Veneno gallico liberans.

℞. *Lign. sanct. ℥ij.*
Cort. Lign. sanct. ℥j.
Rad. sarsaparill. ʒvj.
Chin. ʒij.
Herb. agrimon.
virg. aur.
flor. hyperic. ana Mj.
sem. fœnic. ʒij.
passul. maj. exacin. ℥ij. Incis. & contus. Misc. indantur Nodul. ex synd. vel linteo raro. Huic nodulo indantur frustulorum ♁ ii crudi vel ejus mineræ crassiusculè contus. & ab omni polline seu pulvere mund. ℥ij. Nodulus iste suspendatur in medio capacis recipientis, ut fundum non attingat: ad fundum illius demittantur ☿. vivi mundi ℥ij. Recipiens impleatur aq. fontan. ℔xij. benè claudatur, coq. lento calore ultra horam. Colatura servetur in vase terreo aut vitreo, nullo modo in metallico: de hoc Decocto bibat manè hora sexta, & vesperi hora quartâ calide ℥iiij. In pastu & aliâs bibat frigidè interdiu aut quando lubebit. Vinum penitus omittat, maneat semper in loco temperato. Vescatur cibis boni succi, facilis digestionis, obambulet & frequenter se exerceat; nunquam se ad sudorem cogat, sponte tamen emergentem non impediat. Purgantia nisi alia causa illa exigat, omittat.

Topica quod attinet, illa exprimere nequeo, cum ex præsenti ulcerum conditione temperanda sint. Hoc solum addo, me aliquot vicibus feliciter imitatum fuisse Fabric. Hild. inprimis in obs. 22. Cent. 2. Quandoque etiam Scultet. Vestrum, Tulp. & Borellum. hoc solum moneo, nec linimentis, nec collutionibus, nec gargarismis me unquam addidisse ☿. sive dulcem, sive sublimatum, sive præcipitatum, cum cariem ossium promoveant. Attamen ad ulcera tonsillarum & uvulæ aquam viridem Plateri aut Hartmanni citra damnum & præ aliis cum fructu adhibui. Cavendo deglutitionem. Ossibus in propatulum venientibus, quantum licuit, cavi ne unctuosa aut humida imponerentur, sed turundas aut pulvillos ex filis carptis compactos plures ad cariei situm trusi, certè filamenta sicca superfluum ichorem imbibendo idem præstant quod pulveres siccantes, & quidem minore molestia, si modò filamenta benè compingantur. Os cariosum subinde volsella movendum, sed non fortiter trahendum, quoniam vi adhibita sævum dolorem concitatum, quandoque hæmorrhagiam largiorem acceleratam fuisse, noverim: sublatâ carie nihilomi-

hilominus diu adhuc siccâ deligaturâ pergendum est, & eousque, donec nihil purulenti aut ichorosi ex naribus stillet. Gargarismi post illinitionem uvulæ aquæ viridis necessarii, iique adstringentes & traumatici, quibus cum fructu adderentur rad. Prutannic. ℥j. pro Mens. j. vel ℔iij. aq. fontan. Hanc etiam hoc anni tempore haberi posse ante paucos dies comperi, reperitur in fossis paludosis, egregiè adstringit & mundat. Est Species Lapathi lacustris. Formulas Topicorum studio nullas exhibeo, cum illa apud Fabrit. loc. cit. exstent, cumque pro varia ulceris conditione variandæ, quoque & immutandæ sint; imò detectâ carie tutius omnia omittantur, ac felicius res omnis filamentis siccis peragatur. Ingestionibus intra nares non multum proficietur; nisique frustula mucosa concreta summè exigant, tutius, omittentur, cum caries illarum usu amplius & profundius propagetur, dum inter narium cavernas tortuosas restitans liquor corruptionem contrahit ossibus adversissimum.

De aliorum Clarissimorum Virorum medendi methodo in hoc affectu præscriptâ, judicare nolo, nam ambobus Perillustris Dominus Æger ejusque affectus notior quam mihi, undè teneræ constitutionis conscius alter suasit propè tantum Curam restaurantem, alter verò magis ipsius viribus fidens generosiora remedia suadere audet. Mercurium diaphoreticum Helmontius mirè laudat, eumque Dominus Emericus, junioris Helmontii socius, dum his in oris versabatur, sæpè mihi commendavit. Sed nec ab illo præstitum id comperi, quod prædicabatur: Ille quem hic habemus, adhuc purgat, undè illi nunquam fidi. Non videntur hic magna Arcana conquirenda esse, nam Venenum ♀ eum in massa sanguinea exstirpandum est, & ulcera tractanda ut alia, quæ cum ossis carie juncta sunt: illud remediis longo usu probatis, hoc potissimum exsiccantibus præstandum erit. Sed hæc sufficiant, quæ aliorum censuræ subjicio. Scaphusii d. 29. Nov. 1688.

Summa Curationis in Veneni ♀ ei exstirpatione, & Ulcerum legitimâ tractatione consistit.

JOHANN. JACOB. WEPFER, MD.

Postquam igitur Excellentissimi hujus Viri doctissimum ac tersissimum Consilium gratissimo animo accepi, sequentes ad eum literas responsorias dedi.

Magnifice & Excellentissime Vir, Fautor ac Domine colendissime.

Quod

QUod Excell. Tua in perlegendo Casu transmisso Perillustris cujusdam Domini laborem impendere, scriptum meum examinare, responsoque doctissimo ac politissimo, multâ experientiâ comprobato, gratificari non dubitârit, ago & habeo gratias maximas, certè deprædicaturus publicè, â quo ita profecerim, spondens simul officia mea, quamvis tenuia, semper tamen paratissima.

Nec minus Excellentiss. tuo Genero, Dn. Joh. Conrado Brunnero, Fautori ac amico meo summè venerando obstrictum me fateor, qui Casum hunc similiter doctissimo sua calamo enodavit, curandique methodum aperuit, cui nuperrimè literas â T. Excell. ad ipsum datas, meisque inclusas statim ipse ad manus tradidi, nesciens, quare responsum suum retardârit.

Ille, in curandis in Nosocomio nostro publico, extra urbem sito, militibus suis Cæsareis sauciatis ac ægrotantibus ipsi concreditis, multum laboris impendit, summamque diligentiam adhibuit, illosque maxima ex parte pristinæ sanitati summâ cum laude restituit; Nunc domum vocatus, animum faciendo itineri applicavit, quem Deus Ter opt. Max. salvum & incolumem ad patrios Lares, dilectissimam Costam, liberos desideratissimos, Consanguineosque suavissimos reducere velit. Hisce, vir Magnifice ac Excellentissime, Divinæ protectioni commendatus, vive ac vale, mihique favere perge. Exarabam Ulmæ Suevorum, inter Bellonæ strepitus, Sexto Iduum Decembris, anno 1688.

Exc. T.

Cultor perpetuus

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

Dictum hunc Casum Medicum etiam Prænobilissimus, Excellentissimus, & Experientissimus Vir, Dominus Johannes Conradus Bronnerus, Ph. & Med. Doctor, antiquissimæ ac celeberrimæ Electoralis Universitatis Heidelbergensis Professor Publ. famigeratissimus, ejusdemque Facult. Med. Decanus Spectatissimus, Academ. Leopold. Nat. Curios. Collega dignissimus, dictus Herophilus, nunc Electoris Palatini Archiater longè meritissimus Fautor & amicus meus honoratissimus, â me rogatus, sequenti modo doctissimè enodavit.

Vir Excellentissime, Experientissime, Fautor &
Amice honoratissime.

PErlegi casum (quem remitto) & attentè. Inter perlegendum statim mihi aliquid venerei suboluit. Columellæ exulceratio, narium interiorum exesio, prægresso testiculi tumore, qui non nisi antivenereis tandem victas dedit remediis, non possunt non exercitatis tale quid innuere. Lymphæ viscidæ dum pertinacius inhæret & inerrat venenum venereum lentum est, & quia theculis quasi aut vaginulis ita includuntur spicula salium corrosivorum & obtunduntur, obscura ab initio sui præbet indicia. Tempore autem evolutum & acuminatum sævit, partesque varias & occultè depascit. Uvulam præsertim, & interiora narium communi peritorum suffragio corripit. Dantur nempe circa illas partes glandulæ, quæ serum seu humorem viscidum à sanguine separant ac percolant, simulque involutum huic & immersum venenum secernunt, quod dictas partes exedit atque comedit. A simplici scorbuto talia symptomata pullulasse, me videre, audire, aut legere non memini. At malum est & indicium jam penitissimè massam humorosam imbutam esse & obsessam veneno, quod præter atrophiam maculæ quoque scorbuticæ in pedibus induratis visæ fuerunt. Innuunt enim lympham humorem illum balsamicum planè vitiatum nutriendis partibus modo esse inhabilem. Id quod attendit fortè & intendit Medicus, cujus in calce scripti mentio fit, & neglecta morbi causa & indole tantum effectum ejus, scilicet atrophiam curare satagit, sed vereor, ut parum faustè. Non possum non laudare & probare vestram methodum, cui institistis cum ratione & effectu, sed lenia medicamenta uti nihil aut parum prosunt, ita ferendis fortè non foret æger fortioribus. Utrum proin curam palliativam quam vocant, præferam, an huic illam, ambigo. Venenum enim est, quod ne per sua quidem initia facilè abigitur & propulsatur, admissum nec nisi fortioribus & generosioribus, præsertim in nostris & frigidioribus regionibus (ubi lympha spissior & magis lenta, venenoque huic pertinacius inhæret, & partes sunt adstrictiores) cedit remediis. Sequenti ego & in casibus ceu ἀνελπίστοις usus fui methodo cum successu. Primò monente expertissimo Fabric. Hildano, in suis observationibus, sollicitus fui de mundandis ulceribus & partium affectibus, ne inde ceu ex nidis venenum in massam sanguinis denuò irrepat. In exulceratione Uvulæ cum fructu adhibui aquam viridem Plateri cum penicillo &c. nares autem lavi nasali

Methodus curandi Exc Dn. D. Bronneri.

nasali ex aq. rosar. plantag. addito syrupo rosarum sicco, calidè naribus attrahendo. Quæ dum perficerentur, hypocausto ægrotantes addixi, sensimque calori assuescerent curavi, quem sine sensu intendi.

Decoctum interea propinavi lignorum, quo solo impinguescere observavit Wepferus, depuratione scilicet sanguinis. Partibus affectis ita mundatis, poris calore adapertis & humoribus fluxibilibus redditis, modò calcar ☿. corollato addere, & per salivationem blandam unà cum humoribus viscidis, quibus in nidulatur, venenum moliri non reformidavi, blandâ ita sed protensiori Curatione tantundem effeci, quantum aliâs forti, sed breviori: victus conveniens esto. laterem autem lavi, quandocunque curationem infensissimi & pertinacissimi hujus morbi aliter aggressus fui. Personam illustrem post tumorem testiculi obscœnis variis ulceribus defœdatum & per annos miserè viventem, frustra quoque Decocto lignorum & aliis mercurialibus tractatum, dicta methodo feliciter restitutum monstrare possem per urbem ambulantem. Quod si dictæ medicationi humeros planè subducat ceu impares perillustris Dominus Patiens, usurpatis jam remediis, pilulis inprimis N. i. e. Decocto temperato, ego quidem meliora non novi. Hæc autem te hortante, ut promptitudinem animi tibi monstrarem post lectionem in chartam conjicere animi sensa nullus dubitavi, libenter additurus & plura, aut quid facto opus sit judicaturus, si de ægri rebus penitius constaret, quare omnia subactissimo tuo judicio subjicio. Vale & fave.

Decoctum lignorum impinguescit lue gallica infectos.

Excellentiæ Tuæ

P. S. Curâ sudoriferâ per quatuordecim dies evolutum fuit venenum è lympha crassiori seu sero spissiori, ut tunc demum sævitiam suam exercuerit, continuatione autem remediorum procul dubio penitus abactum & eliminatum fuisset.

Addictissimus

J. C. Bronnerus, MD.

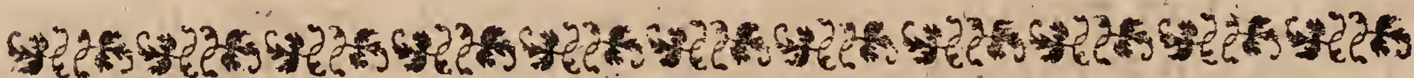
Et quia ad exstirpandum venenum venereum prænominatus Excellentisſimus Vir Dn. Dr. Brunnerus, Arcani Corallini singularem & exquisitum præparandi modum mihi communicavit, iccircò eundem etiam huic suo Consilio annectere non dubitavi.

Arcanum autem Corallinum tali modo præparatur.

Arcani Corallini præparatio. ℞. ☿. *in destillat. Butyr.* ♁. *reviviscentis* ℥j. *Spir.* ⊖. *opt.* ℥vj. *f. solutio & in arena destillatio ad siccit. adde novi Spir.* ⊖. ℥vj. *procedendo ut ante, & ita tertia vice, massam siccam in pulverem redige super porphyr. affunde* ♀. *per deliq.* ℥ij. *stent. per* ♂ ♀. *postea fiat decantatio & affusa aqua edulcoratio: abhinc affunde pulveri siccato Aq album. ovor. ad 3. digitorum eminentiam, abstrahatur in arena, cohobeatur ter. Tandem affunde Spir. vin. clarificat. f. digestio & abhinc deflagret Spiritus, idque tertia vice. Ita paratum erit Arcanum Corallinum.*

Aquæ viridis Plateri in hoc Consilio commemoratæ, ac ad Ulcera gutturis & columellæ in Affectu gallico proficuæ Descriptio hæc est.

Aq. virid. Plateri. ℞. *Ærugin. æris* ℥j. *Auripigment.* ℥iß. *terantur subtiliss. & coq. in vin. alb.* ℥iiij. *ad consumptionem partis mediæ, ubi refrixerint, adde Aq. rosar. & solani, ana* ℥ij. *Misce.*

CONSILIUM MED. LXIV.

Arthritidem vagam scorbuticam periodicam in scenam proferens.

ANno 1688. Mense Novembri, Illustrissima quædam Comitissa quadraginta septem annorum, temperamenti sanguineo-cholerici, quæ nonnunquam unum alterumve errorem in Diætâ commiserat, discrasia ventriculi, cum dispositione ad febrem intermittentem, correpta fuit, quibus tandem dolor arthriticus vagus periodicus accessit, (quæ arthritica affectio dolor est nervosarum ac tendinosarum partium â sale volatili scorbutico ortus) qui plerumque media nocte

cum

cum atrociſſimis doloribus, præſertim circa articulos brachiorum ac pedum accedebat, atque per horas aliquot cum intolerabili moleſtia durabat, ad quem dolorem tollendum varia remedia laxativa, ſacculi purgantes cum ingredientibus antiſcorbuticis appropriatis, quin etiam antifebrilia ſpecifica, ſtomachica, pulveres arthritici, roborantia interna & externa, nec non Topica & anodyna varia, ex ſpiritibus, linimentis, aquis arthriticis, fomentis, ſacculis fumigationibus, cataplasmatibus, &c. â me & tribus aliis Medicis præſcripta & adhibita fuerunt. Quibus omnibus parum proficientibus, vena iſchiadica digiti minimi in pede ſiniſtro ſecta fuit.

INter dicta remedia ſequentia præcipuè â me, ordinata fuêre. ℞. *Maſſ. pill. antipodagr. Argent. gr. xxv. Mag. Gialapp. gr. v. M. f. cum Tinct.* ♀. *pill. num. 21. obauratæ, & unâ vice deglutiendæ.* Et ℞. *Herb abſynth. Card. bened. cent. min. cochlear. beccabung. naſturt. aq. ana pj. rad. gariophyllat. helen. calam. arom. ana ʒij. Rhabarb. ver. ʒiij. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒvj. Agar. troch. Jalapp. Turpeth. opt Polypod. qu. ana ʒij. Macis ℈j. Cinnam. ʒj. anis. fœnic. ana ʒß. M. & conciſ. f. cum Syndon. alb. nodulus cum* ℔iiij. *ſeri lactis caprini coquendus. Doſis ſingulo mane jejuno ſtomacho* ℥v. Et, ℞. *Extr. pill. cochiar. Extr. troch. Alhand. Extr. Turpeth. ana* ℈j. *Extr. belleb. nig. gr. xxv. Extr. lign. aloes, Extr. lil. convall. Extr. pœon. ana gr. iij.* ♀. ♁*-olat.* ℈j. *Ol. nuc. moſchat. rut. ſalv. anis. ana gutt. iiij. M. f. c. aq. Epilept. Lang. & Salv. pill. ex* ℈j. *num. vj. de quibus tribus diebus ante, vel poſt novilunium primâ die duæ, ſecundâ tres, & tertiâ quatuor, mane jejuno ſtomacho aſſumantur.* Veſperi, ſub horam decubitus ad viſcera roboranda, atque dolorem præcavendum, ſeq. pillulas deglutivit. ℞. *Theriac. cœleſt. gr. iij. Laud: Opiat. incompl. gr. j. M. f. pill. inauratæ num. 4.* à quarum uſu dolor per biduum emanſit, ſed poſtea crudelior reverſus eſt, quam ob cauſam deinceps quia opium ferre non potuit, dictas pillulas ſæpius ſine admixtione Laudani Opiati ſumſit. Media nocte, ingruente paroxyſmo de ſeq. mixtura (quam vicinus Medicus præſcripſit,) gutt. xxiiij. in juſculo, aqua chamædris, vel alio convenienti vehiculo aſſumſit. ℞. *Spir. CC. Spir. ſal. armoniac. ana* ʒiß. *Spir. lumbric.* ʒiij. *M.*

Pill. arthrit.

Apozema.

Pill antiarthrit. ſingul. menſib. 3. dieb. ante, vel poſt Novilunium ſumendæ.

Pill. anodynæ.

Mixtura ex Ωibus.

Cum

Cum autem dictus dolor nihilominus ſævire pergeret, literas ad Excellentiſſ. Dn. D. Joh. Jacob. Wepferum, Phyſicum Scaphuſianum ac Practicum famigeratisſimum dedi, ipſiusque hac in re Conſilium expetii, qui per reſponſorias tali modo ſcripſit.

In arthritide vaga ultra 3. ſeptiman. durante, purgatio & V. S locum amplius non habet. Pulv. antiarthrit. ſpecificus. Alius pulv. antiarthrit. ſpecif.

Illuſtrisſimæ Comitiſſæ concatenatos affectus quod attinet, cum vanè contra Ventriculi diſcraſiam, febrim, & jam contra arthritidem vagam pugnatum ſit, etiam topicis huic occurſum fuerit, nolo multa accumulare: In arthritide vaga, ſi ultra tres ſeptimanas perdurat, nulla amplius purgantia, venæſectionem, nulla topica adhibeo, ipſis ſtrenuè commendo Pulveres hoc in affectu ſpecificos, diu continuandos. ℞. *Lumbricor. terreſtr. præp.* ℥ß. *CC. philoſ. præp. Ungul. alc. præp. ana* ʒij. *Sem. aquileg.* ʒj. *Ol. nuc. moſch. expr. gr. iiij. ſacch. alb.* ℥iß. *M. f. pulvis. Doſis, ſummo mane hora quinta* ʒj. *Veſperi horâ quartâ* ʒß. *cum aquâ ſerpilli lumbricatâ.* Verum, ne hunc pulverem abhorreant, tum ob lumbricos, tum ob molem, hunc ſuppono. ℞. ♁ *ii diaphoret. cum triplo* ⦶. *deton.* ʒiß. ⊖*is volatil. lumbric. aut viperar.* ℈ij. *Cinnab.* ♁. *ter cum Cinnab. nativ. ſublim.* ℈j. *CC. phil. præp.* ʒiß. *Ol. Cinnam. g. ij. ſacch. alb.* ℥iß. *Doſis, ſummo mane* ℈j. *ad gr. xxiiij. veſperi horâ quinta* ℈ß. *ad gr. xviij. cum aq. betonicæ pauxillo.*

Emulſio refrig. & anodyna, cum pulv. panegorico.

Quoniam veſperi magis ferocit, alternis noctibus horâ 9. do nunc *Emulſ. ſem. 4. frig. maj. papav. alb. nunc. addo. Pulv. Panegorici* ℈ß. *ad* ℈j. ℞. *Pulv. Marchion.* ℈ij. *Pulv. Analept. frig. Münder. inc.* ℈iiij. *Laud. opiat. perl. gr. ij. Tab. Man. chr. perl.* ʒij. *M. f. pulvis.*

Quamdiu dolores in articulis ſuperſunt, benè faceret, ſi Illuſtriſſima Domina continuo decumberet, tum ob febrim, tum ob humoris arthritidis pararii indolem. Vinum denegarem: ſuadeo Decoctum aut chinæ aut ſaſſafras, aut ligni lentiſcini, quibus add. paſſul. maj. aut min. gratiora reddi poſſunt. Maſſæ ſanguineæ conditio emendari poterit vel acidulis, vel juſculis alterantibus, vel ſero lact. alt. Scaphuſii raptim.

Joh. Jacobus Wepferus, MD.

Quæ optima ſingulariaque remedia, quemadmodum multa experientiâ comprobata ſunt, ita nullus dubito, quin ea hoc in affectu plurimis ſalutaria ac utiliſſima ſint evaſura.

CON-

CONSILIUM MED. LXV.

Convulſiones admirandas, absque ſenſuum inſigni læſione, proponens.

Caſus.

ANno 1688. Menſe Novembri, puer quidam decem annorum, & filius cujusdam Ludimagiſtri pagani, in Noſodochium noſtrum Ulmenſe publicum receptus eſt, qui ante biennium poſt eſum alicujus pyri ſuſpecti â fœmella quadam propinati, (uti Patiens firmiter ſibi perſuadet, conceptæque ſuæ opinioni tenaciter inhæret,) cui bacillus ſeu virgula infixa erat, magnam alterationem in corpore cum terrore variisque phantaſmatibus ſenſit, ac præſertim tempore nocturno in lecto decumbens ſibi imaginatus eſt, ac ſi aliquid monſtroſi ac villoſi ſuper lecto ſuo oberraret, cujus remotionem â parentibus ſuis vociferando anxiè expetiit, ſæpiusque è lecto, ne damnum exinde capiat, proſiliit: Præterlapſo autem anno circa Feſtum D. Andreæ, cum noctu in pago obambularet, â cane mordaci allatratus eſt, unde ob formidinem morſuræ maximo terrore perculſus, motus convulſivos ſtatim ab illo tempore, usque ad Feſtum purificationis Mariæ paſſus eſt, à quo tempore elevatis ſub cute multis tuberculis duris, maculisque poſtmodum rubris atque purpureis apparentibus à dicto malo, materia nempe peccante à ner-

vis ad venosum genus translatâ, usque ad ferias Divi Jacobi præsentis hujus anni, liberatus fuit. Cum autem dicta morbi causa rursus ad nervos rediret, genusque nervosum acredine sua convelleret, præfatus affectus convulsivus rediit, qui tamen adhibitis aquis epilepticis appropriatis usque ad diem S. Martini refrenatus & mitigatus fuit. Ab illo tempore dictum hoc malum incrementum sumsit, ita ut mœsti anxiique parentes, filii sui miserrimi restitutionem desiderantes Amplissimi Magistratus opem & auxilium implorarint. Hinc dictus puer in præfato Xenodochio decumbens, curæ meæ demandatus fuit, cujus paroxysmos epilepticos & convulsivos, admirandas item pandiculationes, totius corporis in circulum circumrotationes, membrorumque tortuosas inflexiones satis mirari non potui, inter quas histrionicas ac prodigiosas commotiones pectus manibus vehementius ferit, quatit, brachia vibrat, pedibus calcitrat, variosque sonos ore suo profert, dum instar canis latrat, gallum gallinaceum cantu suo æquat, ut bos mugit, caprarum ac ovium balatum edit, aliaque hujuscemodi animalia voce sua æmulatur. Inter ipsos paroxysmos, (quod summè admirandum) utplurimum optimè sibi constat, manus complicat, motis labiis, voce tamen depressa, orat, videt, audit, pudenda â denudatione vindicat, atque astantes novit, quod aliâs in istiusmodi paroxysmis convulsivis ac epilepticis, dum scil. in cerebro & nervis magna humorum ac spirituum animalium perturbatio oritur, fieri non solet, talesque patientes finito paroxysmo, ex alto quasi somno, nescientes quid interea factum sit, expergefiunt.

Unde

Unde hæsito, an in tali morbo, causa præternaturalis morbifica, nervis, humoribus, ac spiritibus inhærens, vel potius magica accusanda veniat.

Curatio.

UT autem periculum Curationis hujus mali facerem, hunc hostem sequentibus remediorum præsidiis aggressus sum. 1. Ad sentinam humorum excrementitiorum è corpore expurgandam. ℞. ♀. *Emetici gr. iij. fiat pulvisculus unâ vice in brodio carnis sumendus.* Et, ℞. *Mag. Gialapp. gr. vj. Mag. scammon. gr. iiij. Nucl. pin. num. 2. Julap. ros.* ℥ß. *Aq. Ceras. nigr.* ʒvj. *M. f. potio.* 2. Ad paroxysmos Epilepticos tollendos, seqq. Pulveres appropriatos præscripsi. ℞. *Cinnabar. nativ. Cinnab.* ♁ *ii. Pulv. Marchion. ana* ℈ß. *M. f. pulvisculus, dentur tali modo Doses 12. seorsim ad capsulas papyraceas.* Et, ℞. ⊖. ♀. *volat. gr. vj. Ocul* ♋ *præp. gr. iiij. M. f. pulv. cujus itidem 12. doses seorsim chartis includantur. De his Pulvisculis singulis diebus unus, alternando, Mane & Vesperi in aquâ sequenti fuit propinatus.* ℞. *Aq. Ceras. nigr.* ℥iiij. *flor. tiliæ, pœon. ana* ℥ij. *hyrund. c. castor. Epilept. Lang. ana* ℥ß. *sacch. alb.* ℥j. *Misce.* Externè naribus ruta recens viridis, & balsamus rutaceus fuit admotus, & illitus.

Pulv. Tartar Emet. *Pot. purg.* *Pulveres Epilept. appropriat. & specifici.* *Aq. Epilept.*

A quorum usu malum aliquoties per octo, & plures dies imò per integrum semestre cessavit, sed postea, magno cum impetu reversum est.

Dictus Patiens, cum sibi optimè constaret, in præsentia plurium adstantium mihi retulit, quod ante paroxysmum convulsivum animalculum quoddam nigrum, faciem humanam repræsentans, magnitudine sua scarabeum cornutum referens, octoque pedibus instructum, inque singulorum pedum extremitatibus unguiculis gallinaceis armatum, hypocaustum percurrat, tandemque corpus suum petat, per os ingrediatur, linguam obsideat, deinceps se in cavitatem abdominis præcipitet, unde magni dolores excitentur, ac postliminio dicti paroxysmi epileptici sequantur. An verò idipsum, ex læsa ante hujus mali insultum phantasia falsis objectis, & depravata imaginatione, (dum adstantes nihil vident) proveniat, vel in ipsa rei veritate ita se habeat, hactenus penetrare non potui, sed aliis dijudicandum relinquo. Qui puer tandem, commiserante Deo, pristinam bonam valetudinem recuperavit.

Admiranda imaginatio de monstroso animalculo.

CONSILIUM MED. LXVI.

Alopeciæ Curationem proponens.

Casus.

Literatus quidam, 28. annorum, cum ante annum iter faceret, in illo ipso itinere capillos sibi defluere observavit, quâ de causâ pilos Capitis, (ut aliâs singulis mensibus fieri consueverat) quo pili eò citius ac melius crescant, nec non barbam novaculâ abradi curavit, à quo detonsionis tempore neque capitis vel barbæ pili recreverunt, sed reliqui etiam, sub axillis, in manibus, brachiis & pedibus, (nescio an etiam in pube) defluxerunt. Eo ipso etiam tempore, cum pilorum defluvium pateretur, ungues quoque fissos, asperos, & scabros fieri observavit. De reliquo, præter exscreationem continuam & copiosam, sine tamen fœtore ac tussi, nullum peculiare actionum suarum edendarum impedimentum sentit, cibus item ac potus benè sapiunt, &c.

Resolutio.

Definitio. Hic affectus â Medicis Alopecia, Græc. ἀλωπεκία vocatur, & est capillorum decidentia sparsim facta, ubi vel omnes vel plurimi hinc

Divisio. & inde decidunt. Hoc malum 1. in capillorum decidentiam & defluvium sparsim factum. 2. Calvitiem, quando illi in syncipite decidunt. Et 3. Aream, vel capillorum areatim factum defluvium distinguitur. Area rursus in Alopeciam, quæ in barba & capillis fit, & Ophiasin, quæ plerumque ab occipitio incipit. Et 2. in eam, quæ â leprâ, vel lue venereâ, vel ab aliis mitioribus causis fit, dispescitur.

Alopecia ſeu Capillorum defluvium, propter vitioſos humores *Onomatologia.*
ſic appellata, quod vulpibus frequenter accidat. Celſus Aream vo-
cat l. 6. c. 4. Evenit autem pilis hoc vitii genus eadem ferè cum
ſtirpibus ratione, quæ corrumpuntur, intereuntque interdum penu-
ria nutrimenti ipſius ſucci, interdum immutatione hujus in alienum
contrarium. Solâ figurâ differt ab ophiaſi, non generatione, nec ſo-
lutione. Utriusque cauſa eſt ſuccus nutritius pilorum vel deficiens, *Cauſa gravis.*
vel vitioſus, acris, malignus, & poſtulat eandem ſui remotionem, aut
correctionem. Alii tres Cauſas, 1. Alimenti defectum. 2. Hu-
moris pravitatem, Et 3. Cutis raritatem enumerant.

In hoc Subjecto credibile eſt, cauſam in aliquo inquinamento *Cauſa ſpecialis in hoc ſubjecto.*
& veneno gallico, in ſucco lymphatico ac maſſa ſanguinea ſtabulante,
humoresque corrumpente, latitare.

Pro Prognoſtico ſciendum eſt. 1. Si locus, ubi capilli deflu- *Prognoſticon.*
xerunt, fricetur, & non rubeſcat. Et 2. ſi malum hoc â lepra profi-
ciſcatur, plerumque pilos nulla ratione renaſci, & hunc affectum in-
ſanabilem eſſe.

Curatio conſiſtit. 1. In humorum peccantium expurgatione. *Curatio.*
2. Malignitatis ♀eæ per appropriata & ſpecifica remedia extermi-
natione. 3. Diætæ convenientis obſervatione, humorisque alimen-
tarii appoſitione. 4. Topicorum legitima applicatione.

Ad quem ſcopum aſſequendum ſequentia remedia ordinata
fuere. 1. Pro Purgante tales pillulæ repetitis vicibus erunt deglu-
tiendæ. ℞. *☿ii dulc. Extr. panchym. Croll. ana ℈j. Mag. Gialapp. gr. v.* *Pill. purg.*
M. f. cum Tinct. ♀. pill. num. 25. obauratæ. Ut & Apozema ſequens. ℞.
Herb. veron. fumar. borrag. ſcolopend. Dent. Leon. beton. ana pj. Rad. polypod. *Apozema.*
qu. Enul. camp. cichor. ana ʒß. Rhab. el. ʒß. fol. ſen. Alex. ſ. ſt. ℥j. Agar. troch.
ʒiij. Mechoac. nigr. ʒij. rad. belleb. nigr. ʒiß. ſem. cartham. ℈iiij. Zingib.
Cinnam. ana ℈j. Inciſ. & contuſ. M. & d. ad ſaccul. qui per boras 24 infundatur in
menſur. major. mellicratis, de quo poſtea ſumat mane 2. boris ante prandium
℥vij. 2. Pro malignitatis è maſſa ſanguinea expulſione. ℞. *Scob.* *Decoct. ſudorif. ex lignis.*
Ling. ſaſſafr. Guajac. ana ʒiiß. Cortic. ejuſd. ℥j. Rad. chin. ſarſaparigl. ana ʒß.
Cinnam. opt. ʒij. Galang. maj. ℥j. M. & conciſ. macerentur in ℔ viij. aq. font.
per noctem, deinde fiat decoctio ollâ bene coopertâ, ad tertias, poſtea coletur.
De bâc colaturâ ſingulis diebus manè jejuno ſtomacho ℥vj. cum ☿ii diaphoret.
rec. ex Regul. præp. gr. xij. calidè bibantur, ac ſudor per horam unam in lecto *Spec. pro pot. ord.*
promoveatur: Species hujus Decocti reſiduæ addit. liquir. ficub. & paſſul. cum
menſur. 4. aq. font. pro potu Ord. recoquantur. De ſequenti quoque Ele-
ctuario Specifico M. & V. quin etiam interdiu aliquoties, nucis mo-
ſchatæ quantitas aſſumatur. ℞. *Conſerv. borrag. ʒij. Enul. campan. ℥j.* *Elect. maſſ. ſanguin.*

purif. & corrob. Diæta. *Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana ℨj. Troch de viper. ℨß. Syr. Corall. q. s. pro Condito.* 3. Quod Diætam concernit, Patiens versetur in aere ad calidum inclinante; vescatur cibis boni succi facilisque concoctionis, salsedine item, acredine, ac aciditate carentibus; motus sit moderatus; in somno teneatur modus; excrementa, & consuetæ evacuationes respondeant naturæ ordini; animique fortiores motus refrenentur.

Topica. Lixivium pro lavaturâ capitis. 4. Topicorum applicatio per sequentia perficitur. ℞. *Herb. Origan. puleg. serpill. abrotan. majoran. rorismar. Lavendul. ana Mj. Rad. bardan. Lapat. acut. Ebul. ana ℥iß. sem. fœnugræc. ℥j. flor. chamomill. spic. ana Mj. M. & incis coq. cum lixiv. quo caput aliquoties abluatur.* Deinceps, *Capillos producentia.* fricato prius capite ad rubedinem usque, cum linteis calidis, *caput vel ladano in oleo mastichino dissoluto, vel axungia Erinacei, vel pinguedine anguillæ, Oleo lini, vel melle, spiritu vini & cinere apum mixto, vel putaminibus juglandum calcinatis vino ac oleo mixtis, sæpius inungatur.*

Sequens quoque Lavamentum capitis in Alopecia malignitatem veneream pessundat, capillorumque regenerationem promovet. *Lavamentum capitis capillos evocans.* ℞. *Rad. aristol. rotund. ℥iß. Lapath. acut. ℥iß. Chelidon. ℥ß. Lign. Guajac. ℥iiij. herb. beton. sa[illegible]. agrimon. fumar. Origan. puleg. lupulor. ana Miß. flor. stœchad. Mj. rosf. rubr. Mß. baccar. laur. num. xvj. liquirit. ℥ß. M.* Vel, *Aliud.* ℞. *Rad. alth. lapath. acut. ana ℥ij. herb. malv. scabios. ana Mj. incis. d. ad chartam.*

Pinguedo serpentum capillos revocat. *Pinguedinem serpentum areis in capite illitam, capillos revocasse, experientia testatur.*

CONSILIUM MED. LXVII.

Colicam biliosam, ac simul flatulentam proponens.

Casus.

ANno 1689. Reverendissimus ac Amplissimus Dominus, Dominus Johannes, Abbas Monasterii Wengensis, quod Ulmæ est, vigilantissimus, temperamenti calidi & sicci, habitus corporis

poris gracilis, annorum quadraginta sex, ventriculi debilitate ac discrasia laborans, sæpius diversisque temporibus colicis doloribus divexatur, ad quem affectum tollendum, varia hactenus remedia, purgantia scil. Clysteres, anodyna, carminativa, stomachica, interna & externa, tam alterantia, quam roborantia, & quæ alia hujus generis sunt remedia, sine tamen peculiari effectu & sublatione hujus morbi adhibuit, simul etiam circa illorum usum observavit, quotiescunque ad causam morbi exterminandam, medicamentis catarcticis seu purgantibus, fermentationem humorum excitantibus usus est, malum hoc semper cum subsequuta alvi constipatione, magis irritatum fuisse.

Resolutio per Causas.

QUapropter non sine ratione judicatum fuit, quod dictus affectus colicus, qui â debilitate & discrasia ventriculi, ac consequenter multis exinde ob debilitatem facultatis concoctricis resultantibus cruditatibus, accedente succo pancreatico & acido melancholico, â pancreate & regione lienis per vas breve in intestinum duodenum & circa fundum ventriculi eructatis atque permixtis, inibique magis magisque acescentibus, acredinemque vitriolatam induentibus, solutionemque continui in intestinis partibusque nervosis erodendo excitantibus, originaliter dependeat, & aliter curari non possit, quam ut ventriculo principaliter prospiciatur, debilitas & discrasia ejusdem alterantibus & roborantibus corrigatur, & vitriolata humorum aciditas præcipitantibus insipidis obtundatur, vernali æstivoque tempore, vel serum lactis caprini, vel acidulæ Egeranæ, ad abstergendos ac educendos, sine vehementia, humores crudos mordaces & noxios bibantur, exquisitaque Diæta, in edendis cibis boni succi facilisque concoctionis, è contra vitandis cibis crudis, intensè dulcibus, salsis, acidis, acribus, & mordacibus, observetur. Ut autem aliorum quoque experientissimorum Medicorum hoc in casu sententiam perscrutarer, ad Prænobilem & Excellentissimum Dn. Doctorem Tobiam Dürren, Illustr. Reip. Augustanæ Physicum ordinarium meritissimum, *Causa.*

tissimum, Collegii Med. Vicarium perpetuum spectatissimum, Practicumque in re medica famigeratissimum, Fautorem ac Amicum ceu Fratrem, honoratissimum & dilectissimum, sequentes litteras dedi, quas, cum tersissimis ejus responsoriis, hisce dictis annectere non dubitavi. Meæ autem ad ipsum datæ literæ fuêre tales.

Prænobilis, Excellentissime & Experientissime Vir, Fautor ac Amice, ceu Frater, honoratissime.

CUm apprecatione boni ac felicissimi novi anni auspicii præsentes ex mandato Reverendissimi Domini Abbatis Wengensis, Domini mei gratiosi, affectum ipsius colicum ac flatulentum concernentes, mittere haud dubitavi. Ille jam per aliquod temporis spatium dicto malo, cum doloribus vagis, hinc inde corpus percurrentibus, procul dubio â flatibus excitatis, divexatur. Si causam consideremus, hic affectus partim ab exæstuatione bilis, partim verò ab acido vitriolato in intestina effuso, ac cruditatibus flatuum prodromis, originem habet: ad quam exterminandam, symptomataque dolorifica præcavenda, Reverendissimus Abbas non solum remediis vomitoriis, sed etiam ex tuo Consilio Essentiâ menthæ usus est, ad quam conficiendam *manipulos sex menthæ crispæ, uncias sex Spiritus vini rectificati, atque drachmas sex Spiritus nitri dulcificati, vel pro infusione, vel pro destillatione,* præscripsisti, quæ Essentia hactenus quidem benè conduxit, sed malum non prorsus sustulit: Dubito autem, an non Spiritus vini in parando hoc remedio major quantitas requiratur, dum, si hæc ingredientia per quatuordecim dies in digestione stant, major Spiritus vini portio â menthæ copiosiore dosi absorbetur, sicque parva liquoris spirituosi portio, vel ad filtrandum, vel ad destillandum, remanet, ad quod dubium solvendum Excell. tuæ responsionem expecto.

Essentiæ menthæ contra colicam præparatio.

Et quia etiam in curando hoc malo Laconici alicujus facta est mentio, quæritur, an in tali subjecto raro ac ad maciem disposito tali laconico uti consultum, & an non potius exsiccatio corporis ac concomitans febris hectica exinde formidanda ac expectanda sit? quam rem tuæ dijudicationi relinquo. Ego, salvo tuo judicio, quia in hoc Reverendissimo subjecto debilis ventriculus, qui continuâ roboratione indiget, deprehenditur, usum Trageæ stomachicæ, pulveribus insipidis præcipitantibus, Ex. gr. Ocul. ♋. Corall. rubr. præp. permixtæ, suaderem: Purgantia per alvum, quia humores magis exagitant & perturbant, hactenus per experientiam non proficuæ fuere, ac postea molestæ alvi constipationes secutæ sunt. Acidulæ Egeranæ do-

næ dolores colicos Domini Patris Josephi jam per duos annos refrenarunt, an futuro vere aut æstate eas etiam Reverendissimo Domino Fratri conducibiles ac proficuas æstimes, aut quid præter has ad fundamentalem hujus affectus valdè molesti ablationem adhibendum ac usurpandum sit, â tuâ Excellentiâ ejusmodi consilii & auxilii communicatio avidè expectatur. Hisce vale & fave; Ulmæ Suevorum, die 4. Januar. S. V. anno 1689.

Excell. T.

addictissimus

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

Prænobilis, Excellentissime, ac Experientissime Domine Doctor, Fautor ac Amice ceu Frater colendissime.

PRæter reciprocam cordialem gratulationem ad annum modernum 89. num ut is per omnia felix sit, & pacificus fiat, ex litteris Excellentiæ tuæ affectum colicum & flatulentum Reverendissimum & Gratiosum Dominum Abbatem Wengensem Fratrem meum Germanum longè charissimum per aliquot temporis spatium affligentem satis & benè intellexi. Considerato itaque & noto Ipsius temperamento; quod nimirùm ventriculus frigidior, & hepatis viscus plus justò calidius sit, inordinata sequitur in intestino duodeno triumviratus humorum harmonia, dum enim chylus minus ritè elaboratus, aut acidiorem indolem referens paulatim descendit, accedente acri & salinâ bilis copiosâ tinctura, & succi pancreatici vitriolicâ quasi austeritate, salivalis quoque pituita viscidior redditur, hinc effervescentia intestinalis non ritè procedit, sed fœculentiæ acres, mordaces, vitriolicæ & partim viscosæ, non solum in longius & anfractuosum intestinum colon, sed etiam in alia intestina, non raro in eorum tunicas & fibras, subindè omentum, sæpissimè autem in nervos plexus & distributiones mesenterii, ut cum Willisio loquar, protruduntur, & sic pungendo, vellicando, mordicando &c. solutionem continui pariunt atrocem, inferendo subindè partibus his spasmodicam quasi crispaturam seu fibrarum corrugationem, quod testatur alvi adstrictio, & flatuum copia.

Affectus iste in Subjecto hoc, cum non sit recens, sed ferè habitualis, adeoque remediis non tam facile cedet, plus temporis requiret, benè tamen sperare jubet ætas juvenilis calido innato vegeto ad

huc pollens, modò vitentur omnia nimis acida, ventriculum destruentia, nimis dulcia non modò bilem generantia, sed acidum corrosivum in sinu suo gerentia. In potu commendarem vinum Rhenanum mediocre ventriculo gratum, interdicendo vina tartarea, sulphurata, vappida, acida &c. Cerevisia sit benè cocta, matura, & satis defoecata, & si placet decoctum chinæ cum passulis: somno magis indulgeat quam vigiliis, sit animo tranquillo, hilari, &c. electivè seu fortiora purgantia, ut benè Excell. tua monet, fugiat, cum plus damni, quam emolumenti afferant.

In curatione cum universalia jam satis sint præmissa, nec locus hyemali tempore acidulis detur, consultum mihi videretur, si pro leni bilis subductione, sicut acidi excessivi correctione, lymphæ crassioris attenuatione, obstructorum ductuum & meatuum alteratione, & viscerum roboratione, chalybs in formâ liquidâ arrideret, non neglectis specificis appropriatis dolorem demulcentibus, & flatus discutientibus. E. g. ℞. *Radic. levistici ℥ß. Rhabarb. nobil. elect. ℥j. Chalyb. cum* ⚹. *tamarind. præp.* ℥j. ☽*is* ♀*ri* ʒij. *Menthæ crispæ M*ß. *flaved. cortic. arant.* ʒij. *Galangæ minoris* ʒj. *incisa incidenda, & contusa contundenda indantur in vas vitreum, & affundendo vini malvatici* ℔iij. *digerantur loco calido, movendo aliquoties per biduum, factâ dein remotione à calido loco, ne acescat, singulis matutinis bibat uncias tres calidè, leni dein deambulatione corpus movendo, ut Mars in actum deducatur.* Circa vesperas, aut noctu antè ingressum lecti de essentiâ menthæ cochlear unum sumi potest, in cujus præparatione notandum, quod spiritus vini quantitas augeri possit, & sufficiat infusio per 5. aut 6. dies, destillatione enim spiritus nitri dulcificatus alembicum vix ascendet, & sic exiguæ erit virtutis. Tragea stomachica ex præcipitantibus, quam jam ordinasti, summè erit proficua, infringit enim aciditates, & salinam bilis acrimoniam obtundit, fermentumque ventriculi corrigit, & in bono statu servat. Balneum quod attinet, sudatorium omninò rejicio, utpotè certum febris hecticæ promotorium, laconicum autem, cessante hyemali rigore, cum hordeo & aliis specificis emollientibus paratum non dissuaderem, præsertim si corpus benè prius fuerit præparatum. Et hæc sunt, quibus pro hic & nunc intentioni tuæ satisfacere, & in restitutionem seu reconvalescentiam Reverendissimi scribere volui, plura ad relationem ulteriorem Excellentiæ tuæ addens, interea sum & vivo

Infusum chalybeatum attenuans & deobstruens.

Excellentiæ Tuæ

Augustæ Vindel. die 17. Januar. S. N.
Ann. 1689.

addictissimus

GEORGIUS TOBIAS Dürr/ D.

Ut autem in dicto Colicæ bilioſæ & flatulentæ caſu, etiam Excellentiſſ. Dn. Dr. Joh. Cunradi Brunneri, Med. Profeſſoris P. in Academia Heidelbergenſi celeberrimi ſententiam perciperem, ad illum Epiſtolam, cui prænominati Excell. & Doctiſſ. Viri, Dn. D. Tobiæ Dürrii, Medici Auguſtani famigeratiſſimi, meæque hâc de re communicatæ literæ incluſæ erant, Scaphuſium miſi, qui per reſponſorias mentem ſuam ſeq. modo doctiſſimè explicavit.

VIR Celeberrime,

Fautor & Amice honoratiſſime.

AFfectum Reverendiſſimi Abbatis meritò colicum dixeris, & flatulentum, quia flatus ſunt plerumque tum affectionis colicæ tum hypochondriacæ comites individui. Novi Reverendiſſimum, & temperamentum ejus tum ex facie tum indiciis aliis mihi colligere licuit. Novi fermentum ejus gaſtricum ſeu ſuccos fermentativos, qui in primis viis ex variis organis ad chylificationem affluere ſolent, intemperatos exiſtere: per ſuccos fermentativos autem intelligo laticem glandularum ſalivalium in ore, ſtomachi cavum in ventriculo, glandularum duodenalium in inteſtino, bilis, pancreatis, & aliarum glandularum inteſtinalium, (de quibus olim Exercitationem loco Diſputationis habui) liquores, qui ceu ex diverſis glandulis promanantes, procul dubio diverſi ſaporis & facultatis exiſtunt, ita tamen, ut omnes conſpirent ad chylum perfectum elaborandum, quod quidem negotium facilè ſuccedit, ſi temperati prædicti humores fermentativi exiſtunt.

Quodſi peregrinus ſapor aut intemperies accedat, jam opus labitur, & loco chyli atque ſucci laudabilis ex vitioſa fermentatione tota maſſa alimentaria corrumpitur, & peregrinum induit characterem, unde flatus reſultant & variæ calamitates inteſtina & afflictiones manent. Non malè acido-auſteram quandam ſeu ponticam aciditatem cauſantur nonnulli. Videtur autem temperamentum tales gignere in ſinu humores acidos ſcil. & vitriolicos, ſed & ipſa bilis ferocire videtur. Qui quidem diverſi ſed vitioſi ſucci, ſi aut in plexus nervoſos meſenterii incidunt, aut tunicam nerveam ventriculi aut inteſtinorum laceſſant, quot quæſo & quantæ ærumnæ & ægritudines! de quibus paſſim Auctores. Non mirum igitur ventriculum ſuo munere non rectè fungi, ob vitioſum fermentum quod ipſi affluit, non mirum flatus emergere & vitioſam in inteſtinis fermentationem.

Nihil proin præsidii ab iis expectandum medicamentis, quæ tum ventriculum, tum intestina magis vellicant, lædunt & lacerant, magisque turbant, ut purgantia pleraque. Potius ad ea recurrendum medicamenta quæ humorum acrimoniam obtundunt, imbibunt, & ad æquabilem temperiem reducunt, qualia sunt decantata illa præcipitantia. Nobis in usu sunt tales vel pillulæ vel pulveres. ℞. *Ocul.* ♋. *præp. CC. philos. præp. corn. Rhinocerot. præp. ana* ʒj. *Antihect. Poter.* ʒiß. *Cinnab.* ♁. *nativ. ana* ℈ß. *Extr. Castor.* ℈j. *Extr. Croc. gr. iiij. cum solut. tragac. f. pill. vel pulv. Dosis M. & V. gr. xv. ad.* ℈j. Quæ humorum acrimoniam obtundunt, & partes nervosas incolasque earum spiritus demulcent atque solantur. Superbibat abhinc horâ jusculum cum pauxillo macis coctum sed non salitum. Vere serum lactis alteratum conducit, magis autem prosunt acidulæ, quæ obstructiones solvunt, & totam massam humorosam perluunt. Aliis tum spirituosis tum qualitatibus aliis, atque saporibus prævalentibus usus nunquam fui, ratus, humorum acrimoniam fortè intendi. Quæ quantum per temporis penuriam licuit ad testandam animi promptitudinem festivo calamo exarare volui &c. Rogo me omnibus ac singulis quam officiosissimè commendes, & commendatum habeas. Raptissimè Scaphusii die $\frac{2}{12}$. Febr. 1689.

Pulv. Contr. colic. specificus, in form. pillular. si lubet, redigendus.

Exc. T.

Addictissimus
J. C. Brunnerus, D.

CONSILIUM MED. LXVIII.

Abscessus abdominis ruptus, ac per medium Umbilici evacuatus, varia periculosa symptomata invehens.

Casus.

ANno 1689. tempore æstivo Reverendissimus quidam Patiens, Augustæ Vindelicorum ex improviso tantis lancinantibus doloribus colicis

cis (quibus aliâs etiam obnoxius erat) correptus eſt, ut cum illo omnes adſtantes de ipſius vita retinenda dubitarent.

Curatio.

AD quem affectum tollendum per Excellentiſſimos & Experientiſſimos Medicos (inter quos Frater Germanus erat) ipſi varia appropriata remedia lenientia, deobſtruentia, acredinem humorum obtundentia, carminativa, anodyna, & inter alia etiam ſeqq. remedia præſcripta fuerunt. ℞. *Spec. decoct. aperitiv. Carminat. ſummit. aneth. Endiv. ana. Mj. inciſ. coq. in aq. ſ. q. ad. medietatem, colatur. expreſſ.* ℞. *℥vj. add. ſacch. Thom. ℥iß. Ung. Clyſmat. ℥j. M. f. Clyſter toties, quoties neceſſitas poſtulat. applicandus.* Externè, inter alia anodyna ventris regioni tale Emplaſtrum impoſitum fuit, cujus beneficio ventris dolor atque durities mitigaretur. ℞. *Emplaſtr. filii Zachar. Malactic. ſine gumm. de Cicut. ana ℥ß. M. & malax. cum. Ol. anethi, fiatque l. a. Emplaſtrum.* Et quia per hoſce acutiſſimos dolores vires admodum dejectæ erant, iccircò Dominus Patiens ad cordis & ventriculi imbecillitatem corrigendam tali aqua confortante uſus eſt. ℞. *Aq. Offic. perlat. ℥ij. Cinnam. Cydoniat. Maſtichin. ſtomach. Aug. ana ℥iß. Elix. propr. Parac. Elix. Œ-ol. Mynſ. ana ℈ß. Conf. Alk. inc. ʒß. Man. Chr. perlat. ℥ij. M.* Hinc, ad viſcerum, venarum meſaraicarum, atque glandularum inteſtinalium obſtructionem reſerandam, flatusque tumultuantes avertendos atque diſcutiendos, de Eſſentia ♂is cum ſucco pomorum præparata, itemque de Eſſentia trifolii fibrini, mane & veſperi alternativè gutt. 40. cum vino vel brodio deglutivit, cujus Eſſentiæ fibrinæ deſcriptio hæc eſt. ℞. *Herb. trifol. fibrin. magnam quantitatem, & præparetur ſec. art. per fermentationem Spiritus*, ℞. *hujus Spiritus ℔ij. Herb. trifol. fibrin. exicc. Mij. ſtent in digeſtion. per 14. dies, dein deſtill. Deſtill. iterum ſuperaffundendo recent. exicc. herbæ trifol. fibrin. & iterum deſtillentur, & ita tertia vice, ſed non amplius deſtilletur, ſed exprimatur & filtretur.* Per hæc igitur uſurpata remedia non ſolum dolor colicus ceſſavit, ſed etiam Dominus Patiens vires ſuas utcunque recuperavit, Ulmamque reverſus, actiones naturales ſine peculiari impedimento (ut Neutri reconvaleſcentiæ ſolent) obire potuit; imò pulſus & urina celeritatem ſuam atque rubedinem in naturalem ſtatum aureumque colorem permutarunt, licet tum temporis adhuc frequens ſalivatio ob humorum ὀργασμὸν & turgeſcentiam remanſerit.

Enema ad dolor. Colic.

Emplaſtr.

Aq confort.

Eſſent trifolii fibrini deſcriptio & præparatio.

Abscessus. Quia verò in abdomine durities quædam transversim instar farciminis per tactum observata remansit, Dominoque Patienti magnas molestias excitavit, eapropter prædicti Emplastri usus continuatus fuit, cujus beneficio tandem dictus tumor emollitus, & inopinatus abscessus ad ruptionem dispositus fuit, circa cujus maturitatem tuberculum quoddam in umbilico dolorificum percipiebatur, quod die 25. Octobr. (qui erat dies Veneris) inter quartam & quintam horam vespertinam ruptum, copiosam materiam purulentam evomuit, cujus minutissimo foramini turunda indita, ac Emplastrum de meliloto, diachylo simplici permixtum, impositum fuit; Qui meatus fermè inconspicuus quotidiè plus minusve dictæ materiæ purulentæ per vicissitudines, tam coctæ, quam fœtidæ & nigredine tinctæ, eructavit, ac postliminio fermè occlusus, cum remanente aliqua affectæ partis duritie, dictam materiam excrementitiam retinuit; quem die 22. Novembr. exercitatissimus Chirurgus, Georgius Riedlin / stylo minori exploravit, immissaque turunda minima ex linteis convoluta, postea ex radice gentianæ factâ rursus aperuit & successivè dilatavit, sicque deinceps materiæ residuæ inclusæ per turundam cannulatam exitum paravit, quæ, ut supra dictum, nunc cocta, mox verò fœtida & subnigricans, usque ad diem nonum Novembris, (parcius tamen circa finem) emanavit, dictusque meatus illa ipsa die clausus, posteaqne mediante cicatrice, consolidatus est. Hoc tumore in sinistra abdominis parte, per ruptum abscessum emollito, in dextra ejus parte alia durities, novis Dn. Patientem anxietatibus, pungendo, rodendo, tendendo, vapores ad caput ablegando, hypochondria inflando, asthma, tussiculam, vigilias, apepsiam, atrophiam, aliaque mala & periculosa symptomata inducendo, divexavit, ad quam emolliendam & maturandum, doloremque sedandum, tàm externè superius allegatum Emplastrum, variæque inunctiones & cataplasmata, ex herbis, radicibus, & seminibus emollientibus, cum lacte, & oleo rosarum, chamomillæ & verbasci cocta & imposita, singulisque quaternis horis repetita fuerunt, quæ tamen ob ascensum vaporum & flatuum ad partes superiores, pectus atque caput Dominus Patiens diutius ferre non potuit, sed prioris Emplastri emollientis usum revocavit; quam internè Enemata varia, ac inter alia unum atque alterum ex Olei lini ℥vj. vel viij. usque ad ℔j. cum duobus ovi vitellis, sed omnia frustraneo ferme successu, parata, applicata, & injecta fuêre, dum in externa cute ne minimum quidem vestigium alicujus tuberculi, ulceris vel abscessus apparuit, sedècontra ex materiæ peccantis retentione tumoreque dolente, pessima symptomata ac incommoda,

ex

ex quorum acceſſionibus Dominus Patiens multas inſomnes noctes cum virium jacturâ, duxit, inſequuta ſunt, inter quæ flatus, alvi obſtructiones, aſthma, cum inſequente calore præternaturali, tremore cordis, pulſu celeri, urinâque rubra & lixiviosâ, ventriculi diſcraſiâ & anorexiâ, ut & corporis atrophiâ præcipua fuerunt, quibus ſequentibus remediorum præſidiis ſubventum eſt. 1. Ad flatus diſcutiendos interne *Tinctura aurantiorum, & Spir. ⦶. dulcis*, guttatim in aqua carminativa Dorncreilii, vel alia Phyſogona ſumendus, externe furfures, itemque ſal cum ſemine carui in ſartagine toſtum, ac in ſacculis calidè applicatum, auxiliatrices manus porrexerunt. 2. Ad alvi obſtructionem corrigendam, ℞. *Brod. Cibeb. laxat.* ℥iß. *aq. Ceraſ. nigr.* ℨvj. *M. f. potio una vice ſumenda*; cujus, ut & Clyſterum, ſacculique ſequentis beneficio alvus feliciter relaxata & aperta fuit. Cujus ſacculi & Clyſteris deſcriptio hæc eſt. ℞. *Herb. abſynth. pont. Card. bened. Centaur. min. Veron. agrimon. puleg. ſcolopend ana. pj. Rad. fœnic. calam. arom. garyophyllat. ana* ℨij. *Rhabarb. ver.* ℨiij. *fol ſen. Alex. ſ. ſt.* ℥j. *Gialapp. Agar. troch. Turpeth. el. Polypod. qu. ana* ℨij. *Cinnam. opt.* ℨj. *Macis* ℈j. *Crem.* ♀. ℨij. *Sem. anis. fœnic. ana* ℨß. *M. & conciſ. f. cum ſyndon. alb. nodulus, cum quinque quartariis vel* ℔iiiiß. *vini alb. infundendus.* Clyſter autem fuit talis. ℞. *Flor. chamomill. verbaſc. Malv. cum ſemine ana Mj. violar. menth. ana Mß. ſem. aneth. Dauci ſylveſtr. ana* ℥ß. ⦶. *dulciſ.* ℨij. *inciſ. coq. in aq. fluvial. q. ſ. ad dimid. in colatur. expreſſ.* ℥vj. *diſſolv. ſacch. Thom.* ℥iß. *pingued. homin.* ℨij. *M. f. Clyſter.*

Symptomatum medela.

Tinct. aurant. & Spir. nitr. dulc.

Brod. laxat.

Sacculus laxat.

Clyſter.

3. Ad ventriculi Diſcraſiam, tam uſus Zingiberis in china conditi, (ſed abſente calore præternaturali,) quam aqua Cinnamomi Cydoniata, & vinum Cydoniorum, itemque Tragemata corroborantia temperata, atque præcipitantibus mixta, conduxerunt. 4. Ad periculoſiſſimum Aſthma corrigendum, ac ſuffocationis periculum avertendum, talia Remedia ordinata fuêre. ℞. *Aq. Ceraſ. nigr. hyſſop. flor. acac. ana* ℥j. *Cinnam. bugloſſat.* ℨij. *Confort. Offic. perlat.* ℨij. *ſacch. perlat.* ℥ß. *M.* It. ℞. *Aq. antiphtyſ. Mynſ. Veron. hyſſop. Confort. Offic. ana* ℥j. *Aſthmatic. D. Rab.* ℥ß. *Cinnam. bugloſſ.* ℨij. *Lap. Bez. Or. gr. v. Margarit. præp.* ℈ß. *Conſ. Alk. incompl.* ℨß. *Man. Chr. perlat.* ℨij. *M. d ad vitr.* Item, ℞. *Aq. antiphtyſ. Mynſ.* ℥ij. *hyſſop. aſthmat. ana* ℥ß. *Confort. Offic. perlat.* ℨß. *Conſ. Alk. inc.* ℨß. *Ocul.* ♋. *præp.* ℈j. *Balſ.* ♀. *terebinth.* ℈ß. *flor. Benz. gr. iij. ſacch. Cand. alb.* ℥ß. *M.* It. ℞. *Aq. antiphtyſ. Mynſ.* ℥iiiiß. *Corall. rubr. præp. Margar. præp. ana* ℈j. *Lact.* ♀. ℨß. *flor.* ♀. *gr. xv. pulv. ſacch. Cand. alb.* ℨij. *M.* Et, ℞. *Sperm. Cet. rec. Ocul.* ♋. *præp. ana* ℈ij. *Margar. præp.* ℈j. *Lap. Bez. or. gr. v. Man. Chr. perl.* ℨij. *M. f. pulv. Doſ. cuſpis cultri unus M. & V. in aq. pectorali ſumendus.* Et, ℞. ⊖*is* ♀*ri volat.* ℈ß. *Ocul.* ♋.

Stomachum roborantia.

Aq. aſthmat.

Alia.

Alia.

Alia.

Pulv.

Pulv.

præp.

Spir. *præp. gr. v. M. pro unâ dosi, propinetur in jusculo.* Et, ℞. *Spir. ✱ iac. chalybeat.* ℈iiij. *Essent. Ambr.* ℈ß. *M. d. in vitro Dos. gutt.* 10. *mane & vesperi.*

Syrup. Ut &, ℞. *Syr. d. jujub. viol. ana* ℥j. *Oxym. simpl.* ℥iß. *squillitic.* ʒvj. *Tabb. diatrag. frig.* ʒij. *M. Dos. cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.*

5. Ad calorem præternaturalem totius corporis attemperandum, tremorem cordis tollendum, blandamque quietem inducendam, ℞. *Pill. Ther. cœlest.* *Theriac. cœlest. gr. iiij. Extract. Laud. op. compl. gr.* ß. *M. f. pill. num.* 4. *vel cum Syr. papaver. err. mixtura liquida, una vice capienda.* Et, ℞. *Pulß. Bezoard* *Lap. Bezoard. Or. gr. iiij. Mag. perl. Or. gr. iij. M. f. pulvisculus mane in aq. Cordiali sumendus.* Et, ℞. *Emuls. refrig.* *Sem. 4. frig. maj. ana* ʒß. *papav. alb.* ʒj. *Amygd. dulc. excort.* ʒij. *Aq. borrag. Ceras. nigr. ana* ℥iß. *M. f. Emuls. in Colat. dissolv. CC. præp. Corall. rubr. præp. Ocul.* ♋. *præp. Smaragd. præp. ana* ℈ß. ☽. *tabulat. gr. xij. Aq. Cinnam. Cydon.* ℥ij. *Syr. granat.* ℥ß. *M. pro una vel duabus dosibus.* *Tinct. Ros.* Ut & ℞. *Tinct. Ros.* ℔j. *Syr. rub. Id.* ℥ij. *M.* 6. Ad corporis atrophiam corrigendam, hecticæque febris invasionem inhibendam. ℞. *Electuar.* *Conserv. ros. rubr.* ℥vj. *Pulv. antihect. Poter.* ʒj. *analept. frig. Münder.* ʒß. *Corall. rubr. præp.* ℈ij. *Syr. rub. Idæi* ʒvj. *fiat mixtura, de die aliquoties avellanæ quantitate capienda.* Externè, spina dorsi M. & V. tali Linimento inuncta fuit. *Linim. pro dorso.* ℞. *Ung. resumptiv. Fernel. Rosat. Mes. ana* ℥j. *Ol. Nymph. rosar. ana* ℥ij. *M.* &c.

Diæta. Quod Diætam concernit. 1. Aer fuit temperatus. 2. Cibi Euchymi, bonum succum ac laudabilem sanguinem generantes. Potus vinum album Nicarinum, pro diversitate temporis vel per se, vel aqua dilutum, nec non Julapium ex Syr. viol. & papav. err. paratum, vinum Cydon. Emulsiones ex amygdal. dulcib. paratæ, aq. cichorii &c. 3. In motu & quiete tenebatur modus. 4. Vigiliæ nimiæ adhibitis legitimis remediis coercebantur. 5. Alvus obstructa per lenitiva & clysmata subducebatur. Ac tandem 6. animi fortiores affectus decenter refrenebantur.

Quibus ita usurpatis remediis, observataque bonâ Diæta, symptomata bona ex parte sublata & mitigata sunt; quia vero prænominata durities in dextra parte abdominis, sub hepate sita non ex toto evanescebat, nec optata sanitas ex toto redibat, iccircò in tali morbo Chronico & diuturno aerem mutare consultum visum est, in quem finem Reverendissimus Dominus Patiens (antehâc veletudinarius) se rursus præterito vere hujus anni 1690. in Lecticâ Augustam Vindelicorum recepit, ibidemque primò sero lactis caprini, hinc per integrum mensem Spiritu tartari composito, postea cum essentia trifolii fibrini mixto, usus est, & postmodum Acidulas Egeranas bibit: quibus recensitis remediis tandem per Dei gratiam pristinæ sanitati fuit restitutus.

CON-

CONSILIUM MED. LXIX.

Vulnus ſclopeto inflictum, ſcapulam, pectus, & pulmones penetrans, lethale.

Caſus.

ANno 1688. die 28. Novembris, qui erat dies Mercurii, cum malè feriati incendiarii milites ac prædones Galli, in territorio Ulmenſi, propè Langenavium cum militibus Ulmenſibus dimicaſſent, ac ab his in fugam propulſati fuiſſent, illi in vicino pago Oſterſtetten, ſibi & equis ſuis cibo, potu, ac pabulo proſpexerunt, ac interea per emiſſarios excubitores ſecuritatem ſuam procurarunt; ecce, quadrigarius quidam, nomine Johannes Schmid à Börslingen, adhuc cælebs, ætatis ſuæ anno trigeſimo quinto, Ulmâ domum tendens, ac cum ſuis vicinis & commilitonibus prædictum pagum præterire cupiens, â tali excubitore gallo magna intenſaque voce, ecquis ſit? acclamatus fuit, â quo clamore perterritus, â concepto itinere, reverſus, fugâ ſalutem quærere tentavit, quem retrò fugientem dictus excubitor, bombardâ in illum directâ, globo exploſo tetigit, eodemque per ſcapulam dextram penetrante, ac propè ſternon inter tertiam & quartam cōſtam erumpente, lobum pulmonum dextrum transfodit, ejusque vaſa ac venas, (quod aeris violenta exſpiratio cum ſtrepitu & ſibilo, ſanguisque ſpumoſus magnâ

copia profusus indicavit) dilaceravit: Hoc non obstante, miser ruricola veloci cursu aufugere conatus est, donec tandem ob copiosum profusum sanguinem ab equo decidit, equos suos hosti pro rapinâ reliquit, ac miserrimè nocturno tempore in Oppido Albeck humi repens appulit, ubi tandem receptus, sacra synaxi roboratus, vulneraque ipsius deligata fuerunt: Insequente die Veneris, Ulmam & quidem in diversorium ad aquilam auream translatus, ibidemque meæ ac Joh. Bartholomæi Heckingii, Chirurgi Reip. Ordinarii ac jurati curæ demandatus fuit. Antequam autem usurpata remedia, ac funestum hujus læsionis exitum proferamus, de Pulmonum vulneribus prius, an? & quomodo illa lethalia sint, sequentia in medium proferre non dubitavimus.

Pulmonum Vulnera an? & quomodo ac ratione lethalia sint? Vulnera pulmon. superficialia absolutè lethalia non sunt.

PUlmones itaque flabellum cordis & culcitra, rarâ spongiosâque suî substantiâ dum attracto aere diducuntur, integrum thoracis replent spatium, & quia continuo simul inspirandi exspirandique munere funguntur, iccircò in nobilium partium ad vitam simpliciter necessariarum censum ac numerum meritò recensentur, quorum operâ & officio nullus viventium carere potest. Et quamvis eorum substantia cum vasis minoribus, præsertim superficietenus vulnerata non statim absolutè lethalis sit, cum sanguis extravasatus per vulnus exitum habere possit, & reliquus, ut in hæmoptysi, vel sponte fluere cesset, vel cohiberi possit, & vulnerato uno pulmonum lobo, alter in ejus locum & officium veniat, quamvis plerumque Empyici fiant, demumque phthisici moriantur: Profunda tamen, & quæ substantiæ vasisque pulmonum majoribus, venæ puta arteriosæ & venosæ infliguntur vulnera, ea utplurimum, tam ob sanguinis extravasati copiam, motusq; eorum continui impedimentum, quam ob spirituum vitalium dissipationem, & consolidationis impossibilitatem θανατοφόρα & lethalia esse, certum est. Cui sententiæ Hieron. Fabric. ab Aquapend. Opere Chirurg. part. 2. lib. 2. Cap. 43. pag. mih. 324. d. Vulner. pulmon. & diaphragm. adstipulatur. Sic Facultas Med. & Chi-

Vulnera pulmonum eorumque vasorum profunda utplurimum lethalia existunt.

Chirurg. Lipsiens. (asserente Excell. DD. Gothofred. Welschio, in Rationali suo Vulnerum lethalium Judicio, pag. mih. 61.) die 26. Novemb. in tali casu sic judicavit. Und hat sich befunden / daß der Stich unter dem rechten Arm bey der vierdten Rippen durch den rechten Lobum der Lungen die arteriam venosam verletzet/dahero die lebendigen Geister nebenst dem Geblüt entgangen / und nothwendig der Tod verursachet worden.

Franciscus Joel, Chirurgiâ Speciali, de pectoris & pulmonum vulneribus, ratione signorum & prognosticorum, pag. mih. 229. sequentia habet. Pectore ad cavitatem perfosso, flatus per exspirationem erumpit; Pulmone autem simul convulnerato, sanguinis spumosi exspuitio, difficilis & sonora respiratio comitantur, & nisi repentè moriatur æger, phtisi conficitur. Item, de Thoracis vulneribus, pag. 269. inquit, Pulmonem vulneratum esse arguit subflavus & spumosus sanguis è vulnere cum tussi & respirationis difficultate profluens. Etsi autem ex pulmonum vulnere tam repentinum exitium non sequatur, quam ex vulnere reliquarum partium in thorace contentarum: tamen vulneratus pulmo, tum propter motum continuum, tum propter cordis vicinitatem facilè inflammatur, & febrim peripneumoniamque & Empyema aliaque exitiosa symptomata infert, & nunquam aut rarissimè persanari potest, sed aut phtisin aut perpetuum Empyema comites habet.

Franc. Joelis sententia de Pulmon. Vulnerib.

Pulmon. Vulnerati signa.

Pulmon. Vulnera rarissimè sanantur.

Guilelm. Fabric. Hildanus, Oper. Chirurg. german. Cent. 2. Obs. 23. pag. mih. 136. & seqq. Henricum Buscherhovium in medium producit, qui anno 1582. die 20. Septemb. Wittenbergæ ante portam, ex melancholiâ, proprio gladio inter tertiam & quartam costam penetrante & in dorso circa nonam exeunte, semetipsum transfodit, & ex eo vulnere curatus est: Cum autem anno 1583. die 2. Maij. dictus homo ex morbo, & supervenientibus symptomatibus gravioribus ex hâc vita discessisset, ejus cadaver sectum, & deprehensum est gladium per pulmones & diaphragma propè ejus nervosam partem, transivisse, & in sinistro latere nihil de pulmonum lobo, (extra parvam portionem, quæ costis coalita fuerit) repertum fuisse, & forsan putrefactum cum pure exivisse.

Pulmon. Vulner. curati Exempl.

Idem Fabric. Hildan. dict. libro, Centur. 3. Obs. 33. pag. mih. 281. & seqq. Nobilis cujusdam meminit, qui gladio acuto propè Sternon, inter tertiam & quartam costam superiorem seu veram intrante, & sub scapulâ penes spinam dorsi exeunte, perque cavitatem pectoris ac pulmonum substantiam superficietenus penetrante, perfossus erat, qui tamen legitimis remediorum præsidiis curatus fuit.

Alia hujus rei Historia.

 Theo-

Theophrasti sententia. Theophrastus Paracelsus Chirurgiâ magnâ, Cap. 3. pag. mih. 4. vulnera pulmonum (ea scil. quæ venas vasaque majora non læserunt) pro lethalibus quidem non reputat, nihilominus tamen periculosa symptomata, quæ ipsorum læsionem insequuntur, asthma videlicet, tussim, respirandi difficultatem, putredinem, ac consolidandi impossibilitatem, recenset.

Conclusio. Ex quibus patet, quod vulnera pulmonum, præsertim superficietenus inflicta, modo eorum vasa majora & nobiliora illæsa relinquantur statim lethalia non sint, sed nonnunquam curari & consolidari possint, plerumque tamen mala symptomata post se relinquant; Reliqua verò per mediam eorum substantiam cum læsione venarum vasorumque majorum inflicta, pro incurabilibus ac lethalibus æstimanda veniant.

Curatio. Curationem quod attinet, ea, secundum Paul. Barbette, libr. Chirurg. pag. mih. 265. de vulneribus particularibus. in confortantibus & exsiccantibus, omni tamen acrimonia carentibus, consistit.

Duæ igitur in vulneris pulmonum curatione dantur indicationes, ut scil. sanguinis profusio, (quia pulmo vasis insignibus est refertus) sistatur, & inflammatio, (cui pulmo ob calorem & vitalis sanguinis abundantiam obnoxius est) arceatur, ac vulnus, (quod ob continuum motum non facilè coalescit) glutinetur, Et si sanguis copiosus in cavitatem pectoris descendit, evacuetur, totius corporis maxima ratio habeatur. Ad arcendam itaque inflammationem iterata venæsectio institui potest, cui & hæmorrhoidum apertio opitulatur.

Topica. Topica quod attinet, uno medicamento, emplastico nimirum & adstringente, quo mediante sanguis sistitur, ac inflammatio coercetur, vulnusque glutinatur, *thure scil. mastice, bolo armen. sanguin. Dracon. ana part. æq. invicem mixtis*, vel per vulnus insufflatis, vel cum vino nigro austero, vel *decocto plantaginis, rosar. rubr. & cortic, granator. in aqua communi per siphonem injecto*, vel si nihil dictorum adest, infusione mulsæ, cum dictis pulveribus mista, in hoc affectu succurritur. Ad glutinandum vulnus Traumatica, *alchimilla videlicet, fragaria, pilosella, pimpinella, tormentilla, garyophyllata, vinca pervinca, virga aurea, sanicula, radix symphiti maj. bistorta, amaranthus purpureus, pulmonaria*, &c. conferunt. Orificium insuper vulneris, vel per turundam, vel cannulam alatam, usque ad materiæ purulentæ absolutam evacuationem, & consolidationis indicium, apertum retinendum. Paulus Barbette Libello Chirurgico de vulnerib. particularibus cap. II. pag. mih. 206. quotidianum usum spermatis ceti recentis Drachmæ dimidiæ pondere pro insigni juvamine commendat, sed cerebrum debilitare afferit.

Vulnera pulmon. usque ad consolidationis indicium aperta retinenda.

rit. In dictum itaque finem præfato nostro Patienti sequentia Remedia adhibuimus. 1. Ad sanguinem sistendum. ℞. *Spernìol. Croll. gr. v. Carneol. præp. Lap. hæmat. præp. ana ℈ß. Syr. papav. err. ℥ß. Aq. plantag. scabios. ana ℥j. f. potio una vice haurienda.* Et, ℞. *Conf. ros. rubr. ℥iß. Loch. san. & expert. de pulmon. vulp. ana ʒij. Corall. rubr. præp. Lap. hæmatit. præp. Carneol. præp. Boli armen. præp. ana ℈j. Syr. violar. Corallor. ana ℥iij. fiat mixtura, de qua sæpius avellanæ quantitas sumatur.* 2. Ad intemperiei calidæ alterationem, ℞. *Sem. melon. ℥ß. papav. alb. ʒj. aq. fragor. pimpinell. Veron. Nymph. ana ℥ij. M. f. Emulsio, cui add. Lap. chrysol. præp. Corall. rubr. præp. lap. hæmat. præp. ana gr. viiij. Syr. viol. ℥j. M.* 3. Ad virium imbecillitatem roborandam. ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. Ceras. nigr. rosar. plantag. pimpinell. Veron. ana ℥j. Cinnam. buglossat. ʒij. Lap. chrysol. præp. hæmatit. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈j. Matr. perlar. præp. gr. xv. M.* 4. Ad sitim compescendam vulnusque consolidandum, pro potu ordinario. ℞. *fol. veronic. fragar. sanic. ana Mß. tussilag. Mj. rad. angel. ʒij. liquirit. ʒj. Jujub. num. xx. passul. ℥ß. coq. ex aq. hord. colatur. ℔iß. adde Syrup. diacod. ℥iij. M.* In eundem finem *Decocto hordei & CC. cum Syr. d. jujub. viol. & papav. err.* usus est. 5. Ad adstrictionem & consolidationem seq. Mixtura per siphonem fuit injecta. ℞. *Pulv. adstring. Gal. ʒj. Lap. Chrysol. præp. ℈j. album. ov. conquassat. num. j. aq. plantag. ℥iij. M. pro. injectione.*

Remedia nostro Patienti applicata. Sanguin. sistentia.

Emulsio refrig. traumatica.

Aq. confort.

Potus ord.

Mixtura pro consolidatione per siphon. injicienda.

Sed hic Patiens, qui toto decubitus tempore neque per sputum, secessum, aut urinam ullum sanguinem egessit, indies debilior factus, tandem die 8. Decembr. undecimo scil. post læsionem die, ex grandiori hâc, tam pulmonum, quam vasorum majorum læsione, supervenientique inflammatione ac putredine, quam insignis fœtor è vulnere exhalatus indicavit, vitæ satur, animam Creatori suo reddidit.

CONSILIUM MED. LXX.

Icteri flavi Curationem demonstrans.

Casus.

ANno 1689. mense Februario ad prænobilissimum quendam Patientem accersitus sum, qui de angustiâ circa præcordia, cibi inappetentiâ,

membrorum laſſitudine, & quæ ſunt alia, conquerebatur, cujus urina intensè flava, crocea, ac flammea apparebat.

Curatio.

QUapropter ſine mora bilis copiam convenienti catarctico è corpore expurgandam ſuaſi, atque talem bibendam potiunculam *Potiuncul. purg.* præſcripſi. ℞. *Mag. Gialapp. gr. xv. ♀. Emet. Mynſ. gr. j. Nucl. pin. num. 2. Julap. roſar.* ℥ß. *Aq. Ceraſ. nigr.* ℥vj. *M. f. potio*, poſt cujus ſumptionem oculi auriginoſi, totumque corpus croceum ac inſigni flavedine tinctum cernebatur, alvique excrementa alba ac livida apparebant.

Synonimia. Hic Affectus aliâs Morbus Regius, Arquatus, Aurigo & Icteritia nominatur, ac inter ſymptomata tertiæ claſſis, qualitatum videlicet mutatarum recenſetur. *Cauſa.* Qui ab intemperie viſcerum bilioſa, nec non obſtructione vaſorum & organorum bilis ſegregationi dicatorum, pori nempe cholidochi, vel ductus cyſtici ſeu bilarii, & hinc bilis flavæ retentæ diffuſione factâ provenit. Paracelſus Icteritiæ naturam deducit è triplici ſale in unum commixto, videlicet â vitriolo puro, ſale myſeo, & liquore ſulphuris reſoluti. l. de Icteritiis, C. I.

Helmontius cauſam Icteri in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum ſic malè affectat, ut digeſtiva ſimulque diſtributiva alienentur, collocat, tr. Scholar. Hum. paſſ. decept.

Curatio in quibus conſiſtat. Curatio in bilis expurgatione, obſtructorum organorum reſeratione, viſcerum alteratione ac roboratione conſiſtit. In quem finem præter ſuperius allegatam potiunculam ſequentia remedia adhibita *Potio laxat. cholagoga.* fuêre. ℞. *Rhabarb. ſel.* ʒij. *fol. ſen. el. ſ. ſt.* ʒiß. *Tamarind. Myrobolan. citrin. ana* ʒß. *ſal. tartar.* ℈j. *infund. per noct. in ſ. q. aq. Cichor. & borrag. manè ebulliat, Colatur.* ℞. ℥iß. *add. Syr. de Cichor. cum rhabarb.* ℥j. *Extr. cholagog. Quercet.* ℈ß. *M. f. potio.* Et ad ductum cyſticum vaſorumque *Pulv. deobſtruens & aperitiv.* obſtructionem reſerandam. ℞. *Pulv. rad. curcum. Cryſtall. ♀. Croci ♂. aperitiv. ana* ℈j. *ſalis centaur. min. Crem. ♀. ana* ℈j. *ſacch. opt.* ʒij. *M. f. pulvis ſubtiliſſimus.* Doſis quotidiè M. & V. quantum duobus cultri cuſpidibus capi poteſt. Venæſectionem baſilicæ Dn. Patiens admittere noluit. *Icteritiæ Curatio mumialis & magnetica.* Aliâs quoque ægroti Urina cineribus permixta, inque formam pulmenti redacta, panno involuta, ac in fumo ſuſpenſa; quin etiam fruſtulum carnis in urina ægroti maceratum poſtea cani famelico ad comedendum propinatum; Radix item cichorii effoſſa, urina ægroti huic foveæ injecta, radixque in priorem locum repoſita, terræque mandata, Icteritiam curare perhibetur. Quibus ita uſurpatis

patis remediis, porus bilarius reseratus, alvi excrementa prius livida rursus flavedine tincta fuêre, præfatusque Dn. Patiens â dicto malo feliciter liberatus fuit.

CONSILIUM MED. LXXI.

Volvulum intestinalem feliciter restitutum exhibens.

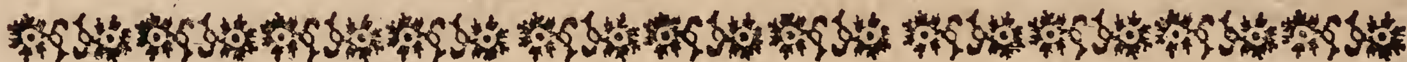
Casus.

ANno *1689.* Mense Februario, Crumenarius quidam, cum noctu in cubiculo suo fenestram ligneam à ventis hinc inde magno cum strepitu agitatam claudere vellet, illamque ægrè manibus apprehendere posset, totumque corpus violentius inflecteret, derepentè maximum dolorem in sinistro abdominis latere cum insequentibus ructibus, ventriculi inflatione, ac alvi constipatione passus est, qui acerbissimus dolor patientem in tantum cruciabat, ut nullibi locorum quiescere potuerit, ac copiosus sudor præ nimia anxietate animi è corpore promanarit.

Curatio.

EGo vocatus sequentia ipsi remedia adhibui. 1. Ad immensum ac intolerabilem dolorem sedandum talem potiunculam præscripsi. ℞. *Tripher. magn.* ℥ß. *Macis* ℈j. *Croc. Or.* ℈ß. *Aq. menth.* ℥iß. *M. f. potio una vice haurienda*, â quo sumpto remedio dolor acutissimus cessavit. *Potiuncula anodyna.* 2. Ad convolutum intestinum explanandum & reserandum talis clyster fuit applicatus. ℞. *Mell. ros. solut. sacch. Thomæi ana* ℥ij. *Vitell ovor. num. 2. sal. gemm.* ʒj. *Ol. rosar. chamomill. ana* ʒvj. *Lactis vaccini* ℥vj. *M. f. Clyster.* *Clyster.* Quod clysma post injectionem nec alvum movit,

Mercurius bibus cum ol. amyd. dulc. vit, nec rejectum fuit. quapropter Patiens seq. mixturam una vice deglutivit. ℞. ☿ ii vivi ℥ij. *Ol. amygd. dulc.* ℥iiß. *M. pro haustu*, â cujus usu alvus aliqualiter, sed non perfectè soluta, materiam secum tenuem & paucam sero permixtam, sed Mercurium vivum non nisi post aliquot dies, exclusit. Hoc facto, ad totum corpus evacuandum talem laxativam potiunculam exhausit. *Potio laxativa.* ℞. *Elect. Lenit. Florenzol. Diacathol. ana* ℥iij. *Crem.* ♀. ℈j. *Diagryd. corr. gr. v. Syr. rof. solut.* ℥ß. *aq. Ceras. nigr.* ℥ij. *M. f. potio.* â cujus usu aliquoties dejecit, & melius habuit. Quia vero sitis adhuc per aliquot dies aderat, urinaque flava & flammea bilis copiam indicabat, iccircò etiam sequentem cholagogam potiunculam ebibit. *Pot. laxat. cholagoga.* ℞. *Mag. Gialapp. gr. xv. Mag. scammon. gr. iiij. Nucl. pin. num. 2. Syrup. de cich. c. Rhab.* ℥ß. *Aq. Cichor.* ℥vj. *M.* Externè, lateri dolenti sacculus furfuribus repletus calidè fuit applicatus. De cœtero, Patiens in hypocausto calefacto degebat, cibos boni ac laudabilis succi, facilisque concoctionis, juscula videlicet carnium, ptisanam hordeaceam &c. comedebat, Decoctum hordei cum liquiritia, ficubus & passulis bibebat, & sic Dia favente gratia pristinam sanitatem recuperabat.

CONSILIUM MED. LXXII.

Vulnus sclopeto inflictum, partes aliquot principes lædens, lethale.

Casus.

ANno 1689. die 24. Febauarii, qui erat dies Solis, cælibes quidam Rustici ab Holzschvvang in vicino pago Neuhausen compotârunt, cumque mediâ nocte circa horam undecimam domum se recipere vellent, ac in transitu Sutoris Johannis Reuters ædes præterirent, ob sepimenti impedimentum virgam transversam, nullo obulo æstimandam, fregerunt, sicque viam

viam interclusâm ſibimetipſis aperire conati ſunt. Cum autem ſutor in lecto decumbens hoſce combibones per ſepimentum tranſeuntes, ſimulque baculum ligneum frangentes audiret, è lecto ſurrexit, eosdemque variis convitiis increpavit, à quibus reſpondendo paribus contumelioſis verbis exceptus, ac ab ipſis in arenam provocatus fuit. Hoc audito, dictus ſutor fores ſuas aperit, diſtricto gladio extra ædes furioſus prorumpit, cum hiſce ſuis adverſariis pugnis primum dimicatur, poſtea verò Johannem Blaſchge in dextro inguine & in ſcroti medio ſub membro virili duobus vulneribus punctim ſauciat, qui poſtquam viginti vel triginta paſſus circiter metitus eſſet, ob inſignem hæmorrhagiam vulnerum in terram prolabitur, ac de vita ſua gemebundus deſperat, quem ſodales ſui erigere ac conſolari conantur. Quamprimum autem de acceptis vulneribus certiores fiunt, ebrii hi ac vindictæ cupidi homines ad ſutoris ædes recurrunt, feneſtram ligneam amovent, orbes vitreos pugnis in fruſtula redigunt, atque domûs januam impetuosè frangunt, ac aperiunt, ſuumque adverſarium verbis ignominioſis ſimul ac minacibus petunt, qui cum ipſis gladio armatus obviam iviſſet, ſcalasque deſcendere tentaſſet, ab uno illorum bombardâ manuariâ, per exploſionem glandis plumbei ita exceptus eſt, ut ob vulnus ſupra oſſe coxendicis ſiniſtri lateris accepto, illicò in terram decidere, opemq; chirurgicam anxiè deſiderare coactus fuerit; quem quidem accerſitus Balneator Holzheimenſis deligavit, ac ejus loci Paſtor ſpiritualibus remediis refocillare tentavit, ſed ob ſanguinis vomitum ciborumque rejectionem ſa-

crâ synaxi miser hic patiens refici non potuit, & sequenti die Lunæ horâ duodecimâ, cum tredecim horas post acceptum vulnus supervixisset, animam suam exhalavit.

Cadaveris sectio & inspectio.

CUm autem Amplissimo Magistratui Ulmensi, qui ejus loci jus supremum territoriale possidet, hocce factum innotuisset, mihi ac Chirurgo Reipubl. Ordinario Joh. Bartholomeo Heckhingio tàm defuncti cadaveris, quam prænominati alterius adhuc superviventis patientis vulnerum inspectio demandata fuit. Quapropter dictum cadaver cultro anatomico aperuimus, ac invenimus, quod injectus per tubum minorem pyrium globulus supra osse coxendicis sinistri lateris in cavitatem abdominis (foraminulum vulneris post se ab intra clausum relinquendo) intrarit, prætereundo intestinum aliquod superficietenus tetigerit, nigrâque maculâ notarit, postea intestinum duodenum in utroque latere, quin etiam mediam stomachi substantiam perforârit, simulque hepatis parenchyma penetrârit, ac intra quartam & quintam costam Spuriam dextri lateris, (ab infra numerando) subsederit, ibidemque inter cutem ac carnem hæserit, quem Chirurgus per excisionem exemit. Hinc judicatum est, hanc læsionem per se ac absolutè lethalem fuisse, cum partes ac viscera nobiliora, quæ ad vitam simpliciter necessaria sunt, & sine quibus homo vivere non potest, vulnerata fuerint, atque nullo remedio restitui ac resarciri potuissent. Apud hanc inspectionem hoc mirati sumus, quod domestici vel consanguinei defuncti dextræ manui, cochleare suum, quo cibos capiebat, infixerint, dum nesciremus an amicos vel adversarios suos in altera vita ad convivium invitarit, an verò ex causa magica & superstitiosa factum sit, ne homicida aufugere possit.

Judicium Med. de acceptis Vulnerib.

Defunctus in dextra manu cochleari instructus.

Alterius vero patientis vulnera, quæ in pago Holzschvvang inspeximus, quia non admodum profunda fuêre, si legitimè tractentur ac deligentur, pro curabilibus judicavimus.

CONSILUM MED. LXXIII.

Vulnus femoris sinistri punctim inflictum ex accidenti lethale.

Casus.

Caſus.

Nno 1689. die 13. April. horâ ſecundâ matutinâ, miles quidam Cæſareus Legionis Starenbergenſis, nomine Johannes Adamus Cammerlander, cum in Urbe noſtra divagabatur, non procul à porta Divæ Virginis in alios duos milites offendit, qui poſtquam verbis injurioſis & contumelioſis ſeſe mutuò increpaſſent, à dictis duobus ſuis adverſariis gladio tribus vulneribus in fronte capitis cæſim ſauciatus, ac per femur ſiniſtrum punctim transfoſſus eſt, qui in platea decumbens, quoties ſurgere tentabat, ob lapſum virium rurſum in terram decidit, & ob maximam hæmorrhagiam, quâ mediante Spiritus vitales cum ſanguine effudit, omni humano auxilio, decentique deligatione deſtitutus, vitam cum morte mutavit.

HOc facto, ex mandato Ampliſſimi Magiſtratus Cadaver illa ipſa die hora prima pomeridiana inſpectum & inventum eſt, quod dictus miles tria vulnera in capitis fronte, & quidem unum in frontis medio, duos vel tres tranſverſos digitos ſub ſuturâ coronali, per cutim carnoſam usque ad cranium penetrans, altera duo minora nec tam profunda ſupra oculo dextro ſimul ac ſiniſtro, cæſim; in femore verò ſiniſtro, unâ ſpithamâ ſupra genu vulnus per totum femur penetrans punctim gladio duos tranſverſos digitos lato, ac in utroque latere acuto, acceperit, ex quo vulnere duo rami hypogaſtrici â vena cava & arteria magna deſcendentes transverſim diſciſſi fuêre, quod ſtylus major exploratorius per totum femur, labiaque vulneris ſupra infraque tranſmiſſus, minorque cavitati venæ ac arteriæ diſciſſæ ingeſtus docuit. *Cadaveris ejusque Vulnerum inſpectio.*

Hinc judicatum eſt, vulnera frontis in capite lethalia non fuiſſe, ſed femoris vulnus ob diſſectos ramos ab arteria aortâ & vena cava deſcendentes, ac ex illa graviſſima læſione inſequutam uberrimam ac vehementiſſimam hæmorrhagiam, deſtitutumque chirurgi auxilium

& deligationem per accidens exitiale extitisse, & per consequens patientem vitâ sua privasse.

CONSILIUM MED. LXXIV.

Vulnus Vesicæ lethale.

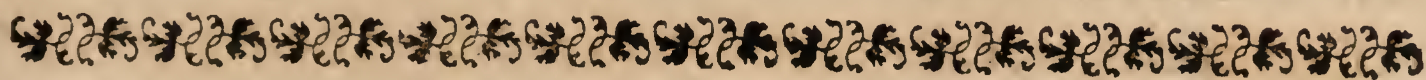
Casus.

Nno 1689. Mense Aprili, Puella quædam Langenaviensis octodecim annorum, nomine Agnes Paulusin, propè dictum Pagum in agro Ulmensi fortè fortunâ in campo ambulans glande sclopetario in inguine dextro, palmæ latitudinem juxta os pubis, proximè vesicam, icta fuit, qui globus in cavitatem abdominis penetravit, ex quo accepto vulnere dicta Patiens octavo læsionis die vitam cum morte mutavit.

Cadaveris sectio & inspectio. CAdaver itaque, post obitum, cultro anatomico sectum & deprehensum est, dictum globum per inguen dextrum irrupisse, ac transeundo ab osse pubis spinas aliquot abrupisse, quarum una ex majoribus substantiam vesicæ, intra collum & fundum ejus, ita perforavit, ut foramen ejus digitum facilè admitteret, ex quo foramine toto decubitus tempore urina partim per vulnus, partim per pudendum effluxit, reliqua verò in abdominis cavitate reperta est; globus verò ulterius in sinistra parte os coxendicis impetuosè tetigit, sed ob fractum ejus robur post allisionem in pelvim descendit, ex eodemque exemtus est. De cœtero, nulla læsio aliarum partium vicinarum deprehensa est, nisi quod intestina ob viciniam & consensum fusca ac gangrænosa nigredine tincta fuerint, & proindè mortem huic Patienti accelerarint.

De Vulneribus Vesicæ judicium. Quid de Vulneribus altius in cavitatem Vesicæ penetrantibus censendum sit, videatur Hippocrates, Galenus, Avicenna, Paræus, Hildanus, Bartholinus, Sebizius in suo vulnerum singularium Examine,

mine, Gothofred. Welschius, in rationali vulnerum lethalium judicio, Joh. Nicol. Pfitzerus, in seinem Wunden-Urtheil/ & alii, qui hæc vulnera unanimiter, pro summè periculosis, perniciosis, & lethalibus secundum quid, deprædicant atque pronunciant.

CONSILIUM MED. LXXV.

Sphacelus ab internâ causâ, mortem inferens.

Casus.

ANno 1689. Johannes Laupheimer, miles octogenarius, Xenodochii nostri alumnus, in pollice pedis dextri propè unguem, de maximo dolore conquestus est, ad quem compescendum Unguenta anodyna, emplastra, ac cataplasmata frustraneo successu adhibita fuere, quem dolorem progressu temporis livor ac nigredo partis affectæ, vicinorumque digitorum excepit, quapropter varia tam interna quam externa contra hunc affectum militantia remedia ex sudoriferis, theriacalibus, alexipharmacis, cordialibus, &c. parata, nec minus epithemata ex Spiritu vini cum sale armoniaco, aliaque hujus generis putredinem arcentia, caloremque nativum excitantia localia seu Topica adhibita fuerunt, quibus parum proficientibus color lividus pedis serpendo ita se dilatavit, ut non solum pes minor, sed major quoque ad suram usque nigredine tinctus in totalem corruptionem atque putredinem cum horrendo ac cadaveroso fœtore abiret, ac supra

genu duæ lividæ pustulæ majores oborirentur, quâ parte affectâ ob dictum senium viriumque debilitatem nullam amputationem concedente, dicto modo sideratâ, atque rotaliter corruptâ, caloreque nativo extincto, humoribusque lethali putredine infectis, cor, partesque principes ob consensum magis magisque debilitatæ, periculosisque symptomatibus, anorexia, lipothymiis, sudore frigido, &c. divexatæ, patientem in extremam virium prostrationem conjecerunt, ita, ut duodecimo die Junii currentis hujus anni, vitam cum morte mutârit.

Casus consimilis secundus. Consimilem affectum ante paucos annos Johannes Heiss, Vietor, & Mulier quædam vetula, mente capta, **das Spitz-Annalin** nominata, in nostro Xenodochio, ab internâ causâ, humorum videlicet malignorum corruptione ac putredine, calorisque nativi extinctione provenientem habuêrunt, quarum Personarum prior intolerabilem fermè dolorem in tribus anterioribus digitis dextræ manus sensit, quem statim gangrænosa inflammatio cum insequenti livido colore ac nigredine insecuta est, quæ totam manum quoad partes molles ac solidas corrupit, sphacelumque induxit, quapropter aliis frustra applicatis, extremum remedium adhibitum, manusque amputata, brachiumque decenter deligatum fuit, ita ut spes sanitatis & consolidationis appareret, quæ vero brevi confusa cernebatur, dum malum hoc, quod prius amputatam manum occupabat, in brachio jam recrudescebat, illud insigni nigredine tingebat, ac patientem supervenienti variorum pessimorum symptomatum congerie in extremum vitæ periculum

culum conjiciebat, neque ullas inducias cum illo iniebat, donec patiens victas manus morbo porrigebat, ac huic mundo valedicebat.

Altera Persona, mulier scilicet stolida, in altero pede ex improviso magnis doloribus correpta, insequente cutis nigredine cum corruptione partis affectæ brevi temporis spatio, ob humorum lethiferam corruptionem, calorisque nativi in parte sideratâ extinctionem, partiumque nobiliorum ob consensum læsionem, pessimorumque symptomatum ingravescentiam, extincta fuit, anno 1688. *Casus tertius.*

Talem quoque Casum ante aliquot annos, apud Restionis filiam quatuordecim circiter annos habentem, cui maculæ nigræ palmam latæ cum insequente Sphacelo, circa regionem hypochondriorum ac lumborum oriebantur, ac longè lateque serpebant, Giengæ vidi, quæ pari ferali exitu, vitam cum morte mutavit. De Sphacelo vid. Foës. p. 603. Keuchen ad Sammon. p. 247. aliosque tam antiquiores quam recentiores Medicos & Chirurgos, qui de hâc materia spripserunt. *Casus quartus.*

CONSILIUM MED. LXXVI.

Vulnus in fronte ex vehementi contusione per accidens lethale.

Casus.

Casus.

Nno 1689. sub finem Mensis Aprilis, Georgius Kugler, miles Ulmensis, nocturno tempore in foro vinario juxta scalam lapideam ex alto in pavimentum decidit, & vulnus magnum, ex vehementi contusione in frontis parte sinistra duos transversos digitos sub capillitio accepit, quod per aliquot septimanas à chirurgo quodam tractatum, sed nec sanatum vel consolidatum fuit.

QUapropter Patiens in Xenodochium delatus, curæque nostræ demandatus fuit; ubi statim primo intuitu non solum cranium in parte læsa cariosa nigredine infectum sed etiam inter cranium & cutim carnosam circumcirca cavitatem purulentâ materiâ imbutam parique nigredine notatam deprehendimus.

Curatio.

Quapropter internè totum corpus per *potionem laxativam* expurgatum, *decoctum pro potu ordinario herbis traumaticis & Cephalicis instructum*, nec non *Electuarium Cephalicum roborans ex Conservâ rosarum, betonicæ, Confectione Alkermes incompleta, &c. cum Syr. violar. ordinatum fuit.* Externè Cranii cariosa nigredo tam derasa, quam etiam ea, quæ altius inhærebat, scalpro malleoque excisa, hinc pulvis Euphorbii inspersus, ac tota cavitas partis affectæ linteamentis carptis expleta; desuperque Emplastro de bethonica cooperta fuit, quæ tamen cranii nigredo, præsertim sub cute carnosa identidem repullulavit: Tandem febris biliosa cum rigore, oris amaritudine, ciborum inappetentia, viriumque prostratione accessit, ad quam pessundandam *Syrupus laxativus de cichorio cum Rhabarbaro, diasereos Andernaci, & rosatus solutivus, cum pulvere Jalappæ mixtus*, quin etiam ad paroxysmos febriles compescendos, *pulvis antifebrilis Crollii. CC. & Oculor. ♋. cum antimonio diaphoretico* (non omissis Cordialibus) fuit propinatus. Quæ tamen omnia, ob affectus gravitatem, meningum, cerebrique consensum, læsamque facultatem animalem principem, & hinc pessima supervenientia symptomata, parum profuêre, ita ut patiens superveniente Diarrhœa symptomatica, die 14. Junii, inter preces adstantium vitam cum morte mutârit.

CON-

CONSILIUM MED. LXXVII.

Phtisis incipientis Curationem exhibens.

Casus.

ANno 1689. Illustrissima quædam Comitissa, cum per aliquot septimanas Arthritide vaga scorbutica pertinacissima, quam febris periculosa excipiebat, laborasset, post dictorum affectuum, curationem, vehementissimâ tussi, quæ nocturno magis quam diurno tempore invalescebat, cum insigni corporis atrophiâ, lapsuque virium correpta fuit, quâ de causâ Medicorum Consilium & auxilium desideravit, qui requisiti collegialiter concluserunt, quod hic Affectus Phtisis incipientis nomine insigniri debeat, siquidem pulmones tam à sanguine calidiore, scorbuticam acredinem redolente, quam à catarrhis acidis, peculiari acredine tinctis à capite ad eorum substantiam defluentibus, suâque copiâ & qualitate facultatem expultricem ad expellendum irritantibus, læsi sint. Quapropter non solum huic affectui sine omni morâ succurrendum, sed etiam dispositionem cachecticam, simulac ventriculi concurrentem discrasiam, hepatisque & venosi generis intensam caliditatem legitimis remediorum præsidiis alterandam, corrigendam, atque tollendam esse, ratum consultumque habuerunt.

Curatio.

Aq. pector. & antiphtysica. AD hujus itaque mali ablationem seq. Aqua pectoralis ordinata fuit. ℞. *Aq. Antiphtys. Mynf.* ℥ix. *Magist. perlar. Corall. ana* ℈ij. *Lact.* ♀. ℥j. *flor.* ♀. ℈iß. *pulv. sacch. Cand. alb.* ℥ß. *M. d. ad. vitr.* *De qua manè jejuno stomacho, vesperi circa horam quartam, & noctu ante cubitum*, post præmissam aquæ hujus agitationem duo cochlearia sumantur, quæ per Dei gratiam singulis indicationibus satisfaciet.

Diæta. 2. In hujus morbi Curatione legitima, Diæta quoque observanda veniet, in quem finem omnes cibi coctu difficiles, vitiosum succum ac sanguinem generantes, multo pipere aliisque aromatibus conditi, salsi, acidi, acres, fumo indurati, cæpe, allium, caseus antiquus, &c. vitentur.

In qualibet mensa, loco jusculi ptisana hordeacea, vel brodium gallinaceum cui herba numulariæ recens sit incocta, cum gelatina caponis, nec non vitello ovi unius, & cochleari uno pinguedinis canis non rancidi mixtum, comedatur. Primus haustus in mensa sit de sequenti Decocto. ℞. *Rad. chin. el.* ℥iij. *Liquir.* ʒij. *Passul. min. mund. & major. enucleat. ana* ℥ß. *fic. ping. Dactyl. ana num.* v. *Jujub. Sebest. ana num.* xij. *Sem. 4. frig. maj. ana* ʒij. *anis. fœnic. ana* ʒj. *concis. & conquassata bulliant in 2. Mensur. aq. font. per hor. dimid. in olla benè cooperta*; Postea vinum album Nicarinum superbibatur. Interdiu autem sitis dicto Decocto restinguatur. Ad hæc, aeris mutatio quoque conveniret; Frequentes item purgationes extra necessitatem evitandæ, ac animi vehementes commotiones erunt refrenandæ. Deus Ter Opt. Max. hæc præscripta remedia Divina benedictione secundet. Signatum die 21. Maij anno 1689.

Pinguedo Canis pulmon. ulcera arcet. Potus in primâ mensâ.

Ex usu horum remediorum præfata Illustrissima Comitissa (ut ipsius literæ ad me datæ edocent) melius habuit, & vehementissima Tussis remisit.

CONSILIUM MED. LXXVIII.

Militum sauciatorum in conflictu propè Langenavium Historiam proponens.

Casus

Caſus.

Um Anno 1688. die Mercurii, qui erat 28. Novembr. malè feriati incendiarii & prædones Galli in territorium Ulmenſe, ſub Colonello ſeu Ductore Vecquierio iniquiſſimè irrumpebant, ac ob denegatam poſtulatam pecuniam pro evitando incendio, quam contributionem vocant, primò Langenavium flamma devaſtare inque cineres redigere ſibi proponebant, incarnati hi diaboli, reſecandaque mundi carcinomata, ad gehennam & infernales furias ableganda, ex inſperatò propè dictum pagum in ab Ulma emiſſos milites Cæſareos Starenbergenſes & Ulmenſes præſidiarios ipſis obvenientes offenderunt, à quibus hoſtiliter excepti, plures eorum interempti, ac poſtquam inter ſe mutuò acriter dimicaſſent, hi infenſiſſimi nulloque chriſtiano nomine digni hoſtes propulſati fuêre, ita ut locum hunc intactum relinquere cogerentur, qui cedentes & ſubſequente nocte per Diæceſin Ulmenſem tranſeuntes, nihilominus quinq; pagos, duasque villas nefariè flammis cremarunt ac combuſſerunt. Inter dimicandum autem ex parte Ulmenſium militum quatuor ictibus ſclopetorum extincti, novem verò enormiter læſi, & die 30. Novembr. in noſtrum Xenodochium delati fuêre; Ex quorum numero Thomas Rid, natione Anglus per os tibiæ ac fibulæ pedis ſiniſtri; Johannes Rohn per axillam ſiniſtram; Marcus Ladner, per os dextri humeri, verſus cubitum; Andreas Schmid per dextri femoris carnoſam partem; Thomas

Fritsch, per os femoris sinistri; Johannes Schortmann, per dextrum cubitum; Georgius Stipori per cutim ac carnem in summitate nasi, in interstitio palpebrarum; Andreas Löb, per sinistrum cubitum; & Adamus Buscheck, per pedis dextri carnosam partem juxta tibiam, percussi erant, diraque symptomata, ob globos sine dubio intoxicatos, passi sunt.

Curatio.

His igitur pro communi usu statim sequentia Remedia præscripta fuerunt. 1. Ad calorem præternaturalem ex pulvere tormentario restinguendum, gangrænamque præcavendam. ℞. *Sal. nitr. præp. ʒj. sacch. ♄. gr. v. Camphor. gr. iij. M. f. pulvis pro unâ dosi in aquâ fontana sumendus.* Et, ℞. *Nitr. tabulat. gr. vij. Ocul. ♋. præp. CC. præp. ana ℈ß. sacch. ♄. gr. v. Syr. acetos. citr. ʒß. aq. cichor. ℥ij. M. pro dosi unâ.*

Pulv. refrig.

Pot. refrig.

2. Pro potu Ordinario. ℞. *CC. ust. ʒxij. Hord. integr. ʒxxiiij. ficuum ℥iiij. Liquir. ʒij. passul. min. ℥xij. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. d. ad scatul.* De quibus speciebus cochlearia viij. cum Mensur. 4. aquæ fontanæ coquantur. Et, ℞. *Syr. acetos. Citr. rub. Id. berber. acetos. ana ℥iiij. Spir. ⊕-ol. rectif. ʒj. M. d. ad Oll. pro Julapiis conficiendis.*

Spec. pro pot ord.

Syrup. pro Iulap.

3. Pro Potu vulnerario. ℞. *CC. ust. ℥j. Hord. integr. ℥ij. herb. agrimon. vinc. per vinc. veronic. pilosel. sanic. alchymill. ana pj. Rad. symphit. maj. ʒij. fol. sen. s. st. ʒß. Spec. pr. decoct. pectoral. flor. & fr. ana ℥ij. sem. anis. fœnic. ana ℈ij. M. & concis. coq. c. aq. font. Mensur. 4. ad tertias, de quo Decocto quilibet patiens mane jejuno stomacho ℥v. vel. vj. ebibat.*

Pot. Vulnerar.

4. Pro sudore movendo, ℞. *Rob. Juniper. sambuc. ana ℥iß. Elect. Diascord. Fracast. Theriac. Andr. ana ʒß. syr. acetos. citr. ʒß. Terr. Sigill. siles. ʒj. M. De quo cochleare unum cum aq. Card. bened. è typh. Cerv. & scorzoner. diluatur, ac patienti unâ vice ad bibendum propinetur.*

Elect. sudorif.

5. Pro confortatione. ℞ *Aq. è typh. Cerv. scorzoner. borrag. confort. Offic. ana ℥ij. Ocul. ♋. præp. CC. philos. præp. ana ℈j. Spec. d. hyacinth. ℈ß. syrup. acetos. citr. Julap. ros. ana ℥j. Aq. cinnam. bugloss. ʒß. fiat mixtura cochleatim sumenda.*

Aq. confort.

Externè, Vulnera â sordibus repurgata; squamæ spinæque ossium successivè exemptæ, turundæ Unguento digestivo Fabric. Hildani illitæ injectæ, partes circumjacentes linimento simplici ab inflammationis

Tractatio & Deligatio per Chirurg. facta.

mationis periculo vindicatæ atque munitæ, decentique Emplastro, utpote communi operculo singula hæc vulnera deligata fuêre.

1. Inter dictos Patientes Thomas Rid, natione Anglus, præ aliis insigniter læsus erat, cujus pes sinister quoad tibiam & fibulam cum vulnere in multas particulas confractus, versusque talum & calcem maculis lividis, atris & gangrænosis notatus, ac ita constitutus erat ut ferulis ac spleniis circumsepiri, capsulæque ligneæ includi necesse habuerit; Et quia fractæ tibiæ processus duos latos digitos prominebat, ille, propter repositionis impossibilitatem, die 5. Febr. horâ quarta vespertina à Joh. Bartholomæo Heckingio, Chirurgo Xenodochiali Ordinario serrâ ac forcipe majore resectus & abscissus fuit. Cui, ad gangrænosam putredinem corrigendam, sphacelumque præcavendum, internè seq. pulvis aliquoties in aqua Cardui benedicti propinatus fuit. ℞. *Pulv. Myrrh. el.* ʒß. ♁ *ii diaphor. rec. præp. Lapid. prunell. ana gr. xij. M.* Et, ℞. *Myrrh. el.* ℈ij. *sal. nitr. præp. Ocul.* ♋ *præp. ana* ℈j. *Syr. acetos. Citr.* ℥ß. *Aq. borrag.* ℥j. *Misce.* Ad hæc, particulæ gangrænosæ, putridæ & curruptæ tam beneficio naturæ separatæ, quam quotidiè cultello incisorio resectæ, locusque affectus decenter & legitimè Unguentis mundificantibus, digestivis ac putredini resistentibus deligatus fuit, ita, ut tandem omne periculum gangrænæ ac sphaceli evanesceret, ac consolidationis spes optima appareret. Verum enim verò dictus hic Patiens inopinatò febre ac exæstuante calore præternaturali correptus est, ad quam profligandam varia diaphoretica & antifebrilia specifica, quin etiam sequentem emulsionem alterantem & refrigerantem aliquoties bibit. ℞. *Sem. 4. frig. maj. ana* ʒß. *papav. alb.* ʒj. *Aq. è typh. Cerv. acetos. borrag. ana* ℥j. *M. f. Emulsio, in qua dissolve CC. phil. præp. Ocul.* ♋ *præp. Corall. rubr. præp. ana* ℈ß. *Nitr. tabulat. gr. xij. sacch. perlat.* ʒij. *M. pro dosi unâ.* Quibus usurpatis remediis febris quidem remisit, sed paulò post Diarrhœa symptomatica cum atrophia corporis viriumq; resolutione accessit, ad quam tollendam sequenti remedio usus est. ℞. *Conserv. ros. rubr. Rob. acac. ana* ℥j. *pulv. rad. tormentill. antidysenter. Croll. Corall. rubr. præp. Croc.* ♂. *adstr. ana* ℈j. *Syr. è ros. sicc.* ʒvj. *M. f. Electuar. de quo sæpius avellanæ quantitas sumatur.* Et. ℞. *Theriac. cœl. gr. iiij. Laud. Op. Parac. simpl. gr. j. M. f. pill. num. v. unâ vice deglutiendæ.* Ut Et, ℞. *Conserv. ros. rubr.* ʒj. *Theriac. Andruom.* ℈j. *Laud. Op. simpl. gr. j. M. f. bolus unâ vice sumendus.* Ad hæc, Emulsionem ex amygdalis cum aq. chalybeata, pulveribusque cordialibus, analepticis, & adstringentibus paratam bibit, quibus omnibus frustra adhibitis, prænominatus patiens die 17. Januarii vitam cum morte mutavit.

Pulv. putred. resistens, & à gangræna & sphacelo præservans.

Emulsf. refrig.

Elect. adstring.

Pill. confort.

Bol. adstring.

2. Jo-

2. Johannes Rohn, per axillam vulneratus, prægresso horrore febrili, spasmo cynico laborare cœpit, qui verò sequentibus remediis curatus ac postea ab accepto vulnere feliciter liberatus fuit. ℞. ♁ ii diaphoret. rec. præp. ℈ß. sal. scord. Card. bened. ana gr iiij. Elect. Diascord. Fracastor. Rob. sambuc. ana ʒj. Mithridat. Damocr. ʒß. Aq. Card. bened. ℥iß. M. pro dosi unâ. Præterea nucha, collum, & tempora. Ol. rosar. lumbricor. & chamomill. inuncta; sacculique herbis Cephalicis, utpote majoran. rorismar. beton. flor. chamom. & rosar. impleti, in vino cocti, maxillis temporibusque repetitis vicibus impositi fuere, & denique talem potionem laxativam assumsit. ℞. Electuar. de succ. ros. diaprun. solut. ana ʒiij. Crem. ♀. ℈j. diagryd. corr. gr. v. aq. Ceras. nigr. ℥ij. M. f. potio una vice haurienda; â quorum usu pristinam sanitatem recuperavit.

Potio sudorif. *Nuchæ & colli inunctio.* *Sacculi cephalici.* *Pot. lax.*

3. Marcus Ladner, per dextrum humerum versus cubitum cum fractura ossis sauciatus, ante & post consolidationem vulneris, ob malignitatem humorum à globo intoxicato conceptam, & acidum corrosivum nervis communicatum atque inhærens, nervosarumque partium consensum in dextra manu intensissimos & lancinantes dolores periodicos, summo mane venientes, usque ad meridiem durantes, pedemque dextrum in consensum trahentes, passus est, quæ manus digitis intumescentibus & concepto colore livido gangrænæ periculum subivit, quapropter internè alexipharmaca & potiunculæ sudoriferæ theriacales; externè verò varia Unguenta, Olea, Emplastra, fomenta, & cataplasmata, anodynis mista, calidè imposita fuerunt, quæ dolorem quidem ad tempus liniverunt, sed non protinus sustulerunt. Inter alia, sequentia propinata & adhibita fuêre. ℞. Pulv. lumbric. præp. ʒß. Ocul. ♋. præp. ℈ß. M. f. pulv. subt. unâ vice manè capiendus, ac per aliquot dies repetendus. Et, ℞. Lumbric. terr. præp. ʒß. CC. philos. præp. Ungul. alcis præp. ana ʒij. Lign. aloes ʒj. Ol. nuc. mosch. expr. gr. iiij. facch. alb. ℥iß. M. f. pulv. M. & V. drachmæ unius quantitate capiendus. Ad hæc, aliquoties per pillulas antipodagricas Argentinenses aliaque appropriata catarctica remedia expurgatus fuit, & sumpto Electuario sudorifero, superius pro communi usu commemorato, sæpius in lecto sudavit. Externè, furfures in sartagine tosti, sacculisque inclusi, calidè impositi, ac sequentia Olea, Unguenta, spiritus, fomenta, & cataplasmata applicata fuere. ℞. Ol. chamomill. lumbric. aneth. lini, hyperic. ana ℥ß. M. Et. ℞. Spir. vin. opt. ℥iiij. pulv. ✱ iac. ℈iiij. M. & applicetur cum linteamentis calidè. Et, ℞. Ung. anodyn. dialth. popul. ana ℥ß. Resin. pin. ʒij. Theriac. Andr. ℈iiij. Ol. hyperic. terebinth. ana ʒij. M. Et, ℞. Herb. 5. emoll. ana Mß. hyperic. scord. flor. chamomill summit. aneth. ana Mj. Sem. lini. fœnugr. ana ℥ß. M. f. decoct. in aq. font. addendo aliquid lactis pro

Pulv. anodynus. *Alius.* *Ol. anodyn.* *Spirit.* *Unguent.* *Herbæ pro Fomento.*

pro fomento. Et, ℞. *Pulv. pro cataplasm. ex herb. & radicib. emoll.* ℥iij. *scord.* ℥ij. *sem. Lini fœnugr. ana* ℥ß. *M. f. pulv. pro cataplasmate pro aliquot vicibus cum lacte & pauco Oleo rosarum coquendus.* Præter hæc dicta, sæpius vinum calidum cum intinctis linteis seu spleniis applicatum fuit; quibus omnibus adhibitis dolor tamen identidem reversus est, ad quem sedandum, Thermæ naturales suasæ sunt, quibus tamen ob tempus inopportunum & deficientes nummos, frui non potuit. Postliminio tamen, appropinquante vere, dolores mitiores facti, & patiens novam spem subsequuturæ perfectæ restitutionis concepit. *Pulv. pro cataplasmate.*

4. Andreas Schmid, per vulnus femoris copiosissimam materiam saniosam per longum tempus egessit, quæ verò reiteratis remediis purgantibus & sudoriferis imminuta, tandem pus album coctumque apparuit, hic quoq; patiens consolidato vulnere pristinam bonam valetudinem recuperavit.

5. Thomas Fritsch, cui femur sinistrum à globo plumbeo confractum erat, vulnusque materiam purulentam fœtidissimam eructabat, ex repentino asthmate die 15. Decembr. suffocatus interiit.

6. Johannes Schortmann, per dextrum cubitum cum fracturâ ossium læsus, exemptis spinis, & adhibitis remediorum internorum externorumque præsidiis feliciter restitutus fuit.

7. Georgius Stipori, de quo in peculiari Observatione sequenti mentio facta est, qui globum intra calvariæ tabulas supra dextrum oculum infixum habet, à dicto globo, ob extrahendi impossibilitatem non fuit liberatus, sed illo relicto, vulnus carne repletum est, qui jam à militia liberatus, in Austriam, utpote Patriam suam emigravit.

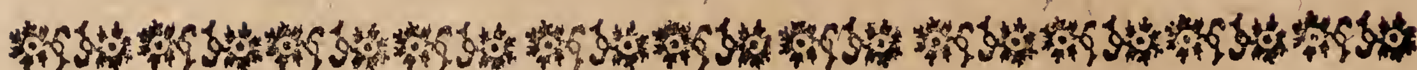
8. Andreas Löb, per sinistrum Cubitum cum fracturâ ossium ictus, magnos dolores sustulit, qui tandem, spinis multis per vices exemptis, liberatus est.

9. Adamus Büscheck, per pedis dextri carnosam partem propè tibiam vulneratus, optimè sanatus ac restitutus fuit.

Ex quibus recensitis liquet, duos horum læsorum militum mortuos, reliquos verò septem, post perpessos acutissimos dolores & exanthlata dira symptomata, tandem per Dei gratiam pristinam bonam valetudinem recuperasse. Quibus etiam Historiam de Conflictu Langenaviensi concludo.

CON-

CONSILIUM MED. LXXIX.

Globus plumbeus per bombardam cranio supra dextrum oculum infixus, nullam extractionem admittens.

Casus.

CUm Anno 1688. die 28. Novembr. in territorio Ulmensi propè Langenavium, cum truculentissimis incendiariis atque prædonibus Gallis dimicaretur, inter alios milites Cæsareus quidam Decurio, nomine Georgius Stipori glande sclopetario supra dextrum oculum (qui ex validissima hâc contusione confusus lumineque privatus est) & supercilium versus nasum, in eo loco, ubi cranium aliquo modo naturaliter depressum est, ictus fuit, qui globus, postquam anteriorem cranii tabulam transeundo fregisset, illæsa altera posteriore inter diploem ac utramque laminam, quasi alis per allisionem munitus, ita pertinacissimè hæsit, ut nullo labore nulloque instrumento chirurgico ad extractionem adaptato, extrahi potuerit.

Tractatio & Curatio hujus Vulneris.

VUlnus itaque impositione Balsami Peruviani, hinc linteamentis carptis nec non Emplastro Diapalmæ superimposito deligatum, oculo contuso autem linimentum simplex, partibusque læsis linteum triplicatum vino calido intinctum & expressum fuit applicatum.

Ut autem liberior huic globo exitus pararetur, vulnusque commodius tractaretur, interstitium cavum cutaneum, quod ab ingressu globi in vulnere usque ad interiorem dextri oculi angulum seu

ſeu canthum majorem æquè perforatum penetrabat, die 11. Decembr. ſyringotomo diſſectum, ac ita vulnus ampliatum fuit. Hinc ad extrahendum globum terebra acutiſſima fuit applicata, quæ verò ob duritiem materiæ plumbo permixtæ penetrare noluit: Quapropter aliâ, orbe plumbeo munitâ tornando perforavimus, poſtea majori ac fortiori in foraminuli tornati cavum intravimus, globumque tenaciſſime terebræ affixum diverſis diebus ac partitis vicibus, maximo etiam aliquoties conatu per diverſorum Medicorum ac Chirurgorum manus extrahere tentavimus, ſed fruſtraneum laborem impendimus, ac tandem ob formidinem peſſimorum ingruentium ſymptomatum (quia de graviſſimo capitis dolore conqueri cœperat) manus detraximus, glandemque hunc ſclopetarium dicto loco infixum reliquimus. Interea temporis, caput, pillulis Cephalicis expurgatum, ac Electuario ſeq. roboratum fuit. ℞. *Extr. pill aurear. cochiar. panchymag. Croll. ana* ℈ß. *Mag. Gialapp. gr. viij. M. f. c. aq. Ceraſ. nigr. pill. xxj. unâ vice deglutiendæ.* Et, ℞. *Conſerv. roſar. antiq. betonic. ana* ℥j. *Confect. Alkerm. incompl.* ʒß. *diacod. Mont. Syrup. papav. err. ana* ℥ij. *M. de quo M. & V. quin etiam interdiu nucis quantitatem deglutivit.* Fronti ac bregmati, tam ad dolorem ſedandum, quam ad caput roborandum herbæ cephalicæ ſacculo incluſæ, vinoque incoctæ adhibitæ fuêre. *Pill. purg.* *Elect. caput roborans.* *Topica.*

De cœtero, Diætæ convenienti patiens morem gerebat, ad ſitim compeſcendam Decoctum hordei CC. ficuum, liquiritiæ, paſſularum, &c. hauriebat. Quibus adhibitis remediis obſervatâque bona Diæta, globus nullum ulteriorem dolorem neque ſymptomata excitavit, vulnus carne repletum, ſicque Decurio ſanitati reſtitutus fuit.

CONSILIUM MED. LXXX.

Mercurium ſublimatum devoratum, legitimis verò Remediorum præſidiis debellatum exhibens.

Casus.

Nno 1689. die 3. Januarii, Decurio quidam Cæsareus cum vidua ex militari ordine ipsi ducenda à Duce bellico denegaretur, ille ex insano amore lubentius mundo, quam huic amasiæ suæ valedicere decrevit: Ut autem lampadem vitæ eò citius extingueret, frustulum Mercurii sublimati devoravit, reliquamque particulam, avellanam magnitudine æquantem, si hæc portio deglutita non sufficeret, ad accelerandum suum funestum & execrandum propositum asservavit.

Veneni hujus insecuta symptomata. Quamprimum autem hoc erodens, causticum ac lethale venenum, quod aliâs nisi citius remediis succurratur momentaneo molimine vitam rapere assolet, per fauces in ventriculum descendit, statim horrenda symptomata, color nempe faciei lividus & luridus, faucium erosio, anxietas circa præcordia, acutissimus ventriculi dolor cum nausea ac vomitu, lancinantia intestinorum tormina, &c. secuta sunt, ita, ut nullibi locorum quiescere potuerit, sed præ intolerabili dolore fermè rabiosus extiterit. Quapropter miser hic ac vesanus homo in Xenodochium nostrum publicum delatus, ibidemque curæ meæ demandatus fuit.

Curatio.

Syr. Emet. CUi ante omnia ad concitandum vomitum *Syrupi Emetici Ang. Salæ* ℥j. exhibui, à quo aliquoties evomuit: Postea de Electuario nostro usitato ac in promptu prostante theriacali & alexipharmaco ex *Elect. theriacale & alexipharm.* *Roob sambucino & juniperino, Electuario item Diascord. Fracastorii, Theriaca Andromachi, Mithridatio Damocratis, terra sigillata, ac Syrupo acetositatis citri composito,* nucis juglandis quantitatem, cum aqua Cordiali dissolu-

lut●

luto exhibui: Hinc partitis vicibus *Lactis vaccini* ℥*vj. vel viij. cum liquefacto butyro* calidè ebibit, ac tandem de ſequenti mixtura ſæpius avellanæ quantitatem per aliquot dies aſſumſit. ℞. *Conſerv. roſar.* ℥*j. flor. viol. Nymph. ana* ℥ß. *Theriac. Androm. Mithridat. Damocr. ana* ʒ*ij. Cryſtall. præp. & pulver.* ʒ*j. Syr. viol.* ℥ß. *M.* *Lac cum butyro. Elect. ſpecif. alter. & corrob.*

Quoad Diætam, cibis lenientibus & refrigerantibus, juſculis nimirum pinguibus, panatella, ptiſana hordeacea, pulmentis ex lacte coctis, &c. uſus eſt; Pro potu ordinario *Decoctum hordei cum ſyrupo violaceo alteratum*, ac lac recens mulctum cum ſaccharo bibit. Quibus adhibitis remediis venereâ dementiâ obſeſſus hic homo è Cymba Charontis revocatus, ſicque hac vice tam è diaboli faucibus ereptus, quam à corporis interitu liberatus fuit, *Diæta. Potus Ord.*

CONSILIUM MED. LXXXI.

Ventriculi Vulnus, totam ejus ſubſtantiam ex utroque latere penetrans, lethale.

Caſus.

ANno 1689. die 25. April. coctor ſaponis, Civis Ulmenſis, ac miles Cæſareus ex Croatia oriundus in diverſorio quodam compotarunt, ubi miles ob levem & frivolam cauſam rixas ac diſſidias cum cive movit, quæ tandem in funeſtum exitum convertebantur, dum miles latiori pugione (Germ. **mit einem Bajonet**) hunc ſuum adverſarium ita per abdomen punctim percuſſit, ut paucarum horarum ſpatio animam exhalarit.

CAdaver itaque hujus defuncti ſectum & apertum, ac deprehenſum eſt dictum militem miſerum hunc hominem per peritonæum ac mediam ventriculi ſubſtantiam ex utroque latere, non ſine *Cadaveris ſectio & inſpectio.*

pancreatis læsione (quæ stomachi vulnera ob suam amplitudinem Chirurgi manum admittebant) percussisse, sicque ob læsionem visceris hujus nobilis ex nervosa ac membranosa substantia constantis, adque vitam simpliciter necessarii, totumque genus nervosum in consensum trahentis, periculosissimaque & lethalia symptomata inducentis, vitâ sua privasse, defunctique uxorem cum quinque liberis in miserrimum statum posuisse. Hic homicida, qui æquè viduam ac duos liberos post se reliquit, die 8. Maij per portam Beatæ Virginis extra civitatem ad supplicium ductus, globisque plumbeis per bombardas explosis, caput thoracemque transeuntibus, à suis commilitonibus, transfossus est; Ex quo casu Tragico duo viri vitam, duæque mulieres & septem liberi maritos ac patres suos amiserunt.

CONSILIUM MED. LXXXII.

Vulnus propè Oculum punctim inflictum, in substantiam cerebri penetrans lethale.

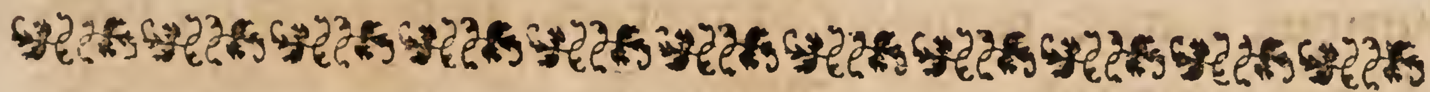
Casus.

ANno 1689. die 14. Junii, adolescens Joh. Martinus **Fesenmeyer** / textor Ulmensis, media nocte in platea obambulans, in militem offendit, à quo verbis impetuosis inhumaniter adoritur, cui hic defensivè obvians, ab hoc suo antagonista propè oculum dextrum, gladio punctim sauciatus, supinus in terram decidit, ac postea in ædes suas deportatus est, à quo accepto vulnere ex toto attonitus per unam diem duasque noctes, visu, auditu, ac loquelâ orbatus, jacuit, biliosa evomuit, & supervenientibus convulsionibus, mundo huic valedixit.

Qui

QUi affectus poſtmodum cultro anatomico exploratus, cranium apertum, ac deprehenſum eſt, gladium propè oculum per cavitatem ejus penes nervum opticum cum læſione meningum in ipſam cerebri ſubſtantiam penetraſſe, ibidemque venas ac vaſa (quod ſanguis extravaſatus per anteriorem cerebri ſubſtantiam verſus partem affectam copioſè diffuſus docuit) diſſecaſſe, ſimulac ex lapſu in occipitium, ob vehementem contuſionem & concuſſionem, ſanguinem extravaſatum ſe in poſteriori parte cerebri verſus ſpinalem medullam & principium nervorum effudiſſe, vaſaque & organa tranſeundis ſpiritibus animalibus dicata compreſſiſſe, eorumque liberum tranſitum impediviſſe, ſicque tam in anteriori quam poſteriori parte cerebri, circulationem ſanguinis ac ſpirituum animalium ſuſtuliſſe & per conſequens patientem ſuis ſenſibus ac ratione privaſſe, ipſamque mortem intuliſſe. *Cadaveris ſectio & inſpectio.*

CONSILIUM MED. LXXXIII.

Teneſmum, cum aliis pravis Symptomatibus, à retardato & ſuppreſſo hæmorrhoidum fluxu, provenientem, cum exulceratione inteſtini recti examinans.

Caſus.

PAtiens quidam, Vir Conſularis, ætatis ſuæ anno ſexageſimo tertio, ab incunabulis ad ſudorem proclivis, texturæ raræ, ac coloris ſub facie lividi, antehâc ad phtiſin & hecticam pronus, cui varia contra hoſce affectus militantia remedia applicabantur, inter alia etiam obſtructionibus obnoxius, ita, ut magno ſemper conatu, usque ad alvi protuberantiam, non ſine metu prolapſus inteſtini recti feces excernere cogebatur,

tur, ex quo magno conamine tandem tubercula in ano, quoad magnitudinem instar avellanarum, vel globulorum lusoriorum puerilium oborta sunt, & post hæc ante 13. vel 14. annos & quidem eo tempore, quo supremi Duces bellici Exercitus Cæsarei hyemali tempore Esslingæ degebant, variique excessus tam compotando, quam gelu tolerando, multaque ardua negotia sine omni quiete perferendo, committerentur, hæmorrhoides magno cum ardore & dolore, erumpentibus multis circa anum pustulis, fluere cœperunt, fluxumque suum procedente tempore, sed inordinatè, nullumque certum tempus observantes, nunc parcius, nunc uberius, nonnunquam sanguinem, alio vero tempore albam, lentam, ac viscidam materiam eructantes continuarunt, cum hoc incommodo, ut de die ob continuam hujus materiæ egestionem corpus ac vestimenta excrementitio hocce humore madida conspurcarentur; noctu verò, cum quieti in lecto vacabatur, omnia hæc incommoda cessârunt, vesiculæ intra corpus se absconditerunt, totumque corpus ac lassa membra blandienti somno indulserunt, sicque ob hanc exoptatam quietem Patiens noctis adventum identidem avidè expectavit, hilarique fronte lectum ingressus est.

Sed cum ante annum, in die Divi Jacobi Domino Patienti grave ac laboriosum Officium commiteretur, & paulò post ex improviso horrendus ac lugubris rumor Urbem percurrebat, quod malè feriati incendiarii ac prædones Galli in Romani Imperii territorium irrupissent, Philippoburgum obsidione cinxissent, atque vicinos Circulos

culos iniquissimo nefarioque ausu infestare sibi firmiter proposuissent, ita ut ad devolvendum malum imminens die noctuque tabellarios cursoresque hinc inde ablegare summa necessitas exigebat, ac omnium animi præ angore & terrore fermè colliquescerent, factum est, ut hæmorrhoidum fluxus apud Dn. Patientem planè supprimeretur: Quam suppressionem non solum pertinacissima ac molestissima alvi constipatio, sed præcipuè intolerabilis fermè Tenesmus insecutus est, & quemadmodum antea nocturno tempore quieti indulgere concedebatur, ita jam quavis nocte, ob continuum cum maximo conamine dejiciendi desiderium, decem, quindecim ac octodecim vicibus surgere cogitur, & rarò, præter paucam urinam per stillicidium excretam, vel minimam fecum quantitatem, avellanæ vel fabæ magnitudinem æquantem, egerere potest. In hoc excernendi conatu pustulæ illæ, de quibus superius dictum, partim turgidæ & duræ, partim confessæ, flaccidæ, inanes & vacuæ, non sine magno ardore exeruntur ac prominent: Tempore matutino omnia hæc symptomata leviora sunt, post prandium & cœnam verò hi dolores stato tempore & ad horam quasi cum incremento redeunt, ubi excrementa non amplius debito modo egeruntur, & proinde magni dolores in abdomine circa umbilicum, lumbos, & extremitatem spinæ dorsi excitantur, qui acutissimi dolores, Dominum Patientem, id quod præ pudore hactenus conticuit, Doctoribus atq; Chirurgis revelare coegerunt, ubi ad hunc affectum tollendum unus eorum Unguenta; alter olea; tertius Cataplasmata, Pulveres, Tincturas; quar-

tus clysteres, laxativa, injectiones per alvum, Opiata, pillulas, Theriacam Cœlestem, venæsectionem in brachio, scarificationem in regione lumborum, & quæ alia hujus generis sunt, ordinaverunt. A quorum, (præsertim Cataplasmatum usu aliquale solatium sensit, reliqua verò vel parum aut nihil conduxerunt.

His itaque nihil proficientibus ad Acidularum Jebenhusanarum usum deventum est, quibus Dn. Patiens jam per quatuor septimanas, sed solum horis antimeridianis, unâ vice quinque vitra, vel tres mensuræ partes exhauriendo, horis verò pomeridianis balneo seu insessu ex aqua communi (forsan herbis alteratâ) utitur, quæ hactenus benè tolerare potuit. Et licet his ita usurpatis hæmorrhoides aliquomodo rursus aperiantur, illæ tamen nil nisi per intervalla materiam rubram, incarnatam, albam, corruptam, ratione formæ & consistentiæ instar succi Cydoniorum, interdum colorem mali citri referentem, mox verò cineream, lentam ac viscidam in forma gelatinæ, cum ineffabili conatu, tenesmo, dolore & ardore, non sine alvi & hæmorrhoidum insigni protuberantia, evomunt, quæ omnia ob loci â pustulis occlusionem & angustiam fermè excerni nequeunt, quocirca etiam plurimi interclusi flatus, venarumque turgescentium nodi ac tubercula in interiori parte corporis percipiuntur. Et quamvis Dominus Patiens hactenus uno præ altero surgere, obambulare, atque negotiis suis tam publicis quam privatis, invigilare potuerit, hæc tamen præsenti tempore ob continuum tenesmum, tumultuantes flatus copiosos, dolorem, ardoremque fermè intolerabi-

lerabi-

lerabilem, corporis atrophiam, ac virium lapsum ulterius præstare impossibile videtur, nihil magis exoptans, quam ut tandem aliquando ab hoc tristissimo affectu, dirisque symptomatibus, utpote cruciante dolore, flatibus, ac inquietudine liberari, somnoque ac quiete frui possit.

Ad hæc, si hæmorrhoides ordinate fluere, atque dictæ vesiculæ sanguinem antea consuetum fundere nollent, quæritur, an Hirudinum applicatio, quam præsentes Medici hactenus dissuaserunt, & hujus loci haberi nequeunt, sine periculo applicari possent? *Q. 1. An hirudinum applicatio proficeret?*

Tandem etiam quæritur, an Domino Patienti à primis pueritiæ annis cibis acribus vescendis assuefacto, (quos tamen de præsenti non appetit, nihilominus tamen ab esu Olerum, raparum, &c. abstinere renuit) usus moderate acidorum, videlicet Lactucæ & Endiviæ, cum aceto & multo oleo præparatæ, non concessus sit. *Q. 2. An consueti cibi moderatè acidi sint concessi?*

In fine hujus descriptionis notandum, quod die 16. Julii, hujus anni 1689. Medicus Patientis Ordinarius, Practico & chirurgo cuidam per quadraginta annos exercitatissimo hunc affectum oculariter inspiciendum monstrarit, qui alvi ac tuberculorum seu pustularum numerosam seriem atque protuberantiam admiratus est, dicendo, hoc malum jam inveteratum & radicatum non solum vitium venarum hæmorrhoidalium, sed ne fistula huic morbo conjuncta sit, metuendum esse. Ex quâ causa emollientium usum, per quæ malum hactenus plus incrementi quam decrementi sumserit, dissuasit, scarificationem circa regionem lumborum tanquam planè inutilem rejecit; econtra clysterum

lenientium ac abstergentium, ac venæsectionis usum in pedibus, quin etiam Unguentum refrigerans & siccans ad locum affectum inungendum suasit, ac tale excogitare atque communicare promisit.

Sequitur hujus Casus Resolutio & ad interrogata Responsio.

Prolegomena.

AD transmissum Casum enodandum ac resolvendum, respondetur. Dominum Patientem, ut historica hujus morbi relatio docet, à pueritia statim ad Cacochymiam, (quod inter alia macies corporis & color faciei lividus attestatur) & ad procedente tempore insecutum fluxum hæmorrhoidum, cui plerumque cacochymici obnoxii sunt, dispositum fuisse.

Obstructiones à debilitate facultatis expultricis, vel carente stimulo bilis ad intestina ablegatæ, dictamque facultatem irritante, vel crassitie humorum excrementitiorum propullulat, ubi ob magnum & violentum excernendi conatum musculi ani relaxantur, & alvi prolapsus sequitur.

Pustulæ verò, seu potius tubercula, quæ postea magnitudine globulorum puerilium lusoriorum prodierunt, procul dubio hæmorrhoides cœcæ fuerunt, quibus materia acris, sanguisque atrabilarius & adustus, vel secundum Neotericos Lympha acrior, inclusa erat, quæ tandem & copia & qualitate peccans, per commissos excessus, utpote compotationes & assiduos labores lacessitæ, & apertæ, sanguinem profuderunt. Reliquæ verò pustulæ alvum & regionem venarum hæmorrhoidalium obsidentes, à materia acri inter cutem & carnem contenta, musculorumque interstitio inclusa, ibidemque collecta, originem habent, quæ ob sui acredinem & mordacitatem exulcerationem producere semper apta, prompta, ac parata fuit.

Quod insuper fluxus venarum hæmorrhoidalium nullum certum tempus & ordinem observarit, nihil novi est, quia in quibusdam subjectis duorum triumve mensium, in aliis quadrantis anni vel semestris, in reliquis verò anni spatio semel duntaxat fluere, neque solum bonum ac laudabilem sanguinem, sed etiam materiam flavam, incarnatam, pituitosam, albam, cineream, lentam ac viscidam, (prout corpus vitiosis humoribus scatet) fundere consueverunt.

Cum igitur ante annum magno angore ac terrore in singulorum animis, ob iniquissimam detestandorum Gallorum invasionem oborto,

oborto, Dominus Patiens pari anxietate, simulac concatenatis laboribus premeretur, dictarum hæmorrhoidum sanguis in majores venas regurgitans, ac versus cor, partesque internas cum spiritibus revocatus, hæmorrhoidum suppressionem post se reliquit, & propterea retenti illi vitiosi acres, mordacesque humores oberrantes, nullumque exitum habentes, in corpore non solum hinc inde varias molestias causarunt, sed etiam ob eorundem acquisitum intensum calorem, excrementorumque adustionem & exsiccationem pertinaces obstructiones, ac cum postea viscida hæc acredo intestino recto per ablegationem, communicaretur, eidemque tenacissimè adhæreret, intolerabilem fermè tenesmum induxerunt, qui ibidem propter dictorum humorum vitiosorum, non sine intermixtione bilis, affluxum & congestionem, non solum incrementum sumsit, sed etiam in hisce pustulis ob longiorem moram & acquisitam cacoethen corrosionem & exulcerationem produxerunt, partesque vicinas & adjacentes, ob exquisitum eorum sensum in consensum traxerunt, ardoremque vehementissimum in parte affecta excitârunt.

Flatuum copia tam à cruditatibus quam ab excrementorum retentione, alvique constipatione oboriuntur, & nihil novi est, si iidem apud eos etiam patientes, qui simul fistulis laborant, in earundem sinubus stabulantes, quando illæ manibus tractantur, cum strepitu erumpunt ac exeunt.

In Summa, quorsum hæc acris materia in corpore tendit, sive dorsum, sive lumbos, sive umbilicum, sive alvum & intestinum rectum, sive alias quascunque partes attingat, semper magnas ibidem molestias excitare solet.

Circa medicamentorum usum, Internè, ab omnibus acrioribus ac fortioribus purgantibus, quin etiam ab Opiatis & narcoticis, utpote quæ naturam in operando impediunt, spiritusque figunt, (nisi summa ob dolores acutissimos urgeat necessitas) Externè verò ab emollientibus, (ut Practicus ille exercitatus qui locum affectum vidit, benè ac laudabiliter monuit) cavendum & abstinendum, ne pars affecta in periculosam putredinem cancrosam exulcerationem excrescat atque degeneret. *Quid circa remediorum usum sit observandum?*

Totùs Curationis Ordo ac methodus in hoc consistit, ut 1. scatentes in corpore acres mordacesque humores per benignum, lene, laxansque remedium aliquoties expurgentur; 2. viscosa acrisque in intestino recto hærens, ac tenesmum inducens materia per lenientes clysteres eluatur & abstergatur. 3. Postea per applicata appropriata suppositoria abstergentia & siccantia per aliquod tempus con- *Curatio in quibus consistat.*

 tinuanda

tinuanda pars affecta obliniatur, ac à dolore vindicetur, nec minus 4. Alvus cum suis protuberantibus pustulis atque tuberculis per præscripti peculiaris Unguenti usum refrigeretur, exsiccetur, ac putredo præcaveatur. 5. In pedibus una alteraque vice vena secetur. Et 6. Bona Diæta observetur, ac à cibis acribus, salsis, mordacibus abstineatur.

Si verò Fistula ani cum hoc affectu conjuncta esset, tum illa methodicè erit tractanda, ad quam tractationem & curationem ante omnia accuratissima ocularis inspectio, & exquisitissima per stylum vel candelam Ceream exploratio requiritur. Reliqua præsens Consilii Medici in Puncto Tenesmi, reliquorumque pessimorum symptomatum à me elaborati delineatio, docebit.

Quod tandem Acidularum usum concernit, eæ, si adhuc vires constant, ac natura eas ferre potest, concedi possunt. Balnea verò & insessus, quamvis materiam acrem & mordacem abluant, tamen ob insignem eorum humectationem, & proinde putredinis metum, pro suspectis habentur.

CONSILUM MED. LXXXIV.

Tenesmi Curationem exhibens.

QUia in præcedenti Consilio allegatus Dn. Patiens præter dicta, Tenesmi ulteriorem per causas expositionem & Curationem in formâ Consilii desideravit, iccircò suo desiderio sequentibus satisfactum est.

Definitio. TEnesmus est assidua per alvum dejiciendi cupiditas, cum dolore, in quavel nihil, vel pauca mucosa & cruenta dejiciuntur.

Causa. Causa est facultatis expultricis in extremitate intestini recti assidua stimulatio, plerumque ab humore acri, mordaci, lento, viscido, ac salso huic parti tenaciter adhærente proveniens. In hoc subjecto stimulant facultatem expultricem hæmorrhoides, ac materia acris, salsa, & ichorosa ex obortis in extremitate intestini recti vesiculis exulcerationem minantibus, continuò transsudans.

In

In hoc affectu non rarò intestini recti, ob assiduum excernendi conatum prolapsus, & urinæ difficultas cum stillicidio, ob loci vicinitatem & consensum, accidit, teste Hippocrate, qui 5. aphor. 58. dicit. Ad recti intestini & uteri inflammationem, purulentosque renes, accidit stranguria.

Signa per se manifesta sunt, dum patiens indesinenter alvum exonerare desiderat, sed parum aut nihil dejicere potest. *Signa.*

Tenesmus facilè tollitur, nec unquam per se jugulat, Celsus, lib. 4, cap. 18. Quia tamen sæpius gravia symptomata, eundem concomitantur, periculo non vacat, nam quò causa, â qua oritur, gravior, eò periculosior est tenesmus, unde qui ab atra bile excitatur tenesmus, omninò periculosus est, cum quasi cancer exulceratus sit; sæpè etiam ex neglecto tenesmo ulcus sordidum oboritur, idque in fistulam transit, quæ ægrè curatur. Quocirca etiam in hoc subjecto annus climactericus magnus, nempe sexagesimus tertius attendendus, viriumque prostrationis atque atrophiæ corporis optima habenda erit ratio, ne morbus funestum exitum consequatur. *Prognosis.*

Curatio consistit in ablatione Causæ, correctione videlicet sanguinis acrioris, atrabilarii & feculenti, per remedia laxantia, lenientia & alterantia, apertione venarum hæmorrhoidalium, & promotione fluxus earundem, ac absterfione humorum stimulantium, ulceris sanatione, partis affectæ roboratione, dolorisque per lenientia ac demulcentia ablatione. Ubi principaliter notandum, quod omnia externa seu Topica parti affectæ applicata non sint multum humectantia, sed potius siccantia & refrigerantia, ne extremitas intestini recti in fistulam vel cancrosam putredinem, exitialemque exulcerationem inducatur. *Curatio.*

Ad sanguinis itaque atrabilariam acredinem corrigendam, Internè talis potio laxativa iteratis vicibus erit haurienda. ℞. *Fol. sen. Alex. s. st. ℥iij. Rhabarb. ver. Crem. ♀. ana ℈ß. omnia grossi. mod. concis. infund. cum aq. Cichor. & Endiv. ana ℥ij. stent in infusione per noctem, manè fiat lenis ebullitio, in Colatur. dissolv. Mann. Calabr. el. ℥iß. clarif. cum album. ovi, add. Aq. cinnam. buglossat. ʒj. M. f. potio pro dosi unâ.* *Pot. laxat.*

Ad materiam verò acrem, salsam, & mordacem in parte affecta eluendam ac abstergendam, conveniunt sequentes clysteres dolorem lenientes & abstergentes sæpius iterati. ℞. *Hordei. flor. verbasc. ana Mj. rosar. rubr. Mß. lumbricor. lotor. & incisor. ℥j. sem. psyllii, Cydonior. fœnugr. ana ʒj. Coq. in lacte recenti, Colatur.* ℞. *℔ß. add. Ol. rosar. ℥ij. vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* Sequens quoque Suppositorium inte- *Clysteres.*

Suppositor. contra Tenesmum. stino recto applicatum, abstergit, siccat, atque dolorem lenit. ℞. *Sevi Cervini vel hircini ℥ij. Tut. præp. ʒij. Opii Thebaic. gr. iij. M. f. suppositorium.*

Prodest quoque Suffumigium ex resina alba (Germ. Kübel-Hartz) carbonibus injectâ, intestino recto exceptum, ac sæpius iteratum. *Suffumigia, contra tenesmum.* Vel paretur in hunc usum Pulvis pro suffumigio sequens. ℞. *Mastic. ʒij. Thuris, Styrac. calamit. ana ʒß. flor. verbasc. rosar. rubr. ana ℈ij. Misce.*

Intestini recti extremitas & pustulæ in eo obortæ, sequenti Linimento erunt inungendæ. *Linimentum siccans & abstergens.* ℞. *Unguent. pompholygos ℥j. de Ceruss. d. lithargyr. ana ʒij. Ol. rosat. Omphacin. ana ʒiij. M.* & agitentur in mortario plumbeo tamdiu, donec colorem plumbi acquirant. Quæ omnia leniunt, abstergunt, doloremque ac acredinem demulcent.

Venæsectio. Præter hæc dicta convenit Venæsectio in pedibus administrata, ac pro ratione circumstantiarum una vel altera vice repetita.

Fistula ani quid & quotuplex, & quomodo exploranda? An verò Fistula ani cum hisce pustulosis extuberantiis conjuncta sit, absens sine prævia oculari inspectione judicare non possum; Et si illa adsit, stylo, vel candela cerea exploranda, an sit recta vel obliqua, simplex vel multiplex, an in sola carne hæreat, id quod tangitur, molle sit, ac pus album, æquale, & copiosum effluat? an ad nervos pertingat, & dolor magnus in explorando cum sinus profunditate, & pure pingui ac oleoso prodeat? aut an ad os penetret, styloque aliquid durum ac renitens aut asperum, cum profusione puris tenuis nigricantis & graveolentis occurrat? an ad venam pertingat, & pus fæcis instar egrediatur? an denique arteriam penetret, & materia tenuior pellucidaque magis cum aliquali saltu prosiliat? De quibus omnibus Medicus nonnisi præsens judicare potest.

Hæmorrhoides quid, & quotuplices? Quod Hæmorrhoidum, (quæ vel internæ vel externæ sunt, quarum illæ à ramo splenico venæ portæ oriuntur, & per mesenterium circa colum & intestinum rectum extensæ, in musculis ani & intestino interiore terminantur, eaque est unica, sociamque habet arteriam à mesenterica infra ramos producentem. Externæ verò à ramo venæ cavæ epigastrico oriuntur, & in externas recti intestini partes, ani scilicet musculos disseminantur, suntque duplices, utrinque una, & utraque habet comitem arteriam, ab hypogastrica derivatam) fluxum antea consuetum, nunc verò vel suppressum, vel retentum, vel remoratum attinet, bonum esset, si ille in pristinum statum reduci posset: Cum enim Natura eorum, quibus hæmorrhoides fluunt, ad generationem vitiosorum humorum sit disposita, plurimisque excrementis tale corpus scateat, facilè colligi potest, quod

retenta

retenta tantorum vitiosorum humorum excretio sanitati maximè noxia sit, quemadmodum etiam experientia testatur, retentas hæmorrhoides non rarò tabem, hydropem, dysenteriam, aliaque periculosa mala & morbos excitasse.

De hæmorrhoidibus retentis, historia.

Et hoc in passu Amatus Lusitanus, Curat. 3. Centur. 5. commemorat, virum quendam annorum 45. singulis mensibus evacuationem sanguinis per hæmorrhoides passum esse, quæ cum illi obstruerentur, sanguinem subflavum & rubrum ac coacervatum per os sine febre & tussi ejecisse, cui, cum quatuor hirundines ilicò hæmorrhoidibus apponi jussisset, & Syrupum ex Endivia, fumaria & lupulo earundem herbarum decocto dilutum exhibuisset, hinc purgans ex manna Rhabarbaro, & particula Electuarii diaphæniconis propinasset, tandemque conservam fumariæ jejuno, superbibitâ aquâ cichorii dedisset, consuetum fluxum hæmorrhoidum rediisse, & benè valuisse.

Hirudinum applicatio an concedenda, nec ne?

An verò parcus vel planè suppressus hæmorrhoidum fluxus per applicationem hirudinum sit provocandus? Respondeo, quod, si venæ turgeant, hirudines applicandas, si verò non, dicta remedia potius usurpanda, reliquumque opus naturæ committendum esse.

Diæta.

Quod denique Diætam concernit, Aer sit temperatus, Cibi coctu faciles & humectantes, bonumque succum ac sanguinem generantes, quales sunt, juscula gallinarum, ptisana hordeacea, panatella, pruna Damascena, Hispanica, ova sorbilia, caro vitulina, agnina, gallinarum, pullorum gallinaceorum, aves montanæ, borrago, blitum, spinachia, brassica crispa, passulæ, cum cibis sumpta. Vitentur cibi calidi, coctu difficiles, salsi, acidi, acres, brassica capitata sale condita, rapæ, legumina, fabæ, phaseoli, pisa, Caseus antiquus, & aromata calidiora, acredinemque habentia.

Potus sit aqua hordei, vel per se, vel cum syrupo ribium, Cydoniorum, vel acetosæ mixtum, vel vinum album cum aqua hordei vel passularum dilutum; à vinis verò generosis erit abstinendum.

Alvus quoque servetur laxa & aperta, ne feces indurentur, & in excretione, dum per locum angustum & fermè pustulis occlusum, vi quasi penetrant, dolorem excitent. Quies motui anteferatur; In somno & vigiliis teneatur modus; ac tandem animi fortiores motus atque pathemata coerceantur.

Quibus animi mei sententiam (salvo tamen melius sentientis judicio) explicare volui. Deum Ter Opt. Max. obnixè efflagitans, ut præscripta remedia Divinâ suâ benedictione secundet, ac Domino

Patienti

Patienti pristinam bonam exoptatamque sanitatem largiatur atque restituat. Ulmæ Suevor. Octavo Calendar. Augusti, (qui erat dies Divi Jacobi Apostoli) Anno reparatæ gratiæ, 1689.

CONSILIUM MED. LXXXV.

Ambulandi impotentiam ob ligamentorum relaxationem feliciter curatam, exhibens.

Morbus.

Nno 1685. die 26. April. Dn. Michael Philippus Kepplerus, Pastor Ehingensis in Franconia, Filiam suam Cacochymicam, sedecim circiter annorum, Weiltingam (ubi tum temporis ad Officia Medica Serenissimis Ducibus Württembergicis Dominis meis gratiosissimis præstanda me detinebam) rhedâ ad me duxit, & quia illa difficulter stare, difficilius verò, hinc inde titubando, progredi posset, consilium & auxilium meum expetiit.

Causa.

CUi statim indicavi, quod causa hujus mali ab humorum ad partes affectas è toto corpore cacochymico affluxu & congestione, ligamentorum humectatione & relaxatione oriatur, ac ex hâc causâ, præsertim si ad hæc humor multus, lentus ac viscidus circa articulationem intra acetabulum & caput ossis penetret, prolapsum ossis femoris ac luxationem accidere posse, Teste Johanne Tagaultio, qui Instit. Chirurg. lib. 5. cap. 2. pag. 122. ait; Quædam verò luxationes intrinsecus eveniunt, atque ideò internæ dicuntur, ut cùm mucosus aliquis humor & pituitosus in articulis seu juncturis acervatur, qui articulationis ligamenta primum madefacit, deinde laxiora reddit & tandem ob

Luxationes intrinsecæ unde orian-tur?

ob ejus multitudinem ſua ſede os ipſum protrudit. Item, Joh. Scultetus in Armamentario Chirurgico pag. 22. dicit, Cauſa tertia luxationis eſt, cum humor ad articulum fluit, qui ligamenta laxat. Cui ſententiæ D. Henricus Petræus, Profeſſor. Med. & Chirurg. Marpurgenſis ſubſcribit.

Cum quibus etiam D. Dan. Sennertus Inſtit. Med. lib. 2. part. 2. Cap. 13. pag. 264. Columm. 2. conſentit, dicendo; Nonnunquam humiditas articulos reddit humidos, nimirum madefaciendo & laxando totam articulationem.

Quas ſententias Hier. Fabric. ab Aqua pendente Oper. Chirurg. part. 2. lib. 5. de Luxationibus, pag. 1064. confirmat, dum aſſerit. Primum genus luxationis fit tantum à cauſis internis, id eſt à humoribus remollientibus & laxantibus ligamenta. Reliqua duo genera, nimirum hiatus & vera luxatio, fiunt tàm à cauſa interna, ſcil. ab humoribus ad articulos fluentibus, qui cavitatem ſenſim implent, & caput oſſis è ſua ſede deturbant, quàm ab externa, quæ violentia quadam os loco movent, ut ſaltus, caſus ab alto, vehementiſſimus curſus, &c.

Ex quibus dictis facilè patet, quod in hoc ſubjecto ante omnia corpus aliquoties expurgandum, humores ad partem affectam affluentes & congeſti, revellendi, diſcutiendi ac reſolvendi, locusque læſionis exſiccandus & roborandus, bonaque Diæta obſervanda ſit; in quem finem ſequentia remedia ordinata fuerunt. *Curatio.*

Et quidem ante omnia ad totum corpus expurgandum Patiens tales Pillulas deglutivit. ℞. *Maſſ. pill. antipodagr. Argentin. gr. xvij. Extr. panchym. Croll. ℈ß. Mag. Gialapp. gr. iij. M. f. cum aq. Ceraſ. nigr. pill. num. 25. unà vice aſſumendæ.* *Pill. purg.*

Poſt harum deglutitionem, in eundem etiam finem hoc Apozemate uſa eſt. ℞. *Herb. cochlear. naſturt. aquat. chamædr. fumar. ſcolopendr. beccabung. ana Mß. Rad. raphan. ſylveſtr. filicis ana ℥ij. Cort. Tamariſc. Cappar. ana ʒiß. Rhab. ver. ʒiij. fol. ſen. el. ℥j. Turpeth. el. Agar. trochiſc. Jalapp. polypod. querc. ana ℥ij. Cinnam. acut. ʒj. ♀. alb. crud. ℥ij. anis. fœnic. ana ʒß. M. & conciſ. f. cum ſyndon. alb. nodulus, quinque libris vini albi ſuperfundendus, de quo ſingulo mane ℥v. jejuno ſtomacho ebibat.* *Apozema.* Quo exhauſto, ſingulis menſibus tribus diebus ante, vel poſt novilunium de ſequentibus pillulis, primâ die duas, ſecundâ tres, tertiâ quatuor, manè deglutiat, ac per tres horas ab omni cibo abſtineat. ℞. *Extract. pill. cochiar. extract. troch. Alband. Extr. Turpeth. ana ℈j. Extr. helleb. nigr. gr. xxv. Extr. lign. aloes. Extr. lilior. convall. Extr. pœon. ana gr. iij. ♀. ⊕-olat.* *Pillulæ arthriticæ ſingulares, ſingulis menſibus ante vel poſt novilunium ſumendæ.*

 ℈j. Ol.

℈j. Ol. nuc. mosch. rutæ, salv. anis. ana gutt. iiij. M. f. cum aq. epilept. Lang. & aq. salv. pillulæ ex ℈j num. vj.

His ita usurpatis se ad usum sequentis insessus accommodavit. *Insessus.* ℞. *Herb. absynth. arthemis. Origan. hyperic. serpill. Lavend. ana Mij. Rorismar. Majoran. ana Mj. rad alth. asar lilior. alb. ana ℥ß. flor. chamom. summit. aneth. ana Mij. Turion. abiet. Conor. seu strobilor. ejusd. ana Miiij. sem. lini fœnugr. ana ℥ß. M. & concis. d. ad saccul. pro balneo.* Post insessum singulis vicibus corpus linteamentis calidis tali pulvere fumali carbonibus injecto fumigatis, abstersum est. *Pulv. pro fumo.* ℞. *Mastic. elect. Rasur. succin. ana ʒvj. pulv. ros. rubr. ℈j. Misc.*

Hinc tota coxendicum regio quotidiè bis vel ter tali spiritu illita fuit. *Spir. arthrit.* ℞. *Bacc. Juniper. ℥ß. Mastic. el. piper. nigr. ana ʒij. M. f. pulv. gross. ind. vitr. angust. orific. superfundendo spir. vin. alcaholis. ℥iiij. Spir. Juniper. opt. & subtiliss. ʒij. stent simul benè clausa in digestione per horas 4. vel 6. postea in colatur. in mortario frigid. dissolv. sapon. venet. ʒij. d. ad. vitr.* Ultimò, tale Emplastrum lumborum & coxendicum regioni fuit applicatum. *Emplastr.* ℞. *Emplastr. diapalm. diaphoret. Myns. ana ℥j. pulv. ✱ iac. ℈ij. M. & malax. cum Ol. chamomill. d. ad. chart. pro usu.*

Quod Diætam tandem attinet, aer erat calidus; cibi coctu faciles, bonumque succum & sanguinem præbentes; Potus verò ordinarius fuit talis. *Spec. pro pot. ord.* ℞. *Scob. Lign. sassafr. Rad. Chin. ana. ℥ß. Cinnam opt. ʒij. Sem. anis. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ʒiß. M. f. pulv. gross. De quo Cochleare unum mensuræ aquæ fervidæ injiciatur, & mox contegatur.* Quies motui anteferebatur; in somno & vigiliis tenebatur modus; alvus erat naturaliter aperta ab animique motibus vehementioribus cavebatur. Quibus dictis remediis dicta Virgo patiens totaliter restituta est, pristinamque bonam valetudinem, ac ambulandi potentiam sine omni impedimento, per Dei gratiam acquisivit.

CONSILIUM MED. LXXXVI.

Os femoris infantis cujusdam incurvatum, sed progressu temporis beneficio naturæ correctum.

Casus,

Casus.

ANno 1689. circa finem æstatis, Zytepsa, quidam Giengensis infantem masculini generis, annum circiter natum habuit, qui ob incurvatum os femoris alterum pedem breviorem factum non sufficienter extendere, neque eidem insistere vel stare potuit, quapropter me cum chirurgo aliâs benè exercitato Matthæo Hausmanno, ad dictum affectum inspiciendum, atque eidem salutaria remedia præscribenda ac applicanda, accersivit.

Causa.

NOs infantem hunc, ejusdemque temperamentum pituitosum, (quod lividus faciei color, totusque corporis habitus indicabat) considerantes, hunc affectum partim à mala corporis dispositione, & humida præsertim intemperie, partim verò improvida infantis gestatione provenire judicavimus ex qua causa incurvationis locum Oleis, Unguentis, atque cataplasmatibus lenire, postea verò circumseptis ferulis corrigere, ligamenta verò caput ossis ac articulationis circumcingentia, ad inhibendum ulteriorem humiditatis affluxum Emplastro exsiccante ac roborante firmare tentavimus. Cum autem hic scopus breviori temporis spatio assequi nequiret, ecce meticulosi ac longioris moræ impatientes hi Parentes imberbem tonsorem & non nisi inscitiæ ventis intumefactum & obæsum sycophantam ad dandum consilium in cerebrino suo capite excoctum requirunt, ejusdemque consilium & auxilium efflagitant, qui postquam præ nimiâ arrogantiâ instar ranæ apud Esopum inflatus, multos ronchos duxisset, aliumque suæ farinæ sodalem ipsi assistendum è vicinia vocasset, in hanc tandem sententiam erupit, hoc incurvationis malum à fractura femoris malè reposita oriri, ac proindè os de novo fragendum & appositè reponendum esse, dictumq; Hausmannum ob commissum errorem ac negligentiam non solum ad præteritas, sed etiam præsentes & futuras refundendas solvendasque expensas teneri, hinc factum, ut ingrati & creduli Parentes hunc innocentem hominem coram Judice convenirent, hancque sumptuum refusionem ac solutionem

Curationis requisita.

Obæsi Rasoris hâc de re rude & incultum judicium.

tionem iniquissimè postularent. Quô facto, insontem hunc accusatum coram Magistratu defendere non dubitavi, certis rationibus demonstrans, & confirmans, os femoris nunquam è sua sede excidisse, multò minus fractum fuisse, ac eapropter neque repositionem, neque temerariam fracturam, ad quam balneator se accinxisset, nisi à consanguineis inpeditus fuisset, locum habuisse, sed hanc incurvationis causam ab improvidâ infantis gestatione, ac ossis intemperie humida, cereaque quasi mollitie provenire, ex quâ causâ non rarò etiam ligamenta laxata ossis luxationem & è sua sede prolapsum invehant, quod hic imperitus sciolus, (qui nil nisi pocula cum commilitonibus suis quotidiano usu in diversoriis exhaurire didicit) ex toto negavit, donec coram Senatu per classicos Authores, Medicos & chirurgos, Tagaultium scilicet, Sennertum, Petræum, Scultetum, Aquapendentem, aliosque probatissimos Doctores, (quorum hâc de re sententia in priori Consilio allegata est) convictus pudore ac rubore suffusus se debellatum profiteri, pœnamque suæ temeritatis luere coactus est. Alter vero absolutus cum restitutione famæ & existimationis discessit, & infans, secundum meum Prognosticum, procedente tempore, cum crescentibus annis, osse nimirum femoris se in longitudinem magis magisque extendente, sic naturæ adminiculo restitutus est, ut jam ad annos adolescentiæ provectus, altiori calceo benè incedere, sutorioque suo opificio sine omni impedimento præesse possit.

CONSILIUM MED. LXXXVII.

Paralysis sinistri lateris, brachii & pedis, nec non vesicæ, feliciter curata.

Casus.

Nno 1688. die 23. Februarii, Johannes Auger, Hortulanus sexagenarius & quod excurrit, cum in horto propugnaculi Ulmensis, per scalam proceram arborem conscendisset, ejusdemque

ramulos

ramulos exsuccos atque aridos exscindere, eandemque purgare & emuscare voluisset, ex improviso ab alto in terram decidit, ac à consanguineis semimortuus in ædes suas deportatus est.

CUi statim in principio, post usum spiritualium remediorum, à Medico quodam ad illum vocato, *Olei lini Unciæ quatuor, cum Olei anisi guttis sex propinatæ*, ac à chirurgo *vena mediana in brachio secta*, totumque corpus ac omnia membra, an nihil fractum vel luxatum sit, inspecta & examinata fuerunt. Postquam verò Patiens se aliqualiter recollegit, tam ex lingua balbutiente cum asthmate & tussi, quam brachii & pedis in dextro latere movendi impotentiâ, urinæque suppressione à me ad illum requisito deprehensum est, hunc decumbentem affectu hæmiplectico & paralytico laborare, quapropter ipsi ad obstructionem nervorum reserandam, ipsumque cerebrum cum spiritibus animalibus roborandum, tam internè quam externè, sequentia remedia, (eorum usum ultra duos menses continuando) adhibita fuerunt. *Curatio.*

℞. *Aq. Apoplect. Oswald. Cerasor. nigr. Epilept. Lang. confort. Offic. perlat. ana* ℥j. *Cinnam. stillat.* ʒij. *spir. ceras. nigr. lil. convall. ana* ʒij. *spir. cephal. Anhalt. compl.* ʒj. *sacch. perlat.* ʒij. *M.* De qua sæpius unum vel alterum cochleare propinetur. Vertici capitis & nuchæ de sequenti spiritu gutt 8. vel 10. de die ter instillatæ ac illitæ fuerunt. *Aq. Apolect.* ℞. *Spir. Ceras. nigr. lil. convall. ana* ℥ß. *Cephal. Anhalt. compl.* ʒij. *M.* Nares vero tali Balsamo fuêre inunctæ. *Spiritus Cephal.* ℞. *Bals. succin. apoplect. Croll. majoran. nucistæ ana* ℈ß. *pingued. castor. gr. j. Misce.* Alterâ post lapsum die seq. Clyster fuit applicatus, ac deinceps aliquoties repetitus. *Balsamus Apopl.* ℞. *Decoct. hord. (in quo ebullierint herb. majoran. beton. & rorismar.)* ℥vj. *in quo dissolv. Mell. ros. solut. sacch. Thom. ana* ℥ij. *Vitell. ovor. num. 2. salis gemm.* ʒj. *M.* Postea verò, viribus jam bonâ ex parte recollectis seqq. pillulas deglutivit. *Clyster.* ℞. *Extr. panchymag. Croll. Mass. pill. de castor. ana* ℈j. *Mag. Gialapp. gr. v. M. f. c. Tinct.* ♀. *pillulæ num. xxv. Cinnamomo aspergendæ, & una vice degluriendæ.* Hinc partitis vicibus mane jejuno stomacho cochleare unum de seq. syrupo sumsit. *Pill. purg.* ℞. *Syr. ros. solut. d. cich. c. Rhab. diaser. Andern. ana* ʒß. *pulv. rad. Jalapp.* ʒj. *Spir. nitr.* ℈ß. *M.* *Syrup. laxat.*

Ut autem nervi obstructi eò melius reserentur, atque spiritibus animalibus via occlusa ad transeundum aperiatur, internè, sudor per hæc remedia sudorifera multoties promotus fuit. ℞. *Elect. diascord. Fracast. Rob. sambuc. ana* ʒij. *Theriac. Androm.* ʒj. *Aq. Card. bened.* ʒij. *Sudorifera.*

 M. f.

M. f. potio unâ vice haurienda. Et, ℞. *Rob. Juniper. sambuc. ana ℥vj. Elect. diascord. Fracast. ℥ß. Theriac. Androm. ʒij. Syr. Card. bened. fumar. ana ʒij. M. De quo nucis juglandis quantitas cum aq. Card. bened. solvatur, ac ad sudorem proliciendum ebibatur.* Ad hæc, *quotidiè M. & V. Spiritus Cephal. Anhalt. compl. cum æquali portione Spir. ♀. gutt. xv. in aq. apoplectica commemorata sumsit.* Externè, membra paralytica, brachium & pes, manè, meridie, & vesperi, post præmissam frictionem cum pannis mastice & succino fumigatis calidis, præsertim circa articulationes fricata fuêre.

Spir. externè illinendus. ℞. *Bacc. juniper. ℥ß. Mastic. el. piper. nigr. ana ʒij. M. f. pulv. gross. indatur vitr. angust. orific. superfundendo Spir. vini. alcabolisati ℥vj. stent benè clausa in digestion. per hor. 4. vel 6. postea in mortario frigid. dissolv. Sapon. Venet. ʒij. M. d. ad. vitr.*

Herb. pro fomento & insessu. Tales etiam herbæ, tam pro fomento, quam pro insessu ordinatæ fuerunt. ℞. *Herb. Origan. serpill. hyperic. salv. Lavend. puleg. menth. crisp. ana Miß. herb. 5. emoll. ana Mj. Majoran. rorismarin. ana Mß. flor. chamomill. Mij. Lavendul. Mj. Sem. lini fœnugræc. ana ℥j. M. & concis. d. ad. chartam.*

Sacculi furfuracei. Ad hæc, *furfures in sartagine tosti, sacculisque inclusi, tam diurno quam nocturno tempore membris paralyticis fuere applicati.*

Aq. pector. & asthmat. Ad Asthma & tussim profligandam. ℞. *Aq. ceras. nigr. hyssop. Veron. ana ℥j. asthmat. Rab. Loch. san. ana ℥ß. Spir. anis. Essent. sacch. simpl. ana ʒij. flor. ♎. ℈j. sacch. Cand. alb. ℥ß. M.*

Syrup. pector. Præter hanc, *Syrupis de jujubis, hyssopo, violar. Oxymell. simpl. & scyllitico. cum Tabb. diatrag. frig. invicem mixtis, nec non liquiritia cocta, trochiscis becch. alb. & nigris, &c. usus est.*

Pot. diuret. Ad Vesicæ paralysin ac Urinæ suppressionem talem potiunculam hausit. ℞. *Terebinth. Venet. lot. in aq. Alkekeng. ʒv. vitell. ovor. num. 2. Mell. despum. ℥ß. vin. alb. generos. vel Rhenan. ℥iij. M. f. potio pro duabus vicibus.* Hâc potione, aliâs in Ischuria & stranguria expertissimâ, parum proficiente, urina, quoties vesica impleta erat, (quod per dolorem tensivum ejusdemque turgescentiam indicabatur) per catheterem educta fuit.

Aq. diuret. In eundem etiam finem talia diuretica præscripta fuerunt. ℞. *Aq. Ononid. saxifrag. petrosel. ana ℥j. Spir. Juniper. ʒij. Ocul. ♋. præp. ℈j. Balf. ♎. terebinth. ℈j. Syr. d. alth. simpl. ℥ß. f. mixtura cochleatim sumenda.*

Bals. diuret. Et, ℞. *Spir. ⊖. ♀ri balf. ♎. terebinth. ana ℈ij. Sal. succin. volat. gr. v. M. Dos. M. & V. gutt. 15. in aqua prænominata, vel jusculo.* Venter vero infimus seq. Unguento M. & V. calidè fuit inunctus.

Unguent. ℞. *Ung. Nervin. dialth. ana ℥iß. Ol. terebinth. chamomill. scorpion. simpl. ana ʒij. M.*

Cœparum assatarum applicatio. Cœpæ etiam majores sub cineribus assatæ, pannoque lineo involutæ singulis diebus bis vel ter regioni vesicæ ac perinæo calidè impositæ & non sine insigni emolumento applicatæ fuêre. Membrum

brum vero virile cum balano intumefactum tali Linimento fuit inunctum. *℞. Butyr. rec. in aq. Sperm. ranar. lot. ℥iß. Ol. è vitell. ov. ℥ij. M.* Linim. Quibus adhibitis remediis primò urinæ stillicidium, postea vero legitima urinæ excretio provocata fuit.

Tandem etiam conveniens Diæta fuit observata. Aer fuit calidus, cibi coctu faciles, bonumque succum & sanguinem generantes ac insuper nuce moschatâ Cinnamomo, macere, garyophyllis, majorana, rorismarino, &c. conditi, quocirca etiam raphanus marinus & petroselinum in usum veniebant. Pro Potu, usque dum urina rursus naturaliter excernebatur seq. Decoctum ordinatum fuit. *℞. Herb. agrimon. Mj. Rad. liquir. rec. ℥ij. petrosel. ℥ß. M. & concis. coq. cum 2. mensur. aq. font. ad 3tias in Colatur. dissolv. Mell. despum. cochlear. unum.* Postea vero tale Decoctum bibit. *℞. Scob. Lign. sassafr. ℨvj. Guajac. ℥ß. Rad. chin. ℨij. Herb. agrimon. Mß. Liquir. rec. ℥ß. fic. num. v. passul. min. ℥iß. bacc. juniper. ℥ß. Sem. anis. fœnic. ana ℨß. M. & concis. coq. cum duabus Mensuris aq. font. ad tertias.* Quies motui anteferebatur; somnus erat moderatus. Alvi segnitiei seqq. remediis succurrebatur. *℞. Brod. Cibeb. laxat. ℥iß. aq. Ceras. nigr. ℨvj. M. pro dosi unâ.* Et, *℞. Crem. ♀. ℨvj. diagryd. corr. ℨß. M. f. pulvis, de quo unâ vice, necessitate postulante in brodio carnis, quantum cultri cuspide capi potest, assumatur.* Vel decocto aut infusione foliorum senæ alvus obstructa moveatur. Tandem etiam animus ad benè sperandum tam à me, quam ab adstantibus fuit excitatus. Quibus adhibitis remediis, & observatâ bonâ Diætâ præfatus Patiens, Diâ favente gratiâ pristinam bonam valetudinem recuperavit, quâ ex voto fruitur, suoque officio in hunc usque diem fungitur.

Diæta. Potus ord. Brod. laxat. Pulv. laxat.

CONSILIUM MED. LXXXVIII.

Cachexia cum hydrope incipiente, feliciter curata.

Morbus.

ANno 1687. Mense Majo, Matrona quædam antiquâ generis nobilitate illustris, ultra triginta annos habens, temperamenti frigidi & humidi, habi-

habitus corporis crassi, insigni pedum tumore laboravit, ac de asthmate cum tussicula conquesta est, quocirca etiam abdomen valdè crassum ac protuberans cernebatur, quamvis adhuc in ædibus obambulare, atque sua negotia, non tamen sine impedimento perficere potuerit. Hunc affectum, in Consilium vocatus, Cachexiæ ac Hydropis incipientis nomine insignire nullus dubitavi.

Resolutio.

Definitio. HYdrops autem generaliter consideratus est tumor corporis vel partis ejus, ob humoris serosi & aquosi, vel flatus collectionem obortus; secundum Recentiores, est Morbus à sero vel pituita extra sua vasa effusis, ac in loco tumefacto collectis, proveniens. Cum enim humor copiosus vel serosus vel pituitosus stagnans in vasis lymphaticis & lacteis continetur, ibidemque obstructionem causatur, tum dictorum vasorum distensio, ac insequens continui solutio vel ruptio fit, hinc deinceps tales viscidi serosique redundantes humores à dictis partibus mandantibus ad recipientes ablegantur, tumorque ædematosus in illis excitatur,

Signa. Signis opus non est, cum tumor partis affectæ visum non subterfugiat.

Quoties autem vasorum lacteorum vel lymphaticorum prius obstructorum ac distensorum, deinceps verò ruptorum ratione legitimæ Curationis habenda erit ratio, toties requiritur, ut aqua loco peccans removeatur, vasa autem rupta consolidentur, & obstructio reseratur.

Curatio. Ego, in hujus Subjecti Curatione consultum duxi, ut 1. Humores vitiosi è toto corpore expurgentur. 2. Obstructio vasorum per aperientia reseratur. 3. Viscera principaliora roborentur. 4. Tumor pedum per discutientia resolvatur. Et 5. Conveniens Diæta observetur.

In quem finem seqq. Remediorum formulas præscripsi. 1. Ad serosos & pituitosos humores è toto corpore expurgandos. ℞. *Syr. laxat.* *Syr. d. Cichor. c. Rhabarb. diaser. Andernac. ana ℥iß. Pulv. rad. gialapp. ʒij. Spir. nitr. ℈j. M. d. ad fictile. De quo Syrupo singulis diebus mane jejuno stomacho unum cochleare post præmissam agitationem capiatur, ac per tres horas* *Apozema.* *à cibo abstineatur.* Hinc, ℞. *Herb. absynth. Card. bened. Centaur. min. hepat.*

pat. nob. Cuscut. Eupator. agrimon. Capill. ♀. Veron. ana pj. Rad. ς. aper. maj. ana ʒj. Calam. arom. garyophyllat. ana ℥ij. Cort. tamarisc. med. fraxin. Bacc. laur. juniper. ana ʒj. Rhab. ver. ʒiij. fol. sen. Alex. s. st. ℥j. Gialapp. Agar. troch. Turpeth. el. Polypod. qu. ana ℥ij. Cinnammom opt. ʒj. Macis. ℈j. Crem. ♀. ʒij. Sem. anis. fœnic. ana ℥ß. chalyb. c. ♀. præp. ℥ß. M. & concis. f. Nodulus cum vini alb. odorif. ℔vj. infundendus, de quibus singulis diebus manè jejuno stomacho. ℥v. ebibantur. Et, quoties post horum usum alvus p. n. clausa deprehendebatur, ad illam reserandam, & reliquias materiæ peccantis exterminandas, de seqq. Morsulis laxativis unus jejuno stomacho assumptus est. ℞. *Pulv. rad. Jalapp. ʒij. Spec. Imperator. crassiusculè concis. flaved. Cortic. Citr. rec. minutiss. concis. ana ℥j. facch. albiss. aq. rosar. solut. ℥ij. M. f. l. a. Morsuli num. 8. æqualis magnitudinis.* **Morsul. laxat.**

2. Ad obstructionem vasorum, præsertim lymphaticorum & lacteorum reserandam talia remedia adhibita fuêre. ℞. *CC. volatil. ⊖is ♀ri volatil. ana gr. vj. M. & hoc mod. dentur doses tres ad vitra benè clausa, de quibus singulo mane tribus horis ante prandium una in brodio carnis sumatur.* **Pulv. aperit.** Hinc tali pulvere digestivo & aperitivo usa est, ℞. *Crem. ♀. Crystall. ♀. ana ʒij. Spir. ⊖. coagulat. salis tamarisc. fraxin. juniper ana ʒß. Ol. macis ℈ß. M. f. pulv. subtil. d. ad scatulam, de quo singulis diebus unâ hora ante prandium & vesperi ante cœnam quantum cuspide cultri capi potest, in brodio carnis capiatur.* **Pulv. digest.**

3. Ad Viscerum principalium roborationem, ℞. *Spec. diarrhod. Abb. diatrionsant. ana ʒß. diagalang. diazingib. ana ℈j. Cinnam. opt. ℥ij. Nuc. mosch. ʒj. Macis, Garyophyllor. ana ℈ß. facch. albiss. ℥iij. fol. ⊙. num. j. M. f. Tragea. cujus cochlearis minoris quantitas quotidiè post sumptum cibum vel per se, vel cum vino & pane saccharato bis cocto sumatur.* **Tragea confort.**

4. Externè, ad tumorem pedum resolvendum atque discutiendum, Aqua calcis vivæ cum linteis triplicatis de die aliquoties applicata fuit, quæ sic paratur. Sumitur frustulum calcis vivæ ad quantitatem nucis juglandis, & in aquam ferventem immittitur, donec dissolvatur, quo facto, calx cum aqua agitatur, & postea sponte residere sinitur, hinc clarior aqua per inclinationem in aliud vas transfunditur, in qua spongia nova & quæ nitrosæ adhuc qualitatis particeps, exprimitur, calideq; parti affectæ superligatur. Notandum verò quod pars oleo amygdalarum dulcium, vel axungiâ porcinâ veteri debeat inungi, ne calx in aqua residua partem erodere vel mordicare possit. **Aq. calc. viv.**

Et, ad reliquias humorum resolvendas. ℞. *Lixiv. ex cinerib. sarmentor. vitis mediocr. ℔j. Nitr. ʒiß. sal. communis ℥j. acet. vin. opt. ℥j. f. mixtura cum triplici splenio ter de die calidè applicanda.* Et, ne pedes ulte- **Lixiv. discut.**

Ligatura. rius humores è corpore affluentes imbibant atque recipiant, illi fasciæ longioris, (Germ. Rollbinden) arctiori circumvolutione & ligaturâ, à calce sursum ascendendo, muniti fuerunt.

Diæta. Quod tandem ℣. Diætam concernit, Aer erat ad calidum inclinans. Cibi coctu faciles, aromatibus conditi, carnes magis assæ quam elixæ, &c. Potus in mensa vinum album Nicarinum, vel per se, vel *Pulv. gross. pro pot. ord.* seq. aquâ permixtum. ℞. *Scob. Lign. sassafr. Rad. chin. ana ℥ß. Cinnam. opt. ℥ij. Sem. anis. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ʒiß. M. f. pulvis grossus, de quo cochleare unum mensuræ aquæ fervidæ injiciatur, & mox contegatur.* Motus erat moderatus. Somnus modicus. Alvus vel naturaliter vel artificialiter aperta. Animique fortiores motus coercebantur. Quibus remediis, observatâque bonâ Diætâ, dicta Patiens per Dei gratiam feliciter restituta fuit.

CONSILIUM MED. LXXXIX.

Oculorum Caligo cœcitatem minitans, per adhibita remedia & subsequens puerperium, evanescens.

ANno 1685. Georgii Bickereisin, Cursoris Weiltingensis Conjux, triginta circiter annorum, temperamenti melancholici, ac tum temporis gravida, postquam ingentes capitis dolores, cum vertigine perpessa fuisset, tanta oculorum caligine correpta est, ut nil visu cognoscere neque discernere potuerit, & minimæ saltem quasi scintillulæ luminis remanserint.

HÆc peregrè transeuntis cujusdam Ophtalmici Consilium & auxilium imploravit, qui inspectis oculis triginta florenorũ ad coemenda pretiosa remedia (si credere fas est) pro arrhâ petiit, quam pecuniam etiam certò accepisset, nisi ego tum temporis eo loci appulissem, atque in Consilium vocatus, hunc affectum neque ab ungue oculi, neque à catarrhacta, sed à retentione menstruorum, ac vaporibus

ribus

ribus craſſis atrabilariis ac uterinis, à partibus ſubjectis ac inquinatâ maſſâ ſanguineâ ſurſum in caput elevatis, ibidemque Spiritus opticos, humoremque oculorum vitreum & cryſtallinum obfuſcantibus provenire deprehendiſſem, ac dictam Patientem ad uſum alicujus remedii deobſtruentis ac corroborantis adhortatus eſſem, ad ſubſequentemque partum benè ſperare juſſiſſem.

Ad viſum itaque roborandum atque caliginoſos fuligines diſcutiendas ſeqq. remediis uſa eſt. ℞. *Viſci querc. Rad. pœon. Valerian. Eryngii ana ℥iij. Herb. beton. Roſmar. ſalv. flor. pœon. cheiri ana pj. Sem. pœoniæ, fœnic. ana ℨj. Macis ℨß. Cubeb. Cardamom. ana ℈j. ſal. juniper. ℨij. M. & conciſ. includ. ſaccul. ex ſyndon. rubr. ſuperfundendo aq. fervent. quartar. iij. & vini albi ſimul cum aquâ mixti Menſur. iß. Sumatur in primâ mensâ quartarium dimidium.* Spec. pro pot. Et, ℞. *Rad. pœon. ℥ß. valerian. ℨiij. Sem pœon. ℨij. fœnic. ℨj. ⊖is Euphraſ. ℨiß. CC. philoſ. præp. Ungul. alcis præp. ana ℨj. ♀. cum chalyb. præp. ℨij. ♁ii diaphoret. ℨiß. Cinnab. nativ. ℨj. Cryſtall. præp. ℨiij. Man. chr. perlat. ℨiß. M. f. pulv. Doſ. M. & V. ℨj. vel per ſe, vel in convenienti vehiculo.* Pulv. Externè, pro amuleto ſeq. ſacculum in ſcapularum interſtitio geſſit. ℞. *Rad. Valerian. ℨij. cichor. alb. Oſtrut. ana ℨj. Succin. citrin. groſſ. mod. pulveris. ℈ij. M. f. cum Syndone rubro amuletum collo appendendum.* Amuletum.

De reliquo, à cibis vaporoſis, ſalſis, acribus, coctu difficilibus, utpote leguminibus, cœpis, rapis, &c. abſtinuit, animique fortiores motus refrenavit, quô facto, melius habuit, & poſt enixum fœtum viſum per Dei gratiam recuperavit, quo etiam in hunc usque diem fruitur.

CONSILIUM MED. XC.

Calculus veſicæ ſine inciſione extractus.

Morbus.

ANno 1689. Menſe Septembri, Joh. Jacobi Würmſii, militis cujusdam Ulmenſis filiola duos cum dimidio annos habens, per quadrans anni, & quod excurrit ex calculo veſicæ, ejusdem

dem collum sæpius occludente, urinæque excretionem impediente, ingentes dolores die noctuque torquentes, nulloque adhibito remedio cedentes, sensit; Quapropter ipsius Parentes mali hujus ablationem anxiè desiderantes, Amplissimi Magistratus opem & auxilium in ferendis & largiendis sumptibus implorarunt, quô factum est, ut mihi ac duobus chirurgis ad tales affectus constitutis ac salariatis Patientis hujus Curatio demandaretur, quam etiam præviâ per stylum exploratione ac præsentis calculi deprehensione, sequenti modo aggressi sumus.

Curatio.

ET quidem primò omnium ad corpus præparandum & saburram vitiosorum ac verminosorum humorum, quibus intestina scatebant, expurgandam talem potiunculam hausit. *Pot. purg.* ℞. *Pulv. rad. Jalapp. ℈j. Syr. rof. sol. ℥ß. Aq. flor. acac. ℨvj. M. ex cujus usu aliquoties dejecit.* *Balneum.* Hinc per aliquot dies balneo ex seqq. herbis parato usa est. ℞. *Herb. 5. emoll. ana Mij. Nasturt. aquat. flor. chamomill. ana Mij. Rad. alth. lil. alb. ana ℥iß. Sem. lini. fœnugr. ana ℥j. M.*

Ol. anodyn. Post Balneum infimus venter ac pudenda oleis chamomillæ, lumbricor. verbasc. ac anethi invicem mixtis calidè inuncta fuere.

Corpore itaque dicto modo ad extractionem calculi præparato, die 13. Septembris manualis operationis negotium per Georgium Riedlinum, & Joh. Jacobum Burrausium aggressum est, ubi oleo amygdalarum dulcium per syphonem in vesicam ad lubricandam viam prius injecto, speculo vesicæ ejusdem collum, (ut instrumentis idoneis ad eximendum calculum via pateret) ampliatum, digito indice ac medio in ani cavitatem intruso calculus versus vesicæ collum depressus, unco exceptore, cochlearis minoris incurvati, ac in cavitate asperi formam habente apprehensus ac extractus est. Hoc facto, infimi ventris regio supradictis oleis inuncta, ac pudendum cum perinæo spleniis vino albo madidis & expressis calidè deligatum fuit.

Inter operandum dicta patiens seqq. aquis cordialibus ac odoriferis refecta est. *Aq. confort.* ℞. *Aq. 4. Cord. ana ℥ß. confort. offic. perlat. ℥ij. Cinnam. bugloss. ℨij. Corall. rubr. præp. ℈iß. Julap. rof. ℨvj. f. mixtura cochleatim sumenda*

da. Et, ℞. *Aq. odorif. Fuchs. rosar. fragrantiss. ana.* ℥vj. *acet. moror. rub. Idæi ana* ℥ij. *M. pro narium illinitione.* *Aq. odorif.*

Pro potu ordinario tales species duabus aquæ mensuris incoquendæ ordinatæ fuerunt. ℞. *CC. ust.* ℥ß. *Hord. integr.* ℥iß. *herb. agrimon. Veron. pilosell. ana pj. fic. num v. liquir.* ℥ß. *passul. min.* ℥iß. *sem. 4. frig. maj. ana* ʒj. *anis. fœnic. ana* ʒß. *M. & concis. d. ad chart.* *Spec. pro pot. ord.*

Ad ani exitum talia remedia adhibita fuêre. ℞. *Ung. de linaria* ℥j. *Lap. Calamin. præp. Lytharg. ana* ℈iiij. *Cum Ol. ros. q. s. f. l. a. Unguentum, quo pars affecta calidè inungatur.* Et, ℞. *Myrrh. el. Mastic. CC. ust. ana* ʒij. *M. f. pulv. parti affectæ inspergendus.* *Ung. ad ani exitum.* *Pulv. inspergend.*

Tenesmo, præter Clysteres abstergentes seq. suppositorium medetur. ℞. *Sevi Cervin.* ʒij. *Tut. præp.* ℈j. *Opii Thebaic. gr. ij. M. f. suppositor.* Resina alba (Germ. Kübel-Hartz) prunis injecta, ac fumus ano aliquoties exceptus, inane dejiciendi desiderium, seu Tenesmum corrigit. *Suppositor. contra Tenesmum. Fumus ex Resinâ alb. ano exceptus.*

Et sic præfata patiens per Dei gratiam à dicto calculo quidem feliciter liberata, sed postea, accedente Diarrhœâ symptomaticâ biliosâ, die 1. Octob. horâ prima matutinâ ex hâc mortalitate ad Jubilæa cœlestia emigravit.

CONSILIUM MED. XCI.

Natta è dextræ mammæ papilla, funiculo alligata, instar Uvæ dependens.

Casus.

Mulier quædam Ulmensis, quinquaginta circiter annorum, massam quandam conglomeratam glandulosam funiculo digitum longo alligatam, ac è papilla dextræ mammæ dependentem, & secundum externam faciem uvam repræsentantem mihi monstravit, quæ præteritis annis, quoties menstruorum tempus imminebat, grandior ac intumefacta cernebatur,

ſimulque dolores cauſabatur, quam ob cauſam patiens, ut ab hoc onere liberaretur, quodam tempore filo eam arctè constrinxit, ſed ob inſecutum aſthma & ſuffocationis periculum protinus filum ſolvere coacta fuit, & poſtea amputandam ſeu reſecandam ſibi propoſuit, niſi à cujusdam Lithotomi & chirurgi practici diſuaſione detenta fuiſſet; Quam abſciſſionem & ego, ob formidinem peſſimorum ingruentium ſymptomatum ac forſan inſecuturæ mortis diſuaſi.

Reſolutio.

HIc affectus ſynonymicè dicitur Nata, Natta, Naſa, Naſda, Napta, quod omne excreſcentiam magnam carnoſam, diverſæ quidem magnitudinis, ſed dolore carentem, ſignificant. Vid. Guido, Foreſtus lib. 3. Chir. Obſ. 7. Schol. Rul. Dorneus & alii. Parac. ſcripſit, quod ſit incrementum præternaturale partibus diverſis corporis adnaſcens, qui etiam errorem naturæ vocat. Hinc tot ſpecies Nattæ conſtituit, quot partium ſolidarum differentiæ reperiuntur, verbi gratia, carnoſam, glanduloſam, cartilagineam, ligamentoſam, &c. l. de Ulcerib. & Apoſtem. c. 12. & alio lib. ejusd. tituli, c. 51. Deducit verò à ſucco nutritio illius partis aberrante, ibidemque collecto.

Paracelſi ſententia.

CONSILIUM MED. XCII.

Naſda glanduloſa in inteſtino recto prognata periculoſam hæmorrhagiam excitans.

ANno 1678. Menſe Auguſto Civis quidam Ulmenſis mihi optimè notus ac quondam amicus ſingularis, (cujus memoria jam ſit in benedictione) magnam excreſcentiam glanduloſam in

in inteſtino recto, venis ac arteriis hæmorrhoidalibus adhærentem ſenſit, quæ tandem à natura ſeparata, Unciarum quatuor cum dimidia pondus ſuperavit, quam ingens ac periculoſiſſima hæmorrhagia periodica, cum totius corporis atrophia viriumque lapſu, creberrimisque lipothymiis inſecuta eſt, ita ut omnes de ipſius vita & reconvaleſcentia deſperarint. Hic patiens tanta debilitate ex inopia Spirituum vitalium cum ſanguine profuſorum laborabat, ut ſi quis fortiori greſſu ad illum appropinquabat, ille ſtatim ex copioſioris aeris commoti in ſemetipſum alliſione & impulſu, cui ferendo non par erat, ſuffocationis periculum incurrebat, ex quâ cauſa omnes ad eum venientes de leniori greſſu ac inceſſu adhortabatur.

Curatio.

Hic Patiens præter omnium ſpem ſeqq. Remediis ſtegnoticis, adſtringentibus, Cordialibus, analepticis ac inſtaurativis, obſervatâque bonâ ac laudabili diætâ feliciter reſtitutus fuit. ℞. *Myrobol. Citrin.* ℥ij. *Rhab. el.* ʒj. *Spec. diarrhod. Abb.* ℈j. *Conciſ. infund. cum aq. plantag.* ℥iiiß. *per noctem, in Colatur. diſſolv. Syr. roſ. ſolut. aur.* ʒvj. *f. potio.* *Potio laxat.*

Ad ſanguinis profluvium in inteſtino recto compeſcendum ſequentes adſtringentes Clyſteres applicati fuêre. ℞. *Herb. plantag. Mj. fol. querc. Mß. ſem. plantag. ſumach. ana* ʒij. *Rad. tormentill.* ʒiij. *conciſ. & conquaſſat. coq. cum aq. hordei chalybeata q. ſ. in Colatur.* ℥iiij. *diſſolv. ſev. Cervin.* ʒvj. *Ol. Verbaſc.* ℥ß. *Vitell. ov. num. j. pill. d. Cynogloſſ.* ℈iß. *M. f. Clyſter.* *Clyſteres adſtring.*

Item, ℞. *Flor. Roſ. rubr. Mj. conciſ. coq. cum cremoris hordei* ℔j. *in colatur. diſſolv. Theriac. Andron. rec.* ʒij. *vitell. ov. num j. f. Clyſter.* *Clyſter.* Et, ℞. *Santal. rubr. Granor. Kerm. ana* ʒß. *flor. roſ. rubr. Mß. conciſ. coq. cum Cremor. hord.* ℔j. *in Colatur. diſſolv. ſacch. roſat. tabulat.* ℥j. *confect. de hyacint.* ℥ß. *vitell. ov. num. 2. f. Clyſter. pro duabus vicibus.* *Clyſt.*

Ut &, ℞. *Flor. roſ. rubr. verbaſc. hyperic. ana Mß. herb. agrimon. plantag. ana Mj. Sem. plantag.* ʒj. *ſumach.* ʒij. *conciſ. & conquaſſat. coq. cum lactis vaccini* ℔j. *ad medietatis conſumptionem, in Colatur. diſſolv. Sevi hircini, Ol. Cydon. ana* ℥j. *vitell. ov. j. albi græc.* ʒj. *f. Clyſter.* *Clyſt.*

Stegno-

Pot. adstr. cordial. Stegnotica verò seu sanguinem sistentia per os sumpta fuerunt talia. ℞. *Lapid. Chrysolit. præp. gr. xv. Conf. Alk. incompl.* ℈ij. *Syr. rib.* ʒiij. *aq. Ceras. nigr. plantag. ana* ℥ß. *M. f. pot.*

Pulv. adstr. & cordial. It. ℞. *Unicorn. Grönlandic.* ℈j. *Lap. Carneol. præp. Smaragd. præp. Bezard. or. ana* ℈ß. *M. f. pulvis Cordialis.*

Electuaria Confortantia styptica & stegnotica. Talibus etiam Electuariis roborantibus atque stypticis dictus noster Patiens magno cum levamine usus est. ℞. *Conserv. rosar. rubr. veter. Rob de Cornis ana* ℥j. *pulv. rad. tormentill.* ʒij. *Croc.* ♂. *adstr.* ʒj. *cum Syr. è ros. siccis. q. s. fiat. Electuarium molle.* Item, ℞. *Rob. de Corn.* ʒij. *Confect. de hyacinth.* ʒij. *pulv. rad. tormentill.* ʒiß. *Nuc. mosch.* ℈iß. *cum Syrup. Myrtin. f. Electuarium.* *Aliud.* It. ℞. *Conserv. ros. rubr. veter. Myv. Cydon. pulp. passul. ana* ℥j. *Diascord. Fracastor.* ℥ß. *Spec. diatrionsant.* ʒiß. *CC. ust.* ʒj. *Croc.* ♂. *adstr.* ℈ij. *cum Syr. Cydon. & myrtin. ana q. s. f. Elect. robor. stypticum.* *Aliud.* Item, ℞. *Conf. ros. rubr.* ℥j. *Rob. de Corn. rib. ana* ℥ß. *Condit. Cydon. Myrobol. Citrin. condit. ana* ʒiij. *Spec. aromat. rosat. Ebor. sine igne calcinat. ana* ʒj. *cum Syrup. Cydon. q. s. fiat Electuar.* *Aliud.* Et, ℞. *Conf. ros. rubr.* ℥ij. *pulv. sem. rosar. acetos. plantag. portulac. ana* ℈j. *Gumm. Arabic. tragacanth. ana* ℈iß. *Corall. rubr. præp. CC. ust. ana* ʒj. *cum Syrup. Cydon. q. s. fiat Electuar. molle.*

Emulsiones alterant. & confort. Pro alterante, refrigerante, confortante ac simul adstringente Remedio seqq. etiam Emulsionibus usus est. ℞. *Amygd. dulc. rec.* ℥ß. *Sem. melon. excort.* ʒij. *aq. plantag. fol. querc. semperviv. ana* ℥j. *f. l. a. Emulsio. add. Magist. dentis Hippopotami, sangu. Dracon. ana gr. xv. pulv. adstring. Gal. gr. vij. Syrup. portulac.* ℥ß. *M.*

Alia Emulsio. Et, ℞. *Amygd. dulc. exc.* ℥ß. *Sem. papav. alb.* ʒj. *aq. Ceras. nigr. tormentill. ana* ℥iiß. *aq. Capon. compos.* ℥j. *Cinnam. Cydon.* ʒiij. *M. f. l. a. Emulsio, in qua dissolv. Lap. Carneol. præp. Smaragd. præp. ana* ℈ß. *sacch. perlar.* ʒij. *M. pro dosi unâ ad noctem.*

Emulsio, ad simil. usum. Et, ℞. *Amygd. dulc.* ℥j. *Conserv. ros. rubr.* ʒvj. *Decoct. Lign. Lentiscin.* ℥xij. *f. Emulsio, add. Aq. Cinnam. Cydoniat.* ℥ß. *M.*

Aq. confort. Ut & tales aquæ potionesque Cordiales ac confortantes. ℞. *Aq. borrag. bugloss. ana* ℥iß. *Cordial. temperat.* ℥ß. *Cinnam. Cydon.* ʒij. *Spec. de gemmis frig.* ʒj. *Confect. Alkerm. inc.* ʒiß. *Syrup. granat. dulc.* ℥ß. *M.* *Potio cordialis.* *Alia.* Et, ℞. *Theriac. cœlest. gr. iij. Lap. Bezoard. Or. gr. iiij. Chrysolit. præp. gr. vj. Conf. Alk. inc.* ℈j. *Syr. granat. dulc.* ʒij. *aq. Cinnam. Cydon.* ʒj. *M. f. pot. confortans.*

Spec. pro pot. ord. Pro potu Ordinario, ℞. *Rad. pimpinell. pentaphyll. tormentill. ana* ℥ß, *scorzoner.* ʒvj. *filipendul.* ℥ß. *Cichor.* ℥ij. *fol. ros. plantag. cichor. pimpinell. acetos. ana M*ß. *sem. 4. frig. maj. portulac. ana* ʒij. *coq. in decoct. hord.*

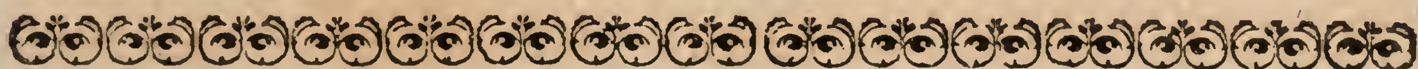
Mensur.

Menſur. 2. in Colatur. diſſolv. ſyrup. granat. dulc. ℥iij. arantior. acid. ℥j. Spir. ⊕. parum.

Et, ℞. *Maſtic. elect. ʒij. coq. cum aq. font. Menſurâ unâ in ollâ benè tectâ, ſub finem adde Cinnamom. integr. minut. confract. ʒij. flaved. Cort. Citr. rec. q. ſ. pro. aromatiſatione.* Et, ℞. *Vin Cydon. ℥ij. Syr. Cydon. ℥ß. Aq. Cinnam. Cydon. ʒij. M. pro Julapio, ſæpius reiterando.* — *Et Julapium.*

Externè, ad ani hæmorrhagiam refrenandam tale Unguentum fuit uſurpatum. ℞. *Lap. Calamin. præp. ʒiß. Rad. ſcrophular. ʒj. Croc. ♂. adſtr. ℈iß. M. & cum mucilag. tragacanth. f. Unguent.* — *Unguentum pro ano illinend.*

Tandem, verò, viribus jam iterum conſtantibus tale vinum medicatum bibit. ℞. *Herb. abſynth. Mx. Card. bened. Mvj. ſcolopendr. agrimon. Centaur. min. ana Mij. Rad. Enul. ℥iiij. Cichor. ℥ij. Cortic. Citr. arantior. ana ℥ß. Inciſ. & contuſ. M. pro vin. medicat. aliquot. Menſuris conficiendis.* A quibus dictis Remediis præfatus patiens priſtinam ſuam bonam valetudinem recepit, ac per aliquot ſequentes annos in exoptato ſanitatis ſtatu vitam ſuam tranſegit. — *Vin. medicat.*

CONSILUM MED. XCIII.

Ebullitio ac effervefcentia ſanguinis ſcorbutici cum maculis in toto corpore copiosè erumpentibus, accedente hæmorrhagia variarum partium, lethalis.

Morbus.

ANno 1690. die 12. Martii, Virgo quædam honeſtiſſima, octodecim annorum; derepentè ac ex improviſo, nullo prius incommodo antecedente, totius corporis membrorumque laſſitudine, variisque illicò maculis livido-purpureis in toto corpore uberrimè erumpentibus, nummique magnitudinem plus minusve æquantibus, cum inſequente ſanguinis ponè aures, è gingivis, oculorum canthis majoribus, dentiumq;

acetabulis profluvio, correpta fuit: Quod profluvium paulò poſt, ob ὀργασμὸν, ſeu ſanguinis humorumque turgeſcentiam, impetuoſiſſima narium hæmorrhagia, cum virium proſtratione, pulſu celeri ac debili, ſiti, ac calore præternaturali excepit, ad quod malum atque ſymptomata compeſcenda, ſequentia remediorum præſidia adhibita fuêre.

Curatio.

ET quidem primò ad acredinem ſcorbuticam totius maſſæ ſanguineæ corrigendam Patiens ſtatim in principio talem potiunculam melanagogam hauſit. ℞. Elect. diacathol. Confect. Hamech, ana ʒiij. Crem. ♀. ℈j. Diagryd. corr. gr. v. aq. borrag. ℥ij. M. f. potio una vice haurienda, eâ cujus remedii uſu aliquoties dejecit. Poſt hanc, ad ſanguinem ſcorbuticum alterandum, de ſeq. ſacculo, tribus quartariis ſeri lactis caprini incoquendo, quotidie ℥v. bibit. ℞. Herb. cochlear. beccabung. naſturt. acetoſ. plantag. ana pj. Radic. Cichor. ʒß. Rhabarb. ver. ʒiij. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒvj. polypod. qu. ʒij. Cinnam. ʒj. ſem. 4. frig. maj. ana ʒß. M. & conciſ. f. cum ſyndon. alb. nodulus. A quorum remediorum uſu, ut ipſi videbatur, melius habuit. Quocirca etiam ad ſanguinem è gingivis prorumpentem coercendum, ſalis nitri ac aluminis crudi ana partes æquales in aqua fontana diſſolutas, mediante crebriori oris collutione adhibuit, ac poſtliminio ſeq. mixturâ gingivas illinivit. ℞. Mell. roſ. col. ℥iß. pulv. rubric. fabril. Bol. armen. præp. ana ʒß. pulv. alum. roch. ℈j. M. quibus mediantibus ſanguinis è gingivis ſtillicidium aliqualiter refrenatum fuit. Hinc, ad narium hæmorrhagiam compeſcendam ſeqq. remedia ſucceſſivè tàm internè, quam externè applicata fuêre. Internè, ℞. Aq. plantag. fol. querc. burſ. paſtor. Centinod. ana ℥iß. Lap. hæmatit. præp. Corall. rubr. præp. Carneol. præp. hyacinth. præp. ana ℈j. Sperniol. Croll. ℈ß. Syr. Corallor. papav. err. ana ℥ß. M. Doſ. cochl. j. vel alterum, repetitis vicibus propinandum.

Pot. laxat. *Sacculus.* *Oris collutio.* *Mixtura.* *Aq. ſtegnotica.*

Item, ℞. Sperniol. Croll. gr. v. Croc. ♂. adſtring. ℈j. Syr. Corall. ℥ß. aq. plantag. ℥j. M. f. potiuncula una vice ſumenda. Cavitati narium lanugo Cydoniis adhærens indita, nuchæ autem ac cervici pulvis adſtringens Galeni cum albumine ovi conquaſſato mixtus, fuit applicatus; quibus remediis narium hæmorrhagia cohibita ac refrenata

Potio ſtegnot.

nata fuit. Et quia calor totius corporis præternaturalis intenſus cum ſiti tantalea accedebat, ad utrumque alterandum ac tollendum hiſce remediis ſubventum eſt. ℞. Sem. 4. frig. maj. ana ʒß. papav. alb. ʒj. amygd. dulc. excort. ʒij. aq. plantag. burſ. paſtor. centinod. ana ℥j. M. f. Emulſio, in Colatur. diſſolv. Corall. rubr. præp. ℈ij. nitri tabulati gr. xij. ſacch. perlat. ʒij. M. pro doſi una. Externè, quia caput ſimul dolebat, fronti atque temporibus ſequentia Unguenta atque Epithemata adhibita fuerunt. ℞. Ung. alabaſtrin. ℥iß. roſat. populeon. ana ℥ß. Opii Thebaic. gr. v. Ol. papav. alb. ʒj. M. Et, ℞. Sem. 4. frig. maj. ana ʒj. papav. alb. ℈ij. Nucl. perſicor. ʒij. aq. plantag. ℥iiij. M. f. Emulſio, in colatur. diſſolv. Camphor. in acet. roſar. diſſol. Croc. Or. ana gr. v. M. f. Epithema cum intinctis linteis fronti atque temporibus adhibendum. *Emulſ. refrig.* *Frontale.* *Epithema*

Vertici & temporibus oleum papaveris albi quoque fuit inunctum.

Pro ſtomacho nauſeabundo roborando. ℞. Empl. de cruſt. panis, ℥ß. de Tacamahac. ʒij. M. & malax. c. Ol. maſtichino, fiatque Emplaſtrum regioni ventriculi applicandum. Et, ℞. Theriac. cœleſt. gr. iiij. Magiſter. Corall. gr. iij. M. f. pill. num. v. unâ vice degluttiendæ. *Empl. ſtomach.* *Pill. cordial. & ſtomach.*

Ad vires proſtratas refocillandas; ℞. Aq. confort. Officin. perlat. Cordial. temperat. borrag. buglоſſ. ana ℥j. Cinnam. cydoniat. ʒij. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana ℈j. Confect. Alkerm. incompl. ʒß. Syr. granator. ℥ß. Man. Chriſt. perlat. ʒij. M. Item, ℞. Aq. confort. Offic. perlat. ℥ij. Cinnam. Cydoniat. ʒij. Cordial. frig. Mynſ. ℥j. Conf. Alk. incompl. ℈j. Corall. rubr. præp. Margar. præp. ana ℈ß. Syr. acetos. Citr. ℥ß. Man. Chr. perlat. ʒiß. M. Et, in ſumma virium debilitate. ℞. Lap. Bezoard. Or. gr. iij. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana gr. v. Syr. acetos. Citr. ℥ß. aq. confort. Offic. perlat. ℥j. M. pro doſi unâ. Naribus aqua ſeq. odorifera cum linteolis vel pluma fuit illita. ℞. Aq. odorif. Fuchſ. roſar. fragrantiſſ. ana ℥ß. acet. rub. Id. ʒij. M. *Aq. conforti* *Aq. odorif.*

Pro potu ordinario decoctum Ligni ſaſſafras & radic. chinæ cum CC. præp. & pauco Cinnamomo; nec non Julapia ex Syrupo granator. Citri. Cydonior papav. err. parata; nec non aq. fontan. cum ſequenti pulvere mixtam hauſit ℞. Sal. nitr. præp. CC. præp. ana ℥ß. ſacch. albiſſ. ℥j. M. f. pulvis cum unâ menſurâ aq. fontan. optimè permiſcendus. Reliqua Diæta fuit morbo profligando conveniens. Deus verò, qui omnia ſecundum ſuam voluntatem ac beneplacitum diſponit, prædictam patientem die 18. Martii, hora nonâ *Pot ordin.* *Potus refrig.*

vespertinâ ex hoc miseriarum valle ad Jubilæa cœlestia avocavit, ubi nunc æterna felicitate cum omnibus cœlicolis fruitur, cujus memoria sit in benedictione.

CONSILIUM MED. XCIV.
Arthritis vaga scorbutica.

Casus.

ANno 1690. Generosus quidam Baro & Magister Equitum me vocavit, ac de hinc inde in toto corpore, brachiis, manibus & pedibus oberrantibus doloribus, imbecillitate membrorum, aliisque molestiis conquestus est, meumque consilium & auxilium imploravit.

Resolutio.

Morbi Definitio cum Causa, & Signis. HIc affectus nil aliud est, quam arthritis vaga scorbutica, à lympha acriori & sale volatili scorbutico, partim à Dn. Parente in prima statim generatione, partim à vitiis in diæta commissis concepto, partes tendinosas, ligamentosas, membranosas ac nervosas vellicante, proveniens, quodipsum dolores vagi, cervicem, juncturasque brachiorum, manuum, lumborum, genuum & pedum infestante satis superque denotant atque testantur. Huic affectui ante aliquod tempus nephriticus dolor, cum dispositione ad morbum gallicum conjunctus erat, cui tum temporis per appropriata remedia subventum est. Dictum verò arthriticum morbum simul etiam cacochymia viscerumque principaliorum intemperies concomitatur, quod dejectus appetitus, leucophlegmatia, luridusque faciei color, pedum atrophia, aliaque hujuscemodi indicia designant, quæ, nisi legitimis remediorum præsidiis tollatur, arthritico malo remederi non potest.

Prognosis. Hic affectus, quia malum hæreditarium & simul radicatum est, Herculeo etiam labore difficulter ex fundamento curabitur, quapropter eò solummodo intendendum est, ut per accommodata remedia observatamque bonam diætam crebrioribus accedentibus paroxysmis

xysmis

xysmis manibus auxiliatricibus obviam eatur, corpus ab impuritatibus per leniora purgantia vindicetur, lympha acrior per alterantia & præcipitantia ſpecifica corrigatur, ac obtundatur, nec non principaliora viſcera cum partibus læſis ac affectis roborentur & confortentur. Ad quem ſcopum aſſequendum tam præſervationis, quam curationis, accurata erit habenda ratio.

Præſervativè, ante omnia maſſa ſanguinea ab acri, ſalſa, acida, & ſcorbutica intemperie per ſeqq. Catapotia erit. expurganda. ℞. Extr. panchym. Croll. Maſſ. pill. antipodagr. Argent. ana ℈ß. Mag. Gialapp. gr. v. M. f. c. aq. Ceras. nigr. pillulæ num. xxv. obaurandæ. Vel, ℞. ☿ii dulc. Extr. panchym. Croll. ana ℈j. Mag. Gialapp. gr. v. M. f. c. aq. Ceras. nigr. pill. xxv. unâ vice deglutiendæ. Aut, ℞. Herb. Cochlear. naſturt. Chamædr. fumar. ſcolopend. beccabung, ana pj. rad. raphan. ſylv. filicis, helleb. nigr. ana ʒij. Cortic. tamariſc. Cappar. ana ʒj. Rhab. ver. ʒiij. fol. ſen. el. ſ. ſt. ℥j. Gialapp. Turpeth. opt. polypod. qu. ana ℥ij. Cinnam ʒj. Crem. ♀. ʒij. ſem. anis. fœnic. ana ʒß. M. f. c. ſyndon. alb. nodulus, cum ℔v. vini albi infundendus, cujus cottidie jejuno ſtomacho ℥v. hauriantur. Ut & ſequentes præſervantes pillulæ ſingulis menſibus uſurpandæ, ℞. Extr. pill. cochiar. Extr. trochiſc. alhand. Extr. ſcammon. Extr. turpeth. ana ℈j. Extr. helleb. nigr. gr. xxv. Extr. lign. aloes, Extr. lilior. convall. Extr. pœon. ana gr. iij. ♀. ⊕-olat. ℈j. Ol. nuc. moſch. rut. ſalv. anis. ana g. iiij. M. f. cum aq. Epilept. Lang. & aq. ſalv. pillulæ, ex ℈j. num. vj. de hiſce pillulis tribus ante vel poſt novilunium diebus, primâ die duæ, ſecunda tres, & quarta quatuor ſumantur, ac uno quovis appropinquante novilunio repetantur. Sequentes etiam pillulæ arthriticæ & antipodagricæ à quibusdam tàm ad præſervationem quam curationem magni æſtimatæ, ac pro ſingulari arcano habitæ fuerunt. ℞. Ariſtol. long. ℥ß. ariſtol. rotund. ʒij. Rad. polypod. qu. ʒij. Cranii hominis calcinat. & pulver. ʒij. Gumm. tragacanth. ℥ß. aq. roſ. ℥iiij. ſtent infuſa per horas 24. Syr. roſ. q. ſ. f. pillulæ ex ʒj. num. xvj. Doſis, quotidiè ʒß. per integrum annum, & ſingulo menſe quatuor dies ante novilunium laxativum aliquod de rhabarbaro, vel aliud ſumatur; anno ſecundo & ſequentibus hæ pillulæ bis in ſeptimana, laxativum verò poſt duos menſes ſemel aſſumatur; ſunt etiam pillulæ ſcorbuticæ ad nos ex Hollandia allatæ. Alii has pillulas ita præparant, ℞. Radic. ariſtol. rotund. ver. ℥j. ariſtol. long. polypod. qu. ana ʒij. Cran. hominis philoſ. præp. ʒj. M. & cum ſ. q. Syrup. roſat. ſolut. & mucilag. tragac. f. maſſa pillular. ex cujus ʒß. fiant pillulæ num. xvj.

Curatio per remed. præſerv.

Pill. purg.

Pillulæ.

Saccul. purg.

Pill. præſerv.

Pill. præſerv. & curat ſingular. Hollandica.

Pill. ſimiles.

Serum lactis caprin. herb. anti-scorb. alterat. Ad præservationem hujus morbi quoque proficuum esset, si ineunte vere herba recens cochleariæ, beccabungæ & nasturtii minutissimè concisa vel contusa cum sero lactis caprini tàm diu quam ovum sorbile, ebulliret, per pannum exprimeretur, & de hac colatura *Acidulæ.* quotidie manè jejuno stomacho ℥v. biberentur. Cui scopo obtinendo acidularum quoque usui ultimus locus non erit assignandus.

Remed. Curativa. 2. Curativè, si nempè dolores lancinantes, sæviunt, præmissâ purgatione per superius enumeratas pillulas purgantes vel sacculum laxativum, sequentes pulveres sudoriferi, & deinceps arthritici specifici præcipitantes, scorbuticamque acredinem obtundentes & imbi- *Pulvis sudorif.* bentes erunt saluberrimi. ℞. ♁ii diaphoret. gr. xij. salis cochlear. nasturt. ana gr. iiij. M. f. pulvisculus manè ante sudorem in brodio carnis vel aqua card. bened. sumendus, & aliquoties repetendus. *Pulv. arthrit. specif. Dn. D. VVepferi.* Hinc, ℞. Lumbric. terrestr. præp. ℥ß. CC. philos. præp. Ungul. alcis præp. ana ʒij. Ol. nucis mosch. expr. gr. iiij. sacch. alb. ℥iß M. f. pulvis, de quo quotidiè manè hora quinta ʒj. & vesperi hora quarta ʒß. *Alius, Dn. D VVepferi.* in aquâ serpilli lumbricatâ, vel brodio gallinæ sumatur. Vel, ℞. ♁ii diaphoret, cum triplo ⦶. detonat. ʒiß. ⊖is volat. lumbricor. aut viperar. ℈ij. Cinnab. ♁ii ter cum Cinnab. nativ. sublim. ℈j. CC. philos. præp. ʒiß. Ol. Cinnamon. gutt. ij. M. f. pulv. subtil. de quo mane horâ quintâ ℈j. ad gr. xxiiij. ac vesperi horâ quartâ ℈ß. ad gr. xviij. in priori, aut alio convenienti vehiculo capiatur. Iuxta hos pulveres âd magnos & fermè intolerabiles dolores sopiendos talis etiam pulvis *Pulv. panegoricus & anodynus.* panegoricus magno cum levamine usurpatur. ℞. Pulv. Marchion. ℈ij. pulv. analept. frig. Münder. incompl. ℈iiij. Laud. Op. perlat. gr. ij. Tabb. man. Christ. perlat. ʒij. M. f. pulvis; De hoc pulvere alterna quavis nocte circa horam nonam ℈ß. ad ℈j. in lacte amygdalino cum seminibus frigidis parato, bibatur.

Ad hoc molestissimum malum tollendum sequentia etiam remedia, non semel, sed multoties per experientiam comprobata fue- *Bolus purg.* runt. 1. Ad massam sanguinis expurgandam. ℞. ☿ii dulc. ʒj. Magist. Jalapp. gr. iiij. Conserv. rosar. ℥ij. sacch. q. f. M. f. bolus, unâ vice comedendus. 2. In eundem finem, & ad nervos roborandos, *Pulv. arthrit.* ℞. Cryst all. præp. Oculi ♋. præp. ana ℥ij. Cornu alcis philos. calcin. Ungul. alcis præp. ana ʒiß. sem. aquileg. ʒij. cran. hominis philos. calcin. vel hujus loco, CC. philos. calcin. ℥iiß. Corn. Rhinocerot. ʒiß. Cinnab. nativ. ʒj. M. f. pulv. De quo M. & V. ʒß. ad ʒj. in aqua Ceras. nigr. vel alio superius allegato vehiculo, sumatur. 3. In similem *Gelatina.* usum, ℞. Rasur CC. ℥iiß. rasur. Eboris ℥iß. aq. fontan. ℔iij. stent infusa per noctem in loco calido, mane add. Rad. scorzoner. recent. vel sicc.

ſicc. num. vj. fol. borrag. Mj. flor. 4. Cordial. ana pj. paſſul. min. ℥ij. coq. ad gelatinæ conſiſtentiam, ſub finem coctionis adde Conſerv. roſar. ℥ij. add. Confect. Alk. compl. ʒiß. De hac gelatina manè horâ 8. & veſperi hora 4. duo, ad tria & quatuor cochlearia capiantur. Quibus ad ſanguinem purificandum annumerari poteſt. ℞. Eſſent. fumar. Eſſ. aquileg. Eſſ. ♂is liquid. ana ℥iij. Doſ. gutt. 30. vel. 40. in juſculo. 4. Pro ſpecifico anthritico. ℞. Lumbric. terr. præp. ʒij. ♁ii diaphoret. ʒiij. Cryſtall. præp. Corn. alcis philoſ. calcin. Cinnab. nativ. ana ʒj. Tabb. Man. Chr. perlat. ℥ß. M. f. pulv. divid. in doſ. 18. De' quibus Mane & veſperi una in aliquo congruo vehiculo deglutiatur. Vel, ℞. Corn. alcis præp. Uugul. alcis præp. ana ℈j. ♁ii diaphor. ʒj. Cryſtall. præp. ʒß. Cinnab. nativ. ℈j. M. f. pulv. in 5. doſes dividendus, ſimilique modo aſſumendus.

Eſent. ſang. purif. *Pulv. arthrit.* *Alius.*

Vel, ℞. Pulv. lumbr. terr. ℥j. ♁ii diaphor. ʒj. Ocul. ♋. pulv. ℈iß. rad. Aron. præp. ℥ij. CC. raſpat. ℥iß. Cryſtall. ♂is præp. Matr. perlar. pulveris. ana ℥iß. M. f. pulvis M. & V. ʒß. vel ʒj. pondere in aquâ betonicæ ingerendus. 5. Pro Cerebri atque nervoſi generis emolumento. ℞. Lumbric. terr. vino mund. num. xxx. vel exiccat. ʒiij. Herb. beton. agrimon. majoran. ana pj. flor. paralyſ. pij. ſem. milii ℥ij. paſſul. maj. exacinat. ℥iij. inciſ. coq. cum aq. font. ℔iij. in vaſe duplici vitreato, per horam unam, coletur citra expreſſionem. De quo decocto interdiu unus vel alter cyathus hauriatur. 6. Pro virium roboratione. ℞. Aq. perlar. Offic. Card. bened. ſcorzoner. rub. Id. ana ℥iß. ♁ii diaphor. ʒj. Syr. flor. tunic. ʒvj. Conf. Alkerm. compl. ʒj. M. Doſ. cochleare unum vel alterum. Et. ℞. Sem. 4. frig. maj. exc. ana ʒj. papav. alb. ʒij. Amygd. dulc. exc. ʒvj. aq. Ceraſ. nigr. flor. til. viol. ana ℥ij. Ocul. ♋. præp. ℈j. Bezoard. Miner. ℈ß. Cinnab. nativ. gr. iiij. Tabb. man. chr. perl. ℥ij. M. Doſ. cochleare unum vel alterum. 7. Pro doloris mitigatione. ℞. Extr. papav. rhead. ʒj. Caſtor. gr. vj. ⊖is volatil. CC. vel ſuccin. gr. iiij. Cinnab. nativ. ℈ß. Laud. op. gr. ij. M. f. pill. num. 40. Doſ. pill. v. vel. vj. ad ℈ß. Et, ℞. Theriac. cœleſt. gr. iij. Extr. papav. rhead. gr. iiij. M. f. pill. num. vij. unâ vice deglutiendæ.

Alius. *Decoct. ſpecif.* *Aq. confort.* *Emulſ. confort.* *Pill. anodyn.* *Alia.*

Externè, membrorum dolori in affectus principio ſequentibus remediorum præſidiis medebitur. ℞. Pulver. tragacanth. in aq. roſar. macerat. & in pultis formam redacti, pulv. alum. roch. in album. ovi conquaſſato macerat. ana ℥ß. vel ℥j. M. f. cum linteo Emplaſtrum, affectis partibus applicandum. Vel pars dolens de die aliquoties oleis anodynis, utpote Ol. lumbric. terr. verbaſci, hyoſcyami per deliquium, chamomillæ, anethi &c. inungatur. Vel Emplaſtrum

Topica. Epithema. *Ol. anodyn.* *Emplaſtr.*

Cataplasma. strum d. meliloto, d. talpa. Mynsichti, d. Sperm. ranarum, vel Linimentum simplex, vel aliud anodynum, vel mucilago panis albi vel pulv. pro cataplasmate malvarum, aliarumque herbarum & radicum emollientium, cum lacte cocta, addito oleo rosarum & pauco croco calidè imponatur; vel membrorum dolor per impositionem sacculi furfuribus tostis ac calidis impleti, vel seq. fomentum quod simul nervos ac membra roborat, mitigetur. *Fomentum.* ℞. Herb. betonic. majoran. Rosmarim. Lavend. Origan. serpill. ana Mj. fl. chamomill. Mij. flor. melilot. verbasc. ana Mj. Rad. alth. lil alb. ana ℥j. sem. lini fœnugræc. ana ℥j. M. & concis. coq. cum. aq. pluvial. q. s. addendo vini albi Mensur. unam vel duas.

Ad corrigendam Cacochymiam, & roboranda viscera de seq. *Tragea confort.* Tragea quotidiè finitâ mensâ cochleare unum vel per se, vel cum pane tosto vel saccharato & vino sumatur. ℞. Spec. diarrhod. Abb. diatrionsant, ana ʒß. diacurcc. dialacc. ana ℈j. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. mosch. ʒj. Macis, Garyophyll. ana ℈ß. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℈ij. sacch. siniss. ℥iiij. M. f. Tragea.

Diæta. Quod Diætam concernit. 1. Aer sit temperatus & ad calidum inclinans. 2. Cibi coctu faciles, bonum succum & sanguinem generantes, è contra crassi, crudi, salsi, acres, acidi, fumo indurati, &c. evitentur. Potus sit Decoctum radic. chinæ, ligni Lentiscini, & passularum, vel per se, vel cum vino mixtum. Vel pulvis seq. cochlearis unius majoris quantitate mensuræ aquæ fervidæ injiciendus, *Pulß pro potu ord.* statimque operculo tegendus. ℞. Scob. Lign. sassafr. Lign. Lentisc. rad. chin. ana ℥ß. Cinnam acut. ʒij. sem. anis. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana. ʒiß. M. f. pulvis grossus. Quocirca largior vini & cerevisiæ ingurgitatio exulet. 3. in motu & quiete, ut & 4. in somno & vigiliis teneatur modus. 5. Excernenda ac retinenda consueto respondeant naturæ ordini. Et tandem 6. fortiores animi motus refrenentur. Exarab. die 25. Januar. anno 1690.

CONSILIUM MED. XCV.

Ossis femoris dextri ultra semestre antrorsum luxati ac deorsum prolapsi repositionem exhibens.

Anno

Casus.

Nno 1689. Mense Augusto, Illustrissimus Comes ac Dominus Dn. Bonaventura Fugger, Comes à Kirchberg & Weissenhorn, &c &c. sedecim annos habens, temperamenti sanguinei ac raræ texturæ, cui os dextri femoris ante semestre & quod excedit, luxatum, & ex suo acetabulo antrorsum ultra spithamam usque ad os pubis prolapsum erat, ac proinde pes dexter longitudine sua palmam excedebat, Ulmam delatus, ibidemque in Ordinis Teutonici ædibus meæ, nec non alterius cujusdam Medici, duorumque fratrum chirurgorum curæ demandatus fuit.

Causa.

Causa hujus luxationis erat sequens. Cum præfatus Dominus Patiens ante duos ac dimidium annum Augustæ Vindelicorum tempore Bacchanaliorum in platea Sannionum ac sycophantarum nugivendulorum lusus ac gesticulationes contemplaretur, celerique pede progrederetur, inter currendum ex improviso in terram decidit, femurque dextrum cum genu illius pedis validissimè contundendo tam enormiter læsit, ut ab illo tempore cum continuis perpessis doloribus aliquantulum claudicârit, & proinde chirurgi auxilio, tam ad dolorem demulcendum, quam ad atrophiam auferendam, necesse habuerit; Et quamvis exinde dictorum symptomatum mitigatio secuta sit, liberæ tamen in genu motionis aliquale impedimentum cum dolore nonnunquam recurrente & periodico, remansit.

Cumque ante annum hyemali tempore fœdifragi incendiarii ac prædones Galli in Sueviam sævientes irrupissent, ac ad Danubium in Tilingæ confiniis, ad emungendas svevorum gazas ac marsupia appropinquassent, prænominatusque Dominus Patiens, ne horum Barbarorum manibus incideret, fugâ sibi prospicere, ac rhedâ Augustam ire decrevisset, ille in itinere cum rhedâ in terram dejectus est, ex quo lapsu, (quem duo simul cum illo prostrati ipsique incumbentes, mole sui corporis aggravarunt) dextrum femur cum genu de novo enor-

miter conquaſſavit, & ab illo tempore difficulter ambulare potuit. Ad quod nova contuſio acceſſit, dum præteritâ æſtate in Feſto corporis Chriſti, cum Illuſtriſſimus Comes publicæ Proceſſioni intererat, rurſus in terram tremulo ac infirmo lubricoque pede decidit, dextrumque latus validiſſimè contudit, ac per hunc caſum os femoris dextrum luxavit, & ex ſuo acetabulo depulit, à quo tempore ſine ſcipionis adminiculo, & poſtliminio absque grallarum ope, progredi non potuit.

Rebus itaque ſic ſtantibus hinc inde apud varios Medicos & Chirurgos auxilium quæſitum fuit, qui balnea, fomenta, Unguenta, Emplaſtra, cucurbitulas, aliaque remedia, ſed omnia ſucceſſu fruſtraneo, (quia os femoris à luxatione per legitimam repoſitionem non vindicabatur) præſcripſerunt ac adhibuerunt.

Et cum denique Medici & Chirurgi de oſſis luxatione per ocularem inſpectionem ac ſigna diagnoſtica certiores facti erant, ſtatutum eſt, repoſitionem tam multo poſt luxationem præterfluxo tempore fruſtraneam, & eapropter ob formidanda peſſima ſymptomata non tentandam, ſed Dominum Patientem prognoſticis relinquendum eſſe: Quia verò dolor ac tumor in coxâ, femore ac genu quotidiè accrevit, totumque pedem ad progrediendum inhabilem reddidit, iccircò Dominus Patiens, cum Illuſtriſſimi Domini Parentis, Alberti Fuggeri conſenſu (ſi aliter per multos annos vitam miſerrimam tranſigere nollet) manualem Chirurgi operationem eligere, ſeque repoſitionis actui ſubmittere non dubitavit.

Præparatio ad repoſitionem per Balneum.

In quem finem prænominatus Dominus Patiens, ut os luxatum ad repoſitionem habile redderetur, Menſe Julio ad aquas minerales Geislingenſes (Germ. Rötelbad) in Lecticâ delatus eſt, per quarum virtutem & efficaciam, calefactionem ac roborationem, humores ad partem affectam affluxi, ibidemque congeſti, magna ex parte cum tumoris dolorisque evaneſcentiâ conſumpti ac reſoluti ſunt, ac conſequenter os luxatum ad reponendum optimè diſpoſitum fuit.

Poſtquam igitur Dominus Patiens in ædes Teutonicas deportatus, ac per paucos dies balneo ex herbis emollientibus parato, uſus eſt, Repoſitio oſſis femoris die 16. Auguſt. Styl. vet. (qui erat dies Veneris) horis antimeridianis inter nonam & decimam in præſentiâ magni nominis Virorum ſequenti modo tentata fuit.

Repoſitionis modus.

Illuſtriſſimus itaque Dn. Patiens, cum prius Dei adminiculum invocaſſet, ac per ſpiritualia remedia cum Divino Numine complacatus eſſet, ſupinus ſupra menſam ſeu tabulam oblongam collocatus eſt, cui ex utroque latere per femorum interſtitia duo mantilia ſeu

habe-

habenæ, pro retinaculis, (ne corpus in extensione femoris deorsum delabatur, ductæ, ac supernè, propè caput, duobus clavis trochleatis alligatæ fuere; Hoc facto, alia fascia lata & longa supra genu ossi femoris luxato annexa fuit, cui uncus ferreus funi tractorio adhærens injectus, sicque extensionis operatio inter verba adstantium consolatoria, cooperante Deo, inchoata fuit, quod non sine acutissimi doloris perceptione fieri potuit, dum caput ossis femoris, quod usque ad os pubis in inguen delapsum erat, sui amotionem pertinacissimè recusabat, ex quâ causa factum est, quod inter trahendum ex vehementi impetu superior clavus trochleatus retinendæ habenæ dicatus, tabulatoque propè caput dextrorsum infixus, è pariete inflexus cesserit, inferior verò uncus, itidem trochleatus, funiculoque tractorio alligatus confractus fuerit, ac eapropter aliud in promptu instrumentum tractorium (Germ. Flaschenzug) substituere oportuerit. Hoc non curato, novum tractionis periculum factum est, ubi non multò post exercitatus Chirurgus Georgius Riedlin / suppetias ferente suo fratre Johanne, magno labore & industria os femoris extrorsum devolvit, & dum huic conatui Medicorum monitu calcaria adderent, post unum alterumve præcedentem strepitum atque stridorem, caput ossis, assistente Divino Numine, cum applausu & congratulatione omnium, in pristinum naturalem locum, suumque proprium acetabulum repositum fuit, postquam totus repositionis actus & operatio fermè per unius horæ spatium duravit; Quæ omnia Illustrissimus Dominus Comes singulari heroico ac patienti animo, non sine cunctorum admiratione toleravit. Hoc facto, locus affectus linimento simplici, ad evitandum inflammationis periculum, & post aliquot dies Emplastro Santalino, deinde Catagmatico Felicis Würzii munitus & deligatus, ac insuper fascia lata coriacea, quæ caput ossis femoris in suo acetabulo detineret, instructus, totusque pes alteri associatus, in lecto concinnè depositus, sicque toto repositionis actui in extendendo, reponendo, deligando & deponendo, satisfactum fuit.

Post repositionem deligatio.

Repositionis requisita.

Die 21. Augusti ligatura prima vice soluta, emplastrumque renovatum, totusque pes à chirurgis sursum deorsumque leniter flexus, vicissimque deligatus est: Succedentibus deinceps etiam aliis visitationis diebus identidem pes cum genu à chirurgis flexus atque motus fuit, sed quia exinde non solum dolor, sed etiam prolongatio pedis oriebatur, iccircò totus quidem pes prolongatus cum osse femoris relaxato sursum in acetabulum suum repressus, ac repositus, sed extra prolongationis animadversionem per aliquot dies, me mo-

 nente,

nente, in quieto depositionis statu relictus fuit, ne aliâs extensa & prolongata ligamenta, nervi, musculi, ac tendines per hasce motiones & flexuras præmaturas magis magisque extenderentur, sicque ad novum ossis prolapsum ansa atque occasio præberetur, sed potius caput ossis femoris repositum, suoque acetabulo associatum per mutuum contactum, dulcissimamque quietem in perpetuo naturali statu repositum conservaretur, partesq; præternaturaliter extensæ contraherentur, roborarentur, inque pristinum suum statum reducerentur.

Os repositum ex relaxatione ligamentorum & tendinum, ac immatura flexurâ, è suâ sede facilè iterum excidit.

Ex relaxatione etenim ligamentorum ac tendinum iteratis vicibus os repositum è sua sede rursus excidere visum est, ita, ut die 29. Augusti, hora septima antimeridiana de novo reponi, Emplastro Catagmatico muniri, fasciâque aliquot ulnas longâ aliquoties lumbis ac femori circumvolutâ, sursumque protensâ ac consutâ in suo loco detineri necesse habuerit: Ex quo factum est, ut os ab illo tempore in suâ sede remanserit, Dominusque Patiens postliminio ambobus pedibus insistere, suffultusque in hypocausto aliquot gressus metiri potuerit: Et quando Dominus Patiens in lecto secundum lineam rectam protensus ac supinus decubuit, tum ambo pedes, genua ac tali in æquali ordine sese mutuò attigerunt, neque ulla inæqualitas ratione longitudinis observata fuit, quamvis os ilium seu innominatum sinistri lateris aliquo modo elevatum fuerit, quod procul dubio ex hac causâ evenit, quia Dominus Patiens luxato antehâc femore grallis suffultus incedere, firmiter easdem manibus tenere, totumque corpus versus partem affectam deorsum inflectere, sicque latus sinistrum inter ambulandum in altum extollere consuevit. Postmodum autem Illustrissimus Dominus Comes propria vi pedem attollere ac deprimere potuit, facultasque motrix in affectâ parte indies accrevit, ita, ut soli pedi læso insistere potuerit. Ne verò os femoris tam stando quam movendo & ambulando ulterius è sua sede prolabatur, vel excidat, instrumentum seu Lamina ferrea tres spithamas longa, ac tres vel quatuor transversos digitos lata, introrsum excavata & gossypio interpassata, pannoque ex eadem materia contexto obducta, in medio circa regionem capitis ossis femoris patellam circumcirca mobilem habens, caputque femoris in sua sede acetabuloque conservans, ac ab axilla usque ad genu dextrum ex porrecta, tribus latis loris coriaceis, pectus, femur, ac genu ambientibus instructa, parti affectæ applicata fuit.

Instrumentum ferreum os repositum in suâ sede conservans

Re itaque dicto modo dispositâ, prænominatus Dominus Patiens de nullo magis incommodo, quam quod genu, per præcedentes aliquot contusiones ex humorum influxu & congestione læsum ac

intu-

intumefactum inter movendum intensè doleret, conquestus est, ad quam molestiam tollendam vel epithema exsiccans, vel post usum alicujus cataplasmatis emollientis ac discutientis calidè applicati, pulverem tragacanthi in aqua rosarum, & pulverem aluminis crudi in albumine ovi seorsim maceratum, ac post solutionem invicem mixtum, pannoque spathulâ inductum, applicandum suasi, quod tamen reliquis non arridebat, sed potius thermas Geislingenses (das Rötel-Bad) non solum ad hunc dolorem in genu sopiendum, sed etiam tendines & ligamenta firmanda, ac roboranda, caputque ossis femoris in suo loco retinendum repetendas magnis laudibus extulerunt, certò asseverantes & assecurantes, quod hoc in passu unicus balnei insessus omnia Emplastra, cataplasmata, Fomenta ac Unguenta sit superaturus, quia hæ thermæ axungiam solis, subtilemque terram bolarem & simul cretaceam in se contineant, quorum mineralium virtuoso adminiculo varii affectus pessimi, deplorati ac desperati variorum tumorum, apostematum, ulcerum cavorum, sordidorum ac cacoethe conspurcatorum, nec non fungorum, aliorumq; malorum aliâs prorsus incurabilium, (cujus rei varia exempla attulerunt) curati ac restituti fuerint. Quibus argumentis ego amicabiliter opposui, quod magna subjectorum, morborum, affectuum, causarumque detur diversitas atque differentia, ex qua causâ etiam diversa in suadendis curationibus ac remediis sit habenda ratio; Quod autem harum Thermarum usum concernat, concedi quidem 1. illas ante repositionem ossis luxati femoris tam calefaciendo quam virtutes minerales imprimendo atque communicando, nervos, ligamenta, tendines & musculos roborasse, humores ad partem affectam affluxos & congestos cum tumore consumsisse, discussisse ac exsiccasse, osque luxatum ad repositionem optimè disposuisse. Quam ob rationem 2. dictas thermas post factam repositionem non rejiciendas, sed, post ligamentorum, tendinum, musculorumque laxatorum ac extensorum contractionem & firmationem (quod vero spatio 6. vel 8. septimanarum fieri non possit) futuro vernali appropinquante tempore commodè repeti posse. Quod autem 3. præsenti statim tempore (dum post ultimam repositionem quinque saltem septimanæ præterfluxerint) haud tentandum, ob formidinem, ne vehiculum aqueum, cujus virtutes minerales instanti hoc sero autumnali & ad hyemem appropinquante tempore ob circumstans frigus ac repressos spiritus tam vigorosæ non sint, per nimiam humectationem antehâc & in hanc usque diem plus justo extensa ac relaxata ligamenta, nervi ac tendines de novo emolliantur, magisque relaxentur, & sic denuò ad novam

Thermæ Geislingenses (Germ. Rötelbad) undè & ex quibus mineralibus suam efficaciam nanciscantur?

Thermar. Geislingens. post repositionem immaturi usus dissuasio, ob allegat. rationes.

ossis prolapsum ac luxationem ansa & occasio præbeatur; Quocirca nullum exemplum dari possit, quod ullus Medicorum aut Chirurgorum tam pauco post repositionem tempore balneum suaserit. Cum etiam 4. hoc sero autumnali tempore acidularum ac thermarum virtutes minerales per circumstans frigus repressæ, versus Centrum terræ, focum scil. ignis subterranei retrocedant, ac demum adveniente Vere prolifero, revertantur, & ab antiquo observatum sit, hujuscemodi thermas nullo alio, quam vernali vel æstivali tempore in usu fuisse. Quemadmodum etiam 5. Illustrissimus Dominus Patiens tam brevi post repositionem tempore non sine magno incommodo, molestiâ, atque periculo per montes & valles iter hoc facere ac sustinêre posset. Et tandem 6. præfatus Dominus hoc sero anni tempore in suscepto itinere cœli atque aeris injurias perferre cogeretur, ex quibus, alterato toto corpore, varii periculosi morbi ac symptomata enasci possent. Quibus dictis meis rationibus quinque famigeratissimi Medici, & experientissimi Practici subscripserunt, thermarumque usum rebus sic stantibus, disuaserunt. Quæ tamen omnia ab altera parte acerrimè & pertinacissimè, non attentis dictis rationibus, impugnata sunt, usque dum, deprædicatâ suâ Experientiâ, variisque in medium allatis exemplis, licentiam ad dictarum thermarum usum extorserunt. Quâ obtentâ, Illustrissimus Dominus Comes, die Jovis, qui erat 24. Octobris in Lecticâ Geislingam rursus delatus est, ubi prænominatis thermis quidem uti cœpit, sed in primo statim infessu in affecto femore (ut Physicus ibidem ordinarius fusè per literas testabatur,) molestissimum pruritum, postea vero sequentibus insessibus acutissimos ac lancinantes in femore & genu dolores usque ad malleolum tendentes sensit, qui tamen statim post egressum identidem evanuerunt. Et cum balnei hujus usus nihilominus, & quidem de die per dimidiam saltem horam continuaretur, magna alteratio in toto corpore, cum anxietate circa præcordia, asthmate, calore præternaturali cum deliriis, febrem acutam minitante, pulsu celeri, urinâ rubrâ ac lixiviosâ, pedisque luxati insigni prolongatione insecuta est; quibus symptomatibus præscripta ac adhibita stomachica, alterantia, antifebrilia, præcipitantia, roborantia, aliaque remedia parum utilitatis contulerunt: Quapropter ad evitandum majus malum Dominus Patiens, qui balnei hujus usum ferre non poterat, communi adstantium suffragio (quia ex juvantibus & nocentibus optimè de quolibet remedio judicatur,) huic thermarum usui valedixit; ubi Dominus Comes, jubente Illustrissimo Domino Fratre Josepho, ac curante Domino Præfecto Kirchbergensi primario, die Mercurii, sexto No-

Acidulæ & thermæ autumnali & hyemali tempore, æquè ut vernali & æstivali tempore efficaces non sunt.

Optimi hujus Consilii ab adversariis rejectio.

Tristis eventus ex immaturo thermarum usu.

Dominus Patiens ex balneo semimortuus per Ulmam ad Patrios lares deducitur.

Novembris in dictâ lecticâ Ulmam in domum Teutonicam, & sequenti in arcem Kirchbergensem deportatus est, ubi pristinæ sanitati recuperandæ invigilavit, ac etiam per Dei gratiam restitutus est. Ulmæ, die 6. Novembr. 1689.

CONSILIUM MED. XCVI.

Morbi sporadici, & partim maligni, per appropriata remedia debellati.

Casus.

ANno 1690. sub anni hujus principium usque ad æstatem hic Ulmæ, & in nostra viciniâ morbi sporadici, utpote pleuritides, febres biliosæ acutæ, Hungaricæ, & Petechiales quamplurimos homines, sine discrimine sexus, ordinis, ac ætatis; quin etiam tumores colli puellas adultas in Oppido Albeck; nec non tumor & inflatio totius corporis, cum ulcusculis scabiosis hinc inde in corpore erumpentibus, dirisque insequentibus symptomatibus, puerulos simul ac puellas, in Pago Neenstetten, infestârunt, quibus amovendis morbis sequentibus remediorum generibus subventum est.

ET quidem 1. Pleuritici ante omnia hanc vel alteram potiunculam antipleuriticam hauserunt. ℞. *Sperm. Cet. rec. Ocul. ♋. præp. ana* ʒß. *Mandibul. lucii præp. Dent. apri præp. ana* ℈ß. *Syr. papav. err.* ℥ß. *aq. Card. Mar. chærefol. ana* ℥j. *M. pro dosi unâ.* Vel ℞. *Ol. lini sine igne expr.* ℥ij. *anis. still. g. v. M. pro dosi unâ.* Hinc, vena mediana brachii lateris affecti secta & aperta fuit: Quocirca etiam ad purulentam materiam expectorandam tale vel simile Decoctum pro potu ordinario; itemque Syrupus pectoralis cochleatim lambendus, fuit ordinatus. ℞.

Pleuritid. Curatio. *Pot. antipleurit.* *Alia pot. antipleurit.* *V. S.*

CC. ust.

Pot. ord. *CC. ust. ʒj. Hord. integr. ℥iß. Herb. hyssop. Veron. Capill. ♀. flor. papav. er. ana pj. Spec. pro decoct. pector. flor. & fr. ana ℥j. M. & concis f. decoct. cum 2 mensur. aq. fontan. in olla benè cooperta ad tertias.* Item, ℞. *Syr. viol. d. jujub. papav. err. ana ℥j. Oxym. simpl. ℥iß. Tabb. diatragac. frig ʒj. M. f. Syrupus pectoralis cochleatim sumendus.*

Syrup. pector.

Unguent. Externè, *regio dolentis lateris de die bis vel ter Unguento pectorali & altheæ ana partibus æqualibus, admixtis Oleis amygdal. dulc. ac anethi fuit inuncta.*

Febrium Curatio. Ad febres autem tàm acutas biliosas, quàm malignas Hungaricas ac petechiales debellandas, ipso statim invasionis tempore judicatum est, an apud Patientes cacochymia vel plethora, (quod ex suis signis cognoscebatur) prædominetur? ubi in priori passu statim purgatio, in altero verò Venæsectio adhibita, sed præterlapso jam post invasionem triduo tàm purgatio, quàm venæsectio intermissa fuit. Hinc, pro communi usu sequentia tàm purgantia simul ac diaphoretica, quam etiam alterantia atque corroborantia alexipharmacis mixta remedia præscripta fuêre. Exempli gratia. Pro Purgante. ℞. ♀.

Purgantia. *Emet. Mynf. gr. v. f. pulvisculus pro dosi unâ.* Et, ℞. *Syr. Emet. Angel. Sal. à ʒvj. ad ℥j.*

Sudorif. Pro Sudorifero communi. ℞. *Rob. Juniper. Sambuc. ana ℥iß. Elect. diascord. Fracastor. Theriac. Androm. ana ʒß. Terr. sigill. Siles. ʒj. Syr. acetos. Citr. ℥ß. M. De quo Electuario singulo manè nucis juglandis quantitas vel per se, vel cum aqua Cardui benedicti diluta in forma potiunculæ sumatur, ac per unam horam sudor in lecto promoveatur.*

Potus ord. Ad sitim restinguendam, si nulla tussis aderat, seq. pulvis duabus mensuris aquæ probè fuit permixtus. ℞. *Nitr. tabulat. CC. usti vel præp. ana ʒj. sacch. alb. ʒij. M. f. pulvis subtilis.* Vel, tussi adsente, ℞. *CC. ust. ʒj. Hord. integr. ℥iß. Spec. pro decoct. pector. flor. & fr. ana ʒj. M. f. Decoctio cum 2. mensur aq. fontanæ ad tertias.* Præter hæc dicta, *Julapia quoque ex syrup. acetos. Citr. ribium, berber. Ceras. acid Rub. Idæi, & similibus, cum aqua fontana, additis aliquot guttulis Spir. vitriol. pro grato acore conciliando, fuere parata.* Ad hæc, *mala citria, aquæ fontanæ saccharatæ incisa, optimè conduxerunt.*

Alterantia & Roborantia

Aq. Cordial. Electuar. Pro alteratione & corroboratione. ℞. *Aq. 4. Cordial. ana ℥j. è typhis Cervin. scorzoner. ana ʒß. Cinnam. bugloss. ʒij. Corall. rubr. præp. CC. præp. ana ℈ß. Syr. acetos. Citr. vel granator. ℥ß. Man. Chr. perlat. ʒij. M.* Et, ℞. *Conserv. citr. acetos. Rob rib. ana ℥j. Corall. rubr. præp. ℈ij. Syr. rub. Id. ℥ß. M. f.* Electuarium In quem finem etiam *cerasa acida condita, berb. cond. rib. cond. Rob rib.* Item, *Morsuli è succ. citr. vel berber. fuêre propinati.*

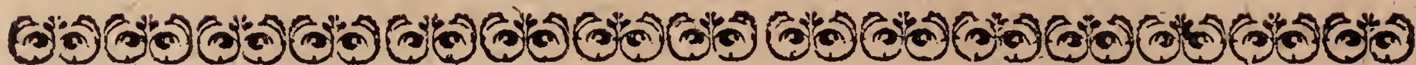
Ad

Ad prunam linguæ præcavendam *os quotidie bis vel ter aqua nitrosa collutum*, vel gargarismus conveniens per siphonem fuit injectus. Ac ad dolorem capitis demulcendum, ℞. *Ung. alabastr.* ℥j. *rosar. popul. ana* ʒij. *Ol. papav. alb.* ʒj. *M. pro epithemate.* Vel *vertex, frons, ac tempora oleo papaveris albi illinantur.* *Oris collutio ad prunam linguæ præcavend.* *Frontale, ad capitis dolor. demulcend.*

Puellæ, quibus derepentè colla intumuerunt, peractis aliquot sudoribus, in lecto, postquam se insuper per aliquot dies in hypocausto calido detenuissent, quinto vel sexto ab invasione die sanæ atque incolumes evaserunt. *Colli intumefacti per sudorif. cur.*

Liberi verò certi cujusdam pagi, utriusque sexus, in annis pueritiæ constituti, diversorum annorum, nec annum decimum quartum excedentes ex improviso statim & confestim (nullo infirmitatis signo præcedente) tumore totius corporis, cum dolore capitis, asthmate, nausea, ventris dolore, calore præternaturali cum insequente siti correpti, illorumque facultates principes uno quasi ictu, non sine evidenti malignitatis indicio, læsæ fuerunt, quorum aliqui, si ipsis primis statim diebus legitimis remediis non subventum est, quarto vel quinto statim die occubuerunt. Reliqui verò in temperato calore detenti seqq. Remediis curati ac refocillati sunt. ℞. *Electuarii sudoriferi & alexipharmaci superius in Curatione febr. acut. & malign. memorati, quantitatem avellanæ vel nucis moschatæ, quæ cum aqua cardui benedicti diluatur, ac quotidiè mane jejuno stomacho ad sudorem provocandum bibatur.* Vel, ℞. *Mixtur. prophylact. Tinctur. Bezoard. ana* ℈ij. *M. Cujus gutt. x. vel xij. quotidiè ante sudorem in aqua sudorifera vel cordiali vel brodio carnis propinentur, sudorque in lecto per unam horam fundatur. Potus fuit Decoctum CC. cum hordeo, vel Decoct. lign. sassafr. cum radic. chinæ, pauco Cinnamomo, CC. & Ocul. ♋. paratum.* Pro alteratione & corroboratione, *aquæ Cordiales, Julapia, conservæ, & morsuli superius in curatione febrium malignarum recensiti, fuerunt propinati.* Ac omnibus hisce patientibus conveniens Diæta fuit præscripta. Quorum dictorum remediorum adminiculo, per Dei gratiam, maxima pars decumbentium, (exceptis præsertim iis, qui sudores respuebant) ab hisce malignis ac periculosissimis morbis liberati fuêrunt. *Tumoris repentini totius corporis apud puerulos atq; puellas Curatio.* *Sudorif.* *Sudorif. & simul alexipharm.* *Potus Ord.* *Alterantia & corroborantia.* *Diæta.*

CONSILUM MED. XCVII.

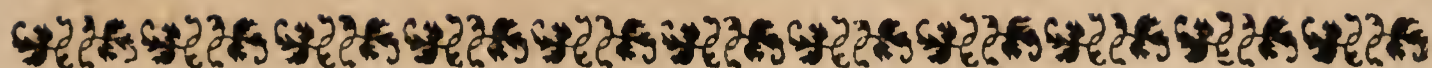
Partus monstrosus, idolum Ethnicorum referens.

Nno 1690. die 19. Junii, mulier quædam Maria Schvvindingin, ex sylva Brigantina oriunda, in Xenodochio nostro Ulmensi filiam mortuam peperit, quæ cranium ad oculos usque depressum habebat, nec ullum frontis vestigium conspiciebatur; præter hoc, capitellum axillis & scapulis ita pressè inhærebat, ac nullius fermè colli indicium apparebat, oculi magni ac spatiosi, malæ pendulæ & bucculentæ, reliqua membra naturaliter disposita fuerunt. In summa, hic fœtus quoad caput, collum, ac faciem idolum Ethnicum, (quòd aliâs Fizle Puzle vocatur) repræsentabat. An verò natura, facultasque formatrix in producendo hoc monstro ob horrendum alicujus monstri vel picti vel sculpti objecti aspectum, & exinde conceptum subitaneum terrorem, vel præconceptam fortissimam imaginationem, vel aliam quamcunque causam à recta consuetaque naturali efformationis via aberrarit, hoc mihi notum non est, quapropter filum ulterioris relationis abrumpo.

CON-

CONSILIUM MED. XCVIII.

Memoriæ læſionem exhibens.

Caſus.

ANno 1690. Vir admodum Reverendus, M. Zinck, Decanus in Waſſertridingen, in Franconia ſpectabilis, & Paſtor vigilantiſſimus, annorum ſexaginta quinque, cum circa Feſtum Pentecoſtes hujus currentis anni, intenſioribus ſtudiis & continuis lucubrationibus animum dediſſet, & ob ægrotam dulciſſimam Conjugem, ſibimetipſi curas domeſticas ac ſollicitudines ſtruxiſſet, nec non ex vicini fabri ferrarii reſultatione ſoni crebrioris & vehementioris per malleum excitati, quin etiam cornuum ad induranda ferramenta ex aduſtione ingenti ac intolerabili fœtore magnas moleſtias accepiſſet, factum eſt, ut ejus memoria ſibi concredita neque recipere, neque retinere potuerit, ſed magnum etiam ac repetitum laborem in meditando & memorando eluſerit, quam ob cauſam Dominus Patiens ſuggeſtum conſcendere, verbumque Dei prædicare, ex neceſſitate intermiſit, ſuæque reſtitutionis ſollicitus, inter alia etiam meum conſilium requiſivit, quod ipſi denegare non potui.

Reſolutio.

MEmoriam ſenſuum internorum operum, notionum primarum ac ſecundarum, ut & ratiocinationum, ſive cauſarum per inge- *1. Memoria quid ſit?*

 nium

nium inventarum, atque decisionum & decretorum à judicio factorum Pronum Condum esse, nemo Medicorum negabit. Et Memoriæ munus est, omnium prædictorum sensuum opera admittere. 2. Eadem conservare. 3. Ea ipsa, ubi opus est, reponere. Quapropter ea Memoria laudanda, 1. quæ sibi concredita facilè admittit. 2. Quæ eadem firmiter retinet. Et 3. quæ concredita fideliter ac promptè reponit. Ita econtra culpatur memoria. 1. Quæ difficulter aut minimè admittit concredita. 2. Quæ non diu admissa conservat, sed eadem mox aut paulò post, amittit, & oblivioni tradit. 3. Quæ infideliter aut quocunque modo mutilata, vel segnius & cum difficultate admissa & conservata reponit.

2. Memoriæ munus. *3. Memoriæ laudabilis conditiones* *4. Memoriæ illaudabilis ac læsæ conditiones.*

Causæ generales.

Causæ vero generales memoriam lædentes vel à corpore, vel ab anima desumuntur. Quæ à corpore promanant, sunt omnes illæ, quæ siccitatem cerebri cum moderato calore conjunctam ad memoriã necessariam lædunt, & sic Spiritus animales vel nimis torpidos, vel nimis mobiles reddunt, undè memoriæ vel imminutio vel abolitio resultat. Memoriæ vero læsionem atque oblivionem ex mera cerebri humiditate & siccitate provenire non satis credibile est, sed non negandum, quemadmodum ad excedentem humoris pituitosi in humano corpore copiam sensus omnes tam externi quam interni non parum læduntur; ita tunc memoriam utplurimum affici, & quidem quatenus animales spiritus tunc existunt minus puri ac mobiles, minusque ad functiones animales apti, quamvis & tunc simul cerebrum humidius parandisve ac producendis spiritibus animalibus purioribus ineptius, noxium censendum.

Causæ speciales.

Speciales causæ memoriam lædentes, vel calorem nativum obtundunt, & quidem vel Externè, ut venenata & narcotica cervici ac collo applicata; Vel Internè, intemperies frigida humida, quæ vel pueros vel senes afficit; vel esculentorum & potulentorum humidorum ac frigidorum excessus; Vel eundem dissolvunt, qualia sunt externè, philtra, vigiliæ nimiæ, meditationes, medicamenta intensè calida; internè, morbi calidi, cerebri abscessus, bilis abundantia, &c. Vel eundem exaltant, qualia sunt, intemperies calida & sicca, quæ inordinatum spirituum animalium motum causatur; Vel spirituum animalium motum impediunt, ut sunt, conformatio capitis & cerebri minor, crassities ejusdem, &c.

Causæ oblivionis ab anima proficiscentes.

Animæ vero ratione difficulter admittit sensuum internorum opera Memoria, ob mentem cogitationum multitudine pressam & oppressam, ideoque singulis memoriæ mandandis minus attentam.

Non-

Non ſatis firmiter retinentur, quin citius tardiusve memoriæ concredita excidant, ob animam oſcitantem rariusve ipſa recolentem, adeoque negligentem.

Infideliter, ac quibusdam ſuis circumſtantiis mutilata reponuntur mentis opera memoriæ concredita, tùm ob ea negligentius & feſtinanter tantum à mente obſervata, tùm ob eadem ſecundum aliquot duntaxat circumſtantias ſubindè reculta. Segnius ac cum difficultate reponit concredita ſibi memoria, ob neglectas ferè loci temporis, perſonarum, & ſimilium circumſtantias, ſine quibus arduum & difficile eſt ipſarum rerum ſatis meminiſſe.

In hoc ſubjecto eſt cauſa complicata, quæ, præſertim jam inſtante ſenio, ab intemperie cerebri frigidâ & humidâ quin etiam fœtore ab incenſis cornubus concepto, calorem nativum aliqualiter obtundente; partim verò à continuis ſtudiis, lucubrationibus, curis, & inquietudinibus ex malleorum pulſu & reſultante moleſtisſimo ſonitu, calorem ſpiritusque diſſolventibus, originem habet. *Cauſæ ſpeciales in hoc ſubjecto.*

Signis opus non eſt, cum omnia tàm ex relatione, quàm ex aliis circumſtantiis clara & perſpicua exiſtant. *Signa.*

Quod Prognoſticum concernit, quandò natura adhuc in ſuis operationibus valida exiſtit, ac medicamentorum appropriatorum vires atque ἐνέργιαν in actum deducere potis eſt, non dubitandum, ſed potius ſperandum, (quia malum inveteratum non eſt, & Dominus Patiens adhuc ſenex decrepitus non audit) hunc affectum Divinâ adjuvante gratiâ tolli, ac lapſam memoriam in priſtinum naturalem ſtatum revocari poſſe. *Prognoſis.*

Quod vero ipſam Curationem concernit, generaliter notandum, quod quoties in memoriâ quovis modo læſa in corpore exiſtens vitium obſervatur, toties ante omnia idipſum corrigendum ſit; Sublato enim corporeo vitio, ſi quod tunc concurrat, emendanda etiam ſunt animæ errata, & aſſuefacienda ipſa ſenſim attentiori, eidemque ſæpius iterandæ operum ſuorum conſiderationi atque repoſitioni. *Curatio.*

Quod autem hujus ſubjecti curationem ſpecialiter attinet, eò diligenter erit intendendum, ut 1. humores pituitoſi frigidi & humidi è capite, totoque corpore expurgentur. 2. Intemperies cerebri frigida & humida, per calefacientia & moderatè ſiccantia alteretur & corrigatur. 3. Caput, ſpiritusque animales tàm per interna, quàm externa remedia roborentur. Ac tandem 4. bona ac laudabilis Diæta obſervetur.

Primò igitur, Internè, ad humores pituitoſos frigidos & humidos è toto corpore eliminandos tale proficuum erit 1. Apozema. ℞. *Curationis Ordo. Internè, 1. Apozema.*

Herb. absynth. Pont. Card. bened. Betonic. salv. meliss. puleg. majoran. rorismar. ana Mß. Rad. pœon. calam. arom. ireos Florent. Caryophyllat. ana ℨij. flor. tiliæ. pœon. anthos. stœchad. ana pj. Rhabarb. ver. ℨiij. fol. sen. el. s. st. ℥j. Gialapp. agaric. troch. Turpeth. opt. polypod. qu. ana ℨij. Cinnam. opt. ℨj. Macis, Nuc. mosch. ana ℈j. Cubeb. Cardamom. ana ℈ß. Crem. ♀. ℨij. Sem. anis. fœnic. majoran. ana ℈j. M. & concis. f. cum Syndon. alb. nodulus, mensuræ unæ cum dimidia, vel ℔vj. vini albi odoriferi immergendus, de quo singulo mane jejuno stomacho quartarium dimidium, vel ℥v. aut vj. ebibantur.

2. Ad intemperiem frigidam & humidam per calefacientia & siccantia alterandam & corrigendam. Ut & 3. ad caput spiritusque animales roborandos, sequentia remedia successivè usurpanda conferent.

2 Aq. Magnanimitatis. ℞. *Aq. magnanimitat. compos. Schröder. ℥vj. Spir. nostr. Cephal. ℥ij. M. d. ad vitr. de quâ mixturâ mane & vesperi cochleare unum cum aliquot guttis spiritus cephalici capiatur.*

3. Spir. Cephal. ℞. *Spir. Cephal. Anhaltin. compl. Spir. ♀. compos. ana ℨij. M. d. ad vitr. Cujus manè & vesperi gutt. 20. in aqua Cephalica modo commemorata deglutiantur*

4. Tabulæ. ℞. *Spec. diambr. compl. diamosch. dulc. ana ℈ij. succin. alb. præp. ℈ß. Confect. Alkerm. compl. ℈j. Ol. carui ℈ß. Ol. succin. gutt. v. sacch. albiss. in aq. Lavend. dissol. ℥iij. M. f. l. a. Tabulæ. d. ad scatulam, de quibus interdiu aliquoties una vel altera comedatur.*

5. Confect. sapientum. Conferunt etiam alia appropriata, videlicet *Confectio sapientum Mercati*, cujus descriptio in ejusd. Pract. lib. 1. cap. 19. quærenda.

6. Confect. Anacardina. It. *Confectio anacardina, cujus quotidiè manè jujuno stomacho drachma* dimidia, vel quantitas minoris avellanæ deglutiatur.

7. Liquor Lunæ. It. *Liquor. Lunæ, & pulvis Trithemii, in aqua liliorum convallium sumptus.*

8. Tabb. Horstii. It. Tabulæ ad confortandam memoriam Horstii, quarum descriptio hæc est. ℞. *Confect. anacardin. ℨj. Thuris elect. ℨij. piper. Zingib. ana ℨß. sacch. in aq. majoran. dissolut. ℥xij. Ol. Cinnam. g. vj. Ol. rorismar. g. iiij. f. tabulæ, cujus ℨij. dentur. matutino tempore.*

9 Condit. Horstii. It. Ejusdem Conditum, quod sic paratur. ℞. *Zingib. Indic. cond. ℥ß. Myrobol. Chebul. Emblic. Indor. conditor. ana num 2. Conserv. anthos. ℥j. Spec. diagalang. ℨiß. Cubeb. Galang. ana ℨß. sacch. rosat. ℥iij. Cortic. citri condit. liquoris q. s. Misce.*

Externè. 1 Balsamus. Externè, conferunt sequentia 1. ℞. *Balf. Apoplect. Croll. ℈j. majoran. succin. ana gr. v. pingued. castor. gr. ij. Ol. succin. gutt. ij. M. f. Balsamus, vertici. capitis, naribus atque temporibus illinendus.*

2. Pul-

2. Pulvis Cephalicus ſternutatorius ſeq. ℞. *Herb. anthos, majoran. ana* ℥ß. *Sem. Nigell.* ʒij. *rad. helleb. alb.* ℈ß. *Moſch.* ℈ß. *Ambræ gryſ. gr. v. Ol. ligni rhod.* ℈ß. *Ol. majoran. Ol. Cinnam. ana g. v. Ol. Caryophyllor. g. iij. Balſ. Apopl. Croll. gr. v. Zibeth. gr. j. M. f. pulv. d. ad ſcatul.* *2 Pulß. Cephal. ſternutat.*

3. Cucupha. ℞. *Flor. roſar. rubr. Lavendul. Herb. menth. meliſſ. majoran. puleg. roriſmar. ſalv. beton. ana* Mß. *Nuc. moſch.* ʒß. *Thur. Maſtic. rad. ireos flor. Cort. Citr. ſandarac. ana* ℈j. *Caryophyll. maceris, Cubeb. Cardamom. ana* ℈ß. *Spec. diambr. compl.* ʒiß. *Sem. Coriandr. nigell. ana* ʒß. *ſuccin. citrin.* ℈iß. *Moſchi gr. vij. ambr. gr. v. M. & pulver. f. cum ſyndon. rubr. Cucupha interbaſſata.* *3. Cucupha.*

4. Spiritus Cephalicus pro inungendo vertice & temporibus. ℞. *Spir. Ceras. nigr. lil. convall. ana* ℥ß. *Spir. Ceph. Anhalt. compl.* ʒij. *M. d. ad vitr.* *4 Spiritus Ceph. illinendus.*

5. Item, ad inungenda tempora & occiput. ℞. *Myrrh. pulver. q. ſ. coq. ova dura exempto vitello, imple cavitatem hoc pulvere, & reſolvetur myrrha in oleum, quod in cellis ſub arena ſervetur ad uſum.* *5. Oleum ad inungenda tempora & occiput.*

6. It. ℞. *Cubeb. cardamom. Croc. anacard. ana part. æqual. pulveriſentur & infund. in ſpir. vini per 14. dies, pro inunctione ad tempora & verticem.* *6. Spiritus ad inung. tempora & verticem.*

7. It. ℞. *Herb. majoran. roriſm. beton. meliſſ. Lavend. puleg. ana* Mß. *flor. roſ. rubr. anthos, Lavendul. ana* pj. *Rad. ireos florent. ſem. nigell. ana* ʒij. *Cinnam opt. nuc. moſch. ana* ʒiß. *Macis, Caryophyll. ana* ℈ij. *Cubeb. Cardamom. ana* ℈j. *M. & conciſ. f. cum linteo alb. pur. Cucuphæ duæ vino albo odorifero incoquendæ, & alternatim, antequam altera frigeſcat calidè capiti imponendæ, ſæpiusque repetendæ.* *7. Sacculus Cephal.*

8. It. *Sacculus ex Syndon. rubr. pulvere groſſo vel raſura ſuccini Citrini impletus, ſpiritu ceraſor. nigror. ſpeciebus diambr. compl. imprægnato, imbutus, verticique impoſitus.* *8. Sacculus vertici applicandus.*

9. Hic quoque ad derivationem è capite humorum & eductionem vel evacuationem eorundem conferunt *cauteria, atque fonticuli, in capite vel brachiis parandi.* *9. Cauteria & fonticuli.*

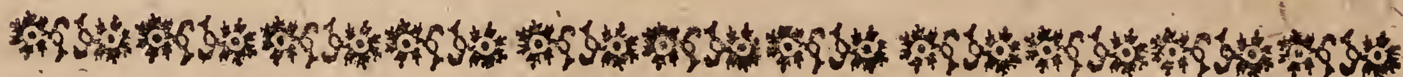
Quartò, quod tandem Diætam attinet, 1. Aer ſit purus, temperatus, ac ad calidum inclinans. 2. Cibi ſint boni ſucci & facilis concoctionis, ac condiantur Cinnamomo, macere, majorana, caryophyllis, nuce moſchata, Zingibere, & roriſmarino; vitentur coctu difficiles, craſſi, crudi, flatulenti, acidi, & fumo indurati: Potus ſit vinum album Nicarinum mediocre; non valdè generoſum, & vitetur crapula atque ebrietas. 3. In motu & quiete. Nec non 4. in ſomno & vigiliis teneatur modus. 5. Excernenda & retinenda con- *Diæta.*

ſueto

sueto respondeant naturæ ordini. Et tandem 6. animi fortiores motus atque pathemata refrenentur.

Et hæc sunt illa, quæ de hoc curando affectu monere volui. Deus Ter. Opt. Max. dictorum remediorum vim & efficaciam in hoc malo auferendo, pristinamque sanitatem conferendo & restituendo, divina sua benedictione secundet. Exarabam, sexto Nonarum Octobris, anno reparatæ gratiæ 1690.

Hic Patiens, (quem postea vocatus visitavi) hisce remediis per Dei gratiam feliciter restitutus fuit.

CONSILIUM MED. XCIX.

Vertiginis, & hæmorrhagiæ narium à sanguine ebulliente, & humore acido-vitriolato atrabilario effervescente prvoenientis Curatio.

Casus.

ADmodum Reverendus Dominus P. Prior vicini Monasterii de Vertigine ac humore acido-vitriolato atrabilario effervescente, ac linteamenta humore atro tingente conqueritur, quem affectum nonnunquam narium hæmorrhagia comitatur.

Resolutio.

Causa. CAusa est ebullitio sanguinis, ac humoris atrabilarii acido-vitriolati effervescentia, vapores ad arcem Palladis ablegans, nervos ac ventriculos cerebri oppilans, spiritus animales perturbans, naturalem eorundem motum invertens, ac vertiginem, nonnunquam etiam narium hæmorrhagiam inducens.

Signa. Signa tam ab ipso temperamento, corporisque habitu sanguineo, quam â supradictis symptomatibus desumuntur.

Progno-

Prognoſticon. Hoc malum, niſi legitimis remediorum præſidiis curetur, tam Apoplexiam, (cujus vertigo prodromus eſt) quam diſcraſiam viſcerum, ac tandem Cachexiam, cum inſequente tumore hydropico, (præſertim ratione crebrioris narium hæmorrhagiæ) inferre poteſt.

Prognoſis. Vertigo eſt prodromus Apoplexiæ.

Curatio 1. Humorum peccantium evacuatione. 2. Sanguinis & humoris atrabilarii acido - vitriolati ebullientis ac efferveſcentis præcipitatione. 3. Capitis ſpirituumque animalium roboratione. 4. hæmorrhagiæ narium per appropriata refrenatione. 5. Viſcerum calidiorum ſanguificationi dicatorum alteratione. Ac 6. Convenientis Diætæ obſervatione, abſolvitur.

Curatio.

1. Ad humores itaque peccantes evacuandos convenit Syrupus ſequens, in anno bis, ter, vel quoties neceſſitas poſtulat, cochlearis unius quantitate (præmiſsâ ejus agitatione) ſumendus. ℞. *Syrup. roſar. ſolutiv. de cichor. c. Rhabarb. Diaſer. Andern. ana* ℥j. *Pulv. rad. Jalapp.* ʒij. *M. d. ad fictile.*

Syrup. laxat.

2. Ad humores atrabilarios acido - vitriolatos efferveſcentes præcipitandos. ℞. *Corall. rubr. præp. Ocul.* ♋. *præp. Corn. Rhinocerot. præp. ana* ʒj. *Antibect. Poter.* ʒiß. *Cinnabar. antimon. nativ. ana* ℈ß. *Extr. caſtor,* ℈j. *M. f. pulvis, de quo ſingulo manè ac veſperi, quantum cuſpide uno alterove cultri capi poteſt, in aqua Lunæ, vel alio appropriato vehiculo ſumatur.*

Pulv. præcipit. ſpecif.

3. Ad Vertiginem eliminandum, caputque roborandum. ℞. *Conſerv. roſar. rubr.* ℥ij. *majoran. betonic. ana* ʒß. *Confect. Alkerm. incompl.* ʒß. *Spec. contr. Apoplex. Corall. rubr. præp. ana* ʒß. *Syr. è roſ. ſicc. Corallior. ana* ℥ij. *M. De quo interdiu aliquoties avellanæ quantitas ſumatur.*

Electuar.

Externè, vertex, nares, ac tempora balſamo apoplectico vel ſuccini illiniantur.

Narium ac temporum inunctio.

4. Ad narium hæmorrhagiam compeſcendam confert in ipſo paroxysmo potiuncula ſequens. ℞. *Sperniol. Croll. gr. v. Corall. rubr. præp.* ℈j. *Laudan. op. ſ. gr. ij. Syr. papav. err.* ℥ß. *Aq. burſ. paſtor. Centinod. ana* ℥j. *M. f. potio unâ vice ſumenda, ſique neceſſitas poſtulat, repetenda.* Quocirca etiam nuchæ atque cervici argilla figulina cruda aceto ſubacta ſuperq; linteo extenſa, itemque ſcroto linteum aqua plantaginis frigida madidum applicandum, nec non venæſectio medianæ ad revellendum ac ventilandum ſanguinem adhibenda.

Pot. ſtegnotica in narium hæmorrhagia. Cataplaſma, nuchæ & cervici imponendum. Epithema ſcroto applicandum.

5. Viſcera calidiora ſanguificationi dicata ſequenti aqua alterantur ac attemperantur. ℞. *Aq. Lunæ* ℔j. *Julap. roſ.* ℥ij. *fiat mixtura, manè & veſperi cochleatim ſumenda.*

Aq. alterans & refrigerans.

Quod Diætam concernit. 1. Aer ſit temperatus ac ad frigidum inclinans. 2. Cibi boni ſucci facilisque concoctionis & ad infrigi-

Diæta.

frigidationem dispositi, inter quos frequens usus Cichorii maximè conducit; abstineatur ab acribus, vaporosis, leguminibus, ac omnibus crassis & crudis, malum succum & sanguinem generantibus, Potus sit vinum album Nicarinum vel per se, vel aqua dilutum, & tempore paroxysmorum Julapia alterantia atque refrigerantia. 3. Motus sit temperatus. 4. In somno & vigiliis teneatur modus. 5. Alvus sit naturaliter aperta. Et tandem 6. Animi fortiores motus coerceantur. Exarab. die 26. Maji, 1690.

CONSILIUM MED. C.

Capitis dolorem periodicum, nec non pedum tumorem examinans.

Casus.

PRænobilissimus & Excellentissimus Dominus Patiens, annorum 56. temperamenti sanguinei, habitus corporis mediocriter crassi, de doloribus capitis vagis periodicis, plerumque tribus horis à sumpto cibo (præsertim si extra mensam aliquid vini vel generosioris potus assumitur) divexantibus conqueritur, qui dolores sæpius in collum atque cervicem penetrant, ac usque ad Spinæ dorsi medietatem pertingunt, qui tandem præterlapsis duabus vel tribus horis iterum evanescunt: Ad hæc, non rarò circa vesperam pedes circa talos cum tensione intumescunt, qui verò manè rursus subsident, & in naturalem statum reducuntur. De cœtero, cibus cum appetitu capitur & concoquitur, omnesq; corporis

poris functiones ac facultates principes ſecundum requiſitum naturæ ordinem ſunt conſtitutæ.

Reſolutio.

HIc Affectus meritò Cephalalgiæ nomine inſignitur, & dolor eſt, qui nec diuturnus, nec cum magna capitis imbecillitate conjunctus eſt, ſed diſperſis ac reſolutis vaporibus humoroſis, præterlapsâ unâ vel alterâ horâ, rurſus ceſſat atque quieſcit. *Morbi Definitio.*

Cauſa eſt vapor humoroſus tàm â venoſo genere & ſanguine efferveſcente, quam viſceribus calidioribus ad arcem Palladis elevatus, humores ac Spiritus occaſionaliter inquinans, fibrasque partium internarum laceſſans, cerebri meninges aliqualiter diſtendens, dictumque dolorem invehens; qui humoroſus vapor, quando deinceps mediante intraneo capitis calore in materiam catarrhalem lymphamque acriorem reſolvitur, per calvariæ ſuturas trans ſudat, interque cranium cutemque carnoſam per collum atque cervicem ad ſpinæ dorſi medietatem delabitur, ibidemque partes membranoſas ac nervoſas rodit & vellicat, ſicque continui ſolutionem moliendo, triſtem hunc ſenſum atque dolores excitat. Et quemadmodum dicti vapores humoroſi ad caput ablegati commemoratos dolores cauſantur; ſic humores lymphatici vaporoſi copia peccantes in tertia concoctione reſidui, & ad aſſimilationem inepti á naturâ ad partes ignobiliores expulſi, hinc ad pedes ac talos devecti, tumorem ac tenſionem producunt, quæ tamen incommoda à calore interno aggrediuntur, ac cum tumore evaneſcente in nihilum rediguntur & reſolvuntur. *Cauſa.*

Signa tam Cephalalgiæ, quam tumoris pedum, quia per ſe evidentiſſima ſunt, iccircò in ulteriori eorundem enumeratione ſuperſedemus. *Signa.*

Hæc incommoda, quia à nulla evidenti Cacochymia, multò minus Cachexia in ſubjecto tam florido & ſanguineo, ſed ſaltem à cauſa accidentali præſertim abundantiori lympha, proveniunt, omnesque facultates principes naturali modo ſe habent, cooperante Divinâ gratiâ, facili negotio legitimis remediorum præſidiis exterminari poſſunt. *Prognoſis.*

Ipſa verò Cephalalgiæ curatio in ſanguinis calidioris 1. expurgatione. 2. Viſcerum ſanguinisque calidioris alteratione. 3. Vaporum humoroſorum aſcendentium præcipitatione. Et 4. Capitis roboratione, non neglectis anodynis & topicis, conſiſtit. *Cephalalgiæ Curatio.*

Pedum vero tumor per remedia discutientia, resolventia, siccantia, atque roborantia tollitur.

Quibus omnibus conveniens Diæta erit adjungenda.

Hisce indicationibus sequentia remedia satisfacient.

Pot. laxat. 1. Ad sanguinis calidioris repurgationem, ℞. *Fol. sen. el. s. st. ʒiij. Rhab. ver. Crem. ♀. ana ʒß. M. & concis. infund. c. aq. Cichor. ℥iiij. stent in infus. per noctem, manè f. lenis ebullitio, postea in colatur. dissolv. Mann. Calabr. el. ℥iß. (vel Syr. de Cichor. c. Rhab. ℥j.) f. potio laxativa unâ vice haurienda, & tempore vernali ac autumnali repetenda.*

Alterantia & Refrigerantia. Acidulæ. Elect. alter & refrig. 2. Ad alterationem & refrigerationem medicamentum palmarium sunt acidulæ Egeranæ, æstivo tempore decenter potæ. Hinc, ℞. *Cons. ros. rubr. ℥ij. Citr. acetosæ, ana ℥j. Rad. cichor. cond. Lactuc. Hispan. cond. ana ʒß. Confect. Alk. inc. ℈ij. Corall. rubr. præp. ℈iiij. Syr. papav. err. diacod. Mont. ana ʒiij. M. f. Electuarium, de quo manè & vesperi, nec non interdiu repetitis vicibus avellanæ quantitas deglutiatur.*

Pulv. alter. & præcip. 3. Ad vaporum humorosorum præcipitationem. ℞. *Hyacinth. præp. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℈ij. Pulv. antihect. Poter. analept. frig. Münder. ana ℈iiß. Cinnab. nativ. ℈j. Cryståll. acetosell. ℈ß. M. f. pulv. subtiliss. de quo horâ nonâ antimeridianâ, & secundâ vel tertia vespertinâ, quantum cuspide cultri capi potest, vel per se, vel in aqua Lunæ sumatur.*

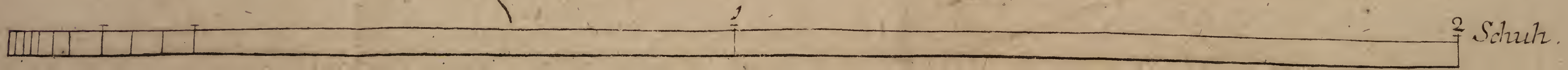
Tragea Cephal. confort. 4. Ad capitis corroborationem vel superius Electuarium alterans, vel seq. Tragea erit usurpanda. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. Diatrionsant. ana ℈ij. flor. ros. rubr. sem. papav. alb. ana. ʒß. Corall. rubr. præp. Spodii. præp. ana ℈ij. Cinnam. ℈ij. Nuc. mosch. ʒj. sacch. albiss. ℥iij. M. f. Tragea. de qua parvi cochlearis quantitas post prandium & cœnam vel per se, vel cum pane albo tosto vino albo madido capiatur.* Externè, capiti sub vesperam

Topica anodyna & refrigerantia. ante somnum vel placenta rosarum, vel nympheæ imponatur, vel vertex capitis ac tempora Oleo papaveris albi guttatim instillato illiniantur.

Pedum tumoris Curatio. Emplastr. Mixtur. Ad pedum tumorum abigendum. ℞. *Empl. diaphor. Mynſ. ℥iß. Oxycroc. ℥ß. M. & malax. c. Ol. chamomill. extend. super linteo alb. cum spatula, pedibusque applicetur.* Vel ℞. *Spir. vin. opt. rectif. ℥x. pulv. ✱iac. ℥j. M. d. ad vitr. in qua mixtura linteola intingantur, ac parumper expressa pedibus tumefactis circa noctis horam imponantur ac circumvolvantur.*

Diæta. Quod Diætam concernit, 1. Aer sit temperatus, ac ad frigidum inclinans. 2. Cibi sint euchymi, coctu faciles, bonumque succum & sanguinem generantes; crudi, crassi, fumo indurati, salsi, acidi, acres, caseus, pisces molles, fructus horarii, legumina &c. ad Garamantas & Indos ablegentur. Potus in mensâ sit vinum album Nicarinum mediocre, vel per se, vel cum aquâ dilutum, vel cerevisia alba optimè defe-

ad Consil: 2. Cent: 1. p. 309

defecata; à vinis generosis, spiritibus, aliisque liquoribus & potulentis crapulam inducentibus abstineatur. 3. In motu & quiete; ut & 4. in somno & vigiliis teneatur modus. 5. Excrementa respondeant naturæ consueto ordini. Ac tandem 6. fortiores animi affectus atque pathemata refrenentur. Exarat. Ulmæ Idibus Julii, anno 1690.

ADDITAMENTUM.
In gratiam Lectoris Curiosi.

RONDASSE
Animal quadrupes ex India Orientali oriundum.

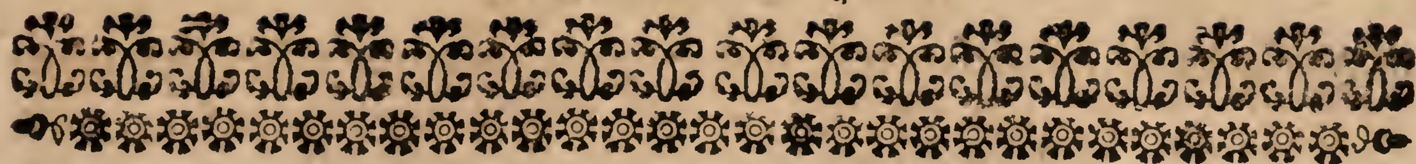
Rondasse, animal Indiæ Orientalis, magnitudine corporis vulpeculam æquat, habet os acuminatum, caudam longam instar vulpis, squamis distinctam, sed pilis carentem, in imo ventris sub antro muliebri utriculum seu sarcinam gerit in quam pullorum plerumque septem vel octo post partum descendunt, in ea reconduntur, & ex illo utriculo rursus pro lubitu ascendunt, uterumque per genitale ingrediuntur, sicq; multoties ab uno loco in alterum currunt atque recurrunt, donec procedente tempore ob augmentum corporis amborum locorum introitus ipsis denegetur.

Hæc animalia etiam Cerigones appellantur, ac in America in Regione seu districtu Yzalcos reperiuntur, quæ nocturno tempore alto pede ædificia perreptant, at-

que gallinas pullosque gallinaceos prædantur. Et quando ipſis ab hoſtibus ſuis inſidiatur, illicò proceras arbores aſcendunt, caudam inſtar hami incurvant, ac extremitati ramorum altiſſimorum corpus ſuſpenſum concredunt, & ſic ſuſpenſa manent, donec perſecutores abiverint, ubi deinceps uno ſaltu in terram proſiliunt, ſicque per infeſtas manus adverſariorum ſuorum effugiunt.

INDEX

INDEX
CONSILIORUM CENTURIÆ PRIMÆ.

CON-

CON-

CON-

Centuria Secunda.

CONSILIUM MED. I.

Efflorescentia scabiosa scorbutica faciei, aliarumque partium feliciter curata.

Casus.

ANno 1690. Persona quædam ex magno Heroum stemmate prognata, temperamenti sanguinei, habitus corporis crassi, ætatis suæ anno vigesimo, per aliquod tempus debilitatem stomachi, cum virium imbecillitate sensit, & aliquoties maculas rubras in cute hinc inde dispersas observavit; nuperrimè verò in utroque latere menti, nec minus in fronte, supra supercilia, non sine deformitate faciei, itemque in manu & femore dextro efflorescentiæ scabiosæ scorbuticæ cum pruritu eruperunt. Proinde quæritur, qualis hic affectus, & quâ ratione & modo ipsi succurrendum sit?

Resolutio.

HIc affectus nil aliud est, quam impuri & scorbutici sanguinis, aliorumque humorum excrementitiorum, per venulas capillares & tubulos intra cutem & carnem effusorum, postea suâ acredine cutem cum epidermide corrodentium & exulcerantium, eruptio, quæ nomine scabiei scorbuticæ insigniri potest. *Morbus.*

Cauſa. Cauſa hujus morbi, ſanguis ſalſus, aduſtus, ſcorbuticus, & peculiari acredine tinctus eſt, quâ mediante præternaturali diſpoſitione tota maſſa ſanguinea inquinatur, acida impuritate tingitur, ac per modum fermentationis ad exteriora cutis expellitur; Quocirca etiam cauſa procatarctica, inconveniens videlicet hactenus obſervata Diæta, uſusque variorum acrium, ſalſorum, acidorum, multoque pipere conditorum ciborum, meritò accuſatur.

Signa. Signa hujus mali ſunt tàm puſtulæ & cruſtæ ſcabioſæ, quam maculæ & efflorescentiæ ſcorbuticæ quæ hinc inde in cutis ſuperficie obſervatæ ſunt, quæ ſanguinem impurâ, ſalsâ, & ſcorbuticâ acredine tinctum indicant & oſtendunt.

Prognoſis. Hic affectus, ſi ipſi legitimis remediorum præſidiis in tempore non ſuccurreretur, ob ventriculi debilitatem ac imperfectam concoctionem, inſequentemque vitioſam ſanguificationem, temporis progreſſu in cacochymiam & leucophlegmatiam, poſtea verò in cachexiam hydropicam, vel etiam in ſcabiem perverſam, malignam, & fermè incurabilem degenerare poſſet.

Curatio. Hujus morbi curatio 1. in humorum acrium & ſcorbuticorum expurgatione. 2. In acrioris ſalſique ſanguinis edulcoratione. 3. In Viſcerum ſanguificationi dicatorum alteratione & roboratione. 4. Externorum refrigerantium & ſiccantium remediorum applicatione. Et 5. in convenientis Diætæ obſervatione, conſiſtit.

Curationis ordo. Ad quem finem aſſequendum ſequentia remedia conducibilia ſunt. 1. Ad humorum acrium & ſcorbuticorum expurgationem, quæ jam in præſenti per aliquot vices ac in poſterum, tam ad præſervationem, quam curationem, ſpatio quadrantis vel dimidii anni ſemel repetendo, promovenda & procuranda eſt, tales parentur Pillulæ.

Pill. purg. ℞. *Extract. panchymag. Croll.* ℈j. ☿ *ii dulcif. Magiſter. mechoac. nigr. ana* ℈ß. *M. f. cum aq. Ceras. nigr. pillulæ obauratæ num xxv. unâ vice deglutiendæ.*

Sacculus laxat. Vel, ℞. *Herb. abſynth. Card. bened. Centaur. min. Cochlear. beccabung. naſturt. fumar. ana* pj. *Rad. Cichor. Cappar. raphan. marin. enulæ, Garyophyllat. ana* ʒij. *Rhabarb. ver.* ʒiij. *fol. ſen. el. ſ. ſt.* ℥j. *Agar. troch. Turpeth. opt. Jalapp. ana* ʒij. *Cinnam. acut.* ʒj. *Macis* ℈j. *Crem.* ♀. ʒij. *Sem. anis. fœnic. ana* ʒß. *M. & conciſ. f. cum Syndon. alb. nodulus, in quinque quartariis, vel* ℔v. *vini alb. macerandus, cujus vini quotidiè manè jejuno ſtomacho quartarium dimidium, vel* ℥v. *bibantur.*

2. Ad ſanguinem acrem, ſalſum atque ſcorbuticum purificandum & edulcorandum, præ aliis remedia diaphoretica ſpecifica; quin etiam ſequentes ſpecies pro Decocto ſudorifero, conducunt.

Decoct. Sudorif. ℞. *Scob. lign. ſaſſafr.* ℥vj. *Guajac.* ℥j. *Rad. chin. ſarſaparill. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.*

opt. ʒij. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. coq. cum aquâ fontanâ in olla benè coopertâ ad tertias, de quo decocto quotidiè manè jejuno stomacho ℥v. vel quartarium dimidium tepidè bibatur, ac per horam integram sudor in lecto promoveatur; in quo decocto etiam indies de sequentibus pulvisculis unus sumendus. ℞. *♁ii diaphoret. rec. ex Regulo præp. gr. xij. d. ad chartam, & hoc modo Doses duodecim.* Præter hæc, tam ad præservationem quam Curationem, *Essentia trifolii fibrini*, utpote nobile & insigne antiscorbuticum, confert, cujus manè & vesperi guttæ viginti in brodio carnis assumantur. *Pulv. sudorif.* *Essent. trifol. fibrin.*

3. Ad viscerum sanguificationi dicatorum alterationem & corroborationem, proficit Electuarium sequens. ℞. *Conserv. rosar. antiq. ℥ij. Cochlear. Enulæ, ana ℥iß. pulv. trochiscor. de viperis ʒß. Syrup. scelotyrb. ʒvj. M. d. ad fictile. De quo interdiu sæpius avellanæ quantitas capiatur.* Et, ℞. *Aq. confort. offic. perlat. ℥iiij. Cordial. temperat. ℥ij. è typh. Cerv. scorzoner. ana ℥j. Lapid. Bezoard. or. ℈iß. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈j. Confect. Alkerm. incompl. ʒj. Syr. acetos. Citr. granator. ana ℥ß. Man. Chr. perlat. ʒij. M. d. ad vitrum. Dosis cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.* *Electuar. confort.*

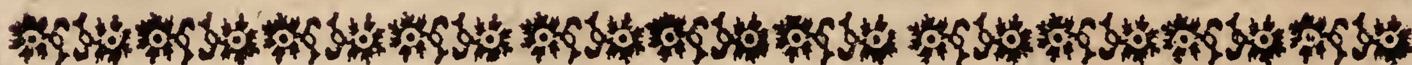
5. Externe, ad exulceratæ ac defœdatæ cutis refrigerationem & exsiccationem, confert tale Unguentum. ℞. *Ung. alb. d. Ceruss. ℥iß. d lytharg. ℥j. ☿ii dulcif. ʒj. Ol. rosar. ʒij. M. d. ad. fictile.* Quo Unguento partes affectæ manè & vesperi inungantur. *Unguent.*

Quod Diætam concernit, 1. Aer sit temperatus & ad caliditatem inclinans. 2. Cibi sint boni succi, facilisque concoctionis, quales sunt, caro vitulina, agnina, vervecina, caponum, gallinarum, pullorum gallinaceorum, avicularum montanarum, &c. Ex piscibus, lucii, truttæ, fariones, funduli &c. Ex fructibus, pruna Damascena & Hispanica, pulmenta ex pomis redolentibus, vel passulis parata, &c. ex aliis esculentis, juscula gallinarum, ptisana hordeacea, &c. Econtra, cibi crudi, salsi, acres, acidi, coctû difficiles, quales sunt, caro porcina, fumo indurata, aselli, haleces, sardelli, brassica capitata concisa & sale condita, caseus antiquus, &c. evitentur. Pro potu ordinario, supradictæ species pro potu sudorifero, altera vice, cum additamento sequenti recoquantur. ℞. *Ficuum ping. num. v. Glycyrrh. ℥ß. passul. min. ℥ij. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. d. ad chartam.* Præter hunc potum, ad confortandum stomachum, in mensa etiam poculum vini Nicarini, vel Mosellini concessum est. Adhæc, 3. Corpus etiam modicè moveatur. 4. in somno & vigiliis modus teneatur. 5. Alvus ab excrementis retentis liberetur. Et tandem 6. fortiora animi pathemata refrenentur. *Diæta.* *Additamentum specier. decocti sudorif. ad recoquend pro potu Ord.*

Quibus ita observatis, & adhibitis remediis, præfatus Dominus Patiens mensis spatio, per Dei gratiam feliciter restitutus fuit.

Dabam, die 21. Decemb. 1690.

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

CONSILIUM MED. II.

Sterilitatem examinans.

Casus.

MAgnus quidam ex antiquissima Heroum prosapia ortus JULIUS, ætatis anno trigesimo nono, staturæ mediæ, ad frigidam & humidam intemperiem pronus, in novendecim sui matrimonii annis nullum hæredem progenuit; Et quamvis hactenus cum dilectissima suavissimaque sua Costa secundum consuetum naturæ ordinem actum venereum exercêre potuit, ac semen in uterum immissum optimè retentum fuit, illud tamen semper infœcundum mansit, nec scopum generationis attigit, sed potius animadvertit, quod sperma virile tam voluntariè quam involuntariè emissum, imperfectæ fluidæ & aquosæ substantiæ fuerit, Gonorrhœa quin etiam interdum accesserit, alvique excrementa fluida apparuerint; Quibus ita constitutis, quæstio movetur, ex quibus causis sterilitas hæc oborta sit? & quibus remediorum præsidiis illa corrigi ac emendari possit?

Reso-

Resolutio.

HIc affectus sterilitatis nomen meretur, quæ in hoc Subjecto à frigida & humida intemperie, præsertim vero à semine non substantifico, inelaborato, fluido, aquoso, tenui, crudo, & imperfecto, ac proinde ad generationem inepto proficiscitur, ad quam intemperiem nimia in tenerrimo adolescentiæ flore libido, & crebriores congressus venerei, (quibus mediantibus calor nativus cum humido radicali & balsamico valdè labefactatus, ac vasa deferentia & spermatica generationi dicata, folliculique semen continentes relaxati, facultas retentrix debilitata, ac per consequens semen non sufficienter coctum, maturatum & elaboratum fuit.) ansam & occasionem præbuit; Unde etiam evenit, ut ob fluidum & inelaboratum semen ac facultatis retentricis debilitatem Gonorrhœa insecuta sit, & sperma ante justum tempus imperfectum crudum & inelaboratum effluxerit, sicque hactenus ad veram & legitimam conceptionem ac hæredis generationem ineptum fuerit. *Affectus Definitio & Causa.*

Signa per se clara ac evidentia sunt, quæ & per dictam voluntariam simul & involuntariam seminis crudi, aquosi, & tenuis profusionem nec non molestam Gonorrhœam sese sufficientissimè manifestarunt, deque seminis ad generandum inhabilitate testimonium perhibuerunt. *Signa.*

In hoc affectu, quia Dominus Patiens in optimo juventutis flore consistit, modò in usurpandis remediis & observandâ bonâ Diæta obsequium præstet, restitutio sperari potest, quæ tamen temporis spatium requirit, quia intemperies frigida & humida, ac relaxatio vasorum spermaticorum in affectu hoc chronico, non nisi successivè corrigi ac curari potest. *Prognosis.*

Curatio autem hujus Affectus in sequentibus consistit. 1. Ut corpus certis temporibus per appropriatum catarcticum expurgetur. 2. Frigida & humida intemperies internorum viscerum sanguificationi dicatorum tollatur, partesque affectæ vivificentur ac roborentur. 3. Vasorum spermaticorum atque folliculorum semen continentium laxitas & lubricitas corrigatur & adstringatur. Et 4. Bona ac conveniens Diæta strictissimè observetur. Quibus observatis, ad hunc scopum sanitatis assequendum, sequentia remedia optimo, ut speramus, successu, maximum emolumentum conferent. *Curatio.*

1. Ad corpus singulo semestri vel quadrantibus anni expur- *Purgantia.*

 gandum.

gandum. ℞. *☿ii dulcif. ℈j. Extr. panchym. Croll. ℈ß. Mag. Jalapp. gr. v. M. f. c. aq. fragor. pill. obauratæ num xxv. unâ vice deglutiendæ.*

2. Ad frigidam humidamque viſcerum, totiusque maſſæ ſanguineæ intemperiem corrigendam. ℞. *Conſerv. roſar. antiq. ℥iij. Elect. de gemmis ℥ij. Confect. Alkerm. compl. ʒij. Corall. rubr. præp. Succin. alb. præp. ana ℈iiij. Macis, Cubeb. ana ℈j. pulv. trochiſc. de viper. ℥ß. Syr. myrtin. Corall. ana ʒiij. vel. q. ſ. ad Electuar. mollior. conſiſtentiam d. ad fictile. De quo Electuario manè jejuno ſtomacho, & veſperi ſub horam decubitus nucis moſchatæ quantitas capiatur.* Vel, ℞. *Conſerv. roſar. rubr. ℥iiij. Elect. de gemmis ℥ij. Cort. citr. cond. ℥ß. Nuc. Indic. cond. ℥ß. Conf. Alk. compl. ʒiß. Corall. rubr. præp. Spodii præp. Margarit. præp. ſuccin. alb. præp. ana ℈j. Troch. de viperis ʒij. Spec. diatrionſant. Diamarg. calid. ana ℈j. Syr. Myrtin & Corallior. ana ʒiij. vel q. ſ. ad Elect. moll. conſiſtentiam. Doſis M. & V. avellanæ quantitas.* Et, ℞. *Spec. Diarrhod. Abb. Diatrionſant. Diaxyloal. Diazingib. ana ℈ij. Cinnam. opt. ʒß. Nuc. moſch. ʒij. Macis, Caryophyllor. Cubeb. Cardamom. ana ℈j. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana ʒj. Spod. præp. ſuccin. alb. præp. ana ℈j. ſacch. alb. finiſſ. ℥viij. fol. ☉ num. 2. M. f. Tragea, de qua quotidiè bis, ſub finem menſæ cochleare minus pani albo toſto vel ſaccharato vino madido aſpergatur ac comedatur.*

Electuar. confort. — *Aliud.* — *Tragea.*

Juxta hæc dicta probè obſervandum eſt, ne venerem ſtimulantia, utpote quibus materia ſpermatica atque facultas expultrix ad expellendum irritatur, atq; retentrix labefactatur, ſicq; malum malo aggravatur, propinentur vel aſſumantur, quia cauſa morbi non in defectu ſeminis vel materiæ ſpermaticæ, ſed in vitiatâ qualitate conſiſtit.

3. Ad lubricitatem & laxitatem vaſorum ſpermaticorum atque folliculorum ſemen continentium corrigendam & adſtringendam. ℞. *Boli armen. Terr. ſigill. ſangu. Dracon. Corall. rubr. ſpod. ſantal. Citrin. ana ij. Acac. Thur. Maſtic. ana ʒß. Terebinth. Cer. ana ℥j. Ol. myrtin. ʒij. M. f. Emplaſtrum, ſpithamarum duarum longitudine, uniusque latitudine corio albo illinendum, lumbisque per aliquot dies, donec ſponte decidat, applicandum.* Penes hoc, pudenda, ſcrotum, & perinæum tam ad calefactionem, quam ad maleficiorum & incantationum (ſi aliquid horum adeſſet) averſionem & extinctionem Oleo ſequenti inungantur. ℞. *Ol. formicar. ℥j. hypericon. ℥ß. M. d. adfictile.*

Emplaſtr. — *Oleum.*

Thermæ piperinæ in Helvetiâ. Juxta hæc dicta & allegata remedia pro ſatisfactione omnium indicantium & indicatorum ſeu juvantium proximo vere vel æſtate *Thermæ piperinæ in Helvetiâ* maximè prodeſſent.

Diæta. Quod Diætam concernit, 1. Aer ſit temperatus & ad caliditatem inclinans, frigidus verò fugiatur & evitetur. 2. Cibi ſint coctu faci-

faciles, bonum ſuccum ac ſanguinem generantes, qui Cinnamomo, garyophyllis, nuce moſchata, macere, roriſmarino, majorana, &c. condiantur. Præ aliis verò ad fertilitatem conciliandam carnes viperarum in montibus Euganiis in Italia captarum, abjectis caudis & capitibus minutiſſimè conciſæ, cum farinâ vel pane comminuto permixtæ & ſubactæ conferunt, ſi capones hâc maſſa ſaginantur, illorumque caro quotidiè comeditur, quâ mediante tota maſſa ſanguinis corrigitur, omnis malignitas expellitur, atque fertilitas promovetur. Pro potu ordinario vinum album generoſum, ut & longo tempore conſuetum Hungaricum confert; Intemperantia verò & ebrietas, (quibus mediantibus cruditates cum ſemine imperfecto & inelaborato generantur) evitentur. *Carnes viperar. Italic. Specif. fertilit. remed.*

3. Quemadmodum motus modicus ſpiritus ac ſanguinem excitat & recreat, ſic motus immodicus totum corpus cum detrimento debilitat.

4. In ſomno & vigiliis talis modus tenendus, ne per largiorem ſomnum Spiritus cum ſanguine torpidi & ad circulationem tardi & inepti reddantur, è contra per vigilias immodicas diſperganturr & conſumantur.

5. Alvus quin etiam ſit naturaliter aperta, vel ſi conſtipata ſit, Clyſtere laxativo vel ſuppoſitorio ſubducatur. Et tandem

6. Omnes fortiores animi motus, ira, pavor, mœror & triſtitia (quæ omnia humores & ſpiritus perturbare & confundere poſſunt) refrenentur atque coerceantur. Alma Trias votis noſtris ſalutiferis annuat, atque dicta Remedia Divina ſua benedictione ſecundet. Exarabam, die 11. Novemb. 1690.

CONSILUM MED. III.

Sterilitatis, & ſimul affectus hypochondriaci juvamina, cum legitimo uſu carnis viperarum explanans.

CUra carnis viperarum Italicarum, in montibus Euganeis captarum, â me nuper propoſita, ac à famigeratiſſimis duobus Medicis approbata, *De Curâ per carnem viperinam.*

quâ

(quâ mediante tota massa sanguinea corrigitur, renovatur, & tam ratione substantiæ quam qualitatis ad vigorem suum naturalem perducitur) sequenti modo instituenda erit. Et quidem unâ vice aliquot viperæ capite suspendantur, clavoque capiti transfixo affigantur, pellis detrahatur, intestina eximantur, caput & cauda amputentur, postea caro, (quæ præstantissimâ balsamicâ & bezoardicâ vi pollet, omneque malignum sanguinis ac humorum inquinamentum corrigere & expellere potis est, nec non ut præcipuum ingrediens theriacæ basin constituit) minutissimè concidatur, postea cum farinâ hordei vel panis albi subigatur, ex quâ mixturâ globuli minores formentur, iisdemque solùm, nec ullo alio cibo capones & gallinæ infarciantur ac saginentur. Qui capones & gallinæ deinceps vel elixentur, vel brodio & aromatibus condiantur, vel assentur, Dominusque Patiens iisdem præcipuè, (sepositis aliis esculentis) cibetur, à largiori vini potu, ut & crebriori veneris usu abstineatur, bona Diæta observetur, atque hâc viperarum curâ tam diu continuetur, donec omnes viperæ, (quarum numero centum hac vice ex Italia allatæ sunt) à caponibus & gallinis illis ad hanc curam destinatis, consumptæ sint. Singulis ad hoc etiam septimanis semel scrupulus unus salis viperini manè jejuno stomacho in brodio gallinæ vel vino malvatico sumatur, tribusque horis à cibis abstineatur. Per hanc curam Magnæ & Illustrissimæ quædam Domus, antehac steriles, fœcundæ ac prolificæ factæ sunt.

Modus utendi & præparandi.

Ad

Ad affectum verò hypochondriacum curandum, & ad venarum meſaraicarum ramorumque venæ portæ ab humore atrabilario, feculento, & aduſto, (ex quo vapores tenebricoſi ad arcem Palladis aſcendunt, ibidemque ſpiritus animales diſturbant, & obnubilant, phantaſiam lædunt, ac falſa objecta communicant,) obſtructionem reſerandam, ante vel poſt viperarum curam *Acidulæ Deinacenſes*, (præparato & purgato prius corpore) conferunt. Inter acidularum uſum, (ſi illæ per ſudorem, urinam, vel ſeceſſum non operarentur) Morſuli laxativi ad acidulas ſuperius commemorati proficui ſunt, quorum dimidius vel integer mane inter bibendum comedatur. *Curatio mali hypochondriaci.* *Acidulæ Deinacenſes.*

Nec periculum eſt, quod harum acidularum uſus ſtomacho læſionem afferat, quia Spiritus minerales, qui vehiculo aqueo permixti ſunt, teſt. D. Melch. Sebizio, Prof. quondam Publico Argentoratenſi, in Tract. ſuo de Acidulis, (cui etiam ipſa Experientia adſtipulatur) eundem cum viſceribus nobilioribus roborant, & confortant.

Sequitur De Cura viperarum.

Ut autem Cura viperarum, de quâ ſuperius mentio facta eſt, earumque verus uſus & applicatio melius eluceſcat, ea, quæ Joh. Zvvelferus, Med. D. in ſuis Animadverſionibus in Pharmacopœam Auguſtanam pag. mih. 215. & ſeq. de ineſcatione & ſaginatione gallinarum ac caponum cum carne viperinâ ſcripſit, hic in medium proferre placuit, cujus verba formalia hæc ſunt. *De Curâ Viperarum ex Zvvelfero.*

Tandem, ne quicquam intactum, quod ad viperas

spectat, & usui medico inservire possit, silentio prætereamus, è re fore judicavi, dum de iisdem nobis adhuc sermo est, ut paucis tantam ubivis gentium deprædicatam caponum & gallinarum viperinis carnibus factam saginationem attingamus; Quomodo nimirum illa, (cum nonnulli magni Germaniæ Principes, eâdem sagina nutritis caponibus & gallinis, non sine insigni emolumento vescantur;) legitimè peragenda sit; Ne, si fortè quidam nausea detineantur, & propterea medicamenta ex viperis parata, in substantiâ assumere abhorreant, viperarum præclaris virtutibus penitus destituantur.

Quanquam verò vulgò receptam capones jam adultos & gallinas saginandi consuetudinem non improbem; attamen ratio & experientia multò consultius suadent, ut qui intensiores viperarum facultates per hujusmodi saginationem sibi comparare satagit, gallum & aliquot gallinas in cohorte, ovis pariendis destinata, viperina enutriat substantiâ. Quæ sic enutritæ mirum est, quam evadant fœcundæ & salaces. Hinc ova taliter epulantium Conjugum exclusioni subjicienda, & pulli, quamprimum è testis eruperint, escâ è viperis parata, sunt educandi.

Modus saginandi capones & gallinas carne viperar.

Modus autem prædicta animalia saginandi hic est: Viperæ, ut superius dictum, mundatæ in frustula conscindantur, ac in vase idoneo, affusa s. q. aquæ fontis, decoquantur, adjecto modico salis communis, usque dum sufficienter carnes emollitæ sint; Hinc cochleari perforato eximantur viperæ, in mortario contundendæ, ut ossa comminuantur; quibus sic contritis adde farinæ saginationi

aptæ,

aptæ, & juſculi decoctionis viperarum q. ſ. miſce, fiant paſtilli, quibus gallinæ, capones, & adultiores pulli ſaginentur. Sed cum recenter excluſi pulli paſtillis hiſce paſci non poſſint, alia via eos cibare oportet: Caro videlicet cocta & ab oſſibus ſeparata minutim conſcindenda, ovis ad duritiem coctis ac ſimiliter inciſis permiſcenda, & pullis nuper excluſis in eſum porrigenda eſt. Atque hoc cibo tam diu pulli paſcendi, donec ſaginationem præſcriptis paſtillis celebrandam ſuſtinere tandem queant; Quibus deinde ultrò ſuſtententur, donec partim pingues & jugulationi accommodati; partim fœcundi pariendis ovis, & ex illis aliis excludendis pullis apti videantur; denique toto vitæ tempore ſimili pabulo alantur, ut, quantum fieri poteſt, tota gallinaceorum natura, tum quaſi per ſemen in ipſa generatione, tum per alimentum in vitæ decurſu, Viperarum viribus alteretur & imbuatur. Hucusque Zvvelfterus.

Sequitur Itali cujusdam Medici de uſu viperarum inſtructio, quam Magnæ Duciſſæ de Toſcana italico idiomate communicavit, ac latinè ſic ſonat.

Sequitur jam modus ac genuina ratio, quomodo venenatæ hæ viperæ legitimè præparandæ & utendæ ſint, non quidem per ſe & in naturali ſubſtantia, quod facilè fieri poſſet, ſed in & cum aliis cibis, qui à quibusvis hominibus longam vitam deſiderantibus, cujuscunque etiam conditionis, qualitatis, ſexus, ac ætatis ſint, ſine omni noxa vel detrimento uſurpari poſſunt. Antequam verò rem ipſam, & quomodo viperæ præparandæ ſint, aggrediamur, prius unam vel alteram de ipſis naturalem proprietatem indicabimus.

Itali cujusd. Medici de uſu viperar. inſtructio.

De Viperar. naturali proprietate. bimus. Et quia Primo viperæ tam masculini quam fœminini sexus reperiuntur, ad nostrum usum fœminas eligemus, quia mares venenum suum per totum corpus diffundunt, quod difficulter ex toto separari potest, fœminæ verò idipsum in dente solum & capite recondunt, quod cum capitis amputatione extirpatur, ac reliquum ab eo immune redditur. *Quænam viperæ sint eligendæ?* Secundò, quia fœminæ colore differunt, illæ quæ sub flavedine rutilant, præ aliis eligendæ, quod si verò tales in sufficienti quantitate haberi non possunt, eæ, quæ cineritio & simul flavo colore tinctæ & variegatæ sunt, sumendæ. *De collectionis & capturæ viperar. tempore.* Tertiò, justo quin etiam & debito tempore, vel sub finem veris, vel circa vindemiam in autumno, & quidem tales quæ carnosæ & corpulentæ sunt, nec illæ, quæ in locis cœnosis & paludosis degunt, sed quæ in locis montanis, saluberrimo aeri perviis stabulantur, capiendæ, E contra oviparæ, quæ ovis refertæ, & gravidæ, optimoque succo substantifico privatæ, pessimam qualitatem ac indolem induerunt, summo studio fugiendæ sunt.

Captæ ad hoc viperæ, (quod benè notandum ac observandum est,) sine longiori mora ad usum adhibeantur, quo diutius enim asservantur, eò magis virtute & efficacia suâ destituuntur. Si autem eas ad tempus retinere oportet, melius est, si in horto aliquo muro circumdito, quam in cistis & capsulis detinentur.

Quodsi ergò debita & sufficiens quantitas viperarum dictis qualitatibus præditarum præstò est, capita & caudæ, in ossea sua parte, usque ad carnosam substantiam, (quod Pharmacopœis, qui iis ad parandam Theriacam utuntur, optimè

optimè notum eſt) abſcindantur & amputentur, poſtea pellis detrahatur, inteſtina eximantur, nec abjiciantur, ſed ut Theſaurus, (quia in diverſis eorum partibus raræ ac ſalutiferæ virtutes continentur) ſerventur, ac retineantur: Detractâ deinde pelle, & ſeparatis à viperarum carnoſa ſubſtantiâ inteſtinis, illæ vaſi aqua tepida repleto injiciendæ, & quamdiu ſe in gyros movent ac circumvolvunt, in eo relinquendæ ſunt, quia quo diutius moventur, eò vivaciores & efficaciores ſunt.

Ut autem ad earum ſubſtantiam ac uſum perveniamus, ſciendum, quod veteres Græci, multique eorum poſteri viperas poſt dictam præparationem ſine omni metu alicujus damni in aquâ cum Oleo & ſale inſtar anguillarum coctas, iis, apud quos neceſſitas poſtulavit, in ſimplici ſuâ ſubſtantia pro cibo comedendas dederint.

Licet autem pro cibo dictarum viperarum in ſimplici ſubſtantia uſus per ſe ſalutaris ac utiliſſimus eſt, & à multis celeberrimis & experientiſſimis Medicis maximis laudibus extollitur atque ſuadetur, nihilominus tamen harum uſus multis, præſertim verò tenerioribus & delicatis, quia formam ſerpentum retinent, horrendus eſt, quâ de cauſa alia ratio ad earundem uſum, quæ hominibus tam nauſeabunda non eſt, inventa fuit, quæ in hoc conſiſtit, ut omnis viperarum bezoardica atq; balſamica virtus & efficacia in alienam ſubſtantiam, oculis & palato gratam & acceptam tranſmutetur ac tranſportetur, quod ſequenti modo fit, ſi videlicet alia animalia, gallinæ, columbæ, pulli gallinacei, phaſiani, præcipuè verò capones, qui ad hunc ſcopum uti-

lissimi sunt, præparatarum harum viperarum carne sequenti modo nutriuntur & saginantur.

Caponum & gallinarum saginatio cum carne viperar.

Cape quindecim vel viginti capones juniores, da cuilibet eorum quotidiè, (per duodecim dies continuando) viperam unam dicto modo præparatam, & concisam devorandam, reliquum cibi sit hordeum, triticum, vel aliud pabulum hujuscemodi cohorti gallinaceo accommodatum, sique hoc modo quotidiè, usque dum sufficienter infarcti & pinguefacti fuerint, saginati sunt, tum quotidiè unus eorum collum & caput distorquendo, sine profusione sanguinis suffocetur, post deplumationem & mundationem exenteretur, lavetur, & in aqua salita, instar aliorum hujus generis volucrum, coquatur, & quotidiè in prandio & cœna dimidia pars ejus comedatur, ex brodio verò jusculum vel alius cibus palato gratus & acceptus præparetur; Pro potu ordinario vinum album generosum cum aqua mixtum bibatur; ab aliis interim cibis, donec capones consumpti & comesti sunt, abstineatur.

Et hic cibus tam efficax est, ut virtus & substantia in Persona ejus, qui eo utitur, operetur, dictamque utilitatem conferat; Quicunque etiam in anno bis, sub finem scilicet jucundissimi veris, ac in autumno vendemiæ tempore utitur, is maximum exindè commodum capiet, & quidem eo majorem, si hâc cura & cibandi ratione quotannis continuatur.

Utile quoque esset, si viperæ in aquâ insulsa coquerentur, ac postea triticum vel hordeum in illâ aquâ vel brodio apud lentum ignem ad intumescentiam usque coqueretur,

retur, & deinceps caponibus, juxta viperarum eſcam comedendum daretur.

Dictum hoc remedium contra ſterilitatem utile, ac fœcunditatem inducens tam à multis aliis excellentiſſimis Medicis, quam à meipſo variis Patientibus, præcipuè illis, qui temperanter vixerunt, corpusque lenitivis purgantibus à vitioſis humoribus liberârunt, magno cum fructu adhibitum & uſurpatum fuit. Et hæc de hac materia dicta ſufficiant.

CONSILIUM MED. IV.

Affectum hypochondriacum, moleſta ventriculi dyſcraſia, & alvi conſtipatione concomitatum elucidāns.

Caſus.

MAgna quædam JULIA, Primò de ventriculi debilitate cum coctionis inperfectione, ſalvo tamen appetitu. Secundò, de tenſione, inflatione, & pulſatione ſiniſtri lateris ſub coſtis ſpuriis. Et Tertio, de frequenti alvi conſtipatione conqueritur; De cœtero, facultates principes, utpote naturalis, vitalis, & animalis, (ut omnia ſigna diagnoſtica, & relatæ circumſtantiæ idipſum demonſtrant) tam validæ & robuſtæ ſunt, ut ex Dominæ Patientis parte de facultate concipiendi & generandi nullum dubium exiſtat.

Reſo-

Resolutio.

Morbus. DIctus hic morbus affectus complicatus, inprimis verò hypochondriacus est, quo mediante 1. Ventriculus discrasia & intemperie incommodatur. 2. Lien ejusque regio vitiosis humoribus gravatur, & 3. alvus, quia natura officium suum negligit, constipatur.

Causæ. Causas dictarum molestiarum quod attinet, 1. Discrasia ventriculi & imbecillitas facultatis concoctricis à plurimorum inutilium & non necessariorum adhibitorum remediorum usu ac ingestione, per quæ tota natura sensibiliter & enormiter labefactata, ac per consequens tonus & fermentum stomachi cum insigni detrimento disturbata fuerunt, proficiscitur, hinc fit, si in prima coctione ventriculi cibus non rectè alteratur & concoquitur, chylusque secundum naturæ ordinem non sufficienter elaboratur, quod exinde variæ cruditates generentur, & consequenter in secunda & tertia concoctione, sanguificatione videlicet & assimilatione seu in corporis substantiam transmutationi, insignis error oboriatur, sicque varia pessima symptomata atque molestiæ producantur.

2. Tensio, inflatio, & pulsatio in sinistro latere sub costis spuriis, partim à cruditatibus, humoribusque atrabilariis, acribus & adustis, nec non iisdem intermixtis flatibus circa regionem lienis stabulantibus, venas mesenterii, ramosque venæ portæ obstruentibus ac obsidentibus, sanguinis circulationem, & humorum alimentariorum transitum in suis vasis, viis, ac tubulis impedientibus, oboriuntur.

3. Alvi constipatio à calida intestinorum intemperie & sanguine atrabilario circa regionem lienis effervescente & ebulliente, locique viciniam in consensum trahente, causatur.

Signa. Signa dictarum molestiarum, quia tam ex relatione Dominæ Patientis, quam ex enumeratis circumstantiis clara sunt, iccircò in eorum ulteriori recensitione supersedemus.

Prognosis. Quodsi huic morbo cum suis symptomatibus legitimis remediorum præsidiis non succurritur, varia ex mala & præternaturaliter ventriculi ac lienis dispositione incommoda, utpote leucophlegmatia, cachexia, totius ac partium tumor, flatus, lienis affectus, atrophia cum virium lapsu, aliaque pessima accidentia oboriri possent, quibus verò in tempore, mediante Divina gratia, per convenientia & salutaria pharmaca remederi potest.

Curatio. Curatio in sequentibus consistit, 1. ut ventriculi discrasia corrigatur, stomachusque roboretur. 2. Obstructio venarum mesaraicarum

raicarum reseretur, humoresque atrabilarii, acres & adusti alterentur & emendentur. Et 3. Intestina calidiora temperentur, feces alvi subducantur, bonaque Diæta observetur.

In quem finem sequentia remedia per Dei gratiam magnam utilitatem afferent.

Et quidem 1. ad stomachi corroborationem & concoctionis promotionem de sequenti Tragea post prandium ac cœnam cochleare minus cum pane albo tosto in vino albo macerato sumatur. ℞. *Spec. diarrhod. Abbat. Diatrionsant. ana* ℈ij. *Cinnam. opt.* ʒij. *Nuc. mosch.* ʒj. *Macis, Garyophyllor. ana* ℈ß. *Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana* ℈ij. *facch. finiss.* ℥iiij. *fol.* ☉. *num. 2. M. f. Tragea. d. ad scatul. Elapsa etiam post cœnam hora particula cydonii conditi capiatur, regioque ventriculi Oleo nucistæ inungatur.* *Tragea.*

2. Ad Venarum mesaraicarum & ramorum venæ portæ obstructiones reserandas, sanguinemque atrabilarium, acrem & adustum alterandum ac corrigendum, pulvis talis spleneticus hâc instante hyeme ac vere, quadrans horæ ante mensam in brodio carnis usurpandus convenit. ℞. *Crem.* ♀. *Cryståll.* ♀. *ana* ʒij. *Spir.* ⊖*is coagulat. Salis Tamarisc. fraxin. juniper. ana* ʒß. *Ol. macis* ℈ß. *M. f. pulv subtiliss. d. ad scatulam.* Externè, inunctio sinistri lateris cum oleo splenetico, vel impositio hujuscemodi Emplastri confert. ℞. *Ol. chamomill. d. capparib. ana* ℥j. *M. d. ad fictile.* Vel ℞. *Emplastr. splenet. Fabricii, Cerat. de ammoniac. ana* ℥vj. *M. & malax. cum Ol. de capparib. extend. super aluta, d. ad scatulam.* *Pulv. spleneticum.* *Ol. splenet.* *Empl. splenet.*

His usurpatis, proximâ æstate tam ad viarum obstructarum apertionem, quam ad atrabilariorum, acrium ac adustorum humorum alterationem & expurgationem, nec non principaliorum viscerum corroborationem, *usus Acidularum Deinacensium* per insignem mineralem virtutem & efficaciam magnam utilitatem ad recuperandam bonam valetudinem conferet. In quâ verò quantitate vel mensurâ bibendæ sint, hocipsum ob diversitatem Personarum, naturarum, & temperamentorum certò determinari non potest, sed eò respiciendum est, quantum unum alterumve subjectum tolerare possit. Plerumque autem à dimidia mensura inchoatur, ac prima septimana quotidiè ad unum vitrum quantitas augetur, donec ad quartaria tria vel unam mensuram perventum sit; secundâ septimana, & quod excedit, ad dies videlicet decem vel duodecim majori hâc quantitate in bibendo continuatur, postea singulis sequentibus diebus unum vitrum, usque ad remanentiam dimidiæ mensuræ, ut in principio inchoatum est, detrahitur, sicque acidularum potatio finitur. Sciendum *Acidulæ Deinacenses.*

dum autem, quod ante dictarum acidularum usum corpus per remedium laxativum præparandum sit, Exempli gratia. ℞. *Extract. Diacartham. Diacitr. Reusn. ana ℈ij. Crem. ♀. ℈j. diagryd. corr. gr. iij. vin. malvat. q. s. ad potiuncul. purg. unâ vice sumendam.* Et si inter bibendum vel alvus constipatur, vel acidulæ per secessum, urinam, aut sudorem non operantur, de sequentibus morsulis secunda vel tertia quavis die, vel ad minimum in septimana semel dimidius vel integer erit assumendus. ℞. *Pulv. rad. Jalapp. ʒij. flaved. cortic. citr. rec. minutiss. concis. spec. pro Morsul. Imperator. minut. concis. ana ʒj. sacch. albiss. in aq. Ceras. nigr. & Cinnam. dissolut. ℥ij. M. f. Morsuli 8. æqualis magnitudinis, d. ad scatulam.*

Pot. laxat.

Morsuli laxat. ad acidulas.

3. Ad calidam intestinorum intemperiem temperandam, alvique feces decenti tempore excludendas, ab acrioribus purgantibus vel aloeticis, utpote calefacientibus & siccantibus abstinendum, è contra alimentis medicamentosis, lenientibus & lubricantibus, utpote passulis, Cibebis, prunis, malis assatis vel in pulmentum redactis, spinachia & atriplice butyro coctis, itemque exigente necessitate foliis senæ in aqua mulsa vel fontana maceratis, passulis, prunis & cibebis laxativis utendum erit; nec consultum est, ut alvus extra necessitatem medicamentis laxativis vel clysteribus identidem subducatur, cum experientiâ teste, natura hisce remediis assueta, postea sponte suum officium facere recusat.

Alimenta medicamentosa constipatam alvum lubricantia.

Cautela in alvo subducenda.

Diæta.

Quod tandem Diætam concernit, 1. Aer sit temperatus. 2. Cibi facilis concoctionis, bonumque succum & sanguinem generantes, quales sunt juscula gallinarum, gelatinæ caponum, carnesque vitulinæ, agninæ, aprugnæ, pulli gallinacei, aviculæ montanæ, ova sorbilia, Lucii, funduli, fariones, pruna Damascena, &c. eligendi, è contra verò cibi coctu difficiles, crudi, multo sale conditi, fumo indurati, caseus antiquus, poma cruda, cucumeres, limones, legumina, lentes, fabæ, phaseoli, &c. fugiendi. Pro potu vinum album Nicarinum vel aliud generosum confert. 3. In motu & quiete, ut & 4. in somno & vigiliis modus tenendus. 5. Alvus aperta servanda, & congressus, ut ad fœtus generationem semen maturum beneque elaboratum generetur, non multoties ac supra modum repetendus. Et tandem 6. animi perturbationes ac vehementiores motus, ira scilicet, timor, mœror, tristitia, terror, (quibus mediantibus tota massa sanguinea, humores & spiritus inquietantur, confunduntur, & perturbantur) temperandi ac refrenandi erunt. Det Deus omnipotens, ut hæc remedia ita salubriter operentur, ut Magna Domina Patiens exoptatum finem pristinæ bonæ valetudinis assequatur. Die 12. Decembr. 1690.

CON-

CONSILIUM MED. V.

Duorum Consiliorum antecedentium de sterilitate & affectu hypochondriaco combinatio, eorundemque ulterior elucidatio.

FActâ cum Excellentiss. Medicis communicatione, responsoriæ eorum literæ confirmant, quod 1. ad Magni nostri Patientis sterilitatem tollendam, sanguinemque renovandum atque purificandum, Cura viperarum ante omnia sit maturanda. 2. Quod usum thermarum piperinarum concernit, Nobile par Medicorum Dn. D. Lœlius, Archiater Marchio-Brandenburgico-Onolzbacensis, & Dn. D. Fabricius, Physicus Noribergensis, arbitrantur, quod illæ, si in insidendo modus teneatur, reliquaque circumspecta sint, nullum quidem singulare damnum causentur, sed formidandum sit, ne illæ ratione mali hypochondriaci plus nocumenti quam emolumenti adferant. Cui sententiæ & ego subscribo, quia ante Curam viperarum, & purificationem ac renovationem sanguinis thermæ, ut externum remedium, non solum nil peculiare in morbi hujus profligatione efficere possunt, sed etiam corporis præternaturalem, incalescentiam per longum iter & subsequentes thermas actu & potentia calidas, magnamque ebullitionem ac effervescentiam in visceribus & massa sanguinea excitarent, qua

Methodi designatæ medendi per Excellentiss. Medicos confirmatio.

ante vapores ad caput elevati, in eodemque reſoluti, multam materiam catarrhalem ſuppeditare, ad partes ſubjectas ablegare, & periculoſiſſima ſymptomata excitare poſſent. Si verò cura viperarum jam abſoluta eſt, tunc ad corpus calefaciendum, vaſa ſpermatica roboranda, ac gonorrhœam ſedandam, Thermæ Carlinæ vel Embſenſes utiliter uſurpari poſſent.

Affectus hypochondr. undè in hoc ſubjecto oriatur?

Quod affectum hypochondriacum cum ſterilitate conjunctum attinet, cum ſupradictis Dominis Medicis in hac ſto ſententia, quod ille à ſanguine craſſo & glutinoſo, ipſiusque particulis fluidis ab aciditate condenſatis, ſicque ad circulationem ſanguinis diverſimodè inhabilibus factis, originem ſuam habeat; ad quem tollendum, talia remedia proficua ſunt, quæ vim attenuandi, volatiliſandi, penetrandi, aciditatem vincendi & obtundendi, ſuccos fluxiles reddendi, ac circulationem reſtituendi habent, qualia ſunt, Spiritus cochleariæ, Spir. tartari, Tinctura Tartari, Tinctura aperitiva Zvvölfferi, Eſſentia trifolii fibrini, juſcula item & vina herbis & radicibus antiſcorbuticis, ſanguinem mundificantibus & obſtructiones reſerantibus alterata, qualia ſunt, Carduus benedictus, ſcolopendrium, cochlearia, Naſturtium, Beccabunga, chærefolium, Acetoſa, Pimpinella, Fragaria, Veronica, Fumaria, Item, Radices aſparagi, fœniculi, petroſelini, garyophyllatæ, &. Quibus Exc. Dn. D. Lœlius addit, quod in ſuo Conſilio principaliter rationem ſeminis profluvii habuerit, & propterea moderatè adſtringentia balſamica, aromatica, & roborantia ſuaſerit.

Authoris in hoc morbo curando ſententia.

Ut autem meam quoque ſententiam explicem, ego conſultum duco, ut prænominatæ herbæ antiſcorbuticæ, addito chalybe præparato, cum vino infundantur, de his quotidiè jejuno ſtomacho dimidium quartarium, vel quinque aut ſex Unciæ bibantur, ac poſtmodum veſperi, duabus horis poſt cœnam, de Eſſentiâ trifolii fibrini cum ſpiritu Tartari miſtâ, viginti guttæ, vel in brodio carnis, vel in dicto vino medicato ſumantur, atque conveniens Diæta obſervetur.

Mali hypochondr. curandi Medicor. unanimis ſententia.

Quod verò Sereniſſimæ Conjugis malum hypochondriacum cum conjunctis ſuis incommodis concernit, nos unanimiter ſtatuimus, quod talia Remedia adhibenda ſint, quæ internas viarum obſtructiones reſerant, concoctionem promovent, humorum acredinem obtundunt, & viſcera roborant; Ad intenſum corporis calorem temperandum, Pulvis analepticus frigidus Mündereri, Pulvis antihecticus Poterii, ac ad menſes decolores corrigendos, *Thermæ Zellenſes in Ducatu VVürttembergico* ſalutiferæ cenſentur.

Thermæ Zellenſes in Ducatu VVürttenb.

Pulv. ſtom. Birckmann.

Pulv. hepat. Dreſd Pulv. cachect. Querc & Balſ Indic.

Elix Propr. Parac. cum Spir. cochlear. it.

Spir ſal. armoniac & Tinct. Tart. crocat.

Ad hæc, 1. ad ventriculum roborandum, & coctionem promovendam, *Pulvis Stomachicus Birckmanni.* 2. Ad menſes in conſuetum naturalem ordinem redigendos, fluoremque album corrigendum, Pulvis hepaticus Dreſdenſis, Pulvis Cachecticus Quercetani, Balſamus Indicus cum vino ſumptus, ac flores arborum hoc tempore vernali in vino macerati. 3. Ad mali hypochondriaci eradicationem, Elixir proprietatis Paracelſi, cum ſpiritu cochleariæ paratum; quin etiam ſpiritus ſalis armoniaci cum ſuccino & aniſo

Pill. Tartareæ Zwölffer. & aniſo paratus; Tinctura Tartari crocata. 4. Ad alvum apertam ſervandam, Pillulæ Tartareæ Zvvölfferi, cibique emollientes cum quotidiano juſculi gallinacei, cui luteum ovi permixtum ſit, uſu. Et 5. ad calorem præternaturalem corporis peſſundandum, *Aq. Lunæ.* Aqua Lunæ, multum commodi & utilitatis adferre poſſent. *Acidulæ.* Acidularum uſum Dn D. Fabricius quidem non rejicit, ſed monet, ut bona ejusdem ratio habeatur, ne diſpoſitio cachectica augeatur.

Author. ſententia, ratione morbi & ſymptomat. Ut autem & ego meam ſententiam exponam, conducibile mihi videtur, ut 1. ventriculus per dictum Pulverem ſtomachicum roboretur. 2. Menſes inordinati cum fluore albo, per Elixir Proprietatis Paracelſi, cum ſpiritu Tartari mixtum, ac Trageam hepaticam, chalybe mixtam, corrigantur. 3. Malum hypochondriacum per uſum acidularum Deinacenſium ac Tincturas obſtructiones meſenterii, ramorumque venæ portæ aperientes, tollatur. 4. Alvi ſegnities per uſum ciborum lenientium & laxantium, utpote ſpinachii, butyri, paſſularum, prunorum, vitellorum recentium ovorum cum juſculo gallinaceo diſſolutorum, Cremorem Tartari, in prima menſa cum brodio ſumptum, paſſulas laxativas, pruna laxativa, &c. ad ſtatum naturalem reducatur. Et 5. Calor præternaturalis totius corporis per Aquæ Lunæ uſum temperetur.

Acidulæ Deinacenſes. Juxta hæc commemorata remedia dictæ *Acidulæ Deinacenſes* præ aliis maximam contra affectum hypochondriacum utilitatem conferent, nec frigidum ipſarum vehiculum aqueum formidandum eſt, quia copioſi ſpiritus minerales,

nerales, quibus hoc vehiculum impraegnatum est, viscera roborant, omneque damnum avertunt; sed ante illarum usum corpus legitimè praeparandum, ac inter usum remedia roborantia & aperientia, cum observatione legitimae Diaetae, non negligenda sunt.

Et haec est nostra sententia, atque remediorum contra dictos affectus militantium enumeratio, quae Deus Ter Opt. Max. Divina sua benedictione secundet. Exarabam, die 15. April. 1694.

CONSILIUM MED. VI.

Gangraenosa brachii sinistri inflammatio, lethalis.

Casus.

ANno 1691. die 25. Martii, Magni cujusdam nominis Matrona, aetat. 76. temperamenti melancholici, ob singularem virtutum congeriem atq; haud vulgarem prudentiam aeterno encomio digna, sed per multos annos periodicis capitis doloribus, aliisque molestis symptomatibus, à liene & utero obortis, divexata, circa vesperam subitaneo frigore & horrore correpta est, quibus dolor & inflammatio sinistri brachii cum ejusdem movendi imbecillitate accessit, cui ad praeternaturalem calorem extinguendum, Emplastrum de spermate ranarum impositum fuit, cui tamen inflammatio non obtempe-

temperavit, sed potius graviora symptomata ab internis causis prognata, supervenerunt.

Morbi examinatio atque Curatio. HIs ita constitutis, ego die 29. hujus mensis vocatus, equis cursoriis ad dictam Dominam Patientem advolavi, quam viribus valdè destitutam, ipsiusque brachium gangrænosa inflammatione, gravissimisque doloribus affectum, maculisque duabus lividis notatum inveni; ad quam inflammationem tollendam, sanguinemque atrabilarium & adustum, nec non humores pravos, corruptos excrementitios, ac noxios è toto corpore suaviter eliminandos, statim sequentem clysterem injicere curavi. *Clyster.* ℞. *Decoct. hord.* ℥vj. *in quo dissolve Elect. lenitiv. Florenz. Diacathol. ana* ℥j. *Mell. rosat. colat.* ℥iß. *Ol. chamomill.* ℥j. *rutac.* ℥ß. *Vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* Manè verò, talem potiunculam laxativam propinavi. *Potio laxativa.* ℞. *Fol. sen. Alex. s. st.* ʒiij. *Rhabarb. ver. Crem.* ♀. *ana* ʒß. *Aq. Ceras. nigr.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitio, in Colatur. dissolv. Mann. Calabr. el.* ℥iß. *clarif. cum album. ovi, fiatque potiuncula, unâ vice sumenda.* Cui deinceps usus *Theriacæ cœlestis, Bezoardicorum,* & aquarum Cordialium & confortantium accessit, Exempli gratia. *Theriac cœlest. & Bezoardica. Aq. Cordial.* ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. Cordial. temperat. Ceras. nigr. meliss. s. ana* ℥j. *Epilept. Lang. è typh. Cerv. scorzoner. ana* ℥ß. *Cinnam. cydoniat.* ʒij. *Lapid. Bezoard. or. Magist. perlar. orient. ana gr. v. Corall. rubr. præp. Lap. Chrysolit. præp. ana* ℈ß. *Syr. granator.* ℥ß. *Man. Chr. perlat.* ℥ij. *Dosis, cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.*

Topica. Linim. simpl Scultet. Aq. fusca contr. gangræn. & sphacel. Aq. fuscæ descriptio. Externè, inflammato brachio, â Daniele, Röbero, & Abrahamo Eberspachero, Rerumpublicarum Noribergensis & Zeapolitanæ Chirurgis exercitatissimis, Linimentum simplex Sculteti, emplastra refrigerantia & defensiva imposita, & ad Sphacelum præcavendum Aqua fusca vel nigra, (Germ. das schwartze Wasser) intinctis linteis manè & vesperi calidè applicata, fasciaque longiori circumvoluta contra decidentiam firmata fuit; cujus aquæ descripto hæc est. ℞. *Herb. rutæ, absynth. Salv. Sabin. Fol. querc. ana* Mß. *Rad. aristol. rotund.* ʒvj. *Enul.* ʒij. *Coli Roman.* ℥j. *Sal. armoniac.* ʒiß. *Gallar.* ℥ß. *Bacc. lauri* ℥j. *Oliban. Mastic. ana* ʒij. *Ceruss. lithargyr. alum. crud. ana* ℥iij. *boli armen.* ℥ß. *Cortic. nuc. jugland. virid.* ʒvj. *Camphor.* ʒß. *conciss. & gross. mod. pulverisat. Misce. De quibus speciebus cochleare unum cum vini albi mensura dimidia, vel* ℔ij. *coquantur, & cum intinctis spleniis, vel linteis triplicatis vel quadruplicatis calidè applicetur.* Quibus adhibitis remediis inflammatio expugnata, caroque superficietenus corrupta & emortua sub ulna reperta, forfice abscissa fuit. Postea *Unguenta maturantia & mundificantia imposita fuerunt,* *Unguenta maturantia & mundificantia.*

runt, quorum adminiculo locus affectus exulceratus materiam purulentam edidit, & bona caro à corrupta ſeparata fuit; Quocirca etiam ſiniſtra manus & digiti à materia incluſa maligna & acri intumefacti, & poſtmodum ſponte ſua aperti, eorundemque quidam nervi ac tendines læſi & currupti, inciſi & exempti, ſicque à totali corruptione vindicati & conſervati permanſerunt. His omnibus acceſſit anorexia, nauſea, & ſingultus, ad quorum ſublationem ſtomachica confortantia, Theriaca cœleſtis, Cataplaſma contra ſingultum Mynſichti; Item fermentum piſtorium, cum Theriaca Andromachi & pulvere nucis moſchatæ, tàm externè uſurpata, quam etiam ventriculi regioni impoſita fuere. His ob naturæ debilitatem viriumque lapſum parum proficientibus, Domina Patiens omnes planè cibos abhorruit, & ſpatio tredecim dierum, cum admiratione cunctorum, nil quicquam, quod nummo etiam, vel obulo conſtaret, comedit, & potulenta Julapium, lac amygdalinum, &c. difficulter deglutire potuit. Naſus, & extremitates pedum identidem frigidæ deprehendebantur; mens tamen ſemper ſibi benè conſtitit, de ſpiritualibus ſolatiis piè & chriſtianiſſimè locuta eſt, ſomno plurimos dolores oblinivit, tandemque elapſis ſeptem ab invaſione hebdomadibus, die videlicet 16. Maji, horâ octavâ antimeridiana, placidiſſimè obdormivit, animamque Salvatori ſuo reddidit.

Peſſima morbo ſupervenientia ſymptomata. Theriac. cœleſt. Cataplaſm. contr. ſingult. Mynſicht. &c. Dn. Patiens per 13. dies nil quicquam comedit.

CONSILIUM MED. VII.

Colica convulſiva cum aliis moleſtiſſimis ſymptomatibus concomitata.

Caſus.

MAgnus quidam *Fridericus*, ætatis ſuæ 36. temperamenti ſanguinei, habitus corporis craſſi, tertia die Dominica Adventus, poſtquam finitâ cœnâ choreâ animum recreaſſet, ac poſtea exæſtuante corpore per aliquod temporis ſpatium exutâ toga

pro refrigerio è fenestra prospexisset, ac se deinceps in lectum recepisset, somnoque indulsisset, post horam expergefactus atrocissimis doloribus colicis, cum flatibus ac tensionibus ventris correptus est, qui postea ventriculum incommodantes in dextro latere circa hypochondrium & lumbos se insinuarunt, ibidem tumultuarunt, vomitumque excitârunt; Et quamvis Dominus Patiens consueto suo Oleo carminativo, ac postea ex Consilio Medici vicini vomitivo, nec non aliis internis & externis remediis anodynis, cum aliquali levamine uteretur, nihilominus dolor ille lancinans colicus identidem reversus est, cui etiam horâ unâ ante cibum oris salsedo, ac si illud muriâ repletum esset, accedebat, cui affectui & concomitantibus symptomatibus internè Oleo carminativo ad gutt. xij. vel xv. in convenienti vehiculo sumendo; externè v. Oleis anodynis invicem mixtis, regionem doloris expertem inungendo, subventum est. Postmodum verò â me sequentia remedia transmissa fuêre.

Curatio.

Potio laxat.

1. AD alvum lubricandam, ℞. *Fol. sen. el. s. st.* ℥iij. *Rhabarb. ver. Cremor.* ♀*ri ana* ʒß. *Aq. Ceras. nigr.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitio, in Colatur. dissolv. Mannæ Calabr. elect.* ℥iß. *clarificetur cum album. ovi, addendo aq. Cinnamom. stillat.* ʒij. *M. f. potio una vice sumenda.* 2. Ad tormina ventris compescenda, ℞. *Aq. Cinnam. stillat. Physogon. Carminativ. Dorncreil. ana* ℥iß. *Tinctur. arant.* ʒiß. *Laud. Opiat. Croll. compl. gr. vij. M. d. ad vitr. S.* **Schmertzen-stillendes Wind-Wasser/davon auf ein mal 1. oder 2. Löffel voll zu nehmen.** 3. Ad humorum fermentum acidum præcipitandum. ℞. *Ocul.* ♋. *præp. CC. philos. præp. Corn. Rhinocerot. præp. ana* ʒj. *Antihect. Poter. Cinnabar. antimon. Cinnab. nativ. ana* ℈ß. *Extr. Castor.* ℈j. *Croc. gr. iiij. M. divid. in xij. part. æqual. detur quælibet Dosis seorsim ad capsulam chartaceam, de quibus una dosis mane & vesperi in vino malvatico*

Aq. carminativa.

Pulv. præcipit.

vatico ſumatur. Ex horum remediorum uſu dirus hic affectus cum ſuis ſymptomatibus ceſſavit.

Præterito vere anni 1690. Domino Patienti, præmiſſo uſu pillularum extracti panchymagogi Crollii, uſus ſeri lactis caprini, ad eluendas & reſerandas obſtructiones meſenterii, renum ac ureterum, communi Conſilio ſuaſus eſt, ex cujus potu, (quia ejus inconcinna ſeparatio, loco coaguli ex ventriculo vituli cum aceto vini facta eſt) poſt biduum circa veſperam magni & fermè intolerabiles dolores in inguinibus, ac circa regionem renum & lumborum, ſimul ac in interſtitio ſcroti & ani ſequuti ſunt, qui per ſuperius dictum Oleum carminativum, & applicata externa anodyna obliniti fuerunt, quibus remediis etiam ſequentia Ulmâ tranſmiſſa acceſſerunt. 1. Internè, ad alvum aperiendam, vitioſosque, ſalſos, & acres humores è corpore ſuaviter expurgandos, *potiuncula de manna*, cujus jam ſuperius mentio facta eſt. 2. Ad dolores ſedandos, mixtura ſequens, una vice bibenda. ℞. *Ol. amygdal. dulc.* ℥iß. *Philon. Rom.* ℈ij. *Sperm. Cet. rec.* ℈j. *Syr. papav. errat. de alth. Fern. ana* ʒij. *aq. flor. chamomill.* ʒvj. *M. f. potio.* 3. Pilulæ anodynæ, ℞. *Theriac. cœleſt. gr. viij. Extr. laudan. opiat compl. gr. ij. M. f. l. a. pilulæ num. x. obaurentur, quarum quinque una vice deglutiendæ* 4. Externè, ad loca dolorifica mitiganda. ℞. *Herb. 5. emoll. ana M*ß. *flor. chamomill. M*ß. *Rad. alth. lil. alb. ana* ʒij. *Sem. lini fœnugræc. ana* ℥ij. *M. & conciſ coq. cum lactis vaccini ſ. q. poſtea lac colatum veſicæ bubulæ indatur, partique affectæ calidè imponatur.* Et, ℞. *Ol. lil. albor. Scorpion. ſimpl. amygdal. dulc. lumbricor. ana* ʒij. *pingued. anſer. capon. ana* ʒiß. *f. mixtura, cum qua partes dolentes & circa genitalia calidè inungantur;* à quibus adhibitis remediis dicta ſymptomata ceſſarunt.

Potiunc. de manna. *Mixtur. anodyna.* *Pill. anodynæ.* *Topica. Epithem. anodyn.* *Liniment. anodyn.*

Poſtquam vero nuperrimè dictus affectus pari ferè modo ac ratione recruduit, Domino Patienti à vicino Medico remedium emeticum, (quod magnam bilis & pituitæ copiam cum vehementia per aliquot dies eduxit) nec non Oleum carminativum ſuperius allegatum, guttatim propinatum, externaque dolorem ſedantia applicata fuere. Interea vero temporis, ſitis, (qui vini quartario ſedatur) tempore nocturno, ſub horam decubitus urget, manè verò ventriculi debilitas, ac ad vomitum inclinatio perſentitur.

Cauſa hujus morbi, dictorumque ſymptomatum à fermento acido vitriolato gaſtrico, è pancreate, nec non glandulis duodenalibus & inteſtinalibus eructato, parteſque nervoſas tam ventriculi quam inteſtinorum vellicante proficiſcitur, ex cujus vitioſi fermenti ebullitione poſtea ventoſitates, aliaque dolorifica ſymptomata excitantur, quæ venis deinceps meſaraicis varios in gyros conglomeratis

Cauſa hujus morbi & ſymptomatum. *Cauſa paſſion. Colicæ.*

nervosisque earundem partibus, vel etiam ventriculo communicata, magnos dolores & inquietudines causantur.

Causa oris salsedinis.

Oris quoque salsedo pari modo à salso fermento, lymphaque acriori, per glandulas salivales transeunte, cumque saliva se permiscente, originem habet, cui superius notati, fermentum acidum præcipitantes pulvisculi medentur. Dicta hæc vitriolica aciditas, quæ tales cruciatus colicos, doloresque in corpore excitat, identidem per inconvenientem Diætam, largiorem cibum & potum, fortioresque animi motus provocatur & in actum deducitur.

Fortiora purgantia in hoc affectu noxia, contra blanda remedia sunt eligenda.

Huic malo nullis fortioribus purgantibus, utpote majorem fermentationem, flatus & tormina excitantibus, doloresque augentibus, sed blandis laxativis, anodynis, carminativis, itemque præcipitantibus, acredinemque pessundantibus specificis supra recensitis remediis, decentique Diæta, subveniendum est, inter quæ inprimis Rhabarbarum, vel quotidiè in demorsæ particulæ quantitate, aut certis temporibus in forma pulveris vel extracti sumptum commendatur.

Pilular. Emanuel. & Francofurt. Commendatio.

In hoc etiam affectu, tàm ad alvum aperiendam, quam etiam ad flatus doloresque discutiendos & profligandos, præservativè ac curativè Pilulæ Emanuelis vel Francofurtenses, singulis hebdomadibus semel ante cibum, numero 5. 7. aut 9. sumptæ, magnam utilitatem afferunt.

Et quia de cœtero Dn. Patientis temperamentum laudabile, & neque ex urina aurea, sanorumque similima, neque ex aliis signis & indiciis aliqua læsio vel corruptio viscerum principaliorum perspici potest, iccircò de ipsius restitutione, modo hisce monitis obtemperet, bonamque Diætam observet, dubitandum non est.

Quod ipsam Diætam concernit, aer calidus eligendus; cibi crudi, coctu difficiles, acidi, acres, & flatus excitantes, varii & copiosi, cum potu frigido & superfluo, vitandi; Sitis sub horam decubitus urgens, vel aqua, vel Julapio, (si ventriculus tolerare potest) restinguendus; Corpus moderatè movendum; quies excessivo motui præferenda; alvus aperta servanda; fortioresque animi motus compescendi ac refrenandi erunt. Quod Consilium Deus Ter Opt. Maximus Divina sua benedictione secundet. Exaratum, die 5. Novembr. 1690.

Et quia hic affectus ex mandato Magni Dn. Patientis cum Prænobilissimo & Excellentissimo Domino Doctore Joh. Jacobo Wepfero, Medico Scaphusiano famigeratissimo, communicatus, ipsiusque Consilium desideratum fuit, ille sequenti modo animum suum explicavit.

CON-

CONSILIUM MED. VIII.

Colicam convulsivam concernens.

Morbus.

MAgni FRIDERICI affectus est Colica convulsiva, aut species Colicæ, in qua fibræ intestinorum circulares diversis in locis contrahuntur, flatuum exitus impeditur, & hinc ob flatuum inter unum alterumve intestinum remoram, lancinantes & fermè intolerabiles dolores colici excitantur; Quando enim fibræ rectæ contrahuntur, subintratio intestinorum accedit, quæ malum summoperè auget; Et quia intestina distinctis in locis contrahuntur, causa mali non in intestinis, sed in plexibus eorundem quærenda est, ex qua causa etiam Lumbago oritur, quæ nephritidi non adscribenda, quia Dominus Patiens urinam claram & auream, sine omni sedimento arenoso hactenus excrevit.

Causa movens & irritans, acris & salsa lympha, vel vitriolicus & alcolicus humor est, qui plexus intestinorum occupavit, ambo etenim hæc salia nervos irritare possunt; dicta autem humiditas facilius in hos plexus effunditur, si nervosæ ventriculi ac intestinorum tunicæ per purgationes crebriores, vel alias ob causas, (quæ futuro tempore post meliorem informationem fusius indicari poterunt) denudantur. *Causa.*

In hoc affectu eò invigilandum, ut intestinorum constrictio sine mora solvatur, stomachique ac intestinorum nervosæ tunicæ obliniantur. *Curatio.*

In quem finem 1. in doloris ferocientis principio, & per totum durationis tempus, singulis duabus horis Olei amygdalar. dulcium recenter expressi uncia una vel duæ, cum brodio gallinæ non salito (omissâ permixtione syruporum, vel Oleor. destillatorum) exhibeantur. 2. Summo dolore urgente, singulis sex vel octo horis Enema seq. injiciatur. ℞. *Lactis vaccini recenter mulcti, vel ptisanæ hordeaceæ* ℔j. *in qua dissolve vitell. ovor. conquassator. num. 2. Ol. lini* ℥iij. *M. & in decenti calore adhibe.* Clysteribus in hoc affectu purgantia, sal, nitrum, *Ol. amygd. dulc. cum brod. gallinæ insulso sumptum. Enema anodynum. Clysterib. purgantia,*

Vel acria non sunt admiscenda nitrum, mel, saccharum, vel alia acria & irritantia remedia admiscere, inconsultum est, quia malum augent & protrahunt, imò sæpius contracturas excitant. 3. Pari quoque utilitate *hypochondriorum & ventris regio Oleo aliquo anodyno, intinctis quatuor digitis, à dextro hypochondrio versus sinistrum, & illinc ad sinistrum hypogastrium, ac ulterius, usque ad inguen sinistrum pergendo, uno ductu, fortique, (quantum ferre potest) illinitione, & sic per quadrans horæ continuando, calidè inungi poterit,* quâ inunctione, sine alio remedio, persæpè atrocissimi dolores vel mitigati, vel prorsus sublati fuêre. Fomenta autem & Epithemata, semper proficua non sunt. 4. Vesperi, horâ nonâ, tres de sequentibus Pilulis deglutiantur. ℞. *Theriac. cœlest. succi papav. errat. inspissat. ana gr. vj. Extract. castor. gr. iij. Extr. Croci gr. j. M. f. pilulæ 18. deaurentur.* Sopitis ab his dictis remediis doloribus, Pulveres præcipitantes in antecedenti Consilio designati & à Dn. Doctore Eberhardo Gockelio præscripti admittendi ac usurpandi sunt. Quamdiu dolores durant, ab omni ciborum genere, exceptis brodiis confortantibus, abstineatur.

Hypochondrior inunctio.

Pill. anodynæ.

Pulveres præcipit. & absorbent

Urgente dolore colico à cibis abstinendum.

Ut autem vires conserventur, jusculum ex brodio carnis, cum vitello ovi paratum & hinc de sequenti Gelatina ℥iiij. admisceri, & spatio 24. horarum sexta vel septima vice, exhiberi poterit. ℞. *Carnis vitulinæ* ℔j. *pedum vituli, num. 2. ichtiocoll.* ʒij. *hepatis vitul.* ℔ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Macis* ʒj. *hæc omnia grosso modo concisa indantur lagenæ stanneæ, affundendo Aquæ fontanæ* ℔ij. *ponatur deinceps lagena benè obturata in ahenum vel cacabum majorem aqua repletum, coq. per horas quinque, postea fiat fortis expressio, serveturque in cella, vel loco frigido ad usum.*

Gelatina analeptica.

Et quia dictus affectus ab intestinorum motu convulsivo oritur, vini potum nunquam concedere potui, expertus, quod sæpius malè conduxerit. Proinde hujus loco, ℞. *Rad. Chin.* ʒij. *Sem. anis. vel fœnic.* ʒj. *Passular. major. exacinat.* ℥ij. *Coq. per quadrans horæ cum* ℔iiij. *aquæ fontanæ, postea coletur, & asservetur pro potu ordinario.*

Spec. pro pot. ord.

Quia etiam hic affectus facilè ex levi aliqua causa, utpote ira, vino sulphure ac bismutho incenso tincto & adulterato, nec non purgantibus, &c. repullulat, iccircò cura præservatoria summè necessaria est, quam proximis literis communicabo. Scaphusii, die 23. Februarii, 1691.

Joh. Jacob. Wepfer, MD.

CON-

CONSILIUM MED. IX.

In puncto Colicæ convulſivæ.

TOrmina ſœviſſima, quæ Sereniſſimus Dominus Ter per plures dies, ſcil. d. 15. Dec. 1689. menſe Majo 1690. & rurſus in Autumno ejus anni paſſus cum inflatione & vomitibus, tum ex hiſtoria aliquo modo deſumta, tum ex relatione Generoſi Domini ſupremi Aulæ Magiſtri judicavi eſſe Colicam bilioſam vel potius convulſivam, quia poſt inſultus Sereniſſimi Domini urina ordinariè aurea hactenus obſervata fuit, atque in his tribus paroxyſmis, nec poſtea lapilli aut copia craſſiorum arenularum conſpecta fuerunt. Producunt autem tormina flatus, aliaque inteſtinorum tam tenuium quam craſſiorum contenta, quatenus illis incluſa & quaſi incarcerata ſunt inteſtinorum ſuperna & interna portione quadam conſtricta ob fibras circulares convulſas, ut motu commodè periſtaltico legitimè promoveri nequeant: ſi ſimul accedat fibrarum rectarum inteſtinalium convulſio, ſupervenit inteſtinorum ſubintratio, quam conſequentur tormina ſœviora fixiora & pertinaciora, non rarò cum vomitu enormi, etiam fecum, ut in Moniali aliquando citra herniam obſervavi. In circularium fibrarum convulſione licet ſubinde dolor quoque diu in uno loco abdominis hæreat, magis tamem vagus eſt, excruciat enim nunc alterutrum hypochondrium, quandoque hypogaſtrium, ſæpius circa umbilicum. Cauſam motus ſpaſmodici pertinacioris conſtrictionis ſeu corrugationis harum fibrarum in hac colica jam ab aliquot annis exiſtimavi, & apud plures ægros multis argumentis agnovi non eſſe in cavo inteſtinorum ſed extra illud, & quidem plerumque in plexibus Meſentericis nervoſis, nam humores acres intra inteſtina detenti, ſive bilis, ſive ſuccus pancreaticus, ſive glandularum inteſtinalium, ſimilesve humores acriores & in majori copia huc profuſi, diarrhœam potius, aut ſi ſimul dolores, fortius vellicata menbrana illorum excitant dyſenteriam gignunt, nam illam quoque non exulceratis inteſtinis fieri aliquando anatome deprehendi.

Cauſa motus ſpaſmodici non eſt in cavo inteſtinor. ſed extra illud in plexibus nervoſis.

Apud Sereniſſimum Dominum ſedem cauſæ ſpaſmodicæ in plexu meſenterico eſſe eò credibilius eſt, quia præter tormina propè uni-

universum abdomen occupantia, lumbi, perinæum, & ventriculi regio afficiebantur; aliâs quoque animadverti plexibus his, inprimis interioribus umbilicum dorsum versus traxisse, doluisse valdè in hypogastrio, & quandoque incessisse dysuriam sine ullo renum, vesicæ, vel urinæ vitio. Id dum hæc scribo, Illustrissimæ cuidam Dominæ non procul Nordlinga oriundæ contigit, quam solummodo laxantibus & antispasmodicis simul anodynis Deo benedicente restitui; nam nec in clysteribus aut suppositoriis vel minimum irritamen sine noxa pertulit. Causam arbitror esse serum quod perpetuò cerebrum & inprimis nervos irrorat, intra illorum theculas seu membranas, (duræ & piæ matris progeniem) fibrillas ex quibus nervi componuntur compingentes se insinuat, nisi maturè à vasis lymphaticis resorbeatur, circa partes nervosas, ut in arthritide, odontalgia, aliisque dolorificis affectibus facilè stagnat, & totum plerunque dissipatur, nullo suo vestigio relicto. Spasmum acrimonia parit sive acida sit, sive alkalina, nam calce vel sale ♀i in oculos, aut vulnus aut ulcus inspersa æquè parti nervosæ nocent, dolores & corrugationes pariunt, ac acetum, sal ⊕-oli, aliudve acidum.

Laxantia & antispasmodica, simul ac anodyna in his affectib. sunt utilissima.

Spasmi Causa.

Sero Serenissimus Dominus abundat, quia obesus est, parum se exercet, poculis indulget, & hoc affectu afflictus cubitum iturus ad minimum libram vini bibit, illud salsuginosum esse testatur sitis nocturna & sapor salinus in ore; acrimonia magis innotesceret sero cum sanguine venæsectione emisso degustato, & magis si in cochleari cereolo incenso ad siccitatem inspissetur. Hanc acrimoniam mirè fovet & auget ferculorum varietas, inprimis si his saccharata & aromatizata jungantur. Terna recidiva prodit jam debilitatem quandam seu laxitatem in his plexibus talem, ob quam serum promptè admittit & diutius detinet, unde plerumque ultimi paroxysmi ferociores primis existunt, nisi maturè caveatur, & tandem in paresin desinet. Explosionem secundum Willisium nunquam in animum inducere potui, quia nervi cavi non sunt, sed farrago densè junctarum fibrillarum, quæ vel in membranas expanduntur, vel cum fibris musculorum coalescunt.

Cur ob constrictionem intestinor. tormina sequantur?

Tormina hanc intestinorum constrictionem consequuntur 1. tum ob constrictionem fibrarum in parte admodum nervea, non blandam illam, quæ intestina motu peristaltico lumbricorum instar sursum deorsumque moventur, sed violentam & pertinacem. 2. Tum ob detentionem præternaturalem intra portiones intestinorum constrictam, flatuum, fœcum, chyli, bilis, succi pancreatici & glandularum intestinalium, unde contenta hæc confunduntur, fermentant,

exitum

exitum quærunt, ac propterea ſævos dolores excitant, idque ut alii obſervarunt, cum tanta violentia, ut inde inteſtina rupta fuerint. Ob hanc contentorum incarcerationem in abdomine tubera nunc globoſa, nunc oblonga cylindrica inſtar farciminum breviorum in abdomine tanguntur, creduntur que eſſe nunc lienis inflationes, nunc meſenterii abſceſſus. Evaneſcunt autem conſtrictione relaxata; aut alium locum in abdomine occupant, omnimoda vero ſoluta conſtrictione hac convulſiva, ſæpè nulla vel pauca ſcybala ſeu fœces pultaceas copiosè egerunt, quæ in matula exceptæ adhuc fermentant, & ultra limbum vaſis aſſurgunt. Ob hanc fermentationem excrementorum multi & egometipſe pridem cauſabar in hoc affectu fermentum pravum in ventriculo & inteſtinis, diligenti tamen intentione adhibita didici, hoc eſſe ἐπιγενόμενον conſtrictionis. Huic rei fidem conciliat hernia, nam in illa tam diu perſeverant tormina cum aliis ſymptomatis, quamdiu inteſtina intra proceſſus peritonæi coarctantur, quamprimum verò intra abdomen repoſita à moleſta compreſſione liberantur, tormina ceſſant, licet demum poſt repoſitionem fœces varii generis & quoque pultaceas emittant.

In hac colica convulſiva aliud agendum in paroxyſmo, aliud extra illum; quid in paroxyſmo peragendum ſit, nuper ſignificavi, quibus pro rei exigentia præſentes Domini Medici Ordinarii, ut lubuerit, alia addere, ſubtrahere quædam aut corrigere poterunt, nam vel unica circumſtantia quandoque immutationem remediorum non ſolum ſuadet, ſed quoque imperat.

Extra paroxyſmum opera danda, ut recidiva caveatur, quæ huic colicæ admodum frequens & propè familiaris eſt. Neceſſaria ergò erit cura præſervatoria, in qua ſcopi erunt ſeri vitioſi imminutio & acrioris mitigatio, circa plexus ſtagnantis diſſipatio, ſimulque nervorum læſorum roboratio, & denique fuga omnium illorum quæ anſam dare poſſunt ſive affluxui ſive collectioni hujus ſeri in his plexibus nervoſis. His ſcopis ſatisfieri poterit Diæta accurata & Remediis congruis. *Cura præſervatoria.*

Diætam quod attinet, nolo hic catalogum ciborum minus congruorum aut planè inſalubrium conſcribere & ſæpius inculcata repetere. Iſtud ſaltem addo, ſal volatile & fixum humano ſanguini connatum valdè depravari à ciborum varietate in uno paſtu ſimul ingeſta, ſcil. à frixis in butyro, ſalſis, nimium aromatizatis, ſaccharatis & acetis: atque hujus generis condimenta alimentum pravum, Ex. gr. tubera terræ adhuc deterius reddunt, Cibi diverſi temperamenti & texturæ in uno paſtu ingeſti vix corruptionem evitant. Sereniſſimus Domi- *Diæta in colica.* *Sal volatile & fixum humano ſanguini connatum à cibor varietate ſimul ingeſta val-*

di depravatur Dominus optimè consuleret sanitati si parcius cœnaret quam pranderet, cœnam tamen penitùs omittere planè non suaderem, aliquoties jam animadverti hoc evidentes in subsequente seu jentaculo seu prandio ventriculum cum damno ingestorum copia obruere. Serenissimus Dominus bibat vinum benè maturum & defœcatum, non imbutum fumo tæniarum sulphuratarum & consperſarum bismutho, quales in multis urbibus prostant venales & à multis commendantur, inprimis contra lentorem vinorum pendulorum. Bismuthum hujus colicæ causam esse me primùm monuit Thom. Jordan. atque veritatem rei comperi in aliquot Monasteriis Benedictorum, in quibus colica hæc pridem Endemia erat. Nam hoc vini fuco abrogato postea ab hac vel immunes præstiterunt, vel saltem non tot nec tam atrociter & periculosè ab illa excruciabantur. Multis suadeo, ut vinum diluerent Decocto radicum chinæ, aut ligno visci quercini, quibus sapores seu anisi, fœniculi aut coriandri adversi erant. Nobilis quidam colicæ cum principiis podagræ obnoxius à 20. annis è quo vinum decocto tali diluit, ab his liber vivit nunc 69. annis.

Tubera terræ sunt valdè noxia.

Vini fuci summè sunt noxii.

Haustus vini largior Serenissimo Domino cubitum ituro multis nominibus nocet; præstaret secundum Hippocratem, si somnus sitim sedaret; si vero illo neglecto indormiscere nequeat, alius potus moderatus suaderi posset; quidam cubitum ituri *Conserv. rosar. rubr. simpl.* ℥ij. *vel iij. in* ℥iij. *vel iiij. aq. fontan. solvunt*, & *hora somni ebibunt, suaviterque dormiunt*; alii ʒß. *vel* ʒj. *Ocul.* ♋. *cum* ℥j. *aq. font. tunc sumunt*; sic evitant vomitus aqueos permolestos matutinos, & anxietates hypochondriacas mane affligentes. Exercitia corporis Serenissimo Domino manè & ante cœnam pernecessaria sunt, sive equitet, sive rheda vehatur, perinde est. Somnus pomeridianus, quia Serenissimus Dominus admodum obesus est, periculo non caret: Econtra salubre erit Serenissimo Domino si manè non surget, donec hesterna cœna prorsus cocta fuerit, & se sudore spontaneo emergente aliquandiu adhuc in lecto perstiterit, sic enim sine vi multum seri Massæ Sanguineæ subtrahitur; alvus quotidiè aperta sit, si tardet, provocari posset *clystere ex Oleo lini, vitell. ovor. lacte aut Cremore hordei absque ullius irritaminis permistione*; aut cibis laxantibus dimidia hora ante pastum comestis, ut quotidiè beneficium naturæ obtineatur, citra aliud remedium effici potest si quotidiè manè statâ horâ sella adeatur, sive stimuletur ad hanc excretionem sive non.

Solutio Conserv. ros. cum aq. font. somnum promovet.

℥. Oculor. cancr. cum aq. font. sumptus sitim nocturn. sedat.

Clyster.

Remedia seligenda sunt, quorum pleraque plurimis indicationibus satisfaciunt; nomino præcipua mihi longo usu comprobata. 1. *Acidulæ*, hæ cœteris gratiores, nec tam citò fastidiuntur ut alia. Ex.

Remed. præserv. 1. Acidulæ.

Ex. Gr. *Griesbacenſes, Ripplisovienſes, Deinacenſes, Göppingenſes* multis egregiè profuiſſe novi legitimo potu, & non pauci vel totaliter vel plurimis annis ab hac calamitate vindicati vixerunt. Horum quidam biberunt illas à minori doſi incipiendo aſcenderunt ad ſummam, atque in hac perſtiterunt per dies 12. aut 14. poſtea rurſus quotidiè vitrum detraxerunt, & ſic intra dies 24. vel 25. curam abſolverunt; alii cura dimidiatâ, ut vocant, nunc utuntur, in quo tota æſtate cœlo ſereno ad ℔j. circiter manè bibunt, admiſcent Syr. de rub. Id. aut viol. cochl. j. vel ij. benè ſapit & non paucis emolumento fuit.

Summam doſin non definio, ſuadeo ut bibat in bonam tolerantiam. Anno 1662 adſtiteram Illuſtriſſimæ Dominæ Comitiſſæ de Fürſtenberg acidulas Griesbacenſes bibituri; ibidem quoque verſabatur Fœmina, quæ dum potatura acidulas illas colicæ cauſa, cum dolores inde augerentur, illas lagena ſtannea incluſas fervidæ immiſi, ſic calefactas cum felici ſucceſſu ultra quatuor ſeptimanas bibit.

Si non penetrant, primo hauſtui manè admiſceo ℈j. vel ʒß. hujus pulveris

Pulv. acidular. operation. promovens.

℞. *Crem.* ♀. *ʒj.*
♀. *⊕olat.*
⊖. *abſynth.*
geniſt. ana ʒß.
Ocul. ♋. *ʒij.*
Ol. ſuccin. gutt. ij.
ſacch. alb. ʒij. M. f. pulv. d. ad ſcatulam.

Tunc obſervavi Confectionem ſeminis aniſi laxativam ob conſtipationem ſumptam quibusdam peſſimè ceſſiſſe. Quæ porrò de legitimo Acidularum potu monenda forent, non refero, cum plurimi libri de his exſtent.

II. *Thermarum Fabarienſium potus* jam quoque à 60. demum annis in uſu eſt, & multis hypochondriacis non exiguum juvamen præſtat, quoniam & iſtæ Thermæ ſal ſeri Maſſæ Sanguineæ emendant, non rejicienda forent, acidulisque tutiores eſſent, quia calidè bibuntur. *II. Thermæ.*

III. *Serum lactis & juſcula congruis alterata.* Serum lactis quidem Menſe Majo præterito anno Sereniſſimo Domino occaſio recidivæ fuit, caveri tamen poſſet, ſi lac caprinum coagularetur in vaſe terreo vitreato, non aceto, non tamarindis, nec ſucco citri, aliove ſimili, ſed coagulo vitulino aut hœdino; deinde ind. Herb. & ſem. corrigentibus. Tum ad ſerum & juſcula alterata ſumo *Rad. Cichor. Scorzoner. herb. Endiv. acetoſ. borrag. bugloſſ. fumar. cuſcut. hortenſ. cochlear. beccabung. heder.* *III. Serum lactis, & juſcula herbis alterata.* *Herb. ſerum lactis & juſcula alterant.*

heder. terr. flor. borrag. bugloss. rosar. Ex radicibus unam, ex herbis duas, vel tres, ex quarum numero semper sit antiscorbutic. ad tormina evitanda add. sem. fœnic. aut anis. quandoque sem. carui. Pro ℔ij. liquoris sumo rad. ℥ß. herb. & flor. Mj. Sem. ʒj. Hujus solummodò manè de ℔ß. aut ℥vij. calidè. Post sumptum motus est necessarius.

IV. Juscula succis alterata.

IV. *Aliquot suasi cum fructu Juscula succis alterata*, hac ratione sumpsi *nasturtium aquaticum* hyeme, æstate *cochleariam aut beccabungam, aut nasturtium hortense, aut Indicum*, unius ex his Mj. addidi *acetos. Hispan. aut chærefol. pj.* Contusis affudi Jusculi carnis non saliti fervidissimi ℥vj. vel vij. coletur subitò; bibitur manè calidè, addidi colaturæ quandoque *Syrup. aperitiv. Münd. cochl. j.* Summ. Juscula alterata, elixa, & succo permixta per totam æstatem singulis mensibus per 14. dies solummodo manè exhibui.

V. Lactis potus.

V. Non possum non hoc addere. Nobilis Matrona Friburgensis sæpè in anno terribilem colicam passa est, cum convulsionibus suffocationem minitantibus, inprimis si plusculum vino indulsit, pertæsa morbi & medicamentorum proprio instinctu *lac pro potu ordinario* citra leges huic curæ debitas *bibit per aliquot annos*, inde ad extremum vitæ nunquam hoc malo corripiebatur.

VI. Liquor peculiaris.

VI. Jam aliquandiu in colica & affectu hypochondriaco utor hoc liquore ad corrigenda salia peregrina Massæ sanguineæ.

℞. *Sp. ✱. urinos.* ʒj.
aromat. ℥ß.
⊖. *absynth.* ʒij.
volat. CC. ʒj.

Aq. antiscorbut. & sal. peregrin. corrig. præparandi modus.

Infund. in aq. nasturt. aut cochlear. aut fumar. ℔iij. *per dies tres, colatura servetur in vase vitreo benè clauso;* Aquas istas hac ratione parandas curo. ℞. *Harum herbar. q. v. affunde in cucurbita cuprea bono stanno obducta aq. fervidissimæ tantum ut tribus palmis supereemineat; imposito adembico statim destillo l. a. donec dimidia pars circiter transcenderit alembicum. Hujus liquoris cochlearia ij. vel iij. permisceo sero, jusculo alter. aut simplici* ℥iij. *vel iiij. doque manè.*

VII. Coffeè, Theè, Choccolata.

VII. Hyeme prodessent quoque *Decoctum Coffeè, Herb. Theè, verum, solummodo manè pota. Choccollata omisso pipere Hispan. non improbanda.*

VIII. Pulv. viper.

VIII. Apud multos in usu nunc est *Pulvis viperarum Rom. & Patavin.* non spernendus foret *pulvis serpentum nostrorum, add. Essent. ambr. sicc. cum liquore congruo*, nam quoque sanguinem mundat: Inventa Gal.

Ad

Ad absorbendum seri reliquias in plexibus, & ad roborandos nervos semel in septimana manè hora 5. sumi posset pulveris hujus ʒß. aut ℈ij. in aq. flor. tiliæ sumpto pulvere licet intermiscere.

℞. ♁. *diaphoret. cum triplo* ⦶. *detonat.* — *Pulv. Nervos robor. & absorb.*
Pulv. antihect. Poter. ana ʒiß.
Cinnab. ♁. *sæpius cum Cinnab. nat. sublim.* ʒj.
CC. phil. præp.
Ungul. alcis præp. ana ʒij.
⦶. *volat. CC. purif.* ʒß.
Essent. ambr. sicc. ℈j.
Gall. mosch. ℈ß.
Sacch. alb. ℥ij. *M. f. pulv.*

Quæ occasionem recidivæ hujus colicæ existunt, sunt perfrigeratio pedum, abusus fructuum crudorum, nimis acidorum, corruptelæ nidorosæ obnoxia, ira, inprimis statim à pastu. Præ omnibus tamen purgantia, inprimis Mag. Gialappæ, Mag. sammon. Diagryd. Aloes, scil. pill. FF. Aquap. Bened. Emanuelis, aliaque hujus sortis evitanda; novi à Clystere ex jusculo carnis & supposit. acribus affectum hunc recruduisse. Vere & Autumno Pot. Magistr. add. Manna si nulli affectus prodromi adsint, dari possent cautè, tamen ♀ro Emetiro non fiderem.

Ea, quæ recidivæ occasionem præbent.

Clyster. & suppositoria acria recidivam colic. excitant.

Hæc Serenissimo Domino salutaria esse jubeat
Deus Ter Opt. Maximus!

Donesehingæ, die 2. Maji, 1691.

Serenissimi Domini

Humilimus cliens

Joh. Jacob. Wepfer, MD.

Epistola Excellentiss. Dn. D. Wepferi, priorem materiam tractans.

Tit.

Nobilissimo & Excellentiss. Dn. Eberhardo Gockelio, Med. & Philos. Doct. peritissimo &c. Physico In-

 clyt.

clyt. Reip. Ulmens. felicissimo. Dn. & Fautori suo plurimum colendo.

Salve plurimum Nobilissime & Excellentissime Domine, Fautor honoratissime.

DIe 8. Martii domo profectus sum, & demum nuperrimè redii, ibique duas Exc. Tuæ reperi. 1. datæ 15. Mart. alteræ 16. April. dum Doneschingæ etiam aliquod concedebatur hoc Consilium Medicum pro serenissimo Domino conscripsi; nititur autem illis, quæ Generosus Dominus Scherheckel de Serenissimi Domini affectu recensuit: de doloribus nephriticis nihil retulit, quamvis curiosè in illorum signa inquisiverim. In literis abhinc 1. die 15. Martii datis meministi doloris fixi urinæque lixiviosæ cum sedimento arenoso, quæ innuunt hunc quoque affectum concurrisse; verum potiorem existimo colicam convulsivam esse, & inprimis sui curam poscere arbitror, quia dolor iste intra 15. Mensium decursum quater Serenissimum Dominum afflixit, citra urinæ cruentationem & calculi extractionem, quia dolor totum abdomen pervagatus est, & longius & fortè etiam atrocius afflixit, quam solæ arenulæ efficere potuissent. An veræ arenulæ fuerint quæ in urina subsederunt non certò scio. In urina aliquamdiu reposita sal rubrum non raró concrescit, arenulas mentiens, quod non conspicitur in urina recenter emissa adhuc calente. Sedimentum rubrum in urina turbata quoque non terreum quid, sed salinum esse, sæpè comperi,

peri, nam frigida affuſa totum ſolvebatur. Quomodocunque ſe res habeat, in hoc Conſilio nihil immutandum putato, cum in paroxysmo nephritico propè eadem obſervanda ſint quæ in colica hac alias peraguntur, & quæ à colica præſervant, eadem quoque renes mundant, atque aliquo modo renum diſpoſitionem calculoſam emendant, data tamen occaſione ſcire averem, num Sereniſſimum Dominum dolores iſti ſemper ſubitò invaſerint? quot diebus durarint? an ſemper comites fuerint vomitus? quæ loca in abdomine potiſſimum lancinarint? an alvus pertinaciter occluſa fuerit, illaque aperta dolores vel mitigati vel ſublati fuerint? qualis urina à principio ad finem & aliquot diebus poſt paroxyſmum viſa fuerit? an dyſuria tunc quoque obvenerit? horum notitia pleniorem lucem mihi afferret.

An acidum ⊕-licum in ventriculo collectum & hinc ad inteſtina deſcendens colicam hanc gignat? dubito. Aliquot novi hypochondriacos talem humorem evomere. Citra hujus productionem die 15. April. Clinglovio ad Dominum Ecklerum Commiſſarium Cæſ. primarium in viciniam vocabar, hic jam ab aliquot annis manè ſummo nixu evomit humorem acidiſſimum ut dentes inde ſtupeant, ipſeque dum in fauces aſcendit totus horrore ſuccutiatur citra colicam; Eſt vir alias robuſtus, benè coloratus, & temperanter vivens. Conſilium Exc. T. cenſuræ committo, & ſi quid ulterius Sereniſſimo Domino humilimè inſervire potero, lubens id

præ-

præſtabo. Vale Exc. Domine cum tota familia, ſumque.

Exc. T.

Scaphuſii raptim die 11. Maji, 1691.

Cultor deditiſſimus

Joh. Jacob. Wepfer, MD.

CONSILIUM MED. X.

Nephritis cum Colica convulſiva aliisque moleſtiſſimis ſymptomatibus Dn. D. Joh. Jac. Wepferi.

AD valetudinem Sereniſſimi Domini reparandam, & conſervandam non unius affectus, ſed aliquot ratio habenda eſt. Nam primò Nephritis ſeu calculoſa renum diſpoſitio conſideranda eſt, quæ non minima cauſa eſt afflictionum quas Sereniſſimus Dominus jam à biennio paſſus eſt; hanc nobis oſtendunt dolor inſignis in renis dextri regione, quandoque ſiniſtri cum vomitu præcedente & comitante; ejus extenſio ſecundum ductum ureteris renis patientis ad os pubis usque; retractio teſticuli dextri dolorifica, urina paſſea ſeu fuſca turbida, ſtranguriam conſequens; ſabulum rubrum ſtatim ab emiſſione in urina ſubſidens; fortè etiam atrox ille dolor, perinæi huic malo adſcribendus eſt, quoniam dolor ille citra ſuppurationem aut aliquam puris excoctionem evanuit. Deinde ex multis indiciis patet menbranam nerveam ventriculi & inteſtinorum, & nunc quoque plexus nervoſos paris vagi & nervorum intercoſtalium admodum irritabiles eſſe, nam facilè ab ira, mœrore, terrore, perfrigeratione corporis, levi exceſſu in potu aut errore in victu, à corporis motu fortiore, à ſero lactis etiam calidè poto, ab acidulis nuper partes irritantur, & ad corrugationes ſpaſmodicas provocantur, quas conſequuntur

Nephritidis circa colic. curat. quoq; ratio eſt habenda. Ejus ſigna.

tur

tur vomitus, ventriculi inflationes, anxietates, tormina; dolores pertingentes ad scapulas, humeros, mammas, præcordia antè & retrò, aliaque symptomata satis terrifica. Tertiò, humorum, bilis, & seri præcipui acrimonia, scorbuticæ non dissimilis, non difficulter agnoscitur, & symptomatum nephriticorum & spasmodicorum vehementia; Saliva fit quandoque salsissima, evomuntur biliosa, appetitus prosternitur statim, prostratus aliquot diebus manet, imò carnes præprimis fastidiuntur; Lassitudo permolesta supervenit; aliquando & stranguria urinæ passeæ accessit. Igitur ad curandos affectus & ad præcavendas illorum recidivas aliquoties à biennio Serenissimum affligentes calculosa renum dispositio pro virili auferenda, membranarum nervearum & nervorum irritabilitas demulcenda, deniq; humorum acrimonia edulcoranda, & mitiganda erit. Methodo exsecutiva singula explananda, sunt. In Renum affectibus aliud eligendum est in paroxysmo, aliud extra eum. In paroxysmo inprimis pelvis & ureteres laxandi sunt. ℞. *Ol. amygdal. dulc. rec. ℥iß. Syrup. d. alth. Fern. ʒvj. de succ. fragor. ℥ß. Spir. terebinth. g. ij. Aq. malv. equin. ℥iß. M. De hâc mixtione sæpè detur cochl. j. aut si dulcia aversetur, detur singulis duabus horis Ol. amygd. dulc. cochl. j. cum jusculo carnis, in qua rad. petrosel. coct. ℥iij. calidè & benè mixtum.* *Mixtura pelvim renum & ureteres laxans & lubricans.*

2. Statim inungatur digitis *Ol. scorpion.* aut simili illitis trahendo fortiusculè à spina dorsi secundum ductum ureteris ad os pubis, tractim, singulis horis ad horæ octantem, donec dolor sopitus sit. *Ol. amygd. dulc. cum jusc carnis. Ol. scorpion. pro inunctione.*

3. Si alvus constipata sit, inprimis, si simul tormina sæviant, injiciatur Clyster, qualis in colica infra præscribetur.

4. In summis cruciatibus prodesset Emulsio, cujus pars dimidia sumenda hora 9. noctis, altera post medium noctis.

℞. *Amygd. dulc. excort. ℥ß.* *Emulsio alter refrig. anodyna.*
Sem. 4. frig. maj. excort. ana ʒij.
papav. alb. ʒiß. ex contus. eliciatur Cremor. cum aq. malv.
Eq. q. s. Colatur. expr. ℥iiij. vel v. add. Syrup. papav. alb. ℥ß.
M. detur quoque duabus vicibus noctu, & modo, quo Emulsio sumenda esset.

5. Semicupia in summo cruciatu nonnunquam prosunt, verum Serenissimus Dominus illo non nimis calido utatur, nec ultra dimidiam horam: in aq. font. s. q. pro Semicupio coq. ℞. *Herb. malv. alth. nasturt. aquat. beccabung. ana Miij. flor. chamomill. Mij. Sem. lini ℥iij. incis. & contus. indantur sacculo.* *Semicupium.*

Præsente dolore summoperè vitanda diuretica, & lithontriptica calidiora; imò vinum detrahendum; *Ejus loco coq. in mensur. j. aq. font.* *Præsent. dolor. diuret. & lithontript sunt vitanda.*

Decoct. lign. nephrit. & visc. querc.

aq. font. Lign. Nephrit. aut lign. visc. querc. ʒiij. *cuilibet haustui addi posset Syrup. violar. q. v.*

In paroxysmo victus sit tenuis.

In paroxysmo Serenissimus Dominus victu tenui restaurandus erit, scil. jusculis frequentius datis, solidiorem cibum vix toleraret ventriculus.

Decoct. Foresti ad expulsi. calculi.

Si fortè calculus ad vesicam descendisset, & collum vesicæ titillaret, ejus expulsio promovenda *decocto Foresti ex Ciceribus &c. cujus haustus ad* ℥iiij. *dandus. Manè hora 6. & vesperi hora 5. calidè.*

Calculor. Coagulatio & increment impediendum.

Extra paroxysmum calculorum coagulatio & incrementum impediendum, & concretum è renibus eliminandum dextrè. Ad hæc præstanda, innumera proponuntur, & nemo non est, qui hic non secretum aliquod jactet, verum in his selectus prudenter habendus est, ne calculosa renum dispositio magis augeatur quam tollatur, aut gravius morbo damnum vel aperte vel clanculum accersatur. Pulvis iste, nephrocatarcticus multis profuit.

Pulv. nephrocatarcticus.

℞. *Lap. Lyncis præp. Judaic. præp. ana* ʒiß. *Lap. prunell.* ʒß. *Ocul.* ♋. ʒiij. *Salis juniper.* ʒj. *Sem. lithosperm.* ʒij. *Ol. succin. rectif. g. iiij. sacch. alb.* ℥iß. *M. f. pulv. hujus pulveris semel in septimana manè danda est* ʒj. *cum pauxillo vini;* post sumptum pulverem Serenissimus Dominus per horam obambulet, aut in campum equitet. Illo die omnia alia medicamenta omittenda sunt.

Aq. Chaviniaci.

Hanc ob causam laudatur non immeritò *aq. Chaviniaci* quæ prostat in pharmacopæa aulica Stutgardiana, cujus cochlearia 3. sumuntur bis in septimana manè. Ne calculo materia suppeditetur, vitanda nimium salita & fumo indurata, item, pastæ farinaceæ, caseus, cibi viscidi, vinum multum tartari possidens &c.

Spasmodicæ intestinor contract. & dolori colico quomodo succurrendum.

Nervorum plexibus membranisq; nervosis valdè irritatis, si spasmodica intestinorum contractio colicam pareret, cum pertinacissima alvi occlusione hæc agenda sunt. 1. Injiciatur clyster singulis 6. vel 8. horis, tali modo præparatus.

Clyster.

℞. *Vitell. ovor. num 2. Ol. lini, cochl. iiij. M. diligenter. add. lact. vaccin.* ℥viij. *vel* ℔j. *calefiant in vesica pro Clystere.*

Inunctio hypochondrior.

2. Serenissimus Dominus inungatur tractim à principio coli ad dextrum hypochondrium, hinc ad sinistrum, indeque ad hypogastrium sinistrum, & os pubis, sæpius in die. 3. Serenissimo Domino colica sæpius & pertinacius excruciante singulis 6. horis detur ℈j. hujus pulveris cum aq. flor. tiliæ cochlearibus 2. vel tribus.

Pulv. antispasmodicus & anticolicus.

℞. *Pulv. Marchion.* ʒj. *analept. frig. Minder. compl.* ʒij. *antihect. Poter.* ʒiß. *Cinnab. nativ. Hungar.* ℈j. *laudan. opiat. gr. j. Theriac. cœlest. gr. iiij. sacch. albiss.* ℥j. *M. f. pulv.* Vel ʒij. *hujus pulveris misceantur cum aq. pœon.* ℥v. *Tinct. Bezoard.* ʒj. *dentur singulis duabus horis cochlearia duo.*

In colica convulsiva vitanda

In hac colica cum pertinaci alvi suppressione vitanda sunt omnia purgantia, etiam mitis-

mitiſſima, omnes clyſteres in quibus vel minimum irritans continetur, ſive ſit ſal, ſive ſaccharum, ſive mel, omnia ſuppoſitoria mellita, ſaccharata, aut ſalita. Nec vinum tutum eſt, bibendum *decoctum Corn Cervi aut ligni viſci querc. aut radic. Chinæ.* *ſunt omnia purgantia, etiam mitiſſima. Decoct. pro potu.*

Si citra colicam cum alvi conſtipatione ob irritationem partium nervoſarum in imo ventre Sereniſſimus Dominus affligeretur nauſea, vomitu, ventriculi inflatione, dolore, præcordia ante & retrò premente, ac ad mammas, humeros, ſcapulas, ſe extendente, pulſatione in hypochondrio ſiniſtro, cordis palpitatione, fluctuatione ſub vertice, detur 1. manè ac veſperi de mixtura Domini Doct. Walchii carminativa ad cochlearia 2. vel tria, aut de hac Mixtura cochlearia tria Manè hora 6. & veſperi hora 4. ℞. *Aq. flor. chamomill. menth. ſine vino deſtillat. ana ℥iiß. eleoſacchar. carminativ. ʒij. vel iij. M.* Ad Eleoſaccharum ℞. *Sacch. alb. ℥ij. Ol. nuc. moſch. expr. ʒj. deſtill. chamomill. ℈j. fœnic. anis. ana ℈ß. cortic. aurant. g. iij. terebinthin. g. vj. M.* 2. Dentur Sereniſſimo Domino dimidia hora ante prandium gutt. x. ad xv. *Elixir. propriet. Clauderi*, cum Cochlear. 2. vel 3. juſculi carnis. 3. Scrobiculus Cordis & Umbilicus inungantur manè & veſperi hoc Balſamo. ℞. *Ung. pomad. ℥iß. Ol. nuc. moſch. expr. ʒij. deſtill. menth. chamomill. ana ℈j. cortic. aurant. g. vj. abſynth. g. iiij. Balſ. peruv. ʒß. M. diligenter.* *Mixtur. carminat. D. Walchii. Mixtur. carminat. & anodyn. Eleoſacch. carminat. Elix. propriet. Clauderi. Balſ. pro ſcrobic. cord. & umbilici.*

4. Poſt paſtum Sereniſſimo Domino detur ʒj. hujus Trageæ in fine menſæ cum fruſtulo panis, vino emollito. ℞. *Pulv. ſtomach. Birckmann. ℥ij. Galang. ʒß. Spec. diarrhod. Abb. ʒij. Ol. nuc. moſch. expr. ℈ß. ſacch. alb. ℥iß. M. f. pulv.* 5. Alternis noctibus cubitum ituro Dentur *Theriac. cœleſt. gr. iij. vel iiij. cum pauxillo ſyrup. papav. errat.* *Tragea ſtomach. Theriac. cœleſt.*

6. Si Sereniſſimus Dominus experiatur fluctuationem ſub vertice, manè vertex inungatur, & noctu hora ſomni hoc balſamo. ℞. *Ung. alabaſtr. ʒß. balſami Apoplect. ʒß. Ol. deſtill. majoran. ℈ß. rutæ g. iiij. Roſmarin. ℈ß. Lavend. g. vj. ſuccin. g. iiij. M. diligenter.* Inprimis ſemper opera danda, ut humorum acrimonia attemperetur, infringatur, & quantum poſſibile eſt, tota maſſa ſanguinea edulcoretur, quoniam Sereniſſimus Dominus ſerum lactis calidè potum, nec acidulas, aliâs ad hanc rem congrua remedia non pertulit, ſuaderem inprimis hyeme *decoctum Coffè potius quam Theè*, cujus ſolummodò manè ſcutulæ 3. vel 4. ſeri ℥v. vel vj. calidè bibendæ, nam probari poſſet exemplis, hoc decoctum præ multis aliis contuliſſe, in affectibus nephriticis & hypochondriacis, quibus meritò annumerantur Sereniſſimi Domini Symptomata. Inſuper utilis eſt *Cremor hordei*, inprimis bile ferociente, cujus cochlearia 10. vel 12. diluta juſculo carnis, in quo pa- *Balſ. pro inung. vertice. Decoct. Coffeè. Crem. hordei.*

rum macis coctum, dantur manè calidè. Proficua quoque sunt jusculа alterata scorbuticis & hepaticis. ℞. *Herb. rec. cochlear. nasturt. aqu. aut hortens, aut Indici, acetos. rotund. Hispan. ana pj. contus. affund. jusculi carnis non saliti & fervidi ℥iiij. Coletur statim ac bibatur calidè manè.*

Juscula scorbuticis alterata.

Si Serenissimus Dominus immunis esset à motibus spasmodicis, ventriculi & intestinorum, sive nil pateretur colici aut nephritici, blandè bilis vere & autumno singulis annis expurgari posset mitioribus purgantibus, fugiendo ceu pestem sanitatis scammoneata, aloetica, quocunque nomine veniant, magisterium Gialappæ, & similia, quæ sopitum affectum suscitare & excitare valent, sæpè deteriorem quam aliam ob causam repullulantem. Præferrem his potiones blandè laxantes, ℞. *Fol. sen. s. st. ʒiij. Rhabarb. elect. ʒij. Agarici alb. ʒj. flor. 4. Cordial. ana pj. ⊖. absynth. ʒß. ⊖is ♀ri ℈j. Cinnam. acut. ʒß. incis. & contus. indantur vasi terreo vitreato, affund aq. fervid. ℥viij. benè tecta serventur in loco tepido, manè levi facta ebullitione colentur sine expressione, Colatur. ℥iiij. vel v. add. Mann. elect. ℥iß. rursus cola, aut add. Syrup. Ros. solut. simpl. aut Rhabarb. c. Cichor. ℥j. M. bibatur manè calidè.* vel loco hujus potionis detur tale infusum. ℞. *Radic. polypod. querc. ℥ß. scorzoner. ʒiij. herb. agrimon. Capill. ♀. Linguæ. Cervin. heder. terr. flor. borrag. Centaur. min. ana pj. Sem. fœnic. ʒiß. fol. sen. s. st. ʒvj. Rhabarb. elect. ℥ß. Agar. alb. Mechoacan. ʒij. Cinnam. acut. ʒj. Galang. ʒß. Sal. absynth. ℈ij. ⊖is ♀ri ℈j. incis. & contus. ligentur in nodulum ex syndone, affund. aq. fervid. ℔j. & post horam add. vini albi ℔ij. de hoc vino manè bibat ℥v. vel vj.* Post horas duas sumat jusculum, & rursus semel vel bis ante prandium.

Bilis vere & autumno extra paroxysm. bland. remed. expurganda.

Potio laxat.

Vin. med. laxat.

Diæta.

Omnibus medicamentis præstat accurata Diæta; Cibetur Serenissimus Dominus cibis boni succi & facilis concoctionis, ut laudabilis sanguis producatur; vitentur omnes cibi acres, valdè saliti, aromatizati, saccharati, acidi, quia nervis inimici, crudi, pastæ farinaceæ, pisces viscidiores, & caseus, brassica muria condita, & similes. Bibat vinum album, benè maturum, vetus, non sulphuratum, quoniam massa sanguinea valdè acris est, commodè dilueretur decocto chinæ aut ligni visci querni, &c. Excessus in vino summè noxius, & intempestivæ compotationes nervis infestæ sunt. Exercitia corporis summè necessaria sunt, cum spiritus excitent, & superflua discutiant, somni intempestivi caput valdè aggravant, at debitè initus somnus, quies, & animi tranquillitas caput levant, & serenum reddunt. Sudores matutini utilissimi sunt, verum non sunt cogendi integumentorũ multiplicatione. Venæsectiones & scarificationes, si consuetæ sunt, non negligantur. Opera danda, ut alvus quotidiè aperta sit; Si tardet, promoveatur Clystere domestico. Melancholia summopere fugien-

fugienda, & pellenda grato alloquio, semperque animus ad meliorem spem erigatur. Deus Ter Opt. Max. hæc Serenissimo Domino salutaria esse jubeat. Die 3. Septembr. anno 1691.

Serenissimi Domini

Cliens humilimus

Johann. Jacob. Wepfer, MD.

CONSILIUM MED. XI.

Colicam biliosam concernens.

Pro Reverendissimo quodam Abbate.

QUamvis non una, sed plures causæ Colicæ sint, dum illa vel à refrigeratione, vel à flatibus, vel à pituita crassiore, vel à vermibus &c. originem habet; in hoc subjecto tamen reverendissimo hic dolor colicus magna ex parte & præcipuè à bilis exæstuatione ac lympha acriori acida, plexus nervosos mesenterii fibrasque intestinorum, præsertim intestini coli rodente ac vellicante proficiscitur. Causa antecedens dyscrasia viscerum fuit; Nam quia ab hepate calidiore multa bilis generata fuit, fermentum vero ventriculi, & inprimis lienis, quorum Archæus à multis intensis cogitationibus, inquietudinibus, animique fortioribus motibus & curis multum passus & defatigatus, iccircò coctio prima ventriculi oppresso aut avocato Archæo valdè læsa est, ex qua causa Chylus descendens vitiosus lymphâ crassiore jam imbutus in effervescentia seu fermentatione intestinali imperfectam separationem puri ab impuro sustinere coactus est, ac ita magis magisque à bile exorbitante & effreni, succoque pancreatico acido accedente imprægnatus reliquias suas alcalico-acidas & viscosas reliquit, ac consequenter ex mala distributione & permeatione non solum in mesenterio & hypochondriis, ipsismet etiam ramis venæ portæ magnas obstructiones excitavit, sed etiam in his ipsis partibus ex conglomerata materia tumorem quasi scirrhosum produxit, *Causa Colicæ biliosæ.*

quo mediante bilis cum lympha acida permixta, ſtagnans & tumultuans plexus meſenterii nerveos, fibrasque nervorum inteſtinalium prehendit, colicamque ſpaſmodicam periculoſiſſimam cum alvi obſtructione peperit.

Colicæ bilioſæ præſervatio. Quemadmodum autem hocce malum per convenientia remedia per Dei gratiam nunc victum & curatum eſt, ſic de præſenti ſolummodo invigilandum erit, ne morbus recrudeſcat, ſique revertere-*Quæ fit per* tur, efficaciter ipſi ſuccurratur; ad quem ſcopum aſſequendum requiritur, ut bilis generatio quovis modo impediatur, fermenta ventriculi & lienis corrigantur, ac concinnæ & legitimæ diſtributiones *Pharmaciam, & Diætam.* in facultate naturali promoveantur, quod duplici modo, Pharmacia videlicet & Diæta fieri debet; Chirurgia non tam neceſſariò requi-*Diæta.* ritur, quia venæſectio non facilè ſuadenda eſt. Quod Diætam concernit, aer debet eſſe temperatus, non nimis calidus, nec frigidus, nec nimis incluſus, ſed pervius atque liberrimus. Cibi eligendi ſunt facilis concoctionis, bonunque ſuccum & ſanguinem generantes; craſſi, crudi, acidi, immodicè ſalſi, multo pipere vel aliis aromatibus ultra modum conditi, fumo indurati, poma cruda, caſei, &. ſunt vitandi; Semel de die comedere ad meliorem alimenti diſtributionem conſultius videtur. Potus ſit vinum album Nicarinum non adulteratum, vel Rhenanum non admodum generoſum, ut & Cerevifia alba benè defecata.

Ut autem Spiritus excitentur, ac facultates naturales eò melius procedant, ſeque mutuò ſubſequantur, moderatus corporis motus non ſolum utilis, ſed etiam neceſſarius eſt, unde Hippocrates lib. 6. epidemior. cenſet, quod labor ſeu exercitium corporis cibum præcedere debeat. Somnus quin etiam ſit moderatus, quia ſeptem vel octo horis dormiſſe ſat eſt juvenique ſenique. Excretiones etiam conſuetæ naturali modo ſe habeant, ſique alvus quotidiè non ſit libera, illa non purgantibus, ſed lenientibus, utpote, paſſulis, prunis Damaſcenis & Hiſpanicis promoveatur. Præcipuè autem obſervandum eſt, ne Dn. Patiens hyemali tempore domi maneat, ſed ad liberiorem aerem hauriendum in alium ſibi convenientiorem locum ſe recipiat, ne bilis in majori copia generetur & colligatur, & ſic mater inſequentis periculoſiſſimæ colicæ, malique hypochondriaci exiſtat.

Pharmacia. Quodſi vero extra paroxyſmum bilis prædominium ex ſignis ipſius exorbitantiæ ſentitur, tunc illa, (ſalvo tamen aliorum fortaſſe melius ſentientium judicio) ſtatim in principio antequam radices figat, & cum ſit humor aliâs mobilis per ſequens Oleum amygdal. dulc. aliquot aliis ingredientibus permixtum, calideq; unâ vice ſumendum,

dum, evacuanda est, quod remedium unum alterumve vomitum leniter excitabit, sicque bilem extuberantem profligabit. ℞. *Sacch. cand. alb. Sperm. Cet. ana ℈ij. ♀ri Emet. Mynf. gr. j. vel ij. M. f. pulvis, addendo Ol. amygdal. dulc. ℥vj. M.* Interim vero prophylaxis seu cura præservativa quoad Pharmaciam in eo consistit, ut fermenta ventriculi & lienis, non neglecto hepate, in suo vigore conserventur, omnisque excessiva aciditas & bilis accretio præcaveatur & coerceatur, quapropter continuus usus Essentiæ trifolii fibrini, utpote summi specifici omni modo suadetur. *Mixtur. laxat.*

Et si inopinatò paroxysmus colicus accederet, tunc eò præcipuè collimandum erit, ne sub quocunque titulo purgantia per os propinentur, sed alvus per seq. clysterem sæpius repetendo subducatur, bilisque listerociens acetosa quasi acredine mixta pessundetur. ℞. *Malv. altheæ, menth. crisp. fol. hyoscyam. flor. chamomill. Rom. summit. aneth. ana M℔. scybal. equ. non castrat. avenâ nutrit. rec. ℥ß. sem. carui contus. ʒj. incis. coq. in s. q. aquæ ad dimid. in Colatur. express. ℥vj. dissolv. sacch. Thom. Ung. clysmat. Ol. lini ana ℥j. M. f. Clyster.* Usus etiam seq. Pulveris de die bis vel ter sumendi ad dolorem colicum tollendum, non neglecto oleo amygdal. dulv. ad acriorem lympham edulcorandum, magnum solamen conferet. ℞. *Specif. antihect. Poter. Ocul. ♋. præp. Margarit. præp. ana ʒj. Theriac. cœlest. gr. ix. M. f. pulvis dividendus in doses æquales num. vj. ad totidem distinctas chartas. De quibus una dosis pro una vice sumatur.* *Quid in paroxysmo colico à bile agendum? Purgantia per os sunt vitanda. Clyster. Pulv. anodyn. contr. colic. bilios.*

In ipso Paroxysmo à vino abstinendum, & ejus loco seq. aqua bibenda. ℞. *Rad. chin. ʒj. Sem. anis. ʒß. inde Ollæ mundæ vitro incrustatæ, superfundendo aq. ferventis Mensur. j. vel ℔iiij. stent benè clausa cum operculo per horas 12. tunc coq. ut ova dura, refrigescat, atque bibatur.* *Pot. ord. in colica biliosa.*

Et quia & mali hypochondriaci est habenda ratio, quotannis vere & autumno usus *Spiritus Tartari compositi Augustani specifi per 30. dies, à 15. guttulis inchoando, & quotidiè unâ gutta usque ad triginta ascendendo, esset continuandus.* Usus acidularum, ut quæ lympham acriorem reddere potest, haud facilè, sed potius tempore hyemali, (ut superius dictum) mutatio loci suadenda est. *Spir. Tartari compos. Augustan. commendatio.*

A.V. d. 3. Mart. 1692.

CON-

CONSILIUM MED. XII.

Affectum hypochondriaco-hystericum Magnæ cujusdam Personæ repræsentans.

Morbi definitio.

Orbus ille, de quo conqueritur, & in multorum molestissimorum symptomatum syndrome atque congerie consistit, affectus complicatus est, qui nomine Affectionis hypochondriaco-hystericæ meritò insignitur, quod ex sequentibus causis & signis elucescit. *Causæ.* Et quidem in causarum investigatione, origo hujus mali bona ex parte imperfectæ concoctioni ventriculi adscribenda; ad ordinatam seu perfectam etenim concoctionem grata & spirituosa seu fermentativa aciditas requiritur, quæ verò per inconvenientem hactenus observatam Diætam magis magisque in acriorem & præternaturalem aciditatem degeneravit, quæ nonnunquam nauseam, anorexiam, & cibi inappetentiam causatur, imò etiam post assumptum cibum vitium concoctionis excitatur; Et quandò hæc malè præparata & inconcocta vel inelaborata massa ex ventriculo in intestina vacua ablegatur, ibidemque cum bile, aliisque vitiosis humoribus permiscetur, facilimè evenit, ut dicta massa, quæ non sufficienter elaborata, & ad ebullitionem ac inflationem hypochondriorum disposita est, mediante hac ebullitione, inordinata ac perversa chyli ab excrementis separatio insequatur,

tur, ex qua deinceps flatus tenuiora intestina percurrentes, fluctuationes, borborygmi, & murmura oriuntur. Si verò sinistrum latus coli intestini occupant, colici dolores, alvique constipationes ab excrementis viscidis, induratis, adustis, & flatulentis, insequuntur: Et si postmodum separata massa chyli & humorum alimentariorum per intestina tenuia transeundo, tandem ad massam sanguineam deducitur, cum ea, quia per præternaturalem suam aciditatem, & hinc denegatam legitimam fermentationem, ac vivificorum spirituum generationem, eorundemque ad nervos ablegationem, malè præparata, disposita, turbata, & inquinata est, & hâc ratione cum sero seu humore lymphatico corrumpitur, statim commisceri ac uniri nequit. Sanguis autem adhuc magis â liene corrumpitur, dum ille ab humoribus atrabilariis non benè repurgatus & defecatus, anxietates, phantasmata melancholica, noctes inquietas, cordis palpitationes, ac insomnia turbulenta invehit. Hoc malum quoque impura & pituitosa sanguinis uterini ac corrupti & turbati seminis adaugent; cui etiam renes adstipulantur, quia illi serosas, salsas, & tartareas humiditates non sufficienter attrahunt & expelluut, quod ex his signis cognoscitur, quia urina tenuis, tincta, rarò verò turbida & pituitosa (quæ in hoc passu salubrior esse solet) excernitur.

Et quamvis natura has impuritates per urinam, fluxum menstruum, nares, & poros, seu spiracula cutis expellit, non tamen sufficit, quia ad statum naturalem & balsamicum, facultatemque nutritivam ob pituitosam suam

dispositionem pervenire non potest. Qui sanguis ita præternaturaliter constitutus & corruptus facilè ac sæpius turbatur, & ebulliendo, accedentibus causis internis & externis, unus ac alter poroxysmus hypochondriacus excitatur. Quibus enumeratis causis cibi & potus liberalior usus, ventositates ac ventris inflationes, alvi obstructiones post sumptum cibum, quando scil. chylus massam sanguineam intrare debet, vel tempus eruptionis mensium instat, itemque animi & corporis vehementiores motus, incalescentia & nimia refrigeratio totius, ira, terror, & tristitia accedunt, quæ omnia unum alterumve paroxysmum hypochondriacum, lassitudinem corporis ac membrorum, flatuum ac humorum corpus pervagantium tumultum, cordis palpitationem, coloris faciei subitaneam mutationem, lipothymias, vel animi deliquia, aliave hujuscemodi graviora symptomata producere consueverunt.

Raro autem dictus paroxysmus hypochondriacus Dominam Patientem solum infestat, sed plerumque etiam paroxysmus hystericus associatur, morbusque in sanguine primum consistens Cerebro & nervis communicatur, spiritusque animales perturbantur, inordinatè moventur, in motu suo naturali impediuntur, ac dissipantur, undè caput infestatur, visus ac auditus cedit, pulsus inæqualis languescit & imminuitur, respiratio læditur, membra rigida refrigerantur, aliaque symptomata, quæ hystericis accidere solent, ægrotantem divexant.

Post adhibita verò remedia paroxysmus remittit, cerebrum à vaporibus liberatur, oculi aperiuntur, intellectus,

loque-

loquela, color faciei floridus, calor, motusque naturalis revertitur, vapores frigidi & acres resolvuntur, à capite ad cervicem, scapulas, & brachia ablegantur, ibidemq; evanescunt.

Et quia procedente tempore massa sanguinea magis magisque depravata, per crebriores paroxysmos natura labefactata, morbusque hactenus nunquam fundamentaliter expugnatus fuit, hinc fit, quod paroxysmi, qui aliâs semel saltem in mense, vel longiori temporis termino accidere solebant, jam sæpius sæviant, & pro causarum internarum & externarum, nec non ebullitionis motusque humorum diversitate, nunc fortius, nunc mitius, nunc pluribus, nunc paucioribus symptomatibus enumerata incommoda inferant.

Curationis requisita in paroxysmo. Curatio hujus morbi tam in, quam extra paroxysmum non negligenda est. Accedente paroxysmo, Domina Patiens statim in lectum est ducenda, ibidemque quietè in loco tenebricoso, non lucido collocanda, corpusque calore fovendum; Erumpentibus animi deliquiis, brachia & femora lineamentis calidis fricanda, sternutatoria, cum remediis cordialibus, cephalicis, & hystericis confortantibus, applicanda; Lenitivis quin etiam remediis inhærendum, ne per fortiora & calidiora naturæ vis cum detrimento inferatur, caput debilitetur, & paroxysmi exacerbentur. *&*

Extra paroxysmum. Extra paroxysmum, principaliter eò invigilandum est, ut quantum possibile, coctio ventriculi promoveatur, obstructio venarum mesaraicarum & spleneticarum reseretur, sanguis à sua immoderata acredine & impuritate vin-

 dicetur,

dicetur, ſtomachus, lien, uterus, & præcipuè caput, nec non ſpiritus animales ac vitales roborentur, omnisque generis mala ingruentia ſymptomata vel minuantur & lenianter, vel ex toto coerceantur & exterminentur.

CONSILIUM MED. XIII.

Affectum hypochondriacum & uterinum, in antecedenti Conſilio commemoratum, continuans.

Morbi definitio cum cauſis.

MAgnæ Dominæ Patientis morbus, (ut omnia ſigna diagnoſtica teſtantur) affectus hypochondriacus & uterinus eſt, qui ab acido-vitriolata ſanguinis & humorum acredine, Spiritus vitales & animales perturbante & inquietante, inſimulque magnam ebullitionem in venis vaſisque excitante, cor ac Cerebrum in conſenſum ducente, variaque mala ſymptomata, (utpote animi deliquia, aſthma, membrorum rigorem, viſus ac auditus læſionem, pulſus inæqualitatem & debilitatem, &c.) producente, proficiſcitur, quam ventriculus ob coctionis debilitatem, chylique vitioſi præternaturali aciditate & acredine, nec non cruditatibus inquinati, diſpoſitionem fovet & auget, quemadmodum hæc omnia ab Excell. Dn. D. Agricola, Medico Oelſnenſi in antecedenti Conſilio Medico fuſius deſcripta & tradita ſunt, quapropter prolixiori cauſarum enumerationi ſuperſedetur.

Symptomatum enumeratio.

Dicta hæc moleſtiſſima ſymptomata jam ingravidatio ſenſibiliter auget, dum non ſolum uterus ob ſuam intemperiem, collectosque in eo vitioſos humores, multos vapores noxios per aſcenſum ad cor & cerebrum mittit, hæcque nobiliora viſcera incommodat, ſed etiam manè, jejuno ſtomacho exiſtente, crebriorem vomitum, ob conſenſum nervoſæ ſubſtantiæ cauſatur, unde ventriculi fundus contrahitur, & ad expulſionem cibi ac potus irritatur.

Quid in: & extra paroxyſmum faciendum ſit.

Qua verò ratione huic malo cum ſuis ſymptomatibus in & extra paroxyſmum ſubveniendum, & quod Domina Patiens ingruente paroxyſmo ſtatim in lectum deducenda, ibidemque in decenti calore & quie-

& quiete detinenda, internisque ac externis Cephalicis, cordialibus, & uterinis corroborantibus & refocillantibus; extra verò paroxysmum, stomachicis ac coctionem promoventibus, quin etiam viarum venarumque mesaraicarum, ramorumque venæ portæ obstructiones reserantibus, sanguinemque ab credine ac aciditate vindicantibus remediis inhærendum, dictaque viscera nobiliora, spiritusque vitales ac animales roborantibus remediis fovendi, ac in suo vigore conservandi sint, hoc in allegato loco Consilii Medici generaliter, sed sine descriptione medicamentorum, pertractatum est.

Ut autem remediorum juvantium mentio fiat, illaque ad decentem usum ac utilitatem applicentur, necessarium est, ut tàm à priori morbo, quam etiam ab ingravidatione dependentibus paroxysmis & symptomatibus succurratur, ut hâc ratione temporis progressu, mediante Divina gratia, partus desideratus ex voto subsequatur, fœtusque vivus ac floridus exdudatur.

Paroxysmis, qui à malo hypochondriaco & uterino suam originem habent, tàm internè, observatis jam dudum allegatis, quin etiam aqua specifica cor, ventriculum, ac uterum confortante, itemque vino malvatico, aqua Cinnamoni & melissæ, cochleatim, tinctura bezoardica guttatim, nec non theriaca cœlesti vel in forma liquida vel pilulari, ad aliquot grana sumptis; quam externè, inflatione fumi succini vel Xyloaloes integri accensi, & relaxatione vestimentorum circa pectus, medetur.

Aquæ autem cor, stomachum, atque uterum confortantis descriptio hæc est. ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. Cinnam. cydoniat. Meliss. compos. Epilept. Lang. ana ℥iß. Spir. Cephal. Anhalt. incompl. Ceras. nigr. lilior. convall. ana ʒij. Lap. Bez. or. gr. v. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈j. conf. Alkerm. incompl. ʒß. Man. chr. perlat. ʒij. M. d. ad vitrum. Dosis cochleare unum vel alterum.* *Aq. confort.*

Præter hæc dicta, tàm ad paroxysmorum præservationem, quam ad fœtus in utero corroborationem, balsami Embryonum mixti manè & vesperi, vel quovis necessitatis tempore sumendi usus magnam utilitatem afferet, qui sic paratur. ℞. *Bals. Embryon. ℥ij. Aq. Cinnam. buglossat. ʒvj. Ceras. nigr. meliss. lilior. convall. ana ℥j. sacch. perlat. ℥ß. M. d. ad vitrum.* *Bals. Embryon. mixtura.*

Præsertim verò seq. Aqua Dn. Patienti optimè conduxit. ℞. *Zingib. Garyophyll. flor. chamomill. ana ℥ß. Galang. Myrrh. rubr. ana ʒj. M. & concis. infund. cum vin. alb. mensur. viij. stent infusa per octiduum, postea destillentur. Dosis M. & V. cochlearia duo vel tria.* *Aq. confort. pro gravidis Duciss. Julianæ de VVürtemberg.*

Contra vomitum, internè Tragea confortans, ex cordialibus, cephalicis, stomachicis, spleneticis, & uterinis concinnata, sub finem mensæ cochlearis minoris quantitate vel cum pane saccharato vino madido sumpta; externè vero balsamus stomachicus, regioni ventriculi manè & vesperi pisi magnitudine illinendus, proficit, quæ remedia sequenti modo conficiuntur. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. Diatrionsant. ana ℈ij. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. mosch. ʒj. Macis, Garyophyllor. Cardamom. Cubeb. ana ℈ß. Lign. aloes ℈j. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana ℈i. sacch. albiss. ℥iiij. fol. ☉. num. 2. M. f. Tragea, d. ad scatulam.* Et, ℞. *Bals. Indic. ver. ℈ß. Ol. nuc. mosch. expr. ʒij. Ol. stillat. Cinnam. g. ij. Ol. garyophyll. g. ii. Ol. Masticis. gutt. viij. Ol. macis g. ij. Ol. absynth. Ol. menth. ana g. v. M. exactè ad pixid. stanneam.*

Tragea confort.

Balsamus stomach.

Paroxysmo autem nimis ac supra modum urgente, in & extra eundem tàm ad præservationem quam curationem de sequenti pulvere, quantum cultri cuspide capi potest, vel in dicta aqua confortante, vel balsamo embryonum mixto, vel aqua cerasorum nigrorum, florum tiliæ, pœoniæ, melissæ, vel vino malvatico, capiatur, qui pulvis tali modo paratur. ℞. *Ocul. ♋. præp. Corn. cerv. philos. præp. Corn. Rhinocerot. præp. ana ʒj. Antihect. Poter. ʒiß. Cinnabar. antimon. Cinnab. nativ. ana ℈ß. Extract. Castor. ℈j. Extr. Croc. gr. iiij. M. f. pulvis. d. ad scatulam.*

Pulv. cephal. & hystericus.

Ad hæc, exoptato cum successu pila quoque matricalis mammis applicari, ipsiusque odor naribus excipi poterit, cujus compositio hæc est. ℞. *Castor. opt. ʒiß. Galban ʒj. Ass. fœtid. ℈j. absynth. abrotan. rut. ana pj. M. f. cum syndone rubro pila matricalis.*

Pila matricalis.

Præter hæc dicta, Domina Patiens duobus vel tribus ante partum mensibus ad alleviandum partum, quotidiè manè & vesperi *passularum minorum recentium*, quantum tribus digitis capi potest, in ore masticare, rejectis folliculis succum deglutire, & sic usque ad tempus partus continuare, itemque insessibus ex aqua communi & herbis emollientibus paratis, & post balneum inunctionibus circa regionem lumborum cum Oleo amygdal. dulcium, vel butyro recenti uti, haud gravabitur.

Passular. minor. quotidian. usus partum allev. iat. Insessus. Lumbor. inunct.

Diæta.

Tandem etiam bona Diæta observanda veniet, ubi aer temperatus, cibique facilis concoctionis, laudabilemque succum & sanguinem generantes, in una mensa non multivarii eligendi, nec in majori copia assumendi, sicque ventriculus nec nimio cibo, nec aquæ ingurgitatione, gravandus; Corpus modicè movendum; in somno & vigiliis modus tenendus; alvus aperta servanda; ac à fortioribus animi

animi commotionibus abstinendum erit. Quæ monita atque remedia Deus Ter. opt. Max. Divina sua benedictione secundet. Exarab. d. 17. April. 1690.

CONSILIUM MED. XIV.

Quid in partu, tam ex parte Magnæ cujusdam puerperæ, quam ex parte fœtus, observandum sit?

Quod puerperam concernit.

I.

D exitum fœtus facilitandum, genitalia Oleo liliorum alborum, sæpius calidè inungantur. *Exitum fœtus facilitantia.*

2. Quoties instante partu natura mediantibus doloribus fœtum expellere conatur, toties genitalia & anus presse per manus obstetricis cum linteamentis duplicatis vel triplicatis calidis cohibeantur, sicque illorum ruptura vel procidentia præcaveatur. *Ruptur. & uteri procidentiæ præcautio.*

3. Collum, ne in partu laborioso præter naturam extendatur, vel bronchocele causetur, loro ex panno scarlato vel corio humano circumvolvatur atque ligetur, mentum in quolibet expulsionis conatu deorsum flectatur, & claviculis vel sterno imponatur, nec spiritus in respiratione sursum trahatur. *à strumis præservatio.*

4. Femora quoque supra genua, ne varices prorumpant, fasciis ex corio anguillarum paratis, arctius ligentur. *Varicum in crurib. declinatio.*

5. Ad dolores in partu remittentes resuscitandos & promovendos, parturienti septem vel octo guttæ Olei succini in aqua menthæ vel pulegii exhibeantur, & hoc non sufficiente, pulvis partum accelerans vel testiculor. equi drachmæ unius pondere, propinetur, ac interior umbilici locus Oleo antheræ inungatur, vel intincto in hoc oleo linteo calidè foveatur. *Dolor partus promoventia.*

6. Si fœtu jam excluso periculosa uteri hæmorrhagia sequeretur, illa internè per pulverem stegnoticum vel sperniolam Crollii in *Hæmorrhag. uteri supprimentia.*

aquis

aquis appropriatis, utpote tormentill. burf. paſtor. centinodiæ, &c. ſumendam, externè verò per mixturam fuliginis & vitellor. ovorum lino vel linteamentis Imperialis magnitudine exceptam & illitam, carpisque manuum vel pulſibus ſuperligatam, itemque lintei crudi atro colore tincti, (Germ. ſchwartzer Golſchen) ad genitalia applicationem, refrenetur.

Demulcentia & lubricantia. 7. Statim poſt partum puerperæ Olei amygdal. dulcium recenter expreſſi unciæ duæ, & non multò poſt, juſcula gallinarum cum gelatina caponis permixta, exhibeantur.

Genitalium tumor. arcentia. 8. Genitalibus ovum cum butyro frixum ac linteo involutum calidè applicetur, vel oleo è vitellis ovorum, vel unguento appropriato calidè inungantur.

Dolor. poſt partum ſedantia. 9. Ad dolores poſt partum mitigandos, potio dolorem ſedans bibenda, totaque ventris regio oleo chamomillæ, anethi, & verbaſci, vel unguento aliquo anodyno calidè illiniatur, corium ex pelle canina imponatur, & venter faſcia latiori circumvolvatur, & arctè contrahatur.

Feſſa brachia & pedes roborantia. 10. Feſſa brachia ac pedes quotidiè bis vel ter, vino calido, cui Roſmarinus, majorana, & lavendula incocta ſint, calidè foveantur atque fricentur.

Superflui lactis compeſcentia. *Epithema.* *Sparadrappum.* *Cataplaſma.* 11. Et ne ſuperflui lactis affluxus in mammis tumorem præternaturalem vel dolorem excitet, illis vel folia nucum juglandium, vel petroſelinum viride; pulmentum ex albumine ovorum conquaſſato, pulvere aluminis crudi, & conſolidæ majoris paratum; linteoque illitum; vel ſparadrappum ex Ceræ albæ vel citrinæ partibus duabus, ſevi cervini parte una, & Olei roſati cochleari uno factum; vel Cataplaſma, ex mica panis albi, cum lacte coctum, ac pauxillo croci, & cochleari uno olei roſarum mixtum, applicandum, totumq; pectus thorace muliebri, ex duplici panno lineo conſuto, mediante loro ex lino convoluto, conſtringendum.

Cordialia contra animi deliquia. 12. Si etiam poſt partum unum alterumve animi deliquium, vel virium imbecillitas accederet, cochleare unum vel alterum aquæ confortantis officinalis perlatæ, cinnamomi, vel vini malvatici propinandum.

Antihyſterica. 13. Contra uteri ſuffocationem, vel paſſiones hyſtericas, aqua matricalis exhibenda, & fumus incenſi ſuccini, ligni aloes, vel plumarum perdicum naribus inſufflandus.

Sitim ſedantia. 14. Ad ſitim in puerperio compeſcendam brodium gallinarum, vel decoctum ex cinnamomo, ſemine aniſi, galanga, & aqua com-

communi, bibendum, ac ab omni potu intensè frigido penitus abſtinendum.

Penes hæc dicta, cibis boni ſucci, facilisque concoctionis, utendum.

15. Toto puerperii tempore aer temperatè calidus eligendus, corpusque contra frigus muniendum. *Aeris temperatè calidi procuratio.*

16. Sudor quin etiam aliquot diebus poſt partum vel quotidiè, vel alternis diebus ad diſcuſſionem & reſolutionem humorum & vaporum noxiorum, in lecto promovendus. *Sudoris promotio.*

Remediorum Compoſitorum, quorum in antecedentibus mentio facta, deſcriptio hæc eſt.

1. Ad accelerandum partum. ℞. *Cinnam. acut.* ʒiij. *Croc. Auſtriac.* ʒiß. *Savinæ, Myrrh. elect. ana* ℈j. *Borrac.* ʒiij. *M. f. pulvis Doſ.* ʒj. *Pulv. ad accelerand. partum.*

2. Contra Uteri hæmorrhagiam. ℞. *Succin. præp. Sangu. Dracon. ver. Lap. hæmat. præp. Corall. rubr. præp. ſem. plantag. portulac. antheræ, Rad. tormentill. Terr. ſigill. ana* ʒj. *Balauſtior.* ʒß. *Nuc. moſch. Cinnam. ana* ℈ij. *Croc.* ♂. *adſtring.* ℈j. *M. f. pulv. Doſ.* ʒj. Et, ℞. *Corall. rubr. præp.* ℈iiij. *Lap. Chryſol. præp. Carneol. præp. Margarit. Orient. præp. ana* ℈ij. *pulv. rad. tormentill. Granor. Kermes. ana* ʒß. *M. f. pulvis in 6. partes æquales dividendus.* *Pulv. contr. hæmorrhagiam uteri. Alius.*

3. Ad dolores uteri poſt partum tollendos. ℞. *Croc. Auſtriac,* ʒß. *Macis* ℈j. *Tripher. magn.* ℥ß. *vin. malvat.* ℥ij. *M. f. potio pro duabus doſibus.* *Potio contr. dolor. uter. poſt partum*

4. Ad uteri ſuffocationem. ℞. *Aq. Ceraſor. nigr. Meliſſ. puleg. Epilept. lang. ana* ℥j. *Cinnam. bugloſſat.* ℥ij. *Philon. Rom.* ℈ij. *M. d. ad vitr. Doſ. cochleare unum vel alterum, aliquoties repetendo.* *Aq. hyſterica.*

Contra uteri præfocationem & ſpirandi difficultatem puerperarum confert. ſeq. pulvis ſaccharatus. ℞. *Sacch. alb.* ℥ij. *Ol. deſtill. chamomill. Ol. menthæ.* ℈ß. *Ol. Cortic. aurant. Ol. Citr. ana gutt. iij. Ol. Cinnam. gutt. ij. M. f. pulvis, de quo* ʒij. *cum aq. menthæ.* ℥iij. *ſumantur.* *Pulv. contr. uteri præfocat. & ſpirandi difficultat.*

Contra ſubitaneum terrorem conferunt *pulveris Marchionis grana ſex in aqua flor. tiliæ diſſoluta,* atque ſtatim poſt conceptum terrorem, quin etiam veſperi ante ſomnum exhibita. *Pulv. March contr ſubitan. terror.*

Contra narium obſtructiones, lactis cochlearia duo cum aquæ betonicæ cochleari uno, & pauxillo ſacchari permixta, ac inſtar ſternutatorii naribus attracta, conferunt. *Nares deobſtruentia.*

Quod recens natum infantem respicit.

Quid ratione infantis rec. exclusi faciendum sit? Nævorum deletio.

1. Ad præcavendos vel delendos nævos, infantis facies & corpus statim post partum secundina abstergatur.

Funiculi umbilical. ligatio.

2. Funiculus umbilicalis in abscissa extremitate ligetur.

Linguæ ligamenti solutio.

3. Linguæ ligamentum, an rectè se habeat, vel solutione per lanceolam indigeat; nec non alvus, an aperta sit? inspiciatur.

Infantis à sordib per aq. vin & lac repurgatio.

4. Infans etiam post partum in aqua, cui vinum & lac permixtum sit lavetur, & à sordibus repurgetur.

Capitis & cervic. fricatio.

5. Post unum quodvis balneum caput & cervix panno scarlato, vel laneo rubro, in vinum calidum intincto, fricetur.

Alvi lubricatio.

6. Nec minus, brevi post partum tempore, infanti, ad corporis expurgationem, alvique lubricationem *Oleum amygdalarum dulcium recenter expressum, ac cum saccharopenidio edulcoratum,* cochlearis quantitate, unâ alterave vice propinetur.

Epilepsiæ & convulsion. præcautio. Pulv. antiepilept. in primo pulment. dandus

7. In primo pulmento, vel pulvis Marchionis, vel seq. specificus, ad præcavendos insultus convulsivos & epilepticos, quantum cultri cuspide capi potest, exhibeatur. ℞. *Corall. rubr. præp. Ungul. alcis. succin. alb. præp. visci quercin. ana ℈j. M. f. pulvis subtilissimus.*

Dolor colic. aversio.

8. Si colici dolores infantem cruciant, internè *Oleum amygdal. dulc.* propinetur, externè verò venter *Oleo chamomillæ, lumbricor. & anethi,* invicem mixtis, inungatur, vel Omentum agni in oleo olivarum frixum vel *herba anagallidis in lacte cocta,* linteoque involuta calidè applicetur,

Infantis in leni calore detentio.

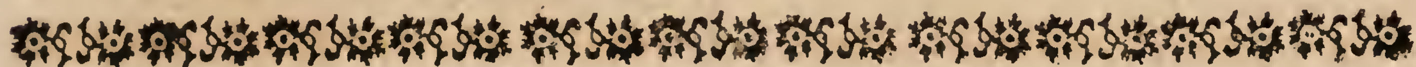
9. Inprimis verò infans toto puerperii & lactationis tempore in leni calore foveatur, & ab externo frigore custodiatur.

Quid apud parturientes in promptu esse debeat?

Summariter itaque, apud Parturientem sequentia in promptu, vel ad manus esse debent.

1. *Aqua confortans perlata, cum aqua refectoria, & succino integro, pro accensione.* 2. *Balsamus Embryonum.* 3. *Aqua. hysterica.* 4. *Oleum amygdal. dulc. recenter expressum.* 5. *Oleum liliorum alborum* pro inunctione.

ctione. *6. Lorum ex pelle humana*, vel aliud, pro ligatura colli. *7. Duo lora ex corio anguillarum*, pro ligandis femoribus ſupra genua. *8. Oleum ſuccini*, & *pulvis ad accelerandum partum*, *cum aquis lilior. albor.* & *pulegii.* *9. Pulvis ſtegnoticus*, & *ſperniola Crollii*, ad hæmorrhagiam uteri compeſcendam; linteum item crudum atro colore tinctum, & fuligo camini, cum luteo ovi mixta. *10. Pulvis Marchionis*, *vel epilepticus ſpecificus* ſuperius deſignatus. Quibus, urgente neceſſitate, pro cujusvis lubitu ac judicio, plura addi poſſunt.

CONSILIUM MED. XV.

Fiſtulam in maxilla inferiori ſub dente molari lateris ſiniſtri examinans.

Caſus.

ANno *1692.* in autumno, Magna quædam Patiens carioſum & excavatum dentem molarem in ſiniſtro latere maxillæ inferioris, (qui dens ante aliquot annos valdè dolebat, & per cujusdam Agyrtæ impoſita cauſtica remedia friabilis factus erat) cum tumore ſeu tuberculo duro in exteriori parte maxillæ erumpente, mihi monſtravit, de quo judicavi, quod ſub dente hoc molari ulcus cavum in fiſtulam degenerans deliteſcat, & maxilla in tumoris ſeu tuberculi loco, procedente tempore, materiam purulentam eructatura ſit.

CUm itaque dicta Domina Patiens inſequente vere anni 1693. magnos & fermè intolerabiles dolores in dicto cavo dente & maxilla pateretur, me cum Chirurgo Georgio Riedlino ad ſe vocavit, noſtrumque hoc de affectu judicium ſcire deſideravit, cui, quod hic affectus, (qui fiſtulæ dentis nomine inſigniri mereatur) ex fundamen- *Reſolutio atque Tractatio.*

to non aliter, quam per exemptionem dentis cavi molaris tolli curarique poſſit, ea qua par eſt humilitate, retulimus, quam verò operationem, ob præſentem ingravidationem, & demonſtratum periculum, ratione formidinis ingruentium aliquorum ſymptomatum, nos quidem haud libenter, niſi ingens dolor urſiſſet, & quidem ad mandatum Dominæ Patientis, (quæ nos ob omni culpa alicujus inſecuturi damni vel mali liberavit ac abſolvit) ſuſcepimus, & prænominatus chirurgus denti cum inſtrumento elevatorio ſeu ductorio, Pelicano dicto, manum admovit, ſed in trahendo dentis carioſi ſuperiorem cavam partem confregit, & radicem gingivis per gomphoſin infixam, reliquit, quam Domina Patiens ſepoſitis omnibus remonſtrationibus ac perſuaſionibus, ob metum doloris, hac vice extrahere recuſavit; maxilla autem in externa ſui parte ſponte aperta eſt dolorque per impoſita emplaſtra & cataplaſmata emollientia ac lenientia penitus debellatus fuit; Quo facto, dicta Domina Patiens nos hac vice, cum reſervatione, quod finito puerperii tempore ſe in prædium ſuum propè Ulmam recipere, curationem ulterius proſequi, manumque chirurgi ad eximendam relictam dentis radicem admittere velit, gratiosè dimiſit.

Quod verò propoſitum paulo poſt mutavit, ac extraneum quendam circumforaneum, (qui pro dentis relicta radice vicinum ſanumque dentem cum fruſtulo fractæ ab ipſo maxillæ extraxit, malumque auxit, novosque dolores excitavit) & poſt hunc etiam alios peregrinos Medicos, Chirurgos, Empiricos & barbitonſores, infelici tamen ſucceſſu, accerſivit, quapropter dictum malum hactenus in antiquo ſtatu permanſit. Ut ergò meus candor & integritas, utpote obligati ac ordinarii Medici hoc in paſſu in apricum veniat, ego hunc affectum ſecundum cauſas & rationes, cum legitima curandi methodo, brevibus his delineare non dubitavi.

Morbus & Cauſa. Ante omnia verò ſciendum eſt, quod hic affectus propriè fiſtula dentis ſit, & quod fiſtulæ in genere, utpote ulcera cava, profunda, anguſta, dura, & intumefacta, (quibus etiam hæc fiſtula annumeranda) ab affluxione & congeſtione humorum acrium, & hinc inſequente dolore, inflammatione, materiæ purulentæ, corruptæ, cauſticæ, exedentis, & non rarò vicinas partes carnoſas, & oſſeas corrodentis, incluſæ & retentæ, ac in hoc ſubjecto tam ad locum affectum ſub dente, quam etiam ad exteriorem maxillam translatæ, originem habeant, quemadmodum etiam hoc ipſum famigeratiſſimus Chirurgus Venetus, Joh. Andreas de Cruce, in Opere ſuo Chirurg. lib. 3. de Ulceribus, & inprimis de maxillarum fiſtulis, cap. 53. pag. mih. 425. &

cum

cum ipſo Ambroſius Pareus, Chirurgiæ ſuæ lib. 12. cap. 21. pag. mih. 526. teſtantur.

Signa hujus fiſtulæ dentis à præcedente dolore, & inſecuto tumore & exulceratione exterioris & interioris maxillæ parte, nunc clauſæ, mox iterum exulceratæ & apertæ, materiaque in ea collecta acri & purulenta, poſteaque denuò expulſa, deſumuntur. *Signa.*

Rebus itaq; ſic ſtantibus, loco prognoſtici dicendum eſt, quod, quemadmodum fiſtulæ inferioris maxillæ difficulter & tardè, ita etiam ſine dentis ipſiusque radicis extractione curari non poſſint, ut idipſum etiam Guilelm. Fabricius Hildanus, Centur. 3. Obſervat. Chirurg. Obſervatione 32. pag. mih. 271. & prænominatus Joh. Andr. de Cruce, loco allegato confirmant. Si verò dens radicitus extirpatur, tunc bona ac ſtabilis ſanatio & conſolidatio ſperari & expectari poteſt. *Prognoſis.*

Ut autem Curatio talis fiſtulæ ex voto ſuccedat, neceſſe eſt, ut internè ante omnia corpus expurgetur, & poſtea, ſi plethora adſit, vena ſecetur, ad hæc, bona ac conveniens diæta obſervetur, poſt corporis præparationem dentis radix eximatur, locus affectus repurgetur, os maxillæ carioſum, (prout inſpectio & exploratio ſtyli exploratorii, & materiæ effluentis qualitas idipſum requirunt) à ſua corruptione per manualem operationem, remediorum videlicet ſpecificorum impoſitionem, vel per abraſionem, vel per potentialem vel actualem cauteriſationem, liberetur; deindè externè per remedia mundificantia, ſiccantia, & adſtringentia exſiccetur, adſtringatur & firmetur, maxillæ verò exterioris exulcerata carnoſa pars per emplaſtra convenientia poſt mundificationem glutinetur & conſolidetur. *Curatio.*

Præfatus Joh. Andreas de Cruce loco ſuperius citato de curatione harum fiſtularum ſequentia verba facit, dicendo, Ulcera maxillæ, ubi dolor dentium præcedit, & progreſſu temporis in fiſtulas degenerant, ac inſuper dentium radicum corruptione concomitantur, ſine earundem extractione nullo modo curari poſſunt; licet enim externè appareat, ac ſi ulcus ſanatum & conſolidatum ſit, brevi tamen rurſus aperitur, quemadmodum ego quamplurima talia ulcera vidi, quæ brevi poſt conſolidationem tempore, oborto novo dolore, inflammatione, & exulceratione, recruduerunt, quod plerumque fit, ſi os carnoſæ ſubſtantiæ ſubjectum inquinatum & læſum eſt, ubi deinceps ob materiæ copioſæ circa os carioſum congeſtionem, læſionis locus clauſus, denuò per materiæ acredinem recluditur & exulceratur. Quapropter harum fiſtularum tota curatio in hoc conſiſtit, ut oſſa corrupta cum dentibus totaliter exterminentur, quod ipſum, ſi *Andr. de Cruce de Curatione harum fiſtular. ſententia.* *Curatio in quibus conſiſtat?*

 Patiens

Patiens extractionem admittere recusat, per cauterisationem, & postea per appropriatorum & specificorum expertorum remediorum applicationem fieri oportet; Huc usque Andreas de Cruce.

Supranominatus verò Fabricius Hildanus in Opere suo Chirurgico, loco superius allegato refert, quendam suorum consanguineorum ad illum venisse, qui acerbissimo dentis maxillaris dolore cruciatus fuerit, cui barbitonsor ante aliquod tempus superiorem ejus cavernam seu acetabulum, relictâ in gingivis radice, confregisset, hinc post tentatam dentis evulsionem continuum dolorem cum tumore penes radicem secutum fuisse, & post ruptum vel apertum tumorem dolorem aliquatenus & paulatim remisisse, ulcus verò, quod balneator curare non potuerit, in fistulam degenerasse.

Guil. Fabric. Hildani curandi methodus. Et postquam hic patiens apud multos variosque Medicos opem & auxilium frustra quæsivisset, tandem ab ipso per præscriptam convenientem Diætam, corporis purgationem, venæsectionem, & postea radicis relictæ evulsionem, callosæ substantiæ circa fistulam per unguentum causticum ablationem, ulceris per linimentum mundificationem, & postea (mediante imposito emplastro diacalcytheos) consolidationem, spatio triginta dierum, feliciter restitutum fuisse. Et addit se Coloniæ Adolescentem quendam primarium; nec minus Genevæ 1599. quandam puellam; & Coloniæ anno 1596. puerum decennem dicta ratione & methodo atque remediis, optimo cum successu, â simili malo curatos & liberatos, vidisse.

Summaria Curationis requisita. Ex quibus dictis luce meridiana clarius elucescit, magnæ Dominæ Patientis affectum, ut superius dictum, non aliter, quam per præmissam corporis præparationem & expurgationem; sanguinis, si indicationes annunt, per venam apertam moderatam detractionem; legitimæ Diætæ observationem, & insequentem relictæ dentis radicis extractionem; ossis maxillæ cariosi correctionem adque statum naturalem reductionem; Ulcerisque mundificationem; tandemque consolidationem, curari posse. Quam Curandi methodum Deus omnipotens Divina sua benedictione secundet. Dabam, die 15. Octobr. 1693.

CON-

CONSILIUM MED. XVI.
De Plica Polonica.

Morbus.

CUm in Imperiali Civitate Giengensi ante multos annos Physicum Ordinarium agerem, Dominus Joh. Jacobus Oexlin, Consul, & Johannes Bart, faber lignarius, & molæ serrariæ operam navans, ambo Plicas Polonicas in capite gestantes, me consuluerunt, & quæsiverunt, unde hoc illorum capillorum vitium proveniret? an non hasce Plicas abscindere consultum esset? aut quo modo & quibus remediis malum hoc tolli curarique posset? Quibus respondi, quod causa partim præternaturalibus & morbificis dispositionibus, partim verò aquarum peculiaribus constitutionibus & ἐνέργειαις adscribatur; tales Plicas verò ob metum gravissimorum symptomatum abscindere, inconsultum videri, easque rarò vel nunquam curationem subire, & proinde intactas relinquendas esse.

Et quia etiam hac de materia peramandus meus Gener, Dn. Philippus von der Hulde, Med. D. Consiliarius Aulicus Württembergico-Oelsnacensis, nec non Senator & Physicus Neoforensis Silesius, ad me nuper literas dedit, ac meam hac de re sententiam scire desideravit, iccircò sequentia de hujuscemodi Cirrhis seu Capillorum complicatione asserere non dubitavi.

Morbi

Morbi explicatio.

Morbi Definitio, Synonymia.

PLica Polonica, Græc. ῥωπάλωσις, vitium capillorum, vulgò Mohrenlock/Pilorum concretio, & quasi in baculos coagmentatio indivisibilis; Item Plica πλεκτάνη, Plicatio & Plicatura, Cirragra, vitium capillorum, Polonis familiare, quando Capilli ita in Cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo possint, Polonis Gozdrice & ozwozdzice/ quod clavum, Roxolanis Coltun, quod paxillum significat, dicitur, unde quoque à nonnullis Helotis nominatur. Alii vocant morbum Cirrorum, Germanis Wichtelzöpffe/quod superstitiosè crediderint, ab infantibus non baptisatis, (hos enim antiqui Wichteln appellarunt) tales cirrhos necti; Item, Mahrenflecht/Marenwicklung/Marenlock/Schrötelinszöpffe/Judlezöpffe & Judenzöpffe; quod ab incubo Judæi specie necti putentur; In Thuringia Saellocken nominantur.

Familiaris hic & quasi Endemius inprimis Polonis est morbus, quamvis alii existiment, morbi hujus genus non Polonorum, multò magis Russorum fines pro principio & origine habere, & licet Poloni longè à Russiticis terminis dissiti sint, ii tamem, qui in confiniis Russiæ, nimirum Podolia, Podlachia & Ukrania proximiores habitant, huic malo, præ illis, qui in Prussia, Samogitia, Lithuania, & Russia alba, simul etiam occasum versus in Polonia majori usque ad fines Silesiæ habitant, obnoxii sunt. Hoc malum quoque Ungaris non ignotum est, quo morbo non solum homines, sed & equi laborant. Brisgois & Alsatis, Belgis, nonnullis Rheni tractibus, teste Schenckio hic morbus quoque familiaris est; Et hic Ulmæ nonnulli Plicis hisce laborant. Quos cirrhos magna religione prorsus incultos, nec ferro præscindere, nec pectine explicare sustinent, persuasi omnino, gravissima capitis morborum fomenta, velut Apoplexiæ, Paralyseos, Maniæ, & inprimis pertinacis Cephalalgiæ, consimiliumque materiam iisdem alendis absumi, qua de causa illorum præsectionem ut prorsus infaustam & lethalem non admittunt. Et proinde hi, qui ex his elegantiores haberi volunt, hujusmodi tricas, capitis quidem intra pileum barbæ verò subtus pectorale, convolutos prius recondunt, ne conspiciantur.

Causa.

Causam hujus mali quod attinet, Sennertus censet; Plicam istam saltem Criticum quoddam esse, & ortum suum ex materiæ vitiosæ è corpore expulsione haurire. Et observatum est, pilos tales resectos sanguinem fudisse. A veneficio quoque oboriri posse, diversi Authores existimant.

Cur

Cur ſolum ad capillos, & non etiam ad alias partes materia hæc detrudatur, ratio dari non poteſt. Sennertus exiſtimat, in iis locis, ubi hic morbus endemius eſt, vitium Genio illius loci cognato, & aquis, quæ copioſum pilis nutrimentum ſuppeditant, ineſſe; Quia verò nonnunquam graviora ſymptomata hunc morbum concomitantur, illum ex cauſis præternaturalibus & morbificis potius, quam naturalibus provenire, credibile eſt.

Aquis admirandæ vires inſunt, ex quâ mult. in loc. ſtrumæ familiares.

Aquis admirandas vires ineſſe, quotidiana experientia teſtatur, cum in Alpibus Rheticis, Stiria, & Carinthia aquarum vitio ſtrumæ incolis adnaſcantur. Defertur hæc ad pilos materia cum ipſo ſanguine, qui ut aliarum partium, ſic pilorum nutrimentum eſt, quod ex eo patet, quod pili in Plica diſſecti, (ut ſuperius allegatum) ſanguinem fundant. A Parentibus quoque provenire poſſe, Sennertus autumat.

Johannes Prætorius in nova mundi deſcriptione de variis admirandis hominibus, Diviſione ſeptima, ex Joh. Tröſteri Aquilæ nido Polonico refert, Tartaros Anno Chriſti 1296. in Poloniam irruiſſe, & tantam populi copiam in captivitatem abegiſſe, ita ut Ulodomiriæ in Ruſſia ultra viginti mille Virginum Polonicarum captivarum repertæ fuerint, quibus captivis Tartari corda exciderint, veneno illa infecerint, Ruſſorumque fontes clam & ſubdolè per horum injectiones intoxicarint, undè etiam præter illatam mortem, plurimorum crines vi hujus veneni conglomerati, convoluti, & quaſi conglutinati fuerint. Et Diviſione octava, dictus Prætorius de Koboldis, quos Germanicè Haußmänner & Güttichen vocat, ſcribit, quod multi ſibi perſuaſum habeant, tales capillos à Koboldis convolutos eſſe. Ibidem etiam aſſerit, quod Anno Milleſimo Quingenteſimo, Vir magnæ & proceræ ſtaturæ, rubram arcteq; connexam Plicam è capite per totum dorſum dependentem habens, de cœterò calvus, togaque longa cœrulea indutus, ad Jacobum Quartum, Scotiæ Regem in Templo acceſſerit, illumque de gerendo bello dehortatus ſit, qui brevi poſt hanc annunciationem evanuerit.

Capillorũ conglomeratio ex veneno.

Vir magnæ & procer. ſtaturæ plicam rubr. prolix. gerens, in templo coram Scotiæ Rege diſparuit.

Et talis capillorum complicatio non ſolum in capite & barba ſed etiam in pudendis reperitur, quod Dn. D. Joh. Paterſonius Hain, Ephemerid. Natur. Curioſor. Decur. I. anni tertii, Obſervatione 220. conteſtatur, dum ait. Fuit apud Ill. Palatinum Sendomirienſem Dominum Oſſolenski in Polonia Gallus quidam à ſervitiis, cujus nomen Santaman, ille in uxorem duxerat ex Gynæceo nobilem Virginem, quæ poſtea variis morbis divexata, tandem & Plica correpta; non ſolum autem in capite, ſed etiam in pudendo, ubi crines in tan-

tam excrevere longitudinem, ut sesquialteram ulnam excederent, & si sibi permitteretur, terram attingerent, quapropter femori circumductam ligare opus habuit Plicam, quam mihi, dum illam rogarem, extra vestem eduxit & monstravit. Quia igitur in pudendis inauditum, quod crines naturaliter in tantam longitudinem excreverint, clarum fit, Plicas illas non ex negligentia & sorditie aliqua coagmentari, sed potius succum aliquem præternaturalem excrementitium, vitiosum & malignum ad pilos è natura ablegatum, motumque aliquem criticum æmulantem, hunc morbum excitare.

Signa. Signis opus non est, cum hæc capillorum convolutio oculis exposita sit.

Prognosis. Quod Prognosin concernit. 1. Ipsum malum, nisi materia ad capillos detrudatur, satis periculosum est, & gravissimi morbi & symptomata, in omnibus penè partibus, ad quas materia truditur, excitantur.

2. Si verò natura per crisin materiam hanc ad capillos ablegat, istudque capillorum vitium producit, nihil periculi ægro adfert, quin etiam homo ab aliis malis & incommodis immunis est, & multi cum talibus Plicis satis commode usque ad mortem vitam suam transegerunt.

3. Si verò tales Plicæ temerè præcidantur, Cœcitas, Apoplexia, Paralysis, continuus capitis dolor, insania aliaque periculosa mala excitantur.

4. Si tamen in corpore vitioso talis materia nulla amplius reliqua sit, temporis progressu Plicæ sponte decidunt.

De Plicæ præcisione Moccius asserit, quod cum quidam cuidam vetulæ tricas has asecasset, illa tridui decursu supremum diem clauserit.

Miles ex abscissione Plicæ Polonicæ cœcus factus. Et Miles quidam, cum à Turca captus esset, & Herus ipsi pro Turcarum more omnes pilos, & unâ plicam abscindi curasset, cœcus factus est, & cum Herus pilos renasci permisisset, visum postea recuperavit.

D. Joh. Patersonius Hain in Plica alicujus Fœminæ illustris in Polonia observavit, cum se præsente præcideretur, quod corpuscula flava sulphurea plurima per Plicam sparsa in ea invenirentur, quæ incensa sulphur, non sine alieni fœtoris interspersо odore, redolebant.

Curatio. Quod Curationem hujus Morbi conformationis concernit, hic Affectus plerumque omnem Curationem respuit, iccircò eum relinquere convenit, nec tangere oportet, summos enim capitis dolores, imò & in quibusdam insaniam decurtata inducit. D. Samuel Ha-

Præcisio plicæ Polon. in quibusd.

fenref-

ſenreffer, Profeſſor quondam Tubingenſis, & Præceptor meus venerandus, in Tract. ſuo De Affectibus cutis, cap. 9. de Pilorum vitiis, pag. mih. 62. & ſeqq. *inſaniam inducit.*

De quo etiam Affectu Prævotius ita ſcribit; Veneni hujus natura ignoratur, & nulli hactenus contigit Plica laborantem perfectæ ſanitati reſtituiſſe; Et Patavii plurima certè Profeſſores ibidem Medici tentarunt remedia, ſed omnia fruſtra. *Plica Polon. perfectè curari nequit.*

Illuſtris contra Dominus Nicolaus Sapieha retulit, ſibi notum fuiſſe in Polonia Ruſticum, qui hoc morbo laborantes balneo curabat, cujus uſu primis ſeptem diebus ægri planè hirſuti toto corpore evadebant, pilis undique erumpentibus, qui ejusdem balnei uſu adhuc ſeptem diebus continuato, iterum decidebant, atque ægri ſanitatem recuperabant. *Ruſtici cujusdam attentata curatio.*

Singulari autem proprietate Muſcum terreſtrem ſeu Plicariam, & Cingulariam Polonis dictam (quia Mulierculæ ruſticanæ & plebejæ in Ukraina in nimio fluxu menſtruorum, doloribus item & ſtrangulationibus uterinis, nec non in Hæmorrhagia narium, cingulum ex Muſco hoc vel Plicaria parant, ac in priori caſu ſe circa nudum corpus, in poſteriori verò caput hac planta cingunt) huic malo opitulari perhibetur, quo etiam Poloni, & maximè Rutheni & Lithuani ad exſtirpandam & curandam Plicam, morbum ſibi familiarem, utuntur, quæ Planta non ſolum in Polonia, ſed adhuc in majori copia in locis deſertis & arenoſis, maximè in campis petroſis Ukrainæ, & aliquando in longitudine ad 7. 8. usque ad 10. Ulnas invenitur. *Cinguli ex Muſco terreſtri ſeu plicaria commendatio.*

In curanda autem Plica ſequens obſervatur modus. Accipiunt hanc plantam ſeu Muſcum, quem prius cultello aliquo ſurſum verſus diſſecare ſolent, poſtea infundunt Decocto Brancæ Urſinæ, prius optimè calefacto, & poſt unam vel alteram leniſſimam adhuc ebullitionem adjiciunt aliquid fermenti, illudque poſtea ad fermentandum propè fornacem reponunt. *Curationis modus.*

Alii verò Muſcum hunc diviſum & craſſiuſculè diſſectum, & folia Brancæ Urſinæ etiam prius ſiccata part. æqual. coquunt, iſta cum aquæ ſimplicis fluviat. ſ. q. tam diu, donec decoctum ſaturè flavum colorem contrahat. Decocto prius colato admiſcent fermenti alicujus vulgaris acidi, (panis ſiligenei à piſtore deſumpti) vel fermentum huic uſui deſtinatum, nempè ex pulvere Brancæ Urſinæ, pane biſcocto, & fermento ordinario parato, reponuntque illud ad fornacem per dies aliquot, donec ſaporem quaſi acidiuſculum contraxerit. Et ita Decoctum huic morbo idoneum eſt.

Not. Pro usu ordinario ad tabulam & ad juscula, ita & ad alia fercula mediante hoc Decocto paranda, Capones, Gallinas, vitulinam carnem,& similia, qualia in tabulis Nobilium hic in Polonia quotidiè, (non ingrati saporis) apponi solent.

Hoc Decoctum dicto modo absque Plicaria seu Musco terrestri repentè paratur, ex hac ratione, quoniam apud multos aliquando vomitus excitare solet. Hi verò qui Plica laborant, eligunt sibi Decoctum primum è Plicaria paratum, & illud ita per se, aut cum ovis rec. in forma jusculi quotidiè bibunt, & comedunt. Exterius cum illo Decocto prius calefacto, & aliquando ad majorem potentiam seu virtutem secunda vice, cum recente Musco incocto, instar lixivii & obscuri rubei coloris, lavant caput bis in septimana, nullo amplius adhibito pectine, donec crines sese complicare incipiant, undè necessariò progressu temporis ita sese intricare solent, ut tunc quasi serpentes penduli circa caput pendeant, instar Gorgonei, aspectu horrendo, & sic credunt Plicam jam perfectam in crinibus.

Presbyteri Græci hujus curationis confirmatio. Leopoli quidam Presbyter Græcus & Plicatus affirmabat quasi juramento, se mediante hoc Decocto plusquam centum Personas utriusque sexus, dicto modo curasse. Narrabat etiam, quod omnes *Remediorum ex signatura dijudicatio.* plantæ quæ scandunt, in forma Convolvuli, & signaturam quasi capillorum habent, (uti sunt Vitis, Hedera, Bryonia, Salsaparilla, species convolvuli, & similia) huic morbo prosint. *Mercurius vulg. hujus mali remed.* Mercurium vulg. (qui aliâs Morbum Gallicum curare solet) etiam in Plica certissimum remedium esse, illamque per salivationem infallibiliter expellere, Nobiliss. Dn. D. Martinus Bernhardus à Berniz, Ephemerid. Natur. Curios. Decur. 1. Anni 2. Obs. 52. (ubi totam hujus mali curationem suppeditat) testatur. Quo loco etiam pergit, dicendo; Illustrissima Domina Tarlovva, Capitanea vidua, quæ multis annis fuit Plicata, *Morbi hujus per Unguent. curatio.* tandem Unguento aliquo ex Musco nostro terrestri repente confecto, feliciter fuit restituta. Arcanum seu Unguentum hoc acceperat à Magnifico Domino Zirovvski, ante annos 32. ubi spatio hujus temporis interea, ut ipsa retulit, aliquot centenos curavit, & ab ista Plica liberavit.

Unguentum, quod defunctus p. m. D. Andr. Cnöffelius ab ipsa Vidua, tanquam rem singularem acceperat, mihi quoque concessit, *Ung. contr. plicam Cnöffelii.* quod tali modo paratur. ℞. *Herb. Plicariæ, (scil. Musci terrestis & repentis) & Radicum Bryoniæ partes æquales, Adipis Erinacei q. s. ex his tribus optimè commixtis in vase vitreo benè obturato, coq. in B. M. per horam, & f. s. a. Unguentum.* Cum quo radices capillitii in capite complicati, & loca affecta, maximè articuli dolentes, bis in die inungebantur Na-

turæ.

turæ. Oleum seu pinguedo ex Erinaceo, quod ad confectionem hujus Unguenti requiritur, parare solebat in Olla nova foraminata igne circulari per descensum, more consueto.

Plura de hoc Affectu legantur apud D. Dan. Sennertum, Prax. Med. Lib. 5. part. 3. sect. 2. cap. 9. Schenckium; Zachariam Brendelium, P. P. Med. Jenens. in Disp. de Plica Polonica, Jenæ 1630. It. D. Guerneri Rolfinckii, P. P. Med. Disp. Jenæ 1658. typis excusam. Ephemerid. Natur. Curios. locis supra citatis. Ex antiquioribus, Herculem Saxoniam; Thomam Minadoum; Rodericum à Fonseca; D. Joh. Prævotium, & alios. Quibus etiam supersedeo, atque filum hujus materiæ abrumpo.

CONSILIUM MED. XVII.

Odontalgia, cum lancinantibus aurium doloribus, curata.

Casus.

ANte paucos annos honesta quædam Matrona atrocissimis dentium, simul ac lancinantibus aurium doloribus correpta fuit, ut fermè ad insaniam redacta, extra fenestram in plateam se conjicere voluerit.

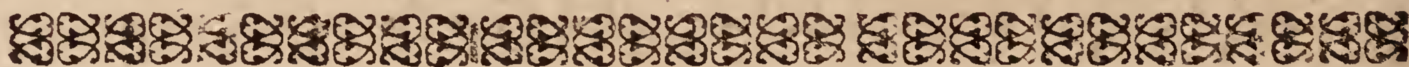
Curatio.

ET licet in hujus morbi curatione principaliter ad causam, humores scil. vaporesque humorosos, scorbuticos, causticos, mordaces & acres, utpote vim solutionis continui habentes, nervosque lædentes & vellicantes, hincque tristissimum hunc sensum excitantes eliminandos, respiciendum fuisset, ob urgens tamen symptoma primò omnium dolorem sedare, affluxum humorum ad partem affectam avertere, & postea demum causam morbi removere summa necessitas postulavit; quapropter Patienti internè sequentes Pillulæ propinatæ; externè verò oris Collutio, & Mixtura cum intincto gossy-

Pilulæ. pio calidè auribus indenda, ordinata fuit. ℞. *Extr. laudan. opiat. Paracelf. incompl. gr. iij. f. pill. inaurat. num. iij. unâ vice sumendæ.* *Oris collutio.* Oris collutio ex sequentibus constabat. ℞. *Scob. ligni Guajac. ℥ß. Rad. Bistort. ʒiij. pyrethri ʒij. Sem. hyosciam. ʒj. alum. crud. ℈ij. M. & coq. in posca ℔iß. de quo Decocto os sæpius calidè eluatur, & per aliquod temporis spatium in ore retineatur, ac postea exspuatur.*

Mixtura auribus infundenda. Mixtura verò auribus infundenda fuit talis. ℞. *Opii gr. iij. Castor. Croci ana gr. jß. Lact. muliebr. vel Ol. amygdal. dulc. ʒij. M.* His ita *applicatis, dolor. remisit.*

Et, cum vires recuperasset, post aliquot dies tales Pilulas ad *Pil. purgantes.* totum corpus expurgandum una vice deglutivit. ℞. *Mass. pilular. antipodagr. Argent. ℈j. Mag. mechoac. nigr. gr. iij. M. f. cum. aq. ceras. nigr. pilulæ inauratæ num. xxj.* A quibus Remediis Patiens ex toto restituta convaluit.

CONSILIUM MED. XVIII.

Verruca ponè dextram narium alam oborta, filo serico exstirpata.

MAtrona illa, cujus in priori Observatione mentio facta est, à teneris ponè dextram narium alam verrucam minorem, vix lentis magnitudinem æquantem habuit, quam postquam ex insequenti matrimonio proles nacta est, liberi inter gestandum verrucam illam digitis vellicarunt, ita, ut per crebriorem irritationem ad pisi majoris magnitudinem excreverit, cujus tandem pertæsa, hujus verrucæ ablationem desideravit. Cum igitur ex alicujus consilio quotidiè hanc *Noxa ex esulæ succo.* verrucam Esulæ succo tinxisset, primò rubedo circa verrucam, postea inflammatio faciei cum insequente capitis dolore, vertigine, & spasmo oborta est, ac Patiens in lectum se recipere coacta fuit, omniaque in gyrum secum ferri putavit, cui sequentibus Remediis suppetias tuli. Et quidem internè talem Aquam Cephalicam & confor- *Aq. confort. Cephalica.* tantem cochleatim sumendam præscripsi. ℞. *Aq. confort. Officin perlat. Pœon. Flor. tiliæ, Cerasor. nigr. ana ℥j. Epilept. Lang. Hirund. cum castor. ana ℥ß. Cinnam. buglossat. ʒij. Man. Christ. perlat. ℥ß. Misce.*

Externè,

Externè, faciei & parti affectæ *Cataplasma ex herbis, radicibus, floribus & seminibus emollientibus, in lacte & aqua Rosarum coctis*, adhibui, & postea *Emplastrum de spermate ranarum cum linimento simplici Sculteti illitum* applicavi. Capiti *sacculum ex Foliis betonicæ, Floribus Rosarum, sambuci, violarum, Nymphea & semine papaveris confectum* superligavi; & nucham atque cervicem *Ol. rosarum, chamomillæ, & lumbricorum terrestrium*, invicem mixtis, inunxi. Quibus ita adhibitis, dicta symptomata remiserunt, sed verruca à succo Esulæ irritata quotidiè incrementum sumsit. *Cataplasma.* *Emplastr.* *Sacculus cephal.* *Ol.*

Ne proinde majus augmentum caperet filo serico circumducto hanc verrucam arctissimè constrinxi, quæ primò quidem valdè doluit, post paucas verò horas nigra apparuit, hinc exaruit, & tertio die instar escharæ decidit, sicque Patiens ab illa liberata fuit. *Exstirpatio per ligaturam filo serico.*

CONSILIUM MED. XIX.

Alvus segnior, magneticè ad naturalem statum reducta.

Morbus.

ANno 1661. Martinus Leger, Præceptor Giengensis Feriis natalitiis Erysipelate correptus est, qui affectus post motos aliquot sudores evanuit; Quia verò se satis maturè cœli aerisque injuriis exposuit, paulò post febre ardenti & acuta infestatus, inque lectum dejectus fuit, quem morbum proprio Marte domesticis saltem remediis profligare conatus est; Cum autem frustra ex semetipso salutem quærere sentiebat, ex aliorum consilio catarctico assumpto & sudoribus repetitis, causam materialem morbificam expellere sperabat, uti etiam hoc ipso suo fine non totaliter frustratus fuit. Postea verò

morbo

morbo priori evanescente, alvi continuam retentionem passus est, quæ nullis emollientibus & laxantibus, neque catarcticis medicamentis & clysteribus constanter solvi & emendari potuit, sed licet feces per clysmata aut purgantia medicamenta deturbatæ fuerint, statim ab illo ipso die alvus iterum occlusa fuit.

Causa.

CUjus morbi causa neque à fecum in intestino recto defectu; neque ab earum paucitate; (appetitu videlicet cum ciborum quotidiano usu rectè se habente) nec ani stupore; nec intestinorum frigiditate & siccitate; nec musculorum abdominis vitio; nec intestinorum angustia; neque facultatis retentricis robore; sed à calida totius', epatis, & circumjacentium partium, ac ipsa intestinorum calida & sicca per consensum intemperie provenit, unde factum est, ut feces in intestinis plus justo exsiccatæ fuerint, & sic propter diuturniorem moram ferè lapideam duritiem acquisiverint, adque optatam naturalem excretionem ineptiores fuerint; quam alvi constipationem etiam fortis venarum emulgentium suctio promovit, per quam dilutio per serosum & aquosum humorem fecibus subtracta, & facilior transitus impeditus fuit, cujus partialis causæ signum frequentior urinæ excretio indicavit; quibus etiam labefactata & ab acrimonia bilis non irritata facultas expultrix annumerari potuit.

Curatio. Ad hunc itaque affectum corrigendum, Sennerto, Platero, Jonstono, aliisque præstantissimis Authoribus suadentibus, medicamenta lenienta & laxantia, decoctum videlicet ex passulis, ficubus, glycyrrhiza, foliis senæ, jujubis, sebesten, prunis Damascenis & similibus; potiunculæ item leniter alvum subducentes, & clysteres lenientes; Unguentum item catarcticum umbilico imponendum, cibique lenientes & laxantes, ut atriplex & spinachia cum butyro cocta, pruna Damascena cum fol. sen. parata, pulpæ pomorum, ova sorbilia, serum lactis caprini melle dulcoratum propinata & exhibita fuerunt. Quia vero his usurpatis alvi beneficium ejusdemque relaxatio, nisi aliud novum laxativum interventum fuerit, ultra biduum non duravit, iccircò rebus sic stantibus singulis alternis diebus indesinenter laxantibus uti, ob virium dejectionem & ne natura hujuscemodi remediis asuescat, & sine illorum adminiculo refractaria maneat, incon-

conſultum eſſe viſum eſt. Quapropter penes hæc dicta remedia cura magnetica ſuſcepta fuit, ubi patiens feces alvi veſica bubula excepit, illam arctius in ſuperiori parte circa collum ligatam & conſtrictam fluvio præterlabenti immerſit, hocque aliquoties repetiit. Ex cujus continuato uſu patiens brevi poſt tempore ex voto convaluit.

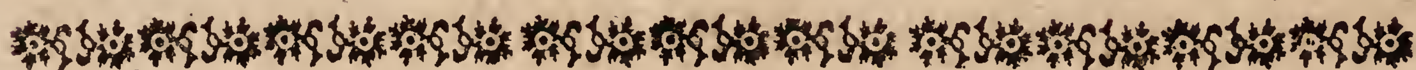
OBSERVATIO MED. XX.

Plaga ſiniſtri hypochondrii ob læſionem lienis, & corruptionem partium adjacentium, lethalis.

Caſus.

Cum ante plures annos Officio Phyſici Reip. Giengenſis ad huc fungebar, Heidenhemii inter Piſtorem & Fabrum ferrarium, neſcio quam ob cauſam diſſidiæ obortæ ſunt, ubi tandem res inter injurioſa verba ad verbera devenit, ac faber ferrarius alterum ſuo ſcipione, in cujus ſuperiori parte malleus ferreus cum minori ligone (**mit einem Häulein / daran auf der einen Seiten ein Hammer** / ut ejusmodi homines in Oppidulis, quando exſpatiantur, gerere ſolent) percuſſit, dictoque malleo ſiniſtrum hypochondrium fortius diverberavit, unde piſtor ſtatim ægrotare cœpit, in læſa parte magnum dolorem ſenſit, appetitus ad cibum in caſſum ivit, tandemque totus venter hydropicorum more intumuit; Et licet variis remediorum præſidiis uſus fuerit, illa tamen omnia fruſtranea fuerunt; tandem accedente virium proſtratione, aſthmate, & animi deliquiis, vitam cum morte mutavit.

HOc facto, ex Præfecti Heydenheimensis dispositione Cadaver in dicti Ephori & duorum deputatorum Senatorum præsentia à me & adjuncto chirurgo inspectum, cultroque anatomico apertum & inventum est, lienem insigni & profunda eschara mallei latitudinem æquante, infectam, intestina maculis gangrænosis variè notata, omentum cum mesenterio totaliter corruptum, multasque mensuras materiæ fœtidissimæ, quâ capax situla impleta, & fœtor vix tolerabilis fuit, in abdomine contentam fuisse, ac proinde ab insigni hâc lienis læsione, & insequente gangrænosa partium ad vitam necessariarum corruptione & putredine patientem interiisse.

OBSERVATIO MED. XXI.

Lumbrici lati insignis longitudinis à muliere per myrrham exclusi.

Casus.

Um adhuc Giengæ Physici Ordinarii munus obirem, Joh. Preisii, Ludimagistri Döttingensis Conjux ad me venit, & de ventriculi dolore ac imbecillitate, nausea, ructibus, nec non colicis & uterinis doloribus, ac retardato mensium fluxu, conquesta est.

Curatio.

CUi præmisso medicamento purgante, pulverem trochiscorum de myrrha præscripsi, quo sumpto, lumbricum latum viginti duarum ulnarum, & cum hujus pulveris usum repeteret, alium lumbricum tredecim ulnarum per alvum egessit, à quo tempore melius habuit, dictaque symptomata evanuerunt; Hinc liquet, Myrrham, quæ in secundo gradu calefacit ac siccat, attenuat, maturat, & putredini, ex qua lumbrici oriuntur, resistit, in expellendis lumbricis magnam vim atque efficaciam possidere. De simili longo lumbrico per pulverem rhabar-

rhabarbari, turpethi & fol. sen. &c. invicem mixtum expulso, vid. Fabric. Hildan. Oper. Chirurg. Centur. 2. Obs. 70. pag. mih. 183.

CONSILIUM MED. XXII.

Rasura unguium in Cerevisia propinata prava symptomata excitans.

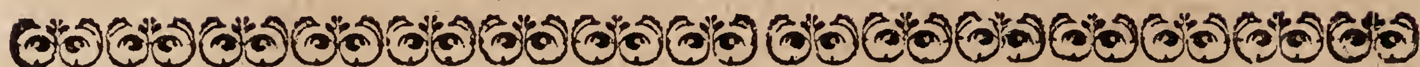
Casus.

ANte aliquot annos sartor quidam Giengensis cum commilitonibus suis apud Zythepsam compotavit, cui malevolus quidam rasuram unguium cerevisia mixtam bibendam dedit, unde ita malè habuit, ut domum reversus statim in lectum se recipere coactus fuerit, ubi tali anxietate & doloribus circa ventriculi orificium prehensus fuit, ut corpus hinc inde impetuosè moverit, illud in altum attulerit, præ doloris impatientia & angore nullibi quiescere potuerit, & quamplurimis votis mortem exoptarit.

Curatio.

CUi, in Consilium vocatus Syrupi Emetici unciam unam, & post exantlatos vomitus Theriacæ Andromachi ʒj. cum tertia parte Philonii Romani mixtam propinavi, ac externè regioni ventriculi Cataplasma ex tritis crustis mellitis cum pulvere Cinnamomi, macis, garyophyllorum & nucis moschatæ &c. cum vino malvatico coctum calidè applicari curavi; quibus ita datis & applicatis, patiens quiescere cœpit, ac postea beneficio insequentis somni pristinam bonam valetudinem recuperavit.

OBSERVATIO MED. XXIII.

Cranii fissura, insequente vertigine & lethargo, lethalis.

Casus.

Nnte aliquot annos, cum Physicum adhuc Giengensem agerem, Serarius quidam nugivendulus septuagenarius, nomine Rochus Müller, per scalas in diversorio ad aratrum, ubi largius pro quotidiano more vinum sublimatum biberat, delapsus est, ex quo lapsu vulnus altum in capite ponè suturam coronalem cum fissura cranii accepit, quod vulnus illegitimè tractatum tandem cavum ac sordidum, cum denudatione ossis & nigredine cranii factum est.

Curatio.

EGo rebus sic stantibus accersitus & in consilium vocatus, stylo exploratorio magnam cavitatem intra cutem carnosam & cranium deprehendi, ac proinde sectionem cutis carnosæ, ut subjectum cranium inspici, denigratum ac cariosum abradi, pulveres Cephalici inspergi, vulnusque per applicationem remediorum decenter tractari, & sic ex fundamento sanari & consolidari possit, suasi, cui consilio tam Patiens quam adstantes ob senium & formidinem symptomatum non obtemperarunt, quapropter cranium in ea saltem parte, qua conspici poterat, usque ad albedinem abrasum, pulvere aristolochiæ longæ & radicis ireos Florentinæ cum pauxillo euphorbii conspersum, linteamentis carptis vulnus repletum, emplastro de betonica munitum & deligatum fuit. Inter abrasionem cranii patiens quæsivit, quomodo vulnus in capite suo deprehensum sit? ad quam quæstionem respondi, quod vulnus altum cum fissura & nigredine cranii caput

put incommodet, ad quæ viciſſim ille jocosè dixit, nil melius ergo eſſe, quam ut duo ferrea retinacula, (Germanicè Klåmmlin) fabricentur, cranioque fiſſo ex utroque latere infigantur, latera fracturæ ad mutuum contactum reducantur, fuſoque plumbo, ne retrocedant, firmentur. Hoc vulnus dicto modo tractatum, brevi coaluit, & ſaltem foraminulum inſtar fonticuli, per quod ſemper materia tenuis, exſudavit, remanſit; Hujus vero impatiens hic nugator quotidiè vino ardenti vel ſublimato inter bibendum tinxit & madefecit, ſicque ad totalem conſolidationem perduxit. Sed quia hic humor excrementitius nullum amplius exitum habebat, inſigni vertigine patiens laborare cœpit, per nares denſam ac mucoſam materiam partim ſponte egeſſit, partim vero per inſtrumentum trochleatum ex ferro ductili inſtar virgæ peniculatæ, (Germ. Büchſenwiſcher) à ſe paratum extraxit; interim vero vertigo indies cum ſtupore ſenſuum, ob denegatum dictæ materiæ exitum, & ad interiora cerebri receſſum, incrementum ſumſit, cui tandem lethargus acceſſit, inter quæ ſymptomata à me interrogatus, quomodo ſe haberet? reſpondit, ſe proximè opificium textorum aggreſſurum, atque ſub terra laboraturum eſſe, quod etiam factum eſt, dum ille brevi abhinc tempore mundo huic valedixit.

OBSERVATIO MED. XXIV.

Strangulatio paricidalis.

ANno 1676. cum Giengenſes ex Legione Rabattica certum equitum numerum cum eorundem Magiſtro per hyemem ſuſtentare cogerentur, vexilliferi miniſter, (Germ. **Fahnen-Juncker**) natione Hungarus, nomine Matthæus Slavvacka, illicito amore erga Equitis cujusdam conjugem exarſit, quæ etiam reciproco amore erga eum flagravit; Ut autem eò liberius mutuo huic amori indulgere poſſent, inter eos concluſum eſt, ut maritus hujus adulteræ è medio tolleretur, & ſic oc-

 caſio

casio ineundi matrimonium eis daretur. In hunc itaque finem adulter equiti varias insidias struxit, & nocturno tempore securi eum sub velamine tenebrarum in platea occidere, ac alia nocte gladio interficere sibi proposuit; Quia vero Eques ex diversorio domum tendens à commilitonibus suis comitatus est, iccircò propositum hoc in cassum ivit, quapropter de callidiori modo occidendi hic malè feriatus homo meditatus est, quod facinus tandem sequenti modo perpetravit. Cum Eques alio quodam tempore cum suis consodalibus in diversorio apud ursum in mediam usque noctem compotaret, seque vino sublimato ingurgitaret, uxor sua, vel potius salacissima meretrix apud heram, quod ab ebrio suo viro, quoties ex diversorio crapula plenus domum rediret, convitiis & verberibns contumeliosè tractaretur, conquesta est, ob quam causam petiit, ut ea nocte ad suam securitatem apud illam cubandi venia concederetur, quod etiam ob dictam causam obtinuit. Postquam igitur Eques ex diversorio domum venisset, & se in superiori parte ædium in cubiculum & lectum recepisset, atque somno liberalius indulsisset, media nocte signo dato Vexilliferi minister succedaneus ab hac muliere impudica in ædes suas clam intromittitur, ubi ille solus scalas ascendit, in cubiculum suspenso pede intrat, dormientis collum funiculo serico de proprio suo colobio coriaceo desumpto, (ut tum temporis super axillis gerere moris erat) arctissimè stringit, & immisso bacillo tam diu torquet, simul ac altera manu testiculos comprimit, ac insuper lanceola tempori sinistro ictum infligit, donec illum, (qui inter strangulandum ex-

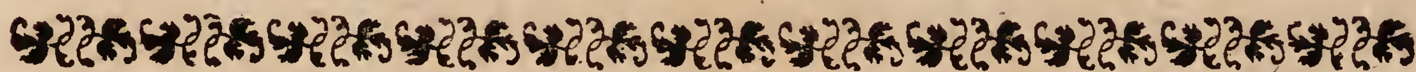
per-

pergefactus vociferare non potuit, ac fruſtra manu digitisque laqueum ſolvere tentavit) mortuum eſſe compertum habuit. Quo nefando opere peracto, latro abit, ac ſe in ædes ſuas recipit. Manè infida ſua belua in cubiculum intrat, ſtrangulatum ſuum virum aſpicit, magnum tumultum excitat, plangit ac ejulat, ebriumque ſuum maritum à vino ardenti ſuffocatum & extinctum eſſe perhibet & accuſat, poſtea cadaver recenti induſio amictum tabulæ imponit, collum collari ornat, illoque ſtriam feralem impreſſam contegit, & omnia ad pompam & apparatum funebrem præparat, cumque ſuo adultero & homicida in prandio convivatur. Conſodales autem cœterique equites de hac improviſa morte audientes populosè confluunt, hunc inopinatum caſum valdè mirantur, commiſeratione tanguntur, ac in cauſam hujus repentinæ mortis inquirentes, inter alia, cur hic illorum conſodalis ante breve tempus ſanus & incolumis, nunc verò extinctus, collari, quod toto vitæ ſuæ tempore nunquam in ipſo vidiſſent, cinctus eſſet, quærunt, collare amovent, circulum macula purpureo - livida tinctum colloque circumcirca impreſſum animadvertunt, ipſumque violenta morte interemptum eſſe ſuſpicantur & rem aliter non eſſe dejerant, ac eapropter ſepulturam contradicunt ac inhibent, populum ad exequias paratum abigunt, rem ad Generoſum Equitum Magiſtrum Lib. Baronem Vernier, deferunt, illumque, ut tragicum hunc caſum cautè & perſpicacius examinaret, invocant & implorant.

Hoc

Cadaveris inspectio, ac de eo judicium.

HOc audito, Equitum Magister me cum chirurgo ad inspiciendum cadaver ablegat, quo inspecto, ex circulo purpureo - livido funiculo illo serico toto adæquato, simulque nodum lateralem dicti funiculi propriè in subjecta cute inpressum repræsentante, nec non ex maculis & vestigiis digitalibus atrolividis scroto inhærentibus, quin etiam ex vulnusculo tempori inflicto, & mucrone lanceolæ in eo derelicto, hunc Equitem morte violenta extinctum & suffocatum esse deprehendimus, quod etiam manu ac sigillo nostro confirmavimus. Re ita ad præfati Equitum Magistri voluntatem peractâ, reus de hoc latrocinio suspectus cum nequissima hac sua amasia captivus ad eum deducitur ac examinatur, qui factum hoc cum consensu adulteræ ab illo, ob igneum inter illos reciprocum amorem perpetratum esse, liberrimè confitetur; Hoc audito, ille cum hac proterva sua pellice ferreis vinculis ligatus Nordlingam ad supremos Officiales, hujusque Legionis Justitiæ præsides devectus, ibidemque latrunculatori rerum capitalium traditus est, qui deinceps ambo in die denunciati judicii Castrensis ad mortem condemnati, ac in foro venario porcorum capite plexi sunt.

CONSILIUM MED. XXV.

Fistula lachrymalis feliciter curata.

Casus.

ANno 1682. militis cujusdam Uxor, in juventutis flore adhuc consistens, fistula lachrymali, (quæ Græcis αἰγίλωψ & ἀγχίλωψ dicitur, & abscessus ad oculi angulum est, qui naribus propior pus continet, quod à humore acri, salso, lixivioso, septico & corrosivo originem habens, aut os exedit, aut angulum, aut usque ad nares destillat) in majori dextri oculi angulo laborabat, quæ ob metum corruptionis subjecti ossis, aliorumq;

Fistulæ lacrymalis Causa.

pra-

pravorum accidentium, curationem, (quæ affectio aliâs propter corporum tenuitatem subjecto osse corrupto juxta Aët. lib. 7. c. 87. ægrè curabilis est) desiderabat, quam etiam juvante Deo, sequenti modo aggressi sumus.

Curatio.

Et quidem primò ante omnia corpus præparatum, & per seqq. pilulas Cephalicas evacuatum fuit. ℞. *Extr. pill. aur. Cochiar. ana* ℈ß. *Troch. alhand. gr. vij. M. f. c. aq. Ceras. nigr. pill. num. xxv. unâ vice deglutiendæ.* Secundò, post harum usum in loco affecto à Georgio Riedlino, Chirurgo Reip. nostræ exercitato usque ad fistulæ fundum & os subjectum sectio per scalpellum facta, vulnusque stuppis seu linteis carptis & convolutis repletum & apertum est, cui Linimentum simplex Sculteti, loco alicujus defensivi, in forma Emplastri impositum fuit; post aliquot dies, exemptis linteis carptis, turunda ex medulla sambuci compressa parata ad magis ampliandum vulnus imposita fuit, quæ vulnus ex voto dilatavit, quo facto, fistulæ cauterisatio sequenti modo facta est. Patiens supina supra scamnum collocata, ipsique caput, manus & pedes per adstantes, (ne chirurgum in operando impediret,) firmiter prehensi sunt, & cannula ex aurichalco facta, manubrio ligneo instructa, ac linteolo aqua rosarum intincto obvoluta ad tutelam in cavitatem vulneris immissa, nec non oculus cum adjacentibus partibus linteolis aqua rosarum madidis, ne calore ignis læderetur, optimè munitus fuit, quibus ita dispositis, cauteria tria candentia cum vaginula immissæ cannulæ correspondentia, alternatim usque ad fistulæ fundum impressa, sicque fistula cum subjecto osse candenti ferro, (quod vim absumendi, siccandi & roborandi habet) cauterisata fuit. Postea chirurgus turundam unguento digestivo illitam, & supra hanc Linimentum simplex imposuit, vulnusque deligavit. Et hoc modo vulnus mundificatum & quotidiè deligatum fuit, quod album, læve, & benè coctum pus egessit. Postea pulvis ex radice aristolochiæ longæ, ireos florentinæ, sarcocolla, thure ac mastice inspersus est, ac separatio squamularum à cauterisato osse secedentium per sex vel septem septimanas expectata fuit, quâ insecuta, vulnereque optimè mundificato, glutinantia, & cicatrizantia remedia adhibita sunt, quorum subsidio vulnus clausum, atque patiens pristinæ sanitati ex integro restituta fuit.

Pil. purg.

Operatio chirurg.

Fistulæ cauterisatio?

Guil. Fabr. Hildani Ægylopis ſine cauterio actuali Curatio.

Guilelmus Fabric. Hildanus, uti vidêre eſt in Oper. Chirurg. Centur. 5. Obſ. 22. pag. mih. 531. & 532. Soloduri tredecennem nobilem Adoleſcentem Jacobum à Vevis, per quatuor annos Ægylope ſeû Fiſtula lachrymali laborantem, ſine cauterio actuali ſeq. modo reſtituit. Et quidem expurgato corpore ſetaceum in cervice paravit, & poſtquam materia per aliquot dies effluxit, anguſtum fiſtulæ orificium per impoſitionem Unguenti ſui cauſtici ſine dolore aperuit, eſcharâ deinceps ſeparata, fiſtulam per compreſſam ſpongiam usque ad ſubjectum os dilatavit, quo facto, euphorbii pulverem affatim & ubertim fiſtulæ inſperſit, ipſique Emplaſtrum de gummi Elemi impoſuit; hoc per aliquot ſeptimanas ſtudioſè continuato, ſquamula ſe prodidit, quæ per Dn. Doct. Scharandeum exempta, poſteaque Balſamus Tolutanus ſeu de Tolu cum linteis carptis de die ſemel impoſitus fuit, quo mediante fiſtula ſine ulla oculi ac viſionis læſione clauſa, ſetaceum poſtea remotum, ac patiens priſtinæ bonæ valetudini feliciſſimè reſtitutus fuit.

D. Scharandei fiſtulæ maxillar Curatio ſine cauteriſatione

Dictus D. Scharandeus Viri cujusdam juvenis maxillæ carioſæ, quæ ex fiſtula dentis ocularis ſive canini in dextro latere originem habebat, maſſam ex puro pulvere euphorbii cum melle roſaceo ſubactam atque paratam Ulceri impoſuit, ceraque in placentæ formam explanata, ne decideret, firmavit & clauſit, hinc paucis diebus ſquamula abſceſſit, ulcusque carioſum feliciſſimè ſanatum fuit.

OBSERVATIO MED. XXVI.

Puerulus ſex annorum glande ſclopetario extinctus, ac in puteum dejectus.

Caſus.

ANno 1682. die $\frac{15}{25}$. Decembris, qui in Eccleſia Romana erat dies nativitatis Chriſti, inter horam tertiam & quartam veſpertinam, Paſtoris in Rammingen ſervus ſedecim annorum, in Domini

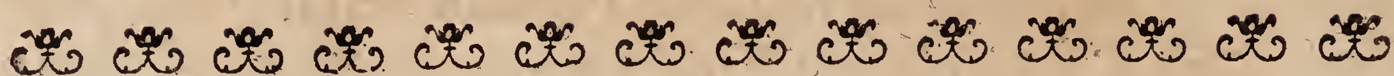
Domini ſui hypocauſto fiſtulam Parochi venatoriam parieti appenſam depromit, illamque improvidè & incautè tractando exploſit, ac Jacobi Schaichii ludimagiſtri filiolum ſex annos natum globo plumbeo tetigit ac interfecit, quem deinceps, (ne hoc factum aliis innoteſceret) in puteum ædibus parochialibus proximum dejecit, & auffugit. Cum autem ludimagiſter filiolo ſuo apud cœnam carebat, illumque in Paſtoris ædibus & alibi fruſtra quærebat, miſer hic Parens, quia fragorem ſclopeti circa veſperam audiverat, ac de perturbatoris ſervi aufugio jam certior factus erat, puerum ſuum in calamitatem incidiſſe ac ab infortunio mactatum eſſe, auguratus eſt, quapropter ubivis quærendo tamdiu cum vicinis ſuis perrexit, donec interfectum in puteo invenit & extraxit.

HOc itaque caſu ad Nobiliſſ. Ulmenſem Magiſtratum delato, ego cum Bartholomæo Heckingio, Chirurgo Reipubl. Ord. ac ſalariato Rammingam miſſus ſum, ubi cadaver per ſectionem à nobis apertum, inſpectum, & inventum eſt, quod globus plumbeus in ſiniſtra parte colli ſupra claviculam intrarit, ac in poſtica ſuperiori parte propè ſcapulam exiverit, ibidemque proceſſus vertebrarum, cum duobus ſuperioribus coſtis confregerit, ſimulque venas jugulares diſruperit; Præter hæc, cavitas pectoris, & receptaculum loborum pulmonum, quin & cordis circumferentia ſanguine repleta erant. Quapropter hunc puerum à lethali per ictum læſione, ac à copioſioris ſanguinis in cavitatem pectoris defluxu ſuffocatum & extinctum, poſtea verò demum in puteum dejectum fuiſſe, non ſine ratione judicavimus.

Cadaveris ſectio & inſpectio.

De hac læſione judicium.

OBSERVATIO MED. XXVII.

Fœmina theca seu involucro pulveris nitrati papyraceo, vel fartura tormenti in brachio læsa.

Casus.

ANno 1684. die 30. Augusti, Maria, Henrici Röschii militis Würtembergici & instructoris bellici, (Germ. **Feldwaibels**) conjux, cum in prato ante portam anserinam propè Danubium milites in Hungariam navibus abeuntes videret, à petulanti quodam milite ex navi theca seu involucro pulveris nitrati papyraceo, vel fartura tormenti digitum longo, sed globo carente, (Germ. **mit einer Patronen ohne Kugel**) è bombarda exploso in brachio sinistro infra ulnam, in interstitio musculorum nervorum ac tendinum, salvis vicinis ossibus, icta est, quam balneator quidam vicinus, neglectâ thecæ papyracæ extractione, vulnerisque à peregrinis quisquiliis mundificatione, deligavit.

Curatio.

OBortis itaque acutis & urentibus doloribus, ego cum Bartholomæo Heckhingio, Chirurgo Reip. Ord. vulnus inspexi, ubi per immissum stylum exploratorium dictum chartaceum pulveris tormentarii involucrum statim deprehendimus, quod chirurgus forcipe extraxit, turundam unguento digestivo illitam vulneri indidit, externè brachium Linimento simplici Sculteti defendit, ac brevi temporis termino hanc patientem restituit.

CON-

OBSERVATIO MED. XXVIII.

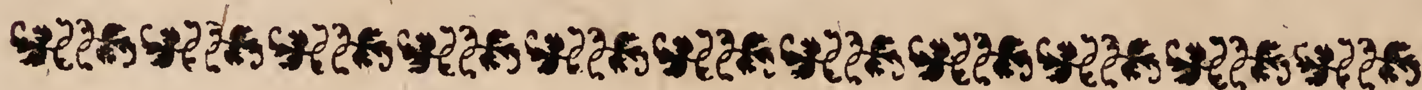
Spina ventoſa in pede minori ſiniſtro, accedente tabe, lethalis.

Caſus.

Nno 1683. Barbara Siglerin ex pago Mercklingen, octodecim circiter annorum in Xenodochio noſtro decumbebat, ac in pede ſiniſtro minori ſpina ventoſa laborabat, cui internè & externè variis remediis appropriatis ſubventum eſt, oſſibusq; corruptis ad arcendam ulteriorem corroſionem & cariem, oſſaque mundificanda, flores ſulphuris cum oleo hypericonis; mercurius item dulcificatus cum aqua plantaginis; pulvis euphorbii; nec non pulvis ariſtolochiæ longæ, & radicum iridis Florentinæ impoſiti fuerunt, quibus tamen dictis malum hoc nullum morem geſſit, ſed omnia ſucceſſivè minoris pedis oſſa à corroſiva ſalina & arſenicali hâc acredine ita exeſa ac corrupta fuerunt, ut unum poſt alterum eximere neceſſitas poſtularit, ac tandem nil niſi placenta carnoſa omnibus oſſibus orbata remanſerit. His ita corruptis & exemptis, humor hic corroſivus & depaſcens extremitates quoque tibiæ & fibulæ aggreſſus eſt, quapropter ut reliquum ſervaretur, de abſcindendo pede cogitatum fuit. Quia hæc miſerrima patiens præter dicta incommoda viſcerum ſanguificationi dicatorum diſcraſia,

tuſſi anorexia, virium imbecillitate, ac tabida totius corporis atrophia laborabat, eam, quia ex dictis rationibus huic crudeliſſimæ operationi ferendæ ac ſuſtinendæ impar cenſebatur, potius prognoſticis relinquere, quam mortem accelerare conſultius judicatum eſt, quæ etiam brevi abhinc tempore expiravit.

OBSERVATIO MED. XXIX.

Cranii per acceptas plagas enormis læſio, lethalis.

Caſus.

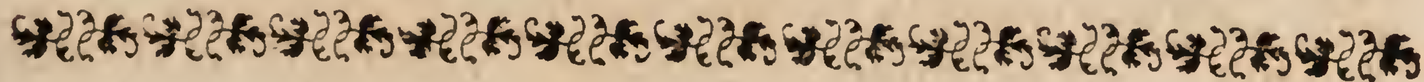
ANno 1684. cum Chriſtianus Schimpfäſſel Auguſtanus, in nundinis S. Viti Ulmenſibus negotia ſua expediviſſet, mercesque vendidiſſet, ex urbe egrediens domumque tendens rixas ante portam trans danubium cum cuſtode hortorum ob levem & frivolam cauſam habuit, ubi inter ipſos à verbis ad verbera deventum eſt, cuſtosque hortorum caput ipſius fuſte aliquoties impetuosè percuſſit, unde viator protinus ad terram obmuteſcens decidit, poſtea vires aliquantum recolligens ſurrexit, ſudoriolo caput obvolvit, ac lento greſſu viam metitus eſt, quem caupo Falheimenſis ſibi antea notum in via titubantem alloquitur, pro ebrio æſtimat, in vehiculum ſuum recipit, ac usque in diverſorium ſuum comitatur. In via patiens caput ſemper ab uno ad alterum latus

tus movit, & postquam ad diversorium devenit, ac de vehiculo descendit, paulò trunco ligneo insidens quievit, postea bis evomuit, cibum potumque sumere recusavit, ac propterea in lectum deductus est, ex quo hora secunda matutina surrexit, sed in cubiculo in terram decidit, ibidemque inversis & obfuscatis oculis supinus jacuit, & postea stertore ac convulsionibus accedentibus animam suam exhalavit.

QUare ex amplissimi Magistratus jussu atque decreto, die 16. Junii, inspectio, sectio & apertio, hujus cadaveris per me & Bartholomæum Heckhingium, Chirurgum Reip. Ulm. Ord. in diversorio Falheimensi facta est, ubi post cruciformem cutis carnosæ in capite incisionem & detractionem, ac calvariæ serra reseratæ apertionem deprehendimus, quod inter cutim carnosam & cranium, quin etiam intra cranium & meninges, ut & intra meninges & cerebrum, magna sanguinis extravasati copia contenta, cranium verò in dextra parte retrò suturam coronalem ponè aurem dextram, (in cujus inferiori parte fractum ossiculum repertum est) transversim, & supra suturam coronalem versus aurem sinistram, (in qua parte contra fissura observata fuit) nec minus in sinistro latere secundum longitudinem supra suturam coronalem versus frontem digiti longitudine, fissum & confractum esse & juxta hanc aliam etiam fracturam superiorem tantum tabulam penetrantem invenimus. Ex quibus signis supradictis præcedentibus, ut loquelæ interruptione & obmutescentia, vomitu ac convulsionibus, quin etiam ipsa inspectione & reali deprehensione liquet, hunc hominem ab acceptis hisce plagis, ac enormi capitis, cranii, & subjectarum partium, imò totius facultatis animalis principis læsione, mortuum ac extinctum esse.

Cadaveris sectio & inspectio.

De hac læsione judicium.

OBSERVATIO MED. XXX.

Incola Albeccensis à cochlea in explosione sclopeti retrò per pulverem nitratum ejecta supra dextrum oculum periculosè sauciatus.

Casus.

Casus.

Nno 1685. die 6. Septemb. Petrus Hecker, incola Albeccensis, trigesimum tertium annum agens, cum exercitii causa inter alios suos commilitones bombardam exploderet, ex improviso fistulæ seu tubi pyrii cochlea, strias ob vetustatem & longum usum obtusas habens, Germ. **die abgenutzte und außgefressene Schwantzschraufe**) à pulvere tormentario magno cum impetu retrò ejecta, ipsique supra oculum dextrum obliquè versus musculum temporalem satis profundè cum superioris laminæ cranii fractura, (ex qua tres notabiles spinæ seu squamæ eximebantur) usque ad diploen, cum ambustione totius faciei infixa fuit, quæ per manum Chirurgi Barthol. Heckhingii extracta, vulnus à peregrinis quisquiliis repurgatum, postea Unguentis maturantibus & digestivis vulneri impositis, & extrinsecus defensivis refrigerantibus, inprimis verò linimento simplici tractatum ac deligatum quin etiam facies dicto linimento simplici Sculteti inuncta fuit. Internè verò pulvis nitri præparati drachmæ unius pondere in aqua fontana propinatus, aqua cordialis simul ac Cephalica, nec non potus ordinarius ex CC. usto, hordeo integro, liquiritia, passulis & ficubus præscriptus fuit. Et quamvis hoc vulnus ob situm partis affectæ, & consensum nervosarum ac membranosarum partium Cerebri satis periculosum videbatur, patiens tamen per convenientia adhibita remedia, & decentem deligationem feliciter restitutus fuit.

Vulneris Tractatio & deligatio.

OBSER-

OBSERVATIO MED. XXXI.

Miles ſe mutum fingens.

ANno 1687. Jacobus Kurz, ex Pago Ullſperg, propè Elvvangen oriundus, miles præſidiarius Ulmenſis, cum ſui dimiſſionem deſideraret, ſed de gratificatione dubitaret, mutum ſe protinus una nocte factum eſſe ſimulavit, quapropter ex commiſeratione in Xenodochium, ut ibidem reſtitutio tentaretur, delatus eſt. Ubi ſequentem Rhythmum ad me germanicè ſcripſit.

Jacob Kurtz bin ich gebohren/
Zu Ulm hab ich mein Sprach verlohren/
GOtt wirds mir auch wieder geben/
Gibt er mirs hier nicht/ so gibt ers mir im ewigen Leben.

Quia verò nulla ſigna neque læſæ facultatis, neque vitii organici, neque alii alicujus erroris interni vel externi apparebant, ac verſipellis hic homo viribus pollebat, ſine difficultate reſpirabat, benè comedebat & dormiebat, linguam liberè movebat, nec in collo vel larynge ullum vitium habebat, omnesque actiones ſecundum legitimum naturæ ordinem obibat, non ſine ratione, hanc obmuteſcentiam vel à Divina Nemeſi, diras maledici deprecationes ulciſcente provenire, vel à præmeditata hujus deceptoris malitia effictam eſſe judicatum eſt, quod ultimò etiam

in apricum venit, dum hic homo nauci paucis post dimissionem diebus Ulmam per literas ad Onomastam seii Patrinum suum scripsit, se sexto post abitum die loquelam suam recuperasse.

OBSERVATIO MED. XXXII.

Cachexia hydropica feliciter curata.

Morbus.

Nte biennium, vel quod excedit, prænobilissima quædam Virgo de tumore corporis œdematoso, præsertim verò ventris & pedum, qui rubescebant, ac postea multam serosam materiam fundebant, nec non asthmate ac anorexia, cum siti conquerebatur, qui morbus cum suis symptomatibns à læsa sanguificatione, vasisque lymphaticis vel ruptis vel relaxatis, vel ut alii autumant, à sale resoluto originem habebat, cui malo præparantibus, deobstruentibus, vacuantibus, roborantibus, ac topicis, non neglectâ Diæta, obvenire consultum duxi, in quem finem etiam sequentia remedia præscripsi.

Causa.

Curatio.

1. Ad humorum præparationem, viarumque ac vasorum obstructorum reserationem. ℞. *Crem. ♀. Cryställ. ♀. ana ʒij. ⊖is tamarisci, fraxin. juniper. scolopendr. Spir. ⊖is coagulat. ana ʒß. Ol macis ℈ß. M. f. pulvis subtilissimus, scrupuli unius pondere horâ unâ ante prandium ac cœnam in brodio carnis sumendus.*

Pulvis præparans ac deobstruens.

2. Ad humorum noxiorum ac serosorum evacuationem. ℞. *Syrup. de cichor. cum Rhabarb. Diaser. Andernac. ana ʒvj. Spir. ⌽ri gutt. vj. M. f. Syrupus per tres dies manè jejuno stomacho cochlearis quantitate capiendus.*

Syr. laxat.

3. Ad viscerum sanguificationi dicatorum roborationem. ℞. *Spec. Diarrhod. Abbat. Diatrionsant. ana ʒß. diacurc. dialacc. ana ℈j. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. mosch. ʒj. Macis, Garyophyll. ana ℈ß. pulv. stomach. Birckmann. ℈ij. sacch. albiss. ℥ iiiß. fol. ☉. num. 2. M. f. tragea, post mensam, & circa vesperam cochlearis minoris quantitate vel per se, vel cum pane albo tosto vinoque madefacto comedenda.*

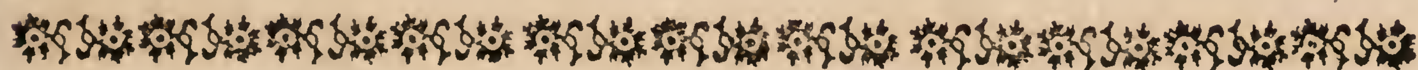
Tragea viscera corrob.

4. Ad pedum ruborem & materiæ serosæ profluxum. ℞. *Butyr. rec. novies in aq. sperm. ranar. lot. ℥iiij. Ol. ovor. ʒß. M. f. Unguentum, chartæ cyaneæ vel cœruleæ, vel linteis illinendum, pedibusque applicandum.* Ad hæc, Diætæ quoque ratio-

Unguent. ad pedum rubor gangræn. minant.

rationem habebat; Aer erat ad calidum inclinans; Cibi facilis concoctionis, bonumque ſuccum ac ſanguinem generantes; Potus erat ſequens, ℞. *Scob. Lign. ſaſſafr. Lign. Lentiſcin. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Sem anis.* ʒj. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒiß. *M. f. pulv. groſſius, cujus cochleare unum aquæ fervidæ in urceo contentæ injiciatur, ac mox usque dum refrigeſcat. contegatur, quæ aqua deinceps vel per ſe, vel cum vino diluta bibatur.* De cœtero, Motus & Quies; ſomnus & Vigiliæ; Excernenda ac retinenda; nec non animi pathemata decenter temperabantur ac obſervabantur. Quibus ita uſurpatis atque diſpoſitis, Patiens ex voto priſtinam bonam valetudinem, quâ in hunc usque diem fruitur, per Dei gratiam recuperavit.

Diæta.
Spec pro pot. Ord.

OBSERVATIO MED. XXXIII.

Febris maligna, cum colore fuſco totius corporis, lethalis.

Morbus.

Nte aliquot annos cum Paulus Baur Veſpillo, cum ſodali ſuo ſepulchrum aliquod in cœmeterio ad aliud cadaver in eo ſepeliendum aperiret, ex concepto putrilaginoſo fœtore ambo confeſtim periculoſſimo morbo graviſſimisque ſymptomatibus, cor præcipuè, ſpiritusque vitales infeſtantibus correpti ſunt, undè conſodalis ſequenti ſtatim die interiit, alter verò per Cordialia, Bezoardica, & Theriacam cœleſtem liberatus eſt, qui etiam ab illo tempore rurſus vocationi ſuæ inhæſit. Elapſo autem ab hoc tempore circiter anno, denuò illum febris acuta & maligna cum maximo horrore, inſequentique præternaturali calore, ſiti, cordis

tremore, pulsu debili, membrorum lassitudine, virium prostratione, asthmate, & crebriori vomitu cum egestione materiæ graveolentis ac atræ, invasit totumque corpus colore fusco seu atro-livido, quo Patiens Æthiopem referebat, (procul dubio à gangrænosa sanguinis corruptione ac putredine) tinctum fuit; quibus omnibus creberrimæ lipothymiæ cum mentis abalienatione & convulsionibus accesserunt, à quorum dictorum malorum syndrome, optima quævis remedia respuente, præfatus Patiens primo statim invasionis tempore jugulatus est, vitamque cum morte commutavit.

OBSERVATIO MED. XXXIV.

Immobile ac rigidum ab intenso frigore hyemali corpus ac membra restituta.

Casus.

ANno 1683. Joh. Georgius Glocker, textor & lanifer Ulmensis tempore hyemali, maximo existente frigore, cumque nives omnia oppleverant, quandam prænobilem Matronam, Ulmâ Egram proficiscentem, ut ipsius pedissequus comitatus est, qui pelliceis vestimentis destitutus in hoc longo itinere ita à frigore adstringebatur, ut cum Egram attigisset præ algido totius corporis membrorumque rigore amplius progredi non posset, sed traha in patriam, durante hoc frigore, reduci cogeretur.

Curatio.

Curatio.

HIc miserrimus homo domum reversus nec stare, nec ambulare, neque corpus neque membra, (quæ quasi siderata omni ferè sensu carebant) movere potuit, corpusque rigidúm ac immobile, instar ligni, ac si tetano laboraret, decubuit. Ad quem, die 22. Februarii ejusdem anni vocatus sum, cui ad calorem nativum excitandum, sensum ac motum revocandum sequentia remedia adhibenda ordinavi.

Et quidem Internè, d. 22. Febr. ℞. *Electuar. Diascord. Fracastor. Rob. juniper. ana ʒiij. Theriac. Androm. ʒj. Spir. ⊖is ℈ß. aq. Card. bened. ℥ij. M. f. potio una vice sumenda.* *Potio sudorif.*

Item, ℞. *Spir. ⊖is, Spir. ♀ri ana ℈ij. Elix. vit. Matthiol. propriet. Paracelf. ana ℈j. M. in vitro. De qua mixtura manè & vesperi gutt. xv. in brodio carnis capiantur.* *Mixtur. aperitiv.*

Et, ℞. *Elect. Diascord. Fracastor. ℥ß. Rob. juniper. Elect. diacori ana ʒvj. Theriac. Androm. ʒij. Brod. Zingib. ℥ß. Misc. De quo Electuario in die aliquoties avellanæ quantitas deglutienda.* *Electuar.*

Externè, ℞. *Ung. Nervin. ℥iß. de alth. ℥ß. Martiat. Agripp. ana ℥ij. Ol. terebinth. juniper. ana ʒij. philosophor. petrol. ana ʒj. pulv. alum. plumos. Sem. urtic. ana ℈ß. M. f. Ung. cum quo spina dorsi & membra sæpius calidè inungantur.* *Ung. calefac. pro dorso & membris calid. illinend.*

Die 24. Februarii, ℞. *Mixtur. simpl. Spir. sambuc. ana ℈ij. Elect. diascord. Fracastor. ʒij. Syr. papav. err. ℥ß. aq. Card. bened. ℥iß. M. pro sudorifero una vice sumendo.* *Potio diaphoret.*

Et, ℞. *Ung. Nervin. ℥ij. Ol. terebinth. chamomill. aneth. ana ℥ij. juniper. philosophor. petrol. ana ʒj. Sem. urtic. ℈j. M. f. Unguentum.* *Ung. nervin.*

Die 25. Februarii, ℞. *Pulv. malvar. ℥ij. scord. ℥ij. rad. alth. ℥ß. M. f. pulvis, pro aliquot vicibus cum Oleo lini coquendus, & in forma Cataplasmatis membris stupore laborantibus, calidè applicandus.* *Pulvis pro Cataplasmate.*

Et, ℞. *Pingued. anser. ℥vj. sevi Cervin. ℥ij. succi rapar. putrescent. ℥iß. M. f. l. a. Unguent. quo rigida membra calidè inungantur.* *Unguent. ad membra à gelu læsa.*

Die 26. Febr. ℞. *Mixtur. simpl. Spir. sambuc. ana ℈ij. Elect. Diascord. Fracast. ℥ß. Theriac. Androm. ℈ij. Aq. Card. bened. ℥ij. M. pro sudorifero.* *Pot. sudorif.*

Die 1. Martii, ℞. *Pulv. rad. Jalapp. ʒß. Cholagog. simpl. ℈ß. Syr. ros. solut. ℥ß. Aq. Ceras. nigr. ℥iß. M. f. potio una vice haurienda.* *Potio. purg.*

It. ℞. *Rob. juniper. Elect. Diascord. Fracastor. ana ʒj. Theriac. Aug. ℥ß. Terr. sigill. Siles. ʒj. Syr. acetos. Citr. ℥ß. f. mixtura, sæpius in die avellanæ quantitate sumenda.* *Mixtur. theriacal. & diaphoret.*

Mixtur. aperitiv. Et, ℞. *Spir. Theriacal. camphorat. Spir. ♀ri ana ʒiß. f. mixtura, de qua manè & vesperi à gutt. 15. ad 20. in brodio carnis, vel Spiritu Cerasor. nigror. assumantur.*

Pil. purg. Die 12. Martii, ℞. *Mass. pil. antipodagr. Argent. gr. xxv. Mag. Gialapp. gr. v. M. f. c. Tinct. ♀. pil. num. xxj. una vice deglutiendæ.*

Potio sudorif. Die 20. Martii, ℞. *Elect. diascord. Fracast. Rob. juniper. ana ʒij. Theriac Androm. ʒj. aq. Card. bened. scordii ana ℥j. M. f. potio una vice haurienda.*

Bals. ♆. terebinthinat. It. Ad urinam promovendam, ℞. *Bals. ♆. terebinthinat. Ol. juniper. ana ʒj. M. De qua mixtura manè & vesperi gutt. xv. in Spir. Juniperi capiantur.*

Spir. vin. cum sale armoniaco. Et calorem nativum in membris revocandum, ℞. *Spir. vin. opt. rectif. ℥iiij. pulv. ⊖is. armoniac. ʒij. f. mixtura, cum intinctis linteis tepidè membris manè & vesperi applicanda.*

Diæta. Quod Diætam concernit, corpus in calore & lecto continebatur.

Cibi erant boni succi & facilis concoctionis; Potus ordinarius ex seqq. Speciebus cum duabus aquæ fontanæ mensuris parabatur.

Potus ord. ℞. *Scob. lign. sassafr. ℥iß. Calam. arom. Galang. maj. ana ʒj. Cinnam. ʒij. fic. ping. num. v. Liquir. ʒij. passul. min. ℥iß. Sem. anis. fœnic. ana ʒj. M.* ad hæc quies procurabatur; alvus aperta servabatur, & animi fortiores motus refrenebantur, à quibus dictis Remediis Patiens per Dei gratiam mensis unius spatio pristinam bonam valetudinem recuperavit.

OBSERVATIO MED. XXXV.

Mulier hydropica & simul gravida, feliciter pariens.

Casus.

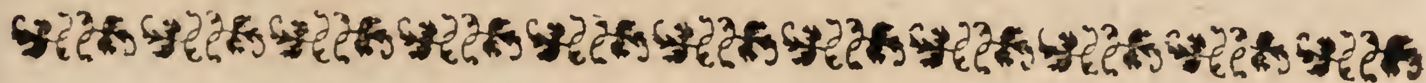
ANno 1686. Michaelis Luickardi, textoris conjux, quadraginta sex annorum, per biennium continua uteri hæmorrhagia laboravit, qua subsistente, concepit, cui ob viscera sanguificationi dicata

dicata per diuturnum ſanguinis profluvium debilitata hydrops aſcites cum tumore ac inflatione ventris & pedum acceſſit, ob quam cauſam patiens, neſcia quod gravida ſit, meum conſilium expetiit.

Curatio.

CUi *ſyrupum de cichorio cum Rhabarbaro cum ſyrupo diaſereos & pulvere radicis Jalappæ permixtum; Trageam* item confortantem *ex Speciebus diarrhodon Abbatis, diatrion ſantalon, diacurcumæ, dialaccæ, Cinnamomo, Macere, Garyophyllis, Corallis rubr. præp. & ſacchara paratam*; nec non *Species pro potu ordinario ex Scob Ligni ſaſſafras, Rad. chinæ, Cinnamomo, ſemine aniſi, CC. præp. & oculis cancrorum* præparatis præſcripſi, à quorum continuato uſu melius habuit, reique ſuæ domeſticæ utcunque præeſſe, ſed præ monſtroſa tandem ventris intumeſcentia vix ambulare potuit. Hic affectus per 36. ſeptimanas duravit, poſtea verò partus tempore jam inſtante, patiens acutiſſimos in dorſo & circa lumbos dolores ſenſit, quos tandem ſubitò magna cum vehementia aquæ ſeroſæ copioſiſſima excretio ſecuta eſt, quæ non ſolum natu majoris filiæ ſuccinctorium ventrale implevit, ſed etiam totum hypocauſtulum inundavit; Poſt aquam egeſtam vivam filiolam, nomine Magdalenæ in S. Baptiſmate inſignitam peperit, quæ aliquot dies ſupervixit. *Syrup. laxat.* *Tragea ſtomach. & hepat.* *Spec. pro pot. ord.* *Aquæ ſeroſæ impetuoſiſſ. excretio critica.*

Toto verò puerperii tempore nullæ lochiæ, ſed earum loco aqua ſeroſa cum aliis vitioſis humoribus mixta apparuerunt, poſtea præter moleſtos capitis dolores menſes per aliquod tempus diſcolores manſerunt, qui tamen ſucceſſivè per *Electuarium confortans ex Conſerva menthæ, meliſſæ, Rob. juniper. Electuar. diacori, Theriac. Androm. Specieb. diagalang. diazingiber. & brod. Zingiberis* correcti ac ad ſtatum naturalem reducti fuêre, unde deinceps dicta patiens priſtinam ſuam bonam valetudinem recuperavit. *Electuar. confort.*

OBSERVATIO MED. XXXVI.

Combuſtio & extinctio à Fulmine.

Caſus.

Casus.

Nno 1686. die 7. Junii, in Pago Rietheim, propè Leipheim ad Danubium sito, Paulus Bozenhard piscator cum sua conjuge Angelica, concomitante Michaele Sailer Sutore pagano, in rivo Navv, quadrans horæ à dicto pago distante, capiendis piscibus operam navavit, cumque vesperi circa horam quartam à tempestate adversa, sæva & calamitosa, sub tonitruorum fragore, horrendorum fulgurum coruscatione, & cadente imbre obruerentur, dicti hi homines, cum advolante ovium pastore Petro Bauren, sub tegmine populi nigræ, (Germ. Aspenbaum) tutelam ac refugium quæsiverunt; Ubi verò vix quadrante horæ elapso, fulmen momentaneo impetu per dictam arborem descendens, eam percussit, ac supranominatum sutorem Michaelem Sailer à latere piscatricis Angelicæ stantem, arborique dorso suo adhærentem ac suffultum extinxit, piscatorem verò cum sua conjuge in terram prostravit, vittam seu capillare mulieris à capite avulsit, ac in duobus locis discerptum summis apicibus vicini salicis affixit, quin etiam pastorem ovium ardenti vapore in magnam consternationem conjecit, qui postquam se recollegit, auffugit, & infortunium hoc vicinis suis paganis annunciavit, illorumque opem & auxilium læsis & in terram projectis ferendum efflagitavit.

Inspectio Cadaveris, & superstitum læsorum.

HIc tristissimus casus cum sequenti die Amplissimo Magistratui Ulmensi notificaretur, & hujus mandato ego cum Joh. Barthol. Heckhingio, Chirurgo Reip. Ulm. Ordinario, superstitem piscatorem cum sua conjuge, & demortui sutoris cadaver inspexi, ubi nos ambo

ambo deprehendimus, quod piscator in dextro corporis sui latere, quin etiam in sinistro pede, quemadmodum idipsum rubræ ac purpureo-lividæ maculæ indicarunt, sine tamen læsione ocreæ & tibialis, superficialiter à combustione læsus; mulier verò in dextra capitis parte propè verticem imperialis magnitudine combusta fuerit: Interfecti verò quadragenarii sutoris cadaver in facie, dorso, & postica corporis parte, nec non scroto & pedibus lividis maculis conspersum erat, ex quibus non sine ratione judicatum fuit, hunc demortuum à nitroso sulphureoque astrali vapore fulmen concomitante, suffocatum interiisse.

Piscator sine combustione ocreæ & tibialis in sinistro pede à fulmine læsus.

Superstites sequentibus remediis restituti fuerunt. ℞. *Lap. Bezoard. Orient. Magist. perlar. Orient. ana gr. v. Confect. Alkerm. incompl.* ℈j. *pulv. rubr. Pannon.* ℈iß. *Mithridat. Damocr.* ℈j. *Syr. acetos. Citr.* ℥ß. *aq. scordii, Card. bened. ana* ℥j. *M. f. potio una vice sumenda.* Item, ℞. *Elect. diascord. Fracast. Rob. sambuc. ana* ʒiij. ♁ *ii diaphoret. rec. ex Regulo præp. gr. xij. Terr. sigill. silef.* ℈j. *aq. Card. bened. scordii ana* ℥j. *M. f. potio una vice haurienda.*

Curatio superstitum. Pot. Bezoard. Pot. Sudorif.

It. ℞. *Theriac. Androm. Diascord. Fracastor. ana* ʒiij. ♁ *ii diaphoret. rec. calcin.* ℈ij. *Terr. sigill. silef.* ʒj. *Rob. juniper.* ℥iß. *Syr. acetos. Citr.* ℥ß. *M. d. ad Oll. Dosis avellanæ quantitas, sæpius repetendo.*

Elect. Theriacale.

It. ℞. *Aq. Ceras. nigr.* ℥iiij. *è typh. Cerv. confort. Officinal. ana* ℥iß. *Epilept. Lang.* ℥ß. ♁ *ii diaphor. rec. ex Reg. præp. CC. philos. præp. Spec. d. hyacinth. ana* ℈ß. *Syr. rub. Id. acetos. citr. ana* ℥ß. *Man. Chr. perlat.* ʒiij. *M. d. ad vitr. Dosis. cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.*

Aq confort. Cordial.

It. ℞. *Syr. acetosit. Citr. rub. Id. Ceras. acid. ana* ℥iij. *Spir.* ⊕-*ol. rectif.* ʒß. *M. pro Julapio.*

Syr. pro Julapio.

It. ℞. *Spir. theriacal. camphor.* ℥j. *d. ad vitr. De quo M. & V. gutt. 30. vel 40. in vino hauriantur.*

Spir. theriacal.

Externè. ℞. *Ung. Rosat. Mes.* ℥j. *Ol. scorpion. magn. Matthiol.* ʒiß. *M. f. Unguentum regioni cordis inungendum.*

Ung. Cordial.

Et, ℞. *Bals. rutac.* ʒj. *quo nares inungantur.*

Bals rutæ.

De cœtero in Combustione à fulmine generaliter notandum, quod statim post refectionem, alexipharmaco aliquo sudor provocandus; arteriæ, labia, lingua, nares, theriacali vino inungenda & madefacienda; eschara remotâ mundificantia & sarcotica bezoardicis castigata adhibenda; & si os fractum, cataplasmata vulgaria adstringentia vitanda sint.

Requisita generalia apud ambustos.

Inter alia gangrænæ & combustioni medentia mixtura ex albuminibus ovi conquassatis, flore lactis, & oleo lini facta, sæpiusque cum linteolis applicata, ut experta maximè commendantur. Vel,

℞. *Sperm. ranar. lot. succi semperviv. succi cancror. ana part. æq. add. Pulv. ⊕-oli & myrrh. ana parum, M. & adhibe.* Ad membra vero substantialiter corrupta confert seq. Emplastrum. ℞. *Colophon* ℔j. *picis communis* ℔ß. *Ceræ* ℥iiij. *M.* cum parva quantitate terebinth. & Olei fiatque Emplastrum, quod impositum sanam carnem à corrupta separat; post separationem usque ad sanationem & consolidationem Emplastrum Stícticum applicetur. Plura hac de re vid. in Consiliis & Observationibus nostris anno 1683. editis, & quidem Consilio 46. pag 464. & sequentibus.

Emplastr. ad membra substantialiter corrupta.

OBSERVATIO MED. XXXVII.

Miles à Dæmonio nocturno divexatus.

Casus.

ANno 1688. die 6. Januarii, cum Miles Ulmensis, nomine Casparus Scheffler, ætatis anno vigesimo primo, vesperi inter horam septimam & octavam in propugnaculi loco sibi assignato excubias ageret, Persona quædam imberbis & decurtatis capillis, quam ratione staturæ & vestimentorum pro viro, & quidem pro certo aliquo Legato, (**Leutenant**) habebat, ad ipsum inermis sine baculo & gladio accessit, & per scalas in aggerem ascendit, quem miles in scalæ superiori parte existentem allocutus, ecquis sit? interrogavit; qui verò nil quicquam respondit, sed postquam per circulum oberrasset, rectâ via ad illum accessit, quem miles iterum, quis sit? quæsivit, cumque nil respondisset, & adhuc decem circiter passus ab illo distaret, miles bombarda illum petiit, eamque explosit, quo facto, spectrum hoc corpus, ne globo tange-

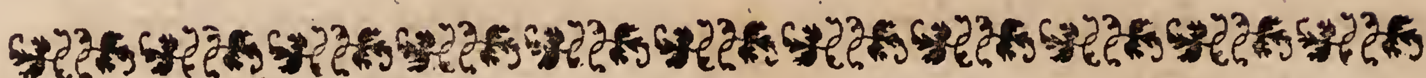
retur,

retur, ſimulando declinavit, poſtea ſe militi appropinquavit, pedem firmavit, ac ut ipſi de loco ſuo cederet, poſtulavit; quo audito, milès inverſa ſua bombarda terriculamentum hoc ad latus durum & quaſi ferreum, cum inſecuta fractura tubi ſui pyrii percuſſit, poſtea denudato gladio, (qui æquè ac bombarda propè manubrium inter feriendum diſciſſus procul abhinc in terram decidit,) capiti ictum inflixit; quo peracto, dictum Dæmonium præfatum militem excubitorem corpore prehendit, illumque in foſſam dejicere tentavit, quod excubitor pari intentióne aggreſſus, cum illo luctatus, ſimilique modo in foſſam detrudere conatus eſt, inter quam luctam, ut militi videbatur, corpus dæmonii fictis veſtimentis indutum erat, quæ manibus palpavit: Tandem verò miles inter dimicandum â ſuo antigoniſta in facie diris & cruentis colaphis & verberibus ſtipatus eſt, unde non amplius ſibi præſens & conſcius, facie in terram provolutus ab aliis militibus propè ſtationis ſuæ locum inventus & exanimis fermè deportatus eſt.

Curatio.

ALtera die, cum ex mandato Magiſtratus corpus patientis inſpiceretur, externè nulla læſio in toto corpore deprehendi potuit, patiens vero de compreſſione & anguſtia circa pectus conqueſtus eſt, quapropter *vena mediana in ſiniſtro brachio ſecta* , *pulvis contra caſum Auguſtanorum* & aqua ſeq. Contra terrorem cordialis,epilepticis mixta,propinata fuit. ℞. *Aq. borrag. bugloſſ. Ceraſ. nigr. ana* ℥j. *flor. tiliæ*, *pœon. epilept. Lang. ana* ℥ß. *Cinnam. ſtill.* ʒij. *Pulv. Marchion.* ℈j. *Syr. acetoſ. Citr. rub. Idæi ana* ℥ß. *Man. Chriſt. perlat.* ℥ß. A quibus uſurpatis remediis patiens hic paucis diebus convaluit.

Ven. ſect. *Pulv. contr. caſum Auguſt.* *Aq. cordial. & epilept.*

CONSILIUM MED. XXXVIII.

Depreſſio & introceſſio cranii à machina mechanica feliciter curata.

Caſus.

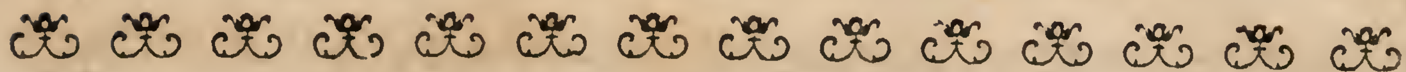
Nte aliquot annos Mercenarius quidam cœlebs Ulmenſis, nomine Kohler, ætatis ſuæ anno circiter vigeſimo quarto, cum in machina mechanica cum multis aliis conſodalibus æneum in medio appenſum maximum & ponderoſum malleum, quo ſerro armati ſimul ac inermes pali terræ impetuoſiſſimè infiguntur, fune in altum duceret, (Germ. **als er mit ſeinen Geſellen an der Katzen gezogen**) & impetuoſus ventus oboriretur, machina hæc in terram decidit, ipſiusque caput cum depreſſione & introceſſione cranii percuſſit, qui ſemimortuus domum deportatus eſt.

Curatio.

Ven. Sect. Cataplaſm. ex herb. cephal. Aq. cordial. & cephal. Spec. pro potu ord. Electuar. cephal. Diæta.

CUi ſtatim *vena mediana ſecta*, & *Cataplaſma ex herbis cephalicis*, nec non radicibus & ſeminibus emollientibus cum aceto coctum calidè applicatum, ſæpiusque repetitum; *Aqua Cordialis & Cephalica* cochleatim propinata; Species *pro potu ordinario ex CC. hordeo, Liquiritia, ficubus, paſſulis, ſemine aniſi & fœniculi, nec non herbis betonicæ, Veronicæ & agrimoniæ cum aqua fontana coctæ; Electuarium ex Conſerva Roſarum & betonicæ cum Confectione Alkermes incompleta & Syrupo rubi Idæi* ordinata; vulnus decenter deligatum; atque *conveniens Diæta* præſcripta eſt; quibus remediis dictus patiens feliciter reſtitutus fuit.

CON-

CONSILIUM MED. XXXIX.

Talus in pede luxatus, repoſitionem reſpuens.

Caſus.

ANte aliquot annos, cum adhuc Medicum Xenodochialem agerem, Lazarus Mack, textor Ulmenſis in Xenodochium receptus eſt, cui talus in dextro pede ante ſpatioſum tempus ex ſaltu infelici luxatus, ſed ex mala repoſitione intumefactus & exulceratus erat, ac proinde hoc pede ſine baculi adjumento neque ſtare neque ambulare poterat.

QUæ luxatio (quia acetabulum callo impletum talum non admittebat, ligamenta laxiora reddita, muſculi diſtenti, multique noxii humores in parte affecta congeſti & coacervati erant, qui dolores continuos cauſabantur) omnem curationem reſpuebat, & proinde ſolius exulcerationis in deligando ratio habebatur; Quia verò dolores continuè urgebant, ægrotumque ob denegatam quietem valdè defatigabant, hic homo indies deterius habere cœpit, tandemque febre accedente, vitam cum morte mutavit. *Cura palliativa.*

Talos luxatos & rectè repoſitos ob levem cauſam propter laxata ligamenta & tendines iterum luxari, in multis aliis, præſertim verò in Generoſo quodam Barone obſervavi, cui talus repoſitus ob lubricum greſſum atque veſtigium ſæpius luxatus, ſed ſemper denuò repoſitus fuit. *Tali luxati repoſiti facilè iterum luxantur.*

OBSERVATIO MED. XL.

Vesicæ inter luctandum ruptio lethalis.

Casus.

ANte sex vel septem annos duo Rustici in pago Rammingen, qui una hora à Langenavio distat, in diversorio inter compotandum de corporis sui robore gloriati sunt, quorum semper unus altero fortiorem esse intolerantius se jactavit, tandem verò ad pugnam devenit, ac inter se mutuo luctati sunt, periculumque fecerunt, uter amborum alterum robore suo vincere atque victoriam deportare possit. Cum itaque hi ambo media ferè nocte dicto modo inter se luctarentur, unus cognomine Mannes ab altero impetuosissimè in terram dejectus est, undè vesica ejus cerevisia repleta rupta fuit; Quo facto, læsus tardo pede ægrè domum tendit, & quia domestici altiori somno sepulti erant, & proinde eum non audirent, ille in horreum repit, ibidemque, donec à suis quæsitus est, super stramine ingemiscens cubavit, postea vero in domicilium receptus, & in lectum deportatus est.

Remedia in hoc deplorato affectu adhibita.

AD quem sequenti die ego cum Chirurgo, Joh. Barth. Heckhingio vocatus, roborantibus patientem refeci; clysterem ipsi injicere; oleis etiam ac fomentis intumefactum & dolorosum ventrem inungere & demulcere curavi. Et quia de urinæ reddendæ impotentia conquerebatur, Chirurgus immisso cathetere eam subducere conatus est; quia vero nil quicquam urinæ promanavit, & circa regionem

nem

nem veſicæ maximus dolor patientem torſit, iccircò veſicam ab impetuoſa in terram dejectione ruptam, urinamque in cavitatem intumefacti abdominis effuſam, omnemque ſpem reſtitutionis fruſtraneam eſſe judicavimus, quod etiam noſtrum judicium nos non fefellit, dum patiens ſequenti nocte animam ſuam exhalavit.

OBSERVATIO MED. XLI.

De hydropica illæſis viſceribus 45. menſuras aquæ in cavitate abdominis habente.

Caſus.

ANno 1698. die 9. Decembr. Dn. D. Viti Riedlini, Phyſici quondam & Medici Xenodochialis Reipubl. Ulmenſ. Vidua, ſexaginta annos tranſgreſſa quæ Hydrope aſcite, cum partium ſuperiorum atrophia hectica laboravit, ex hac vita diſceſſit, cujus cadaver cultro anatomico ſectum, &, viſceribus incorruptis, 45. menſuræ aquæ in cavitate abdominis repertæ ſunt, quæ forſan maturè, conſtantibus adhuc viribus, per paracenteſin evacuari, ſicque patiens conſervari potuiſſet; Quæ verò peſſimis invaleſcentibus ſymptomatibus, & præſente facie Hippocratica, nunquam ſuadenda eſt, quia viſcera facilè exindè gangrænam patiuntur.

SCHOLION.

HYdrops aſcites ita dictus ἀπὸ τοῦ ἀσκοῦ, ab utre, quaſi utricularis, quod utris modo abdomen utplurimum aqua repletum ſit; Tumor exiſtit modo abdominis ſolius, modò etiam ſimul ſcroti, femorum, crurum, pedumque, à præternaturali ſeri lymphatici effuſione & extravaſatione inductus. *Onomatologia.*

Aſci-

Definitio, & Causa. Ascites est copia lymphæ extravasatæ & in abdomine collectæ, cum atrophia hectica partium superiorum, urina pauca, & respiratione difficili, ortum habens à ruptione vasorum lymphaticorum, & impedita circulatione lymphæ; vel secundum alios, à sale resoluto.

Si dicta lympha igni admovetur, statim in formam albuminis ovorum coagulatur, quod signum est, hanc lympham purissimam partem seri esse.

Ruptio vasor. lymphaticor. unde proveniat. Ruptio autem vasorum lymphaticorum à diversis causis oritur, & arteriæ singulis partibus lympham advehunt. Si igitur pori illorum vasorum, quæ lympham in arterias invehunt obstructi sunt, tunc sequitur stagnatio, & consequenter lympha aliam viam quærit, sique illam non invenit, pustulam excitat, quæ, si plus materiæ continuo cursu affluit, tandem rumpitur, ac materia extravasata in ventrem descendit. Imò, dantur etiam tales obstructiones in venis, aut in glandulis, aut in origine arteriarum.

Causa etiam nonnunquam ascitis à gelidæ aquæ ingurgitatione provenire potest; Sanguis enim tenuis & fluidus à frigidæ aquæ potu derepentè alteratur & coagulatur undè tales obstructiones oriuntur.

Signa. Signa hujus morbi sunt sequentia. Si fluctuatio in ventre percipitur; si abdomen tumet, ac urina rubra est.

Prognosis. Eventus secundum hujus morbi proprietatem est judicandus, ac an affectus jam primum inchoarit? vel incrementum jam dudum sumserit? vel quomodo natura subjecti constituta sit? studiosè perpendendum. Quod si etiam urina pauca & rubra est, & atrophia hectica in superioribus corporis partibus accedit, plerumque lethalis est. Si verò urina alba vel flava in magna copia excernitur, & si viscera non obstructa sunt, tunc restitutio sanitatis est speranda.

Curatio. In curatione eò intendendum, ut 1. Viscerum obstructiones per ♂ialia, ♄ialia, crocum ♂. aperitivum, & similia, reserentur. 2. Materia peccans per purgantia appropriata, item per ⊖. digestivum Sylvii & decoctum lignorum, &c. evacuetur & exsiccetur. Et 3. sanguini vis balsamica per amara restituatur.

Quod autem in hoc subjecto tantâ magnâ copiâ aquæ in cavitate ventris existente, viscera principaliora, videlicet ventriculus, lien, &c. illæsa & incorrupta inventa fuerint, facilè exindè colligi potest, causam ascitis non ab atonia & discrasia hepatis, ac læso sanguificationis munere, (ut antiquiores Medici somniarunt) sed à ruptis vasis lymphaticis provenisse.

OBSER-

OBSERVATIO MED. XLII.

Vulnera capitis feliciter curata.

Casus.

ANte aliquot annos Ulmæ Chirurgiæ quidam Studiosus ex Saxonia oriundus, atatis suæ 28. à suis adversariis in platea quinque altis in capite vulneribus, & quidem uno in syncipite propè suturam coronalem, tribus secundum longitudinem supra suturam sagittalem, ac uno in latere, tribus transversis digitis à sinistro aure distante concisus fuit, inter quæ vulnera supra aurem, ac versus suturam lambdoidem satis ampla & profunda, omniaque concava & periculosa, sequentique modo tractata fuerunt.

Curatio.

ET quidem internè seq. aqua cordialis & cephalica propinata fuit, ℞. *Aq. Ceras. nigr. Betonic. borrag. rosar. Confort. Officin. ana ℥j. Cinnam. Cydoniat. ʒij. Confect. Alkerm. incompl. ʒß. CC. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈ß. Syr. granator. Julap. rosar. ana ℥ß. M.* Pro potu ordinario sequenti Decocto usus est. ℞. *Herb. beton. sanic. agrimon. Veronic. ana pj. CC. ust. ʒvj. Hord. integr. ℥iß. Fic. ping. Dactyl. ana ℥ß. passul. min. & major. exacinat. ana ℥j. Liquirit. ʒij. fol. sen. el. s. st. ʒij. Sem. 4. frig. maj. ana ʒj. anis. fœnic. ana ʒß. M. f. decoctio cum duabus mensuris aquæ fontanæ.* *Aq Cordial & Cephal.* *Decoct. pro potu Ord.*

Externè, vulnera capillis prius derasis linteamentis carptis siccis, ac desuper Emplastro diapalmæ, & sacculo herbis cephalicis impleto, in vino nigro decocto & expresso calidè deligata, collumque atque cervix Oleo rosarum calidè inuncta fuerunt. *Tractatio & deligatio chirurgica.*

De cœtero bona & conveniens Diæta observata fuit. Quibus mediantibus patiens brevi temporis spatio convaluit. *Diæta.*

CONSILIUM MED. XLIII.

Abscessum fistulosum in abdomine concernens.

Casus.

Nno 1686. plurimum Reverendus Dn. Joh. Wolffgangus Schleicher, Sacellanus Ehingensis, ætatis suæ anno 42. temperamenti cholerico-melancholici, habitus corporis rari & gracilis, in sinistra parte abdominis, non procul ab umbilico, penes costas spurias, tuberculum quoddam exiguum sensit, quod in principio, quia parum incommodi attulit, parvi æstimavit, donec pedetentim incrementum sumsit, tumorque anno 1692. intra Festum Paschatos & Pentecostes magnis cum exortis doloribus in magnitudinem cucurbitæ ovalis, vel sarcinæ oblongæ, spithamam longæ, & manum transversam latæ, flatibus humoribusque invicem mixtis turgidæ, incrementum sumsit, patientemque ob magnam exinde excitatam molestiam ad quærendam opem & auxilium compulit, cui ab initio, præmissis purgantibus, Emplastra emollientia & discutientia, cum cingulo lato, ac scuto adæquato tumorem deprimente, nec non bona Diæta ordinata fuêre, inter quorum usum tumor tamen non imminutus, sed magis magisque adauctus, & quidem interea temporis ita emollitus fuit, ut mense Junio hujus

hujus anni 1693. evidentiſſimè conſpici potuerit, quod hic affectus ingens abſceſſus, vel magnum ulcus, multa materia ſanioſa & excrementitia repletum, ſit: Quapropter repetita purgatione per ſacculum laxativum rurſus Emplaſtra emollientia & maturantia usque ad perfectam mollitiem & maturitatem impoſita, ac deinceps abſceſſus à Balneatore loci per cauterium potentiale apertus fuit, ex quo ſordida, ſeculenta, & ſeroſa materia effluxit, tumorque evanuit & ſubſedit. Sed quia hoc ulcus ſordidum conſolidationem per balneatoris manum reſpuit, iccircò Dn. Patiens ſe Ulmam contulit, ac me cum Georgio Riedlino ad inſpiciendum huncce abſceſſum ad ſe requiſivit, ubi per ſtylum exploratorium varii ductus, ſinus & cuniculi, & quidem principalior, utpote fons & ſcaturigo hujus mali, in ſiniſtro latere verſus coſtas ſpurias; ſecundus in oppoſito dextro latere; & tertius in inferiori parte verſus os pubis, deprehenſi fuere, totumque ulcus cavernoſum apparuit; Quo viſo, nos ambo hunc affectum Abſceſſum fiſtuloſum, ab affluxu humoris vitioſi, ſanguinisque melancholici, atrabilarii, ſcorbutica acredine tincti, corrupti & aduſti, per tubulos mollium & carnoſarum partium eò, delati, inque loco affecto congeſti, obortum eſſe, huicque malo, (quia his jam inventis, aliisque adhuc latentibus ſinubus difficulter ab extra remedia applicari queant) haud aliter, quam ſectione, utpote certiſſima, celerrima, & ſecuriſſima via occurri ac remederi poſſe judicavimus; Quibus auditis, & facta remonſtratione recenſita, Dominus Patiens noſtræ ſenten-

Morbus ejusque Cauſa.

tiæ morem gessit, seque in loco sui domicilii tam sectioni, quam curationi nostræ, submittere decrevit.

Curatio.

IN hunc igitur finem anno 1693 die Lunæ, qui erat $\frac{20}{10}$. Julii, nos ambo Ehingam equitavimus, ubi hora decima antimeridiana in ædibus dicti Dn. Sacellani sectio abscessus hujus fistulosi per prænominatum Riedlinum sequenti modo facta est.

Sectionis modus. Cum prænominatus Dn. Patiens sellæ longæ supinus impositus, locusque affectus denudatus fuisset, Chirurgus ante sectionem cavitates sinusque fistulosos stylo exploravit, postea itinerarium striatum principali sinui sinistri lateris transversim versus costas spurias indidit, ac cultello acuto striam itinerarii percurrente celerrimè dissecavit; Postea dicti cultelli cuspidem globulo cereo munivit, & immisso cultello, alterum ductum transversum dextri lateris punctim aperuit, sicque tàm puri exitum, quàm medicamentis injiciendis transitum paravit; Et hinc tertiò rursus itinerarium ductui deorsum versus os pubis tendenti vel descendenti insinuavit, eundemque pari modo celerrima sectione incidit. Quo peracto, digitis dextræ manus totam cavitatem abscessus hujus fistulosi exploravit, cutemque à subjecta carne squamosa, sordida, flaccida, ac mucosa separavit, foveamque linteolis carptis explevit, turundam vulneri dextri lateris punctim facto indidit, labia vulnerum totamque capacitatem sectam & apertam medicamentis stegnoticis, emplastris & spleniis munivit, decentique modo deligavit, chirurgoque loci usque ad nostrum reditum decentem tractandi modum inculcavit & demandavit. Elapsis deinceps decem vel duodecim diebus Dn. Patientem iterum visitavimus, inque loco affecto & aperto tres alios ascendentes, & duos descendentes minores ductus invenimus, qui facili negotio immisso stylo exploratorio sine sectione discissi & aperti, vulnera aqua caustica per siphonem injecta, unguentoque digestivo imposito, mundificata, vulnerumque cavitates denuò linteolis carptis expletæ & deligatæ fuerunt. Non multò post, tertia vice nos Ehingam recepimus, abscessusque cavitatem mundificatam, bonum ac laudabile pus edentem, adque consolidationem dispositam invenimus, quapropter à nobis judicatum & demandatum fuit, ut priori tractandi modo pergatur, abscessus certis in locis adhuc apertus servetur, spleniis, fasciis & ligaturis cutis & caro ad mutuum contactum reducatur, sicque consolidatio promoveatur. Postquam verò in absentia nostra insignis

ſignis error in deligando commiſſus fuit, abſceſſusque de novo ſordidam ac corruptam carnem, ſaniemque multa ſeroſa humiditate permixtam egeſſit ac evomuit, eamque ob cauſam Dn. Patiens Ulmam ſe contulit noſtrumque conſilium & auxilium ulterius requiſivit, iteratò cavitas ampliata, ulcusque tam injecta aqua cauſtica, quam aliis digeſtivis remediis mundificatum & correctum, totumque corpus ad præcavendum novæ materiæ affluxum, expurgatum, brachiique dextri vena mediana, quæ ſanguinem vitioſum tam ratione ſubſtantiæ quam qualitatis effudit, ſecta fuit; Quo facto, omnia ad meliorem ſtatum perducta ſunt, cutis in lateribus vulnerum circa eorundem labia cum carne unita, ac ob materiæ fluentis purulentæ per multos dies defectum, ulcerisque exſiccationem, perfecta conſolidatio ſperata & expectata fuit. Quia vero in inferiori parte vulneris verſus os pubis deſcendentis adhuc dura aliqua intumeſcentia ſuperfuit, illaque inopinatò reſoluta materiam fudit, ductumque dextri lateris ſuâ acredine per modum eroſionis de novo excavavit & aperuit, iccircò etiam illum per injectionem aquæ cauſticæ per aliquot dies mundificare conſultum duximus. Ne autem à fermento melancholico nova materia ſeroſa & acris ad partem affectam per modum congeſtionis & eroſionis affluat, ſinusque fiſtuloſos jam clauſos de novo exedat, & aperiat, ac conſolidationem impediat, dum varii probatiſſimi Authores fiſtulas abdominis peſſimas & periculoſiſſimas æſtimant, & inter alios exercitatiſſimus Chirurgus Venetus Andreas *Prognoſis.* de Cruce lib. 3. operis Chirurg. Cap. 50. pag. mih. 422. ſequenti modo de iis ſcribit, dicendo. Venter prorſus oſſibus caret, ac proinde periculoſioribus fiſtulis ſubjectus & obnoxius eſt, quos multi pro immedicabilibus habent & exiſtimant. Iccircò corpus iterum per potiunculam laxativam expurgatum, venaque mediana exoptato cum ſucceſſu, meliorisque Sanguinis profuſione adaperta, nec non potus ordinarius, itemque vulnerarius per aliquod tempus continuandus ordinatus, bonaque Diæta præſcripta fuit, quibus mediantibus viſcera roborata, humores pravi & excrementitii in & extra venas conſumpti ac exſiccati, omnisque affluxus materiæ peccantis inhibitus fuit, unde etiam per adhibita interna & externa remedia Dn. Patiens vivaciorem totius corporis colorem acquiſivit, vulnera abſceſſus mundificata, cutis ac caro, (excepto inferiori vulnere, quod adhuc per turandam usque ad perfectam mundificationem & exſiccationem apertum ſervabatur) reunita, & conſolidatio per inſperſionem pulveris exſiccantis ac epulotici, promota fuit.

Remedia, quorum in hac Observatione mentio facta est, sequentia fuerunt.

Sacculus laxativus. 1. Sacculus laxativus. ℞. *Herb. absynth. Pont. Card. bened. Centaur. min. agrimon. Veron. scolopendr. ana Mß. Rad. Cichor. helleb. nigr. præp. fœnic. garyophyllat. ana ℥ij. Rhabarb. ver. ℥iij. fol. sen. el. s. st. ℥j. Jalapp. Turpeth. opt. Agar. troch. polypod. qu. ana ℥ij. Cinnam. opt. ℥j. ♀. alb. pur. ℥ij. Sem. anis. fœnic. ana ℥ß. M. & concis. f. cum syndon. alb. nodulus quinque quartariis vel ℔v. vini albi immergendus, de quo quotidiè mane jejuno stomacho ℥v. vel quartarium dimidium bibatur.*

Pociuncula purg. 2. Potiuncula purgans. ℞. *Mag. Jalapp. gr xv. Magist. Scammon. gr. iiij. Nucl. pin. n. 2. Syr. d. cich. c. Rbarb. ℥ß. aq. Ceras. nigr. ℥vj. M. f. potiuncula una vice sumenda.*

Spec. pro potu Ord. 3. Potus ordinarius. ℞. *Scob. lign. sassafr. Lign. lentiscin. Rad. chin. ana ℥ß. Cinnam. opt. ℥ij. Sem. anis. ℥j. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℥iß. M. f. pulv. gross. cui add. Passul. min. Corinth. ℥j. d ad scatul. de quo cochleare unum majus in urceo. cum aq. fervent. Mensur. j. infundatur, & statim operculo tegatur, quæ aqua vel per se, vel cum vino permixta bibatur.*

Potus Traumaticus. 4. Potus Traumaticus vel vulnerarius. ℞. *Scob. Lign. sassafr. Rad. chinæ. symphit. major. ana ℥ß. Herb. Veron. agrimon. pilosell. solidag. saracen. sanicul. alchymill. ana Mß. Cinnam. opt. ℥ij. liqnirit. ℥ij. ficuum num. v. passul. min. ℥ij. Sem. anis. fœnic. ana ℥ß. M. & concis. coq cum. aq. font. ℔vj. & vini alb. odorif. ℔ij. ad tertias, de quo decocto manè & vesperi ℥v. hauriantur.*

Ung. digestiv. 5. *Unguentum Digestivum* Fabricii Hildani.

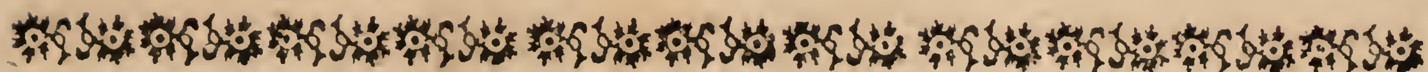
Aqua caustica. 6. Aqua caustica, per siphonem injicienda. ℞. *☿ii sublimat. ℥ij. Ceruss. lytharg. alum. ust. ♀ri ust. ana ℥j. Aq. fontan. spir. vin. opt. ana ℥ij. M. f. ebullitio, deinde coletur; Hujus colaturæ ℞. ℥j. in qua dissolv. Ung. Ægyptiac. ℥ß. d. ad vitrum.*

Pulv. exsicc. consolidans. 7. Pulvis exsiccans ac consolidationem promovens. ℞. *Aloe. pat. sarcocoll. sang. Dracon. thuris, mastic. Aristoloch. long. æris usti ana ℥j. M. f. pulvis inspergendus.*

Emplastr. 8. Emplastrum, operculi instar imponendum, quod erat *Emplastrum Diapalmæ*, cui, si luberet, *Empl. Stiticum Crollii*, vel aliud substitui potuisset. Exarabam, die 31. Octobr. anno 1693.

EBERHARDUS GOCKELIUS, MD.

OB-

OBSERVATIO MED. XLIV.

Muſcæ majoris ictus admiranda ſymptomata invehens.

Caſus.

Nno 1690. Agnes Petrinin, puella undecim annorum, militis cujusdam filia, admirandis ſymptomatibus (non ſine Satanicæ colluſionis ſuſpicione) divexata fuit; Cujus venter inſtar tympani inflatus erat, qui, æquè ac pedes, continuò movebatur atque tremebat, totumque corpus ſæpius repentino motu concutiebatur, ac inter ructus porci quaſi grunnitus audiebatur. Ad hæc, perſæpè materia flatulenta in abdomine oberrabat, quæ, ut patienti videbatur, nunc vocis cujusdam animalis in corpore deliteſcentis, nunc fiſtulæ ſonum de ſe edebat, ſique caput per aſcenſum petebat, collum cum capite mirum in modum, non ſine evidenti delirio, inflectebatur. In affectus principio ſingultu ſaltem cum ventris inflatione corripiebatur, qui, quoniam hoc malum à Dæmone vel ſagis aut veneficis illatum eſſe ſuſpicabatur, ſpiritualibus remediis per ſacerdotem quendam adhibitis, per tres ſeptimanas ſopitus, poſtea verò majori cum impetu reverſus eſt. Hæc patiens, quæ curæ meæ in noſtro Xenodochio demandabatur, mihi referebat, quod priori anno, tempore meſſis in campo labori incumbens, à muſca

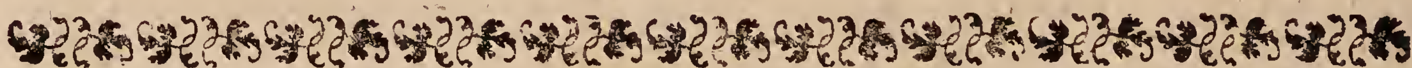
musca grandiori ac insolitæ magnitudinis in dextro denudato crure supra genu, ac simul etiam in illo ipso pede infra genu duobus ictibus percussa fuerit, à quo statim tempore miserandum huncce affectum persentire cœperit.

Curatio.

Curatio.

Ex qua causa curationem ad veneni per muscæ ictum illati expulsionem & eradicationem direxi, atque sequentia remedia adhibui. 1. Ad vitiosos humores è corpore expurgandos, ℞. *Syrup. Emet. Ang. Sal.* ℥vj. *d. pro dosi unâ.* Et, ℞. *Herb. absynth. Card. bened. Centaur. min. menth. crisp. meliss. pulegii, Origan. ana pj. Radic. Enul. calam. arom. fœnic. garyophyllat. ana* ℨij. *Rhabarb. ver.* ℨiij. *fol. sen. el. s. st.* ℥vj. *Agar. troch. Gialapp. polypod. querc. ana* ℨij. *Cinnam. opt.* ℨij. *Crem.* ♀. ℨiß. *Sem. anis. fœnic. carui ana* ℨß. *M. & concis. f. cum syndon. nodulus, cum* ℔iiij. *vini albi infundendus, cujus quotidiè manè jejuno stomacho* ℥v. *hauriantur.* 2. Ad singultum tollendum, ℞. *Theriac. cœlest. gr. iiij. Extr. laudani opiati incompl. gr. j. M. f. pillulæ num. v. unâ vice degluciendæ.* Externè, ℞. *Ol. absynth. menth. crisp. mastich. ana* ℨij. *nucist. rec. expr.* ℈j. *Ceræ parum, f. Unguentum stomachale;* In eundem etiam finem Cataplasma contra singultum Mynsichti regioni ventriculi fuit applicatum. 3. Ad malignitatem eradicandam, simulque flatus discutiendos, ℞. *Rob. Juniper. Theriac. Androm. ana* ℥j. *Elect. Diascord. Fracastor. Conserv. menth. ana* ℨß. *Philon. Rom.* ℨij. *Brod. Zingib.* ℨvj. *M. f. Electuarium. cujus de die sœpius avellanæ quantitas sumatur.* De reliquo *Diæta* conveniens fuit observata. Quibus adhibitis remediis, præfata patiens per Dei gratiam pristinæ sanitati fuit restituta.

Syrup. emet. Nodulus laxat. Pill. contr. singult. Ung. stomach. Catapl. contr. singultum Myns. Elect. theriacal. Diæta.

OBSERVATIO MED. XLV.

Dæmonis fraudes, in decipiendis ac obsidendis hominibus, exhibens.

Casus.

Casus.

Nno 1690. tempore vernali, lanii cujusdam filia, viginti annorum ex diæcesi Heidelbergensi oriunda, Ulmam veniebat, quæ variis prodigiosis gestibus corpus hinc inde agitabat, dulcissimumque nomen Jesu nec audire, multò minus ore proferre, vel recitare volebat, & quoties dicti beatissimi nominis mentio fiebat, totum caput horrendum in modum, vibrando, quatiendo, & abnegando, movebat atque distorquebat, ac instar canis latrabat, hocque Salvatoris nomen ore suo exprimere pertinacissimè recusabat, tandem vero aliquoties seriò monita & increpata non sine horrore ac pavore anxia voce proferebat, ac simul jussa orationem dominicam titubante lingua recitabat.

IN causam hujus mali mihi inquirenti, per intervalla sibi conscia referebat, quod ante semestre vittam cum inhærente cacodæmone pro dimidio floreno emerit ac inter alia, certo quodam tempore, ipsi imago alicujus albi ac nitidi coloris viri cum pileo plumis ornato comparuerit, à quo tempore hisce tentationibus, animique simul ac corporis cruciatibus infestata fuerit. *Causa mali.*

Quibus auditis, dubitatum est, an hic affectus Obsessio satanica corporalis vel spiritualis dicenda sit? an ab actibus venereis illicitis & congressu forsan cum dæmone virum mentiente; vel à causa magicâ, per malè feriatos ipsi communicata & ingesta? vel à malo hypochondriaco cum collusione diabolica provenerit? quod perspicacioribus viris judicandum relinquo.

Hæc fœmina frustra prius usurpatis mihique recensitis remediis, cum apud nos verbo Dei, dictisque S. Scripturæ consolatoriis, nec non assiduis prælectis precibus erecta ac roborata fuisset, & insuper, præparato prius corpore, emeticum quoddam pharmacum bibisset, aliquoties fortissimis egerendi conatibus tentata, tandem, cum aliqua portione sanguinis, duabus vicibus, & quidem primâ duos,

Scarabæorum 3 nigror. vomitus malum sustulit. postea unum, sicque tres nigro colore tinctos scarabæos evomuit, quibus egestis, unius hebdomadis spatio ab hoc miserrimo & detestando malo feliciter liberata, pristinæque sanitati restituta fuit.

OBSERVATIO MED. XLVI.

Similem fermè cum priori Historiam proponens.

Casus.

ANno 1690. die 1. Maji, alia quædam fœmina, 28. annorum ex Marchionatu Badensi Ulmam veniebat, quæ de maximis & intolerabilibus morsuris, cruciatibus ac doloribus circa pectus atque præcordia conquerebatur, quibus stimulata sæpius indesinenter currere cogatur, donec tandem motu ac sensibus privata in terram prolabatur.

Causa mali. CAusam hujus mali, Lac glauco colore tinctum ac pro quatuor crucigeris emptum accusabat, quod ante tres quadrantes anni propè Scaphusium in rustici cujusdam tugurio comederit, à cujus esu tertio statim cochleari sumpto in terram deciderit, ac per tres integras septimanas aphona manserit. Hinc illam de loco ad locum, ac inter alios etiam ad sacros, & diversa Monasteria devectam fuisse, ut sacerdotali benedictione atque spiritualibus remediis ab inflicto hoc deterrimo malo liberaretur: Ubi tandem à RR. PP. Ord. S. Francisci, tali in aqua benedicta propinato pharmaco, quinquaginta ac unum, & postliminio duos nigros scarabæos minores egesserit. *53 Scarabæi per aquam benedictam expulsi.* Cui relationi addiderat, quod illa adhucdum non parvas dictarum molestiarum reliquias persentiat, ac proinde etiam priorum remediorum præsidia desideret, quapropter ad illa impetranda, ad priorem vel similem locum ablegata fuit.

OBSER-

OBSERVATIO MED. XLVII.

Cranium à mallei majoris ictu ſicariè fractum, lethale.

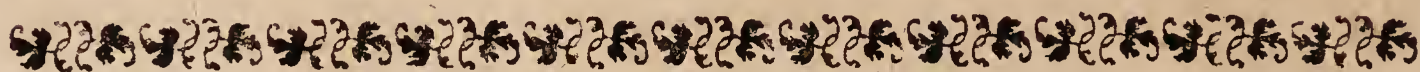
Caſus.

ANno 1690. die 18. Junii, veſperi inter horam quintam & ſextam Faber quidam ſerarius ex præconcepto irreconciliabili odio & iracundia, animoque occidendi, fratrem ſuum Clauſtrarium, ſub ſpecie, ac ſi ferream quandam laminam, per quam clavi cochleati ducuntur atque intorquentur, (Germ. Schneideyſen) mutuare vellet, in officina ſua adiit, dictamque laminam mutuandam ab ipſo doloſè petiit, quam etiam hic de nulla fratris fraude malaque intentione ſomnians, ipſi communicare non recuſavit; Dum autem illam parieti affixam diverſis foraminibus perviam laminam depromere occupatus erat, iracundia ardens & exacerbatus frater ex improviſo, ac ſine omni verborum rixarumque interventu malleum majorem ſub toga abſconditum produxit, fratremque miſerrimum duobus ictibus ſupra & infra ſiniſtram aurem cum introceſſione ac fractura cranii percuſſit, in terram proſtravit, confeſtimque poſt nefandum hoc perpetratum latrocinium auffugit. Sauciatus verò frater cum ſe in terra aliquantiſper recollegiſſet, ſcalas aſcendit, ac ſe in hypocauſtum recepit, ibidemque grabato

ſuo incubuit, cui vocatus Chirurgus venam ſecavit, vulneraque deligavit; Patiens verò accumulatis peſſimis ſymptomatibus oppreſſus duabus circiter à læſione præterlapſis horis vitam cum morte mutavit.

Cadaveris ſectio & inſpectio.

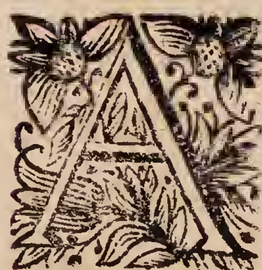
CUjus caput poſt obitum ſectione apertum & inventum eſt, calvariam infra dextram aurem in aliquot partes fractam introceſſiſſe, totamque cavitatem intra cerebrum & cranium extravaſato ſanguine ſuffuſam ac repletam fuiſſe.

OBSERVATIO MED. XLVIII.

Puer novennis duobus globis bombardariis ictus.

Caſus.

ANno 1694. Menſe Martio, Johannes Junginger, Jacobi Jungingeri, Civis Leipheimenſis & textoris filius novennis, in Oppidi platea propè portam à tumultuante quodam Martis alumno & diverſoriorum deſignatore, (Germ. Quartiermeiſter) duobus globis plumbeis, & quidem uno in mala dextra tranſverſim, ſed ſuperficialiter; altero verò per inferiorem dextræ ſcapulæ partem ictus fuit.

Vulnerum inſpectio & Curatio.

QUem ex Ampliſſ. Magiſtratus Ulmenſis mandato inſpeximus, ſtylo exploratorio globum in vulnere ſummo ſtudio quæſivimus, ſed illum nullibi deprehendere vel invenire potuimus, ac eapropter eum in muſculorum intercapedine vel intra coſtas deliteſcere judicavimus. Quare diligenti exploratione facta, vulneri, immiſſâ prius turundâ Unguento digeſtivo illitâ, emplaſtrum ſantalinum,

& ſu-

& supra hoc Linimentum simplex Sculteti pro defensivo impositum, illudque decenter deligatum; internè verò aqua confortans, potusque ordinarius, ac conveniens Diæta præscripta fuit; Quibus ita observatis, die post læsionem decima globus prodiit, qui à chirurgo exemptus, atque puer pristinæ sanitati restitutus fuit.

OBSERVATIO MED. XLIX.

Res alienæ per Urinam, mediante fascino, è corpore excretæ.

Casus.

ANno 1695. Mense Januario, fœmina quædam adhuc cælebs, quæ ante hâc intumefactum ventrem habuit, & de acerbissimis doloribus hinc inde in corpore, præsertim verò in capite, ventre, manibus & pedibus, conquesta est, quibus alvi per 20. integros dies durans constipatio accessit, & tandem per Urinam, ut Medicus illius loci perhibebat, sequentes res per urinam excrevit, utpote magnam acum, cui insecutæ sunt aliæ tres, inter quas una ex cera Hispanica nodulum in altera extremitate obtusa habebat, cum quinque aliis, alio tempore insequentibus, item clavi Ungulares, tres crinium cincinni, aliquot magnæ & quinque parvæ fibulæ, duodecim particulæ variæ formæ & magnitudinis ex vitro conflatæ, duo clavi sutorii novi, clavus alius equarius integer, & duo confracti, & tandem sacculus hinc inde perforatus, & in superiori parte filo contorto cannabino circumvolutus, qui à clinica ex antro muliebri propendens eductus fuit, in certo *Res alienæ excretæ.*

quodam Oppido Ulmensi decubuit. Quia verò in recensitione & descriptione hujus casus à Medico nulla mentio facta est, quibus adhibitis Remediis venter antea tumefactus subsederit, an menstruæ purgationes totaliter sint suppressæ vel non? an Patiens antea de libidinosis & venereis concupiscentiis suspecta fuerit? aut an Medicus apud exeuntes res hasce alienas jam enumeratas præsens fuerit, vel non? iccirco Amplissimo Magistratu jubente, Collegium Medicum hac de re suum judicium difficulter ferre potuit. Tandem verò ab omnibus judicatum est, si hæc res revera sine omni dolo & simulatione se ita cum dicta fœmina habeat, & per veraces personas hoc in passu, quæ huic excretioni præsentes fuerint, testimonium perhibitum sit, hunc affectum morbum magicum, à fascino, veneficio, & incantatione introductum esse.

Curationis requisita.

DE hujus morbi Curatione Authores classici perhibent, quod ad mali hujus ablationem tria præcipuè requirantur, & quidem 1. Remedia Magica. 2. Spiritualia. Et 3. Corporalia. Magica veris Christianis suspecta & prohibita sunt. Spiritualia in precibus & Theologicis adhortationibus & consolationibus comprehenduntur. Naturalia, quæ cum spiritualibus conjungenda, in alexipharmacis cordialibus, malignitati resistentibus, aliisque appropriatis & specificis remediis consistunt, quorùm ope & auxilio tales affectus apud multos si non radicitus exterminati, tamen ita leniti & mitigati fuerunt, ut patientes magnum exinde solatium consecuti sint. Tales autem morbi nonnisi longo tempore & successive curantur, & licet interdum spes restitutionis affulgeat, & per factas inducias videatur, ac si talis affectus sublatus sit, illi tamen postea ex inopinato recurrunt, & tam Theologis quam Medicis magnos labores excitant. Contra tales magicas fascinationes & incantationes quidam Medici cati vel felis nigri, vel solum, vel cum canis nigri sanguine mistum, non solum Patientis toto corpori, sed etiam conclavi, januarum liminibus, fenestris, nec non illorum retinaculis ligneis, (Germ. Creutz-stöck)

Morbi magici non nisi longo tempore & successivè curantur.

Et facilè recidivam patiuntur.

Quidam sanguinem felis & ca-

ſtöck) illitum, pro certo & ſingulari remedio juvante extollunt & deprædicant.

nis nigri illitum pro ſingulari remedio deprædicant.

Qui Authorum libros hac de re conſcriptos evolvere deſiderat, ille Sennertum de morbis occultis & Faſcinatione; Fromannum de Faſcinatione; Jordanum; Carrichterum; Codronchum de morbis per incantationem inductis, meum nuper de incantatione & faſcinatione editum tractatum germanicum, aliosque Authores conſulat, qui de hac materia ſcripſerunt.

OBSERVATIO MED. L.

Partus monſtroſus, idolum referens.

Caſus.

ANno 1690. die 19. Junii, mulier quædam Maria Schvvindingin ex Sylva Brigantina Oriunda, in Xenodochio noſtro Ulmenſi filiam mortuam peperit, quæ cranium ad oculos usque depreſſum habebat, nec ullum frontis veſtigium conſpiciebatur; præter hoc capitellum axillis & ſcapulis ita preſsè inhærebat, ac nullius fermè colli indicium apparebat, oculi magni ac ſpatioſi, malæ pendulæ & bucculentæ, reliqua membra naturaliter diſpoſita fuerunt. In Summa, hic fœtus quoad caput, collum, & faciem Idolum Ethnicum (quod vulgò Fizle Buzle vocatur) repræſentabat.

AN verò natura, facultasque formatrix in producendo hoc fœtu monſtroſo ob horrendi alicujus monſtri vel picti vel ſculpti objecti aſpectum, & exinde conceptum ſubitaneum terrorem, vel præconceptam fortiſſimam imaginationem, vel aliam quamcunque cauſam à recta conſuetaque naturali efformationis via aberrarit, hoc mihi notum non eſt, quapropter filum ulterioris relationis abrumpo.

Quænam cauſa fuerit, allegari nequit.

CON-

CONSILIUM MED. LI.
Arthritis vaga Scorbutica.

Morbus.

Definitio cum Causa.

Ffectus, de quo Prænobilissimus quidam Aulicus conqueritur, nil aliud est, quam Arthritis vaga scorbutica, à sale volatili scorbutico, partes nervosas ac tendinosas rodente & vellicante, proveniens. Hujus causa in definitione exposita est.

Signa.

Signis opus non habet, quia per se clara sunt.

Prognosis.

Quod Prognosin concernit, malum hoc, quia chronicum & inveteratum est, difficulter ex fundamento curatur; quia verò nodi ac tophi articulorum & juncturarum interdum apparent, postea verò iterum disparent, signum est materiam hanc tartaream non sufficienter esse impactam & induratam, ac proinde ejusdem resolutionem sperandam esse, Imbecillitas pedum minorum, eorundemque ratione nervorum, ligamentorum, ac tendinum relaxatio, à materia glutinosa, tartaro permixta, à partibus principalioribus ad minus principales, & à centro ad circumferentiam ablegata proficiscitur, & quia calor nativus à foco caloris, videlicet corde eousque validus pervenire eamque resolvere non potest, materia illa inter juncturas, nervosas ac musculosas partes impacta remanet, quæ pedes fatigat, & motum eorundem vegetiorem impedit.

Curatio.

Curatio hujus morbi consistit 1. in repetitis evacuationibus salsorum, acrium, & scorbuticorum humorum per potiunculam lenitivam ex manna, pilulas Emanuelis vel Francofurtenses. 2. In assiduo usu remedii alicujus antiscorbutici, specifici, utpote Essentiæ trifolii fibrini mane & vesperi ad guttas 15. vel 20. in sequenti vehiculo sumptæ. Ut ℞. *Beccabungæ, Nasturt. Cochlear. ana M*ß. *raphan. marin.* ℥ß. *omnia minutissimè concisa, & in brodio carnis ferventi infusa per pannum fortissimè exprimantur, de quo manè & vesperi* ℥v. *cum dicta essentia trifolii fibrini ebibantur, ac per aliquod tempus hocce remedio continuetur.* 3. In resolventibus & anodynis, qualia sunt *thermæ artificiales domesticæ*, itemque *piperinæ in Helvetia, vel Ferinæ in Ducatu Württembergico propè Kalw,*

Essent. trifol. fibrin.

Infusum antiarthrit.

Thermæ.

Kalw, & *Böllenses in vicinia Göppingensi.* Externè, mane & vesperi membra nervosæque partes Unguento nervino & anodyno â me communicato calidè inungantur. 4. In Observatione convenientis Diætæ, ubi aer austerus ac frigidus, cibique salsi, acidi, crudi, coctuque difficiles fugiendi, vinumque album Nicarinum, vel Decoctum herbæ Thee aut Radicum chinæ cum Cinnamomo, aniso, &c. eligendum. Corpus modicè movendum; somno & quieti decenti moderatione indulgendum; Corpus ratione excrementorum apertum servandum; animique fortiores motus compescendi & refrenandi erunt. Det Deus T. opt. Max. ut hisce monitis observatis prosperrima valetudo corporis sequatur. Die 7. Novemb. 1690.

CONSILIUM MED. LII.

Pro Illustrissima quadam Comitissa.

In puncto Discrasiæ ventriculi cum febrili dispositione.

ILlustrissimæ Dominæ Comitissæ morbus est ventriculi affectus cum coctionis debilitate, stomachique doloribus nonnunquam divexantibus, ac dispositione febrili, quæ omnia ex ventriculi vitioso fermento scorbutico & malè observata Diæta proficiscuntur. *Definitio morbi.* *Causa.*

Signa sunt cibi fastidium, vomitus, carnis aversatio, & hinc ex alimenti penuria corporis ac membrorum imbecillitas. *Signa.*

Hic Affectus, quia mala omnis generis atque periculosa symptomata inducere posset, contemnendus non est, cui maturè per sequentia remedia obviandum erit. *Prognosticon.*

1. Per præscriptos pulveres stomachicos, quorum ante thermarum usum unus manè circa horam sextam vel septimam, & vesperi circa quartam in brodio carnis assumendus. Qui sic parantur. ℞. *Spir.* ⊖. *absynth. coagulat. Mynf.* ℈ß. *d. ad chart.* & *hoc modo doses duodecim.* *Curatio.* *Pulv. stomach.*

2. Trageam confortantem, de qua quovis finito prandio & cœna, quantum tribus cuspididus cultri capi potest, capiendum; cujus

Tragea stomach. confort. cujus descriptio hæc est. ℞. *Pulv. sem. Coriandr. præp.* ℥j. *Sem. meliss.* ʒj. *Cinnam. acut.* ʒß. *Eboris sine igne præp. Corall. rubr. præp. ana* ʒij. *sacch. perlar.* ℥iiij. *M. f. Tragea.*

3. Aquam refrigerantem, de qua ante cubitum 6. cochlearia ebibenda, quæ talis est. ℞. *Aq. Lunæ* ℔ß. *d. ad vitr.* *Aq. refrig.*

Acidulæ Brutschens. 4. Acidulas Brutschenses, de quibus interdiu ante thermarum usum ad compescendam sitim, pro lubitu bibendum.

Therm. Crumbacens. Modus utendi. 5. Thermas Crumbacenses, quarum insessus manè per tres horæ quadrantes inchoandus, postea quotidiè per horæ quadrans, usque dum horis antimeridianis ad unam horam cum dimidia, & pomeridiànis horam unam ad summum perventum sit, augendus, per quatuordecim dies ita continuandus, & postea cottidiè per decurtationem unius quadrantis horæ minuendus, sicque earum usus cum dimidia hora, prout inchoatus erat, concludendus erit.

Acidulæ inter usum thermar. quando & quomodo bibendæ? 6. Inter usum Thermarum acidulæ manè jejuno stomacho circa horam sextam bibendæ, horâ postmodum octava thermis insidendum, à meridie horâ unâ post balneum unus pulverum stomachicorum sumendus, post mensam verò dicta Tragea, & noctu ante somnum Aqua refrigerans usurpanda venient.

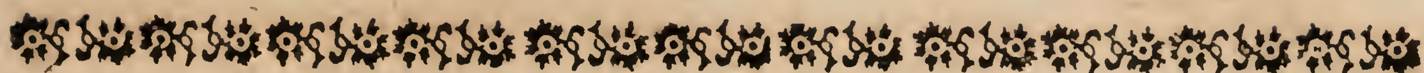
Diæta. Quod Diætam concernit, aer calidior ac solis æstus, itemque ventus impetuosi & pluviæ evitentur. Ex cibis conveniunt illi, qui coctu faciles sunt, bonumque succum & sanguinem generant, ut caro gallinarum, pullorum, caponum, aves montanæ & sylvaticæ, (exceptis alaudis & coturnicibus) caro item vitulina, agnina, vervecina, pruna Damascena, acida, Hispanica, juscula gallinarum, ac hordei. Econtra legumina, pisa, lentes, fabæ, phaseoli, itemque omnia acria, salsa, fumo indurata, immodicè aromatisata, cruda, coctu difficilia, caloremque præternaturalem excitantia, ut noxia, fugienda. Pro potu ordinario apud mensam conferunt vinum album, & aqua cum præscriptis speciebus, quibus passulæ minores addi possunt, parata. De cœtero quies procuranda, alvus aperta servanda, fortiores animi affectus refrenandi erunt.

Quæ remedia Deus Divina sua benedictione secundet. Die

6. Julii, / 26. Junii, 1691.

CON-

CONSILIUM MED. LIII.

Defluxiones Catarrhales, ac Nephriticos dolores exhibens.

Casus.

COnſul quidam Civitatis cujusdam Imperialis, ætatis ſuæ anno ſeptuageſimo, de Catarrhis à capite ad partes ſubjectas, oculos præſertim & dextrum brachium defluentibus, nec non doloribus ac laſſitudine genua pedesque infeſtantibus, ſæpiusque calorem præternaturalem totius cotporis excitantibus, conqueritur.

Et Conjux ipſius doloribus nephriticis divexatur. Ab ambobus itaque quæſitum eſt, quomodo hiſce affectibus per medicamenta juvantia ſubveniendum? & an ad malum nephriticum tollendum Thermarum, præcipuè verò piperinarum uſus conducat?

Reſolutio.

PRior Affectus à materia catarrhali è capite ad partes ſubjectas, inprimis ad oculos dextrumque brachium, & hinc ulterius per nervos ad genua defluente, ibidemque dolores ac laſſitudinem excitante, originem habet. *Cauſa.*

Cauſa catarrhi tam à vaporibus è ventriculo, quam ab ebulliente ſanguine (quod poſterius calor præternaturalis corpus identidem infeſtans indicat) ad caput elevatis, ibidemque à frigiditate cerebri in materiam catarrhalem reſolutis, ac poſtliminio ad partes ſubjectas defluentibus, dictaque loca incommodantibus originem habet.

Signa. Signa, quia per ſe evidentia ſunt, iccircò ea recenſere ſupervacaneum eſſet.

Prognoſis. Hic affectus, ſi ipſi legitimis remediorum præſidiis non ſuccurreretur, non ſolum peſſima oculorum ſymptomata, ſed etiam in brachio & pedibus paralyſin, ſique pectus vel principium nervorum & nucham infeſtaret, catarrhum ſuffocativum vel Apoplexiam inducere poſſet. *Curatio.* Quapropter in curatione eò intendendum, ut, 1. materia catarrhalis per remedia blandè laxantia è capite & corpore eliminetur, 2. Defluxionibus catarrhalibus per cohibentia ſubveniatur. 3. Caput & oculi roborentur. 4. Brachium & genua per externa remedia firmentur. Et 5. Bona ac laudabilis Diæta obſervetur. In quem finem ſequentia remedia uſurpanda venient.

1. Ad materiæ catarrhalis expurgationem ſequentes pilulæ cephalicæ vel ſingulo anni quadrante, vel ſemeſtrali tempore, (prout *Pil. purg.* neceſſitas poſtulat) deglutiri poſſunt. ℞. *Extr. pil. aur. cochiar. ana* ℈ß. *Mag. Gialapp. gr. vij. M. f. c. aq. Ceras. nigr. pil. minor. obauratæ, unaq; vice ſumendæ.* Vel, ſi Apozema magis arridet, conducit talis ſacculus *Nodulus purg.* laxativus. ℞. *Herb. abſynth. Pont. betoni. Roriſmar. majoran. veronic. ana* Mß. *Rad. fœnic. garyophyllat. helen. ana* ʒij. *Rhabarb. ver.* ʒiij. *fol. ſen. el. ſ. ſt.* ℥j. *Gialapp. Agaric. troch. Turpeth. opt. Polypod. qu. ana* ʒij. *Cinnam. opt.* ʒj. *Crem.* ♀. ʒiß. *Sem. anis. fœnic. ana* ʒß. *M. f. c. ſyndon. alb. nodulus, quinque libris vini albi Nicarini immergendus, de quo quotidiè manè jejuno ſtomacho* ℥v. *vel quartarium dimidium hauriatur.*

Pil. catarrhales. poſt cœnam deglutiendæ. 2. Ad defluxiones catarrhales inhibendas, tales pilulæ tribus horis poſt cœnam in numero ternario deglutitæ auxilium ferent. ℞. *Maſſ. pil. de cynogloſſ.* ʒiß. *ſucci liquirit. inſpiſſat.* ℈iß. *ſuccin. alb. præp.* ℈ß. *M. f. pil. numero 24.* Quod ſi nimis grandes videntur, ex hac maſſa quadraginta octo formari, & pro qualibet doſi ſex aſſumi poſſunt.

Pil. de ſuccin Crat & Francofurtenſ. Iuxta has pilulas, *pilulæ etiam de ſuccino Cratonis, vel Francofurtenſes* in ſeptimana ſemel, & quidem earum 9. 11. usque ad quindecim deglutiri poſſent.

Electuar. confort. cephal. 3. Ad caput & oculos roborandos ſequens Electuarium commendatur. ℞. *Conſerv. roſar. rubr.* ℥ij. *Majoran. betonic. flor. Euphraſ. ana* ℥ß. *Laudan. opiat. perlat. cum aq. papav. errat. ſolut. gr. iiij. Bol. armen. orient.* ʒiij. *Syrup. viol.* ʒvj. *M. d. ad fictile, de quo hora una vel altera poſt cœnam avellanæ quantitas capiatur.*

Linim. ſimpl. Scultet. Collyrium. Quodſi oculi calore præternaturali, φλογώδη aut phlyctænis incommodantur, tum vel *Linimentum ſimplex Sculteti*, in forma Emplaſtri impoſitum, vel ſeq. Collyrium confert. ℞. *Tutiæ præp.* ʒß. *Sief alb.*

alb. ſine opio ℈ß. ⊕-*ol. alb. camphor. ana gr. ij. ſacch. Cand. alb.* ℥j. *M. d. in vitro.*

4. Ad brachium dextrum & genua firmanda, tepida inunctio vel illinitio cum ſeq. Spiritu non contemnenda. ℞. *Baccar. juniper.* ℥ß. *piper. nigr. Maſtic. elect. ana* ʒij. *M. f. pulv. groſſ. ind. vitr. anguſt. orific. ſuperfundendo ſpir. vin. opt. rectif.* ℈iiij. *Spir. juniper.* ℥ij. *ſtent ſimul benè clauſa in digeſtion. per horas 6. in Colatur. diſſolv. Sapon. Venet.* ʒij. *M. d. ad vitr.* *Spiritus externus, nervos robor.*

5. Quod Diætam concernit. 1. Aer temperatus eligatur. 2. Cibi ſint coctu faciles, bonumque ſuccum ac ſanguinem generantes; ècontra coctu difficiles, crudi, acidi, ſalſi, fumo indurati, flatus ac ventoſitates excitantes; legumina, cepæ, allium, raphana, caſeus antiquus, &c. evitentur. Potus ſit vinum album Nicarinum mediocre, vel cerevisia defecata. 3. In motu & quiete, ut & 4. in ſomno & vigiliis teneatur modus. 5. Conſuetæ evacuationes reſpondeant naturæ ordini. Et 6. fortiores animi motus atque pathemata refrenentur. *Diæta.*

Quod dilectiſſimæ Conjugis affectum nephriticum concernit, eidem tam per remedia præſervativa quam curativa ſubveniri poteſt. *Nephritici affectus Curatio.*

Præſervativè 1. renes & ureteres certis temporibus per ſequentem potiunculam laxativam expurgari poſſunt. ℞. *Fol. ſen. el. ſ. ſt.* ʒiij. *Rhabarb ver. Crem.* ♀. *ana* ʒß. *aq. malv. fragor. ana* ℥ij. *M. f. lenis ebullitio, in colatur. diſſolv. Mann. calabr. el.* ℥iß. *clarif. cum album. ovi, addendo ſub finem, aq. Cinnam. ſtill.* ʒj. *d. ad poculum.* Fortiora purgantia, ut nociva, omni ſtudio evitentur. *Pot. laxat.* *Fortior. purgantia in affectu nephrit. ſunt evitanda.*

2. Ductus atque canales renum & ureterum per continuum uſum remediorum appropriatorum à ſabuloſis impuritatibus vindicandæ, moleſtæque oppilationes atque obſtructiones præcavendæ, in quem finem ſequentia remedia commendantur. ℞. *Aq. contr. calcul. Fuchſ. ſaxifrag. petroſel. ononid. ana* ℥j. *Ocul.* ♋. *præp.* ℈j. *Syr. d. alth. Fern.* ℥ß. *M. d. ad vitr. Doſis cochleare unum vel alterum, mane & veſperi aſſumendum.* Similem virtutem & efficaciam ſeq. etiam Pulvis habet. ℞. *Sem. chærefol. anis. fœnic. Coriandr. petroſel. ana* ℥ß. *ſaxifrag.* ʒj. *pulv. liquirit.* ℥j. *ſacch. cand. alb.* ℥iiij. *M. f. pulvis, de quo ſingulis menſibus per quinque dies ante plenilunium* ʒj. *in vino calido bibatur, ac per horam unam poſt ſumptionem à cibis abſtineatur.* Præter hæc dicta etiam quotidianus *uſus maturarum baccarum juniperi*, ſi manè jejuno ſtomacho ſex vel ſeptem manducantur; ut & *pulvis Cremoris* ♀*ri & oculorum cancri* pari pondere mixtorum, in prima menſa cum brodio carnis quantum cultri cu- *Aq. nephrit.* *Pul. nephrit.* *Maturæ baccæ juniperi.* *Pulv. Crem. Tartar. & Ocul. canc.*

 ſpide

spide capi potest, sumptus, quin etiam syrupus de althea potui permixtus commendantur.

Clysteres. Curativè, ad dolorem demulcendum *Clysteres lenientes & domestici, ex lacte, decocto hordei, butyro, vitellis ovorum, oleisque lenientibus & anodynis parati; item, Oleum amygdal. dulc. vel per se, vel cum ʒß. spermatis ceti rec. permixtum, calideque bibitum*, nec non externè *insessus & semicupia ex herbis. floribus, radicibus & seminibus emollientibus parata*, itemque calidæ *inunctiones cum oleo amygdal. dulc. Unguento nephritico, dialtheæ, anodyno, & similibus*, deprædicantur.

Ol. amygd. dulc. cum sperm. ceti. Insessus & semicupia. Unguenta anodyna. Thermæ.

Thermæ, & inter has etiam piperinæ, quia leniunt, emolliunt, demulcent, atque dolores abigunt, viasque ureterum & vasorum ad meliorem transitum materiæ sabulosæ & excrementitiæ lubricant, aperiunt, amplificant, & laxiores reddunt, prævia præparatione corporis, & observata bona Diæta, contemnendæ non sunt, & legitimè usurpatæ magnam utilitatem adferunt.

Et hæc sunt, quæ interrogatus de hisce affectibus admonere volui, Deus T. opt. Max. hæc remedia Divina sua benedictione secundet. Ulmæ Suevor. d. 10. Mart. 1691.

OBSERVATIO MED. LIV.

Horrenda ambustio à pulvere tormentario facta.

Casus.

ANno 1691. die $\frac{18}{28}$. Aprilis, (qui erat dies Sabbathi) Burtenbachii, Generosus Dominus Christophorus Sigismundus à Wöllvvart, Dominus in Laubach &c. ætatis suæ anno vigesimo sexto, cum gravida sua Conjuge, Domina Henrica Loysa, nata Schertlin à Burtenbach, &c. ætatis suæ vigesimo quinto, (Generosi Domini Ludovici Henrici Schertlini à Burtenbach,

bach, Domini in Geiſſingen & Stammheim &c. & Dominæ Annæ Catharinæ à Wöllvvart Filia) nec non Affine ſuo Domino Alberto Schertlino, ſedecim annorum, Conjugis ſuæ Fratre, & ſorore ſua prænobiliſſima Virgine Chriſtina Catharina à Wöllvvart, in Laubach, &c. Amita itidem Prænobiliſſima Virgine Maria Catharina Sophia à Wöllvvart in Bolſingen, concomitante ſuo ſervo & equorum curatore Georgio Sperlingio rhedâ vectus, in vicina Mola ſeu Officina propè fluvium die Mindel vocatum ſita, ubi pulvis nitratus ſeu tormentarius conficitur, (ut modum parandi ibidem viderent) circa horam undecimam antemeridianam appulit.

Et poſtquam in iſtam Officinam (quæ non multum ſpatii in ſe continet, ac circum circa aſſeribus affixis loco parietum clauſa, ſuperius verò usque ad tectum aperta fuit) veniſſent, prædictus Dominus Albertus Schertlin ibidem Examen pulveris tormentarii, quod prius in hunc locum deportari juſſerat, (Germanicè eine Pulverprob / quod inſtrumentum eſt, cujus beneficio pulveris nitrati vis mediante incenſione per gradus probatur & examinatur, quo etiam percontari voluit, utrum pulvis ille tormentarius Burtenbacenſis an Nördlingenſis ſua efficacia prævaleret) apprehendit, & inconſideratè in hoc periculoſiſſimo loco, intra poſteriorem januam ſtans, incenſionem, ſed prima vice cum denegato ignis ſucceſſu intendit, ſecunda verò incenſionem promovet, qua facta, & vento flammam retrò in molam flante, eveſtigio quatuor Centenarii pulveris communis groſſioris (vulgò Muſquetenpulver) dimidius

item

item Centenarius pulveris subtilioris, (Pürstbüchsenpulver) & Centenarius unus cum dimidio salis nitri (summatim sex Centenarii) uno momento, præsentibus omnibus supranominatis Personis flammam conceperunt, à quo quasi fulmine omnes tegulæ planæ à tecto dejectæ, parietes ligneæ magno cum fragore effractæ, omnesque dictæ Personæ cum Opifice Jacobo Langio, qui in cribrando tali pulvere occupatus erat, miserrimè uno quasi ictu in terram dejecit, illorum facies, capillos, colla, aures, brachia, humeros, manus, digitos, latera, amborum etiam Dominorum pedes altius ambussit, pileos discerpsit, & vestimenta serica, ac exsubtiliori & rariore materia confecta, unâ cum indusiis accendit, atque combussit. Hæ Personæ omnes, Jovis quasi ignibus ictæ, maximoque terrore perculsæ, quamprimum se aliquantulum recollegerunt, per apertam posteriorem januam ardentibus vestimentis, currendo & rependo auffugerunt, &, (excepta Prænobilissima Virgine à Wöllvvart in Bolsingen, opifice, ac servo) in præterfluentem aquam ocyus ad collum usque se immerserunt, unde extractæ, omnes sic ambustæ, horrendissimè deformatæ, ac si assatæ aut fumo expositæ fuissent, rhedâ domum repetierunt, ibidemque in lectum ductæ ac deportatæ fuerunt. Inter has Personas ambo dicti Domini præ cœteris in facie & corpore enormiter læsi conspiciebantur, quorum alter, Dominus à Wöllvvart in Laubach, vir arte & Marte coruscans, subsequente proximo die solis, cum prius devotis precibus atque suspiriis animam Deo commendasset, ac spirituali viatico Sacramentali instructus suisset,

fuiſſet, præcedentibus variis peſſimis lethalibusque ſymptomatibus, vomitibus videlicet crebris, inquietudine, aſthmate, delirio, pulſu tardo ac debili, membris gelidis, ſudore frigido, deliquiis, &c. media nocte hora duodecima inter adſtantium preces, & Conjugis dulciſſimæ lacrimas & gemitus in tanto ætatis flore vitam cum morte mutavit, ac ſuum Affinem juniorem Dominum Schertlinum in maximo vitæ periculo reliquit.

Derelicta Conjux, Domina à Wöllvvart in Laubach, licet cum duabus dictis prænobiliſſimis Virginibus in facie, collo, auribus, humeris, manibus & digitis, itemque ſupra mammas valdè ambuſta fuerit, illæ tamen, quia dolor & exæſtuans ab ambuſtione calor per adhibita remedia mitigatus & extinctus fuit, ac eſcharæ per accedentem exulcerationem à ſana carne ſeparatæ ſunt, viresque bona ex parte rurſus conſtiterunt, ſpem ſalutiferæ reſtitutionis dederunt, quæ etiam cooperante & adjuvante Deo ſubſequuta eſt.

Opifex hujus nitrati pulveris, licet in facie & manibus æquè ac cœteri ambuſtus fuerit, (qui in reliquo ſuo corpore, ob cuſtodiam denſioris laneæ togæ illæſus manſit) ab adhibitis remediis priſtinam ſanitatem recepit.

Servus, ſeu equorum curator, qui dum incendium factum eſt, in limine anterioris januæ ſtetit, in facie quidem & manibus etiam ambuſtus, & auffugiens à delabentibus tegulis planis in capite & dorſo valdè percuſſus eſt, qui tamen brevi à hujus læſionis periculo evaſit.

Eo ipso læsionis die, Ego cum Johanne Bartholomæo Heckhingio, Chirurgo Reip. Ulm. Xenodochiali exercitatissimo, sub vesperam ad dictos Patientes vocatus sum, quos per totam noctem equitantes, summo manè dicto modo horrendissimè læsos, & quasi subassatos cum stupore invenimus, quibus sequentia remediorum præsidia, internè & externè, adhibuimus & applicavimus.

Curatio.

Internè. Pot. ord. Pulveres pro potu. Julapium.

ET quidem Internè, ad calorem æstuantem extinguendum, 1. pro Potu ordinario talis pulvis ordinatus fuit. ℞. *CC. præp. ⦶. tabulat. ana ℥j. sacchar. albiss. ℥ij. M. f. pulv. subtil. cum duabus mensuris aquæ fontanæ permiscendus.* Item, ℞. *⦶. præp. ℥vj. Camphor. ʒß. M. f. pulv. cujus cochleare unum vel alterum cum mensura aquæ fontanæ una vel duabus permiscendus.* Et Julapium sequens. ℞. *Syrup. acetos. Citr. rub. Idæi, Berber. ceras. acidor. ana ℥j. Aq. acetos. plantag. cichor. semperviv. ana ℥x. spir. ⊕-ol. rectif. ℈iß. M.*

Electuar. Theriacal sudorif.

2. Ad vapores sulphureos & nitrosos cum calore exæstuante eliminandos, Electuarium theriacale sudoriferum sequens. ℞. *Rob. Sambuc. ℥iiß. Elect. Diascord. Fracastor. ʒß. Theriac. Androm. ʒij. Terr. sigill. siles. ℈iß. Syrup. acetos. Citr. ʒij. M. f. Electuarium pro aliquot dosibus in aq. Card. bened. vel alio convenienti vehiculo propinandum.*

Aq. cordial. confort. Pro gravida.

3. Ad Cor viresque roborandas, singulis decumbentibus *aqua Confort. Cordial. Offic. perlata per se, & cum CC. præparato, lap. Bez. or. & Confect. Alkerm. permixta, propinata,* & pro gravida Domina à Wöllvvart, talis aqua præscripta fuit. ℞. *Aq. Offic. confort. perlat. Ceras. nigr. cordial. temperat. borrag. ana ℥ij. Cinnam. Cydoniat. ℥ß. Bals. Embryon. ℥j. Lap. Bezoard. or. gr. vij. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. CC. philos. præp. ana ℈j. Confect. Alkerm. incompl. ℥j. Syrup. granator. Man. Chr. perlat. ana ℥ß. M. d. ad vitrum.*

Pil. Theriac. cœl. & Pulv. Bez. comp.

Ambobus etiam dictis Dominis Patientibus, tam ad virium restaurationem, quam malorum symptomatum aversionem & sublationem *Pilulæ Theriacæ cœlestis, cum pulvere Bezoardico composito,* propinatæ fuerunt.

Syr. leniens & refrig. pro linctu.

Ad collum, faucesque leniendas & refrigerandas, *mucilaginem sem. Cydonior. cum Syrupo violarum, addita tertia parte mellis rosarum,* deglutiverunt.

Contra

Contra nauſeam & vomitum regioni ventriculi *Cataplaſma ex fermento, theriaca, & nuce myriſtica*, impoſitum fuit. *Cataplaſma ſtomach*

Et ad alvum lubricandam & aperiendam, *ſuppoſitoriis & clyſteribus domeſticis lenitivis ex melle roſato, butyro, vitellis ovi, Ol. roſar. & decocto hordei, addito pauxillo ſalis*, ſubventum eſt. *Suppoſitor. & Clyſteres.*

Externè, locis ambuſtis *Linimentum ſimplex, ex ſucco ſolani, Ceruſſ. lithargyr. Ol. roſar. &c. paratum.* Quin etiam *Ung. de lithargy.* nec non *Emplaſtrum refrigerans ex melle, ſevo cervino, adipe ſuilla, Oleo lini, & minio conſtans, fuit impoſitum.* *Externè. Liniment. ſimpl Ung. de litharg. Empl refrig.*

Eſcharæ altius cuti ſubjectæque carni infixæ cum cute graviter ambuſta & corrugata, per modicam Cultelli inciſionem usque ad vivam carnem, (ut ſic remedia eò melius operari, ac ſanies corrupta exire queat) per chirurgum apertæ fuerunt. His itaque obſervatis atque peractis, res eò devenit, ut de præfatæ prænobiliſſ. Matronæ, & virginum antiqua generis nobilitate illuſtrium, reſtitutione amplius dubitandum non ſit.

Quod autem Dn. Albertum Schertlinum concernit, ille, ut ſuperius dictum, in mali principio, (quippe qui in ambabus manibus nigro-lividis & intumefactis, de quibus omnes ungues deceſſerunt, ſenſu, motu, & calore privatus, necnon viribus, & per intervalla ratione etiam deſtituebatur, quæ amiſſa omnia ſuperveniente ſomno cum admiratione revertebantur) in maximo vitæ diſcrimine verſabatur, poſtliminio vires ex parte recuperavit, ſed aures, naſus, palpebræ & labia per corrugationem deformata, oculi hiantes, quibus caro luxurians ſurſum ab inferiori palpebra ſurgens exitium minatur, digitique manuum, præſertim lævæ, contracti & incurvati ſunt; quæ omnia, niſi ſuccedente tempore per emollientia, Oleum videlicet amygdal. dulc. pingued. homin. fomenta, &c. emolliantur, luxuriantique carni per ſiccantia & obtundentia circa oculorum regionem ſuccurratur; vitam variis moleſtiis haud carentem tranſiget.

OBSERVATIO MED. LV.

Ulcera pedis dextri à ſanguine ſcorbutico & atrabilario provenientia, lethalia.

Morbus.

Nno 1691. circa initium Menfis Maji Johannes Manner, Mercenarius Ulmenfis, Sexagenarius, habitus corporis gracilis & macilenti, temperamenti melancholici, cum manè figno tintinnabulo dato ad confuetum laborem progrediebatur, momentaneo in platea acuto pungenteque dolore, dextrum pedem circa talum occupante afficiebatur quem præternaturalis calor & inflammatio cum ambulandi difficultate fecuta eft. Præfatus hic Patiens, cum domefticis primò remediis dictum pedem tractare tentaffet, exinde non melius habuit, licet per tres adhuc feptimanas, (ægrè quidem) ambulare potuerit, fed malum quotidiè, accedente magno, minoris præfertim pedis tumore, incrementum fumfit, tumorque concomitante atroci dolore & inflammatione, usque ad genu afcendit; quo facto, totus tandem pes ad offa usque exefus, excavatus, & exulceratus, per multos cuniculos atque foramina putrilaginofam materiam magno cum & fermè intolerabili fœtore evomuit, rebus fic ftantibus, & ad defperatum ftatum perventis, aliis fruftra manum adhibentibus, in Nofodochium noftrum publicum delatus, ibidemque tam remediis internis, melanagogis videlicet, apozematibus antifcorbuticis & laxativis, decocto lignorum ac travmaticorum, roborantibus item & malignitati refiftentibus, &c. quàm externè mundificantibus, putredinemque arcentibus, tractatus & deligatus fuit. A quibus tamen defideratum curationis fucceffum non expertus eft, fed

ſed gangrænoſam putredinem Sphacelus livido ac ſubatro colore tinctorum omnique ſenſatione carentium digitorum pedis, febrisque putrida cum rigore periodico excepit; cum quibus ſymptomatibus dextri brachii dolor movendique impotentia cum dolore ſiniſtri pedis punctorio, magnaque totius corporis atrophia, (quæ omnia pedis affecti abſciſſionem diſſuadebant) acceſſit; à quorum malorum ſyndrome atque Congerie Patiens indies magis magisque defatigatus viribusque exhauſtus ſeptimæ hebdomadis ab invaſione decurſu, ſecundum Hippocratis elogium, quod Ulcera ab atra bile provenientia plerumque ſint incurabilia, inter preces adſtantium vitam cum morte mutavit.

OBSERVATIO MED. LVI.

Colicam convulſivam bilioſam pertinaciſſimam, peſſima ſymptomatum Syndrome concomitatam, & feliciter curatam exhibens.

Caſus.

ANno 1691. Matrona quædam honeſtiſſima, conſanguinitate mihi proximè juncta, temperamenti ſanguineo-cholerici, habitus corporis mediocriter craſſi, coloris in facie roſei, & ſanæ aliâs complexionis, annos quinquaginta duo cum dimidio habens, tempore vernali de capitis dolore & vertigine con-

queſta eſt, quam etiam non rarò ſpaſmus in pedibus divexavit: Subſequente æſtate, cum fœnum falce in duobus hortis ſat ſpatioſis demeteretur, illa cum ſuis domeſticis in fœnificio liberrimo & ſpontaneo motu ſibimetipſi multum laboris in eradendo raſtillis fœno, pyramidibus exſtruendis, fœnum furculis verſando, in ſeriem contrahendo, &c. impoſuit, inter quem laborem exæſtuans & defatigata è præſenti puteo inſignem aquæ frigidæ quantitatem ingurgitavit, ſtomachumque cum inteſtinis haud parum læſit. Poſtea in Feſto S. Johannis Baptiſtæ ob levem cauſam ad iracundiam excitata, & ob inſecutum ſubitaneum terrorem valdè perculſa fuit, ubi ſtatim, (uti ipſi videbatur, catarrhalem materiam uno quaſi impetu è capite ad ventriculum, & poſt horæ quadrans ulterius ad umbilici regionem cum ventriculi perturbatione & colicis doloribus ruere ſenſit, quem dolorem adhuc ambulans quatuordecim dies ſuſtinuit, poſtea ineffabilibus, lancinantibus & pulſantibus circa umbilicum à materia bilioſa & acido - corroſiva in plexibus nervoſis coli inteſtini contenta & impacta, fixis doloribus, induſium circa locum affectum continuo motu concutientibus, exortis, in lectum dejecta, & ſine omni interſtitio ac induciis per dies & noctes, ſomno totaliter deſtituta, usque ad Feſtum Divi Michaelis cruciata fuit: In quo tempore ob ventriculi conſenſum omnis appetitus ad cibum proſtratus, cibusque ac potus ſtatim cum inſequente Cardialgia rejectus fuit. Præter hæc, in ſiniſtro latere circa regionem lienis tenſio & inflatio dolorifica exorta eſt, quam uteri murmura doloresque ſyncoptici, ſubitaneam mortem

mortem ſæpius minitantes, exceperunt. Febris inſuper intermittens putrida, octo vel novem ſeptimanas durans, cujus paroxyſmi ſingulis noctibus præcisè circa horam decimam tumultuarunt, acceſſit, quæ tota altera die usque ad horam ſextam veſpertinam perduravit, ac Patienti, concurrentibus præfatis continuis doloribus colicis, convulſivis & ſpaſmodicis, omnes vires, ipſamque carnem exuit. Et quia ſuſpicabatur, quod forſan menſium defectus & ceſſatio etiam aliquid ad hujus mali complicati atrociam contribuere poſſit, circa Feſtum Archangeli Michaelis ambæ venæ ſaphenæ in pedibus, ſectæ & apertæ ſunt, poſt quam venæſectionem tota die, ob Mariti abitum & peregrinationem mœſta ac contriſtata, ſinè omni cibo ac potu decubuit, tandemque languida aliquantiſper obdormivit; Poſt ſomnum expergefacta, horrenda Arthritide omnes artus & membra, brachia, manus, & pedes cum incredibilibus doloribus infeſtante, correpta fuit, nec ullum membrum ſine adſtantium & clinicorum adminiculo movere potuit, ſed à Filiola natu minima cibata, quaſi ſtatua immobilis in lecto decubuit; qui affectus ægrotam cum inſigni atrophia corporis ad usque Cineralium vernale tempus inſequentis anni cruciavit, adeoq; defatigavit, ut in Feſto die Palmarum manum adhuc nec capiti admovere, nec brachia ſurſum attollere, nec lorum nectere vel ligare potuerit. Toto decubitus tempore alvus pigerrima fuit, quæ ſæpius & multoties remediis proritari neceſſe habuit. Elapſo hoc tempore, vires qnodammodo per Dei gratiam incrementum ſumſerunt, illaque è lecto ſola ſurgere, ambulare, ac mu-

nia

nia Oeconomica successivè obire cœpit, appetitus ad cibum cum somno naturali rediit; in exteriori manuum adhuc infirmorum media superficie tumor valdè sensibilis, tactumque ægrè admittens se prodidit, qui procedente tempore ganglii instar induruit, & hactenus causa fuit, quo minus tres posteriores digitos rectè, sine cœterorum digitorum juvamine aperire atque extendere potuerit; Proximè præteritis diebus Pentecostalibus, (licet de cœtero Oeconomia microcosmica rursus naturaliter constituta sit,) manus & brachia adhucdum debilia identidem dolores periodicos senserunt, quapropter ad plenariam, Deo Duce, recuperandam bonam valetudinem aquarum mineralium Krumbacensium usum præmeditato consilio elegit.

Curatio.

PEriculosissimi hujus affectus, (qui multis experientissimis Medicis deploratus & desperatus videbatur) ingruentiumque symptomatum curationem quod attinet.

Colic. *Pot. anodyn.* I. Colicæ statim ab initio seq. potiuncula pro duabus vicibus ad dimidiam partem sumenda, subventum est, ℞. *Tripher. magn.* ℥ß. *Croc. Or.* ʒß. *Macis* ℈j. *vin. Malvat.* ℥ij. *M.f. potio pro 2. dosibus*; qua sumpta potiuncula melius quidem habuit, sed postliminio præfatus dolor recruduit, quem repetita hæc potiuncula non adimebat, quapropter illum seqq. clysteribus refrenare moliebatur. *Clyster.* ℞. *Herb. 5. emoll. ana M*ß. *Rad. alth. lil. alb. ana* ʒij. *sem. lini, fœnugr. ana.* ℥ß. *M.f. decoct. cum brod. Carn.* ℔j. *Colatur.* ℞. ℥vj. *in qua dissolv. Elect. lenit. Florenz. diacathol. ana* ʒvj. *Mell. rof. colat.* ℥j. *Ol. lini* ℥ij. *vitell. ovor. num. 2. f. Clyster.* Qui applicatus, ad affectum locum prima vice cum levamine ascendit; sed *posteriores omnes ex brodio carnis & lacte vaccino cum floribus chamomillæ alterato, & cum Oleo lini ac vitellis ovorum permixto, nec non puro Oleo lini vitellisque ovorum conficiebatur*, doloris punctum atque sedem non attigerunt, sed sine omni auxilio & solatio statim post applicationem effluxerunt. *Clysteres domest.*

Præter

Præter clyſteres, ad expellendam morbi cauſam atque materiam peccantem, Syrupo de cichorio cum rhabarbaro, & diaſereos Andernaci, cum permixto pulvere radicum Jalappæ uſa eſt, qui autem, præter conſuetudinem, nullum effectum monſtravit; Hinc, per ſequentem potiunculam ſæpius conſolata, alvusque ſubducta fuit. ℞. *Fol. ſen. el. ſ. ſt. ℥iij. Rhabarb. ver. Crem. ♀. ana ʒß. Aq. Ceras. nigr. ℥iiij. M. f. lenis ebullitio, in Colatur. diſſolv. Mann. Calabr. el. ℥iß. M. f. potio.* Ad fortiora purgantia, ne malum, (ut multi Medici dehortantur) exacerbetur, progredi inconſultum duxi, ſed firmiter credo, ut infra patebit, ſi materiam illam bilioſam & acido-vitriolatam ſtatim in morbi principio, antequam ſeſe nervoſis plexibus inteſtinorum tam firmiter inſinuaſſet, aggreſſus fuiſſem, quod malum nunquam ad talem ferociam degeneraſſet. Ex Conſilio celeberrimi cujusdam Medici, ad acidum hocce vitriolatum & corroſivum eradicandum, tali Tinctura (aliâs proficua) uſa eſt, ℞. *Spir. ⊖is ✱iac. chalybeat. ℥ß. flaved. cortic. arantior. minutiſſ. conciſor. ʒij. ſtent infuſa per aliquot horas, poſtea fortiter exprimantur, cui expreſſioni add. Eſſent. arantior. ʒj. M. d. ad vitr. cujus guttæ ſex vel ſeptem una vice in aqua carminativa ſumantur*, ex cujus uſu malum eveſtigio exaſperatum fuit, ita ut Patiens hocce remedio amplius uti noluerit; Et poſtmodum experientia docuit, quod omnia ſpirituoſa atque volatiliſantia hoſce dolores colicos auxerint, proinde ab his omnibus totaliter abſtinere coacta fuit: Nec Electuaria anodyna ac opiata conduxerunt, ſed malum potius aggravârunt. *Oleum quoque amygdal. dulcium, nec non Ol. Olivar. & Ol. lini* aliquoties, ſed ſine ſingulari fructu, bibit.

Potio laxativ.

Tinctur.

Electuaria anodyn. & opiata malum aggravarunt.

Ol. amygd. Olivar. & lini.

Ad atrociſſimos hoſce dolores compeſcendos, nullum remedium majus ſolatium attulit, quam *Pilulæ Theriacæ cœleſtis*, & *Pulvis lapidis Bezoardici Orientalis*, quarum pillularum una vice grana quatuor, & Pulveris lapid. Bezoard. Or. grana quinque in vino Malvatico ſumſit, ac per aliquod temporis ſpatium aliquale levamen ſenſit atque quievit. Externè, *inſeſſus ac balnea, herbis, floribus, radicibus & ſeminibus emollientibus ac anodynis imprægnata*, nec non diverſos *ſacculos furfuribus, ſemine carui & ſale toſto impletos*, ventrique impoſitos, quin etiam *veſicam bubulam lacte, herbis, floribus & ſeminibus alterato repletam* & applicatam, ut & *Olea, emplaſtra, & Unguenta lenientia*, (ſed omnia ſine ſingulari commodo) uſurpavit.

Pil. Theriac. cœleſt. & Pulv. lap. Bez. Or. optima in hoc affect. remedia.

Externa varia.

II. Ad Cardialgiam auferendam, ſtomachumque roborandum, *Electuarium ex Conſerva menthæ, Elect. Diacydon. ſimpl. Theriaca Androm. & Philonio Romano, cum Syr. papav. err. invicem mixtis*, Item *Elix. Propriet. Paracelſ.* & *Trageæ ex Cinnam. Nuce moſchat. Macere, Caryophyll. Corall.*

Cardialgiæ ablatio.

Trag.

Corall. rubr. præp. CC. præp. & sacharo propinata sunt, quæ tamen (exceptis Trageis) ferre non potuit. Pilulas Theriacæ cœlestis, ac vinum Hispanicum & Malvaticum, cochleatim sumptum, non sine levamine & refectione virium toleravit. Externè *Emplastrum stomachicum de crusta panis, & de Tacamahac, cum Ol. mastich. & cydon. malaxatum*, item *Cataplasmata ex tritis crustis mellitis, aromatibus mixtis, vinoque Hispanico ad formam pulmenti coctis*, adhibita, regioque ventriculi *Oleo nucistæ* inuncta, pulvillisque calidis semper munita fuit.

Pil. Ther. cœl.

Externa varia.

Hypochond. sinistr. doloris medela. *Crem. Tart. c. ocul. canc. Ol. & Empl.*

III. Contra hypochondrii inflationem & dolores punctorios in sinistro latere sub costis spuriis circa regionem lienis, Patiens internè *Cremore ♀ri, cum Oculis ♋. permixto*; externè, inunctione cum *Ol. chamomill. & de capparibus*, nec non *Emplastro de meliloto, cerato de ammoniaco permixto, oleoque de Capparib. malaxato*, usa est.

Hyster. passion. Curatio Aq. Cord. & hyster. Pill. Ther. cœl. Eau de la Reyne d' Hungrie.

IV. Ulteri vaporibus tetris & malignis cor caputque petentibus, animique crebriora deliquia invehentibus, internè aquis Cordialibus & hystericis, ac *Tinctura Bezoardica Michaelis*, (quam ferre non potuit) inprimis verò *pilulis theriacalibus cœlestibus*; externè verò *aqua odorifera Reginæ Hungariæ*, (Eau de la Reyne d' Hungarie quæ illam toto decubitus tempore optimè refecit, subventum est.

Febris. Pulv. anti febr. Pulv. Bez.

V. Febris seqq. pulveribus, antifebrili & bezoardico, alternatim sumptis, felici sucessu expugnata fuit. ℞. *CC. philos. præp. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. Ebor. sine aq. calcinat. Magist. ♄. ana ʒiß. M. f. pulv. de quo ante horam paroxysmi ℈ß. in aqua Cordiali sumatur.* Pulvis vero Bezoardicus compositus fuit talis. ℞. *Gelatin. CC. ʒj. Ebor. rec. in alcohol redact. ʒiß. Matr. perl. præp. ℈ß. Ocul. ♋. præp. ℈j. Lap. Chrysolit. præp. ℈ij. Lap. Bez. Or. ℈j. Spec. diamarg. frig. ʒiß. sal. Corall. ℈ß. M. f. pulvis* priori modo utendus.

Arthrid. Curatio.

VI. Ad Arthritidem, (post tusionem venarum saphænarum, materia, videlicet peccante sale volatili scorbutico imbuta, & cum sanguine à centro ad peripheriam partesque externas propulsata, obortam) exterminandam, internè, manè drachmam unam, & vespe- ri circa horam quartam drachmam dimidiam, de sequenti pulvere arthritico cum aqua serpilli lumbricata sumsit. ℞. *Lumbric. terr. præp. ℈ß. CC. philos. præp. Ungul. alcis. præp. ana ʒij. sem. aquileg. ʒj. Ol. nuc. mosch. expr. gr. iiij. sacch. finiss. ʒiß. M. f. pulv. subtil.* Quocirca etiam repetitos sudores movit. Externè, pedes, manus, & brachia *axungia humana, Unguentis anodynis, Cataplasmatibus, Ol. chamomill. lumbricor. & anethi, invicem mixtis, Spiritu lumbricorum*, &c. inuncta, & continua impositione *sacculorum furfuribus calidis repletorum* mitigita fuêre, à quibus remediis dicta incommoda omnia in meliorem statum redacta fuerunt.

Pulv. arthrit.

Externa varia.

Quia

Quia vero adhucdum cibos, præſertim verò carnes averſabatur, & abhorrebat, ac continua nauſea cum propenſione ad vomitum ægram torquebat, alvusque naturale ſuum Officium facere recuſabat, ſtomachusque continuè dolebat, ac proinde materiam vitioſam, putrilaginoſam & corruptam plicis ventriculi tenaciter impactam eſſe non ſine ratione ſuſpicabatur, Patiens diſtinctis vicibus ac temporibus *Syrupi Emetici Angel. Salæ ℥j. hauſit*, ac materiam ſpumoſam, viſcidam, bilioſam & porraceam, optimo cum ſucceſſu ac levamine, copioſiſſimè evomuit. Tandem, ſeq. ſacculum laxativum quinque vini quartariis immerſit, ac quotidiè manè jejuno ſtomacho dimidium quartarium bibit. ℞. *Herb. abſynth. Card. bened. Centaur. min. agrimon. ſcolopendr. capill. ♀. chamædr. fumar. ana pj. Rad. 5. aper. maj. ana ʒj. helleb. nigr. præp. calam. aromat. Garyophyllat. ana ʒij. Cortic. tamariſc. cappar. ana ʒij. Rhabarb. ver. ℥iij. fol. ſen. el. ſ. ſt. ℥j. Jalapp. Turpeth. opt. Agar. troch. polypod. qu. ana ℥ij. Cinnam. ʒj. Macis ℈j. Crem. ♀. ʒij. chalyb. cum ♀. præp. & in petia ligat. ℥j. M. f. cum Syndon. alb. nodulus.* Quod vinum medicatum optimè conduxit, appetitus cum ſomno naturali anteà per multas ſeptimanas interrupto, rediit, alvus naturaliter reſpondit, corpus quotidiè cum viribus incrementum ſumſit, & ſic per Dei gratiam, præter cunctorum ſpem ac expectationem, convaluit. *Syrup. Emet.* *Sacculus laxat.*

Toto decubitus tempore hypocauſtum fuit tolerabiliter calidum, cibi facilis concoctionis & confortantes, ſed ob anorexiam & nauſeam pauci; Potus *Decoctum CC. hordei, prunorum & paſſul. minor. cum ſem. anis. & fœniculi, ut & vinum album Niccarinum*, quod ferre potuit, ac ab illo, (quia cibos ſumere non poterat) vires recepit & conſervavit. *Thermæ Krumbacenſes* ex voto profecerunt, ita, ut jam ſtabilis futuræ ſanitatis nullum dubium exiſtat. *Diæta.* *Potus Ord.* *Thermæ Crumbacenſ.*

OBSERVATIO MED. LVII.

Inteſtinorum ex hernia prolapſus, accedente iliaca paſſione, lethalis.

Morbus.

Nno 1691. Mense Julio, Virgo quædam herniosa, cum duriora S. V. alvi excrementa in loco consueto magno ac violento conamine excernere tentaret, periculosum intestinorum in sinistro inguine cum volvulo prolapsum, quem per unum alterumve diem conticuit, passa est, quem magnus circa partem affectam dolor, alvi constipatio, ructus, vomitus, ventris inflatio, inquietudo, virium lapsus, aliaque pessima symptomata comitabantur. Quæ prolapsa intestina exercitatus quidam chirurgus, sicuti etiam alius, adhibitis prius emollientibus remediis, sed frustraneo labore, reponere conabatur; Quapropter & ego ad ferendum consilium & auxilium ad dictam Patientem vocatus sum, cui sequentia remedia successivè usurpanda ad intestina emollienda, lubricanda, relaxanda ac reseranda, adque repositionem disponenda, alvique feces educendas, dictaque symptomata auferenda, præscripsi. Ex quibus die 7. Julii tale Enema fuit applicatum.

Enema.

℞. *Herb. 5. emoll. ana M ß. flor. chamomill. summit. aneth. ana M ß. Spec. decoct. carminat. ℥ ß. Sem. lini fœnugr. ana ʒij. mixta ebulliant. in decocti hordei s. q. Colatur.* ℞. *℥vj. in qua dissolv. Elect. diacathol. lenitiv. Florenz. ana ℥ ß. Spec. hier. picr. Gal. ℈ ß. Ol. lini ℥ij. vitell. ovor. num. 2. salis pauxillum f. Clyster.* Die 8. Julii, postea per totum fermè decubitus tempus, repetitis vicibus, seq. Clyster fuit injectus.

Clysma.

℞. *Decoct. hord. ℔j. Ol. lini ℥iij. vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* Eodem die etiam *insessus & sacculi pro fomento* ex seqq. herbis, radicibus & seminibus emollientibus parati sunt.

Herb. & Spec. emoll. pro foment. & balneo.

℞. *Herb. 5. emoll. ana M iij. Flor. chamomill. summit. aneth. ana M ij. Rad. alth. lil. alb. Sem. lini, fœnugr. ana ℥ ß. M. & concis. d. ad chartam.* Die 9. Julii, internè ad alvum lubricandam ac aperiendam sequenti potiuncula usa est.

Potio laxativa.

℞. *Ol. amygdal. dulc. rec. expr. ℥ij. in quo dissolv. Mann. Calabr. el. ℥j. Sperm. Cet. rec. ℈j. M. f. potiuncula calidè haurienda;* cui etiam ad vires reficiendas cochleare unum atque alterum de sequenti aqua confortante propinatum fuit.

Aq. confort.

℞. *Aq. 3. Cordial. ana ℥j. confort. Offic. perlat. ℥j. Cinnam. buglossat. ʒij. Matr. perlar. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈ ß. Conf. Alk. incompl ʒ ß. Syr. viol. flor. tunic. ana ʒij. Man. Chr. perlat. ʒj. M. d. ad vitr.* sed his dictis repetitis remediis, ac manuali operatione sæpius tentata, intestina neque reposita, neque transeundis fecibus pervia facta sunt, sed cibi ac medicamenta per os ingesta, quando transitum per intestina non invenerunt, corrupta, porraceo & subatro colore tincta per vomitum rejecta sunt. Die 10. Julii, ad ventricu-

triculum roborandum internè talem mixturam, quæ etiam in forma pilulari data, eſt, aliquoties cum levamine ſumſit. ℞. *Theriac. cœleſt. gr. iiij. Extr. laudan. opiat. Parac. incompl. gr. j. diſſolv. cum aq. confort. per-lat.* ℥ß. *fiatque potiuncula brevis.* Et ℞. *Vin. Cydon.* ℥iiij. *Syr. d. agreſt.* ℥j. *f. mixtura cochleatim ſumenda.* Externè ſtomachi regio Oleo nucis moſchatæ inuncta fuit; cui etiam ſeq. Emplaſtrum conduxit, ℞. *Empl. d. cruſt. panis, de tacamahac. ana* ʒiiß. *Ol. nuciſt. rec. expr.* ℈j. *M. & malax. cum Ol. maſtich. extend. ſuper aluta, fiatque Emplaſtrum regioni ventriculi imponendum.* *Potiuncula confort.* *Succus ſto-machicus.* *Empl. ſtomach.*

Die 11. Julii patiens de deglutiendi difficultate conqueſta eſt; quapropter ipſi ſeq. Linctus cochleatim ſumendus ordinatus fuit. ℞. *Mucilag. ſem. cydon.* ʒj. *Syr. viol.* ℥iß. *Mell. roſ. col.* ℥ß. *M.* *Linctus.*

Die 12. Julii, aqua confortante ſuperius allegata refecta eſt, ſacculique pro pulſibus in aqua refectoria madefaciendi præſcripti fuêre. ℞. *Spec. pro epithem. Cord.* ℥ß. *divid. in duas part. æq. fiantque cum ſyndone rubro 2. ſacculi interpaſſati.* ℞. *Aq. borrag.* ʒiß. *bugloſſ. Cinnam. meliſſ. ana* ℥j. *odorif. Fuchſ.* ʒvj. *acet. roſar.* ℥ß. *M. d. ad vitr.* *Saccul. pro pulſibus.* *Aq. refectoria.*

Die 14. Julii, contra dolorem & inflationem ventris, *Oleis lumbricor. chamomill. & anethi*, invicem mixtis, calidèque inungendis, uſa eſt. Quo die etiam aliis adhibitis remediis huc uſque nil quicquam proficientibus, ad reſeranda inteſtina ☿ *ii vivi* ℥*vj. in oleo amygd. dulc.* hauſit, quæ tamen æquè ac alia remedia non penetravit, ſed in loco arctiſſimè convolutorum inteſtinorum manſit. Reliquis diebus, confortantibus, cordialibus, & ſtomachicis corroborata fuit. *Olea anodyn.* *Mercurius vivus.*

Die 30. Julii, ad calorem præternaturalem totius corporis, procul dubio à gangrænoſa inteſtinorum inflammatione provenientem, reſtinguendum, aquam Lunæ cum Julapio violarum mixtam cochleatim ſumſit.

Die 31. Julii, aſthma Patientem divexavit, cui *aquis pectoralibus & aſthmatis, Ceraſ. nigr. hyſſop. flor. acac. Veron. aſthmat.* &c. ſubventum eſt. Interim Patiens, cui inteſtina per manum chirurgi reponere, ac per dicta remedia recludere impoſſibile erat, indies magis magisque viribus exuta & debilior facta, vitam, poſt quatuor à prolapſu inteſtinorum ſeptimanas, cum morte commutavit. *Aq. aſthmat.*

De inteſtinorum procidentia ex hernia in mulieribus vid. Guilelm. Fabric. Hildan. Centur. 6. Obſerv. 37. pag. 723. & eâdem Centur. Obſ. 70. pag. mih. 780.

OBSERVATIO MED. LVIII.

Sphacelus pedis dextri febrem malignam insequens.

Morbus.

Nno 1694. Mense Martio, Jacobus Gassenmeyer, Adolescens viginti annorum in Pago Aselfingen, territorii Ulmensis, febre petechiali correptus est, quo morbo patiens, (necessariis mediis ac remediis destitutus) per integrum mensem decubuit; interea temporis malignitas non solum massam sanguineam cum humoribus sensibiliter inquinavit atque corrupit, sed etiam natura hujus peregrini hostis impatiens, materiam & corruptam per μετάςασιν seu translationem à partibus nobilioribus internis ad partem ignobiliorem externam, pedem videlicet dextrum per malam crisin ablegavit; quo facto, dictus ægrotus magnos & acutissimos à caustica materiæ peccantis acredine nervos partesque circumjacentes corrodente ac continuitatem partium solvente dolores sensit, quos post debellatum & extinctum calorem nativum summa pedis frigiditas, cum cutis subjectæq; carnis, ossiumque corruptione ac putredine, nec non cadaveroso fœtore & nigredine secuta est, unde partis sphacelo affectæ & destructæ insensibilitas, cum tibiæ & fibulæ denudatione exorta, totusque pes, excepta spithamæ infra genu la-

nu latitudine, mortuus quasi & corruptus, octava post morbi invasionem septimana extitit. In interiori parte femoris, quatuor transversos circiter supra genu digitos, tumor ovi anserini magnitudine apparuit, qui identidem sanguinem corruptum ad partem pedis affectam demisit, per eandemque evomuit, postea subsedit, sed paulò post per affluxum alia novâ hujus farinæ materiâ refertus est, certum signum, totam massam sanguineam adhuc putrilaginosa malignitate tinctam & inquinatam esse, quod etiam virium debilitas, pulsus celeritas, totiusque corporis macies indicavit. Rebus itaque sic stantibus, præfatus Patiens, Amplissimo Magistratu consentiente, Ulmam deportatus, ibidemque in Xenodochio die 24. April. per Joh. Bartholomæum Heckhingium, Reip. Chirurgum salariatum pes abscissus, tumorque femoris per sectionem apertus fuit; Qui ægrotus postea Deo juvante per adhibita interna & externa legitima remedia ex voto curatus, pristinæque bonæ valetudini restitutus fuit.

OBSERVATIO MED. LIX.

Ulcus phagadænicum febrem diuturnam insequens, ac interiores oris partes cum facie corrumpens.

Morbus.

Morbus.

Nno 1694. Georgii Boſchen, ruſtici in Aſelfingen filia viginti annorum, quæ per tres anni quadrantes febre tertiana laboravit, tandem ob viſcerum principaliorum, præſertim ſanguificationi dicatorum, læſionem, humorumque corruptorum acri-ſalinorum malignitatem redolentium in tubulis ſtagnationem & corruptionem, exulceratione phagadænica in interioribus oris partibus correpta eſt, quæ mediantibus ſalinis, corroſivis, arſenicalibus, & acerrimis particulis, gingivas, palatum, laryngem, aliasque partes vicinas ac circumjacentes ita exedit, ut neque cibum liquidiorem maſticare, neque deglutire amplius potuerit; Superiora ac inferiora labia farciminum inſtar erant intumefacta, palpebræ monſtroſa magnitudine oculos firmiter claudebant, naſus horrenda denſitate luxuriabat, bucculenta inſuper erat, ac in medio maxillæ ſiniſtræ macula livida imperialis magnitudine apparebat, ex ore horrendum fœtorem, (qui inſignis putredinis & oſſium corruptionis index) ſpirabat, pulſus erat debilis ac vires deficiebant, cui die 16. Aprilis, quo ad illam à Parentibus vocatus ſum, nil niſi aquam cordialem confortantem & linctum ex Syrupis corroborantibus & refrigerantibus præſcripſi, hoc prognoſtico addito, quod dira hæc exulceratio phagadænica, niſi mors proximè intervenerit, totam faciem conſumptura ſit.

Quapropter contriſtati Parentes Deum Ter Opt. Max. pro liberatione hujus miſerrimæ ſuæ filiæ per placidam

ad Consil: 60. Cent: 2. p. 513

dam mortem invocarunt, qui etiam eos benegniſſimè exaudivit, ægrotamque ea ipſa poſt meam viſitationem ſeptimana ex hac miſeriarum valle ad jubilæa cœleſtia avocavit.

OBSERVATIO MED. LX.

Cancer exulceratus ingentis magnitudinis, quatuor pondera Civilia habens, Fœminæ in ſiniſtri femoris ſuperiori parte exciſus.

Morbus.

Nno 1691 Menſe Junio, Dorothea Lauterin, Sebaſtiani Lauteri Operarii Altheimenſis Conjux, ingentis molis cancro exulcerato, ac ſiniſtri femoris ſuperiori parti externæ affixo & pendulo, affecta, Ulmam veniebat, ac ad tollendum hocce horrendum malum manus auxiliatrices implorabat; quæ Patiens ex juſſu & cum conſenſu Superiorum in Noſodochium publicum recepta, meæque ac Chirurgi ordinarii Joh. Bartholomæi Heckhingii curæ demandata fuit, cui, inſpecto hoc tumore duro, ſcirrhoſo, inæquali, tactui renitente, exulcerato, ac tetrum odorem de ſe ſpirante, indicavimus, quod hoc malum aliter, quam ſectione, (præmiſſis tamen remediis purgantibus, alterantibus, corpusque ad hanc operationem præparantibus) curari nequeat; in quem finem etiam ægrotæ conſentienti ſeqq. remedia ordinata fuêre. 1. Ad pravos humores expurgandos. ℞. *Gumm. gutt. Rad. Jalapp. ana* ℈ß. *Crem.* ♀. ℈j. *diagryd, corr. gr. v. M. f. pulvis unâ vice ſumendus.* Et, ſeq. Apozema. ℞. *Herb. agrimon. Card. bened. Centaur. min. acetos. fumar. ſcordii, ſcolopendr. ana pj. Rad. Cichor. Helleb. nigr. præp. polypod. querc. fœnic. ana* ℥ij. *Rhabarb. ver.* ʒiij. *fol. ſen. el. ſ. ſt.* ℥vj. *Agaric. troch. Jalapp. Turpeth. opt. ana* ʒij. *Cinnam. acut.* ʒj. *Crem.* ♀. ʒij. *Sem. 4. frig. maj. ana* ʒß. *anis. fœnic. ana* ℈ij. *M. & concis, ſacculoque incluſ.*

Pulv. purg.

Apozema.

f. c. aq. mellis ℔vj. (vel Menfur. jß.) lenis ebullitio, de cujus colaturà quotidie ℥v. jejuno ftomacho bibantur.

Spec. pro potu Ord. 2. Pro potu ordinario. ℞. *Scob. Lign. faffafr. Rad. chin. ana ℥ß. Herb. Veron. agrimon. ana Mß. Cinnam. opt. ʒiß. ficuum. num. v. Liquir. ʒij. paffsul. min. ℥iß. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. coq. cum aq. fontan. ℔viij. (vel Menfur. duabus) ad tertias.*

His itaque præmiffis die 2. Julii fectionis operatio fequenti modo peracta fuit. Cum Patiens tabulæ ligneæ fupina impofita & alligata fuiffet, chirurgus fupra nominatus acum fortiorem, acutiffimam ac longam, filo duplicato craffiori inftructam per mediam cancri bafin trajecit, cancrum læva manu attulit, ac fcalpello acutiori, à fuperiori parte deorfum, hinc ab inferiori parte furfum, ac denique ab utroque latere ad centrum & radicem usque fecando, extirpavit, quam operationem magna hæmorrhagia infecuta eft, quæ, poftquam fanguis aduftus & atrabilarius è proximis venis effluxiffet, remediis ftegnoticis non fufficientibus, per cauterium actuale ferrumque candens venis ac arteriis, applicatum, ac tandem etiam per manuum per aliquot horas, (interpofitis ftuppis remediis ftegnoticis imbutis) fortiorem applicationem ac compreffionem fopita fuit; inter quod temporis fpatium Patiens una alterave vice lipothymiam non fine periculo vitæ paffa eft, fed mediante fequenti aqua Cordiali, ut & refectoria, refocillata fuit. *Aq. cordial.* ℞. *aq. Confort. perlat. Offic. borrag. bugloff. Cordial. temperat. ana ℥j. Cinnamom. bugloffat. ʒij. Conf. Alkerm. incompl. ℈j. Corall. rubr. præp. Carneol. præp. anagr. xv. Syr. granator. ℥ß. Man. Chr. perlat. ʒij. M. de qua repetitis vicibus cochleare unum vel alterum propinetur.* Et, *Aq. odorif.* ℞. *Aquæ odorif. Fuchf. Aq. vit. Mulier. ana ʒvj. acet. rutac. ℥ß. Spir. Cephal. Anhalt. incompl. ʒj. M. pro temporum ac narium illinitione.* Factâ deinceps decenti deligaturâ, poft aliquot dies tuberculum, quod in medio fermè partis fectæ confpiciebatur, itidem per fcalpellum, radicitus extirpatum, atq; remedia ficcantia cum linteamentis carptis parti vulneratæ impofita fuerunt. Intra Curationis tempus laxativo ad repurgandum corpus & fanguinem, aliquoties ufa eft, nec roborantia neglecta fuerunt. Quibus adhibitis remediis, & obfervata bona Diæta, præfata Patiens præterfluxis tredecim feptimanis, feliciter reftituta, vulnusque à cancro excifo relictum optimè confolidatum fuit.

OBSER-

OBSERVATIO MED. LXI.

Fractura tibiæ & fibulæ in dextro pede cum vulnere, lethalis.

Casus.

Nno 1691. die 7. Novembr. qui erat dies Sabbathi, Sebaſtianus Zeller, miles Ulmenſis, quadrageſimum octavum annum agens, cum ad reparandum aggerem penes mænia, de maximo vaſtoq; terræ cumulo ſuperius propendente palâ currui manuario unicâ rota inſtructo (Germ. Schiebkarren) portionē injicere, ac ad opificium abducere vellet, hancq; ſuam operam ſub tanta ſuo capiti imminenti mole (ſpreta ſuorum commilitonum adhortatione ut aufugeret) ſedulò ac induſtriè proſequeretur, ecce, tota illa moles in ſuperiori parte quaſi concamerata, multos centenarios habens, disrupta ſubſidere & collabeſcere cœpit, ac aufugientis pedem dextrum obrutum maximo cum impetu introrſum depulit, ac tibiam cum fibula non ſine inſigni pedis vulnere fregit, quem pedem non niſi violenta diſtenſione & dilaceratione vaſorum, nervorum, ac tendinum, cum inſigni ipſius detrimento, indefeſſo conamine protraxit.

Curatio.

HIc Patiens in Xenodochium publicum delatus noſtræque curæ demandatus, legitimè poſt oſſium quantum fieri potuit fractorum repoſitionem, deligatus, pes capſulæ ligneæ lino indito emollitæ

 impo-

impositus, linimento simplici externè defensus, internisque pariter remediis pro gravissimi hujus affectus requisitione, corroborantibus, putredinem arcentibus, gangrænæ resistentibus, calorem præternaturalem alterantibus, potuque convenienti, decentique Diæta instructus atque tractatus fuit, qui labor etiam in principio ex voto succedere videbatur, sed elapso biduo vel triduo pes major in anteriori parte, itemque pes minor eorumque partes carnosæ cum suis tubulis vasis, venis, arteriis, nervis ac tendinibus contusæ gangrænam cum livore ac nigredine contraxerunt, & successivè, accedente Sphacelo, penitus emortuæ sunt, ita, ut die Veneris, qui erat decimus tertius Novembris, manè, cum Chirurgus Joh. Bartholomæus Heckhing in deligando pede occupatus erat, totum pedem minorem Sphacelatum, & â natura usque ad posteriorem majorem tendinem separatum, (quem scalpello abscidit) abstulerit; & melius esset, si statim ab initio, posthabitâ uxoris protestatione, aliorumque sciolorum obtrectatione, totus pes palmam infra genu amputatus fuisset. Imò gangræna cum subsequente Sphacelo admiranda sanè celeritate versus genu usque ascendit, quam internè *Myrrhæ selectæ pulvere*, drachmæ unius pondere exhibito, *Tincturæque Bezoardicæ guttis xv.* aliquoties manè & vesperi in aqua scordii & seq. aqua cordiali datis, externè verò *aqua fusca* seu Epithemate in gangræna & Sphacelo usuali, (chirurgis der schwartze Uberschlag dicto) itemque defensivo superius allegato refrenavimus, ac infusione Unguenti Ægyptiaci corruptam & emortuam à viva adhuc carne, quæ suram versus adhuc incorrupta conspiciebatur, separavimus, emortuas verò particulas scalpello per vices sine querela Patientis abstulimus, totumque pedem, nisi collapsæ postea vires, diraque symptomata illud disuasissent, abscindere decrevimus. Quibus interea adhibitis defensivis effecimus, ne gangræna ulterius ad superiores partes serpere potuerit, sed substiterit. Pes verò affectus horrendo cadaverosoque cum fœtore indies magis cum corruptione partium subjectarum ossiumque carie computruit, cutisque externa pedem ambiens instar laciniarum cum denudatione ossis palmæ longitudine in infima sui parte, separata dependit; & certum est, quod multi exercitati Medici & Chirurgi per totum praxeos suæ curriculum talem horrendo aspectu notatum pedem nunquam viderint. Die Solis, qui 22. Novembris reputabatur, pars tibiæ denudatæ cariosæ & nigræ, spithamæ longitudine, in medio ossis sita forcipe excisa & exempta fuit. Die 24. Novembris de deglutiendi molestia nec non siti conquestus est, quæ symptomata spasmus Cynicus ac Tetanus exceperunt, ita, ut neque os aperire, neque

Pulv. myrrh select. ad præcav. gangrænos. putred. Tinct bezoard. Aq. fusca pro epithem.

que corpus antrorſum vel retrorſum flectere potuerit, ſed totus rigidus, inſtar ligni, decubuerit.

Interna remedia quæ ipſi tam ad corroborationem, quam ad calorem præternaturalem arcendum, itemque ſitim compeſcendam; deglutionem promovendam, ac ſpaſmum tollendum ordinata ſunt, fuêre talia. 1. Pro corroboratione, ℞. *Aq. confort. Offic. perlat.* ℥j. *4. Cordial. ana* ℥j. *Cordial. temperat.* ℥ß. *Cinnam. bugloſſat.* ʒij. *Corall. rubr. præp. CC. philoſ. præp.* ♂ *ii diaphoret. ex Regulo præp. ana* ℈ß. *Confect. Alkerm. compl.* ʒß. *Syr. Citr. granator. ana* ʒij *Man. Chriſt. perlat.* ʒij. *M.* 2. Ad calorem præternaturalem attemperandum. ℞. *Sem. 4. frig. maj. ana* ʒj. *papav. alb.* ʒß. *Amygdal. dulc. excort.* ʒij. *aq. acetos. cichor. plantag. ana* ℥j. *M. f. Emulſio, in qua diſſolv. CC. præp. Lap. Chryſol. præp.* ⦶. *præp. ana* ʒß. *ſacch.* ♄. *gr. v. Man. Chriſt. perlat.* ʒij. *M.* 3. Ad ſitim compeſcendam, pro potu ordinario. ℞. *CC. uſt.* ʒj. *Hord. integr.* ℥iß. *Herb. agrimon. Veron. ana M*ß. *Liquir.* ʒij. *fic. num. v. paſſul. min.* ℥ij. *ſem. 4. frig. maj. ana* ʒj. *anis. fœnic. ana* ʒß. *M. & concis. coq. cum Menſur. 2. vel* ℔iiij. *aq. font. ad tertias.* Ut & Syrupus ſeq. pro Julapio. ℞. *Syr. rub. Id. rib. violar. ana* ℥iß. *M.* 4. Ad deglutitionem promovendam. ℞. *Mucilag. Sem. Cydonior. c. aq. roſar. extr.* ℈ij. *Syr. violar.* ℥iß. *Mell. roſ. colat.* ℥ß. *f. mixtura cochleatim ſumenda.* 5. Ad ſpaſmum tollendum. ℞. *Ol. chamomill. lumbric. terr. Roſar. verbaſc. ana* ʒvj. *M. quo Oleo collum, nucha, & ſpina dorſi de die tertia vel quarta vice calidè inungantur.* 5. Aquæ fuſcæ ſeu Epithematis nigri Chirurgorum contra Gangrænam & ſphacelum deſcriptio hæc eſt. ℞. *Herb. ſalv. rutæ, abſynth. ſabinæ, fol. querc. ana. Mj. Rad. ariſtoloch. rotund.* ℥iß. *Enul.* ℥ß. ⊕*-ol. Rom.* ℥ij. *ſal. armoniac.* ʒiij. *Gallar.* ʒj. *baccar. laur.* ℥ij. *Oliban. Maſtic. ana* ℥ß. *Ceruſſ. litharg. alum. crud. ana* ʒj. *boli armen.* ℥j. *Cort. nuc. jugland. virid.* ℥iß. *Camphor.* ʒj. *M. f. pulv. Cujus. cochleare unum cum* ℔ij. *vel Menſura dimidia vini albi coquatur, in cujus colatura lintea duplicata intingantur, & expreſſa calide multoties applicentur.*

Aq. corrobor. *Emulſ. refrig.* *Spec. pro potu ord.* *Syrup. pro Julap.* *Syrup. pro linctu.* *Oleum.* *Aquæ, ſeu Epithematis nigri chirurgor. deſcriptio.*

Quia vero hoc ingens malum dicta remedia in hoc ſubjecto cacochymico non ſuſtulerunt, ſed deterrima & exitialia ſymptomata indies accreverunt, iccircò hic Patiens die Mercurii, videlicet vigeſima quinta Novembris, circa meridiem mundo huic valedixit, vitamque cum morte commutavit.

OBSERVATIO MED. LXII.

Tracturam tibiæ & fibulæ in sinistro pede cum vulnere, lethalis

Casus.

Nno 1691. die 13. Novembr. (qui erat dies Veneris) cum Simon Ares, puer sedecim annorum, qui Johanni Hermanno Fulloni à servitiis erat, circa meridiem plaustrum ligni Jungingâ Ulmam vehere cupiebat, & penes equos in via publica currebat, ac tandem defatigatus in medio equorum cursu ephippium conscendere volebat, pedemque sinistrum calceo ab adhærente glacie lubrico, stapedæ itidem per gelu glacie incrustatæ applicabat, eædemque insistere intendebat, ex improviso pes cum admota manu retrocedebant, illeque supinus in terram prolapsus est, cujus pedem sinistrum rota vehiculi in transitu prehendit, dictumque pedem infra genu per longitudinem ad pedem usque minorem non solum in carnosa parte dissecavit ac dilaceravit, sed etiam tibiam cum fibula in multas partes confregit atque contudit. Hic puer ad herum suum delatus, ac ab exercitato Chirurgo Johanne Riedlino illa die deligatus, postea verò in Nosodochium publicum translatus, nostræque Curæ demandatus fuit.

Cura-

Curatio.

CUi internè Aqua corroborans ac potus ordinarius in superiori proxima Observatione commemoratus, præscriptus, externè verò pes linimento simplici defensus, ossa, quantum possibile, coaptata, vulnusque liteamentis carptis impositis, emplastroque diapalmæ, loco operculi, deligatum, & dictus pes capsulâ ligneâ Chirurgis usuali in depositione munitus fuit; sed partes carnosæ vulneris cum investiente cute ob fortissimam illam contusionem, biduo post læsionem præterlapso, atræ & corruptæ apparuerunt, quæ tamen beneficio naturæ & unguenti ægyptiaci infusione separatæ; particulæque corruptæ per industriam Chirurgi Joh. Bartholomæi Heckhingii manu exemptæ fuere. Interim Patiens calore præternaturali intenso, cum pulsu celeri, sitique Tantalea divexabatur, cui Emulsio alterans & refrigerans in priori observatione notata, aliquoties data, simul ac seq. Pulvis pro potu cum duabus aquæ mensuris permixtus fuit. ℞. ⌽. *præp. CC. præp. ana* ℥j. *facch. alb.* ℥ij. *Misce f. pulv.* quorum remediorum usu & auxilio calor præternaturalis mitigabatur. Die 20. Novemb. particula fibulæ spontaneo motu separatæ digiti unius longitudine facili negotio digitorum manus adminiculo exempta fuit. Die 22. Novembr. processus tibiæ confractæ infra inferiorem ejus partem depressus, qui sursum moveri alterique parti coaptari non potuit, forcipe majori abscissus, sicque os ex utraque parte ad mutuum contactum repositum fuit. Die 23. Novemb. patiens spasmo cynico ac tetano, cum redeunte febrili exæstuante calore, & urinæ alvique suppressione correptus est, cui itidem remedia antifebrilia, & anti spasmodica in proxima priori Observatione commemorata, adhibita, fuere, alvusque per Clysterem aperta, & Urina per diureticum provocata fuit.

Pulv. refrig. pro potu.

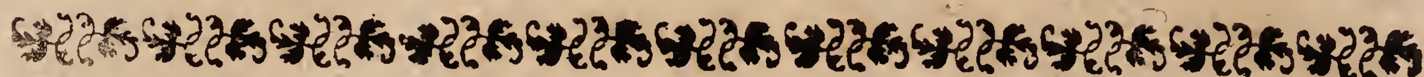
Clyster autem fuit talis. ℞. *Spec. decoct. carminativ.* ℥ij. *f. decoctum cum lacte vaccino. q. s. Colatur.* ℞. ℥vij. *in quo dissolv. Elect. lenitiv. Florenz. Diacathol. ana* ℥vj. *Mell. rof. col.* ℥j. *Ol. rosar. chamomill. ana* ℥ß. *vitell. ovor. num. 2. Sal. gemm.* ʒj. *M. f. Clyster.* â cujus usu alvus cum urinâ aliquoties aperta & soluta fuit.

Clyster.

Spasmus vero omnia adhibita Remedia elusit. Die 24. Novemb. noctem insomnem cum magna vociferatione, convulsiones redolente, duxit. Proxima die insequente Mercurii quæ erat 25. Novembr. horis pomeridianis convulsionibus infestatus, illisque cessantibus, horâ sexta vespertina (& quidem ea ipsa die, qua miles pari

fractu-

fractura in dextro pede laborans circa meridiem ex hac mortalitate ad immortalem vitam abivit) mortuus est, ac ita ærumnam suam doloresque perpessos cum Jubilæis cœlestibus permutavit.

CONSILIUM MED. LXIII.

Cachexiæ, cum totius corporis atrophia, & inflatione ventris, curatio.

Morbus.

Nno 1691. Mense Septembri, prænobilissima quædam Virgo decimum tertium vel quartum annum agens, in certo quodam Monasterio, Cachexia, cum totius corporis atrophia, ventrisque inflatione, ac tensione dolorifica tympanitem minitante, laboravit, ac de ventriculi depravata concoctione, compressione, capitisque doloribus, conquesta est.

Causa.

Hic affectus, quia suam originem â cacochymia, vel depravata ventriculi concoctione, cruditatibus in primis viis stabulantibus, ac mesenterii obstructione sumsit, iccircò sequentibus remediorum generibus, totum corpus expurgantibus, concoctionem promoventibus, obstructiones reserantibus, atrophiam arcentibus, hecticamque præcaventibus, viscera roborantibus, capitis dolorem demulcentibus, decentique Diæta huic malo subventum fuit. Et quidem 1.

1. Pot. purg. ad totum corpus expurgandum. ℞. *Magist. Jalapp. gr. xij. Mag. scammon. gr. iij. Nucl. pin. num. 2. Syr. d. cichor. c. Rhabarb. ℥ß. Aq. flor. acac. ℥vj. M. f. potio unâ vice haurienda.*

2. Tragea. 2. Ad concoctionem promovendam. ℞. *Spec. diarrhod. Abbat. Diatrionsant. ana ʒß. Cinnam. opt. Nuc. mosch. ana ʒj. Macis ℈j. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. CC. philos. præp. Pulv. antihect. Poter. ana ℈j. sacch. albiss.*

albiss. ℥iiij. M. f. Tragea. d. ad. scatulam. Dosis. cochleare unum post prandium, & cœnam.

3. Ad Obstructiones reserandas. ℞. *Spir. ✱ iac. chalybeat. salis, tartari, ana ℈ij. M. d. ad vitr. Dosis, manè & vesperi gutt. 10. vel 12. in brodio carnis, vel alio convenienti vehiculo.* Et, ℞. *Crem. ♀. Crystall. ♀. ana ʒij. Sal. tamarisc. fraxin. juniper. Spir. salis. coagulat. ana ʒß. Ol. macis gutt. vj. M. f. pulv. subtiliss. Dosis, quantum. uno vel duobus cultri cuspidibus capi potest, dimidia hora ante prandium & cœnam, in brodio carnis.* *Spir. aperitiv.* *Pulv. aperitiv.*

4. Ad corporis atrophiam arcendam, hecticamque præcavendam. ℞. *Conserv. ros. rubr. ℥iiij. borrag. ℥j. Corall. rubr. præp. Pulv. antihect. Poter. CC. philos. præp. Spodii sine igne præp. ana ℈j. Syr. rub. Idæi ℥ß. M. d. ad fictile. Dosis, avellanæ quantitas, de die aliquoties repetendo.* Et, ℞. *Ung. rosat. Mes. infrigid. Galen. ana ℥iß. resumptiv. Fernel. ℥ß. Ol. rosar. nymphææ ana ʒij. M.* Quo Unguento spina dorsi manè & vesperi inungatur. *Electuar.* *Ung. pro dorso.*

5. Ad capitis dolorem demulcendum, reiteratum fuit Electuarium supra commemoratum cum additione Syrupi papaveris erratici & diacodii Montani. Et, ℞. *Ol. papav. alb. ℥iß. d. ad vitr. Quo vertex & tempora manè & vesperi inungantur.* Ut &, ℞. *Ung. alabastr. ℥j. rosat. Mes. populeon. ana ℥ß. Ol. nuc. mosch. expr. ℈j. papav. alb. ʒij. Opii Thebaic. gr. vij. Croc. Or. Camphor. ana gr. v. M. extend. super linteo, & applicetur fronti atque temporibus.* *Ol. anodyn.* *Ung. frontale.*

6. Ad ventrem magis emolliendum. ℞. *Ol. chamomill. lumbric. terr. aneth. rutæ ana ℥ß. M. d. ad fictile, quo venter manè & vesperi calidè inungatur.* *Ol. emoll.*

Quod Diætam concernit, aer sit calidus; Cibi boni ac laudabilis succi, facilisque concoctionis. Potus, pulvis grossus pro potu ordinario ℞. *Scob. Lign. Lentiscin. sassafr. Rad. chin. ana ℥ß. Cinnam. opt. ʒij. Sem. anis. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ʒiß. passul. min. ℥j. M. f. pulv. gross. de quo cochleare unum mensuræ aquæ fervidæ injiciatur, & mox contegatur.* Motus sit modicus; somnus moderatus, alvus sit naturaliter aperta, & fortiora animi evitentur pathemata. A quibus Remediis præfata Patiens pristinam bonam valetudinem per Dei gratiam recuperavit. *Diæta.* *Pulv. pro pot. ord.*

CON-

CONSILIUM MED. LXIV.

In Puncto Urinæ intontinentiæ, apud senem decrepitum.

Morbus.

IN curanda Urinæ incontinentia apud Reverendissimum Dominum Abbatem, qui jam Senex decrepitus audit, & octogesimum tertium annum complevit, si non mera impossibilitas, magna tamen difficultas circa curationem occurrit, quia hic affectus à relaxato nervo, musculo Sphincteri in collo vesicæ inserto, ex defectu sufficientis caloris naturalis, ac penuria caloris nativi humidique radicalis, originem habet, quam ob causam natura facultate calefaciendi & vivificandi destituta, parti affectæ suppetias ferre non potest.

Causa.

Curatio.

NE autem Reverendiss. Dn. Patiens omni consilio & auxilio destituatur, sequentibus Remediis hujus mali curatio tentari posset. Si nimirum 1. de sequenti Aqua Cephalica pro corroboratione cerebri, ac totius generis nervosi manè hora septima, & vesperi hora octava cochleare unum vel alterum assumeretur. ℞. *Aq. Apoplect. Oswald. Ceras. nigr. Epilept. Lang. hirund. cum castor. ana* ℥j. *Cinnam. still.* ʒij. *Spir. cerasor. nigr. lilior. convall. Cephal. Anhalt. compl. ana* ʒij. *Pulv. Marchion. spodii sine aq. præp. ana* ℈j. *sacch. perlat.* ʒij. *Misc. d. ad vitr.* De hoc Pulvere Specifico manè & vesperi, elapsâ unâ horâ post sumptam aquam cephalicam, quantum duobus vel tribus cultri cuspidibus sumi potest, in vino caperetur. ℞. *Guttur. gallor. gallinaceor. stomachor. Gallin. ana* ℥ß. *Mastic. Galang. ana* ʒj. *Trochisc. de spodio, de terra sigill. ana* ℈ij. *Agrimon.* ʒij. *capular. glandium, nucis myrist. ana* ʒj. *sacch. albiss.* ℥j. *M. f. pulvis.*

Aq. cephal.

Pulv. specif. ad Urin. inconti-nent.

pulvis. d. ad. ſcatulam. 3. De ſequentibus herbis & radicibus ſemicupium pro inſeſſu pararetur, Dominusque Patiens de die horâ unâ ante- vel pomeridianâ illo balneo per 14. dies continuando, uteretur. ℞. *Folior. beton. ſalv. lauri, roriſmarin. myrti, puleg. origan. flor. ſtæchad. Arab. Balauſtior. ana Mj. Rad. conſolid. maj. biſtort. tormentill. ariſtoloch. long. ana ℥ß. M. & concis. d. ad chartam.* 4. Poſt Balneum, regio ventris & veſicæ tali Spiritu ungeretur. ℞. *Spirit. Paralit. Mynſ. ℥iij. d. ad. vitr.* 5. Poſt unctionem aliquot cœpæ majores ſub cineribus aſſatæ, pannoque involutæ (quæ vim obſtructionem & refrigerationem nervorum reſolvendi, calefaciendique poſſident) regioni veſicæ calidè imponerentur, ipſarumque uſus per multos dies continuaretur. Et. 6. bona ac laudabilis Diæta inſtitueretur, cibi boni ſucci facilisque concoctionis herbis ac aromatibus cephalicis, utpote majorana, roremarino, nuce moſchata, Cinnamomo, macere, & caryophyllis condirentur, cœteraque, quæ Diætam concernunt, ſtrictè obſervarentur. Quæ Remedia, ut Deus Ter. Opt. Max. ad optatum effectum aſſequendum, Divina ſua benedictione ſecundet, animitus apprecatur. *Herbæ & radic. pro balneo.* *Spir. paralyt.* *Cœpæ aſſatæ.* *Diæta.*

Ulmæ, die 7. Novembr. 1691.

EBERHARDUS GOCKELIUS, DM.

CONSILIUM MED. LXV.

Febris alba cum Cachexia & Convulſionibus feliciter curata.

Morbus.

ANno 1691. die 28. Julii Illuſtriſſima quædam Virgo, antehâc aliquoties febre alba cum Leucophlegmatia cachectica divexata, de Anorexia ſeu cibi inappetentia, ſiti, ac laſſitudine membrorum, nec non pallido & ſeroſo ſanguinis menſtrui pro-

 fluvio

fluvio conquerebatur, cui tandem convulſiones periodicæ accedebant, ad cujus morbi & ſymptomatum curationem ſententiam meam cum Excellentiſſ. Domino Doctore Dürrio, Medico Auguſtano feliciſſimo per ſequentes literas communicavi, atque in illis deſignata remedia feliciſſimo cum ſucceſſu adhibui. Literæ autem fuêre tales.

Prænobilis Strenue & Excellentiſſime Vir, Fautor & Amice ceu Frater, colendiſſime.

ILluſtriſſima Comitiſſa NN. à multis abhinc annis ad cachexiam prona & diſpoſita, ſæpiusque febre alba correpta ac identidem per appropriata remedia, Acidulas videlicet, Tincturas, Aquas, Pulveres aperientes & deobſtruentes, aliaque ſtomachica & hepatica roborantia reſtituta, jam rurſus per aliquod temporis ſpatium cum dejecto appetitu, dolore gravativo, ventriculi intumeſcentia, ac ſiti (non ſine hepatis indurati, ut Patienti videbatur, ſuſpicione) ægrotavit; Ad quod malum tollendum Medicus ex vicinia penes me ordinarius ſtomachum multis vitioſis humoribus refertum, ac proinde debitam coctionem reſpuentem vomitorio evacuavit; poſt cujus remedii uſum menſes parcè pallidoque colore fluentes apparebant, & ſexto à fluxione die dictum vomitorium repetebatur, cujus beneficio magna quidem bilis copia, cum ceſſante ſtomachi gravitate, intumeſcentia & inflatione, ſed non ſine ſubſequente inſigni laſſitudine egeſta eſt; Cui malo ipſo purgationis die etiam vehementes convulſiones epilepticæ uterinæ accedebant, quæ durantibus paroxyſmis repentinos terrores convulſivos, corporisque violentam commotionem, dentium ſtridorem, aliaque ſymptomata cauſabantur, nec per propinatum confortans Electuarium ſublatæ ſunt, ſed heſterna die horis pomeridianis redierunt. Rebus itaque ſic conſtitutis Illuſtriſſimus Dominus Parens me in Conſilium vocavit, ubi ego relatis & perquiſitis omnibus circumſtantiis judicavi, quod hæ Convulſiones uterinæ à diſcraſia viſcerum nutritioni ac ſanguificationi dicatorum, item ab obſtructione venarum meſaraicarum & uterinarum, nec non è ſemine corrupto, atque utero multa materia vitioſa inquinato, & conſequenter à vaporibus ab his partibus aſcendentibus malignis, acribus ac acidis caput petentibus, ibidemque meninges nervoſumque genus vellicantibus, ac ſpaſmodica aciditate contrahentibus proficiſcantur,

quæ

quæ omnia pallidus faciei color, frequentes dolores colici, ventris murmura, nec non parci ac pallidi menses cum aliis circumstantiis satis superque indicarunt. Ad quod malum tollendum, nec non Convulsiones præcavendas ac tollendas, ut & obstructiones viarum reserandas, vaporesque acres & acidos è cerebro eliminandos sequentia remedia ordinavi; Et quidem 1. ad convulsiones epilepticas refrenandas. ℞. *Aq. Ceras. nigr. flor. tiliæ, pœon. meliss. simpl. ana ℥j. Epilept. Lang. Hyrund cum castor. ana ℥ß. Spir. ceras. nigr. lilior. convall. Cephal. Anhaltin. incompl. ana ʒij. Pulv. Marchion. Margarit. præp. Cinnab. nativ. granulat. ac rite præp. ana ℈j. Lap. Bez. Orient. gr. v. sacch. perlat. ℥ß. M. d. ad vitr. Dosis cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.* Et, ℞. *Bals. succin. Majoran. Rut. ana gr. v. pingued. castor. gr. ij. Ol. succin. gutt. ij. M. d. ad pyxid. stanneam. quo vertex capitis, nares, & tempora illiniantur.* Item ℞. *Succin. integr. frustulum unum, quo incenso nares fumigentur.* In hunc finem *pilulæ etiam Theriacæ cœlestis* valde proficuæ sunt, si grana tria vel quatuor assumuntur. *Aq. Epilept.* *Bals. succin.* *Fumus succini accensi.* *Pil. theriac. cœl.*

2. Ad obstructiones occlusorum meatuum, itemque venarum mesaraicarum & uterinarum referandas. ℞. *Salis CC. volatil. ℈j. d. ad vitrum, & sic doses tres, de quibus pulvisculis singulis alternis diebus unus in brodio gallinæ sumatur.* *Pulv. aperiens.*

3. Ad cerebrum roborandum, acresque ac acidos ascendentes vapores profugandos. ℞. *Cinnab. nativ. granul. Cinnab. antimonii, spec. contr. Apoplex. incompl. ana ʒj. M. f. pulvis in novem partes æquales dividendus, & secunda quavis die unus in aq. Epileptica superius designata capiendus.* Quocirca etiam seq. Tragea non inutilis est. ℞. *Spec. contr. Apoplex. ʒj. Pulv. Marchion. ℈ij. Cinnam. opt. ʒij. Macis, Garyophyllor. Cardamom. Cubeb. ana ℈ß. Corall. rubr. præp. succin. alb præp. Margarit. præp. ana ʒß. sacch. albiss. ℥iiij. fol. ☉. num. 2. M. f. Tragea. d. ad. scatul. De qua post mensam cochleare minus capiatur.* *Pulv. Cephal.* *Tragea.*

4. Ad calorem præternaturalem superiora petentem confert *aqua Lunæ*, de qua noctu ante somnum duo vel tria cochlearia sumantur. *Aq. Lunæ.*

Penes hæc enumerata Remedia *Acidularum Uberkingensium* apud fontem, *vel Egeranarum* usus domi, utpote qui omnibus indicationibus & indicatis satisfacit, præ aliis remediis saluberrimus est. Quibus omnibus Fonticulus in sinistro brachio faciendus pro singulari auxilio annumerari potest. *Acidulæ.*

Quod Diætam concernit, Aer temperatus, cibi facilis concoctionis, aqua cichorii & acidulæ Uberkingenses, &c. pro potu ordinario *Diæta.*

nario & ad fitim compefcendam, reliquaque quæ ad bonam Diætam pertinent, commendata fuerunt.

Hæc igitur funt illa Remedia, quæ ad præfens malum tollendum fuafi; & quia Illuftriffima Domina Patiens cum Domino Parente etiam honoratiffimi Domini mei Fratris fuper hæc præfcripta remedia mentem aperire, aut quid præter hæc utile atque proficuum videatur, defiderant, iccircò proxima occafione, (quia periculum eft in mora) refponforias literas expectant. Hifce officiofiffime à me fis falutatus, Deoque commendatus. Ulmæ, die 19. Julii, 1693.

Honoratisfimi Domini Fratris

ad quævis Officia paratiffimus

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

Sequitur Excellentiff. Dn. Doctoris Dürrii.

RESPONSUM.

Nobiliffime, Strenue ac Doctiffime Vir, Amice ceu Frater plurimum honorande.

ILluftriffimæ Comitiffæ ex tuis literis Affectum, Cachexiam videlicet antiquam, radicatam, & denuò recrudefcentem, cum nuperrimè accedentibus convulfionibus epilepticis, nec non contra hunc morbum militantibus probatiffimis, rectaque ratione ac methodo præfcriptis & adhibitis internis externisque remediis, cum omnibus fuis circumftantiis fatis fuperque percepi, cùm qua curandi ratione, omnibusque circa curationem morbi jam antea noti, caufarumque ipfius, loci affecti, & fubfequentium fymptomatum, nec non applicata remedia fumma induftria atque dexteritate huic morbo oppofita, & ego requifitus atque interrogatus confentio, quibus hoc etiam addo, quod poft univerfalia jamdudum præmiffa Acidulæ Egeranæ, ad obftructiones magis refolvendas, humores excrementitios educendos, aciditates corrigendas, itemque vifcera refocillanda ac roboranda hoc opportuno tempore fine ulla mora ufurpata conducerent; Poft quarum ufum, fi habitus ille cachecticus cedere nollet, Pulvis Cachecticus Ludovici, (qui non folum obftructiones pertinaciffimas folvit, vifceraque fanguificationi dicata roborat, fed etiam humores acidos ponticos, utpote caufam convulfionum hebetat, infringit, atque compefcit) quotidiè manè ad drachmam dimidiam in jufculo, cum

cum inſequente corporis per horam dimidiam motu ſumptus, continuando per menſem; interpoſitâ ſubinde leni evacuatione, per pilulas (ſi placet) ſequentes. ℞. *Maſſ. pilul. de ♀ro Schröder. ℈iß. Extract. cochiar. Rhabarb. Helleb. nigr. Mag. Jalapp. ana gr. xv. Extr. diapœon. Münder. ℈ß. Ol. ſuccin. rectif. gutt. v. cum Spir. Ceraſ. nigr. f. pil. num. 60. deaur. d. ad ſcatul. Doſ. num. 11. aut plures.* *Pil. laxati*

In ipſis Convulſionum paroxyſmis ſeq. Spiritus utpotè ſummè penetrans, utiliſſimus eſt. ℞. *Spir. ⦶is armoniac. ℥j. Spir. CC. volat. ʒß. M. ad vitr. Doſ. gutt. x. aut plus cum aq. hirund. cum caſtor. aut alia appropriatâ.* *Spiritus.*

Ad hæc, fonticulus etiam cum ſingulari commodo in brachio parari poſſet. Si pluribus conſiliis aſſiſtere potero, habebis me ſemper paratiſſimum. Interim ſum & maneo ſub Divina protectione & ſuaviſſima ſalute

Honoratiſſimi Dn. Fratris

Auguſt. Vindelicor. d. 31. Julii, 1693.

ad quævis Officia paratiſſimus

GEORGIUS TOBIAS Dürr / D.

Et hac enumerata curandi methodo, obſervataque bona Diæta, Illuſtriſſima hæc Patiens, Dia favente gratia, feliciſſimè reſtituta fuit.

OBSERVATIO MED. LXVI.

Brachium ſiniſtrum ab infelici venæſectione ac ſimul arteriæ læſione, horrendè intumefactum, corruptaque materia infarctum, feliciter curatum.

ANno 1691. die $\frac{14}{24}$. Septembris, Balneator vicinus Adamo Zechen Murario venam baſilicam ſiniſtri brachii phlebotomo aperuit, eandemque per- *Caſus.*

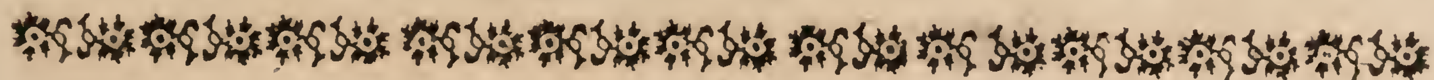
pertudit, ac simul arteriam tetigit, quo facto, sanguis statim cum saltu copiosissimè prodiit, & brachium magno cum dolore intumuit, cujus rei balneator nullam ulteriorem curam habuit, sed saltem sanguinem obiter compescuit & refrenavit, monendo insuper, ut Patiens de dolore & tumore conquerens in peragendis suis negotiis & perficiendis operibus manuariis brachium alacriter moveat, sicque in pristinum sanitatis statum reducat. Patiens autem hisce monitis obtemperans, indies, cum monstroso brachii incremento, pejus ac deterius habuit.

Curatio.

CUm itaque dictum malum quotidiè non sine magno gangrænæ insequentis periculo incrementum sumeret, prænominatus patiens præterfluxis septem post hanc læsionem hebdomadibus Ulmam se contulit, ibidemque exercitato Chirurgo Georgio Riedlino brachium circa dictam venam basilicam capitis magnitudine tumefactum, purpureisque maculis variegatum monstravit, ipsiusque opem & auxilium anxiè expetiit atque desideravit. Cui chirurgus, huncce tumorem à læsione arteriæ, multoque sanguine extravasato inter cutem carnemque brachii musculosam stabulante & latitante (sine tamen manifesto aneurismate) provenire, neque leve periculum ratione supervenientis fusissimæ hæmorrhagiæ, quin etiam gangrænosæ putredinis atque corruptionis subesse significavit, sicque patientem rursus ad suum balneatorem ablegavit. Et hoc chirurgi de præsenti judicium insulso illo balneatori, ut alio tempore cautius mercaretur, notificatum est, quod vero ex malevolentia quadam erga ipsum concepta provenire statuit, & hoc malum usque ad $\frac{11}{21}$. diem Martii insequentis anni 1692. flocci pendit ac neglexit. Post quem terminum ægrotus doloris amplius impatiens, totiusque corporis atrophia cum languore virium laborans, prænominatum Riedlinum rursus adiit, ipsique brachium duro, nodoso, magnoque tumore affectum, ac insuper plumbeo fuscoque colore tinctum inspiciendum dedit, ac salutarem ejus medelam imploravit, quam verò, (cum ipsi maximum imminere periculum indicasset,) ante Reverendissimi

diſſimi Magiſtratus ſui notitiam, atque ad faciendam inſpectionem per Deputatos ordinarios conſenſum, recuſavit. Impetrata itaque venia, dicta inſpectio ſolenniter facta eſt, ubi Deputati unanimiter, quod hoc malum ab infelici Venæſectione & ſimul arteriæ læſione per balneatorem in ferendo auxilio neglecta, ac patientem ad laborem ſubeundum monente, ac inſtigante, & per conſequens ſanguine extravaſato, inter cutem carnemque contento, corrupto, ac putreſcente, lethalem hæmorrhagiam, (quæ jam dudum per vices prorumpere conata, ſed à grumoſo interpoſito ſanguine impedita, perque quietem interea temporis læſa arteria conſolidata ſit, minitante provenire, maximumque proinde periculum patienti imminere, anguemque ſub herba latitare pronunciarunt ac concluſerunt. Poſt factam inſpectionem ſæpè nominatus Chirurgus dicto malo manum admovit, brachium *Emplaſtris exſiccantibus, utpote Emplaſtro ad rupturam, & ſtiptico*, quæ confeſtim humoroſam materiam guttatim exſtillantem extraxerunt, circumdedit, & præter hæc *cataplaſma ex farina hordei volatili, fabarum, mica panis, bolo, gallis, vitriolo, alumine & ſale tartari cum lixivio coctum* quotidiè bis applicavit, ſed una quavis tertia vel quarta die propter cutis excoriationem uberioremque aquæ proventum à cataplaſmate imponendo quievit, brachiumque madidum *Unguento albo de ceruſſa* tractavit atque exſiccavit. Quibus remediis tam diu pergere non dubitavit, donec tandem natura propè locum venæ pertuſæ, inque cutis livida ac nigricante parte viam aperuit, quæ apertio ſucceſſivè mirè dilatata fuit, ac tandem apertam cutem materiæ, coagulatæ duræ & carniformis fruſta pugni magnitudine cum maximo & vix tolerabili fœtore, & relictione ingentis cavitatis, exiverunt, quæ cavitas poſtea *lavamento ex prunella, betonica, agrimonia, ſcordio, aliisque herbis vulnerariis ſive traumaticis cum melle roſaceo coctis* mundificata, ac inſuper *Emplaſtris convenientibus atque glutinantibus, itemque ſpleniis, pulvillis, & faſciis ſuperimpoſitis ac per ligaturam applicatis* cutis carni adaptata, ſicque brachium priori ſuo ſtatui naturali reſtitutum fuit, patiensque per Dei gratiam priſtinam ſanitatem recuperavit.

Emplaſtr. *Cataplaſma.* *Ung. de Ceruſſa.* *Lavamentum.* *Emplaſtr. glutinantia.*

OBSERVATIO MED. LXVII.

Cranii caries & exeſio à ſuppreſſis menſibus originem habens.

Casus.

ANno 1692. Mense Julio, Lanifici cujusdam conjux, quadraginta circiter annos agens, ad me veniebat, mihique referebat, quod præteritis temporibus contra humores acres & biliosos, totum corpus periodicè pervagantes, ex Medici cujusdam consilio medicamentis aliquibus usa fuerit, quibus usurpatis menses superiora corporis petentes emanserint, maximique & fermè intolerabiles capitis dolores oborti sint, quos fœda & scorbutica faciei scabies cum exulceratione cutis syncipitis carnosæ, & cranii corrosione ac corruptione, (quæ exesa circumferentia os anserinum æquabat) exceperit, sedulò rogans, ut manum auxiliatricem medicam ipsi porrigerem, quo ab hoc molestissimo, simul ac aspectu horrendo malo liberari possit. Cui indicavi, quod quia hoc malum internè à retentis mensibus, sanguineque corrosivo & scorbutico, particulisque salinis, causticis, arsenicalibus & acerrimis in eo contentis oriatur, externè verò fœda exulceratio, quæ cutim carnosam à cranio circumcirca per evidentes cavitates separarit, ac cranii cariosa corruptio adsit, non solum Medici, sed simul etiam chirurgi auxilium requiratur.

Curatio.

Quibus ita demonstratis atque propositis, ego cum Georgio Riedlino, Reip. nostræ Chirurgo dexterrimo curam sequenti modo aggressus sum. Et quidem 1. ad sanguinem mundificandum & scorbuticam ejus acredinem corrigendam, noxiosque humores è toto corpore eliminandos, talem Syrupum laxativum per tres dies manè jejuno stomacho cochlearis unius quantitate sumendum præscripsi.

Syr. laxat. ℞. *Syr. d. cichor. c. Rhabarb. Diaser. Andern. ana* ℥vj. *Pulv. rad. Jalapp.* ʒj. *M.* Post hujus usum Pilulas, semel in septimana repetitis vicibus sumendas ordinavi. ℞. *Extract. panchymag. Croll.* ℈j. ☿ *ii dulcif.* ℈ß. *Troch. alhand. gr* v. *M. f. cum aq. Ceras. nigr. pill. num.* xxv. *unâ vice degluitiendæ.* Diebus verò intercalaribus, quibus à purgatione quievit, per

tres

tres septimanas Decocto sudorifero usa est. ℞. *Scob. Lign. sassafr. Guajac. ana ℥iij. Rad. chin. sarsaparill. ana ℥ß. Cinnam. opt. ʒij. anis. fœnic. ana ʒß. M. f. decoctio cum duabus mensuris aq. font. ad tertias, de quo Decocto singulo mane ℥v. vel vj. bibantur, sudorque per horam integram in lecto moveatur. Remanentiæ Decocti add. liquirit. ℥ß. ficuum num. vj. passul. min. ℥ij. anis fœnic. ana ʒj. recoquantur cum quatuor. mensuris aquæ fontanæ pro potu ordinario.* 2. Interdiu, pro virium roboratione, & sanguinis scorbutici correctione aliquoties nucis avellanæ quantitatem de tali Electuario deglutivit. ℞. *Conserv. cochlear. ℥iij. borrag. acetos. Hispan. ana ℥j. Rad. Enul. cond. ℥ß. Pulv. bezoardic. animal. ʒij. Theriac. Androm. ʒj. Syrup. scelotyrb. ʒvj. M.* 3. Ad movendos menses. ℞. *Crem. ♀. Cry-stall. ♀. ana ʒij. ⊖is arthemis. absynth. puleg. meliss. spir. ⊖is coagulat. ana ʒß. pulv. agar. rad. asar. Jalapp. ana ʒij. Rhabarb. ver. ʒj. Croci or. ℈j. Troch. de myrrh. ʒiß. Ol. macis. savinæ ana ℈ß. M. f. pulv. subtil. manè jejuno stomacho drachmæ unius pondere in aqua melissæ. & pulegii sumendus.* Ad hæc, *vena saphæna* in talo pedis secta, *conveniensque Diæta* observata fuit.

Decoct. Sudorif. *Potus ord.* *Electuar. alterans & confortans.* *Pulv. Venas uterin. aperiens.* *V. S. Diæta.* *Tractatio & operatio chirurgica.*

Quod externam syncipitis exulcerationem, cariosumque ac corruptum cranium concernit, Chirurgus præmissis mundificativis cranium per vices scalpro & malleo usque ad partem sanam, abjectis quamplurimis spinis & squamis, excidit, & per superiorem laminam ac diploen ad inferiorem usque laminam, quæ tandem inter operandum albida apparebat, exscindendo pervenit, cui deinceps pulverem siccantem ex aristolochia longa, radice ireos Florentin. thure, mastice, &c. paratum inspergebat, totumque ulcus ac cavitates sub cute carnosa linteamentis carptis sive stuppis explebat, emplastroque, loco operculi, obtegebat. Et hoc tractandi modo eousque pergebat, donec omne putridum & corruptum, ablatum erat; sed hoc malum paulo post novas radices egit, dum neque menses apparuere, neque cranium album manebat, sed per affluxum novæ materiæ acris, exedentis, & causticæ iterum cariosa nigredine tingebatur, frons fœdæ scabiei efflorescentiis luxuriabat, omnesque circumstantiæ indicabant, totam massam sanguineam in tantum maligna & scorbutica acredine tinctam ac inquinatam esse, ut parva vel nulla spes restitutionis residua sit, quapropter hæc patiens hactenus quidem deligata, sed utendorum remediorum pertæsa prognosticis derelicta fuit, quæ brevi post vitam cum morte mutavit.

OBSERVATIO MED. LXVIII.

Autolithotomus hernioſus vaſa ſpermatica cum teſticulo, intermiſſa ligatione & conſtrictione, abſcindens, à fuſiſſima hæmorrhagia fermè exanimis liberatur ac reſtituitur.

Caſus.

Nnte viginti circiter annos Vinitoris cujusdam ac Civis Eſslingenſis filius, octodecim annorum, ante portas dictæ civitatis, (in den Ridecen) habitans, cum quodam tempore magno onere in portando oppreſſus erat, vel immenſam molem ſuſtulerat, herniam inteſtinalem acquiſivit, quam rupturam conticuit, ac nemini ſuorum revelavit. Cum autem inter labores ſuos conſuetos ſæpius ac multoties moleſtis doloribus divexaretur, de curatione hujus herniæ cogitare cœpit, ejusque ſectionem, de qua audiverat, quod in illa inter alia teſticulus eximendus & abſcindendus ſit, propria manu aggredi & moliri ſibi propoſuit; Hinc in ſuperiori ædium parte ſtramentum ſibi, cui inſidere poſſit, paravit, cultrum ſuper cote acuit, cumque Parentes cum ſorore extra ædes ſe recepiſſent, in dictum locum aſcendit, caligas exuit, ac in inguine altum ſibi vulnus quod in ſcrotum usque deſcendit, inflixit, teſtem cum peritonæi proceſſu, membrana videlicet vaginali, ac in ea contentis & involutis vaſis ſpermaticis, quousque potuit, extraxit, ac in ſuperiori circa inguen parte, ſine ulla ligatione vel conſtrictione abſcidit, quo facto, horrendum ſanguinis profluvium, quod applicata manu fruſtra cohibere tentavit, inſecutum eſt; quo viſo, per ſcalam deſcendere, ſeque

ſeque in cubiculum ac lectum ſuum recipere decrevit; Cum autem ſororem ſuam, quæ interea temporis domum redierat, lactucam propè ædium januam legere vidiſſet, in ſuperiori loco usque ad ejus diſceſſum, ulterius commoratus eſt; poſtea verò magis magisque viribus deſtitutus per ſcalam deſcendit, ac cubiculum ingreſſus, linteamina varia majora & minora ibidem ſuſpenſa detraxit, loco vulnerato admovit, & exanimis fermè in lectum decidit, altaque ſuſpiria duxit.

Quibus auditis, ſoror accurrit, fratrem undiquaque ſanguine inundatum vidit, parentes cum vicinis ocyus convocavit, qui magno horrore perculſi ſtatim ad urbem properant, ibidemque Dn. Paſtorem Deckingerum, ac Medicum Dn. Doctorem Joh. Erhardum Wagnerum, cum chirurgo Carolo Schottio in Conſilium & auxilium vocarunt, qui, poſtquam Patiens Sacramentum altaris accepit, medicamentis ſtegnoticis ſanguinis profluvium refrenarunt, ægrotum cordialibus refocillarunt, eundemque internis & externis requiſitis remediis ritè adhibitis feliciſſimè, (cujus rei oculatus teſtis ſum,) reſtituerunt, à quo tempore patiens nullam amplius rupturam ſenſit, ſed lætus ſine omni impedimento laboribus ſuis invigilare potuit.

OBSERVATIO MED. LXIX.

Gonorrhœa in puero, tredecim annorum.

QUamvis in hac ætate adhûc tenera, ſemen neq; quantitate, neque qualitate peccet, & proinde ad excernendum rarò irritet, aut impuberem adhuc atque inhabilem ad venerem inſtiget, nihilomi-

hilominus malitiam nonnunquam, secundum vulgatum proverbium, ætatem supplere, sequens casus edocet.

PUer tredecim annorum, Illustrissimi cujusdam Comitis vicini pedissequus, præmaturè veneris libidinibus inhians, ex membro virili per libidinosum attritum manuumque contrectationem semen aliquoties provocabat, unde animi deliquium, ac postmodum Gonorrhœa cum inflammatione sinistri testiculi secuta est, qui ex mandato Domini sui consilium meum imploravit, cui die 18. Julii, anno 1684. sequentia remedia præscripsi. *Pilulæ.* ℞. ☿ *ii dulcificat.* ℈*j. Magist. Gialapp. gr. vij. M. f. c. aq. fragor. pil. num. xxj. pulvere liquiritiæ aspergendæ, ac una vice deglutiendæ.* *Mixtur.* Et, ℞. *Flor. Cass. rec. extr.* ℥*iß. Terebinth. Venet. lot. in aq. Alkekeng.* ℥*ß. Syr. de althea Fernel.* ʒ*vj. f. mixtura manè & vesperi nucis moschatæ quantitate sumenda.* *Pot. ord.* Pro potu ordinario, ℞. *Scob. Lign. sassafr. Guajac. ana* ℥*j. Rad. chin. sarsaparill. ana* ʒ*ij. Liquirit.* ℥*ß. fic. ping.* ℥*ß. passul. min.* ℥*ij. Cinnam. acut.* ʒ*j. anis. fœnic. ana* ʒ*ß. M. & concis. coq. in Mensur. duabus aquæ fontanæ ad tertias, postea recoquantur ad priorem usum.* *Sudorif.* De sudore insuper aliquoties per *Rob sambucinum & Theriacam cum aq. Card. bened. dilutam* movendo, & aliquoties repetendo, admonitus fuit. *Linim. simpl.* Scroto verò & testiculo inflammato *Linimentum simplex* applicatum opem & auxilium tulit, & præter hæc convenientem Diætam observavit, undè etiam brevi temporis spatio convaluit.

OBSERVATIO MED. LXX.

Deglutitio à potu Nicotianæ læsa.

Casus.

PRænobilis ac strenuus quidam Vir, cum ante aliquot annos fumo Nicotianæ per consuetum tubulum seu fistulam ut vocant eundem ori ac faucibus attrahendo tempus falleret, ex isto tempore aliquale deglutitionis impedimentum sine omni interna colli læsione, tuberculo, erosione, vel alio aliquo præternaturali signo vel indicio sensit, ita, ut si mate-

materiam aliquam esculentam vel potulentā deglutire conabatur, non primo statim conamine in œsophagum descenderit, sed secunda vel tertia vice illud conamen repetere coactus fuerit, usque dum deglutitionis scopum attigerit, quod malum Dn. Patientem incerto quidem tempore in hunc usque diem comitatur & affligit, præsertim si sibimetipsi dictum affectum cum timore altius imaginatur, & de deglutiendi facultate sollicitus est; quod vero minus accidit, si frugaliter ventriculum cibo ac potu, (etiam nonnunquam largiori) recreavit ac refocillavit, sicque eundem cum parte affecta humectavit.

Causa.

CAusa hujus mali probabiliter nil aliud est, quam materia flatulenta acido - austera nervis eorumque fibrillis ac musculis jugularibus identidem à cerebro vicinisque partibus communicata, qua mediante ad tempus (donec materia illa brevi resoluta rursus evanescat) quasi rigidi ac immobiles tenentur, officiumque suum in dilatando, contrahendo, & deglutitionem adjuvando facere nequent. An particulæ subtiles à fumo nicotianæ relictæ & residuæ, ac adhuc circa nervorum musculorumque partes delitescentes, sese organis deglutitioni dicatis altius insinuarint, adque hunc affectum producendum concurrant, prudentioribus dijudicandum relinquo.

Signa materiæ flatulentæ diagnostica sunt celer accursus & decursus seu cessatio impedimenti in deglutiendo, aliâs materia fixa existente malum continuò affligeret; Nervorum vero ac musculorum rigidorum, & quasi ad breve tempus immobilium redditorum, deglutitionis impotentia, quæ aliâs beneficio nervorum ac musculorum perficitur, indicat. Cerebrum verò etiam aliquid ad hunc affectum contribuere ex hoc judicatur, quia per fortiorem imaginationem & sollicitudinem, quæ materiam hanc flatulentam ac spiritus commovere efficax est, malum hoc nonnunquam celerius occurrit, & Dn. Patientem divexat. *Signa.*

Quod Prognosin concernit, malum hoc contemnendum non est, nam si materia illa flatulenta tandem in fixam degeneraret, compactaque nervorum ac musculorum ad deglutitionem necessarium motum cohiberet, & paralytica immobilitate sideraret, sicque deglutitionis *Prognosis.*

titionis facultatem penitus tolleret, fame ac siti Patientem trucidare posset.

Curatio. Ad hunc affectum curandum internè & externè lenientia, demulcentia, nervosque ac musculos humectantia, caputq; roborantia requiruntur, qualia sunt, *Oleum amygdal. dulc. & Syrupi lenientes ac humectantes, utpote Syrupus violar. liquirit. de jujub. papav. err. de siliquis, Mel. rosat. colat. Rob nucum & similia.* Exempli gratia. ℞. *Syr. violar. de jujub. Liquirit. ana* ℥iß. *papav. err. de siliquis, ana* ℥ß. *Rob nucum* ℥vj. *M. d. ad fictile. Dosis cochleare unum vel alterum M. & V. sensim deglutiendo.* *Syrup.*

Ol. pro colli & nuchæ inunctione. Externè conferret M. & V. calida *inunctio nuchæ & colli cum Ol. rosar. amygdal. dulc. & lumbricor. invicem mixtis.*

Pulv. Cephal. corrob. Ad capitis roborationem, ℞. *Succin. alb. præp.* ʒij. *Corall. rubr. præp. Corall. alb. præp. Margaritar. præp. Spec. diarrhod. Abbat. diapliris Archont. ana* ʒj. *Rad. pœon.* ʒß. *fol.* ☉. *num. 4. M. f. pulv. d. ad scatul. S.* Stärckendes Hauptpulver / *de quo pulvere singulis mensibus in ipso die Novilunii Drachma una in aqua Cerasor. nigror. sumatur.* Et hæc sunt, quæ de hoc affectu, (salvo tamen melius sentientium judicio) notare volui. Deus T. opt. Max. hæc præscripta remedia Divina benedictione secundet. Ulmæ Suevor. die 7. Novembr. S. V. 1692.

Eberhardus Gockelius, D.

CONSILIUM MED. LXXI.

Violenta nervorum ac tendinum pedis minoris extensio symptomata motui naturali molesta, excitans.

Casus à Patientis Parente, Parocho quodam delineatus.

Casus.

JUvenis annorum octodecim, aut saltu aut alio violento motu nervos ac tendines sinistri minoris pedis distendendo læsit, humoremque extravasatum motui inimicum ad partem affectam

ſtam defluxiſſe ſenſit; cum verò patiens neglecta quiete & remediis, pedem in obeundis ſuis functionibus crebriori inceſſu defatigaſſet, totum pedem cum latere ita imbecillem deprehendit, ut nec ipſum corpus ſuſtinere potuerit, ſed dextro tantum pede iſtud ſuffulcire, ac ſuper ſano ſaltem latere decumbere coactus fuerit. Lympham nervis ſuffuſam eſſe, non nemo exiſtimavit; alter ſui nominis aneuriſma eſſe judicavit, uſumque Emplaſtri de Ranis cum Mercurio, & Balſamum Peruvianum, ſed ſine ullo emolumento, ſuaſit. Huic atrophia, ſed ſine dolore acceſſit. Interim humor ille vaporoſus circa partem affectam ſtagnans, ac aliqualem tumorem excitans, qui tactui cedit & recedit, nec mitigari, nec educi, nec ut magis intumeſcat, moveri poteſt. Cutis carni obducta candida, ut in illæſo dextro pede conſpicitur, & tanta ſanguinis in venis eſt copia, ut ipſæ quaſi intumeſcant, & diſtenſæ repleantur. Qua igitur ratione & methodo curatio inſtituenda, & quomodo Vaporoſus ille nervis inimicus ſuffuſus liquor educendus, motusque naturalis pedis reſtituendus ſit, hoc benedicenti Deo, Medicique dexteritati atque judicio relinquitur.

Cenſura Medica.

QUantum ex affectus relatione judicari poteſt, ille totus ab imbecillitate minoris pedis, quam à nimia & violenta nervorum ac tendinum humorem alimentarium inter interſtitium muſculorum, partiumque adjacentium effundentium, extenſione contraxit, proficiſcitur, undè humor in tubulis ſtagnans fibrillas diſtorſit, circulationem ſanguinis impedivit, ac atrophiam pedis excitavit. Ab aneuriſmate oriri incredibile eſt, quia id ſolum à ruptione & apertione arteriarum, & ſanguine extravaſato ſtagnante & corrupto, quam non rarò putredo, aliaque peſſima ſymptomata concomitantur, provenit. Ex ſanguinis copia, ac diſtenſione membranoſæ venarum ſubſtantiæ varices nonnunquam provenire, quotidiana experientia teſtatur. Forſan etiam ex violento illo ſaltu os pedis fiſſuram acquiſivit, & per transſudantem materiam os corruptum eſt, *Cauſa.*

quam corruptionem in ſuperiori pedis parte atrophia, in inferiori vero tumor monſtroſus cum ſpina ventoſa inſequi poſſet.

Curatio. Quod Curationem concernit, 1. Corpus, præſertim quando cacochymicum eſt, per convenientia remedia expurgandum. 2. Tumor mollis & relaxatio nervorum ac tendinum per Emplaſtrum diaphoreticum, vel aliud conveniens catagmaticum, exſiccanda. 3. Amalgama ex plumbo & mercurio vivo paratum, cumque convenientibus Emplaſtris permixtum, vel plumbum in forma bracteatæ laminæ imponendum. Et 4. Locus affectus per faſcias cruciatim ligatas, nervos, talum, ac tendines firmantes, muniendus erit.

Quod pro deſiderata informatione monere volui. Cœtera ex oculari inſpectione melius eluceſcent. Exarabam die 3. April. 1693.

CONSILIUM MED. LXXII.

Diabeten examinans.

Caſus.

PRænobiliſſimus quidam Adoleſcens, annorum circiter octodecim de crebriori & immodica Urinæ excretione, cum pallore faciei, virium proſtratione, membrorum laſſitudine, & atrophia corporis conquerebatur, quod malum ſequenti ratione delineavi.

Synonimia. HIc Affectus à Medicis Diabetes, à græco vocabulo διαβαίνω id eſt tranſeo, nominatur, quia urina ab hepate ad renes, & abhinc ulterius ad veſicam ocyus ablegatur, ac per illam excernitur. Ab aliquibus etiam Urinæ profluvium, ab aliis Hydrops ad matulam, Diarrhœa in urina, & Dipſacus, (à ſerpente, cujus ictus vel morſus magnam corporis exæſtuationem & urinæ copioſum profluvium excitare ſolet) nuncupatur.

Definitio. Definitur autem quod ſit copioſa urinæ excretio, quæ à læſa facultate alteratrice & retentrice originem habeat.

Hic

Hic affectus secundum gradus suos dispescitur, in principio enim urinæ copiosa excretio, præsertim quando coloris expers est, parvi æstimatur; Procedente verò tempore malum hoc incrementum sumit, & Patiens semper magis magisque ad crebriorem ac uberiorem urinæ excretionem, cum clara & perspicua corporis extenuatione stimulatur, donec tandem morbo invalescente tota substantia corporis resolvitur, ac cum urina excernitur. *Differentia.*

Dodonæus Observ. Med. cap. 42. refert, quod quendam viderit, qui uno die amplius quam quadraginta libras urinæ reddebat. Et Cardanus annotavit, de quadam puella annorum octodecim, singulis diebus urinæ circiter triginta sex, & sic intra sexaginta dies, (quibus hæc præternaturalis excretio duravit) 1740. libras profluxisse.

Nec verò id quod excernitur, semper aquosum & immutatum est, sed in hepate sæpius nonnullam mutationem accipit, ut Dodonæus testatur. Joh. Baptista Sylvativus Controvers. 29. scribit, in Diabete potum non semper statim, sæpè etiam mutatum, perpetuò tamen auctum & in majori quantitate reddi, ac interdum potus quantitatem esse Uncias viginti quinque, urinam autem emitti ad uncias centum. Rarum hoc morbi genus & à Galeno bis tantum visum est, ut lib. 6. d. loc. affect. cap. 3. fatetur. Rabbi Moses part. 8. Aphorismor. scribit, quod in Ægypto intra decem annos ultra viginti Patientes Diabete laborantes, sed in Occidente nullum viderit, neque à suis Doctoribus aliquid de hoc affectu audiverit. Et ego fateor, me toto praxis meæ tempore, (quam jam per 36. annos exercui,) nullam personam, præter unicam fœminam Oggenhusanam. (quam feliciter restitui) dum adhuc Reip. Giengens. Physicum ordinarium agerem, hoc morbo correptam vidisse.

Causam hujus mali ab Auctoribus calidæ & siccæ hepatis intemperiei, itemque biliosis, salsis & acribus humoribus, renes ad continuam seri attractionem instigantibus, adscribitur. Secundum Baptistam Sylvaticum, Galenum, Aretæum, & Actuarium, causa insignis calida epatis intemperies totiusque venosi generis est, quæ succensa sanguinem fundere, ejusque portionem aliquam in serum mutare potis est, quod serum deinceps eximia renum caliditas à sanguine separat & attrahit, simulque ad vesicam impetuosè ablegat, ad quam deinceps expellendam vesica hujus copia lacessita insurgit. Platerus & D. Dan. Sennert. huic sententiæ subscribunt, & causam calidæ hepatis, renum & venosi generis intemperiei, colliquationem ac resolutionem substantiæ corporis in materiam aquosam excitanti, attribuunt. *Causa.*

Neoterici, apud quos illa ratio de attractione renum exolevit, & inter eos Willisius Pharmaceut. Rat. part. 1. sect. 4. c. 2. statuit, causam proximam in sanguinis deliquio seu nimia serositate colliquativa consistere, dum compages sanguinis nimium est relaxata, & resoluta. Paracelsus lib. 2. de Tartaro Tract. 3. cap. 2. causam hujus affectus ponit in sale resoluto & scisso per ingressum acuti salis. Nec verò id quod bibitur mingitur, sed etiam humor copiosus à renibus è colliquato corpore trahitur. Aretæus arbitratur, esse carnium & membrorum in urinam colliquationem, ex qua summa totius corporis macies subsequatur.

Observationes de Diabete variæ in Ephemeridibus Naturæ Curiosorum Anno. 2. Obs. 164. 175. 176. 198. & Ann. 3. Obs. 183. prostant, quæ ibidem videantur.

Signa. Affectus hic paulatim ac insensibiliter crescit, neque æger curat, etsi plus mingat quam consuevit, dum ad potum vel aliam causam refert. Si verò naturæ opus sit hæc copiosa mictio, paulò post cessat, morbusque quo æger laborabat, cum levamine patientis solvitur. Si verò tale nihil accidit, indicio est hunc affectum symptomaticum esse, dum æger sensim ac paulatim majorem urinæ copiam reddere incipit, ita, ut tandem assumpti potus quantitatem multò superet, urina, quæ primò fuit colorata & tincta, tandem fit aquosa, adest oris siccitas & sitis, corpus tandem extenuatur & contabescit, in visceribus ardor & æstus percipitur, sique patientes urinam diu retinent, lumbi ac testes intumescunt, & quæ sunt similia.

Prognosis. Malum hoc, si non mox in principio cognoscatur, eidemque legitimis remediorum præsidiis succurratur, valdè periculosum est, quia hominem ad tabem & insequentem mortem deducit. 2. In Senibus vix unquam curatur. 3. Diabetes etiam post immodicum laborem, post nimium veneris usum, & post febres chronicas plerumque incurabilis est.. 4 In principio verò, & si adhuc urina est colorata, antequam ingravescat, sæpius curatur.

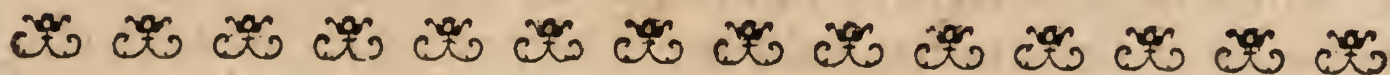
Curatio. Curatio in hoc consistit, ut caloris excessus, qui humores liquat, viscerumque intemperies, quæ facit ut serum avidius attrahatur, corrigatur, & retentricis robur tam in visceribus quam in renibus, nec non in toto venoso genere confirmetur & augeatur. Quod ipsum per interna & externa remedia, convenientemque Diætam peragendum.

Electuar. Internè confert Electuarium sequens. ℞. *Conserv. rosar. rubr. antiqu.* ℥iiij. *Spodii præp. Corall. rubr. præp. CC. ust. præp. ana.* ʒj. *Pulv. antihectic. Poter. Pulv. analept. frig. Münder. ana* ℈ij. *Sem. plantag. portulac. ana* ʒß. *Mucilag. sem. cydon.* ℥ß. *Syrup. cydon.* ℥j. *vel. q. s. ad Elect. mollior. consistentiam.*

ſtentiam. M. d. ad fictile. De quo ſæpius in die avellanæ quantitas capiatur. In hunc finem etiam pulveres, trochiſci vel aliæ remediorum formulæ ordinari poſſunt.

Externè tale Unguentum refrigerans lumbis ac renum regioni inungendum conducit. ℞. *Unguent. roſat. comitiſſ. Cerat. ſantal ana ℥vj. Ol. Nymph. violar. ana ℥ij. Camphor. ℈ß. M. d. ad fictile.* Nec minus tale Emplaſtrum regioni renum & lumborum imponendum proficuum eſt. ℞. *Boli armen. terr. ſigill. ſangu. Dracon. corall. rubr. ſpodii, ſantal. citrin. ana ℥ij. Acac. thur. maſtic. ana ℥ß. Terebinth. Ceræ ana ℥j. Ol. myrtin. ℥ij. M. f. Emplaſtrum.* Huic etiam Emplaſtro lamina plumbi ſuperligari poterit. *Unguent.*

Quod Diætam concernit, 1. Aer ſit temperatus ac ad frigidum inclinans. 2. Cibi ſint coctu faciles, refrigerantes, ſed non valdè humectantes, nec acres & diuretici, ſed bonum ac laudabilem ſuccum & ſanguinem generantes, quales ſunt juſcula carnium, oryza, hordeata, caro agnina, vitulina, & hœdina, gallinarum item, caponum, pullorum gallinaceorum, & quæ ſunt ſimilia. Econtra cibi crudi, multo ſale conditi, aromatiſati, acidi & duri evitentur. Pro potu ordinario conferunt *cereviſia defecata; decoctum hordei cum ſyrupo cydoniorum permixtum; aqua chalybeata cum pane albo ex clibano deſumpto ac calidiſſimè immerſo; Julapia, è ſyrupo rubi Idæi ribium, Ceraſor. acidor. & cydon. cum aqua fontana parata;* nec non *Decoctum rad. chinæ, ligni ſantalini ac paſſularum minorum,* &c. 3. Motus ſit moderatus, ac ècontrario fortiores motus atque corporis exercitia fugiantur. 4. In ſomno & quiete teneatur modus. 5. Alvus ſit naturaliter aperta, occluſa vero ſequenti Electuario, de quo nucis moſchatæ quantitas ſumenda, reſeretur. ℞. *Pulp. Paſſular. minor. Tamarind. flor. Caſſ. ana ℥j. Cortic. arant. cond. Rad. cichor. cond. ana ℥ß. Pulv. antibect. Poter. ſtomachic. Poter. Rad. Jalapp. ana ℥ij. M. f. c. Syrup. roſ. ſolut. q. ſ. Elect. molle. d. ad fictile.* Et tandem 6. fortiores animi commotiones moderentur. Dabam, die 18. Mart. 1692. *Diæta.* *Potus ord.* *Decoctum.* *Julapia.* *Electuar. laxat. alvum apertam ſervans.*

OBSERVATIO MED. LXXIII.

Febris tertiana ſpuria convulſiva, cœcitatem invehens.

Morbus.

ANno 1692. circa initium mensis Junii, Christianus Hermannus, Memmingensis, cœlebs aurifaber, temperamenti phlegmatici, habitus corporis rari, febre tertiana spuria correptus est, cui ad remotionem causæ biliosæ & pituitosæ, & sublationem insecuti morbi febrilis, tam purgantibus, quam antifebrilibus specificis, obventum fuit, à quorum usu tamen febris non cessavit, sed cum anorexia & debilitate stomachi, lateris & hypochondriorum dolore, alvi obstructione, virium prostratione, aliisque symptomatibus, (spretâ remediorum diligenti administratione) incrementum sumsit, quibus omnibus die 12. Junii atrocissimæ convulsiones per biduum durantes, cum loquelæ, (ob nervorum septimæ conjugationis, & recurrentium læsionem) amissione, accesserunt, tertia ab invasione die cessarunt, quarta vero cum majori vehementia, & totius corporis, membrorumque horrenda vibratione & concussione recruduerunt, simulque cœcitatem, ob summam spirituum animalium perturbationem ac dispersionem per duos integros dies induxerunt, quibus elapsis, Patiens post adhibita remedia ophthalmica visumque roborantia, & hinc recollectos ac concentratos spiritus animales & visorios, visum recuperavit, sed de capitis, ac residuo lateris sinistri dolore adhuc urgente, asthmate, alvoque suppressa conquestus est, quæ symptomata per injecta clysmata, potiones laxativas, & remedia topica sublata fuerunt, Patiensque indies melius habuit, pristinamque bonam valetudinem, mediantibus infra designatis juvantibus, per Dei gratiam recuperavit.

Curatio.

REmedia autem sequentia fuere.

Syrup. laxat. 1. Ad materiæ peccantis expurgationem. ℞. *Syr. de cichor. cum Rhab. Rosat. solut. diaser. Andern. ana* ℥ß. *Pulv. rad. Jalapp.* ʒj. *Spir.* ⦶. ℈ß. *M.*

℈ß. M. d. ad Oll. de quo ſyrupo laxativo per aliquot dies manè jejuno ſtomacho, præmiſsâ agitatione, cochleare unum capiatur.

2. Ad febris ſublationem. ℞. *Salis Card. bened. centaur. min. abſynth. pulv. cortic. rad. chin. chin. ana ℈ß. M. f. pulv. ſubtil. unâ vice in brodio carnis vel aq. centaur. minor. ſub tempus paroxyſmi ſumendus, & aliquoties repetendus.* *Pulv. antifebril.*

3. Ad ſtomachi debilitatem corrigendam. ℞. *Conſerv. menth. Elect. diacydon. ſimpl. ana ℥j. Nuc. moſch. cond. Zingib. in china cond. cortic. aurant. cond. ana ʒj. Theriac. Androm. Philon. Rom. ana ʒj. Syr. cydon. ℥ß. M. f. Electuarium. ſucceſſivè utendum.* *Elect. ſtomach.*

Et, ℞. *Empl. de cruſt. panis, ℥ß. de tacamahac. ʒij. M. & malax. c. Ol. menth. extend. ſuper aluta fiatque l. a. Emplaſtrum ventriculi regioni imponendum.* *Empl. ſtomach.*

4. Ad anxietatem circa præcordia auferendam, & cor roborandum. ℞. *Theriac cœleſt. gr. iij. f. pill. num. 3. una vice deglutiendæ.* *Theriac. cœleſt.*

5. Ad convulſiones epilepticas ſedandas. ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. Ceraſ. nigr. ana ℥iß. Epilept. Lang. hirund. c. caſtor. flor. tiliæ, pœon. ana ℥ß. Cinnam. ſtill. ʒij. pulv. Marchion. Cinnabar. nativ. granulat. & præp. ana ℈j. Man. Chr.. perlat. ʒij. f. mixtura cochleatim ſumenda.* Item, ℞. *Aq. confort. offic. perlat. ceraſ. nigr. flor. til. pœon. ana ʒvj. epilept. Lang. ℥ß. Cinnam. bugloſſat. ʒij. pulv. March. ℈j. Margarit. præp. ℈ß. conf. Alkerm. incompl. ʒß. Lap. Bezoard. or. gr. v. ſyr. flor. pœon. ʒij. Jalap. roſ. ℥ß. f. mixtura, pari modo, ut prior, uſurpanda.* Et, Aqua odorifera ſeq. naribus applicanda. ℞. *Aq. roſ. fragrantiſſ. odorif. Fuchſ. ana ʒvj. Cinnam. ſtill. ſpir. cephal. Anhalt. compl. ana ʒij. M. d. ad vitrum.* Nec non ad revulſionem & derivationem ſeq. Clyſter. ℞. *Herb. 5. emoll. ana Mß. beton. majoran. ana Mß. Rad. pœon. ʒij. ſem. lini fœnugr. ana ℥ß. M. f. decoct. cum brod. carn. ſ. q.* ℞. *Hujus colatur. ℥vj. in qua diſſolv. Elect. lenit. Florenz. Diacathol. ana ℥j. Mell. roſ. col. ℥iß. Ol. roſ. ℥ß. vitell. ov. num. j. ſal. gemm. ʒj. M. f. Clyſter. applicandus.* Cui etiam infra ad alvi obſtruction. tollend. Clyſter. deſignatus reſpondet. *Aq. Epilept. Alia. Aq. odorif. Clyſter.*

6. Ad caput roborandum, viſumque recuperandum. ℞. *Conſerv. roſ. antiq. ℥j. beton. majoran. flor. Euphraſ. ana ʒij. Confect. Alkerm. incompl. ℈j. Syr. rub. Id. ℥ß. M. f. Electuarium, de quo ſæpius avellanæ quantitas ſumatur.* *Elect. viſum robor.*

7. Ad capitis dolorem compeſcendum. ℞. *Emplaſtr. hypnot. Mynſ. ℥j. quod ſuper alutâ extenſum fronti ac temporibus applicetur.* *Empl. hypnot.*

8. Ad Aſthma profligandum. ℞. *Sperm. Cet. rec. Ocul. ♋. præp. ana ℈ij. Syr. d. hyſſop. ʒij. Aq. hyſſop. Ceraſ. nigr. ana ℥j. M. f. potiuncula unâ vice haurienda.* *Potiuncula antiaſthmat.*

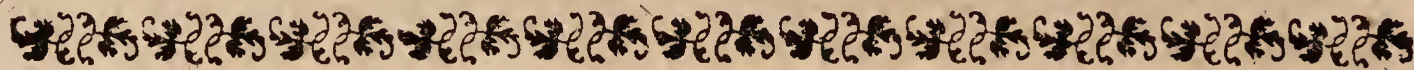
9. Ad

Potio anodyna. 9. Ad hypochondriorum dolorem mitigandum. ℞. *Tripher. magn.* ℈ij. *Theriac. cœleſt. gr. iij. Extr. laud. op. Paracelſ. incompl. gr.* jß. *Macis, Croc. or. ana* ℈ß. *aq. flor. chamon.* ℥j. *M. f. potiuncula una vice capienda.* *Potio laxat.* It. ℞. *Ol. amygdal. dulc.* ℥iß. *Mann. Calabr. el.* ʒvj. *Syr. d. cich. c Rhab.* ℥ß. *Sperm. cet. rec.* ℈j. *aq. Ceras. nigr. q. ſ. ad. potiuncul. una vice bibendam.* *Alia.* Item, ℞. *Fol. ſen. el. ſ. ſt.* ʒiij. *Rhab. ver. Crem.* ♀. *ana* ʒß. *aq. Ceraſ. nigr.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitio, in colatur. diſſolv. Mann. Calabr. el.* ℥iß. *M. f. potio.* *Ol. anodyn.* Et, ℞. *Ol. chamomill. lumbricor. aneth. ana* ℥ß. *quibus oleis hypochondr. regio calidè inungatur.*

Brodium lax. 10. Ad alvi obſtructiones reſerandas. ℞. *Brod. cibeb. laxat.* ℥iß. *Aq. Ceras. nigr.* ʒvj. *M. f. potiuncula.* Et, ℞. *Spec. decoct. carminat.* ℥ij. *f. decoct. c. lacte vaccin. q. ſ. Colatur.* ℞. ℥ij. *in qua diſſolv. Elect. lenit.* *Clyſter.* *Florenz. Diacathol. ana* ʒvj. *vitell. ov. num. 2. M. f. Clyſter.* Et, ℞. *Clyſma.* *Lactis vaccin.* ℥vj. *in quo diſſolv. Mell. roſ. colat. ſacch. Thom. ana* ℥ij. *vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyſter, iterato applicandus.*

Decoct. pro potu ord. *Julap.* 11. Pro potu ordinario *Decoctum CC. cum hordeo, liquiritia, & paſſulis, nec non Julapia ex aq. font. cum ſyr. rub. Idæi & violar. parata bibit;* ac inſuper bonam *Diætam* obſervavit.

Diæta. Quibus remediis dictus Patiens reſtitutus, in hunc uſque diem bona & exoptata ſanitate fruitur.

CONSILIUM MED. LXXIV.

Arthritis vaga ſcorbutica, accedente atrophia corporis hectica, aliisque malis ſymptomatibus, lethalis.

Caſus.

ANno 1692. Menſe Julio, Illuſtriſſimus Comes ac Dominus, Dominus Albertus Fugger, Dominus in Kirchberg & Weiſſenhorn, &c. &c. ætatis anno 69. de doloribus vagis arthriticis, brachia, manus, claviculas, cervicem, lumbos, ac pedes percurrentibus, totumque corpus inquietantibus

bus atque defatigantibus conqueritur, ex qua cauſa etiam opem & auxilium medicum, ad hoc moleſtiſſimum malum eradicandum deſiderat.

Reſolutio.

HIc Affectus nihil aliud eſt quam Arthritis vaga ſcorbutica, in qua dolores totum corpus ac membra pervagantur, inque nervoſis & membranoſis partibus erodendo ac vellicando triſtiſſimum ſenſum, maximosque cruciatus excitant. *Morbus.*

Cauſa hujus morbi ſal volatile acutum & ſcorbuticum eſt, quo maſſa ſanguinea cum humoribus inquinatur, ac per modum circulationis nervoſis, membranoſis, ſenſuque exquiſitiſſimo præditis partibus communicatur, undè per exedentem ac corroſivam ſuam corruptionem & acredinem maximi dolores oboriuntur. *Cauſa.*

Signa, ex quibus dictus affectus cognoſcitur, ſunt dolores vagi, qui jam brachia & manus, nunc cervicem, claviculas, axillas & humeros, mox dorſum ac lumbos ſua vehementia percurrere & inquietare conſueverunt. *Signa.*

Hic affectus, quia chronicus eſt, brevi temporis termino debellari nequit, ſed pro ratione materiæ peccantis ac diſpoſitione ſubjecti, temporis ſpatium ad curationem requirit, ubi quædam ſubjecta aliquot ſeptimanis, alia, longiori tempore, ad quadrans anni vel ſemeſtre durante, curantur; alios totaliter deſerit, apud alios verò recurrit. *Prognoſis.*

Curatio in ſequentibus conſiſtit, 1. ut totum corpus per appropriata remedia ab his acribus, mordacibus, impurisque humoribus liberetur & expurgetur. 2. Maſſa ſanguinea atque humores alimentarii alterentur, & ſimul ab hoc ſale volatili acri atque ſcorbutico per appropriata & ſpecifica remedia liberentur. 3. Dolores corporis & membrorum per remedia anodyna mitigentur ac tollantur. 4. Partes affectæ roborentur. Et 5. Conveniens Diæta obſervetur. *Curatio.*

In quem finem *Noduli laxativi, Electuaria lenitiva, Clyſteres, Tincturæ, Eſſentiæ, Pulveres arthritici*, *itemque Pulveres confortantes ante cibum ſumendi, Pulviſculi & Pilulæ dolorem ſedantes, Emulſiones refrigerantes, alterantes, & confortantes, Aqua Lunæ, aliæque Aquæ cordiales, & diureticæ, Trageæ, Gelatinæ, ſpecies pro potu ordinario, Syrupi pro Julapiis, Cucuphæ, nec non Topica, utpote ſpiritus arthritici, membrorum fumigationes, Olea & Unguenta, cum ſectione venæ iſchiaticæ in pede minori & convenienti Diætâ præſcripta & adhibita ſunt, quæ omnia inferius recenſentur.* A quorum uſu Illuſtriſſ.

Dn. Patiens in morbi principio, ut sibi aliisque videbatur, melius habuit, donec varia accedentia mala symptomata identidem accesserunt, morbumque tandem desperatum reddiderunt.

Et quia præfatus Illustrissimus Dominus Patiens etiam aliorum clarissimorum Medicorum de suo affectu sententiam scire desiderabat, idcircò Prænobilissimo & Excellentissimo Domino Johanni Jacobo Wepfero, Medico Scaphusiano famigeratissimo, morbum hunc cum omnibus circumstantiis per literas notificavi, qui mihi per sequentes respondit.

Salve plurimum Nobilissime & Excellentissime Domine, Fautor honoratissime.

IN valetudine afflicta Illustrissimi Domini Comitis Fuggeri plurima concurrere Medicorum solicitudinem non parum excitantia & porrò exercitatura. Aliquid de his explicavit DD. Brunner Gener meus, sed non plenè, quia post reditum suum paucis momentis apud me commoratus à Serenissimo Electore Palatino per expressum ut vocant Equitem cursorium vocatus iter suum Düseldorpium usque quantocyus accelerare cogebatur, spem autem fecit me plura Kirchberga & totam morbi historiam adepturum. Arthritidem vagam scorbuticam maximam partem expugnatam ex literis Exc. T. intelligo; mentio tamen fit atrophiæ, capitis debilitatis, vertiginis, tinnitus in aure sinistra, labis alicujus facultatum principum; quibus nuperrimè accesserit dolor punctorius in latere sinistro, cum vomitu humoris acidi mucosi & die seq. insecuti.

Arthriticos dolores quod attinet, utcunque mitigati videantur, nondum tamen penitus debellatos inde conjicio, quia Illustrissimus Dominus in literis meminit doloris tensivi in musculis caput erigentibus, quem excipiat fluxio dolorifica ad scapulas & axillas, & vix fieri potest quin alibi dolores in articulis repullulent, in arthritide hâc ad semestre extensa & crebrius redeunte. Quem vereor balnea illa poraria & insessus ad collum usque ex decoct. hord. cui amygdala permixta, plus nocumenti, quam utilitatis attulerint.

Qualis sit atrophia non benè percipio; an nimirum, particularis unius alteriusve artuum? quales quandoque dolores diuturnos etiam articulorum consequi solent. An verò universalis seu emaciatio totius sit, ut cutis ossibus hæreat, quæ quoque consequitur creberrimè affectus chronicos arthriticos. Quæ maciei tamen causa sit,

ſa ſit, ſcire multum intereſt, an nimirum hanc pepererint dolores, vigiliæ, & ἀσιτία? anne verò febris aliqua lenta adhuc ceu ignis ſub cineribus doloſis occultatus? Dubia quæque occurrunt ratione debilitatis capitis, nam ut Illuſtriſſimus Dominus ſcribit, capitis quandam debilitatem vertiginoſam non ſolum experitur quando extra lectum eſt, & illum memoria & judicio ſatis benè valere in hac ætate & tam diuturno conflictu cum morbo atroci, teſtantur literæ ipſius concinnè & propria manu ſcriptæ. Auris ſiniſtræ tinnitus proveniet à particulari organi acouſtici vitio. Hanc capitis debilitatem derivarem potius à paupertate ſpirituum animalium, quam attulere cauſæ atrophiæ univerſalis cauſa. Tinnitus auris ſiniſtræ cauſa procul dubio erit obſtructio aliqua meatuum circa aurem motum aeris impedientem, quid vero tale impedimentum efficiat, facilè agnoſcitur, ſi vel digito ductus auditorius obturetur. Nuperus dolor punctorius lateris ſiniſtri cum vomitu primum muci acidi craſſi & ſic etiam juſculi, nephritico ſimilis; nam Illuſtriſſimus Dominus in literis memorat ſe poſt uſum pulveris viperarum emingere urinam rubram, quandoque fuſcam, cum ſedimento craſſo & fœdo; præterea Clyſter ſtatim levamen attulit; & non abſonum eſt, in tam longo decubitu talem gorgonium fœtum productum fuiſſe. Quomodocunque ſe res habeat, interea, tum aliter edoctus fuero, hæc ſuadeo, quæ tamen Exc. T. judicio & prudentiæ ſubjicio. 1. Ad reliquias Arthritidis auferendas 1. Pulverem hunc.

℞. *Pulv. antihect. Poter.* ʒij. — *Pulv. anti-arthriticus.*
CC. præp.
Ungul. alcis. præp. ana ʒiß.
Cinnab. ♁. *rectif.* ℈ß. *vel ejus loco nativ. Ungar.*
eis volat. lumbric. terr. ʒß.
Theriac. cœleſt. gr. vj. aut ſi placeat Eſſent.
Langelott. anodyn. gr. iiij.
Matr. perlar. præp. ʒß. *Ol. nucis moſch. expr. gr. iiij.*
ſacch. albiſſ. ℥ij. *M. f. pulv. ad ſcatul.*

Hujus pulveris ʒß. manè hora 5. & veſperi hora 5. dari poſſent, loco pulveris viperarum, quem urinam depravaſſe Illuſtriſſimus Dominus putat, 2. Locus doloris etiam, ſi dolor vehemens eſſet, obvolvi poſſet linteo molli aliquot vicibus complicato, & hujus pulveris fumo imbuto.

℞. *Succini flavi* ℥ij. — *Pulv. pro fumo.*
Maſtic. el. ʒß.

Summit. rorismar.
fl. Lavend.
Calendul. ana ʒvj.
Bacc. juniper. ℥j. M. f. pulv. grossus.

lintea tam calidè imponantur, quam perferre poterit, inprimis si dolor valdè sæviat, nec statim amoveantur si dolores acerbentur, nam certum levamen continuatione adferet. Empl. Ung. Cataplasmata, Spir. antiarthriticos in arthritide vaga sæpè plus nocuisse, cum aliis observavi.

Cura lactis non rarò causam arthritic. inveteratæ sustulit. Hujus rei Exemplum.

II. Atrophiam Universalem & capitis debilitatem à spirituum animalium aliquo defectu victus analepticus magis tollet, quam mille alia ex pharmacapoliis petita, atque hanc ob causam curam lacteam tum hæc vitia emendasse, tum causam arthritidis inveteratæ sustulisse, cum aliis experientia didici. Illustrissimus Dominus Franciscus Carolus Comes de Fürstenberg ex male tractata Arthritide vaga Brisacci à Barbitonsore ante 30. annos atrocissima postea Podagra correptus fuit, diu frustra ad illam amoliendam tentatis plurimis etiam dogmaticè administratis, tandem curam lacteam suasi, qua aliquot annis ab illa immunis fuit, etiam per biennium postquam rursus vinum bibisset: Illa recrudescente anno 1678. rursus ad illam Illustrissimum persuasi, quam in hunc usque diem continuat: post ultimam recidivam subindè quidem paroxysmos experitur, sed tolerabiles. Interea est obæsus, vegetus, à multis affectibus quibus aliâs obnoxius erat, planè liber. Est Illustrissimi Domini Comitis coætaneus, ipsique quod equidem sciam cognatione junctus, ut mihi Illustrissima Domicella Maria Francisca Eusebia Comitissa Fuggerin sæpius Meskirchii significavit, quam anno 1676. Mense April. vehementer Arthritide vaga decubuam feliciter benedicente Deo curavi. Verum Illustrissimo Domino Comiti non facilè suaserim curam lacteam, priusquam mihi ipsius constitutio optimè perspecta esset: novi enim plurimos hanc curam non tolerasse: & nunc minus conveniret, quia nuper acida evomuit. Præter analeptica præstant gelatinæ; hanc in frequenti usu hoc in casu habeo. ℞. *Carn. vitulin. vel vervecin. macræ* ℔j. *Gallin. mund. dimidiam, Epatis vitul. vel agni* ℔ß. *Ichtiocoll.* ʒij. *Macis* ʒß. *incis. & lota inde Lagenæ stann. add. pom. Citri in 4. frustra divis. n. j. vin. alb. Nicar. vel* ℔j. *aq. font.* ℔ij. *Lagena stannea benè obturata indatur lebeti aqua pleno: coq. 5. vel 6. horis, Colatura exprimatur fortiter. De hac gelatina quoties jusculum comeditur immisceri poterint cochlear. iiij. vel v.* Ex aliis analepticis prodesset *Pulvis analepticus frigidus Münder. compl.* qui vel solus cum congruo vehiculo subinde dari posset.

Plurimi curam lacteam non tolerarunt. Gelatina analept.

Pulv. analept. Münder. compl.

Vel

Vel ℞. *Conserv. rosar.* ℥ij. *Cons. anthos, flor. bugloss. ana* ℥ß. *Cons. Alkerm. compl.* ʒj. *Pulv. analept. frig.* ʒiij. *Syr. cortic. citr. parum Dos.* ʒj. *vel* ʒij. *hor. 9. noct.* Cephalica cujuscunque generis prætereo studio. *Electuar. confort. analept.*

III. Si nuper paroxysmus Nephriticus vere fuisset, sique rediret, proderunt solida in hoc affectu.

IV. Tinnitum aurium sensim aufferet mundatio auri ductus singulo mane facta turunda linea crassitie pennæ anserinæ parum imbutæ Tinctura fellis ejusque noctu occlusæ gossipio imbuto pauxillo Bals. Apoplect. Interdum relinquatur ductus apertus. Vinum acidulis diluere connivendo concedere possumus appetitus causa, alias illud non probarem. Clysteres subinde repetantur. Scire averem num cum Exc. T communicata fuerint Consilia Serenissimo Duci Oelsnensi à me scripta, ut petii. Ego vix & non nisi per tertium rescivi tradita fuisse, quamvis non exiguo labore conscripserim. Hoc momento literas à D. D. Brunnero Dysseldorpio accepi, datas 8. Jul. quorsum intra 5. dies hinc pervenit. His Exc. Domine cum tota familia optimè vale. Scaphusii d 16. Julii, 1692.

Exc. T.

Ubi manent Exc. T. Observationes
pridem pollicitæ?

cultor perpetuus

Johann. Jacob. Wepfer, MD.

Cui ad has iterum respondi.

Prænobilissime ac Doctissime Vir,
Fautor colendissime.

Literas Exc. T. gratissimas Scaphusii die 16. Julii exaratas accepi, easque statim Illustrissimo Domino Comiti Fuggero in Kirchberg prælegi, qui ab iisdem summè consolatus est. Ex quibus inter alia intellexi, quod tuo consilio præprimis reliquiæ arthritidis nondum penitus debellatæ per specificum communicatum pulverem antiarthriticum expugnandæ, corporis atrophiæ per analeptica & instaurativa roborantia bonamque Diætam; præsertim vero cibos boni succi, sanguinemque laudabilem generantes; nec non capitis debilitati, ac auris tinnitui per Cephalica interna & externa succurrendum sit, cui senten-

fententiæ & ego cum aliis Medicis in Confilium vocatis lubentiffimè fubfcribo. In quem finem etiam præfatus Illuftriff. Dn. Patiens jam per multos dies præfcripto tuo pulvere antiarthritico, nec non Electuario confortante reftaurativo, ut & Gelatina Exc. D.D. Brunneri (quam hactenus ferre potuit & optimè conduxit) non fine peculiari emolumento, dolorumque mitigatione, ufus eft. Quod corporis atrophiam concernit, illa non particularis fed univerfalis eft, quæ verò ut Prænobiliff. Dn. D. Dürrio, Medico Auguftano, mihique videtur, non à febre hectica, fed à diuturno morbo, vigiliis, doloribus, ac longiore decubitu; ficuti Capitis debilitas, tinnitusque auris finiftræ itidem à morbi longitudine, Senio, ac fpirituum animalium penuria propullulat, modò fudor quotidianus humidaque per poros & fpiracula cutis evaporatio, nullam fubftantiæ corporis colliquationem atque refolutionem indigitet.

Hæc omnia cum literis tuis terfoque dato Confilio nuperrimè Exc. Dn. D. Dürrio communicavi, qui in refponforiis non folum Exc. T. Confilium cum applaufu approbavit, fed etiam penes illa remedia fingulo mane pulverem viperinum cum pulv. analeptico frig. Münder. ana ℈j. permixtum, vefperi v. ante fomnum pulverem fupradictum antiarthriticum, interdiu autem Gelatinam, ac ad roborandum caput, præter Electuarium à T. Exc. ordinatum, pulverem Cephalicum à fe fæpiffimè expertum, (quem hic communico,) fingulo Novilunio in aq. Ceraf. nigr. drachmæ unius pondere fumendum fuafit.

Interim Illuftriff. Dn. Comes nullum amplius acidum evomuit, per plurimos dies cibos benè appetit & concoquit, fomno & quieti indulget, nullam alterationem febrilem fentit, optima ratione fruitur, alvus per duas vel tres pilulas Emanuelis adjuta eft aperta, pulfusque cum urina naturæ ordini refpondet; fed partes inferiores, præfertim pedes, præ aliis adhuc ita funt debiles, ut neque ftare neque ambulare poffit, fed ab aftantibus clinicis & miniftris de lecto in lectum deportari cogatur. Quæ omnia Illuftriff. Dn. Comes, cum gratiofa falutatione, Exc. T. refcribere mandavit. An itaque dictæ huic Curationis methodo, in delendis reliquiis arthriticis, & reftaurando corpore ac viribus per enumerata remedia inhærendum & continuandum, aut quid ulterius penes illa fanitatis adminicula ad recuperandam bonam valetudinem inchoandum vel intendendum & an futuro tempore fi neceffitas poftularet, curâ lacteâ pro gradiendum fit, Illuftriffimus Dominus Patiens mecum per proximas refponforias avidè expectat.

Quod

Quod conſilia Sereniſſimo Duci Oelſnenſi à T. Exc. ſcripta attinet, mihi nullum eorum (præter illud, quod Sereniſſimo Duci Weiltingenſi datum eſt) legere contigit, ſed nullus dubito, quin laborem hunc gratiosè cum tempore compenſaturus ſit. An Excell. T. per Obſervationes meas pridem pollicitas, eas, quæ ante aliquot annos prodierunt, Scaphuſium ad Muſæum tuum mittendas, vel eas, quæ proximè prodibunt, intelligat, propiorem explicationem expecto, ſique illæ locum inter libros tuos (ſi adhuc aſſociatæ non ſunt) merentur, ſine longiore mora tranſmittam. Imaginem Exc. T. æri inſculptam nuperrimè in Muſæo DD. Reiſelii, nec non Tractatum d. Apoplexia in Monaſterio Wengenſi, vidi, ſi de utrisque adhuc exemplaria ſuperſunt, & Exc. T. mihi pro memoria ea communicare, ſimulque novas meas Obſervationes Diſticho condecorare dignabitur, faciet id, quod mihi gratiſſimum erit. His Excell. T. cum tota nobiliſſima Domo Divinæ protectioni commendo. Ulmæ Suevor. ſeptimo Iduum Auguſti, 1692.

Excell. T.

ad quævis Officia paratiſſimus

Eberhardus Gockelius, D.

Ad quas iterum ſequentes accepi:

Copiæ literarum reſponſoriarum Excell. Dn. D. Wepferi.

Salve plurimum Nobiliſſime & Excellentiſſime Domine, Fautor honoratiſſime.

GAudeo Exc. Dominis Medicis mea non diſplicuiſſe, magis tamen poſtquam intellexi dolores arthricos evanuiſſe. Atrophiam vobiſcum, quia univerſalis eſt abſque ullo ſigno febrili, cum etiam pulſus naturalis ſit, adſcribo morbo chronico cum multis doloribus conjuncto & vigiliis. Quoniam Illuſtriſſimus Dominus appetit, aſſumpta tolerat, concoquit, nullum alvi fluxum patitur, ſpero & illam ablatam iri, potiſſimum alimentis congruis & Medicamentis præſcriptis quibus pergendum vobiſcum omninò ſentio. Placet Pulv. Cephalicus Exc. DD. Dürrii, ſudorem colliquativum fore non timeo, quia non febricitat: ſi non delaſſet, aut debilitet, non impediendus erit,

erit, non tamen urgendus est: ne nimius sit, postquam aliquamdiu morarit, cohibendus erit brachiis extra lectum emissis, & statim post sudorem jusculo refocilletur, cui aliquid gelatinæ permixtum fuerit. Quæ ulterius hâc vice addam, non succurrunt. Quoniam non amplius acida evomit, de cura lactea cogitandum erit; verum antequam ad illius potum accederet, prius erudiri cuperem de ejus temperamento, morbis pridem perpessis, victus ratione, & inprimis an lacticinia benè semper toleraverit? Mea methodus aliâs non est usque adeò Tyrannica ut Italorum & Gallorum: concedo pleniorem victum, at denego penitus vinum, acetum, succos citri, arantiorum aliorumve similium, omnia cruda, abusum saccharatorum, & butyro aut oleo frixorum. Rarius purgo, sicut autem Galli solent: Dom. du Closs singulis septimanis purgat. Ante biennium suasi Domino Montmelin arthritico etiam post hemiplegio Neoburgi in vicinia Burgundiæ: nunc pro lubitu pedes it & equitat sine ullo incommodo etiam ad unam alteramque Leucam. Pedibus autem pleniore nutritione robur suum rediturum spero, nonnihil Paralytici subesse credo.

Dn. D. VVepferi methodus in præscribend. cura lactis.

Inter meos habeo Exc. T. Tractatus de Veneno, de Peste, de morsu canis rabidi; at librum Observationum & Consiliorum nondum vidi: grato animo illum accipiam. Mitto Observationes meas de Apoplexia; De cicuta aquatica quoque commentarium scripsi, ei inserui plures Observationes de viribus aliorum venenorum: conatus sum inquirere quomodo agant tum septica, tum alia occulta vi agentia: Verum nullum Exemplar amplius penes me est, quod habeo additamentis & correctionibus variè maculatum est, nam plurimis mendis scatet, quia me absente Basileæ excudebatur. Aliquot historias à lupis rabidis demorsorum penes me sunt, quas quoque commentario illustrare constitui, si Deus vires & tempus concesserit. Casus & historias tales Practicis utilissimas deprehendo, cum Generalibus propè nimium abundemus, certè ad confirmationem ab aliis traditorum multum conferent: Quia lubet, addo etiam imaginem meam. Vale Exc. Domine cum tota familia.

Scaphusii, die 13. Aug.
1692.

Illustrissimo Domino Comite me humilimè commendes rogo; data occasione & Exc. DD. Dürrium officiosè saluta. Heri literas Düsseldorffio à DD. Brunnero accepi, innuit, se

diu

diu adhuc ibi detentum iri, quamvis valdè his in locis deſideretur. Satis mirari non poſſum cum Exc. T. Conſilium meum Sereniſſimis Oelſenſibus impertitum non fuiſſe communicatum: Ego hactenus nec bonum verbulum hujus cauſa obtinui.

Exc. T.

cultor perpetuus

Joh. Jacob. Wepfer, MD.

Menſe Septembri rurſus ex mandato Illuſtriſſimi Domini Comitis literas ad Excellentiſſ. Dn. D. Wepferum dedi, eiq; neceſſaria de hoc morbo communicanda retuli, qui per ſequentes animi ſui ſententiam explicavit.

Salve plurimum Nobilisſime & Excellentisſime Domine, Fautor honoratiſſime.

QUod in proverbio dicitur, id nos vel maximè vexat: Lupum nimirum auribus tenemus: Illuſtriſſimi Domini Arthritis & atrophia totius cum inſigni proſtratione virium Lactis potum exigeret: mala Maſſæ ſanguineæ diſpoſitio & non omninò febrilis inquinamenti expers illum diſſuadet, quoniam enim die 16. Aug. ſtyli veteris in ipſo Novilunio prævio dolore interſcapulio, ſtatim appetitum amiſit, urinaque craſſa & rubra reddita fuit, & 26. Aug. Styl. vet. rurſus appetitus ablatus fuit, urinam craſſam rubram, fuſcam, graveolentem & brevi turbatam emiſit, ſimulque vires & habitus recreſcens aufferebantur, pedes ſubinde refrigerabantur, nec à cibo reficiebatur, & licet 27. Aug. urina pallidior eſſet, attamen turbidiuſcula manſit, inſuper lingua impegit, undè meritò, Excellentiſſime Domine, cum Exc. D D. Geigero periculum imminere prædixiſtis. Vitium certè magnum, præcipuè in maſſa ſanguinea ſubeſſe ſuſpicor, quod à tot & tantis ſudoribus non emendabatur: vereor particulare alicubi in viſcere latitare, unde illud in ſanguine fovetur. Semper mihi præ oculis verſatur illud Hippocratis: Impura corpora quo plus nutriveris, etiam plus læſeris; forte etiam melioris notæ alimentis, quæ æquè facile corrumpuntur atque alia quæ deterioris conditionis ſunt. Verum quoniam etiam hecticis, quorum febris à pulmonum ulcere dependet, Lac innoxiè, certè plerumque ſine culpabili Medicis damno ſuadetur, quidni hac virium proſtratione & magna habitus atrophia

An cura lactis hoc in affectu profit?

Lactis electio, & Modus utendi.

compulsi lactis potum probaremus, eoque magis quia lacticinia pridem pertulit, & jam aliquandiu nulla acida amplius evomuit? Exordium potus lactis fieri posset ab ℥iij. & si Illustrissimus Dominus illum benè toleraret, ascendi sensim posset ad ℔j. & quidem primis diebus solum mane. I. Sumatur Lac vaccæ non utero gerentis, sanæ, benè pastæ, fœno potius melioris notæ quam gramine, quandoque etiam manè datis Avenæ Mij. vel iij. aut frusto panis sale consperso. II. Statim à mulctura ebulliat, & postquam refrixerit, detrahatur cremor obiter cochleari mundo. III. Propinandum in scypho argenteo & benè tecto ad calorem in fervidam immisso ferè illum reduc cum quo recens mulctum præditum erat: Immiscui semper aliquid Syr. violar. aut Julep. rosac. & si nimis crassum ægris appareret, cochlear. j. vel ij. decocti rad. chinæ aut ligni visci querc. aut Lentiscini. IV. A matutino hoc haustu nullum cibum & potum concessi ad prandium usque, quod quoque apud Illustrissimum Dominum observandum foret, si vires permitterent, tunc vel solo jusculo cum pauxillo panis reficiendus esset. V. Prandeat hora 10. matutina, cœnet hora septima vespertina, si quoque post meridiem lac bibendum esset. Germanis, secus ac Galli & Itali solent, in prandio concessi præter juscula carnes animalium juniorum scil. pullorum, avicularum montanarum, perdicum, alaudarum, coturnicum, & simil. Carnem vitulinam, hœdinam, agninam, ferinam juniorum elixam & assam. Item fructus dulces & olera cocta, ova sorbilia. In principio tamen etiam de prandio & in cœna semper sit parcior: Insuper concessi panem in jusculis & siccum benè coctum, pultes lacteas ex farina, ovis, aut oryza paratas. Vitanda studiosissimè omnia acida, cruda, in butyro frixa, coctu difficilia & pravi succi, viscida nimium, saccharo condita: Vinum, Cerevisiam & Hydromel. fermentatum qualecunque sit, semper disuasi. *Pro Potu ordinario coq. ℥ij. radic. chin. vel lign. visc. querc. vel lentisc. in aq. fontan. ℔iiij. addi possent passulæ major. exacin. aut minor. Item sem. anis. fœnic.* Alvus semper aperta sit; si tardaret provocari posset globulis saccharatis aut clystere ex vitell. ovor. Ol. lini, melle & lacte. VI. Si lac vesperi dabitur, fiat id in minori dosi, & cœnet duabus horis à potu. VII. Diligenter attendendum num vitiosè acescat, aut bilescat in ventriculo, tunc aliquandiu à lactis potu cessandum est: Semper quidem in ventriculo acescere vix dubito, cum illud in vitulis sanissimis, hœdulis & agnis observarim etiam pinguissimis: & in adultis acorem spirantibus & ructibus id conjecerim: cum damno id fit, si ventriculus inde gravatur & valdè distenditur cum dyspnœa, tunc si vires ferunt ventriculus purgandus potione

Cibi inter usum Curæ lactis concessi.

Cibi prohibiti.

Potus ord.

potione mannata aut ſimili: poſtea aliquandiu dandus *pulvis Stomachicus Birckmanni, Ocul. cancr. pulv. ſtom. Poter. Conſerv. ſtom. cum Nuc. moſch. cond. calam. arom. cond. &c.* Si bileſcat, conveniunt illa, quæ in depravatione nidoroſa ſuadentur, item in Diarrhœa bilioſa. Propter linguæ debilitatem veſperi Exc. *DD. Dürrii pulvis Cephalicus*, & ſæviente arthritide *pulvis antiarthriticus* ſummo mane ſine ſcrupulo dari poſſent. Dum ante aliquot annos Neocomi verſarer, unum alterumque Conſilium DD. Cloſ. Medici & Practici in Gallia celeberrimi legi; obſervavi illum plerisque commendaſſe ſingulis ſeptimanis purgans ex Rhabarbaro, nam in vicinia Pays de Vaud plures Nobiles contra arthritidem utebantur hâc cura. Verum id non conſultum ducere potui, cum à crebris purgantibus ventriculus nimium denudetur, aliisque morbis obnoxius reddatur: imò annotavi ab humorum perturbatione dolores arthriticos recruduiſſe; hæc cum Perilluſtr. Dom. Cancellar. Montmonlin. omiſiſſet, hucusque ſemper melius ſe habuit ſenex 87. Annorum. Remitto literas Exc. DD. Dürrii, quæ de potu lactis memoro, veſtro judicio penitus ſubjicio; ex tuis Vir Exc. intelligo manifeſtè Illuſtriſſimi Domini Comitis valetudinem in horas mutabilem eſſe, proinde quamprimum patebit, Illum huic imparem eſſe, omittatur, ne remedium hoc, quod multis ſalutare fuit, evileſcat, & nos malevolorum ludibrio exponamur.

Stomachica.

Ab humorum perturbatione dolor. arthritici recrudeſcunt.

Pro Decadibus Conſiliorum & Obſervationum dono miſſis, maximas gratias ago; illis perlectis cognovi Te quoque mei honorificam mentionem feciſſe, quam obrem me Tibi magis obſtrictum teſtor: Deus T. opt. Max. vitam & vires abundè largiatur ut promiſſas perficere poſſis. Ex his nunc plurimum utilitatis accedere exiſtimo, cum ſyſtematibus quibus abundamus, aut litigiis de rebus vanis & ſæpè parum lucis artem exercitaturis aliquando allaturis: quamprimum ocium nactus fuero, operam dabo, ut carmen, ſiquidem ita lubet, conſcribam & tranſmittam, quamvis facundum non me Natura Poetam fecerit. Vale Excellentiſſime Domine cum tota Familia: Rogo Illuſtriſſimo Domino Comiti me humilimè commendes; Exc. DD. Dürrium & Geigerum officiosè ſalutes.

Exc. T.

Scaphuſii, die 7. Sept.
1692.

cultor perpetuus
Joh. Jacob. Wepfer, MD.

Præter has literas adhuc unicâ vice alias ad Excellentiss. Dn. D. Wepferum circa finem morbi, ratione supervenientis stertoris dedi, qui rescripsit, quod tales Patientes accedente hoc symptomate rarò aliquot dies supervivant; Remedia verò contra hoc malum ab illo proposita infra, in consignatione omnium per totum morbi tempus usurpatorum ac adhibitorum remediorum enumerabuntur.

Hoc durante affectu etiam aliquot literas ad Excellentiss. Dn. D. Georgium Tobiam Dürrium, Medicum Augustanum celeberrimum dedi qui per responsorias animum suum explicavit, ac præter nostra remedia, (quæ in omnibus approbavit) etiam ad massam sanguinis corrigendam, dolores arthriticos coercendos, atrophiam expugnandam, caputq; roborandum, *pulverem viperinum cum pulvere analeptico frigido Mündereri ana ℈j. mixtum*, vesperi verò ante somnum pulverem arthriticum, & interdiu *Gelatinam* usurpandam, nec non singulo Novilunio *pulverem roborantem Cephalicum*, (cujus descriptio infra recensebitur) drachmæ unius pondere in aqua Cerasorum nigrorum capiendum suasit.

Pulv. viper. cum pulv. analept. frig. Münder. mixtus. Gelatina. Pulv. robor. Cephal.

Sequuntur illa Remedia, quæ pro Illustrissimo Domino Comite toto sui decubitus tempore præscripta fuêre.

Anno 1692. die 24. Januarii.

Ad totum corpus à vitiosis humoribus expurgandum.

Sacculus laxat.

℞. *Herb. cochlear. Nasturt. aquat. fumar. scolopendr. trifol. fibrin. ana pij. Rad. fœnic. garyophyllat. ana ʒij. Calam. arom. ʒj. Cortic. tamarisc. cappar. ana ʒj. Rhabarb. ver. ℥ß. Fol. sen. el. s. st. ℥j. Heleb. nigr. præp. Polypod. querc. Agaric. troch. ana ʒij. Cinnam. el. ʒj. Cubeb. ℈j. salis absynth. Card. bened. sal ♀ri ana ℈j. chalyb. c. 🜍. ʒj. M. & concis. f. cum Syndon. alb. nodulus. Cum quinque vini quartariis infundendus. Dosis, singulo manè jejuno stomacho ℥v.*

Pulv. Antiarthrit.

Pulv. antiarthrit.

℞. *♁ii diaphoret. ʒiß. salis lumbricor. volat. ℈ij. Cinnabar. nativ. Cinnab. ♁ii ana ℈j. CC. philos. præp. pulv. Marchion. ana ℈ij. Ol. Cinnam. gutt. iij. M. f. pulv. divid. in 12. part. æqual. De quibus pulvisculis mane & vesperi unus in aq. Ceras. nigr. sumatur.*

Externè.

Spir. arthrit.

℞. *Spirit. lumbric. ℥ij. d. ad vitr. quo membra doloris expertia illinantur.*

Species pro Potu Ordinario.

Spec. pro pot. ord.

℞. *Scob. Lign. lentisc. santal. citrin. Rad. chin. ana ℥ß. Cinnam. opt. ʒij. Rasur. ebor. ℥ß. Galang. minor. ʒj. Ocul. ♋. præp. Mandibul. lucii præp. ana ʒiß. M. f. pulv. grossus, de quo cochlearis capacioris quantitas in Urceo cum aq. fervidæ mensura una infundatur.*

Die

Die 30. Januarii.

Contra dolores Nephriticos, & urinæ retardationem.

℞. *Aq. contr. calcul. Fuchſ. Ononid. Saxifrag. Petroſel. Fragor. ana ℥j. Ocul. ♋. præp. ℈j. Syr. d. alth. Fernel. ℥vj. f. mixtura cochleatim ſumenda.* *Aqua Nephritica.*

Et Syrupus potui ord. cochleatim immiſcendus. *Syrup.*

℞. *Syr. d. althea Fernel. ℥iiij. d. ad fictile.*

Die 4. Febr.

Ad Renes, viasque Urinarias mundificandas.

Electuar. pr. Clyſter.

℞. *Elect. Lenit. Florenz. Diacathol. ana ℥iß. Caſſ. pro. Clyſterib. ℥j. Syr. roſ. ſolut. ℥ij. Ol. lumbric. aneth. ana ℥iß. vitell. ovor. num. 3. ⊖is gemm. ʒiß. M. pro 3. vicibus.* *Elect. pro Clyſter.*

Spec. pro Decoct. ad clyſter.

℞. *Herb. 5. emoll. ana Mj. flor. chamomill. ſummit. aneth. melilot. ana ℥ß. Rad. alth. lil. alb. ana ʒvj. Sem. lini, fœnugræc. aneth. ana ℥ß. M. & conciſ. d. ad chart. pro 3. vicibus.* *Spec. pro decoct. ad Clyſter.*

Contra Dolorem arthriticum.

℞. *Bacc. juniper. ℥ß. piper. nigr. Maſtic. elect. ana ʒij. M. f. pulv. groſſ. ind. vitro anguſt. orific. ſuperfundendo ſpir. vin. opt. rectif. ℥iiij. Spir. juniper ℥ij. ſtent benè clauſa in loco calido per horas 8. poſtea in colatur. diſſolv. Sapon. Venet. ʒij. adde Spir. lumbric. ℥j. d. ad vitr. quo partes ac membra dolorifica illiniantur.* *Spir. arthrit.*

Die 6. Februarii.

Ad calorem præternaturalem & ſitim reſtinguendam.

℞. *Syr. rub. Idæi, violar. papav. err. ana ℥ij. M. ad fictile.* S. Kräfftiger Safft zum Julep. *Syrup.*

℞. *Aq. Lunæ ℥vj. Julep. roſar. ℥iß. M. d. in vitro.* S. Kühlwaſſer/ Löffelweiß zu nehmen. *Aq. Lunæ.*

Die 11. Februar.

Contra dolores arthriticos vagos.

℞. *Spir. lumbric. terr. ℥iiij. theriacal. comphor. ʒj. cochlear. ℥ß. Eſſent. caſtor. ʒij. M. d. in vitro.* S. Euſſerlicher Glieder-Geiſt. *Spir. antiarthrit.*

Ad alvum apertam ſervandam.

℞. *Pulp. Paſſul. min. Tamarind. flor. Caſſ. ana ℥j. Cortic. arant. cond. Rad. cichor. cond. ana ℥ß. Pulv. ſtomach. Poter. Rad. Jalapp. ana ʒij. ♀ri ⊕-olat. ℈j. M. f. c. Syr. de fumar. q. ſ. Elect. moll d. ad fictile.* S. Laxir-Latwerg auf viel mahl. *Elect. laxativ.*

Ad debile Caput roborandum.

Spec. pro Cucupha. ℞. *Pulv. viol. odor.* ʒvj. *balf. Apoplect. opt. compl.* ℈ß. *M. d. ad chart. praeparanda cucupha. S. Species* **zum Haupt-Häublein.**

Ad obstructiones viarum aperiendas.

Spir. ⊖ coagul. ℞. *Spir. ⊖is coagulat. gr. xv. d. ad chart. & sic doses* 12.

Die 18. Febr.

Ad dolores demulcendos, ac quietem promovendam.

Pil. confort. ℞. *Theriac. cœlest. gr. iij. Extr. laudan. opiat. Paracelf. compl. gr. j. M. f. pilulae obauratae num. 4. circa vesperam una vice sumendae.*

Die 20. Febr.

Ad eundem finem.

Pulvis pro quiete conciliandа. ℞. *Pulv. Marchion.* ℈ij. *analept. frig. Münder. incompl.* ℈iiij. *Laudan. opiat. perlat. gr. ij. Man. Chr. perlat.* ʒij. *M. f. pulv. divid. in 12. part. aequal. d. ad totid. capsulas papyraceas. S.* **Ruh-Pülverlein/ darvon alle Abend eines in der Kühl-Milch zu nehmen.**

Emulsio refrig. ℞. *Sem. 4. frig. maj. ana* ʒj. *papav. alb.* ℈iiij. *aq. acetof. cichor. ana* ℥iij. *M. f. Emulsio, quae edulcoretur sacchаro finissimo. d. ad vitr. S.* **Kühl-Milch.**

Die 22. Febr.

Ad cor, & stomachum roborandum.

Aq. confort. ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. cordial. temperat. cerаf. nigr. splenet. Mynf. cinnam. cydoniat. ana* ℥j. *pulv. Marchion.* ℈j. *Confect. Alkerm. compl.* ʒß. *sacch. perlat.* ʒij. *M. d. ad vitr. Dof. cochlear. vel alterum aliquoties in die repetend. S.* **Kräfftiges Hertz: und Magen-Wasser.**

Die 5. Martii.

In eundem finem.

Tragea corrob. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. Diatrionfant. ana* ʒß. *Cinnam. opt. Nuc. mosch. ana* ʒj. *Corall. rubr. praep. Ocul. ♋. praep. Eboris sine igne praepar. ana* ℈ij. *Macis* ℈ß. *facchar. albiss.* ℥iiij. *fol. ☉. num. 2. M. f. Tragea d. ad scatul. Dosis cochleare minus vel per se, vel cum pane saccharato in vino macerato, post mensam sumendum.*

Die 13. Martii.

Ad dolorem ischiadicum mitigandum.

Emplastr. Ischiadicum. ℞. *Empl. de melilot. diapalm. ana* ℥ij. *pulv. ⊖is armoniac.* ʒj. *M. & malax. c. Ol. chamomill. & lumbric. d. ad chartam.*

Die 24. April.

Ad caput debile roborandum.

Aq. corrob. cephal. ℞. *Aq. Apoplect. Osivald. Cerаf. nigr. flor. til. pœon. ana* ℥j. *Epilept. Lang.* ℥ß. *Cinnam. still.* ʒij. *Spir. cerаf. nigr. lilior. convall. ana* ʒij. *Cephal. Anhalt. compl.* ʒj. *pulv. Epilept. Marchion. Cinnab. nativ. praep. ana* ℈j. *confect. Alk.*

compl.

compl. ʒß. *Lap. Bezoard. or. gr. v. sacch. perlat.* ʒij. *M. d. ad vitr.* *S.* Haupt-stärckendes Wasser/ Löffelweiß zu nehmen.

Et

℞. *Spir. ceras. nigr. lil. convall. ana* ℥ß. *Cephal. Anhalt. compl.* ʒij. *M. d. ad vitr.* *S.* Eusserlicher Haupt-Geist/ den Wirbel und Schläff damit zu bestreichen *Spir. cephal.*

Ad intensos dolores mitigandos, quietemque procurandam.

℞. *Theriac. cœlest. gr. ix. Extr. laudan. opiat. compl. gr. iij. M. f. cum Syrup. papav. err. pill. num. xij. obaurentur.* *S.* Schmertzen-stillende Stärck-Pillulen/ davon auf 1. mahl $1\frac{1}{2}$. Stund nach dem Nacht-Essen 4. zu nehmen. *Pil. dolor. sedant.*

Die 12. Maji.

Ad vitiosos humores, febrem inducentes, eliminandos.

℞. *Herb. absynt. Card. bened. centaur. min. Agrimon. scolopendr. capill.* ♀. *chamædr. fumar. ana pj. Rad. 5. aperient. maj. ana* ʒj. *rad. helleb. nigr. præp. Galang. minor. Garyophyllat. aaa* ʒij. *Rhab. ver.* ʒiij. *Fol. sen. el. s. st.* ℥j. *Agaric. troch. Polypod. qu. ana* ʒij. *Cinnam. opt.* ʒj. *Macis* ℈j. *sal. absynth.* ʒj. *sal.* ♀*ri* ʒß. *sem. anis. fœnic. ana* ʒß. *chalyb. cum* ♀. *præp. & in petia ligat.* ʒj. *M. f. cum syndon. alb. nodulus cum mensura vini albi odoriferi infundendus.* *Dosis singulo mane jejuno stomacho* ℥v. *Sacculus purg.*

Ad paroxysmos febriles pessundandos.

℞. ⊖*is absynth. Card. bened. centaur. min. ana* ʒj. *pulv. cortic. rad. chin. chin.* ʒiij. *M. f. pulv. divid. in 12. part. æqual. d. ad distinct. capsulas papyraceas.* *S.* Fieberpülverlein/ davon täglich frühe nüchtern eines zu nehmen. *Pulv. antifebril.*

Die 23. Maji.

Ob insignem corporis atrophiam, & metum Hecticæ.

℞. *Conserv. rosar. rubr.* ℥iij. *borrag.* ℥j. *Confect. Alkerm. incompl.* ℈ij. *pulv. antihect. Poter.* ʒiij. *pulv. analept. frig. Münder. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana* ℈j. *Syr. rub. Id.* ℥ß. *M. d. ad fictile.* *S.* Kräfftige kühlende Hertz-Latwerg/ davon offt einer Haselnus groß zu nehmen. *Electuar. alter. & confort.*

Externè, ad spinam dorsi inungendam.

℞. *Ung. infrig. Gal. Rosat. Mes. Resumptiv. Fernel. ana* ℥j. *Ol. ros.* ʒij. *M. d. ad fictil.* *S.* Kühlsalb/ den Rückgradt Morgens und Abends damit zu schmieren. *Unguent. refrig. & resumptiv.*

℞. *Syr. rub. Id. Ceras. acid. acetos. citr. ana* ℥iij. *Spir.* ⊕-*ol. rectif.* ℈j. *M. d. ad fictil.* *S.* Kräfftiger Safft unter das Trincken. *Syrup. refrig. potui immiscend.*

Die 25. Maji.

Ad segnem alvum aperiendam.

℞. *Syr.*

Syr. laxat. ℞. *Syr. rosat. solut. de cichor. cum Rhab. Diasereos Andernac. ana ℥j. pulv. rad. Jalapp. ʒij. salis absynth. ℈j. M. d. ad fictile.* S. Laxir-Safft/ davon bey außbleibender Oeffnung einen guten Löffel voll zu nehmen.

Et,

Infus. laxat. ℞. *Pulv. Rhabarb. ver. ʒj. Crem. ♀. ℈ß. salis absynth. gr. v. infund. c. vin. alb. ℥v. per noct. & manè, facta prius forti expressione per pannum, sumatur.*

Die 28. Junii.

Contra Atrophiam, ex præscription. Excellentiss. Dn. D. Brunneri von Schaffhausen.

Gelatina. ℞. *Rasur. CC. ℥iij. Rasur. Ebor. ℥iß. infund. per noct. in aq. fervid. mensur. duab. mane coq. l. a. in vase fictili per 5. in 6. horas, adde Passul. maj. exacinat. ℥ij. Flor. rec. borrag. bugloss. bellid. ana pj. Rad. scorzoner. ℥ß. coq. ad gelatin. consistent. Colatur. add. Confect. Alkerm. compl. ʒij. postea refrigescat in fictili.* S. Gelee Morgens und Abends ein paar Löffel voll allein und warm/ oder in einer leißgesaltznen Hennenbrüe zu nehmen.

Emulsio refrig. & confort. Et, ℞. *Amygdal. dulc. excort. ℥ß. sem. cucurbit. excort. Melon. excort. ana ʒj. sem. papav. alb. ʒiß. cum aq. Borrag. Nymphea, Flor. tiliæ ana q. s. f. Emulsio. Colatur. ℥iiij. adde Pulv. Marchion. ℈j. Syr. papav. alb. ℥ß. M. ad vitr.* S. Kühlende Emulsion, halben Theil Nachts um 9. den andern halben Theil um 12. Uhr zu nehmen.

D. 30. Junii Ex præscriptione Excell. D. D. Dürrii, Med. Aug.

Ad renovand. & purificand. sanguinem.

Pulv. viperar. ℞. *Pulv. viperar. ℈j. d. ad chart. & hoc modo doses. 12.* S. Pülverlein/ davon täglich früe eines in Hirschkolbenwasser zu nehmen.

Ad laxandam alvum.

Passul. laxat. ℞. *Fol. sen. el. s. st. ℥ij. coq. in aq. simpl. ℔j. ad consumption. tertiæ partis, in expression. infund. Passular. minor. exacinat. ℔ß. coq. ad mollitiem, & condiantur cum Syrup. rosat. solut. ʒvj. d. ad fictile. Dosis cochlearia duo horâ unâ ante cœnam.* S. Laxir-Weinbeerlein.

Die 15. Julii ex præscriptione Excell. D. D. Dürrii.

Ad sanguinem purificand. & humores acres atque peccantes exterminandos.

Pulv. sanguin. mundif. ℞. *Antimon. diaphoret. ex Regul. ʒj. Ocul. ♋. è vivis exempt. ℈ij. Margarit. præp. ⊖is succini volat. ana ℈iß. Theriac. cœlest. gr. iij. M. f. pulvis, dividendus in doses æqual. num. vj. d. ad totid. distinct. chartas.* S. Pülverlein/ davon eines deß Abends auf 1. mal zu nehmen.

Si

Si placet, potest loco antimon. diaphoret. aut specificum antihecticum Poterii, aut ejusdem stomachicum substitui.

Die 16. Julii.

Ad reliquias Arthritidis aufferendas, ex præscriptione Excell. DD. Joh. Jacob. Wepferi, Medici Scaphusiani.

℞. Pulv. antihect. Poter. ʒij. CC. præp. Ungul. alcis præp. ana ʒiß. Cinnab. ♁ii rectif. ℈j. vel ejus loco nativi Ungar. salis volat. lumbric. terr. ʒß. Theriac. cælest. gr. vj. aut si placeat. Essent. Langelott. anodyn. gr. iiij. Matr. perlar. præp. ʒß. Ol. nuc. mosch. expr. gr. iiij. sacch. albiss. ℥ij. M. f. pulv. d. ad scatul. Hujus pulveris ʒß. mane hora 5. & vesperi hora 5. loco pulveris viperarum in aq. Ceras. nigr. vel alio convenienti vehiculo, utpote aq. serpilli lumbricata, vel alia propinetur. Pulv. anti-arthrit.

Et,

℞. Succini flavi ℥ij. Mastic. elect. ℥ß. Summit. Rorism. Flor. Lavendul. flor. Calendul. ana ʒvj. Bacc. juniper. ℥j. M. f. pulvis grossus, linteo molli aliquot vicibus complicato excipiendus, partibusque ac membris doloris expertibus calidè circumvolvendus. Pulv pro fumo.

Gelatina analeptica, ejusd.

℞. Carn. vitulin. vel vervecin. macræ. ℔j. Gallin. mund. dimid. Epatis vituli vel agni ℔ß. Ichtiocoll. ʒij. Macis. ʒß. incisa & lota inde Lagenæ stanneæ, adde pom. Citr. in 4. frusta divis. n. j. vin. alb. Nicar. vet. ℔j. Aq. font. ℔ij. Lagena stannea benè obturata indatur lebeti aqua pleno, coq. 5. vel. 6. horis, Colat. exprim. fortiter. De hac Gelatina quoties jusculum comeditur, immisceri poterint cochlearia iiij. vel v. Gelatina analeptica.

Pulvis quoque analepticus frigidus Mindereri vel per se in convenienti vehiculo quotidiè bis, vel seq. Electuarium instaurativum sumatur. Pulv. analept.

℞. Conserv. rosar. ℥ij. anthos. flor. bugloss. ana ℥ß. Confect. Alkerm. compl. ʒj. pulv. analept. frig. Minder. ʒiij. Syrup. Cortic. citr. parum. Dosis ʒj. vel ʒij. hora 9. nocturna. Electuar. instaurativ.

Contra auris sinistræ tinnitum.

Formetur turunda ex linteo molli crassitie pennæ anserinæ, quæ imbuatur Tinctura fellis, aurique indatur, illaque gossypio balsamo Apoplectico illito occludatur. Turunda auri immittenda.

Die 1. Augusti.

Ad caput confortandum, ex præscript. Excell. DD. Dürrii.

℞. Succin. alb. præp. ʒij. Corall. rubr. præp. Corall. alb. præp. Margarit. præp. Spec. diarrhod. Abbat. diapliris Archont. ana ʒj. Rad. pœon. ʒiß. fol. ☉. num. iiij. M. f. pulv. d. ad scatul. Dosis ʒj. singulis mensibus die Novilunii in aqua Cerasor. nigrorum. Pulv. cephal. confort.

Die 20. Octobr.

Aq. pector. Contra Asthma, stertorem ac sibilum ex nostr. præscriptione.

℞. *Aq. Ceras. nigr. Hyssop. flor. acac. ana ℥j. asthmat. D. Rab. ℥ß. sacch. cand. alb. ℥ß. M. Dosis cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.*

Et,

Pulv. pectoral. ℞. *Sperm. cet. rec. Ocul. ♋. præp. sacch. cand. alb. ana ℈ij. M. f. pulvis. Dosis, quautum cuspide cultri capi potest, in aqua modo allegata.*

Contra calorem præt. natur. anxietatem & melancholiam.

Aq. Lunæ. ℞. *Aq. Lunæ ℥iiij. Julap. ros. ℥j. f. mixtura cochleatim sumenda.*

Die 25. Octobr.

Ad Asthma, stridorem, & stertorem, ex præscript. Excellentiss. DD. Wepferi.

Mixtura pector. contr. stridor & sibilum in pectore. ℞. *Syrup. de Erysimo Lobel. ℥iß. Oxym. helleb. Gesn. ℥ij. Gumm. ammoniac. in acet. squillit. solut. ʒj. Essent. Croc. ℈ß. Ol. destill. anisi g. iij. Aq. hyssop. ℥iß. M. de quo Patiens subinde lingere potest.*

His autem denique parum proficientibus, viribusque quotidiè magis magisque deficientibus & exhaustis, Illustrissimus hic Dominus Patiens, longiore vita dignissimus, die 1/2 12. Novemb. anno 1692. mundo huic valedixit, animam Creatori suo reddidit, & sic placidè in Domino obdormivit.

CONSILIUM MED. LXXV.

Affectum hypochondriacum, cum materia Catarrhali exhibens.

Casus.

PRænobilis ac Strenuus quidam Vir, Syndicus Ordinis Equestris meritissimus, in synistro hypochondrio circa regionem lienis de tensione & flatulentia, celerrimo motu ventriculum petente, nec non molestis eructationibus pectus incommodantibus, cum insequente materiæ atræ punctis ejus-

ejusmodi coloris variegatæ per tuſſim exſcreatione, itemque materiæ catarrhalis à capite ad partes ſubjectas, præcipuè verò ventriculum, bronchias & fiſtulas pulmonum, defluxione, tuſſimque periodicam, (quæ plerumque hora matutina tertia Dn. Patientem divexet, & poſt expuitionem materiæ excrementitiæ ceſſet) excitante, conqueritur.

Cauſa.

CAuſa originalis hujus mali eſt obſtructio venarum meſaricarum & ramorum venæ portæ circa regionem lienis, qua mediante non ſolum flatus in ſiniſtro hypochondrio excitantur, ſed etiam materia atrabilaria per vas breve ventriculo communicatur, quæ fermentum ventriculi peregrino acore inquinat, hinc tam à liene quam ventriculo vapores atrabilarii ad caput ſeu arcem Palladis ablegantur, qui materiam catarrhalem ſuppeditant, & reſoluti ad fiſtulas pulmonum defluunt, ibidemque aſthma cauſantur.

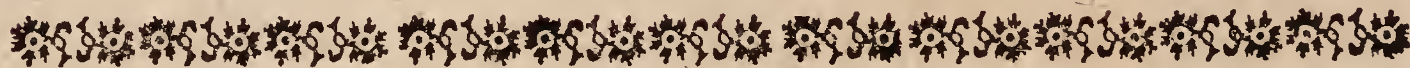
Indicans curationis in eo conſiſtit, ut 1. totum corpus per vinum medicatum leniter expurgetur. 2. ventriculus & caput, ne materiam peccantem attrahant & admittant, roboretur. In quem finem confert 1. vinum medicatum ſeq. ℞. *Herb. abſynth. Pont. Card. bened. ſalvæ nob. betonic. majoran. roriſmar. ſcolopendr. capill. ana pj. Rad. helen. calam. arom. garyophyllat. ana ʒij. ſ. aperient. maj. ana ʒj. cortic. tamariſc. med. fraxin. ana ʒj. Rhabarb. ver. ℥iij. fol. ſen. Alex. ſ. ſt. ℥j. Jalapp. Turpeth. opt. Agar. troch. polypod. qu. ana ʒij. Cinnam. opt. ʒj. Crem. ♀. ʒij. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. M f. c. Syndon. alb. nodulus ℔v. vini albi odorif. infundendus. de quo cottidiè manè jejuno ſtomacho ℥v. hauriantur.* 2. Pulvis ſpleneticus deobſtruens & aperitivus. ℞. *Crem. ♀. Cryſtall. ♀. ana. ʒij. ⊖is tamariſci. fraxini. juniperi, ſpiritus ⊖is coagulat. ana ʒß. Ol. macis. ℈ß. M. de quo pulvere hora una vel dimidia ante prandium & cœnam, quantum cultri cuſpide capi poteſt, ſumatur.* 3. Aqua pectoralis & ſimul carminativa. ℞. *Aq. Ceras. nigr. hyſſop. flor. acac. carminativ. Dorncreil. ana ℥j. aſthmat. Rab. Loch. ſan. ana ℥ß. Balſ. ♁ris aniſat. ℈j. Spir. Ceras. nigr. anis. ana ʒij. Cephal. Anhalt. compl. ʒj. Eſſent. ſacch. Beguini ℥ij. ſacch. cand. alb. ℥ß. M. Doſis cochleare unum vel alterum per vices ſumendo.* 4. Cephalicum & ſtomachicum ſpecificum roborans in forma Trageæ vel Electuarii. ℞. *Spec. contr. Apoplex. diaxyloal. diair. diapenid. ana ℈j. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. mocſch. ʒj. Cubeb. Cardamon. Macis, Caryophyllor. ana ℈ß. Margarit. præp. ſuccin. alb. præp. ana ℈j. ſacch. albiſſ. ℥iij. fol. ☉. num.*

Curatio. *Sacculus laxativ.* *Pulv. ſplenet.* *Aq. pector. & ſimul carminat.* *Tragea confort.*

Electuar. confort. 2. *M. f. Tragea, finito prandio & cœna cochlearis quantitate vel per se, vel cum tosto pane albo vinoque sumenda.* Et, ℞. *Conserv. rosar. rubr.* ℥iiij. *Nuc. mosch.* ℥ß. *Mastich. in gran.* ℈iiij. *Oliban. pur.* ʒj. *M. & cum syr. flor. papav. err. q. s. fiat Electuarium, de quo una vice avellanæ quantitas sumatur.*

Trochisci Catarrhales. Sequentes Trochisci catarrhales etiam contra defluxiones & Rheumata maximè sunt proficui. ℞. *Spec. diatragacanth. frig. diamargarit. frig. ana* ʒj. *Bol. armen. or.* ʒij. *Conf. Alkerm.* ʒß. *Conserv. rof. rubr.* ℥ß. *cum sacch. alb.* ℥iij. *solut. in s. q. aq. flor. acac. f. Confectio in rotulis, de quibus unus alterve in ore ad colliquationem tenendus.* *Alii.* Vel ℞. ♁ *ii diaphoret. ex Reg.* ʒj. *flor. benzoe* ʒß. *succin. alb. præp. Mastic. in gran. subtil. pulv. spec. diatrag. frig. ana* ℈iiij. *Lact.* ♀. ℈v. *Croc. or. gr. xv. Essent. ambr. sicc. gr. xvj. Ol. anis. g. vj. Ol. fœnic. g. iiij. sacch. alb. in aq. ceras. solut.* ℥vij. *f. Confectio in rotulis.*

Diæta. Præter hæc dicta *Diæta* quoque conveniens observanda erit. Aer sit temperatus, Cibi sint laudabiles coctuque faciles. Potus vinum album Nicarinum. In motu & quiete, nec non somno & vigiliis teneatur modus. Alvus sit naturaliter aperta, ac fortiores animi commotiones exulent.

CONSILIUM MED. LXXVI.

Auditus gravitas, cujusdam Cubicularii.

Causa.

AUditus gravitas in hoc subjecto partim à visceribus calidioribus & sanguine ebulliente vapores ad caput ablegantibus, ibidemque à frigiditate cerebri in materiam catarrhalem resolutis, partim à nebulosis vaporosisque humoribus spiritus animales perturbantibus, nec non crassis pituitosis humoribus in cerebro congestis, ibidemque nervum auditorium obsidentibus & obstruentibus, sonumque ad tympanum allidentem intercipientibus, proficiscitur, quod malum, quia non à læsa facultate sed ab errore externo originem habet, per remedia appropriata & convenientem Diætam sequenti modo tolli & aufferri potest.

1. Caput, totumque corpus certis temporibus, videlicet ſingulis anni quadrantibus, vel ad minimum vere & autumno per catapotia ſeu pilulas, vel aliud medicamentum catarcticum expurgari. 2. Viſcerum intemperies calida per remedia alterantia modicèque refrigerantia corrigi, ſanguisque vernali & autumnali tempore per ſectionem venæ medianæ in dextro vel ſiniſtro brachio, vel cephalicarum in pedibus ventilari, ſemelque in menſe, in ſigno libræ, ſcapulæ & brachia ſcarificari. 3. Materia catarrhalis & pituitoſa nervum auditorium obſidens reſerari atque reſolvi, nec non ſpiritus animales à tenebricoſis inquinamentis vindicari, refocillari, & cum cerebro foveri ac roborari. 4. Humores peccantes & ſuperflui in cerebro ſtabulantes uno alterove menſe per impoſitum veſicatorium ponè aures, vel in nuchâ, vel per factum fonticulum in brachio revelli ac derivari. 5. Remedium appropriatum acoviſticum externè auribus applicari. Et 6. bona atque conveniens diæta obſervari debet. *Curationis requiſita.*

In quem finem jam dudum *purgantia in forma pilulari & apozematis, nec non aqua confortans cephalica cochleatim uſurpata, venæ cephalicæ in utroque pede tuſæ, veſicatoria ponè aures applicata, & peculiaris aqua acoviſtica cum intincto goſſypio ambabus auribus impoſita fuit*, quibus remediis ulterius, ut & ſcarificatione uno quovis menſe ſemel continuandum erit, donec malum ſublatum ſit. Præter hæc, *panis cum baccis juniperi, ſemine carui & ſale permixtus, in clibano coctus, adhuc calens in medio fractus, auribusque adhibitus;* item *cœparum ſuccus cum Oleo amygdal. amar. mixtus, calideque auribus cum goſſypio inditus;* vel *ſuccus ex ovis formicarum expreſſus, aut aqua ex iisdem deſtillata cum felle leporino permixta, dictoque modo cum goſſypio auribus calidè indita*, prodeſt: In applicatione autem horum dictorum remediorum obſervandum. 1. Ut nil actu frigidum, ſed omnia calidè auribus indantur. 2. Ut una vice parva quantitas, & quæ non multum pinguedinis habeat, imponatur. 3. Ut poſt medicamenti applicationem, (ſi una ſaltem auris læſa eſt) decubitus in ſana parte fiat. Et 4. nihil novi in aurem immittatur, donec prior materia per ſpatulam minorem auribus accommodatam exempta ſit. *Remedia. Remed. contr. auditus gravitat. ex pane calido, &c. Cautela in remed. aurib applicand.*

Quod Diætam concernit, Patiens à frigido nebuloſo, ventoſo, & pluvioſo aere ſibi caveat, cibis boni ac laudabilis ſucci, facilisque concoctionis, iisdemque majorana, rorismarino, nuce myriſtica, macere, aromatibusque cephalicis conditis utatur, è contra ab omnibus coctu difficilibus, acribus, ſalſis, fumo induratis, flatulentis cibis, braſſica videlicet ſale condita, carne ſuilla, fumigata, caſeo antiquo, cœpis, raphanis, leguminibus, &c. nec non ebrietate crapulaque abſtineat, *Diæta.*

stineat, in somno & vigiliis, quin etiam motu & quiete modum teneat, alvum naturaliter apertam habeat, omnesque animi fortiores motus atque pathemata refrenet. 1692.

OBSERVATIO MED. LXXVII.

Læsio meatus urinarii ex vulnere per sclopetum inflicto.

Morbus.

ANno 1692. mense Augusto, Johannes Georgius Köhler, aciei instructor vel dispositor, (Germ. **Feldweibel**) sub Legione Fürstenbergensi, ætatis anno trigesimo quarto, propè Spiram à Gallis globo è tubo pyrio exploso infra scrotum in latere dextro tactus est, qui per medium scroti penetravit, ac in superiori parte erupit, ex qua læsione gangræna oborta est, quæ adhibitis remediis quidem expugnata, sed vulnus, per quod urina transiit, à primo chirurgo non legitimè tractatum & consolidatum est, quod deinceps alius, secundum Patientis effatum, clausit & consolidavit; Quia verò dictus Patiens brevi post consolidationem tempore per pedes iter faciebat, ex crebriori commotione & attritu vulnus de novo apertum est, ac urina per pristinam viam vulneris exitum quæsivit, quod deinceps præterlapsis decem post læsionem mensibus Ulmæ ex mandato Amplissimi Magistratus die 9. Junii 1693. inspeximus, ac in primo læsionis loco infra scrotum cavitatem vulneris usque in meatum urinarium, (qui vel à globo, vel primi chirurgi mala ac sinistra tractatione & negligentia, gangrænosaque accedente putredine, vel medicamentis exedentibus & causticis apertus

tus eſt) penetrantem, urinamque partim per fiſtulam virilem, majori verò ex parte per vulnus exeuntem deprehendimus; Et quoties urina moram trahit vel ſubſidet, toties Patiens dolorem ob conſenſum nervoſarum ac membranoſarum partium ſupernè circa regionem renis dextri ſentit: Veſica verò urinaria cum muſculo ſphinctere illæſa eſt, quia urinam ad debitum usque tempus retinere poteſt.

Curationis requiſita.

QUod ſententiam noſtram de curando hoc affectu moleſto concernit, judicavimus, quod quidem Curatio aggredi, & poſt præmiſſa Univerſalia ac corporis expurgationem, callus labiorum vulneris per convenientia medicamenta abſumi, & deinde vulneris conſolidatio per interna & externa remedia tentari poſſit; Quia verò poſt ablationem calli labiorum vulneris ad perfectam conſolidationem obtinendam præter legitima adhibita remedia mutuus quoque contactus & quies requiritur, quæ verò ob continuum urinæ & materiæ ſeroſæ tranſitum, per quem etiam impoſita remedia abluendo & inquinando irrita & inefficacia redduntur, difficulter obtinetur, ac ob vulneris in interiori ac penitiori parte anguſtiam difficulter ad læſi meatus urinarii locum affectum perveniri poteſt, ac inſuper dubitandum, an non per cauſticorum ad ablationem calli labiorum vulneris impoſitionem major meatus urinarii læſio, aut poſtmodum in conſolidatione vulneris etiam dicti meatus clauſura, & per conſequens totalis urinæ ſuppreſſio formidanda ſit, iccircò hujus affectus curatio, vulnerisque conſolidatio, & Patientis firma ac ſtabilis reſtitutio, (quæ ſpatioſum tempus requirit) per allegatas cauſas & rationes non immeritò in dubium vocata fuit.

OBSERVATIO MED. LXXVIII.

Febris tertiana duplex, cum corporis atrophia hectica, & tympanite feliciter curata.

Caſus.

Casus.

Nno 1692. die 3. Octobr. ad Illustrem ac Generosum quendam Baronem, 63. annorum vocatus sum, qui febre tertiana duplici, quotidiè hora quarta vespertina irruente, cum stomachi inversione ac vomitu, corporis atrophia hectica, ventris tympanitica inflatione ac duritie laboravit; Præterea appetitus erat dejectus, vires deficiebant, caput catarrhis, qui nonnunquam loquelam impediebant, infestabatur, respirandi difficultas per intervalla accedebat, alvus multoties erat præternaturaliter obstructa, tenesmus cruciabat, partesque extremæ non rarò frigebant, & summatim sic dispositus erat, ut non solum ipse Dn. Patiens, sed etiam domestici & adstantes de ipsius restitutione desperarent, cui sequentia remedia ordinavi.

Curatio.

ET quidem primò ad materiam peccantem è toto corpore eliminandam. ℞. *Magist. Jalapp. Extract. troch. alband. ☿ ii dulc. sedecies sublimat. ana gr. v. M. f. c. Syr. ros. sol. pil. num. 11. obaurat. & hora vespertina una vice sumendæ.* Et, ℞. *Mass. pil. fœtid. de castor. ana ℈j. Troch. alband. gr. v. M. f. cum Tinct. ♀. pil. obaurat. num. xxj. una vice deglutiendæ.* Et, ℞. *Extr. Rhabarb. gr. iij. Extr. Panchymag. Croll. gr. v. Mag. Jalapp. gr. iiß. ☿ ii dulc. gr. vj. M. f. cum Elix. vit. Matthiol. pil. num. xxij. inauratæ, in duas partes pro duabus dosibus dividendæ.*

Pil. purg. *Pilulæ.*

2. Ad vomitus compescendos, ventriculumque roborandum, internè. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. diatrionsant. ana ʒß. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. mosch. ʒj. Macis, Garyophyll. ana ℈ß. Sem. anis. ℈j. CC. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈ij. sacch. albiss. ℥iiij. fol. ☉. num. 2. M. f. Tragea, cochlearis minoris quantitate meridie ac vesperi vel per se, vel cum pane biscocto saccharato madefacto sumenda.* Item, ℞. *Aq. cinnam. cydoniat. mastichin. ana ℥j. stomach. Horst. ʒß. Elix. propriet. Parac. ℈j. Elix. ⊕-ol. Mynf. ℈ß. Conf. Alberm. incompl. ℈j. Man. Chr. perlat. ʒij. f. mixtura cochleatim capienda.* Item, ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. ℥ij aq. Cinnam. Cydoniat. ℥j. vini granator. ʒß. Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana ℈ß. Man. Christ. perlat. ʒij. M. d. ad vitr. Dosis cochleare unum vel alterum, aliquoties de die*

Tragea. *Aq stomach.* *Alia.*

die repetendo. Quin etiam conditura ſtomachicorum roborantium ſequens. ℞. *Cort. citr cond. aurant. cond. ana ℥vj. Nuc. Indic. condit. Zingib. in China cond. ana ℥ij. conciſa miſce cum Brod Zingib. ℥ß. de qua mixtura de die bis vel ter, pro lubitu, avellanæ quantitas comedatur.* Præter hæc, ad vomitum ſedandum, *Pilular. Theriacal. cœleſt grana tria cum grano uno Extract. laudan. opiat. Croll. propinata fuerunt*, quas vero pilulas tolerare nequivit. Eſſentia quin etiam abſynth. compoſita, viſcerum obſtructiones potenter reſerante in ſtatu reconvaleſcentiæ cum fructu utebatur, cujus deſcriptio hæc eſt. ℞. *Lign. ſaſſafr. ℥iiij. Lentiſcin. ℥ij. flaved. Cortic. citr. arant. ana ℥iij. Sem. aniſ. Cinnam. acut. ana ℥iß. Mixtis, inciſ. & contuſis adde Herb. abſynth. Mviij. Spir. Ceras. nigr. Juniper. ana ℔iiij. vin. generos. ℔v. deſtilla ſ. a. abſtrahendo ℔viij. in quibus infund. in loc. calid. flaved. cortic. aurant. ℥iij. abſynth. Miiij. filtretur, d. ad vitr. Doſ. cochleare unum in vino albo.*

Condit. ſtomach.

Pil. theriac. cæleſt.

Eſſentia abſynth. compoſita. P. Emerici.

Externè, Emplaſtrum ſequens. ℞. *Gumm. tacamahac. ladan. ana ℥iij. Maſtic. in gran. ℥j. Garyophyll. ℥ß. Cer. flav. ℥iiß. Ol. ſtill. maſtich. gr. xv. Ol. menth. abſynth. ana ℈ß. Balſ. peruvian. ℈j. M. f. l. a. Empl. ſuper aluta extenſum regioni ventriculi imponendum.* Et Unguentum ſtomachicum ſeq. ℞. *Ol. abſynth. menth. criſp. maſtich. ana ℥iß. nuciſt. rec. expreſſ. ℥j. Ceræ ℥ij. f. Unguent. add. Balſ. Peruvian. ℈ß. M. d. ad pyxidem, quo Unguento M. & V. ſtomachi regio inungatur.*

Emplaſtr. ſtomach.

Unguent. ſtomach.

3. Ad meſenterii, ramorumque venæ portæ circa regionem lienis obſtructiones reſerandas. ℞. *Elix. Propriet. Paracelſ. ℈ij. ſpir. ſalis, ♀ri, aperitiv. Penoti, ſalis armoniac ana ℈j. Doſ. M. & V. gutt. 12. vel 15. in brodio carnis.* Et, ℞. *Crem. ♀. Cryſtall ♀. ana ℥j. Spir. ſalis coagulat. ſalis tamariſc. ſcolopendr. juniper. ana gr. xv. Ol. macis gutt. vj. M. f. pulv. ſubtil. de quo dimidia ante cibum hora quantum cultri cuſpide capi poteſt, in brodio ſumatur.*

Mixtur. aperitiv.

Pulv. de-obſtr.

4. Ad febrem ſedandam. ℞. *Cortic. rad. chin. chin. ℥j. f. pulvis in brodio vel potu ordinario ſub tempus paroxyſmi ſumendus.* Et, ℞. *Salis Card. bened. abſynth. centaur. min. ana ℈j. M. f. pulv. ſubtil. in duas partes pro duabus doſibus dividendus, quorum unus ante febris acceſſum in aq. centaur. minor. capiendus.*

Pulv. antifebril.

5. Ad caput catarrhis inquietatum cum loquelæ vitio roborandum. ℞. *Aq. Apoplect. Oſwald. confort. offic. perlat. ana ℥ij. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈j. Confect. Alk. incompl. ℥ß. Man. Chr. perlat. ℥ij. f. mixtura cochleatim ſumenda.* Item, ℞. *Aq. Apopl. Oſwald. Ceraſ. nigr. meliſſ. ſimpl. ana ℥j. aq. meliſſ. compoſ. Epilept. Lang. ana ℥ß. Cinnam. bugloſſ. ℥ij. Spir. lil. convall. ceraſ. nigr. ana ℥ij. Cephal. Anhalt. incompl. ℥j. ſacch. perlat. ℥ij. M. d. ad vitr. Doſis cochl. j. vel alterum repetitis vicibus*

Aq. cephal. confort.

Alia.

Empl. cephal. *bus propinandum.* Et. ℞. *Empl. d. tacamahac.* ℥ß. *malax. cum ol. majoran. fiatque Emplastrum super aluta extensum vertici capitis derasis capillis, imperialis magnitudine imponendum.*

Aq. asthmat. 6. Ad respirandi difficultatem, ℞. *Aq. Ceras. nigr.* ℥ij. *hyssop. flor. acac. ana* ℥j. *Loch. san.* ℥ß. *Julap. viol. sacch. cand. alb. ana* ℥ß. *M. Dosis, cochleare unum vel duo.*

7. Ad cor roborandum, viresque restaurandas, internè. ℞. Aq. Cordial. *Aq. confort. offic. perlat. Ceras. nigr. flor. acac. hyssop. Cinnam. cydoniat. ana* ℥ß. *Corall. rubr. præp. Matr. perlar. præp. ana gr. xv. vin. granator.* ℥ij. *Man. chr. perlat.* ʒij. *f. mixtura, cochleatim sumenda.* Externè Aqua refectoria sequens. ℞. Aq. refector. *Aq. rosar. fragrantiss.* ℥ij. *odorif. Fuchs.* ℥j. *Spir. cephal. Anh. compl.* ʒß. *acet. rosar. rubi Idæi ana* ℥ij. *Mosch. gr. ij. M. d. ad vitrum.* Item, Noduli odoriferi. ℞. Noduli odorif. *Fol. meliss.* ℈j. *Cinnam. Macis, Galang. Garyophyll. ana* ℈ß. *M. & concis. f. cum synd. alb. duo noduli odoriferi, in aq. refectoria madefaciendi, naribusque admovendi.* Et, ℞. Sacculi pro pulsibus. *Spec. pr. epithem. Cord.* ʒvj. *f. cum syndon. rubr. duo sacculi, aqua refectoria irrorandi, ac pulsibus superligandi.*

Elect. Cordial. refrig. 8. Contra atrophiam corporis hecticam, internè. ℞. *Conserv. rosar. rubr.* ℥iiij. *Borrag.* ℥j. *Pulv. antihect. Poter. analept. frig. Münder. ana* ʒj. *Syr. rub. Id.* ℥j. *M. d. ad fictile. Dosis, avellanæ quantitas, aliquoties de die repetenda.* Externè, ℞. Unguent. dorsal. *Ung. infrig. Gal. Rosat. Mes. Resumptiv. Fern. ana* ℥vj. *Ol. rosar.* ʒij. *M. f. Unguent. M. & V. Spinæ dorsi illinendum.*

Brod. laxat. 9. Ad alvi constipationem, flatuumque subductionem. ℞. *Brod. Cibeb. lax.* ℥j. *ad* ℥iß. *aq. flor. acac.* ʒvj. *M. pro dosi una.* It. ℞. Passul. laxat. *Passul. min. laxat. cum brod.* ℥j. *Dosis, cochleare unum.* Et, ℞. Clyster. *Lact. vacin.* ℥vj. *in quo dissolv. sacch. Thom. Mell. ros. solut. ana* ℥ij. *vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* Quocirca etiam Globul. facchar. cum mosch. & suppos. *globuli saccharati cum moscho & suppositoria* locum habuerunt.

Clysma. 10. Ad Tenesmum. ℞. *Lact. vaccin.* ℥vj. *Ol. lini rec. expr.* ℥iiij. *vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* Et, ℞. Suppositoria. *Ceræ citrin.* ʒj. *sevi cervin.* ʒij. *pulv. nihil.* ℈j. *Opii Thebaic. gr. v. M. f. l. a. suppositoria longiora num. iij. intestino recto applicanda.* Præter hæc, fumus ex resina alba prunis injecta intestino recto aliquoties exceptus fuit.

11. Ad ventris flatibus referti duritiem non solum dicti Clysteres repetitis vicibus injecti sunt, sed etiam externè seq. Emplastrum super corio extensum fuit ordinatum. ℞. Emplastr. ventri imponend. *Empl. Filii Zachar. Malactic. ana* ℥iß. *M. & malax. c. Ol. chamomill. & rutac. fiatque l. a. Emplastrum ventri imponendum.*

Epithema. 12. Ad partium extremarum frigiditatem. ℞. *Spir. vin. opt. rectif.* ℥v. *salis armoniac* ʒß. *f. mixtura cum intinctis linteis applicanda.*

Quod

Quod Diætam concernit, Aer erat moderatè calidus. Cibis euchymis, coctuque facilibus utebatur. Potus ex sequentibus speciebus parabatur. ℞. *Scob. Lign. sassafr. Lentiscin. Rad. chin. ana ℥ß. Cinnam. opt. ʒij. Sem. anis. ℈j. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ʒiß. M. f. pulv. gross. cui adde passul. min ℥j. de quo pulvere cochleare majus in mensuram unam aq. fervidæ injiciatur, & mox contegatur.* Urgente siti etiam tali *Julapio* reficiebatur. ℞. *Syr. rub. Idæi, Ceras. acid. ana ℥ij. aq. fontan. ℔ij. Spir. ⊕ ol. rectif. q. s. ad grat. acorem.* **Diæta.** **Spec. pro pot. ord.** **Julapium.**

De cœtero, quieti, modicoque somno, quantum possibile, indulgebat; alvum apertam per enumeratos clysteres ac laxativa remedia servabat, animique fortiores motus refrenabat. Quibus ita usurpatis remediis, & observata convenienti Diæta, dictus Dn. Patiens per Dei gratiam pristinæ sanitati, (qua etiam adhuc anno 1694. fruitur) felicissimè restitutus fuit.

CONSILIUM MED. LXXIX.

Cancrum mamillæ sinistræ exhibens.

Vir Nobilissime Amplissime Excellentissime,
Fautor & Patrone æstumatissime.

GRatulor mihi Fortunam ex alius infortunio mihi aliquando occasionem præbuisse Excellentiæ Tuæ manus literis his exosculari, licet temeritatis charactere notari possit; tamen fretus amicitia, quam Excell. Tua fovit cum Patre meo b. m. & singulari Humanitate, quæ maxime mihi laudatur, has ad Excellentiam Tuam exarare volui. Est nimirum in curis Uxor &c. Domini Caspari, Filia D. Rambacheri Parentis mei b. m. Soror, quos Excellentia Tua sine dubio optimè novit, hinc etiam Salute plurima eam impertiunt. Tumore scirrhoso mammæ sinistræ sub papilla laborans, & in cancrosum degenerare omni modo allaborans, hinc & nos hunc tumorem extirpare, vel potius

mitigare omnem lapidem movemus, præsertim quia hæmorrhoides sese ostentant, in quarum apertionem omnes Medici unanimiter confugiunt, ac ibi Salutem quærunt. Ast ob defectum mediorum verorum, nempe Hirudinum ad huncusque diem tentare non valuimus. Recordatus igitur fuit Ægræ Maritus, dum Excell. Tuam aliquando Ulmæ visitarat, mentionem factam fuisse de his animalculis, quæ sine hæsitatione Ulmæ in promptu erunt. Conjunctis propterea viribus Excellentiam Tuam exoramus, horum animalculorum aliquot, nempe 8. vel 12. transmittere pretiumque addere, cujus desiderii si compotes erimus, non solum pretium transmittere pro hirudinibus, sed & laborem remunerare ut grata mens expostulat, studebimus.

Hisce vale & Patrocinio Tuo fove

Excellentiæ Tuæ

Esslingæ, d. 21. Maji, 1690.

obstrictissimum

Georgium Fridericum Cellium,
M. D. & Phys. Patr. Ord.

RESPONSIO.

Nobilissime atque Doctissime Domine Doctor.

Literas tuas charissimas accepi, & lætor, quod à desideratissimi quondam mei amici, (cujus memoria sit in benedictione) Filio columnas aliquot mihi videre contingat, sique aliquid accepti nunc ac in posterum præstare potero, idipsum sanè non intermittam.

Coeterum, periculosum Domini Caspari Conjugis, (quam cum Marito meo nomine amicissimè salutabis) affectum

fectum certò cancrum minitantem, maximè doleo, *in quo caſu unicè intendendum erit, ne tumor hic durus, inæqualis, tactui renitens & ſcirrhoſus per emollientia ſuppuretur*, ſicque putredini & corruptioni via aperiatur, *vel per acria & fortiora remedia irritetur* ac exacerbetur, *ſed potius per refrigerantia & adſtringentia, qualia ſunt remedia ex plumbo parata, exempli gratia, Emplaſtrum deplumbo Mynſichti, diapompholigos, Unguentum de Ceruſſa & lythargyrio in mortario plumbeo diutius trita, ac plumbum in laminam malleo redactum, mercurioque vivo illitum, partique affectæ impoſitum* in cancellis ſuis, (non neglectis internis remediis inter quæ *acidulæ quoque proficuæ* eſſent) retineatur, & tali modo omnis exulceratio atque corruptio præcaveatur.

Cautela in cancro occulto adhibendis remediis. Remedia convenientia.

Acidulæ.

Hirudinum applicatio ad educendum ſanguinem atrabilarium ac phagadænica acredine tinctum hoc in malo auxiliatrices manus præbebit, ſed hoc tempore hæc animalcula rara ſunt, & ægrè à Chirurgo noſtro Georgio Riedlino ſex obtinui, quæ per tabellarium Stutgardianum ollæ incluſa tranſmitto. Faxit Deus, ut remedia huic malo oppoſita deſideratum effectum conſequantur.

Hirudinum applicatio.

Hiſce Clariſſime Vir vale, & me amare perge. Ulmæ, die 23. Maji, 1693.

Tuus

ad quævis Officia paratiſſimus

EBERHARDUS GOCKELIUS, D.

Vir Nobilisſime, Amplisſime, Excellentisſime,
Fautor & Patrone æſtumatisſime!

PRo tranſmiſſis nuper Hirudinibus & conſilio ſatis prudenti Medico in hoc affectu periculoſo, Ægræ & hujus Mariti nomine gratias habeat Excellentia ſua quam maximas, omnia ſpondentes officia reciproca cum ſalutatione iterata, in ſimul quoque Imperialem deſideratum tranſ-

mittentes. Inquisivit quidem & acquisivit etiam Chirurgus aliquis hic loci tales bestiolas, in omnibus transmissis æquantes, nisi quod applicatæ noluerint cuti sese affigere ac sanguinem desideratum exsugere. Hinc iterum Excell. Tuæ opem implorant, tales si ad manus sunt & licet quotquot sint 8. 10. vel 12. transmittere, magis enim levaminis ex horum animalculorum applicatione sensit ægra, quam externorum remediorum in loco affecto; licet methodus nostra in omnibus fere cum Excellentiæ Tuæ transscripta conveniat. Jam proscripsimus externa ad tempus aliquod quo videbimus an inde emineat an vero sese imminuat Tumor, & solis interne utitur acidulis cum Tinctura ♂tis ⊕-ta mixtis, externè vero hirudinum applicatione, debita non deerit pecunia tam pro animalculis quam consiliis.

His Vale Vir Excellentissime & Favore ulteriori fove

Excell. T.

Raptim Esslingæ, d. 2. Julii, 1691.

Obstrictissimum

Georgium Fridericum Cellium, D.

Hic tumor mammæ Cancrosus, durus, inæqualis, tactuique renitens post semestre in cancrum exulceratum multisque acerbissimis doloribus concomitatum degeneravit, qui etiam paulò post dictam Patientem jugulavit.

OBSERVATIO MED. LXXX.

Mica clavi rotarii sinistro oculo infixa, post quatuor demum menses extersa.

Casus.

Caſus.

Nno 1694. Menſe Aprili, Georgius Eberlinus, auriga Dietenheimenſis, quadrageſimum quintum annum agens, cum clavum rotarium, (Germ. **einen Schiennagel**) malleo roſtrato altius infigeret, mica quædam diſrupta ferrea lentis magnitudine in oculum ſiniſtrum infra iridem proſiliit, ac ſe inter tunicam conjunctivam & corneam inſinuavit, iisdemque tenaciſſimè adhæſit, quam nec ipſe patiens, nec loci balneator eximere potuit; Relicta igitur hâc ferrea in oculo portiuncula, poſtpoſitis exinde conceptis doloribus, merces & materias vectibiles variis cœli & aeris injuriis expoſitus, per ſedecim integras ſeptimanas, (quod ſummè mirandum) non ſine ſingulari & continuo oculi incommodo, ex uno loco ad alterum vexit, donec præterlapſo hoc tempore Patientem ingens & fermè intolerabilis capitis & oculi dolor, cum totius corporis horrore febrili, membrorum laſſitudine, ſiti, & animi deliquiis invaſit, ac in lectum conjecit.

QUo facto, ægroti frater ad me miſſus totam rem mihi expoſuit, meamque opem atque auxilium deſideravit, cui ſtatim indicavi, quod niſi ferrea hæc oculo inhærens portiuncula extrahatur, nulla Patientis reſtitutio ſperanda ſit, quapropter hujuscemodi heterogenei extractionem ſine omni mora per expertum chirurgum tentandam eſſe. Ne autem hic Patiens interim remediis deſtitueretur, *aquam ipſi cephalicam ex aqua Ceraſor. nigror. quatuor cordialibus, & confortante officinali perlata, admixtis pulveribus CC. præp. Corall. rubr. præp. Matr. perlar. præp. Syrup. rub. Idæi & Julapio Roſarum paratam;* nec non *ſyrupos refrigerantes pro Julapio;* ac ſequens Collyrium præſcripſi. ℞. *Tutiæ præp. ʒj. Sief alb. ſino opio ℈j. Camphor. gr. iij. ſacch. cand. alb. ʒj. Aq. Euphraſ. fœnic. roſar. ana ℥j. fiat mixtura oculo tepidè inſtillanda, ac intinctis linteolis externè etiam oculo applicanda.*

Morbi hujus tractatio.

Aq. Cephal.

Syrup. refrig.

Collyrium.

Cum itaque patiens dicta remedia accepiſſet, balneatorem incolam, ut ea ſibi legitimè applicaret, accerſivit, qui ægrotum ſupinum ſuper ſcamno collocavit, & ante adhibita remedia ſubtiliſſima

ſpatu-

ſpatula ſquamulam hanc ferream iteratò eximere tentavit, eamque aliquantiſper ad latus movit, ſed ex formidine, ne altius oculo infigeret, illam, reliquit, & aquam ophtalmicam oculo guttatim inſtillavit, ac ut conjux idem poſt ſuum abitum repetitis vicibus faceret, adhortatus eſt; cui admonitioni hæc patientis uxor morem geſſit, aquam diductis palpebris infudit, ac intincto in ea linteolo oculum exterſit, & ſic fortè fortuna ferream hanc per quatuor menſes cruciantem ſcoriam minutiſſimam, moleſtiſſimumque aculeum ex oculo inſcia deturbavit; Quo facto, patiens confeſtim melius habuit, & ſe ab hoc diro hoſpite liberatum eſſe, autumavit.

Ne autem in opinione ſua falleretur, altero ſtatim die qui erat decimus octavus Julii, me cum chirurgo exercitatiſſimo Georgio Riedlino, Ulmâ ad ſe Dietenhemium rhedâ transportari curavit, ubi inſpecto oculo, nil niſi relictum vulnuſculum deprehendimus, quapropter dictam aquam ophtalmicam oculo identidem inſtillavimus, externè linimentum ſimplex Sculteti linteamento inductum impoſuimus, & huic ſtuppam cannabinam ovi albumine cum alumine crudo conquaſſato imbutam applicavimus; Quibus adhibitis & applicatis remediis omnia ſymptomata remiſerunt, dictusque patiens cum gaudio proprio & domeſticorum convaluit.

OBSERVATIO MED. LXXXI.

Manus ſiniſtra cujusdam militis à disrupta bombarda fiſſa, necem inferens.

Caſus.

ANno 1694. Menſe Junio, cum Balduinus, miles præſidiarius Ulmenſis, quinquageſimum octavum annum agens, tempore veſpertino circa ſolis occaſum in propugnaculo bombardam, (in ſignum claudendæ portæ) exploderet, tubus hic pyrius in multas partes diſruptus manum ſiniſtram in medio fidit, pollicem fermè radicitus extirpavit, ac

ac digitos minores dilaceravit; hic patiens in Xenodochium receptus, ritè deligatus, defenſivis munitus, internis etiam externisque remediis optimè inſtructus per octiduum decubuit, quo tempore præterfluxo ſpaſmus cynicus acceſſit, qui per biduum durans, mortem huic vulnerato intulit, ſicque præfatus Patiens ex hac miſeriarum valle ad arcem ætheream emigravit.

OBSERVATIO MED. LXXXII.

Tumor glanduloſus adipe interſeptus ſiniſtro cruri in poſteriori parte à nativitate inhærens, ſectione ſublatus.

Caſus.

ANno 1694. Chirurgus quidam Ulmenſis certæ cuidam perſonæ excreſcentiam quandam carnoſam abſtulit, eandemque oſtentationis gratia variis hominibus, & inter illos etiam gravidæ cuidam mulieri in ultimis menſibus exiſtenti, inconſideratè & improvidè monſtravit, à quo horrendo aſpectu perterrita, manu poſteriorem cruris ſui partem tetigit atque fricavit, ſicque characterem hunc tenerrimo fœtui ſuo in utero impreſſit. Et cum poſtea formoſiſſimam Filiolam nomine Annæ Sybillæ in S. Baptiſmate inſignitam excluſiſſet, illa in ſiniſtri cruris ſui poſteriori parte durum nodoſum & glanduloſum tumorem habuit, qui nec Emplaſtris reſolventibus, nec ulli remedio cedens, indies ſenſibile incrementum ſumſit, ac ſpatio novem menſium in pugni majoris magnitudinem excrevit. Parentibus itaque mœſtis ac de curatione hujus chariſſimæ ſuæ filiolæ valdè ſollicitis tam à me, quam etiam chirurgo

indicatum eſt, quod hoc malum non aliter, nec citius & ſecurius, quam per ſectionem tolli ac removeri poſſit; Unde illi tandem in hanc operationem conſenſerunt, quæ etiam hoc anno die 24. Septembris ſequenti modo ad actum perducta eſt.

Mali hujus per exciſionem Curatio.

ET quidem dictæ filiolæ brachia latæ faſciæ involuta fuerunt, quo facto illa prona in ventrem ſuper pulvillo collocata, & totus tumor circumdita habenula conſtrictus fuit, hinc Joh. Barthol. Heckhingius, Chirurgus Reip. Ulm exercitatiſſimus tumorem cultro inciſorio per totam ſui longitudinem aperuit, & in illo repertam ſubſtantiam glandulosam, albam, & undiquaque adipoſa pinguedine interſeptam, cutique ex utraque parte firmiter adhærentem digitis ſeparavit ac exemit, per quem ductum, meatum vel canalē interiorem, huic tumori alimentum hactenus ac incrementum ſubminiſtrantem acum majorem cum annexo funiculo ex filo contorto trajecit, ex utraque parte arctiſſimè conſtrinxit, & in anteriori conſtrictionis parte glandulosam excreſcentiam à ſuo ductu per abſciſſionem ſeparavit, poſtea applicatis ſtegnoticis vulnus linteolis carptis implevit, illudque ab extra Linimento ſimplici munivit, & decenter deligavit, ſicque filiolam ab hoc moleſtiſſimo tumore, duodecim uncias pendente, liberavit. Inter operandum pauciſſimus ſanguis effuſus eſt, ac patiens finita operatione erecta, ambobus pedibus ſtatim inſiſtere potuit; Die decima ſexta ligatura à conſtricto ductu per naturam ſeparata diſceſſit, vulneris labia ex omni parte indies magis magisque contracta fuerunt, benè coctum & laudabile pus prodiit, ac vulnus menſis ſpatio feliciter conſolidatum fuit.

OBSERVATIO MED. LXXXIII.

Arthritis vaga, colicam convulſivam inſequens, cum moleſtiſſimis ſymptomatibus feliciter curata.

Morbus.

Morbus.

Nno 1693. Menſe Julio, plurimum Reverendus Dn. P. Franciſcus, Celeberrimi Imperialis Monaſterii Elchingenſis conventualis digniſſimus, colica convulſiva, fibras inteſtinorum nerveas acido-vitriolata ſua acredine vellicante, cum lancinantibus doloribus corripiebatur. *Cauſa.*

Curatio.

AD quos, ſeq. Clyſter leniens injectus fuit. ℞. *Vitell. ovor. num. 2. Ol. lini ℥iij. Lact. vaccin. ℔j. M. f. Clyſter.* *Clyſter.* Poſtea ſequentem potiunculam hauſit. ℞. *Ol. amygdal. dulc. ℥iß. Philon. Rom ℈ij. Sperm. ceti rec. ℈j. Syr. papav. err. d. alth. ana ʒij. Aq. flor. chamomill. ʒvj. M.* *Pot. anodyna contr. colicam.* Cum autem Dn. Patiens per plures dies atrociſſimis hiſce doloribus divexaretur, materia hæc peccans ſale volatili ſcorbutico imprægnata, tandem toto nervoſo generi communicata, Arthritidem vagam cum intolerabilibus fermè doloribus, brachia, manus, digitos, pedes, cervicem, &c. percurrentibus ac cruciantibus, aliiſque moleſtiſſimis ac periculoſiſſimis ſymptomatibus, utpote creberrimis epilepticis convulſionibus, aphonia, totius corporis atrophia, brachiorum pareſi vel paralyſi, manuum ac digitorum ſumma movendi imbecillitate, narium hæmorrhagia, virium proſtratione, alvi conſtipatione, &c. excitavit, ad quem morbum profligandum ſequentia remedia præſcripta & applicata fuerunt. *Ex colica arthritis.* *Symptomata peſſima ex hoc morbo emergentia.* Et quidem 1. contra Arthritidem, internè Pulvis ſequens antiarthriticus & ſpecificus in aqua Ceraſor. nigrorum, vel ſerpilli lumbricata ſumendus fuit ordinatus. ℞. *Ocul. ♋. præp. CC. philoſ. præp. Corn. Rhinocerot. præp. Corn. alcis philoſ. calcinat. ana ʒj. Pulv. antihect. Poter. ʒiß. Cinnab. nativ. Cinnab. antimon. ana ℈ß. Extr. Caſtor. ℈j. Extr. Croc. gr. iiij. ſalis lumbric. volat. ℈ij. M. f. pulv. ſubtiliſſ. in 18. partes æquales dividendus, totidemque capſulis papyraceis includendus, ac de his manè & veſperi unus in dicto vehiculo ſumendus.* *Pulv. arthrit.* Externè, ℞. *Ol. chamomill. lumbricor. aneth. hyoſciam. ana ʒvj. M. quibus oleis membra ſæpius calidè inungantur.* *Ol. anodyn.* 2. Ad alvum apertam ſervandam. ℞. *Pulp. paſſul. min. mund. pulp. Tamarind. Flor. Caſſ. rec. extr. ana ℥ß. Conditur. cortic aurant. ʒiij. pulv. rad. Jalapp. ʒiß. cum ſyr. d. fumar. ℥ß. f. Elect. molle. De quo unâ vice nucis moſchatæ quantitas ſumatur.* *Elect. laxat.* 3. Ad humorum Orgaſmum, nariumque hæmorrhagiam compeſcendam. ℞. *Aq. confort. Offic. per-* *Aq. confort. lat. ſ[illegible]*

lat. ℥ij. *Ceras. nigr. Epilept. Lang. Tinctur. Ros. ana* ℥j. *Cinnam. cydoniat.* ℥ij. *Corall. rubr. præp. Carneol. præp. spod. præp. ana* ℈ß. *Conf. Alkerm. incompl.* ℈j. *Syr. granat. rub. Id. ana* ℥ß. *M. Dosis, cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.* It. ℞. *Sperniol. Croll. gr. x. Syr. granator. acid.* ℥ß. *Aq. plantag.* ℥j. *M. f. potio una vice sumenda.* Et, ℞. *Pulv. adstring. Gal.* ʒj. *misc. cum ovi albumine conquassato. atque cum linteo cervici applicetur.* 3. Ad convulsiones epilepticas sedandas. ℞. *Pulv. Marchion.* ℈j. *Cinnab. nativ. præp.* ℈ß. *Castor. gr. iij. M. f. pulv. subtiliss. unâ vice sumendus.* It. ℞. *Salis CC. volatil.* ℈ij. *divid. in 2. part. æqual. d. ad vitr. pro duabus dosibus, alternatim manè & vesperi*, non neglecto pulvere sequenti, in aqua epileptica capiendis. ℞. *Cinnab. nativ. granulat. Cinnab.* ♁ *ii Spec. contr. Apoplex. ana* ℈ß. *gr. iiij. M. f. pulvis æquè ac prior, manè & vesperi, alternatim sumendus.* Aqua autem epileptica fuit sequens. ℞. *Aq. Cerasor. nigr. flor. til. pœon. ana* ℥j. *Epilept. Lang. hirund. c. castor. ana* ℥ß. *f. mixtura cochleatim sumenda.* Ad materiam peccantem resolvendam, talem potiunculam Bezoardicam bibit. ℞. ♁ *ii diaphoret. rec. ex Reg. præp.* ℈ß. *Lap. Bezoard. Or. gr. v. CC. philos. præp. Corall. rubr. præp. ana gr. v. Syrup. flor. pœon. granat. dulc. ana* ʒij. *Aq. Card. bened.* ℥j. *M.* Ad humores quoque vitiosos per alvum subducendos talis clyster fuit applicatus. ℞. *Herb. 5. emoll. ana M*ß. *Cochlear. beton. Flor. chamomill. summit. aneth. ana M*ß. *Sem. lini fœnugræc. ana* ʒij. *Rad. pœon. alth. ana* ℥ij. *M. f. decoct. c. brod. carn. q. s. colatur.* ℞. ℥vj. *in qua dissolv. Elect. Lenit. Florenz. Diacathol. ana* ʒvj. *Mell. ros. solut.* ℥j. *Ol. chamomill. rutæ ana* ℥ß. *vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyst.* Et, ad materiam peccantem è cerebro ad circumferentiam evocandam, *Emplastrum vesicatorium Horstii* ponè aures fuit applicatum. Et ut paroxysmi epileptici magis magisque coercerentur, aquæ sequentes confortantes specificæ cochleatim fuerunt propinatæ. ℞. *Aq. confort. Offic. perlat. ceras. nigr. flor. til. pœon. ana* ℥j. *Epilept. Lang. Hirund. cum castor. ana* ℥ß. *pulv. Marchion.* ℈ij. *Cinnabar. nativ. granul.* ℈ß. *Lap. Bezoard. Or. gr. iij. Confect. Alkerm. incompl.* ʒß. *Man. Christ perlat.* ʒiij. *M. d. ad vitrum.* Et, ℞. *Aq. confort. Offic. perlat.* ℥j. *4. Cordial. ana* ℥ß. *Ceras. nigr.* ℥j. *Epilept. Lang.* ℥ß. *Cinnam. cydoniat.* ℥ij. *CC. philos. præp. Corall. rubr. præp. pulv. Marchion. ana* ℈j. *Conf. Alkerm. incompl.* ʒß. *Syr. granator.* ℥ß. *Man. Christ. perlat.* ʒij. *M.* à quibus usurpatis remediis convulsiones epilepticæ cessarunt. Hinc 4. ad capitis dolorem, summamque inquietudinem sequentia exhibita & applicata fuerunt. ℞. *Theriacæ cœlest. gr. iij. Extr. laudan. opiat. incompl. gr. j. dissolv. cum aq. confort. perlat.* ℥j. *f. potiuncula una vice bibenda.* Item, ℞. *Syrup. papav. err. de siliquis. ana.* ℥iß. *f. mixtura cochleatim sumenda, & aliquoties repetenda.* Externè, *Oleum papaveris albi* vertici capitis & temporibus fuit inunctum.

Pot. flegnot. *Epithem. cervici imponend.* *Pulv. Epilept.* *Pulveres alternatim sumendi.* *Aq. Epilept.* *Pot. Bezoard.* *Clyster.* *Empl. vesic. Horstii.* *Aq confort. epilept.* *Alia.* *Potiuncula theriacalis.* *Ol. papav. alb.*

inunctum. Ac Unguentum ſequens linteo illitum fronti & temporibus applicatum. ℞. *Ung. alabaſtr.* ℥j. *roſat. popul. ana* ℥ß. *Ol. papav. alb.* ʒiß. *Croc. Or. gr. v. Opii Thebaic. gr. v. M. d. ad fictile.* 5. Ad exæſtuantem inſecutum calorem, ac ſitim compeſcendam. ℞. *Sem. 4. frigid. maj. ana* ʒß. *papav. alb.* ℈ij. *Amygd. dulc. excort.* ʒij. *Aq. acetos. cichor. Endiv. Ceras. nigr. ana* ℥vj. *M. f. Emulſio in colatur. diſſolv. CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ℈ß. *Nitri tabulat. gr. xij. ſacch.* ♄. *gr. v. ſacchar. perlat.* ʒij. *M. f. potio una vice ſub veſperam haurienda.* Et, ℞. *CC. præp.* ☽ *itabulat. ana* ℥j. *ſacch. albiſſ.* ℥ij. *M. f. pulvis cum duabus menſuris aquæ pro potu permiſcendus.* Præter hæc, Tinctura Roſarum fuit propinata. 6. Ad caput & cor roborandum, ℞. *Conſerv. roſar. antiq.* ℥iß. *Cochlear.* ℥j. *conf. Alkerm. incompl.* ʒß. *Syr. d. Stœchad.* ℥ij. *f. mixtur. ſucceſſivè nucis avellanæ quantitate deglutienda.* Et, ℞. *Conſerv. roſ. antiq.* ℥viij. *Conf. Alk. incompl.* ʒj. *pulv. antihect. Poter.* ʒij. *Syr. roſat. ſimpl.* ℥ß. *M. d. ad. fictile.* Externè, *Balſamus Apoplecticus* naribus fuit illitus. 7. Ad nervos reſerandos ac roborandos. ℞. *Spir. lumbric. terr. paralyt. Mynſ.* ℥j. *cephal. Anhalt. compl.* ʒj. *M. Quo ſpiritu paralytico membra ac juncturæ manuum & pedum erunt fricandæ.* 8. Ad materiam in genubus congeſtam reſolvendam, *Emplaſtrum Diaphoreticum Mynſichti cum Ol. chamomill. malaxatum* fuit applicatum. 9. Ad manuum & digitorum denique motum reſtituendum, *Spiritus paralyticus* jam commemoratus, & ſequentes ſpecies cum duabus menſuris aquæ ac menſura una vini pro quotidiano fomento & balneo manuum fuere ordinatæ. ℞. *Herb. menth. Thymi, puleg. hyſſop. origan. rut. Meliſſ. ſerpilli, Majoran. Roriſmar. ſalv. hyperic. Lavendul. ana M*ß. *Flor. chamomill. ſambuc. ſpicæ, ſtœchad. Roſar. rubr. ana pj. ſcob. Ling. juniper. Guajac. ana* ℥j. *Rad. pyrethr. Ebul. ana* ʒij. *Bacc. lauri, juniper. ana* ʒiij. *ſalis commun.* ☽ *ri ana* ℥j. 🜍 *is viv.* ⊕ *oli crud. ana* ℥ß. *M. & conciſ. d. ad chartam.*

Unguent. | *Emulſio.* | *Pulv. pro potu parando.* | *Elect. confort. cephal. & cordial.* | *Balſ. Apoplect.* | *Spiritus paralyticus.* | *Empl. diaphoret.* | *Spec. pro fomento & balneo manuum.*

Quod Diætam concernit, Aer erat temperatus, Cibi coctu faciles bonique ſucci, omni acredine, aciditate, & ſalſedine carentes; Potus ordinarius ſequens. ℞. *Scob. Lign. ſaſſafr. Lentiſcin. viſci quercini, Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Sem. anis.* ʒj. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒiß. *M. f. pulv. groſſ. add. Paſſul. min. Corinth.* ℥j. *De quibus ſpeciebus cochleare unum menſuræ aquæ fervidæ injiciatur, & mox contegatur.* Juxta hunc potum, *Julapia ex ſyrup. rubo Idæi. roſar. violar. cum aqua fontana parata* bibit. Præter hæc, quies procurabatur; Alvus obſtructa vel per ſuperius allegatum Electuarium laxativum; vel per Clyſteres aperiebatur; Animique fortiores motus atque pathemata refrenabantur. Quibus ita adhibitis, præfatus Dominus Patiens, Dia favente gratia, priſtinam ſuam bonam valetudinem ex integro recuperavit.

Diæta. | *Spec. pro pot. ord.* | *Julap.*

OBSERVATIO MED. LXXXIV.

Colica convulsiva, cum insequente Arthritide vaga, aliisque periculosissimis symptomatibus, felicissimo successu expugnata.

Morbus.

Nno 1694. Victor Henricus Reinesius ætat. 29. arti Pharmaceuticæ addictus, cum in hac sua Professione Provisoris Castrensis munus obiret, ille ob inordinatam victus rationem, nec non perpessas cœli aerisque injurias, Colica convulsiva & spasmodica correptus fuit, ad quam tollendam variis remediorum præsidiis usus est, inter quæ etiam, à quodam Lithotomo persuasus, bina vice Tartarum Emeticum sumsit, sed exinde propter crebriores vomitus, & vehementissimam humorum commotionem deterius habuit, ac proinde excellentissimum & experientissimum quendam Medicum consuluit, qui violentam hanc purgationem valdè improbavit, ac ipsi Pulverem suum anticolicum specificum, peculiares pilulas anodynas, Oleum amygdal. dulcium anodynis mixtum, aliaque remedia interna & externa dolorem mitigantia ordinavit, ac posteaThermas Zellenses in Ducatu Württembergico suasit, ex quarum usu aliquale levamen sensit. Quia verò præfati dolores colici identidem recrudescebant, dictus hic Patiens ex occasione alius cujusdam Oppidani Medici Consilium imploravit, qui illum post unum alterumve datum remedium ad Thermas Bollenses ablegavit, ac simul Acidulas Göppingenses bibendas suasit, cui Consilio quidem obsequium præstitit, sed inter bibendum nullam acidu-

acidularum operationem, neque per ſudorem, urinam, ſeceſſum, vel alium excretionis modum ſenſit, & à Thermarum inſeſſu halitum ſulphureum exſpiravit, nec ab ullo horum remediorum uſu melius habuit; Quam ob cauſam ſe Ulmam ad Patronum ſuum contulit, variisque ad hunc peſſundandum morbum remediis uſus eſt; Sed his quoque ad aſſequendum Curationis ſcopum non ſufficientibus, lancinantes colici dolores in tantum exaſperati ſunt, ut nullibi locorum quieſcere potuerit, & præ nimio angore, ac intolerabili cruciatu, pedes inverſo corpore ad ſuperiora, lectique tectum attollere, capitique inſiſtere ſæpius viſus fuerit; imò vires per continuos dolores ita exhauſtæ erant, ut nullus fermè adſtantium de inſecutura morte dubitarit.

Curatio.

Rebus itaque ſic ſtantibus, ego die 3. Septembris in Conſilium vocatus ſum, cui ſtatim ad alvum obſtructam relaxandam talem potiunculam una vice ſumendam, & poſt aliquot horas ſequentem clyſterem injiciendum ordinavi. ℞. *Brodii Cibebar. laxat.* ℥iß. *Aq. Ceras.* *Pot. laxat.* *nigr.* ʒvj. *M.* Et ℞. *Vitell. ovor. n. 2. Ol. lini* ℥ii.. *Lact. vaccin.* ℔j. *Miſce.* *Clyſter.* Et, quia ſimul de urinæ retentione conquerebatur, ipſi per vices ſequentis aquæ unum alterumve cochleare bono cum ſucceſſu propinatum fuit. ℞. *Aq. fragor.* ℥iiij. *Syr. d. alth. Fern.* ʒvj. *Ocul.* ♋. *præp.* ℈j. *Aq. nephrit.* *M.* Hinc ad dolores ſedandos harum Pilularum manè & veſperi ſeptem una vice deglutivit. ℞. *Theriac. cœleſt. Cinnabar.* ♁ *ii ana* ℈j. *Pilulæ anodyn.* *Laudan. opiat. perlat. gr. iiij. M. f. pilulæ num. 42.* Quocirca etiam prædictus Clyſter, doloribus urgentibus aliquoties repetitus, & talis potio iteratis vicibus hauſta fuit. ℞. *Tripher. magn.* ʒß. *Croc. Auſtriac.* ʒß. *Pot. anodyna.* *Macis* ℈j. *Aq. flor. chamomill.* ℥ij. *M. pro duabus doſibus.* Externè, ventrem Oleis anodynis indies ſemel atque iterum calidè inunxit, ac inſuper ventrem ſale & cumino toſto calidè fovit. ℞. *Ol. chamomill.* *Ol. anodyn.* *lumbricor. aneth. ana* ʒvj. *M. d. ad fictile.*

Hinc Pulverem antiarthriticum in præcedenti Obſervatione commemoratum in octodecim partes dividendum, ac manè & veſperi dicto modo in aqua ceraſorum dilutum hauſit. Ad ſegnitiem alvi corrigendam, de Electuario laxativo, cujus in priori Obſervatione mentio facta eſt, nucis myriſticæ quantitatem deglutivit, talemque clyſte-

Clyster. clysterem aliquoties applicari curavit. ℞. *Rad. alth.* ℥j. *Fol. parietar. hyoscyam. ana Mj. flor. chamomill. M*ß. *Sem. lini* ℥ß. *concis.* & *conquassat. coq. cum lact. vaccin.* ℔j. *in colatur. express. dissolv. Ol. lini sine igne express.* ℥v. *vitell. ovor. num. 2. f. Clyster.* Membra verò paralytica & juncturæ manuum ac pedum *spiritu lumbricor. terrestrium* & *spiritu Paralytico Mynsichti invicem mixtis*, quotidiè inunctæ fuêre.

Spir lumbric. terr. & paralyt. Mynſ.

Die 12. Septembris, molestissimo asthmate cum insequentibus epilepticis convulsionibus divexatus fuit, ad quas profugandas, sequentem Aquam Asthmaticam & simul Epilepticam cochleatim exhibitam sumsit. ℞. *Aq. ceras. nigr. flor. til. pœon. hyssop. ana* ℥vj. *asthmat.* ℥ß. *Confort. perlat.* ℥j *Cinnam. still.* ʒij. *Corall. rubr. præp. Matr. perlar. præp. pulv. epilept. Marchion. ana* ℈j. *Spir. anis.* ʒij. *Cephal. Anhalt. incompl.* ʒj. *Spir. cochlear.* ℈j. *Man. Christ. perlat.* ʒij. *M.* à cujus usu convulsiones remiserunt.

Aq. asthmat. & Epilept.

Die 15. Septembris, ad nervos roborandos, ac dolores arthriticos magis magisque pessundandos, tali Pulvere in Aquis epilepticis, Ceras. nigr. flor. tiliæ, pœoniæ invicem mixtis sumendo, usus est. ℞. *Antimon. diaphoret. cum triplo nitri detonat. Pulv. antihect. Poter. ana* ℈ij. *gr. v. Cinnabar.* ♁ *ii sæpius cum Cinnab. nativo sublimat.* ʒß. *CC. philos. præp. Ungul. alces præp. ana* ʒj. *salis CC. volat. purif. gr. xv. Essent. ambræ. sicc. Essent. Castor. ana* ℈ß. *Galliæ moschat. gr. v. sacch. finiss.* ℥j. *M. f. pulv. divid. in 24. part. æquales, dentur ad totidem capsulas papyraceas, de quibus manè & vesperi una portio in dictis aquis assumatur.* Porrò, ad acidum ventriculi fermentum obtundendum *Cremorem* ♀*ri cum æquali portione Oculor.* ♋. *mixtum* quotidiè ante sumptionem cibi in jusculo, quantum cultri cuspide capi potuit, sumsit. Quia vero nihilominus semper acidum eructabat, iccircò viribus utcunque restauratis & crescentibus, de sequenti sacculo laxativo, cum aquæ mulsæ ℔v. cocto, quotidiè manè jejuno stomacho ℥v. vel dimidium quartarium bibit, & de die bis vel ter vitiosam materiam excrevit. ℞. *Herb. cochlear. beccabung. nasturt. acetos. Hispan. fumar. scolopendr. ana M*ß. *Rad. cichor. Raphan. marin. Garyophillat. fœnic. ana* ʒij. *Rhabarb. ver.* ʒiij. *Fol. sen. el. s. st.* ℥j. *Turpeth. opt. Mechoac. nigr. Agar. trochiscat. Polypod. querc. ana* ℥ij. *Cinnam. opt.* ʒj. ♀*ri alb. crud.* & *pur.* ʒij. *Sem. anis. fœnic. ana* ℥ß. *M.* & *concis. f. cum syndone albo nodulus.* Post hujus usum materia peccans acido-salina beneficio naturæ à centro ad circumferentiam inter cutem ac carnem criticè expulsa, totumque corpus pustulis scabiosis ac materiam salsam & serosam, cum lentore fundentibus, maximumq; pruritum excitantibus, refertum fuit, quæ pustulæ, præsertim etiam in medio umbilici, per tres vel quatuor integras septimanas dicto modo copiosissimam

Pulv. antiarthrit.

Crem ♀. cum Ocul. ♋.

Sacculus laxat.

mate-

materiam eructarunt; Pruritus verò, quia omnem quietem denegabat, per Electuarium ſudoriferum, quotidie nucis juglandis quantitate in aurora in aq. card. bened. & fumar. ſumendum, refrenatus fuit. ℞. *Rob. juniper. ſambuc. ana ℥j. Elect. Diaſcord. Fracaſt. ℥ß. Theriac. Androm. ʒij. Terr. ſigill. ſileſ. ℈ij. Syrup. acetoſ. citr. ℥ß. M.* Hinc ad nervorum reſerationem & roborationem etiam ſequenti Spiritu membris, ac juncturis manuum & pedum illinendo, uſus eſt. ℞. *Bacc. juniper. ℥ß. Maſtic. el. piperis. nigr. ana ʒij. M. f. pulv. groſſ. ind. vitr. anguſt. orific. ſuperfundendo Spir. vin. opt. ℥iiij. Spir. juniper ℥ij. ſtent in digeſtion. per hor. 6. poſtea colentur; debinc in colatur. in mortario frigido diſſolv. ſapon. venet. raſ. ʒij. d. ad vitrum.* *Elect. ſudorif.* *Spir. robor. & aperit.*

Et poſtquam brachiorum & manuum dolores per uſum dictorum remediorum ſopiti fuerunt, Patiens de maximo pedum minorum cruciatu conqueri cœpit, ad quem mitigandum Cataplaſma ex ſequentibus ingredientibus cum lacte & cochleari uno vel altero olei roſacei coctum, multoties impoſitum fuit. ℞. *Pulv. Malvar. ℥ij. Herb. naſturt. beccabung. cochlear. ana ʒvj. Flor. chamomill. ℥iß. Rad. alth. ℥ß. Sem. lini fœnugr. ana ʒij. M. f. pulvis.* Toto curationis tempore, usque dum peſſima dicta ſymptomata remiſerunt, uſus pulveris antiarthritici non neglectus eſt. Quorum remediorum adminiculo dolor pedum remiſit. Quia verò magna adhuc virium nervorumque imbecillitas circa carpos manuum atque digitorum articulos deprehendebatur, ſpecies in antecedenti Obſervatione deſcriptæ pro manuum balneo, ſeu Thermis artificialibus cum aqua & vino coquendæ, & poſt balneum Spiritus arthritici ſuperius commemorati uſurpati fuerunt; Poſtea etiam ad genuum vacillantium corroborationem, atq; humoris ſeroſi, acris & glutinoſi circa articulationem contenti reſolutionem tale Emplaſtrum impoſitum eſt. ℞. *Emplaſtr. Nervin. Oxycroc. de melilot. ana ʒvj. Pulv. ſalis amoniac. ℈ij. M. & malax. cum Ol. chamomill. fiatque l. a. Emplaſtrum.* Quorum dictorum Remediorum ope & auxilio, ſupra nominatus Patiens indies melius habuit, & qui prius omni fermè motu deſtituebatur, in hypocauſto ſolus ambulare, manibus cibum capere, viresque magis magisque recipere cœpit; cui ad præcavendam recidivam tales pilulas præſervativæ experientia comprobatæ, ac in poſterum uſurpandæ communicatæ fuerunt. *Cataplaſma.* *Emplaſtr.*

℞. *Extr. pilular. cochiar.*
troch. albandal.
Scammon.
Turpeth. ana ℈j.
helleb. nigr. gr. xxv.

Pil. antiarthrit. præſervativæ.

lign. aloes.
lilior. convall.
pœon. ana gr. iij.
☿ri ⊕ olat ℈j.
Ol. nuc. moſch.
rut.
ſalv.
anis. ana gutt. iiij. M. f. c. aq. Epilept. & aq. ſalv. pil. ex ℈j. num. vj. quarum ſingulis menſibus tribus diebus ante, vel poſt Novilunium, prima die duæ, ſecunda tres, tertia quatuor manè jejuno ſtomacho deglutiantur.

Diæta conveniens. De cœtero Diæta eadem in antecedenti Conſilio propoſita, obſervata fuit.

CONSILIUM MED. LXXXV.

Febris tertiana ſpuria, paucis diebus feliciter expugnata.

Cauſa.

ANno 1694. Menſe Auguſto, Aulicus quidam triginta circiter annorum, de horrore febrili cum inſequente calore præternaturali, ſingulis alternis diebus inordinatè infeſtante, cibi inappetentia, oris amaritudine, flatibus pectus ac regionem ventriculi incommodantibus, ſiti, & ſomno interrupto conqueſtus eſt; Quocirca etiam pulſus celer, ac urina rubra, turbida, & lixivioſa erat; Quem Affectum ſequentibus rogatus ac requiſitus brevibus delineare, ſimul ac remedia curativa præſcribere non dubitavi.

Morbus & Cauſa. HIc Affectus, ut ex omnibus circumſtantiis patet, Febris tertiana ſpuria eſt, quæ à dyſcraſia ventriculi, victu inordinato, præſertim verò bile & pituita per tres integros annos in corpore collecta, aliisque cruditatibus, (ex quibus ructus & ventoſitates oriuntur) ut & nuperrimo itinere, & in eo maximo perpeſſo calore æſtivali, originem

nem habet; A quibus allegatis causæ procatarcticæ non excludendæ sunt.

Signa Febris tertianæ tam ex invasione morbi cum frigore & calore insequente, quam etiam ex pulsu celeri, urina rubra & lixiviosa, atque paroxysmis singulis alternis diebus revertentibus, desumuntur. *Signa.*

Hæc Febris, quia nondum radicata est, horrorque febrilis in secundo paroxysmo emansit, orisque labia pustulis efflorescunt, procul dubio brevi temporis termino expugnanda erit. *Prognosis.*

Curatio verò in sequentibus consistit. 1. Ut materia peccans præparetur. 2. Præparata evacuetur. 3. Remedia specifica antifebrilia adhibeantur. 4. Flatus per carminativa eliminentur. 5. Corroborantia propinentur. Et 6. Bona & conveniens Diæta observetur. *Curatio.*

In quem finem sequentia remedia præscripta fuerunt.

1. Ad materiam peccantem præparandam. ℞. *Crem. ♀. Ocul. ♋. præp. ana ℈j. M. f. pulvis hora nona vespertina in brodio carnis sumendus.* *Pulv. præp.*

2. Ad vitiosos humores educendos. ℞. *Fol. sen. el. s. st. ʒij. Rhabarb. ver. Crem. ♀. ana ʒß. Aq. Ceras. nigr. flor. acac. ana ℥iß. M. f. lenis ebullitio, in qua dissolve Syr. ros. solut. ℥ß. ♀ri Emet. Mynſ. gr. ij. M. f. potio una vice sumenda.* *Pot. purg.*

3. Ad Febrem compescendam. ℞. *♁ii diaphoret. rec. ex Reg. præp. CC. præp. Matr. perlar. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. Pulv. antifebr. Croll. Pulv. stomach. Poter. ana ℈j. salis absynth. centaur. min. card. bened. ana ℈ß. M. d. ad scatulam.* De quo pulvere Patiens duabus horis ante prandium & cœnam, quantum cultri cuspide capi potest, in brodio carnis capiat. *Pulv. antifebril specificus.*

4. Ad Flatus, eructationes, vapores ascendentes pectusque molestantes exterminandos, materiamque febrilem simul resolvendam, *de nostro liquore volatili oleoso, manè & vesperi, 10. 12. vel 15. guttæ in sequenti aqua carminativa sumantur.* ℞. *Aq. menth. fœnic. ana ℥iß. Carminativ. Dorncreil. ℥j. Spir. anis. ʒij. Tinct. arant. ʒij. sacch. cand. alb. ʒij. M.* *Liquor. volat. oleosus. Aq. carminativa.*

5. Ad corroborationem confert Electuarium sequens. ℞. *Conserv. rosar. rubr. ℥ij. Borrag. Buglosſ. ana ℥ß. CC. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. Matr. perlar. præp. ana ʒß. Confect. Alkerm. incompl. ʒj. Syr. rub. Idæi ʒvj. M. Dosis, avellanæ quantitas, sæpius repetendo.* Externè, ad ventriculi roborationem, *Balsamus Indicus cum Ol. carui guttulis aliquot permixtus, regioni ventriculi illinendus, & Cataplasma ex tritis crustis piperinis mellitis Noribergensibus, admixtis in parva quantitate pulveribus nucis moschatæ, maceris, Cinnamomi & garyophyllorum cum vino Hispanico ad pultis* *Electuar. confort.* *Confortantia externa.*

formam coctis, cum linteis stomacho sæpius calidè applicandum conducit.

Diæta, 6. Quod Diætam concernit. 1. Aer sit temperatus. 2. Ex cibis conveniunt coctu faciles, laudabilem succum & sanguinem generantes, quales sunt, brodia carnis bubulæ & gallinarum, ptisana hordeacea, Oryza cum brodio carnis cocta, carnes gallinarum, vitulorum & agnorum, cum radicibus petroselini, scorzoneræ, cichorii, pastinacæ, & similibus alteratæ. Pro Potu sequens Pulvis grossus proderit de quo cochleare majus in urceo benè tecto cum fervida mensura aquæ fontanæ infundendum, & donec refrigescat, relinquendum. *Pulv. gross. pro potu.* ℞. *Scob. Lign. Lentiscin. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Sem. anis.* ℈j. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒij. *M. f. pulv. gross. cui add. Passul. min.* ℥j. *d. ad scatulam.* 3. In motu & quiete. Ut & 4. In somno & vigiliis modus teneatur. 5. Alvus vel arte, vel naturaliter sit aperta. Et 6. Fortiores animi commotiones coerceantur.

OBSERVATIO MED. LXXXVI.

Colica spasmodica & convulsiva, cum insequente arthritide vaga, in quadam Domo quatuor homines uno eodemque modo invadens, omnibus, excepto unico, exitialis.

Morbus.

ANno 1694. circa Festum Nativitatis Christi, tres viri juvenes, temperamenti Cholerico-Melancholici, & ad affectum hypochondriacum ac dispositionem scorbuticam proni, (inter quos sacellanus erat) in certa quadam Domo , uno tempore, & post sequentes elapsas septimanas , illorum magni nominis Antistes, (qui per aliquot annos valetudinarius, & cum cœteris tribus pari fermè temperamento præditus erat,) colica convulsiva & spasmodica correpti fuerunt, quam arthritis vaga cum paralyticis insultibus, ven-

ventoſitatibus, ventris inflationibus, continuis alvi conſtipationibus, ructibus, pectoris compreſſione, aſthmate, aliisque internis moleſtiis, & apud ſacellanum, paulò ante ejus obitum; (materiâ peccante dolorificâ è femoris nervoſis partibus ſubitò ad cerebrum translatâ) horrendis convulſionibus, Domusque Illuſtriſſimum Antiſtitem aliquot dies ante mortem, acutis in dextro latere, & vix tolerabilibus capitis doloribus, rationisque ac ſpirituum animalium obfuſcatione & perturbatione, excepit. Inter hos Patientes, Secretarius & Cubicularius quoad morbum & ſymptomata de pari malorum ſyndrome conqueſti ſunt; Quia vero materia peccans apud cubicularium à centro ad circumferentiam, ac inter cutem ac carnem, cum aliquali ſcabie & pruritu, nec non per continuam diaphoreſin & madorem, à benigna Matre Natura expulſa fuit, iccircò de his quatuor Patientibus ille ſolus vitam retinuit, & evaſit. Quod Cauſam hujus morbi attinet, omnes quidem dicti quatuor Patientes malo hypochondriaco antea affecti fuerunt, quam ob rationem illi ob humores acido-vitriolatos & ſcorbuticos intra corpus genitos tali Colica convulſiva & doloribus vagis arthriticis facilè corripi potuiſſent: Quia verò decumbentes ratione naturarum, & complexionum in uno alterove notabiliter diſcreparunt, uno quin etiam tempore, unoque eodemque morbo, paribusque ſymptomatibus laborarunt, & malum, quod ab initio in fibris inteſtinorum nerveis obortum eſt, poſtea nervos artuum, itemque nervos muſculi ſphincteris ani arctiſſimè conſtringendo, ſicque beneficium alvi impediendo & retardando, nec minus nervoſam ſubſtantiam diaphragmatis, cum inſecuta reſpirandi difficultate, tandemque etiam ipſum Cerebrum & principium nervorum, partim convellendo, partim rectam rationem infringendo, ſpiritusque animales perturbando, magnosque dolores cephalicos excitando, occupavit, & duo vel

tres Domin. Patres Franciscani extranei, qui circa spiritualia tam in Templo, quam apud lectos ægrotantium occupati erant, pari fermè dolore colico laborare cœperunt, & domum abire coacti sunt: Iccircò non sine ratione judicatum est, quod hoc malum à causa externa corrosiva & simul stiptica seu constrictiva, præcipuè nervis inimica, obortum sit. An verò hæc incommoda à materia quadam arsenicali, simulque intermixta alia calcem vel gypsum redolente, vel ab aliquo veneno dolosè per veneficium in cibo, vino, aqua, vel alio quodam vehiculo propinato provenerint, (quia ipse Illustriss. Antistes talem suspicionem babuit, ac propterea duos fontes exhaurire curavit) id Medicos, aliosque hujus rei scrutatores & percontatores hactenus latuit. Interim hi Patientes, excepto solo cubiculario) debitum naturæ solvere coacti sunt, vitamque cum morte permutarunt.

OBSERVATIO MED. LXXXVII.

Puerulus post duras acceptas plagas, intra paucos à læsione dies, mortuus.

Casus.

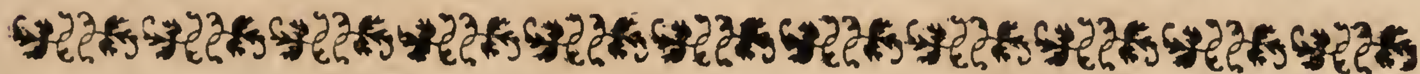

ANno 1694. in Autumno quidam Vitricus in agro Ulmensi, puerulum tres años cum dimidio habentem, ex præconcepto novercali odio, (cum soli domi essent) duris verberibus excepit, ita, ut statim post acceptas plagas neque solus stare, neque ambulare, neque cibum capere, imò præ nimio ventris dolore tam diurno quam nocturno tempore, nec quiescere, multò minus dormire potuerit, & paucis præterlapsis diebus vitam cum morte mutârit.

Cujus

CUjus cadaver ex mandato Amplissimi Magistratus à me, & Johanne Bartholomæo Heckhingio, Reipubl. nostræ Ulmensis Chirurgo ordinario, inspectum, sectum & apertum, ac deprehensum est, quod externè totus venter instar tympani inflatus, totumque abdomen cum dorso atro-livido seu plumbeo colore tinctum fuerit. Internè, medius venter supra diaphragma illæsus erat; In infimo verò ventre sub hepate vesicula fellis collapsa & evacuata, ac intestina hinc inde maculis flavis, ac si inustæ essent, variegata conspiciebantur, quin etiam in abdominis infima parte circa os pubis, totus venter materia putrida, gangrænosa, fœtida & corrupta refertus erat, ac intestinum rectum quinque foraminibus, à materia hac putrilaginosa, acri & mordaci pervium, corruptum ac exesum cernebatur. Quibus rebus sic stantibus judicatum est, Puerulum hunc, ob gangrænosam intestinorum corruptionem ac putredinem, præcipuè verò ob acceptas plagas, utpote causam antecedentem sine qua non, ultimum diem suum clausisse.

Cadaveris sectio & inspectio.

OBSERVATIO MED. LXXXVIII.

Loquelæ amissio, ob validam à lapsu ab alto concussionem cerebri, restituta.

Casus.

ANte aliquot annos, cum adhuc Physicum Reipubl. Giengensis agerem, Tabellarii, (German. Karren Martin dicti) Filius octo vel novem annorum extra portam Memmingensem, catenam, qua pons ductilis attollitur, arripuit, seque inverso corpore in altum sustulit, & sic petulanter ludendo tempus fefellit, quæ catena verò inter ludendum manibus excidit, & puer præcipiti casu, capite in terra lapidibus strata vehementissimè alliso, decidit, & motu sensibus, atque loquela, secundum Hippocr. Aphorismum 58. sect. 7. destitutus decubuit.

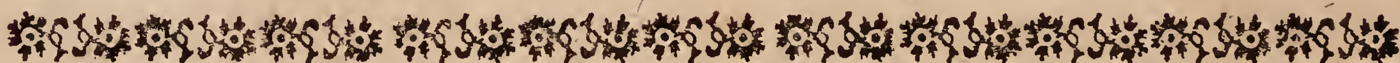
Curatio.

PUer itaque à suis Parentibus domum deportatus est, cui, cum chirurgo requisitus statim sequentem clysterem injici curavi. ℞. *Spec. decoct. carminativ.* ℥iiij. *Mell. ros. colat.* ℥j. *Elect. diacathol.* ℥ß. *Ol. rosar.* ℥ß. *M. f. Clyster.* Capitis tumefacto bregmati chirurgus sequens digerens ac roborans Cataplasma applicavit. ℞. *Pulv. flor. rosar. Betonic. ana* ℥ß. *Furfur. tritic. Farin. hord. ana* ℥ij. *Micæ panis domestici* ℥iij. *vini rubri q. s. sal. communis* ʒj. *M. ad ignem in form. cataplasmatis.* Collum cum cervice *Oleis rosarum, lumbricorum, & chamomillæ* fuit inunctum. Potus ordinarius *ex Corn. Cerv. usto, hordeo integro, liquiritia, ficubus, passulis, semine anisi & fœniculi cum aqua coctis* constabat.

Clyster. *Cataplasma.* *Coll. ac cervic. inunctio.* *Pot. ord.*

Et ut loquela ipsi restitueretur, tale Emplastrum corio Imperialis magnitudine obductum, capitis vertici impositum fuit. ℞. *Empl. d. Tacamahac.* ʒvj. *malax. cum Ol. majoran. fiatque l. a. Emplastrum.* Hoc adhibito, patiens paucis horis præterlapsis loquelam recuperavit, & postea felicissimè convaluit.

Emplastr.

OBSERVATIO MED. LXXXIX.

Aphonia, Apoplexiam insequens, per remedium topicum sublata.

Casus.

ANte aliquot annos Illustrissimi Comitis Alberti Fuggeri, Sacellanus Kirchbergensis, prævio vertigine, momentanea Apoplexia, cum stertore, ac internorum externorumque sensuum læsione correptus fuit; Et postquam se recollegit, aliter non quam balbutiens, ob nervorum recurrentium ac septimæ conjugationis læsionem, loqui potuit, brevi autem post ex toto obmutuit.

Cura-

Curatio.

CUi internè varia remedia, utpote clyſteres reiterati, Aquæ & Spiritus Cephalici & Apoplectici; externè verò non neglecta venæſectione, localia, odorifera, & Spiritus pro capitis vertice, cervice, temporibus atque naribus illinendis, adhibita fuerunt, ſed illa ob materiæ peccantis, nervos ac ventriculos cerebri oppilantis abundantiam, neque morbum ſuſtulerunt, neque loquelam revocârunt. Quapropter ipſius vertici tale Emplaſtrum à DD. Philippo Höchſtettere, Reip. Auguſtanæ olim Phyſico celeberrimo in ſuis Obſervationibus Medicis in tali caſu commendatum impoſitum fuit. ℞. *Emplaſtr. de Tacamahac.* ℥*vj. malax. cum Oleo majoranæ, extend ſuper alutâ, fiatque Emplaſtrum.* A cujus uſu loquelam recuperavit, ac ante obitum res ſuas tam ſpirituales quam domeſticas diſponere potuit. *Empl. Cephal. loquelam revocans.*

OBSERVATIO MED. XC.

Capitis vehemens percuſſio, aphoniam excitans, feliciter curata.

Caſus.

ANno 1694. die 9. Novembris, in Pago Rietheim, propè Oppidum Leipheim, quatuor Equites de Centuria cæſarea Domini à Kreilsheim, in Tugurio ruſticano per totam diem compotarunt, hancq; compotationem usque ad horam octavam veſpertinam continuarunt, quo tempore ipſorum Heri ruſtici lucernis advenerunt, ipſosque domum avocarunt. Cum autem unus horum Ruſticorum, nomine Georgius Ege, triginta quinque annos habens, Equitem ſuum, cognomine Klaiberum domum duxiſſet, Commilito ipſius Michael Burckhardus antè fores ſui domicilii impetuosè venit, eumque contumelioſis verbis provocavit, quibus auditis, prænominatus Eques Klaiber, (aliâs

Venator dictus) acinace suo armatus ex ædibus progreditur, & quid desideraret, quærit? quem verò loco responsi supra nominatus suus consodalis in densis tenebris stipite longo, crasso, & prægrandi è sepimento desumpto, circa lumbos, & reiteratis vicibus duabus plagis tam vehementer supra caput percussit, ut cutis carnosa in duobus locis, ante & post suturam coronalem usque ad pericranium disrupta fuerit, ac Eques in terram prostratus exanimis fermè decubuerit. Postquam autem se parumper recollegisset, & ut Herus illum erigeret, atque in ædes suas duceret, petiisset, dictusque rusticus ex commiseratione extra ædes suas, Vulcanum in cornu gerens, advenisset, suoque Equiti domestico auxiliatrices manus porrexisset, præfatus Eques Burckhardus hunc rusticum simili modo, sine omni data causa, diro hoc stipite supra frontis latus sinistrum, sed sine insecuto vulnere, horrendissimè percutit, eumque quasi bovem in terram prosternit; Ex qua vehementi percussione rusticus instar mortui decubuit, & loquelam, (secundum Hippocr. Aphorismum 58. Sect. 7. Quibus cerebrum vehementer concutitur, eos protinus mutos fieri necesse est) amisit, ac tertia vice sanguinem cum cibo mixtum evomuit, cui accersitus Balneator Leipheimensis venam medianam in brachio secavit, atq; hunc Rusticum cum Equite deligavit.

Curatio.

ALtera die, ex Amplisf. Magistratus Decreto, ego cum Joh. Bartholomæo Heckhingio, Chirurgo Reipubl. nostræ ordinario jurato, vulnera hæc inspexi, & quia Eques in ædibus obambulare potuerat, nos ambo præcipuè rustici fermè sui non conscii, in curando rationem habuimus, ipsique sequentia remedia applicavimus. Et quidem internè sequens Enema injectum est. ℞. *Decoct. communis pro clysterib.* ℥ *ix. Mell. rosat. colat.* ℥ *iiß. Elect. Diacathol.* ℥ *j. Ol. chamomill.* ℥ *ij. M. à. quo bis dejecit.* Ad cor & caput roborandum, sequentis Aquæ cordialis & cephalicæ sæpius unum alterumve cochleare propinatum est.

Curatio. *Clyster.* *Aq. cordial. & cephal.*

est. ℞. *Aq. Ceras. nigr. flor. tiliæ, pœoniæ, meliss. compl. confortant. perlat. Augustan. ana ℥j. Cinnamom. buglossat. ʒij. Confect. Alkerm. incompl. ʒß. Lap. Bezoard. occid. gr. v. Margarit. præp. ℈ß. Corall. rubr. præp. ℈j. Syrup. rub. Idæi, Granator. Julap. rosar. ana ℥ß. M. d. ad vitrum.* Pro Potu ordinario tale Decoctum cum duabus mensuris aquæ fontanæ paratum bibit. ℞. *CC. ust. ℥j. Hord. integr. ℥iß. Spec. pro Decoct. pectoral. flor. & fruct. ana ℥j. M.* *Spec. pro pot. ord.*

Externè, fronti & capiti seq. Cataplasma calidè applicatum fuit. ℞. *Micæ panis domest. ℥iij. Furfur. tritic. Farin. hord. ana ℥ij. Pulv. flor. rosar. betonic. ana ℥ß. salis communis ℥j. M. f. c. vino rubro, vel aceto vini cataplasma, in fine addendo, olei rosarum cochleare unum vel alterum.* *Cataplasma.*

Cervix atque collum *Oleo rosarum, chamomillæ, & lumbricor. terrestrium*, invicem mixtis, fuit inunctum. *Colli inunctio.*

Die 16. Novembris, Patiens valde inquietus, alvusque per aliquot dies obstructa fuit, quam ob causam tali clystere fuit soluta. ℞. *Lactis vaccin. ℥vj. in quo dissolv. Mell. rosat. colat. sacch Thom. ana ℥ij. vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* Quocirca etiam ad derivandum & ventilandum sanguinem vena mediana sinistri brachii aperta fuit. Sequentibus diebus de dolore totius corporis & membrorum, nec non dolore lateris punctorio conqueri incipiebat, quapropter Aqua confortans reiterata, & sequens Potiuncula antipleuritica ordinata fuit. ℞. *Ol. lini sine igne express. ℥ij. Ol. anis. still. gutt. v. M.* Ab his itaque remediis Patiens successivè se recollegit, & pristinam suam bonam valetudinem recuperavit. *Clyst.* *Pot. anodyn.*

OBSERVATIO MED. XCI.

Caput à calidis vaporibus inquietatum, cum narium hæmorrhagia periodica.

Morbus.

ANno 1694. die 16. Novembris, Castissima quædam Virgo, annos quadraginta novem habens, habitus corporis gracilis & temperamenti cholerici, cui menses inordinatè fluebant, de insipidorum vaporum è ventriculo ad os, caput, fron-

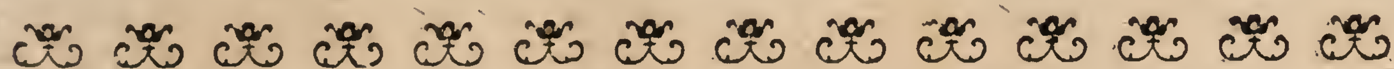
frontem, & oculos molestissima ascensione, cum insequente narium hæmorrhagia & sanguinis floridi expulsione, nec non concomitante siti, conquerebatur, addita quæstione, unde hic affectus oriatur? & qua ratione, quibusque remediis ei succurrendum sit?

Resolutio morbi per causas. CUi loco responsi indicatum fuit, quod ipsius temperamentum cholericum corpusque macilentum magnam intemperiem calidam, sanguinemque biliosum ac ad ebullitionem & effervescentiam pronum indicet. Quod verò menses inordinatos, consuetumque tempus antevertentes concernat, illos à sanguinis & humorum acrium ac biliosorum sanguini permixtorum, facultatemque expultricem sua acredine ad expellendum stimulantium fermentatione provenire, mensiumque (præsertim hâc ætate) brevi defuturorum prodromum esse, notificatum est.

Curationis requisita. Quod Curationem attineat, ante omnia opus esse, ut 1. Bilis per laxativum remedium blandè evacuetur. 2. Viscera calidiora, cor, hepar, totaque massa sanguinea refrigeretur, sanguis incrassetur, vapores ascendentes præcipitentur, & atrophia corporis hectica præcaveatur. Et 3. bona Diæta observetur. In quem finem ipsi felicissimo cum successu sequentia remedia ordinata fuerunt. Et quidem 1. Potio laxativa sequens. *Potio laxat.* ℞. *Fol. sen. el. s. st.* ℥iij. *Rhabarb. ver. Crem.* ♀. *ana* ʒß. *Aq. cichor. Endiv. ana* ℥ij. *M. f. lenis ebullitio, in Colatur. dissolv. Mann. Calabr. el. s. st.* ℥iß. *Misc.* 2. Electuarium refrigerans & *Electuar.* adstringens. ℞. *Conserv. rosar. rubr.* ℥iij. *rosar. Damascen. Rob acaciar. de cornis ana* ℥ß. *Corall. rubr. præp. Lap. Carneol. præp. hæmatit. præp. Pulv. antihect. Poter. ana* ʒß. *Syr. Corall. è Rosis sicc. ana* ℥ß. *Misc.* 3. Species *Spec. pro pot.* pro Potu. ℞. *CC. ust.* ℥ß. *Hord. integr.* ℥iß. *Rad. bistort. Cichor. tormentill. ana* ʒij. *Flor. papav. err. M*ß. *Acac. Ceras. acid. Passul. min. ana* ℥j. *Sem. 4. frig. maj. ana* ʒj. *Sem. anis fœnic. ana* ℈j. *Misc.* Post cujus usum sequens potus subordinandus. ℞. *Rad. chinæ* ℥ß. *scob. Lign. Lentiscin.* ʒij. *Cinnam. opt.* ʒij. *sem. anis.* ʒj. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒvj. *M. f. pulv. grossius. Cui adde Passul. min.* ℥j. *M. d. ad scatul.* De quo pulvere cochleare unum in vase vitro incrustato cum mensura una aquæ fervidæ infundatur, ac mox contegatur.

Ratione Diætæ Patienti dictum est, Aerem temperatum & ad frigidum inclinantem esse eligendum. Cibos refrigerantes, humectantes, ac laudabilis succi, facilisque concoctionis, omnique incalescentia, acredine, dulcedine, & ad bilis generationem dispositione carentes,

rentes, esse eligendos; in mensa, juxta potum ordinarium etiam vitrum vini ad roborandum stomachum esse bibendum; Quietem procurandam: Motus validos vitandos; alvum apertam servandam; omnesque fortiores animi commotiones esse refrenandas. Quibus ita observatis, prædicta virgo ab hisce incommodis, (præter periodicam narium hæmorrhagiam, quæ cum levamine Patientis fit) liberata, commodius vivit, ac bona valetudine fruitur.

OBSERVATIO MED. XCII.

Cachexia cum ventris inflatione, alvi constipatione, doloribus colicis, atrophia, tussi, Empyemate, & insequente magno abscessu in dextro dorsi latere supra coxendicem oborto.

Casus.

ANno 1694. in principio mensis Octobris, Johannes Dick, textor Ulmensis, annum quinquagesimum tertium agens, de crudelissimo dolore & inflatione ventris, flatibus interceptis, alvi constipatione asthmate & tussi conquerebatur.

Causa.

QUi affectus cum suis symptomatibus à cachexia & cruditatibus in toto corpore collectis & congestis originem habebat, ad quas expurgandas ipsi sequens potiuncula laxativa una vice sumenda ordinata fuit. ℞. *Magister. Jalapp. gr. xv. Mag. scammon. gr. iij. Nucl. pin.* *Curatio.*
num. 2. Syr. de cichor. cum Rhabarb. ℥ß. Aq. flor. acac. ʒvj. M. Et, ℞. *Syr.* *Pot. purg.*
de cichor. cum Rhabarb. Diaser. Andern. Rosat. solutiv. ana ℥ß. Pulv. rad. Ja- *Syrup. laxativ.*
lapp. ʒj. f. mixtura. Dosis, cochleare unum manè jejuno stomacho. Ad flatus expellendos, de sequenti Tinctura M. & V. guttas x. vel xij. in aqua carminativa sumsit. ℞. *Tinctur. arantior. ʒj. Spir. salis, ♀ri, salis* *Tinctur.*
armoniac ana ℈j. M. d. ad vitrum. Aqua verò carminativa fuit talis. *Aq. carminat.*
℞. *Aq. menth. fœnic. ana ℥iß. Carminativ. Dorncreil. ℥j. Cinnam. still. ʒij*

Spir. anis. ʒij. *Ol. chamomill. saphyræi Tinctur. aurant. ana* ℈j. *sacch. cand. alb.* ℥ß. *Misc.*

Brodium laxat. Ad laxam servandam alvum, decocto folior. senæ, nec non *brodio cibebar. laxativo, ad* ℥iß. *cum aqua flor. acaciæ diluto* utebatur. Clysteres verò ex toto recusavit.

Aq. asthmat. Ad asthma corrigendum, sequentia ipsi remedia in usum venerunt, ℞. *Aq. Ceras. nigr. flor. acac. hyssop. scabios. Veron. ana* ℥j. *asthmat. D. Rab. Loch. san. ana* ℥ß. *Spir. anis.* ʒij. *Bals.* ♀. *anisat.* ℈j. *sacch. cand. alb.* ℥ß. *M.* It. ℞. *Aq. antiphthis. Mynsicht.* ℥iiij. *Corall. rubr. præp. Margarit. præp. ana* ℈j. *Lact.* ♀*is* ʒß. *flor.* ♀*ris gr. xv. sacch. cand. alb.* ʒij. *M.* Et, ℞. Electuar. pectoral. *Conserv. ros. rubr.* ℥iij. *Loch san. & expert. de pulmon. vulp. de farfar. ana* ℥ß. *Pulv. Haly contra Phthis. sine sacch. Anonymi ana* ʒß. *Flor.* ♀*ris* ℈j. *Syr. violar. d. Erysimo Lobel. ana q. s. ad Electuar. mollior. consistentiam. De quo* Linctus. *sæpius avellanæ quantitas sumatur.* It. ℞. *Syr. de Erysimo Lobel.* ℥iß. *Oxymel. helleborat. Gesner.* ʒij. *Gumm. ammoniac. in acet. squillit. solut.* ʒj. *Essent. Croc.* ℈ß. *Ol. destill. anis. gutt. iij. Aq. hyssop.* ℥iß. *M. de qua mixtura sæpius lingat.*

Præter hæc dicta, Salis quoque volatilis oleosi Mane & vesperi guttas 12. ad 15. & 20. in supradictis aquis asthmaticis sumsit, cujus Sal. volat. oleos. descriptio. descriptio hæc est. ℞. *Ciner. clavellat.* ℥j. *ind. mortar. marmor. cui adde Ol. anis. destill. Caryophyllor. macis, Rorismar. cortic. citr. cortic. aurant. puleg. juniper. ex baccis. ana gutt. 40. vel* ℈ij. *misceantur invicem exactissimè, Postea iterum* ℞. *Ciner. clavellat.* ℥iij. *contundantur probè, addendo spir. vini opt rectif.* ℔iß. *indantur omnia vitro benè clauso, & stent in digestione in loco calido per horas 24. tunc. add. Spir. salis armoniac urinos. volat.* ℔ß. *muniantur in vitro sigillato, & reponantur in loc. calid. pro digestion. per dies octo, fiat, deinceps separatio Spiritus per inclinationem, & servetur pro usu. Dosis pro pusillis, 6. 7. usque ad 15. & pro adultis à 20. usque ad 40. guttas.*

Pro potu ordinario Decoctum ex sequentibus Speciebus para- Spec. pro pot. ord. tum hausit. ℞. *Rad. chin. el.* ʒiij. *Liquirit.* ℥ij. *Passul. min. mund. major. exacinat. ana* ℥ß. *Fic. ping. Dactylor. ana num. v. Jujub. sebest. ana num. xij. Sem. 4. frig. maj. ana* ʒij. *anis. fœnic. ana* ʒj. *concis. & conquassat. coq. cum aq. fontan.* ℔viij. *vel duabus mensuris ad tertias.*

Tumoris œdematosi proventus in dextro dorsi latere. Emplastr. His ita usurpatis, post præterlapsos aliquot dies, tumor œdematosus dolorificus pugni magnitudine in dextro dorsi latere supra coxendicem obortus est, *cui Emplastrum de meliloto cum diachylo composito mixtum, oleoque chamomillæ malaxatum impositum fuit.* Quia vero materia purulenta in profundo hærebat, nec ullum externum signum ruptionis vel apertionis apparebat, dolorque valdè cum supradictis symptomatibus, tussi præsertim & asthmate urgebat, tumor hic in medio,

medio, ubi aliqua mollities digito deprehendebatur, per impoſitionem lapidis ſeptici apertus eſt, ubi in principio, craſſa, cruda, denſa & inconcocta materia purulenta prodiit, poſtea verò copioſa ſanies ichoroſa, tenuis & graveolens, quæ interdiu tertia vice inter deligandum emittebatur, multoſque dies fluxus ille continuabat, egeſta eſt; Et quoties patiens inter puris emiſſionem tuſſiebat, toties materia illa purulenta magno cum impetu explodebatur. Interea temporis cum unguentis digeſtivis & mundificativis turundæ illitis, nec non ſupradictis Emplaſtris emollientibus & digerentibus pergebatur. Quocirca verò patiens omnem ad cibos appetitum, quin etiam ex superveniente atrophia muſculoſam carnem amiſit, & nuda cutis oſſibus adhæſit, contra quam atrophiam de tali Electuario alterante & confortante quotidiè ſæpius nucis moſchatæ quantitatem deglutivit. ℞. *Conſerv. roſar. rubr. ℥iij. Borrag. ℥j. Corall. rubr. præp. Matr. perlar. præp. Pulv. antibect. Poter. ana ʒj. Confect. Alkerm. incompl. ʒß. Syr. rub. Idæi ʒvj. M. q. ad fictiln.* Et quia etiam tuſſis ſicca valdè urgebat, iccircò ſequentes ſpecies cum brodii gallinæ ℔vj. coctæ, ipſique M. & V. unciarum quinque pondere calidè bibendæ propinatæ ſunt. ℞. *Herb. hyſſop. capill. ♀. ana Mß. Rad. helen. fœnic. tarax. ana ℥ij. Spec. pro decoct. pector. flor. & fr. ana ℥ß. jujub. ſebeſt. pinear. piſtach. ana ℥ß. ſem. 4. frig. maj. ana ʒiß. anis. fœnic. ana ℈j. Conſerv. roſ. rubr. ʒvj. Borrag. ʒiij. M. inciſ. & contuſ. d. ad chartam.* In quem finem etiam de ſequenti Syrupo pectorali unum alterumve cochleare deglutivit. ℞. *Syr. liquirit viol. papav. err. de Eryſim. Lobel. ana ʒvj. Oxym. ſimpl. ℥iß. Tabb. diatrag. frig. ʒj. M. d. ad fictile.* His itaque uſurpatis Patiens appetitum ad cibos rurſus obtinuit, illos cum incremento corporis benè concoxit, vires recuperavit, ac abſceſſus benè coctum, leve, album & æquale pus edidit, cavitaſque quotidiè magis magiſque carne repleta, & tandem ulcus feliciter conſolidatum eſt.

Apertio per cauter. potentiale.

Unguent. digeſtiv.

Electuar. alter. & confort.

Decoct. pector.

Syrup. pector.

De cœtero bonam & convenientem Diætam obſervavit, cibos facilis concoctionis ingeſſit, quieti in lecto indulſit, alvum laxam & apertam ſervavit, animi fortiores motus refrenavit, & ita ex voto feliciſſimè convaluit.

Diæta.

OB-

OBSERVATIO MED. XCIII.

Contuſio Coxæ dextræ, cum luxatione tali pedis ejusdem lateris, à rota vehiculi facta.

Caſus.

ANno 1694. die 14. Decembris, Cauponis Ulmenſis apud auream rotam ſervus ad vecturam deſtinatus, nomine Martinus Mannes, Brenzenſis, annum trigeſimum ſecundum ætatis agens, cum vehem fœni Riethemio propè Oppidum Leipheim, Ulmam vehere occupatus erat, & in medio viæ montem, qui à fagis nomen habet, (Germ. Buch-berg) præteriret, & vis frigoris terram valdè aſtrinxiſſet, flagello equos ad velociorem greſſum adegit, qui exinde irritati ſtrenuè & cum impetu curriculum ſuum fecerunt, quos, ne vehiculum cum fœno in terram proſternerent, propè elatiorem terræ locum cohibere & compeſcere volebat, ſed ob lubricam glaciem ſupinus in terram decidit, ubi à rota prætereunte ſupra coxam arreptus, ac dexter pes circa caput oſſis femoris valdè contuſus, & talus ſeu aſtragalus pedis cum aliquali læſione cutis verſus internam partem, luxatus fuit, ob quam læſionem miſer hic homo in via diro ferociente gelu, cœli aerisque injuriis expoſitus, donec prætereuntes illum invenerunt, currui ſtramine repleto impoſuerunt, eumque Ulmam in dictum diverſorium deportarunt, decubuit. Hic patiens ex nimia corporis refrigeratione usque ad veſperam rigidus & quaſi inſenſibilis in lecto jacuit, nec pedis extenſionem vel tali repoſitionem ſenſit. Interim verò totius corporis calor

lor in lecto & hypocauſto calefacto per adhibita triplicata linteamina vino calido madefacta locisque affectis applicata revocatus fuit.

Curatio.

CUi ego circa veſperam vocatus, contra corporis vehementem contuſionem, partiumque internarum læſionem, difficilem reſpirationem, & dolorem lateris punctorium ſequentem potiunculam una vice hauriendam præſcripſi. ℞. *Sperm. ceti, Ocul. ♋. præp. ana ʒß. Syrup. de hyſſop. ℥ß. Aq. chærefol. ſcabioſ. ana ℥j. M.* Ventri *cœpas in butyro toſtas*, ac linteo duplicato involutas, repetitis vicibus imponere curavi. Altera die, qui erat 15. Decemb. ad dolorem ventris lumborumq; demulcendum tale Enema præſcripſi. ℞. *Sacch. Thomæi, Mellis roſat. colat. ana ℥ij. Vitell. ovor. num. 2. Lact. vaccin. ℥vj. M. f. Clyſter.* Ad hæc, ſpina dorſi, lumbi, venter ac pedes tali Linimento manè & veſperi calidè inuncti fuere. ℞. *Ung. d. alth. ℥iß. populeon. ℥ß. Ol. chamomill. lumbricor. anethi, roſar. ana ʒij. M. d. ad fictile.* Die 16. Decemb. ſingultus illum inquietavit, ad quem compeſcendum, internè mane & veſperi de ſequenti Tinctura guttas xij. in aquæ ſtomachicæ cochleari uno ſumſit. ℞. *Elix. proprietat. Paracelſ. Tinctur. Bezoard. Michael. ana ℈ij. Tinctur. aurant. ℈j. M. d. ad vitrum.* Aqua ſtomachica fuit talis. ℞ *Aq. menth. fœnic. confort. perlat. ana ℥j. ſtomach. Auguſt. Maſtichin. Cinnamon. cydoniat. ana ℥ß. CC. philoſ. præp. Ocul. ♋. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈ß. Man. chriſt. perlat. ʒß. M. d. ad vitr. De qua etiam interdiu unum alterumve cochleare deglutivit*: Externè, *Cataplaſma contra ſingultum Mynſichti* regioni ventriculi fuit applicatum. Die 17. Decemb. Patiens iterum ritè deligatus, tumorque coxendicis magnitudine pugnum æquans atro-lividus ac ſanguine ſuffuſus deprehenſus fuit: Aſtragalus rectè quidem repoſitus, ſed tumefactus erat, quibus omnibus, coxæ videlicet & pedi recentia Empiaſtra ſuperpoſita fuerunt. Et quia die 18. Decembr. urina rubra & bilioſa apparebat, iccircò circa veſperam prænominatus Clyſter injectus, & ſequenti die manè jejuno ſtomacho talis laxativa potiuncula exhauſta fuit. ℞. *Fol ſen. el. ſ. ſt. ʒiij. Rhabarb. ver. Crem. ♀. ana ʒß. Aq. ſcabios. hyſſop. ana ℥iß. M. lenis ebullitio, in colatura diſſolv. Syr. d. cichor. cum Rhabarb. roſat. ſolut. ana ℥ß. M. d. ad vitrum* Die 19. Decemb. ob ſibilum in pectore *ſpiritus ſalis armoniac. aniſat. gutt. x.* in ſeq. aquâ pectorali bibit. ℞. *Aq. Ceraſ. nigr. hyſſop. Veron. flor. acac. ana ℥j. Aſthmat. Rab. Loch. ſan. ana ℥ß. Spir. anis. Eſſent. ſacch. Beguin. ana ʒij. Balſ. ♁ris aniſat. ℈j. ſacch. cand. alb. ℥ß.*

Potio. — *Cataplaſm. ex cœpis in butyro toſtis.* — *Enema.* — *Linim.* — *Tinctur.* — *Aq. ſtomach.* — *Cataplaſma contra ſingult. Mynſ.* — *Pot. laxat.* — *Spir. ſalis armoniaci.* — *Aq. pectoral.*

Diæta. *M. d. ad vitrum.* De cœtero *Diæta* conveniens ratione ſex rerum non naturalium ſuit obſervata. His ita uſurpatis, Patiens indies melius habuit, & poſt præterlapſas ſex circiter ſeptimanas priſtinam ſuam bonam valetudinem recuperavit.

OBSERVATIO MED. XCIV.

Puer Cachexia hydropica defunctus, ante ſectionem de accepto veneno ſuſpectus.

Caſus.

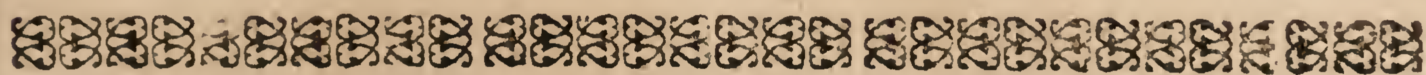

ANno 1694. in æſtate, puer 6. vel 8. circiter annorum cum ſorore uno eodemq; tempore leucophlegmatia affectus, toto corpore intumeſcere cœpit, appetitus fuit proſtratus, ac ambo periculoſiſſimo aſthmate, ſuffocationem minitante, laborarunt, quo etiam puella, antequam remedia appropriata à me præſcripta è Pharmacopolio afferri potuerunt, ſuffocata interiit.

Puer verò, qui poſt ſumptum remedium laxativum, itemque Electuaria ſtomachica & hepatica Theriaca permixta, ut & ſudorifera, aquas aſthmaticas & confortantes, nec non ſpiritus ſalis armoniaci aniſati uſum, (ut externè videbatur) melius habuit, nihilominus poſt recurrentia periculoſa illa ſymptomata, præſertim aſthma, pari modo ut ſoror, diem ſuum obiit. *Cadaveris ſectio & inſpectio.* Cujus cadaver ſectum, apertum, pectoriſque cavitas ſupra diaphragma ſero acri-ſalino inundata & repleta inventa fuit, pulmoniſque lobi ſuperficialiter corroſi in dicta materia ſeroſa quaſi natarunt, unde ob impeditum liberum eorum motum & depreſſionem diaphragmatis periculoſiſſimum iſtud aſthma, mortem inferens, inſecutum eſt. Reliqua viſcera, utpote ventricu-

tricu-

triculus, hepar, lien, inteſtina &c. illæſa deprehenſa fuerunt, ſed abdomen pari modo, ut pectus, ſeroſa colluvie repletum cernebatur. Hinc judicatum eſt, hunc puerum non à dato veneno, ſed cachexia hydropica periiſſe.

OBSERVATIO MED. XCV.

Menſes in ſenio, contra naturæ conſuetudinem erumpentes plerumque mortis brevi inſecuturæ prodromus.

QUod apud fœminas juvenes ac in florenti ætate conſiſtentes Menſium ordinatus fluxus, quo mediante ſæpius mali, vitioſi, excrementitii & corrupti humores ſimul cum ſanguine expurgantur,) ſalutaris, ac ad conſervandam ſanitatem proficuus, ejus verò retentio præter naturam noxia & damnoſa ſit, idipſum quotidiana experientia teſtatur. Econtra, ſi apud vetulas, fœminasque decrepitas, ſive ſanæ ſive ægræ habeantur, uteri hæmorrhagia vel à vitioſis humoribus acriſalinis, acredine ſua facultatem expultricem ſtimulantibus, vel à facultatis retentricis læſione ac imbecillitate excitatur, plerumque mortis brevi temporis termino ſupervenientis prodromus eſt.

Quodipſum in ſeptuagenaria quadam piſtoris uxore *Exempla.* obſervavi, quæ diverſis vicibus uteri hæmorrhagia laboravit, cui ad expurgandos vitioſos humores remedium laxativum & Trageam confortantem ſtegnoticis & adſtringentibus mixtam ordinavi, à quibus quidem, ut ſibi videbatur, melius habuit, ſed non multò poſt in morbum incidit, animamque exhalavit.

Alia talis vetula ſeptuagenaria in Xenodochio noſtro

Ulmensi ægrota decubuit, cumque uteri hæmorrhagia superveniret, brevi extincta fuit.

Simili modo etiam Matronæ cuidam optimæ Conditionis sexagenariæ, quæ affectu hypochondriaco & uterino, concomitante febre symptomatica acuta, laboravit, unâ ante obitum die sanguis ex utero fluere cœpit, quæ insequente nocte ultimum diem clausit.

CONSILIUM MED. XCVI.

Herpes miliaris in dextro pede propè tibiam curatus.

Morbus.

Anno 1695. Amico cuidam mihi per multos annos familiari & de integritate comprobato, temperamenti sanguineo-cholerici, ætatis anno quinquagesimo sexto, in dextro pede pustulæ multæ materiam ichorosam fundentes, cum pruritu serpendo se extendentes, & indies multiplicantes obortæ sunt, cui in consilium vocatus, tam ad hujus mali notitiam quam curationem sequentia communicavi.

Morbi resolutio per causas.

Definitio. Affectus præsens est Herpes, qui est tumor Erysipelace pustulosus sive cum ulceratione, proveniens à portionibus ichorosis lixiviosis sanguinis, in habitu corporis subsistentibus, aut etiam ulterius depascentibus. *Est duplex.* Ejus duplex habetur species, Miliaris & Esthiomenos seu exedens. Latinè dicitur Serpigo.

Causa. Causa est bilis præternaturalis redundantia, quæ interdum fit à causis externis, quæ possunt calefacere humores, corpus & viscera, interdum etiam ex jecoris intemperie calida proficiscitur.

Signa Herpetis miliaris sunt sequentia. Primum habet pustulas multas, milio similes in summa cute, & provenit è mistione pituitæ. 2. Sæpenumero oriuntur aliæ pustulæ serpendo, sanescentibus prioribus. 3. Cum rumpuntur, effluit medium quid inter saniem & pus. 4. Locus subrubicundus est, id est, habet mistum colorem inter pallorem & ruborem. *Signa.*

Celsus dicit, quod omnis ignis sacer, ut minimum habet periculi, ita difficilioris est Curationis inter morbos qui serpunt, interdum enim adest intemperies jecoris, quæ difficultatis causa existit. *Prognostica.*

Curatur internè per evacuationem bilis & pituitæ; Exempli gratia. ℞. *Crem.* ♀. ʒiiß. ♀ri ⊕-*olat. gr. xxv. Diagryd. corr.* ʒß. *M. f. pulvis in 6. doses æquales dividendus, & singulo die, vel alternis diebus unus in brodio carnis manè jejuno stomacho sumendus.* Vel, ℞. *Rad. helen. polypod. cichor. ana* ʒij. *Summit. absynth. Fol. Eupator. cochlear. Beccabung. Nasturt. Fumar. scolopendr. ana M*ß. *Cortic. med. sambuc. tamarisc. fraxini, Bacc. juniper. ana* ʒij. *Cinnam. opt.* ʒj. ♀ri *alb. crud.* ʒij. *Mixta & concis. d. in sacculo, in vini albi* ℔iiij. *suspendendo.* Ut autem purgatio in hoc affectu est utilis, ita Venæsectio est damnosa. Noster Patiens tali Syrupo cholagogo laxativo per tres dies usus est. ℞. *Syr. ros. solut. de cich. cum Rhabarb. diasereos Andernaci ana* ℥ß. *pulv. rad. Jalapp.* ʒj. *M. De quo una vice cochlearis quantitas post agitationem manè jejuno stomacho sumatur.* *Curatio. Pulv. purg. Saccul. purg.*

Externè, vel repellentibus vel digerentibus agendum, quæ Remedia sint frigida & sicca, qualia sunt, *cortex mali punici in vino coctus, addita Cera & polenta in forma cataplasmatis applicata.* Vel sumantur *Gallæ, fructus tamarisci, cortices granatorum, Bolus armena, & misceantur omnia cum aqua rosarum & pauco aceto. Aquæ etiam Thermarum* brevi tempore sanant herpetem miliarem; In horum defectu, substituatur *aqua salita, adjecto sulphure & alumine.* Saliva etiam hominis jejuni sæpius illita propter copiosum sal volatile huic malo medetur. Pulvis etiam cretæ cum flore lactis, præmissa fomentatione cum vappa vini gallici, certè herpetem sanat. Heurnius vini fecem duplici linteo impactam & impositam commendat. Hartmannus in praxi sua chymiatrica, aquam calcis vivæ cum linteis applicatam suadet, cui interdum alumen dulce, & interdum saccharum saturni commiscet. Folia farfaræ vel tussilaginis viridia sæpius imposita huic malo medentur. Aquam etiam aluminosam vel mercurialem in Pharmacopœa Ultrajectina descriptam, vel solam, vel cum aqua plantaginis temperatam, hoc malum curasse sæpius observatum fuit. A qua verò ii, qui calidi temperamenti sunt abstineant, quia ab illa nonnunquam inflammatio excitatur. Urinam quoque, si locus affectus sæpius ea- *Remedia externa. Cataplasma. Aq. thermar. sanant herpetem. Aq. salita cum sulphure & alum. Saliva homin. jejuni. Pulv. cretæ cum flor. lactis Fex vini. Aq. calcis vivæ. Folia farfaræ & tussilag. viridia. Aq. aluminosa.*

dem lavetur, vel linteis applicetur, contra hunc affectum suppetias tulisse, experientia testatur. Vel paretur tale Emplastrum. ℞. *Sarcocollæ, Æris crud. ana ʒij. Mastic. Thuris, Lapid. calaminar. ana ℥ß. Troch. alb. Rhas. Litharg. aur. Myrrh. ana ʒiij. Sevi hircin. ℥ß. Ceræ & terebinth. ana q. s. M. f. l. a. Emplastrum.*

Emplastr.

Celsus hoc componit remedium. ℞. *Resinæ terebinthinæ, fuliginis, thuris, ana ʒiij. Spumæ æris ʒj. Litharg. ʒij. aluminis tantundem, spumæ argenti ℥ß.* mista impone. Probatur etiam Unguentum triapharmacum, cum thuris *quinta parte.* Vel paretur tale lac virginis, quo pars affecta sæpius abluatur ac leniter fricetur. ℞. *Rad. helleb. alb. Enulæ campan. Iridis Florentin. Altheæ ana ℥ß. Pulp. colocynthid. Fol. sabinæ, Nicotian. ana ℥ß. Alum. crud. ʒj. Lithargyr. ʒiiij. Contund. & coq. in s. q. aquæ pluvialis ad ℥xxviij. Colatur. add. Aceti vini ℥vj. Misce.* Vel, ℞. *Rad. helleb. alb. ℥j. Altheæ, Esulæ minor. Enulæ campan. Irid. Florent. ana ʒvj. Fol. sabin. Mj. pulp. colocynth. ʒiij. alumin. crudi ℥ß. Sem. Staphisagr. ʒvj. Lithargyr. ℥vj. Ciner. lign. quercin. ʒviij. coq. in s. q. aq. pluvialis ad ℔iij. colatur. add. Aceti vini ℥vj. Misce.*

Empl. Lac Virginis. Aliud.

Si verò dictus affectus his allegatis remediis cedere nollet, paretur tale remedium à Barbette, chirurg. part. 2. lib. 1. cap. 8. pag. mih. 89. & 90. præscriptum. ℞. *Unguent. Fusc. Felic. Würz. ʒiij. albi camphorat. ʒiß. Ceruss. Sulphur. Myrrh. Litharg. ana ʒiß. Mercur. dulcis, Æruginis ana ʒß. Ol. rosacei q. s. M. f. s. a. Unguentum.*

Unguent.

Vel, ℞. *Lapid. prunell. ʒj. Flor. Ær. ʒß. sacch. ♄. ʒiß. Ol. rapar. q. s. f. s. a Linimentum.*

Liniment.

Ad hæc, conveniens *Diæta* observetur. Aer sit temperatus & ad frigidum inclinans Vitentur cibi coctu difficiles, crudi, salsi, acidi, acres, piper, allium, caseus, dulcia, omniaque bilem generantia; Potus sit Decoctum sequens. ℞. *Scob. Lign. Guajac. ℥ij. sassafr. ℥j. Rad. chin. sarsaparill. ana ℥ß. Liquir. ℥ß. ficuum num. v. passul. min. ℥ij. Sem. anis. fœnic. ana ʒj. M. & concis. coq. cum Aq. fontan. ℔viij. vel duabus mensuris ad tertias.* Ad hæc, alvus sit naturaliter aperta, in motu, somno, & vigiliis teneatur modus, & caveatur à fortioribus animi pathematibus.

Diæta. Potus ord.

Quibus observatis, noster Patiens pristinæ sanitati feliciter restitutus fuit.

CON-

CONSILIUM MED. XCVII.

Gangræna cum inſequente Sphacelo ab interna cauſa, lethalis.

Angræna eſt partium mollium & carnoſarum incipiens corruptio & mortificatio, & niſi maturè ſuccurratur, Sphacel⁹ ſtatim inſequi ſolet, qui partis affectæ vel alicujus membri necroſis & totalis extinctio eſt; In Gangræna membrum adhuc totaliter vita privatum non eſt, ſed Sphacelum totalis alicujus partis corporis vel membri, itemque cutis, carnis, venarum, nervorum, ac oſſium, cum abolitione omnis ſenſus & motus corruptio inſequi ſolet. *Definitio.*

Cauſa verò Gangrænæ & Sphaceli eſt, quando pars aliqua corporis Spiritibus & calore nativo privatur, & ab iisdem non amplius fovetur & vivificatur. Pars verò corporis Spiritus & calore ſuo nativo ſpoliatur, quando ii vel in parte affecta ſuffocantur, vel in eam influere impediuntur. Dicti autem Spiritus vel ab inſigni excedente calore; vel ab intenſo frigore externo; vel à multis in aliqua parte congeſtis humoribus aqueis, vel defectu alimenti; vel ab ictu ſeu morſu alicujus animalis venenati; vel ab externa flamma & combuſtione; vel validiſſima alicujus partis contuſione & conquaſſatione; vel à ſcorbuto; ſupprimuntur & ſuffocantur. Spiritus etiam influere nequeunt, ſi magna obſtructio pororum & vaſorum adeſt, ac via Spiritus tranſeundis clauſa, impervia, & obſtructa eſt. *Cauſa.*

Apud hos Patientes verò, de quibus nobis hic ſermo eſt, alii ob vitioſorum, acrium & corruptorum humorum abun-

abundantiam & congestionem, & hinc spirituum oppressionem & suffocationem; Senio confecti ob succorum alimentariorum & spirituum in corporibus penuriam & exhaustionem, nutrimenti & humidi radicalis defectum, sanguinisque ac succorum in tubulis stagnationem ac impeditam circulationem, tandemque motus illorum cessationem, quibus mediantibus calor nativus extinguitur, ac hæc vel illa pars emoritur, Gangrænam vel Sphacelum patiuntur.

Exemplum primum. Exemplum hujus rei in Vietore quodam, Johanne Heissen in Xenodochio nostro Ulmensi observavi, qui ex inopinato atrocissimos dolores in extremitate trium digitorum dextræ manus sensit, quibus mediantibus brevi dictæ digitorum extremitates unâ cum unguibus livido ac plumbeo colore cum insequente sensus privatione, (spretis omnibus exhibitis sudoriferis, alexipharmacis, theriacalibus, applicatis cataplasmatibus, spiritibus, aliisque remediis appropriatis) atro-livido colore tinctæ & emortuæ sunt, quæ mortificatio indies serpsit, donec totam manum occupavit, insequensque Sphacelus totam manum corrupit, ut in carpo circa articulationem cultro, ad conservationem brachii eandem separare summa necessitas postulaverit, quam manus abscissionem patiens intrepidus aspexit, & cum amputata manus decideret, ad illam jocosè germanicis verbis dixit, **da ligst / was gibst.** Et quamvis post hanc operationem videbatur, ac si Patiens ab omni Gangræna & Sphacelo jam liberatus esset, tamen malum postea ab interna causa recruduit, totumque brachium occupavit, & patientem brevi jugulavit.

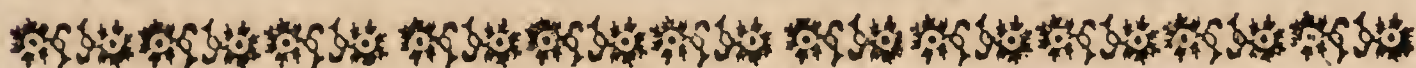
Exempl. secundum. Alterum Exemplum in quodam milite præsidiario Ulmensi, nomine Joh. Laupheimero in Nosodochio nostro publico vidi, qui sine ulla causa externa de ingenti dolore digitorum pedis dextri conquestus est, qui brevissimo tempore unâ cum Unguibus lividi ac plumbei facti sunt,

ac

ac Gangræna & Sphacelus celerrimo curſu, (ſpretis omnibus adhibitis remediis appropriatis & ſpecificis) illos invaſerunt, & non ſolum minorem, ſed totum pedem cum crure, non ſine cadaveroſo & vix tolerabili fœtore, ſic corruperunt, ut totus pes atro colore, inſtar carbonis, apparuerit, & patiens brevi huic mundo valedixerit.

Idem etiam in duabus vetulis in dicto noſtro Xenodochio Ulmenſi mihi obſervare contigit, quæ pari modo ab interna cauſa, defectu nimirum alimenti & ſpirituum, Gangræna ac Sphacelo in pedibus correptæ ſunt, & brevi abhinc tempore animam ſuam exhalarunt. *Exempl. tertium.*

Et, cum ante multos annos adhuc Phyſicum Reipublicæ Giengenſis ordinarium agerem, Reſtionis cujusdam, Viti Brezgeri filia, duodecim vel quatuordecim circiter annorum, ab interna cauſa, præcedentibus acutiſſimis doloribus, in dextro femore Gangræna, cum macula livida atro-purpurea palmam lata, correpta eſt, quod malum, (fruſtra adhibitis ſudoriferis, alexipharmacis, & topicis) unica nocte celerrimo curſu ita ſerpſit ac ſe dilatavit, ut totam fermè coxam vicinasque partes occuparit, ac patiens ſpatio paucorum dierum interierit. *Exempl. quartum.*

OBSERVATIO MED. XCVIII.

Gangrænæ à frigore Curatio.

Gangræna non raro ab intenſo frigore externo proficiſcitur, quo mediante ſæpius peregrinantium, per nivem & glaciem ambulantium extremitates pedum, nares, & aures emoriuntur. Antequam verò dictæ partes necroſin patiuntur, ingens dolor, punctio & morſura præcedere ſolet, quibus ceſſantibus, ſtatim Gangræna & ſphacelus inſequuntur. *Gangræna à frigore.*

Causa. Causa hujus mali est, quando sanguis, qui in externis partibus movetur, & circulatur, occlusis & adstrictis vasis capillaribus, clausisque poris condensatur & immobilis redditur, & sanguis ad has partes affluens pari modo suum cursum absolvere nequit, stagnat & concrescit; Et postquam spirituosæ, & ex sale volatili consistentes particulæ evanuerunt, cœteræ verò salinæ portiunculæ adhuc fluidæ intensam acrimoniam acquisiverunt, hinc nervosas, tendinosas, & membranosas fibrillas rodunt, & sic dolorificam punctionem & morsuram excitant. Postquam verò sanguis indies magis magisque corrumpitur, & subtilia vascula capillaria exesa sunt, dolor ac simul affluxus & radiatio spirituum vitalium cessat, calorque nativus suffocatur & extinguitur; Econtra frigus & stupor membri cum abolito sensu & horrore aliquo persentitur, quem mox incipiens & postea totalis membri mortificatio excipit, cujus floridus & vivificus color in luridum, atro-lividum, vel nigrum colorem permutatur.

Curatio. In principio hujus morbi membrum frigore alteratum non statim ignis calori admovendum, aut topica actu calida applicanda; sed in aquam frigidam immergendum, ac nive fricandum, quibus mediantibus corpus vel pars affecta sensim incalescit, caloremque naturalem recuperat. Ex hac ratione Incolæ septentrionales hosce Patientes ex frigore rigidos, inflexibiles & semimortuos ante omnia in aquam frigidam mergunt, postea manus, pedes, nares, aures, vel alias à frigore affectas læsasque partes, (antequam eos in calidum conclave vel ad ignem admittunt) nive fricant, ac aqua frigida abluunt. Hoc facto, demum calida remedia applicant.

Exempla. Hujuscemodi Patientes, Equites nimirum Würtembergicos ex Hungaria redeuntes ante aliquot annos in nostro Nosodochio publico extra civitatem sito, habuimus, quorum pedes à gelu malè affecti & insigniter læsi, digitique dictorum pedum omni sensu carentes & emortui atro-lividi fuerunt; His quotidiè manè de Electuario sequenti nucis juglandis quantitas cum aqua cardui benedicti diluta ad movendum sudorem propinata fuit. ℞. *Rob. juniper. sambuc. ana ℥ij. Electuar. Diascord. Fracastor. Theriac. Androm. ana ℥j Terr. sigill. siles. ʒj. Syr. acetos. citr. ʒvj. M.d. ad fictile. S.* Schwitz-Latwerg.

Electuar. sudorif.

Præter hoc, sequens Epithema manè & vesperi cum intinctis linteis pedibus tepidè applicandum à me præscriptum fuit. ℞. *Spir. vini opt. rectif. ℔j. pulv. sal. armoniac. ℥j. Camphor. ℈j. M. d. ad vitr. S.* Uberschlag zu den Füssen. Ex horum remediorum continuato usu calor nativus in pedibus fermè emortuus rediit, digiti pedum

Epithema pro membris à gelu sideratis.

spha-

ſphacelati ſeparati ſunt, ac exoptata conſolidatio poſt adhibita mundificativa, ſarcotica & epulotica feliciter inſecuta eſt.

Alii duo milites præſidiarii Ulmenſes, cum atrociſſimo gelu exiſtente, ad cuſtodiendam contra hinc inde vagantes ac prædæ inhiantes milites unam alteramve vehem fœni cum equis, in agro Ulmenſi per nivem & glaciem ambularent, digitos pedum ſic corruperunt, ut ingentes puſtulæ nucum magnitudine exortæ ſint, quibus militibus altera die in Xenodochium noſtrum delatis puſtulæ Illæ forfice apertæ ſunt, & præmiſſis præmittendis calidum cataplaſma & herba ſcordii, vincetoxici, rutæ, ſem. naſturtii, Urticæ, &c. cum vino coctum, itemque ſupradictum Epithema ex Spiritu vini rectificato, ſale armoniaco & camphora applicatum fuit; Dicti verò pedum digiti jamdudum à Sphacelo totaliter corrupti, lividi, inſenſibiles facti & emortui ſe à minore pede ſponte ſepararunt, & conſolidatio pedis per decentia adhibita remedia ex voto inſecuta eſt.

Mulieri etiam alicui, Pileonis conjugi, in noſtrum Xenodochium poſt perpeſſum in petulanti divagatione extra civitatem maximum ac intenſiſſimum gelu, delatæ, digiti pedum atrolividi, omni ſenſu carentes, Sphacelo corrupti & emortui, ſeparati, ac oſſicula prominentia à chirurgo Xenodochii ordinario Joh. Barthol. Heckhingio forcipe abſciſſa ſunt, poſtea verò conſolidatio a dicto Chirurgo procurata fuit.

OBSERVATIO MED. XCIX.

Tres lapilli è veſicula fellis exciſi, & ren dexter calloſus, & quoad ſubſtantiam durus & ſabuloſus repertus.

ANno 1695. Menſe Martio, Viennæ Illuſtriſſima quædam Comitiſſa, quæ per multos annos continuum dolorem gravativum & prementem in dextro hypochondrio circa regionem hepatis, & in ſiniſtro latere circa lumbos aſſiduos cruciatus ſenſit, poſt obitum, ad inveſtigandam hujus mali cauſam, in præſentia Magnifici cujusdam Medi-

ci, à meo Filio Johanne Christophoro Gockelio, Serenissimi Principis à Liechtenstein &c. &c. Chirurgo aulico, (ex cujus communicatione hæc habeo) secta & aperta fuit, ubi in vesicula fellis non solum bilis naturalem suam formam & substantiam exuit, ejusque loco materia mucosa & viscida cum tribus solidis ac ad duritiem coctis & coagulatis atris & splendentibus lapillis, quorum quilibet sua magnitudine nucem moschatam referebat, reperta fuit. Ren dexter, qui quoad naturalem magnitudinem excedebat, & quoad unum alterumve processum angularis erat, per totam suam substantiam & parenchyma, durus & quasi callosus inventus est, qui cultro in secando resistebat, &, ac si culter per tophum vel materiam arenosam concretam & coagulatam transiret, strepitum quendam edidit. Ex quibus facilè colligi potuit, quod dicti lapilli continui & annosi doloris in dextro hypochondrio, itemque cruciatus assidui circa lumbos, ren dexter durus & callosus, ac forsan etiam transeundæ urinæ impervius, causa extiterint.

CONSILIUM MED. C.

Cancer occultus in mamma dextra.

Morbus.

ANno 1699. Honesta quædam Matrona, temperamenti melancholici, ætatis quadragesimo circiter octavo me vocavit, mihique retulit, quod ante aliquot annos, post ultimum puerperium in mamma dextra tuberculum durum, magnitudine pisum majus vel fabam æquans, senserit, quod parvi æstimarit, & pro glandula lacte concreto repleta ha-

ta habuerit, quod verò hactenus succeſſivè incrementum ſumſerit, ita ut non parum de maximo ac deplorato exinde inſequente damno anxia & ſollicita ſit, ac eapropter Conſilium & auxilium meum ſummoperè expetat atque deſideret.

INſpecto itaque tumore hoc duro, inæquali, tactui renitente, atque indies incrementum ſumente, aliter judicare non potui, quam quod hic tumor Cancer occultus ſit, qui procedente tempore in cancrum exulceratum degenerare poſſit, quapropter quam maximè cavendum ſit, ne per externa fortiora remedia tumor hic vel irritetur, vel per emollientia ad ſuppurationem ducatur, & ſic hoc malum in cancrum exulceratum degeneret. *Definitio.* *Cautela.*

Quod cauſam hujus mali concernit, illa ab humore atrabilario, & particulis ſanguinis melancholicis, acri-ſalinis & cauſticis proficiſcitur, qui ſanguis fœculentus, acer & aduſtus mediantibus venis in mammam dextram derivatus fuit, ubi ob inſignem ſuum calorem & acredinem anſam & materiam huic malo præbuit, ex cujus materiæ affluxu & congeſtione hic tumor tale hactenus incrementum ſumſit. *Cauſa.*

Hunc affectum Cancrum occultum eſſe, ex ſequentibus ſignis eluceſcit. 1. Quia in principio magnitudine piſum vel fabam æquavit, nunc verò in mali punici magnitudinem, vel ultra excrevit. 2. Tumor hic in loco ſuſpecto, interna videlicet mammæ parte radices egit, & patiens neque gravida eſt, neque lactat. 3. Patientis temperamentum cauſæ huic morbificæ eſt adæquatum. 4. Tumor durus, inæqualis, tactuique renitens deprehenditur. Et 5. Nonnunquam dolor punctorius, cum tumoris augmento, percipitur. *Signa.*

Cancer occultus, qui interiora corporis occupavit, intactus relinquendus eſt, quia tractatus irritatur, exulceratur, & citius interficit, teſte Hippocr. aphor. 38. ſect. 6. dicendo. Quibus occulti cancri fiunt, non curare melius, curati enim citius intereunt, non curati verò longius vitam trahunt. Et, de periculo circa hanc operationem Celſus lib. 5. cap. 28. ſequentia ſcribit. Sectionem & uſtionem nunquam non periculoſam fuiſſe, & plerumque propter irritationem, & inde excitatam tumoris auctionem, hominem jugulaſſe. Imò licet talis cancer exciſus fuerit, alium tamen ſuccreviſſe & occidiſſe: poſt exciſionem cancri in mamma, alium in utero obortum fuiſſe, ac breviori tempore interfeciſſe. Poſt ablationem ejus in labiis & naſo, alium in liene prognatum, mortem attuliſſe. *Prognoſis.*

Curatio.

In curatione hujus mali remediorum internorum & externorum est habenda ratio. Internè, hæc tria observanda veniunt, 1. ut bilis atra sæpius è corpore expurgetur. 2. Ipsius generatio & influxus in venas prohibeatur. Et 3. pars affecta roboretur. In quem finem patiens 1. ad humoris atrabilarii evacuationem sequentem potiunculam hausit.

Potio melanagoga.

℞. *Electuar. diacathol. Confect. Hamech. ana ʒiij. Crem. ♀ri ℈j. Extr. helleb. ningr. gr. v. Diagryd. corr. gr. iij. Aq. fumar. ℥ij. M. f. potio una vice sumenda.*

V. S.

Quocirca etiam ad ventilandum sanguinem Venæsectio in talo pedis adhibita fuit. 2. Ad præcavendam bilis generationem patienti injunctum fuit, ut convenientem Diætam observet, ac omnia in cibo & potu, quæ acredinem habent, sanguinemque acrem & effervescentem generare possunt, evitentur. Econtra bilis, ne in corpore cumuletur, sæpius, & quidem certis temporibus expurgetur, ac sanguis ventiletur. 3. Ad partem affectam roborandam & firmandam remedia varia confortantia præcipitantibus & antiscorbuticis mixta fuerunt ordinata, & inter alia ad sanguinem edulcorandum.

Diæta.

Pulv. sanguin purif. & edulcorans.

℞. ♁ii *diaphoret.* ♃. *ana ʒij. CC. philos. præp. ʒß. Spec. diarrhod. Abb. diatrionsant. ana ʒij. sacch. alb. ℥ij. M. f. pulvis. Dosis ʒj. cum aq. Card. bened. M. & V.*

Empl. de plumbo Mynsf. Lamina plumbo Mercurio viv. illita.

Externè verò *Emplastrum de plumbo Mynsichti*, & *lamina plumbi tenuissima, mercurio vivo illita*, mammæ fuit applicata. Refrigerantia enim & lenientia, quæ acredinem temperant, adhibere licitum est, teste Galeno, lib. 2. ad Glaucum. In quem finem etiam confert *Unguentum ex ranis viridibus*, ut singulare & specificum remedium.

Ung. ex ranis.

Linim. simpl. Sculteti.

Lutum quod in cote resultat

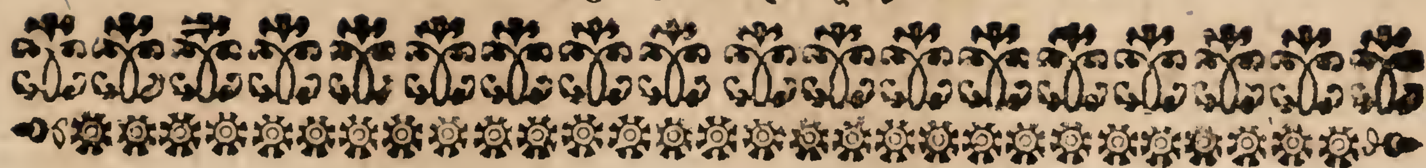
Empl. Aquapendentis.

Sacculus siccus.

Item Linimentum simplex Sculteti; nec minus *Lutum illud, quod in cote resultat dum acuuntur ferramenta, (Germ.* Schliff.*) vel per se, vel cum Oleo myrtino, sempervivi, solani, vel plantaginis mistum.* Et *Aquapendentis remedium*, de quo Oper. chirurg. part. 1. pag. mih. 197. testatur, quod bis aut ter cancrum mamillæ curaverit, cujus descriptio hæc est. ℞. *Solatri hortens. virg. aureæ, sonchi ana Mij. coctis in aqua & contusis adde farin. milii ℔j. Olei rosati ducti in mortario plumbeo, donec contrahat colorem plumbi ℥v. sapæ & decocti prædicti q. s. M. & f. l. a. Emplastrum*, quod etiam ad cerati formam confici potest. Confert quoque *sacculus siccus ex chamomilla, meliloto, floribus sambuci*, &c.

Cancri verò illi, qui in aliquam molem excreverunt, (in quorum numero cancer hic occultus, mobilis, & pendulus est, de quo in præsenti Consilio locuti sumus) sine ablatione partis affectæ, curari nequeunt. Quod verò Patiens hactenus ob ingens vitæ periculum admittere recusavit.

INDEX

INDEX
CONSILIORUM ET OBSERVATIONUM CENTURIÆ SECUNDÆ.

XVIII.

XL. Ve-

CON-

AP-

APPENDIX,

Quæ in ſe continet

OBSERVATIONUM MEDICINALIUM

DECADES V.

Quibus acceſſit

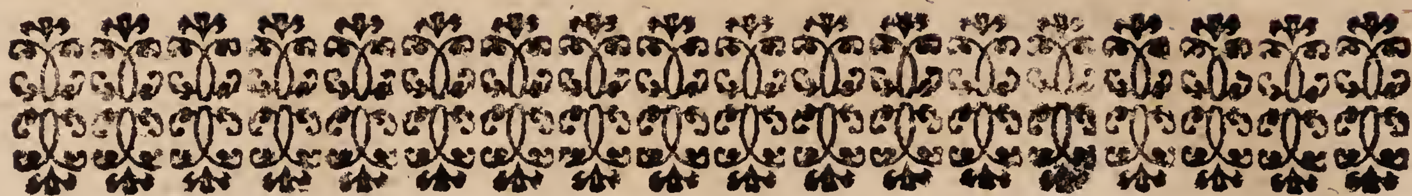
ADDITAMENTUM,

videlicet

Modus inſpiciendi Vulnera Lethalia

atque

Cadavera Venenis extincta.

OBSERVATIONUM MEDICARUM DECADIS PRIMÆ.

OBSERVATIO MED. I.

Ulcus fiſtuloſum, ab intercepto Hæmorrhoidum fluxu ponè inteſtinum rectum, curatum.

Caſus.

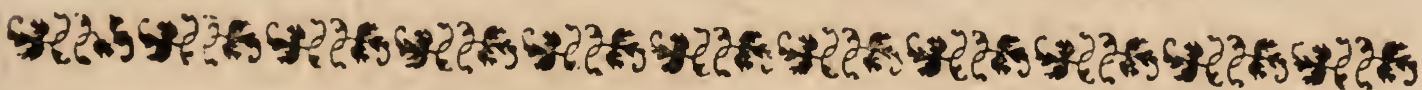

ANno 1695. Menſe Decembri, honeſta quædam Matrona gravida, acutum & fermè intolerabilem ardorem in dorſo, circa lumbos, & præſertim inteſtini recti regionem ſenſit, unde factum eſt, ut præ nimio dolore parum comedere, ac graviter ſedere & decumbere, imò ægrè urinam reddere, vel alvum exonerare potuerit.

Morbus, ejusque Cauſa. EGo cum chirurgo in Conſilium vocatus, mediante inſpectione ponè ſiniſtram partem inteſtini recti, ſinum fiſtuloſum, digiti longitudine profundum, deprehendi, qui apertus, magnam copiam materiæ purulentæ & ſanguinolentæ invicem mixtæ fœtidiſſimæ, evomuit, quæ materia à retento & intercepto hæmorrhoidum fluxu orta & congeſta erat, & per longiorem moram, ſimul ac corruptionem, exedentem acredinem nacta eſt, quæ ſinum illum fiſtuloſum erodendo efformavit. *Curatio.* Expreſsâ itaque per manum chirurgi hâc materiâ purulentâ & putridâ, turunda Unguento digeſtivo illita fiſtuloſæ huic cavitati inſinuata, partique affectæ deſuper Linimentum ſimplex in formâ Emplaſtri accommodatum fuit. Secundâ & tertiâ poſt

post deligationem die, sinus iterum tali purulenta materia repletus, atque rursum per expressionem evacuatus fuit. Hoc facto, quotidiè manè & vesperi aqua sequens ad Ulceris mundificationem per siphonem fuit injecta. ℞. *Herb. Centaur. min. scordii, Flor. rosar. rubr. ana Mß. Flor. balaustior. ʒj. Pulv. mastich. myrrh. Oliban. aloe ana ʒß. Rad. ireos Florent. aristoloch. rotund. tormentill. ana ʒj. Mixt. & concis. coq. cum ℥xx. vel mensurâ dimidiâ aquæ fontanæ, & ℥x. vel quartario uno vini rubri per quadrans horæ unius, in olla benè tecta, coletur, in colatura dissolv. Mell. ros. colat. ℥j. M. d. ad vitrum & servetur. pro usu.* Quâ per octiduum, & quod excurrit, injectâ, Ulcus hoc sinuosum ex voto mundificatum, ac pus album, læve, & æquale egestum est. Postea indies purulenta materia imminuta, & Ulcus spatio quatuordecim dierum consolidatum fuit. *Aq. mundif. per siphon. injicienda.*

Durante Curationis tempore, aliquoties ad movendam alvum talis clyster injectus est. ℞. *Lactis vaccin. ℥vj. in quo dissolv. Sacchar. Thom. Mell. rosat. colat. ana ℥ij. vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* *Clyster.* Et ad Urinam promovendam, aqua sequenti, cochleatim sumendâ, usa est. ℞. *Aq. fragor. ℥iij. Malvæ. ℥j. Ocul. ♋. præp. ℈j. Syr. d. alth. Fernel. ʒvj. M. d. ad vitrum.* *Aq. refrig. nephrit.* Quibus dicto modo adhibitis, omnia Symptomata evanuerunt. Quocirca etiam ægrota convenientem diætam observavit, ac pro potu ordinario *Decoctum ligni sassafras & radicis chinæ, addito cinnamomo, bibit.* *Pot. ord.* Sicque Divinâ favente gratiâ dicta Patiens brevi tempore pristinam suam bonam valetudinem recuperavit.

OBSERVATIO MED. II.

Alius sinus fistulosus penes intestinum rectum, feliciter curatus.

Casus.

ANno 1697. Mense Aprili, Joh. Georgii Adami, fabri lignarii uxor, mediæ ætatis, & sanguine scorbutico abundans, in dextrâ parte natium, propè intestinum rectum tumorem aliquem sensit, qui cum ingenti dolore & inflammatio- *Morbus.*

ne, gangrænam minitante, brevi tempore in magnam molem excrevit; cui etiam febris, ſitis, magna inquietudo, appetitus proſtratus, virium dejectio, ſingultus, aliaque peſſima ſymptomata, non ſine vitæ periculo, acceſſerunt.

Curatio.

QUem tumorem Chirurgus Joh. Riedlinus per Emplaſtra & Cataplaſmata emollientia, ſimul ac defenſiva refrigerantia, ac inter illa Linimentum ſimplex Sculteti, ad maturitatem perduxit, qui ruptus unâ vice ultra menſuram materiæ purulentæ, putridæ & corruptæ, magno cum fœtore evomuit. Ingraveſcente hoc morbo, Ego die 28. Aprilis, affectu hoc diligenter examinato, Patienti ſequentia remedia ordinavi; Et quidem ante omnia ad ſaburram vitioſorum humorum è toto corpore expurgandam. ℞. *Pulv. rad. Gialapp.* ʒß. *Syrup. de cich. c. Rhab.* ʒvj. *Aq. Endiv.* ℥j. *M. f. potio unâ vice haurienda, à qua aliquoties dejecit.* Et ad ſitim Tantaleam, ardoremque totius corporis reſtinguendum. ℞. *CC. uſt.* ⴲ*ri præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒij. *ſacch. albiſſ.* ℥ij. *M. f. pulvis ſubtiliſſimus cum duabus menſuris aquæ fontanæ pro potu permiſcendus.*

Pot. purg.

Pulv. refrig. pro potu.

Potus Ord.

Die 29. Aprilis ſeqq. ſpecies pro potu Ordinario præſcripſi. ℞. *CC. uſt.* ℥j. *Hord. integr.* ℥iß. *Liquirit.* ʒij. *Ficuum num. v. Paſſul. min.* ℥ij. *Herb. agrimon. Veron. ana* Mß. *Sem. anis. fœnic. ana* ʒß. *M. & concis. coq. cum aq. font. menſuris duabus ad tertiæ partis conſumptionem.* Et ad ventriculum roborandum, ℞. *Vini Cydon.* ℥iiij. *Syrup. de agreſt.* ℥ß. *Ocul.* ♋. *præp.* ℈j. *M. d. ad vitrum. Doſis, cochleare unum vel alterum, aliquoties de die repetendo.*

Mixtur. ſtomach. corrob.

Die 30. Aprilis patiens de dolore gravativo circa regionem ventriculi & proclivitate ad vomitum conqueſta eſt, quapropter ♀*i Emetici gr. iij.* cum brodio carnis aſſumſit, cujus beneficio magnam quantitatem bilioſæ ac corruptæ materiæ evomuit. Et, ad Singultum compeſcendum, ſimul ac calorem p. n. febrilem per ſudorem exterminandum. ℞. *Rob. ſambuc. juniper. Elect. Diaſcord. Fracaſtor. ana* ℥ß. *Theriac. Androm.* ʒj. *Terr. ſigill. ſileſ.* ʒß. *Syr. acetoſit. citr. q. s. ad Elect. moll. conſiſtentiam. Doſis, nucis moſchatæ quantitas, aliquoties repetendo.* Externè, *Cataplaſma contra ſingultum Mynſ. ventriculi regioni fuit impoſitum.*

Vomitorium.

Elect. ſudorif. & alexipharmac.

Cataplaſm contr. ſingult. Mynſ.

Die 1. Maji, ad Cordis infirmitatem. ℞. *Aq. 3. Cordial. ana* ℥j. *Meliſſ. ſimpl. è typh. Cerv. ana* ℥ß. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp.* ♁ *ii diaphoret. rec. præp. ana* ℈ß. *vin. Cydon.* ℥j. *Syr. granat.* ℥ß. *M. d. ad vitr. Doſis cochleare unum vel alterum, ſæpius reiterando.*

Aq. cordial confort.

Die

Die 3. Maji, ſeq. Julapium confortans, ſitimque reſtinguens *Julap.* præſcripſi. ℞. *Syr. rib. berber. ana ℥iß. Aq. fontan. ℔j. Spir. ⊕ ol. rectif. q. ſ. ad grat. acorem. d. ad vaſculum. Quod Julapium aliquoties fuit repetitum.*

Die 5. Maji, ſequentes ſpecies pro potu ordinario, loco priorum, ſubordinatæ & paratæ fuerunt. ℞. *Scob. lign. ſaſſafr. Santal. citrin.* *Spec. pro* *Rad. chin. ana ʒß. Cinnam. opt. ʒij. CC. uſt. ʒvj. Ocul. ♋. ʒij. M f. pulvis* *pot. ord.* *groſſus, cui add. Paſſul. min. ℥ß. d. ad ſcatulam. Cujus cochleare unum in urceo tecto cum aquæ fervidæ menſura una miſceatur, & refrigeſcere ſinatur.* Et, quia ſigna impuritatis ſanguinis, & copia vitioſorum humorum in corpore contentorum apparebant, iccircò de ſequenti Syrupo laxativo alternis diebus cochleare unum deglutivit. ℞. *Syrup. d. cichor. cum* *Syrup.* *Rhab. Diaſer. Andern. ana ʒvj. pulv. rad. Gialapp. ʒiß. M. d. ad fictile.* Et quia patiens de maximo dolore femoris conqueſta eſt, iccircò die 20. Maji ſeq. Emplaſtrum parti dolenti fuit impoſitum. ℞. *Emplaſtr. dia-* *Emplaſtr.* *phoret. Mynſichti ℥j. pulv. ammoniac. gr. xv. M. & malax. cum phlegmate ex* *pro dolent.* *ſpiritu lumbricorum reſiduo, d. ad chartam pro uſu.* *femore.*

Die 19. Junii, nova ſigna præſentiæ ſcorbuticorum humorum apparebant, qui ſequenti ſacculo laxativo, maximo cum patientis levamine fuerunt expulſi. ℞. *Herb. agrimon. Veron. puleg. Origan. coch-* *Sacculus* *lear. ſcolopendr. naſturt. beccabung. ana Mß. Rad. 5. aperient. maj. ana ʒj.* *laxativ.* *helleb. nigr. præp. Garyophyllat. conſolid. maj. ana ʒij. ſcob. lign. ſaſſafr. ℥ß. Rhabarb. Monach. ℥ß. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒvj. Turpeth. opt. Gialapp. Agaric. troch. Polypod. querc. ana ʒij. ♀i alb. crud. ʒij. Cinnam. ʒj. Macis ℈ß. chalyb. c. ♀. præp. & in petiâ ligat. ℥ij. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & conciſ. f. cum linteo albo puro nodulus in ℔v. aquæ mulſæ decoquendus, cujus decocti ſingulo manè ℥v. vel vj. ebibendæ.* Ad appetitum reſtituendum, ac obſtructiones meſenterii reſerandas, tali mixtura uſa eſt. ℞. *Elix. Pro-* *Elix. ſto-* *priet. Parac. ʒj. Spir. ſalis, ♀i, armoniaci, ana ℈j. M. in vitro. Doſis M. & V.* *mach. &* *guttæ 10. in juſculo.* *aperit.*

Tandem, die 20 Julii, vinum medicatum ex modo dictis ingredientibus antiſcorbuticis ac laxativis ad reliquias excrementitiorum humorum ſcorbuticorum educendas, denuò bibit.

Externè, ſinus fiſtuloſus per aquam ſuprâ Obſervatione primâ commemoratam, & quotidiè M. & V. per ſiphonem injectam mundificatus, cui ad meliorem repurgationem etiam ſequens ſubſtituta fuit. ℞. *☿ii ſublimat. ʒij. Ceruſſ. lithargyr. alum. uſt. ♀i uſt. ana ʒj. Aq.* *Aq. mun-* *font. Spir. vin. opt. ana ℥ij. M. f. ebullitio, hujus colatur.* ℞. *℥j. in qua diſ-* *dif. per ſi-* *ſolv. Ung. Ægypt. ʒß. M.* Poſt injectionem dictarum aquarum, tu- *phon. inji-* *cienda.*

rundæ, Unguento Digestivo Hildani, ægyptiaco mixto, illitæ; sinui fistuloso immissæ fuerunt.

Carnis corruptæ & gangrænosæ à sanâ separatio.

Et quia circa partem affectam maculæ atro-lividæ, gangrænæ & sphaceli prodromi, apparebant, quæ versus muliebria serpere videbantur, illæ apertæ fuerunt, dictumque Unguentum digestivum cum ægyptiaco mixtum, impositum, ac desuper Linimentum simplex pro defensivo in forma emplastri applicatum fuit, quorum adminiculo, cooperante naturâ, caro corrupta à sana separata, excidit. Post absolutam mundificationem, epulotica, & tandem cicatrizantia adhibita sunt, quorum ope & subsidio, (non neglectâ convenienti Diætâ) ulcus hoc fistulosum consolidatum, atque hæc Patiens, Dia favente gratia) pristinæ sanitati restituta fuit.

OBSERVATIO MED. III.

Ruptio & dilaceratio venarum cervicis uteri, & colli vesicæ, ex Casu.

Casus.

ANno 1697. Mense Februario, Eva Lindin, Ephippiarii filia, Giengensis, in hypocausto improvidè obambulans, toto dextro pede, usque ad inguen, per quadratum soli foramen, per quod textores pannos in textrinam subterraneam demittere solent, decidit, ubi per subitaneam ac violentam divaricationem & expansionem crurum, venas colli uteri disrupit, & simul collum vesicæ dilaceravit, quam læsionem statim uberrima hæmorrhagia secuta est, quæ tibialia sanguine implevit, & solum hypocausti copiosissimo sanguine conspurcavit. Hanc hæmorrhagiam ingens dolor, cum pudendorum tumore & inflammatione insecutus est, qui Unguento ex sambuco, floribus calendulæ, & butyro parato, oblinitus fuit. Hinc patiens dolorem quidem

dem tolerare potuit, ſed non ſine dolore urinam, cum ſedimento craſſo ac copioſo pure permixtam, reddidit: Poſtea verò urinæ incontinentiâ laboravit, quæ identidem præter voluntatem effluxit.

Reſolutio.

QUod ergò hîc affectus à dicto caſu pervenerit, venæque cervicis uteri ruptæ, & collum veſicæ læſum ac dilaceratum fuerit, idipſum fuſiſſima ſtatim poſt caſum inſecuta hæmorhagia, dolorifica item urinæ effluxio, ac materia purulenta urinæ permixta & excreta, ſatis ſuperque teſtantur. Et quia ſtatim in principio cura legitima neglecta, partesque læſæ & exulceratæ medicamentis lenientibus, mundificantibus, ſiccantibus, & conſolidantibus tractatæ non fuerunt, materia hæc purulenta progreſſu temporis inſignem acredinem nacta eſt, vicinasque partes, ac muſculum ſphincterem veſicæ, ejusdemque nervum inſertum corrodendo in tantum læſit & exedit, ut muſculus colli veſicæ ſe non amplius contrahere, veſicam claudere, ac urinam retinere potuerit, unde urinæ incontinentia ſecuta eſt, quæ exulceratio poſtea in ulcus ſordidum ac cacoethes, cum affluxu variorum acrium, inpurorum ac ſordidorum humorum, conſolidationem impedientium, degeneravit. *Cauſa, cum ſignis.*

Et licet Curatio hujus mali dubia & difficilis ſit, ea tamen per ſequentia remedia tali modo tentari poterit, ut 1. Corpus præparetur, & pravi ac vitioſi humores expurgentur. 2. Partes exulceratæ mundificenrur. 3. Eædemque per fomenta, inſeſſus & medicamenta adſtringentia, ſiccantia, epulotica, ac cicatrizantia conſolidentur. Et 4. bona ac conveniens Diæta obſervetur.

In quem finem ſequentia Remedia à me præſcripta fuerunt.

Et quidem 1. ad vitioſorum humorum expurgationem. ℞. *Raſur. lign. Guajac. ℥iij. ſaſſafras ʒvj. Rad. ſarſaparill. ℥iß. chinæ ℥j. macerentur per noctem calidè, in aq. pur. ℔v. dein in vaſe clauſo ſ. a. coquantur, add. Rad. polypod. querc. ʒiß. Turbith. gummos. ʒv. Herb. ſanic. pyrolæ, Veronic. agrimon. ana Mj. pulp. colocynth. ʒj. Liquir. raſ. ʒvj. M. ſ. decoctio ad remanentiam ℔iij. d. colatura ad vaſculum. De quo Decocto manè jejuno ſtomacho, & meridiè circa horam ſecundam ℥v. vel quartarium dimidium bibatur.* *Apozema laxativ. & traſmat.*

Mundificativum pro injectione. 2. Pro mundificatione fiat injectio per siphonem. ℞. *Aq. aluminos. seu ☿ ialis ℥iß. plantagin. ℥iij. Rosar. ℥j. Mell. rosat. colat. ℥j. Ung. Ægyptiac. ℥ß. M. d. ad vitrum.*

Ung. sicc. & epulot. 3. Pro siccatione & carnis generatione. ℞. *Plumbi usti & loti, Pulv. testar. ostreor. calcinat. Rad. iridis Florentin. ana ʒj. Ung. diapompholig. de tutia ana ʒvj. vel ℥j. M. d. ad fictile. Quod Unguentum turundis illitum partibus læsis applicetur.*

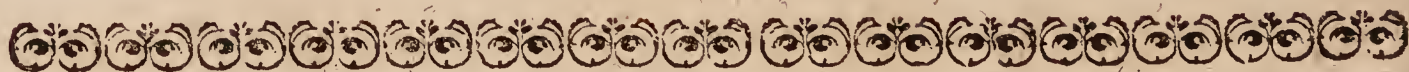
Fomenta. Pro fomento, *Cortices ligni quercini, & radices consolidæ majoris, in aqua fabrorum, in qua candentia ferramenta extinguuntur, coquantur, ac ille vapor decocti in vase apto excepti, cui patiens insideat, divaricatis cruribus, pudendis excipiatur, sæpiusque repetatur.*

Hinc, ℞. *Fol. betonic. agrimon. salv. lauri, rorismarin. myrt. puleg. Origan. flor. stœchad. Arab. balaustior. ana Mj. Rad. consolid. maj. ℥iij. bistort. tormentill. aristol. long. ana ℥ß. alum. roch. ℥ij. M. & concis d. ad chartam. Coquantur in aqua fabrorum modò dicta, pro insessu, sæpius ac multoties repetendo.*

Diæta. 4. Quod Diætam concernit, Aer sit temperatus, cibi euchymi ac laudabiles, bonum succum ac sanguinem generantes, ut juscula carnium, ptisana hordeacea, pruna, pulmenta ex ovis parata, mala elixa, &c. Econtra cruda, coctu difficilia, acria, salsa, fumo indurata, &c. vitentur. Pro potu ordinario confert tale Decoctum. ℞. *Scob. lign. sassafr. Guajac. ana ℥ß. Rad chin. ʒij. Consolid. maj. ℥ß. Herb. agrimon. Mj. Sanicul. alchymill. ana pj. Liquirit. ℥j. passul. min. ℥iß. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. Misceantur & coquantur omnia cum duabus mensuris aquæ fontanæ ad tertias.* De cœtero quies procuretur, ac patiens in lecto decumbat; alvus sit aperta; ac fortiores animi commotiones refrenentur.

Spec. pro pot. ord.

Quibus dictis remediis adhibitis patiens melius habuit, ac urinam retinere potuit.

OBSERVATIO MED. IV.

De Partu monstroso.

Casus.

Caſus.

ANno 1697. die Jovis, qui erat quartus Martii, Moſis Strelini, textoris Langenavenſis Conjux, Anna Bollingerin, triginta tres annos habens, puellam primogenitam peperit, quæ in S. Baptiſmate Anna nominata fuit. Hæc infans, (quam ex mandato Ampliſſ. Magiſtratus Ulm. inſpexi) in ſuperiori oris parte, ubi aliâs ſuperius labium locatur, roſtrum ſuillum apprimè formatum, in cujus medio, naſi cuſpis ſeu extremitas adnata eſt, habet. Naſus ſecundum externum apparatum utcunque naturaliter formatus, in cujus inferiori parte ex utroque latere alæ vel pinnulæ prominent, quæ verò perforatæ non ſunt, naſusque interno interfinio ſeu interſtitio caret, verſusque oris interiora apertus eſt. Præter hæc, puella ſuperiori maxilla deſtituta eſt, locoque oſſis baſilaris patellam habet, quæ verſus partem poſteriorem acuminata eſt; Penes roſtrum ex utroque latere labia, inſtar leporinorum, ſunt fiſſa, ſique plorat, ob oſſis palati carentiam, ad ſedem fermè cerebri, & oculorum cavernas, quibus inſerti ſunt, inſpiciendo perveniri poteſt. De reliquo, omnes corporis partes naturaliter ſunt diſpoſitæ. Hæc infans edit, bibit, ac dormit, nulla ægritudine affligitur, & adhuc vivit.

CAuſa hujus monſtroſi partus ſequens eſt. Cum mater monſtroſæ hujus infantis anno 1696. quæ tum temporis per ſex ſeptimanas utero gerebat, meſſis tempore, cum aliis ſui ordinis fœminis ruſticis frumentum falce reſecare vellet, illa fortè fortuna pede ſiniſtro erinaceum ſuillum calcavit, & quia mollitiem ſui corporis calcando ſentiebat, valdè perterrita eſt, ipſiusque caput, quod erga illam erigebat, cum ſociis penitius inſpexit, corpus ipſius falce ictim ſauciavit, & per fortiſſimam imaginationem Archæum, ac vim plaſticam in formanda & exornanda facie naturali erroneam reddidit, ſicque ſuo fœtui in utero exiſtenti formam ac characterem hujus roſtri ſuilli *Cauſa hujus Monſtri.*

 impreſ-

impreſſit, qui effectus monſtroſus neque per remedia neque manum chirurgi corrigi poteſt, ſed totum opus Deo committendum.

Caveant ergò matres, ne per aſpectum rerum horridarum & monſtroſarum fœtibus ſuis pari modo monſtroſos characteres imprimant, ac cum mœrore liberos tales monſtroſos educare cogantur.

OBSERVATIO MED. V.

De alio partu monſtroſo.

ANno 1697. die Sabbathi, 24. Aprilis, manè inter horam ſeptimam & octavam, Barbara Mannuſin, Michaelis Pauli, textoris Langenavenſis Conjux, filiolam, in ſacrâ undâ Barbaram vocatam, peperit, cujus maxilla ſuperior cum labio, verſus latus dextrum, profundè fiſſum erat. Dextra pinna naſi, verſus oris interiora, aperta fuit, & in ſuperiori parte narium os baſilare ſeu cuneiforme, Græc. σφηνοειδής, verſus cerebrum, ad derivanda recrementa pituitoſa, perforatum erat. In ſiniſtro latere maxilla, & narium ſiniſtra pars naturaliter conſtituta erat, ac reliquum corpus benè formatum fuit. Hæc puella, ſpatio paucorum poſt partum dierum, mundo huic valedixit. Mater ipſius, cum per tempus dimidium fœtum hunc in utero geſtaſſet, violento caſu cum olla culinaria, quam manibus tenebat, prona in terram decidit, quam ventre in fruſta minutiſſima inter cadendum confregit. Proſpiciant ergò ſibi gravidæ mulieres, ne ex vehementiori caſu, vel alio modo noxam capiant, & ſic ſibi, ſuiſque fœtibus miſeranda ejuſmodi damna, nævoſque monſtroſos inferant.

OBSERVATIO MED. VI.

Fungus carnoſus ſupra genu dextrum, cultro chirurgico reſectus.

ANno 1696. Menſe Januario, plur. Rev. & Doctiſſimus Vir, P. Joachimus, Ord. S. Benedicti, & Conventualis celeberrimi Monaſterii Elchingenſis, ibidemque rei culinariæ Præfectus, Ulmam venit, qui per aliquot annos, ex crebriori genuum inter fundendas preces flexura, & in terram proſtratione, in medio patellæ ſupra genu dextrum protuberantiam carnoſam, pugni magnitudinem æquantem habuit, quæ præteritis feriis natalitiis rupta eſt, in medio digiti longitudine cavitatem verſus dictam patellam deſcendentem habuit, quæ materiâ putrilaginosâ ac fœtidâ referta fuit.

HIc fungus, ſeu protuberantia carnoſa die 7. Januarii, S. V. Ulmæ in ædibus dicti Monaſterii, me præſente à Chirurgo & Lithotomo Georgio Riedlino horis antemeridianis, & quidem intra nonam & decimam, ſequenti modo cultro reſecta fuit. *Fungi hujus reſectio.*

Primò totus tumor carnoſus circumcirca in orbem emplaſtris, digiti longitudine, (ne per ſectionem nervi, ligamenta, tendines, arteriæ & venæ, cum patella læderentur) munitus ac quaſi circumvallatus eſt; poſtea fuſis ad Deum pro felici operatione precibus, & clauſis per faſciam oculis, tumor tranſverſim inciſus, unâque operâ ſuperior & inferior ejus pars per ſectionem circularem amputata fuit, unde tres vel quatuor venulæ ſaliendo ſanguinem fuderunt; hinc vulneri ſtatim ſplenium cannabinum in poſca intinctum & expreſſum, ac medicamento ſtegnotico probè illitum impoſitum, inſuperque linteo quadruplicato clauſum, faſciaque ſupra & infra genu cruciatim munitum & deligatum fuit, quem vulneris locum, poſtquam Dominus Patiens in lectum ſe recepit, chirurgi miniſter, usq; dum nullum *Vulneris tractatio atque curatio.*

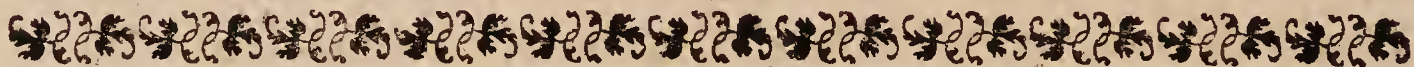
 amplius

amplius hæmorrhagiæ periculum apparebat, manu firmiter compreſſit, & ſic ſanguinem cohibuit. Inter ipſam operationem, quod valdè mirandum, Dominus Patiens ne unicum ſignum ullius alterationis, ac ſi planè inſenſibilis eſſet, de ſe edidit. Elapſis poſtmodum duobus vel tribus diebus, vulnus apertum, Unguentum digeſtivum impoſitum, venulæque, quæ rurſus ſanguinem fundere minabantur, linteamentis carptis ſtegnotico imbutis, & emplaſtro ſumperimpoſito, clauſæ fuêrunt. Poſt mundificationem, ſequens pulvis epuloticus fuit inſperſus. ℞. *Aloepat. ſarcocoll. ſangu. Dracon. Myrrh. Maſtic. Ariſtol. long. æris uſti, ana ʒj. M. f. pulvis, vulneri inſpergendus.* Pulvis autem ſtegnoticus ſupra memoratus, erat talis. ℞. *Farin. volat. Sang. Dracon. Bol. armen. terr. ſigill. aloepat. ana ʒj. gypſi ʒiij. pilor leporin. ℥ß. ſpong. combuſt. ʒj. Album. ovor. ℥ij. M. f. pulvis.* Poſt ſectionem Dominus Patiens aliquoties alvi conſtipatione laboravit, quæ ſequenti remedio ſoluta fuit. ℞. *Brod. Cibeb. laxat. ℥iß. Aq. Ceraſ. nigr. ʒvj. M. f. potiuncula, una vice ſumenda.* Toto Curationis tempore de nullo dolore conqueſtus eſt, nec appetitus ciborum unquam defecit. De cœtero, Vulnus, ob nonnunquam errores in Diæta commiſſos, longâ manu clauſum & conſolidatum fuit.

Pulv. epuloticus.

Pulvis ſtegnoticus.

Laxativum.

OBSERVATIO MED. VII.

Capitis vulnus, cum fracturâ & depreſſione cranii, ab equi percuſſione inflictum.

Caſus.

ANno 1696. die Mercurii, qui quintus erat Auguſti, S. V. veſperi circa horam quartam, Conradus Schmalzigaug, Crumenarius, ab equo animoſo, furente & refractario, nuperrimè empto, in campo, propè ædes jaculatorias, dejectus, ac calcaneo dextri pedis, cum habenas remittere nollet, in dextra capitis parte, manum tranſverſam ſupra aurem ponè ſuturam coronalem, & infra, penes ſuturam ſagittalem,

gittalem, percussus, ac cranium in forma triangulari cum fracturâ depressum fuit. Anterior rima saltem per superiorem cranii tabulam usque ad diploën penetrabat, rima lateralis verò, ubi fovea depressa se retrorsum inflectebat, ambas tabulas fractas esse, teste stylo exploratorio, immisso, & usque ad duram matrem penetrante, testabatur.

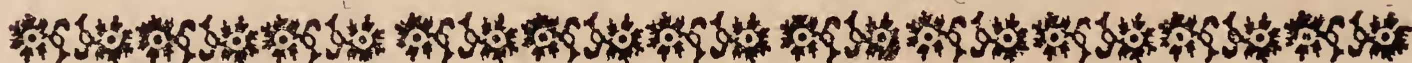
PAtiens statim post percussionem quasi mortuus in terra decumbebat, postquam verò tantillum se recollegisset, sibi tamen minimè conscius erat, sed fortissimis convulsionibus, cum vibratione manuum ac pedum tentabatur. Finitis convulsionibus à chirurgo vena mediana, secta fuit; Post venæsectionem patiens confortantibus refocillatus ad se rediit, & in mactrâ pistoriâ, in quâ aliâs panis subigitur, domum deportatus est, ubi Sacramento Altaris ad consolationem animæ corroboratus fuit. Quo peracto, vulnus à sordibus repurgatum, capillisque prius abscissis & abrasis, per sectionem in formam numeri quinquenarii, ut rustici pingere solent, incisum & amplificatum, sanguinisq; fluxus per stegnotica cohibitus, cavitas vulneris linteolis carptis expleta, emplastrum de betonica impositum, ac desuper Cataplasma ex herbis cephalicis emollientibus & discutientibus cum vino rubro coctum, applicatum, collum cum nuchâ & cervice Oleo rosato calido inunctum & de sequenti aqua cephalica & cordiali sæpius cochleare unum vel alterum ipsi propinatum fuit. *Curatio.* *Vulner. tractatio.*

℞. *Aq. confort. Officin. perlat. Ceras. nigr. Epilept. Lang. ana ℥j. confect. Alkermes incompl. ʒß. CC. philos. præp. Corall. rubr. præp. Lap. Chrysol. præp. ana ℈ß. Syr. granator. ℥ß. M. d. ad vitr..* Pro potu Ordinario sequenti Decocto usus est. ℞. *CC. ust. ℥j. Hord. integr. ℥iß. Herb. beton. agrimon. veron. ana M̃ß. liquirit. ʒij. ficuum num. v. passul. min. ℥ij. sem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. coq. cum aq. font. mensur. duabus ad tertiæ partis consumptionem.* Et quia Patiens constipatus erat, ipsius alvus sequenti lenitivo reclusa est. ℞. *Brod. Cibeb. laxat. ℥iß. aq. ceras. nigr. ʒvj. M. pro dosi unâ.* Secundâ læsionis die vulneri Unguentum digestivum cum linteamentis carptis impositum, & vulnus iterum, modo superius allegato, deligatum fuit. Tertia die, squama ossis cranii exempta est. Interim indies & successivè caro contusa & emortua à sana separata est, sed quia etiam caro luxurians in altum ascendebat, illa partim in superficie forfice ablata, partim vero pulveribus siccantibus, ex tutiâ, nihilo, & alumine usto, invicem mixtis, nec non linteamentis carptis consumpta & exsiccata fuit. Quoties etiam vulnus deli- *Aq. cephal. corrob.* *Decoct. pro potu Ord.* *Laxativum.*

 gabatur,

gabatur, ejusdem labia, & quidem in ea parte præcipuè, ubi cranium fiſſum fractumque erat, linteamentis carptis ſuffulta ipſisque fiſſuris Balſamus Peruvianus, cum intinctis linteolis ſericis, inſinuatus ac impoſitus fuit. Præterea cranium in ea parte, ubi fiſſum & aſperum erat, raſpatore lævigatum eſt.

De cœtero Patiens ex depreſſo cranio nullum dolorem gravativum vel pungitivum, vertiginem, febrem, ſpaſmum, calorem præternaturalem febrilem, nec ullum periculoſum ſymptoma paſſus eſt, ſed ſemper pulſum eurithmon, ſanum & æqualem, ſanamque rationem habuit, benè comedit, dormire & quieſcere potuit. Die 23. Auguſti, iterum aſperæ cranii particulæ, adminiculo raſpatoris abraſæ & lævigatæ fuerunt, ubi ſquama lata mobilis in ſuperiore cranii tabula verſus ſuturam coronalem in apricum venit, quæ pari modo lævigata, ipſique pulvis exſiccans ex ariſtolochia longa & radice ireos florentinæ inſperſa fuit. In altera & poſteriore parte vulneris, & quidem in depreſſionis angulo, caro luxurians ad deceſſionem diſpoſita fuit, cujus particulæ ſeparatæ ac penſiles forfice abſciſſæ fuerunt, & Patiens illa nocte placidè dormivit. Mundato itaque vulnere, ablatisque ſquamulis & particulis ex fracturâ reſiduis, inſperſisque pulveribus ſiccantibus, applicatisque emplaſtris Cephalicis, ac obſervatâ bona & conveniente Diætâ, Patiens indies melius habuit, ac vulnus, cum reſtitutione priſtinæ bonæ valetudinis, ex voto conſolidatum fuit.

OBSERVATIO MED. VIII.

Vulnus femoris ſupra genu, cum inſequenti ſynovia, corporis atrophia, & fiſtuloſis ſinubus.

Caſus.

ANno 1696. die 19. Auguſti, ego cum Chirurgo Joh. Bartholomæo Heckhingio ad carpentarii ploſtrarii, Joh. Schmidii filium, octodecim annos habentem, in Oppidulum Albeck, vocatus ſum,

ſum, qui ante decem ſeptimanas, opificio ſuo incumbens, ſe cultro inciſorio, (Germ. Schneidmeſſer) in genu dextro ſuper patellâ improvidè tranſverſim vulneravit, cui poſthabitâ decenti deligatione & curatione, ſynovia, cum calore præternaturali febrili, totiusque corporis atrophiâ, nec non propter longiorem decubitum, tribus in locis, videlicet circa lumbos, in dextra carnoſa parte podicis, ac ſupra oſſe coccygis profunda cutis excoriatio, cum inſequenti exulceratione ſordidâ & exeſione carnis, ita, ut perioſtium coccygis videre licuerit, acceſſit.

INſpecto itaque Patiente, ſtylo exploratorio deprehenſum eſt, quod in loci vulnerati internâ parte ductus fiſtuloſus duplicatus ſurſum per femur dextrorſum & ſiniſtrorſum, digiti longitudine, obliquè aſcendens adſit, ex cujus cavitatibus per manus adaptationem & compreſſionem magna copia tenuis & fœculentæ materiæ emanavit, & patiens pedem tumefactum nec flectere, nec extendere, vel ad ſe trahere, nec ullum adjutorium ſibi ferre potuit. Ad hæc, ægrotus nonnunquam talem anxietatem & alterationem circa præcordia ſentit, ut voce & loquelâ privatus ſæpius ac multoties, inſtar mortui, decubuerit. Ex certis etiam ſignis obſervatum eſt, quod humores etiam noxii è corpore cacochymico per affluxum & congeſtionem in parte affectâ malum augeant & pejus reddant. Quibus ita perſpectis, judicatum eſt, quod ad hujus mali curationem interna & externa remedia requirantur. *Inſpectio & vulneris fiſtuloſi deprehenſio.*

Quapropter etiam internè 1. ad vitioſorum humorum expurgationem ſeq. Apozema ordinatum fuit. ℞. *Herb. Card. bened. Endiv. acetoſ. veron. Agrimon. ana M ß. Rad. cichor. fœnic. conſolid. maj. Enul. ana ℥ij. Rhabarb. Monachor. ℥ß. fol. ſen. ſ. ſt. ʒvj. Jalapp. Turpeth. Agar. troch. ana ʒij. Cinnam. opt. ʒj. ♀. alb. crud. ʒij. anis. fœnic ana ʒß. M. & conciſ. coq. cum ℥xxx. aq. font. & ℥xx. vini albi ad tertias, de quo ſingulo manè, jejuno ſtomacho, ℥v. bibat.* 2. Pro potu ordinario. ℞. *Scob. lign. ſaſſafr. ʒvj. Rad. chin. ʒij. liquirit. ʒij. anis. ʒj. CC. uſt. ʒvj. M. f. pulv. groſſus, cui adde paſſul. min. ℥j. M. d. ad ſcatulam. De quibus cochleare unum majus in in urceo benè tecto cum menſura una aquæ fervidæ infundatur, & refrigeſcere ſinatur.* 3. Ad corporis & virium roborationem. ℞. *Conſerv. roſ. rubr. ℥iij. borrag. ℥j. citri ℥ß. pulv. antihect. Poter. ʒij. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. ana ℈j. Conf. Alkerm. incomp. ʒß. Syr. rub. Id. ʒvj. M. d. ad fictile. Doſis, avellanæ quantitas, ſæpius repetendo.* *Curatio. Apozema purg. Potus ord. Electuar. confort.*

Externè,

Aq. mundif. fistulæ per siphon. injicienda. Externè, seq. aqua per siphonem sinubus fistulosis injicienda, fuit præscripta. ℞. *Herb. centaur. min. scordii, sambuci, ana M℔. Flor. rof. rubr. M℔. Balaust. ʒj. Pulv. Mastic. Myrrh. Olibani, aloe ana ʒß. Rad. ireos florent. aristol. rotund. tormentill. ana. ʒj. M. & concis. coq. cum ℥xx. aq. font. & ℥x. vini rubri in olla benè tecta, in Colatur. dissolv. Mell. rof. col. ℥j. M. d. in vitro.* Post injectionem turunda Unguento digestivo illita, fistulosæ cavitati immittenda, ac desuper supra genu tale Epithema siccans calidè applicandum. *Epithema siccans.* ℞. *Lithargyr. ℥iij. Ceruss. ℥ij. alumin. roch. ʒj. Oliban. ʒß. salis ℈j. Herb. agrimon. Veron. fol. querc. plantag. ana Mß. Mixta concis. & pulverisata coq. cum aceto vini, vel lixivii mensuris duabus, & calidè applicetur.*

Emplastr. Circa genu, supra & infra læsionis locum, *Emplastrum diapalmæ*, tres digitos latum, compressè in forma cinguli circumcirca, ut ulterior affluxus humorum coerceatur, ipsisque aditus claudatur, applicetur. Cœterum, bona quoque Diæta observetur.

Quibus ita adhibitis remediis, ut relatum habemus, patiens melius habuit, ita, ut jam rursus opificio suo manum adhibere possit.

OBSERVATIO MED. IX.

Spasmus, sectioni herniæ superveniens, lethalis.

Casus.

ANno 1696. Mense Novembri, Johannes Bitterloff, Rusticus mediæ ætatis herniosus, ex pago Pful, propè Ulmam, ad recuperandam per sectionem pristinam suam valetudinem, se Ulmam recepit, ibidem manui alicujus exercitati chirurgi & lithotomi submisit, à quo etiam in præsentia quorundam Medicorum & chirurgorum decenter sectus & tractatus est. Hic patiens ad duodecimam usque diem benè habuit, quibus præterlapsis ex improviso spasmo laborare cœpit, qui etiam in tantum invaluit, nervosque ac muscu-

muſculos gutturis, temporum ac genarum ita obſedit, ut os ad comedendum vix aperire, nec deglutire vel reſpirare potuerit, & capite pronus & incurvatus in lecto, ac ſi fune tenſus & ligatus eſſet, ſedere coactus fuerit.

Cujus cauſa externa, corporis refrigeratio ab aere externo algido, per ineuntes & exeuntes tempore hyemali ſæpius in anguſtum hypocauſtum immiſſo; interna verò humores acri-ſalini, pontici, auſteri, & aluminoſi, nervos infeſtantes & contrahentes, vel ſanies ſingularem acredinem nacta, nervos vellicans, ac ſurſum verſus principium ſuum contrahens fuit. *Cauſa ſpaſmi.*

Ego ad hunc patientem vocatus, ipſi ſequentia remedia præſcripſi. Et quidem internè. ℞. *Pulv. lumbric. terr.* ʒj. *CC. philoſ. præp. pulv. epilept. Marchion. cephal. Michael. Auguſt. ana* ℈j. *Caſtor.* ℈ß. *Ol. macis gutt. iij. M. f. Pulvis ſubtilis. De quo quantum cultri cuſpide capi poteſt, de die aliquoties in aqua ceraſorum nigrorum patienti exhibeatur.* Et, ℞. *Aq. ceraſ. nigr. flor. tiliæ, pœon. ana* ℥j. *hyrund. cum caſtor. Epilept. Lang. ana* ℥ß. *Confect. Alkerm. incompl.* ʒß. *Lapid. Bezoard. Or. gr. v. Margarit. præp. Pulv. Marchion. Cephal. Michael. ana* ℈ß. *ſacch. perlat.* ʒij. *M. Doſis cochleare unum vel alterum ſæpius repetendo.* Ad hæc, Clyſter etiam ſequens fuit applicatus. ℞. *Herb. 5. emoll. flor. chamomill verbaſc. ſummit. aneth. ana* Mß. *ſem. lini* ℥ß. *Decoct. h. rd. q. ſ. fiat l. a. ebullitio, Colaturæ* ℞. ℥vj. *in qua diſſolv. Elect. lenit. Florenzol. diacathol. ana* ℥j. *Ung. clyſmat.* ℥j. *Axung. anſer. gallin. anatis, ana* ʒvj. *vitell. ovor. n. 2. M. f. Clyſter.* Externè, collum, nucha, genæ, ſpina dorſi, & venter tali linimento calidè fuêre inuncta. ℞. *Ol. chamomill. roſar. lumbric. terr. de caſtoreo, anethi, ana* ʒvj. *terebinth.* ʒj. *pingued. homin. canis, ana* ʒij. *M. d. ad fictile.* *Remedia. Aq. cephal. epilept. confort. Clyſma. Liniment.*

Sed omnia hæc remedia in caſſum fuêre adhibita, ac dictus patiens, ingraveſcente morbo & ſymptomatibus, occubuit, ſicque effatum Hippocratis impletum eſt, qui ſect. 5. aphoriſmorum ſecundo inquit, Convulſio, (vel ſpaſmus) vulneri ſuperveniens, lethalis.

OBSERVATIO MED. X.

Spaſmus incipiens poſt ſectionem herniæ curatus.

 Caſus.

Casus.

ANno 1696. Mense Decembri, Michael Hutzelin, Civis Ulmensis, & alutarius, herniosus, à Georgio Riedlino, Chirurgo & Lithotomo exercitato feliciter sectus fuit, qui etiam per duodecim dies benè habuit, sed postea tensiones spasmodicas circa malas & tempora, ita ut vix os aperire potuerit, nec non in ventre, cum calore aliquo corporis præternaturali, pulsuque celeri ac duro persentire cœpit.

Curatio.

Clyster.

CUi ego statim in morbi principio circa vesperam vocatus, sequentia remedia ordinavi. ℞. *Herb. 5. emoll. ana M*ß. *Agrimon. M*ß. *Flor. chamomill. summit. aneth. ana M*ß. *Sem. lini, fœnugræc. ana* ℥ß. *M. & concis. f. cum decocto hordei q. s. ebullitio, colatur.* ℞. ℥viij. *in qua dissolv. Mell. rosat. colat. sacch. Thomæi ana* ℥iß. *Ol. chamomill. aneth. ana* ℥ß. *vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster*, à quo, maximo cum levamine, aliquoties excrementa in copia dejecit.

Ven. sectio

Horis duabus post Clysterem vena mediana brachii sinistri secta, post aliquot dies, ob metum recidivæ repetita, & singulis vicibus sanguinis ℥iij. vel quatuor subductæ fuerunt. Postea ante somnum talem pulverem unâ vice in aqua cerasorum nigrorum sumsit, cujus usum postea per biduum manè & vesperi continuavit. ℞. *Pulv. cephal. D. Michael.* ℈j. *d ad chartam.* Externè, circa collum & nucham *Cataplasma ex herbis, radicibus, & seminibus emollientibus cum lacte coctum, addito Ol. rosar. lumbric. & chamomillæ, calidè fuit applicatum.* Spina dorsi tali spiritu fuit illita. ℞. *Spir. lumbricor.* ℥iß. *spir. sal. armoniaci* ℥ß. *M.* Venter autem, *Oleo rosar. chamomillæ, lumbricorum, anethi, & Unguento nervino, invicem mixtis, fuit inunctus.*

Puls cephal. Michael. Cataplasma nuchæ applicand. Spec. pro spina dorsi. Liniment. pro ventr. inungend.

Die 11. Decemb. angustiam circa pectoris regionem, cum tensione ventriculi & imbecillitate virium sensit, cui vinum cydoniorum auxilium tulit; Circa vesperam verò venæ hæmorrhoides sanguinem fuderunt, à cujus fluxu dicta symptomata cessarunt ac remiserunt.

Die 15. Decembr. rursus de tensione spasmodica & alvi constipatione conquestus est, & vix os aperire potuit, cui sequentia remedia ordinata fuerunt. ℞. *Herb. rorismarin. salv. agrimon. origan. hyperic. lavendul.*

Clyster.

vendul. ana M℥. flor. chamomill. summit. aneth. ana Mß. Rad. alth. lilior. alb. ana ℥ij. sem. lini, fœnugr. ana ℥ß. Decoct. hordei ℔j. M. f. ebullitio, Colatur. ℞. ℥viij. in qua dissolv. Ung. Clysmat. ℥j. Elect. Lenitiv. Florenzol. Diacathol. ana ʒvj. Axung. anser. Gallin anatis ana ʒvj. vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster. Horâ unâ post Clysterem vena mediana fuit secta. Pro confortando cerebro & nervoso genere sequens Aqua Cephalica fuit ordinata. ℞. *Aq. ceras. nigr. flor. tiliæ, salv. cum vino destill. pœon. ana ℥j. hyrund. cum castor. epilept. Lang. ana ℥ß. Cinnam. still. ʒij. Spir. Cephal. Anhalt. compl. ʒj. Conf. Alkerm. compl. ℈j. Pulv. cephal. Michael. & Marchion. ana ℈j. Lap Bezoard. occid. gr. v. sacch. perlat. ʒiij. M. d. ad vitrum. De qua sæpius unum alterumve cochleare sumatur.* Et, ℞. *Pulv. cephal. Michael. ℈j. Aq. Ceras. nigr. ℥iß. Essent. castor. cum spir. vini extract. gutt. vij. M. f. potio unâ vice sumenda.* Externè, ℞. *Ung. d. althea, Martiat. Agripp. ana ʒiij. Ol. de castor. ʒij. M. f. Unguentum, quo mala, collum & tempora calidè inungantur.* *Ven sect.* *Aq cephal.* *Pot. Cephal.* *Ung. pro collo, malis, ac temporibus.*

Die 16. Decembr. ad resolvendam materiam spasmodicam, sequens sudoriferum dedi. ℞. *Rob. juniper. Elect. Diascord. Fracastor. Theriac. Androm. ana ʒj. aq. card. bened. ℥iß. Spir. cochlear. ℈ß. M. pro dosi unâ.* *Potio sudorif.*

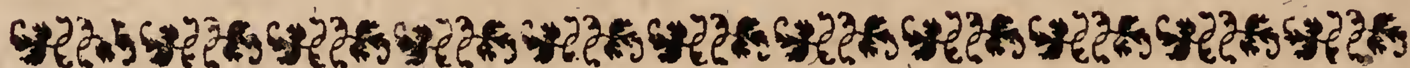
Ad laxandam alvum, ℞. *Decoct. hord. ℥x. in quo dissolv. Butyr. rec. ℥iß. Ol. lini ʒj. vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster domesticus.* *Clyster. domest.*

Die 17. Decembr. Clyster hic circa vesperam fuit reiteratus. Et, *Essent. castorei, cum spir. vin. extract. ʒj. spir. beccabung. nasturt. ana ℈ß. M. d. ad vitrum. Dosis guttæ 7. ad decem in aqua salviæ.* Ac, ad humores acri-salinos & scorbuticos eliminandos, alvumque apertam conservandam. ℞. *Herb. majoran. Rorismar. salv. nob. Beccabung. Nasturt. agrimon. cochlear. scolopendr. ana Mß. Rad. Garyophyllat. raphan. marin. ana ʒij. Angelic. ʒj. Bacc. lauri, juniper. ana ʒiß. Rhab. Monachor. ℥ß. fol. sen. Alex. s. st. ℥j. Gialapp. Agar. troch. Turpeth. elect. Polypod. querc. ana ʒij. Cinnam. acut. ʒj. ♀. alb. crud. ʒij. chalyb. c. ♀. præp. & in petia ligat. ℥iß. Sem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & concis. f. cum linteo albo nodulus. cum mensura una semis hydromelitis, vel aq. mulsæ decoquendus. Dosis ℥v. ad vj. manè jejuno stomacho.* *Essent castor. cum spir. antiscorbut.* *Apozema laxativ.*

Die 23. Decembr. ad resolvendas & discutiendas mali reliquias seq. Electuarium diaphoreticum fuit præscriptum. ℞. *Rob juniper. ℥iß. Elect. Diascord. Fracast. ℥ß. Theriac. Androm. ℥ij. Syr. scelotyrb. ℥ß. M. f. Electuarium, de quo unâ vice nucis moschatæ vel juglandis quantitas capiatur.* Et denique ad quævis heterogenea, vitiososque humores, de quibus adhuc Patiens circa infimum ventrem & pubem conquerebatur, eliminandos, maximo cum emolumento talem potiunculam hausit. *Elect. diaphoret.*

Mmmm 2 ℞. *Pulv.*

magnitudinis ob bilis copiam turgebat. Reliqua viſcera omnia optimè ac naturaliter conſtituta erant, ita, ut nil quicquam in iis deſiderari potuerit, quorum etiam adminiculo longiorem vitam ducere potuiſſet, niſi dicti lapilli in renibus urinæ viam occluſiſſent, & ſic huic viro nobili ac longiore vita digno, filum vitæ in flore juventutis per mortis ferociam reſecaſſent.

OBSERVATIO MED. II.

Vulnus femoris lethale.

Caſus.

ANno 1697. die 25. April. qui erat dies Solis, veſperi inter horam tertiam & quartam, Georgii Nieſſii, Ruſtici Langenavenſ. filia, nomine Scholaſtica, ætatis ſuæ decimo quinto, in ædibus Pauli Maderi, à Georgio Wingart, Sartore Neenſtettenſi, qui militis cujusdam gladium de pariete deſumptum denudabat, ac jocosè puellas præſentes eodem lædere fingebat, præter intentionem in interiori dextri femoris parte, tres digitos tranſverſos infra pudenda, ictim verſus ſuperiora ſauciavit, quo accepto vulnere illa ſtatim ex hypocauſto in aream auffugit, ibidemque in terram decidit, & ab aſtantibus in dictum hypocauſtum deportata, ſtatim animam ſuam exhalavit.

Vulneris inſpectio, ac dijudicatio. EX mandato igitur Nobiliſſimi & Ampliſſimi Magiſtratus Ulmenſis, Ego & Joh. Bartholomæus Heckhing, Chirurgus Reip. Ulm. Ord. ſalariatus cadaver inſpeximus, ac deprehendimus, truncum venæ cavæ deſcendentem cum comite arteria tranſverſim abſciſſum, ſicque hanc puellam ob fuſiſſimam hæmorrhagiam & effuſos cum illâ Spiritus vitales tam brevi temporis termino mortis aleam ſubiviſſe.

OB-

OBSERVATIO MED. III.

Pes minor, cum carie Oſſium, exulceratus, ſpinam ventoſam minitans.

Caſus.

PRænobilis quædam Matrona, in optimo Juventutis flore conſtituta, temperamenti phlegmatici, ante paucos annos, ob humorum acri-ſalinorum in corpore ſtabulantium, eorumque ad pedem minorem defluxionem, & hinc inſecutam congeſtionem, & ſtagnationem in tubulis, fibrillarumque diſtorſionem ſanguinis circulationem impedientem, tumore dolorifico divexata fuit, qui tumor à Chirurgo ordinario per emollientia & maturantia ad ſuppurationem promotus, ac ulcus poſt decentem mundificationem, ſarcoticis ac epuloticis conſolidatum fuit. Recrudeſcente autem poſt aliquod tempus morbo, præfatus chirurgus, ut materiæ purulentæ in parte affecta contentæ exitum pararet, cauterio potentiali uſus eſt, quo mediante quidem cutis caroque ſubjecta eroſa & aperta, ac pus eductum fuit, ſed pars affecta & exulcerata, ob continuum humorum acri-ſalinorum affluxum nullam amplius conſolidationem admiſit, etiamſi multifaria remedia tam interna quam externa, thermæ, Unguenta, pulveres, emplaſtra, & hujus farinæ alia uſurpata fuerint. Patiens tamen, his non obſtantibus, pedi inſiſtere ac ambulare potuit. Poſtea vero chirurgus quidam caſtrenſis, à multis ob inſignem experientiam chirurgicam celebratus, hanc curationem cum promiſſione ſanitatis aggreſſus eſt, cujus tamem remedia, præſertim corroſiva, ex quorum numero

Pot. laxat. ℞. *Pulv. rad. Jalapp. ℈ij. Diagryd. corr. gr. iij. Syrup. de cichor. c. Rhabarb. ℥j. Aq. meliſſ. pulegii ana ʒvj. M. pro unâ doſi. Cujus beneficio aliquoties dejecit, & ſic omnium ſymptomatum incommoda evanuerunt.*

Penes hæc dicta, bona ac conveniens Diæta fuit obſervata, quippe Patiens in hypocauſto calefacto fuit repoſitus. Cibi erant coctu faciles, bonumque ſuccum & ſanguinem generantes; Potus fuit Decoctum ex hordeo integro, Cornu cervi uſto, veronicâ, agrimoniâ, liquiritiâ, ficubus, paſſulis minoribus, ſemine aniſi & fœniculi paratum, quies & ſomnus fuit moderatus; alvus vel per ſe, vel arte reſpondebat naturæ; & animi fortiores motus refrenebantur. Quibus obſervatis, Patiens per Dei gratiam ex voto priſtinæ ſanitati fuit reſtitutus.

OBSERVATIONUM MEDICARUM DECADIS SECUNDÆ.

OBSERVATIO MED. I.

De Iſchuria lethali.

Caſus.

ANno 1696. die 10. Octobris, Vir prænobiliſſimus ac ſtrenuus, Dominus Georgius Carolus à Stuttenheim, ex nobili proſapiâ Saxonicâ oriundus, ac apud Ulmenſes Præfectus Vigilum primarius, ætatis ſuæ quadrageſimo primo, aliâs ſanguineæ complexionis, ac roſeæ vividæque faciei, ſed multoties nephritide divexatus, poſt fortiſſimam animi commotionem Iſchuriâ correptus eſt, ad quam tollendam laxativo aliquo à Pharmacopola petito, poſtea Oleo juni-

juniperino cum ſpiritu vini aliquoties uſus eſt; his autem nihil proficientibus, Medicum ſuum ordinarium accerſivit, qui ipſi varia remedia appropriata laxativa ac diuretica, quin etiam balnea & clyſteres, ſed omnia fruſtraneo ſucceſſu præſcripſit. His ergò in caſſum adhibitis, catheter ad educendam urinam in veſicam immiſſus, & penes illum ſuctio quoque penis ac meatus urinarii tentata eſt, quæ omnia nil quicquam profecerunt, nec ulla urina ex veſica evocari potuit. Quapropter Dn. Patiens ſummâ anxietate preſſus, ex deſiderio ſanitatis etiam chirurgi primarii Cæſarei Caſtrenſis manibus ſe expoſuit, cujus adhibita remedia interna & externa nil quicquam ſolatii attulerunt. Poſt hunc alius experientiſſimus Medicus in conſilium vocatus eſt, qui ipſi Arcanum Ludi Helmontii, ſed quoque irrito ſucceſſu; propinavit. Interea temporis acutiſſimi dolores indies cum dejectione virium ita exacerbati ſunt, ut Dn. Patiens eos vix amplius tolerare potuerit, tantoque cum impetu identidem vomere coactus eſt, ut oculi ex cavitatibus ſuis prominere viderentur, quæ materia per vomitum egeſta apertè & ſenſibiliter urinam redoluit. Durante morbo parum cibi aſſumſit, nullumque ciborum appetitum habuit. Dictis his ſymptomatibus convulſiones tandem ſupervenerunt, quibus ceſſantibus ad ſe quidem rediit, ſed poſtea viceſimâ primâ die decubitus, ſalvâ cum ratione inter preces adſtantium piè ac placidè obdormivit.

SEcto & aperto poſt obitum corpore, die 30. Octobris per inſpectionem deprehenſum eſt, renis dextri pelvim ſeu infundibulum uno calculo; ſiniſtri verò meatum tribus mediocris magnitudinis lapillis obſtructum, & totaliter occluſum fuiſſe, quorum poſteriorum unus rotundus, alter oblongus inſtar olivæ, tertius verò aſper fuit; In uretere ſiniſtro verſus veſicam itidem lapillus, piſi magnitudine, repertus eſt, qui viam urinæ arctiſſimè occluſit; Veſica verò vacua, inanis & collapſa fuit, quia ne guttula urinæ ex ſuperioribus viis ad ureteres, & ex iis ad eam penetrare potuit. Veſicula fellis inſignis *Cadaveris ſectio & inſpectio.*

ro ſucceſſivè parti exulceratæ libram integram mercurii præcipitati inſperſit, infelici ſucceſſu adhibita fuerunt, ſiquidem Patiens poſt primum ſtatim applicatum emplaſtrum nec amplius ſtare, nec in hunc usque diem ambulare potuit. Parentes igitur optimi cum Marito fidiſſimo de hujus affectus curatione valdè ſolliciti, meum quoque hâc de re judicium ferre deſiderarunt, quibus per ſequens conſilium animi mei ſententiam exprimere non dubitavi.

Reſolutio.

HIc affectus principaliter à cachexiâ & vitio ſanguinis dependet, qui particulis heterogeneis acido - vitriolatis, viſcidis, & acri - ſalino - ſcorbuticis cum aliquali malignitate inquinatus eſt, qui humores vitioſi cum ſanguine circulando per totum corpus hactenus divagarunt, membra ejusdem hinc inde percurrendo obſederunt, & tandem pedem minorem per affluxum & congeſtionem occuparunt, ibidemque cutem cum ſubjectâ carne & oſſibus eroſerunt, præſensque malum induxerunt.

Curationis Requiſita. Ad hoc igitur malum impugnandum & exterminandum requiruntur, ut 1. Humores acri - ſalini & ſcorbutici per appropriata remedia leniter evacuentur. 2. Maſſa ſanguinea corrigatur, mundificetur, ejusque virtus balſamica in actum reducatur, erigatur, & roboretur. Et 3. bona ac laudabilis diæta obſervetur. Ad quem ſcopum bono cum Deo aſſequendum, ſequentia Remedia, ut ſperamus, opem & auxilium ſubminiſtrabunt.

Vin. medic. laxat. Et quidem 1. ad humores acri - ſalinos & ſcorbuticos per appropriata remedia evacuandos, confert ſequens Apozema. ℞. *Herb. fumar. Veron. Agrimon. ſcolopendr. Card. bened. cochlear. Naſturt. ana pj. Rad. Helleb. nigr. præp. Enul. camp. cichor. aua ʒij. Rhabarb. ver. ℥ß. fol. ſen. el. ſ. ſt. ℥j. Agar. troch. Mechoac. nigr. Turpeth. Polypod. querc. ana ʒij. Cinnam. acut. ʒj. ♀ri alb. crud. ʒij ſem. anis. fœnic. ana ʒß. M. & conciſ. f. cum ſyndon. alb. nodulus cum ℔iij. & ʒiiij. aq. Mulſæ, vel tribus quartariis, id eſt xxx. vel ℔iij. aq. font. & ℥x. vel ℥xij. vini albi decoquendus. De quo Patiens ſingulo manè jejuno ſtomacho ʒv. vel quartarium dimidium bibat.* Si Pilulæ placent, parentur ſequentes una vice deglutiendæ. ℞. *☿ii dulciſ. Extr. panchymag. Croll. ana ℈ß. Mag. Gialapp. gr. vj. M. f. cum aq. ceraſ. nigr. pil. deauratæ num. xxj. certis temporibus repetendæ.* Fortiora remedia pur-

Pil. purg. & ſangu. purificant.

gan-

gantia, quia in corpore magnam confusionem & agitationem sanguinis & humorum causari solent, omittantur.

2. Ad massam sanguineam corrigendam & purificandam, ac ab acri-salina & scorbutica acredine vindicandam. ℞. *Conserv. ros. rubr. Borrag. Enul. camp. ana* ℥ß. *Pulv. margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana* ʒß. *Troch. de viperis* ℥ß. *Syr. corall. q. s. pro condito. De quo duabus horis ante prandium & cœnam castaneæ vel juglandis quantitas sumatur.* *Electuar. sanguin. purif.*

Si vero Patienti Pulvis magis arridet. ℞. *Pulv. viperar. Ital. in montibus Euganeis captar.* ℥j. *Spec. diambr. compl.* ℥j. *Lap. Bezoard. or.* ℈ß. *M. f. pulvis subtilissimus, de quo manè & vesperi* ℈j. *in brodio gallinæ sumatur, ejusque usus per 40. dies continuetur.* Vel, ℞. *Tinctur. auri antimoniat.* ʒj. *de qua M. & V. gutt. iij. in aqua cordiali, vel alio convenienti vehiculo capiantur.* *Pulv. sangu. renovans & purif.* *Tinctur. sang. purif.*

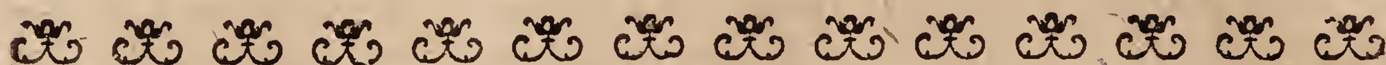
Quod *Ulcus cacoethicum* concernit, illud ante omnia per Unguenta digestiva & mundificativa repurgandum, siq; cariosa & corrupta ossa reperiuntur, illa pro re nata aut *per pulveres appropriatos, videlicet pulverem aristolochiæ longæ, Ireos florent. Euphorbii,* ☿ *ii dulcis. Vel florum* ♀ *ris, vel per se, per inspersionem, vel cum aqua plantaginis per impositionem, à cariosa corruptione vindicanda*, vel si totaliter ac substantialiter corrupta sunt, separanda & eximenda erunt. *Ulceris tractatio.*

Inter Unguenta mundificativa sequens non erit contemnendum. ℞. *Terebinth. venet.* ʒij. *vitell. ovor.* ʒj. *Croc. or. gr. iij. Thur. Mastich. ana gr. vj. Mell. ros.* ℥j. *Ung. Fusci Felic. Würzii* ℈ß. *Misce.* Post mundificationem, remedia siccantia, acredinem obtundentia, ac epulotica requiruntur. Exempli gratia. ℞. *Aloe pat. sang. Drac. Æris ust. Thuris, Aristol. ana part. æqual. M. f. pulvis, ulceri inspergendus.* Ex Emplastris conferunt ea, quæ siccant, consolidant, ac cicatricem inducunt, qualia sunt, *Emplastrum de plumbo, diasulphuris Rulandi, de lapide calaminari, gryseum.* Quocirca benè notandum, quod omnia acria & corrosiva malum exacerbent & augeant. *Ung. mundificat.* *Pulv. epulot.* *Empl. siccant. carnemque generantia.* *Corrosiva in hoc affectu sunt fugienda.*

Quod Diætam concernit, Aer sit temperatus cibi coctû faciles, bonum succum ac sanguinem generantes, econtra omnes cibi crudi, acidi, salsi, acres, &c. evitentur. Potus sit sequens. ℞. *Scob. lign. sassafr. Lentiscin. Guajac. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Sem. anis* ʒj. *CC. præp. Ocul.* ♋ *præp. ana* ʒiß. *M. f. pulv. gross. cui add. passul. min.* ℥ß. *M. De quibus speciebus cochleare unum majus in urceo benè tecto cum mensura unâ aquæ fervidæ infundatur, ac refrigescere sinatur.* In mensâ potiuncula vini albi Nicarini vel per se, vel cum dicta infusione permixta, est concessa. Cœterum Patiens quieti indulgeat, modicè dormiat, alvum *Diæta. Potus Ord.*

 natu-

naturaliter apertam teneat, ſibique ab omnibus gravioribus fortioribusque animi pathematibus caveat. Exarab. die 5. Septembris 1697.

OBSERVATIO MED. IV.

Paſſio Iliaca, cum inteſtinorum inflammatione, & motu inteſtinorum periſtaltico inverſo, lethalis.

Caſus.

ANno 1697. die 27. Octob. ad Theodorum Moſerum, virum quadraginta annorum, & ſaltuenſem vocatus ſum, qui jam dudum per ſex ſeptimanas decubuit, & de intolerabili ardore circa lumbos, continuis ventriculi ructibus, oris amaritudine, omnium ciborum per vomitum rejectione, & totius corporis atrophia conqueſtus eſt, cui ipſius mater vinum medicatum paravit, ac regio lumborum, variis medicaſtris ſic ſuadentibus, unguentis refrigerantibus ſed ſine ullo levamine, inuncta eſt.

Curatio.

Syr. Emet. REbus ergò ſic ſtantibus, ob oris amaritudinem, quæ præſentiam bilis indicabat, ipſi de *Syrupo emetico Angeli Salæ* ℥j. ordinavi, quo mediante magna bilis quantitas, cum conſolatione patientis egeſta eſt. Et quia per aliquot dies alvi conſtipatione contumaciſſima laborabat, nullumque catarcticum penetrabat, iccircò ei tale Enema *Enema.* applicatum fuit. ℞. *Spec. decoct. carminat.* ℥iß. *pulp. colocynth. in petia ligat.* ʒvj. *M. f. decoctio cum brodio carnis q. ſ. colatur.* ℞. ℥viij. *in qua diſſolv. Syr. Emet. Ang. ſal.* ℥ij. *Elect. diacathol.* ℥j. *ſalis gemmæ* ʒiij. *Mell. roſat. ſolut.* ℥iß. *Terebinth. Venet. cum luteo ovi unius ſolut.* ʒiij. *M. f. Clyſter. Cujus beneficio feces in parva quantitate egeſtæ ſunt.* Cum autem poſt hujus *Clyſter emoll. & dolor. ſedans.* uſum alvus iterum clauſa maneret, illa ſequenti clyſtere bis repetito, non ſine effectu & eductione fecum recluſa fuit. ℞. *Herb. 5. emoll. chamomill. Verbaſci, ſummit. aneth. ana Mß. ſem. lini* ʒß. *decoct. hord. q. ſ. fiat*

l. a.

l. a. ebullitio, colatur. ℞. ℥vj. *in qua dissolv. Elect. lenitiv. Florenz. diacathol. ana* ℥j. *Ung. clysmat.* ℥j. *Axung. anser. gallin. anatis ana* ʒvj. *vitell. ovorum. num. 2. M. f. Clyster.*

Quia vero ardor intensissimus circa lumborum regionem non remittebat, alvusque clysteribus adjuta naturæ non respondebat, ac ventriculus ob consensum cum intestinis semper nauseabundus permanebat, omnemque cibum vomitu rejiciebat, iccircò ad alterandum & refrigerandum calorem præternaturalem, & reseranda intestina, die solis, trigesimo primo Octobris, Patienti ☿ii vivi ℥vj. in Oleo lini sine igne expresso, propinatæ, & quotidiè bis *Clysteres domestici, ex lactis vaccini vel decocti hordei Unciis decem, Ol. lini* ℥ij. *cochleari uno butyri, duobus vitellis ovorum, & salis pauxillo parati, applicati fuerunt*, quibus adhibitis, sequenti die sabbathi, qui erat sextus Novembris, ☿ ius vivus cum fecibus alvi copiosissimis sanguinolentis striis permixtis, per secessum exclusus fuit, quo facto, ardor molestissimus circa lumbos totaliter remisit. Post dictam ☿ ii vivi & fecum exonerationem, sæpius alvus sponte, non sine intestinorum dolore, soluta est, qui dolor per dictos injectos clysteres oblinitus fuit. **Mercurius vivus. Clyster. domest.**

Contra singultum, qui ipsum quoque divexabat, internè sequentes pilulas deglutivit. ℞. *Theriac cœlest. gr. iij. Extr. laudan. opiat. incompl. gr. j. M. f. pil. num. iij. vel cum aq. confort. perlat. Offic.* ℥ß. *potiuncula.* Externè, regioni ventriculi *cataplasma ex fermento, quo pistores ad panem subigendum uti solent, pulvere nucis moschatæ, & theriaca paratum, applicatum fuit.* **Pil. contr. singult. Cataplasm. contr. singult.**

Penes dicta remedia patienti etiam varia confortantia cordialia & stomachica ordinata fuerunt; si vero aliquid minimam saltem acredinem vel aciditatem habuit, statim insignem exindè molestiam cum dolore sensit. Potus ordinarius ex sequentibus speciebus constabat, quem præ aliis tolerare potuit. ℞. *Scob. ligni lentiscin. santal. citrin. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt. liquirit. ana* ʒij. *Sem. anis* ʒj. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒiß. *M. f. pulv. grossus, cui add. Passul. min.* ℥ß. *De his speciebus cochleare unum majus in olla benè tecta cum mensura una aq. fervidæ infundatur, & refrigescere sinatur.* **Confortantia. Spec. pro pot. ord.**

Post hæc dicta adhibita remedia dolores totius corporis partim insigniter liniti, partim sublati fuerunt, ventriculus cibos retinere potuit, & optima reconvalescentiæ spes apparuit. Sed die 11. Novembris ex inopinato & velocissimè res in deterius mutata est, ubi patiens ingentem quantitatem bilis porraceæ evomuit, quem vomitum lipothymiæ crebriores cum sudore frigido, & algore totius corporis secutæ sunt, quibus supervenientibus ob debilitatem caloris nativi pericu-

riculosissimis symptomatibus, tandem die Veneris, 13. Novembris succubuit, ac media nocte vitam cum morte mutavit.

OBSERVATIO MED. V.

Febris maligna, cum pleuritide spuria, lethalis.

Morbus.

Nno 1697. die 4. Novembris Elisabetha N. Decurionis Ulmensis Conjux, ætatis 34. ex præcedentibus vehementioribus animi commotionibus & facto itinere, cum crebrioribus vomitibus, horrore, insequenti totius corporis exæstuatione, ac pleuritide vagâ spuriâ, præsertim in sinistro latere, versus regionem lienis, correpta est, quibus dictis tremor membrorum, calor præternaruralis febrilis, capitis & stomachi dolor, &c. accesserunt.

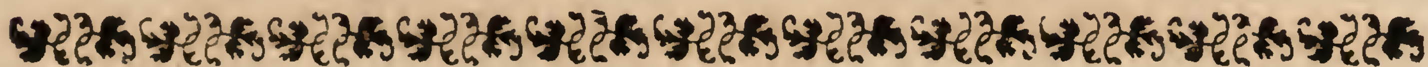
Curatio.

CUi statim in morbi principio internè potiunculam laxativam bono cum successu, ac postea varia specifica, antifebrilia, cordialia, sudorifera, & confortantia cum aquis & pulveribus bezoardicis ac præcipitantibus mixta. Externè vero Emplastra stomachica & splenetica, aquæ odoriferæ, noduli, ac balsama propinata, adhibita, & applicata, fuerunt.

Quibus omnibus in cassum adhibitis remediis morbus singulis quasi horis incrementum sumsit, ècontra vires ob oppressos & resolutos spiritus vitales & frequentiores lipothymias ante & post motos sudores totaliter prostratæ fuerunt, quod etiam pulsus debilis ac celer cum tremore cordis satis superque indicarunt. Ungues manuum ac pedum, ut & lingua nulla duritie correpta, ob gangrænosam totius massæ sanguineæ corruptionem & putredinem insigni nigredine tin-

ctæ

ctæ fuerunt, & respiratio fuit difficilis, mens tamen semper salva constabat, quibus omnibus mors finem imposuit, ac dicta Patiens die 12. Novembris, qui erat criticus & septimus decubitus dies, hora secundâ pomeridianâ ex hâc miseriarum valle ad Jubilæa cœlestia emigravit.

OBSERVATIO MED. VI.

Uteri procidentia, ex ligamentorum laxitate.

Casus.

ANno 1697. Matrona quædam prænobilis, in optimo juventutis flore constituta, & cui menses ordinatè fluunt, de gravitate ponderis in hypogastrio versus intestinum rectum, ac si uterus & intestina è sua sede deorsum decidissent, conquesta est, cui lassitudo corporis ac membrorum, præsertim verò pedum, cum aliquo angore & tristitia accessit, quæ ex desiderio sanitatis consilium & auxilium meum expetiit, cujus morbum Uteri procidentiam ex signis diagnosticis nominare non dubitavi.

Morbi Resolutio.

CAusa ejus est humorum, præsertim pituitosorum, à cacochymia ac vitiosa sanguificatione provenientium, affluxus ad uteri ligamenta, quibus mediantibus lubrica, laxiora, longiora & quasi extensa facta sunt, ac per intemperiem humidam, peritonæum, præsertim eâ parte, qua etiam utero alligatur, in consensum traxerunt. *Causa.*

Peccant autem aliâs humores vel substantiâ, si nimis tenues & serosi sint; vel quantitate per congestionem & stagnationem; vel qualitate & motu, quibus uterus stimulatur, & ad exitum invitatur. Wedelius. Affectus hic ex eo cognoscitur, quod sensim generetur, & minore cum dolore affligat. *Signa diagnostica.*

 Cura-

Curatio. Curatur longo tempore, inprimis in adultioribus, per phlegmagoga, pilulas de hiera, agarico, aggregativas, indas, cochias, Rhabarbarum. &c. Vomitio frequens multò utilior quibusdam videtur, quia non ſolum pituitam vacuat, ſed etiam uterum ſurſum trahit; Quæ vero mihi ob vehementem corporis commotionem ac concuſſionem ſuſpecta videtur, cum notum ac compertum ſit, vomitum non rarò puerperas à ſecundinis per expulſionem liberaſſe.

Purgantia autem debent eſſe mitiora, ne vehementi ſua operatione Uteri procidentiam magis promoveant, & humorum copiam ad partem affectam depellant.

Pulv. purg. Dictæ ergò Patienti ſequentia ad expurgandos peccantes è corpore humores ordinavi. ℞. *Pulv. rhabarb. veri & ſelect. ℈iiß. Myrobalanor. citrin. ℈ß. M. f. pulvis unâ vice ſumendus.*

Vin med. laxat. Et, ℞. *Herb. abſynth. Card. bened. Meliſſ. Majoran. ſalv. nob. menth. criſp. ana Mß. Rad. fœnic. calam. arom. garyophyllat. ana ʒij. Angelic. Leviſtic. ana ʒj. Rhabarb. ver. & ſelect. ℥ß. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒvj. Jalapp. Agar. troch. Turpeth. opt. ana ʒij. Tartar. alb. crud. ℥ij. Cinnam. opt. ℈iiij. M. conciſ. & contuſ. f. cum Syndone albo nodulus, cum ℔v. vini albi Nicarini infundendus. De quo Patiens ſingulo manè jejuno ſtomacho ℥vj. ebibat.*

Electuar. adſtring. Purgato corpore internè etiam conveniunt adſtringentia, in quem finem ſeq. Electuarium præſcripſi. ℞. *Rob. acaciar. de cornis ana ʒvj. Corall. rubr. præp. Pulv. rad. tormentill. ſpodii præp. ana ℈j. Syr. myrtin. ℥ß. M. f. Electuarium molle. De quo ſæpius nucis moſchatæ quantitas capiatur.*

Remed. adſtring. In adſtringentium numero etiam ſunt *Rad. tormentill. herb. beton. herniar. piloſell. plantag. bellid. agrimon. ſanicul. flor. hyperic. balauſtia, ſem. 4. calida majora, cort. granat. aurant. Cinnamomum, &c.* Ex quibus variæ remediorum adſtringentium formulæ parari poſſunt. Exempli

Pulv. adſtring. gratia. ℞. *Rad. thapſi barbati, ʒij. fol. myrti, ſem. paſtinac. domeſt. ana ʒj. Raſur. CC. ʒß. Ciner. Oſtraceor. vel conchar. ℈j. Corall. rubr. ℈ij. M. f.*

Decoct. adſtring. *pulvis.* Platerus, & Riverius. Vel, ℞. *Fol. lauri, myrtill. ana ℥ß. ſem.*

Pulv adſtring. *paſtinac. domeſt. ʒiij. macerentur. & coquantur cum vino generoſo. Doſis ad ℥iiij. repetenda.* Quercetanus. Vel, ℞. *Ocul. ♋. præp. Rad. Zedoar. ſem. paſtinac. domeſt. ana ʒj. Nuc. moſcb. ʒß. Myrrh. ℈j. bacc. laur. ʒß. CC. uſt. ʒj. M. f. pulvis, dandus ex vino rubro adſtringente.*

Topica. Externè, conferunt ea, quæ adſtringendi ſiccandique vim obtinent, qualia ſunt, Emplaſtra circa lumbos & inguina, Unguenta, fo-

Emplaſtr. adſtring. menta, balnea, ſuffitus, & ſimilia. Exempli gratia. ℞. *Bol. armen. Terr. ſigill. Sangu. Dracon. Corall. rubr. Spodii, Santal. citrin. ana ʒij. Acac. thur. maſtich. ana ʒß. Terebinth. ceræ ana ℥j. Ol. myrtin. ʒij. M. f. l. a.*

Empla-

Emplastrum. Vel ℞. *Rad. bistort. rad. cyperi. herniar. usneæ. ana ʒj. flor. rosar. rubr. balaust. ana ʒß. gallar. vel cort. granat. vel capul. gland. ℥ij. nuc. cupress. ossium. dactyl. vel myrobolan. ustor. ana ʒj. sem. myrtill. ʒß. thur. vel mastic. acac. vel succ. hypocistid. ana ʒj. Spicæ ʒß. Corall. rubr. ʒj. M. f. pulvis subtiliss. qui excipiatur Ol. myrtin. vel myrtill. aut mastich. addendo tert. part. Ol. laurin. resinæ liquid. alicujus & ceræ, q. s. f. Unguentum vel addita resina sicca, pice, & colophonia f. Emplastrum. Bonettus.* Vel, ℞. *Cerat. santalin. Ung. rosar. comitiss. ana ℥vj. Ol. nymph. & viol. ana ʒij. Camphor. ℈ß. M. f. Unguentum, quo renum & lumborum regio manè & vesperi inungatur.* *Aliud.* *Unguent. adstring.*

Præter hæc, etiam conveniunt roborantia, & quæ sensibiliter per sudores, aut insensibiliter per halitum corpus exiccant, ut sunt *thermæ, laconica, decoctum sudoriferum ex Guajaco & sassafras; semicupia vel fotus ex salvia, origano, Majorana, thymo, matricaria, tanaceto, absynthio, ruta, cypero, calamo aromatico, decoctis in aqua fabrorum, & similia. Primirosius.* *Roborantia, & diaphoretica, Thermæ.*

Commendatur quoque Balneum, vel thermæ naturales, vel artificiales. Et quidem aquæ naturales thermarum atramentosæ, aluminosæ, salsæ, vel in quarum stillicidio tophi multi gignuntur, cumque decoquuntur, multum calcis adhæret, ad mensem, vel ultra, ut solent, continuatæ plurimum sæpè prosunt, inter quæ Thalfingenses & Crumbacenses maximè probantur, cum licet madore suo humectare videantur, tamen non solum potentia, sed & sudores movendo, humoresque absumendo exiccare eas tandem & adstringere effectus doceat, atque corrugatio cutis & asperitas, quæ inde sequitur, satis ostendant. Platerus.

Dictæ nostræ Patienti ego sequentes species pro balneo præscripsi. ℞. *Herb. menth. puleg. Origan. hyperic. rutæ, meliss. serpill. Salv. majoran. lavendul. ana Mj. Nuc. cupress. rosar. rubr. Spic. nard. cort. granat. capular. gland. ana ℥j. Mespil. immatur. Acac. ana Mj. scob. Lign. juniper. Guaj. ana ℥iiij. salis ⊖ri, communis ana ℔ß. alum. roch. ℔j. M. & concis. d. ad chartam.* *Species adstring. pro semicupio.*

Pro fomento, hisce speciebus usa est. ℞. *Nuc. cupress. Rosar. rubr. spic. nard. cort. granat. flor. balaust. capul. gland. ana ℥ß. Mespil. immatur. acac. ana Mß. M. incis. & contus. coq. cum vino rubro, quod instilletur lateri ignito, fumusque sinu muliebri ac ano excipiatur.* *Foment. adstring.*

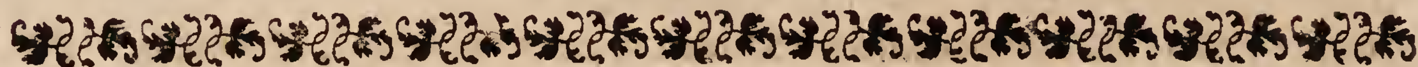
Uterum quoque firmant *incessiones ex decocto balaustior. nucum cupressi, acac. baccar. myrti, Cortic. pini, quercus, thuris, ac flor. stœchados, fol. mespilor. symphyti, rubi, malicorii, &c. quibus etiam alumen crudum addi potest. Rodericus à Castro.* *Spec. pro insessu.*

Sed

Cautela in adhibend. adstringentib. Sed dicta adstringentia medicamenta interna & externa cautè sunt usurpanda, si menstrua statis temporibus adhuc profluant, ne supprimantur, & graviora inde mala oriantur.

Tempus autem hujuscemodi remediis magis idoneum est, ubi fluxus mensium præteriit, teste Riverio.

Diæta. Quod Diætam concernit, Aer sit calidior & siccior, victus ratio tenuis & exiccans, vitatis semper humidis, cibi sint calidi & sicci, adstringentes, euchymi, potius assi quam elixi, minimè crassi aut flatulenti. Potus sit Decoctum sassafras, Guajaci, Cinnamom. Chinæ; vel vinum aqua chalybeata, aut decocto Coriandri dilutum, alvus sit aperta, ac patiens in summa corporis & animi quiete contineatur. Exarab. d. 7. Januar. 1698.

OBSERVATIO MED. VII.

Puer ab acceptis plagis Convulsionibus correptus.

Casus.

ANno 1697. in Pago Rammingen, tempore vernali, cum frumentum in agris venustate sua omnium oculos delectaret, exoptatamq; messem promitteret, Puer duodecennis, cui cura anserum pascendorum demandata erat, ex negligentia anseres in agrum frumento fertilem extravagare, ibidemque rostris fruges demetere permisit, quos Rusticus proprietarius ibidem pascentes deprehendit, & iracundiâ commotus pueri dorsum baculo flagelli inverso stipavit, per quas acceptas plagas puer terrore perculsus mortui instar in terram decidit, ac in ædes parentum deportatus, mentis alienatione, convulsionibus, ac lipothymiis correptus est.

Curatio.

Curatio.

AD quem ego vocatus, ipſi ad revellendos, diſcutiendos, derivandos vapores humoresque caput petentes, talem clyſterem repetitis vicibus applicare curavi. ℞. *Herb. betonic. ſalv. Roriſmar. flor. chamomill. ſummit. aneth. ana M℔. Rad. pœon. ʒij. M. f. cum decocti hordei ſufficienti quantitate ebullitio. colatur.* ℞. *℥v. in qua diſſolv. Elect. lenit. Florenz. Diacathol. ana ℥ß. Mell. roſat. colat. ℥j. vitell. ovi unius, ſalis pauxillum. f. Clyſter.* *Clyſter.*

Poſtea de ſequenti aqua cephalica confortante, ſimul & epileptica identidem cochleare unum vel alterum deglutivit. ℞. *Aq. confort. offic. perlat. ceraſ. nigr. flor. tiliæ, pœon. ana ℥j. hirund. cum caſtor. epilept. Lang. ana ℥ß. Cinnam. ſtillat. ʒij. Pulv. Marchion. epilept. Cinnab. nativ. præp. ana gr. xv. lapid. Bezoar. occid. gr. v. ſacch. perlat. ʒiij. Miſce.* Vertici, naribus, & temporibus *Balſamus apoplecticus crollii, cum balſamo majoranæ, & ſuccini, nec non caſtoreo mixtus, fuit illitus.* Nucha & ſpina dorſi *oleo lumbricorum, roſarum & chamomillæ, invicem mixtis M. & V. calidè inuncta fuit.* *Aq. cephal. & Epilept.* *Balſam. cephal.* *Ol. nuchæ, collo, & Spin. dorſ. illinend.*

Quia vero nihilominus continua inquietudine & crebrioribus convulſionibus divexabatur, iccircò ipſi è vena mediana dextri brachii ℥ij. ſanguinis per phlebotomum educere curavi; ſequentemque pulverem epilepticum, manè & veſperi ℈j. quantitate in aqua ceraſorum nigrorum ſumendum præſcripſi. ℞. *Succin. alb. præp. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. Pulv. epilept. mirab. Mynſichti, pulv. Marchion. epilept. ana ℈j. Cinnab. nativ. præp. Cinnab. ♁ ii. ana ʒß. fol. ☉. num. j. M. f. pulvis.* *Ven. ſectio.* *Pulv. epilept.*

De cœtero, aer fuit temperatus; cibi euchymi; Potus, Decoctum CC. hordei integri, ficuum, paſſularum, liquiritiæ, ſeminis aniſi & fœniculi; alvus fuit aperta; ſomnus cum quiete, quantum poſſibile, procurabatur; ac mœror & triſtitia conſolationibus ac promiſſionibus mitigabantur. Quibus dicto modo adhibitis, puer ad ſe rediit, priſtinamque bonam valetudinem recuperavit. *Diæta.*

OBSERVATIO MED. VIII.

Puer ex dentitione convulſionibus ſpaſmodicis, ſalvâ tamen ſemper ratione, divexatus.

Caſus.

Nno 1697. tempore æſtivo, Mercatoris Ulm. cujusdam Filius, duodecim annorum, cui dentes molares poſteriores per tubercula gingivarum erumpere morabantur, in affectus principio pedum ſpasmodicam contractionem, ac ſi pedes decurtarentur, eosque non extendere poſſet, ſenſit, qui, præſertim circa articulos, ſpiritu lumbricorum, & ſpiritu paralytico Mynſichti, invicem mixtis, nec non medullâ cervina, in formam linimenti cum vino malvatico ſubactâ, inuncti fuere. His vero non attentatis, malum indies crevit & invaluit, ac non ſolum pedes, ſed etiam brachia, imò & ipſum caput ac cerebrum occupavit, ita ut Patiens continuis motibus ſpaſmodicis & convulſivis correptus, linguam, maxillam inferiorem, & reliqua membra ſemper hinc inde agitare coactus fuerit. Quibus tandem loquelæ interruptio acceſſit, ita, ut non niſi balbutiendo unum vel alterum verbum inarticulatè proferre potuerit. Quocirca benè comedit, & viribus conſtitit, quæ naturæ robur indicabant.

Curatio.

QUare vocatus ad materiam peccantem in capite, nervoſis ac muſculoſis partibus reſolvendam ac diſcutiendam *ipſi internè ſpiritus ♀ri, cum ſpiritu cephalico Anhaltino permixtus, manè & veſperi guttatim in ſequenti aqua cephalica exhibitus*, ſed etiam *vertex capitis, & nucha ſpiritu ceraſorum nigrorum, lilior. convallium, & cephalico Anhaltino, invicem mixtis;* ſpina vero dorſi *Unguento nervino, & oleo terebinthinæ inuncta fuère.* Aqua vero cephalica internè cochleatim ſumenda fuit talis. *Aq. cephal.* ℞. *Aq. Ceraſ. nigr. flor. tiliæ, pœon. meliſſ. ſ. ana ℥j. Epilept. Lang. Hirund. cum caſtor. ana ℥ß. ſpir. Ceras. nigr. lilior. convall. cephal. Anhalt. inc. ana ʒij. pulv. March. Margarit præp. ana ℈j. Lap. Bezoar. Or. gr. v. Conſ. Alkerm. incompl. ʒß. ſacch. perlat. ʒij. Miſce.*

Externè, ſequentes ſpecies pro duabus cucuphis in vino decoquendis capiti ſæpius calidè applicandæ fuerunt ordinatæ, quæ etiam optimè

optimè conduxerunt. ℞. *Flor. rosar. rubr. lavendul. Herb. bethon Menth. Meliss. Majoran. Rorismar. Puleg. Salv. ana Mj. Cortic. Citr. Cinnam. Macis, Garyophyll. ana ℥ß. Nuc. mosch. ℨj. Sem. Coriandr. nigell. ana ℨij. M. & concis. f. c. syndone albo cucuphæ duæ interpassatæ.* Anteriori parti colli, ubi nervi recurrentes descendunt, iterumque recurrunt, bis in die sequens sacculus in vino decoctus calidè fuit per horam superligatus. ℞. *Flor. betonic. salv. rorismar. primul. veris, summitat. majoran. hyperic. centaur. ana Mß. flor. rosar. rubr. Ivæ arthetic. ana Mj. gran. juniper. ℥ij. incid. & contund. omnia grosso modo, postea indantur sacculo ejus magnitudinis, ut anteriorem partem colli ad sternum usque cooperire possit.* Emplastrum quoque vertici capitis applicatum laude sua non caruit. ℞. *Empl. d. Tacamahac. ℥ij. malax. cum Oleo majoranæ, extendatur super alutâ magnitudine Imperialis, & dictæ parti imponatur.*

Cucuphæ cum vino capiti calidè applicandæ.

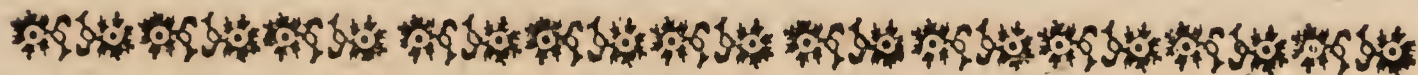
Sacculus collo superligandus.

Emplastr. vertici capit imponend.

Quod Diætam attinet, aer fuit temperatè ad calidum inclinans, cibi euchymi, Cinnamomo, Majoranâ, nuce moschatâ, & macere conditi. *Potus Decoctum ligni sassafras, Radicis chinæ, Cinnamomi, seminis anisi, CC. præparati, Oculor. ♋. cancror. præparatorum & passularum.* Cœterum, quieti indulsit; alvus respondebat naturæ; ac animi motus erant moderati. Quibus adhibitis remediis, postquam circa quadrantem anni decubuerat, convaluit, pristinamque bonam suam valetudinem, Dia favente gratia, recuperavit.

Diæta.

Pot. ord.

OBSERVATIO MED. IX.

Melancholia hypochondriaca, cum loquelæ interceptione.

Morbus.

ANno 1697. mediâ æstate, Adolescens quidam optimæ conditionis ac ordinis, per aliquod temporis intervallum mœrore & tristitia pressus, ac solitudinem amans, varias erroneas cogitationes animo secum volvens, iisdemque habenas laxans, aliorumque conversationes abhorrens,

& lecto suo duos vel tres libros superimpositos habens, ex iisdemque nescio quid, meditans, nonnisi ad prandium vel cœnam vocatus è lecto surrexit, vel ex hypocausto suo ad domesticos prodiit. Cum autem alio quodam tempore pro recepto more ad mensam vocatus non compareret, à suis consanguineis quæsitus, clausis oculis in lecto cubans & loquelâ destitutus inventus est; quibus ad varia interrogata nil, *nisi ita, vel non,* & cum etiam Dn. Pastor de ejus constitutione, vel quali morbi genere laboraret, sciscitaretur, se id profecto nescire, respondit; Et quia etiam cibos aversaretur, à Domino Pastore persuasus duo vel tria cochlearia alicujus jusculi assumsit, de cœtero nil prorsus comedere voluit. Nonnunquam pollices manuum arctissimè clausit ac compressit, non aliter, ac si convulsionibus tentaretur A me quæsitus, an capitis dolorem pateretur, ita, respondit, ad alias verò quæstiones propositas loqui quidem sibi proposuit, sed verba ob titubantem linguam haud exprimere potuit. Pulsus fuit sanorum similis, & æqualis, facies verò livida, oculi tenebricosi, & quoties è lecto surgere tentabat, quorsum progredi vellet, nesciebat. Ex quibus circumstantiis facilè colligere licuit, quod Patiens mentis alienatione laboret, & sibi solus, ad evitandum majus malum, non relinquendus sit.

Morbi definitio.

Causa. QUod autem Definitionem hujus morbi concernit ille melancholiæ hypochondriacæ nomine rectè indigitatur, quæ ab humore atrabilario & adusto, quin etiam ab obstructione venarum mesaraicarum ramorumque venæ portæ circa regionem lienis suam originem habet, unde Spiritus animales à vaporibus tenebricosis & melancholicis obnubilantur, perturbantur, & inquietantur, falsaque & melancholica phantasmata ex falsis objectis phantasiæ imprimuntur. Quocirca etiam præcedentes fortiores animi affectus, ut causæ antecedentes & procatarcticæ considerandi veniunt, qui huic affectui non levem ansam & occasionem præbuerunt.

Curatio autem hujus morbi 1. materiæ atrabilariæ per mitiora *Curationis*
melanagoga expurgatione. 2. Vaporum humorumque caput pe- *requiſita.*
tentium revulſione & derivatione. 3. Viarum obſtructarum reſe-
ratione. 4. Partium affectarum roboratione. Et 5. Convenien-
tis Diætæ obſervatione abſolvitur.

Itaque 1. ad materiæ atrabilariæ expurgationem. ℞. *Maſſ.* *Remedia.*
pil. ♀*ear. Quercet.* ℈*j. Magiſt. Gialapp. gr. vj. M. f. c. Tinct.* ♀*ri pil. num. xx.* *Pil. purg.*
obaurata, ac una vice deglutiendæ. Vel, ℞. *Confect. Hamech. Elect. dia-* *Potio me-*
cathol. ana ʒ*iij. Extr. helleb. nigr. gr. v. Diagryd. corr. gr. iij. Aq. ſcolopendr.* *lanagoga.*
℥*ij. M. f. potio una vice ſumenda.* Vel ℞. *Herb. ſcolopendr. chamædr. fumar.* *Nodulus*
capil. ♀. *borrag. bugloſſ. ana pj. Rad. 5. aperient. maj. ana* ʒ*j. garyophyllat. he-* *laxat.*
len. ana ʒ*ij. cort. tamariſc. fraxin. ana* ʒ*ij. citr.* ʒ*j. flor. 4. cord. ana pj. Rhab.*
℥*ß. fol. ſen. el. ſ. ſt.* ℥*j. Turpeth. elect. Agar. troch. Gialapp. polypod. querc. ana*
ʒ*ij. paſſul. min.* ℥*ß. cinnamom. acut.* ʒ*j.* ♀*ri alb. crud.* ʒ*ij. chalyb. c.* ♀. *præp.*
& in petia ligat. ʒ*iß. ſem. anis. fœnic. ana* ℈*j. Macis* ℈*ß. M. & conciſ. f. cum*
ſynd. alb. nodulus, in ſeri lactis caprini, vel aquæ mulſæ libris quinque decoquen-
dus Doſis, ſingulo manè jejuno ſtomacho Unciæ quinque vel ſex.

2. Ad materiæ peccantis revulſionem, conferunt Venæſectio-
nes, Fonticuli, Hirudinum applicatio, &c.

3. Ad viarum obſtructarum reſerationem, ℞. *Crem.* ♀*ri, Cryſtall.* *Pulv. ſple-*
♀*ri ana* ʒ*ij. Spir. ſalis coagulat. ſalis tamariſc. fraxin juniper. ana* ʒ*ß. Ol. ma-* *net. & ape-*
cis ℈*ß. M. f. pulvis, De quo horâ unâ ante prandium, & veſperi duabus ante* *ritiv.*
cœnam, quantum cultri cuſpide capi poteſt, in brodio carnis ſumatur. Vel, ℞.
Tinct. ♀*ri rectif.* ℥*iß. d. in vitro. Doſis, gutt. 30. manè jejuno ſtomacho in con-*
venienti vehiculo. Vel, ℞. *Tinct. Melampod. D. Dürrii* ʒ*ij. Elix. aperit.* *Tinctur.*
Clauder. ʒ*j. M. d. ad vitrum. Doſis, gutt. 15. 20. vel ultra, M. & V. in brodio* *aperitiv.*
carnis, vel alio convenienti vehiculo. In hunc finem conferunt etiam *Alia.*
Acidulæ Egeranæ, Deinacenſes, Göppingenſes, Uberkingenſes, Jebenhuſanæ &c. *Acidulæ.*
quæ non ſolum viarum obſtructiones reſerant, ſed etiam humores
noxios expurgant.

4. Ad partium affectarum alterationem & roborationem. ℞. *Electuar.*
Conſerv. borrag. bugloſſ. roſar. Elect. chalybeat. ana ℥*j. Nuc. moſch. cond.* ʒ*j.* *alter. &*
ſpec. lætif. Gal. ℈*ij. Gran. paradyſ. Garyophyll. ana* ℈*ß. Syr. borrag.* ℥*ß. M.* *corrob.*
De quo interdiu aliquoties caſtaneæ quantitas ſumatur. Vel ℞. *Aq. ſplenet.* *Aq. ſplenet.*
Mynſ. vel Schröder. ℥*iiij. Spec. lætif. Gal. Margarit. præp. Corall. rubr. præp.*
ana ℈*j. Eſſent. croc* ℈*ß. ſacch. perlat* ʒ*ij. M. Doſis, cochleare unum vel alte-*
rum, ſæpius repetendo.

Quod Diætam concernit, Aer ſit temperatus; Cibi euchymi, *Diæta.*
vitentur craſſa, cruda, coctu difficilia, fumo indurata, &c. Potus ſit

Potus ord. *Decoctum Rad. chinæ, Cinnam. paſſular. min. CC. Ocul. ♋. & ſem. aniſi vel per ſe, vel cum vino mixtum.* Motus & ſomnus ſit moderatus. Alvus teneatur aperta, & vitentur fortiora animi pathemata.

OBSERVATIO MED. X.

Luxatio ſpinæ dorſi, lethalis.

Caſus.

ANno 1695. die $\frac{19}{29}$. Maji, Joſephus Kramer, Ruſticus & ſubditus Orſenhuſanus, corpore robuſtus, triginta annos habens, quercum inſignis altitudinis conſcendit, ibidemque pullos avium è nido capere ſibi propoſuit, qui vero ex alto in terram decidit, totum corpus validiſſime concuſſit & conquaſſavit, ac vertebras ſpinæ dorſi luxavit, unde partes corporis inferiores ab umbilico usq; ad pedes ſenſu ac motu privatæ ſunt, pectusque cum dorſo valdè intumuit, & fruſtra tentatâ repoſitione, variisque in caſſum adhibitis remediis, poſt aliquot ſeptimanas vitam cum morte mutavit.

SCHOLION.

Quot modis ſpina dorſi luxetur. SPina autem dorſi vel introrſum, vel extrorſum, vel ad latera luxatur vel diſtorquetur; & præter hæc vel totaliter luxatur, aut ſaltem ſubluxatur.

Cauſæ. Cauſæ luxationis & ſubluxationis ſunt vel externæ.

Internæ. & Internæ ſunt aut humorum abundantia, qui ſe nervis, ligamentis, & tendinibus per affluxum & congeſtionem inſinuat, eaque relaxant; aut nervorum, ligamentorum & tendinum connata imbecillitas; aut dolor, per quem affluxus humorum, inflammatio & gangræna cauſantur.

Externæ. Externæ ſunt caſus ab alto, violentæ percuſſiones & contuſiones, ac continua corporis inflexio verſus terram, quemadmodum vinitores;

nitores, hortulani, ac alii in plantandis & colendis vineis, agris, & hortis ſe prono & inflexo corpore ad operandum accommodare ſolent.

Si autem vertebræ colli luxatæ ſunt, & non citò reponuntur, illa luxatio ob compreſſionem medullæ ſpinalis, nervorumque reſpirationi dicatorum, brevi tempore mortem infert. *Vertebræ colli diutius luxatæ mortem inferunt.*

Ne verò medulla ſpinalis facilè lædatur, illa non ſolum pia ac dura matre, ſed etiam inſuper menbranâ à pericranio ortum habente cingitur; præter has etiam nervis, ligamentis, ac tendinibus firmatur.

Per luxationem autem medulla ſpinalis, quæ toto cerebro dominatur, læditur ac comprimitur, ex quâ compreſſione partes ſubjacentes per compreſſionem torpent, ac ſenſu & motu ſuo privantur. Signa autem luxationis ſunt ſequentia. *Læſio & compreſſ. medullæ ſpinal. ſenſum & motum aufert.*

Si vertebræ colli luxatæ ſunt, patiens ægrè loqui ac reſpirare poteſt. *Signa luxation.*

Si ſpina dorſi introrſum luxata eſt, tum apparet depreſſa fovea.

Si extrorſum dislocata vel diſtorta eſt, gibbus viſui ſe repræſentat. Si vero ad latera ceſſit, tum diſtorſio ſatis conſpicua eſt.

Luxatio ſpinæ dorſi ob compreſſionem medullæ ſpinalis & nervorum periculoſior eſt, quam omnes aliæ luxationes. *Luxatio ſpinæ dorſi inter alias periculoſiſſima.*

Luxatio ſpinæ dorſi, præſertim introrſum facta, plerumque lethalis eſt, ut Hippocrates, Avicenna, & alii teſtantur. Quod ego etiam multoties, & quidem Giengæ in Dn. Conſulis Oxlini ſervo, item in diverſorio ad clavem in ſtraminiſeca; in pago Brenz, in ſubdito Württenbergico-Weiltingenſi; in ruſtico Neohuſano; in ruſtico prænominato Orſenhuſano, ac aliis obſervavi, qui omnes, etiam tentatâ repoſitione & adhibitis remediis, accedente inflammatione, gangræna, & ſphacelo interierunt. Quod etiam in tertiam vel quartam generationem exercitati chirurgi Ulmenſes Riedlini in ſua praxi obſervârunt, ac in ſcriptis reliquerunt, quod omnes fermè hujuſcemodi patientes mortui ſint. *& introrſ. facta plerumque lethalis.*

Introceſſio ſpinæ dorſi, ob dilacerationem nervorum, ligamentorum ac tendinum ſemper periculoſior eſt quam ea quæ extrorſum per diſtorſionem ac gibboſitatem fit, & hæc quoque facilius reponi poteſt.

Melius etiam eſt, ſi aliquot vertebræ ſimul, quam una ſaltem, luxantur, quia hæc cum majori compreſſione ſpinalis medullæ nervorumque fit, quâ mediante ſpiritibus animalibus influxus, & vicinarum ſubjectarumque partium vivificatio denegatur, ac gangræ- *Unius vertebræ luxatio periculoſior eſt, quam plurium.*

nosa inflammatio excitatur; in illa vero medulla spinalis cum nervis potius incurvatur quam comprimitur.

Ii, quibus spina dorsi luxatur, plerumque ad pedes usque sensu ac motu privantur, quod Guil. Fabr. Hildanus Opere suo Chirurg. Cent. 5. Obs. 68. pag. mih. 608. & seqq. duobus exemplis comprobat, & egometipse apud meos Patientes semper expertus sum, qui etiam intrusas profundè aciculas sensu percipere non valebant. Illi etiam, qui subluxationem saltem passi sunt, plerumque claudi, ac membris capti & debiles per totum vitæ suæ cursum permanent.

Subluxatio spinæ dorsi claudos & debiles facit,

De Adolescente quodam Düsseldorpensi, qui sibimetipsi ob præconceptam desperatam impressionem laqueo gulam frangere tentavit, cui diabolus in operatione spinam dorsi introrsum ad sternon usque depressit, vid. Chirurg. Guil. Fabric. Hildani, Cent. 5. Obs. 68. Fxemplo secnndo, pag. mih. 609.

Curatio.

Curatio vera consistit in repositione vertebrarum, quæ ex eo peracta cognoscitur, si post eam omnis dolor cessat, & spina dorsi naturalem suam formam & figuram recuperat.

Modus reponendi luxat. spin. dorsi.

Quâ verò ratione spina dorsi introrsum luxata per extensionem & instrumentum ductile, vel etiam per incisionem & per vertebrarum in suum locum per forcipes reductionem reponenda sit, vid. opus chirurg. Fabr. Hildani Cent. 5. Obs. 69. p. mih. 609. Et quomodo spina dorsi extrorsum vel ad latera luxata per scamnum Hippocratis reponenda sit, vid. chirurgiam Ambros. Paræi lib. 15. cap. 16. pag. 625 & Armamentarium chirurgicum D. Joh. Sculteti, Tab. 25. pag. mih. 15.

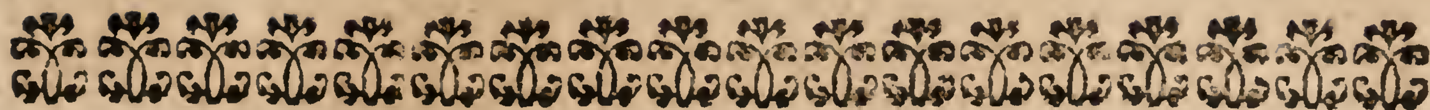
Cura palliativa.

Cura palliativa consistit 1. in doloris mitigatione & oblinitione per Unguenta & olea nervina ac anodyna. 2. Inflammationis & gangrænæ præcautione, per Linimentum simplex Sculteti, &c. 3. In alvi reseratione & urinæ promotione, per clysteres, suppositoria, diuretica, epithemata, inunctiones, emplastra, & catheterum applicationem, &c. 4. Partium internarum & externarum roboratione, & quidem internè per cordialia & confortantia, externè, per fomenta, inunctiones, spiritus, &c. & 5. in Convenienti Diæta.

Qui plura hâc de re scire desiderat, ille consulat jam allegatos, aliosque Classicos Authores.

OB-

OBSERVATIONUM MEDICARUM DECADIS TERTIÆ.

OBSERVATIO I.

Herpes miliaris totum corpus occupans, in Puerpera feliciter curatus.

Casus.

Nno 1698. Menſe Octobri, Prænobilis quædam Matrona Puerpera, ætatis circiter 24. annorum, temperamenti Cholerico-Melancholici, ſtaturæ mediæ, poſt difficilem partum, & lochias parcè fluentes, de laſſitudine membrorum, anxietate circa præcordia, virium proſtratione, aſthmate ſeu difficili reſpiratione, ſiti, & calore præternaturali conqueſta eſt, quibus Herpes miliaris, & efflorefcentia cutis, cum innumeris puſtulis ſemen milii referentibus, totum corpus, brachia, manus & pedes occupans, non aliter, ac ſi undiquaque urticis flagellata fuiſſet, cum largo & per multos dies continuato ſudore, acceſſit.

Cauſa.

AD quam ego vocatus, cauſam hujus mali portiones ſanguinis ichoroſas, acri-ſalinas, lixivioſas, & ſcorbuticas eſſe deprehendi, quapropter ad ὀργασμὸν, ſeu ſanguinis & humorum turgeſcentiam compeſcendam, ſtatim in principio præcipitantibus & confortantibus, (ne purgantibus major humorum ſanguinisque motus & effervefcentia cauſaretur, humoresque noxii à natura ad περιφερίαν & circumfe-

cumferentiam expulſi, ad centrum, parteſque nobiles revocarentur) poſtea verò ſanguinem purificantibus, (non neglectis alexipharmacis) curam aggrediendam eſſe, æſtimavi; in quem finem die 14. Octob. ſequentem aquam confortantem, cochleatim ſumendam, ordinavi. ℞. *Aq. ceraſ. nigr. Meliſſ. ſimpl. è typh. cervin. borrag. ana ℥vj. Cinnam. bugloſſat. ʒij. Lap. Bez. Occid. gr. v. Margarit. præp. Ocul. ♋. præp. CC. philoſ. præp. ana ℈ß. Confect. Alkerm. incompl. ℈j. Syr. granat. ℥ß. M. d. ad vitrum.*

Curatio. *Aq. confort.*

Die 15. Octob. talem pulviſculum cordialem & alexipharmacum præſcripſi. ℞. *Pulv. rubr. Pannon. ℈j. Margarit. or. præp. gr. v. M. f. pulvis unâ vice in brodio gallinæ ſumendus.*

Pulv. cordial.

Die 17. Octob. ad aſthma, & anxietatem circa præcordia tollendam, Patiens talem potiunculam hauſit. ℞. *Ocul. ♋. præp. Sperm. cet. rec. ana ʒß. Conf. Alk. incompl. ℈j. Spec. lætif. Gal. ℈ß. Syr. granator. ʒß. Aq. borrag. è typh. cerv. ana ℥j. M. pro unâ doſi.*

Pot. alter. & diſcut.

Eodem etiam die, pro analeptico & confortante remedio, ſeq. Gelatina cochleatim ſæpius per vices ſumenda in pharmacopolio parata fuit. ℞. *Raſur. CC. ℥ij. Ebor. ℥j. coq. cum vini granat. ℥viij. in colatur. diſſolv. & extrah. Gelatinam, poſtea coletur, & in colatur. ℥iiij. diſſolv. Conf. Alk. incompl. ʒß. ſacch. perlat. ʒvj. ſtent in loco frigido, donec coagulentur.* A cujus frequenti uſu optimè refecta fuit.

Gelatina corrob.

Die 18. Octobr. ad purificandum ſanguinem de *Tinctura ☉. ♂iata gutt. iij. vel iiij. in aqua cordiali ſuperius memorata ſumſit*, cujus uſum etiam ſequenti die continuavit.

Tinctur. ☉. ♂iata.

Die 20. Octob. ob capitis debilitatem, vaporeſque tenebricoſos & melancholicos caput petentes, ſpirituſque animales perturbantes, mortemque proximam per falſam imaginationem præfigurantes, talem pulverem cum brodio gallinæ dilutum deglutivit. ℞. *Pulv. cephal. ex Magiſter. parat. D. Michael. Pulv. Epilept. Marchion. ana ℈ß. M. pro unâ doſi.* Hinc, per aliquot dies ſequenti Pulvere bezoardico uſa eſt. ℞. *Gelatin. CC. ʒß. Ebor. rec. in alcahol. redact. ℈ij. gr. v. Ocul. ♋. præp. ʒß. Matr. perlar. præp. gr. xv. Lap. Chryſol. præp. ℈j. Lap. Bezoard. occid. gr. x. Spec. diamarg. frig. ℈ij. gr. v. ſal. corall. gr. v. M. f. pulvis ſubtil. ſcrupuli unius pondere M. & V. in aqua cordiali vel brodio gallinæ ſumendus.* Circa noctem, ad ſanguinem refrigerandum, aliquot cochlearia *aquæ Lunæ* ſumſit. Ac quoties alvus ſe ſegnem præſtitit, illa chyſtere domeſtico recluſa fuit.

Pulv. cephal. alt. & confort. *Pulv. bezoardicus.* *Aq. Lunæ.*

Ab uſu horum remediorum Patiens melius habere cœpit, & maculæ ſerpiginoſæ pallidæ factæ, ſenſim evanuerunt.

Quia

Quia vero poſtliminio in dorſo, circa lumbos, nec minus circa mammarum regionem, ac in ventre quam plurima ulcuſcula in ſummitate acuminata, & in illorum circumferentia rubra & inflammata, humoreque ichoroſo referta, cum dolore tenſivo, urente, & pungitivo fermè intolerabili, dies noctesque cruciante, prodierunt, iccircò, recuperatis jam viribus, ad ſanguinem melius purificandum, humoresque noxios expurgandos, talem ſacculum laxativum, libris quinque aquæ mulſæ incoquendum, præſcripſi. ℞. *Herb. cochlear. fumar. beccabung. agrimon. ſcolopend. abſynt. ana Mß. Rad. helen. cichor. tarax. garyophyllat. ana ʒij. Rhab. ver. ʒiij. fol. ſen. el. ſ. ſt. ʒvj. Gialapp. Agar. troch. Turpeth. opt. Helleb. nig. præp. ana ʒij. Cinnam. opt. ʒj. Maceris ℈j. ♀i alb. crud. ʒij. ſem. anis. fœnic. ana ʒß. M. f. cum ſyndon. alb. nodulus. De quo Decoct. Patiens per aliquot dies, manè jejuno ſtomacho, ℥v. hauſit.* Saccul. laxatif.

Externè, ulcuſculis *Emplaſtrum diachylon ſimplex* fuit applicatum, Emplaſtr. cujus beneficio emollita, ad maturitatem perducta, aperta, ac materia in illis contenta evacuata fuit, Patiensque ab omni dolore liberata, obſervatâque bonâ diætâ, ad priſtinam bonam valetudinem rediit.

OBSERVATIO MED. II.

Ozæna gallica inveterata feliciter curata.

Morbus.

ANno 1698. Menſe Junio, ad Adoleſcentem quendam, ultra viginti annos habentem, vocatus ſum, qui ante biennium, (neſcio an propria culpâ, vel ex contagio alieno) lue gallicâ correptus eſt, & procul dubio in morbi principio ob inobedientiam erga Medicum, & neglectum accuratum uſum remediorum, ſperatum ſanitatis finem non aſſecutus, ſe poſtea, morbo indies incrementum ſumente, & in pejus mutato, Medicaſtris tam indoctis, quam ſordidis, cœnoq; infamiæ conſpurcatis, expoſuit, unde illorum operâ in caſſum abeunte, Ozæna correptus, cruſtis ex ulcere in na-

ribus circa os cribroſum prognatis, nareſque obſtruentibus, acrium malignorumque humorum illuviei viam occludentibus, exitumque prohibentibus, materia illa ſanioſa corroſiva ſucceſſivè non ſolum narium interſtitium cartilagineum, ſed etiam pinnas narium, cum execrando fœtore, corrodit ac exedit, ſimulque cariem oſſium lateralium induxit. Ad quam ærumnarum ſyndromen etiam languor & dejectio virium, cum capitis membrorumque dolore, colore faciei lurido, appetitu proſtrato, odoris intercapedine, cachexiâ cum pedum tumore, pulſu debili, urinâ aqueâ & crudâ, ac atrophiâ totius corporis, acceſſit, & patiens continuè lecto affixus decubuit.

Curatio.

IN re igitur tam dubia vocatus, Curam, (quæ ſæpius in tali caſu Medici chirurgique laborem indefeſſum eludit) ſequenti modo aggreſſus ſum. Et quidem 1. Internè, ad Maſſam ſanguineam purificandam & corrigendam, tales pilulas unà vice deglutiendas, præſcripſi.
Pil. ſanguin. purif. ℞. *Extr. panchymag. Crall. ☿ ii dulcif. ana ℈j. Troch. alband. gr. v. M. f. cum Tinct. ♀. pil. num. xxv. obaurentur & dentur ad pixidem.* Poſt horum
Apozema laxat. uſum, tale Apozema ordinatum fuit. ℞. *Herb. fumar. cochlear. naſturt. Veron. ſcolopend. Card. bened beton. ana pj. Rad. cichor. Enul. camp. helleb. nigr. præp. ana ℥ij. Rhabarb. ver. ʒiij. fol. ſen. Alex. ſ. ſt. ℥j. Agar. troch. ʒiij. Turpeth. opt. ʒij. ſem. Cartham. ℈iiij. ♀. alb. crud. ʒij. Cinnam. opt. Zingib. ana ℈j. M. & conciſ. ſacculo ſerico incluſa infundantur per 12. horas in menſurâ majori mellicratis, poſtea in Olla benè tectâ leniter ebulliant, de quo poſtea Patiens quotidiè duabus vel tribus horis ante prandium bibat ℥v. vel vj.* Cujus uſu abſoluto, ad ſudorifera progreſſus ſum, & quia ſudorem in lecto provocare noluit, iccircò laconico incluſus, capite forâs porrecto, per
Decoct. ſudorif. ſequens Decoctum eundem provocare coactus eſt. ℞. *Scob. Lign. Guajac. ℥iiij. Cortic. ejusd. ℥j. ſaſſafr. ℥ij. Rad. chin. ſarſaparill. ana ℥ß. Cinnam. opt. ʒij. M. & conciſ. f. infuſio cum aq. font. ℔viij. calidè per noctem, poſtea f. decoctio in olla benè tecta ad tertiæ partis conſumptionem, de quo decocto ſingulo mane, per 6. vel 7. dies ſine induciis continuando, ante ingreſſum laconici
Recoctio pro potu ord. ℥v. vel vj. cum ♁ ii diaphoret. gr. xij. ebibit.* Species autem reſiduæ, *addito Cinnamomo, ficubus, liquiritia, paſſulis, ſemine anis. & fœnic. cum quatuor menſuris aquæ font. pro potu ordinario recoctæ fuerunt.* Laconicum vero

late-

lateribus ignitis, quibus ſeq. decoctum calidè ſuperfuſum, paratum & calefactum fuit. ℞. *Herb. Origan. ſerpilli, menth. meliſſ. puleg. beccabung. hyperic. naſturt. flor. Chamomill. Lavend. ana Mj. M. f. decoctio cum aq. fontan. ℔viij.* Ex cujus uſu ſudor fuſiſſimè per integram horam identidem emanavit, & hinc inde puſtulæ gallicæ in corpore eruperunt. Continuato autem indies ſudore per dies 6. vel 7. octavâ quavis die à ſudore abſtinuit, uſumque ſupra memoratarum pilularum repetiit, vel harum loco, *Turpethi mineralis gr. v.* in convenienti vehiculo ſumſit. Et hæc cura ſudorifera, cum reiteratis purgantibus per 4. vel 5. ſeptimanas continuata fuit. Inter uſum horum remediorum, pro Viſcerum roboratione, ſanguiniſque renovatione, de ſequenti Electuario ſeu condito interdiu iteratis vicibus nucis moſchatæ vel juglandis magnitudinem deglutivit, ℞. *Conſerv. borrag. roſar. enul. camp. cochlear. ana ℥j. Pulv. Margarit. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈iß. Troch. de viperis ʒß. Syr. Corall. q. s. ad Elect. moll. conſiſtentiam.* Poſt hujus uſum, ad cachexiam tollendam ſeq. Trageâ hepaticâ & ſtomachicâ uſus eſt. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. diatrionſant. diacurc. dialacc. ana ℈j. pulv. ſtomach. Birckmann. ℈ij. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. moſch. ʒj. Macis, Garyophyll. Cubeb. Cardamom. ana ℈ß Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. ſpod. præp. ana ℈j. chalyb. c. ♀. præp. ʒij. ſacch. albiſſ. ℥iiij. M. f. Tragea, de qua interdiu aliquoties cochleare minus capiatur.*

Herbæ pro laconico.

Turpeth. minerale.

Electuar. confort. & ſanguin. renovans.

Externè, ad reſiduam narium ſubſtantiam conſervandam, ulteriorem corroſionem ac putredinem arcendam, fœtoris gravitatem tollendam, obſtructionem reſerandam, odorique & reſpirationi occluſam januam aperiendam, per multos dies tale decoctum per ſiphonem manè & veſperi tepidè injectum fuit. ℞. *Herb. Centaur. min. ſcordii, ſambuci ana Mß. Flor. roſar. rubr. Mß. fl. Balauſtior. ʒj. Pulv. Maſtic. myrrh. Oliban. Aloe ana ʒß. Rad ireos florent. Ariſtol. rot. Tormentill. ana ʒj. M. & conciſ. coq. cum ℥xx. aq. font. & vin. rubr. ℥x. in Olla benè tecta, in Colatur. diſſolv. Mell. roſ. col. ℥j. M.* à cujus uſu nares recluſæ non ſolum inſpirationi & exſpirationi tranſitum conceſſerunt, ſed etiam induratæ cruſtæ, mucoſaque materia inveterata circumcirca in cavitate narium hærens ſeparata, forcipe extracta, ac putredo extincta fuit. Cruſtæ vero ulceroſæ extremitati narium externæ, labioque ſuperiori adhærentes à frequenti uſu & illinitione ſequentis aquæ cauſticæ, deciderunt. ℞. *Flor. balauſt. Rad. tormentill. ana ʒj. ♀ i uſt. ⊕-ol. uſt. ana ʒij. Alum. uſt. ʒj. Spir. vin. ℔ij. infund. per 8. dies, ſtent in loco calido, & filtrentur.*

Nares à totali corruptione vindicantia.

Decoct. narib. per ſiphon. injiciendum.

Aq. cauſtica.

Oſſibus in utroque narium latere carioſis & denudatis Chirurgus primo *lintea carpta in aq. plantag. & parum ☿ ii dulc. madefacta,*

Ad cariem oſſium.

 deinde

deinde *Mixturam ex terebinthinâ, melle roſato, pulvere ariſtolochiæ, rad. ireos florent. & ☿ io dulci, invicem mixtis, linteis illitam impoſuit*, unde in ſiniſtro latere os carnem & cutem induit; Quia vero in dextra parte os carioſum ſimul aſperum extitit, iccircò illud ſcalpro quotidiè deraſum & lævigatum fuit; cui etiam ea adhibita ſunt, quæ cariem penitus abſumunt, corruptamque oſſis partem usque ad ſanam ſeparant & eximunt.

Liniment. contr. oſſium cariem. Contra hanc cariem Barbette ſeq. Linimentum commendat. ℞. *Plumb. uſt. Ceruſſ. lot. Tut. præp. Lithargyr. ana ʒij. Cort. thur. ℥j. Myrrh. Ariſtol. rotund. ☿ ii dulc. ana ʒß. Ung. Fuſci Felic: Würz. ℥iij. Ung. alb. camphorat. q. ſ. M. f. l. a. Linimentum.*

Rondeletius Prax. lib. 1. cap. 65. poſt perfectam mundificationem tale ſuffumigium utpote probatiſſimum & excellentiſſimum, inſimul ſummè penetrans & ſiccans, quo irritis omnibus aliis remediis, deſperata, & à Gallis ac Italis derelicta carioſa talis exulceratio curata fuerit, ſummis extollit laudibus. *Suffumig. contra carios. exulcerat. probatiſſ.* ℞. *Ladan. pur. hypociſtid. Maſtic. Myrrh. ana ʒiij. ſtyrac. rubr. & calamit. Cortic. thur. ſandarac. Auripigment. ana ʒij. impaſtentur cum terebinthina, & f. Trochiſci, quorum unus vel alter prunis imponatur, fumusque per infundibulum M. & V. naribus excipiatur.*

Cauterium actuale. His autem nihil proficientibus ad ignem confugiendum, & Ozæna talis gallica cum corruptione oſſis curanda inuſtione per ſtylum ferreum candentem, cannulæ ad latus perforatæ, naribusque locoque affecto adæquatæ, immiſſum; De qua Operatione videatur Joh. Scultetus Armamentar Chirurg. Tabul. 9. Figur. 3. 4. 5. & 6. & Tabul. 37. Fig. 1. pag. mih. 46.

Curatio Ozænæ, cum exeſione narium interſtitii cartilaginei. De Curatione etiam talis Ozænæ, cum exeſione interſtitii narium cartilaginei conſulatur Guil. Fabr. Hildanus, Cent. 2. Obſ. 22. & 23. pag. mih. 124. In hoc Affectu evolvatur quoque Andr. à Cruce, pag. mih. 393. & 394. Item, Hieron. Fabr. ab Aqua pendente, Opere Chirurg. part. 1. pag. mih. 103. & ſeqq. ubi ex ſententia Celſi talia ulcera maligna & inveterata, interſtitium & pinnas narium exedentia vix curabilia eſſe aſſerit. *Quæ vix curabilia ſunt.* Quod etiam Joh. Munick. Prax. Chirurg. lib. 3. cap. 10. pag. mih 615. & ſeqq. authoritate plurium Claſſicorum Authorum, quorum hac de re ſententias collegit, confirmat. Interim noſter Patiens dictis adhibitis, & jam ultra quadrans anni continuatis remediis obſervatâque bonâ ac laudabili diætâ, à mortuis quaſi reſuſcitatus, priſtinas vires recuperavit, corpus indies magis magisque incrementum ſumſit, appetitus ciborum rediit, ſomnus rurſus naturalis extitit, & jam per aliquot ſeptimanas, lecto derelicto,

licto, per totam diem sine omni impedimento actiones naturales obiit, ita, ut de ipsius integra restitutione, quæ integumento carnoso & cutaneo ossis ad latitudinem denarii denudati, (ut signa spondent) absolvitur, optimè sperandum sit.

NB. Post dimidii anni præterlapsum ossa cariosa narium reliqua, beneficio naturæ, sponte abscesserunt, & sic omnia interiora narium, cum totali restitutione sanitatis, consolidata sunt.

OBSERVATIO MED. III.

De Hæmoptysi, ex phthisi.

Morbus.

ANte aliquot años mensor frumentarius phthisicus, ex improviso in platea publica, procul dubio ex ansâ fortioris corporis motus tam impetuosissima hæmoptysi correptus est, ut ob dejectas vires solus, sine auxiliatricibus manibus aliorum domum haud pervenire, ibidemque vix respirare potuerit, quapropter à me vocato anxiè auxilium desideravit.

Resolutio.

HÆmoptysis est sanguinis spumosi cum tussi ex pulmonibus facta rejectio, ejusdem propter anastomosin, vel diapedesin, vel διάβρωσιν, vel ῥῆξιν vasorum pulmonalium prægressam extravasationem sequens. In hoc subjecto causa fuit erosio vasorum pulmonalium, ab affectu phthisico, sanguine & humoribus acribus, corruptis, ac erodentibus oborta. *Definitio, cum causis.*

In mali hujus curatione 1. sanguis est sistendus, ejusque acredo corrigenda. 2. Pars erosa consolidanda. 3. Sanguinis circulatio promovenda, ac si quæ adsunt obstructiones tollendæ. *Curationis requisita.*

Spirituascentia quoque sanguinis per anodyna, utpote Opium, sem. papav. corall. rubr. terr. sigill. & alia adstringentia, Decocta videlicet

delicet ex herbis mucilaginosis, Tinctur. antiphthis. Garmanni, Clysteres, &c. refrenanda erit.

Curatio. Huic igitur patienti sequentia præscripsi; & quidem.

Julapium stegnot. 1. Ad sanguinem sistendum, ℞. *Aq. plantag. burs. pastor. centinod. hippurid. ana ℥j. corall. rubr. præp. Lap. Carneol. præp. lapid. hæmatit. præp. Sperniol. Croll. ana ℈ß. Laudan. opiat. gr. iij. syrup. è ros. sicc. myrtin. plantag. ana ℥ß. M. f. Julapium pro duabus dosibus.*

Electuar. adstring. & consolidans. 2. Ad vasa erosa consolidanda. ℞. *Conserv. rosar. rubr. ℥ij. symphit. major. Cynorrhod. ana ℥j. Bol. armen. terr. sigill. lapid. hæmat. præp. sangu. Dracon. præp. ana ʒß. Syr. papav. err. ʒvj. vel q. s. ad Elect. moll. consistentiam. Dosis, nucis moschatæ quantitas, sæpius repetendo.*

Tinct. antiphtis. Vel ℞. *Tinct. antiphthis. Garmann. ʒj. Dosis gutt. vj. ad gutt. xv. vel ℈j. in aqua plantaginis, vel alio convenienti vehiculo.*

Potus traumaticus. Et, ℞. *Rad. consolid. maj. rad. alth. ana ℥ß. Herb. pyrol. sanicul. pulmonar. virg. aur. tussilag. agrimon. plantag. ana Mj. flor. papav. rhead. piiij. sem. anis. papav. alb. ana ℥ß. fic. passular. min. ana ℥iij. M. & coq. in tribus mensur. aq. commun. colatur. ℞. Mensur. iij. add. syrup. myrtin. è ros. sicc. papav. err. ana ℥j. M. pro potu.*

Diæta. Quod Diætam concernit; aer fuit temperatus; cibi euchymi, pultes ex amylo cum lacte cocti, ptisana hordeacea, &c. Potus, Decoctum allegatum ac emulsiones ex amygdalis & seminibus frigidis paratæ; Quies etiam & somnus procurabatur; alvi excrementa respondebant consueto naturæ ordini; & animi fortiores motus coercebantur. Quibus dictis adhibitis remediis hæmoptysis per Dei gratiam ex voto sublata est, patiens vires recuperavit, & suo demandato officio rursus fungi potuit.

OBSERVATIO,

sive

CONSILIUM MED. IV.

In Puncto Diabetis.

Casus.

Casus.

Ertus quidam Prænobilis Patiens conqueritur, quod jam per longum temporis ſpatium crebriori urinæ excretione, & quidem in tali copia, quæ cum aſſumpto potu non reſpondeat, ac inter excernendum in balano fiſtulæ urentem dolorem, cum ejectione circa excretionis finem materiæ turbidæ, (quæ nonnunquam reſpirationem impediat,) ſentiat, afficiatur. Urina, quam mihi monſtravit, erat pallida ac turbida, cum ſedimento albo & turbulento. Qui affectus, ut Domino Patienti videtur, ſuam Originem à longo uſu certæ cujusdam aquæ diureticæ hauſit. De cœtero Patiens bona valetudine fruitur, cum appetitu comedit, ſed plerumque ſiti divexatur. *Morbus.*

Hic affectus, (ut quidam judicarunt,) à nulla exulceratione veſicæ oriri poteſt, quia nulla materia purulenta, nec ſquamæ, nec ſanguis cum urinâ excernitur, nec dolor circa pubem, (qui aliâs ulcus in fundo veſicæ indicat;) nullus etiam dolor juxta meatum urinarium, (qui plerumque exulcerationem ponè illum indigitat;) perſentitur, ac præter hæc Urina ſine difficultate, & ſine omni violentia exit, nec ullum tetrum odorem vel fœtorem de ſe ſpargit, ac neque ſanguis, neque pus ei permixtum eſt, quin etiam tali ſedimento caret. *Cauſarum ab aliis allegatarum refutatio.*

Hic morbus etiam à nulla penis vel meatus urinarii exulceratione primitias hauſit, quia, ſi ulcus in pene latet, ſemper materia purulenta urinæ excretionem antecedit, imò extra mictionem pus effluit, ac inter mingendum dolor percipitur, quæ omnia in hoc ſubjecto non deprehenduntur; Inſuper hucusque extra urethram nullus lateralis ductus vel cuniculus fiſtuloſus, nec per immiſſos ſtylos, nec per candelas cereas repertus eſt, ex quo fiſtula penis judicari poſſet. Sed quia omnia enumerata ſigna tam

exulceratæ veſicæ & penis, quam fiſtulæ in membro virili ſtabulantis deſunt, ac urina ſine omni impedimento & dolore, (niſi interdum in fine mictionis, ob materiam acriſalinam & tartaream urinæ permixtam, conſenſumque nervorum ac nervoſarum partium, quemadmodum illud urina turbida indicat) redditur, illaque ſæpius ac in majori copia quam per potum aſſumptum eſt, à Patiente excernitur, proinde hic affectus jure meritò Diabetis nomine venit, quemadmodum idipſum Definitio docebit.

Morbi Reſolutio.

Onomatologia & Synonimia, Hic affectus à Medicis Diabetes, à græco vocabulo διαβαίνω, i. e. tranſeo, à repentino ſcilicet tranſitu, quia Urina ab hepate ad renes, & ab his ad veſicam velociter tranſit, & ab hac copioſiſſimè excernitur; ab aliquibus urinæ profluvium; ab aliis hydrops ad matulam; vel etiam Diarrhœa in urina; nec non Dipſacus, ab hujus nominis ſerpente, qui per morſuram calorem exæſtuantem, ac inflammationem totius corporis, & cum illa uberrimum urinæ profluvium excitat, nuncupatur.

Definitio. Hic Morbus autem definitur, quod copioſiſſimum urinæ profluvium ſit, quod à facultatis alteratricis & retentricis læſione originem habet.

Differentia. Hic affectus ſecundum gradus diſpeſcitur, nam in principio frequentior urinæ excretio, ſi urina naturali colore tincta eſt, parum æſtimatur; procedente verò tempore malum ingraveſcit & augetur, & patiens magis magisque ad reddendam urinam inſtigatur, donec ſucceſſivè tota corporis ſubſtantia in aquoſam materiam reſolvitur, corpusque contabeſcit atque collabitur.

Dodonæus in medicinalibus ſuis Obſervationibus cap. 42. narrat, quod hominem viderit, qui unâ die ultra 40. libras, (ſunt 12. menſuræ Ulmenſes) urinæ excreverit. Ac Cardanus obſervavit, puellam quandam octodecim annorum quotidiè libras 36. & ita ſpatio ſexaginta dierum, (durante ſcil. hoc malo) 1740. ℔. urinæ reddidiſſe.

Illud autem, quod per urinam excernitur, non ſemper crudum, aquoſum, & immutatum eſt, ſed nonnunquam in hepate alteratur ac colore tingitur, ſicuti Dodonæus teſtatur.

Joh.

Joh. Baptiſta Sylvaticus controverſ. 29. ſcribit, in hoc affectu urinam non ſemper mutari, ſed quovis tempore affatim & in magna quantitate exonerari, & ſi patiens 25. Uncias biberit, eum loco harum centum uncias mingere.

Hic affectus rarus eſt, quem ipſe Galenus, ut ſexto libro de loc. affectis, cap. 3. fatetur, bis ſaltem vidit. Rabbi Moſes octavâ parte aphoriſmorum ſcribit, ſe in Ægypto intra decennium ultra viginti horum patientium, ſed in occidente nullum eorum vidiſſe, imò à ſuis Doctoribus ne minimum hac de re audiviſſe. Quemadmodum & ego, utpote Author harum Obſervationum, in quadraginta tribus praxeos meæ annis, ſaltem tres, utpote mulierem ruſticam Oggenhuſanam; Adoleſcentem nobilem; & hunc Patientem, de quo hic ſermo fit, habui, qui duo priores feliciter, (ut etiam de tertio ſperamus) reſtituti fuerunt. *Diabetes affectus rarus eſt.*

Cauſa hujus morbi ab Authoribus calidæ & ſiccæ intemperiei hepatis, nec non bilioſis & acri-ſalinis humoribus, qui renes ad continuam attractionem ſeri ſtimulant, adſcribitur. *Cauſa.*

Secundum Baptiſtæ Sylvatici, Galeni, Aretæi, & Actuarii ſententiam cauſa hujus mali in exceſſivè calida hepatis & totius venoſi generis intemperie conſiſtit, quæ partes mediante intenſo & quaſi igneo calore ſanguinem fluidum reddere, magnamque ejus partem in aquoſam ſubſtantiam vertere ac mutare poſſunt, quam materiam aqueam poſtliminio renes effervefacti à ſanguine ſeparant, & violenter attrahunt, ac ſimul etiam eandem motu potentiori ad veſicam ablegant, quam deinceps, ut ab hoc onere levetur, veſica ſine mora expellere occupata eſt. Et huic ſententiæ Platerus & Sennertus quoque ſubſcribunt, cauſamque hujus mali calidæ intemperiei hepatis, renum, & venoſi generis, ac ſubſequenti reſolutioni ſubſtantiæ corporis in aquoſam materiam, imputant.

Medici Neoterici ac recentiores, qui attractionem ſeri à renibus pro nugis anilibus æſtimant, & inter illos Williſius pharmaceut. Rat. part. 1. ſect. 4. cap. 2. cenſent, quod proxima & genuina hujus mali cauſa in aquoſa & fluida ſanguinis conſtitutione, & compagis ac ſoliditatis ſubſtantiæ ſanguinis attenuatione ac reſolutione conſiſtat. Paracelſus lib. 2. de Tartaro, Tract. 3. cap. 2. ſal fixum in aquoſam materiam reſolutum accuſat, quæ reſolutio ab ingreſſu ſalis acrioris peregrini & penetrantioris facta ſit. Ubi deinceps non ſolum illud, quod per potum aſſumptum & ingeſtum eſt, ſed etiam magna, reſolutæ & in fluidam materiam verſæ corporis ſubſtantiæ quantitas à renibus attrahitur. Aretæus cenſet, carnem totius corporis ac mem- *Neotericor. ac Williſii hâc de re ſententia. Paracelſi judicium. Aretæi opinio.*

membrorum resolvi, & in aquosam ac urinosam materiam permutari, quæ nil nisi maciem, atrophiam & tabidam corporis consumptionem post se relinquat.

De hoc morbo etiam diversæ Observationes in Ephemeridibus Naturæ-Curiosorum Anni 2. Obs. 164. 175. 176. 178. & anni 3. Obs. 183. prostant, quæ ibidem legi possunt.

Signa. Signa vero, quæ hunc affectum produnt, sequentia sunt. Si hic morbus hominem invasit, paulatim & dolosè incrementum fumit, quod patiens in principio non animadvertit, dum à liberaliori potu provenire putat. Si verò secundum ordinem naturæ fit, tùm à seipso, & cum levamine patientis cessat. Econtrario verò affectum à causa præternaturali ac morbifica provenire judicatur, si scilicet patiens successivè semper majorem quantitatem, quæ ingestum potum longè superat, reddit, & ut antea urina colorata fuit, sic deinceps alba & aquosa apparet, sitis & ariditas oris persentitur, corpus evidenter consumitur, & si diutius urina retinetur, lumbi ac genitalia intumescunt, & quæ sunt similia,

Prognosis. 1. Hic morbus si non statim ab initio cognoscitur, eidemque legitimis remediorum præsidiis succurritur, periculo non vacat, quia tabem, ac sæpius iqsam mortem invehit. 2. In senibus non facilè ex fundamento curatur. 3. Superflua urinæ excretio, si magnum laborem, vehementiora corporis exercitia, vel febres diuturnas insequitur, raro vel nunquam curatur. 4. In principio verò, si urina adhuc colorata est, & antequam malum invalescit, correctio ac restitutio sperari potest.

Curatio. Curatio in hoc consistit, ut calor præternaturalis intensus, qui humores alimentarios resolvit ac liquefacit, internaque viscerum intemperies, quæ validam seri attractionem causatur, alteretur & corrigatur, ac facultas retentrix hepatis, renum, totiusque massæ sanguineæ firmetur, roboretur, ac ad naturalem statum reducatur. Quod ipsum legitima internorum & externorum remediorum applicatione, convenientisque diætæ observatione perficitur.

Cautela in adhibend. remed. Quod interna remedia concernit, Venæsectiones, fortiores purgationes, sudorifera, quæ ultima magnam familiaritatem cum diureticis habent, ob vires antehâc debiles, vel vitanda, vel urgente summa necessitate, non nisi cautè usurpanda sunt; multòque tutius & consultius est roborantibus & adstringentibus remediis uti, qualia sunt rosæ rubræ, plantago, bursa pastoris, corallia, spodium præparatum, & similia.

Ex

Ex compositis sequentia prosunt. ℞. *Rad. consolid. maj. plantag. ana ℥j. fol. plantag. Mj. flor. rosar. rubr. Mß. flor. balaustior. ʒij. Myrobol. citrin. ʒiij. sem. plantag. acetos. portulac. ana ʒj. Mixta & concis. coq. in olla benè tecta cum vini rubri mensura una, de quo manè & vesperi ℥v. bibantur.* Internè, Decoct.

Vel paretur in Pharmacopolio pulvis sequens. ℞. *Sem. coriandr. plantag. portulac. flor. rosar. rubr. ana ℥j. Corall. rubr. præp. Bol. armen. præp. Margarit. præp. Rad. tormentill. ana ʒj. Nuc. mosch. ℈j. M. f. pulvis, de quo manè & vesperi cultri cuspides tres sumantur.* Pulv. alter. & adstring.

Aut, ℞. *Conserv. rosar. rubr. ℥ij. CC. ust. præp. Bol. armen. Corall. rubr. præp. ana ʒj. cum myva Cydonior. f. Electuarium, de quo sæpius nucis moschatæ quantitas capiatur.* Electuar.

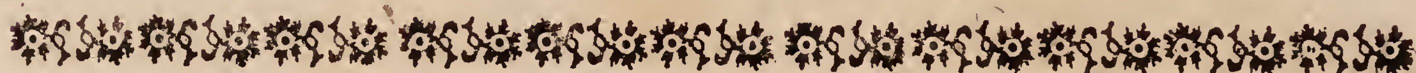
Vel, ℞. *Conserv. rosar. rubr. antiquar. ℥iij. spodii præp. Corall. rubr. præp. CC. ust. præp. ana ʒj. sem. plantag. portulac. ana ʒß. Mucilag. sem. cydonior. ℥ß. syr. cydon. q. s. f. Electuarium, de quo identidem nucis myristicæ quantitas deglutiatur. Tinctura corallor. manè ad gutt. vij. vel viij. & Nitrum corallor. corollatum, post meridiem ad ℈ß. in convenienti vehiculo sumptum, ad hunc affectum debellandum plurimum conferret.* Aliud. Tinctur. Corall. & Nitrum corollatum.

Externè, lumborum regio manè & vesperi sequenti Unguento inungantur. ℞. *Ung. rosat. comitiss. cerat. santalin. ana ʒvj. Ol. Nymph. violar. ana ʒij. Camphor. ℈ß. M. d. ad fictile.* Externè. Unguent.

Aut dictæ regioni seq. Emplastrum applicetur. ℞. *Boli armen. terr. sigill. Sang. Dracon. Corall. rubr. spodii, Santal. citrin. ana ℥ij. Acaciar. thuris, masticis ana ʒß. Terebinth. ceræ, ana ʒj. Ol. myrtin. ʒij. M. f. l. a. Emplastrum, super alutâ in debita latitudine & longitudine extendendum. Et si lubet, huic Emplastro laminam plumbeam superligare, exoptato suo effectu non carebit.* Emplastr. Lamina plumbea lumbis applicanda.

Quod tandem Diætam concernit, 1. Aer sit temperatus, magisque ad frigiditatem quam caliditatem inclinet. 2. Cibi sint coctu faciles, refrigerantes, sed non aquosi & multum humectantes, nec acres & diuretici, sed bonum succum ac laudabilem sanguinem generantes, utpote jusculа hordeacea, caponum & gallinarum, Oryza, pultes ex amygdalis, caro agnina, vitulina, hœdina, capones, gallinæ, galli gallinacei, cydonia cocta, &c. Econtra omnia cruda, acria, salsa, acida, aromatisata præternaturalem calorem invehentia, in quorum numero raphanus hortensis & sylvestris, cepæ, allium, petroselinum, Sinapi, caseus antiquus, caro fumo indurata, brassica capitata sale condita, pisces multo sale conspersi, haleces, aromata acria, ut piper, Zingiber, &c. evitentur. Pro potu ordinario conferunt cerevisia alba benè defecata, Decoctum hordei, cum syrupo cydoniorum Diæta.

mixtum, Aqua chalybeata cum immiſſo pane calido è clibano deſumpto, Julapia è Syr. rubi Idæi, ribium, ceraſorum acidorum & cydoniorum cum aqua fontana parata, Tinctura roſarum, vel tale Decoctum. *Decoct. pro pot. ord.* ℞. *Scob. ligni Lentiſcin. Santal. citrin. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *ſem. coriandr. portulac. ana* ℈ij. *Rad. biſtort. tormentill acaciar. ana* ℥ß. *Maſtic. el.* ʒj. *CC. uſt.* ℥ß. *paſſul. min.* ℥ß. *M. & conciſ. coq. cum aquæ chalybeatæ menſuris duabus in ollâ benè tectâ.* In menſâ ad vires conſervandas hauſtus vini albi Nicarini parcior eſt conceſſus, largior verò ob vim ſuam diureticam prohibitus. 3. Motus corporis ſit modicus. 4. Alvus ſervetur naturaliter aperta. 5. In ſomno & vigiliis teneatur modus. Et 6. fortiores animi affectus atque pathemata refrenentur. Die 19. Junii, anno 1699.

OBSERVATIO, ſeu CONSILIUM MED. V.

Cordis Palpitatio.

Caſus.

Sereniſſimi Ducis à Liechtenſtein, &c. &c. Logiſta, ſeu ſcriba tabularii vel Archivi, Dominus Ferdinandus Leopoldus Schubert, de moleſtiſſima, ſimul ac periculoſiſſima cordis palpitatione conqueſtus eſt, qui morbus ante quinquennium, menſe Majo, poſt motum corporis per 6. horas inter luſum cum conis continuum ac vehementem, patientem tam violenter corripuit, ut omnibus ſenſibus privatus ſibique minimè conſcius, oculis diſtortis, facieq; ſpaſmodicè contracta, alterata & deformata, oreque hiante ſpumam albam & viſcidam eructante, horrendè vociferatus fuerit, qui paroxyſmus per unum cum dimidio quadrantis horæ duravit, usque dum à propinato ſpiritu cornu

nu cervi volatilis ad ſe rediit & refocillatus eſt. Ab illo tempore quotidiè non ſolum cordis palpitatione, ſed etiam timore & anxietate divexatus eſt. Finito etiam quovis paroxyſmo fluctuantia murmura in corpore oborta ſunt, ac ſi venter aqua repletus eſſet. Ad hæc, perſæpè regio lienis cum induratione, & quidem de die minus, circa noctem vero magis intumuit. Flatus præterea tumultuosè corpus exagitant & inflant, ſurſum tendunt, & ſi ipſis via ad exitum intercluditur, cordis palpitationem e-veſtigio pariunt. Ea quæ exæſtuationem excitant, vel largum odorem de ſe ſpargunt, patiens ferre non poteſt. A muſicâ & campanarum clangore valdè affligitur, & viſus caligine nonnunquam incommodatur. Orificium ſtomachi non rarò inflatur, motusq; vehementiores corporis & animi ſtatim cordis palpitationem invehunt, quæ verò, quamprimum patiens in ſiniſtrum latus decumbit, remittit. Ante paroxyſmum ingens & intenſus calor præternaturalis perſentitur, unguesque ac labia liveſcunt, quin etiam alvus & veſica ad excernendum ſtimulantur; Finito vero paroxyſmo, oculi, tempora, & arteriæ intumeſcunt. Si patiens ante meridiem alvum non exonerat, cibisque facilis concoctionis utitur, veſperi verò parum comedit, melius habet. Somnus eſt turbulentus. Caput ſenſusque ſunt debiles; & ſpatio unius, duorum, vel trium menſium Cephalalgia corripitur; à parciori cibo ſemper levatur; Nares ſunt ſiccæ; fonticulique in brachio & pede parati parum emolumenti hactenus contulerunt. Diætam interim convenientem patiens obſervavit; quin etiam ſingulo mane ſale volatili oleoſo uſus eſt, brodiumque, cui cichorium & ſcorzonera incocta ſunt, ſed ſine peculiari levamine, ſuperbibit. Extra paroxyſmos viribus pollet; ætasque triginta annos non excedit.

Resolutio Casus.

Morbi definitio & Causæ. HIc Affectus morbus hypochondriacus est, qui à venarum mesaraicarum & ramorum venæ portæ circa regionem lienis obstructione originem habet, cui, à sanguine atrabilario, acri, adusto, & scorbutico exsurgentes tetri, maligni, tumultuantes, & arctius inclusi flatus conjuncti sunt, qui, si per arterias cœliacas penetrant, cor appetunt, spiritusque vitales perturbant, palpitationem cordis excitant, caput, cerebrum, ac nervos in consensum trahunt, & consequenter per vellicationem ac contracturam nervorum convulsiones, aliaque pessima symptomata excitant, quemadmodum idipsum Dominus Patiens post lusum cum conis, & per 6. horas durantem corporis motum, expertus est.

Signa. Et quod causa hujus morbi à lienis, venarum mesaraicarum, ramorumque venæ portæ obstructione, impeditaque sanguinis circulatione & stagnatione, ac flatibus originem habeat, idipsum tam frequentes corporis inflationes, ac venarum intumescentia quin etiam earum cessatio & evanescentia, si patiens in sinistrum latus, ubi splen residet, decumbit, edocent, cunctaque enumerata symptomata ab hoc affectu hypochondriaco originem habent.

Prognosis. Quod curationem concernit, Morbus hic, qui per quinquennium altas radices egit, & qui nulla remedia deobstruentia & volatilisantia, nec acidulas admittit, difficulter curationem recipit.

Curatio. Curatio verò in his consistit. 1. *Ut materia peccans per usum pulveris è cremore ♀ri & oculis cancri, ana partibus æqualibus mixtus, in prima mensa in cochleari brodii carnis sumendi, præparetur.* 2. Sanguis atrabilarius & scorbuticus per sequens Apozema & sacculum laxativum, sero lactis caprini incoquendum, de quo quotidiè manè jejuno stomacho ℥v. vel vj. bibendæ, purificetur & expurgetur. ℞. *Herb. scolopendr. chamædr. fumar. cochlear. meliss. flor. borrag. bugloss. ana pj. rad. 5. aperient. maj. ana ℥j. Garyophyllat. helleb. nigr. præp. helen. ana ʒij. cortic. tamarisc. med. fraxin. citr. ana ℥j. Rhabarb. ver. ʒiij. fol. sen. Alex. s. st. ℥vj. Turpeth. el. Agar. trochisc. Gialapp. Polypod. qu. ana ʒij. Cinnam. opt. ℥j. Macis ℈ß. ♀ri alb. crud. ℥ij. anis. fœnic. ana ℈j. chalyb. c. ♀. præp. & in petia ligat. ℥iß. M. & concis. f. cum synd. alb. nodulus.*

Pulv. digestiv. & præcipit.

Apozema laxat.

3. Sanguis ebulliens cum humoribus effervescentibus per seq. pulverem præcipitantem, post usum Apozematis, manè & vesperi in brodio carnis sumendum, compescatur. ℞. *Ocul. ♋. præp. CC. philos. præp. corn. rhinocerot. præp. ana ʒj. antihect. Poter. ʒiß. Cinnab. nativ. præp. Cinnab. ♁ii ana ℈ß. Extr. castor. ℈j. croci gr. iiij. M. f. pulv. in 16. part. æqual. pro totidem dosibus dividendus.*

Pulv. præcip & absorb.

dendus. 4. Venæ meſaraicæ, ramique venæ portæ per uſum Pulveris ſplenetici, quotidiè veſperi circa horam quartam in convenienti vehiculo capiendi, ab obſtructione vindicentur. ℞. *Crem.* ♀. *cryſtall.* ♀. *ana* ℥ij. *ſalis tamariſc. fraxin. juniper. ſcolopendr. ſpir. ſalis coagul. ana* ʒß. *Ol. macis* ℈ß. *M. f. pulv. d. ad ſcatulam.* Et 5. Cor & ſpiritus vitales internè per ſeq. Electuarium, nucis moſchatæ quantitate deglutiendum, vel Aquam cordialem, cochleatim ſumendam; externè verò per Linimentum cordis regioni illinendum, roborentur. ℞. *Conſerv. roſar. rubr.* ℥ij. *meliſſ. citri ana* ℥j. *Confect. Alkerm. incompl. Confect. de hyacinth. ana* ʒj. *Spec. diamarg. frig. diarrhod. Abb. ana* ʒß. *Corall. rubr. præp.* ℈j. *cum ſyrup. limon. q. ſ. fiat Electuarium molle.* Vel, ℞. *Aq. 4. Cordial. ana* ʒvj. *acetoſ.* ℥j. *Cinnam.* ʒij. *Syr. citr. granat. ana* ℥ß. *Conf. Alkerm. incompl.* ʒß. *Spec. liberant. de gemm. frig. de hyacinth. ana* ℈ß. *Magiſt. perlar. or. Lap. bezoard. or. ana gr. v. Man. Chriſt. perlat.* ʒij. *M. d. ad vitrum.*

Pulv. ſplenet. de obſtr.

Elect. corrob.

Aq. cordial. confort.

Diætam quod attinet, 1. Aer ſit temperatus. 2. Cibi ſint euchymi, & laudabiles, bonumque ſuccum ac ſanguinem generantes; vitentur cruda, craſſa, acria, coctu difficilia, flatulenta, &c. Pro potu ordinario conferunt ſpecies ſequentes, quarum cochleare unum in vaſe benè tecto cum menſurâ unâ aquæ ferventis infundendum. ℞. *Scob. lign. ſantal. citrin. Lentiſcin. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Sem. aniſ.* ʒj. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒiß. *cortic. citr.* ʒj. *M. f. pulv. groſſ. cui add. paſſul. min.* ℥j. *M. d. ad ſcatulam.* Item Julapia è ſucco & ſyrupo citri, rubi Idæi, & aquâ fontanâ, nec non aliquot guttulis ſpiritus vitrioli ad gratam aciditatem parata. 3. In ſomno & vigiliis teneatur modus; 4. Alvus ſit naturaliter aperta. Et 5. ac 6. corporis & animi vehementiores motus refrenentur. Ulmæ, d. 26. Januarii, 1699.

Spec. pro pot. ord.

OBSERVATIO,

ſive

CONSILIUM MED. VI.

Phthiſin cum febre putrida in hecticam degenerante concernens.

Caſus.

DOminus Wilhelmus Würz, Sac. Cæſ. Majeſtatis Conſiliarius & Chirurgus primarius, ætatis 62. habitus corporis gracilis & rari, anguſti pectoris, & malo hypochondriaco obnoxius, ex Belgia, ubi ſcorbutus endemius eſt, oriundus, ac à magnis vocationis ſuæ perpeſſis negotiis & continuis laboribus defatigatus, ante quadriennium quodam mane à rheda improvidè in pectus fortiter percuſſus eſt, & circa noctem cum tuſſicula parum clari ſanguinis per os ejecit, quæ ſanguinolenta exſpuitio per quietem nocturnam ſopita, poſtmodum ſucceſſivè ceſſavit & evanuit. Interea vero temporis, ſi Dn. Patiens per ſcalas celeriter aſcendendo, aut aliud aliquid operando vires ſuas fortiter intendit, de novo hæmoptoën paſſus eſt, quæ vero accedente quiete iterum ſubſedit. In Decembri verò anni præteriti circa noctem arteria in pulmonibus aperta eſt, quæ tanta vehementia ſanguinem copioſiſſimum, ſaliendo quaſi, profudit, ut Dominus Patiens de vitâ ſuâ per breviſſimum etiam tempus conſervandâ dubitarit, & fermè deſperarit. Poſtquam vero in terra ſedens genua ad pectus applicavit, & in lectum tardâ & quietâ manu deportatus eſt, ibidemq; per quatuor dies ac noctes, immobilis quaſi, (ne ulteriori hæmorrhagiæ anſam daret) ſedit, & poſtea lectum ſibi ſternere curavit, maximo capitis dolore, qui per 17. dies duravit, cum exæſtuante præternaturali calore correptus eſt, ubi tandem capitis dolor quidem remiſit, ſed calor præternaturalis, qui totum corpus ſiccum & tabidum reddidit, dies noctesque continuavit; Qui calor intenſus, quamprimum Patiens aliquid cibi capit, augetur, & poſtea peractâ coctione nihilominus remanet. Penes hunc quotidianum calorem p. n. nec tuſſit, nec exſcreat, & omnem appetitum ad bibendum totaliter amiſit: Præte-

rea

rea ob hæmorrhoides alvus continuè conſtipata eſt, & clyſteres magna ex parte cum urinâ exeunt; Quamprimum etiam patiens ſe movet, ſtatim ardor & exæſtuatio corporis cum aſthmate ſe prodit, & ſummatim, morbus hic toto corpori infeſtus & moleſtus eſt.

Contra hunc affectum Dominus Patiens hactenus variis remediis, utpote præcipitantibus, abſorbentibus, Emulſionibus ex amygdalis & ſeminibus frigidis, ac ſuadentibus Dnn. Doctoribus, balneis ex aqua fluviali Danubii tepidè paratis, & poſt balnea inunctionibus cum Ol. amygd. dulc. axungia humana, &c. internè vero Gelatina ex raſura CC. & eboris parata, nec non juſculis cum incoctione rad. ſcorzoneræ, altheæ, graminis, herb. ſcolopendr. & ſpiritu aperitivo Penoti, M. & V. ad gutt. 40. uſus eſt.

Jam vero Diætæ continuam rationem habet, ac cremorem hordei, cui cancri, ranæ, & teſtudines incoctæ ſunt, comedit. Proximè aer mutandus, & aqua betulæ, & poſt hanc lac caprillum vel aſininum bibendum eſt. Ad febrilem calorem extinguendum quidam Medicus chinam chinam ſuaſit, à quâ verò, (quia Dominus Patiens mala ſymptomata ab ejus uſu provenire vidit) abhorret. Et jam firmiter per lac caprillum & aſininum priſtinam ſanitatem, Deo juvante, quærere ſibi propoſuit.

Morbi Reſolutio.

HIc Morbus eſt Affectus phthiſicus cum febre putrida in hecticam degenerante, qui procul dubio ante quatuor annos ab accepta validа pectoris percuſſione à rheda obortus eſt, quâ mediante ex unâ vel alterâ venâ ruptâ ſanguis extravaſatus in cavitatem pectoris effuſus eſt, quod ipſum illa ipſa die ſanguinis per tuſſim excretio, & hinc diverſis vicibus ſuperveniens fuſiſſima hæmoptyſis, præſertim ſi corpus per ſcalarum ſcanſionem, vel alio modo validè commotum fuit, ſatis ſuperque indicavit. Et quia hic ſanguis extravaſatus circulatione ſuâ privatus ſtagnavit & corruptus eſt, & proinde in Empyema

Morbi definitio cum enumeratione cauſarum.

purulentum degeneravit, ille non solum ob longiorem moram & acquisitam malam indolem pulmones aggressus est, eorumque substantiam, vasa & venas corrodit, quam erosionem non solum copiosissimum illud sanguinis arteriosi profluvium, excepit, sed etiam ob putrefactum sanguinem grumosum in pectore, & vapores tetros cordi communicatos, per subsequutam inflammationem spirituum vitalium febris lenta continua putrida, quæ jamdudum in hecticam degeneravit, incensa & oborta est, quæ successivè crevit & invaluit, donec tandem acquisito suo vigore æstum continuum, per quem totum corpus exaruit, invexit, per quem humidum radicale in omnibus corporis partibus ac membris magis magisque consumitur, viresque sensibiliter dejiciuntur.

Quod autem Dn. Patiens, præsente continuo insigni calore neque tussit neque exscreat, & propter hæmorrhoides alvus obstructa est, ac applicati clysteres maximâ sui parte per urinam excernuntur, forsan ob hanc causam accidit, quia per calorem p. n. exæstuantem omnis substantia intrinseca in materiam liquidam resolvitur, ac inflammati renes continua quasi suctione, ut in diabete, omnes humores attrahunt, ac lympham cum serosis liquoribus per ureteres ablegant, & per vesicam exonerant.

Quod autem circa hunc exæstuantem calorem nulla sitis adest, admiratione non caret, licet experientia testetur, quod in febribus acutis & malignis, si scil. calor p. n. magis in sanguine arterioso quam venoso residet, parva vel nulla sitis deprehendatur, quod quidem nil boni indicat, quia calor præternaturalis per largiorem potum multò melius & facilius restinguitur.

Ad hunc morbum curandum jamdudum ab aliquibus Medicis diversa exquisita & appropriata remedia præscripta sunt, quamvis inter illa mihi spiritus aperitivus Penoti, (quia omnes spiritus inflammabiles sunt, & febrem cum calore præternaturali augent) suspectus sit.

Pulv. cortic. rad. chin. chin. est expertiss. in febrib. intermitt. remed.

De Pulvere autem corticum radicum chinæ licet omnibus non arrideat, cum veritate asseverare & gloriari possum, quod eodem in meâ per 43. annos durante praxi medicâ, præmissis universalibus, in febribus intermittentibus, magno cum ægrotorum emolumento & levamine usus sim, qui etiam meipsum ante triennium à pertinacissimâ febre tertianâ duplici, quæ maximam partem substantiæ corporis mei comsumsit, aliis specificis antifebrilibus remediis expertissimis nil quicquam proficientibus, à febre, ejusque pessimis concomitantibus symptomatibus, Dia favente gratia, liberavit.

An

An vero febris ante ablationem exulcerationis & purulentæ materiæ putridæ in parenchymate pulmonum existentis curari possit, de hoc valdè dubito; Hocipsum vero exitus post usum specificorum antifebrilium docebit.

Curatio hujus mali magnum laborem, diligentiam, & prudentiam requirit, quia hic morbus per se periculosissimus est, præsertim si tabes sic invaluit, ut nulla caro musculosa amplius supersit, cutisque ossibus hæreat; si malæ pendulæ pallescunt, respiratio difficilis, pulsus debilis & mutabilis, capilli decidunt, pedes intumescunt & sudor colliquativus cum diarrhœa accedunt. *Curatio in hoc subjecto est dubiæ spei.*

Ut autem meam sententiam exponam, octo sequentes circa curationem Regulæ erunt observandæ. 1. Ut exulceratio pulmonum tollatur. 2. Hæmoptoe refrenetur. 3. Acredo sanguinis corrigatur. 4. Febris cum calore p. n. corpus depascente, debelletur. 4. Atrophiæ succurratur. 6. Sudor colliquativus cohibeatur. 7. Viscera nobiliora & principaliora roborentur. Et 8. Accurata & laudabilis Diæta observetur. *Curationis requisita.*

In quem finem sequentia remedia, quantum possibile, sua laude & prospero effectu non carebunt.

Et quidem 1. Ad pulmonum exulcerationem auferendam, tale Electuarium pectorale, de quo sæpius nucis moschatæ quantitas sumenda; ut & Aqua sequens antiphthisica, cochleatim M. & V. sumenda, confert. ℞. *Conserv. rosar. rubr. ℥iiij. Conserv. flor. bellid ℥j. Loch de symphyto ℥ij. Pulv. antihect. Poter. analept. frigid. Münder. Corall. rubr. præp. ana ʒj. Syrup. pilosell. plantag. ana ℥ß. M. f. Elect. molle. d. ad Ollam.* *Electuar. antiphthis. & pectorale.*

Et, ℞. *Aq. antiphthis. Mynsicht. ℥ix. Magist. perlar. Corallor. ana ℈ij. Lact. ♎. ʒß. Pulv. sacch. cand. alb. ℥ß. Misce d. ad vitrum.* *Aq. antiphthis.*

2. Ad Hæmoptoën per intervalla affligentem, seq. Aqua stegnotica identidem cochleatim sumenda, proderit. ℞. *Aq. plantag. Bursæ pastor. centinod. Hippurid. ana ℥vj. Lap. hæmatit. præp. Carneol. præp. Corall. rubr. præp. ana ℈j. sperniol. Croll. ℈ß. Syr. pilosell. plantag. myrtin. ana ℥ß. M. d. ad vitrum.* *Aq. stegnot.*

3. Ad acredinem sanguinis corrigendam, talis Emulsio ante somnum haurienda adjumento erit; ℞. *Semin. 4. frig. maj. ana ℈ij. papav. err. ʒß. Amygdal. dulc. excort. ʒij. Aq. plantag. endiv. rosar. ana ℥j. ʒij. M. f. Emulsio, in qua dissolv. CC. philos. præp. Corall. rubr. præp. pulv. analept. frig. Münder. ana ℈j. sacch. perlat. ʒij. M. d. ad vitrum.* *Emulsio alter. & refrig.*

4. Ad febrem, & calorem præternaturalem depascentem debellandam, Pulvis hic specificus antifebrilis, duabus horis ante cibum, quantum cultri cuspide capi potest, sumendus, erit maximè proficuus.

Pulv anti-febr. ſpecif. & cordial. cuus. ℞. *Hyacinth. præp. Corall. rubr. præp. Lap. Chryſol. præp. Matr. perlar. præp. CC. philoſoph. præp. ana ʒß. Margarit. præp. ℈j. ſacch. perlat. ℈ij. M. f. pulvis ſubtiliſ. d. ad ſcatulam.*

5. Contra corporis Atrophiam Hordeatum Imperatoris, M. & V. quartarii dimidii vel ℔ß. quantitate tepide ſumendum, & Gelatina, de qua horâ unâ ante menſam duo cochlearia, vel per ſe, vel cum brodio carnis parcè ſalito capienda, quin etiam placentæ refectoriæ magnam utilitatem conferent, quæ ſic parantur. ℞. *Hord. integr.* *Hordeatum Imperatoris.* *Miiij. coq. in aq. font. menſurâ unâ per 10. horas ad perfectam mollitiem, ſemper aliquid aquæ calidæ affundendo, ne aqua evaporet & conſumatur, exprime deinceps cremorem per pannum, & in vaſe mundo ad uſum ſerva.* *Poſtea* ℞. *Herb. piloſell. Tuſſilag. Endiv. ana Mß. Rad. ſcorzoner. ʒß. coq. in brodio gallinæ inſulſo, exprime per pannum, in hoc decocto diſſolve cremoris hordei cochleare unum.* *Gelatina analept.* Et, ℞. *Raſur. CC. ℥iij. Ebor. ℥iß. infund per noctem in aqua fervid. menſur. 2. mane coq. lento igne l. a. in vaſe fictili per 5. in 6. horas, add. paſſul. maj. exacinat. ℥ij. flor. rec. borrag. bugloſſ. bellid. ana pj. Rad. ſcorzoner. ʒß. coq. ad gelatin. conſiſtentiam, colatur. add. Confect. Alkerm. incompl. ʒij. poſtea refrigeſcat in fictili.* *Placentæ refectoriæ.* Ut &, ℞. *Pinear. recent. Piſtacior. Amygdal. dulc. excort. ana ℥ß. carnis arantior. dulc. condit. ʒvj. conſcinde minutiſſimè, addendo Pulv. anis. cinnamom. ana ʒj. Eboris ſine ign. præp. Matr. perlar. præp. Confect. Alkerm. incompl. ana ℈j. Margarit. præp. ℈ß. Floris farin. tritic. finiſſ. ℔iiß. ponder. civil. ſacch. albiſſ. ℔iiß. & ℥iiij. pond. civil. Ovor. conquaſſator. num. xvj. M. & cum aq. font. redigantur in pulpam, & f. l. a. Placentæ rotundæ inſtar Hiſpanicarum.*

Penes hæc enumerata remedia contra atrophiam quoque conferunt Emulſiones ex amygdalis dulcibus & ſeminibus frigidis paratæ, item Lac aſininum; & externè balneum ſequens. ℞. *Amygdal.* *Balneum ex amygd. & farin. hord. parat.* *dulc. cum cortic. groſſ. mod. contuſ. ℔ij. farinæ hord. ℔iiij. vel vj. inde ſacco ampliori, & coq. in ahenâ, cum aquæ fluvialis ſ. q.* ex his paretur balneum tepidum, cui patiens tempore antemeridiano & pomeridiano per dimidiam vel integram horam, (prout vires ferre poſſunt) inſideat; ſingulis præterlapſis tribus diebus renovandum erit balneum cum incoctione recentium amygdal. dulc. & farin. hordei, & continuandum ad tres vel quatuor ſeptimanas.

Remed. contr. ſudor. colliquativ. Mixtur. Unguent. 6. Ad ſudorem colliquativum cohibendum, internè Mixtura, de qua ante ſomnum cochleare unum vel alterum ſumendum, & externè Unguentum refrigerans, M. & V. ſpinæ dorſi illinendum, medebitur, quorum deſcriptio hæc eſt. ℞. *Conſerv. roſar. ℥ij. ſyr. papav. errat. Jujubin. Diacod. Montan. ana ℥ß. M. d. ad fictile.* Et, ℞. *Ung. infrig. Galen. Roſat. Meſ. Reſumptiv. Fernel. ana ℥ß. Ol. roſar. ʒiß. M. d. ad Ollam.*

7. Ad

7. Ad viſcera nobiliora & principaliora roboranda Tragea ſequens cochleatim circa finem menſæ ſumenda, proderit. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. Diatrionſant. ana* ʒß. *Corall. rubr. præp.* ʒj. *Margarit. præp.* ʒß. *Cinnam. opt.* ℈iß. *Macis* ℈j. *ſacch. perlat.* ℥iij. *fol.* ☉. *num.* 2. *M. d. ad ſcatulam.* *Tragea viſcera corrob.*

8. Quod Diætam attinet. 1. Aer ſit temperatus & lucidus. 2. Cibi ſint boni ſucci & coctu faciles, laudabilem ſanguinem generantes; è contra omnes cibi crudi, craſſi, acres, multo ſale conditi, & acidi evitentur. Pro potu ordinario conducit aqua hordei cum conſerva roſarum mixta & percolata, ac ſpecies duabus menſuris aquæ fontanæ incoquendæ. ℞. *Scob. Lign. ſantal. citrin.* ℥ß. *Rad. chin. elect.* ʒiij. *Liquirit.* ʒij. *paſſul. minor.* & *major. enucleat. ana* ℥ß. *ficuum pinguium, Dactylor. ana num.* v. *Jujub. Sebeſt. ana num.* vij. *ſem.* 4. *frig. maj. ana* ʒij. *anis. fœnic. ana* ʒj. *CC. uſt.* ʒvj. *Mixt. conciſ.* & *conquaſſat. d. ad chartam.* 3. Quies moti anteponenda. 4. In ſomno & vigiliis modus tenendus. 5. Alvus aperta ſervanda. Et 6. animi fortiores motus refrenandi venient. Deus Ter Opt. Max. hæc Remedia divinâ ſuâ benedictione ſecundet. Ulmæ $\frac{1}{1}\frac{9}{0}$. April. 1699. *Diæta.* *Spec. pro pot. ord.*

OBSERVATIO MED. VII.
Colica Epidemia maligna.

Caſus.

Nno 1645. Colica Epidemia maligna non ſolum Ulmæ, ſed etiam in Ducatu Württembergico quamplurimos invaſit, & non paucos è medio ſuſtulit, de quo morbo Parens meus, D. Joh. Georg. Gockelius, tum temporis Reip. Ulm. Phyſicus Ord. piæ memoriæ, cum famigeratiſſimo Medico, D. Joh. Oſvvaldo, tam ratione cauſæ, quam curationis hujus morbi per literas verba fecit, qui per reſponſorias ſequenti modo ſuam mentem expoſuit.

Morbi hujus reſolutio per cauſas. Hic affectus, quem Dominus Doctor deſcribit, apud nos jam per integrum annum epidemius eſt, verſipellis profecto & inſenſiſſimus hoſtis, qui probabiliter ab infauſto ſydere excitatus, occulta proprietate, non calore, non frigore ſe manifeſtans, ſed reconditis dolorificis viribus excrucians, quapropter etiam ſelectiora noſtra pharmaca nil quicquam efficiunt, niſi Arcano minerali ſuppetiæ ferantur.

Curatio. *Extr. ♁ ii.* Ego quidem hactenus *Extractione ♁ ii proprio ſpiritu factâ felici ſucceſſu uſus ſum, de quâ manè guttas tres, cum ſpiritu abſynthii, ſemine aniſi, baccis lauri, & zingibere ana per digeſtionem nocturnam eſſentificati, propinavi, & poſt hanc cochleare unum de hoc ſpiritu ſolo ſuperbibere curavi. Quodſi ſpiritus abſynthii caret, ſpiritus aniſi ſubſtitui, & dictis ſpeciebus infundi, perque digeſtionem præparari poteſt.*

Potus ord. *Potum ordinarium ex carminativis, præſertim cinnamomo & radice helenii, cum confectione aniſi ſaccharatum præſcripſi.*

Topica. Pro Topicis, *Unguento Theophraſti cum Gummi armoniaco, terebinthina, Butyro caprino, & ſevo cervino, levi liquefactione anaticè mixtis, utor; hoc verò non dolenti loco, ſed putamini juglandis inditum umbilico applico, & huic laminam panis toſti calidi butyro recenti illitam ſuperpono, & calefacto panno & faſciis claudo, ac per 24. horas umbilicum ſic deligatum relinquo.* Si verò dolor ſpatio duarum horarum non ceſſat, tum ſingulis duabus horis, & quidem ſecunda vel tertia vice hæc dicta repeto. Et mediantibus his remediis cruciatus ex flatibus hypochondriorum orti diſcutiuntur, reſolvuntur ac auferuntur. *Dorſi, inunctio cum butyro.* *Dorſum ante applicationem Unguenti, butyro inſulſo illiniri curo.* Quæ omnia honoratiſſimi Domini Doctoris dijudicationi & diſcretioni relinquo, eumque Divinæ protectioni commendo. Urachii, die 3. Octob. 1645.

Joh. Oſvvaldus, D.

OBSERVATIO MED. VIII.

De Spaſmo cervicis Uteri pertinaciſſimo.

Morbus.

Morbus.

MAtrona quædam prænobilis, ætatis adhuc florentis, malo hypochondriaco obnoxia, ante triennium, cum utero primis menſibus gereret, de moleſtâ quâdam gravitate in abdomine & circa dorſum, ac ſi omnia contenta deorſum prolabi conarentur, conqueſta eſt, cui præmiſſis univerſalibus, corroborantia & adſtringentia adhibita ſunt, à quorum uſu, procedente tempore, & fœtu grandiori facto, malum ceſſavit, ita, ut poſt partum omnia ſe optimè habere viſum ſit. Sed Anno 1698. menſe Auguſto, hoc malum recruduit, ubi internè iterum varia confortantia & adſtringentia, externè verò diverſa Unguenta, cataplaſmata & Emplaſtra, ſed omnia ſinè fructu, uſurpata fuêre: Interim malum non ſolum infimum ventrem, ſed etiam per conſenſum nervorum caput, (non ſine convulſionis periculo) aliasque partes corporis vellicavit, & tandem cervicem uteri ponè vaginam ſpaſmodicis doloribus, & contracturâ nervorum verſus dorſum ita pertinaciſſimè obſedit, ut non niſi prono corpore incedere, ac corpus vix erigere potuerit. Huic ſpaſmodicæ contractioni varia remedia antiſpaſmodica interna & externa, & ex poſterioribus inunctiones, inſeſſus & fomenta ex emollientibus & anodynis parata, ſed omnia fruſtraneo ſucceſſu, adhibita ſunt, ita ut Patiens de ſuâ reſtitutione planè deſperarit. Inter hanc autem tragœdiam iterum gravida facta eſt, ubi ſperatum fuit, quod fœtu indies incrementum ſumente, quin etiam ob molem uteri nervi ſpaſmodicè contracti, per ſucceſſivam extenſionem, & præcipuè in ipſo partu per intenſum laborem priorem naturalem longitudinem, cum mali ſpaſmodici remiſſione, acquiſituri ſint. Sed licet partus feliciter ſucceſſerit, tamen in hunc usque diem

ſpaſmodicâ hac & dolorificâ contractione in dicto loco non ſine puſillanimitate & angore animi torquetur.

Morbi hujus examinatio per cauſas.

QUod hunc Patientis ſpaſmum cervicis uteri concernit, ſciendum, quod utero duo nervorum genera donata ſint, à ſpinali medulla unum, quod tenuibus ſurculis in uteri cervicem, & circa humiliorem fundi ſedem excurrit; alterum à ſexta conjugatione, à quo ſubinde nervi perquam graciles ad elatiorem fundi regionem diffunduntur.

Spaſmi cauſæ generales.

Spaſmi autem cauſa in genere eſt vel 1. Repletio. 2. Inanitio. 3. Sympathia, ex læſione aliarum nervoſarum partium.

Quomodo per repletionem oriatur? Quomodo per inanitionem? Quomodo per ſympathiam?

1. Repletio ab immodico cibo & potu, retentione excernendorum, intermiſsâ conſuetâ motione, humorum abundantiâ, &c. provenit, à quibus omnibus nervi ſecundum latitudinem extenduntur, & ſecundum longitudinem contrahuntur. 2. Inanitio, à crebriori vomitu, diarrhœâ, hæmorrhagiâ, febribus acutis, &c. exoritur, & hæc ſpecies plerumque incurabilis eſt. 3. Per ſympathiam ſpaſmus læſiones nervorum, quæ à morſibus vivorum & venenatorum animalium, vel ab inſtrumentis pungentibus vel ſecantibus, vel gelu obortæ ſunt, inſequitur.

Curatio. Spaſmi ex repletione.

Spaſmus ex repletione *curatur per vacuantia, utpote Diætam, Venæſectionem, diſcutientia, vehementes motus, frictiones, ſcarificationes, balnea* ♀*ea, Unguenta calida, olea calida, ut Unguentum Martiatum, Aregon. Agripp. altheæ, Ol. lumbricor. chamom. vulpin. ſpicæ, caſtorei, terebinth. laurin. & ſimilia.*

Ex inanitione.

Spaſmus ex inanitione *curatur per modicè replentia, qualia ſunt, cibi bonum ſuccum generantes, Juſcula caponum, caro vitulina & vervecina, columbæ juniores; Conſerva borrag. bugloſſ. Violar. Nymphea: Clyſteres emollientes, inunctiones cum Ol. violar. amygd. dulc. lil. alb. lumbricor. Balnea ex herbis, radic. & ſeminib. emollient. parata; item balneum ex Oleo & lacte paratum.*

Ex conſenſu.

Spaſmus ob conſenſum ex læſione nervorum *curatur per vulneris amplificationem, cucurbitulas, oleum terebinth. Theriacæ cum aq. vit. mixtæ impoſitionem, ſpinæ dorſi & nervorum inunctionem.* Plura vid. ap. Pareum, p. 373. 374. & 375.

OB-

OBSERVATIO MED. IX.

Morſus felis rabidi, ab intermiſſa ſcarificatione & Uſtione, lethalis.

Caſus.

Nno 1698. die 27. Septembris, Suſanna Veſpaſianuſin, Martini Plebſten, Cauponis ad corvum Conjux, circa noctem in ſtabulo, cum ibidem cani ſuo lectum ſtramineum ſternere vellet, ab ibidem latente fele nigro rabido in dextram manum mordicus vehementer preſſa fuit, ita ut felem vix manu altera avellere & expellere potuerit.

ALtera læſionis die ad me venit, meumque conſilium requiſivit, cui Pulverem ſecretum contra hydrophobiam Galeni præſcripſi, eamque ſeriò iterum atque iterum admonui, ut illicò locum morſuræ ſcarificare, ſanguinem per cucurbitulam extrahere, & oleo ſambucino fervente, mediante linteolo intincto inurere curaret, poſtea verò his remediis conſumptis ad me rediret, & cœtera neceſſaria remedia præſcribenda avocaret. Illa verò, neſcio ex cujus perſuaſu, inobediens neque ſcarificationem neque uſtionem paſſa eſt, & primis medicamentis aſſumptis, ab ulteriori remediorum continuandorum uſu prorſus abſtinuit. Et ſic per aliquot ſeptimanas, ut ſibi videbatur, ſine ulla ſingulari moleſtia ſuis negotiis domeſticis invigilare potuit: octiduum vero ante eruptionem Hydrophobiæ, brachium dextrum tam grave & ponderoſum factum eſt, ut vix illud attollere, capitique imponere potuerit. Interea temporis ſemper è domo in forum, & quorſum ſua negotia illam ducebant, exivit. Sed die 26. Decembris, qui erat dies ſabbathi, & ita præterlapſis à tempore morſuræ duobus integris menſibus, cum veſperi horâ quartâ domum reverſa eſſet, ex improviſo Hydrophobiâ correpta eſt, & omnia liquida, juſcula, cereviſiam, vinum, &c. ſummo cum horrore averſata eſt, imò etiam nudum eorum nomen ſine tremore tolerare non potuit. Invaleſcente

Curationis Ordo.

Hydrophobiæ poſt duos menſes eruptio.

ſcente itaque malo, noctu circa horam duodecimam ad illam vocatus ſum; quam veſtibus indutam circa fornacem ſedentem, rectaque ratione pollentem, ſed cum ſummâ inquietudine corpus hinc inde convulſivis motibus quatientem & continuè ejulantem, imò quaſi latrantem, de morſu hujus catti cum manuum complofione conquerentem, ſiccitatem oris & colli, nec non ſitim Tantaleam habentem, ſed cibum ac potum pertinaciſſimè averſantem, vidi & audivi; Quæ etiam, cum illam de ſumendis medicamentis & antidotis adhortarer, ſummoperè à me petiit, ne ipſi aliquid liquidi, (ne ab illo ſuffocaretur) præſcriberem, quapropter ipſi *bolum è theriacâ lapide bezoardico, & confectione alkermes incompletâ confectum*, & altera die ſolis *Electuarium ex Diaſcordio Fracaſtorii, Theriacâ, cinere cancrorum fluviatilium, pulvere radicis gentianæ, terrâ ſigillatâ, & ſyrupo citri, compoſitum, ordinavi*, & ut liquidis aſſumendis ſibi vim inferret, & ita hydrophobiam quaſi vi excuteret, ſacraque ſynaxi in affectu hoc ſummè periculoſo uteretur, monui, quæ quantum potuit, monitis meis morem quidem geſſit, ſed dies noctesque in hâc inquietudine, motibus corporis convulſivis, ejulatu, ac quaſi latratu tranſegit. Inter uſum cœnæ Dominicæ calicem manu ad bibendum aliquoties prehendit, ſed identidem nauſeabunda amovit, tandemque oculis clauſis cum horrore celerrimè bibit; ſubſequente nocte aliquantulum quievit, ſed deindè rurſus ſummâ inquietudine exagitata maximo cum conatu pituitam cum bile ſed fruſtraneo ſucceſſu, evomere conata eſt; manè verò, qui erat dies Lunæ, debilis facta, ſalvâ tamen ſemper ratione fruens, tempus liberationis ſuæ inſtare aſſeveravit, Deumque inſtanter invocavit, ut finem ſuæ miſeriæ imponeret, quod etiam illâ ipsâ die horis antimeridianis factum eſt, & ita patiens hydrophobica, tertia ab invaſione die, vitam cum morte commutavit.

Bolus theriacal.
Electuar. ſpecif.

Hydrophobiæ ſigna.

Verè Hydrophobicam autem hanc mulierem fuiſſe, contra quendam impugnatorem, omnia jam dicta, & ſequentia edocent, 1. quia omnia liquida, ut maritus, quidam adſtans Centurio, domeſtici & adſtantes teſtati ſunt) maximo cum horrore averſata eſt. 2. Me ad illam venientem ſummoperè petiit, ne aliquid liquidi præſcriberem. 3. Illa ipſa cum proteſtatione conteſtata eſt, quod nil liquidi aſpicere, imò de illo nil audire, multo minus, (ne ab illo ſuffocetur) quamvis inextinguibili ſiti prematur, aſſumere poſſit. 4. Si de aliquo liquido mentio ſaltem facta eſt, illa confeſtim terrore perculſa, horrendè vociferata eſt. 5. Et licet ponderoſis rationihus, ſalutem animi & corporis concernentibus admonita, è calice cœnæ Dominicæ aliquid biberit, illa clauſis tamen oculis, & maxima vi, quam ſibi, (ratione

tione pollens) intulit, ac ſumma cum nauſeâ & averſatione factum eſt. Felem vero rabioſam fuiſſe, omnes allatæ circumſtantiæ, in ſequuta poſt morſuram hydrophobia, & mors repentina ſatis ſuperque comprobant. Nullam etiam melancholiam hæreditariam, ut quidam falsò allegavit, in causâ fuiſſe, non ſolum ſtatus ipſius ſemper ſanus, ſed etiam ratio incolumis ac ſalva usque ad ultimum articulum mortis docuerunt. *Felis rabioſi ſigna.*

Horrenda autem illa ſymptomata, quæ ab impreſſo per morſum canis, felis, vel alterius alicujus animalis rabidi ſpiritibus & humoribus charactere originem habent, & ex ſulphureo ſalino aduſto humore, quo omnia viſcera ad ſiccitatem rediguntur, oriuntur, unde meninges lancinantur, hinc ſitis; hinc furor; & ob ſpirituum vitalium animaliumque continuam luctam, incredibilis animi anguſtia & inquietudo emergit. Interim ſitis, quamvis ſit extrema, major tamen eſt aquæ fuga, quandoquidem in vitreo illo humore cerebri, ex venenatis vaporibus reſolutis nato, fluctuantis aquæ figura, & in hac canis natantis & demorſum perſequentis imago exprimitur, atque adeò cauſa eſt, ut ob mordentis memoriam canis in vitreo liquore phantaſiæ apparentis adeò conſternentur demorſi, ut aquam magis quam alia tormenta, ipſamque mortem fugiant. *Horrendor. ſymptomat. cauſa.* *Cur demorſi aquam fugiant?*

Cum itaque aliquis demorſus eſt, protinus & ſine omni mora, antequam virus hoc invaleſcat, atque in humoribus & ſpiritibus dominetur, locus morſuræ ſcarificandus, ſanguis venenatus cum cucurbitulis extrahendus & evocandus, & vel ferro ignito, vel oleo ſambucino ferventiſſimo, mediantibus linteolis intinctis, cauteriſandus, eſchara ſeparanda, vulnusque per 40. dies, per impoſitionem Unguenti Ægyptiaci, theriacæ, & Ol. ſcorpion. magn. Matthioli, invicem mixtis, apertum eſt ſervandum, & in hoc paſſu nulli ſcarificatione & uſtione parcendum eſt. Hildanus *goſſypium ſpiritui vini & theriacæ imbutum poſt uſtionem impoſuit, & deinceps cœpas ſupra carbonibus aſſatas, cum fermento panis, pulvere ſem. ſinapi ana ℥j. Theriacæ ℥ß. fol. rutæ & ſcordii ana Mj. cum melle in formam emplaſtri ſubactas, applicavit. Vulnus impoſito piſo, ut apud fonticulos moris eſt, per tres menſes apertum conſervavit, illique bis in ſeptimana ſeq. pulverem inſperſit.* ℞. *Præcipitat. Bezoar. Angelic. ana ℈j. M. f. pulvis.* *Demorſorum Curatio Externe.* *Hildani curandi methodus.*

De uſtione horum vulnerum Fabric. Hildanus Centur. 1. Obſ. chirurg. de filia quatuordecim annorum demorſa refert, quod illa ſuperficialiter ſaltem, & non ſatis profundè uſta in hydrophobiam inciderit. Eodem etiam loco rabidi cujusdam felis hiſtoriam explicat. Et ſummatim, Hildanus totam hujus mali curam externè ſcarificatione, ſanguinis extractione, & uſtione, (quam curandi methodum etiam omnibus chirurgis ſeriò injungit) abſolvit. *Uſtio debet pro unde fieri.*

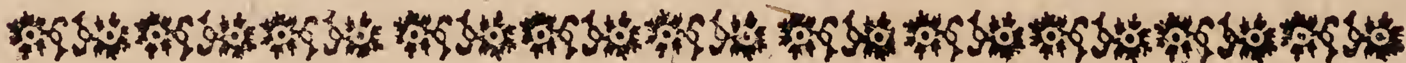
Internè.

Hoc facto, statim etiam ad interna remedia confugiendum, & Pulvis secretus Galeni, (quem hic venerandus senex ut expertissimum & nunquam fallax omnibus aliis remediis longè præfert, *qui ex ℥ij. cineris cancrorum fluviatilium, & ℥j. pulveris rad. gentianæ constat.* Vel *Pulvis contra hydrophobiam Palmarii, pro ratione ætatis à ʒß. ad ʒj. in aquâ è typhis Cervinis, & aq. scorzoneræ ana part. æqual per multos dies est exhibendus, & sudor per Diascordium Fracastorii & theriacam aliquoties movendus, bonaque Diæta erit observanda:* Nisi enim huic malo mature præveniatur, Hydrophobia certò, (licet etiã per aliquot dies, septimanas, menses, & annos delitescat;) sequitur, de qua Aetius testatur, se nullum hâc correptum vidisse, qui in vivis manserit. Hildan. Cent. 1. Obs. 86. p. 82. col. 1.

Pulv. secretus Galen. contr. hydrophob. & Pulv. Palmarii.

Et tali methodo toto praxeos meæ tempore, quam jam Deo juvante per quadraginta tres annos exercui, quamplurimos ab animalibus rabidis, præsertim canibus demorsos, & jam intra anni spatium aliquot patientes in Unter-Thalfingen; item Davidem Wolenski, Cauponem apud pileum pulverulentum Ulmensem; Christiani Gresen, pistoris Langenaviensis duos filios & ancillam, & cum illis Christophorum Luizen; It. Johannem Glöklerum, bubulcum Mercklingensium; Nicolai Luzen, molitoris Braitingensis filiam; & Susannam, Jacobi Bosen, Scriniarii Ettlenschiessensis filiam, feliciter curavi.

Qui plura de rabie & hydrophobia legere satagit, videat Sennert. lib. 1. pract. part. 2. cap. 16. pag. mih. 432. & seqq. Item, lib. 6. part. 8. cap. 30. pag. 353. de veneno canis & aliorum animalium rabidorum. It. Horstium, de tuenda sanitate pag. 209. & 210. Nec non Decades 6. Consilior. & Observation. mear. medicinal. Augustæ Vindelicor. anno 1683. typis excusas, Consil. 9. pag. 88. & Consil. 19. pag. 207. & seqq.

OBSERVATIO MED. X.

Asthma humorosum exitiale.

Anno

Nno 1699. Mense Martio, plurimum Reverendus & Doctissimus Vir, Dn. M. David Geiger/ Ecclesiastes & Verbi Divini Minister in summo Templo Ulmensi meritissimus & vigilantissimus, habitus corporis crassi, staturæ mediæ, ætatis 64. affectui hypochondriaco obnoxius, & ad cachexiam hydropicam pronus, periculoso asthmate periodico, maximè circa noctem divexante, cum aliquali tumore pedum correptus est, cujus Affectum, perspectis & examinatis omnibus circumstantiis, Asthma humorosum, cum atonia vel discrasia ventriculi & hepatis, nec non obstructione venarum mesaraicarum, ramorumque venæ portæ circa regionem lienis esse, deprehendi.

Causa autem hujus morbi in hoc subjecto est partim vaporis humorosi à liene & mesenterio per modum ebullitionis ad caput & cerebrum ablegatio, ibidemque in materiam catarrhalem resolutio, ac exinde per arteriam asperam ad pulmones descensio, quin etiam fistularum pulmonum ab humore lento, crasso & viscido in venoso genere collecto, & per venam arteriosam in pulmones effuso, obstructio; partim verò diaphragmatis & bronchiorum pulmonum à vaporibus humorosis in abdomine sursum petentibus, compressio; quibus accedit humoris acidi melancholici per vas breve in ventriculum eructatio, fermentum ejus naturale perturbans, stomachum debilitans, coctionem depravans, ac febrem lentam excitans, quod ipsum accessiones periodicæ statis temporibus, præsertim circa vesperam ac noctem hactenus indicârunt. Et notum est, quod illo tempore omnes ægri asthmate humoroso affecti pejus habere soleant, cum asthma omnes ægrotos vespertino ac nocturno tempore acerbius affligat. teste Boneto, Polyalth. lib. 3. de Affectibus pectoris & Asthmat. cap. 19. pag. mih. 164. & seqq. *Morbi hujus per causas tractatio.*

Quod autem hoc Asthma principaliter à materia crassa & viscida, fistulas pulmonum obstruente oborta sit, idipsum copiosissima hujuscemodi materiæ cum tussi excretio & ejectio hactenus satis superque indicavit.

Quoad Prognosin, Asthma est affectus chronicus & curatu difficilimus, qui sæpè in cachexiam & hydropem degenerat, ac in juvenibus *Prognosis.*

nibus non sine magno labore, in senibus verò rarò vel nunquam tollitur, ac in liberis sæpissimè exitialis esse solet.

Curatio. Curatur 1. *Venæsectione* si magna vaporum ferventium in pulmone & circa cor copia deprehendatur, quæ etiam in hoc subjecto duabus vicibus suffocationis periculum avertit, & patiens illicò melius habuit. 2. *Materiæ crassæ & viscidæ per incidentia, detergentia & expectorantia, humectantibus temperata, incisione*, cavendo nimis calida & siccantia, ne particulæ tenuiores resolvantur, crassities verò materiæ viscidæ augeatur & quasi lapidescat. 3. Materiæ præparatæ & incisæ evacuatione. 4. *Reliquiarum exsiccatione.* Et. 5. *Diæta*, cui convenit humectans & incidens cibus, in potu vinum subdulce, tenue, aut Decoctum pro potu ordinario.

Ven. sectio. Quod primum attinet, Venæsectio, ut superius dictum, cum levamine patientis applicata fuit.

Quod secundam intentionem concernit, conveniunt ad materiæ incisionem, detersionem, & expectorationem, vel aquæ, vel syrupi, vel pulveres pectorales, materiam crassam & viscidam incidentes & expectorantes, Ex. gr. ℞. *Aq. ceras. nigr. hyssop. Veron. flor. acac. asthmat. ana ℥vj. vel ℥j. Spir. anis. Essent. sacch. Beguin. ana ʒij. ♌. sal. armoniac. ♌. theriacal. camphorat. ana ℈j. Oxymel. squillit. ℥ß. oxym. helleborat. Gesner. ʒij. M. ad vitr.* Vel ℞. *Syrup. de Erysimo Lobel. ℥ij. d. jujub. ℥j. Oxym. squill. ℥ß. Oxym. helleborat. Gesn. ʒij. M. pro Linctu.* Vel, *Spermat. cet. rec. Ocul* ♋. *præp. ana ℈ij. Pulv. rad. ireos florent. sem. anis. croci Austr. ana ℈ß. M. f. pulv.* Arcanum etiam est sequens. ℞. *Croc. Or. ℈ß. Mosch. gr. ij. M. cum decoct. rad. ireos. Bonettus.* Prodest etiam, quod sæpissimè expertus sum, *Arcanum Brunneri apud Sennertum.* ℞. *Sperm. ceti, gummi ammoniac. ana ℈ij. Aq. hyssop. vel vini Rhenani ℥ij. M. pro haustu.* Et Bonettus lib. 3. d. affect. pectoris & asthm. cap. 19. pag. mih. 176. testatur, quod nihil magis profuerit quam *sperma ceti, & potiuncula ex ammoniaco.*

Aq. pector. Syrup. pector. Pulv. resolv. & expector. Pulv. arcan. antiasthm. Arcan. Brunneri.

Dn. D. Joh. Jacob. Wepfer p. m. sequentem linctum contra asthma, stertorem ac sibilum frequenter in usu habuit. ℞. *Syr. de Erysimo Lobel. ℥iß. Oxym. helleborat. Gesner. ʒij. Gum. ammoniac. in aceto scillit. solut. ʒj. Essent. croc. ℈ß. Ol. destill. anis. gutt. iij. Aq. hyssop. ℥iß. M. de quo patiens subinde lingere potest.*

Linctus contr. Asthma stridor. & sibilum Wepferi.

Nec contemnendum est Vinum ex maceratione sequentium. ℞. *Rad. liquirit. ℥iß. ireos ℥j. Enul. ℥ß. Angel. scyll. præp. ana ʒij. Marrub. hyssop. capill. ♀. Meliss. ana pj. sem. anis. fœnic. ana ʒij. sem. urtic. nasturt. ana ʒj. Mell. despumat. ℥vj. vini alb. Mensur. j. Platerus.*

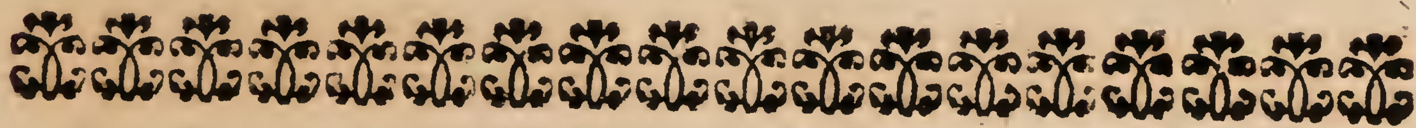
Vinum antiasthmat.

Quod tertium indicans, nempe materiæ præparatæ & incifæ evacuationem concernit, illa fequenti potiuncula de mannâ fine omni noxâ educitur. ℞. *Fol. fen. el. f. ft. ℥iij. Rhab. ver. crem. ♀ri ana* ʒß. *Aq. Ceraf. nigr. flor. acac. ana ℥ij. M. f. lenis ebullitio, in colatur. diffolv. Mann. calabr. el ℥ijß. f. potio. unâ vice fumenda.* Potio lax. de manna.

Quod quartam curationis intentionem, reliquiarum videlicet exficcationem refpicit, varia in hunc finem remedia in forma Apozematum ex herbis, radicibus, feminibus, aromatibus; nec non Trageæ, pulveres, Tincturæ, & fimilia præfcribi poffunt.

De Diæta fuperius generaliter mentio facta eft, quapropter hac vice plura de hâc proferre fuperfedemus. Diata.

His & aliis ufurpatis remediis, periodici hi afthmatici infultus nunc mitiores, nunc atrociores facti, patientem nunquam protinus deferuerunt; cachexia vero magis magisque invaluit, tandem etiam vires defecerunt, & quia natura à morbo victa fuccubuit, ille die Lunæ, 26. Junii anni fuperius memorati, in Domino placidè obdormivit.

OBSERVATIONUM MEDICARUM DECADIS QUARTÆ.

OBSERVATIO I.

Cafus ab alto miraculofus.

ANno 1699. die 3. Julii, vefperi horâ quinta, Jacobus Schick, Michaelis Schickii, Operarii Xenodochialis filius, puer 12. annorum, & cuidam murario in porrigendis tegulis, & apportando arenato fubacto à fervitiis, cum in fublimi mearum ædium tecto canalem ligneum, per quem aquæ pluviales defluunt, putredine quodammodò corru-

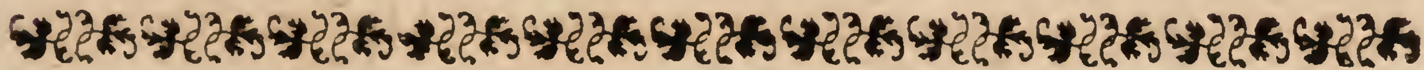
ptum, post purgationem colore rubro imbuere vellet; (neglectâ repetitâ admonitione, ne se periculo exponeret) conscenderet, & cariosa lignea canalis paries ab ipsius insessu frangeretur, ille momentaneo casu ex præcipitio tres contignationes alto in aream anteriorem ædium decidit, & inter cadendum ferreus portator, super quo aliâs horti pensiles quiescunt, corpus excepit, & vim prolapsus aliquo modo infregit, à quo verò ocius in terram demissus, capite & corpore in arenatum subactum prostratus est, quem, maximo terrore perculsus, semimortuum quasi sustuli, vestimenta circa pectus, & caligarum ligulas, (ut levius respiraret) solvi, nares & tempora Aquâ Reginæ Hungariæ & balsamo apoplectico inunxi, os effregi, unum alterumve cochleare roris solis optimi propinavi, sicque ipsum successivè refeci, ac quasi ad vitam revocavi, totumque corpus, an scilicet una alterave pars corporis læsa, vel membrum fractum sit, cum requisito chirurgo inquisivi, sed omnia per Dei gratiam, quasi per miraculum, adhuc integra, nec quicquam luxatum, fractum, vel vulneratum, nisi quod cranium cum cute carnosa in medio transversim digiti latitudine depressum fuerit, invenimus, cui statim abrasis capillis, cataplasma è herbis cephalicis cum vino coctum calidè fuit applicatum. Interim patiens inquietus & loquelâ privatus, materiam pituitosam sanguine permixtam cum levamine successivè diversis vicibus evomuit. Et quamprimum ad parentes suos deportatus & in lectum collocatus est, sequentem potionem ad resolvendum sanguinem extravasatum hausit.

Potio concretum sangu resolvens. ℞. *Pulv. contr. casum Aug.* ʒj. *Syrup. papav. err. hyssop. ana* ℥ij. *Aq. scabios. chærefol. ana* ʒvj. *M.* Postea tali aqua cordiali, cochleatim sumenda identidem refectus est. *Aq confort.* ℞. *Aq. 4. Cordial. ana* ℥j. *Ocul. ♋. præp.* ℈ij. *syrup. rub. Id.* ℥ß.

Quibus assumptis, primâ nocte aliquantulum quievit, & manè circa horam quartam expergefactus loquelam

cum

cum sanâ ratione recuperavit, & paulò post se parum adjutus erigere, sedere, imò è lecto ad mensam ambulare potuit. Interea temporis capiti sæpius in die cataplasma sequens cum vino rubro coctum calidè impositum, ac nucha, collum, & spina dorsi M. & V. Ol. chamomill. rosar. & lumbricor. inuncta fuere. ℞. *Micæ panis domest. ℥iij. furfur. tritic. farin. hord. ana ℥ij. pulv. flor. rosar. beton. ana ℥ß. Ol. rosar ℥iij. vin. rubr. q. s. salis communis ʒj. M. & f. ad ignem cataplasma.* Cataplasm. cephal. Secunda die circa noctem *Emulsionem ex amygdalis & seminibus frig. maj. cum aquis cordialibus & pulver. Corall. rubr. CC. & Ocul. ♋. paratam bibit*, à cujus usu, præsertim post mediam noctem, placidè quievit, & semper melius habuit. Tertiâ & quartâ die *pulveris sanguinis hirci Helmontii ℈ij. cum brodio carnis deglutivit*, & capiti rursus dictum cataplasma cum vino coctum, (non neglecta colli & spinæ dorsi inunctione) applicatum, & sic per aliquot dies dictis remediis continuatum est. Præter hæc quoque Diæta conveniens fuit observata, aer fuit temperatus, cibi euchymi, ac pro potu ord. tale Decoctum bibit. ℞. *CC. ust. ℥ß. Hord. integr. ℥iß. Liquirit. ʒij. ficuum ℥ß. flor. papav. err. Mß. sem. anis. fœnic. ana ʒß. Mixta & concisa coq. cum aq. font. Mensur. 2. in Olla benè tecta ad tertias.* Decoct. pro potu ord. Alvus beneficio naturæ mansit aperta, urinam reddere potuit, benè respiravit, pulsus fuit vigorosus & æqualis, vires non defecerunt, ac summatim, omnia signa præsentia salutaria restitutionem ex integro pollicebantur, quemadmodum etiam paulò post pristinam sanitatem integram recuperavit.

OBSERVATIO MED. II.

Tumor linguæ monstrosus ex catarrho, suffocationem minitans.

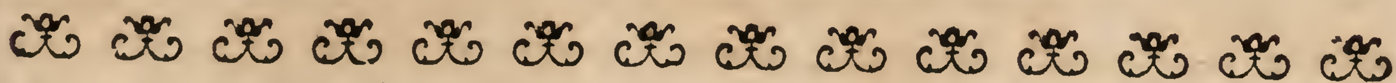
ANno 1699. die 7. Martii, admodum Reverendus, Doctissimus & Religiosissimus Vir, P. Eusebius Schleich, æt. 59. Canonicus Regularis, & Decanus Monasterii Wengensis meritissimus, me vocavit, de pustula sub lingua illum molestante, conquestus est, cui sequentes species lacti incoquendas, pro crebriori oris collutione calidè usurpandas ordinavi. ℞. *Herb. Malv. Mj. flor. chamomill. pj. liquirit. ℥ß. fic. num. 3. M. & concisa d. ad chartam.*

Sed nox insequens fuit molesta, & malum celerrimè incrementum sumsit, ita ut altero mane ob tumorem totius linguæ monstrosum, quæ totum collum cum faucibus non sine periculo suffocationis clausit & implevit, ita, ut nec vocem edere, nec quicquam cibi vel potus assumere vel deglutire potuerit, sed animi sui sententiam creta super tabulam scribere coactus fuerit. Cui accersitus statim revulsionis & derivationis gratia venam medianam dextri brachii aperire curavi, & sequentem apophlegmatismum præscripsi. ℞. *Scob. lign. Guajac. ℥ß. Rad. pyrethr. ʒiij. herb. salv. nob. pj. alum. roch. sal. nitr. ana ʒj. sem. urtic. sinap. ana ℈j. acet. vin. opt. ℥iij. aq. muls. ℥vj. M. f. decoctum, cum quo sæpius os calidè eluendum.* Cujus beneficio magnam copiam materiæ pituitosæ & phlegmaticæ cum saliva expuit. Collo vero circumcirca tale cataplasma cum lacte coctum die noctuque sæpius repetendo, calidè fuit applicatum. ℞. *Pulv. pro cataplasm. ex herb. rad. & seminib. emoll. ℥iiij. coq. successivè cum lacte, addendo cochleare unum de Oleo chamomill. rosar. & lumbricor. anaticè mixtis.* Vertici capitis Emplastrum de tacamahaca cum Ol. majoranæ malaxatum, magnitudine imperialis, fuit applicatum. Ad hæc iteratis vicibus tale clysma fuit injectum. ℞. *Herb. betonic. salv. rorismar. majoran. ana Mj. spec. decoct. carminat. ℥ij. sem. lini, fœnugr. ana ℥ß. M. f. cum decocto hordei ebullitio, colatur. ℞. ℥vj. in qua dissolv. Elect. lenit. Florenz. diacathol. ana ʒj. hier. Logad. diacolocynth. ana ʒij. Ol. rosar. chamomill. ana ʒvj. vitell. ovor. num. 2. M. f. clyster.* quorum remediorum beneficio periculosissima symptomata successivè remiserunt & evanuerunt. Dn. Patiens vero post 48. horas juscula & liquida deglutire cœpit, & tale Decoctum pro potu ordinario bibit. ℞. *CC. ust. ℥ß. Hord. integr. ℥iß. Rad. chin. ʒij. Jujub. sebest. ana num. x. caric. pingu. num. v. liquirit. ʒij. passul. min. ℥j. sem. anis. & fœnic. ana ʒß. M. & concis. coq. cum 2. mensur. aq. font. ad tertias.* Collum etiam sæpius aqua mulsa calida gargarizavit; postea cochleare unum vel alterum de mixtura sequenti cochleatim sumsit. ℞. *Mucilag. sem. cydon. cum aq. ros. extr. ℈ij. syr. viol. ℥iß. Mell. ros. col.*

Apophlegmatismus. *Cataplasma.* *Emplastr. cephal.* *Clyster.* *Spec. pro pot. ord.* *Mixtur.*

ʒß. Rob.

℥ß. *Rob. diamor.* ℥ß. *M.d. ad oll.* Et ſic horum remediorum uſu per Dei gratiam, paucorum dierum ſpatio feliciter reſtitutus fuit.

OBSERVATIO MED. III.

De vini acidi per acetum lithargyrii cum maximo bibentium damno, dulcificatione.

Relatio.

Nno 1694.95.96. cum vina Nicarina generoſa & nobilia priorum annorum, in Ducatu Württembergico & confiniis, partim per Gallos rapaces diriperentur, partim verò ab inquilinis & extraneis conſumerentur, & per Cœli ac tempeſtatis inclementiam ab aliquot annis vina acida, aſpera & auſtera horum locum ſupplerent, ac eapropter à multis averſarentur, paucosq; emptores invenirent, Venditores quidam & Aurigæ, ut vina ſua ad palatum hominum accommodarent, vinumque acidum, ut ipſis videbatur, ad lucrum faciendum corrigerent, certo quodam mangonio ex lithargyrio facto, vina ſua, ut æquè ac generoſa & meraca magno pretio vendi poſſent, ſequenti modo adulterarunt. ℞. *Lithargyrii auri vel argenti pulveriſat.* ℥vj. *alius capiebat* ℥xii. *quidam etiam Biſmuthum ſeu Marcaſitam addiderunt, affunde aceti vini opt. menſur. j. vel* ℔iij. *&* ℥iiij. *coq. igne lento ad quartæ partis conſumptionem, poſtea indatur vaſi vitreo vel terreo, vitro incruſtato, addendo, vini albi generoſi vel malvatici menſuram unam, vel* ℔iij. *&* ℥iiij. *fiat rurſus aliqualis ebullitio, deinde per chartam bibulam vel emporeticam aliquoties filtretur, poſtea ſervetur in vitro benè clauſo ad uſum. Hujus liquoris* ℞. *gutt.* 10. *vel* 15. *inde vitro minori vino ad* ℥iij. *vel iiij. repleto, agitetur caule pennæ vel bacillo ligneo, deinceps ſubſidere ſinatur, donec vinum clareſcat, cujus adminiculo qualitas ipſius acido-auſtera per præcipitationem ſic alteratur, corrigitur, & ſubdulceſcit, ut hoc vinum libatum haud aliter ſapiat, ac ſi præſtantiſſimum nectar eſſet. Et ſi quis totam amphoram vini Württembergicam, vel* 160. *menſuras majores huic Ducatui uſitatas & conſuetas hoc mangonio tingere deſiderat, tum requiruntur hujus liquoris pro commixtione* ℥x. *vel* ℔j.

Modus adulterandi vina acida per lithargyr.

Quod autem vinum liquore hoc tinctum & adulteratum ſit, ſequenti modo probatur. ℞. *Hujus vini vitro minori ad ℥iij. vel iiij. infuſi, affunde Olei ☉-oli rectificatiſſimi à gutt. vj. ad x. vel. xij. tum vinum, ſi ipſi talis liquor ineſt, turbabitur, ut albeſcat inſtar turbidi lactis vel Oxygalæ; Quodſi vero vinum tali mangonio caret, tum clarum & perſpicuum permanebit.*

Probatio vini lithargyr. adulterati.

Tale autem vinum aceto lithargyrii adulteratum ultra tres vel quatuor menſes gratum hunc & acceptum ſuum ſaporem non retinet, ſed antiquam ſuam acido-auſteram indolem recuperat.

Noxæ vini lithargyrio adulterati.

Quod autem omne vinum aceto lithargyrii adulteratum ſanitati maximè officiat, & ventriculo, inteſtinis, generi nervoſo, pulmonibus, imò totæ maſſæ ſanguineæ, ut & membris externis maximum nocumentum inferat, ac propter ſuam frigidam, ſaturninam, tenaciter adſtringentem, & valdè exſiccantem qualitatem, quâ mediante ſpiritus figuntur, & quaſi congelantur, motus vigoroſus maſſæ ſanguineæ retardatur, & procedente ac invaleſcente malo cum morte patientis motus ſanguinis & ſuccorum nutritiorum omnino tollitur & aboletur; ac etiam, ut chymici volunt, ob particulas mercuriales globoſas in lithargyrio contentas, per acidum vero diſſectas, ac in aculeatas, cuſpidatas, triangulares, quadrangulares & frutaceas confractas & converſas, hinc inteſtinis ac nervoſo generi infixas, varia graviſſima, moleſtiſſima, ac periculoſiſſima ſymptomata, utpote ventriculi & inteſtinorum acutiſſimos dolores, & læſiones, continuos lancinantes cruciatus colicos, pertinaces meſenterii & fibrarum nervearum inteſtinorum obſtructiones & morſuras, alvique conſtipationes fermè inexpugnabiles, depravatam concoctionem, nauſeam, ructus, crebriores vomitus, aſthma, icterum, urinæ ſuppreſſionem, contracturas, pareſes, & paralyſes, arthritides, aliaque hujus farinæ peſſima ac ſtupenda mala inducat, & venenata ſua qualitate totam œconomiam microcoſmicam ſubvertat, idipſum famigeratiſſimi & experientiſſimi Medici, ac inter eos Avicenna, Dioſcorides, Aetius, Fernelius, Sennertus, Paræus, Kircherus, Stockhuſius, Timæus à Guldenklee, Schenckius, Wedelius, & plures alii teſtantur, ac Petrus Aponenſis in libello ſuo de venenis aureo, ut & Pharmacopœa Auguſtana inter venena numerat. Imò nullus Authorum, qui de lithargyrio ſcripſit, internum ejus uſum, approbat, ſed omnes in Medicina optimè verſati Practici & Auctores claſſici internum ejus uſum, unanimiter damnant, vituperant, diſſuadent & rejiciunt.

Exempla damni per

Et ſi quis hac de re dubitet, Figulos ſaltem, qui præ aliis ſæpius & crebrius lithargyrio ad ſuum opificium utuntur, conſideret, & videbit,

debit, quod per meram externam ejus tractationem tandem curvi, humeris, manibus, lumbis, & pedibus debiles, contracti & claudi, imò cachectici & hydropici, (ut ante aliquot annos in figulo quodam Weiltingensi, Paulo Mejero observavi, quem cachecticum & hydropicum ex incrustatione vasorum fictilium factum, Mercurialibus & theriacalibus restitui) fiant. Imò si feles ex vase figulorum terreo, in quo manus suas abluunt, aquam lithargyrio infectam bibunt, aut lenta, aut repentina morte moriuntur. *lithargyr. accepti.*

Quæ de noxa lithargyrii dicta, cum & præ aliis doctissimus D. Stockhusius, Ducalis Brunsvicensis & Lüneburgensis Medicus experientissimus, & inspector rei metallicæ sagacissimus, in peculiari suo Tractatu de lithargyrii fumo noxio & morbifico, quem etiam Hütten-Rauch/ & Hütten-Katzen/ (quod mordendo, erodendo, ac vellicando tales dolores, ac si cattus corpori inclusus dentibus morderet, ac omnia unguibus dilaceraret) nominat, satis superque confirmat. Quocirca etiam circumstantialiter & fundamentaliter omnes superius allegatos morbos & symptomata, qui à lithargyrio, ejusque subtilissimo fumo ac pulvere suam originem habent, recenset, ac curandi methodum adjungit. Quodsi ergò illi morbi cum suis symptomatibus, qui hactenus in Sueviæ locis quamplurimis, ac præsertim in Domo Teutonica Ulmensi, Monasteriis vicinis, utpote Wettenhusano, Roggenburgensi, Urspergensi, Wengensi, quod Ulmæ est, Weissenhornano; Arcibus item & Castellis Comitum atque Baronum, in Weissenhorn, Babenhausen, Kehlmünz, Erbach, &c. quin etiam Urbibus & Oppidis, Ulmâ, Gemundiâ, Mündelheim, Grünenbach, &c. sævierunt, multosque tam eximiæ, quam mediocris conditionis homines inaudita fermè tyrannide excruciarunt, jugularunt, multosque alios per longum temporis intervallum horrendissimè torserunt & in perniciem redegerunt, penitius considerantur, iisque cum iisdem morbis & symptomatibus, qui ab interno lithargyrii usu promanarunt, conferuntur, tum quilibet ex eorum collatione & similitudine facilè inveniet, quod hi morbi ab execranda vini per lithargyrium adulteratione proficiscantur. Et hæc detestanda vini cum aceto lithargyrii mangonizatio etiam veteres non latuit, quæ verò ab Imperatore quodam in Ducatu Württenbergico, & Civitatibus vicinis viniferis sub gravissimâ pœna prohibita fuit. *D. Stockhusii hujus rei confirmatio.* *Lithargyrii noxa Veteribus fuit cognita.*

Si dolia, in quibus tale adulteratum vinum repositum erat, consideremus, sedimentum erat sordidum, cœnosum, spurcum, turpe, ac impuritas illa tenacissimè circumcirca doliis adhærens, ut ob lentorem difficulter purgari potuerint, ut in cella Monasterii Wengensis obser-

obſervavi, ubi dolium majus in meâ præſentiâ apertum & à vino exoneratum tali putrilaginosâ ſpurcitie infectum erat, ut vietoris filius idipſum ob metum exitialis damni intrare atq; purgare dubitaverit.

Exempla Patient. per litharg. interemptor. & læſor.

Anno 1694. ante ferias Nativitatis Chriſti in domo teutonicâ Ulmenſi, primò Secretarius, deinde Sacellanus, poſtea cubicularius, & ultimò Ordinis Teutonici Eques & Commendator, Comes ac Dominus à Leibelfing, atrociſſimis doloribus colicis correpti fuerunt, quos dolores vagi arthritici, pareſes, ventris inflationes, ventoſitates, continuæ alvi conſtipationes, ructus, gravitas circa pectus, aſthma, apud Dominum Commendatorem circa finem intolerabiles capitis dolores cum mentis alienatione, ac apud Sacellanum & Cubicularium ante obitum horrendiſſimæ Convulſiones, aliaque moleſtiſſima ſymptomata exceperunt, quorum nullus evaſit; ſed omnes moriebantur, quia tum temporis cauſa hujus mali proxima ignota erat, ſed poſtliminio eam in vino latitare ſuſpicabatur, quod etiam ex eo tandem colligere licuit, quod duo vel tres Patres Franciſcani Ehingenſes, qui ſucceſſivè ad ſpirituale officium adminiſtrandum Ulmam in Domum Teutonicam vocati ſunt, illudque vinum in menſa biberunt, colicis illis doloribus quoque infeſtati ſunt, & ſtatim in affectus principio emigrârunt, ac rurſus Ehingam ſe receperunt.

In Monaſterio Wengenſi Anno 1695. Reverendiſſ. Dn. Prælatus D. Decanus, & omnes ferè Patres, paucis exceptis, hoc morbo ex adulterato vino decubuerunt, quorum quidem nullus mortuus eſt, ſed tres maxima membrorum imbecillitate, ac pareſi per longum temporis intervallum laborarunt, poſtea verò in integrum reſtituti ſunt. Imò & ego, cum ut requiſitus Medicus ordinarius Patientes quotidiè viſitaſſem, & identidem de hoc vino mihi in mali principio non ſuſpecto bibiſſem, haud liber & incolumis evaſi, ſed paulò poſt atrociſſimis doloribus colicis ac febre tertiana putrida, quæ poſtea in tertianam duplicem degeneravit, cum atrophia totius corporis non ſine vitæ diſcrimine, correptus ſum, ad quem affectum compeſcendum & curandum integrum ſemeſtre conſumſi.

Inſuper & ii, qui hoc affectu laborarunt, ſæpius recidivam paſſi ſunt, & in hunc usque diem aliquales morbi reliquias experiuntur.

Et ſi nonnulli tale vinum lithargyrio adulteratum innoxie biberunt, id aut parciori potui, aut viſceribus viribusque integris & robuſtis, ac naturæ robori adſcribendum erit.

Cu-

Curatio.

In Curatione hujus morbi requiritur, ut 1. Alvus per lenitiva, (minimè verò fortiora purgantia, acria, aloetica, & diagrydiata) aperiatur, apertaque semper servetur. 2. Orgasmus materiæ peccantis vomitusque compescatur. 3. Materia peccans per blanda & mitiora remedia, ac inprimis Clysteres lenitivos evacuetur. 4. Dolor per anodyna mitigetur. 5. Partes affectæ roborentur. Et 6. bona & conveniens Diæta observetur. *Curationis requisita.*

In quem finem sequentia remedia erunt adhibenda. 1. Ad constipatam alvum reserandam. ℞. *Flor. chamomill. Mj. sem. carui ʒj. M. f. decoctio cum s. q. lactis vaccini, colatur.* ℞. *℥vj. in quâ dissolve vitell. ovor. num. 2. Ol. lini ℥ij. M. f. Clyster.* Vel, ℞. *Herb. 5. emoll. Flor. chamomill. verbasc. summit. aneth. ana Mß. sem. lini ℥ß. decoct. hord. q. s. fiat l. a. ebullitio, colatur.* ℞. *℥vj. in qua dissolv. Elect. lenitiv. Florenzol. Diacathol. ana ℥j. Ung. clysmat. ℥j. Axung. anser. gallin. anatis ana ʒvj. Vitell. ovor. num. 2. M. f. Clyster.* Vel, ℞. *Rad. Angelic. ℥ß. Herb. anagallid. menth. rubr. Veron. summit aneth. flor. chamomill. melilot. ana Mß. sem. fœnic. carui ana ʒj. Castor. ʒiß. incis. coq. in lacte vaccino q. s. ad dimid. in Colatur. express. ℥vij. dissolv. Elect. diacathol. ʒvj. de bacc. lauri ʒij. Mell. Mercurial. succ. rec. express. scybal. equi avena nutriti ana ℥j. Terebinth. in vitell. ov. dissolut. ʒij. M. f. Clyster.* *Clyster.*

Ad alvum apertam conservandam. ℞. *Pulv. Jalapp. ʒiiß. Senæ ʒj. Mann. calabr. elect aq. flor. acac. solut. & denuò inspissat. ℥ij. Pulp. Tamarind. ʒx. Elect. lenit. Florenz. Diacathol. ana ʒvj. syr. de cich. c. Rhabarb. rosar. solut. q. s Conf. Alkerm. ʒij. M. f. Elect. molle. Dosis, Castaneæ vel juglandis quantitas, aliquoties repetendo, donec purgatio sequatur.* Vel, ℞. *Pulp. passul. min. mund. Tamarind. Flor. Cass. ana ʒß. Conditur. cortic. aurant. ℥ij. pulv. rad. Gialapp. ʒiß. cum Syrup. de fumar. q. s. fiat Elect. molle. d. ad fictile. Dosis & usus ut prioris.* Vel, ℞. *Elect. lenit. Florenz. ℥j. Pulv. Senæ ʒiiß. Conserv. spagyric. Augustan. menthæ ana ʒij. Pulv. cachect. Ludovic. ʒi . cum syrup. de Rhapont. M. f. Electuar. d. ad fictile. Dosis, juglandis quantitas.* *Electuar. laxativ. Aliud. Aliud.*

2. Ad materiam peccantem evacuandam requiruntur blanda laxativa remedia, qualia sunt sequentia. ℞. *Man. Calabr. el. ℥iß solv. in aq. chamomill. cui add. Ol. amygdal. dulc. ℥iß. M. f. potio, calidè ebibenda.* Vel, ℞. *Fol. sen. s. st. ℥iß. Mann. elect. ℥ij. Tamarind. ʒx. Flor. Cass. ℥i. flor. 4. Cord. ana pj. Coriandr. præp. fœnic. ana ʒiß. ♀ri crud. ʒß. passul. min. contus. ℥iiij. ☽ri fix. ʒiß. M. d. ad sacculum, infund. c. aq. font. vel seri lact. caprin. vel cerevis. fervid. Mensur. j. vel ℔iij. & ℥vj. stent in loco calid. per hor. 6. bibantur singulis duabus horis ℥v. calidè, donec purgatio sequatur.* Et talia *Potio laxat. Sacculus laxat.*

 laxa-

laxativa aliquoties repetenda, ut particulæ aculeatæ lithargyrii ventriculo & intestinis altius inhærentes successivè evacuentur.

lectuar. omitum mpescens. acculus omach. plicand. mplastr. mach.

3. Ad Orgasmum seu humorum intumescentiam refrenandam. Et quidem ad vomitum compescendum. Internè, ℞. *Conserv. spagyricæ Augustan. menth. ana ℥j. Philon. Rom. Syr. cortic. aurant. ana ʒij. Dosis, castaneæ quantitas, aliquoties repetendo.* Externè, ℞. *Herb. absynth. menth. crisp. ana Mj. Rad. tormentill. ℥j. Thur. Mastich. ana ʒß. Coriandr. ʒij. M. d. ad. saccul. coq. in aceti & vini rubri ana part. æqual. ac regioni ventriculi calidè applicetur.* Vel, ℞. *Tacamahac. ʒiij. Thuris, Mastic. ana ʒij. pulv. menth. absynth. ana pj. Bals. Peruvian. ℈ij. Terebinth. & ceræ ana q. s. fiat Emplastrum, regioni ventriculi imponendum.*

nodyna.

Ad dolorem per Anodyna mitigandum. Internè, conferunt *Oleum amygdal. dulc. & in summo necessitatis casu Pilulæ theriacæ cœlestis, vel Extractum laudan. opiat. Paracelsi, ad grana tria pro dosi.* Externè clysteres supra commemorati, & sequentia. ℞. *Sem. lini, fœnugræc. ana ℥ß. sem. rutæ ʒij. Flor. chamomill. Melilot. ana Miß. Flor. Verbasci Mß. Herb. 5. emoll. Mij. indantur sacculo decoquend. lacte vel aq. communi, ac calidè Umbilici regioni applicetur.* Vel, ℞. *Ol. chamomill. Nasturt. amygdal. dulc. ana ʒiij. Pingued. capon. ℥ß. Ung. anodyn. ʒiß. Ceræ q. s. fiat Unguentum regioni umbilici calidè inungendum.* Vel, ℞. *Ol. chamomill. hyoscyam. lumbricor. anethi ana ℥ß. Misce.*

cul um- o ap- pl. nd. Unguent. anodyn. Ol. anodyn.

Dolor. arthrit. sedantia. Pulv. arthrit.

Ad dolorem arthriticum brachiorum & pedum, qui sæpius hunc morbum concomitari solet, conferunt internè, pulveres arthritici, quales sunt. ℞. *Lumbric. terr. præp. ℥ß. CC. philos. præp. Ungul. alcis præp. ana ʒij. sem. aquileg. ʒj. Ol. nuc. mosch. expr. gr. iiij. sacch. alb. ℥iß. M. f. pulvis. Dosis summo manè hor. 5. ʒj. vesperi horâ 4. ʒß. cum aq. serpilli lumbricata.* Et, ℞. *♁ii diaphoret. cum triplo ⦶i detonat. ʒiß. salis volat. lumbric. aut viperar. ℈ij. Cinnab. ♁ii ter cum Cinnab. nativ. sublimat. ℈j. CC. philos. præp. ʒiß. Ol. Cinnam. gutt. ij. sacch. alb. ℥iß. M. f. pulv. Dosis summo manè ℈j. ad gr. xxiiij. vesperi hora 5. ℈ß. ad gr. xviij. cum aq. betonicæ pauxillo.*

Pulv. panegor.

Et pulvis panegoricus. ℞. *Pulv. March. ℈ij. Analept. frig. Münder. iiij. Laudan. opiat. perlat. gr. ij. Tabb. man. Chr. perlat. ʒij. M. f. pulvis. Dosis alternis noctibus horâ 9. ℈ß. ad ℈j. in Emuls. sem. 4. frig. maj. papav. alb. &c.*

Pil. anodyn.

Si pilulæ arrident. ℞. *Theriac. cœlest. Cinnab. ♁ii ana ℈j. laudan. opiat. perlat. gr. iiij. M. f. pilulæ num. 42. Dosis, unâ vice, numero septem.*

Topica.

Externè conducunt *Spir. lumbric. terr. Paralyticus Mynsichti, Ol. lumbric. chamomill. aneth. hyoscyami, Lorget sive terebinthina, ejusque oleum & spiritus. Fomenta ex herbis & seminibus emollientibus parata, sacculi surfuracei calidè applicati, balnea, insessus, & similia.*

5. Ad

5. Ad partes affectas roborandas, & acredinem humorum pessundandam. ℞. *Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. Ebor. philos. calcinat. ana ℈ij. M. f. pulvis. Dosis, quantum cultri cuspide capi potest, in vino vel jusculo, manè & vesperi repetendo.* Vel, ℞. *Conserv. rosar Damasc. ℥ß. pulv. stomach. Martiat. Confect. Alkerm. compl. ana ʒß. Syr. arant. dulc. ℥j. M. pro duabus dosibus.* Roborat etiam ventriculum *Essentia absynthii compos. P. Emerici in vino sumpta*, cujus descriptio hæc est. ℞. *Lign. sassafras ℥iiij Lentisc in. ℥ij. flaved. cort. citri, arant. ana ℥iij. sem. anis. Cinnam. acut. ana ℥iß. Mixt. incis. & contus. add. Herb. absynth. Mviij. spir. ceras. nigr. juniper. ana ℔iiij. vin. generos. ℔v. destill. s. a. abstrahendo ℔viij. in quibus infund. in loco calido Flaved. cortic. arant. ℥iij. absynth. Miiij. filtretur & detur ad vitrum.* *Pulv. absorb.* *Elect. confort.* *Essent. absyt. comp. P. Emerici.*

Quibus omnibus annumeranda sunt appropriata, quæ singulari virtute lithargyrii vim atque malitiam obtundunt, qualia sunt *Semen chervæ tritum & datum in potu ad ʒij.* De hoc veneno impugnando Mathioli verba hæc sunt. Curatio in universum fit citatis primò vomitibus & infusis, deinde clysmatibus & hydromelite, gallinarum & anatum adipe. Post hæc prodest *amygdalinum oleum potum, è dulcibus nucibus expressum.* Præterea *ventriculum apii succo, & alvum butyro illinire utile est.* Proprium vero hujusce veneni antidotum, (ut Conciliator tradit) est *Lathyris semen ʒij. pondere potum.* *Specifica.* *Summa curationis.*

Quod tandem 6. Diætam concernit. Aer sit moderatè calidus. Ex cibis conferunt jascula gallinarum, ptisana hordeacea, caricæ in cibis sumptæ, &c Pro potu sequentes species. ℞. *Scob. lign. sassafr. Rad. chin. ana ℥ß. Cinnam. ʒij. anis. ʒj. CC. præp. Ocul. ♋. præp. ana ʒiß. Liquirit. ʒij. M. f. pulvis grossus, cui add. Passul. min fic. ping. concis. ana ℥ß. De quibus speciebus cochleare unum cum ℔iij. & ℥iiij. vel mensurâ unâ aq. fervidæ in urceo tecto infundatur, ac refrigescere sinatur.* Quies insuper procuretur; alvus per superius dicta aperta servetur, nec non animi vehementiores motus atque pathemata coerceantur.

CONSILIUM MED. IV.

Asthma cum cutis pruritu, oris salsedine, & catarrhis è capite ad pectus delabentibus.

 Casus.

Caſus.

Agni quædam nominis Perſona per aliquod temporis ſpatium de aſthmate, cutis pruritu, oris ſalſedine ac aciditate, nec non catarrhis è capite ad pectus delabentibus conqueritur. Quæritur ergò, quæ cauſa hujus affectus? & qua ratione huic morbo legitimis remediorum præſidiis ſubveniendum ſit?

Reſolutio.

Aſthmatis Cauſa. QUod Aſthma concernit, illud ab ebullitione ſanguinis & calidioribus viſceribus originē habet, utpote quibus mediantibus multi vapores humoroſi ad arcem Palladis ablegantur, ibidemque in materiam catarrhalem reſolvuntur, ac poſtliminio è capite ad pectus & fiſtulas pulmonum impetuosè delabuntur, ibidemque obſtructiones pariunt, viamque tranſeunti aeri ac reſpirationi occludunt, qui affectus Aſthmatis humoroſi nominè deſignandus eſt. Ad hunc itaque *Curationis requiſita.* Affectum tollendum requiritur, ut 1. materia peccans è primis viis & è toto corpore expurgetur; 2. Specifica remedia antiaſthmatica præſervativa & curativa, ante & in paroxyſmo uſurpentur. 3. Humores acri-ſalini cutis pruritum excitantes, alterentur & corrigantur. 4. Oris ſalſedo per abſorbentia & præcipitantia extermînetur. Et 5. bona ac laudabilis Diæta obſervetur. In quem finem ſequentia remedia deſiderato ſuo effectu haud carebunt. Et quidem 1. ad materiam peccantem è primis viis & è toto corpore expurgandam. *Pot. laxat.* ℞. *Fol. ſen. el. ſ. ſt.* ʒiij. *Rhab. ver. Crem.* ♀. *ana* ʒß. *Aq. ceraſ. nigr.* ℥iiij. *M. f. lenis ebullitio, in colatur. diſſolv. Mann. Calabr. ſelect.* ℥iß. *f. potio unâ vice haurienda.* Hinc. ſequens vinum medicatum bibendum, ℞. *Vin medic. laxat.* *Herb. abſynt. Pont. card. bened. centaur. min. hyſſop. Veron. cochlear. naſturt. botryos, ſalv. nob. trifol. fibrin. Marrub. capill.* ♀. *ana Mß. Rad. helen. helleb. nigr. præp. ireos florent. ſcyll. præp. fœnic. garyophyllat. ana* ʒij. *Rhab. ver.* ʒiij. *fol. ſen. el. ſ. ſt.* ℥j. *Gialapp. Agar. troch. Turpeth. opt. Polypod. qu. ana* ʒij. *Cinnam. opt.* ʒj. ♀*i alb. crud.* ʒij. *ſem. anis. fœnic. ana* ʒß. *M. & conciſ. f. cum ſynd. alb. nodulus, quinque vini quartariis infundendus, de quo ſingulo manè jejuno ſtomacho* ʒv. *ebibantur.*

2. Poſt Horum laxativorum remediorum uſum abſolutum *Elix. pectoral.* contra dictum Aſthma præſervativè *Elixir pectorale Wedelii, cum ſpiritu ſalis armoniaci aniſati, ac eſſentia trifolii fibrini mixtum guttatim in ſequenti*

aqua

aqua pectorali ſumendum. ℞. *Aq. hyſſop. Veron. flor. acac. ceraſ. nigr. ana ℥j. aq. loch. ſan. aſthmat. Rab. ana ℥iß. Spir. anis. Eſſent. ſacch. Beguin. ana ʒij. ſacch. cand. alb. ℥ß. M. Doſis cochleare unum vel alterum manè & veſperi cum dicta mixtura; ac etiam per ſe de die aliquoties repetendum.* *Aq. pectoral.*

Quodſi autem futuro tempore vehemens paroxyſmus aſthmaticus impetum faceret, tunc curativè ſequens potiuncula eſſet ebibenda. ℞. *Pulv. gumm. ammoniac. ʒj. ſperm. cet. ℈j. Oxym. ſcillit. ℥ß. aq. hyſſop. ℥ij. M. Et de ſequenti mixtura unum alterumve cochleare ſæpius capiendum.* ℞. *Syrup. de Eryſimo Lobelii ℥iß. Oxymel. ſquillit. ℥ß. Gum. ammoniac. in ⚹ ſcillit. ſolut. ʒj. Eſſent. croc. ℈ß. Ol. deſtill. anis. gutt. iij. Aq. hyſſop. ℥iß. M. d. ad fictile.* Et quia Dominus Patiens plethoricus eſt, iccircò urgente neceſſitate in ipſo paroxyſmo, ac etiam extra eundem vere & autumno vena mediana in brachio ſecanda, & aſthmate pertinaciter divexante, fonticulus itidem in brachio erit parandus. *Potio antiaſthmat. Syrup. pector. Ven. ſectio. Fonticulus.*

3. Contra cutis pruritum ab humoribus acri-ſalinis obortum, proximè veniente menſe Majo de ſeq. Decocto ſingulo manè quartarium dimidium jejuno ſtomacho bibendum, ac corpus ſereno cœlo vel in campo, vel aere ventoſo ac pluviali exiſtente in ædibus obambulando erit movendum. ℞. *Scob. Lign. ſaſſafr. ℥iiij. Lign. Guaj. ℥iß. Rad. chin. ℥j. Sarſaparill. ℥ß. Cinnam. opt. ℥ß. Liquirit. ℥iij. paſſul. min. ℥ij. Rad. trifol. fibrin. ʒiij. paſſul. min. ℥ij. ſem. anis. fœnic. ana ʒj. M. & conciſ. coq. cum Menſur. duabus aq. fontan. ad tertias.* Qui potus non ſolum ſanguinis ſalſedinem & acredinem, ſed etiam cutis pruritum, & catarrhos è capite ad pectus ruentes corriget, & exſiccabit. *Decoct. contr. cutis pruritum.*

4. Oris vero ſalſedo, ex humoribus acido-⊖-olatis proveniens per pulverem jamdudum ante aliquot annos expertum, ac ex præcipitantibus & abſorbentibus concinnatum, auferetur. ℞. *Ocul. ♋. præp. CC. philoſ. præp. Corn. Rhinocerot. præp. ana ʒj. Antihect. Poter. ʒiß. Cinnab. ♁ ii & nativ. ana ℈ß. Extr. Caſtor. ℈j. Extr. Croc. gr. iiij. M. f. pulvis, M. & V. â gr. xv. usque ad ℈j. capiendus.* *Pulv. contr. oris ſalſedinem.*

5. Penes dicta remedia bona & conveniens Diæta etiam erit obſervanda. Et quidem 1. aer ſit temperatus, clarus & pellucidus. 2. Cibi ſint laudabiles, coctu faciles, bonum ſuccum & ſanguinem generantes. Potus ſit vinum album Nicarinum non adulteratum, ac in cibo & potu nimia repletio caveatur. 3. In motu & quiete; ut & 4. in ſomnò & vigiliis modus teneatur. 5. Excretiones conſuetæ promoveantur. Et tandem 6. fortiores animi motus evitentur. *Diæta.*

Deus T. Opt. Max. hæc præſcripta remedia, datumque conſilium Divinâ ſuâ benedictione ſecundet. Die 3. April, Anno 1699.

CONSILIUM MED. V.

Affectum complicatum, cachecticum, hypochondriacum, & uterinum concernens.

Casus.

Morbi historia.

Um certa Domina Patiens ante duos vel tres annos thermis Weissenburgiensibus uteretur, efflotescentia cutis se prodidit, quæ per continuationem dictarum thermarum deleri debuisset, quod vero intermissum est; Unde Patiens ab illo tempore in hunc usque diem pustulis ab impuro sanguine in facie obortis cum ardore & mordicatione divexata fuit, quæ, si materia purulenta per apertionem emittitur, cum levamine evanescunt, ac ardor non amplius persentitur.

Ante biennium, fluor albus, muliebris multis abhinc annis perdurans, post conceptum magnum terrorem & angorem subsedit, cujus loco ventriculi dolor sæpius recurrens cum insigni vertigine, totum caput occupans, obortus est; qui vapores acri-salini & scorbutici humorosi caput petentes varias ærumnas & incommoda, ac si ipsi per infundibulum alternativè modò calida, modo frigida materia infunderetur, & cerebrum in aqua nataret, conciliârunt, ita ut non raró sensus & memoria defecerint. Hæc vero symptomata tandem superveniente vomitu aliquoties repetito ac diarrhœa, mitiora facta sunt, ita ut jam vertigine non tam intensè & frequenter ut antea factum est, incommodetur.

Præterita hyeme, menses, prius debitum tempus antevertentes, inordinatè, ac utplurimum singulis tribus septi-

ſeptimanis fluxerunt, ubi ſanguis valdè acris ac ſalſus deprehenſus eſt. Jam vero per decem hebdomadas emanſerunt, unde flatus tumultuantes cum intumeſcentiis excitati ſunt, à quibus hypochondria variè diſtenſa & excruciata fuêrunt. Interea temporis varias res cibosque raros & inſolentes appetivit, ita ut dubitatum fuerit, an forſan gravida ſit, uteroque gerat; quemadmodum etiam menſis ſpacio cibos calidos averſata eſt, nec carnoſos olfacere potuit, ſed cibis frigidis, multoque potu ſe reficere coacta eſt.

Quando tempus appropinquat, quo menſes fluere deberent, ſanguis impurus, acris & bilioſus pedes pervagatur, ibidemque infra fonticulum usque ad talos calorem p. n. cum vibicibus rubris, inflammatione & eryſipelate excitat, quæ incommoda impoſitione Emplaſtri de ſpermate ranarum trium dierum ſpatio fugantur. Præter hæc quoque affectibus hyſtericis, & vaporibus narcoticis ſurſum petentibus obnoxia eſt, ubi frigus manus pedesque percellit. De cœtero benè comedit, adverſa autem tempeſtate appetitu ciborum deſtituitur, totumque corpus anxietatibus torquetur. Nonnunquam etiam alvi beneficio gaudet, calore autem corporis exæſtuante deſtituitur. Ab uſus tempore thermarum Weiſſenburgenſium hæmorrhoides fluunt. Quæritur ergò, qualis hic Affectus? quibus remediis ipſi ſuccurrendum? an futura æſtate thermæ repetendæ? & quid ratione Diætæ obſervandum ſit?

Reſolutio.

PAtientis Morbus, affectus complicatus eſt, qui principaliter Cachexiæ nomine venit, & ab imperfecta concoctione & ſanguificatione, nec non paſſione hypochondriacâ & hyſtericâ proficiſcitur. Reliquæ vero incommoditates horum morborum ſymptomata ſunt, quæ ab ipſis dependent, ac veluti umbra corpus ſuum ſequuntur. *Morbi definitio cum cauſarum enumeratione.*

Quod autem Cachexiam, imperfectam ſcil. coctionem & ſanguificationem attinet, ex ea ſtatim in ventriculo vitioſus chylus, variæ-

que

que humorum cruditates propullulant, quæ deinceps venas meſenterii & portæ circa regionem lienis obſident, obſtructiones pariunt, tranſitum ſuccorum impediunt, ibidemque ſtagnant, ac in talem ſcorbuticam acredinem degenerant, quæ totam maſſam ſanguineam inficit & tali acredine ſcorbutica tingit, undè poſtmodum dicta ſymptomata, utpote calor præternaturalis, cutis efflorеſcentiæ, phlyctænæ, epinyctides, aliæque puſtulæ, ſalſedo, acredo, Vertigo, Catarrhi ſenſus ac memoriam obtundentes, inflammatio, eryſipelas, vomitus, diarrhœa, &c. paſſim in corpore oboriuntur. Primus enim error in ventriculo circa coctionem commiſſus, in ſecundâ & tertiâ coctione, ubi ſanguificatio, alimenti ſuccorumve nutritiorum in omnes partes diſtributio, & aſſimilatio fieri debet, corrigi ac emendari non poteſt; ſed illæ cruditates, humoresque acri-ſalini & ſcorbutici à naturâ ſegregantur, & in cavitates & receptacula ut inutiles quisquiliæ hinc inde ablegantur & expelluntur, qui deinceps pro ratione loci conſtitutionis, diverſa incommoda pariunt.

Cauſa fluoris albi muliebr. Et ut rem ſpecialiter conſideremus, fluxus ille albus muliebris priori tempore perpeſſus, primitias ſuas à cachexia, imperfecta ventriculi concoctione, & perverſa ſanguificatione hauſit, & poſtquam ille fluxus mediante terrore & thermarum uſu ceſſavit, illa deinceps materia, quæ per inferiores corporis partes exitum amplius non habuit, cum vaporibus ſuis humoroſis in altum aſcendit, caputque occupavit, ibidemque ſpiritibus liberalem tranſitum denegavit, illosque per gyros ac ambages aſcendere coegit, & per conſequens vertiginem, catarrhos, debilem memoriam, &c. excitavit, donec natura illam rurſus ad inferiora deturbavit, illamque partim per vomitum, partim v. per Diarrhœam magno cum levamine exoneravit.

Efflorеſcentiæ puſtuloſæ in facie cauſa. Efflorеſcentia puſtuloſa faciei cum magno ardore & mordacitate Sanguinis impuri & ſcorbutici è venis capillaribus intra carnem & cutem excreti progenies eſt, quæ à retroceſſione impuritatis à thermis forâs propulſæ, & per abruptionem uſus thermarum non ſublatæ, nec reſolutæ originem habet.

Menſ. inordin. cauſa. Menſes inordinati, ratione cauſæ ſuæ proximæ acredini ſanguinis atque humorum, quæ ante tempus naturam ad excernendum ſtimulat, adſcribendi ſunt. Quod autem menſes jam per decem ſeptimanas emanſerint, illud à præternaturali intraneo calore, ſanguinem vel abſumente vel condenſante obſtructionesque cauſante, provenire poteſt, quod etiam tenſiones flatusque tumultuantes ob denegatum ſanguinis per venas tranſitum, deſcenſusque ejus cum inflammatione & eryſipelate in venas crurales teſtantur. Et licet Patiens

tiens penes retentionem mensium cibos raros & insolitos appetat, ac nauseabunda omnes calidos & carnosos (quemadmodum gravidæ) respuat, idipsum tamen in hoc subjecto à cachexiâ, pravisque humoribus, malaciam & picam excitantibus sine omni ingravidatione provenire potest. Ad hæc, difficulter præsumi potest, quod corpus tam acribus & scorbuticis humoribus impuroque sanguine repletum ingravidationem admittat, in cujus utero semina exuri ac corrumpi necesse est, & talis fœtus ob impurum nutrimentum sanguinis subsistere non posset.

Quod autem ante biennium post usum thermarum Weissenburgensium hæmorrhoides fluxerint, id pro salutari signo æstimandum est, quia mediante hoc fluxu sanguis feculentus, atrabilarius impurus, acris, adustus & scorbuticus bonâ ex parte evacuatur, corpusque à variis morbis, ab humoribus acri-salinis & scorbuticis prodeuntibus præservatur; quemadmodum ex adversâ parte ex his scorbutus cum atrophiâ corporis; vel cachexia hydropica; vel scabies psoradica generari posset. *Hæmorrhoid. fluxus in hoc subjecto salutaris.*

Curatio.

Curatio autem hujus morbi 1. In vitiosorum humorum expurgatione, sanguinisque per venæsectionem ventilatione. 2. In ejusdem sanguinis purificatione, alteratione & correctione. 3. In remediorum absorbentium & præcipitantium, (quibus acredo sanguinis & humorum scorbutica obtunditur & exterminatur,) applicatione. 4. In viscerum principalium roboratione. Et 5. in laudabilis Diætæ observatione, consistit.

In quem finem sequentia remedia expectato bono eventui respondebunt. Et quidem

1. Ad vitiosos humores in toto corpore expurgandos. ℞. *☿ii dulcif. Extr. panchymag. Croll. ana ℈ß. Mag. Gialapp. gr. v. M.f. cum aq. ceras. nigr. pil. num xix. obaurat. & unâ vice deglutiendæ.* Post horum usum absolutum ℞. *Herb. fumar. agrimon. Card. bened. scolopendr. meliss. cochlear. beccabung. nasturt. ana Mß. Rad. cichor. tarax. helen. helleb. nigr. præp. raphan. marin. ana ℥ij. Rhabarb. ver. ʒiij. fol. sen. el. s. st. ℥j. Gialapp. Agar. troch. Turpeth. opt. Polypod. qu. ana ʒij. Cinnam. opt. ʒj. Macis ℈j. ♀ri alb. crud. & pur. ʒij. sem. anis. & fœnic. ana ʒß. M. & concis. f. cum. syndon. alb. nodulus, cum ℥xx. vin. alb. & ℥xxx. aq. font. in oll. benè tectâ aliquantulum coquendus, de quo decocto singulo manè jejuno stomacho ℥v. ebibantur.* *Pill. purg.* *Apozema.*

Decoct. mass. sang. scorbut. corrig. 2. Ad sanguinem scorbuticum corrigendum. ℞. *Scob. lign. sassafr. Guajac. ana ℥iiß. Rad. chin. sarsaparill. ana ʒvj. Cinnam. opt. ʒij. liquirit. ℥ß. passul. min. ℥ij. sem. anis. & fœnic. ana ʒß. M. & concis. coq. in ollâ benè tectâ cum 2. mensur. aq. font. ad tertias, de quo manè jejuno stomacho, & vesperi horâ quartâ ℥v. bibantur, & corpus obambulando moveatur.* Penes hoc, & ad eundem usum. ℞. *Conserv. borrag. cochlear. enul. camp. ana ℥j. pulv. matr. perlar. corall. ana ʒß. Troch. de viper. ℥ß. Syr. corall. q. s. Misc. f. Electuar. de quo patiens interdiu aliquoties nucis moschatæ quantitatem capiat.*

Electuar. sang. scorbut. alter.

Ven. sect. Vere quin etiam & autumno, sanguis per sectionem Venæ medianæ; & si suppressio mensium adesset, saphænæ esset ventilandus ac educendus.

Pulv. absorb. & præcip. 3. Ad acredinem sanguinis humorumque scorbuticam exterminandam. ℞. *Corall. rubr. præp. Matr. perlar. præp. CC. præp. ana ℈ij. pulv. antihect. Poter. ʒij. analept. frig. Münder. ʒj. Cryståll. acetosell. ℈ß. sacchar. perlat. ʒj. M. f. pulvis, de quo M. & V. quantum cultri cuspide capi potest, in brodio carnis sumendum.*

Tragea corrob. 4. Ad viscera nobiliora ac principaliora corroboranda. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. Diatrionsant. ana ʒß. Cinnam. acut. nuc. mosch. ana ʒj. Macis ℈j. Corall. rubr. præp. Ocul. ♋. præp. spod. præp. succin. alb. præp. ana ℈j. sacch. albiss. ℥iij. fol. ☉. num. ij. M. f. Tragea, sub finem mensæ, cochlearis unius quantitate comedenda.*

Rotulæ contr. vertig. Similiter ad caput peculiariter roborandum, vertiginique succurrendum. ℞. *Spec. diambr. incompl. ʒiß. Succin. alb. præp. ℈ß. Conf. Alkerm. incompl. ℈j. sacch. albiss. in aq. lavend. dissol. ℥ij. M. f. l. a. Rotulæ de quibus manè & vesperi tres per vices assumendæ, & donec per se liquescant in ore tenendæ.*

Thermæ. Et quia ante biennium Thermæ Weissenburgenses benè conduxerunt, idcircò instante hoc anno illæ, præparato prius corpore, reiterari, vel Acidulæ Egeranæ bibi possent.

Diæta. Quod tandem 5. Diætam concernit. 1. Aer sit temperatus, clarus & pellucidus, è contra turbidus, ventosus & pluviosus evitetur. Cibi sint coctu faciles, bonum succum ac laudabilem sanguinem generantes, crudi vero salsi, acidi, acres, flatulenti, & coctu difficiles exulent. Pro potu confert vinum album Nicarinum vel per se, vel cum Decocto superius allegato mixtum. 3. In motu & quiete, ut & 4. in somno & vigiliis teneatur modus. 5. Alvi excretio vel

Brod. laxativ. per naturam, vel sequenti remedio promoveatur. ℞. *Brod. Cibeb. laxat. ℥iiij. d. ad fictile, de quo cochlearia duo vel tria deglutiantur.* Et tandem 6. Animi fortiora pathemata refrenentur. Exarab. d. 8. April, 1699.

OB-

OBSERVATIO MED. VI.

Sanguinem menſtruum vitioſum, & menſes inordinatos debitum tempus anteverten-tes, repræſentans.

Caſus.

PRænobiliſſimæ cuidam Matronæ jam per aliquod tempus menſes inordinatè, & ante debitum tempus maximis cum doloribus circa lumbos & genitalia fluxerunt, ubi placentæ carnoſæ ſimul egeſtæ ſunt, & ſanguis decolor, acris & mordax cum dejectione virium egeſtus eſt; cujus Morbum, ejusque curationem ſequentibus delineavi.

SAnguis menſtruus vitioſus & decolor generaliter loquendo, provenit vel ex intemperie totius corporis, vel mala victus ratione, vel vitio ventriculi, hepatis, lienis, vel ipſius uteri, & quidem vel ab ipſius intemperie, vel pravos humores in utero contentos, à quibus ſanguis ſimili modo inquinatur. *Morbi Reſolutio, cum enumeratione cauſarum.*

In hoc ſubjecto ſpecialiter hic affectus in duobus membris, & quidem 1. vitioſo ſanguine (quod depravatus color, & materia illa turpis & aquoſa cum ſanguine egeſta indicavit) & 2. menſibus decoloribus ac debitum tempus cum dolore antevertentibus, conſiſtit. Primum à mala viſcerum diſpoſitione, quin etiam morbis antecedentibus, puerperiis, & erroribus in Diæta commiſſis, alterum vero ab irritata facultate expultrice, & forſan etiam labefactata retentrice proficiſcitur.

Menſium ſiquidem inordinatorum & debitum tempus antevertentium cauſa eſt vel expultrix facultas ab acrioribus humoribus irritata, vel retentrix ob uteri intemperiem, vel copiam ſanguinis læſa. Facultas expultrix irritatur, ſi ſanguis nimis calidus, acris, & mordax, & ad hæc vaſorum laxitas adſit; idque longè facilius accidit, ſi retentrix robuſta & exquiſito ſenſu prædita ſit. *Menſium inordin. & debit temp. antevert. cauſa.*

Prognosis. Affectio hæc molesta potius quam periculosa plerumque habetur, sed interdum conceptionem impedit, & si fluxus nimius est, tum diversa mala, videlicet cachexia, atrophia, & quæ hæc subsequuntur, suboriri solent.

Curatio. Curatio in hoc subjecto perficitur, si humores vitiosi & acres facultatem expultricem stimulantes temperantur, ac convenientibus remediis evacuantur; & addit Sennertus, lib. 4. part. 2. sect. 2. cap. 9. de mensibus inordinatis, Acidulas & Thermas, quæ vim ferri abundantem habent, utiliter potari, cum humorum abundantiam temperent, viscerum intemperiem corrigant, acrium humorum generationem prohibeant, facultatem vasorum retentricem roborent, & laxitatem eorum emendent.

Mens. de color. & inordin. purgationem requirunt. Hippocrates 1. de natur. mulier. & aphor. 5. dicit, menses decolores, nec per idem tempus semper venientes purgationem indicant esse necessariam.

Adstringentia cautè sunt adhibenda. Adstringentia, si menses debitum tempus antevertentes ab acrimonia & mordacitate humorum proveniant, non nisi cautè sunt usurpanda, caventes semper, ne mensium suppressio subsequatur, quia periculosum est sanguinem vitiosum detinere. Roderic. à Castro d. morb. mulier. lib. 1. cap. 8. pag. mih. 64.

Curationis requisita. Consultum itaque videtur, ut 1. humores vitiosi, acres ac mordaces iteratis vicibus expurgentur. 2. Acredo sanguinis & humorum alteretur & corrigatur. 3. Viscera nobiliora, præsertim concoctioni & sanguificationi dicata, roborentur. Et 4. bona Diæta observetur.

Pil. purg. Pot. laxat. 1. Ad humores igitur vitiosos expurgandos, & sanguinem purificandum, ℞. *Extr. panchymag. croll. ☿ii dulc. ana ℈ß. Magist. Gialapp. gr. v. M. f. c. aq. ceras. nigr. pil. num. xxj. unâ vice deglutiendæ.* Et ℞. *Fol. sen. el. s. st. ʒiij. Rhabarb. ver. Crem. ♀. ana ʒß. Decoct. Myrobolanor. ℥iij. f. lenis ebullitio, in colatur. dissolv. Syr. d. cich. c. Rhab. ℥j. M. f. potio pro dosi unâ,*

Decoct. sanguin. acred. alter. & corrig. 2. Ad acredinem sanguinis alterandam & corrigendam. ℞. *Scob. lign. sassafr. ℥j. Lign. lentiscin. Rad. chin. sarsaparill. tormentill. ana ℥ß. Acaciar. ℥j. flor. papav. err. Mß. Cinnam. opt. ʒij. Mastic. el. ʒj. CC. ust. ℥ß. M. f. decoct. cum 2. mensuris aq. chalybeatæ ad tertias.*

Elect. viscera robor & adstring. 3. Ad viscera nobiliora roboranda. ℞. *Conserv. ros. rubr. (vel Elect. Diacydon. simpl.) cochlear. ana ℥j. Rob. acac. de Corn. ana ℥ß. Tripher. magn. ʒj. Corall. rubr. præp. ℈iiij. Troch. de viper. ʒij. Syr. myrtin. ℥ß. vel q. s. ad Electuarii mollis consistentiam. Dosis nucis moschatæ quantitas, de die aliquoties repetendo.* Et, ℞. *Spec. Diarrhod. Abb. diatrionsant. ana ʒß.*

Tragea confort.

Cin-

Cinnamon. opt. Nuc. mosch. ana ʒj. Macis ℈j. Corall. rubr. præp. spodii præp. CC. præp. Matr. perlar. præp. ana ℈iß. fol. ☉. num. 2. M. f. Tragea, de qua post mensam cochleare unum sumatur.

4. Diætam quod attinet, 1. Aer sit temperatus. 2. Cibi euchymi, omni acredine carentes; Potus vinum album Nicarinum mediocre. 3. Motus sit modicus. 4. In somno & vigiliis teneatur modus. 5. Consuetæ excretiones respondeant naturæ. Et 6. Fortiores animi motus evitentur. Dabam d. 18. Junii 1699. *Diæta.*

OBSERVATIO MED. VII.

Puella undecim annorum, crucibus in diversis corporis locis sponte erumpentibus signata.

Casus.

ANno 1699. die Lunæ, qui erat $\frac{14}{24}$. Augusti, Jacobi Henrici Meyen, sartoris Ulmensis, ac ædium Röggenburgensium custodis filia Anna Margaretha, undecim annorum, (quæ ante annum subitanea convulsione, & ante quadrans anni in platea ex improviso linguæ Paralysi correpta est, ac per duas fermè horas loqui non potuit) manè horâ nona in ambobus temporibus tensionem convulsivam & spasmodicam cum dolore pungitivo sensit, inter quam passionem crux atra digitum lata & longa in fronte; ac illa ipsa die horâ octavâ vespertinâ altera in mento; ac paulo post tertia in scrobiculo cordis, colore subrubro, oborta est; sequentibus diebus in sinistro pede linea livida quinque transversis crucibus signata; & post hanc in sinistro brachio ac manu quinque cruces, & quidem in carpo crux duplicata Hispanica, globulis in suis extremitatibus ornata; in vola manus alia simplex vel communis; in superficie

manus una, & supra brachium una, apparuerunt. Inter quas cruces illa in fronte prodiens à die Martis usque ad diem Jovis uno quodam tempore perduravit. Interea vero temporis quotidiè una vel altera, (cumprimis verò in fronte) præcisè circa horam nonam antemeridianam effloruit, quæ horâ septima vespertina (ut meis oculis vidi) successivè disparuerunt. Et hæ cruces à die $\frac{14}{24}$. Aug. usque ad diem Solis $\frac{10}{20}$. Septembr. quotidiè prodierunt, & cùm hac die cessarunt. De cœtero hæc puella optimâ sanitate fruitur, cibos appetit, ac benè dormire potest.

Authoris hâc de re sententia.

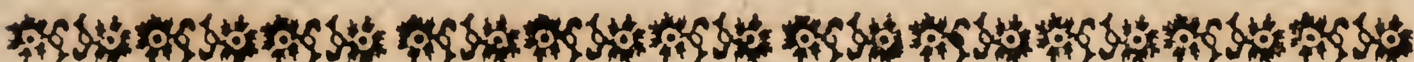
HAc de re à diversis hominibus diversimodè judicatum est, quemadmodum & ego hoc loco animi mei sententiam, (salvo tamen aliorum judicio) exponam.

Crucem, Theologice loquendo, nulli Christianorum ignominiam, sed potius honorem, recordationem ac reminiscentiam carissimi meriti salvatoris nostri Jesu Christi, & satisfactionis pro peccatis nostris in ara crucis, unde nostra salus ac æterna beatitudo dependet,) esse, nemo est qui nesciat, quemadmodum etiam nos Evangelici illam veneramur, & beatus, Dn. D. Cunradus Dietericus, quondnm Ecclesiarum Ulmensium Superintendens meritissimus in Institutionibus suis Catecheticis, pag. mih. 699. quæstione de Cruce Christi, an scilicet Christiano inter precandum signare se cruce concessum sit? respondet, quòd antiquâ illud Ecclesiæ consuetudine factum sit, 1. in memoriam crucis & passionis Christi. 2. In testimonium fidei suæ in Christum crucifixum. Hoc igitur fine etiamnum observari Christianis liberum esse, modò absit superstitio, ne effecta solius mortis Christi propria, signationi huic externæ tribuantur.

Physicè vero ac medicè hanc rem examinando, præcedens illa tensio convulsiva & spasmodica per arctiorem contracturam sanguinem ex venis per oscula illarum inter carnem & cutem exprimit; sed quia venæ non cruciatim locatæ sunt, nec interstitia musculorum formam cruci præbent, mirandum est, quod sanguis ille extravasatus crucis imò in carpo manus duplicatam & Hispanicam formam, repræsentet, certa horâ, instar paroxysmorum febrilium, recurrat, per integrum fermè diem suam formam retineat, & vesperi horâ septima sine omni applicato remedio, (quemadmodum interdiu nullâ tentatâ lavaturâ cum sapone deleri potuit) sensim ac successivè sponte evanescat;

ſcat; Medicis ſiquidem notum eſt, quod omnis ſanguis extravaſatus, circulatione ſuâ privatus grumeſcat & corrumpatur, ac non ita facilè & citò reſolvi poſſit.

Cauſa igitur hujus rei genuina & propria vel proxima dari difficulter poteſt; ſed probabiliter ſtatuendum, vel potius præſumendum eſt, penes illas contracturas ſpaſmodicas & convulſivas (ad quas hæc puella ante & intra annum diſpoſita erat) ſupernaturale aliquid concurrere, Quid, aut quale verò illud ſit, aliis literatis dijudicandum relinquo.

OBSERVATIO MED. VIII.

Nobilis ab animalculo intra corpus geſtato lacertam repræſentante, epilepticus factus.

Anno 1646. (Excellentiſſimo Dn. D. Caſp. Beutelio mihi referente) Nobilis quidam Auſtriacus, nomine Erndler / acidulis Saxonicis Hornhuſanis, (ubi tum temporis ob hominum frequentiam caſtra ſub Dio locata fuerunt, in quibus triginta millia Patientium degebant) uſus eſt, qui paroxyſmis epilepticis identidem cruciabatur; à quo per illarum acidularum uſum animalculum quoddam lacertam repræſentans, in ſuperiori corporis parte viridi, in ventre verò rubro colore tinctum, (quod procul dubio curſu, morſura, ac roſione nervoſum genus vellicabat, ac laceſſebat, & per conſequens convulſiones illas epilepticas excitabat) per ſeceſſum egeſtum eſt, quod Patiens ſtatim præfato Dn. D. Beutelio monſtravit; à quo tempore hic affectus protinus ceſſavit, Patiens nullum ulteriorem paroxyſmum epilepticum paſſus, & ſic in totum ab illo morbo liberatus eſt.

OB-

OBSERVATIO MED. IX.

Ebrius ex lapsu suffocatus.

Casus.

Nno 1698. die 22. Novembr. cum Tobias Hummel, Musicus, ætatis 25. in diversorio ad rotam auream apud quendam Centurionem fidibus ludebat, & tandem inter pocula inebriatus clam in tenebris nocturnis se subducere sibi proponebat, ille solus per scalam descendit, & in solo, ubi aliâs choreæ apud nuptias habentur, pronus in terram decidit, ibidemque sibi soli relictus, mortuus repertus est.

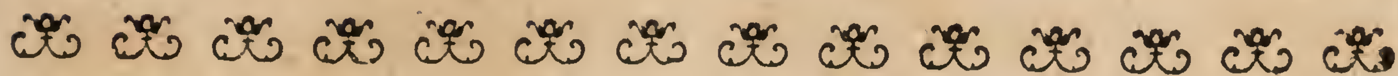
Cadaveris sectio & inspectio.

CUjus cadaver altero die ex mandato Amplissimi Magistratus inspeximus, & sinistrum oculum cum superiori ac inferiori supercilio livido colore tinctum, ac tumefactum, nasum verò externè leviter vulneratum & in superiori parte depressum cum angustâ cavitate vulnusculi versus majorem oculi angulum deprehendimus; Postea verò sectione per dictam cavitatem versus majorem oculi angulum factâ, os narium, versus cranium ex vehementi casu, contusione & concussione fractum, (ut squamæ & spinæ testabantur) invenimus.

Intra corpus verò, (quod in tertia inspectione quoque sectum & apertum est,) in nulla cavitate, scil. cerebro, pectore vel ventre, ulla læsio apparuit.

Quapropter à nobis, tribus Medicis & totidem chirurgis communi suffragio judicatum est, illum à violentâ causâ externâ, & quidem à vehementi interram prono corpore prolapsu, concussione capitis & cerebri, ac sanguine extravasato, confertim è naribus & ore profluente, omni auxilio destitutum ac suffocatum interiisse.

OBSERVATIO MED. X.

Vomitus creberrimus, cum insequente colica flatulenta, aliisque molestis ac periculosis symptomatibus.

Morbus.

Nno 1696. Mense Majo, Vir quidam integerrimus, & amicus meus singularis, Dn. P. L. habitus corporis crassi, staturæ mediæ, anno ætatis quinquagesimo nono, (qui antehâc per aliquod tempus de Catarrho, tussi, ventris inflatione, alvi constipatione, & lassitudine totius corporis conquerebatur, simul ac herpete miliari in pedibus divexabatur) molestissima discrasia ventriculi cum anorexiâ & acerbissimis doloribus colicis correptus est, à quo morbo quidem feliciter liberatus fuit. Insequente autem an. 1697. die 2. Januar. eundem de novo periculosus capitis affectus, cum vertigine, spirituum animalium perturbatione, continuâ ad somnum propensione, (non sine formidine insequentis apoplexiæ) asthmate & tussi invasit, qui verò pari modo legitimis remediorum præsidiis debellatus est, ita, ut Dn. Patiens, licet color faciei pallidus extiterit, viresq; plenariè non constiterint, functiones tamen naturales absque peculiari impedimento rursus obire, suoque officio præesse potuerit; Donec insequente secundâ die Martii, dicti hujus anni, de novo creberrimis vomitibus à superabundante bile & humoribus acido-vitriolatis & atrabilariis, à liene eructatis prehensus & in lectum dejectus est, quibus colica flatulenta, convulsiva & spasmodica cum lancinantibus doloribus usque ad lumbos pertingentibus,

bus, nec non interclusis flatibus, alvi constipatione, obstructionibus lienis, siti, capitis & virium imbecillitate, cum dispositione ictericâ accessit; Qui morbus & symptomata Dn. Patienti talem anxietatem circa præcordia excitarunt, ut se continuè hinc inde ab uno ad alterum latus in lecto moverit, identidem surrexerit, mox iterum decubuerit, & nullibi locorum quiescere potuerit. Quapropter meum consilium & auxilium ad profligandum hunc morbum & symptomata, requisivit.

Resolutio.

Morbi definitio. HUnc morbum cum suis symptomatibus, (quo mediante caput, ventriculus, lien, & ob vires dejectas etiam cor, & ita tres facultates principes utpote naturales, vitales & animales, vim passæ sunt) affectum complicatum & simul periculosum esse, nullus Medicorum negabit. *Causæ.* Eundem autem à superabundante bile, inprimis verò humoribus atrabilariis & acido-vitriolatis à liene in ventriculum & intestina eructatis, substantiam ejus nervosam & membranosam lacessantibus, & contracturam ventriculi ad expulsionem heterogeneorum excitantibus, nec minus vitriolicâ sua acredine & aciditate colicam proritantibus, motumque intestinorum peristalticum invertentibus, ac tandem caput, totumque genus nervosum in consensum trahentibus, spiritusque vitales perturbantibus & inquietantibus, asthma producentibus, ac qualitate narcotica Spiritus animales & sanguinis circulationem quasi figentibus, & propensionem ad somnum inducentibus, reliquaque dicta symptomata invehentibus, provenire, nemo inficias ibit. *Scopus curationis.* In cujus curatione tàm ad remotionem causæ universalis, bilis scil. superabundantis, & humorum acido-vitriolatorum, acrium & atrabilariorum, quàm ad singularum affectarum partium principaliorum alterationem & corroborationem erit respiciendum. Quapropter sequentia remedia ad hujus morbi malitiam debellandam fuerunt ordinata.

Curationis Ordo. 1. Purgantia. Vomit. Pot. lax. Syrup. lax. Et quidem 1. Ad bilem, humoresque excrementitios è toto corpore per diversa tempora expurgandos. ℞. *Syrup. Emet. Ang. Salæ* ℥j. *d. ad vitrum pro unâ dosi.* Vel, ℞. *Pulv. mechoac. nigr.* ℈ij. *syr. d. cich. c. Rhab.* ℥j. *aq. Ceras. nigr.* ℥vj. *M. d. ad poculum.* It. ℞. *Syr. d. cich. cum rhabarb. diaser. Andernac. rosat. solut. ana* ℥ß. *Pulv. rad. gialapp.* ℈j. *Spir.* ⊕*ri, gutt. vj. M. d. ad fictile, cujus unâ vice cochleare unum manè jejuno stomacho* capia-

capiatur. Et, ℞. *Herb. absynth. Card. bened. centaur. min. hyssop. scolopend. cochlear. nasturt. marrub. menth. crisp. puleg. ana M߃. Rhab. ver. ℥iij. fol. sen. el. s. st. ℥j. Rad. helleb. nigr. præp. Turpeth. opt. Agar. troch. Gialapp. Polypod. qu. ana ʒij. Cinnam. acut. ʒj. ♀i alb. crud. ℥ij. chalyb. cum ♀re præp. & in petiâ ligat. ℥ij. sem. anis fœnic. ana ʒß. M. f. cum syndon. alb. nodulus, cum quinque quartariis vin. alb. infundendus, de quo Patiens singulo manè jejuno stomacho ℥v. bibat.* *Vinum medic. laxat.*

2. Ad creberrimos vomitus compescendos, & stomachum roborandum. ℞. *Aq. menth. crisp. fœnic. ana ℥iß. vin. Malvat. ℥ij. Spir. mastichin. ʒj. Elix. vit. Matthiol. compl. Elix. Propriet. Paracels. ana ℈j. sacch. perlat. ʒij. M. d. ad vitrum. Dosis, cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.* It. ℞. *Spec. diarrhod. Abb. diatrionsant. diacurc. dialacc ana ℈j. Cinnam. opt. ʒij. Nuc. mosch. ʒj. Macis, Garyophyllor. ana ℈ß. Cubeb. cardamom. ana ℈ß. Pulv. stomach. Birckmann. Pulv. cachect. Quercetan. ana ʒß. chalyb. cum ♀re præp. ʒj. sacch. albiss. ℥iiij. M. f. Tragea, d. ad scatul. De quâ post mensam cochleare minus vel per se, vel cum pane saccharato biscocto vino madefacto sumatur.* Et, ℞. *Theriac. cœlest. gr. iij. Extr. laudan. opiat. Paracels. compl. gr. j. M. f. pil. num. iij. obaurandæ ac unâ vice degluttiendæ.* Nec non ad fermentum acidum absorbendum, obtundendum, ac præcipitandum, ℞. *CC. phil præp. Ocul. ♋. præp. Matr. perlar. præp. corall. rubr. præp. ana ʒß. Lapid. Bezoard. occid. gr. v. M. f. pulvisculus. d. ad scatul. de quo aliquoties in die, quantum cultri cuspide capi potest, comedatur.* Externè, ℞. *Empl. d. crust pan. de tacamahac. ana ʒiij. M. & malax. cum Ol. mastich. extend. super alutâ, fiatque Emplastrum ventriculi regioni applicandum.* Et ℞. *Ol. absynth. menth. mastichin. ana ʒij. Ol. nucist. rec. expr. ℈iß. ceræ parum f. Unguentum.* Ut & sequens Cataplasma, ℞. *Ferment. pistor. ℥ij. Theriac. Androm. ʒij. Nuc. mosch. ʒj. M. f. cum aceto vini cataplasma stomacho adaptandum.* *2. Vomitum compescentia, atque ventriculum corroborantia. Aq. stomach. Tragea stomach. Pil. theriac. cœlest. Pulv absorb & præcipit. Topica Emplastr. stomach. Ol stomach. Cataplasma.*

3. Ad dolores colicos demulcendos atque tollendos, internè. ℞. *Philon. Roman. ʒj. Theriac. Androm. ʒß. Ol. carui, succini ana gutt. vj. aq. menth. puleg. ana ℥j. M. f. potio unâ vice haurienda.* Et, ℞. *Aq. menth. fœnic. Carminat Dorncreil. ana ℥j. Spir. anis. ʒij. Philon. Rom. Elix. vit. Matthiol. ℈j. sacch. perlat. ʒj. M. Dosis, cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.* Ut &, ℞. *Herb. 5. emoll. Flor. chamomill. verbasc. summit. aneth. ana M߃. sem. lini ℥ß. decoct. hord. q. s. fiat l. a. ebullitio, colatur. ℞. ℥vj. in quâ dissolv. Elect. lenitiv. Florenz. diacathol. ana ℥j. Ung. clysmat. ℥j. Axung. anser. gallin. anatis ana ℥vj. vitell. ovor. num. 2. f. Clyster pro applicatione.* Externè, *furfures in sartagine tosti; item semen carui, & sal commune in sacculis calidè fuerunt applicata.* Et, ℞. *Ol. chamomill. lumbric. aneth. ana ℥ß. M. d. ad ollam, quo venter & umbilicus calidè inungatur.* Ut &, ℞. *Empl malact. ij. filii* *3. Colic. dolor. demulcent. Potio anodyna Aq. carminat. Clyster. Topica. Sacculi furfuracei, &c. Emplastr.*

Zachariæ ℥j. *M. & malax. cum Ol. chamomill. fiatque l. a. Emplastrum, super alutâ extendendum, ac ventri applicandum.*

Pot. cephal. 4. Ad caput, & spiritus animales roborandos, internè, ℞. *Pulv. Cephal. Michael.* ℈j. *Confect. Alkerm. incompl.* ℈iß. *Aq. ceras. nigr.* ℥j. *Julap. rosar.* ℥ß. *M. f. potio unâ vice sumenda.* Et, ℞. *Aq. apoplect. Oswald. ceras. nigr. flor. tiliæ, pœon. ana* ℥j. *Epilept. Lang.* ℥ß. *Cinnam. still.* ʒij. *Pulv. Marchion. Pulv. Cephal. D. Michael. ex Magister. ana* ℈j. *Lap. Bezoard. occid. gr. v. spir. ceras. nigr. lilior. convall. ana* ʒij. *Cephal. Anhaltin. compl.* ʒj. *Confect. Alkerm. compl.* ℈j. *sacch. perlat.* ʒiij. *M. Dosis cochleare unum vel alterum, aliquoties de die repetendum.* Et, ℞. *Pulv. cephal. D. Michael. secund. Dispens. Aug. novum* ℈ij. *Divid. in 2. partes æquales pro duabus dosibus.*

Aq. cephal.

Pulv. cephal.

Clyster. Ac ad vitiosos humores è capite educendos & derivandos. ℞. *Herb. salv. rut. majoran. beton. hyssop. ana M*ß. *Rad. angelic.* ℥ß. *pulp. Colocynth. in petia ligat.* ʒvj. *M. f. decoct. cum brod. carn. q. s. colatur.* ℞. ℥viij. *in quâ dissolv. syr. Emet. Angel. Sal.* ℥ij. *Elect. diacathol.* ℥j. *salis gemm.* ʒiij. *Mell. ros. solut.* ℥iß. *Terebinth. Venet. cum luteo ovi unius solut.* ʒiij. *M. f. Clyster.* Externè, ℞. *Balsam. apoplect. Croll.* ℈ß. *Majoran. succin. ana gr. v. M. d. ad pyxid. stanneam pro illinendis naribus & temporibus.* It. ℞. *Herb. Rorismar. salv. meliss. bethon. menth. lavend. puleg. flor. ros. rubr. ana Mj. sem. coriandr. nigell. aua* ʒß. *Nuc. mosch.* ʒj. *Thur. Mastic. ireos florent. ana* ʒß. *Macis, Garyophyll. ana* ℈ß. *Spec. diambr. incompl.* ʒiß. *M. & concis. f. cum syndon. vel linteo alb. puro duo sacculi interpassati, vino incoquendi, & post expressionem alternativè calidè capiti applicandi.* Et, ℞. *Empl. d. Tacamahac.* ℥ij. *malax. c. Ol. majoranæ, extend. super alutâ & apponatur vertici capitis à capillis per abrasionem denudato.*

Balsam.

Sacculi cephal.

Emplastr.

5. Asthma. Spirit. Aq. pector. 5. Ad asthma. ℞. *Spir. sal. armon. anisat.* ℈iiij. *d. ad vitr. Dosis M. & V. gutt. x. in aqua sequenti.* ℞. *Aq. hyssop. Veron. flor. acac. ceras. nigr. ana* ℥j. *asthmat.* ℥ß. *Spir. anis. Essent. sacch. Beguin. ana* ʒij. *Bals.* ♀. *anis.* ℈j. *sacch. cand. alb.* ℥ß. *f. mixtura cochleatim sumenda.* It. ℞. *Syr. de Erysimo Lobel. de siliquis, jujub. ana* ʒvj. *Oxym. simpl. & squillit. ana* ℥ß. *Oxym. helleborat. Gesner.* ʒij. *M. d. ad Oll. Dosis cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.* Et, ℞. *Sperm. cet. rec. Ocul.* ♋ *præp. ana* ʒß. *pulv. rad. ireos florent.* ℈ß. *Croc. Austr. gr. v. sacch. cand. alb.* ʒj. *M. f. pulv. subtilissimus, de quo de die sæpius, quantum cuspide cultri capi potest, capiatur.*

Syrup. pector.

Pulv. pectoral.

6. Obstruct. venar. mesaraic. & lienis aperientia 6. Ad venarum mesaraicarum & lienis obstructiones reserandas. ℞. *Crem.* ♀, *Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒij. *salis tamarisc. card. bened. absynth. ana* ℈j. *M. f. pulv. horâ unâ ante cœnam & prandium, quantum cultri cuspide capi potest, in brodio carnis sumendus.* Et, ℞. *Spir. salis,* ♀*ri, sal. armoniac. ana* ℈ij. *M. d. ad vitr. Dosis, gutt. xv. M. & V. in aqua splenetica Mynsichti.*

Pulv. splenet.

Spir. aperit.

7. Ad

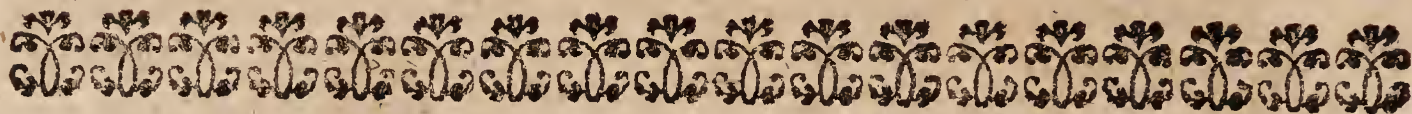
7. Ad alvum constipatam relaxandam. ℞. *Brod. cibeb. laxat.* ℥iß. *aq. Ceras. nigr.* ℥vj. *M. pro dosi unâ.* Et, ℞. *Lact. vaccin. vel decoct. hord.* ℥vj. *in quo dissolv. Mell. ros. col. facch. Thom. ana* ℥ij. *vitell. ovor. num.* 2. *M. f. Clyster.* *7. Alvi constipatio. Brod. cibeb. laxat. Clyster.*

8. Ad dispositionem ictericam tollendam. ℞. *Rad. rub. Tinctor. zedoar. chelidon. ononid. ana* ʒvj. *asar.* ʒij. *summit. centaur. min. fol. chelidon. maj. Mj. Comar. absynth. Mß. Cinnam. acut.* ℈ij. *Rhab. ver.* ʒij *Croc. Austr. opt.* ℈j. *M. & concis. f. cum synd. alb. nodulus cum* ℔vj. *vin. alb. infundendus; de quo singulo manè jejuno stomacho* ℥v. *ebibat.* *8. Icterus. Vin. medic.*

9. Ad cor, & spiritus vitales roborandos. ℞. *Aq. 4. Cord. ana* ℥j. *Epilept. Lang.* ℥ß. *Cinnam. buglossat.* ʒij. *CC. philos. calcin. Corall. rubr. præp. Matr. perl. præp. ana* ℈ß. *Lap. bezoard. occid gr. v. Confect. Alk. compl.* ʒß. *Syr. acetos. citr. granat. ana* ℥ß. *Spir. cephal. Anhalt. compl.* ℈j. *Man. Chr. perlat.* ʒj. *M.* It. ℞. *Aq. 4. Cord. ana* ℥ß. *Confort. Offic. perlat.* ʒj. *CC. phil. præp. Ocul.* ♋. *præp. Matr. perlar. præp. Corall. rubr. præp. ana* ℈ß. *Lap. Bez. occid. gr. iiij. Confect. Alk. compl.* ℈j. *Syr. acetos. citr. granat. ana* ℥ß. *M. d. ad vitr.* Et, ℞. *CC. phil. præp. Ocul.* ♋. *præp. Matr. perlar. præp. Corall. rubr. præp. ana* ʒß. *Lap. Bezoard. occid. gr. v. M. f. pulvisculus, sæpius & partitis vicibus assumendus.* *9. Cordialia. Aq. cordial. Alia. Pulv. cordial.*

10. Ad dolorem lumborum mitigandum & resolvendum. ℞. *Empl. d. melilot. diapalm. ana* ℥j. *pulv. sal. armoniac.* ℥ß. *M. & malax. cum Ol. chamomill. fiatque l. a. Empl. super alutâ extendendum, ac regioni lumborum applicandum.* *10. Dolor lumbor. Emplastr.*

De cœtero, Diæta fuit conveniens, Patiens in lecto hypocausti decumbebat; Cibi parabantur euchymi, quos tamen ob anorexiam & appetitum prostratum abhorrebat. Pro Potu ordinario seqq. species fuerunt præscriptæ. ℞. *Scob. lign. sassafr. Lentiscin. Rad. chin. ana* ℥ß. *Cinnam. opt.* ʒij. *sem. anis.* ʒj. *CC. præp. Ocul.* ♋. *præp. ana* ʒiß. *M. f. pulv. gross. cui add. Passul. min.* ℥j. *d. ad scatulam; de quibus cochleare majus unum in urceo, operculo instructo, cum mensurâ unâ aquæ fervidæ infundatur, mox contegatur, & ad usum refrigescere sinatur.* Alvus fuit vel arte, vel naturaliter aperta. Quietem & somnum morbus secundum naturæ requisitum haud concedebat. Et mœror ac mœstitia animum ob imminens morbi periculum perturbabant. Interea temporis morbus indies, cum summâ dejectione virium magis magisque invaluit, & Patiens die 6. Aprilis anno 1697. post mediam noctem, circa horam primam, inter preces adstantium & domesticorum, ætatis suæ sexagesimo, placidè in Domino obdormivit, vitamque cum morte commutavit. *Diæta. Spec. pro pot. ord.*

OBSERVATIONUM MEDICARUM DECADIS QUINTÆ.

OBSERVATIO I.

Pleuritis ſpuria, cum inſequente febre acuta, & corporis atrophia hectica feliciter curata.

Caſus.

Nno 1699. die 3. Septembris, Jacobi Schuhmachers / Cauponis ad ſignum Uvæ filius, Wolffgangus, ætat. 16. Bibliopolæ Dn. Georg. Wilh. Kühnen à ſervitiis, Pleuritide ſpuriâ, & dolore lateris ſiniſtri punctorio, qui à latere usque ad axillam pertingebat, correptus eſt, quem affectum paulò poſt febris ardens & acuta concomitabatur, quæ ad ſtatum perventa graviſſima ſymptomata, utpote anorexiam, calorem p. n. intenſiſſimum, ſitim tantaleam, vigilias, anxietatem circa præcordia, virium lapſum, ac tandem ſyncopen, deliria, algidam frigiditatem extremarum partium, aliaque hujus generis peſſima accidentia invehebat, ut de ipſius vitâ actum eſſe omnibus videretur. Cum autem præter ſpem & expectationem aliquatenus ad ſe rediret, tuſſis vehemens cum ſputo ſpumoſo & aliqualiter purulento ac totius corporis atrophiâ, non ſine ſuſpicione phthiſis & febris hecticæ oborta eſt; Qui morbus per Dei gratiam ſequentibus remediis victus & depulſus fuit, ita ut

ut jam de patientis redintegrandis viribus & recipienda integrâ bonâ valetudine minimè dubitandum ſit.

Curatio.

MEdicamenta autem, quibus dictus patiens uſus eſt, erant ſequentia.

1. Ad dolorem lateris punctorium tollendum, materiamque vitioſam in pectore reſolvendam & diſcutiendam die 3. Septembris manè talem potiunculam hauſit. ℞. *Sperm. cet. rec. Ocul. ♋. præp. ana ʒß. Mandibul. lucii præp. Dent. apri præp. ana ℈ß. Syrup. papav. err. ℥ß. Aq. chærefol. Card. Mar. ana ℥j. M. f. potio unâ vice ſumenda.* Et circa veſperam horâ octava ſeq. pulviſculum antipleuriticum in brodio carnis deglutivit. ℞. *Pulv. ſanguin. hirc. Helmont. ritè præp. Sperm. Cet. rec. ℈ß. M. f. pulvis.* Eâ ipsâ etiam invaſionis die vena mediana ſiniſtri brachii tam ad revulſionem, quam ventilationem ſanguinis ſecta eſt. Quocirca etiam ad materiam in cavitate thoracis expectorandam tali aquâ pectorali, ſæpius cochlearis unius vel alterius quantitate ſumenda, uſus eſt. ℞. *Aq. hyſſop. flor. acac. ſcabioſ. veron. ana ℥j. Ocul. ♋. præp. CC. præp. ana ℈j. Syr. papav. err. Violar. ana ℥ß. M. d. ad vitrum.* Externè axilla & latus dolorificum Oleo anodyno de die ſæpius calidè inuncta fuerunt. ℞. *Ol. chamomill. lumbricor. aneth. ana ℥ß. M. d. ad ollam.*

Pulß. antipleurit. *Pulß. antipleurit.* *Ven. ſectio.* *Aq. pectoral.* *Ol. anodyn.*

2. Ad materiam peccantem evacuandam die 4. Septembr. talem potiunculam laxativam bibit. ℞. *Fol. ſen. el. ſ. ſt. ℥iij. crem. ♀. Rhab. ver. ana ʒß. aq. ſcabioſ. flor. acac. ana ℥ij. M. f. lenis ebullitio, in colatur. diſſolv. Mann. Calabr. el. ℥j. f. potio unâ vice haurienda.*

Pot. laxat.

3. Ad corroborandum, viresque inſtaurandas, Aquæ hujus confortantis ſæpius unum alterumve cochleare deglutivit. ℞. *Aq. 4. Cord. ana ℥j. è. typh. cervin. Scorzoner. ana ℥ß. CC. philoſ. præp. Pulv. Marchion. cephal. Michael. ana ℈ß. Lap. Bezoard. occid. gr. v. ſyr. rub. Id. Julap. roſ. ana ℥ß. M. d. ad vitr.*

Aq. cordial.

4. Ad intenſum calorem totius corporis reſtinguendum, & ad quietem procurandam, die 7. Septembr. Emulſio refrigerans & ſimul antifebrilis ipſi ordinata fuit. ℞. *Sem. 4. frigid. maj. ana ʒß. papav. err. ℈j. Amygd. dulc. excort. ℥iß. aq. flor. acac. ſcabios. ana ℥iß. M. f. Emulſio, in colatur. diſſolv. Ocul. ♋. præp. CC præp. ana ℈j. ☽ i tabulat. gr. xii. ſacch. perlat. ʒj. M. pro unâ doſi.*

Emulſ. refriger. & antifebril.

Die 8. Septembr. ad dictum calorem p. n. per diaphoretica reſolvendum, *Tincturâ bezoardica Michael.* per aliquot dies ad gutt. xij. vel

Tinctur. bezoard. Michael.

vel xv. usus est, quâ sumptâ, per horam unam stragulis coopertus sudavit.

Die 9. Septembr. ad æstum ac sitim restinguendam pulvis refrigerans in duas partes dividendus, ac quælibet pars ejus cum ℥xx. vel mensurâ dimidia aq. font. permiscenda, præscriptus fuit, de qua mixtura de die aliquoties bibit. ℞. *CC. ust. ☽i præp. ana ʒß. Ocul. ♋. præp. ʒj. sacch. alb. ℥j. M. f. pulv. subtil. d. ad capsulas papyraceas.* Nec non Emulsio refrigerans, superius memorata; Et Julapium tale. ℞. *Syr. rub. Id. granator. ana ℥j. aq. fontan. ℔j. Spir. ⊖-ol. rectif. q. s. ad gratam aciditatem, d. ad vascul.* Penes hæc dicta etiam Tincturam rosarum bibit. Externè, fronti, temporibus, ac manuum pulsibus seq. Epithema fuit applicatum. ℞. *Sem. 4. frig. maj. ana ʒß. Sem. papav. alb. ʒj Nucl. persic. ʒij. aq. semperviv. plantag. ana ℥iß. rosar. ℥j. M. f. Emulsio, in colatur. dissolv. Camphor. in ✠. ros. dissol. croc. or. ana gr. v. M. d. ad vitrum.*

Puls refrig. pro potu.

Julap.

Epithema.

Præter hæc, *quotidiè spina dorsi manè & vesperi Unguento ex cancris 9. vel 10. vivis in mortario contusis & in ℥vj. vel viij. butyri frixis, & per pannum expressis, parato, inuncta fuit.*

Unguent. pro dorso.

Et quia 5. die 14. Septembr. de deglutiendi difficultate conquerebatur, iccircò seq. Gargarismus per siphonem injectus, ac de consignata hâc mixtura, post gargarisationem unum vel alterum cochleare propinatum fuit. ℞. *Aq. prunell. plantag. semperviv. fol. querc. ana ℥iß. sal. prunell. ℈ij. Mell. ros. col. ℥j. Rob. diamor. dianuc. ana ʒß. M. d. ad vitr.* Et, ℞. *Mucilag. sem. cydon. & sem. psyllii cum aq. rosar. extr. ℈ij. Syr. violar. ℥ij. Mell. ros. col. ʒß. M. d. ad fictile.*

Gargarismus.

Mixtura cochleat. deglutienda.

6. Et ne tussis diu durans, præsente jam sensibili atrophiâ totius corporis, in phthisin degeneret, patiens usum sequentis Electuarii, de die sæpius nucis myristicæ quantitatem sumendo, per aliquod tempus continuavit. ℞. *Conserv. ros. rubr. ℥iiij. Loch. san. & expert. de pulmon. vulp. de farfar. ana ʒß. Pulv. Haly contr. phthis. sine sacch. pulv. anonym. pulv. antihect. Poter. ana ʒj. flor. ♀. ℈j. Syr. violar. papav. err. ana ʒß. M. d. ad fictile.*

Electuar. corrob. & alter. antiphthis.

7. De cœtero, bona etiam & laudabilis Diæta fuit observata. Aer ad calidum inclinabat. Cibi erant coctu faciles, ut ptisana hordeacea, jurcula, amygdalata, &c. Potus verò Decoctum seq. ℞. *CC. ust. ℥j. Hord. integr. ℥iß. Spec. pro decoct. pector. fl. & fr. ana ℥j. flor. papav. err. Mß. M. & concis. coq. cum duabus mensuris aquæ fontanæ ad tertias.* Alvus vel arte, vel natura aperta conservabatur, & mens anxia spe evasionis consolabatur. A quibus dicto modo usurpatis remediis hic patiens successivè vires recepit, titubante pede ambulare didicit, cibos rursus appetivit, corpus in cremenentum sumsit, & sic per Dei gratiam è cymba charontis se extricavit.

Spec. pro potu ord.

OB-

OBSERVATIO MED. II.

Cachexia ſcorbutica cum Ulceribus pedum feliciter curata.

Morbus.

REverendiſſimus & Generoſus quidam Vir per aliquot annos Cachexiâ ſcorbuticâ cum Ulceribus pedum, ob ſanguinem & humores acri-ſalinos & ſcorbuticos, per inconvenientem diætam, cibos ſalſos & acres fumoque induratos, & nonnunquam liberaliorem vini potum collectos, totum corpus, mediante circulatione ſanguinis occupantes, ac hinc inde in corpore moleſtiam, gravitatem capitis, ulcuſcula, & nonnunquam etiam difficultatem reſpirandi excitantes, laboravit, quæ materia peccans, beneficio benignæ naturæ, magnâ ex parte à partibus nobilioribus ad minus nobiles, pedes videlicet ablegata, ibidem in tubulis ſtagnavit, fibrillas diſtorſit, circulationem ſanguinis impedivit, ac tandem ob longiorem moram corrupta, tumorem in pedibus ulceraque ſordida excitavit, contra quem affectum variis remediis internis, præparantibus, purgantibus, alterantibus, roborantibus, fonticulis, &c. quin etiam externis, mundificantibus, ſiccantibus, ac epuloticis uſus eſt, quæ affectum quidem ad tempus quodammodò liniverunt, nunquam verò radicitus ſuſtulerunt.

Hoc verò anno 1699. novam Curam aggreſſus eſt, quâ mediante tam ab internis quam externis moleſtiis feliciter liberatus eſt. Medicamenta autem, quibus per quadraginta dies uſus eſt, fuerunt ſequentia.

Curatio.

Pil. purg. PRimò, singulis septimanis semel sequentibus pilulis unâ vice sumendis, usus est. ℞. *Extr. catholic. gr. xiij. ☿ ii dulcif. ℈ß. salis succin. gr. iij. M. f. pill. num. ix. deaurentur.*

Secundò, quotidiè, (excepto purgationis die) M. & V. de sequentibus pilulis sanguinem purificantibus numero septem deglutivit. *Pil. sanguin. purificant.* ℞. *Pulv. anticachect. Dan. Ludovic. antihect. Poter. ana ʒiij. succin. præp. ʒj. Cinnab. ♁ ii ℈iiij. cum sol. tragac. f. pill. ex ʒj. num. xxx. consperg. pulv. santal. rubr. de quibus in septimana per sex dies manè jejuno stomacho 7. capiantur & per 4. vel 6. septimanas continuetur.*

Tertiò, per totum curationis tempus pro potu ordinario tale *Decoct.* Decoctum bibit. ℞. *Rad. sarsaparill. ℥iiij. infund. cum aq. font. fervid. Mensur. 2. vel ℔vj. stent in infusione per noctem, postea coq. in olla benè tecta ad tertias.*

Diæta. Et Quarto, convenientem Diætam observavit, Aer erat temperatus, cibi coctu faciles, euchymi, omnique acredine carentes; Potus ordinarius dictum Decoctum, & in mensa vitrum vini albi veteris Nicarini; in motu & quiete; ut & in somno & vigiliis tenebatur modus; Alvus erat naturaliter aperta; ac refrenebantur fortiora animi pathemata. Quibus remediis ad finem perductis, præfatus Dominus Patiens non solum in toto corpore nullum amplius incommodum sentit, sed etiam tumor pedum evanuit, ac ulcera ex voto curata & consolidata sunt, pristinamque sanitatem recuperavit.

OBSERVATIO MED. III.

Dolor nephriticus periodicus cujusdam puellæ.

Morbus.

ANno 1699. die 22. Junii, Martini Würths / Cauponis ad Academiam filia, duodecim circiter annorum, quæ jam per aliquot annos malo hæreditario, à Parentibus concepto, doloribus videlicet

delicet periodicis nephriticis acutissimis & lancinantibus sæpius divexabatur, ac in lectum identidem conjiciebatur, aliis remediis hactenus nil, vel parum proficientibus, per matrem consilium & auxilium desideratissimè expetiit; Cujus integram restitutionem ob malum radicatum & hæreditarium difficulter sperandam, sed me nihilominus, quantum possibile, suppetias per sequentia remediorum præsidia laturum esse, pronunciavi.

Curatio.

ET quidem ante omnia totum corpus, præcipuè verò renes ac ureteres à sordido, tartareo, ac mucilaginoso lentore, nec non acrisalinis & arenosis particulis vindicandos, dicto die 22. Junii seq. Potiunculam laxativam, & species pro potu ordinario præscripsi. ℞. *Fol. sen. el. s. st. ʒij. Rhabarb. ver. ℈j. Crem. ♀. ʒß. aq. malv. fragor. ana ℥iß. M. f. lenis ebullitio, in colatur. dissolv. Mann. Calabr. el. ℥vj. f. potio una vice sumenda, certisque temporibus aliquoties repetenda.* Et, ℞. *Herb. agrimon. Mj. Rad. liquirit. ʒß. fic. ping. num. 2. passul. min. ℥j. M. & concis. coq. cum aq. font. ℔vj. vel mensurâ unâ cum dimidia ad tertias. Cui potui successivè unum alterumve cochleare syrupi de althea Fernelii immiscuit.* *Pot. laxat.* *Spec. pro pot ord.* *Syr. d. alth.*

Die 23. Junii, ad congestionem vitiosorum ac tartareorum humorum in renibus & meatibus urinariis præcavendam, tale Electuarium, ejusque usum ad certum tempus continuandum ordinavi, ℞. *Pulp. Cassiæ rec. extr. ℥iß. Terebinth. Venet. lot. in aq alkekeng. ℥ß. Syr. d. alth. Fernel. ʒvj. pulv. Ocul. ♋. ℈j. M. d. ad fictile. Cujus dosis nucis moschatæ quantitas M. & V. nec non interdiu aliquoties extra mensæ tempus deglutienda.* *Electuar. renes mundif.*

Die 10. Julii, cum iterum de novo dolore conquerebatur, & urina turbida crassum sedimentum monstrasset, præmisso dictæ potiunculæ reiterato usu, de sequenti aqua alterante & anodynâ nephriticâ unum alterumve cochleare, de die aliquoties repetendo, assumsit. ℞. *Aq. fragor. ℥iij. Malv. ℥j. Ocul. ♋. præp. ℈ij. Syr. de alth. Fernel. ℥j. M. d. ad vitrum.* Præter hæc, etiam insessibus & semicupiis usa est, quibus tales herbæ ac species incoctæ erant. ℞. *Herb. 5. emollient. ana Mj. Melilot. Nasturt. aquat. Flor. chamomill. Flor. verbasc. summit. aneth. ana Mj. Rad. alth. lilior. alb. sem. lini, fœnugr. ana ʒß. M. & concis. d. ad chartam pro balneo.* Præter hæc remedia etiam renum ac lumborum regionem tali linimento inunxit. ℞. *Ung. anodyn. de alth. nephrit. ana ʒß. Ol. aneth. amygdal. dulc. ana ʒij. Ol. scorpion. ʒj. M. f. Linimentum.* *Aq. nephrit.* *Spec. pro balneo.* *Unguent. nephrit.*

Die 16. Auguſti pro præſervatione & curatione ſequentem pulverem expertiſſimum præſcripſi. ℞. *Lapid. Lyncis. præp. Lap. Judaic. præp. ana ℈j. gr. iiij. Ocul. ♋. præp. ℈iß. ſal. juniper. gr. xv. ſem. milii ☉. ʒß. Ol. ſuccin. rectif. gutt. j. ſacch. albiſſ. ʒiij. M. f. pulv. divid. in 6. part. æqual. d. ad totidem capſulas papyraceas; de quibus ſingulis ſeptimanis una pars in convenienti vehiculo vel vino albo ſumatur.* Ad hæc, ratione diætæ huic patienti ſequentia probè obſervanda injuncta fuerunt, ut ſibi ab aere frigido, nebuloſo ac pluvioſo; nec non cibis craſſis, crudis, ſalſis, acribus, fructibus immaturis, caſeo antiquo, braſſicâ capitatâ ſale conditâ, carne ſuillâ, & fumo induratâ, leguminibus, & ſimilibus caveat; corpus modicè moveat; in ſomno & vigiliis modum teneat ac alvum naturaliter apertam ſervet omniaque fortiora animi pathemata averſetur. Horum itaque remediorum uſu hactenus optimè conſolata fuit, & functiones naturales ſine impedimento obire potuit.

Pulv. anti nephr. præſervat. & curativ. expertiſſ.

Diæta.

OBSERVATIO MED. IV.

Vomitus creberrimus, cum anxietate circa præcordia.

Caſus.

ANno 1699. die 9. Octobris, antiquâ generis nobilitate illuſtris quædam Matrona, ſtaturæ mediæ, viginti quatuor circiter annorum, ad affectum hypochondriacum diſpoſita, cui per novem ſeptimanas menſes emanſerunt, de nauſea, vomitu & vertigine conqueſta eſt, quæ ſequentibus diebus malo ingraveſcente lecto affixa ſine quiete vel ſomno interpoſito primò bilem æruginoſam, & deinde omnem cibum & potum per creberrimum vomitum rejiciebat, ſiti continua torquebatur, & ob defectum nutrimenti viribus deſtituta valdè & periculosè ægrotabat, quæ, rebus ſic ſtantibus, Medici auxiliatrices manus deſideravit.

Reſo-

Resolutio & Curatio hujus Morbi.

QUemadmodum nausea depravatus motus facultatis expultricis est; sic Vomitus est eorum quæ in ventriculo continentur, per os excretio. *Definitio.*

Causa hujus affectus primaria & principalis in hoc subjecto est acidum vitriolatum cum bile æruginosa à liene per vas breve in ventriculum eructatum, fermentum naturale ventriculi inquinans & perturbans; Causa verò coadjuvans sunt menstrui suppressi vapores non solum tunicas oris ventriculi occupantes, sed eodem vapore ventriculi capacitatem ingredientes, quorum vellicatione ac mordicatione nausea & vomitus cum dolore & cruciatu fuit excitatus. *Causa.*

Hic affectus enumeratione signorum non indiget, quia per se manifestissima sunt. *Signa.*

Quoad Prognostica, Vomitus prasinus, malus, test. Hippocr. 2. Progn. 39. quia calorem insignem in venis, & magnam humorum corruptionem indicat. Vomitus verò æruginosus nonnunquam surditatem adfore significat. Prorrhet. comm. 2. aphor. 12. Si vomitus, (præsertim in gravidis) nimius & laboriosus sit, aut fœminæ cibum assumptum statim rejiciant, nihilque ejus retineant, periculo non vacat. *Prognosis.*

Curatio.

Curatio in hoc Subjecto absolvitur quinque remediorum ac præsidiorum generibus. 1. Ut materia peccans in ventriculo contenta statim in morbi principio, (in progressu verò locum non habet) evacuetur, cum monente Hippocrate, vomitus vomitu rectè curetur. 2. Sanguis in venis ebulliens & effervescens per venæsectionem ventiletur. 3. Acidum in ventriculo per præcipitantia obtundatur. 4. Ventriculus per interna & externa remedia roboretur. Et 5. bona Diæta observetur.

In quem finem sequentia remedia successivè adhibita fuerunt. Et quidem 1. ad Bilis & materiæ peccantis in ventriculo contentæ evacuationem, ℞. *Syrup. Emet. Angel. Salæ ℥v. d. ad poculum pro unâ dosi.* *Syrup. purg.* Et ut bilis non solum in ventriculo restinguêretur, & ne in posterum incrementum per congestionem sumeret, talis pulvisculus statim in primâ mensâ, quantum cultri cuspide capi potest, in brodio carnis sumendus præscriptus fuit. ℞. *Ocul. canc. præp. Crem. ♀ri ana ʒiß. ♀i ⊕-olat. ʒj. salis acetosæ, acetosell. ana ℈ß. M. f. pulv. d. ad scatulam.* *Pulvis bilem compescens.*

 2. Ad

Ven. sect. 2. Ad sanguinis fervidioris ventilationem, & anxietatem hypochondriacam circa præcordia tollendam, vena mediana in sinistro brachio secta, ac sanguinis ℥iij. emissæ fuerunt. De qua Venæsectione administranda Roderic. à Castro de Morb. Mulier. cap. 11. de Vomitu & nausea, pag. mih. 418. ita scribit. *Verum si neque his enumeratis remediis Vomitus sedetur, sanguinis missio ex communi vena securè & cum maximo patientis emolumento exerceri potest, idque mihi multis experimentis probatum est.*

3. Ad acidum vitriolatum in ventriculo per præcipitantia absorbendum & obtundendum, confert pulvis sequens præcipitans & absorbens. *Puls. præcip. & absorb.* ℞. *Corall. rubr. præp. Ocul. canc. præp. Unicorn. Grünland. ana* ℈ij. *Lap. Bez. Orient.* ℈ß. *gr. v. Theriac. cœlest.* ℈ß. *M. f. pulv. subtiliss. in 15. partes æquales dividendus, de quo Manè & vesperi dosin unam in brodio gallinæ capiat.*

Tragea corrob. stomach. 4. Ad ventriculi corroborationem, ℞. *Spec. Diarrhod. Abbat. diatrionsantal. ana* ʒß. *Cinnam. opt.* ʒij. *Nuc. moschat.* ʒj. *Macis, Caryophyll. ana* ℈ß. *Corall. rubr. præp.* ℈ij. *Ocul. canc. præp. Spodii præp. ana* ℈j. *sacch. albiss.* ℥iij. *M. f. Tragea, de qua post mensam cochleare unum vel per se, vel cum pane biscocto saccharato, vino madido, assumatur.* Item, *Aq. stomach.* ℞. *Aq. Menth. fœnic. Cinnam. cydoniat. ana* ℥ß. *vini cydonior.* ℥j. *Ocul. canc. præp. Corall. rubr. præp. ana* ℈ß. *Elix. Propr. Paracels.* ℈j. *Syr. granat.* ℥ß. *M. d. ad vitr. Dosis cochleare unum vel alterum, sæpius repetendo.* In eundem etiam finem de tali Electuario partitis vicibus nucis moschatæ quantitatem deglutivit. ℞. *Electuar. stomach.* *Conserv. menth. Elect. diacydon. simpl. Rob. acac. Ribium. ana* ℥ß. *Philon. Rom.* ʒj. *Corall. rubr. præp. spodii præp. Ocul. ♋. præp. ana gr. xv. Terr. sigill. siles.* ℈j. *succi cydon. inspissat.* ʒj. *M. d. ad Ollam.*

Aq. stomach. corrob. & vomit. sed. Pil. theriac. cœlest. Et ad vomitum simul compescendum. ℞. *Aq. cinnam. Cydoniat. Mastichin. stomach. Horstii, ana* ℥j. *Laud. opiat. cydoniat. gr. v. Ocul. canc. præp.* ℈j. *Conf. Alkerm. incompl.* ℈j. *Syr. cydonior.* ℥ß. *M. d. ad vitr. Dosis cochleare unum, aliquoties de die repetendum.* Et, ℞. *Theriac. cœlest. gr. xvj. form. cum aq. mastichin. pill. num. xvj. obauratæ, de quibus M. & V. quatuor deglutiantur.* Ut &, *Pot. stomach & vomit. coerc.* ℞. *Corall. rubr. præp. Ocul. canc. præp. ana gr. vj. Theriac. cœlest. gr. iiij. Laudan. opiat. perlat. gr. j. Conf. Alkerm. incompl.* ℈j. *Essent. croc. liquid. gr. ij. Vini cydon.* ℥ß. *M. f. potiuncula urgente vomitu mediâ nocte sumenda, à qua etiam optimè consolata est.* Et, circa finem morbi, ad stomachum roborandum & vias circa regionem lienis aperiendas, & apertas conservandas. *Elix. stom. & splenet.* ℞. *Elix. propriet. Parac.* ʒj. *Spir. ♀ri* ℈j. *M. d. ad vitrum. De quo M. & V. gutt. 10. vel 12. in brodio carnis sumantur.*

Qui-

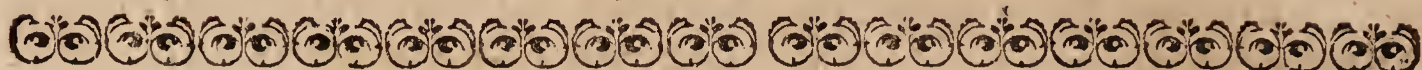
Quibus dictis remediis adjuncta fuit Gelatina sequens, de die identidem unius vel alterius quantitate pro corroboratione cordis & ventriculi sumenda. ℞. *Rasur. CC. ℥iß. Ebor. ℥ß. coq. in vino granator. ℥vj. extrah. Gelatin. postea coletur, & in colatur. dissolv. Conf. Alkerm. incompl. ℥ß. sacch. perlat. ℥vj. stent in loco frigido donec coagulentur.* *Gelatina cordial. & stomach.*

Externè, successivè regioni ventriculi sequentia inuncta & applicata fuerunt. ℞. *Ol. absynth. menth. crisp. mastichin. ana ℥j. Ol. nucist. rec. expr. ℈ij. Ceræ parum, f. Unguentum, add. Bals. Peruvian. gr. v. d. ad pixidem stanneam, quo M. & V. scrobiculus cordis. inungatur.* It. ℞. *Empl. d. crusta pan. de tacamahac. ana ʒiij. Ol. nucist. rec. expr. ℈j. M. & malax. cum Ol. mastich. extend. super alutâ, illin. bals. Peruv. & obduc syndon. rubr. fiatque l. a. Emplastrum ventriculi regioni imponendum.* Et, ℞. *Ferment. pistor. ℥ij. pulv. menth. crisp. mastic. nucist. ana ʒj. Theriac. Androm. ʒij. M. f. cum aceto vini cataplasma, regioni ventriculi adhibendum.* Ut &, ℞. *Herb. menth. absynth. ana Mij. Flor. anthos, Lavend. chamomill. Rom. Rosar. rubr. ana piiij. Calam. arom. Bacc. juniper. ana ℥ß. Nucist. Garyophyll. ana ʒij. M. concis. & contus. f. cum linteo albo puro duo sacculi interpassati, vino rubro incoquendi, ac ventriculo alternatim calidè imponendi.* *Unguent. stomach.* *Empl. stomach.* *Cataplasm. contr. vomit.* *Sacculi stomach.*

5. Quod Diætam concernit; Aer fuit temperatus ad calidum inclinans; Cibi optimi nutrimenti ac facilis concoctionis, ut juscula ex vitellis ovorum, gelatina caponis, mala cydonia ad mollitiem cocta, &c. Potus ordinarius Decoctum sequens. ℞. *Mastic. el. ʒij. coq. cum mensura una vel ℥xxxx. aquæ font. in olla benè tecta ad tertias, cui post coctionem adhuc ferventi injiciatur flavedo corticis citri rec. & cinnamomi integri digitis confracti ana ʒj. stent simul cooperta donec refrigescant;* Ad hæc, Quies procurabatur; alvus adstricta tam passulis laxativis quam suppositoriis, & sequenti clystere per vices fuit subducta. ℞. *Herb. 5. emoll. Flor. chamomill. flor. verbasci, summit. aneth. ana Mß. decoct. hord. q. s. fiat l. a. ebullitio, colatur.* ℞. *℥vj. in qua dissolv. Elect. lenit. Florenz. diacathol. ana ℥j. Ung. clysmat. ℥j. Axung. anser. gallin. anat. ana ʒvj. vitell. ovor. num. 2. f. Clyster.* Et tandem animus anxius consolationibus fuit refectus. Et tali methodo medendi, dictisque remediis præfata prænobilissima patiens, (apud quam circa morbi finem bilis copiosissima per urinam excernebatur) quatuordecim dierum spatio per Dei gratiam feliciter fuit restituta. *Diæta.* *Decoct. pro potu ord.* *Clyster.*

OB-

OBSERVATIO MED. V.

Fistula maxillæ superioris ponè dentem molarem in latere sinistro.

Casus.

ANno 1699. quidam Patiens dentem molarem superiorem cavum cum tumore duriusculo in latere sinistro habuit, quem in Festo S. Viti evellere curavit, ex cujus alveolo post extractionem fœtida materia emanavit. A quo tempore in hunc usque diem, præsertim si lingua gingivam sugit, profluvium talis materiæ persentit, quæ interdum acredine sua, instar aceti acerrimi vel aquæ fortis, cum aliquali fœtore linguam lædit.

REbus itaque sic stantibus, per angustissimum foraminulum stylo exploratorio cavitas ulceris, digiti dimidii longitudine usque ad os maxillæ pertingens, explorata, illudque os asperum & inæquale, ac in medio cavitatis sinus aliquis deprehensus est, quapropter à me & duobus chirurgis judicatum est, hunc Affectum fistulæ maxillæ nomine designandum esse.

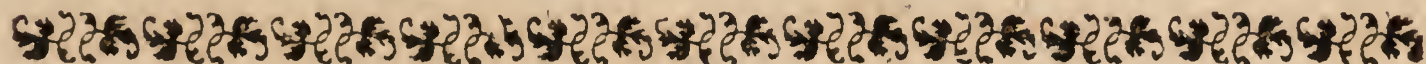
Curatio.

Curationis Ordo. Quod Curationem hujus mali concernit, tam interna quam externa remediorum præsidia requiruntur. Et quidem internè 1. Corporis purgatio. 2. Venæsectio. 3. Convenientis Diætæ Observatio. Externè verò, 1. Dentis ejusque radicis, (quod jam factum est) extirpatio. 2. Loci affecti, post dilatationem ulceris foraminuli, mundificatio. 3. Ossis maxillæ cariosi à corruptione per manualem operationem, vel abrasionem, vel potentialem aut actualem cauterisationem vindicatio. 4. Per remedia siccantia & adstringentia siccatio & adstrictio. Et 5. partis affectæ consolidatio.

Guil.

Guil. Fabr. Hildanus tales affectus curavit 1. purgatione. 2. Venæsectione. 3. Diæta. 4. Radicis dentis eradicatione. 5. Tumoris fistulæ duri per Unguentum causticum ablatione. 6. Ulceris per Unguentum appropriatum mundificatione. Et 7. vulneris consolidatione.

In hunc igitur finem 1. dicto Patienti seq. pilulæ purgantes Cephalicæ præscriptæ fuerunt, quæ patientis desiderio per subductionem alvi satisfecerunt. ℞. *Extr. panchymag. croll. Extr. pil. aur. ana* *Pil. purg.* *gr. ix. Mag. Gialapp. gr. iiij. M. f. c. aq. ceras. nigr. pil. num. xix. obaur. una vice deglutiendæ.* 2. Foraminulum seu cavitas fistulæ per limam rotundam versatilem huic scopo accommodatam, quasi per terebram fuit apertum. 3. Liquor siccans, putredinem coercens & mundificativus per siphonem fuit injectus, cujus beneficio materia purulenta fluere desiit, fœtorque remisit. Et 4. sublata carie, & lævigata ossis asperitate consolidatio erit procuranda. De Curatione fistulæ maxillæ videatur Andr. de Cruce, Oper. Chirurg. lib. 3. cap. 53. pag. mih. 423. Ambros. Paræus Oper. Chirurg. lib. 12. cap. 21. pag. mih. 562. Guil. Fabr. Hildanus Centur. 3. Observation Chirurg. Obs. 32. pag. mih. 278. Et Consil. meor. medicinal. Centuria 1. Consil. 44. pag. Et Centuria II. Consil. 15. pag. Ubi Lector benevolus specifica expertissima remedia contra hunc morbum inveniet.

OBSERVATIO MED. VI.

Ossiculum improvidè & insciè deglutitum necem inferens.

Casus.

Nno 1699. Scriniarius in pago Bärenstatt, Territorii Ulmensis, vir mediæ ætatis, de intolerabili dolore lateris punctorio, usque ad pectus & regionem ventriculi pertingente, cum tussi, siti, ac calore præternaturali, nec non continuâ inquietudine & vigiliis conquestus est.

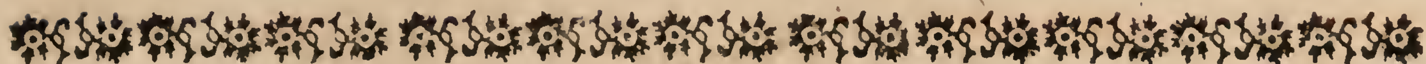
Curatio.

AD quem vocatus, primo intuitu, (quia de deglutito officulo nec quicquam sciebat vel dicebat) ejus morbum pleuritidem spuriam, (quia nulla materia neque cruenta neque purulenta per sputum excernebatur) esse ratus sum, quapropter ei statim internè ad dolorem leniendum sequentem potiunculam repetitis vicibus M. & V. propinandam præscripsi. ℞. *Ol. lini sine igne parat.* ℥ij. *Ol. anis. still. gutt. v. M. f. potio una vice sumenda.* Et, ℞. *Sang. hirci Helmont.* ʒß. *Sper. cet. rec.* ℈ß. *M. f. pulv. & sic dentur doses 6. de quibus singulis diebus una in brodio carnis capiatur.* Externè, tota doloris circumferentia tali linimento fuit inuncta. ℞. *Ung. de althea, Anodyn. ana* ʒvj. *Ol. chamomill. aneth. ana* ʒij. *M. d. ad Ollam.* Et præter hoc, seq. Emplastrum fuit applicatum. ℞. *Empl. diachyl. simpl. de melilot. ana* ℥j. *Pulv. sal. armoniac.* ʒß. *M. & malax. cum Ol. chamomill. extend. super alutâ decenti magnitudine, ut totam doloris regionem contegat.* Quoad Diætam, patiens decenter se gessit; in lecto decumbens se in hypocausto contra aeris frigidi injuriam munivit; Cibos facilis concoctionis comedit; pro Potu ordinario tale Decoctum bibit. ℞. *CC. ust.* ℥j. *Hord. integr.* ℥iß. *Spec. pro decoct. pectoral. flor. & fruct. ana* ℥j. *flor. papav. err. Mß. sem. anis. & fœnic. ana* ʒß. *M. & concis. coq. cum mensur. 2. vel* ℔iiij. *aq. fontan. in olla benè tecta ad tertias;* Penes hæc dicta alvum apertam conservavit; & ratione recuperandæ sanitatis de die in diem meliora speravit.

Potiuncul. anodyna. *Pulv. anti pleurit.* *Liniment. anodyn.* *Emplastr.* *Diæta.* *Decoct. pro pot. ord.*

Ab usu itaque horum remediorum dolor remisit, patiens quietem recepit, ac proindè optimè consolatus est, ita, ut in secunda visitatione eum omne periculum jam evasisse videbatur. Sed præter meliorem spem & expectationem paulò post dolor cum nausea & vomitu recurrebat, ubi maximo conatu acutum officulum, (quod ut jam miminerat inter edendum brassicæ capitatæ sale conditæ involutum incautè deglutiverat) & in duriori transitu intervomendum per oesophagum & gulam procul dubio venas & arterias dilaceravit, cum uberrimo fusissimoque sanguinis profluvio evomuit, undè viribus totaliter dejectis, accedentibus lipothymiis, repentinâ morte animam Salvatori reddidit. De Officulis aliis, rebusque alienis & acuminatis improvidè deglutitis, eorumque curatione methodica, videatur Consilium 30. hujus Centuriæ primæ, pag. 115.

OB-

OBSERVATIO MED. VII.

Duo Vulnera Capitis per bombardam manuariam duobus globis cum fracturâ cranii, ac cerebri & meningum læsione inflicta, feliciter curata.

Casus.

Nno 1678. die 27. Januarii, Styli novi, Illuſtris Baroniſſæ à Lappir Filia ſeptem annos habens, in arce Autenried à quodam puero undecim annorum ex improviſo bombardâ manuariâ (Germ. **mit einer Piſtohlen**) quam de grabato abſtulerat, quæ pulvere pyrio & duobus globis plumbeis inſtructa erat, in capite transfoſſa fuit, qui globi in ejus ſiniſtrâ parte ponè ſuturam coronalem per cranium penetrarunt & in occipitio exiverunt, ac in tranſitu cranium cum meningibus diſruperunt, aliquamque cerebri portionem per foramina vulnerum expulerunt, à quibus acceptis vulneribus Patiens per quatuor dies aphona omnique ratione carens decubuit. Ad cujus graviſſimi morbi curationem Phyſicus tum temporis ordinarius Günzburgenſis Dn. Daniel à Feld, Medicinæ Doctor cum chirurgo ejus loci requiſitus fuit; Quia verò ex chirurgi inconcinna vulnerum tractatione periculoſiſſima ſymptomata non remittebant, & Patiens in maximo vitæ diſcrimine verſabatur, iccircò jubente Matre Baroniſſa, die 30. Januarii St. N. Georgius Riedlin, Chirurgus Reip. Ulm. juratus à prænominato Dn. Doctore per literas vocatus fuit, qui curationem hanc ſuſcepit, & Patientem ſequenti modo tractavit.

Curatio.

Vulner. purgatio & deligatio,

ET quidem ante omnia Patienti de certâ quadam aqua confortante ac ſpirituoſâ penetrante cephalicâ & apoplecticâ ſibi familiari tria cochlearia propinavit; eâdemque nares & tempora pro refectione illinivit; hinc capillos capitis detondit; vulnera expurgavit, ſquamas, ſpinas & ſcobem fracti cranii è vulneribus exemit; caput, collum & cervicem oleo roſarum, lumbricorum & anethi, anaticè mixtis, calidè inunxit; vulnera emplaſtro de betonica munivit, & inſuper cataplaſmate ex cephalicis roborantibus parato, cum vino cocto & calidè ſuperimpoſito deligavit; quibus adhibitis remediis, & quidem ſtatim poſt deligationem commemorata graviora ſymptomata ceſſarunt, & patiens quaſi à mortuis reſuſcitata, cum cunctorum adſtantium ſummâ admiratione loquelam cum ſanâ ratione recepit, cibum petiit, ac alvus naturaliter ſubducta eſt. Secundâ die inter deligandum propriis viribus in lecto ſedere potuit, & ſæpius edere deſideravit, quæ etiam decenter cibata fuit.

Et tali modo indies per totum tempus curationis cum deligatione, (non neglectis remediis internis cephalicis roborantibus, Decoctis item traumaticis pro potu ordinario, & obſervatâ bonâ diætâ, à prænominato Dn. Doctore præſcriptis) progreſſum eſt, quibus mediantibus per Dei gratiam Patiens ſpatio quinque ſeptimanarum citra cunctorum expectationem feliciſſimè reſtituta eſt. Quam Domina Mater propter Divinitus conceſſam miraculoſam reſtitutionem ad monialem vitam in Monaſterio tranſigendam Deo devovit; quæ vero elapſo poſt curationem anno variolis correpta, ab hujus morbi maligni ferociâ occubuit, vitamque cum morte commutavit.

OBSERVATIO MED. VIII.

Aliud vulnus capitis cum fractura cranii, ac læſione meningum & cerebri curatum.

Anno

Nno 1662. Martinus Franck, rustici cujusdam filius in Holzkirch, Territorii Ulmensis, annum decimum quintum ætatis suæ agens, equos in sylvâ vicinâ quercubus consitâ, (Germ. Schön-holtz rusticis dicta) pavit, & cum unus eorum inter pascendum ad latus pascuæ damnum inferret, ille equum à tergo virgâ feriit, unde equus subitaneo terrore perculsus posterioris pedis soleâ ferreâ tanto impetu frontem pueri percussit, ut cranium pollicis longitudine sursum frangeretur, ac simul etiam de substantiâ cerebri cochlearis quantitas profunderetur, quin etiam superior cranii tabula in loco læsionis à diploe & inferiori tabula dimoveretur, ac cum quadam prominentiâ subtus calvariam versus superiora pelleretur, quæ etiam meningibus ac dictæ calvariæ pertinacissimè adhæsit, & nullam extractionem passa est, sed cum superiori cranii parte coaluit. Post hanc acceptam læsionem Patiens ita insanivit, ut vinculis coerceri necesse habuerit. Hic patiens à Johanne Jacobo Riedlino, Georgii Parente, tum temporis Chirurgo Reip. Ulm. ordinario & salariato pari ferè modo ut in præcedenti Observatione dictum est, tractatus & deligatus fuit, qui benedicente Deo felicissimè curatus plus quadraginta annis post dictam hanc læsionem supervixit.

SCHOLION.

VUlnera itaque cerebri, quantumvis periculosa, nihilominus quandoque curata esse, Veterum & Recentiorum scripta testantur. *Vulnera capitis & cerebri periculosiss. nonnunquam curantur.*

Galenus Comment. 6. in aphor. Hippocr. 18. cerebrum vulneratum sanatum se vidisse scribit, semelque in Smirnia Joniæ, vivente adhuc Præceptore Pelope è vulnere effatu digno. Quod tamen rarissimum esse subjungit, veluti adolescenti contigit cujus etiam meminit de usu part. lib. 10. qui vulnere in altero ventriculorum exteriorum accepto, superstes mansit. Multoties enim nobiliora membra sauciata supra spem mirabiliter sanata fuêre, ut ait Paulus lib. 6. cap. 88. *Testes Galen.* *Paulus.*

Musa. Musa inquit Jacot. lib. 1. prænot. sect. 3. Duorum meminit, quibus abscissâ cerebri parte salus contigit: sed stupidi manserunt. Alter capitis ferè dimidio cum suâ cerebri portione ablatâ, non intelligebat, mutus erat, sine voluntate mejebat, edebat tamen quod indebatur in os. Alter, cui tanta substantiæ cerebri protio abscissa fuit, ut ovi gallinæ magnitudinem æquaret, triennio supervixit stupidus, ineptus sine voce.

Guido de Cauliaco. Guido de Cauliaco se quendam vidisse affirmat, cui ex vulnere parte capitis posticâ accepto, pauca quædam portio substantiæ exierat, ut ex memoriæ læsione cognitum est, & tamen is ex tali vulnere convaluit, restitutaque est illi ex integro post curationem memoria. Non tamen asserit, illum superstitem permanere potuisse, si totus ventriculus per vulnus exiisset, ut de quodam Cellario refert Theodoricus. *Theodoricus.* Idem Autor scribit: Nos certè observavimus, quibus cerebri partes sauciatæ essent, alios repentè mortuos, alios separatos cruentatis etiam auribus & naribus diu mansisse, tandemque evasisse. Quendam Arelatæ cum diu obmutuisset, crebrisque convulsionibus prehensus supremum, uti videbatur, diem conficeret, subitò è lecto noctu exilientem ac furore percitum in eos, qui aderant, impetum fecisse, prostratisque aliis, cum Franciscano valente ac nervoso diu pugnis, unguibus, calcibus certasse, quem frustra cœterorum opera implorantem, ita miseris tractavit modis, ut arreptâ primum cruce, deinde ferro etiam incredibili vi è fenestris detracto, hominem, non sine ejulatu, penè oppresserit, ac certè sublato lapide tandem enecasset, nisi Franciscanus in summâ desperatione, collectis viribus ictum gravem pudendis impegisset, quo ille humi concidit. Hic tamen præter opinionem nostris auxiliis adjutus tandem convaluit.

Jac. Beringarius, Prof. Bonon. Jacobus Beringarius celebris olim in Bononiensi Academiâ Chirurgiæ Professor in tract. de cranii fracturâ hæc habet verba. Credo ego mihi ipsi & fateor, quod vidi usque ad hunc diem sex homines, à quibus notabilis quantitas medullæ cerebri exierit, & sanati sunt, de quibus aliqui non post multum tempus mortui sunt Apoplectici. Aliqui eorum, maximè duo semper passi sunt paralysin unius lateris, tamen vixerunt per duos annos. De quibus tres vidi & curavi in terrâ Carpi, etiam dum essem satis juvenis, & pro ætate non fui deceptus, & habui fideles & peritos Physicos in societate à quibus in primâ vel in secundâ visitatione ego extraxi è labiis vulnerum magnam cerebri partem, quæ ex se exierat cranium.

Fallopius. Fallopius cap. 45. de curatione vulnerum inquit: potest egredi cerebrum in magnâ quantitate & stare vitâ: ideò ne relinquantur

ægri

ægri monet: ſe enim vidiſſe quendam Zinganum, cui anni tempore frigidiſſimo dimidium ferè caput fuerit diſſectum, majorque quantitas cerebri exierit quam includi potuerit ovi gallinacei teſta, qui nihilominus fuerit ſanatus.

Symphorianus Campegius refert Hippolytum Dantrapium chirurgum ſuâ ætate multis exemplis clarum vulnus curaſſe, ex quo cerebri particula, quanta cochleari excipi potuerat, in terram deciderat. *Symphorianus Campegius.*

Horatius Angenius ſe aliquando vidiſſe ſcribit, totam ſubſtantiam cerebri vulneratam, ejusque ventriculos diſſectos: aliquam etiam portionem cerebri deinceps è vulnere profluxiſſe, hominem tamen ſanitati fuiſſe reſtitutum. *Horatius Angenius.*

Franciſcus Arcæus aliquot lib. de curat. vulner. quæ ſe probè curaſſe ſcribit, adducit periculoſiſſima cerebri vulnera: uni tantum de cerebro profluxiſſe, quantum duo tritici grana conſtituunt: & alteri per ſex continuos dies ſingulis curationibus aliquid ad lentis magnitudinem cerebro fuiſſe detractum. *Franc, Arcæus.*

De alio quodam idem narrat, circa coronalem partem æreo candelabro graviter vulnerato, ut non tantum oſſa multum fracta fuerint, ſed & cerebrum valdè indè compreſſum, cui cum oſſa fracta extracta ſunt, quamvis meninges vitiatæ fuerint, & cerebrum, ſingulisque curationibus portiones haud exiguæ de ſubſtantia cerebri deceſſerint, ac convulſiones, aliaque horrenda ſymptomata ſupervenerint, tandem tamen omninò incolumis evaſit.

Tandem Nicolaus Maſſa Venetus tom 2. epiſt. 11. de Alphonſo quondam Bononienſi vulnerato commemorat. Percuſſus iſte fuit cum enſe in parte ſiniſtra capitis inter ſuturam ſagittalem & mendoſam cum inciſione non ſolum oſſis & membranarum, ſed etiam inſignis quantitatis ſubſtantiæ cerebri. Etenim vulnus erat ad longitudinem unius digiti cum dimidio, ita ut manifeſtiſſimè ſubſtantia cerebri inciſa inſpiceretur digitoque tangeretur, cùm ſupervenerunt accidentia omnia mala mortem & interitum atteſtantia, ut eſt febris, rigores, paralyſis lateris oppoſiti, alienationes continuæ, qui tandem, Domino auxiliante, evaſit noſtra rationali adminiſtratione regiminis & medicinalium medicamentorum. *Nicol, Maſſa.*

Plura ejusmodi periculoſa capitis & cerebri vulnera Cornelius Gemma, Andreas à Cruce, Franciſcus Valeriola, Ambroſius Paræus, Petrus Foreſtus, multique alii ſe integrè ſanaſſe glorientur, quorum Catalogus apud Medicum eruditiſſimum Joannem G.Schenckium *Authores alii.*

ckium lib. 1. Observ. Medicin. de vulneribus capitis extat: quos omnes huc citare supervacaneum esset.

Exempla antiquiora & recentiora.

Exempla antiquiora & recentiora qui desiderat, consulere potest Centur. 1. 2. 3. 4. & 5. Observ. Chirurg. Wilhelmi Fabritii. Nec non Observ. Med singul. D. Gregor. Horstii lib. de morb. capitis: Item Specul. Chirurg. Matthiæ Glandorp. Cap. 10. 11. 12. D. Jo. Sculteti Armamentar. Chirurg. in fol. p. mih. 35. Et tales historiæ etiam recensentur â Carpo, Christoph. â Vega, Francisco Arcæo, Horatio Augenio, Petro de Marchettis, Cabrodio Obs. 16. 22. 34. Henrico Petræo, Sennerto, Diemerbrockio in Anatome corporis humani. De Vulneribus capitis, eorumque periculis & curandi ratione vid. etiam D. Joh. Munick, Prof. Trajecti, Praxi Chirurg. lib. 2. Cap. 2. pag. 312. & cap. 15. pag. 422. & seqq. Ubi quis notatu dignissima exempla & testimonia reperiet, verumque esse illud Averrhois, monstra quandoque in morbis fieri deprehendet.

An cerebri vulnera absolutè lethalia sint? Rationes pro & contra.

Tot igitur clarissimorum Virorum fide dignissimis historiis & Observationibus quidam commoti, cerebri vulnera non absolutè lethalia judicârunt, quantumvis magna fuerint: rationibus hisce allatis, quod cerebrum non sit instrumentum vitæ & caloris naturalis, nec habeat duram substantiam, sed mollem & frigidam, quæ reparari possit, neque facilè inflammetur. Alii contrarium ex Hippocrate acriter defendere, cerebrique vulnera simpliciter lethalia pronunciare volunt, cum cerebri ejusque membranarum læsionem consequantur offensio & interdum abolitio motionis musculorum thoracis, aliorumque membrorum respirationi inservientium, quorum actione cessante simul quoque respirationem perire & temperamentum cordis solvi, tandemque mortem obrepere necesse sit.

Vulnera cerebri omnia sunt periculosissima.

Verum omnia Vulnera cerebri periculosa statuenda sunt ob causas sequentes. 1. Est nobilitas partis & Officii, quo fungitur, necessitas. 2. Motus cerebri. At omne vulnus quietem postulat, ait Hippocr. lib. de ulcer. circa principium. 3. Humiditas cerebri. Vulneris autem & ulceris curatio consistit in exiccatione: teste Galen. lib. 4. cap. 5. 4. Frigiditas cerebri; ex qua plura resultant excrementa, præsertim cum accedit læsio, quæ partem debilitat. 5. Consensus nervorum, quorum est principium. 6. Ἀδυναμία curationis: quoniam remedia ægrè admodum ad cerebrum penetrant.

Insignes cerebri læsiones curatæ, rarissimè.

Quod igitur nonnulli annotaverint quibusdam integros cerebri ventriculos ablatos esse; aliis insignes de substantiâ cerebri portiones decessisse, qui nihilominus sanati fuerint, id utique attribuendum esse censemus peculiari corporis dispositioni, naturæ & virium: aut

aut cum Galeno, rarissimè contingentibus annumeramus; inprimis verò singulari Dei providentiæ tanta & tam miraculosa opera adscribenda esse judicamus. *contingentib. sunt accensenda.*

OBSERVATIO MED. IX.

Fistula ani feliciter curata.

Casus.

Anno 1690. Certus quidam Patiens, Vir quadraginta annorum, temperamenti sanguinei & habitus corporis crassi, Hæmorrhoidibus cœcis cum ardentibus & lancinantibus doloribus correptus est, quæ per assiduas equitationes & itinera inflammatæ & exulceratæ fuerunt, unde materia purulenta, quæ exitum non habebat, non solum intestinum rectum corrodit ac exedit, sed etiam penem prætereundo ad scrotum usque descendit.

Curatio.

Ad quem affectum tollendum Patiens quidem à diversis Empiricis per salivationes aliaque inconvenientia remedia multa incommoda, sed sine omni fruge & consolatione, passus est; donec tandem Georgii Riedlini, Chirurgi Reip. Ulm. Ord. Consilium & auxilium requisivit, qui post susceptam curationem, tam stylo exploratorio, quam immisso digito intestinum corrosum, perforatum, & fistulosum esse deprehendit, quapropter foraminulum angustum, quod digito tetigit, turundis ex radice gentianæ, vel spongiis compressis, vel ex medulla sambucina confectis, (Germ. Schwellmeissel) ampliavit, donec longitudine digiti dimidii ad hujus foraminuli exitum in ipso intestino recto pervenire potuit. His ita peractis, cultellum incisorium, in ejus cuspide globulo cereo munitum, ne prætereundo partes vicinas offendat, cavitati fistulæ immisit, illoque partem fistulæ carnosam digiti unius longitudine dissecavit, vulnus linteolis carptis implevit, & postea per ocularem inspectionem ductum hujus fistulæ

per inteſtinum rectum penetraſſe invenit: Quapropter chirurgus dictum foramen magis aperuit, calloſamque ſubſtantiam abſtulit, poſtea adhibitis remediis mundificantibus, epuloticis, ſiccantibus & conſolidantibus tam diu continuavit donec benedicente Deo ſcopum curationis attigit, ac præfatum Patientem ex voto reſtituit, qui etiam in hunc usque diem exoptatâ ſanitate fruitur.

OBSERVATIO MED. X.

De Ectropiis, ſeu inverſis palpebris.

Caſus.

Nno 1699. Menſe Septembri, Sutoris cujusdam extranei filia, annorum circiter viginti, & quod excurrit, non ſolum ob varios in Diæta commiſſos errores, & inordinatam vitam, ſed etiam ob ſuppreſſos menſes, cum Norimbergæ in ſervitiis erat, rheumate oculorum correpta eſt, cui ſucceſſivè caro palpebrarum interior rara & ſpongioſa in tantum excrevit, ut inverſæ palpebræ oculos clauderent, ac inſtar globorum colore rubro monſtroſè protuberarent.

Morbi Reſolutio.

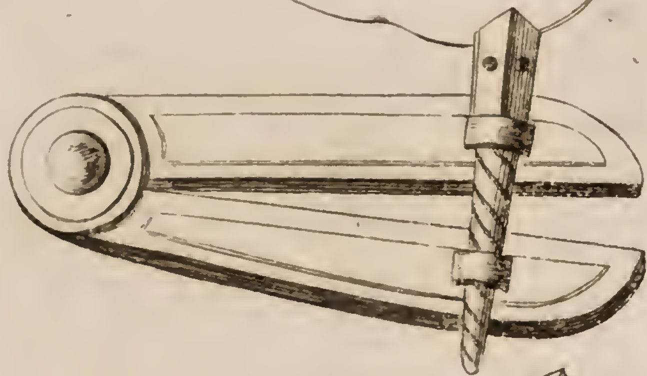
Definitio. EGo vocatus, hunc morbum Ectropium, vel inverſas palpebras, Germanicè Plarr-Augen/ Zarr-Augen oder übergeſtilpte Augglider eſſe pronunciavi.

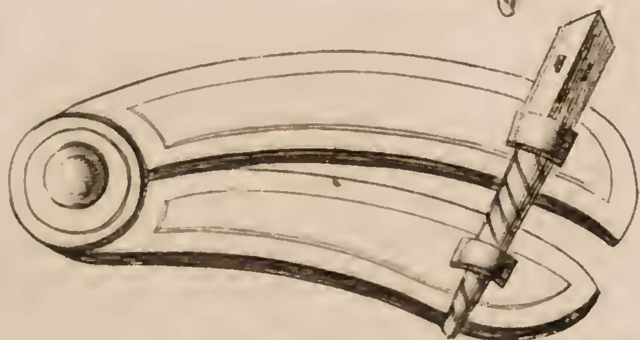
Cauſa. Cauſa hujus inverſionis palpebrarum proxima eſt caro mollis, ſpongioſa & luxurians ab impuro ſanguine acri-ſalino, menſibus item inordinatè fluentibus, vitioſis, & nonnunquam ſuppreſſis aliisque humoribus corruptis, ob varios antehâc errores in Diæta commiſſos, proveniens, quæ caro in altum exſurgens, ſecum palpebras evehit, ac patientem propter protuberantem carnem globoſam rubram inſigniter deformat.

Apud

ad Observ: 10. Decad: 5. p. 742

Apud aliquos hoc malum ab ulcere oculi vel palpebræ, vicinas partes in circumferentiâ exedente dependet, ubi inter sanandum caro cum cute coalescit, & carnis excrescentia palpebræ cutem secum vel attollit vel deprimit, undè inversio illa sequitur.

In aliquibus hic morbus ab externis injuriis, videlicet plagis, puncturis, vulneribus, & similibus ex accidenti læsionibus exoritur, quæ à chirurgis incultis & indoctis malè & improvidè, haudque methodicè tractatæ fuerunt.

Signorum enumeratione opus non est, quia per se manifesta sunt. *Signa.*

Quod Prognosin concernit, hic affectus turpissimus ac deformis, (ut cum aliis Georgius Bartisch, decantatissimus Ophthalmicus Saxonicus Dresdensis in Ophthalmodulia sua, in fol. part. 9. cap. 15. pag. mih. 182. testatur) difficulter, & non nisi magno labore curatur. *Prognosis.*

Sed hic affectus nihilominus sequentibus remediis erit aggrediendus, ejusque curatio tentanda. Et quidem 1. internè, ad caput corpusq; expurgandum tales Pilulæ purgantes locum habebunt. ℞. *Extract. pil. aurear. cochiar. lucis. ana gr. viij. Diagryd. corr. gr. v. M. f. c. aq. fænic. pil. num. xxv. pulvere Cinnamom. aspergendæ, ac unâ vice sumendæ.* *Curatio.* *Pil. purg.*

2. Externè, sequentes species crasso modo concisæ sacculis quatuor transversos digitos latis & longis ex syndone vel linteo albo paratis, ac hinc inde per minores incisuras, (ut virtus remedii eò melius penetret) aliquo modo apertis indantur, & cum aqua ebuli in olla minori operculo clausa coquantur, exprimantur, & singulis diebus vesperi calidè palpebris imponantur, ac per integram noctem superligentur. ℞. *Rad althea, sem. fœnugr. flor. chamomill. ana* ʒß. *Croci or.* ʒß. *M.* vel splenium madefactum in sequenti Decocto calefacto applicetur, ℞. *Flor. chamomill. Melilot. fol. betonic. ana pj. aloes succotrin. Myrrh. rubr. ana* ʒj. *croci Austr.* ℈j. *bulliant in aq. font. quartar. j. add. Mell. rosat.* ℥ß. *M.* *Spec. pro sacculis.* *Decoctum cum splenis applicand.*

Post horum repetitum usum. ℞. *Acac.* ʒj. *alumin.* ʒß. *coq. cum acet. vin. rubr.* ℥v. *quo decocto palpebræ M. & V. illiniantur.* *Aliud.*

Deinceps ad absumendam carnem mollem & luxuriantem palpebrarum inspergatur Pulvis sequens. ℞. *🜔oli alb. Alumin.* ♀i *alb. ana* ʒj. *calcinentur s. a. postea add. Lap. hæmatit.* ʒj. ♁ *ii, Tutiæ præp. ana* ʒß. *Mixt. & contus. f. pulv. subtiliss. Sed muniatur pupilla, ne pulvis illabatur & oculum lædat.* Pulveri verò insperso *emplastrum tenaciter adhærens imponatur, ne decidat.* *Pulv. causticus.* *Emplastr.*

Carnis per sectionem extirpatio. Si verò dicta caro in magnam molem excrevit, & allegata remedia malum hoc tollere recusant, tunc caro luxurians per exercitatum Chirurgum vel Ophthalmicum artificiosè excindenda & curanda est, uti supranominatus Bartisch in præfata Ophthalmodulia pag. mih. 183. docet. Quomodo per certa instrumenta caro hæc constringenda sit, ut decidat, videatur loco allegato. *It. per compression. & constriction.*

Aq. vulnerat. palpebræ illinienda. Post excisionem carnis palpebra vulnerata tali aqua sæpius erit illinienda. ℞. *Pulv. alumin. roch.* ʒvj. *Camphor.* ʒß. *bulliant in aq. acaciar.* ℥iij. *& refrigescant ad usum.*

Post illinitionem palpebra inversa, sive sit superior sive inferior, mediante stuppâ ex cannabe convoluto paratâ, albumine ovorum conquassato madefactâ, & palpebræ ab extra adaptatâ, respectivè vel attollatur vel deprimatur, & hoc modo, ne palpebra rursus invertatur, præcaveatur & insuper arctè fascia claudatur ac deligetur. Et hæc prima post excisionem ligatura spatio 24. horarum non aperiatur.

Hoc ita peracto, vulnus lacte virginis, in prænominata Ophthalmodulia pag. 227. descripta sanetur & consolidetur, quod sequenti modo paratur. ℞. *Lithargyr. ceruss. ana* ℥j. *Thur. alb. Ocul.* ♋. *Mastic. ana* ʒß. *hæc omnia subtiliss. pulverisentur, misceantur, ac unciis quindecim aceti ferventis indantur; sed quando dicti pulveres cum aceto miscentur, tunc olla cum aceto patinæ imponatur, ne ebulliendo & ascendendo ollam egrediatur & perdatur; agitentur omnia probè, donec refrigescant. Postea* ℞. *Aq. fontan. fervent.* ℥x. *cui indantur Alumin. opt. & salis communis ana* ʒvj. *agitentur etiam sæpius, & postquam aqua & acetum refriguerunt, tunc misce omnia sæpius agitando, postea servetur lac virginis ad usum.* *Lac Virgin ad ocul. inflammat. & vulner.*

Insuper palpebræ inversio externè vel per impositionem tenaciter inhærentis alicujus emplastri, vel per compressam ligaturam præcaveatur; in quem finem etiam apud ligaturam sequens pulvis exoptato suo fine haud carebit. ℞. *Amyli* ʒvj. *Farin. fabar. consolid. maj. placentæ lini, ana* ʒß. *Gumm. tragacanth. Bol. armen. ana* ʒij. *M. f. pulv. subtil. cum albumine ovi temperandus, ac palpebræ ad præcavendam inversionem imponendus ac superligandus.* *Pulv. pro ligatura.*

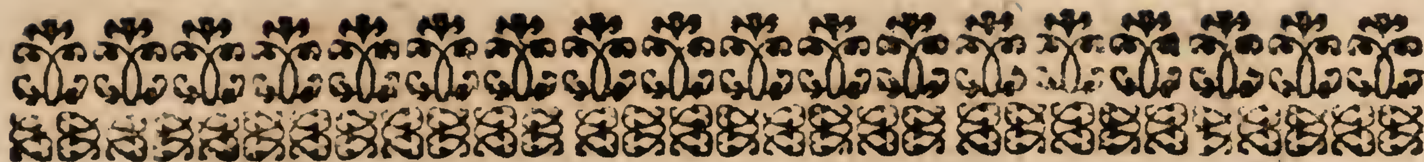
Diæta. Tandem etiam bona & laudabilis Diæta erit observanda, aerque frigidus, omnesque acres cibi ac potus evitentur.

Et his Observationibus medicis finem impono

Deo Ter Opt. Maximo sit Laus, Honor, & Gloria in sempiterna Secula.

AD-

ADDITAMENTUM.

MODUS
inſpiciendi
VULNERA LETHALIA
atque
CADAVERA VENENIS EXTINTA.

Circa inſpectionem Vulnerum lethalium ſequentia obſervanda veniunt.

SCiendum autem eſt, Vulnera vel per ſe, & abſolutè eſſe lethalia; vel utplurimum; vel ſecundum quid, & ex accidenti.

Signa & indicia ſeu Requiſita vulneris per ſe, & abſolutè lethalis ſunt quinque. 1. Eſt partis vulneratæ nobilitas, vel ad vitam comparata neceſſitas. 2. Vulneris magnitudo & profunditas. 3. Remedia applicandi impoſſibilitas. 4. Symptomatum gravitas. Et 5. periclitantis vitæ inſtantis termini brevitas.

Superius dictum eſt, Vulnera alia eſſe ſimpliciter & abſolutè lethalia; alia utplurimum; alia ex accidenti. Primi generis ſunt vulnera partium nobiliſſimarum, utpote Cerebri, Cordis, Epatis. Secundi, vulnera partium ad vitam ſimpliciter neceſſariarum, ut pulmonum; aſperæ arteriæ; diaphragmatis; gulæ; ventriculi; inteſtinorum; meſenterii; renum; & veſicæ. Tertii generis ſunt, ubi error vel ex parte Medici vel Chirurgi, (ut negligens vulneris tractatio, deligatio, & ſanguinis inhibitio; vel ex parte ægri & adſtantium, ratione moroſitatis, inobedientiæ; Vel externorum, aeris, inconvenientis diætæ, animi affectuum, &c. committitur; quæ vulnera non per ſe, & utplurimum, ſed per accidens lethalia eſſe dicuntur.

Legalis Atteſtati Medici & Chirurgi ſuper inſpecto Vulnere, hæ præcipuè eſſe videntur partes.

1. Legitima requiſitio. 2. Accurata cadaveris ſectio & inſpectio. 3. Sufficiens vulneris deſcriptio. 4. Sincerum ſuper qualitate ejus judicium. 5. Ingenuum manus propriæ atteſtatum & teſtimonium.

Curioſa quædam, circa lethalitatem tamen ſcitu maximè neceſſaria.

Quæſtio 1.

Quid de nono vulnerum die ſtatuendum ſit?

Reſp. Si qua in parte vulneratus graviter, nec ſtatim, nec paulo poſt, nec horarum aliquot moriatur ſpatio, ſed à primo vulneris die ad quartum, à quarto ad ſeptimum, & à ſeptimo ad nonum usque, tanquam intercalarem criticum vivus remaneat, Vulnus ſimpliciter & abſolutè lethale non eſt; ex rationibus, quas affert DD. Gothofred. Welſch, Profeſſ. Lipſienſ. in ſuo rationali Vulner. lethal. judicio, cap. 16. pag. 163. & 164.

Quæſtio 2.

An muſculi, præcipuè temporalis & bicipitis circa humeros læſio ſeu vulneratio, (weil einem die Mauß getroffen) ſit lethalis?

Reſp. Quia hi non vitalis, ſed animalis facultatis inſtrumenta ſunt, & locali inprimis inſerviunt motui, ac nihil proindè in muſculo, ut muſculo, eſt, quod vel vitam conſervare, vel mortem inducere ſimpliciter poſſit, opinio hæc riſu potius quam fide digna judicanda. Dictus Auth. loc. allegat. p. 166.

Quæſtio 3.

An alapa, ſi quis ex ea accepta moriatur, fuerit lethalis?

Reſp. Niſi eâ ipsâ lethalis contingat capitis contuſio, vaſorumque ruptura, ac cerebri compreſſio, lethalem eam non eſſe, cum nec inſtrumentum, utpote manus, ex armis ſit lethiferis, nec læſio ipſa ſenſibus obvia, ac de ea judicari queat; ſed mortem ex ſubita animi, à

causa externa consternatione, spirituumque vitalium & animalium, stertore quasi, fixatione, ac suffocatione contigisse, præsumere potius licet. Dict. Auth. loc. alleg. pag. 166. & 167.

Quæstio 4.

An vulnera externarum partium venenatis armis inflicta sint simpliciter & absolutè lethalia?

Resp. Vulnera venenatis armis externis solis partibus inflicta, periculosa quidem, simpliciter verò lethalia non esse; cum vulneri ab armis infectis inducta venenata qualitas, vel externis, (cydonio masticato & jejunâ salivâ permixto ac imposito, vel aliis) statim corrigi possit remediis, vel fomes ipsius unico etiam interius exhibito restingui queat alexipharmaco, modò, si præsumptio adsit, in tempore vocetur Medicus & Chirurgus, vulnus hoc tempestivè distinguat, ipsique secundum artis requisita subvenire non nesciat. Dict. Author. loc. citat. p. 167. & seqq.

Circa inspectionem Cadaverum Veneno extinctorum considerauda sunt signa antecedentia & præsentia.

Antecedentia sunt. 1. Præsumptio. 2. Mortui constitutio & complexio. 3. Symptomatum relatio. 4. Mortis conditio.

1. Ratione præsumptionis, quærendum est, an lites aut contentiones habuerit cum aliis? an in singularem raptus fuerit invidiam cum aliis? an conjuratum unum alterumve habuerit hostem adversarium? vel an ex causa aliqua externa ipse sibi vitæque suæ invidus fuerit atque molestus?

2. Ratione constitutionis; an, dum adhuc invivis erat, boni vel mali fuerit corporis habitus? an sanus, vel valetudinarius? an mente constans, an verò eadem captus fuerit?

3. Ratione symptomatum; an mente constante & præsente prius bona valetudine, statim & derepentè, & quidem mox ab accepto cibo vel potu patientem horrenda symptomata invaserint? quibus annumeratur oris calor, expuitio frequens, sitis, ventriculi fastidium, ventris mordicatio, copiosa & cruenta alvi & urinæ excretio, anxietas circa præcordia, color faciei plumbeus, difficilis respiratio, pulsus parvus & celer, oculorum contorsio, frigus externarum partium, sudor syncopticus, digitorum contractio, ungues nigrescentes, tremor labiorum &c. quæ si absque manifesta causa & occasione provenerint, veneni suspicio est.

4. Ra-

4. Ratione mortis conditionis; an citò, inopinatò, & ſano quod dicitur corpore, ac nullo præcedente vel externe quavis injuria è vivis exceſſerit?

Præſentia ſigna ſunt, quæ ex ipſa cadaveris inſpectione maximè petere licet. Hæcque ſunt vel externa, vel interna.

Ad externa pertinet inſignis vel totius corporis, vel abdominis tantum intumeſcentia; funeſtus cadaveris livor; maculæ circa præcordia, & in reliquo corpore plurima, coloremque variegatum repræſentantia.

Interna ſunt; ipſa veneni in ventriculo ut plurimum latitantis veſtigia; maſſæ ſanguineæ corruptio, & mutata præprimis viſcerum qualitas. NB. Medicus verò in his conſiderandis nec temerè, neq; feſtinanter de ſuſpecto veneno ab alio propinato mentem ſuam aperiat, cum in corpore putrilaginoſis ac corruptis humoribus intrò generatis, ſcatente, tale quoque venenum, quod talia & ſimilia ſigna penitus inducat, generari poſſit.

Cum verò ex altera ſignorum claſſe conſtet, nudam externi corporis habitus inſpectionem non ſufficere, ſed interiora etiam intueri ac ſpectare oportere, ſectione propterea opus eſſe, manifeſtum eſt. Quæ, cum quandoquidem periculo vix careat, cautè adminiſtranda eſt, & circa eandem duo potiſſimum, utpote prævia præparatoria, & ſectionis legitima adminiſtratio attendenda eſt.

Quoad Præparatoria determinandum eſt 1. Secandi & inſpiciendi tempus. 2. Locus. 3. Præſervatio. 4. Feſtinanda ſectio & inſpectio.

1. Quoad tempus, ſectio maturanda, paucisque poſt mortem horis expedienda eſt, ne viſcera temporis protractu variis de cauſis corrumpantur, ac veneni aſſumpti ſuſpicionem augeant, vel tanta maligna cadaveris excitetur putredo & corruptio, quæ debitam inſpectionem atque ſectionem impediat.

2. Quoad ſectionis locum; debet ille eſſe lucidus, aerique tranſeundo pervius, ſub Dio, auraque libera, ne operantes vel adſtantes â tetris ac deleteriis exhalationibus lædantur vel inficiantur.

3. Quod præſervationem concernit; requiritur cordialium, alexipharmacorum, & bezoarticorum aſſumptio, temporumque, narium, ac pulſuum convenienti aliquo balſamo, vel alio liquore ſuaveolente ac aromatico, inunctio.

4. Quod ſectionem vel inſpectionem ipſam concernit, hanc maturare & non differre erit convenientiſſimum. Contemplato enim externo habitu, volante quaſi manu abdomen aperiendum, ibi-

ibidemque viſcera notis ac characteribus ſuis venenum deſignantibus inſpicienda ſunt. Sique ſuſpicio & neceſſitas urgeat, thorax quoque aperiendus, vitalesque partes intuendæ ſunt.

Omnia verò quæ notanda ſunt, ſtudioſè notare, ſententiamque tandem dicere, inquirentium eſt officium.

INDEX

V. DECADUM OBSERVATIONUM MEDICINALIUM.

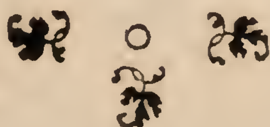
Decas Prima.

Decas Secunda.

Decas Tertia.

Decas Quarta.

Decas Quinta.

INDEX

Materiarum & rerum, ubi primus numerus Conſilium vel Obſervationem, ſecundus Centuriam, vel Decadem, & tertius paginam denotat.

Aqua

Aſthma

B.

C.

Colly-

D.

E.

Ebul-

F.

I.

K.

L.

Conf.Cent.Pag.

Mixtura

N.

Pilulæ

Quidam

R.

S.

T.

Vol-

F I N I S.

Errata typographica.

PAg. 6. *scorcuticum pro scorbuticum. pag. 25. lin. ult. præternatutali pro præternaturali. pag. 35. lin. 21. comitatut, pro comitatur. pag. 37. lin. penult. Begum. pro Beguin. pag. 47. lin. 29. roborandum pro roborandam. pag. 68 lin. 11. propendentibns, pro propendentibus. pag. 83. lin. 1. è, pro à. & p. 86. in margine, Nephriticam pro Nephriticum. pag. 128. lin. 21. Grem. ♀i, pro Crem. ♀ri. p. 128. lin. 28. fol. sen. el. s. st. ℥vj. pro ʒvj. p. 132. lin. 19. imprimetetur pro imprimeretur. p. 133. in Titul. αὐτόχειρ@ pro αὐτόχειρ. p. 140. lin. 19. troschisc. pro trochisc. p. 146. lin. 31. Piscis pro Pisces. & lin. 31. piscis pro pisces. p. 149. lin. 7. annectabatur, pro annectebatur. p. 155. lin. 14. duobus pro duabus. p. 161. lin. 19. & 20. somnus modicus, deleatur. p. 162. Titul. OBSERVATIO MED. XLVI. planè omiss. p. 171. lin. antipenult. Alkern. pro Alkerm. & p. 172. in margine Pulv. stegnot. pro Pot. stegnot. p. 180. lin. 26. asectu pro affectu. p. 189. lin. 16. iij. pro ℥iij. p. 202. lin. 20. virbus, pro viribus. p. 213. in margine, gralis, pro generalis. p. 216. lin. penult. proficuæ pro proficua. & p. 218. lin. 17. ⊖is, pro salis. p. 222. lin. 28. maturandum, pro maturandam. & p. 224. lin. 29. forctiores pro fortiores. p. 230. lin. 17. sermento, pro fermento. p. 234. lin. 8. suit, pro fuit. p. 235. lin. 25. semur pro femur. p. 237. lin. 7. Unguem pro inguen. p. 245. lin. 35. Andruom. pro Andromachi. p. 259. lin. 19 oboriuntur, pro oboritur. pag. 267. lin. 27. fragendum, pro frangendum. p. 279. lin. 25. Andron. pro Androm. p. 282. lin. 12. eâ, pro â. p. 287. in margine, Esent. pro Essent. p. 305. lin. 9. resrenatione, pro refrenatione. p. 378. lin. 4. faginationem pro saginationem. p. 384. lin. 16. transmutationi pro transmutatione. p. 393. lin. 17. spiritualibns, pro spiritualibus. p. 399. lin. 28. menbrana pro membrana. & p. 405. lin. 9. ⊖. pro salis & ibid. lin. 21. Emetiro, pro Emetico. p. 115. lin. 19 dulv. pro dulc. p. 419. lin. 19. lineamentis, pro linteamentis. p. 421. lin. 15. exdudatur, pro excludatur p. 434. in margine. Miles ex abscissione plicæ polonicæ cæcus factus. p. 446. lin. 14. verberibns, pro verberibus. p. 464. lin. antipenult. &, pro ex. p. 468. lin. 18. ordinata, pro ordinatum p. 493. lin. 6. ℈iiij. pro ʒiiij. p. 506. lin. 14. Ulteri pro Uteri. & lin. 21. sucessu, pro successu. ac lin. 22. aqua pro igne. p. 59. lin. 30. asthmatis, pro asthmaticis. p. 510. lin. 9. &, pro hanc p. 511. lin. antipenult. phagadænicum, pro phagedænicum. & p. 512. lin. 7. phagadænica, pro phagedænica. & lin. 23. phagadænicn pro phagedænica. p. 518 in Titulo, Tracturam, pro Fracturam. & p. 519. lin. 28. ʒvij. pro ℥vij. p. 522. lin. 18. aq. pro igne. p. 547. lin. 28. ois, pro ⊖is, & p. 552. sub fin. pag. Comite pro Comiti. p. 563. lin. 20. salvæ pro salviæ. p. 568. lin. 30. Alherm. pro Alkerm. p. 585. lin. 34. pilulas, pro pilulæ. p. 593. lin. 8. Höchstettero. p. 597. lin. penult. suit, pro fuit. & p. 598. lin. 9. iiij. pro ℥iiij. & p. 599. lin. 27. leve pro læve. p. 607. lin. 23. spiritus pro spiritibus p. 614. lin. 7. ningr. pro nigr. p. 632. lin. 7. sumperimposito*

posito

poſito pro ſuperimpoſito. p. 650. lin. 18. albo pro alba p. 655. lin. 4. alb. pro alba. & lin. 17. cancror. deleatur. p. 664. lin. 17. Crall. pro Croll. p. 672. lin. 20. iqſam, pro ipſam. p. 673. lin. 19. inungantur, pro inungatur. p. 681. lin. penult. debellandam pro debellandum. Et. p. 683. lin. 15. moti pro motui. p. 689. in margine, curotio pro curatio. pag. 695. lin. 19. pro ʒiß. ℥iß. pag. 706. lin. 2. Weiſſenburgienſibus pro Weiſſenburgenſibus. & lin. 3. efflofeſcentia pro effloreſcentia. pag. 711. lin. 19. qnondnm. pro quondam. pag. 713. lin. 2. ſacch. alb. ℥iij. fuit omiſſum. pag. 719. lin. ult. ℥. omiſſ. pag. 745. EXTINTA pro EXTINCTA.

Ot.
Path. Gen.
Med. Minor.
" Gynecol.
Therap.
" Physiol.
Toxicol.
Surg. Orthop.
" Dissect.
" Plastic

